BIBLÍ ČESKÁ

čili

Písmo Svaté Starého i Nového Zákona

podlé

obecného latinského, od sv. církve římské schváleného výkladu přeložené, poznovu s pilností přehlednuté a výkladem opatřené.

S povolením kn. arcib. Ordinariatu Pražského.

Díl I.

Podíl údů Dědictví Svatojanského číslo 76. na rok 1889.

V PRAZE.

Tiskem kníž. arcib. knihtiskárny (Rohlíček & Sievers).

1889.

I. Předmluva

o užitečném čtení Písma sv. vůbec, a **Starého Zákona** zvlášť.

Když se celý náklad známé, posledně slovútným Fr. Faustínem Procházkou opravené, a nákladem i tiskem normální školy (r. 1804.) vydané bible české zcela vyprodal, bylo nevyhnutedlno k novému vydání Písma sv. pro český lid se odhodlati. Dal jest tedy k němu, dobré i nábožné paměti, *Alois Josef*, svob. pán ze Šrenků, toho času kníže-arcibiskup pražský, své vrchnopastýřské povolení, a slíbil i všemožnou pomoc. Ale kdož měl nyní tu důležitou i těžkou práci na sebe vzíti, aby totiž v krátkém čase českou bibli opět prohlédl, kde třeba opravil, příhodným výkladem opatřil, a k tisku přihotovil? I shledalo se brzy několik kněží vlastenců, jenž se k té práci, z lásky k českému lidu, ochotně propůjčili.

Za základ položeno jest ono starší vydání od r. 1804. Ve čtení či textu samém jen málo kde co změněno. Krátká vysvětlování slov v starším vydání závorkami vyznačená jsou tuto veskrze ven vyňata. V závorkách [] se teď jen pojediná slova do čtení vložená nalézají, a sice jen taková, kteráž se k doplnění smyslu potřebna býti, a tím samým do textu náležeti zdála. Větších výkladů smyslu, v onom vydání pod textem položených, užilo se, ač u větší krátkosti, více méně i v tomto novém, a přidáno nemálo jiných. Přitompak se mělo pilné zření k známému, Drem. Jos. Františkem *Allioli-m* zhotovenému, Stolicí apoštolskou povolenému Písma sv. překladu a výkladu, tak aby se toho za pravověrné uznaného díla meze u vydání našem nikdež nepřekračovaly. Kdykoliby se tedy v našem textu aneb výkladu nějaké uchýlení od předešlého čtení neb vyložení shledalo, bude moci z větší části příkladem Alliolovým ospravedlněno býti.

Ku konci roku 1847. sešla se již některá část hotového díla a tedy hned k připravování nákladu a tisku přikročeno. Uzavřena jest o to (7. ledna 1848) mezi výše jmenovaným knížetem-arcibiskupem, v srozumění s jeho konsistoří, a mezi Syny Bohumila Haase v Praze zvláštní smlouva, směřující hlavně k tomu, aby česká bible

co nejrychleji na světlo vyšla a předražena nebyla. Tolik budiž k potřebné známosti o tomto vydání české bible dosti pověděno.

Ale nyní bychom ještě přáli, aby také samo čtení Písma sv. našemu dobrému a nábožnému lidu bez užitku nebylo, anobrž aby mu hojnost spaslivého ovoce, a vrchovatou míru právě křesťanského osvícení a duchovního vzdělání přinášelo. V tom upřímném úmyslu klademe zde některá připomenutí: dílem k *naučení*, jakby se svatého Písma dobře a řádně užívalo, dilem k *výstraze*, čehoby se opatrnému bibláři vystříhati bylo, aby se při svatém čtení s žádoucím účinkem neminul, aneb i posléze se škodou nepotkal. Můžeť zajisté samo svaté čtení, tak jako každá jiná sebe lepší a světější věc, nejen bez užitku ale i na škodu býti, kdyžby se ho užívati neumělo, aneb vědomě zle užívalo. Z toho již snadno lze porozuměti, proč církev nesmí a nemůže při obecném vydávání a čtení Písma sv. lhostejna býti, a že ačkoli svým věřícím domácího čtení bible vůbec nezapovídá ani zbraňuje, přece jako dobrá a o spasení svých dítek pečlivá máti nevyhnutedlně se vší pilností k tomu hleděti musí, aby se jak při vydávání, tak při čtení Písma sv. náležitá opatrnost zachovávala.

Předně tedy sluší věděti, že jen někteří, tomu zvláště učení muži, Písmo sv. v těch jazycích čísti umějí, v kterých původně od mužů Božích sepsáno aneb vyloženo jest, tak že bible pro lid, aby i ten ji čísti a jí rozuměti mohl, prve v jeho domácí, obecný, k. p. český jazyk *přeložena* býti musí. Tu pak již patrno, že velmi mnoho na tom záleží, aby to a takové přeložení bylo pravé a věrné. Protož dobře i velemoudře církev v tento smysl nařizuje*): aby každé přeložení bible v jazyk obecný nejprvé od řádné biskupské vrchnosti ohledáno, za pravé a věrné uznáno i schváleno bylo, nežby se obecnému lidu k užívání vydávalo; i aby také věřící lid jen takových od biskupské vrchnosti schválených a dovolených biblí k svému domácímu čtení vyhledával.

Mimo to záleží při užívání Písma sv. velmi mnoho na způsobilosti čtenáře samého, aby totiž ku čtení bible náležitě připraven a důstatečnou vědomostí opatřen byl. Sic jinak by mohl při vší dobré vůli v mnohá nedorozumění, křivá vykládání a v pochybování uběhnouti, ve víře se zviklati a konečně i zcela poblouditi a od církve odpadnouti. Takť se zajisté již mnohému neopatrnému bibláři a nepovolanému Písma sv. vykladači i v naší vlasti přihodilo, že se posléze s biblí octnul, kde zprvu ani nechtěl ani nemyslil, a že o víru i o církev přišel. Ano tím způsobem nejednou celé obce i země znenáhla ve víře zviklány a zmýleny, z pravé cesty se uchýlily, tak že opustivše starobylou církev, rozličná nová vyznání vedlé ní sobě utvořily, znichžto některá dosaváde trvají, mnohá pak zase během

*) Sněm Trid. sez. 4. O vydávání a užívání Písma sv.

času zahynula. A takový žalostný konec mohloby neumělé a neopatrné čtení Písma sv. tím spíše vzíti, kdyžby k nedorozumění a z toho vzniklým pochybnostem potom ještě zde obyčejná svéhlavost, aneb nějaká světská žádost se přimísila, tak žeby se svaté čtení, s povržením církevního výkladu a učení jen dle vlastního smyslu vykládalo, a při tom po straně na všelijaký časný zisk a prospěch hledělo. Protož se opět velemoudře věřícím od církevních představených na srdce klade, by ne hned o své hlavě a bez náležité přípravy na čtení Pisma sv. se vydávali, nýbrž prvé se svým duchovním správcem o to promluvili, a potřebného navedení od něho si vyžádali; zvláště pak aby u vzniklých pochybnostech k němu se utíkali a jeho naučením se řídili.

Nejvíce se zajisté při obecném čtení bible každého času v tom chybovalo a v církvi škodlivých roztržek nadělalo, že se Písmo sv. místy příliš slovně bralo. Tak k. p. kdyby někdo vyrčení Páně (Mat. 5, 29—30.) o vyloupání oka a uřezání ruky a nohy, ježto se pouze duchovně rozuměti má, do slova bral a sám na sobě aneb na jiném je vykonati chtěl: zdaližby velice nebloudil? A přece byl za starého času jeden převelmi učený muž, Origenes († 254.), kterýž ne sice ono, ale jiné podobné vyrčení Páně (Mat. 19, 12.) do slova vzal a sám na sobě vykonal. — Byli také za předešlých časů bludaři, kteříž Bohu oči, uši, ruce, nohy, nejinak než jako člověku přičítali, nalezše tak do slova v Písmě svatém o Bohu povídáno; ačkoli každému povědomo, že Bůh jest duch, a kdekoli se v Písmě o Božím oku, rameni a t. d. zmínka činí, to duchovně bráno a o Boží vševědoucnosti, moci a t. d. rozuměno býti má. — Jiní zase nazvaní Adamité jacíž se i v naší vlasti vyskytli, čtouce v bibli o životu prvního člověka v ráji, umínili doslova ho následovati, i nazí choditi: ale upadše mimo to i v jiné nesmysly a hanebnosti, byli od samého Žižky mečem a ohněm stíhání a vyhlazeni. — Známo jest také, kterak se jistí šílenci, staršího i novějšího věku, na naše katolické obrazy v kostelích i jinde rozlítili a obořili, napořád beze všeho ohledu je rušíce a ven vyhazujíce. A k tomu počínání nebyli ničím jiným popuzeni, než že přikázaní Boží, v Starém Zákoně o modlách dané (2. Mojž. 20, 4. a 3. Mojž. 26, 1.) tuze literně vykládali, berouce každý obraz v kostele za modlu, a každé obrazův uctívání za božskou poklonu, a tedy za modloslužbu; ježto Bůh toliko zapovídá obrazy dělati, a je za bohy míti a za bohy ctíti: ostatně pak sám Mojžíšovi nařizuje (2. Mojž. 25, 18.) podobenství cherubínů udělati a ve svatyni postaviti. — Ale největší roztržka udála se v církvi za příčinou doslovního výkladu některých míst epištoly k Římanům, kdež apoštol Pavel vícekrát opakuje, *že ne ze skutků, nýbrž z víry* člověk ospravedlněn bývá a u Boha milosti nalezá (Řím. 3, 28.), Tohoto apoštolova učení se někteří doslova a příliš kvapně uchopili,

a hned všecky dobré skutky vesměs zavrhli a za nepotřebné k spasení odsoudili, domnívajíce se, dělej co dělej, pouhou vírou milosti Boží a spasení dojíti. A však sv. Pavel mluví v své epištole k Římanům, i jinde, toliko o skutcích mrtvých, zevnitřních, starozákonních, jako byla k. p. obřízka, a vydává je vším právem při víře Ježíše Krista za zbytečné, neužitečné i k dosažení milosti Boží a spasení za nepotřebné, nikoli pak nemluví zde o všech dobrých, z pravé víry a křesťanské lásky vyplývajících skutcích vůbec. Učíť zajisté sám Pavel (Galat. 5, 6.), že víra skrze lásku působí či dobré skutky vydává, a nad to sv. Jakob (Jak. 2, 20. 22. 24.) zřetelně vykládá: že víra beze skutků jest mrtvá a že teprve skutky se dokonává, i že člověk ze *skutků* ospravedlněn bývá, a ne z *samé* víry. Jedni z oněch výše zmíněných odtrženců z podobného doslovního vykládání Písma (Řím, 9, 18. 20—21, a jiných) i na tu hroznou myšlénku připadli a ji za víru přijali, jakoby někteří lidé již od věčnosti k zatracení předvěděni a určeni byli, tak že jim nemožno tomu se vyhnouti.

Ze všeho toho viděti, kamby neumělý a neopatrný biblář zablouditi mohl, kdyžby se při čtení a vykládání Písma jen vlastním smyslem řídil, pohrdaje zúmyslně učením a výkladem sv. církve, ježto jest jediná pravá a bezpečná Písma sv. vykladatelkyně. Z té příčiny dále církevně nařízeno, aby v každé bibli katolického vydání pro obecný lid položen byl pod text příhodný výklad, kterýmž by se čtenář zpravoval, aby tak snadno nezbloudil, i pohodlněji i s lepším prospěchem Písmo sv. čísti mohl. A dle toho jest i naše nové vydání bible české spořádáno.

Týkaje se Zákona Starého, nebude nikomu nepovědomo, že vydán a napsán jest vlastně pro lid israelský. Obsahujeť sice ten Zákon také mnohá obecná naučení a všeplatná přikázaní; ale přece jen zavírá nejvíce těch věcí, kteréž se výhradně Židů týkaly, a pro nás křesťany již více platnosti nemají. A však ani v oněch obecných, k víře a mravům náležejících naučeních a všeplatných přikázaních není Starý Zákon úplný a dokonalý, nýbrž teprva Kristus měl přijíti Zákona naplnit. I přišed skutečně ho naplnil, ježto nám veskrze úplná naučení víry a mravů, i dokonalá přikázaní dáti a v své církvi složiti ráčil. Tak na příklad Starý Zákon zapovídá zlý skutek, řka: „Nezcizoložíš;“ ale Kristus úplněji nás vede, an dí: „Kdoby [jen] pohleděl na ženu ku požádání jí, ten již zcizoložil s ní v srdci svém“ či i bez skutku, pouhou nezřízenou žádostí se cizoložství dopustil. A jinde Starý Zákon sice nařizuje „bližního jako sebe samého milovati,“ ale nevykládá určitě, kdo bližní jest. Tu zas Kristus úplně nás pěkným podobenstvím o Samaritánu naučuje, že bez rozdílu každý člověk, i nepřítel i kacíř, naším bližním jest a od nás milován býti má. A taktě Starý Zákon ještě v mnohých jiných

věcech Kristem zdokonalen, a protož nelze křesťanu na něm přestávati, nýbrž třeba jej z Nového Zákona, z učení Ježíše Krista a jeho církve doplňovati.

Nalezá se také ve čtení Starého Zákona, obzvláště pak v knihách historických a prorockých, nejedno místo, kdež se o věcech opravdu velmi stydkých zmínka činí i obšírně vypravuje, buďto že se ty věci onoho času v skutku tak udály, a pro výstrahu budoucím věkům zaznamenány jsou, aneb že se od nich, dle tehdejšího mluvení způsobu, podobenství berou; jakž to zvláště proroci činí, nazývajíce k. p. modloslužbu vůbec smilstvím a cizoložstvím, a beze všeho obalu je tak vyličujíce. Kdokoli povážlivý do těch míst nahlédne, přesvědčí se zajisté, že sotva dospělému, v ctnosti již utvrzenému člověku možno o těch věcech bez úrazu čísti, lidem pak nedospělým a neutvrzeným, dušem nevinným zcela neradno jest o nich věděti; tak že třeba opatrně k tomu hleděti, aby se takového čtení nedostávalo do rukou ledajakých a zvláště do rukou všetečné mládeže. A tak patrno, že bible není ta kniha, kterážby se každému bez rozdílu ku čtení hodila, aneb dáti měla a mohla, nýbrž že při ní i z této strany opatrnosti třeba.

Posléze náleží ještě k užitečnému čtení bible, aby se k němu s pravým úmyslem přistupovalo. Nikoli tedy k pouhému se bavení a času sobě krácení máme bibli do rukou bráti, ani jen z obyčejné lidské zvědavosti, abychom se z Písma ledačehos, nám ještě nepovědomého dověděli, z něho povídati, dokazovati, otázky dávati a se hádati uměli, a co více tomu podobného jest: nýbrž ten má býti náš hlavní úmysl, abychom, čeho jsme se v bibli spasitedlného dočetli, to i na svůj život, a sice buď k svému mravnímu napravení aneb k většímu duchovnímu vzdělání obraceli a skutkem plniti hleděli. Nemáme býti pouze posluchači (čtenáři), nýbrž *činitelé* slova Božího (Jak. 1, 22.), poněvadž ne marní posluchači, ale plnitelé zákona ospravedlněni budou (Řím. 2, 13.); a blahoslavení jsou, kteříž slovo Boží slyší a *ostříhají* ho (Luk. 11, 28.). Jest pak dále onen pravý úmysl při čtení Písma sv., pokud hlavně k ochotnému plnění slova Božího směřuje, také nejjistějším prostředkem k dosažení potřebného světla, k poznání pravdy ve vzniklých o víru pochybnostech, kteréž se jinak pouhým rozumováním a učeným hádáním spíše zmnožují a sesilují, než odstraňují. I sám Kristus odkazoval nevěřící Židy k poznání pravdy na takové skutečné plnění vůle Boží, řka jim: „Bude-li kdo (z vás) chtít vůli Boží činiti, pozná zajisté, zdali toto (mé) učení z Boha jest, čili já sám ze sebe mluvím“ (Jan 7, 17.). Protož opakujeme: Má-li komu svaté čtení jak náleží užitečno býti, třeba k němu s pravým úmyslem, směřujíc nejvíce k ochotnému plnění slova Božího, přistupovati; a kdykoliby rozum v pochybnostech vázl, třeba více skutečným plněním vůle Boží, než pouhým rozumováním, pravého světla k poznání pravdy hledati.

Konečně měli také nábožní mužové vždy ten dobrý obyčej, že ku čtení Písma sv. jen s vroucnou *modlitbou* přicházeli a podobně s modlitbou to svaté čtení zavírali, chtíce sobě od Ducha pravdy potřebného světla k poznání a milostivé pomoci k plnění vůle Boží vyprositi. Ten dobrý obyčej i my čtenářům Písma sv. schvalujeme, přejíce, aby jako všecky své činy, tak zvláště i svaté čtení, vždycky s Bohem začínali a s Bohem dokonávali.

Takovýmto způsobem, vystříhaje se z jedné strany svévolného vykládání, z druhé pak nejvíce k skutečnému plnění slova Božího prohlédaje, může nábožný čtenář mnoho užitku z Písma sv. získati. A sice: Může nejprve pravého, dokonalého osvícení a vybroušení rozumu a soudu, i širší a jisté známosti ve věcech svatého náboženství z Písma dojíti, tak žeby již ve věcech víry a církve úplně se ovědomil a ubezpečil i zcela utvrdil a navždy ustálil. Dále může křesťan také vyššího ušlechtění srdce a mravů, i spokojenosti života ze čtení Písma sv. nabyti; neboť sv. čtení odvozuje vůbec od věcí nízkých, tělesných, špatných, a pozdvihuje k zalibování věcí lepších, duchovních i nebeských: i zaněcujíc mimo to srdce veskrze neobmezenou láskou a důvěrou k Bohu, naplňuje člověka nevýslovným tichem, mírem a blaženým pokojem. Posléze může sobě čtenář z biblických příkladů i to zjednati, čehož člověku od přirozenosti váhavému i vrtkavému nejvíce potřebí, totiž stálou a pevnou vůli, tak aby již ne jako lehká třtina každým větrem sem a tam se klátil, ale statečně všelikým překážkám vzdorujíc silně a mocně každé bohumilé ctnosti se chápal a v uchopené až do konce nepohnutedlný setrval. Slovem: Svaté čtení může nábožnému čtenáři opravdu i k svatému, osvícenému, šlechetnému, spokojenému i blaženému životu velmi nápomocno býti.

Dokonáváme svou řeč tím srdečným přáním, aby se našemu českému, dobrého, a zvláštně svatého čtení odevždy milovnému i žádostivému lidu, pro nějž jsme tuto práci nového vydání bible české milerádi podnikli, všech těch výše dotčených užitků ze čtení Písma sv. v plné míře dostávalo; a přidáváme jen ještě slova sv. Jana Zlatoústého, kterýmiž ten veliký a slavný biskup a církevní Otec své duchovní ovčičky jak k veřejnému poslouchání tak i k domácímu čtení Písma sv. vzbuzoval: „Prosím vás," praví*), „abyste se často sem scházeli a čtení Písem Božích pilně poslouchali; a netoliko když sem přijdete, ale i doma bibli do rukou vezměte a užitek v ní složený s velikou snažností sobě vybírejte. Z toho zajisté mnoho zisku nabudete".

---

*) V Homil. 29. na 1. Mojž.

II. Předmluva

o prospěšném čtení Nového Zákona.

V Zákoně Starém přikazoval sám Bůh Mojžíšovi a prorokům, aby napsali, což jim bylo řečeno aneb ukázáno (2. Mojž. 34, 27. Jer. 30, 2.). Ne tak v Zákoně *Novém*. Ježíš Kristus zajisté ničehož nepsal ani psáti rozkázal: nýbrž konal svůj úřad jen ústně, chodě a uče ve školách, a hlásaje veřejně po městech o království Božím (Mat. 4, 17. 23.). Nejinak vyslal Kristus potom i své apoštoly řka: „Jděte po všem světě a kažte evangelium všemu stvoření“ (Mar. 16, 15.), ani slovem se nezmíniv o napsání toho, čemu je byl učil, co sami viděli a slyšeli, a zas dále všemu světu ohlašovati měli: nýbrž místo péra dal jim ústa a moudrost, jížby žádný protivník odolati nemohl (Luk. 21, 15.), a místo písemních pamětí seslal jim Ducha pravdy, jenžby je všeliké pravdě naučil a všecko jim připomenul, cokoli jim bylo řečeno (Jan 14, 17. 26.). Tak jsouce ozbrojeni vyšli sv. apoštolé a učenníci Páně, a hlásali sv. evangelium všechněm národům, potvrzujíce je mnohými divy a zázraky, i získali veliké množství duší z Židů i pohanů víře Kristově, a zřídili po všem světě mnoho církví a křesťanských osad, aniž pak byli ještě písmene napsali. Až potom, když svět již na mnoze obrácen a křesťany naplněn byl, odhodlali se také někteří z apoštolů Páně a jejich učenníků ku psaní, a to nikoli z nějakého rozkazu, ani z vlastního hnutí a předsevzetí, nýbrž toliko z příležitosti a nastalé místní potřeby (Jůd. 3—4.), aneb na žádost některé církve neb osoby.

Víměť zajisté, že nejprve svatý *Matouš* k potřebě věřících ze Židů, v Palestíně bydlících, své evangelium domácím jejich jazykem (syrochaldejským) sepsal (r. 61—66.), dávno potom, když byli uvěřili, a ve všem k víře potřebném ústně vyučeni byli. Po něm druhý psal svatý *Marek*, učenník a tovaryš Petrův, své krátké evangelium a sice pro křesťany římské, jakž svědčí sv. Jeroným. Po Markovi vydal *Lukáš* své evangelium a skutky apoštolské, a to k vůli potřebě jednoho zcela soukromního člověka, jmenem Theofila. Ze všech nejposledněji (již na sklonku prvního století) jal se také apoštol *Jan*

své evangelium psáti, a sice na výslovnou žádost církví Asie a s ohledem na tři přednější evangelia, kteréž v mnohém doplňuje, bera zřetel i na některé sektáře toho věku. Týkaje se epištol, ježto se v novém Zákoně zavírají, ty počal sv. Pavel k rozličným církvím a osobám příležitostně psáti a posýlati. A již byl ten apoštol více než 14 let v kázaní sv. evangelium strávil, dvakráte všecky krajiny Malé Asie prošel, nesčíslný počet duší Kristu získal a do církve shromáždil; již se byl dle zjevení také z Asie do Evropy, do krajiny Macedonské přeplavil, a prošed města Filippi, Amfipoli, Apollonii, Thessaloniku a Beréu, a založiv tu církve dále až do Řek a Acháje, do města Athén a Korintu se dostal, když mu najednou potřeba nastala svůj *nejprvnější* list, a sice k *Thessalonickým* napsati, aby jich totiž nedávno na víru obrácených potvrdil i potěšil, ježto je byl v nejhorší čas nastalého jim od Židů protivenství rychle opustiti musel. A tak jest sv. Pavel potom u příležitosti a vzniklých toho potřebách i ostatní své listy napsal; jakož neméně také Jakob, Petr, Jan, Júdas své známé epištoly za příležitostí, jak a kde toho potřeba kázala, psali a odesílali, a sice k lidem již prve ve víře vycvičeným a k církvím dávno před tím úplně zřízeným, pouze k dalšímu věřících napomenutí, utvrzení aneb i napravení. Slyšme, co nám o tom učený a těm časům blízký *Eusebius* ve své církevní historii*) vypravuje. Když byl totiž nejprve pověděl, kterak byli svatí a jistě Boží muži (apoštolé Páně) všemi sice ctnostmi duše své ozdobovali, ale jen prosté řeči, jako jiní obecní lidé užívali, tak že učení mistra svého řečí ozdobnou a slovy uměle složenými kázati neuměli, aniž o to pečovali, spolehajíce více na moc Kristovu, dokládá posléze, že ti Boží muži „umění k dojití království Božího všemu světu v známost uvedli, *malou starost* o to majíce, aby v spisech paměti po sobě zůstavili; což (prý) i slušně (tak) učinili, jako ti, kteříž k službě, rozum lidský daleko převyšující, povoláni byli. Neb i sv. Pavel, ačkoli mezi jinými v umělé řeči a ve výmluvnosti mocnější a nejvycvičenější byl, však kromě několika málo epištol žádných spisů ani knih neskládal, ježto nesčíslné tajné věci uměl a znal, jako ten, kterýž až do třetího nebe vtržen jsa, tam zvěstování božských věcí zakusil . . . Ačkoli pak jiní také všickni učenníci Páně, buďto dvanácte apoštolů, aneb sedmdesáte učenníků, a mimo ty ještě (jiní) v nesčíslném počtu, takových zjevení také nebyli nepovědomi: však nicméně z toho všeho počtu učenníků Páně sám toliko Matouš a Jan spisů aneb pamětí nám po sobě pozůstavili; kteříž také, jak se zpráva činí, z důležité a obzvláštní potřeby takovému spisování aneb poznamenání některých věcí se oddali.“ Tolik Eusebius. Z toho viděti, že nebylo povolání ani vlastní úmysl

*) České vydání od Jana Ev. Krbce, kn. 3. str. 128.

sv. apoštolů a učenníků Páně spisováním knih a jmenovitě toho, co byli ústně kázali, se obírati, nýbrž že jen někteří a jen z obzvláštní příležitosti a potřeby některé věci nám zaznamenali, ježto hlavní jejich *úloha* a práce byla — *Kristovo evangelium všemu světu ústně oznamovati.*

Mimo to oni Boží mužové, kteříž skutečně také něco toho písemně poznamenali, což byli ústně hlásali, sami výslovně osvědčují, *že není všecko psáno*, a odvolávají se na *ústně daná naučení a zřízení.* Tak zajisté sv. Jan evangelista na konec svého evangelium sám vyznává, že všeho nenapsal, dokládaje, že nemožno všecko napsati, co Ježíš činil, ještoby ani svět nemohl těch knih obsáhnouti, kteréžby psány býti musely (Jan 21, 25.). A týž apoštol ve své 2. a 3. epištole výslovně praví, že nechce všeho, co by měl, psáti; ale že doufá brzo přijíti a ústy k ústům mluviti (2. Jan. 12. 3. Jan. 13.) Svatý Petr zas osvědčuje, že jen krátce psal (I. Petr. 5, 12.), i že jen jako umělým a v pravdě již utvrzeným něco připomínati chce (2. Petr. 1, 12.). Podobně apoštol Pavel nejednou o krátkosti svého psaní se zmiňuje (Žid. 13, 22.), i připomíná také, že známých a z ústního učení již povědomých věcí dotýká (2. Thes. 2, 5.). Ačkoli pak tento apoštol ve svých listech vůbec obšírnější jest, přece nemínil o všem psáti, ale některé věci schválně k ústnímu pořízení odkládal (1. Kor. 11, 34.), aneb přítomen býti žádal k doplnění toho, čeho se učenníkům jeho k plné víře ještě nedostávalo (1. Thes. 3, 10.).

Dále také znamenito, že se sv. apoštolé a jejich učenníci ve svých spisech *nikdež na Písmo*, jako na jediné *pravidlo víry* neodvolávají, nýbrž k tomu cíli na *ústní podání* ukazují. Když ku p. Pavel svým nástupníkům v úřadě apoštolském kázaní svatého evangelium a čistého slova Božího na srdce klade, neodkazuje jich na nějaké buď od něho samého aneb od některého jiného muže Božího zhotovené písmo, dle něhožby se v kázaní bezpečně říditi mohli: nýbrž předkládá jim za úplné a jisté pravidlo zdravého učení jediné to, co jim ústně mluveno a jako nějaký skladek k dalšímu opatrování svěřeno bylo (1. Tim. 6, 20. 2. Tim. 1, 13—14. 2. Tim. 3, 14), snažně napomínaje, aby mimo to žádného jiného a nového učení v církvi nepřipouštěli (1. Tim. 1, 3.). A když dává týž apoštol nařízení o vycvičení a ustanovení nových učitelů, ukazuje podobně jen na učení ústně před mnohými svědky svěřené, na věrné slovo ježtoby se zase věrným lidem odevzdávalo, kteřížby schopni byli, i jiné učiti (2. Tim. 2, 2. Tit. 1, 9.). A jestli kde také apoštol o písmě zmínku činí, jako k. př. k Thessalonickým, kterýmž později po ústním naučení i písemné napomenutí o některých věcech dal, neopomíjí nejprve ústního kázaní zpomenouti, napomínaje, aby se věřící pevně toho drželi, co jim bylo odevzdáno, a čemu se byli buďto z jeho řeči aneb z jeho epištoly naučili (2. Thes. 2, 14.).

A nejen to, že není všecko napsáno, což bylo ústně kázáno, a

že od samých sv. spisovatelů častěji na ústní naučení a zřízení jako na nějaké pravidlo víry odkazováno, ale i to jest povážení hodno, že se ani *všecko*, což napsáno bylo, *nezachovalo a na nás nedostalo*, ježto se zase něco ztratilo. O jedné epištole sv. Pavla k Korintským jest vůbec známo, že nebyla zachována, tak že nynější první již druhá jest, kterou Pavel k Korintským odeslal, a druhá vlastně již třetí. Mimo to se ještě někteří domýšlejí, že také jedna epištola k Laodicejským psaná se ztratila. Přidejme ještě k tomu, že se spisy sv. apoštolů a jejich učenníků nedostaly hned najednou všechněm církvím a věřícím do rukou, nýbrž z počátku jen po částkách a jen těm, pro které zhotoveny a ku kterým dány byly, zůstávajíce zatím mnohým jiným zcela neznámy. Odtud také přicházelo, že se o některých spisech zde onde nevědělo a dlouho pochybovalo, zdaliby skutečně od apoštolů aneb jejich učenníků pocházely a k Písmu sv. právem náležely. Jen znenáhla se knihy Nového Zákona opisováním po církvi rozšiřovaly, až pak časem všecky v obecnou známost přišedše, posléze tak, jak je nyní máme, v jedno sebrány byly, a na sněmích*) veřejného všech církví uznání dosáhly.

Ohlednouce se ještě jednou pozorně na to, co posud pověděno, nabudeme tohoto výsledku. Ježíš Kristus konaje svůj úřad ústním učením a kázaním, sám ničehož nenapsal, ani napsati rozkázal**). Apoštolé a učenníci Páně, prvotně též jen živým slovem svaté evangelium kázali, národy na víru obraceli a církve zakládali. Teprv po čase, když byli již svým kázaním a křesťanskými osadami svět naplnili, chopilo se jich několik také péra, avšak nikoli z nějakého rozkazu aneb zvláštního předsevzetí, aby také písemně zaznamenali co byli potud ústně kázali a snad nějaké úplné pravidlo víry po sobě zanechali: nýbrž psali jen ze zvláštní *příležitosti*, aby některým žádostem a nastalým místním aneb osobním potřebám vyhověli, sami při tom vyznávajíce, že *nechtěli a nemohli všeho napsati*, ukazujíce všudy spolu jako na nějaké pravidlo zdravého učení na to, co bylo ústně podáno a věrným lidem k dalšímu učení odevzdáno. Z toho pak, co skutečně napsáno bylo, ještě se něco ztratilo, a což pozůstalo, nebylo hned všechněm církvím a věřícím známo, ano o některém spisu (jakož zvláště v Římě o epištole k Židům) bylo také někde a dlouho pochybováno, zdaliby od apoštolů byl a k Písmu svatému náležel. Jen znenáhla se jednotlivé kniby Nového Zákona opisováním rozšiřovaly a do rukou všech církví dostávaly, až posléze povšechně známy a v jedno sebrány vůbec za svaté Písmo přijaty byly.

---

*) Sněm Karthag. III. (r. 397.) kap. 47. Obecný sněm Tridentský (r. 1545—1563). Sezení 4. dekret o písmě sv. — **) Toliko proroctví o budoucích osudech církve v Zjevení Janově z rozkazu napsáno jest. (Zj. 1, 12.)

Z toho již snadno se porozumí, *předně*: Že víra a církev Kristova původně nikoli na psaní, nýbrž na *ústním hlásání svatého evangelium* založena a ustavěna jest, tak že kdyby se bylo třebas ničeho písemně od svatých apoštolů a jejich učenníků nezaznamenalo, aneb zaznamenaného nám nedostalo, přece by svatá víra a církev stála a po všecky časy až do skonání světa trvala, jsouc Duchem svatým neomylně řízena a mocí Kristovou i proti pekelným branám nepřemožitedlně chráněna. — *Za druhé*: Že *Písmo svaté* nic jiného není, než to, aneb lépe říci, nic než *částka* toho, co dříve od sv. apoštolů *bylo hlásáno* a *v církvi ústně složeno*, a čemu již svět pevně věřil nežli jen jedno písmě toho napsáno bylo. — *Za třetí*: Žeby tedy nemálo bloudil, kdokoliby svou víru a církev pouze na Písmo zakládal a ústním podáním apoštolským, v církvi svaté prvotně složeným a po všecky časy zachovaným, pohrdal, neměltě by takový ani úplné víry ani celé církve, poněvadž ne *všecko* bylo *napsáno*, ale zajiste *všecko hlásáno*, což Kristus zjevil a k věření i činění předložil Tak u př. Písmo sv. ničehož nedí o křtu nemluvňátek, ano zdá se jakoby mu odpíralo, řkouc: „Jdouce učte — a křtěte“ (Mat. 28, 18.), a „kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude“ (Mar. 16, 16.), čehož nelze u nemluvňátek míti: ale že slušno a potřebno, také nemluvňátek křtíti, tu víru vážíme toliko z ústního podání církve. A tak i mnoho jiného k spasení potřebného. — *Za čtvrté*: že by neméně pobloudil, kdoby Písmo sv. toliko dle vlastního smyslu vykládal, nechtěje se v pochybnostech ústním učením a *výkladem sv. církve* říditi a z prvotního zřídla slova Božího vážiti. I byl by podoben člověku, kterýž, když se mu voda v potoku zakalila, nechce k studánce, odkud potok vytéká, dojíti a ze samého zřídla čerstvé vody se napíti. Protož každý povážlivý a nestranný, slova Božího upřímně milovný křesťan bude sobě obojího slova Božího — i což prvotně kázáno a v církvi věrně chováno, i což potom napsáno jest, stejně vážiti, bude jedno s druhým srovnávati, jedno z druhého vykládati, a obého k svému spasení užívati.

III. Předmluva

o novém vydání celého Písma svatého tiskem latinským.

Třicet let uplynulo od té doby, kde Bible česká r. 1857 s povolením arcibiskupským v kníž. arcib. knihtiskárně za Bedřicha Rohlíčka tiskem vydána byla. Ač zásoba biblí z počátku byla velká, rozprodalo se přece od r. 1851—1856 celkem 5000 exemplářů celého Písma sv. a 2000 exemplářů Nového Zákona zvlášť o sobě tištěného. Vydání z r. 1857 bylo vytištěno ve 20.000 výtiscích; ale za 30 let i tato zásoba se téměř na dobro vyčerpala, tak že už jen skrovný počet exemplářů této švabachem tištěné bible na skladě zbývá. I kázala tedy nutnost, postarati se o nové vydání bible a to pokud možno bible laciné.

Bible tato nová musela tisknouti se *latinským* písmem, jímž nyní vesměs všecky knihy Dědictvím Svato-Janským vydávané na světlo vycházejí.

Již před tím vyšly tři bible, písmem latinským tištěné, a sice 1. bible obrázková redakcí Dr. Innocencia Frencla, ředitele a redaktora Dědictví Svato-Janského a prof. Jana N. Desoldy nákladem Karla Bellmanna vydaná (v Praze r. 1864), kteráž jest celá. 2. Bible s illustracemi Gustava Doré redakcí Dr. Antonína Lenze, probošta kapitoly Vyšehradské nákladem knihtiskárny J. Otty v Praze vycházející, a 3. Zlatá Bible s obrazy od nejproslulejších umělců zhotovenými, nákladem Svato-Václavské Záložny v Praze a redakcí kan. Dr. Klementa Borové-ho, prof. Jana Drozda a prof. Josefa Kyselky vydávaná. Ze dvou posledně jmenovaných biblí žádná není dokončena, vyšelť při obou toliko I. díl, a pokračuje se ve vydání dalších sešitův. Jelikož pak veškery tyto tři bible opatřeny jsou obrazy, jest, jak patrno, k zakoupení jich třeba značnějšího nákladu peněžitého, jehož každý podstoupiti nemůže. A přece jest žádoucno, aby nejvzácnější kniha, Písmo sv., dostala se věřícím do rukou v ceně co možná levné a to sice nikoli ve spůsobu zkomoleném, jakž na tisíce biblí od cizozemských společností biblických protestantských i mezi lid katolický zdarma neb za babku vrháno bývá; nikoli;

bible, ze které katolík čísti a se poučiti chce, mějž *text* i *výklad* od *autority církevní schválený*, jakýž se tuto čtenáři podává.

Pro velkou rozsáhlost nebylo možno, členům Dědictví dáti jediným rokem celé písmo sv. do rukou, ale musel tisk na dva roky rozdělen býti. A sice s nejedné strany bylo vysloveno přání, aby Nový Zákon vydán byl dříve než Zákon Starý, jelikož Nového Zákona latinkou tištěného zejmena pro katechety a studující středních škol potřeba se jevila. Z té příčiny byl r. 1888 jakožto podíl členů Dědictví vydán Bible české díl II. a sice Nový Zákon, k němuž ze Zákona Starého tolik připojeno, mnoho-li zapotřebí se vidělo na ten účel, aby asi dobrá polovice bible celé rokem 1888 do rukou členů Dědictví se dostala. Tudíž započato ze Starého Zákona s Knihou Přísloví, pak následuje Kazatel, Píseň Šalomounova, Kniha moudrosti, Sirach, Proroci větší a menší, dvě knihy Makkabejské (str. 1—494), pak celý Nový Zákon (str. 1—348). Na rok 1889 vydán pak Bible české díl I. a sice počínaje od pěti knih Mojžíšových, Kniha Josue, Soudců, Ruth, čtyři knihy královské, dvě knihy Paralipomenon, dvě knihy Esdrášovy, kniha Tobiášova, Judith, Esther, Job a posléze Zaltář, tak že nyní *celé Písmo sv.* Star. i Nov. Zákona v rukou členů Dědictví se nachází. Text písma sv. zůstal nezměněný dle vydání konsistorního české bible z roku 1857 i s poznámkami. Vydání samo obstarával redaktor kanovník František *Srdinko* a ředitel Dědictví kanovník Dr. Klement *Borový*; změna v textu jen tam učiněna byla, kde toho ryzost jazyka českého nutně vyžadovala.

Oznámili jsme veřejně, že každému členu Dědictví jest volno, místo bible české nové, latinkou tištěné vyžádati sobě bibli starou švabachovou, aneb jiné jakékoli starší dílo nákladem Dědictví Sv.-Janského vydané. Avšak prodlením roku 1888 a na začátku r. 1889 jen velmi málo takovýchto přihlášek na ředitelství došlo, což jest patrným důkazem, že členové jsou s touto Biblí svatou jakožto podílem spokojeni a že jim posvátná kniha tato velice vhod přišla.

Konečně připomínáme, že nákladem Dědictví Sv.-Janského vydán jest též a prodává se pouze *Nový Zákon* sám o sobě v malém formátě na 1391 stránce. Bližší oznámení o něm nalezá se na konci, této knihy.

V Praze roku 1889.

Poznamenání. Za listem, jenž má nápis pouze dvou slov: „Starý Zákon“, nechť následují ve vazbě veškery knihy Starého Zákona, jak v tomto tak v II. dílu Bible obsažené až včetně do druhé knihy Machabejské. Pak budiž zrovna před evangeliem sv. Matouše umístěn list s nápisem „Nový Zákon“, jenž tuto na konci knihy se nachází.

Starý Zákon.

První kniha Mojžíšova,

(GENESIS.)

První a nepochybně nejstarší kniha celého Písma svatého nazvána jest řecky Genesis, poněvadž o stvoření světa a počátku všech věcí vypravuje. Dává též zprávu o divném řízení Božím vyvoleného lidu během 2369 let (dle našeho počtu) až do smrti Josefovy.

Mojžíš, od Boha zvolený a osvícený zákonodárce Israelitů, sepsal tu knihu snad ještě před vyjitím z Egypta, aby jí základ položil k zákonu, a lidu israelskému veliká smilování opět na paměť přivedl, kteráž Bůh prokázal otcům, když je byl zvolil ze všech národů, aby je sám skrze zjevení své vyučil, a veliké dílo vykoupení lidského mezi nimi připravil.

Kapitola 1.

Stvoření nebe i země, i všech věcí v šesti dnech.

1. Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.
2. Země pak byla pustá a prázdná, a tma byla nad propastí, a duch Boží vznášel se nad vodami.
3. I řekl Bůh: Buď světlo. A učiněno jest světlo. (Žid. 11, 3.)
4. I viděl Bůh světlo, že bylo dobré: a oddělil světlo od temností.
5. A nazval světlo dnem, a tmu nocí: i stal se večer a jitro, den první*.
6. Řekl také Bůh: Buď obloha u prostřed vod: a odděl vody od vod.
7. I učinil Bůh oblohu, a oddělil vody, kteréž byly pod oblohou, od těch, kteréž byly nad oblohou. A stalo se tak.
8. I nazval Bůh oblohu nebem: a stal se večer a jitro, den druhý.
9. Řekl pak Bůh: Shromažďte se vody, kteréž pod nebem jsou, v místo jedno: a ukaž se sucho. I stalo se tak.
10. A nazval Bůh sucho zemí, a shromáždění vod nazval mořem. A viděl Bůh, že to bylo dobré. (Job. 38, 4.)
11. I řekl: Zploď země bylinu zelenou a činící símě, a dřevo plodné nesoucí ovoce podlé pokolení svého, jehožby símě v něm samém bylo na zemi. I stalo se tak.
12. A vydala země bylinu zelenou, a činící símě podlé pokolení svého, a dřevo nesoucí ovoce, a mající jedno každé símě podlé tvářnosti své. A viděl Bůh, že to bylo dobré.
13. I stal se večer a jitro, den třetí.
14. Řekl pak Bůh: Buďte světla na obloze nebeské, a ať dělí den a noc, a jsou na znamení časů, dnů i let:
15. aby svítila na obloze nebeské, a osvěcovala zemi. I stalo se tak.
16. A učinil Bůh dvě světla veliká: světlo větší, aby panovalo nade

5) Tma byla před světlem a noc šla přede dnem; protož počítali Židé, jakož i potom církev, dny svátků svých od jednoho večera do druhého.

dnem, a světlo menší, aby panovalo nad nocí: i hvězdy.
17. A postavil je na obloze nebeské, aby svítila nad zemí,
18. a panovala nade dnem a nocí, a dělila světlo a tmu. A viděl Bůh, že to bylo dobré.
19. I stal se večer a jitro, den čtvrtý.
20. Řekl také Bůh: Vydejte vody plaz duše živé, a létavé nad zemí pod oblohou nebeskou.
21. I stvořil Bůh velryby veliké, a všelikou duši živou a hýbající se, kterouž vydaly vody v tvářnostech jejich, a všeliké létavé podlé pokolení jeho. A viděl Bůh, že to bylo dobré.
22. I požehnal jim, řka: Rostež, a množte se, a naplňte vody mořské: a ptactvo ať se rozmnožuje na zemi.
23. I stal se večer a jitro, den pátý.
24. Řekl také Bůh: Vydej země duši živou, podlé pokolení jejího, hovada, a zeměplazy, i zvířata zemská podlé tvářnosti jejich. I stalo se tak.
25. A učinil Bůh zvířata zemská podlé tvářností jejich, i hovada, i všeliký zeměplaz podlé pokolení jeho. A viděl Bůh, že to bylo dobré.
26. I řekl: Učiňme člověka k obrazu a podobenství svému: a ať panuje nad rybami mořskými, a nad ptactvem nebeským, i nad zvířaty, i nade vší zemí, i nad všelikým plazem, kterýž se hýbe na zemi. (1. Kor. 11, 7. Kol. 3, 10.)
27. A stvořil Bůh člověka k obrazu svému: k obrazu Božímu stvořil ho, muže a ženu stvořil je. (Sir. 17, 1. Mat. 19, 4.)
28. I požehnal jim Bůh, a řekl: Rostež, a množte se, a naplňte zemi, a podmaňte ji, a panujte nad rybami mořskými, a nad ptactvem nebeským, i nade všemi živočichy, kteříž se hýbají na zemi.
29. I řekl Bůh: Hle, dal jsem vám všelikou bylinu nesoucí semeno na zemi, a všecko dříví, kteréž má v samém sobě semeno pokolení svého, aby vám bylo za pokrm:
30. a všechněm živočichům zemským, i všemu ptactvu nebeskému, i všemu, což se hýbe na zemi, a v čemž jest duše živá, aby měli ku pokrmu. I stalo se tak.
31. A viděl Bůh vše, což byl učinil: a bylo velmi dobré. I stal se večer, a jitro, den šestý. (Mar. 7, 37.)

Kapitola 2.

Posvěcení dne sedmého. 8. Štípení ráje rozkoše. 18. Vzdělání ženy z Adamova žebra. 23. Původ stavu manželského.

1. Tedy dokonána jsou nebesa, a země, i všecka okrasa jejich.
2. A dokonal Bůh dne sedmého dílo své, kteréž byl učinil a odpočinul dne sedmého ode všeho díla, kteréž byl dělal.
3. I požehnal dni sedmému; a posvětil ho*: nebo v něm byl přestal ode všeho díla svého, kteréž stvořil Bůh, aby je učinil.** (Žid. 4, 4.)
4. Tiť jsou rodové nebe a země, když stvořena jsou, v den, v němž učinil Hospodin Bůh nebe i zemi:
5. i všeliké proutí polní dříve nežli vycházelo na zemi, a všelikou bylinu krajiny, prvé než vzcházela: nebo nebyl dštil Hospodin Bůh na zemi, a člověka nebylo, kterýžby vzdělal zemi:
6. ale studnice* vystupovala z země, svlažující všecken svrchek země.
7. Učinil tedy Hospodin Bůh člověka z hlíny země, a vdechl v tvář jeho dchnutí života, i učiněn jest člověk v duši živou.
8. Štípil pak byl Hospodin Bůh ráj rozkoše od počátku*: v němž postavil člověka, jehož byl učinil.

---

3) aby i člověk ten den od práce přestal, a službou Boží jej posvěcoval. — ** t. které stvořiv učinil, aneb dokonal.
6) či pramen vodní; jiní vykládají: pára.
8) Hebrejský text: Ráj v Eden, na východ.

9. A vyvedl Hospodin Bůh z země všeliké dřevo k pohledění pěkné a k jídlu chutné: dřevo také života u prostřed ráje, i dřevo vědění dobrého a zlého.
10. A řeka vycházela z místa rozkoše k svlažování ráje, kteráž odtud dělí se na čtyři hlavní řeky*.
11. Jmeno jedné Físon: ta jest, kteráž obchází všecku zemi Hevilath, kdež se rodí zlato:
(Sir. 24, 35.)
12. a zlato země té výborné jest: tu se nachází bdellium*, a kámen onyx.
13. A jmeno řeky druhé Gehon: tať jest, kteráž obchází všecku zemi mouřenínskou.
14. Jmeno pak řeky třetí Tygris: ta jde proti Assyrským. Řeka pak čtvrtá, ta jest Eufrat.
15. Pojal tedy Hospodin Bůh člověka, a postavil jej v ráji rozkoše, aby jej vzdělával, a ostříhal ho:
16. a přikázal mu, řka: Ze všelikého dřeva rajského jez:
17. ze dřeva pak vědění dobrého a zlého ať nejíš: nebo v kterýbykoli den z něho jedl, smrtí umřeš.
18. Řekl také Hospodin Bůh: Není dobré člověku, býti samotnému: učiňmež mu pomoc podobnou jemu.
19. Stvořiv tedy Hospodin Bůh z země všecky živočichy zemské, a všecko ptactvo nebeské, přivedl je k Adamovi, aby viděl, jakby nazval je: nebo jak nazval Adam každou duši živou, tak jest jmeno její.
20. I nazval Adam jmeny jejich všecka hovada, a všecko ptactvo nebeské, i všecka zvířata země: Adamovi pak nenalezal se pomocník podobný jemu.
21. Pustil tedy Hospodin Bůh sen na Adama: a když usnul, vyňal jedno z jeho žeber, a vyplnil tělem místo jeho.
22. I vzdělal Hospodin Bůh z žebra, kteréž vyňal z Adama, ženu: a přivedl ji k Adamovi.
23. I řekl Adam: Tato jest kost nyní z kostí mých, a tělo z těla mého: tato slouti bude mužice, nebo z muže vzata jest. (1. Kor. 11, 9.)
24. Protož opustí člověk otce svého, i matku, a přidržeti se bude manželky své: a budou dva v jednom těle.
25. Byli pak obadva nazí, totižto Adam i žena jeho: a nestyděli se.

Kapitola 3.

Chytrost hada. 6. Pád člověka. 8. Uvinění ho z hříchu. 14. Pokuty uložené.

1. Had pak byl chytřejší, nežli všickni živočichové země, kteréž byl učinil Hospodin Bůh. Řekl pak* k ženě: Proč přikázal vám Bůh, abyste nejedli z každého dřeva rajského?
2. Jemuž odpověděla žena: Z ovoce [všeho] stromoví, kteréž jest v ráji, jíme:
3. ale z ovoce stromu, kterýž jest u prostřed ráje, přikázal nám Bůh, abychom nejedli, a abychom se ho nedotýkali, bychom snad nezemřeli.
4. Řekl pak had k ženě: Nikoli smrtí nezemřete. (2. Kor. 11, 3.)
5. Neboť ví Bůh, že v kterýkoli den budete jísti z něho, otevrou se oči vaše: a budete jako bohové, vědouce dobré i zlé.
6. Viděla tedy žena, žeby dobrý byl strom k jídlu, a očím pěkný, a na pohledění rozkošný: i vzala z ovoce jeho, a jedla: a dala muži svému, kterýž [také] jedl. (1. Tim. 2, 14.)
7. I otevříny jsou oči oboudvou: a když poznali, že jsou nazí, navázali listí fíkového, a udělali sobě zástěry.
8. A když byli zaslechli hlas

10) Ze čtyř řek rajských jen Eufrat a Tygris jsou na povrchu země k nalezení. Dle učení sv. Otců poloha pozemského ráje není více pro nás k vyskoumání.
12) Drahá, libě vonící pryskyřice.

1) působením ďábla — Moudr. 2, 24. Jan 8, 44. Zjev. 12, 9.

Hospodina Boha procházejícího se v ráji, při větérku po poledni, skryl se Adam, i žena jeho před tváří Hospodina Boha u prostřed dříví rajského.

9. I zavolal Hospodin Bůh Adama, a řekl jemu: Kde jsi?

10. Kterýž řekl: Hlas tvůj slyšel jsem v ráji: a bál jsem se, proto že jsem nahý, i skryl jsem se.

11. Jemuž řekl [Bůh]: I kdož tobě oznámil, že jsi nahý, jediné že jsi ze stromu jedl, z kteréhož jsem tobě přikázal, abys nejedl?

12. I řekl Adam: Žena, kterouž jsi mi dal za tovaryšku, dala mi ze stromu, a jedl jsem.

13. I řekl Hospodin Bůh k ženě: Proč jsi to učinila? Kterážto odpověděla: Had podvedl mne, a jedla jsem.

14. I řekl Hospodin Bůh k hadu: Že jsi to učinil, zlořečený jsi mezi všemi živočichy a zvířaty země: po prsech svých polezeš, a zemi jísti budeš po všecky dny života svého.

15. Nepřátelství položím mezi tebou a ženou, a mezi semenem tvým a semenem jejím, onať potře hlavu tvou, a ty úklady činiti budeš patě její*.

16. Ženě také řekl: Rozmnožím bídy tvé a početí tvá: v bolesti roditi budeš děti, a pod mocí muže budeš, a on panovati bude nad tebou.

17. Adamovi pak řekl: Že jsi uposlechl hlasu ženy své, a jedl jsi z stromu, z kteréhož jsem přikázal tobě, abys nejedl, zlořečená [bude] země v díle tvém: v pracech budeš jísti z ní po všecky dny života svého.

18. Trní a hloží tobě ploditi bude, a budeš jísti bylinu země*.

19. V potu tváři své jísti budeš chléb, dokavadž se nenavrátíš do země, z kteréž vzat jsi: nebo prach jsi, a v prach se navrátíš. (Žalm. 102, 14.)

20. I nazval Adam jmeno ženy své Eva: proto že byla máti všech živých.

21. Udělal také Hospodin Bůh Adamovi a ženě jeho sukně kožené, a zobláčel je:

22. i řekl: Hle Adam jako jeden z nás učiněn jest, věda dobré i zlé: protož nyní aby snad nevztáhl ruky své a nevzal také z stromu života, a jedl by, a bylby živ na věky.

23. I vypustil jej Hospodin Bůh z ráje rozkoše, aby vzdělával zemi, z níž vzat jest.

24. I vyhnal Adama: a postavil před rájem rozkoše Cherubíny*, a meč plamenný a obratný k ostříhání cesty k stromu života.

Kapitola 4.

Synů Adamových oběti. 8. Vražda Kainova. 17. Potomci Kainovi. 25. Rod Adamův.

1. Adam pak poznal Evu, ženu svou: kteráž počala a porodila Kaina, řkouc: Obdržela jsem člověka skrze Boha.

2. A opět porodila bratra jeho Abele. Byl pak Abel pastýř ovcí, a Kain oráč.

3. Stalo se pak po mnohých dnech, že obětoval Kain z úrody zemské dary Hospodinu.

4. Abel také obětoval z prvorozených stáda svého, a z tuku jejich: i vzhlédl Hospodin na Abele a na dary jeho.

5. Na Kaina pak, a na dary jeho nevzhlédl: i rozhněval se Kain náramně a opadla tvář jeho.

6. I řekl Hospodin k němu:

15) Někteří svatí Otcové vykládají toto místo na Marii Pannu; nebo mocí jejího Syna hlava pekelného hada potřena jest; jiní zas, jako sv. Ireneus, Cyprian a Leo, o Kristu samém, jakožto o semeni či potomku ženy, tak že se čte: Ono (símě) potře hlavu tvou. Však obé jest stejného smyslu, že totiž Maria svým blahoslaveným plodem potře hlavu a zkazí moc ďábla, škůdce pokolení lidského.

18) t. místo ovoce rajského.

24) t. silné anděly. Cherubíni byli také vyobrazení zákona. 2. Mojž. 25, 18—22.

Proč jsi se rozhněval? a proč jest opadla tvář tvoje?
7. Zdaliž nevezmeš odplatu, budeš-li dobře činiti: pakli zle, hned ve dveřích hřích přítomen bude? Ale pod tebou má býti žádost jeho, a ty panovati máš nad ním.
8. I řekl Kain k Abelovi, bratru svému: Vyjděme ven. A když byli na poli, povstal Kain proti bratru svému Abelovi, a zabil jej. (Mat. 23, 35.)
9. I řekl Hospodin k Kainovi: Kde jest Abel, bratr tvůj? Kterýž odpověděl: Nevím! Zdaliž jsem já strážným bratra svého?
10. I řekl k němu: Co jsi učinil? hlas krve bratra tvého volá ke mně z země.
11. Protož nyní zlořečený budeš na zemi, kteráž otevřela ústa svá, a přijala krev bratra tvého z ruky tvé.
12. Když budeš vzdělávati ji, nebude dávati tobě užitků svých: tulákem a poběhlým budeš na zemi.
13. I řekl Kain k Hospodinu: Větší jest nepravost má, nežli abych odpuštění zasloužil.
14. Hle vyháníš mne dnes od tváři země, a od tváři tvé krýti se budu, a budu tulákem a poběhlcem na zemi: protož každý, kdož nalezne mne, zabije mne.
15. I řekl jemu Hospodin: Nikoli tak nebude: ale každý, kdož zabije Kaina, sedmnásobně trestán bude. A položil Hospodin znamení na Kaina, aby ho žádný nezabil, kdožby jej nalezl.
16. I vyšed Kain od tváři Hospodina, bydlil poběhlý na zemi na východní straně Eden.
17. Poznal pak Kain ženu svou, kteráž počala, a porodila Henocha: i vystavěl město, a nazval jmeno jeho podlé jmena syna svého, Henoch.
18. Henoch pak zplodil Irada a Irad zplodil Maviaele, a Maviael zplodil Mathusaele, a Mathusael zplodil Lámecha.
19. Kterýž pojal dvě ženy, jmeno jedné Ada, a jmeno druhé Sella.
20. I porodila Ada Jábele, kterýž byl otec přebývajících v staních a pastýřů.
21. A jmeno bratra jeho Jubal: ten byl otec hrajících na citaru a na varhany.
22. Sella také porodila Tubalkaina, kterýž byl kovář a řemeslník všelikého díla od mědi a železa. Sestra pak Tubalkainova, Noema.
23. I řekl Lámech ženám svým Adě a Selle: Slyšte hlas můj, ženy Lámechovy, poslouchejte řeči mé: že jsem zabil muže k ráně své, a mládenečka k zsinalosti své*.
24. Sedmnásobná pomsta dána bude pro Kaina: pro Lámecha pak sedmdesáte sedmkrát. (Mat. 18, 22.)
25. Poznal také ještě Adam ženu svou: i porodila syna, a nazvala jmeno jeho Seth, řkouc: Postavil mi Bůh jiné símě místo Abele, kteréhož zabil Kain.
26. Ale i Sethovi narodil se syn, kteréhož nazval Enosem: ten počal vzývati jmeno Hospodinovo*.

Kapitola 5.

Rodina Adamova a potomků jeho, i věk živobytí jejich až do Noé.

1. Tato jest kniha rodu Adamova. V den, kteréhož stvořil Bůh člověka, ku podobenství Božímu učinil ho.
2. Muže a ženu stvořil je, a požehnal jim: i nazval jmeno jejich Adam v den, kteréhož stvořeni jsou.
3. Byl pak živ Adam sto třiceti let: a zplodil (syna) k obrazu a k podobenství svému*, a nazval jmeno jeho Seth.
4. I bylo dnů Adamových, po

23) t. při zabití jeho dostal jsem zsinalé rány.
26) t. počal Hospodinu veřejnou službu konati a jmeno jeho i ostatním oznamovati.
3) Pravý to obraz hříšného Adama.

zplození Setha, osm set let: a zplodil syny i dcery. (1. Par. 1, 1.)
5. A učiněn jest veškeren čas, kteréhož živ byl Adam, devět set třicet let, i umřel.
6. Seth také živ byl sto pět let, a zplodil Enosa.
7. A byl živ Seth, po zplození Enosa, osm set sedm let, a zplodil syny i dcery.
8. I bylo všech dnů Sethových devět set dvanácte let, i umřel.
9. Živ pak byl Enos devadesáte let, a zplodil Kajnana.
10. Po jehožto narození živ byl osm set patnácte let, a zplodil syny i dcery.
11. I bylo všech dnů Enosových devět set pět let, i umřel.
12. Živ také byl Kajnan sedmdesáte let, a zplodil Malaleele.
13. A živ byl Kajnan, po zplození Malaleele, osm set a čtyřiceti let, a zplodil syny i dcery.
14. I bylo všech dnů Kajnanových devět set deset let, i umřel.
15. Živ pak byl Malaleel šedesáte pět let, a zplodil Járeda
16. A živ byl Malaleel po zplození Járeda, osm set třiceti let: a zplodil syny i dcery.
17. I bylo všech dnů Malaleelových osm set devadesáte pět let, i umřel.
18. A živ byl Járed sto a šedesáte dvě léta, a zplodil Henocha.
19. A živ byl Járed, po zplození Henocha, osm set let, a zplodil syny i dcery.
20. I bylo všech dnů Járedových devět set šedesáte dvě léta, i umřel.
21. Henoch pak živ byl šedesáte pět let, a zplodil Mathusaléma.
22. A chodil Henoch s Bohem*: a živ byl po zplození Mathusaléma tři sta let, a zplodil syny i dcery.
23. I bylo všech dnů Henochových tři sta šedesáte a pět let.
24. A chodil s Bohem, a neukázal se: nebo vzal ho Bůh. (Žid. 11, 5.)
25. Živ také byl Mathusalém sto osmdesáte sedm let, a zplodil Lámecha.
26. A živ byl Mathusalém, po zplození Lámecha, sedm set osmdesáte dvě léta, a zplodil syny i dcery.
27. I bylo všech dnů Mathusalémových devět set šedesáte a devět let, i umřel.
28. Živ pak byl Lámech sto osmdesáte a dvě léta, a zplodil syna:
29. a nazval jmeno jeho Noé*, řka: Tentoť nás potěší od skutků a prací rukou našich v zemi, které byl zlořečil Hospodin**.
30. A živ byl Lámech, potom když zplodil Noé, pět set devadesáte a pět let, a zplodil syny i dcery.
31. I bylo všech dnů Lámechových sedm set sedmdesáte a sedm let, i umřel. Noé pak, když byl v pěti stech letech, zplodil Séma, Chama a Jafeta*.

Kapitola 6.

Zlost lidská se na zemi rozmohla. 7. Bůh hrozil světu zkázou, 14. a dělati koráb rozkázal.

1. A když se počali lidé množiti na zemi, a dcer naplodili,
2. vidouce synové Boží dcery lidské, žeby byly krásné, brali sobě manželky ze všech, kteréž byli zvolili*.

---

22) t. svatě živ byl; život Bohu líbezný vedl.

29) t. odpočinutí, odlehčení. — ** t. až vyroste, pomůže nám zemi vzdělávati, jejížto vzdělání tolik obtížné a trpké jest, a tak v té částce nás zastana, polehčení nám způsobí. Viz níž 9, 20.

31) Za prvních věků světa byli lidé dlouho živi, protože celá přirozenost, zvláště i člověka, nebyla tak osláblá, jakož ji potom od potopy světa nalezáme. — Vysoký věk prvních lidí sloužil spolu k tomu, aby svatá učení ústním podáním se snadněji zachovala a neporušená zůstala až do té doby, kde se písmem zaznamenati mohla. Otcové tedy viděli ještě nejpozdnější vnuky své, kterýmžto nebylo možná porušiti učení Boží, jinakby byli museli od starších přísně pokáráni býti.

2) Toliko na krásu těla, a ne na ctnost a šlechetnost života hledíce.

3. I řekl Bůh: Nezůstaneť duch můj v člověku* na věky, nebo tělo jest: a budou dnové jeho sto dvaceti let**.
4. Obrové pak byli na zemi v těch dnech: nebo když vcházeli synové Boží k dcerám lidským, a ony rodily, tiť jsou mocní od věku, muži slovutní.
5. Vida pak Bůh, žeby mnohá zlost lidská byla na zemi, a všeliké myšlení srdce náchylné bylo ke zlému po všecken čas,
6. zželelo se mu, že člověka učinil na zemi. A bolestí srdce dotčen jsa vnitř*,
7. řekl: Vyhladím člověka, kterého jsem stvořil, z země, od člověka až do hovad, od zeměplazu až do ptactva nebeského: nebo líto mi, že jsem je učinil.
8. Noé pak nalezl milost před Hospodinem.
9. Tito jsou rodové Noé: Noé muž spravedlivý, a dokonalý byl v rodech svých, s Bohem chodil.
(Sir. 44, 17.)
10. A zplodil tři syny, Séma, Cháma a Jafeta.
11. Porušena jest pak země před Bohem, a naplněna jest nepravostí.
12. I když viděl Bůh, že země porušena jest (nebo všeliké tělo bylo porušilo cestu svou na zemi):
13. řekl k Noé: Konec všelikého těla přišel přede mne*; naplněna jest země nepravostí od nich, a já je zkazím s zemí.
(1. Petr. 3, 20. 2. Petr. 2, 5.)
14. Učiň sobě koráb z dříví otesaného: příbytečky v korábu uděláš, a klím pomažeš vnitř i zevnitř.
15. A takto uděláš jej: Tří set loktů bude dlouhost korábu, padesát loktů širokost, a třiceti loktů vysokost jeho.
16. Okno v korábu uděláš, a v loktu dokonáš svrchek jeho: dvéře pak korábu postavíš v boku: zpodní, druhé i třetí ponebí učiníš v něm.
17. Hle já přivedu vody potopy na zemi, aby zahubil všeliké tělo, v němž jest duch života pod nebem: všecky věci, kteréž na zemi jsou, zkaženy budou.
18. A učiním úmluvu svou s tebou: a vejdeš do korábu ty, i synové tvoji, žena tvá, i ženy synů tvých s tebou.
19. A ze všech živočichů všelikého těla po dvém uvedeš do korábu, aby živi byli s tebou: samcového pohlaví a samičího.
20. Z ptactva podlé pokolení jeho, a z hovad podlé pokolení jejich, a ze všeho plazu zemského podlé pokolení jeho: po dvém ze všech vejdou s tebou, aby mohli živi býti.
21. Protož nabéřeš s sebou ze všech pokrmů, kteříž jedeni býti mohou, a sneseš k sobě: a budou za pokrm tak tobě, jako jim.
22. Tedy učinil Noé všecko, což byl rozkázal jemu Bůh.

Kapitola 7.

Noé vchází do korábu. 17. Potopa všeho světa.

1. I řekl Hospodin k němu: Vejdiž ty, i všecek dům tvůj, do korábu: neboť jsem tebe viděl spravedlivého před sebou v pokolení tomto.
2. Ze všech živočichů čistých vezmi sedmero a sedmero, samce a samici: z živočichů pak nečistých dvě a dvě, samce a samici.
3. Ale i z ptactva nebeského sedmero a sedmero, samce a samici: aby zachováno bylo símě na vší zemi.
4. Nebo ještě, a po sedmi dnech, já dštíti budu na zemi za čtyřiceti dnů a čtyřiceti nocí: a vyhladím

3) Hebrejský text: Nebude se nesnadniti duch můj s člověkem, t. nebudu vždycky nepravosti člověka tak trpělivě snášeti, ale pomsta má těžší a patrnější bude. — ** Povolím mu ještě 120 let k pokání, dříve než na něho uvalím trest.
6) Mojžíš i jiní spisovatelé, aby se k schopnosti lidu chýlili, o Bohu někdy tak mluví, jako o nějakém člověku, podrobeném vášním a náruživostem.
13) Uložil jsem zahladiti všeliké tělo.

všelikou podstatu [živou], kterou jsem učinil, se svrchku země.
5. Učinil tedy Noé všecko, což byl rozkázal jemu Hospodin.
6. A byl v šesti stech letech, když vody potopy rozlily se na zemi.
7. I všel Noé a synové jeho, a žena jeho, a ženy synů jeho s ním do korábu, pro vody potopy.
(Mat. 24, 37.)
8. Z živočichů také čistých, i nečistých, i z ptactva, a ze všeho, což se hýbe na zemi,
9. dvé a dvé vešli k Noé do korábu, samec a samice, jakž byl rozkázal Hospodin Noé.
10. A když pominulo sedm dní, vody potopy rozlily se na zemi.
11. Léta šestistého věku Noé, měsíce druhého, sedmnáctého dne měsíce, protrženy jsou všecky studnice propasti veliké*, a průduchové nebeští otevříni jsou:
12. i stal se déšť na zemi čtyřiceti dní, a čtyřiceti nocí.
13. Při počátku dne toho všel Noé, a Sém, a Chám a Jafet, synové jeho, žena jeho, a tři ženy synů jeho s nimi, do korábu:
14. oni, i všeliký živočich podlé pokolení svého, i všelika hovada podlé pokolení svého, i všecko, což se hýbe na zemi podlé pokolení svého, i všeliké létavé podlé pokolení svého, všelijací ptáci, i všecky létky*:
15. vešli k Noé do korábu, dvé a dvé ze všelikého těla, v němž byl duch života.
16. A což vešlo, samec a samice ze všelikého těla vešli, jakž byl přikázal jemu Bůh: a zavřel jej Hospodin zevnitř*.
17. I stala se potopa čtyřiceti dnů na zemi: a rozmnoženy jsou vody, a vyzdvihly koráb vzhůru od země.
18. Nebo se náramně rozmnožily vody: a všecky věci naplnily na svrchku země: koráb pak vznášel se nad vodami.
19. A vody rozmohly se příliš nad zemí: a přikryty jsou všecky hory převysoké pode vším nebem.
20. Patnácte loktů vyšší byla voda nežli hory, kteréž byla přikryla.
21. I zhynulo všeliké tělo, kteréž se hýbalo na zemi, ptáků, živočichů, zvířat, i všech plazů, kteříž se plazí po zemi: všickni lidé,
22. i všecko, v čemž dýchání života jest na zemi, pomřelo.
23. I zahladil [Bůh] všelikou podstatu [živou], kteráž byla na zemi, od člověka až do hovada, tak zeměplaz, jako ptactvo nebeské, i vyhlazena jsou z země: zůstal pak sám Noé, a kteříž s ním byli v korábu.
24. I trvaly vody na zemi sto padesáte dnů.

Kapitola 8.

Umenšení vod a konec potopy. 16. Noé z korábu vyšel, 20. a oběti Bohu obětoval.

1. Rozpomenuv se pak Bůh na Noé, a na všecky živočichy, i na všecka hovada, kteráž byla s ním v korábu, přivedl vítr na zemi, i umenšeny jsou vody.
2. A zavříny jsou studnice propasti, i průduchové nebeští, a zastaveny jsou pršky s nebe.
3. I navrátily se vody s země jdouce a vracujíce se: a počaly se umenšovati po stu padesáti dnech.
4. A odpočinul koráb měsíce sedmého, dvacátého sedmého* dne měsíce, na horách armenských.
5. Ale vody odcházely, a opadaly, až do desátého měsíce: nebo desátého měsíce, prvního dne měsíce, ukázali se vrchové hor.
6. A když pominulo čtyřiceti dní, otevřev Noé okno korábu, kteréž byl udělal, vypustil krkavce.
7. Kterýžto vycházel, a nena-

11) t. velikého moře; tedy ze země i s nebe lila se voda na povrch země.
14) t. všecko, co křídla a peří má.
16) t. zavřel za ním z venku.

4) V hebrejsk.: sedmnáctého.

vracoval se, dokudž nevyschly vody na zemi*.
8. Vypustil také holubici za ním, aby viděl, již-liby přestaly vody na svrchku země.
9. Kterážto když nenašla, kdeby odpočinula noha její, navrátila se k němu do korábu: nebo vody byly po vší zemi: i vztáhl ruku, a popadna ji vnesl ji do korábu.
10. Počekav pak nad to sedm dní jiných, opět vypustil holubici z korábu.
11. Ale ona přišla k němu k večerou, nesouc ratolest olivovou s zeleným listím v ústech svých, tedy porozuměl Noé, že přestaly vody na zemi.
12. I čekal nicméně sedm jiných dní: a vypustil holubici, kterážto nenavrátila se více k němu.
13. Protož šestistého prvního léta*, prvního měsíce, prvního dne měsíce, umenšeny jsou vody na zemi: a otevřev Noé střechu korábu, pohleděl, a viděl, žeby byl osušen svrchek země.
14. Měsíce druhého, a dvacátého sedmého dne měsíce vyschla země.
15. Mluvil pak Bůh k Noé, řka:
16. Vyjdi z korábu, ty, i žena tvá, synové tvoji, i ženy synů tvých s tebou.
17. Všecky živočichy, kteříž jsou u tebe, ze všelikého těla, tak z ptactva, jako ze zvířat, a všelikých plazů, kteříž se plazí po zemi, vyveď s sebou, a vejděte na zemi: rostteż a množte se na ní.
18. Tedy vyšel Noé, a synové jeho, žena jeho, i ženy synů jeho, s ním.
19. Ale i všickni živočichové, hovada i plazové, kteříž se plazí po zemi, podlé pokolení svého, vyšli z korábu.
20. Vzdělal pak Noé oltář Hospodinu: a vzav ze všeho dobytka, a z ptactva čistého, obětoval oběti zápalné na oltáři.
21. I povoněl Hospodin vůně příjemné*, a řekl: Nikoli více nebudu zlořečiti zemi pro lidi: nebo smysl a myšlení lidského srdce ke zlému nakloněna jsou od mladosti jejich: protož více nebudu bíti všeliké duše živé, jako jsem učinil.
(Mat. 15, 19.)
22. Po všecky dny země, setí a žeň, studeno a vedro, léto a zima, noc a den, neodpočinou*.

Kapitola 9.

Požehnání Boží Noé. 5. Zapovědění vraždy. 9. Úmluva Boží s Noé. 20. Opití Noé.

1. I požehnal Bůh Noé a synům jeho. A řekl k nim: Rostteż a množte se, a naplňte zemi.
2. A strach váš, a hrůza budiž na všecky živočichy země, a na všeliké ptactvo nebeské, se vším, což se hýbe na zemi: všecky ryby mořské vaší ruce dány jsou.
3. A všecko, což se hýbe, a živo jest, bude vám za pokrm: jako byliny zelené, dal jsem vám všecko;
4. kromě, že masa s krví jísti nebudete. (Sk. ap. 15, 29.)
5. Nebo krve duší vašich vyhledávati budu z ruky všech hovad: a z ruky člověka, z ruky muže a bratra jeho budu vyhledávati duše člověka.
6. Kdobykoli vylil krev lidskou, vylita bude krev jeho: nebo k obrazu Božímu učiněn jest člověk.
7. Vy pak rostteż a množte se, a vejděte na zemi, a naplňte ji.
8. Také tyto věci řekl Bůh k Noé a synům jeho s ním:
9. Hle já ustanovím úmluvu svou s vámi, i s semenem vaším po vás:
10. a se všelikou duší živou, kteráž jest s vámi, tak v ptactvu, jako v hovadech, a všech dobytcích země, kteříž vyšli z korábu, a se všemi zvířaty země.

---

7) t. vyšel a nevrátil se zase. Jiní pak dle hebr. vykládají: Vycházel a zas se navracoval, dokudž nevyschly vody. Prvnějších smysl jest pravdě podobnější.
13) t. věku Noé.
21) t. líbila se ta oběť Hospodinu.
22) t. nepřestanou se řádně střídati.

11. Ustanovím úmluvu svou s vámi, a nikoli více nebude zahubeno všeliké tělo vodami potopy, aniž bude více potopa kazící zemi.
12. I řekl Bůh: Totoť [bude] znamení úmluvy, kteréž dávám, mezi mnou a vámi, i všelikou duší živou, kteráž jest s vámi v pokolení věčná:
13. duhu svou postavím na oblacích, a bude znamení úmluvy mezi mnou a mezi zemí*.
14. A když povleku nebe oblaky, ukáže se duha má na oblacích:
15. a rozpomenu se na úmluvu svou s vámi, i se všelikou duší živou, kteráž obživuje tělo: a nebude více vod potopy k vyhlazení všelikého těla.
16. A bude duha na oblacích, a budu viděti ji, i rozpomenu se na úmluvu věčnou, kteráž učiněna jest mezi Bohem a všelikou duší živou všelikého těla, kteréž jest na zemi.
17. I řekl Bůh k Noé: Toto bude znamení úmluvy, kterouž jsem ustanovil mezi sebou a všelikým tělem na zemi.
18. Byli tedy synové Noé, kteříž vyšli z korábu, Sém, Chám a Jafet: Chám pak tenť jest otec Chanaánův.
19. Ti tři jsou synové Noé: a od těch rozplozeno jest všecko pokolení lidské po vší zemi.
20. I začal Noé, muž oráč, vzdělávati zemi, a štípil vinici:
21. a když pil víno, opil se, a obnažen jest v stanu svém.
22. Což když viděl Chám, otec Chanaánův, žeby totižto hanba otce jeho obnažena byla, pověděl dvěma bratřím svým vně.
23. Ale Sém a Jafet vložili plášť na ramena svá, a kráčejíce zpátkem, zakryli hanbu otce svého: a tváři jejich byly odvráceny, a neviděli hanby otcovy.
24. Procítiv pak Noé po víně, když zvěděl, co mu učinil syn jeho menší,
25. řekl: Zlořečený Chanaán*, služebník služebníků bude bratřím svým.
26. I řekl také: Požehnaný Hospodin Bůh Semův, budiž Chanaán služebníkem jeho.
27. Rozšířiž Bůh Jafeta, a ať bydlí v staních Sémových a buď Chanaán služebníkem jeho.
28. Živ pak byl Noé po potopě tři sta padesáte let.
29. A naplněni jsou všickni dnové jeho devět set padesáte let: i umřel.

Kapitola 10.

Rod synů a potomků Noé.

1. Tito jsou rodové synů Noé, Séma, Cháma a Jafeta, a narodili se jim synové po potopě.
2. Synové Jafetovi: Gomer, a Magog, a Madaj, a Jávan, a Thubal, a Mosoch, a Thiras.
3. Synové pak Gomerovi: Ascenez, a Rifat, a Thogorma.
4. Synové pak Jávanovi: Elisa, a Tharsis, Cethim a Dodanim.
5. Od těch rozděleni jsou ostrovové národů po krajinách jejich, jedenkaždý podlé jazyka svého, a čeledí svých v národech svých.
6. Synové pak Chámovi: Chus, a Mesraim, a Futh, a Chanaán.
7. Synové Chus: Sába, a Hevila, a Sabatha, a Regma, a Sabatacha. Synové Regmovi: Sába a Dadan.
8. Chus pak zplodil Nemroda: ten počal býti mocným na zemi.
9. A byl silný lovec před Hospodinem. Proto vyšlo přísloví: Jako Nemrod silný lovec před Hospodinem.
10. Byl pak počátek království jeho Babylon, a Arach, a Achad, a Chalanne v zemi Sennaár.
11. Z země té vyšel Assur, a

13) Před potopou světa nebývalo duhy, kdežto ne deštěm, nýbrž rosou svlažována byla země; — viz 2, 5. 6.

25) syn Chámův. Není horšího trestu na děti, než když jim rodičové zlořečiti musí; aniž jest většího trestu na rodiče, než když ve svých dětech trestáni jsou, jako tuto Chám v synu Chanaánovi.

11) Hebr. Rehoboth-Ir, totiž město, jenž sloulo Rehoboth, po česku Ulice.

vystavěl Ninive, a Ulice města* a Chále.
12. Rezen také mezi Ninive, a mezi Chále: toť jest město veliké.
13. Ale Mesraim zplodil Ludim, a Anamim, a Laabim, Neftuim,
14. a Fetrusim, a Chasluim: z nichžto pošli Filistinští, a Kaftorim.
15. Chanaán pak zplodil Sidona, prvorozeného svého, Hethéa,
16. a Jebuséa, a Amorrhéa, a Gergesea,
17. Hevéa, a Aracéa, Sinéa,
18. a Aradia, Samaréa, a Amathéa: a potom rozplozeni jsou lidé chananejští.
19. I učiněny jsou meze Chananejských přicházejícím od Sidonu do Gerary, až do Gázy, až vejdeš do Sodomy a Gomorrhy, a Adamy, a Seboim, až do Lesy.
20. Ti jsou synové Chámovi v příbuzenstvích, a vedlé jazyků, a rodů, a zemí, i národů svých.
21. Sémovi také otci všech synů Heber, bratru Jafeta většímu, [synové] zrozeni jsou.
22. Synové Sémovi: Elam a Assur, a Arfaxad, a Lud, a Aram.
23. Synové Aramovi: Us a Hul, a Gether, a Mes.
24. Ale Arfaxad zplodil Sále, z něhož pošel Heber.
25. I narodili se Heberovi synové dva: jmeno jednoho Faleg*, protože za dnů jeho rozdělena byla země: a jmeno bratra jeho Jektan.
26. Kterýžto Jektan zplodil Elmodada, a Salefa, a Asarmotha, a Jare,
27. a Adurama, a Uzala, a Deklu,
28. a Ebala, a Abimaele, Sabu,
29. a Ofira, a Hevilu, a Jobaba. Všickni ti jsou synové Jektanovi.
30. A učiněno jest bydlení jejich jdoucím od Messa až k Sefar hoře, na východ slunce.
31. Ti jsou synové Sémovi, podlé příbuzenství, a jazyků, a krajin, v národech svých.
32. Ty jsou čeledi Noé podlé lidí a národů svých. Od těch rozděleni jsou národové na zemi po potopě.

25) t. j. rozdělení.

Kapitola 11.

Stavění města a věže. 7. Zmatení jazyků. 10. Rodina Sémova až do Abrama, jakož i vyjití Abramovo z vlasti.

1. Byla pak země jazyka jednoho a řečí jednostejných.
2. A když se brali od východu slunce, nalezli pole v zemi Sennaár, a bydlili na něm.
3. I řekl jeden k bližnímu svému: Pojďte, nadělejme cihel, a palme je ohněm. I měli cihly místo kamení, a klí místo vápna*:
4. a řekli: Pojďte, učiňme sobě město a věž, jejížby vrch dosahoval k nebi: a oslavme jmeno své, dříve než se rozdělíme po všech zemích.
5. Sstoupil pak Hospodin, aby spatřil město a věži*, kterouž stavěli synové Adamovi,
6. a řekl: Hle jeden jest lid, a jeden jazyk všem: a počali toto dělati, aniž přestanou od myšlení svých, dokavadž jich skutkem nenaplní.
7. Pojďtež tedy, sstupme, a zmatme tam jazyk jejich, aby žádný nerozuměl hlasu bližního svého.
8. A tak rozdělil je Hospodin z toho místa po všech zemích, i přestali stavěti město.
9. A proto nazváno jest jmeno jeho Babel, že tam zmaten jest jazyk vší země: a odtud rozptýlil je Hospodin po všech krajinách.
10. Titoť jsou rodové Sémovi: Sém byl ve stu letech, když zplodil Arfaxada, ve dvou letech po potopě.
11. A byl živ Sém po zplození Arfaxada, pět set let: a zplodil syny i dcery.

3) Klí jest pryskyřice zemská, lepkavá zem.
5) Bohu není třeba na nějaké místo sstupovati, poněvadž beztoho všudež přítomen jest; ale tvoří-li Bůh kde divy, zdá se, jakoby tam byl přišel. Aniž mu třeba něco teprva spatřovati, jenž jest vševědoucí: ale kdekoli jeho prozřetedlnost zvláště vládne, tam se jako očitě spatřuje. Sv. Aug

12. Arfaxad pak byl živ třiceti pět let, a zplodil Sále.
13. A živ byl Arfaxad po zplození Sále, tři sta tři leta: a zplodil syny i dcery.
14. Sále také živ byl třiceti let, a zplodil Hebera.
15. A živ byl Sále po zplození Hebera, čtyři sta a tři leta: a zplodil syny i dcery.
16. Živ pak byl Heber třiceti čtyři leta, a zplodil Fálega.
17. A živ byl Heber po zplození Fálega, čtyři sta třiceti let: a zplodil syny i dcery.
18. Živ také byl Fáleg třiceti let, a zplodil Reu.
19. A živ byl Fáleg po zplození Reu, dvě stě devět let: a zplodil syny i dcery.
20. Reu pak živ byl třiceti dvě letě, a zplodil Sáruga.
21. Živ také byl Reu po zplození Sáruga, dvě stě sedm let: a zplodil syny i dcery.
22. Živ pak byl Sárug třiceti let, a zplodil Náchora.
23. A živ byl Sárug po zplození Náchora, dvě stě let: a zplodil syny i dcery.
24. Živ pak byl Náchor devětmecítma let, a zplodil Tháre.
25. A živ byl Náchor po zplození Tháre, sto a devatenácte let: a zplodil syny i dcery.
26. A živ byl Tháre sedmdesáte let, a zplodil Abrama, a Náchora a Arana.
27. Tito jsou pak rodové Tháre: Tháre zplodil Abrama, Náchora a Arana, Aran pak zplodil Lota.
28. I umřel Aran prvé než Tháre, otec jeho, v zemi narození svého v Ur Chaldejských*.
29. Pojali pak sobě Abram a Náchor ženy: jmeno ženy Abramovy Sáraj: a jmeno ženy Náchorovy, Melcha, dcera Arana, otce Melchy, a otce Jeschy.
30. Byla pak Sáraj neplodná, a neměla dětí.
31. Vzal tedy Tháre Abrama, syna svého, a Lota, syna Aranova, syna syna svého, a Sáraj, nevěstu svou, ženu Abrama syna svého, a vyvedl je z Ur Chaldejských, aby šli do země chananejské: i přišli až do Háran, a bydlili tam.
(Skut. 7, 2.)
32. A učiněni jsou dnové Tháre dvě stě pět let, i umřel v Háran.

28) T. v chaldejském městě, Ur řečeném.

Kapitola 12.

Zaslíbení Abramovi učiněno. 10. Jeho sstoupení do Egypta. 15. Sáraj jemu odňata, a zase navrácena.

1. Řekl pak Hospodin k Abramovi: Vyjdi z země své, a z příbuzenství svého, i z domu otce svého, a pojď do země, kterouž ukáži tobě.
2. A učiním tě v národ veliký, a požehnám tobě, a zvelebím jmeno tvé, a budeš požehnaný.
3. Požehnám dobrořečícím tobě, a zlořečiti budu zlořečícím tobě, a v tobě požehnána budou všecka pokolení země*.
4. Tedy vyšel Abram, jakož byl přikázal jemu Hospodin, a šel s ním Lot: v sedmdesáti pěti letech byl Abram, když vycházel z Háran.
(Žid. 11, 8.)
5. A vzal Sáraj, manželku svou, a Lota, syna bratra svého, a veškeren statek, kteréhož nabyli, i duše, kteréž učinili v Háran: a vyšli, aby šli do země chananejské. A když přišli do ní,
6. prošel Abram tu zemi až k místu Sichem, až do údolí slavného: Chananejský pak tehdáž byl v zemi.
7. Ukázal se pak Hospodin Abramovi, a řekl jemu: Semeni tvému dám zemi tuto. Kterýž vzdělal tu oltář Hospodinu, jenž se byl ukázal jemu.
8. A odtud přešed k hoře, kteráž byla proti východní straně Béthel, rozbil tu stan svůj, od západu maje Béthel, a od východu Hai: vzdělal

8) t. jelikož z tebe má pojíti vykupitel světa.

také tam oltář Hospodinu, a vzýval jmeno jeho.
9. I bral se Abram jda, a dále dávaje se ku poledni.
10. Stal se pak hlad v zemi: a sstoupil Abram do Egypta, aby tam byl pohostinu: nebo se byl rozmohl hlad v zemi.
11. A když přicházel blízko k Egyptu, řekl Sáraj, manželce své: Znám, že jsi krásná žena:
12. a že když tě uzří Egyptští, řeknou: To jest manželka jeho: i zabijí mne, a tebe zachovají.
13. Rciž tedy, prosím tebe, že sestra má jsi*: aby mi bylo dobře pro tebe, a živa byla duše má příčinou tvou.
14. Když tedy všel Abram do Egypta, viděli Egyptští ženu, žeby byla krásná velmi.
15. I oznámili to knížata Faraonovi, a chválili ji před ním: i vzata jest žena do domu Faraonova.
16. Abramovi pak dobře činili pro ni: a měl ovce, a voly, a osly, a služebníky, a služky, a oslice a velbloudy.
17. Mrskal pak Hospodin Faraona ranami převelikými, i dům jeho, pro Sáraj, manželku Abramovu.
18. I povolal Farao Abrama, a řekl jemu: Co jest to, cos učinil mně? Proč jsi mi neoznámil, žeby ona manželka tvá byla?
19. Pro jakou příčinu řekl jsi, že jest sestra tvá, abych ji sobě vzal za manželku? Protož nyní hle manželka tvá, vezmi ji, a jdi.
20. I přikázal Farao o Abramovi mužům: i provodili ho, i manželku jeho, i všecko, což měl.

Kapitola 13.

Navrácení Abrama z Egypta. 5. Rozloučení jeho s Lotem. 14. Opětování učiněného zaslíbení.

1. Vstoupil tedy Abram z Egypta, on, i žena jeho, i všecko, což měl, a Lot s ním, ku polední straně.
2. Byl pak bohatý velmi v jmění zlata a stříbra.
3. I navrátil se cestou, kterouž byl přišel, od poledne do Béthel až k místu, kdež byl prvé rozbil stan mezi Béthel a Hai:
4. na místě oltáře, kterýž byl udělal prvé, a vzýval tam jmeno Hospodinovo.
5. Ale i Lot, kterýž byl s Abramem, měl stáda ovcí, a skoty, i stany.
6. Aniž mohla země jich směstnati, aby bydlili spolu: nebo statek jejich byl mnohý, a nemohli spolu bydliti.
7. Odkudž i stal se svár mezi pastýři stád Abramových a Lotových. Toho pak času také Chananejští a Ferezejští bydlili v zemi té.
8. Řekl tedy Abram k Lotovi: Prosím, ať není sváru mezi mnou a tebou, a mezi pastýři mými a pastýři tvými: nebo bratří jsme*.
9. Hle všecka země před tebou jest: odstup ode mne, prosím: jestliže na levou stranu půjdeš, já pravou držeti budu: jestliže ty pravou zvolíš, já na levou půjdu.
10. Pozdvih tedy Lot očí, spatřil všecku vůkol krajinu jordánskou, kteráž všecka svlažována bývala, prvé nežli podvrátil Hospodin Sodomu a Gomorrhu, jako ráj Hospodinův, a jako Egypt přicházejícím do Ségor.
11. I zvolil sobě Lot krajinu okolo Jordánu, a odstoupil k východu: i odděleni jsou jeden bratr od druhého.
12. Abram bydlil v zemi Chanaán: Lot pak zdržoval se v městečkách, kteráž byla okolo Jordánu, a bydlil v Sodomě.
13. Lidé pak sodomští nejhorší byli, a hříšní před Hospodinem příliš.
14. I řekl Hospodin k Abramovi, potom když byl oddělen od něho Lot: Pozdvihni očí svých, a pohleď z místa, na němž nyní jsi, na půl-

13) Bylať skutečně sestra jeho nevlastní z jednoho otce, ale z jiné matky.

8) t. krevní příbuzní. V písmě sv. se postranní pokrevenci, jakož jsou bratranci, sestřenice a t. d. vesměs *bratřími* a *sestrami* nazývají; postoupní pak pokrevenci, vnukové a potomci vůbec, nazývají se v písmě *syny*.

noc, a na poledne, i na východ a západ.
15. Všecku zemi, kterouž vidíš, tobě dám, a semeni tvému až na věky.
16. A učiním símě tvé jako prach země: může-li kdo z lidí sčísti prach země, také tvé semeno sčísti bude moci.
17. Vstaň, a projdi tu zemi na dýl, a na šíř její: nebo tobě ji dám.
18. Tedy Abram hnuv stanem svým, přišel, a bydlil vedlé údolí Mambre, kteréž jest v Hebron: a vzdělal tam oltář Hospodinu.

Kapitola 14.

Válka proti Sodomským. 12. Zajetí Lota. 14. Jeho vysvobození. 18. Požehnání dáno Abramovi.

1. Stalo se pak v ten čas, že Amrafel, král sennaárský, a Arioch, král pontský*, a Chodorlahomor, král elamitský, a Thádal, král Národů**,
2. zdvihli válku proti Bárovi, králi sodomskému, a proti Bersovi, králi gomorrskému, a proti Sennaabovi, králi adamatskému, a proti Semeberovi, králi seboimskému, a proti králi Bály, ta jest Ségor.
3. Všickni tito sešli se do údolí lesního*, kteréž nyní jest moře solné.
4. Nebo dvanácte let byli sloužili Chodorlahomorovi, a třináctého léta odstoupili od něho.
5. Protož čtrnáctého léta přišel Chodorlahomor, i králové, kteříž byli s ním: a pobili Rafaimské v Astarothkarnaim, a Zuzimské s nimi, a Eminské v Sáve Kariathaim.
6. A Chorejské na horách Seir, až k polím Fáran, jenž jest na poušti.
7. A navrátili se, a přišli k studnici Misfat, jenž jest Kádes: a pohubili všecku krajinu Amalekitských a Amorrhejských, kteříž bydlili v Asasonthamar.
8. I vyšli, král sodomský, a král gomorrský, a král Adamy, a král Seboim, též i král Bály, kteráž jest Ségor: a spořádali vojsko proti nim v údolí lesním:
9. totiž proti Chodorlahomorovi, králi elamitskému, a Thádalovi, králi Národů, a Amrafelovi, králi sennaárskému, a Ariochovi, králi pontskému: čtyři králové proti pěti.
10. Údolí pak lesní mělo mnoho studnic klejovatých*. Tedy král sodomský a gomorrský utíkali a padli tam: a kteří zůstali, utekli na horu.
11. Pobrali pak všecken statek Sodomských a Gomorrských, a všecky věci, kteréž ku pokrmu příslušejí, a odešli:
12. též i Lota, a statek jeho, syna bratra Abramova, kterýž bydlil v Sodomě.
13. A hle jeden, kterýž byl utekl, zvěstoval Abramovi hebrejskému, kterýž bydlil v údolí Mambre Amorrhejského, bratra Eskolova, a bratra Anerova: nebo ti smlouvu učinili s Abramem.
14. Což když uslyšel Abram, totiž žeby jat byl Lot bratr jeho, sčetl hotových k boji služebníků svých domácích tři sta a osmnácte: a hnal se za nimi až k Dan.
15. A rozděliv tovaryše, připadl na ně v noci: i porazil je, a honil je až do Hoby, kteráž jest na levé straně Damašku.
16. I přivedl zase všecken statek, i Lota bratra svého s statkem jeho, ženy také, i lid.
17. Vyšel pak král sodomský vstříc jeho, když se navracoval od pobití Chodorlahomora, a králů, kteříž byli s ním v údolí Sáve, kteréž jest údolí královské.
18. Ale Melchisedech, král Sálem, vynesa chléb a víno, nebo byl knězem Boha nejvyššího,
19. požehnal mu, a řekl: Požehnaný Abram Bohu nejvyššímu, kterýž stvořil nebe i zemi:
20. a požehnaný Bůh nejvyšší,

1) Lépe ellasarský. — ** t. Goim.
3) t. Siddim.
10) t. dolů, z nichž klí neb lepkou zemi brali.

jehožto ochranou nepřátelé v rukou tvých jsou. I dal mu Abram desátky ze všech věcí.

21. Král pak sodomský řekl k Abramovi: Dej mi duše, a jiné věci vezmi sobě.

22. Kterýž odpověděl jemu: Zdvihám ruku svou k Hospodinu Bohu nejvyššímu, kterýž vládne nebem i zemí,

23. že od nitky outku až do řeménka obuvi, nevezmu ze všech věcí, kteréž tvé jsou, abys neřekl: Já jsem obohatil Abrama:

24. kromě toho, což snědli mládenci, a dílů mužů, kteříž přišli se mnou, Aner, Eskol a Mambre: ti ať vezmou díly své.

Kapitola 15.

Bůh Abramovi zaslibuje syna, a rozmnožení rodu. 9. Nařizuje oběti. 13. Slibuje mu dále uvedení potomků jeho do země chananejské.

1. Když tedy tyto věci pominuly, stala se řeč Hospodina k Abramovi u vidění řkouc: Neboj se Abrame, jáť jsem obránce tvůj, a odplata tvá velmi velká.

2. I řekl Abram: Pane Bože, což mi dáš? Já sejdu bez dětí: a syn vládaře domu mého, tento Damašek Eliézer*.

3. A přidal Abram: Mně pak nedal jsi semene: a hle schovanec můj bude mým dědicem.

4. A hned řeč Hospodinova stala se k němu, řkouc: Nebudeť ten dědicem tvým: ale kterýž vyjde z života tvého, toho budeš míti dědice.

5. I vyvedl jej ven, a řekl jemu: Vzhlédniž k nebi, a sečti hvězdy můžeš-li. A řekl mu: tak bude símě tvé.

6. Uvěřil Abram Bohu, a počteno jest mu to k spravedlnosti.

7. I řekl k němu: Já Hospodin, kterýž jsem vyvedl tebe z Ur Chaldejských, abych dal tobě zemi tuto, abys vládl jí.

8. Ale on řekl: Pane Bože, odkud věděti mohu, že jí vládnouti budu?

9. I odpovídaje Hospodin řekl: Vezmi mi krávu tříletou, a kozu tříletou, a skopce tříletého, hrdličku také, a holubici.

10. Kterýž vzav všecky tyto věci rozdělil je na poly, a oboje díly proti sobě z obou dvou stran položil: ptáků pak nerozdělil.

11. I sstupovali ptáci na mrtvá těla, a odháněl je Abram.

12. A když slunce zapadalo, sen připadl na Abrama, a veliká hrůza a tma přišla naň.

13 I povědíno jest k němu: Věz předzvěda *, že pohostinu bude símě tvé v zemi ne své, a podrobí je v službu, a trápiti je budou za čtyři sta let.

14. Ale však národ, jemuž sloužiti budou, já souditi budu: a potom vyjdou s velikým zbožím.

15. Ty pak půjdeš k otcům svým v pokoji, pohřben buda v starosti dobré.

16. V pokolení pak čtvrtém navrátí se sem; nebo ještě nejsou doplněny nepravosti Amorrhejských až do přítomného času*.

17. Když tedy zapadlo slunce, stala se mrákota tmavá, i ukázala se pec kouřící se, a pochodně ohnivá jdoucí mezi díly těmi.

18. V ten den učinil Hospodin úmluvu s Abramem, řka: Semeni tvému dám zemi tuto, od řeky egyptské, až do řeky veliké Eufrat. (5. Mojž. 34, 4.)

19. Cinejské, a Cenezejské, Cedmonejské,

20. a Hethejské, a Ferezejské, Rafaimské také,

21. a Amorrhejské, a Chananejské, a Gergesejské, a Jebusejské*.

---

2) t. Eliézer, z města Damašku rodilý, bude mým synem a dědicem.

13) t. věz napřed, co se potom státi má s potomky tvými.

16) t. aby pro ty nepravosti vyhlazeni býti a potomci tvoji na jejich místo usaditi se mohli.

21) Tyto všecky národy s jejich zemí dal

Kapitola 16.

Agar počavši z Abrama utekla. 7. Napomenuta byvši od anděla, zase se navrátila. 15. I porodila Ismaele.

1. Tedy Sáraj, manželka Abramova, nebyla porodila dětí: ale majíc děvku egyptskou jmenem Agar,
2. řekla manželu svému: Hle zavřel mne Hospodin, abych nerodila: vejdi k děvce mé, zdabych snad aspoň z ní dostala synů. A když on přivolil prosící,
3. vzala [Sáraj] Agar, egyptskou děvku svou, po desíti letech, jakž bydliti počali v zemi chananejské: a dala ji muži svému za manželku.
4. Kterýž všel k ní. Ale ona vidouc, že počala, potupila paní svou.
5. I řekla Sáraj k Abramovi: Nespravedlivě činíš proti mně: já jsem dala děvku svou v lůno tvé, kterážto vidouc, že počala, opovrhuje mne: sudiž Hospodin mezi mnou a tebou.
6. Kteréžto odpovídaje Abram, řekl: Hle děvka tvá v ruce tvé jest, užívej jí, jak se líbí. Když tedy ji trápila Sáraj, utekla.
7. A když ji našel anděl Hospodinův podlé studnice vody na poušti, kteráž jest na cestě k Sur na poušti,
8. řekl k ní: Agar děvko Sáraj, odkud přicházíš? a kam se béřeš? Kteráž odpověděla: Od tváři Sáraj, paní své, já utíkám.
9. I řekl jí anděl Hospodinův: Navrať se ku paní své, a pokoř se pod rukou její.
10. A opět řekl: Rozmnože rozmnožím símě tvé, a nebude počítáno pro množství.
11. A potom řekl: Hle počala jsi, a porodíš syna: a nazůveš jmeno jeho Ismael, proto že uslyšel Hospodin trápení tvé.
12. Tenť bude člověk lítý: ruce jeho proti všem, a ruce všech proti němu: a naproti všech bratří svých rozbíjeti bude stany*.
13. Nazvala pak jmeno Hospodina, který mluvil k ní: Ty Bůh, jenž jsi viděl mne. Nebo řekla: Jistě jsem tuto viděla záda vidoucího mne.
14. Protož nazvala studnici tu, studnicí živého [Boha] a vidoucího mne. Tať jest mezi Kádes a Barad.
15. I porodila Agar Abramovi syna: kterýž nazval jmeno jeho Ismael.
16. V osmdesáti a šesti letech byl Abram, když porodila jemu Agar Ismaele.

Kapitola 17.

Obnovení úmluvy, a ustanovení obřízky. 15. Isák zaslíben. 23. Abraham sebe i všecky své domácí obřezuje.

1. Potom pak když v devadesáti a devíti letech býti počal, ukázal se mu Hospodin: a řekl k němu: Játť Bůh všemohoucí: chodiž přede mnou a budiž dokonalým.
2. A učiním smlouvu svou mezi sebou a tebou a rozmnožím tebe velice velmi.
3. I padl Abram ničí na tvář*.
4. I řekl jemu Bůh: Játť jsem, a úmluva má s tebou, a budeš otcem národů mnohých. (Řím. 4, 17.)
5. Aniž více slouti bude jmeno tvé Abram: ale nazván budeš Abraham: nebo otcem mnohých národů ustanovil jsem [učiniti] tebe*.
6. A spůsobím, že se budeš množiti přenáramně, a položím tebe v národy, a králové z tebe vyjdou.

Hospodin Abrahamovi a potomstvu jeho; kteřížto národové potom, když se naplnila míra nepravostí jejich, od Israelských na rozkaz Boží vyhlazeni byli.

12) Ismael bude člověk neskrocený, a z něho pojde národ nepokojný a bojovný, totiž arabský, kterýž bydleti bude na východě proti bratřím svým israelským, přebývajícím v Chanaan.
3) Ničí, t. j. skloněn až k zemi.
5) Abram slove otec vznešený, Abraham pak otec množství.

7. A ustanovím úmluvu svou mezi sebou a tebou, a mezi semenem tvým po tobě po rodech jejich, úmluvu věčnou, abych byl Bohem tvým, i semene tvého po tobě.
8. A dám tobě a semeni tvému zemi putování tvého, všecku zemi chananejskou k vládařství věčnému, a budu Bohem jejich.
9. Řekl opět Bůh k Abrahamovi: A ty tedy ostříhati budeš úmluvy mé, a símě tvé po tobě po rodech svých.
10. A totoť jest úmluva má, kterouž budete zachovávati, mezi mnou a vámi, a semenem tvým po tobě: Obřezán bude každý z vás pohlaví mužského:
11. a obřežete tělo hanby své, aby bylo na znamení úmluvy mezi mnou a vámi.
(Řím. 4, 11. Luk. 2, 21.)
12. Nemluvňátko osmého dne obřezáno bude mezi vámi, každé pohlaví mužského po rodech vašich: tak služebník doma narozený, jako koupený obřezán bude, a kdožbykoli nebyl z kmene vašeho:
13. a bude úmluva má na těle vašem v úmluvu věčnou.
14. Pacholík, jehožto hanby tělo nebyloby obřezáno, vyhlazena bude duše ta z lidu svého: nebo úmluvu mou zrušil.
15. Řekl také Bůh k Abrahamovi: Sáraj, manželce své, nebudeš říkati Sáraj, ale Sára*.
16. A požehnám jí, a z ní dám tobě syna, jemužto požehnání dám, a bude v národy, a králové národů vzejdou z něho.
17. Padl Abraham na tvář svou, a zasmál se*, řka v srdci svém: Zdali stoletému narodí se syn? a Sára devadesátiletá porodí?
18. I řekl k Bohu: Ó by jen Ismael živ byl před tebou!
19. I řekl Bůh k Abrahamovi: Sára, manželka tvá, porodí tobě syna, a nazůveš jmeno jeho Isák, a ustanovím jemu smlouvu svou za úmluvu věčnou, i semeni jeho po něm.
20. Také o Ismaele uslyšel jsem tebe. Hle požehnám jemu, a rozplodím, i rozmnožím ho velice: dvanácte knížat zplodí, a učiním jej v národ veliký.
21. Úmluvu pak svou ustanovím s Isákem, kteréhož porodí tobě Sára času tohoto, léta druhého.
22. A když dokonána byla řeč mluvícího s ním, vstoupil Bůh od Abrahama.
23. Vzal pak Abraham Ismaele, syna svého, i všecky služebníky zrozené v domě svém: i všecky, kteréž byl koupil, všecky pohlaví mužského ze všech mužů domu svého: a obřezal tělo hanby jejich hned v ten den, jakž byl přikázal jemu Bůh.
24. A byl Abraham v devadesáti devíti letech, když obřezal tělo hanby své.
25. A Ismael syn třinácte let dokonal v čas obřezání svého.
26. Téhož dne obřezán jest Abraham, a Ismael syn jeho.
27. I všickni muži domu jeho, tak doma zrození, jako koupení, a cizozemci spolu obřezáni jsou.

Kapitola 18.

Abraham tři anděly hostil. 9. Sáře syn zaslíben. 17. Zkažení Sodomy předpovědíno.

1. Ukázal se pak jemu Hospodin v údolí Mambre, sedícímu ve dveřích stanu svého v největším horku dne.
2. A když pozdvihl očí, ukázali se mu tři muži stojící blízko něho: kteréžto když uzřel, běžel jim vstříc, ze dveří stanu, a poklonu učinil až k zemi. (Žid. 13, 2.)
3. A řekl: Pane, našel-li jsem milost před očima tvýma, nepomíjej služebníka svého:
4. ale přinesu trochu vody, a u-

15) t. kněžna, mnohých a velikých národů matka.
17) však ne z nedůvěry, nýbrž s podivením. (Řím. 4, 19.)

mejte nohy své, a odpočiňte pod stromem.
5. A položím skývu chleba, a posilňte srdce svého, potom půjdete: nebo jste se proto uchýlili k služebníku svému. Kteříž řekli: Učiň, jakž jsi mluvil.
6. Pospíšil Abraham do stanu k Sáře, a řekl jí: Pospěš, tři míry mouky bělné směs, a nadělej podpopelných chlebů.
7. Sám pak k stádu běžel, a vzal odtud tele mladistvé a nejlepší, a dal služebníku: kterýžto pospíšil, a uvařil je.
8. Vzal také máslo, a mléko, i tele, kteréž byl uvařil, a položil před ně: sám pak stál podlé nich pod stromem.
9. A když pojedli, řekli k němu: Kde jest Sára, manželka tvá? On odpověděl: Hle v stanu jest.
10. Jemužto řekl: Navracuje se přijdu k tobě času tohoto, za živobytí*, a budeť míti syna Sára, manželka tvá. Což uslyševši Sára, zasmála se za dveřmi stanu.
(Řím. 9, 9.)
11. Byli pak oba staří, a sešlého věku, a přestal byl Sáře běh ženský.
12. Kterážto smála se tajně, řkouc: Když jsem se sstarala, a pán můj kmetem jest, rozkoše hleděti budu?
13. Řekl pak Hospodin k Abrahamovi: Proč se smála Sára, řkouc: Zdaliž opravdu roditi budu bába?
14. Zdaliž jest Bohu co nesnadného? K určitému [dni] navrátím se k tobě právě toho času, za živobytí [vašeho], a Sára bude míti syna.
15. Zapřela Sára, řkouc: Nesmála jsem se: bázní přestrašena jsouc. Hospodin pak řekl: Není tak: ale smála jsi se.
16. Když tedy odtud vstali muži ti, obrátili oči proti Sodomě: a Abraham šel spolu provázeje je.
17. I řekl Hospodin: Zdali moci budu tajiti před Abrahamem, což dělati budu:
18. poněvadž bude v národ veliký a přesilný, a mají býti v něm požehnáni všickni národové země?
19. Nebo vím, že přikáže synům svým, i domu svému po sobě, aby ostříhali cesty Hospodinovy, a činili soud a spravedlnost: aby přivedl Hospodin pro Abrahama všecko, což mluvil k němu*.
20. Protož řekl Hospodin: Křik* Sodomských a Gomorrských rozmnožen jest, a hřích jejich obtížen jest příliš**.
21. Sstoupím a pohledím, zdali křik, kterýž přišel ke mně, skutkem naplnili: čili tak není, abych věděl*.
22. I obrátili se odtud, a odešli do Sodomy: Abraham pak ještě stál před Hospodinem.
23. A přiblíživ se, řekl: Zdali zahubíš spravedlivého s bezbožným?
24. Bude-li padesáte spravedlivých v městě, zahynou-li spolu? a neodpustíš-li místu tomuto pro padesáte spravedlivých, budou-li v něm?
25. Odstup to od tebe, abys tu věc učinil, a zabil spravedlivého s bezbožným, a byl spravedlivý jako bezbožný; neníť to [jednání] tvé: jenž soudíš všecku zemi, nikoli neučiníš soudu toho.
26. I řekl Hospodin k němu: Jestliže naleznu v Sodomě padesáte spravedlivých u prostřed města, odpustím všemu místu pro ně.
27. A odpovídaje Abraham řekl: Že jsem jednou počal, buduť [dále] mluviti ku Pánu svému, ačkoli jsem prach a popel.
28. Což kdyby bylo bez pěti padesáte spravedlivých? Zkazíš-li pro čtyřiceti pět všecko město? I řekl:

---

10) vašeho t. j. o tento čas přes rok.

19) Aby naplnil Hospodin Abrahamovi všecko, což mu zaslíbil.
20) t. nad nestydatostí — ** volá k nebi o pomstu.
21) Ačkoli Bůh všecko napřed ví, avšak tuto po lidsku tak mluví, aby Abrahamovi spravedlivým soudcem, jenž dříve právem rozeznává, nežli tresce, býti se ukázal.

Nezkazím, jestliže tam najdu čtyřiceti pět.
29. A opět mluvil k němu: Jestliže pak čtyřiceti tam nalezeno bude, co učiníš? Řekl: Nebudu bíti pro čtyřiceti.
30. Prosím, nehněvej se, Pane, budu-li [dále] mluviti: Což, bude-li tam nalezeno třiceti? Odpověděl: Neučiním toho, naleznu-li tam třiceti.
31. Řekl: Poněvadž jsem jednou počal, ještě mluviti budu ku Pánu svému: Co, jestliže tam nalezeno bude dvaceti? Řekl: Nezabiji pro dvaceti.
32. Řekl: Prosím, nehněvej se, Pane, budu-li ještě jednou mluviti: Co, jestliže tam nalezeno bude deset? I řekl: Nezahladím pro deset.
33. I odšel Hospodin, když přestal mluviti k Abrahamovi: a on navrátil se k místu svému.

Kapitola 19.

Lot anděly přijav, pokoušen byl od Sodomských. 20. Vysvobozen Lot, a Sodoma podvrácena. 26. Žena Lotova v sloup solný se obrátila. 31. Dcery Lotovy počaly z otce svého.

1. I přišli dva andělé do Sodomy u večer, a Lot seděl v bráně města. Kterýžto když uzřel je, vstal, a šel jim v cestu: a poklonu učinil skloniv se k zemi,
2. a řekl: Prosím, páni, uchylte se do domu služebníka svého, a zůstaňte tam: umejte nohy své, a ráno půjdete na cestu svou. Kteříž řekli: Nikoli, ale na ulici zůstaneme.
3. I nutil je velmi, aby se uchýlili k němu: a když vešli do domu jeho, udělal hody, a napekl chlebů přesných: i jedli.
4. Prvé pak než šli spat, muži města oblehli dům od pacholete až do starého, všecken lid spolu.
5. I zavolali Lota, a řekli jemu: Kde jsou muži, kteříž vešli k tobě v noci? vyveď je sem, ať poznáme je.
6. Vyšed k nim Lot, zavřev po sobě dvéře, řekl:
7. Nechtějte, prosím, bratří moji, nechtějte činiti zlého toho.
8. Mámť dvě dcery, kteréž ještě nepoznaly muže: vyvedu je k vám, a požívejte jich, jak se vám bude líbiti*, toliko když mužům těmto nic zlého neučiníte, neboť vešli pod stín střechy mé.
9. Ale oni řekli: Odejdiž tam*. A opět řekli: Všel jsi [sem] jako příchozí; zdali aby [nás] soudil? Protož tebe samého více nežli je trápiti budeme. A činili násilí Lotovi náramné: a již blízko bylo, žeby byli vylomili dvéře.
10. A hle vztáhli ruku ti muži, a uvedli k sobě Lota, a zavřeli dvéře.
11. A ty, kteříž vně byli, ranili slepotou, od nejmenšího až do největšího, tak že dveří najíti nemohli.
12. Řekli pak Lotovi: Máš-li zde někoho z svých? zetě, neb syny, neb dcery, všecky, kteříž tvoji jsou, vyveď z města tohoto:
13. nebo zahladíme místo toto, proto že rozmohl se křik jejich před Hospodinem, kterýž poslal nás, abychom zahubili je.
14. Tedy vyšed Lot, mluvil k zeťům svým, kteříž měli pojmouti dcery jeho, a řekl: Vstaňte, vyjděte z místa tohoto: nebo zahladí Hospodin město toto. I zdálo se jim, jakoby žertem mluvil.
15. A když bylo ráno, nutili ho andělé, řkouce: Vstaň, vezmi ženu svou, a dvě dcery, které máš: abys i ty spolu nezahynul v nešlechetnosti města.
16. A když on prodléval, chopili ruku jeho, a ruku ženy, i dvou dcer jeho, proto že odpouštěl Hospodin jemu.

---

8) V nouzi a úzkosti postaven jsa Lot, ze dvou zlých věcí menší vyvoliti myslil, aby svaté právo pohostinství zrušeno nebylo. K tomu se domýšlel, že ten divoký lid takto ukrocen bude (Aug. Hier.).
9) Odejdiž tam — totiž pryč ode dveří. Jiní kladou: Přistup blíže; pojď sem.

17. I vyvedli jej, a postavili vně za městem: a tam mluvili k němu, řkouce: Zachovej duši svou: neohlédej se zpět, ani stůj na vší této krajině vůkol: ale na hoře se zachovej, abys i ty spolu nezahynul.
18. I řekl Lot k nim: Prosím, pane můj,
19. poněvadž nalezl služebník tvůj milost před tebou, a zvelebil jsi milosrdenství své, kteréž jsi učinil se mnou, abys zachoval duši mou, aniž mohu na hoře zachován býti, aby snad mne nezachvátilo zlé, a umřelbych:
20. jest město toto blízko, do něhož mohu uteci, malé, a buduť zachován v něm: zdaliž není maličké, a živa bude duše má?
21. I řekl k němu: Hle také v tom přijal jsem prosby tvé, abych nepodvrátil města, o kterémž jsi mluvil.
22. Pospěšiž, a zachovej se tam: neboť nebudu moci ničehož učiniti, dokud nevejdeš tam. Proto nazváno jest jmeno města toho Ségor*.
23. Slunce vzešlo nad zemí, a Lot všel do Ségor.
24. Tedy Hospodin dštil na Sodomu a Gomorrhu sirou a ohněm od Hospodina s nebe:
25. a podvrátil města ta, i všecku vůkol krajinu, všecky obyvatele [těch] měst, i všecky věci zelenající se na zemi.
26. A ohlédši se žena jeho za sebe, obrácena jest v sloup solný.
27. Abraham pak vstav ráno, kdež byl stál prvé s Hospodinem,
28. pohleděl na Sodomu a Gomorrhu, i na všecku zemi krajiny té: a uzřel pýř vystupující z země, jako dým z peci.
29. Když pak podvracoval Bůh města krajiny té, rozpomenuv se na Abrahama, vysvobodil Lota z podvrácení měst, v nichž byl bydlil.
30. I vstoupil Lot z Ségor, a zůstal na hoře, dvě také dcery jeho s ním (nebo se bál zůstati v Ségor), a zůstal v jeskyni on, a dvě dcery jeho s ním.
31. I řekla větší k menší: Otec náš již starý jest, a žádného z mužů nepozůstalo na zemi, kterýžby mohl vjíti k nám podlé obyčeje vší země.
32. Pojď, opojme ho vínem, a spěme s ním, abychom zachovati mohly z otce svého símě.
33. Daly tedy otci svému píti vína noci té: i vešla větší, a spala s otcem: ale on necítil, ani když přilehla dcera, ani když vstala.
34. Druhého také dne řekla větší k menší: Hle spala jsem včera s otcem svým, dejme mu píti vína také této noci a budeš spáti s ním, abychom zachovaly símě z otce svého.
35. I daly také té noci otci svému píti vína, a všedši menší dcera spala s ním: a ani tehdáž necítil, když s ním ležela, aneb když ona vstala.
36. Počaly tedy dvě dcery Lotovy z otce svého.
37. I porodila větší syna, a nazvala jmeno jeho Moab: onť jest otec Moabských až do dnešního dne.
38. Menší také porodila syna a nazvala jmeno jeho Ammon, to jest, syn lidu mého: onť jest otcem Ammonských až do dnes.

Kapitola 20.

Abimelech vzal manželku Abrahamovu. 9. Vinil Abrahama, že ji za sestru svou vydával, 14. I zase mu ji navrátil.

1. Odšed odtud Abraham do země polední, bydlil mezi Kádes a Sur: a byl pohostinu v Gerarách.
2. I pravil o Sáře manželce své: Sestra má jest. Tedy poslal Abimelech, král gerarský, a vzal ji.
3. Přišel pak Bůh k Abimelechovi ve snách v noci, a řekl jemu: Hle umřeš pro ženu, kterouž jsi vzal: neboť má muže.
4. Abimelech pak nedotekl se

22) t. Malé, jenž sloulo prvé Bála. (1. Mojž. 14, 2.)

jí, i řekl: Pane, zdali národ nevědoucí a spravedlivý zabiješ?
5. Zdaliž mi on nepravil: Sestra má jest: a ona [též] pravila: Bratr můj jest? V sprostnosti srdce svého, a v čistotě rukou svých, učinil jsem to.
6. I řekl k němu Bůh: I já vím, že jsi sprostným srdcem to učinil: a proto jsem ostříhal tebe, abys nezhřešil proti mně, a nedopustil jsem, abysi se jí dotekl.
7. Nyní tedy navrať ženu muži jejímu, nebo prorok jest: a modliti se bude za tebe a živ budeš: pakli nebudeš chtíti navrátiti, věz, že smrtí umřeš ty, i všecko, což tvého jest.
8. A hned v noci vstav Abimelech, svolal všecky služebníky své: a mluvil všecka slova tato v uši jejich, i báli se všickni ti muži velmi.
9. Povolal pak Abimelech také Abrahama, a řekl jemu: Co jsi učinil nám? a co jsme zhřešili proti tobě, že jsi uvedl na mne, a na království mé hřích veliký? Čeho jsi neměl učiniti, učinil jsi nám.
10. A opět domlouvaje, řekl: Cos viděl, žes to učinil?
11. Odpověděl Abraham: Myslil jsem sobě, řka: Snad není bázně Boží na místě tomto; a zabijí mne pro ženu mou:
12. jinak pak i v pravdě sestra má jest, dcera otce mého, a ne dcera matky mé, a pojal jsem ji za manželku.
13. Když pak vyvedl mne Bůh z domu otce mého, řekl jsem k ní: Toto milosrdenství učiníš se mnou: na každém místě, do kteréhož vejdeme, díš, že bratr tvůj jsem.
14. Vzal tedy Abimelech ovce i voly, a služebníky i děvky, a dal je Abrahamovi: a navrátil mu Sáru manželku jeho,
15. a řekl: Země před vámi jest, kdež se koli líbiti bude tobě, přebývej.
16. Sáře pak řekl: Hle tisíc stříbrných dal jsem bratru tvému, to bude tobě k zastření očí přede všemi, kteříž s tebou jsou, a kamžkoli půjdeš: a pamatuj, žes byla postižena*.
17. Když pak se modlil Abraham, uzdravil Bůh Abimelecha, i ženu, i děvky jeho, a porodily:
18. nebo byl zavřel Hospodin každý život ženský v domě Abimelechově pro Sáru manželku Abrahamovu.

Kapitola 21.

Narození, obřezání, i odstavení Isáka. 10. Vybnání Agar. 22. Abrahamova smlouva s Abimelechem.

1. Navštívil pak Hospodin Sáru, jakož byl zaslíbil: a naplnil, což mluvil.
2. I počala a porodila syna v starosti své, v čas, kterýž byl předpověděl jí Bůh.
3. I nazval Abraham jmeno syna svého, jehož mu porodila Sára, Isák*;
4. a obřezal ho osmého dne, jakož byl přikázal jemu Bůh,
5. když byl ve stu letech: v tom zajisté věku otcovu, narozen jest Isák.
6. I řekla Sára: Smích mi učinil Bůh: kdožkoli uslyší, bude se smáti spolu se mnou.
7. A opět řekla: Kdoby byl uvěřil, že uslyší Abraham, že Sára kojí syna, kteréhož porodila jemu již starému?
8. Rostlo tedy pachole, a odstaveno jest: i udělal Abraham veliké hody v den odstavení jeho.
(Gal. 4, 29.)
9. A když uzřela Sára, že syn

16) t. za ty stříbrné ať tobě způsobí manžel tvůj zástěru na oči, k zahalení tváří, jakž to u nás obyčej jest; na znamení všem, kteříby tě viděli, že vdaná jsi, i na památku, žes byla jednou již polapena, bys se budoucně v takové nebezpečenství nevydávala.
3) t. smích.
9) t. že posmívá se jemu

Agar egyptské pohrává s Isákem synem jejím*, řekla k Abrahamovi:
10. Vyvrz děvku tuto, i syna jejího: neboť nebude dědicem syn děvky s synem mým Isákem.
11. Těžce to vzal Abraham pro syna svého [Ismaele].
12. Jemuž řekl Bůh: Nezdejž se tobě stížné o dítěti, a o děvce tvé: všecko, což tobě dí Sára, slyš hlas její: neboť v Isákovi bude tobě nazváno símě.
13. Ale i syna děvky učiním v národ veliký, protože símě tvé jest.
14. Vstal tedy Abraham ráno, a vzav chléb a láhvici vody, vložil na rameno její, a dal jí pachole, a propustil ji. Kterážto když odešla, bloudila na poušti Bersabé.
15. A když byla strávena voda v láhvici, položila pachole pod jedním ze stromů, kteří tam byli,
16. a odešla, a sedla naproti podál, coby mohl z lučiště dostřeliti, nebo řekla: Nemohu se dívati na to dítě, an umírá; a seděcí naproti pozdvihla hlasu svého a plakala.
17. Vyslyšel pak Bůh hlas pacholete: a zavolal anděl Boží s nebe na Agar, řka: Co činíš, Agar? Neboj se; nebo vyslyšel Bůh hlas pacholete z místa, na kterémž jest.
18. Vstaň, vezmi pachole, a drž ruku jeho*: nebo v národ veliký učiním je.
19. A otevřel Bůh oči její: tak že uzřevši studnici vody, šla a naplnila láhvici, a dala pacholeti píti.
20. A byl [Bůh] s ním: kteréž rostlo, a bydlilo na poušti, a učiněn jest [z něho] mládenec střelec.
21. A bydlil na poušti Fáran, a pojala mu matka jeho manželku z země egyptské.
22. Téhož času řekl Abimelech, a Fikol, kníže vojska jeho, k Abrahamovi: Bůh s tebou jest ve všech věcech, kteréž činíš.
23. Přisáhni mi tedy skrze Boha, že nebudeš škoditi mně, a potomkům mým, a rodu mému: ale podlé milosrdenství, kteréž jsem učinil s tebou, učiníš se mnou, i s zemí, v kteréž jsi bydlil pohostinu.
24. I řekl Abraham: Jáť přisáhnu.
25. A domlouval Abimelechovi pro studnici vody, kterouž mocí byli mu odjali služebníci jeho.
26. I odpověděl Abimelech: Nevěděl jsem, kdo učinil tuto věc: ale aniž jsi ty mi oznámil, a já neslyšel jsem o tom kromě dnes.
27. Vzal tedy Abraham ovce a voly, a dal Abimelechovi: a vešli obadva v smlouvu.
28. A postavil Abraham sedm jehnic ze stáda obzvlášť.
29. Jemuž řekl Abimelech: K čemu jest sedm jehnic těchto, kteréž jsi postavil obzvlášť?
30. Ale on řekl: Sedm jehnic vezmeš z ruky mé: aby mi byly na svědectví, že jsem já kopal studnici tuto.
31. Proto nazváno jest to místo Bersabé*: že tu obadva přisáhli.
32. A vešli v smlouvu o studnici přísahy.
33. Povstal pak Abimelech, a Fikol, kníže vojska jeho, a navrátili se do země palestinské*. Abraham pak štípil háj v Bersabé, a vzýval tam jmeno Hospodina Boha věčného.
34. A byl obyvatelem země palestinské za mnoho dní.

Kapitola 22.

Zkušení Abrahama při obětování Isáka. 15. Potvrzení předešlých slibů. Rodina Náchorova.

1. Kteréžto věci, když se staly, zkoušel Bůh Abrahama, a řekl k němu: Abrahame, Abrahame. A on odpověděl: Tu jsem.
(Žid. 11, 17.)
2. Řekl jemu: Vezmi syna svého jednorozeného, kteréhož miluješ, Isáka, a jdi do země vidění*: a

18) t. veď je za ruku.

31) t. studnice přísahy.
33) jinak filistinské.
2) Hebr. Morija.

tam ho budeš obětovati v oběť zápalnou, na jedné hoře, kterouž ukáži tobě.

3. Tedy Abraham v noci vstav, osedlal osla svého: veda s sebou dva mládence, a Isáka syna svého: a když nasekal dříví k oběti zápalné, odšel k místu, kteréž byl přikázal jemu Bůh.

4. Dne pak třetího, pozdvih očí uzřel to místo zdaleka:

5. a řekl k služebníkům svým: Počekejtež tuto s oslem: já a pachole až tamto pospíšíce, když poklonu učiníme, navrátíme se k vám.

6. Vzal také dříví k zápalné oběti, a vložil je na Isáka syna svého: sám pak nesl v rukou oheň a meč. A když [sami] dva šli spolu,

7. řekl Isák otci svému: Otče můj. On pak odpověděl: Co chceš, synu? Řekl: Ei oheň a dříví: kdež jest zápalná oběť?

8. Abraham pak řekl: Bůh opatří sobě zápalnou oběť, synu můj. Šli tedy spolu:

9. a přišli na místo, kteréž byl ukázal jemu Bůh, na němž vzdělal oltář, a svrchu dříví srovnal: a když svázal Isáka syna svého, položil ho na oltář na hranici drev.

10. I vztáhl ruku, a uchopil meč, aby obětoval syna svého*.

11. A hle anděl Hospodinův s nebe volal, řka: Abrahame, Abrahame. Kterýžto odpověděl: Tu jsem.

12. I řekl jemu: Nevztahuj ruky své na pachole, aniž mu co čiň: nyníť jsem poznal, že se bojíš Boha, a neodpustil jsi jednorozenému synu svému pro mne.

13. Pozdvihl Abraham očí svých, a uzřel za sebou skopce vězícího mezi trním za rohy, kteréhož vzav obětoval v oběť zápalnou místo syna.

14. A nazval jmeno místa toho: Hospodin vidí. Odkudž říká se až do dnes: Na hoře Hospodin viděti bude*.

15. Povolal pak anděl Hospodinův Abrahama podruhé s nebe, řka:

16. Skrze sebe samého přisáhl jsem, praví Hospodin: že jsi učinil tu věc, a neodpustil jsi synu svému jednorozenému pro mne:

(Luk. 1, 73. Žid. 6, 13.)

17. požehnám tobě, a rozmnožím símě tvé jako hvězdy nebeské, a jako písek, kterýž jest na břehu mořském: vládnouti bude símě tvé branami nepřátel svých.

18. A požehnáni budou v semeni tvém všickni národové země, že jsi uposlechl hlasu mého*.

19. Navrátil se Abraham k služebníkům svým, a odešli do Bersabé spolu, a bydlil tam.

20. Když se tak tyto věci staly, zvěstováno jest Abrahamovi, že Melcha také porodila syny Náchorovi, bratru jeho,

21. Husa prvorozeného, a Buza bratra jeho, a Kamuele otce Syrských,

22. a Kaseda, a Azau, Feldasa také i Jedlafa,

23. a Batuele, z něhož narozena jest Rebeka: osm těchto porodila Melcha Náchorovi, bratru Abrahamovu.

24. Ženina pak jeho, jmenem Roma, porodila Tabé, a Gahama, a Tahasa, a Máchu.

Kapitola 23.

Smrt Sáry. 3. I pohřeb její.

1. Živa pak byla Sára sto a sedmmecítma let.

2. A umřela v městě Arbé, kteréž jest Hebron v zemi chananejské: i přišel Abraham, aby kvílil a plakal ji.

3. A když vstal od služby těla mrtvého, mluvil k synům Heth, řka:

4. Příchozí jsem a pohostinu u vás: dejte mi právo k hrobu s vámi, abych pochoval mrtvého svého.

10) Tímto vyobrazil Bůh, že sám jediného Syna svého neulituje, ale vydá jej, by každý, kdo věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný. (Jan 3, 16.)

14) Na kteréž hoře, nazvané Morija, vystavěn byl potom chrám jerusalémský.

18) Toto místo vykládá se o Kristu, Spasiteli světa, jenž byl dle člověčenství símě Abrahamovo (Skutk. 3, 25. Galat. 3, 16); v něm opravdu všickni národové země požehnáni jsou.

5. Odpověděli synové Heth, řkouce:
6. Slyš nás, pane, kníže Boží jsi u nás: v výborných hrobích našich pochovej mrtvého svého; a žádný tobě nebude moci zabrániti, abys v hrobě jeho nepochoval mrtvého svého.
7. Vstal Abraham, a poklonil se lidu země, totiž synům Heth;
8. a řekl k nim: Líbí-li se duši vaší, abych pochoval mrtvého svého, slyšte mne, a přimluvte se za mne k Efronovi, synu Seor:
9. aby mi dal jeskyni dvojitou, kterouž má na poslední straně pole svého: za peníze slušné ať mi ji dá před vámi k držení hrobu.
10. Bydlil pak Efron u prostřed synů Heth. A odpověděl Efron k Abrahamovi, an to všickni slyšeli, kteříž vcházeli do brány města toho, řka:
11. Nikoli se tak nestane, pane můj, ale ty raději poslechni, což mluvím: pole odevzdávám tobě, i jeskyni, kteráž na něm jest, u přítomnosti synů lidu svého, pochovejž mrtvého svého.
12. Poklonil se Abraham před lidem země té.
13. A mluvil k Efronovi před obecným lidem vůkol stojícím: Prosím, abys uslyšel mne. Dámť peníze za pole: vezmi je, a tak pochovám mrtvého svého na něm.
14. I odpověděl Efron:
15. Pane můj, slyš mne: země, kteréž žádáš, stojí za čtyři sta lotů stříbra: tať jest cena mezi mnou a tebou: ale jak mnoho jest to? Pochovej mrtvého svého.
16. Což když uslyšel Abraham, odvážil peníze, kterých požádal Efron, an to slyšeli synové Heth, čtyři sta lotů stříbra dobré mince obecné.
17. I utvrzeno jest pole někdy Efronovo, na němž byla jeskyně dvojitá, ležící proti Mambre, tak ono, jako jeskyně, a všecko stromoví jeho po všech mezech jeho vůkol,
18. Abrahamovi k vládnutí, před očima synů Heth, a všech, kteříž vcházeli do brány města toho.
19. A tak pochoval Abraham Sáru manželku svou v jeskyni toho pole dvojité, kteráž ležela proti Mambre, to jest Hebron v zemi chananejské.
20. I utvrzeno jest pole to, i jeskyně, kteráž byla na něm, Abrahamovi k držení hrobu od synů Heth.

Kapitola 24.

Abraham poslal služebníka hledati manželku Isákovi. 33. On namluvil Rebeku. 62. Kterouž Isák za manželku sobě pojal.

1. Byl pak Abraham již starý, a dnů mnohých: a Hospodin ve všech věcech požehnal jemu.
2. I řekl k služebníku staršímu domu svého, kterýž ustanoven byl nade všemi věcmi, kteréž měl: Polož ruku pod bedro mé*,
3. abych tě zavázal přísahou skrze Hospodina, Boha nebe i země, abys nebral manželky synu mému ze dcer chananejských, mezi nimiž bydlím:
4. ale abys do země, a příbuzenství mého šel, a odtud vzal manželku synu mému Isákovi.
5. Odpověděl služebník: Nebude-li chtíti žena přijíti se mnou do země této, zdali zase uvesti mám syna tvého na místo, z kteréhož jsi ty vyšel?
6. I řekl Abraham: Hleď, abys nikdy zase neuvodil syna mého tam.
7. Hospodin Bůh nebe, kterýž vzal mne z domu otce mého, a ze země narození mého, kterýž mluvil mi a přisáhl mi, řka: Semeni tvému dám zemi tuto: onť pošle anděla svého před tebou, a vezmeš odtud manželku synu mému.
8. Pakliby žena nechtěla jíti s

2) Praotcové přísahávali dotýkáním beder, protože jim bylo zaslíbeno, že z beder jejich vyjde símě, v němžto všickni národové požehnáni budou. (Hieron. Ambr.)

tebou, nebudeš zavázán přísahou: toliko syna mého neuvoď tam zase.
9. Tedy vložil služebník ruku pod bedro Abrahama pána svého, a přisáhl jemu na tu řeč.
10. A vzal deset velbloudů ze stáda pána svého, a odšel, ze všech dobrých věcí jeho nesa s sebou, a bera se přijel do Mesopotamie, k městu Náchorovu*.
11. A když nechal velbloudů odpočinouti před městem u studnice vody večer, toho času, kterého obyčej mají ženy vycházeti k vážení vody, řekl:
12. Hospodine, Bože pána mého Abrahama, potkej se, prosím, se mnou dnes, a učiň milosrdenství s pánem mým Abrahamem.
13. Hle já stojím blízko studnice vody, a dcery obyvatelů tohoto města vyjdou vážit vodu.
14. Protož děvečka, kteréž já dím: Nachyl věderce svého, ať se napiji: a ona odpoví: Pí, ano i velbloudům tvým dám nápoj: tať jest, kterouž jsi připravil služebníku svému Isákovi: a skrze to porozumím, že jsi učinil milosrdenství s pánem mým.
15. Ještě v sobě slov nedokonal, a hle Rebeka vycházela, dcera Batuele, syna Melchy, manželky Náchora bratra Abrahamova, mající věderce na rameni svém:
16. děvečka příliš krásná, a panna přepěkná, a od muže nepoznaná: sstoupila pak k studnici a naplnila věderce, a navracovala se.
17. I běžel proti ní služebník, a řekl: Dej mi píti maličko vody z věderce svého.
18. Kteráž odpověděla: Pí, pane můj, a rychle složila věderce na loket svůj, a dala mu píti.
19. A když se on napil, přidala: Ano i velbloudům tvým navážím vody, dokudž se všickni nenapijí.
20. A vylivši z věderce svého do koryt, zase přiběhla k studnici, aby vážila vodu: a naváživši všechněm velbloudům dala [píti].

10) t. Háran.

21. On pak díval se na ni mlče, věděti chtěje, zdařil-li Hospodin cestu jeho, čili ne.
22. Potom pak, když se napili velbloudové, vyňal muž náušnice zlaté, jenž vážily dva loty, a také tolik náramnic z tíží lotů desíti.
23. A řekl k ní: Čí jsi dcera? Oznam mi: jest-li v domě otce tvého místo k zůstání?
24. Kteráž odpověděla: Dcera jsem Batuele, syna Melchy, kteréhož porodila Náchorovi.
25. A přidala řkouc: Slámy také a sena hojně jest u nás, a místo prostranné k zůstání.
26. Sklonil se člověk, a poklonu učinil Hospodinu,
27. řka: Požehnaný Hospodin Bůh pána mého Abrahama, kterýž neodjal milosrdenství a pravdy své od pána mého, a přímou cestou mne přivedl do domu bratra pána mého.
28. Tedy běžela děvečka, a zvěstovala v domu matky své všecky věci, kteréž byla slyšela.
29. Měla pak Rebeka bratra jmenem Lábana, kterýž spěšně vyšel k člověku, kdež byla studnice.
30. A když uzřel náušnice, a náramnice v rukou sestry své, a slyšel všecka slova povídající: Tyto věci mluvil mi člověk; přišel k muži, kterýž stál při velbloudích, a blízko od studnice vody:
31. i řekl k němu: Vejdi požehnaný Hospodinův: proč stojíš vně? Připravil jsem tobě dům, a místo velbloudům.
32. I uvedl ho do hospody*: a odsedlal velbloudy, a dal slámy i sena, i vody k umytí noh jeho, i mužů, kteříž byli přišli s ním.
33. A položen jest před obličejem jeho chléb. Kterýž řekl: Nebudu jísti, dokudž nevypravím řečí svých. Odpověděl jemu: Mluv.
34. A on řekl: Služebník Abrahamův jsem:
35. a Hospodin požehnal pánu

32) t. do domu svého, aby u něho byl hospodou, či hostem.

mému velmi, a zveleben jest: a dal mu ovce a voly, stříbro a zlato, služebníky a děvky, velbloudy a osly.

36. A porodila Sára, manželka pána mého, syna pánu mému v starosti své, a dal mu všecky věci, kteréž měl.

37. I zavázal mne přísahou pán můj, řka: Nevezmeš manželky synu mému ze dcer chananejských, v jejichžto zemi bydlím:

38. ale do domu otce mého půjdeš, a z příbuzenství mého vezmeš manželku synu mému.

39. Já pak odpověděl jsem pánu svému: Což nebude-li chtíti žena se mnou přijíti?

40. Řekl: Hospodin, před jehožto obličejem chodím, pošle anděla svého s tebou, a spraví cestu tvou: a vezmeš manželku synu mému z příbuznosti mé, a z domu otce mého.

41. Nevinen budeš od zlořečenství mého, kdyžbys přišel k příbuzným mým, a nedaliby tobě.

42. Přišel jsem tedy dnes k studnici vody, a řekl jsem: Hospodine, Bože pána mého Abrahama, jestliže jsi spravoval cestu mou, po níž jdu,

43. hle, stojím u studnice vody, a panna, kteráž vyjde k vážení vody a uslyší ode mne: Dej mi maličko vody k pití z věderce svého:

44. a řeklaby mi: I ty pí, i velbloudům tvým navážím: tať jest žena, kterouž připravil Hospodin synu pána mého.

45. A když jsem ty věci mlče s sebou rozjímal, ukázala se Rebeka přicházející s vědercem, kteréž nesla na ramenu: a sstoupila k studnici a navážila vody. I dím k ní: Dej mi maličko píti.

46. Kteráž spěšně složila věderce s ramena, a řekla mi: I ty pí, i velbloudům tvým dám nápoj. Pil jsem, a napojila velbloudy.

47. I ptal jsem se jí, a řekl jsem: Čí jsi dcera? Kteráž odpověděla: Jsem dcera Batuele, syna Náchorova, jehož mu porodila Melcha. Protož zavěsil jsem náušnice k ozdobení tváři její, a náramnice dal jsem na ruce její.

48. A skloniv se poklonu jsem učinil Hospodinu, dobrořeče Hospodinu Bohu pána mého Abrahama, kterýž přivedl mne přímou cestou, abych vzal dceru bratra pána svého synu jeho.

49. Protož učiníte-li milosrdenství a pravdu s pánem mým, oznamte mi: pakli se jiné líbí, i to povězte mi, abych šel na pravo neb na levo.

50. I odpověděli Lában a Batuel: Od Hospodina vyšla řeč tato: nemůžeme proti libosti jeho nic jiného mluviti s tebou.

51. Ai, Rebeka před tebou jest, vezmi ji a jdi, a ať jest manželkou syna pána tvého, jakož mluvil Hospodin.

52. Což když uslyšel služebník Abrahamův, padna poklonil se Hospodinu až k zemi.

53. A vyňav nádoby stříbrné a zlaté, a oděv, dal je Rebece za dar, bratrům také jejím, a matce dary obětoval.

54. Začavše hody, jedouce spolu a pijíce, zůstali tam. Vstav pak ráno, mluvil služebník: Propusťte mne, ať jdu k pánu svému.

55. I odpověděli bratří její a matka: Nech, ať pozůstane děvečka aspoň deset dní u nás, a potom půjde.

56. Řekl: Nezdržujte mne, neboť Hospodin spravoval cestu mou: propusťtež mne, ať jdu k pánu svému.

57. I řekli: Zavolejme děvečku, a zeptejme se na vůli její.

58. A když jsouc povolána přišla, ptali se: Chceš-li jíti s člověkem tímto? Kterážto řekla: Půjdu.

59. Tedy propustili ji, a chovačku její, i služebníka Abrahamova, i tovaryše jeho,

60. žádajíce šťastných věcí sestře své, a řkouce: Sestra naše jsi, mno-

žiž se v tisíc tisíců, a vládniž símě tvé branami nepřátel svých.
61. Tedy Rebeka a děvečky její, vsedše na velbloudy, následovaly muže: kterýž rychle se navracoval ku pánu svému.
62. Toho pak času procházel se Isák po cestě, která vede k studnici, jejížto jmeno jest, Živého a vidoucího; nebo bydlel v zemi polední:
63. a vyšel k přemyšlování na pole, když se byl den již schýlil: a když pozdvihl očí, uzřel velbloudy přicházející z daleka.
64. Rebeka také uzřevši Isáka, ssedla s velblouda,
65. a řekla k služebníku: Kdo jest ten člověk, kterýž jde po poli vstříc nám? I řekl jí: To jest pán můj. Ona pak vzavši rychle plášť, přistřela se*.
66. Služebník pak všecky věci, kteréž byl spůsobil, vypravoval Isákovi.
67. Kterýž uvedl ji do stanu Sáry matky své, a vzal ji za manželku: a tak velice ji miloval, že bolesti, která z smrti matky jeho se mu přihodila, sobě umenšil.

Kapitola 25.

Synové Abrahamovi z Cetury, i smrt jeho. 12. Rodina Ismaelova. 19. Rodové Isákovi. 20. Esau prodal prvorozenství.

1. Abraham pak pojal sobě jinou manželku, jmenem Ceturu:
2. kteráž porodila jemu Zamrana, a Jeksana, a Madana, a Madiána, a Jesboka, a Sue.
3. Jeksan také zplodil Sábu, a Dádana. Synové Dádanovi byli, Assurim, a Latusim, a Loomim.
4. Ale z Madiána pošel Efa, a Ofer, a Henoch, a Abida a Eldaa: všickni ti synové byli Cetury.
5. I dal Abraham všecky věci, kterýmiž vládl, Isákovi:
6. synům pak ženin dal dary, a oddělil je od Isáka, syna svého, když ještě sám živ byl, k straně východní.
7. Byli pak dnové života Abrahamova sto sedmdesáte a pět let.
8. A zcházeje umřel v starosti dobré, a věku sešlého, a plný dnů: a připojen jest k lidu svému.
9. A pochovali ho Isák a Ismael, synové jeho, v jeskyni dvojité, která leží na poli Efrona, syna Seor Hethejského, naproti Mambre,
10. kteréž byl koupil Abraham od synů Heth: tam pochován jest on, i Sára manželka jeho.
11. A po smrti jeho požehnal Bůh Isákovi synu jeho, kterýž bydlil podlé studnice jmenem Živého a vidoucího.
12. Tito jsou rodové Ismaele, syna Abrahamova, jehož mu porodila Agar egyptská, děvka Sáry:
13. a tato jmena synů jeho, ve jmeních a rodech svých. Prvorozený Ismaelův Nabajoth, potom Cedar, a Adbeel, a Mabsam,
14. Masma také, a Duma, a Massa,
15. Hadar, a Thema, a Jethur, a Nafis a Cedma.
16. Ti jsou synové Ismaelovi: a ta jmena po hrádcích a městečkách jejich, dvanáctero knížat pokolení jejich.
17. I bylo života Ismaelova sto třiceti a sedm let, a zcházeje umřel, a přiložen jest k lidu svému.
18. Bydlil pak od Hevilah až do Sur, jenž leží proti Egyptu, kde se vchází do Assyrie: a přede všemi bratry svými umřel*.
19. Tito také jsou rodové Isáka, syna Abrahamova: Abraham zplodil Isáka:
20. kterýž když byl v čtyřicíti letech, pojal manželku Rebeku, dceru Batuele Syrského z Mesopotamie, sestru Lábanovu.
21. I modlil se Isák Hospodinu za manželku svou, proto že byla

65) t. zahalila se, aby nespatřil tváři její; poněvadž tehdá ženich a nevěsta neměli se v tvář spatřiti, leč až byli skutkem manželským sňatek svůj potvrdili. (Viz níže 29, 24.)

18) t. u přítomnosti všech bratří svých, synů Abrahamových, umřel.

neplodná: kterýž vyslyšel ho, a dal početí Rebece.
22. Ale potiskali se v životě jejím maličcí, tak že řekla: Mělo-li se mi tak díti, co bylo potřebí počíti? I šla, aby se poradila s Hospodinem*.
23. Kterýž odpovídaje, řekl: Dva národové jsou v životě tvém, a dvůj lid z života tvého se rozdělí, a lid přemůže lid, a větší sloužiti bude menšímu.
24. Již byl čas porodu přišel, a hle, blíženci v životě jejím nalezeni jsou.
25. Který první vyšel, ryšavý byl, a všecken jako kůže chlupatý: a nazváno jest jmeno jeho Esau. Hned druhý vycházeje, patu bratra držel rukou: a proto nazvala ho Jakobem*.
26. V šedesáti letech byl Isák, když se mu narodili ti maličcí.
27. Kteříž když dorostli, učiněn jest Esau muž umělý lovu, a člověk chodící po polích: Jakob pak muž prostý bydlil v staních*.
28. Isák miloval Esau, proto že z lovu jeho pokrmů užíval: a Rebeka milovala Jakoba.
29. Uvařil pak Jakob krmi: k němuž když přišel Esau s pole zemdlený,
30. řekl: Dej mi z vaření toho ryšavého, nebo jsem náramně zemdlený. Pro kteroužto příčinu nazváno jest jmeno jeho Edom*.
31. Jemuž řekl Jakob: Prodej mi prvorozenství své*.
32. On odpověděl: Hle umírám, k čemuž mi tedy bude prvorozenství?
33. Řekl Jakob: Přisáhni tedy mi. Přisáhl jemu Esau, a prodal mu prvorozenství.
34. A tak vzav chléb a krmi z šocovice, jedl a pil, a odšel, málo sobě váže, že prvorozenství prodal.

Kapitola 26.

Bydlení a příhody Isákovy v Gerarách.

1. Když se pak opět začal hlad na zemi, po té neúrodě, kteráž se byla přihodila ve dnech Abrahamových, odšel Isák k Abimelechovi, králi palestinskému*, do Gerar.
2. I ukázal se mu Hospodin, a řekl: Nesstupuj do Egypta, ale odpočiň v zemi, kterouž povím tobě.
3. A buď v ní pohostinu, a budu s tebou a požehnám tobě: nebo tobě a semeni tvému dám všecky krajiny tyto, plně přísahu, kterouž jsem slíbil Abrahamovi otci tvému.
4. A rozmnožím símě tvé jako hvězdy nebeské: a dám potomkům tvým všecky krajiny tyto: a požehnáni budou v semeni tvém všichni národové země:
5. protože uposlechl Abraham hlasu mého, a ostříhal poručení, a přikázaní mých, i posvátné obyčeje a zákony mé zachoval.
6. Zůstal tedy Isák v Gerarách.
7. Kterýžto, když byl tázán od mužů místa toho o manželce své, odpověděl: Sestra má jest: nebo se bál vyznati, žeby s ním spojena byla manželstvím, mysle sobě, aby snad nezabili ho pro její krásu.
8. A když prošlo velmi mnoho dnů, a na témž místě bydlil, vyhlídaje Abimelech král palestinský oknem, uzřel ho pohrávajícího s Rebekou manželkou svou.
9. A povolav ho, řekl: Zřejmé jest, že manželka tvá to jest: proč jsi zklamal, žeby sestra tvá byla? Odpověděl: Bál jsem se, abych neumřel pro ni.
10. I řekl Abimelech: Proč jsi

---

22) Pravdě podobno, — na modlitbě a při oběti.
25) t. který drží druhého za patu, podtrhuje, podráží mu nohu, aby padl.
27) Esau byl rolník a lovec zvěře, Jakob byl pastýř, přebývaje v staních.
30) t. ryšavý.
31) t. právo prvorozenství, jenž zavíralo vrchní moc soudní a kněžskou v rodině.

1) Jinak filistinskému.

nás podvedl? Mohl někdo z lidu sjíti se s manželkou tvou, a bylbys uvedl na nás veliký hřích. I přikázal všemu lidu, řka:

11. Kdoby se dotekl člověka tohoto manželky, smrtí umře.

12. Šel pak Isák v zemi té, a shledal v tom roce stokrát tolik: a požehnal mu Hospodin.

13. A obohacen jest člověk, a šel prospívaje, a vzhůru rosta, až velikým velmi učiněn jest:

14. měl také vladařství ovcí i skotů, a čeledi velmi mnoho. Proto závidíce jemu Palestinští,

15. všecky studnice, kteréž byli vykopali služebníci otce jeho Abrahama, toho času zařítili, naplnivše je zemí:

16. tak velmi, že sám Abimelech řekl k Isákovi: Odejdi od nás, nebo mnohem mocnější než my učiněn jsi.

17. A on odešed, aby přišel k potoku* Gerary, a bydlil tam:

18. opět kopal jiné studnice, kteréž byli vykopali služebníci otce jeho Abrahama, a kteréž po jeho smrti někdy zařítili Filistinští: a nazval je týmiž jmeny, kterými je prvé otec byl nazval.

19. I kopali v údolí, a nalezli vodu živou.

20. Ale i tam byl svár pastýřů gerarských proti pastýřům Isákovým, řkoucích: Naše jest voda, pro kteroužto věc jmeno studnice, z toho, co se bylo přihodilo, nazval Hanění.

21. Kopali pak i jinou studnici: a o tu také se svářili, a nazval ji Nepřátelství.

22. Odšed odtud kopal jinou studnici, o kterouž se nevadili: protož nazval jmeno její, Rozšíření, řka: Nyní rozšířil nás Hospodin, a učinil růsti na zemi.

23. Vstoupil pak z toho místa do Bersabé,

24. kdežto ukázal se mu Hospodin v tu noc, řka: Já jsem Bůh Abrahama otce tvého, neboj se, neboť já s tebou jsem: požehnám tobě, a rozmnožím simě tvé pro služebníka svého Abrahama.

25. Protož vzdělal tu oltář: a vzývaje jmeno Hospodina rozbil stan: a rozkázal služebníkům svým, aby kopali studnici.

26. Na kteréžto místo když přišli z Gerar, Abimelech, a Ochozath přítel jeho, a Fikol vůdce vojska [jeho],

27. mluvil jim Isák: Co jste přišli ke mně, člověku, jehož jste nenáviděli, a vyhnali jste od sebe?

28. Kteříž odpověděli: Viděli jsme, že s tebou jest Hospodin, a my proto jsme řekli: Buď přísaha mezi námi, a vejděme v smlouvu,

29. abys neučinil nám nic zlého, jako i my ničehož z tvých věcí jsme se nedotkli, ani jsme činili, coby tebe urazilo: ale s pokojem propustili jsme tě rozmnoženého požehnáním Hospodina.

30. Tedy učinil jim hody, a po jídle a pití

31. vstavše ráno, zapřisáhli se sobě vespolek: i propustil je Isák pokojně na místo jejich.

32. A hle přišli v ten den služebníci Isákovi, oznamujíce mu o studnici, kterouž byli kopali, a řkouce: Nalezli jsme vodu.

33. Odkudž nazval ji, Hojností: a jmeno městu dáno jest Bersabé, až do dnešního dne*.

34. Esau pak jsa čtyřicetiletý pojal manželky, Juditu, dceru Beery Hethejského, a Basemathu dceru Elonovu téhož místa:

35. kteréž obě byly urazily mysl Isákovu, a Rebečinu.

Kapitola 27.

Jakob z návodu Rebeky uchvátiv požehnání, před bratrem svým v nebezpečenství byl.

1. Sstaral se pak Isák, a pošly byly oči jeho, a viděti nemohl:

17) Jinak: do údolí.

33) Nazval Isák studnici Hojností, kteráž ale prvé od Abrahama nazvána jest: Studnicí přísahy, odkudž i tomu místu jmeno přišlo a zůstalo Bersabé, t. j. studnice přísahy.

i povolal Esau, syna svého většího, a řekl jemu: Synu můj. Kterýžto odpověděl: Tu jsem.

2. Jemuž otec řekl: Vidíš, že jsem se sstaral, a nevím dne smrti své.

3. Vezmi zbraň svou, toul a lučiště, a vyjdi ven: a když něco ulovíš,

4. udělej mi z toho krmi, jako víš, že já chci, a přines, ať pojím: a ať požehná tobě duše má, prvé než umru.

5. Což když uslyšela Rebeka, a on odšel na pole, aby rozkázání otce naplnil,

6. řekla synu svému Jakobovi: Slyšela jsem otce tvého mluvícího s Esau bratrem tvým, a řkoucího jemu:

7. Přines mi z lovu svého, a nadělej pokrmů, ať pojím, a požehnám tobě před Hospodinem, prvé než umru.

8. Nyní tedy, synu můj, povol radám mým:

9. a jda k stádu, přines mně dva kozelce nejlepší, ať nadělám z nich pokrmů otci tvému, kteréž rád jídá:

10. které když mu přineseš, a jísti bude, ať požehná tobě prvé, než umře.

11. Kteréžto on odpověděl: Víš, že Esau bratr můj člověk chlupatý jest, a já hladký:

12. jestliže omaká mne otec můj, a ucítí, bojím se, aby se nedomníval, že jsem si z něho chtěl posměch udělati, a uvedu na sebe zlořečení místo požehnání.

13. K němuž matka řekla: Na mne buď to zlořečení, synu můj: toliko uposlechni hlasu mého, a jda přines, co jsem řekla.

14. Odšel a přinesl, a dal matce. Připravila ona pokrmy, jakož znala, že chce otec jeho.

15. A v šaty Esau velmi dobré, kteréž u sebe měla doma, oblékla ho:

16. a kožkami kozelčími obvinula ruce jeho, a díl nahý hrdla zakryla.

17. I dala krmi, i chlebů, kterýchž byla napekla, podala.

18. Kteréžto když vnesl, řekl: Otče můj. On pak odpověděl: Slyším. Kdož jsi ty, synu můj?

19. I řekl Jakob: Já jsem prvorozený tvůj Esau*: učinil jsem, jakož jsi mi rozkázal: vstaň, sedni, a jez z lovu mého, aby mi požehnala duše tvá.

20. A opět řekl Isák k synu svému: Kteraks tak brzo nalezti mohl, synu můj? Kterýž odpověděl: Vůle Boží byla, aby se mi brzo nahodilo, co jsem chtěl.

21. I řekl Isák: Přistup sem, ať se tebe dotknu, synu můj, a zkusím, jsi-li ty syn můj Esau, čili ne.

22. Přistoupil on k otci, a omakav ho řekl Isák: Hlas jistě, hlas Jakobův jest: ale ruce jsou ruce Esau.

23. A nepoznal ho, nebo chlupaté ruce měly podobenství většího. Žehnaje tedy jemu,

24. řekl: Ty-li jsi syn můj Esau? Odpověděl: Jáť jsem.

25. A on řekl: Přines mi krmě z lovu svého, synu můj, aby požehnala tobě duše má. Kterýchžto podaných když pojedl, podal mu také vína: jehož když se napil,

26. řekl k němu: Přistup ke mně, a dej mi políbení, synu můj.

27. Přistoupil a políbil ho. A hned, jakž ucítil vůni roucha jeho, žehnaje mu, řekl: Hle vůně syna mého jako vůně pole plného, kterémuž požehnal Hospodin.

28. Dejž tobě Bůh z rosy nebeské, a z tučnosti zemské, hojnost obilí a vína.

29. A ať tobě slouží lidé, a klanějí se tobě pokolení: budiž pánem bratří svých, a ať se skloňují

---

19) Ačkoli tato odpověď Jakobova a ten celý skutek jeho nemůže od viny čist prohlášen býti, a však nejedny okolčnosti při něm se nalézají, jenž vinu jeho zlehčují. Jestliže pak které chyby mužů, jinak šlechetných a svatých, v Písmech se přivodí, ty ne k následování, ale buď k výstraze naší, aneb k pozorování prozřetedlnosti Boží, jenž i zlé věci v dobré obraceti umí, zaznamenány jsou.

před tebou synové matky tvé. Kdoby zlořečil tobě, ten buď zlořečený: a kdo by dobrořečil tobě, dobrořečeními naplněn buď.

30. Sotva Isák řeč dokonal: a když Jakob vyšel ven, přišel Esau,

31. a vařené pokrmy z lovu vnesl k otci, řka: Vstaň, otče můj, a jez z lovu syna svého: aby požehnala mi duše tvá.

32. I řekl jemu Isák: I kdo jsi ty? Kterýž odpověděl: Já jsem syn tvůj prvorozený Esau.

33. Lekl se Isák zděšením náramným: a více než můž věřeno býti, divě se, řekl: Kdož tedy jest ten, kterýž dávno uloviv [zvěř] přinesl mi, a jedl jsem ze všeho, prvé než jsi ty přišel? I požehnal jsem mu, a budeť požehnaným.

34. Uslyšev Esau řeči otcovy, zařval křikem velikým: a zděšen jsa, řekl: Požehnej také i mně, otče můj.

35. Kterýž řekl: Přišel bratr tvůj lstivě, a vzal požehnání tvé.

36. Ale on doložil: Právěť nazváno jest jmeno jeho Jakob: nebo podtrhl* mne, hle podruhé: prvorozenství mé prvé odjal, a nyní podruhé uchvátil požehnání mé. A opět k otci řekl: Zdaliž jsi nezachoval i mně požehnání?

37. Odpověděl Isák: Pánem tvým jsem ho ustanovil a všecky bratry jeho službě jeho jsem poddal: obilím a vínem zmocnil jsem ho, a tobě po těchto věcech, synu můj, co více učiním?

38. Jemuž Esau řekl: Zdaliž toliko jedno požehnání máš, otče? Mně také prosím, abys požehnal. A když lkáním velikým plakal,

39. hnut jsa Isák, řekl k němu: V tučnosti země, a v rose nebeské s hůry

40. bude požehnání tvé. Živ budeš od meče, a bratru svému sloužiti budeš: ale přijde čas, když svržeš a sejmeš jho jeho s šíje své*.

41. Protož nenáviděl vždycky Esau Jakoba pro požehnání, kterýmž byl požehnal mu otec: a řekl v srdci svém: Přijdou dnové smutku otce mého, a zabiji Jakoba bratra svého.

42. Oznámeno jest to Rebece: kteráž poslavši a povolavši Jakoba syna svého, řekla k němu: Hle, Esau bratr tvůj hrozí, že tě zabije.

43. Nyní tedy, synu můj, poslechni hlasu mého, a povstana utec k Lábanovi bratru mému do Háran:

44. a bydliti budeš s ním nemnoho dnů, až by se upokojila prchlivost bratra tvého,

45. a přestalo rozhněvání jeho, a zapomenulby na to, cos učinil proti němu: potom já pošli, a přivedu tebe odtud sem; pročbych obou synů zbavena býti měla jednoho dne*?

46. I řekla Rebeka k Isákovi: Stýště mi se živu býti pro dcery Heth: vezme-li Jakob ženu z národa této země, nechci živa býti.

Kapitola 28.

Jakob utíkal do Mesopotamie. 10. Bůh se mu ve snách zjevil. 16. Jemuž se Jakob slibem zavázal.

1. Povolal tedy Isák Jakoba, a požehnal jemu, a přikázal mu, řka: Nepojímej manželky z pokolení chananejského,

2. ale jdi, a beř se do Mesopotamie syrské, do domu Batuele, otce matky své, a pojmi sobě odtud manželku ze dcer Lábana ujce svého.

3. Bůh pak všemohoucí požehnej tobě, a dej ti zrůst, a rozmnož tě, abys byl v zástupy lidí.

4. A dej tobě požehnání Abrahamova, i semeni tvému po tobě: abys vládl zemí putování svého, kterouž zaslíbil dědu tvému.

---

36) podvedl, podskočil.

40) To se stalo za času Jorama. 4. Král. 8, 20—22.

45) Kdyby Esau bratra svého Jakoba byl usmrtil, bylby též musel usmrcen býti.

5. A když ho propustil Isák, jda přišel do Mesopotamie syrské k Lábanovi, synu Batuele syrského, bratru Rebeky matky své.
6. Vida pak Esau, že požehnání dal otec jeho Jakobovi, a že poslal ho do Mesopotamie syrské, aby odtud manželku sobě vzal; a že po požehnání přikázal jemu, řka: Nepojmeš ženy z dcer chananejských:
7. a že poslušen jsa Jakob rodičů svých šel do Syrie:
8. zkusiv také, že nerad vidí dcer chananejských otec jeho:
9. šel k Ismaelovi, a pojal ženu, mimo ty, kteréž prvé měl, Maheletu, dceru Ismaele, syna Abrahamova, sestru Nabajotovu.
10. Tedy vyšed Jakob z Bersabé, šel do Háran.
11. A když přišel na jedno místo, a chtěl na něm odpočinouti po západu slunce, vzal z kamenů, kteříž tu leželi, a podloživ pod hlavu svou, spal na témž místě.
12. I viděl ve snách řebřík, stojící na zemi, a vrch jeho dotýkající se nebe: anděly také Boží vstupující a sstupující po něm,
13. a Hospodina, an spoléhl na řebřík, řkoucího jemu: Já jsem Hospodin Bůh Abrahama otce tvého, a Bůh Isáka. Zemi, na kteréž spíš, tobě dám i semeni tvému.
14. A bude símě tvé jako prach země: rozšířen budeš na západ, i na východ, i na půlnoc, i na poledne: a požehnána budou v tobě a v semeni tvém všecka pokolení země.
15. A budu strážce tvůj, kamkoli půjdeš, a přivedu tě zase do země této: aniž opustím, leč naplním všecky věci, kteréž jsem pravil.
16. A když procítil Jakob ze sna, řekl: V pravdě Hospodin jest na místě tomto, a já jsem nevěděl.
17. A lekaje se řekl: Jak hrozné jest místo toto! Neníť tu jiného, jediné dům Boží a brána nebeská*.
18. Vstav tedy Jakob ráno, vzal kámen, kterýž byl podložil pod hlavu svou, a vyzdvihl jej na znamení [památné], poliv ho olejem svrchu.
19. I nazval jmeno města Béthel*, kteréž prvé sloulo Luza.
20. Zavázal se také slibem, řka: Bude-li Bůh se mnou, a bude-li mne ostříhati na cestě, kterouž já jdu, a dá-li mi chléb k pokrmu, a roucho k oděvu,
21. a navrátím-li se šťastně do domu otce svého: bude mi Hospodin za Boha,
22. a kámen tento, kterýž jsem vyzdvihl na znamení, bude slouti dům Boží: a ze všech věcí, kteréž mi dáš, desátky obětovati budu tobě.

17) t. místo, kdež se mi Bůh zvláštním způsobem, jako nebesa otevřev, zjevil.

19) t. dům Boží.

Kapitola 29.

Jakob přišed do Háran od Lábana přijat byl. 18. Slouživ Lábanovi dcery jeho pojal. 31. Lie rodina.

1. Odšed tedy Jakob přišel do země východní.
2. I uzřel studnici na poli, též tři stáda ovcí, ležící podlé ní: nebo z ní napájen býval dobytek, a svrchek její velikým kamenem se zavíral.
3. A byl obyčej, že když všecky ovce shromáždili, odvalovali kámen, a když se napojila stáda, opět [ho] na vrch studnice kladli.
4. I řekl k pastýřům: Bratří, odkud jste? Kteříž odpověděli: Z Háran.
5. Jichžto táže se, řekl: Znáte-li Lábana, syna Náchorova? Řekli: Známe.
6. Dí: Zdráv-li jest? Pověděli: Zdráv; a hle Ráchel dcera jeho přichází s stádem svým.
7. I řekl Jakob: Ještě mnoho dne pozůstává, aniž jest čas, aby zase vedena byla stáda do chlívů: dejtež prvé nápoj ovcím, a tak je na pastvu zase veďte.
8. Kteříž odpověděli: Nemůžeme, dokudž se všecken dobytek neshromáždí, a neodvalíme kamene

od svrchu studnice, abychom napojili stáda.
9. Ještě mluvili, a hle Ráchel přicházela s ovcemi otce svého: nebo stádo ona pásla.
10. Kterouž když uzřel Jakob, a zvěděl, že jest sestra jeho ujčená*, a ovce [že jsou] Lábana ujce jeho: odvalil kámen, kterýmž se studnice zavírala.
11. A napojiv stádo, políbil ji: a pozdvih hlasu plakal,
12. a oznámil jí, že jest bratr otce jejího, a syn Rebeky: a ona pospíchajíc oznámila to otci svému.
13. Který když uslyšel, že přišel Jakob, syn sestry jeho, běžel vstříc jemu: a objav ho, a v líbání se dav, vedl ho do domu svého: Vyslyšev pak příčiny cesty,
14. odpověděl: Kost má jsi, a tělo mé. A když se naplnili dnové měsíce jednoho,
15. řekl jemu: Zdali že bratr můj jsi, darmo mi sloužiti budeš? Pověz, co za mzdu vezmeš?
16. Měl pak dvě dcery, jmeno větší Lía, menší pak sloula Ráchel.
17. Ale Lía byla krhavých* očí: Ráchel [pak] krásné tváři, a pěkného vzezření.
18. Kterouž miluje Jakob, řekl: Budu sloužiti tobě za Ráchel dceru tvou menší sedm let.
19. Odpověděl Lában: Lépeť jest, abych ji dal tobě, nežli jinému muži, zůstaň u mne.
20. Sloužil tedy Jakob za Ráchel sedm let: a zdálo se mu to málo dnů pro velikost lásky.
21. I řekl [potom] k Lábanovi: Dej mi ženu mou: nebo již čas vyplněn jest, abych všel k ní.
22. Kterýž svolav mnohé zástupy přátel k hodům, učinil svadbu.
23. Ale u večer Líu dceru svou uvedl k němu,
24. dav děvku dceři, jmenem Zelfu. Ku kteréžto když podlé obyčeje Jakob všel, když bylo ráno, uzřel Líu.
25. I řekl k testi svému: Co jest to, co jsi mi učiniti chtěl? Zdali za Ráchel nesloužil jsem tobě? Proč jsi mne oklamal?
26. Odpověděl Lában: Není na místě našem obyčej, abychom menší prvé vdávali.
27. Vyplň týden dnů této svadby*: i tuto také dám tobě za práci, kterouž sloužiti mi budeš jiných sedm let.
28. Přivolil žádosti: a když minul týden, pojal Ráchel za manželku*:
29. kteréžto otec dal služebnici Bálu.
30. A naposledy došed požádané svadby, větší lásku měl k druhé, nežli k první, slouže u něho sedm let jiných.
31. Vida pak Hospodin, žeby opomítal Líu, otevřel život její, ješto sestra zůstala neplodná.
32. Kterážto počavši porodila syna, a nazvala jmeno jeho Rúben, řkouc: Viděl Hospodin snížení mé: jižť mne bude milovati muž můj.
33. A opět počala, a porodila syna, i řekla: Poněvadž uslyšel Hospodin, že jsem byla v potupě, dal mi také tohoto: i nazvala jmeno jeho Simeon.
34. I počala potřetí, a porodila jiného syna, a řekla: Nyní také spojí se se mnou manžel můj, proto že jsem mu porodila tři syny: a proto nazvala jmeno jeho Lévi.
35. Po čtvrté počala, a porodila syna, a řekla: Nyní vyznávati se budu Hospodinu: a proto ho nazvala Júda: i přestala roditi.

Kapitola 30.

Ženy, i synové Jakobovi. 22. Narození Josefa. 25. Smlouva Jakobova s Lábanem.

1. Vidouc pak Ráchel, žeby neplodná byla, záviděla sestře

10) t. jeho sestřenice, dcera ujce jeho.
17) t. slzavých.

27) Svatební veselí trvalo u starých sedm dní.
28) Více žen pojíti promíjelo se tehdáž pro rozmnožení pokolení lidského: ale na počátku nebylo tak, a v Zákoně Novém se mnohoženství docela zavrhuje a zakazuje.

své, a řekla manželi svému: Dej mi děti, jinak umru.
2. Na kterouž rozhněvav se Jakob, odpověděl: Zdali já jsem za Boha, kterýž tebe zbavil plodu života tvého?
3. Ale ona řekla: Mám děvku Bálu: vejdiž k ní, ať rodí na kolena má, a mám z ní syny*.
4. I dala mu Bálu za manželku: kteráž
5. když všel k ní muž, počala, a porodila syna.
6. I řekla Ráchel: Přisoudil mi Hospodin, a vyslyšel hlas můj, dav mi syna; a proto nazvala jmeno jeho Dan.
7. A opět Bála počavši porodila druhého,
8. pro něhož řekla Ráchel: Srovnalť mne Bůh s sestrou mou, a zmocnila jsem se: a nazvala ho Nefthali.
9. Cítíc Lía, žeby roditi přestala, Zelfu, děvku svou, manželu dala.
10. Kteráž po početí, když porodila syna,
11. řekla: Šťastně, a proto nazvala jmeno jeho Gád.
12. Porodila také Zelfa druhého syna.
13. I řekla Lía: To pro mé blahoslavenství: nebo blahoslavenou mne budou nazývati ženy: proto nazvala ho Aser.
14. Vyšed pak Rúben času žni pšeničné na pole, nalezl mandragory*: kteréž matce Líe přinesl. I řekla Ráchel: Dej mi částku z mandragor syna svého.
15. Ona odpověděla: Málo-li se tobě zdá, že jsi mi předchvátila muže, že také mandragory syna mého vzíti chceš? Řekla Ráchel: Nechť spí s tebou této noci za mandragory syna tvého.
16. A když se navracoval k večerou Jakob s pole, vyšla v cestu jemu Lía, a řekla: Ke mně vejdeš; nebo mzdou najala jsem tebe za mandragory syna svého. I spal s ní noci té.
17. A vyslyšel Bůh prosby její: i počala a porodila syna pátého.
18. I řekla: Dal mi Bůh mzdu, že jsem dala děvku svou muži svému. I nazvala jmeno jeho Issachar.
19. Opět Lía počavši, porodila šestého syna,
20. a řekla: Obdařil mne Bůh věnem dobrým: také této chvíle se mnou bude muž můj, proto že jsem mu porodila šest synů: a proto nazvala jmeno jeho Zabulon.
21. Po kterémžto porodila dceru, jmenem Dínu.
22. Rozpomenuv se také Hospodin na Ráchel, vyslyšel ji, a otevřel život její.
23. Kteráž počala, a porodila syna, řkouc: Odjal Bůh pohanění mé:
24. i nazvala jmeno jeho Josef, řkouc: Přidejž mi Hospodin syna druhého.
25. Když pak narodil se Josef, řekl Jakob testi svému: Propustiž mne, ať se navrátím do vlasti, a do země své.
26. Dej mi ženy i děti mé, za kteréž jsem sloužil tobě, ať odejdu: ty znáš službu, kterouž jsem sloužil tobě.
27. Řekl jemu Lában: Nechť najdu milost před obličejem tvým: nebo zkušeností jsem poznal, že mi Bůh požehnal pro tebe:
28. ustanov mzdu svou, kterouž bych dal tobě.
29. On pak odpověděl: Ty víš, jak jsem sloužil tobě, a jak veliké v rukou mých bylo jmění tvé.
30. Málo jsi měl prvé, než jsem přišel k tobě, a nyní bohatým učiněn jsi: a požehnal tobě Hospodin ku vjití mému. Protož spravedlivé jest, abych jednou opatřil také dům svůj.

3) Totiž, ať rodí z tebe děti, kteréž bych já přijala za své vlastní, berouc je při porodu na klín svůj. Takť zajisté přijímaly neplodné ženy rozeňátka svých služek za své, a tím způsobem či obřadem přijímaly se vůbec děti cizí za vlastní. Viz kap. poslední, v. 10. 12.

14) t. koření byliny lékařské, nazvané Atropa Mandragora, mající podobu těla člověčího, o níž se myslilo, že působí plodnost.

31. I řekl Lában: Což tobě dám? A on řekl: Nic nechci: než učiníš-li, čehož žádám, opět budu pásti, a ostříhati dobytka tvého.
32. Obejdi všecka stáda svá, a odděl všecky ovce peřesté, a vlny pstrylavé*: a cožkoli bude hnědého, a pstrylavého, a proměnného, tak mezi ovcemi, jako mezi kozami, bude mzda má.
33. A ukáže se mi potom spravedlnost má, když čas smlouvy přijde, před tebou: a všecko, co nebude proměnné, a pstrylavé, a hnědé, tak v ovcích, jako v kozách, z krádeže mne trestati bude*.
34. I řekl Lában: Za vděk přijímám, což žádáš.
35. A oddělil v ten den, kozy i ovce, i kozly, i skopce proměnné a pstrylavé: všecko pak stádo barvy [ne] jednostejné*, to jest, bílé a černé vlny, dal v ruce synů svých.
36. A uložil místo cesty tří dnů mezi sebou a zetěm, kterýž pásl ostatní stáda jeho.
37. Nabrav tedy Jakob prutů topolových zelených, a mandlových, a javorových, z částky obloupal je: a když obloupány byly kůry, na těch místech, kteráž byla obloupána, bělost se ukázala: ta pak, kteráž celá byla, zelená zůstala: a tím způsobem barva učiněna jest rozličná.
38. I kladl je v žlaby, kdež se vylévala voda: aby, kdyžby přišla stáda k pití, před očima měla pruty, a v patření na ně počínala.
39. I stalo se, že právě v horkosti sjití, ovce patřily na ty pruty, a rodily pstrylavé a proměnné, a rozličnou barvou pokropené.
40. I rozdělil stádo Jakob a kladl pruty v žlabích před očima skopců*: bylo pak všecko bílé a černé Lábanovo: ostatní pak Jakobovo, když byla rozdělena mezi sebou stáda.
41. Protož když prvního času připouštění bylo k ovcím, kladl Jakob pruty v žlabích vodních před očima skopců a ovcí, aby v patření na ně počínaly:
42. když pak pozdní připouštění bylo, a početí poslední, nekladl jich. I učiněny jsou ty, kteréž byly pozdní, Lábanovy: a které času prvního, Jakobovy*.
43. I zbohacen jest člověk nad míru, a měl stáda mnohá, děvky, i služebníky, velbloudy, i osly.

32) t. ovce strakaté, s vlnou kropenatou a nestejné barvy.
33) t. pakliby nalezeno bylo v stádu mém vlastním.
35) [ne] *jednostejné*, Vulgata, jednostejné. K tomu poznamenání: Ovce tam byly a jsou dosaváde, obyčejně a nejvíce celé bílé, a kozy celé černé. Ze čtení hebr. se vyrozumívá, že Lában odděliv nejprvé všecko strakaté a hnědé, jak z ovcí a beranů tak z koz a kozlů; a dále z ovcí všecko černé, a z koz všecko bílé, odevzdal to k pasení svým synům a nechal Jakobovi toliko stádo celých bílých ovcí a beranů, a celých černých koz a kozlů.

Kapitola 31.

Odchod Jakobův od Lábana. 22. Lábanovo jej honění, i nesnáz jejich. 44. Oboudvou smlouva a pokojné rozejití.

1. Potom pak když uslyšel slova synů Lábanových, jenž pravili: Pobral Jakob všecko, co bylo otce našeho, a z jeho statku obohacen jsa, učiněn jest slavným;
2. znamenal také, že tvář Lábanova nebyla k němu jako včera a před včerejškem*;
3. zvlášť když mu řekl Hospodin: Navrať se do země otců svých, a k rodině své, a budu s tebou:
4. poslal a povolal Ráchel a Líu na pole, kdež pásl stáda,
5. a řekl jim: Vidím tvář otce

40) t. beranů.
42) Tento zchytralý skutek Jakobův dá se toliko tím omluviti, že tehdá nebylo žádného veřejného soudu, aby se byl mohl kdo právně hájiti; hleděl tedy každý jak nejlépe sám mohl, i lstí a schytralostí proti cizí nespravedlnosti se opatřiti; jakož i tuto Jakob proti neuznalému a podvodnému ujci Lábanovi. V Zákoně Novém, dokonalém, takové schytralosti a podvody dokonce se zakazují.
2) t. jako vždy jindy.

vašeho, že není ke mně jako včera a před včerejškem: Bůh pak otce mého byl se mnou.
6. A samy víte, že vší silou svou sloužil jsem otci vašemu.
7. Ale otec váš oklamal mne, a změnil mzdu mou desetkráte: a však nedopustil mu Bůh, aby mi uškodil.
8. Jestliže kdy řekl: Peřesté budou mzda tvá: všecky ovce rodily peřestý plod. Když pak naproti řekl: Bílé všecky vezmeš za mzdu: všecka stáda bílé porodila.
9. I vzal Bůh statek otce vašeho, a dal ho mně.
10. Nebo když čas počínání ovcí přišel, pozdvihl jsem očí svých a viděl jsem ve snách, že samcové vstupují na samice proměnní, a strakatí a rozličných barev.
11. I řekl anděl Boží ke mně ve snách: Jakobe! A já odpověděl: Tu jsem.
12. Kterýž řekl: Pozdvihni očí svých a viz, jak všickni samcové vstupují na samice, proměnní, strakatí, a pokropení. Nebo viděl jsem všecko, co tobě Lában dělal.
13. Já jsem Bůh z Béthel*, kdež jsi pomazal kamene, a slib zaslíbil mi. Nyní tedy vstaň, a vyjdi z země této, navrátě se do země narození svého.
14. I odpověděly Ráchel a Lía: Zdaliž co ostatního máme v statku a dědictví domu otce našeho?
15. Zdaliž jako za cizí neměl nás? i prodal nás, i jedl mzdu naši*?
16. Ale Bůh vzal zboží otce našeho, a dal je nám, a synům našim: protož všecko, co přikázal tobě Bůh, učiň.
17. Vstal tedy Jakob, a vsadiv děti i manželky své na velbloudy, odšel.
18. A vzal všecken statek svůj, i stáda, a čehožkoli v Mesopotamii nabyl, jda k Isákovi otci svému do země Chanaan.
19. Toho času byl odšel Lában k stříhání ovcí, a Ráchel ukradla modly otce svého*.
20. A Jakob nechtěl vyznati testi svému, žeby utíkal.
21. A když odšel tak on, jako všecko, což jeho práva bylo, a přeplaviv se přes řeku* šel proti hoře Galaad,
22. zvěstováno jest Lábanovi dne třetího, žeby utíkal Jakob.
23. Kterýž vzav bratry své, honil ho za dnů sedm, a postihl ho na hoře Galaad.
24. I viděl ve snách Boha řkoucího jemu: Varuj se, abys nic ostře nemluvil proti Jakobovi.
25. A již byl Jakob rozbil stan na hoře: a když on dohonil ho s bratřími svými, na též hoře Galaad rozbil stan.
26. I řekl k Jakobovi: Proč jsi tak učinil, žes bez vědomí mého odvedl dcery mé, jako zjímané mečem?
27. Proč jsi bez vědomí mého uteci chtěl, aniž jsi mi oznámil, abych tě provodil s veselím a s písněmi, a s bubny a s citarami?
28. Nedopustils, abych políbil synů svých a dcer: bláznivě jsi udělal: a nyní jistě
29. mohlaby ruka má navrátiti tobě zlé: než Bůh otce vašeho včera řekl mi: Varuj se, abys nic tvrdého nemluvil proti Jakobovi.
30. Buď tak, že jsi k svým jíti chtěl, a žádostiv byl domu otce svého: proč jsi ukradl bohy mé?
31. Odpověděl Jakob: Že jsem bez vědomí tvého odšel, bálť jsem se, abys mi násilně neodjal dcer svých.
32. Že pak mne z krádeže tresceš: u kohokoli nalezneš bohy své,

13) t. jenž se ukázal tobě v Béthel.
15) t. prodal nás tobě za službu, a jedl z mzdy naší, jelikož sobě přivlastnil, cos ty svou prací zasloužil sobě.
19) Učinila tu Ráchel, jako mnohé děti, jenž myslí, že není tak veliký hřích ubírati rodičům. Ale nemáme-li nikomu cizímu nic bráti, tím méně smíme krásti svému vlastnímu, a nadto rodičům, největším svým dobrodincům!
21) t. Eufrat.

ať jest zabit před bratřími našimi. Hledej, a cožkoli z svých věcí u mne nalezneš, vezmi. To mluvě, nevěděl, že Ráchel ukradla modly jeho.

33. Tedy všed Lában do stanu Jakobova, a Líe, i obou děvek, nic nenašel. A když všel do stanu Ráchel,

34. ona pospíchajíc skryla modly pod nastlání velbloudí*, a posadila se svrchu a když přehledal veškeren stan, a nic nenašel,

35. řekla: Nechť se nehněvá pán můj, že před tebou povstati nemohu; nebo vedlé obyčeje ženského nyní mi se přihodilo. Tak zklamána jest bedlivost hledajícího.

36. I osupiv se Jakob s domlouváním řekl: Jaká jest vina má, a jaký hřích můj, že tak jsi se rozpálil po mně,

37. a přehledal jsi veškeren nábytek můj? Co jsi nalezl ze všeho statku domu svého? Polož to zde před bratřími mými i bratřími svými, a nechť soudí mezi mnou a tebou.

38. Proto li jsem dvaceti let byl u tebe? Ovce tvé a kozy nebyly neplodné, skopců stáda tvého jsem nejedl:

39. ani polapeného od zvěři jsem tobě ukazoval, já jsem škodu všecku nahražoval: cožkoli krádeží zhynulo, ode mne si vyhledával:

40. dnem i nocí vedrem jsem se trápil a zimou, a odcházel sen od očí mých.

41. A tak za dvaceti let v domě tvém sloužil jsem tobě, čtrnácte let za dcery tvé, a šest za stáda tvá: změnil jsi také mzdu mou po desetkráte.

42. Kdyby byl Bůh otce mého Abrahama, a bázeň Isákova nebyla se mnou*, snad nyní bylbys nahého mne propustil; na trápení mé, a na práci rukou mých vzhlédl Bůh, a potrestal tebe včera**.

43. Odpověděl jemu Lában: Dcery mé, a synové tito, a stáda tvá i všecko, což vidíš, mé jest: což mohu učiniti synům a vnukům svým?

44. Protož pojď, a vejděme v smlouvu: aby byla na svědectví mezi mnou a tebou.

45. Vzal tedy Jakob kámen, a vyzdvihl jej na znamení:

46. a řekl bratřím svým: Přineste kamení. Kteříž nashromáždivše udělali hromadu, a jedli na ní:

47. kterouž nazval Lában, Hromadou svědka: a Jakob Hromadou svědectví, obadva podlé vlastnosti jazyka svého*.

48. I řekl Lában: Hromada tato bude svědkem mezi mnou a tebou dnes: a proto nazváno jest jmeno její Galaad, to jest hromada svědka.

49. Nechť pohledí a soudí Hospodin mezi námi, když se rozejdeme od sebe.

50. Budeš-li trápiti dcery mé, a uvedeš-li jiné ženy na ně*; žádného svědka řeči naší není kromě Boha, kterýž jsa přítomen patří [na nás].

51. A řekl opět k Jakobovi: Hle hromada tato, a kámen, kterýž jsem vyzdvihl mezi mnou a tebou,

52. svědek bude: hromada, pravím, tato a kámen ať jsou na svědectví, jestližebych nebo já pominul jej, jda k tobě, nebo ty šelbys mimo, zle o mně mysle.

53. Bůh Abrahamův, a Bůh Náchorův ať soudí mezi námi, Bůh otce jejich. Tedy přisáhl Jakob skrze bázeň otce svého Isáka,

54. a obětovav oběti na hoře, povolal bratří svých, aby jedli chléb. Kteřížto když pojedli, zůstali tam.

55. Lában pak v noci vstav, po-

---

34) t. pod příkrov neb sedlo velblouda, na němž se cestou vezla.

42) t. Bůh, kteréhož ctil Abraham, děd můj, a jehož se bál Isák, otec můj. —

** jenž tě ve snách varoval, abys nic ostře nemluvil proti mně.

47) Lában mluvil po chaldejsku, a Jakob po hebrejsku.

50) t. pojmeš-li jiné manželky mimo ně.

líbil synů a dcer svých, a požehnal jich: a navrátil se na místo své.

Kapitola 32.

Jakob s anděly Božími se potkal. 3. Vyslal posly s dary k bratru svému Esau. 24. Zápasil s andělem a obdržel jmeno Israel.

1. Jakob také odšel cestou, kterouž jíti byl počal: i potkali se s ním andělé Boží.
2. Které když uzřel, řekl: Vojska Boží jsou tato. I nazval jmeno místa toho Mahanaim, to jest, Vojska.
3. Poslal pak i posly před sebou k Esau bratru svému do země Seir, do krajiny Edom:
4. a přikázal jim, řka: Takto mluvte pánu mému Esau: Toto vzkazuje bratr tvůj Jakob: U Lábana jsem pohostinu bydlil, a byl jsem až do tohoto dne.
5. Mám voly i osly, i ovce, i služebníky, i děvky: a posílám nyní poselství ku pánu svému, abych našel milost před obličejem tvým.
6. I navrátili se poslové k Jakobovi, řkouce: Přišli jsme k Esau bratru tvému, a hle pospíchá v cestu proti tobě se čtyřmi sty mužů.
7. I bál se Jakob velmi: a přestrašen jsa rozdělil lid, kterýž s ním byl, stáda také, i ovce, i voly, i velbloudy, na dva pluky,
8. řka: Jestližeby přišel Esau k jednomu pluku, a pobilby jej, pluk druhý, kterýž zadní jest, zachován bude.
9. I řekl Jakob: Bože otce mého Abrahama, a Bože otce mého Isáka: Hospodine, kterýž jsi mi řekl: Navrať se do země své, a na místo narození svého, a dobře učiním tobě:
10. menší jsem všech slitování tvých, a pravdy tvé, kterouž jsi učinil s služebníkem svým. S holí svou přešel jsem Jordán tento: a nyní se dvěma pluky zas se vracuji.
11. Vytrhni mne z ruky bratra mého Esau, neboť se ho velmi bojím: aby snad přijda nepobil mne i matku s syny.
12. Ty jsi mluvil, že mi dobře učiníš, a rozšíříš símě mé, jako písek mořský, kterýž pro množství sečten býti nemůže.
13. A když tu byl spal noci té, oddělil z těch věcí, kteréž měl, dary Esau bratru svému:
14. koz dvě stě, kozlů dvaceti, ovec dvě stě, a skopců dvaceti,
15. velbloudic po mladých s mladými jich třiceti, krav čtyřiceti, a býků dvaceti, oslic dvaceti, a oslátek jejich deset.
16. I poslal po služebnících svých jednokaždé stádo obzvláštně, a řekl služebníkům svým: Jděte přede mnou: a buď prostranství mezi stádem a stádem.
17. I rozkázal přednímu, řka: Potká-li se s tebou bratr můj Esau: a optá-li se tebe: Čí jsi? anebo: Kam jdeš? nebo: Čí jsou tyto věci, za kterými jdeš?
18. Odpovíš: Služebníka tvého Jakoba, dary poslal pánu mému Esau: sám také za námi jde.
19. Podobné přikázaní dal druhému, i třetímu, a všechněm, kteříž šli za stády, řka: Týmiž slovy mluvte k Esau, kdybyste ho našli.
20. A přidáte: Sám také služebník tvůj Jakob za námi touž cestou jde; nebo pravil: Ukrotím ho dary, kteříž předcházejí, a potom uzřím ho, snad mi bude milostiv.
21. Předešli tedy darové před ním, sám pak zůstal noci té v staních.
22. A když časně vstal, vzal dvě manželky své, a také tolik děvek s jedenácti syny, a přešel přes brod Jábok.
23. A přepraviv všecky věci, kteréž k němu přináležely,
24. zůstal sám: a hle muž zápasil s ním až do rána.
25. Kterýž když viděl, žeby ho přemoci nemohl, dotekl se žíly stehna jeho, a hned uvadla.
26. I řekl k němu: Pusť mne; nebo již vstupuje dennice. Odpověděl [Jakob]: Nepustím tebe, leč mi požehnání dáš.
27. Řekl tedy: Které jest jmeno tvé? Odpověděl: Jakob.

28. Ale on řekl: Nikoli nebude slouti jmeno tvé Jakob, ale Israel: nebo poněvadž proti Bohu silný jsi byl, čímž více lidí přemůžeš?
29. Otázal se ho Jakob: Pověz mi, které jmeno máš? Odpověděl: Proč se ptáš na jmeno mé? I požehnal jemu na témž místě*.
30. I nazval Jakob jmeno místa toho Fanuel, řka: Viděl jsem Boha tváří v tvář, a spasena jest učiněna duše má*.
31. I vzešlo mu hned slunce, když přešel Fanuel: sám pak kulhal na nohu.
32. Pro kteroužto příčinu nejedí synové Israelští žíly, kteráž uvadla v stehnu Jakobovu, až do dnešního dne: protože se dotekl žíly stehna jeho, a zmrtvěla.

Kapitola 33.

Jakob koří se před svým bratrem Esau. 16. Obadva se pokojně rozcházejí. Jakob béře se do Sokoth, a potom do Sálem.

1. Pozdvih pak Jakob očí svých uzřel přicházejícího Esau, a s ním čtyři sta mužů: i rozdělil syny Líe a Ráchel, a oboudvou děvek,
2. a postavil obědvě děvky, i syny jejich napřed: Líu pak a syny její na druhém místě: Ráchel pak a Josefa nejposlednější.
3. A sám napřed jda poklonil se schýliv se k zemi posedmkrát, až se přiblížil bratr jeho.
4. Běže tedy Esau vstříc bratru svému, objal ho: a stiskaje šíji jeho, a líbaje plakal.
5. A pozdvih očí, uzřel ženy a maličké jejich, a řekl: Co jsou tito? a náležejí-li k tobě? Odpověděl: Jsou dítky, kteréž dal mi Bůh služebníku tvému.
6. A přiblíživše se děvky, i synové jejich, sklonili se.
7. Přistoupila také Lía s dětmi svými: a když podobně se poklonili, nejposléze Josef a Ráchel poklonili se.
8. I řekl Esau: Jací jsou to houfové, které jsem potkával? Odpověděl: Abych nalezl milost před pánem mým.
9. Ale on řekl: Mám [sám] velmi mnoho, bratře můj: měj sobě své.
10. I řekl Jakob: Ne tak, prosím: ale jestliže jsem nalezl milost před očima tvýma, přijmi ten dárek z rukou mých: nebo tak jsem uzřel tvář tvou, jakobych viděl tvář Boží, buď mi milostiv,
11. a přijmi požehnání, kteréž jsem přinesl tobě, a kterýmž mne obdařil Bůh, dávající všecko. Sotva, jsa přinucen od bratra, to přijav,
12. řekl: Jděme spolu, a budu tovaryšem cesty tvé.
13. I řekl Jakob: Víš, pane můj, že dítky mám útlé, a ovce i krávy březí s sebou: kteréž přinutím-li více v chůzi se uhnati, pomrou jednoho dne všecka stáda.
14. Nechť předejde pán můj před služebníkem svým: a já poznenáhla půjdu za ním po šlepějích jeho, jakž uhlídám možnost dítek svých, až přijdu ku pánu svému do Seir.
15. Odpověděl Esau: Prosím tebe, aby z lidu, kterýž se mnou jest, aspoň tovaryši zůstali cesty tvé. Řekl: Není potřebí: toho jediného toliko potřebuji, abych nalezl milost před obličejem tvým, pane můj.
16. Navrátil se tedy toho dne Esau, cestou, kterouž byl přišel, do Seir.
17. A Jakob přišel do Sokoth: kdežto vzdělav dům, a rozbiv stany, nazval jmeno místa toho Sokoth, to jest, stany.
18. I přišel do Sálem města Sichemských, kteréž jest v zemi Chanaan, když se vrátil z Mesopotamie syrské: a bydlil při městě.

---

29) Větší část sv. Otců znamenali v tom muži samého Syna Božího, jenž v způsobě lidské s Jakobem zápasil, aby ho přesvědčil, že ani od Esaua ani od jiných nepřátel svých přemožen nebude, poněvadž i proti vyšší moci dosti silným se dokázal.

30) T. ačkoli jsem viděl Boha tváří v tvář, přec jsem zachoval život a neumřel jsem. Věřilit staří Otcové, že kdobykoli Boha tváří v tvář uzřel, hned na místě umříti by musil.

19. I koupil díl pole, na kterémž byl rozbil stany, od synů Hemora otce Sichemova, za sto beránků.
20. A vyzdvih tu oltář, vzýval na něm nejsilnějšího Boha israelského.

Kapitola 34.

Poskvrnění Díny. 8. Smlouva Sichemských i obřezání jejich. 25. Zkažení města.

1. Vyšla pak Dína, dcera Líe, aby spatřila ženy krajiny té.
2. Kterouž když uzřel Sichem, syn Hemora Hevejského, kníže země té, zamiloval ji: i uchvátil ji, a spal s ní, násilí učiniv panně.
3. I připojila se duše jeho k ní, a smutnou ochlácholil lahodnými slovy.
4. A šed k Hemorovi otci svému, řekl: Vezmi mi děvečku tuto za manželku.
5. Což když uslyšel Jakob, v nepřítomnosti synů, a na pastvě dobytka zaneprázdněných, mlčel, až se navrátili.
6. Když pak vyšel Hemor, otec Sichemův, aby mluvil k Jakobovi,
7. hle synové jeho přicházeli s pole: a uslyševše, co se bylo přihodilo, rozhněvali se velmi, proto že hanebnou věc učinil v Israeli, a zprzniv dceru Jakobovu, věc neslušnou spáchal.
8. Mluvil tedy Hemor k nim: Sichema syna mého duše přidržela se dcery vaší: dejte ji jemu za manželku:
9. a spojujme se vespolek manželstvím: dcery své dávejte nám, a dcery naše pojímejte sobě.
10. A bydlete s námi: země v moci vaší jest, dělejte, kupčte a vládněte jí.
11. Ale i Sichem k otci a k bratřím jejím řekl: Nechť naleznu milost před vámi: a cožkoli uložíte, dám:
12. povyšte věna, a požádejte darů, a rád dám, zač žádati budete: toliko dejte mi děvečku tuto za manželku.
13. Odpověděli synové Jakobovi Sichemovi a otci jeho lstivě, rozlítivše se pro porušení sestry:
14. Nemůžeme učiniti, čeho žádáte, ani dáti sestry své člověku neobřezanému: což neslušné a hanebné jest u nás.
15. Ale v tom budeme se moci smluviti, budete-li chtíti býti podobni nám, a bude-li obřezán mezi vámi každý mužského pohlaví;
16. tehdáž dávati budeme a bráti vespolek dcery vaše, a naše: a bydliti budeme s vámi, a budeme jeden lid:
17. pakli se nebudete chtíti obřezati, vezmeme dceru svou a odejdeme.
18. Zalíbilo se podání jejich Hemorovi, a Sichemovi synu jeho:
19. aniž meškal mládenec, což se žádalo, naplniti: nebo miloval děvečku velmi, a on byl slavný ve všem domě otce svého.
20. I všedše do brány města, mluvili k lidu:
21. Muži tito pokojni jsou, a chtějí bydliti s námi: nechť obchod vedou v zemi, a dělají ji, která prostranná a široká jsouc dělníků potřebuje: dcery jejich bráti budeme za manželky, a své jim dávati budeme.
22. Jedno jest, čím se prodlévá tak veliké dobré: budeme-li obřezovati pacholíky své, obyčeje lidu následujíce.
23. I statek jejich, i dobytek, i všecko, což mají, naše bude: toliko v tom povolme, a bydlíce spolu, budeme jeden lid.
24. I povolili všickni, obřezavše se všickni muži.
25. A hle dne třetího, když jest nejtěžší bolest ran: uchopivše dva synové Jakobovi, Simeon a Lévi, bratří Díny, meče, vešli do města směle: a pobivše všecky mužského pohlaví.
26. Hemora a Sichema rovně též zavraždili, vzavše Dínu z domu Sichemova, sestru svou.
27. Kteříž když vyšli, obořili se

na zavražděné i ostatní synové Jakobovi: a vzebrali město na pomstu porušené panny.

28. Ovce jejich, i skoty, i osly, i všecko zhubivše, což v domích i na polích bylo:

29. dítky také jejich, a ženy zavedli zjímané.

30. Které věci když učinili směle, Jakob řekl k Simeonovi a Lévi: Zkormoutili jste mne, a zošklivili jste mne chananejským a ferezejským obyvatelům země této. My nemnozí jsme: oni shromáždíce se potepou mne a zahlazen budu já, i dům můj.

31. Odpověděli: A což měli jako nevěstky zle užívati sestry naší?

Kapitola 35.

Odchod Jakobův do Béthel. 9. Bůh se mu ukázal, a Israelem ho nazval. 16. Ráchel porodila Benjamina. 19. Smrt Ráchel a Isáka.

1. Zatím mluvil Bůh k Jakobovi: Vstaň a vstup do Béthel, a bydli tam, a učiň oltář Bohu, kterýž se tobě ukázal, když jsi utíkal před Esau bratrem svým.

2. Jakob pak svolav všecken dům svůj, řekl: Odvrzte bohy cizí, kteréž máte mezi sebou, a očisťte se, a změňte roucha svá.

3. Vstaňte, a vstupme do Béthel, abychom udělali tam oltář Bohu: kterýž vyslyšel mne v den soužení mého, a byl tovaryšem cesty mé.

4. Dali tedy jemu všecky bohy cizí, kteréž měli, i náušnice*, kteréž byly na uších jejich: on pak zakopal je pod terebintem, kterýž jest za městem Sichem.

5. A když šli, strach Boží vpadl na všecka města vůkol, a nesměli honiti odcházejících.

6. Přišel tedy Jakob do Luzy, kteráž jest v zemi Chanaan, příjmím Béthel: on, i veškeren lid s ním.

7. I vzdělal tu oltář, a nazval jmeno místa toho, Dům Boží: nebo tu ukázal se jemu Bůh, když utíkal před bratrem svým.

8. Téhož času umřela Debora chůva Rebeky, a pochována jest pod Béthel pod dubem: a nazváno jest jmeno místa toho: Dub pláče.

9. Ukázal se pak opět Bůh Jakobovi, když se byl navrátil z Mesopotamie syrské, a požehnal jemu,

10. řka: Nebudeš slouti více Jakob, ale Israel bude jmeno tvé. I nazval ho Israelem,

11. a řekl mu: Já Bůh všemohoucí, rostiž a množ se: národové a lidé národů budou z tebe, a králové z beder tvých vyjdou.

12. A zemi, kterouž jsem dal Abrahamovi a Isákovi, dám tobě, i semeni tvému po tobě.

13. I odšel [Bůh] od něho.

14. On pak vyzdvih znamení kamenné na místě, na kterémž mluvil jemu Bůh, obětoval na něm oběti mokré, a polil je olejem:

15. a nazval jmeno místa toho, Béthel.

16. Vyšed pak odtud, přišel jarního času do země, kteráž vede do Efraty: v nížto když ku porodu pracovala Ráchel,

17. pro těžkost porodu počala v nebezpečenství býti. I řekla jí bába: Neboj se, neb i tohoto syna míti budeš.

18. Když pak duše vycházela pro bolest, a již smrt nastávala, nazvala jmeno syna svého Benoni, to jest, Syn bolesti mé: otec pak nazval ho Benjaminem, to jest Syn pravice*.

19. Umřela tedy Ráchel, a pochována jest na cestě, kteráž vede k Efratě, tať jest Bethlehem.

20. I vyzdvihl Jakob znamení nad hrobem jejím. Toť jest znamení hrobu Ráchel, až do dnešního dne.

21. Vyšed odtud, rozbil stany za věží stáda.

---

4) Náušnice bývaly bohům pohanským zasvěceny, pověra pak držela je za prostředek proti čarám.

18) Jinak: Syn šťastný, jenž při všem nebezpečenství dósti šťastně na svět přišel.

22. A když bydlil v té krajině, šel Rúben, a spal s Bálou, ženinou otce svého: což ho tajno nebylo. Bylo pak synů Jakobových dvanácte.
23. Synové Líe: Prvorozený Rúben, a Simeon, a Lévi, a Júdas, a Isachar, a Zabulon.
24. Synové Ráchel: Josef, a Benjamin.
25. Synové Bály děvky Ráchel: Dan a Neftali.
26. Synové Zelfy děvky Líe: Gád a Áser: tiť jsou synové Jakobovi, kteříž jsou zrozeni jemu v Mesopotamii syrské.
27. Přišel také [Jakob] k Isákovi otci svému do Mambre, do města Arbé, toť jest Hebron: v němž byl pohostinu Abraham a Isák.
28. I naplnilo se dnů Isáka sto osmdesáte let.
29. A jsa věkem sešlý, umřel a přiložen jest k lidu svému, stár jsa, a plný dnů: i pochovali ho Esau a Jakob synové jeho.

Kapitola 36.

Vyčítají se synové a potomci Esau. 13. Knížata a králové z toho rodu pošlí.

1. Tito pak jsou rodové Esau, jenž jest Edom.
2. Esau pojal manželky z dcer chananejských: Adu, dceru Elona Hethejského, a Oolibamu, dceru Any, dcery Sebeona Hevejského*:
3. Basemathu také dceru Ismaelovu, sestru Nabajotovu.
4. Porodila pak Ada Elifaza: a Basemath porodila Rahuele:
5. Oolibama porodila Jehusa, a Ihelona, a Kore. Ti jsou synové Esau, kteříž jsou mu zrozeni v zemi chananejské.
6. Pobral pak Esau manželky své, i syny, i dcery, i všelikou duši domu svého, i statek, i dobytek, i všecko, což míti mohl v zemi chananejské: a odšel do jiné krajiny, a odstoupil od bratra svého Jakoba.
7. Nebo bohatí byli velmi, a spolu bydliti nemohli: a nesnášela jich země putování jejich pro množství stád.
8. I bydlil Esau na hoře Seir, ten jest Edom.
9. Tito pak jsou rodové Esau, otce Idumejských, na hoře Seir.
10. A tato jmena synů jeho: Elifaz, syn Ady, ženy Esau: Rahuel také, syn Basemathy, ženy jeho.
11. I byli synové Elifazovi: Theman, Omar, Sefo, a Gatham, a Cenez.
12. Byla pak Thamna, ženina Elifaza, syna Esau: kteráž porodila mu Amalecha. Ti jsou synové Ady manželky Esau.
13. Synové pak Rahuelovi [tito]: Nahath, a Zára, Samma a Meza. Ti byli synové Basemathy, manželky Esau.
14. Tito také byli synové Oolibamy, dcery Any, dcery Sebeonovy, manželky Esau, kteréž porodila jemu: Jehus, a Ihelon, a Kore.
15. Tato knížata synů Esau: Synové Elifaza, prvorozeného Esau: kníže Theman, kníže Omar, kníže Sefo, kníže Cenez,
16. kníže Kore, kníže Gatham, kníže Amalech. Ti [jsou] synové Elifaza v zemi Edom, a ti synové Ady.
17. Tito také synové Rahuele, syna Esau: Kníže Nahath, kníže Zára, kníže Samma, kníže Meza. Ta [jsou] knížata z Rahuele v zemi Edom: a ti [jsou] synové Basemathy manželky Esau.
18. Tito pak synové Oolibamy manželky Esau: Kníže Jehus, kníže Ihelon, kníže Kore. Ta [jsou] knížata z Oolibamy dcery Any, manželky Esau.
19. Ti jsou synové Esau, a tato knížata jejich: onť jest Edom.
20. Tito jsou synové Seir Horrejského, obyvatelé země [té] Lotan, a Sobal, a Sebeon, a Ana,

2) Nahoře 26, 34. mají jeho manželky jiná jmena, proto ale nejsou to jiné manželky; neboť často shledáno, že některé osoby v Písmě sv. více jmen mají, jako k. p. Jakob, jinak Israel.

21. a Dison, a Eser, a Disan. Ta [jsou] knížata Horrea, syna Seir, v zemi Edom.
22. Byli pak synové Lotana: Hori a Heman. Byla pak sestra Lotanova, Thamna.
23. A tito synové Sobalovi: Alvan, a Manahat, a Ebal, a Sefo, a Onam.
24. A tito synové Sebeonovi: Aja a Ana. To jest ten Ana, kterýž nalezl vody teplé na poušti, když pásl osly Sebeona otce svého:
25. a měl syna Disona, a dceru Oolibamu.
26. A tito synové Disonovi: Hamdan, a Eseban, a Jethram, a Cháran.
27. Tito také synové Eser: Balaam, a Zavan, a Akan.
28. Měl pak syny Disan: Husa, a Arama.
29. Tato knížata Horrejských: Kníže Lotan, kníže Sobal, kníže Sebeon, kníže Ana,
30. kníže Dison, kníže Eser, kníže Disan: ta [jsou] knížata Horrejských, kteráž panovala v zemi Seir.
31. Králové pak, kteříž kralovali v zemi Edom, dříve než měli krále synové israelští, byli tito:
32. Béla syn Beorův, a jmeno města jeho Denaba.
33. Umřel pak Béla, a kraloval místo něho Jobab, syn Záre z Bosry.
34. A když umřel Jobab, kraloval místo něho Husam z země themanské.
35. Když ten také umřel, kraloval místo něho Adad, syn Badadův, kterýž porazil Madiánské v krajině Moabské: a jmeno města jeho Avith.
36. A když umřel Adad, kraloval místo něho Semla z Masreka.
37. Když ten také umřel, kraloval místo něho Saul z řeky Rohobothu.
38. A když i ten umřel, přišel po něm na království Balanan, syn Achoborův.
39. Když ten také umřel, kraloval místo něho Adar, a jmeno města jeho Fau: a sloula manželka jeho Meetabel, dcera Matredy, dcery Mezaaby.
40. Tato tedy jsou jmena knížat Esau, po rodinách, a místech, a jmeních svých: Kníže Thamna, kníže Alva, kníže Jetheth,
41. kníže Oolibama, kníže Ela, kníže Finon,
42. kníže Cenez, kníže Theman, kníže Mabsar,
43. kníže Magdiel, kníže Híram: tato jsou knížata edomská, bydlící v zemi panování svého; tenť jest Esau, otec Idumejských.

Kapitola 37.

Sny Josefovy, nenávidění ho od bratří, a uvržení do studnice. 26. Vysvobození jeho, a prodání Madianitským. 34. Pláč Jakobův.

1. Bydlil pak Jakob v zemi chananejské, v nížto otec jeho pohostinu byl.
2. A tito jsou příběhové jeho: Josef, když mu bylo šestnácte let, pásl stádo s bratřími svými jsa ještě pacholíkem: a byl s syny Bály a Zelfy žen otce svého: a obžaloval bratry své u otce z hříchu nejhoršího.
3. Israel pak miloval Josefa nade všecky syny své, protože v starosti zplodil ho: a udělal mu sukni rozličných barev.
4. Vidouce pak bratří jeho, žeby od otce nade všecky syny více milován byl, nenáviděli ho, aniž mohli k němu co pokojně mluviti.
5. Přihodilo se také, že [Josef] sen, kterýž měl, vypravoval bratřím svým: kterážto příčina větší nenávisti původem byla.
6. Neb řekl k nim: Slyšte sen můj, kterýž jsem měl:
7. Zdálo mi se, že jsme vázali snopy na poli: a jakoby povstal snop můj, a stál, a vaši snopové vůkol stojíce klaněli se snopu mému.
8. Odpověděli bratří jeho: Zdaliž králem naším budeš? aneb zdali budem poddáni panství tvému? Ta tedy příčina snů, a řeči, závisti a nenávisti zápalu přidala.

9. Jiný také sen měl, kterýž vypravuje bratřím, řekl: Zdálo mi se ve snách, jakoby slunce a měsíc, a hvězd jedenácte, klanělo se mi.

10. Což když otci svému i bratrům vypravoval, domlouval mu otec jeho, a řekl: Co znamenati má tento sen, kterýž jsi měl? Zdaliž já, a matka tvá, i bratří tvoji budeme se tobě klaněti na zemi?

11. Záviděli tedy mu bratří jeho: otec pak mlče věc tu rozjímal.

12. A když bratří jeho, pasouce stáda otce, zdržovali se v Sichem,

13. řekl k němu Israel: Bratří tvoji pasou ovce v Sichem: pojď, pošlu tebe k nim. Který když odpověděl:

14. Tu jsem; řekl mu: Jdi, a viz, všecko-li se šťastně děje při bratřích tvých, i dobytku: a pověz mi, co se děje. A poslán jsa z údolí Hebron, přišel do Sichem:

15. i našel ho muž bloudícího po poli, a otázal se ho, coby hledal.

16. On pak odpověděl: Bratří svých hledám, pověz mi, kde pasou stáda.

17. I řekl jemu muž: Odešli z místa tohoto: slyšel jsem pak je praviti: Pojďme do Dothain. Šel tedy Josef za bratřími svými, a našel je v Dothain.

18. Kteřížto když ho uzřeli z daleka, prvé než k nim došel, myslili ho zabiti:

19. a vespolek mluvili: Hle snář přichází:

20. pojďtež, zabijme jej, a vrzme do cisterny staré: a díme: Zvěř nejhorší sežrala jej: a tehdáž ukáže se, co mu prospějí snové jeho.

21. Uslyšev pak to Rúben, usiloval vysvoboditi ho z rukou jejich, a říkal:

22. Nezabíjejte duše jeho, aniž vylévejte krve: ale uvrzte jej do cisterny této, kteráž jest na poušti, a ruce své zachovejte bez viny: to pak pravil, chtě ho vytrhnouti z rukou jejich, a navrátiti otci svému.

23. Protož hned, jakž přišel k bratřím svým, svlékli ho s sukně dlouhé až do pat, a rozličných barev:

24. a spustili jej do cisterny staré, kteráž neměla vody.

25. A sedíce, aby jedli chléb, uzřeli ismaelitské pocestné, přicházející z Galaad, a velbloudy jejich, nesoucí vonné věci, a kadidlo, a myrru do Egypta.

26. Řekl tedy Júdas bratřím svým: Což nám prospěje, zabijeme-li bratra svého, a zatajíme-li krve jeho?

27. Lépeť jest, aby byl prodán Ismaelitským, a ruce naše nebyly poskvrněny: nebo bratr, a tělo naše jest. Povolili bratří řečem jeho.

28. A když mimo šli madiánští kupci, vytáhše ho z cisterny, prodali ho Ismaelitským, za dvaceti stříbrných: kteříž vedli ho do Egypta.

29. A navrátiv se Rúben k cisterně, nenalezl pacholete:

30. a roztrh šaty*, jda k bratřím svým, řekl: Pacholete není viděti, a já kam půjdu?

31. Vzali pak sukni jeho, a v krvi kozelce, kteréhož byli zabili, smočili:

32. poslavše [některé], kteřížby ji nesli k otci, a pravili: Tato jsme nalezli: pohleď, jest-li to sukně syna tvého, čili ne.

33. Kterouž když poznal otec, řekl: Sukně syna mého jest, zvěř nejhorší snědla ho, šelma sežrala Josefa.

34. I roztrh roucha, oblékl se v žíni*, pláče syna svého za dlouhý čas.

35. Když pak se shromáždily všecky děti jeho, aby ukojily bolest otcovu, nechtěl potěšení přijíti, ale řekl: Sstoupím k synu svému pláče do hrobu. A když on trval v pláči,

36. Madiánští prodali Josefa v Egyptě Putifarovi dvořenínu Faraonovu, správci vojska.

---

30) t. na znamení smutku a truchlivosti. Viz 4. Mojž. 14, 6. Mat. 26, 65.
34) t. v roucho smutku žíněné.

Kapitola 38.

Júdas pojal sobě manželku, a měl s ní tři syny. 6. Dal Herovi Thámar za manželku. Her a Onan trestáni jsou od Boha smrtí. 16. Thámar oklamala Júdu, a porodila blížence, Faresa a Záru.

1. Téhož času sstupuje Júdas od bratří svých, uchýlil se k muži odollamitskému, jmenem Híram.
2. I uzřel tam dceru člověka chananejského, jmenem Sue: a pojav ji za ženu, všel k ní.
3. Kterážto počala a porodila syna, i nazvala jmeno jeho Her.
4. A opět počavši plod, narozeného syna nazvala Onan.
5. Třetího také porodila: kteréhož nazvala Séla, který když se narodil, roditi více přestala.
6. Dal pak Júdas manželku Herovi prvorozenému svému, jmenem Thámar.
7. Byl také Her prvorozený Júdův, nešlechetný před obličejem Hospodina: a od něho zabit jest.
8. Řekl tedy Júdas k Onanovi synu svému: Vejdi k ženě bratra svého, a spoj se s ní, abys vzbudil símě bratru svému.
9. On věda, že se jemu nenarodí synové, všed k ženě bratra svého, símě vyléval na zem, aby se děti jmenem bratra nerodili.
10. A proto zabil ho Hospodin, že věc ohavnou učinil.
11. Pro kteroužto věc řekl Júdas Thámar, nevěstě své: Buď v domu otce svého vdovou, dokudž nedoroste Séla syn můj: nebo se bál, aby i on neumřel, jako bratří jeho. Kteráž odešla, a bydlila v domu otce svého.
12. Když pak přeběhlo mnoho dní, umřela dcera Sue manželka Júdova: kterýž po smutku vzav potěšení, vstupoval k stříhačům ovec svých, on a Híras, ovčák stáda odollamitský, do Thamnas.
13. I oznámeno jest Thámar, že tchán její vstupuje do Thamnas k stříhání ovec.
14. Kterážto složivši s sebe šaty vdovské, vzala plášť letní: a změnivši oděv seděla na rozcestí té cesty, kteráž vede do Thamnas: protože dorostl Séla a nedostala ho za manžela.
15. Kterouž když uzřel Júdas, domníval se, žeby byla nevěstka: nebo byla zakryla tvář svou, aby nebyla poznána.
16. I všed k ní, řekl: Dopusť mi, ať se sejdu s tebou: nebo nevěděl, žeby nevěsta jeho byla. Kteráž když odpověděla: Co mi dáš, abys užil sňatku mého?
17. Řekl: Pošlu tobě kozelce ze stád. A když opět ona řekla: Strpím, co chceš, dáš-li mi základ, dokudž nepošleš, co slibuješ:
18. řekl Júdas: Co chceš, aby ti bylo dáno v základ? Odpověděla: Prsten tvůj, a halži, a hůl, kterou v ruce držíš. Tedy po jediném sjití žena počala,
19. a vstavši odešla: a složivši oděv, kterýž byla vzala, oblékla se v šaty vdovské.
20. Poslal pak Júdas kozelce po pastýři svém odollamitském, aby vzal zase základ, kterýž byl dal ženě. Který když ji nenalezl,
21. tázal se lidí místa toho: Kde jest žena, kteráž seděla na rozcestí? Když odpověděli všickni: Nebyla na místě tomto nevěstka;
22. navrátil se k Júdovi, a řekl jemu: Nenalezl jsem jí: ale i lidé místa toho pravili mi, že tam nikdy neseděla nevěstka.
23. Řekl Júdas: Nechť sobě to má, jistě z klamu nás trestati nemůže: jáť jsem poslal kozelce, kteréhož jsem slíbil, a ty jsi nenalezl jí.
24. Hle pak po třech měsících oznámili Júdovi řkouce: Smilnila Thámar nevěsta tvá, a zdá se, že jí život roste. I řekl Júdas: Vyveďtež ji, ať jest upálena.
25. Kteráž když vedena byla k trestání, poslala k tchánu svému řkouc: Z muže, jehož tyto věci jsou, počala jsem: poznejž, čí jest prsten, a halže, a hůl.

26. Kterýž poznav dary řekl: Spravedlivější jest, nežli já: nebo jsem ji nedal Sélovi synu svému. Však ale více ji nepoznal.

27. Když pak přišel čas porodu, ukázali se blíženci v životě jejím: a když se již nemluvňátka rodila, jeden vyskytl ruku, na kteréž bába uvázala červenou nitku, řkouc:

28. Tento vyjde prvnější.

29. Když pak on zase vtáhl ruku, vyšel druhý: i řekla žena: Proč se rozdělila mázdřice pro tebe? A pro tu příčinu nazvala jmeno jeho Fáres*.

30. Potom vyšel bratr jeho, na jehožto ruce byla červená nitka: kteréhož nazvala Záru. (1. Par. 2, 4.)

Kapitola 39.

Putifar koupiv Josefa učinil jej správcem svých statků. 7. Téhož pokušení, 13. obžalování, a do žaláře uvržení.

1. Tedy Josef veden jest do Egypta, i koupil ho Putifar, dvořenín Faraonův, kníže vojska, muž egyptský, z ruky Ismaelitských, od kterýchž byl přiveden.

2. I byl Hospodin s ním, a byl muž všecko šťastně čině: a bydlil v domu pána svého,

3. kterýž výborně věděl, že Hospodin jest s ním, a že všecko, což činí, od něho se spravuje v ruce jeho.

4. I nalezl Josef milost před pánem svým, a sloužil jemu, od něhož představen jsa všemu, spravoval sobě svěřený dům, i všecko, což mu vzdáno bylo.

5. I požehnal Hospodin domu Egyptského pro Josefa, a rozmnožil tak doma, jak na poli všecken jeho statek:

6. aniž o čem jiném věděl, jediné o chlebě, kterýž jedl. Byl pak Josef krásné tváři, a sličného vzezření.

7. Po mnohých tedy dnech vrhla paní jeho očima svýma na Josefa, a řekla: Spi se mnou.

8. Kterýž nikoli nepřivoliv k skutku nešlechetnému, řekl k ní: Hle pán můj, všecky věci mně odevzdav, neví, co má v domu svém:

9. aniž co jest, cožby nebylo v mé moci, neb mně byl neodevzdal, kromě tebe, jenž manželka jeho jsi: kterak tedy mohu to zlé učiniti, a hřešiti proti Bohu svému?

10. Takovými slovy den po dni, i žena obtížna byla mládenci, i on odpíral cizoložstvu.

11. Přihodilo se pak jednoho dne, že všel Josef do domu, a dílo nějaké bez přítomnosti jiných dělal:

12. a ona chopivši se podolku roucha jeho, řekla: Spi se mnou. Kterýžto nechav v ruce její pláště, utekl, a vyšel ven.

13. A když viděla žena roucho v rukou svých, a že jest potupena,

14. svolala k sobě lidi domu svého, a řekla k nim: Hle, uvedl muže hebrejského, aby nám posměch učinil: všel ke mně, aby se sešel se mnou: a když jsem já zkřikla,

15. a on slyšel hlas můj, nechal pláště, kterýž jsem držela, a utekl ven.

16. K důvodu tedy víry zadrževši plášť, ukázala jej manželovi, když se navracoval domů,

17. a řekla: Všel ke mně služebník hebrejský, kteréhož jsi přivedl, aby mi posměch učinil:

18. a když slyšel, že jsem křičela, nechal pláště, kterýž jsem držela, a utekl ven.

19. Ty věci uslyšev pán, a příliš věře slovům manželky, rozhněval se velmi:

20. a dal Josefa do žaláře, kdež vězňové královští ostříháni bývali, a byl tam zavřín.

21. Byl pak Hospodin s Josefem, a slitovav se nad ním, dal mu milost u vladaře nad žalářem.

22. Kterýžto dal v ruku jeho všecky vězně, kteříž u vězení byli

29) Ten tedy se stal prvorozeným, a praotcem Davida i samého Krista.

držáni: a cožkoli se dálo, pod ním bylo,
23. aniž o čem věděl, svěřiv jemu všecko: nebo Hospodin byl s ním, a všecky skutky jeho spravoval.

Kapitola 40.

Faraonův číšník a pekař dáni jsou do žaláře. Josef jim jejich sny vyložil, a to, což pravil, skutkem se naplnilo.

1. Když se to tak dálo, přihodilo se, že provinili dva úředníci, číšník krále egyptského, a pekař, proti pánu svému.
2. I rozhněvav se na ně Farao (neb jeden vládl nad číšníky, a druhý nad pekaři),
3. vsadil je do žaláře knížete vojska, v němž byl vězněm i Josef.
4. Ale strážný žaláře dal je Josefovi, kterýž i přisluhoval jim. Něco času bylo přeběhlo, a oni u vězení držáni byli.
5. I měli obadva sen noci jedné, podlé výkladu příslušného jim:
6. k nimžto když všel Josef ráno, a uzřel je smutné,
7. tázal se jich, řka: Proč jest smutnější dnes tvář vaše, nad obyčej?
8. Kteříž odpověděli: Sen jsme měli, a není, kdoby nám vykládal. I řekl k nim Josef: Zdaliž Boží není vykládání? Povězte mi, co se vám zdálo*.
9. Vypravoval první, úředník číšníků, sen svůj: Viděl jsem před sebou vinný kmen,
10. na němž byly tři ratolesti, růsti poznenáhlu v pupence, a po květu hrozny dozrávati:
11. a koflík Faraonův v ruce mé: vzal jsem tedy hrozny, a vytlačil jsem je do koflíku, kterýž jsem držel, a podal jsem koflíku Faraonovi.
12. Odpověděl Josef: Tento jest výklad snu: Tři ratolesti, jsou ještě tři dnové:
13. po kterých rozpomene se Farao na službu tvou, a navrátí tebe k úřadu předešlému: a budeš mu podávati koflíku podlé úřadu svého, jakož jsi prvé obyčej měl činiti.
14. Toliko pamatuj na mne, když se tobě dobře povede, a učiň se mnou milosrdenství: abys vnukl Faraonovi, aby vyvedl mne z tohoto žaláře:
15. nebo kradmo jsem vzat z země hebrejské, a zde nevinný do jámy vpuštěn jsem.
16. Vida správce nad pekaři, že moudře sen vyložil, řekl: I mně se zdálo, že jsem měl tři koše mouky na hlavě své:
17. a v jednom koši, kterýž byl vyšší, že jsem nesl všecky pokrmy, kteříž se strojí řemeslem pekařským, a že ptáci jedli z něho.
18. Odpověděl Josef: Tentoť jest výklad snu: Tři košové jsou ještě tři dnové:
19. po nichž odejme Farao hlavu tvou, a oběsí tebe na kříži, a budou trhati ptáci maso tvé.
20. Potom dne třetího byl den památný narození Faraonova: kterýž učiniv veliké hody služebníkům svým, rozpomenul se při hodování na správce nad číšníky, a na vladaře pekařů.
21. I navrátil jednoho na místo jeho, aby podával mu koflíku:
22. druhého pak oběsil na šibenici, aby pravda vykladače dokázána byla.
23. Avšak úředník nad číšníky, když se mu šťastně vedlo, zapomenul na vykladače svého.

Kapitola 41.

Snové Faraonovi. 25. Které vyloživ Josef učiněn jest nejvyšším po králi v Egyptě. 47. I opatřil potravu na sedm neúrodných let.

1. Po dvou letech měl Farao sen. Zdálo mu se, že stojí nad řekou,
2. z kteréž vystupovalo sedm

8) t. vykládání snů jest dar Boží, a Bůh mi dá tu milost, abych vaše vyložiti mohl. — Snů vykladači podlé zjevení Božího byli Josef a Daniel. Jinak tázati se hadačů, a šetřiti snů zapovědíno bylo v 5. kn. Mojž. 18, 10.

krav pěkných a příliš tlustých: a pásly se na mokřinách:
3. jiných také sedm vycházelo z řeky, šeredných a hubených: a pásly se na samém břehu řeky na místech zelených:
4. i sežraly ty, jichžto divná krása a tlustost těl byla. Procítiv Farao,
5. opět usnul, a měl druhý sen: Sedm klasů vyrostlo na stéblu jednom plných a krásných:
6. jiných také tolik klasů tenkých a rzí zkažených vycházelo,
7. sžírajících všecku krásu prvních. Procítiv Farao po odpočinutí,
8. a když bylo ráno, strachem se zhroziv, poslal ke všem hadačům egyptským a ke všem mudrcům: a povolav jich vypravoval sen, aniž byl, kdoby jej vyložil.
9. Tedy teprv rozpomenuv se úředník nad číšníky, řekl: Vyznávám hřích svůj.
10. Rozhněvav se král na služebníky své, mne a správce pekařů vsaditi rozkázal do žaláře knížete vojska:
11. kdežto jedné noci obadva měli jsme sen, znamenající budoucí věci.
12. Byl pak tam mládenec hebrejský, téhož vůdce vojska služebník: jemuž vypravivše sny,
13. slyšeli jsme, což jest se potom v skutku stalo: nebo já navrácen jsem k úřadu svému: a on oběšen jest na kříži.
14. Hned k rozkázaní královskému vyvedše z žaláře Josefa oholili jej: a davše mu roucho jiné, postavili [ho] před ním.
15. Jemuž on řekl: Měl jsem sny, a není, kdoby mi je vyložil: slyšel jsem, že ty je umíš velmi moudře vykládati.
16. Odpověděl Josef: Beze mneť Bůh odpoví šťastné věci Faraonovi.
17. Vypravoval tedy Farao, což viděl: Zdálo mi se, že jsem stál na břehu řeky,
18. a sedm krav z řeky vystupovalo pěkných příliš a tlustého těla: kteréž pasouce se na mokřinách zelenou trávu škubaly.
19. A hle po nich šlo jiných sedm krav, tak velmi šeredných a hubených, že jsem nikdy takových v zemi egyptské neviděl:
20. kteréžto, když sežraly a strávily [ony] prvnější,
21. žádného znamení sytosti neukazovaly: ale touž hubeností a šeredností neduživěly. Procítiv, a opět spaním obtížen,
22. měl jsem sen: Sedm klasů vyrostlo na stéblu jednom plných a velmi pěkných.
23. Jiných také sedm tenkých a rzí zkažených vycházelo ze stébla:
24. kteříž prvních krásu sežraly. Vypravoval jsem hadačům sen, a žádného není, kdoby jej vyložil.
25. Odpověděl Josef: Sen králův jednostejný jest; co Bůh činiti bude, ukázal Faraonovi.
26. Sedm krav pěkných, a sedm klasů plných: sedm let úrody jest: a jednostejnou moc snu obsahují*.
27. Sedm také krav tenkých a hubených, kteréž vystupovaly po nich, a sedm klasů tenkých a rzí zkažených: jest sedm let budoucího hladu.
28. Kteráž léta se tímto pořádkem vyplní:
29. Hle sedm let přijde úrody veliké ve vší zemi egyptské:
30. po kterýchžto přijde sedm let jiných tak veliké neúrody, že v zapomenutí přijde všecka první hojnost: nebo zhubí hlad všecku zemi,
31. a velikost hojnosti zkažena bude velikostí nedostatku.
32. Že jsi pak viděl podruhé k též věci přislušející sen: znamení jest utvrzení, proto že se [jistě] stane řeč Boží, a [co nejspíše] se vyplní.
33. Nyní tedy ať opatří král muže moudrého a opatrného, a ustanoví ho nad zemí egyptskou:
34. kterýžby ustanovil úředníky

---

26) t. jednostejný význam a smysl snu mají.

po všech krajinách: a pátý díl užitků po sedm let úrody,
35. která již hned budou, ať shromáždí do stodol: a všecko obilí ať jest pod mocí Faraonovou skládáno, a chováno v městech.
36. A ať se připravuje k sedmi letům budoucího hladu, kterýž má utiskovati Egypt, a nebude zkažena země nedostatkem.
37. Zlíbila se Faraonovi rada, i všechněm služebníkům jeho:
38. i mluvil k nim: Zdaliž budeme moci takového muže najíti, kterýžby ducha Božího pln byl?
39. Protož řekl k Josefovi: Poněvadž Bůh ukázal tobě všecko, co jsi mluvil, zdaliž moudřejšího, a podobného tobě budu moci najíti?
40. Ty budeš nad domem mým, a k rozkazu úst tvých všecken lid poslouchati bude: jednou toliko královskou stolicí tebe převyšovati budu.
41. I řekl opět Farao k Josefovi: Hle, ustanovil jsem tě nade vší zemí egyptskou.
42. A vzal prsten* s ruky své, a dal jej na ruku jeho: a oblekl ho v roucho kmentové, a vložil zlatý řetěz na hrdlo [jeho].
43. A kázal mu vstoupiti na svůj vůz druhý, a služebníku volati, aby všickni před ním koleno klonili, a znali, že jest ustanoven nade vší zemí egyptskou.
44. Řekl také král k Josefovi: Já jsem Farao: bez tvého rozkázaní nehne žádný rukou ani nohou ve vší zemi egyptské.
45. I změnil jmeno jeho, a nazval ho jazykem egyptským, Spasitelem světa*. A dal mu manželku Aseneth, dceru Putifara, kněze heliopolitánského. Vyšel tedy Josef na zemi egyptskou,
46. (v třiceti pak letech byl, když stál před obličejem krále Faraona,) a obšel všecky krajiny egyptské.
47. I přišla úroda sedmi let: a obilí v snopy svázané shromážděno jest do stodol egyptských.
48. Všecka také hojnost obilí v jednomkaždém městě složena jest.
49. A byla tak veliká hojnost obilí, že se písku mořskému přirovnávala, a množstvím míru převyšovala.
50. Narodili se pak Josefovi synové dva prvé nežli přišel hlad: kteréž mu porodila Aseneth, dcera Putifara, kněze heliopolitánského.
51. I nazval jmeno prvorozeného, Manasses, řka: Způsobil to Bůh, abych zapomenul na všecky těžkosti své i na dům otce svého.
52. Jmeno také druhého nazval Efraim, řka: Učinil Bůh, abych rostl v zemi chudoby své.
53. Tedy když pominulo sedm let hojnosti, jenž byly v Egyptě:
54. počalo přicházeti sedm let nedostatku, kteréž byl předpověděl Josef: a ve všem světě rozmohl se hlad, ve vší pak zemi egyptské byl chléb.
55. Kteráž když lačněla, volal lid k Faraonovi, žádaje pokrmů. Jimž on odpověděl: Jděte k Josefovi: a cokoli on vám řekne, učiňte.
56. Rozmáhal se pak každodenně hlad po vší zemi: i otevřel Josef všecky stodoly, a prodával Egyptským: nebo i je byl svíral hlad.
57. A všecky krajiny přicházely do Egypta, aby kupovaly pokrmy, a zlého toho nedostatku poněkud ukrotily.

Kapitola 42.

Josefovi bratří šli do Egypta pro obilí. 7. Příhody jejich v Egyptě. 29. Kteréž zvěděv Jakob, rmoutil se.

1. Uslyšev pak Jakob, žeby se potravy prodávaly v Egyptě, řekl synům svým: Proč zanedbáváte?
2. Slyšel jsem, žeby se obilí prodávalo v Egyptě: sstupte, a nakupte nám potřebných věcí, abychom mohli živi býti a nezhynuli nedostatkem.

42) V prstenu byla pečeť se jmenem královým. Měl-li kdo tento prsten s pečetí, mohl ve jmenu krále rozkazy vydávati.
45) t. zachovatelem země, jinak zjevitelem skrytých věcí.

3. Sstoupivše tedy deset bratrů Josefových, aby nakoupili obilí v Egyptě,
4. (Benjamin zdržán jest doma od Jakoba, kterýž byl řekl bratrům jeho: Aby snad na cestě něco zlého netrpěl:)
5. vešli do země egyptské s jinými, kteříž jeli na kupování. Byl pak hlad v zemi Chanaan.
6. A Josef byl knížetem v zemi egyptské, a k jeho povolení obilí se lidem prodávalo. A když poklonu mu učinili bratří jeho,
7. a poznal je, jako k cizím tvrději mluvil, táže se jich: Odkud jste přišli? Kteříž odpověděli: Z země Chanaan, abychom nakoupili potřebných věcí k živnosti.
8. A však on poznav bratří, nebyl poznán od nich.
9. I rozpomenuv se na sny, kteréž byl někdy měl, řekl k nim: Vyzvědači jste, abyste shlédli mdlejší místa země, přišli jste.
10. Kteříž řekli: Není tak, pane, ale služebníci tvoji přišli, aby nakoupili pokrmů.
11. Všickni my synové jednoho muže jsme: pokojní přišli jsme, aniž čeho služebníci tvoji ukládají zlého.
12. Kterýmž on odpověděl: Jináčeť jest: přišli jste, abyste shlédli neohražená místa země této.
13. Ale oni řekli: Dvanácte jest nás bratrů, služebníků tvých, synů muže jednoho v zemi chananejské: nejmenší s otcem naším jest [doma], druhý není na živě.
14. Řekl: Toť jest, co jsem mluvil: Vyzvědači jste.
15. Již nyní zkusím vás: Skrze zdraví Faraonovo nevyjdete odsud, dokudž nepřijde bratr váš nejmladší.
16. Pošlete z sebe jednoho, a ať přivede ho: vy pak budete u vězení, dokudž se nezkusí to, což jste pravili, pravé-li jest, čili křivé: jinak skrze zdraví Faraonovo, vyzvědači jste.
17. Dal je tedy do žaláře za tři dni.
18. Dne pak třetího, když jsou vyvedeni z žaláře, řekl: Učiňte, co jsem pověděl, a budete živi: neboť se Boha bojím.
19. Jste-li pokojní, nechť bratr váš jeden svázán jest v žaláři: vy pak odejděte, a doneste obilí, které jste koupili, do domů svých,
20. a bratra svého nejmladšího ke mně přiveďte, abych mohl zkusiti řečí vašich, a abyste nezemřeli. Učinili, jakž byl řekl,
21. a mluvili vespolek: Hodně toto trpíme, nebo jsme provinili proti bratru svému, vidouce soužení duše jeho, když prosil nás, a nevyslyšeli jsme ho: proto přišlo na nás toto soužení.
22. Z nichžto jeden, Rúben, řekl: Zdaliž jsem vám nepravil: Nehřešte proti pacholeti: a neposlechli jste mne? Hle krve jeho vyhledává se.
23. Nevěděli pak, žeby rozuměl Josef: proto že skrze tlumače mluvil k nim.
24. I odvrátil se maličko, a plakal: a navrátiv se mluvil k nim.
25. A vzav Simeona, a svázav před nimi, rozkázal služebníkům, aby naplnili jejich pytle obilím, a zase vložili peníze jednohokaždého do pytlíků jejich, a nad to [aby] jim dali potravy na cestu: kteříž učinili tak.
26. A oni nesouce obilí na oslích svých, brali se odtud.
27. A jeden rozvázav pytel, aby dal obroku hovadu v hospodě, uzřev peníze na vrchu pytliku,
28. řekl bratřím svým: Navráceny jsou mi peníze, hle jsou v pytli. A užasše se, a předěšeni jsouce, vespolek řekli: Což jest to, co nám učinil Bůh?
29. I přišli k Jakobovi otci svému do země chananejské, a vypravovali jemu všecko, co se jim přihodilo, řkouce:
30. Mluvil k nám pán té země tvrdě, a domníval se, žebychom byli vyzvědači krajiny.
31. Jemuž jsme odpověděli: Pokojní jsme, aniž kterých úkladů strojíme.
32. Dvanácte jest nás bratrů od

jednoho otce zplozených: jednoho není více, nejmladší s otcem naším jest v zemi Chanaan.

33. Kterýž řekl nám: Takto zkusím, že pokojní jste: bratra vašeho jednoho zanechte u mne, a potrav potřebných do domů svých nabeřte, a odejděte,

34. a bratra svého nejmladšího přiveďte ke mně, abych poznal, že nejste vyzvědači: a toho, kterýž se u vězení drží, abyste zase pojíti mohli, a potom co chcete, kupovati povolení měli.

35. To pověděvše když obilí vysejpali, jedenkaždý nalezl při vrchu pytlů zavázané peníze: a když se všickni spolu ulekli,

36. řekl otec Jakob: Způsobili jste, abych bez synů byl; Josefa není na živě, Simeon zadržán jest u vězení, a Benjamina vezmete: na mneť se tyto všecky zlé věci svalily.

37. Jemuž odpověděl Rúben: Dva syny mé zabij, nepřivedu-li ho zase tobě: dej ho v ruce mé, a já ho tobě navrátím.

38. Ale on řekl: Nesstoupí syn můj s vámi: bratr jeho umřel, a on sám pozůstal: přihodilo-liby se mu něco odporného v zemi, do kteréž jdete, uvedete šediny mé s bolestí do hrobu.

Kapitola 43.

Jakob podruhé poslal syny své do Egypta. 19. Kdežto se vymlouvali z strany peněz. 26. Josef je přátelsky přijal.

1. Zatím byl hlad veliký po vší zemi.

2. A když vytrávili pokrmy, kteréž z Egypta přinesli, řekl Jakob k synům svým: Jděte zase, a nakupte nám něco potravy.

3. Odpověděl Júdas: Přísně řekl nám muž ten pod osvědčením přísahy, řka: Neuzříte tváři mé, leč bratra svého nejmladšího přivedete s sebou.

4. Chceš-li tedy poslati ho s námi, půjdeme spolu, a nakoupíme tobě potřebných [potrav];

5. pakli nechceš, nepůjdeme: nebo muž ten, jak jsme často pravili, nám oznámil, řka: Neuzříte tváři mé bez bratra svého nejmladšího.

6. Řekl jim Israel: K mé bídě jste to učinili, že jste mu oznámili, že ještě jiného bratra máte.

7. Ale oni odpověděli: Vytazoval se nás člověk po pořádku na náš rod: jest-li živ otec: máme-li bratra: a my jsme odpověděli jemu pořádkem, podlé toho, co se [byl tázal. Zdaliž jsme mohli věděti, že dí: Přiveďte bratra svého s sebou?

8. Júdas také řekl otci svému: Pošli pachole se mnou, abychom šli, a mohli živi býti: abychom nezemřeli my i maličcí naši.

9. Já přijímám pachole: z ruky mé vyhledávej ho. Nepřivedu-li zase a nenavrátím-li ho tobě, budu vinen hříchem proti tobě každého času.

10. By nebylo odkládání, jižbychom se byli podruhé vrátili.

11. Tedy Israel otec jejich řekl k nim: Jestližeť tak býti musí, učiňte, co chcete: nabeřte z nejlepších užitků země do nádob svých, a doneste [tomu] muži dary, něco kadidla, a medu, a storaxu, myrrového gummi, a terebintu, a mandlí.

12. Peníze také dvoje neste s sebou: i ty, kteréž jste našli v pytlících, zase doneste, aby snad omylem se to bylo nestalo:

13. ale i bratra svého vezměte, a jděte k muži tomu.

14. Bůh pak můj všemohoucí učiniž vám ho dobrotivého: a ať zase pošle s vámi bratra vašeho, kteréhož drží, i tohoto Benjamina: já pak jako osiřalý bez dětí budu.

15. Tedy vzali muži dary, a peníze dvoje, a Benjamina: a sstoupili do Egypta, a postavili se před Josefem.

16. Kteréž když on uzřel, a Benjamina spolu, rozkázal úředníku domu svého, řka: Uveď ty muže do domu, a zabij hovada, a přistroj hody: neboť budou se mnou jísti o poledni.

17. Učinil on, což mu bylo přikázáno, a uvedl muže do domu.
18. A tam ulekše se, řekli mezi sebou: Pro peníze, které jsme prvé zase odnesli v pytlích svých, sem uvedeni jsme: aby uvedl na nás pohanění, a násilně podmanil k službě i nás, i osly naše.
19. Pro kteroužto příčinu hned ve dveřích přistoupivše k úředníku domu,
20. mluvili: Prosíme, pane, abys slyšel nás. Již prvé jsme byli přišli, abychom nakoupili potrav:
21. kterých nakoupivše, když jsme přišli do hospody, rozvázali jsme pytle své, a našli jsme peníze na vrchu pytlů: kteréž nyní v též váze zase jsme přinesli.
22. Ale i jiného jsme přinesli stříbra, abychom nakoupili, čehož nám potřebí jest: není v našem vědomí, kdo je položil do měšců našich.
23. Ale on odpověděl: Pokoj s vámi. Nebojte se: Bůh váš, a Bůh otce vašeho dal vám poklady do pytlů vašich: nebo dobré peníze, kteréž jste mi dali, já mám. I vyvedl k nim Simeona.
24. A uved je do domu, přinesl vodu, i umyli nohy své, a dal obrok oslům jejich.
25. Oni pak chystali dary, dokavadž nevšel Josef o poledni: nebo byli slyšeli, žeby tu měli jísti chléb*.
26. Tedy všel Josef do domu svého, i obětovali mu dary, držíce je v rukou svých: a klaněli se sklonivše se k zemi.
27. A on, milostivě pozdraviv jich zase, tázal se jich, řka: Zdráv-li jest otec váš starý, o němž jste mi byli pravili? Ještě-li jest živ?
28. Kteříž odpověděli: Zdráv jest služebník tvůj otec náš, a ještě jest živ. A sklonivše se, klaněli se jemu.
29. Pozdvih pak Josef očí, uzřel Benjamina, bratra svého vlastního, a řekl: Tento-li jest bratr váš maličký*, o němž jste mi pravili? A opět řekl: Bůh smiluj se nad tebou, synu můj.
30. I pospíšil, nebo se byla pohnula střeva* jeho nad bratrem jeho, a vyrážely se slzy: i všed do pokoje, plakal.
31. A opět vyšel umyv tvář, zdržel se, a řekl: Klaďte chleby*.
32. Kteřížto, když položeni byli zvláště Josefovi, a zvláště bratřím, Egyptským také, kteříž spolu jedli, obzvlášť [nebo neslušné jest Egyptským jísti s Hebrejskými, a za poskvrněné mají takové hody]:
33. seděli před ním, prvorozený podlé prvorozenství svého, a nejmladší podlé věku svého. I divili se náramně,
34. vzavše díly, kteréž od něho byli přijali: a větší díl přišel na Benjamina, tak že pětkrát jiné převyšoval. I pili, a opojili se s ním*.

25) t. obědvati.
29) t. nejmladší.

Kapitola 44.

Koflík tajně do pytle Benjaminova vložen, 12. i nalezen. Navrácení bratří Josefových do města. 15. Vinění jich, i odprošování.

1. Rozkázal pak Josef úředníku domu svého, řka: Naplň pytle jejich obilím, jak mnoho do nich může vjíti: a polož peníze jednohokaždého na vrch pytle.
2. Koflík pak můj stříbrný, a peníze, kteréž dal za obilí, vlož na vrch pytle [nej]mladšího. I stalo se tak.
3. A když přišlo ráno, propuštěni jsou s osly svými.
4. A již byli z města vyšli, a maličko odešli: tehdy Josef povolav úředníka domu, řekl: Vstaň, a hoň muže ty: a dohoně jich rci: Proč jste se odplatili zlým za dobré?
5. Koflík, který jste ukradli, tenť

30) t. vnitřnosti či srdce.
31) t. noste jídla.
34) To znamená v Písmě, že napili se do sytosti. Žalm 64, 10. Jan 2, 10.

jest, z kterého pije pán můj, a na němž obyčej má hádati*; velmi zlou věc jste učinili.
6. Učinil on, jakož mu rozkázal. A dostih jich pořádkem mluvil [jim slova ta].
7. Kteříž odpověděli: Proč tak mluví pán náš, jakoby služebníci tvoji tak velikou nešlechetnost spáchali?
8. Peníze, které jsme našli na vrchu pytlů, zase jsme přinesli k tobě z země chananejské: i kterakžby to mělo býti, abychom ukradli z domu pána tvého zlato nebo stříbro?
9. U kteréhožkoli z služebníků tvých nalezeno bude, což hledáš, ať umře, a my budeme služebníci pána našeho.
10. Kterýž řekl jim: Staň se podlé vašeho rozsouzení: u kohokoli se nalezne, ten buď služebníkem mým, vy pak budete nevinni.
11. Protož spěšně složivše na zem pytle, každý rozvázal [svůj].
12. Kteréž přehledávaje, počav od staršího, až do nejmladšího, našel koflík v pytli Benjaminovu.
13. Oni pak, roztrhše roucha svá, a vloživše opět břemena na osly, navrátili se zase do města.
14. A první Júdas s bratřími všel k Josefovi (nebo byl ještě z místa neodšel): a všickni spolkem před ním na zem padli.
15. Jimž on řekl: Proč jste tak učinili? Zdaliž nevíte, že není mně rovného v umění hádání?
16. Jemuž Júdas řekl: Což odpovíme pánu mému? neb co mluviti budeme, aneb čím spravedlivě budeme se moci ohraditi? Bůh našel nepravost služebníků tvých: hle, všickni jsme služebníci pána mého, i my, i ten, u koho jest nalezen koflík.
17. Odpověděl Josef: Odstup ode mne, abych tak učinil: kdo ukradl koflík, ten ať jest služebníkem mým: vy pak odejděte svobodni k otci svému.
18. Přistoupiv pak Júdas blíže, směle řekl: Prosím, pane můj, ať mluví služebník tvůj slovo v uši tvé, a nehněvej se na služebníka svého: nebo ty jsi po Faraonovi
19. pán můj. Tázal jsi se prvé služebníků svých: Máte-li otce, neb bratra?
20. A my jsme odpověděli tobě pánu mému: Máme otce starého, a pachole maličké, jenž v starosti jeho se narodilo; jehož vlastní bratr umřel: a jej samého má máteř jeho*, otec pak z srdce miluje ho.
21. I řekl jsi služebníkům svým: Přiveďte ho ke mně, a položím oči své na něho.
22. Napověděli jsme pánu mému: Nemůže pachole opustiti otce svého: nebo opustí-li ho, on umře.
23. I řekl jsi služebníkům svým: Nepřijde-li bratr váš nejmladší s vámi, neuzříte více tváři mé*.
24. Protož když jsme vstoupili k služebníku tvému, otci našemu: vypravovali jsme jemu všecko, což mluvil pán můj.
25. I řekl otec náš: Navraťte se zase a kupte nám něco málo obilí.
26. Jemuž jsme řekli: Nemůžeme jíti; sstoupí-li s námi bratr náš nejmladší, půjdeme spolu: jinak bez něho nesmíme viděti tváři muže toho.
27. Načež on odpověděl: Vy víte, že dva syny porodila mi manželka má.
28. Vyšel jeden, a pravili jste: Šelma sežrala ho, a až dosavád se neukazuje.
29. Vezmete-li i tohoto, a něco se mu na cestě přihodí, přivedete šediny mé s žalostí do hrobu.
30. Protož přijdu-li k služebníku tvému, otci našemu, a pacholete

5) Josef mluví na způsob Egypťanů, kteří ho za hadače měli [Aug.]. Čteme o mnoha starých národech, že nádoby takové měli, o nichž se domýšleli, žeby na jich dně, když byly naplněny, budoucí tajemství uhodnouti se mohla.

20) Rozuměj: z máteře jeho. Dle hebr. On sám zůstal po máteři své. Máteř Ráchel umřela již při porodu Benjamina.

23) t. nechoďte mi více na oči.

nebude [poněvadž duše jeho spojena jest s duší tohoto*],
31. a uzří-li, že ho s námi není, umře, a uvedou služebníci tvoji šediny jeho s bolestí do hrobu.
32. Já vlastně nechť jsem služebníkem tvým, kterýž jsem ho k své víře přijal, a slíbil jsem, řka: Nepřivedu-li ho zase, vinen budu hříchem proti otci svému každého času.
33. Zůstanu tedy, služebník tvůj, místo pacholete v službě pána mého, a pachole ať vstupuje s bratry svými.
34. Neboť se nemohu navrátiti k otci svému bez pacholete, abych bídy, kteráž zachvátí otce mého, svědkem nebyl.

Kapitola 45.

Josef oznámil se bratřím. 17. Obdaroval je, a pro otce svého poslal. 25. Radost Jakobova.

1. Nemohl se déle zdržeti Josef před mnohými přístojícími: protož rozkázal, aby všickni vyšli ven, a žádný cizí nebyl při jejich společném poznání.
2. I pozdvihl hlasu s pláčem: kterýž slyšeli Egyptští, i všecek dům Faraonův.
3. A řekl bratřím svým: Já jsem Josef; ještě-li otec můj živ jest? Nemohli odpověditi bratří, přílišným strachem jsouce přestrašeni.
4. K nimžto on dobrotivě řekl: Přistupte ke mně. A když přistoupili blízko, řekl: Já jsem Josef bratr váš, kteréhož jste prodali do Egypta.
5. Nelekejte se, ani sobě ztěžujte toho, že jste mne prodali do těchto krajin: nebo pro zachování vaše poslal mne Bůh před vámi do Egypta.
6. Nebo dvě létě jsou, jakž počal hlad býti v zemi: a ještě pět let pozůstává, v nichžto se ani orati nebude moci, ani žíti.
7. I předeslal mne Bůh, abyste zachováni byli na zemi, a pokrmy k živnosti míti mohli.
8. Ne vaší radou, ale vůlí Boží sem poslán jsem: kterýž učinil mne jako otcem Faraonovým, a pánem všeho domu jeho, a knížetem po vší zemi egyptské.
9. Pospěšte, a vstupte k otci mému, a rcete jemu: Toto vzkazuje syn tvůj Josef: Bůh učinil mne pánem vší země egyptské: sstup ke mně, neprodlévej,
10. a budeš bydliti v zemi Gessen: a budeš při mně ty, i synové tvoji, i synové synů tvých, ovce tvé, i skoty tvé, i všecko, což máš.
11. A tam tebe krmiti budu, [nebo ještě pět let hlad býti má,] abys nezahynul i ty, i dům tvůj, a všecko, což máš.
12. Hle oči vaše, a oči bratra mého Benjamina, vidí, že ústa má mluví k vám*.
13. Zvěstujte otci mému všecku slávu mou, i všecko, což jste viděli v Egyptě: pospěštež, a přiveďte ho ke mně.
14. A když objímaje bratra svého Benjamina padl na šíji [jeho], plakal: on také podobně plakal na šíji jeho.
15. I políbil Josef všech bratří svých, a plakal nad každým; a potom smělost vzali sobě mluviti k němu.
16. I slyšáno jest, a slavnou řečí rozhlášeno ve dvoře královském: že přišli bratří Josefovi: i zradoval se Farao, i všecka čeleď jeho.
17. A řekl k Josefovi, aby přikázal bratrům svým, řka: Naložíce na hovada, jděte do země chananejské,
18. a vezměte odtud otce svého, i rodinu svou, a přijďte ke mně: a já vám dám všecko dobré Egypta, abyste jedli tuk země.
19. Přikaž také, aby vzali vozy z země egyptské, k vezení dítek

30) t. otec ho jako duši svou miluje: nemůže bez něho býti.

12) t. ne více skrze tlumače, nýbrž vlastními ústy, a nám společným mateřským jazykem mluvím.

svých, i manželek: a rci: Vezměte otce svého, a pospěšte, abyste co nejdříve přišli.
20. Aniž [tam] čeho nechávejte z nábytku svého: nebo všecka zboží egyptská vaše budou.
21. I učinili synové Israele, jakož jim přikázáno bylo. Jimžto dal Josef vozy, podlé rozkazu Faraonova: i pokrmy na cestu.
22. Jednomukaždému také rozkázal přinesti dvoje roucho: Benjaminovi pak dal tři sta stříbrných s paterým rouchem nejlepším:
23. tolikéž peněz i šatů poslav otci svému, přidav i oslů deset, kteřížby vezli ze všeho zboží egyptského, a tolikéž oslic, obilí na cestu a chleby nesoucích.
24. Propustil tedy bratry své, a když šli, řekl: Nehněvejte se na cestě.
25. Kteříž vstoupivše z Egypta, přišli do země chananejské k otci svému Jakobovi.
26. A zvěstovali jemu, řkouce: Josef syn tvůj živ jest: a on panuje ve vší zemi egyptské. Což uslyšev Jakob, jako z těžkého sna procitiv, však nevěřil jim.
27. Oni naproti vypravovali všecek pořádek věcí. A když uzřel vozy, i všecky věci, kteréž byl poslal [Josef], ožil duch jeho,
28. a řekl: Dostiť mi jest, jestliže ještě Josef syn můj živ jest: půjdu, a uzřím ho prvé, než umru.

Kapitola 46.

Jakob stěhoval se do Egypta s rodinou svou. 29. Josef mu vstříc vyjel, a přivítal ho.

1. I jda Israel se vším, což měl, přišel k studnici přísahy: a zabiv tam oběti Bohu otce svého Isáka,
2. slyšel ho u vidění nočním, an volá ho, a dí jemu: Jakobe, Jakobe. Jemuž odpověděl: Aj, tu jsem.
3. Řekl jemu Bůh: Já jsem nejsilnější, Bůh otce tvého: neboj se, sstup do Egypta, nebo v lid veliký učiním tebe tam.
4. Já sstoupím s tebou tam, a já odtud přivedu tebe zase navracujícího se: Josef také vloží ruce své na oči tvé*.
5. Vstal pak Jakob od studnice přísahy: i vzali ho synové s maličkými, a s ženami svými na vozy, kteréž byl poslal Farao k přivezení starého,
6. i všeho, což měl v zemi chananejské; i přišel do Egypta se vším semenem svým,
7. synové jeho, i vnukové, dcery i všecek spolu rod.
8. Tato pak jsou jména synů Israelových, kteříž vešli do Egypta, on s syny svými. Prvorozený Rúben.
9. Synové Rúbenovi: Henoch, a Fallu a Hesron, a Charmi.
10. Synové Simeonovi: Jamuel, a Jamin, a Ahod, a Jachin, a Sohar, a Saul syn Chananejské.
11. Synové Lévi: Gerson, a Kaath, a Merari.
12. Synové Júdovi: Her, a Onan, a Sela a Fáres, a Zára. Zemřeli pak Her a Onan v zemi chananejské. A Fáresovi narodili se synové: Hesron, a Hamul.
13. Synové Issacharovi: Thola, a Fua, a Job, a Semron.
14. Synové Zabulonovi: Sared, a Elon, a Jahelel.
15. Ti [jsou] synové Líe, které porodila v Mesopotamii syrské s Dínou dcerou svou. Všech duší synů jeho, a dcer, třiceti tři.
16. Synové Gad: Sefion, a Haggi, a Suni, a Esebon, a Heri, a Arodi, a Areli.
17. Synové Aser: Jamne, a Jesua, a Jessui, a Beria, Sára také sestra jejich. Synové Beriovi: Heber a Melchiel.
18. Ti [jsou] synové Zelfy, kterouž dal Lában Líe dceři své, a ty porodila Jakobovi šestnácte duší.

---

4) t. přivedu tě v potomcích tvých a jako veliký lid opět do této země. Josef pak bude s tebou až do smrti tvé, a při smrti bude u tebe, zavra oči tvé.

19. Synové Ráchel manželky Jakobovy: Josef a Benjamin.
20. A Josefovi narodili se synové v zemi egyptské, kteréž mu porodila Aseneth, dcera Putifara kněze heliopolského: Manasses a Efraim.
21. Synové Benjaminovi: Bela a Bechor, a Asbel, a Gera, a Naaman, a Echi, a Ros, a Mofim, a Ofim, a Ared.
22 Ti [jsou] synové Ráchel, kteréž porodila Jakobovi: všech duší čtrnácte.
23. Synové Dan: Husim.
24. Synové Neftali: Jasiel a Guni, a Jeser, a Sallem.
25. Ti [jsou] synové Bály, kterouž dal Lában Ráchel dceři své: a ty porodila Jakobovi: všech duší sedm.
26. Všech duší, kteréž vešly s Jakobem do Egypta, a vyšly z bedr jeho, kromě žen synů jeho, šedesáte šest.
27. Synové pak Josefovi, kteříž narodili se mu v zemi egyptské, duše dvě. Všech duší domu Jakobova, kteréž vešly do Egypta, bylo sedmdesáte.
28. Poslal pak Júdu před sebou k Josefovi, aby oznámil jemu, aby vyjel proti němu do Gessen.
29. Kamž když přišel, zapřáh Josef svůj vůz jel vstříc otci svému, na též místo: a uzřev ho, padl na šíji jeho, a mezi objímáním plakal.
30. I řekl otec k Josefovi: Jižť veselý umru, že jsem uzřel tvář tvou, a živého tebe zůstavuji.
31. Ale on mluvil k bratřím svým, i ke všemu domu otce svého: Vstoupím, a zvěstuji Faraonovi, a dím jemu: Bratří moji, a dům otce mého, kteříž byli v zemi chananejské, přišli ke mně:
32. a jsou muži pastýři ovec, a péči mají o chování stád: hovada svá, a skoty, i všecko, což míti mohli, přivedli s sebou.
33. A kdyžby povolal vás, a řekl: Jaký jest obchod váš?
34. odpovíte: Muži pastýři jsme služebníci tvoji od dětinství svého, až do této chvíle, i my, i otcové naši. To pak díte, abyste mohli bydliti v zemi Gessen: nebo v ošklivosti mají Egyptští všecky pastýře ovcí.

Kapitola 47.

Josef uvedl otce svého k Faraonovi. 5-15. Egyptští hladem přinuceni přišli k Josefovi. 29. Poručení Jakobovo o pohřbu těla svého.

1. Všed tedy Josef oznámil Faraonovi, řka: Otec můj i bratří [moji], s ovcemi svými, a skoty, a se vším, což mají, přišli z země chananejské: a hle zastavili se v zemi Gessen.
2. Posledních také bratří svých pět mužů postavil před králem:
3. kterýchž on tázal se: Co máte za práci? Odpověděli: Pastýři ovcí jsme služebníci tvoji, i my, i otcové naši.
4. Abychom pohostinu byli v zemi tvé, přišli jsme: nebo není byliny stádům služebníků tvých, proto že se rozmáhá hlad v zemi chananejské: a prosíme, abys nám služebníkům svým kázal býti v zemi Gessen.
5. Řekl tedy král k Josefovi: Otec tvůj a bratří tvoji přišli k tobě.
6. Země egyptská před obličejem tvým jest: v nejlepším místě kaž jim bydliti, a dej jim zemi Gessen. Pakli znáš, žeby mezi nimi byli muži rozšafní, ustanov je úředníky nad dobytkem mým.
7. Potom uvedl Josef otce svého před krále, a postavil ho před ním: kterýž dobrořečiv mu,
8. a tázán jsa od něho: Kolik jest let života tvého?
9. odpověděl: Dnův putování mého jest sto třiceti let malých a zlých, a nedošli až ke dnům otců mých, v nichž putovali.
10. A požehnav krále, vyšel ven.
11. Josef pak otci a bratřím

svým dal vladařství* v Egyptě, v nejlepším místě země, Ramesses, jakož byl rozkázal Farao.
12. A živil je, i všecken dům otce svého, dávaje pokrmy jednomukaždému.
13. Nebo v celém okršlku chleba nebylo, a hlad soužil zemi, nejvíce egyptskou a chananejskou.
14. Z kterýchžto všecky peníze shromáždil za obilí, kteréž prodával, a vnesl je do pokladnice královské.
15. Když se pak nedostalo peněz kupujícím, přišel veškeren lid egyptský k Josefovi řka: Dej nám chleba. Proč mřeme před tebou pro nedostatek peněz?
16. Jimž on odpověděl: Přiveďte dobytky své, a dám vám za ně pokrmy, jestliže peněz nemáte.
17. Kteréžto když přivedli, dal jim potrav za koně, a za ovce, a za voly a za osly: a živil je toho roku za odměnu dobytka.
18. Přišli také druhého léta a řekli jemu: Nebudeme tajiti před pánem svým, že nemajíce peněz, také i dobytka nemáme: aniž jest tebe tajno, že kromě těla a země ničehož nemáme.
19. Proč tedy máme zemříti, an ty na to hledíš? I my, i země naše tvoji budeme: kup nás v službu královskou, a dej nám semena, aby země nespustla, kdyžby nebylo, kdoby ji zdělával.
20. Koupil tedy Josef všecku zemi egyptskou, když prodával jedenkaždý vladařství své pro velikost hladu. I podmanil ji Faraonovi,
21. i všecky lidi její, od posledních mezí egyptských, až do posledních končin jeho,
22. kromě země kněžské, kteráž od krále byla dána jim, kterýmž i uložené potravy ze stodol obecných se dávaly, a proto nebyli přinuceni prodati vladařství svá.
23. Řekl tedy Josef k lidem: Hle jakž vidíte, i vámi, i zemí vaší Farao vládne: vezměte semena, a sejte pole,
24. aby obilí míti mohly. A dáte pátý díl králi: čtyř ostatních vám nechávám k semenu a pokrmu čeledem a dětem vašim.
25. Kteříž odpověděli: Život náš v ruce tvé jest: ať toliko vzhlédá na nás pán náš, a rádi budeme sloužiti králi.
26. Od toho času až do dnešního dne ve vší zemi egyptské králům se pátý díl platí, a učiněno jest to jako za právo, kromě země kněžské, kteráž svobodná od toho závazku byla.
27. Bydlil tedy Israel v Egyptě, to jest v zemi Gessen, a vládl jí; i rozmohl se a rozmnožen jest příliš.
28. A byl živ v ní sedmnácte let: a bylo všech dnů života jeho sto čtyřiceti sedm let.
29. A když viděl, že se přibližuje den smrti jeho, povolal syna svého Josefa, a řekl k němu: Jestliže jsem nalezl milost před obličejem tvým, vlož ruku svou pod bedro mé, a učiníš mně milosrdenství a pravdu, abys mne nepochovával v Egyptě:
30. ale ať spím s otci svými, a vyneseš mne ze země této, a pochováš v hrobě předků mých. Jemuž odpověděl Josef: Jáť učiním, co jsi rozkázal.
31. A on řekl: Tedy přisáhni mi. A když on přisáhl, poklonil se Israel Bohu, obrátiv se k hlavě lůžka.

Kapitola 48.

Jakob rozstonav se, syny Josefovy za své přijal. 14. Oběma požehnání dal. 21. Odkázal Josefovi díl pole v chananejské zemi.

1. Když tyto věci tak se staly, povědíno jest Josefovi, že jest nemocen otec jeho: kterýž po-

11) Vladařstvím rozumí se vlastní statek a mohovitost; vykázalť jim zvláštní zemi, v nížby se jako ve vlastní usadili a jí dle libosti užívali.

jav dva syny, Manassesa a Efraima, vydal se na cestu.
2. I povědíno jest starci: Hle syn tvůj Josef přichází k tobě. Kterýž posilniv se seděl na lůžku.
3. A když všel k němu Josef, řekl mu: Bůh všemohoucí ukázal se mi v Luza, kteráž jest v zemi chananejské; a požehnal mi,
4. a řekl: Jáť tebe rozplodím, a rozmnožím, a učiním tebe v zástupy lidí: a dám tobě zemi tuto, i semeni tvému po tobě, k vládnutí věčnému*.
5. Dva tedy synové tvoji, kteříž jsou se tobě zrodili v zemi egyptské, dříve než jsem k tobě sem přišel, moji budou, Efraim a Manasses, jako Rúben a Simeon počteni budou mi.
6. Ostatní pak, kteréž zplodíš po nich, tvoji budou, a jmenem bratří svých jmenováni budou v vladařstvích svých*.
7. Nebo když jsem přicházel z Mesopotamie, umřela mi Ráchel v zemi chananejské na cestě, a byl čas jarní: a vcházel jsem do Efraty, a pochoval jsem ji u cesty k Efratě, kteráž jiným jmenem slove Bethlehem.
8. Uzřev pak syny jeho, řekl k němu: Kdo jsou tito?
9. Odpověděl Josef: Synové moji jsou, kteréž mi dal Bůh na tomto místě. Řekl: Přiveď je ke mně, ať požehnám jim.
10. Nebo oči Israelovy byly pošly pro přílišnou starost, a nemohl jasně viděti. A když k němu přivedeni byli, políbiv, a objav je,
11. řekl k synu svému: Nejsem zbaven spatření tvého: a nad to ukázal mi Bůh i símě tvé.
12. A když je vzal Josef z lůna otcova, poklonu učinil skloniv se k zemi.
13. A postavil Efraima na pravici své, to jest, na levici Israelově: Manassesa pak na levici své, totiž na pravici otcově, a připojil obadva k němu.
14. Kterýžto vztáh ruku pravou, vložil ji na hlavu Efraima mladšího bratra: levou pak na hlavu Manassesa, kterýž starší věkem byl, přeloživ ruce*.
15. I požehnal Jakob synům Josefovým, a řekl: Bůh, před jehožto tváří chodili otcové moji Abraham a Isák, Bůh, kterýž krmí mne od mladosti mé až do dnešního dne:
16. anděl*, kterýž vytrhl mne ze všeho zlého, požehnejž dítek těchto: a ať jest vzýváno nad nimi jmeno mé, jmena také otců mých Abrahama a Isáka, a ať rostou v množství na zemi.
17. Vida pak Josef, že vložil otec jeho pravou ruku na hlavu Efraimovu, těžce to přijal: a chopiv ruku otcovu, snažil se ji vyzdvihnouti s hlavy Efraimovy, a přenesti na hlavu Manassesovu.
18. A řekl k otci: Ne tak přísluší, otče: nebo tento jest prvorozený, vlož pravici svou na hlavu jeho.
19. Kterýž odepřev, řekl: Vím, synu můj, vím: i tento sice bude v lidi, a rozmnožen bude: ale bratr jeho mladší větší bude nad něho: a símě jeho vzroste v národy.
20. I požehnal jim v čas ten, řka: V tobě požehnán bude Israel, a bude říkáno*: Učiniž tobě Bůh, jako Efraimovi, a jako Manassesovi. I představil Efraima Manassesovi.
21. A řekl k Josefovi synu svému: Hle já umírám, a bude

4) Vlastní potomci Jakobovi drželi zaslíbenou zemi Chanaan až do času Krista; potomci Jakobovi v smyslu duchovním — křesťané — drží ji věčně potud, pokud jest vyobrazením církve a vlasti nebeské.
6) Nebude po nich žádné pokolení nazýváno, ale připojí se k Efraimovi aneb Manassesovi, a při těch, když dělena bude země chananejská, díly vezmou.
14) V písmě sv. jdou často bratří mladší před staršími. Toť bylo dle sv. Otců předobrazení přednosti, které později pohané před Židy účastni byli.
16) t. Bůh, který se mi viditelně ukázal.
20) t. kdo v Israeli někomu žehnati bude, řekne: Učiniž tobě Bůh, jako Efraimovi.

Bůh s vámi, a přivede vás zase do země otců vašich.
22. Dávám tobě díl jeden nad bratry tvé, kteréhož jsem dosáhl z ruky Amorrhejského mečem a lučištěm svým.

Kapitola 49.

Jakob požehnání dává synům svým a předpovídá jim, co se s jejich potomky díti bude. 29. Poroučí o svém pohřbu.

1. Povolal pak Jakob synů svých, a řekl jim: Shromažďte se, ať zvěstuji, co se s vámi díti bude v posledních dnech.
2. Shromažďte se, a slyšte synové Jakobovi, slyšte Israele otce svého.
3. Rúben prvorozený můj, ty síla má, a počátek bolesti mé: první v dařích, větší v panování*.
4. Rozlit jsi jako voda, nerostiž: neb jsi vstoupil na lože otce svého a poskvrnil jsi postele jeho*.
5. Simeon a Lévi bratří*: nádoby nepravosti bojující. (Viz 34, 25.)
6. Do rady jejich nepřicházej duše má, a v shromáždění jejich nebuď sláva má: nebo v prchlivosti své zabili muže, a v své vůli podkopali zeď.
7. Zlořečená prchlivost jejich, nebo neustupná: a hněv jejich, nebo tvrdý: rozdělím je v Jakobu, a rozptýlím je v Israeli*.
8. Júdo, tebe chváliti budou bratří tvoji: ruka tvá bude na šíjích nepřátel tvých, klaněti se budou tobě synové otce tvého*.
9. Lvíče Júda: na loupež, synu můj, vstoupil jsi: odpočívaje lehl jsi jako lev, a jako lvice, kdož zbudí ho*?
10. Nebude odjata berla od Júdy, a kníže z bedr jeho, dokavadž nepřijde, který má poslán býti, a on bude očekávání národů*.
11. Uvazuje k vinici oslátko své, a ke kmenu vinnému, ó synu můj, oslici svou. Práti bude v víně roucho své, a v krvi hroznové plášť svůj*.
12. Krásnější jsou oči jeho nad víno, a zubové jeho nad mléko bělejší*.
13. Zabulon na břehu mořském bydliti bude, a na přístavu lodí, dosahuje až k Sidonu.
14. Issachar osel silný ležící mezi mezemi.
15. Viděl odpočinutí, že jest dobré: a zemi, že jest nejlepší: a podložil rameno své k nošení, a učiněn jest daněmi sloužící*.
16. Dan souditi bude lid svůj, jako i jiné pokolení v Israeli.
17. Budiž Dan jako had na cestě, jako had rohatý na stezce, štípaje kopyta koně, aby spadl jezdec jeho zpět*.
18. Spasení tvého budu očekávati, Hospodine.
19. Gad, vypravený bojovati bude před ním: a on se vypraví z zadu.
20. Aser, tučný chléb jeho, a on dávati bude rozkoše králům*.

---

3) Práva prvorozenství měla tvá býti.
4) Připravil jsi se tím o všecka práva prvorozenství svého.
5) Právě bratří, jak podlé rodu, tak v ukrutnosti.
7) Nebudou míti dědictví svého v zemi spolu: ale budou rozsázeni a rozptýleni mezi lidem israelským.
8) Z tvého pokolení králové, jimž se lidé klaní, pojdou.
9) Jako lvíče z loupeže zrůst béře, tak ty slavnými vítězstvími svými velikým budeš.
10) Dokavad nepřijde Messiáš. Co tu předpovědíno, naplnilo se skutečně za času Krista; neboť právě před narozením jeho ztratili Židé berlu vlády, an cizozemec, Heródes idumejský, na trůn dosedl.
11) Vypsání hojnosti vína v dědičném vladařství Júdově.
12) t. pokolení Júdovo bude míti hojnost vína a mléka.
15) t. Issacharovu pokolení nebude se sic nedostávati síly, avšak pokoj milovati, těžké práce konati, i jiným poddán bude.
17) Danovo pokolení, jsouc malé, ne tak mocí, jako lstí nad nepřátely svými zvítězí.
20) Asérův kraj bude na výborné pokrmy úrodný; co on obyčejně jísti bude, to od něho králové na svůj stůl kupovati budou.

21. Neftali, jako jelen vypuštěný, a vydávaje výmluvnosti krásné*.
22. Syn rostoucí Josef, syn rostoucí, a krásného vzezření: dcery běhaly po zdi*.
23. Ale rozhněvali ho, a vadili se, a záviděli mu mající střely*.
24. Zpolehlo na silném lučiště jeho, a rozvázáni jsou svazkové ramen, i rukou jeho, skrze ruce mocného Jakobova: odtud pastýř vyšel, kámen Israelův*.
25. Bůh otce tvého bude spomocník tvůj, a všemohoucí požehná tobě požehnáními nebeskými s hůry: požehnáními propasti ležící dole: požehnáními prsů a života.
26. Požehnání otce tvého zmocnila se požehnáními otců jeho: dokudž nepřijde žádost pahrbků věčných*: buďtež nad hlavou Josefovou, a na vrchu Nazarejského mezi bratřími jeho.
27. Benjamin vlk dravý, ráno jísti bude loupež, a večer děliti bude kořisti.
28. Všech těchto pokolení israelských dvanácte: to mluvil jim otec jejich, a požehnal jednomukaždému, požehnáními vlastními.
29. A přikázal jim, řka: Já se shromažďuji k lidu svému*: pochovejte mne s otci mými v jeskyni dvojité, kteráž jest na poli Efrona hethejského,
30. proti Mambre v zemi chananejské, kterouž koupil Abraham spolu s polem od Efrona hethejského, aby ji měl k dědičnému pohřbu.
31. Tam pochovali ho, i Sáru manželku jeho: tam pochován jest Isák s Rebekou, manželkou svou: tam i Lía pohřbena leží.
32. A když dokonal přikázaní, kterýmiž syny učil, složil nohy své na lůžko, a umřel: i přiložen jest k lidu svému.

21) Podlé lepšího výkladu původního textu smysl jest, že Neftalinovo pokolení vznešené a jiným strašlivé bude.
22) Josefovo pokolení se velmi rozplodí, rovně tak, jako kdyby Josef syn matky velmi plodné byl, tak že se ženy té plodnosti podiví.
23) t. nepřátelé. Tím se rozumí nenávidění ho od bratří, a pomlouvání v Putifarově domě.
24) Lépe: Skrze pastýře, hlídače kamene Israelova, t. skrze Boha, jenž Jakobovi, na kameni ležícímu, svou ochranu slíbil. Výš 29, 11. a t. d.
26) t. až přijde největší požehnání, Messiáš, jehož čeká všecko stvoření. Řím. 8, 22.
29) t. já umírám.

Kapitola 50.

Jakob pohřben, 15. Josef bratry své těšil. 25. I umřel.

1. Což uzřev Josef, padl na tvář otcovu, pláče, a líbaje ho.
2. I přikázal služebníkům svým lékařům, aby vonnými věcmi pomazali otce.
3. Kteřížto když rozkázaní vyplňovali, pominulo čtyřiceti dní: nebo ten obyčej byl při mazání těl mrtvých. I plakali ho Egyptští za sedmdesáte dní.
4. A když se vyplnil čas pláče, mluvil Josef k čeledi Faraonově: Jestliže jsem nalezl milost před obličejem vaším, mluvte v uši Faraonovy:
5. Proto že otec můj přísahou mne zavázal, řka: Hle umírám; v hrobě mém, kterýž jsem sobě vykopal v zemi chananejské, pochováš mne. Vstoupím tedy, a pochovám otce svého, a zas se navrátím.
6. I řekl mu Farao: Vstup, a pochovej otce svého, jakž jsi přísahou zavázán.
7. Kterýžto když vstupoval, šli s ním všickni starší domu Faraonova, i všickni starší země egyptské:
8. dům také Josefův s bratřími jeho, kromě dítek, a stád, a skotů, kterýchž nechali v zemi Gessen.
9. Měl také v komoustvu vozy a jezdce: a učiněn jest zástup nemalý.
10. I přišli k městišti Arad, kteréž leží za Jordánem: kdežto slavně konajíce službu mrtvých s velikým a náramným kvilením, vyplnili sedm dní.

11. Což když uzřeli obyvatelé země chananejské, řekli: Veliké to jest kvílení Egyptských. A proto nazváno jest jmeno místa toho: Kvílení Egypta.

12. Učinili tedy synové Jakobovi, jakož byl rozkázal jim:

13. a donesše ho do země chananejské, pochovali ho v jeskyni dvojité, kterouž byl koupil Abraham s polem, k dědičnému pohřbu, od Efrona hethejského naproti Mambre.

(Sk. ap. 7, 16.)

14. I navrátil se Josef do Egypta s bratřími svými, a se vším komonstvem, pochovav otce.

15. Kterýžto když umřel, bojíce se bratří jeho, a mezi sebou rozmlouvajíce: Aby snad nepamatoval na křivdu, kterouž trpěl, a neodplatil nám všeho zlého, kteréž jsme učinili,

16. vzkázali jemu, řkouce: Otec tvůj přikázal nám, dříve než umřel,

17. abychom tobě jeho slovy toto řekli: Prosím, abys zapomenul na hřích bratří svých, a na prohřešení i na zlost, kterouž učinili proti tobě: my také prosíme, abys služebníkům Boha otce tvého odpustil nepravost tuto. Což uslyšev Josef, zplakal.

18. I přišli k němu bratří jeho: a klaníce se mu, sklonivše se k zemi, řekli: Služebníci tvoji jsme.

19. Kterýmž on odpověděl: Nebojte se. Zdaliž můžeme vůli Boží odepříti?

20. Vy jste myslili o mně zlé: ale Bůh obrátil to v dobré, aby povýšil mne, jakož nyní vidíte a zachoval mnohé lidi.

21. Nebojtež se: já budu krmiti vás, a dítky vaše. I potěšil jich, a lahodně i k upokojení jich mluvil.

22. I bydlil v Egyptě se vším domem otce svého: a byl živ sto deset let. A viděl syny Efraimovy až do třetího kolena. Synové také Machira, syna Manassesova, zrodili se na kolena Josefova*.

23. Kteréžto věci když se staly, mluvil bratřím svým: Po smrti mé Bůh navštíví vás, a učiní, abyste vstoupili z země této do země, kterouž přisáhl Abrahamovi, Isákovi a Jakobovi.

24. A když je přísahou zavázal, a řekl: Bůh navštíví vás: vyneste kosti mé s sebou z místa tohoto:

25. umřel, vyplniv sto deset let života svého. A pomazán jsa vonnými věcmi, vložen jest do truhly v Egyptě.

---

22) Od Josefa za jeho vlastní tím vyhlášeni jsou, že je Josef podlé tehdejšího obyčeje na svůj klín vzal. Viz výš 48, 5. 12—15.

Druhá kniha Mojžíšova.

(EXODUS.)

Druhá kniha Mojžíšova nadepsána jest řecky Exodus, t. j. *vyjití*, od onoho totiž zázračného vyjití, kterýmž synové israelští, opustivše Egypt, na svobodu propuštěni jsou. Obsah té knihy vypisuje těžkou služebnost a zázračné osvobození lidu israelského, i přikázaní Božího oznámení jemu. Počíná od smrti Josefovy, a jde až do vyzdvižení stánku Božího skrze Mojžíše. Jsou to události zběhlé časem let 145, t. až do léta 2514 od stvoření světa.

Kapitola 1.

Rozmnožení synů israelských. 10. I trápení jich v Egyptě.

1. Tato jsou jmena synů israelských, kteříž vešli do Egypta s Jakobem: každý s čeledí svou vešel:
2. Rúben, Simeon, Lévi, Júdas,
3. Issachar, Zabulon, a Benjamin,
4. Dan, a Neftali, Gad, a Aser.
5. Bylo tedy všech duší těch, kteříž vyšli z bedra Jakobova, sedmdesáte: Josef pak byl v Egyptě.
6. Kterýž když umřel, i všickni bratří jeho, i všecken ten rod*,
7. rostli synové israelští, a jako plod z země vycházející rozmnoženi jsou: a zmocnivše se náramně naplnili zemi. (Sk. ap. 7, 17.)
8. Mezi tím povstal král nový nad Egyptem, kterýž neznal Josefa:
9. a řekl k lidu svému: Hle lid synů israelských jest mnohý a silnější nad nás.
10. Pojďte, moudře potlačme jej, aby snad nerozmnožil se: a kdyby nastala proti nám válka, aby se nepřipojil k nepřátelům našim, a vybojuje nás vyšelby ze země.
11. Ustanovil tedy nad nimi úředníky robot, aby je trápili břemeny: i vystavěli města stanů* Faraonovi, Fithom, a Ramesses.
12. A čím více utískali je, tím více se rozmnožovali, a rostli.
13. I nenáviděli synů israelských Egyptští, a trápili je posmívajíce se jim:
14. a k hořkosti přivodili život jejich robotami těžkými v hlíně a cihlách, i vší služebností, jížto po robotách země utískáni byli.
15. Řekl pak král egyptský bábám hebrejským, z nichž jedna sloula Sefora, a druhá Fua,
16. přikázav jim: Když budete babiti ženám hebrejským, a přijde čas porodu: bude-li pacholík, zabijte ho: pakli děvče, zachovejte [je].
17. Bály se pak báby Boha, a neučinily podlé rozkázaní krále egyptského, ale zachovaly pacholíky.
18. Kterýchžto povolav k sobě král, řekl: Což jest to, co jste učiniti chtěly, že jste pacholíky zachovaly?
19. Kteréž odpověděly: Nejsou ženy hebrejské, jako egyptské: nebo ony samy umějí babiti, a dříve, než my k nim přijdeme, rodí.
20. Dobře tedy učinil Bůh bábám: a rostl lid, a ssílil se náramně.
21. A že se bály báby Boha, vystavěl jim domy*.
22. Rozkázal tedy Farao všemu lidu svému, řka: Cokoli mužského pohlaví se narodí, do řek uvrzte: cokoli ženského, zachovejte.

Kapitola 2.

Mojžíš narozen i odchován. 11. Když vy-

6) t. to první koleno.
11) t. skladu či obilnic.

21) Dal jim i hojnou rodinu. Viz 5. Mojž. 25, 9.

rostl, muže egyptského zabil. 15. Utekl, 21. manželku pojal.

1. Vyšel potom muž z domu Lévi, a pojal ženu z rodu svého.
2. Která počala a porodila syna: a vidouc, že jest krásný, kryla ho za tři měsíce. (Žid. 11, 23.)
3. Když pak ho již déle tajiti nemohla, vzala ošitku z sítí, a omazala ji klím a smolou: a vložila do ní nemluvňátko, a vyložila je v rákosí u břehu řeky:
4. stála zatím zdaleka sestra jeho, a šetřila, co se bude díti.
5. Hle [pak v tom] dcera Faraonova sstupovala, aby se myla v řece: a děvečky její chodily po břehu řeky. Kterážto když uzřela ošitku v rákosí, poslala jednu z služebnic svých, a když ona ji přinesla,
6. otevřevši, a uzřevši v ní pacholátko, ano pláče, slitovavši se nad ním, řekla: Z dětí hebrejských jest toto.
7. Jížto sestra dítěte řekla: Chceš-li, ať jdu, a povolám tobě ženy hebrejské, kterážby odchovati mohla nemluvňátko?
8. Odpověděla: Jdi. I šla děvečka, a zavolala matky své.
9. K nížto promluvivši dcera Faraonova, řekla: Vezmi pachole toto, a odchovej mi je: já dám tobě mzdu tvou. Přijala žena, a chovala pachole: a když dorostlo, dala je dceři Faraonově.
10. Kteréhož ona vzala za syna, a nazvala jmeno jeho Mojžíš, řkouc: Neb jsem z vody vzala ho.
11. V těch dnech když vyrostl Mojžíš*, vyšel k bratřím svým: i viděl trápení jejich, a muže egyptského, an tepe jednoho z hebrejských bratří jeho.
12. A ohledna se sem i tam, a vida, že žádného tu není, zabiv Egyptského skryl ho v písku.
13. A vyšed druhého dne, uzřel dva muže hebrejské, ani se vadí; i řekl tomu, kterýž činil křivdu: Proč tepeš bližního svého?
14. Kterýž odpověděl: Kdo tebe ustanovil knížetem a soudcím nad námi? Zdaliž mne zabiti chceš, jako jsi včera zabil Egyptského? Bál se Mojžíš, a řekl: Kterak zjevné učiněno jest slovo toto?
15. I uslyšel Farao řeč tuto, a hledal zabiti Mojžíše: kterýž utíkaje od tváři jeho, zdržoval se v zemi madianské, a seděl podlé studnice.
16. Měl pak kněz* madianský sedm dcer, kteréž přišly, aby vážily vodu: a naplnivše koryta chtěly napájeti stáda otce svého.
17. Na to přišli pastýři, a odehnali je: i vstal Mojžíš, a obhájiv děvečky, napojil ovce jejich.
18. Které když se navrátily k Raguelovi*, otci svému, řekl k nim: Proč jste spěšněji přišly nežli jindy?
19. Odpověděly: Muž egyptský vysvobodil nás z ruky pastýřů: nad to i vážil vodu s námi, a napojil ovce.
20. Ale on řekl: Kdež jest? Proč jste pustily člověka toho? Povolejte ho, ať pojí chleba.
21. Přisáhl tedy Mojžíš, že bude bydliti s ním. A vzal Seforu, dceru jeho, za manželku.
22. Kteráž porodila mu syna, jehož nazval Gersam, řka: Příchozí jsem byl v zemi cizí. Druhého pak porodila, kteréhož nazval Eliezer, řka: Nebo Bůh otce mého spomocník můj vytrhl mne z ruky Faraonovy.
23. Po mnohém pak času umřel král egyptský: a vzdychajíce synové israelští, pro roboty křičeli: a vstoupil křik jejich k Bohu od robot.
24. I uslyšel lkání jejich, a rozpomenul se na úmluvu, kterouž učinil s Abrahamem, Isákem a Jakobem.

---

11) a byl stár čtyřiceti let. (Sk. ap. 7, 23.)

16) t. kníže a spolu kněz, jako Melchisedech.
18) Raguel jinak také Jethro.

25. I vzhlédl Hospodin na syny israelské, a poznal je.

Kapitola 3.

Bůh se zjevil Mojžíšovi, a poslal ho k Faraonovi k vysvobození lidu israelského. 11. Vymlouvajícímu se zprávu téhož poselství dal.

1. Mojžíš pak pásl ovce Jethra testě svého, kněze madianského: a když hnal stádo do vnitřnosti pouště, přišel k hoře Boží Horeb.

2. I ukázal se mu Hospodin v plameni ohně z prostředku kře: a viděl, žeby keř hořel, a neshořel.

3. Řekl tedy Mojžíš: Půjdu, a spatřím vidění toto veliké, proč neshoří keř.

4. Vida pak Hospodin, že jde, aby se podíval, zvolal naň z prostředku kře, a řekl: Mojžíši, Mojžíši. Kterýž odpověděl: Tu jsem.

5. Ale on řekl: Nepřibližuj se sem: zzuj obuv z noh svých: nebo místo, na kterémž stojíš, země svatá jest.

6. A řekl: Já jsem Bůh otce tvého, Bůh Abrahamův, Bůh Isákův, a Bůh Jakobův. I zakryl Mojžíš tvář svou: nebo nesměl patřiti proti Bohu.

7. Jemužto řekl Hospodin: Viděl jsem trápení lidu mého v Egyptě, a křik jeho slyšel jsem pro tvrdost těch, kteříž jsou ustanoveni nad robotami:

8. a znaje bolest jeho, sstoupil jsem, abych vysvobodil jej z rukou Egyptských, a vyvedl z země té do země dobré a prostranné, do země, kteráž teče mlékem a medem, na místa Chananejského, a Hethejského, a Amorrhejského, a Ferezejského, a Hevejského, a Jebusejského.

9. Křik tedy synů israelských přišel ke mně: a viděl jsem trápení jejich, kterýmž od Egyptských potlačováni jsou.

10. Ale pojď, a pošli tebe k Faraonovi, abys vyvedl lid můj, syny israelské, z Egypta.

(Žalm 104, 26.)

11. I řekl Mojžíš k Bohu: Kdo jsem já, abych šel k Faraonovi, a vyvedl syny israelské z Egypta?

12. Kterýž řekl jemu: Já budu s tebou: a toto budeš míti znamení, že jsem poslal tebe: Když vyvedeš lid můj z Egypta, obětovati budeš Bohu na hoře této.

13. Řekl Mojžíš k Bohu: Aj já půjdu k synům israelským, a dím jim: Bůh otců vašich poslal mne k vám. Řeknou-li mi: Které jest jmeno jeho? což dím jim?

14. Řekl Bůh k Mojžíšovi: *Já jsem, kterýž jsem.* Řekl: Tak díš synům israelským: *Kterýž jest*, poslal mne k vám.

15. I řekl opět Bůh k Mojžíšovi: Toto díš synům israelským: Hospodin Bůh otců vašich, Bůh Abrahamův, Bůh Isákův, a Bůh Jakobův, poslal mne k vám: to jest jmeno mé na věky, a to připomínání mé do národu a národu.

16. Jdi a shromažď starší israelské, a řekneš k nim: Hospodin* Bůh otců vašich ukázal se mi, Bůh Abrahamův, Bůh Isákův, a Bůh Jakobův: řka: Navštěvuje navštívil jsem vás, a viděl jsem všecko, což se přihodilo vám v Egyptě:

17. i řekl jsem, že vyvedu vás z trápení egyptského, do země Chananejského, a Hethejského, a Amorrhejského, a Ferezejského, a Hevejského, a Jebusejského, do země tekoucí mlékem a medem.

18. I poslechnou hlasu tvého: i vejdeš ty, a starší israelští, k králi egyptskému, a díš k němu: Hospodin Bůh hebrejský povolal nás: půjdeme cestou tří dnů na poušť,

16) Hospodin česky klade se místo hebrejského podstatného a samému Bohu vlastního jmena Jehova, t. on bude, aneb jak jiní je vykládají, on byl, jest a bude: protože již v zvyk přišlo, aby to jmeno Hospodin samému Bohu věčnému se přivlastňovalo a jinému žádnému.

abychom obětovali Hospodinu Bohu našemu.

19. Ale já vím, že nepropustí vás král egyptský, abyste šli, leč skrze ruku silnou.

20. Nebo vztáhnu ruku svou, a bíti budu Egypt všemi divnými věcmi svými, kteréž činiti budu u prostřed jich: a potomť propustí vás.

21. A dám milost lidu tomuto před Egyptskými: a když budete vycházeti, nevyjdete prázdní:

22. ale požádá žena od sousedy své, a od hospodyně své nádob stříbrných a zlatých, a šatů: a vložíte je na syny, a na dcery své, a obloupíte Egypt*.

Kapitola 4.

Bůh potvrdil poslání Mojžíšova, 10. Mojžíš se vymlouval. 19. Příhody navracujícího se do Egypta.

1. Odpověděv Mojžíš, řekl: Neuvěří mi, ani uposlechnou hlasu mého: ale řeknou: Neukázal se tobě Hospodin.

2. Protož řekl k němu: Což jest to, co držíš v ruce své? Odpověděl: Hůl.

3. I řekl Hospodin: Vrz ji na zem. Vrhl ji, a obrácena jest v hada, tak že utíkal Mojžíš.

4. I řekl Hospodin: Vztáhni ruku svou, a chop ocas jeho. Vztáhl ruku, a držel ho, i obrácen jest [zase] v hůl.

5. Řekl: Aby věřili, že se ukázal tobě Hospodin Bůh otců jejich, Bůh Abrahamův, Bůh Isákův, a Bůh Jakobův.

6. I řekl opět Hospodin: Vlož ruku svou za ňadra svá. Kterou když vložil za ňadra, vyňal ji malomocnou jako sníh*.

7. Řekl: Vlož zase ruku svou za ňadra svá. Vložil ji zase, a vyňal zase, a byla podobná tělu jinému.

8. Řekl: Neuvěří-li tobě, a neuposlechnou-li řeči znamení prvního, uvěří slovu znamení druhého.

9. Pakliby ani dvěma těmto znamením neuvěřili, ani neuposlechli hlasu tvého: nabeřiž vody z řeky, a vylí ji na zem, a cožkoli [vody] vezmeš z řeky, obráceno bude v krev.

10. Řekl Mojžíš: Prosím, Pane: nejsem výmluvný od včerejška, i od třetího dne: a od té chvíle, jakž jsi mluvil k služebníku svému, nezpůsobnějšího a zpozdilejšího jazyku jsem.

11. Řekl Hospodin k němu: Kdo učinil ústa člověka? Aneb kdo udělal němého a hluchého, vidoucího a slepého? Zdali ne já?

12. Jdi tedy, a já budu v ústech tvých: a naučím tebe, cobys mluvil.

13. Ale on řekl: Prosím, Pane, pošli, kohož poslati chceš*.

14. Rozhněvav se Hospodin na Mojžíše, řekl: Áron bratr tvůj levíta, vím, že výmluvný jest: hle on vychází tobě v cestu, a vida tebe, radovati se bude srdečně.

15. Mluv k němu, a vlož slova má v ústa jeho, a já budu v ústech tvých, i v ústech jeho, a ukáži vám, cobyste činiti měli.

16. On mluviti bude za tebe k lidu, a bude tobě za ústa: ty pak budeš jemu v tom, což k Bohu přísluší.

17. Hůl také tuto vezmi v ruku svou, kterouž činiti budeš znamení.

18. Odšel Mojžíš, a navrátil se k Jethrovi testi svému, a řekl jemu: Půjdu a navrátím se k bratřím svým do Egypta, abych pohleděl, jsou-li ještě živi. Jemuž řekl Jethro: Jdi v pokoji.

19. Řekl tedy Hospodin k Mojžíšovi v zemi madianské: Jdi, a na-

22) Vlastně zemi Gessen v Egyptě, v níž mezi Egyptskými bydlíte. Což krádeží ani podvodem nějakým slouti nemůže, protože Israelští za špatnější zboží, které od sousedů svých egyptských vzali, jim lepších a u vyšší ceně, vlastních a dědičných statků svých pozemských nechali. (Viz 1. Mojž. 47, 5. 6. 11.)

6) t. od malomocenství bílou. Malomocenství byla zlá, nakažlivá i nezhojitelná prašivina.

13) t. někoho jiného, schopnějšího.

vrať se do Egypta: nebo zemřeli všickni, kteříž hledali duše tvé.
20. Vzal tedy Mojžíš ženu svou, i syny své, a vsadil je na osla, a navrátil se do Egypta, nesa hůl Boží v ruce své.
21. I řekl jemu Hospodin navracujícímu se do Egypta: Hleď, abys všecky zázraky, které jsem složil v ruce tvé, činil před Faraonem: jáť zatvrdím srdce jeho, a nepropustí lidu.
22. A řekneš k němu: Toto praví Hospodin: Syn můj prvorozený jest Israel*.
23. Řekl jsem tobě: Propusť syna mého, ať slouží mi; a nechtěl jsi propustiti ho: hle já zabiji syna tvého prvorozeného.
24. A když byl na cestě, na hospodě potkal se s ním Hospodin, a chtěl zabiti ho*.
25. Vzala tedy rychle Sefora přeostrý kámen, a obřezala hanbu syna svého, a dotkla se noh jeho*, a řekla: Ženich krví ty jsi mi**.
26. I nechal ho*, když byla řekla: Ženich krví, pro obřezání.
27. Řekl pak Hospodin k Áronovi: Jdi vstříc Mojžíšovi na poušť. Kterýž šel v cestu jemu na Horu Boží, a políbil ho.
28. I vypravoval Mojžíš Aronovi všecka slova Hospodinova, kterýmiž byl poslal ho, i znamení, kteráž byl rozkázal.
29. I přišli spolu, a shromáždili všecky starší synů israelských.
30. I mluvil Áron všecka slova, kteráž byl řekl Hospodin k Mojžíšovi: a činil znamení před lidem,
31. i uvěřil lid. A slyšeli, že by navštívil Hospodin syny israelské, a že vzhlédl na trápení jejich: a sklonivše se, poklonu učinili.

Kapitola 5.

Jednání s Faraonem o propuštění lidu israelského, kterýž více jsa obtížen, 20. reptal proti Mojžíšovi a Áronovi. 22. Mojžíšovo před Bohem naříkání.

1. Potom vešli Mojžíš a Aron k Faraonovi, a řekli: Toto praví Hospodin Bůh israelský: Propusť lid můj, ať obětuje mi na poušti.
2. Ale on odpověděl: Kdo jest Hospodin, abych poslechl hlasu jeho, a propustil Israele? Neznámť Hospodina, a Israele nepropustím.
3. I řekli: Bůh Hebrejských povolal nás, abychom šli cestou tří dní na poušť, a obětovali Hospodinu Bohu našemu: aby snad nepřišel na nás mor neb meč.
4. Řekl k nim král egyptský: Proč Mojžíši a Árone odtrhujete lid od prací jejich? Jděte k břemenům svým.
5. I řekl Farao: Mnoho jest lidu [toho] v zemi: vidíte, že zástupu přirostlo: čím více, dáte-li jim odpočinutí od robot?
6. Rozkázal tedy toho dne úředníkům robot, a nutitelům lidu, řka:
7. Nikoli více nebudete dávati lidu slámy k dělání cihel, jako prvé: ale sami ať jdou, a sbírají strniště.
8. A týž počet cihel, kterýž prvé dělali, uložíte na ně, aniž čeho umenšíte: neboť zahálejí, a protož volají, řkouce: Pojďme a obětujme Bohu našemu.
9. Ať jsou obtíženi robotami, a ať je vyplní: aby nepovolovali slovům lživým.
10. Protož vyšedše úředníci robot a nutitelé k lidu řekli: Takto praví Farao: Nedám vám slámy:
11. jděte [sami], a sbírejte, budete-li kde moci nalézti, aniž co ujato bude z díla vašeho.

22) t. jako syn prvorozený zvláštními právy a přednostmi před jinými bratřími svými předčí, takovou má u mne přednost lid israelský před jinými národy.
24) Anděl Páně hrozil Mojžíšovi smrtí, protože dlouho prodléval s obřízkou nejmladšího syna svého. (1. Mojž. 17, 12.)
25) t. noh Mojžíšových, prosíc za odpuštění, pro tak dlouhé prodlévání s obřízkou dítěte. — ** Musím tě, ženicha svého, krví dítěte vyplatiti, a tak s tebou znova zasnoubena jsem.
26) Upustil od něho Bůh, zdraví mu zase navrátil.

12. I rozběhl se lid po vší zemi egyptské, k sbírání slámy.
13. Úředníci také robot nastupovali, řkouce: Vyplňte dílo své každodenně, jako jste prvé dělati přivykli, když byla dávána vám sláma.
14. I mrskáni jsou, kteří byli ustanoveni nad robotami synů israelských, od nutitelů Faraonových, řkoucích: Proč nevyplňujete počtu cihel jako prvé, ani včera, ani dnes?
15. I přišli představení synů israelských, a volali k Faraonovi, řkouce: Proč tak činíš proti služebníkům svým?
16. Slámy se nám nedává, a cihly jednostejně se přikazují: hle služebníci tvoji bičmi mrskáni býváme, a nespravedlivě se děje proti lidu tvému.
17. Kterýž řekl: V zahálce jste, a proto pravíte: Pojďme a obětujme Hospodinu.
18. Jděte tedy, a dělejte: sláma vám dávána nebude, a budete odváděti obyčejný počet cihel.
19. I viděli představení synů israelských, že jsou ve zlém, proto že bylo praveno jim: Nebudeť nic ujato cihel po všecky dny.
20. I potkali se s Mojžíšem a Aronem, kteříž stáli naproti nim, vycházejícím od Faraona:
21. i řekli k nim: Pohlediž Hospodin a suď, že jste učinili, aby vůně naše smrděla* před Faraonem a služebníky jeho, a dali jste mu meč do rukou, aby zavraždil nás.
22. I navrátil se Mojžíš k Hospodinu, a řekl: Pane, proč jsi ztrápil lid tento? Proč jsi poslal mne?
23. Nebo od té chvíle, jakž jsem všel k Faraonovi, abych mluvil jmenem tvým, ztrápil lid tvůj: a nevysvobodil jsi jich.

21) t. že jste nás zošklivili.

Kapitola 6.

Bůh potěšil Mojžíše. 14. Rod Rúbenův, Simeonův, a Lévi až do Árona a Mojžíše vypsán.

1. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Nyní uzříš, co učiním Faraonovi: nebo skrze ruku silnou propustí je, a v ruce mocné vyžene je ze země své.
2. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: Já Hospodin,
3. kterýž jsem se ukázal Abrahamovi, Isákovi a Jakobovi, za Boha všemohoucího: a jmena mého Adonai*, neoznámil jsem jim:
4. a učinil jsem úmluvu s nimi, že jim dám zemi chananejskou, zemi putování jejich, v nížto byli příchozí.
5. Já slyšel jsem lkání synů israelských, jímž Egyptští potlačili je: a rozpomenul jsem se na úmluvu svou.
6. Protož pověz synům israelským: Já Hospodin, kterýž vyvedu vás z vězení egyptských, a vytrhnu z služebnosti: a vysvobodím v rameni vyvýšeném a v soudech velikých.
7. A přijmu vás sobě za lid, a budu váš Bůh: a zvíte, že já jsem Hospodin Bůh váš, jenž jsem vyvedl vás z žaláře Egyptských:
8. a uvedl do země, nad kterouž jsem zdvihl ruku svou*, že dám ji Abrahamovi, Isákovi a Jakobovi: a dám ji vám k vládnutí, já Hospodin.
9. Vypravoval tedy Mojžíš všecko

3) t. j. Pán, jenž se tuto klade místo onoho podstatného, v původním textu položeného jmena Božího, Jehova, t. Hospodin. Nebo to jmeno Boží Jehova nejprvé Mojžíšovi jest zjeveno. Smysl jest: Praotcové znali mne sice jako všemohoucího Boha, ale jako Pána, který jest nezměnitedlný a v zaslíbeních věrný; jako Hospodina nepoznali mne, protože vyplnění slibů se nedočkali. — Ačkoliv jmeno Jehova obsahuje všecky časy, přece hlavní doba jeho jest čas budoucí, t. j. bytost, která slovo své v budoucnosti splní.
8) t. o kteréž jsem přisáhal.

synům israelským: kteříž neuposlechli ho, pro úzkost ducha a robotu přetěžkou.
10. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi řka:
11. Vejdi a mluv k Faraonovi králi egyptskému, ať propustí syny israelské z země své.
12. Odpověděl Mojžíš před Hospodinem: Hle synové israelští neposlouchají mne: i kterakž poslechne Farao, zvláště poněvadž jsem neobřezaných rtů*?
13. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi a Áronovi, a dal přikázaní k synům israelským, a k Faraonovi králi egyptskému, aby vyvedli syny israelské z země egyptské.
14. Tito jsou přední domů po čeledech svých. Synové Rúben prvorozeného Israelova: Henoch, a Fallu, Hesron a Charmi.
15. Ti jsou rodové Rúbenovi. Synové Simeonovi: Jamuel a Jamin, a Ahod a Jachin, a Soar, a Saul syn Chananejské. Ty jsou rodiny Simeonovy.
16. A tato jsou jmena synů Lévi po rodech jejich: Gerson a Kaath, a Merari. Let pak života Lévi bylo sto třiceti sedm.
17. Synové Gerson: Lobni a Semej po rodinách svých.
18. Synové Kaath: Amram, a Isaar, a Hebron, a Oziel. Let také života Kaath bylo sto třiceti tři.
19. Synové Merari: Moholi, a Musi. Ty [jsou] rodové Lévi po čeledech svých.
20. Pojal pak Amram sobě za manželku Jochabed strejčenou sestru svou: kterážto porodila mu Árona a Mojžíše. A bylo let života Amramova sto třiceti sedm.
21. Synové také Isaar: Kore, a Nefeg, a Zechri.
22. Synové také Oziel: Misael, a Elisafan, a Sethri.
23. Pojal pak Áron Alžbětu, dceru Aminadabovu, sestru Nahasonovu za manželku, kterážto porodila mu Nádaba, a Abiu, a Eleazara, a Ithamara.
24. Synové také Kore: Aser, a Elkana, a Abiasaf. Tiť jsou rodové Korýtských.
25. Ale Eleazar, syn Aronův, pojal jednu ze dcer Futielových za manželku: kteráž porodila jemu Fineesa. Ti jsou přední z čeledí levítských po rodinách svých.
26. To jest ten Áron a Mojžíš, kterýmž přikázal Hospodin, aby vyvedli syny israelské z země egyptské po houfích jejich.
27. To jsou ti, jenž mluvili k Faraonovi, králi egyptskému, aby vyvedli syny israelské z Egypta: to jest ten Mojžíš a Áron,
28. v den, v kterýž mluvil Hospodin k Mojžíšovi v zemi egyptské.
29. A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: Já Hospodin: mluv k Faraonovi, králi egyptskému, všecko, což já mluvím k tobě.
30. I řekl Mojžíš před Hospodinem: Hle já neobřezaných rtů jsem, kterakž poslouchati mne bude Farao?

Kapitola 7.

Mojžíš opět k Faraonovi poslán. 10. Hůl Áronova v hada proměněna. 19. Vody v krev obráceny, to jest první rána egyptská.

1. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Hle ustanovil jsem tebe za Boha Faraonova*: a Áron bratr tvůj bude prorokem tvým.
2. Ty budeš mluviti jemu všecko, což přikazuji tobě: a on mluviti bude k Faraonovi, aby propustil syny israelské z země své.
3. Ale já zatvrdím srdce jeho, a množiti budu znamení svá, a zázraky své v zemi egyptské,
4. a neuposlechne vás: a vztáhnu ruku svou na Egypt, a vyvedu vojsko, a lid svůj syny israelské z země egyptské skrze soudy převeliké.

12) t. nejsem výmluvný.

1) t. dal jsem tobě plnou moc, abys potrestal ho, tak jako já sám, a divy před ním činiti mohl.

5. A zvědí Egyptští, že já jsem Hospodin, kterýž jsem vztáhl ruku svou na Egypt, a vyvedl jsem syny israelské z prostředku jich.
6. Učinil tedy Mojžíš a Aron, jakož byl přikázal Hospodin: tak činili.
7. Byl pak Mojžíš v osmdesáti letech, a Aron v osmdesáti třech, když mluvili k Faraonovi.
8. I řekl Hospodin k Mojžíšovi, a Aronovi:
9. Když řekne vám Farao: Ukažte znamení: tedy díš k Aronovi: Vezmi hůl svou, a vrz ji před Faraonem, i obrátí se v hada.
10. Všedše tedy Mojžíš a Aron k Faraonovi, učinili tak, jakž byl rozkázal Hospodin: i vzal Aron hůl svou před Faraonem, a služebníky jeho, a obrácena jest v hada.
11. Povolal pak Farao mudrců a čarodějníků: i učinili také oni skrze čáry egyptské, a nějaké tajné věci, nápodobně.
12. I vrhli jedenkaždý z nich hole své, kteréž jsou obráceny v hady*: ale sežrala hůl Aronova hole jejich.
13. I zatvrzeno jest srdce Faraonovo a neuposlechl jich, jakož byl předpověděl Hospodin.
14. Řekl pak Hospodin k Mojžíšovi: Obtížilo se srdce Faraonovo, nechce propustiti lidu.
15. Jdi k němu ráno, hle vyjde k vodě: a budeš státi naproti němu na břehu řeky: a hůl, kteráž obrácena byla v hada, vezmeš do ruky své.
16. A díš k němu: Hospodin Bůh Hebrejských poslal mne k tobě, řka: Propusť lid můj, ať mi obětuje na poušti: a až dosavad uposlechnouti jsi nechtěl.
17. Toto tedy praví Hospodin: Po tomto poznáš, že já jsem Hospodin: aj udeřím holí, kteráž jest v ruce mé, vodu řeky, a obrátí se v krev.
18. Ryby také, kteréž jsou v řece, pomrou, a nasmradí se vody, a budou se trápiti Egyptští pijíce vodu z řeky.
19. Řekl také Hospodin k Mojžíšovi: Rci k Aronovi: Vezmi hůl svou a vztáhni ruku svou na vody egyptské, i na řeky jejich: i na potoky, i na louže, i na všecka jezera vod, aby se obrátily v krev: a ať jest krev po vší zemi egyptské, tak v dřevěných nádobách, jako v kamenných.
20. I učinili Mojžíš a Aron, jakž byl rozkázal Hospodin: a zdvihna hůl, udeřil vodu řeky před Faraonem, a služebníky jeho: kteráž obrátila se v krev.
21. A ryby, kteréž byly v řece, pomřely: a nasmradila se řeka, a nemohli Egyptští píti vody z řeky, a byla krev po vší zemi egyptské.
22. I učinili podobně čarodějníci egyptští čarami svými; a zatvrzeno jest srdce Faraonovo, aniž uposlechl jich, jakž byl předpověděl Hospodin.
23. A odvrátil se, a všel do domu svého, aniž přiložil srdce také té chvíle.
24. Kopali pak všickni Egyptští vůkol řeky vody ku pití: nebo nemohli píti vody z řeky.
25. I vyplnilo se sedm dní, jakž ranil Hospodin řeku.

Kapitola 8.

Druhá, třetí a čtvrtá rána egyptská: 5. žáby, 16. stěnice, 20. všelijaké mouchy.

1. Řekl také Hospodin k Mojžíšovi: Vejdi k Faraonovi, a řekneš k němu: Toto praví Hospodin: Propusť lid můj, ať obětuje mi:
2. pakli nebudeš chtíti propustiti, hle já bíti budu všecky končiny tvé žabami.
3. A vydá řeka žáby: kteréž vystoupí, a vejdou do domu tvého, a do pokoje lůžka tvého, a na po-

12) Podlé výkladu sv. Otců kejklíři egyptští tu nečinili žádných zázraků, nýbrž jen věci přirozené, tak že se ti, jenž se tu dívali, jen domýšleli, něco zázračného viděti. Uměli na místě holi přinešené hady rychle házeti. (Hier. Řehoř Nyss.)

stel tvou, a do domů služebníků tvých, i na lid tvůj, a do pecí tvých, a na ostatky pokrmů tvých:
4. i k tobě, i k lidu tvému, i k všem služebníkům tvým vejdou žáby.
5. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Rci k Áronovi: Vztáhni ruku svou na řeky, a na potoky, a na louže, a vyveď žáby na zemi egyptskou.
6. I vztáhl Áron ruku na vody egyptské, i vystoupily žáby, a přikryly zemi egyptskou.
7. Učinili pak i čarodějníci skrze své čáry nápodobně, a vyvedli žáby na zemi egyptskou.
8. Povolal pak Farao Mojžíše, a Arona, a řekl jim: Proste Hospodina, ať odejme žáby ode mne, a od lidu mého: a propustím lid, aby obětoval Hospodinu.
9. I řekl Mojžíš k Faraonovi: Ulož mi, kdybych se modlil za tebe, a za služebníky tvé, i za lid tvůj, aby byly zahnány žáby od tebe, i od domu tvého, i od služebníků tvých, i od lidu tvého: a toliko ať v řece zůstanou.
10. Kterýžto odpověděl: Zejtra. On pak řekl: Podlé slova tvého učiním: abys věděl, že není [takového], jako jest Hospodin Bůh náš.
11. I odejdou žáby od tebe, i od domu tvého, i od služebníků tvých, i od lidu tvého: a toliko v řece zůstanou.
12. I vyšli Mojžíš a Áron od Faraona: a volal Mojžíš k Hospodinu pro slib, kterýž byl o žabách přiřekl Faraonovi.
13. I učinil Hospodin podlé slova Mojžíšova: a vymřely žáby z domů, a ze vsí, i z polí.
14. A shromáždili je na nesmírné hromady, a napáchla tím země.
15. Vida pak Farao, žeby dáno bylo odpočinutí, obtížil* srdce své, a neuposlechl jich, jakož byl předpověděl Hospodin.
16. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Mluv k Áronovi: Vztáhni hůl svou, a udeř v prach země: a ať jsou stěnice* po vší zemi egyptské.
17. I učinili tak. A vztáhl Áron ruku, drže hůl: a udeřil v prach země, i učiněny jsou stěnice na lidech i na hovadech: všecken prach země obrácen byl v stěnice po vší zemi egyptské.
18. I činili nápodobně čarodějníci čarami svými, aby vyvedli stěnice, a nemohli: i byly stěnice jak na lidech, tak na hovadech.
19. I řekli čarodějníci k Faraonovi: Prst Boží jest toto. I zatvrzeno jest srdce Faraonovo, a neuposlechl jich, jakož byl předpověděl Hospodin.
20. Řekl také Hospodin k Mojžíšovi: Vstaň na úsvitě, a stůj před Faraonem; neboť vyjde k vodě: a díš k němu: Totoť praví Hospodin: Propusť lid můj, ať obětuje mi.
21. Pakli nepropustíš ho, hle já pošlu na tebe, i na služebníky tvé i na lid tvůj, i na domy tvé, všelikýplod much: a budou naplněni domové Egyptských muchami rozličného pokolení, i všecka země, v které [Egyptští] budou.
22. A učiním divnou v ten den zemi Gessen, v níž jest lid můj, aby tam nebyly mouchy: a abys věděl, že já Hospodin u prostřed země.
23. I položím rozdíl mezi lidem mým, a lidem tvým: zejtra bude znamení toto.
24. I učinil Hospodin tak. A přišly mouchy přeobtížné do domů Faraonových i služebníků jeho, i na všecku zemi egyptskou: i nakazila se země od takových much.
25. I povolal Farao Mojžíše a Arona, a řekl jim: Jděte a obětujte Bohu svému v zemi této.
26. I řekl Mojžíš: Nemůže se tak státi: nebo obětovati budeme Hospodinu Bohu našemu ohavnosti Egyptských. Jestliže zabijeme před

15) t. zatvrdil srdce své, vida, že se stalo ulevení.

16) Tím slovem nemají se našich zemí stěnice rozuměti, ale jest to jistý druh vos neb komárů egyptských, přeostrým žahadlem opatřených.

nimi to, co ctí Egyptští, kamením nás uházejí*.

27. Cestou tří dnů půjdeme na poušť: a obětovati budeme Hospodinu Bohu našemu, jakož přikázal nám.

28. I řekl Farao: Já propustím vás, abyste obětovali Hospodinu Bohu svému na poušti: ale však dále neodcházejte, proste za mne.

29. I řekl Mojžíš: Vyjda od tebe modliti se budu Hospodinu: a odejdou mouchy od Faraona, i od služebníků jeho, i od lidu jeho zejtra: ale však nezklamávej více, žebys nepropustil lidu obětovati Hospodinu.

30. I vyšed Mojžíš od Faraona, modlil se Hospodinu,

31. kterýž učinil podlé slova jeho, a odjal mouchy od Faraona, i od služebníků jeho i od lidu jeho: a nepozůstala ani jedna.

32. I obtíženo jest srdce Faraonovo, tak že ani tentokrát nepropustil lidu.

Kapitola 9.

Pátá rána, mor všelikého dobytka. 8. Šestá, vředové a pryskýřové. 23. Sedmá, krupobití s ohněm smíšené. 27. Zatvrzelost Faraonova.

1. Řekl pak Hospodin k Mojžíšovi: Vejdi k Faraonovi, a mluv k němu: Toto praví Hospodin Bůh Hebrejských: Propusť lid můj, ať obětuje mi.

2. Pakli ještě odpíráš, a zdržuješ je:

3. hle ruka má bude na pole tvé: a na koně, i osly, i velbloudy, i voly, i ovce, mor velmi těžký.

4. A učiní Hospodin divnou věc mezi nábytky Israelských, a nábytky Egyptských, aby nic dokonce nezahynulo z toho, což přináleží k synům israelským.

5. A uložil Hospodin čas, řka: Zejtra učiní Hospodin slovo toto na zemi.

6. Učinil tedy Hospodin věc tu druhého dne: i pomřela všecka hovada Egyptských: z hovad pak synů israelských nic dokonce nezahynulo.

7. I poslal Farao k spatření: aniž jest co bylo umřelo z toho, čímž vládl Israel. A obtíženo jest srdce Faraonovo, a nepropustil lidu.

8. I řekl Hospodin k Mojžíšovi, a Aronovi: Vezměte plné hrsti popela z peci, a ať jej sype Mojžíš k nebi před Faraonem.

9. A budiž prach po vší zemi egyptské: nebo budou na lidech, i na hovadech vředové, a pryskýřové napuchlí po vší zemi egyptské.

10. I nabrali popela z peci, a stáli před Faraonem, a sypal jej Mojžíš k nebi: a učiněni jsou vředové pryskýřů napuchlých na lidech i na hovadech:

11. aniž mohli čarodějníci státi před Mojžíšem pro vředy, kteří na nich byli, i ve vší zemi egyptské.

12. A zatvrdil Hospodin srdce Faraonovo, a neuposlechl jich, jakž mluvil Hospodin k Mojžíšovi.

13. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Ráno vstaň, a stůj před Faraonem, a řekneš k němu: Totoť praví Hospodin Bůh Hebrejských: Propusť lid můj, ať obětuje mi.

14. Nebo v této chvíli pošlu všecky rány své na srdce tvé, a na služebníky tvé, a na lid tvůj: abys věděl, že není podobného mně na vší zemi.

15. Nebo nyní vztáhna ruku bíti budu tebe, i lid tvůj morem, a zahyneš z země.

16. Proto pak postavil jsem tebe, abych ukázal na tobě sílu svou, a aby vypravováno bylo jmeno mé na vší zemi.

17. Ještě zdržuješ lid můj: a nechceš propustiti ho?

18. Hle dštíti budu zejtra v touž hodinu krupobitím mnohým náramně, jakéhož nebylo v Egyptě ode

26) t. Obět naše muselaby před očima Egyptčanů býti ohavností; neb my zabíjíme a obětujeme zvířata, kteráž oni ctí za bohy. Egyptští měli a ctili za boha černého, bíle znamenaného býka, Apis nazvaného, a všecken dobytek hovězí byl mu posvěcen.

dne, jak založen jest, až do přítomného času.

19. Protož již nyní pošli, a shromažď hovada svá, a všecko, což máš na poli: nebo lidé i hovada, i všecko, což bude nalezeno vně, a nebude shromážděno s polí, a spadne na ně krupobití, pomrou.

20. Kdo z služebníků Faraonových bál se slova Hospodinova, učinil, aby utekli služebníci jeho i hovada domů:

21. kdo pak zanedbal řeči Hospodinovy, nechal služebníků svých i hovad na poli.

22. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou k nebi, ať se stane krupobití po vší zemi egyptské, na lidi i na hovada, i na všelikou bylinu polní v zemi egyptské.

23. I vztáhl Mojžíš hůl k nebi, a Hospodin dal hřímání a krupobití, i blýskání běhající na zemi: a dštil Hospodin krupobitím na zemi egyptskou.

24. A kroupy, i oheň smíšený spolu padaly: a tak veliké byly, jak veliké prvé nikdy se neukázaly ve vší zemi egyptské, jakž národ tento založen jest.

25. I potloukly kroupy ve vší zemi egyptské všecko, což bylo na poli, od člověka až do hovada: i všecku bylinu polní potloukly kroupy, i všeliké stromoví krajiny zpřerážely.

26. Toliko v zemi Gessen, kdež byli synové israelští, kroupy nespadly.

27. I poslal Farao, a povolal Mojžíše a Árona, řka k nim: Zhřešil jsem také nyní: Hospodin jest spravedlivý: ale já, a lid můj bezbožní jsme.

28. Modlte se Hospodinu, ať přestanou hřímání Boží, i krupobití: abych propustil vás, a abyste nikoli zde více nezůstávali.

29. Řekl Mojžíš: Když vyjdu z města, vztáhnu ruce své k Hospodinu, a přestanou hřímání, a krupobití nebude: abys věděl, že Hospodinova jest země:

30. vím pak, že i ty, i služebníci tvoji, ještě se nebojíte Hospodina Boha.

31. Len tedy a ječmen potlučen jest, proto že ječmen byl zelený*, a len již hlávky vypouštěl:

32. pšenice pak, a špalda nebyla uražena, nebo pozdní byly.

33. I vyšed Mojžíš od Faraona z města, vztáhl ruce k Hospodinu: a přestala hřímání i krupobití, aniž více krápěl déšť na zem.

34. Vida pak Farao, že přestal déšť, i krupobití, i hřímání, přimnožil hříchu:

35. a obtíženo jest srdce jeho, i služebníků jeho, a zatvrzeno příliš: aniž propustil synů israelských, jakož byl přikázal Hospodin skrze ruku Mojžíšovu.

Kapitola 10.

Osmá rána: kobylky. 21. Devátá rána: přehrozné tmy. 27. Farao trval v své zatvrzelosti.

1. Řekl Hospodin k Mojžíšovi: Vejdi k Faraonovi: nebo já jsem zatvrdil srdce jeho i služebníků jeho: abych učinil znamení má tato na něm,

2. a abys vypravoval v uši syna svého, a vnuků svých, kolikrát jsem potřel Egyptské, a znamení má činil jsem na nich: a abyste věděli, že já jsem Hospodin.

3. Vešli tedy Mojžíš a Aron k Faraonovi, a řekli jemu: Totoť praví Hospodin Bůh Hebrejských: Dokavadž nechceš poddati se mně? Propusť lid můj, ať obětuje mi.

4. Pakli odpíráš, a nechceš propustiti ho: hle já uvedu zejtra kobylky do končin tvých:

5. kteréžby přikryly svrchek země, aby se jí nic neukázalo, ale snědělo bylo, co pozůstalo po krupobití: nebo zhryzou všecky stromy, kteříž se pučí na poli.

6. A naplní domy tvé, a služebníků tvých, i všech Egyptských: jakýchž neviděli otcové tvoji, i

31) a vymetaný.

dědové, jakž se zrodili na zemi, až do tohoto dne. I odvrátil se, a vyšel od Faraona.

7. Řekli pak služebníci Faraonovi k němu: Dokavadž trpěti budeme tento úraz? Propusť ty lidi, ať obětují Hospodinu Bohu svému. Zdaliž nevidíš, že zahynul Egypt?

8. I zavolali zase Mojžíše a Arona k Faraonovi: kterýž řekl jim: Jděte, obětujte Hospodinu Bohu svému. Kteří jsou, jenž jíti mají?

9. Řekl Mojžíš: S dítkami svými, i staršími půjdeme, s syny i s dcerami, s ovcemi, i skoty: nebo jest slavnost Hospodina Boha našeho.

10. I odpověděl Farao: Tak Hospodin ať jest s vámi, jako já propustím vás, i dítky vaše: kdož pochybuje, že velmi zle myslíte?

11. Nestane se tak, ale jděte toliko muži, a obětujte Hospodinu: neb za to jste i sami prosili. A hned vyhnáni jsou od tváři Faraonovy.

12. Řekl pak Hospodin k Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou na zemi egyptskou pro kobylky, ať vystoupí na ni, a sežerou všecku bylinu, která zůstala po krupobití.

13. I vztáhl Mojžíš hůl na zemi egyptskou: a Hospodin uvedl vítr žhoucí celého dne toho i [celou] noc: a když ráno bylo, vítr žhoucí vyzdvihl kobylky.

14. Kteréž vystoupily na všecku zemi egyptskou: a posadily se ve všech končinách egyptských nesčíslné, jaké před tím časem nebyly, ani potom budou.

15. I přikryly veškeren svrchek země, hubíce všecko. Sežrána tedy jest bylina země, a cožkoli ovoce na stromích bylo, kteréž pozůstalo po krupobití: a nic dokonce zeleného není zanecháno na stromích, i na bylinách země, ve všem Egyptu.

16. Pro kteroužto věc spěšně Farao povolal Mojžíše a Arona, a řekl jim: Zhřešil jsem proti Hospodinu Bohu vašemu, i proti vám.

17. Ale nyní odpusťte mi hřích také této chvíle, a proste Hospodina Boha vašeho, ať odejme ode mne smrt* tuto.

18. I vyšed Mojžíš od Faraona, modlil se Hospodinu.

19. Kterýž učinil, aby vál vítr od západu velmi prudký, a ten zachvátiv kobylky, uvrhl [je] do moře rudého: a nezůstalo ani jedné ve všech končinách egyptských.

20. I zatvrdil Hospodin srdce Faraonovo, aniž propustil synů israelských.

21. Řekl pak Hospodin k Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou k nebi: a buďte tmy na zemi egyptské tak husté, aby makány býti mohly.

22. I vztáhl Mojžíš ruku k nebi: a staly se tmy hrozné po vší zemi egyptské, za tři dny.

23. Žádný neviděl bratra svého, ani se nehnul z místa, na kterémž byl: kdekoli pak bydlili synové israelští, světlo bylo.

24. I povolal Farao Mojžíše a Arona, a řekl jim: Jděte, obětujte Hospodinu: ovce toliko vaše, a skoty ať zůstanou, dítky vaše nechť jdou s vámi.

25. Řekl Mojžíš: Oběti také a zápaly dáti musíš nám, kteréžbychom obětovali Hospodinu Bohu našemu.

26. Všecka stáda půjdou s námi: a nezůstane z nich ani kopyta: kteráž potřebná jsou ku poctě Hospodinu Bohu našemu: zvláště, poněvadž nevíme, coby mělo obětováno býti, dokud na to místo nepřijdeme.

27. Zatvrdil pak Hospodin srdce Faraonovo, a nechtěl propustiti jich.

28. I řekl Farao k Mojžíšovi: Odejdi ode mne, a varuj se, abys více neviděl tváři mé: kteréhožkoli dne ukážeš se mně, umřeš.

29. Odpověděl Mojžíš: Tak se stane, jak jsi mluvil, neuzřím více tváři tvé.

---

17) t. j. tuto ránu či záhubu.

Kapitola 11.

Rozkaz Boží o zloupení Egypta. 4. Hrožení Mojžíšovo poslední ranou.

1. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Ještě jednu ránu dopustím na Faraona a [na] Egypt, a potom propustí vás, i přinutí vyjíti.
2. Díš tedy všemu lidu, ať požádá muž od přítele svého, a žena od sousedy své nádob stříbrných a zlatých.
3. Dáť pak Hospodin milost lidu svému před Egyptskými. I byl Mojžíš muž veliký velmi v zemi egyptské před služebníky Faraonovými, i přede vším lidem.
4. I řekl*: Toto praví Hospodin: O půl noci vyjdu do Egypta:
5. a pomře všecko prvorozené v zemi egyptské, od prvorozeného Faraonova, jenž sedí na trůnu jeho, až do prvorozeného děvky, kteráž jest při žernovu, i všecko prvorozené hovad.
6. A bude křik veliký po vší zemi egyptské, jakéhož ani prvé nebylo, ani [kdy] potom bude.
7. U všech pak synů israelských nezaskučí pes*, od člověka až do hovada: abyste věděli, jak znamenitým divem rozdíl činí Hospodin mezi Egyptskými a Israelskými.
8. I sstoupí všickni tito služebníci tvoji ke mně, a budou se klaněti mně, řkouce: Vyjdi ty, i všecken lid, kterýž poddán jest tobě: a potom vyjdeme.
9. I vyšel od Faraona hněvaje se velmi. Řekl pak Hospodin k Mojžíšovi: Neuposlechne vás Farao, aby mnohá znamení stala se v zemi egyptské.
10. Mojžíš pak a Aron učinili všecky zázraky, kteříž tuto psáni jsou, před Faraonem. I zatvrdil Hospodin srdce Faraonovo, aniž propustil synů israelských ze země své.

4) t. Mojžíš ještě dále k Faraonovi.
7) t. nebude tam žádného, ani nejmenšího bědování, ani jaké k tomu příčiny.

Kapitola 12.

Ustanovení hodu beránka. 29. Desátá rána: pobití prvorozených. 30. Vyjití Israelských z Egypta.

1. Řekl také Hospodin k Mojžíšovi a Aronovi v zemi egyptské:
2. Měsíc tento vám [bude] počátek měsíců: první bude mezi měsíci ročními.
3. Mluvte ke všemu shromáždění synů israelských, a rcete jim: Desátého dne měsíce tohoto vezmi jedenkaždý beránka, po čeledech a domích svých.
4. Pakli menší jest počet, žeby dostačiti nemohl k snědení beránka, přijme souseda svého, kterýž připojen jest domu jeho, podlé počtu duší, kteréžby stačiti mohly k snědení beránka*.
5. Bude pak beránek bez poskvrny, sameček, roční: podlé kteréhožto řádu vezmete i kozelce*.
6. A budete chovati ho, až do čtrnáctého dne měsíce tohoto: i bude jej obětovati všecko množství synů israelských k večerou*.
7. A vezmou z krve jeho, a položí na obě veřeje, a na podvoje domů, v nichž jísti jej budou.
8. A budou jísti noci té maso pečené ohněm, a přesné* chleby s saláty polními.
9. Nebudete jísti z něho nic syrového, ani vařeného vodou, ale toliko pečeného ohněm: hlavu s nohami jeho i droby sníte.
10. Aniž co pozůstane z něho až do jitra: jestližeby co pozůstalo, ohněm spálíte.
11. Takto pak budete jísti jej: Bedra svá přepášete, a obuv míti budete na nohách, držíce hole v rukou, a jísti budete pospěšně:

4) t. přivezme tolik osob z domu souseda svého, kolikžby jich sníst mohlo beránka.
5) t. koslátko místo beránka.
6) Hebr. mezi dvěma večery, t. mezi západem slunce a počátkem noci.
8) t. nekvašené.

nebo jest fáse (to jest přejití) Hospodinovo*.

12. I půjdu přes zemi egyptskou noci té, a budu bíti všecko prvorozené v zemi egyptské, od člověka až do hovada: a nade všemi bohy egyptskými učiním soudy, já Hospodin.

13. Budeť pak krev [ta] vám na znamení na domích, v nichž budete: a uzřím krev, a pominu vás: aniž bude mezi vámi rána zahubující, když bíti budu zemi egyptskou.

14. Budete pak míti tento den na památku: a slaviti jej budete slavný Hospodinu v rodech svých, poctou věčnou.

15. Sedm dní přesné chleby jísti budete: v první den nebude kvasu v domích vašich: kdožbykoli jedl kvašené, od prvního dne až do dne sedmého, zahyne duše ta z Israele.

16. Den první bude svatý a slavný, a den sedmý touž slavností ctěn: žádného díla nebudete dělati v nich, kromě toho, což k jídlu přileží.

17. A zachovávati budete přesnice: nebo v tentýž den vyvedu vojsko vaše z země egyptské, a budete zachovávati den ten po rodech svých řádem věčným.

18. Prvního měsíce*, čtrnáctého dne téhož měsíce k večerou, jísti budete chleby přesné, až do dne jedenmecítmého téhož měsíce k večerou.

19. Za sedm dní nebude nalezeno kvasu v domích vašich: kdoby jedl kvašené, zahyne duše jeho ze shromáždění israelského, tak z příchozích, jako z zrozených v zemi.

20. Nic kvašeného jísti nebudete: ve všech příbytcích vašich jísti budete chleby přesné.

21. Povolal pak Mojžíš všech starších synů israelských, a řekl k nim: Jděte, vezmouce hovado po čeledech svých, a obětujte fáse.

22. A svazeček yzopu omočte v krvi, kteráž jest na prahu, a pokropte jí podvoje, a obě veřeje: žádný z vás nevycházej ze dveří domu svého až do jitra. (Žid. 11, 28.)

23. Nebo půjde Hospodin bije Egyptské: a když uzří krev na podvoji, a na obou veřejích, pomine dvéře domu, a nedopustí bijci, vjíti do domů vašich, a škoditi.

24. Ostříhejž slova tohoto za právo tobě i synům tvým až na věky.

25. A když vejdete do země, kterouž Hospodin dá vám, jakož slíbil, zachovávati budete obyčeje posvátné tyto.

26. A kdyžby řekli vám synové vaši: Jaké jest to náboženství?

27. Díte jim: Obět přejití Hospodinova jest, když pominul domy synů israelských v Egyptě, bije Egyptské, a domy naše vysvobozuje. I skloniv se lid, poklonu učinil.

28. A vyšedše synové israelští učinili, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi a Aronovi*.

29. Stalo se pak o půl noci, pobil Hospodin všecko prvorozené v zemi egyptské od prvorozeného Faraonova, kterýž seděl na trůnu jeho, až do prvorozeného jaté, kteráž byla v žaláři, a všecko prvorozené hovad.

30. I vstal Farao v noci, i všickni služebníci jeho, i všickni Egyptští: a vzešel křik veliký v Egyptě: nebo nebylo domu, v němžby neležel mrtvý.

---

11) t. máte hotovi býti na cestu, neboť potom brzy stane se přejití Hospodinovo, po kterém odtáhnouti musíte. Pro toto přejití domů, v kterých beránka jedli, nazván jest ten beránek sám přejitím; v hebrejském jazyku Pesach, chald. Pascha, řecky a latinsky též Pascha, česky Velikonoc.

18) Jmenuje se Nisan a padá na polovici našeho března, a na polovici dubna.

28) Obět beránka velikonočního byla předobrazení oběti J. Krista. Onť jest ten beránek nevinný a neposkvrněný (1. Petr. 1, 19.), v jehožto krvi zbíleni (Zjev. 7, 3. 14.) ujdeme otroctví hříchu a smrti věčné. (Aug.)

31. A povolav Farao Mojžíše a Arona v noci, řekl: Vstaňte a vyjděte od lidu mého, vy i synové israelští: jděte, obětujte Hospodinu, jakož pravíte.
32. Ovce vaše i skoty vezměte, jakož jste žádali, a odcházejíce požehnejte mi.
33. I nutkali Egyptští lid, aby z země vyšel rychle, řkouce: Všickni zemřeme.
34. Vzal tedy lid skropenou mouku, prvé než zkvašena byla: a svázav [ji] v pláště, vložil na ramena svá.
35. I učinili synové israelští, jakož byl rozkázal Mojžíš: a vyžádali od Egyptských nádob stříbrných a zlatých, a šatů velmi mnoho.
36. Hospodin pak dal milost lidu před Egyptskými, aby půjčili jim: i obloupili Egyptské. (Viz výš 3, 22.)
37. I šli synové israelští z Ramesse do Sokoth, okolo šestkrát sto tisíc pěších mužů kromě dětí.
38. Ale i všelijaký obecný lid bezčíslný vstoupil s nimi, ovce i skoty, i hovada rozličného plodu mnohá náramně.
39. I pekli z mouky, kterouž před tím z Egypta skropenou byli přinesli, a nadělali podpopelných chlebů přesných: nebo nemohli zkvašeni býti, proto že je nutili vyjíti Egyptští a nedali činiti žádného prodlévání: aniž napadlo, aby sobě jaký pokrm připravili.
40. Čas pak bydlení synů israelských, kterýž zůstávali v Egyptě, byl čtyři sta třiceti let.
41. Po kterýchžto vyplnění, téhož dne vyšlo všecko vojsko Hospodinovo z země egyptské.
42. Noc tato ostříhána býti má Hospodinu, když vyvedl je z země egyptské; též ostříhati mají všickni synové israelští po národech svých.
43. I řekl Hospodin k Mojžíšovi a Aronovi: Tento bude zákon fáse: žádný cizozemec nebude jísti z něho.
44. Každý pak služebník koupený obřezán bude, a tak bude jísti.
45. Příchozí a nájemník nebude jísti z něho.
46. V jednom domě jísti se bude, aniž vynesete ven z masa jeho, aniž kosti jeho zlámete. (Jan 19, 36.)
47. Všecko shromáždění synů israelských učini to.
48. Jestližeby pak kdo z příchozích do vaší osady chtěl přejíti, a držeti fáse Hospodinu, obřezán bude prvé každý mužského pohlaví jeho, a tehdáž řádně slaviti bude: a bude jako zrozený v zemi: jestližeby pak kdo nebyl obřezán, nebude jísti z něho.
49. Týž zákon bude tu zrodilému, a příchozímu, kterýž jest pohostinu u vás.
50. I učinili všickni synové israelští, jakž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi a Aronovi,
51. a téhož dne vyvedl Hospodin syny israelské z země egyptské po houfích jejich.

Kapitola 13.

Rozkaz Boží o posvěcení všeho prvorozeného a slavení Velikonoci. 17. Cesta lidu israelského z Egypta.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Posvěť mi všeho prvorozeného, což otvírá život mezi syny israelskými, tak z lidí jako z hovad: neboť mé jest to všecko. (Luk. 2, 23.)
3. I řekl Mojžíš k lidu: Pamatujte na den tento, v kterémž jste vyšli z Egypta, a z domu služebnosti, že v ruce silné vyvedl vás Hospodin z místa tohoto: abyste nejedli kvašeného chleba.
4. Dnes vycházíte měsíce nového obilí*.
5. A když uvede tebe Hospodin do země Chananejského, a Hethej-

4) t. prvního podletního měsíce, když na východě klasy ječné již zralé jsou.

ského, a Amorrhejského, a Hevejského, a Jebusejského, kterouž přisáhl otcům tvým, že ji dá tobě, zemi tekoucí mlékem a medem, slaviti budeš tento obyčej slavnosti v tento měsíc.

6. Sedm dní jísti budeš chleby přesné: a v den sedmý bude slavnost Hospodinova.

7. Přesné chleby jísti budete za sedm dní: nebude spatříno u tebe nic kvašeného, ani ve všech končinách tvých.

8. A budeš vypravovati synu svému v ten den, řka: Totoť jest, což učinil mi Hospodin, když jsem vyšel z Egypta.

9. A bude jako znamení na ruce tvé, a jako památka před očima tvýma*: a aby zákon Hospodinův vždycky byl v ústech tvých: nebo v ruce silné vyvedl tebe Hospodin z Egypta.

10. Ostříhati budeš takové pocty v určený čas ode dnů do dnů.

11. A když uvede tebe Hospodin do země Chananejských, jakž přisáhl tobě a otcům tvým, a dá tobě ji:

12. oddělíš všecko, což otvírá život, Hospodinu, a což prvorozeného jest mezi hovady tvými: cožkolivěk míti budeš samců, posvětíš Hospodinu.

13. Prvorozené osla změníš za ovci: paklibys nevyplatil, zabiješ. Všecko pak prvorozené člověka z synů svých, penězi vyplatíš.

14. A kdyžby se tázal tebe syn tvůj zejtra, řka: Co jest to? odpovíš jemu: V ruce silné vyvedl nás Hospodin z země egyptské, z domu služebnosti.

15. Nebo když se byl zatvrdil Farao, a nechtěl nás propustiti, pobil Hospodin všecko prvorozené v zemi egyptské, od prvorozeného z lidí, až do prvorozeného z hovad: protož obětuji Hospodinu všecky samce, kteříž otvírají život, a všecko prvorozené z synů svých vyplacuji.

16. Bude tedy jako znamení na ruce tvé, a jako zavěšeného něco, pro památku, mezi očima tvýma: proto že v ruce silné vyvedl nás Hospodin z Egypta.

17. Tedy když propustil Farao lid, nevedl jich Bůh po cestě země filistinské, kteráž blízká jest: rozjímaje, aby snad nepykal, kdyby viděl proti sobě války povstávati, a nevrátil se do Egypta.

18. Ale obvedl jej po cestě pouště, kteráž jest podlé moře červeného: a v odění vstoupili synové israelští z země egyptské.

19. Vzal také Mojžíš kosti Josefovy s sebou: proto že byl přísahou zavázal syny israelské, řka: Navštíví vás Bůh, vyneste kosti mé odsud s sebou.

20. A vyšedše z Sokoth rozbili stany v Etham na posledních končinách pouště.

21. Hospodin pak předcházel je k ukázání cesty, přes den v sloupu oblakovém, a přes noc v sloupu ohnivém: aby byl vůdce cesty obojího času. (1. Kor. 10, 1.)

22. Nikdy nezmizel sloup oblakový přes den, ani sloup ohnivý přes noc, před lidem.

Kapitola 14.

Honění synů israelských. 21. Rozdělení moře rudého. 24. Egyptští ztopeni.

1. Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka:

2. Mluv synům israelským, ať navrátíce se, rozbijí stany naproti Fihahiroth, kteréž jest mezi Magdalum, a mořem proti Bélsefon: naproti němu položíte vojska nad mořem.

3. I řekne Farao o synech israelských: Souženi jsou na zemi, sevřela je poušť.

4. A zatvrdím srdce jeho, a bude honiti vás: a budu oslaven v Faraonovi, a ve všem vojsku jeho. A

9) t. budeš to sobě tak připomínati, jakobys to měl na ruce a na čele zaznamenáno.

zvědí Egyptští, že já jsem Hospodin. I učinili tak.

5. A zvěstováno jest králi egyptskému, že utekl lid: a změněno jest srdce Faraonovo, a služebníků jeho, nad lidem, a řekli: Co jsme chtěli učiniti, že jsme propustili Israele, aby nesloužil nám?

6. Zapřáhl tedy do svého vozu, a veškeren lid svůj vzal s sebou.

7. A vzal šest set vozů výborných, a cožkoli v Egyptě vozů bylo: a vůdce všeho vojska.

8. I zatvrdil Hospodin srdce Faraona krále egyptského, i honil syny israelské: ale oni byli vyšli v ruce vyvýšené.

9. A když honili je Egyptští po nich se pustivše, našli je v stanich nad mořem: všickni jezdci i vozové Faraonovi, a všecko vojsko bylo v Fihahiroth proti Bélsefon.

10. A když se přiblížil Farao, pozdvihše synové israelští očí, uzřeli Egyptské za sebou: i báli se velmi: a volali k Hospodinu,

11. a řekli k Mojžíšovi: Snad nebylo hrobů v Egyptě, proto jsi vyvedl nás, abychom zemřeli na poušti? Co jsi to učinil, že jsi vyvedl nás z Egypta?

12. Zdaliž jsme toho nemluvili tobě v Egyptě, řkouce: Odejdi od nás, ať sloužíme Egyptským? Nebo mnohem lépe bylo sloužiti jim, nežli zemříti na poušti.

13. I řekl Mojžíš k lidu: Nebojte se: stůjte, a vizte veliké skutky Hospodinovy, kteréž učiní dnes: nebo Egyptských, kteréž nyní vidíte, nikoli více neuzříte na věky.

14. Hospodin bude bojovati za vás, a vy budete mlčeti.

15. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Co voláš ke mně? Mluv synům israelským, ať jdou.

16. Ty pak zdvihni hůl svou, a vztáhni ruku svou na moře, a rozděl je: aby šli synové israelští u prostřed moře po suše.

17. Já pak zatvrdím srdce Egyptských, aby honili vás: a oslaven budu v Faraonovi, i ve všem vojsku jeho, a v vozích, i v jezdcích jeho.

18. A zvědí Egyptští, že já jsem Hospodin, když budu oslaven v Faraonovi, a v vozích, i v jezdcích jeho.

19. A pozdvih se anděl Boží, kterýž předcházel vojska israelská, zašel za ně: a s ním spolu sloup oblakový, odstoupiv z místa předního, z zadu

20. stál mezi vojsky Egyptských, a vojsky Israelských: a byl oblak temný, a osvěcující noc, tak že k sobě vespolek celý čas noční přistoupiti nemohli.

21. A když vztáhl Mojžíš ruku na moře, odjal je Hospodin vějícím prudkým a horkým větrem přes celou noc, a obrátil moře v sucho: i rozdělena jest voda.

22. I vešli synové israelští prostředkem suchého moře: nebo byla voda jako zeď po pravé straně jejich i po levé. (Žid. 11, 29.)

23. A honíce [je] Egyptští, vešli za nimi do prostřed moře, a všecka jízda Faraonova, vozové jeho, i jezdci.

24. A již bylo bdění jitřní, a hle pohleděv Hospodin na vojska Egyptských skrze sloup ohně a oblaku, pobil vojsko jejich:

25. a zpřevracel kola vozů, i neseni jsou do hlubiny. Řekli tedy Egyptští: Utecme před Israelem: neboť Hospodin bojuje za ně proti nám.

26. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Vztáhni ruku svou na moře, ať se zase vrátí vody na Egyptské, na vozy, i jezdce jejich.

27. A když vztáhl Mojžíš ruku proti moři, navrátilo se hned na úsvitě k prvnímu místu: a když utíkali Egyptští, potkaly je vody, a uvalil je Hospodin do prostřed vln.

28. I navrátily se vody, a přikryly vozy i jezdce všeho vojska Faraonova, kteříž následujíce byli vešli do moře: ani jeden nezůstal z nich.

29. Synové pak israelští šli prostředkem suchého moře, a vody jim byly jako za zeď po pravé i po levé straně:
30. i vysvobodil Hospodin v ten den Israele z ruky Egyptských.
31. I viděli Egyptské mrtvé na břehu mořském, a ruku velikou, kterouž byl prokázal Hospodin na nich: i bál se lid Hospodina, a věřili Hospodinu, i Mojžíšovi služebníku jeho.

Kapitola 15.

Píseň Mojžíšova. 23. Oslazení hořkých vod. 27. Příchod synů israelských do Elim.

1. Tehdy zpíval Mojžíš i synové israelští píseň tuto Hospodinu, a řekli: Zpívejme Hospodinu: nebo slavně zveleben jest, koně i jezdce uvrhl do moře.
2. Síla má, i chvála má Hospodin, a učiněn jest mi k spasení: tenť jest Bůh můj, a oslavovati budu ho: Bůh otce mého, a vyvyšovati budu ho.
3. Hospodin jako muž bojovník, všemohoucí jmeno jeho.
4. Vozy Faraonovy, i vojsko jeho uvrhl do moře: výborná knížata jeho ztopena jsou v moři rudém.
5. Propasti přikryly je, sstoupili do hlubiny jako kámen.
6. Pravice tvá, Hospodine, zvelebena jest v síle: pravice tvá, Hospodine, pobila nepřítele.
7. A v množství slávy své ssadil jsi protivníky své: pustil jsi hněv svůj, kterýžto sežral je jako oheň strniště.
8. A duchem prchlivosti tvé shromážděny jsou vody: stála tekutá voda, shromážděny jsou propasti u prostřed moře.
9. Řekl nepřítel: Honiti budu, a dohoním se [jich], děliti budu kořisti, naplní se duše má: vytrhnu z pošvy meč svůj, pobijeť je ruka má.
10. Vál vítr tvůj, a přikrylo je moře: potopeni jsou jako olovo v vodách prudkých.
11. Kdo podobný tobě mezi silnými, Hospodine? Kdo podobný tobě, tak velebný v svatosti, hrozný a chvalitebný, činící divné věci?
12. Vztáhl jsi ruku svou, i pozřela je země.
13. Vůdce jsi byl v milosrdenství svém lidu, kterýž jsi vykoupil: a nesl jsi jej v síle své ku příbytku svatému tvému.
14. Vstoupili lidé, a hněvali se: bolesti zachvátily obyvatele filistinské.
15. Tehdáž zkormoucena jsou knížata edomská, silné moabské podjalo třesení: ztrnuli všickni obyvatelé chananejští.
16. Připadniž na ně strach a lekání pro velikost ramene tvého: ať jsou nepohnutedlní jako kámen, dokud nepřejde lid tvůj, Hospodine, dokud nepřejde lid tvůj tento, kterýž jsi opanoval.
17. Uvedeš je, a štípíš na hoře dědictví svého, na přepevném příbytku svém, kterýž jsi vzdělal, Hospodine: svatyně tvá, Pane, kterouž tvrdily ruce tvé.
18. Hospodin kralovati bude na věky i více.
19. Nebo vjel jezdec Farao s vozy i s jezdci svými do moře, a obrátil na ně Hospodin vody mořské: synové pak israelští šli po suše, u prostřed jeho.
20. Vzala tedy Maria, prorokyně, sestra Aronova, buben v ruku svou: a vyšly všecky ženy za ní s bubny, a houfy zpívajícími,
21. jimžto začínala, řkouc: Zpívejmež Hospodinu, nebo slavně zveleben jest, koně i jezdce jeho uvrhl do moře.
22. Hnul pak Mojžíš lidem israelským od moře rudého, a vyšli na poušť Sur: i chodili tři dny po poušti, a nenalezli vody.
23. A přišli do Mara, aniž mohli píti vod z Mara, proto že byly hořké: odkudž i příhodné jmeno místu tomu dal, nazvav je Mara, to jest hořkost.

24. I reptal lid proti Mojžíšovi, řka: Co budeme píti?
25. Ale on volal k Hospodinu, kterýž ukázal mu dřevo: kteréžto jakž vložil do vod, v sladkost obráceny jsou. Tu ustanovil jemu přikázaní, a soudy, a tu zkoušel ho,
26. řka: Uposlechneš-li hlasu Hospodina Boha svého, a což pravého jest před ním, budeš-li činiti, a budeš-li poslouchati přikázaní jeho, a ostříhati všech ustanovení jeho: žádného neduhu, kterýž jsem vložil na Egypt, neuvedu na tebe; nebo já Hospodin uzdravitel tvůj.
27. Přišli pak do Elim synové israelští, kdež bylo dvanácte studnic vod, a sedmdesáte palm: i rozbili stany podlé vod.

Kapitola 16.

Příchod Israelských na poušť Sin, a reptání jejich. 12. Bůh jim dal křepelky, a mannu. 14. Zpráva o sbírání a 32. zachování manny.

1. Išli z Elim, a přišlo všecko množství synů israelských na poušť Sin, kteráž jest mezi Elim a Sinaj: patnáctého dne měsíce druhého, po vyjití jejich ze země egyptské.
2. I reptalo všecko shromáždění synů israelských proti Mojžíšovi a Aronovi na poušti.
3. A řekli synové israelští k nim: O bychom byli zemřeli skrze ruku Hospodinovu v zemi egyptské, když jsme sedávali nad hrnci masa, a najídali se chleba do sytosti: proč jste nás vyvedli na poušť tuto, abyste zmořili všecko množství hladem?
4. Řekl pak Hospodin k Mojžíšovi: Aj, já dštíti budu vám chleby s nebe: ať vychází lid, a sbírá, což stačí na jedenkaždý den: abych zkusil ho, chodí-li v zákoně mém, čili ne.
5. Dne pak šestého* ať připraví, coby vnesli: a ať jest dvakrát více, než co sbírávali na jedenkaždý den.

5) Šestý den, náš pátek, jmenoval se odtud den připravování (Parasceve).

6. I řekli Mojžíš a Áron ke všem synům israelským: Večer poznáte, že Hospodin vyvedl vás z země egyptské:
7. a ráno uzříte slávu Hospodinovu: nebo slyšel reptání vaše proti Hospodinu: my pak co jsme, že jste reptali proti nám?
8. I řekl Mojžíš: Dáť vám Hospodin večer maso jísti, a ráno chleby do sytosti: protože slyšel reptání vaše, jímž jste reptali proti němu: nebo my co jsme? aniž jest proti nám reptání vaše, ale proti Hospodinu.
9. Řekl také Mojžíš k Aronovi: Rci všemu shromáždění synů israelských: Přistupte před Hospodina: nebo slyšel reptání vaše.
10. A když mluvil Áron ke všemu shromáždění synů israelských, ohlédli se na poušť: a hle sláva Hospodinova ukázala se v oblaku.
11. Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka:
12. Slyšel jsem reptání synů israelských, mluv k nim: Večer budete jísti maso, a ráno nasyceni budete chleby: a zvíte, že já jsem Hospodin Bůh váš.
13. Stalo se tedy u večer, že přiletěvše křepelky přikryly ležení: ráno také rosa ležela vůkol ležení.
(4. Mojž. 11, 31.)
14. A když přikryla svrchek země, ukázalo se na poušti cosi drobného, a jako v stoupě ztlučeného, nápodobného k jíní na zemi.
(Jan. 6, 31.)
15. Což když uzřeli synové israelští, pravili vespolek: Man hu? což vyznamenává: Co jest to? Nebo nevěděli, coby bylo. Jimžto řekl Mojžíš: To jest ten chléb, kterýž Hospodin dal vám k jedení.
(1. Kor. 10, 3.)
16. Tatoť jest řeč, kterouž přikázal Hospodin: Ať nasbírá jedenkaždý z něho, jak mnoho stačí k jedení: gomor* na jednohokaždého

16) t. míra, která vážila asi osm liber a

člověka, podlé počtu duší vašich, kteréž bydlí v stanu, tak vezmete.
17. I učinili tak synové israelští: a nasbírali jiný více, jiný méně.
18. I měřili na míru gomor: aniž měl více, kdo více nasbíral: ani kdo méně byl připravil, nalezl méně: ale jedenkaždý, podlé toho, což sníst mohl, shromáždil.
(2. Kor. 8, 15.)
19. I řekl Mojžíš k nim: Žádný ať z toho nepozůstavuje k jitru.
20. Oni pak neuposlechli ho, ale zanechali sobě [z toho] někteří z nich až do jitra, i počalo rozlézati se červy, a shnilo: i rozhněval se na ně Mojžíš.
21. Sbírali pak ráno jedenkaždý, jak mnoho stačiti mohlo k jedení: a když se zahřílo slunce, rozpouštělo se to.
22. V den pak šestý nasbírali pokrmu dvojnásobně, to jest dvé gomor na jednohokaždého člověka: přišla pak všecka knížata množství, a vypravovali [to] Mojžíšovi.
23. Kterýž řekl jim: Toť jest, což mluvil Hospodin: Odpočinutí soboty posvěceno jest Hospodinu zejtra. Cožkoli má děláno býti, dělejte: a co má vařeno býti, vařte [dnes]: cožkoli pak zbude, odložte až do rána.
24. I učinili tak, jakž byl rozkázal Mojžíš, a neshnilo to, aniž červ nalezen jest v tom.
25. I řekl Mojžíš: Jeztež to dnes, nebo sobota jest Hospodinova: nebude to nalezeno dnes na poli.
26. Po šest dní sbírejte: v den pak sedmý sobota jest Hospodinova, protož nebude to nalezeno.
27. I přišel sedmý den: a vyšedše [někteří] z lidu sbírat, nenašli.
28. Řekl pak Hospodin k Mojžíšovi: Dokavad nechcete ostříhati přikázaní mých, a zákona mého?
29. Viztež, že Hospodin dal vám sobotu, a proto dne šestého dal vám pokrmů dvojnásobně: ať zůstane jedenkaždý sám u sebe*, žádný ať nevychází z místa svého dne sedmého.
30. I odpočinul lid dne sedmého.
31. A nazval dům israelský jmeno toho [pokrmu] Man: kterýž byl jako símě koliandrové bílé, a chuť jeho jako chleba bílého s medem.
32. Řekl pak Mojžíš: Tatoť jest řeč, kterouž přikázal Hospodin: Naplň gomor z něho, a ať jest chován k budoucím pořád rodům: aby znali chléb, kterýž jsem vám dával jísti na poušti, když jste vyvedeni byli z země egyptské.
33. I řekl Mojžíš k Aronovi: Vezmi nádobu jednu, a naklaď do ní manny, jak mnoho může vjíti do gomor: a slož před Hospodinem k zachování rodům vašim,
34. jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi. I položil ji Áron v stánku k chování.
35. Synové pak israelští jedli mannu za čtyřiceti let, dokudž nepřišli do země obyvatelné: tím pokrmem krmeni byli, dokudž nepřišli k končinám země chananejské*.
36. Gomor pak jest desátý díl Efy.

postačila, že i největší jedlík nasycen býti mohl.

29) Sám u sebe, t. doma, jako se říká: „U nás, u vás."
35) Učí sv. Otcové, že manna byla předobrazení večeře Páně, ježto se Kristus sám nazýval pravým chlebem s nebe, kterýž dává život světu. (Jan 6, 33.)

Kapitola 17.

Reptání Israelských v Rafidim pro nedostatek vody. 6. Vydání vody z skály. 8. Boj s Amalechitskými.

1. Tedy vyšedši všecko množství synů israelských z pouště Sin, po stanovištích svých podlé řeči Hospodina, rozbili stany v Rafidim, kdež nebylo vody k nápoji lidu.
2. Kterýž, domlouvaje se na Mojžíše, řekl: Dej nám vody, abychom pili. Jimž odpověděl Mojžíš: Co se domlouváte na mne? Proč pokoušíte Hospodina?
3. Žíznil tedy tam lid pro nedo-

statek vody, a reptal na Mojžíše, řka: Proč jsi vyvedl nás z Egypta, abys zmořil nás i děti naše, i hovada žízní?

4. Volal pak Mojžíš k Hospodinu, řka: Co učiním s lidem tímto? Ještě maličko a ukamenuje mne.

5. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Jdi před lidem, a pojmi s sebou z starších israelských: a hůl, kterouž jsi udeřil řeku, vezmi do ruky své, a jdi. (1. Kor. 10, 4.)

6. Aj já státi budu tam před tebou, na skále Horeb: i udeříš skálu, a vyjde z ní voda, aby pil lid. Učinil Mojžíš tak před staršími israelskými:

7. a nazval jméno místa toho: Pokušení, pro svár synů israelských, a že pokoušeli Hospodina, řkouce: Jestli Hospodin mezi námi, čili ne*?

8. Přišel pak Amalech, a bojoval proti Israelovi v Rafidim.

9. I řekl Mojžíš k Josue: Vyber muže: a vytáhna bojuj proti Amalechovi: zejtra já státi budu na vrchu hory, maje hůl Boží v ruce své.

10. Učinil Josue tak, jakž byl mluvil Mojžíš, a bojoval proti Amalechovi: Mojžíš pak a Áron, a Hur vstoupili na vrch hory.

11. A když pozdvihoval Mojžíš rukou, přemáhal Israel: pakli maličko upouštěl, přemáhal Amalech.

12. Ruce pak Mojžíšovy byly těžké: vzavše tedy kámen, podložili pod něj, na němž se posadil: Áron pak a Hur zdržovali ruce jeho z obou stran. I stalo se, že ruce jeho neustály, až do západu slunce.

13. I zahnal Josue Amalecha a lid jeho mečem.

14. Řekl pak Hospodin k Mojžíšovi: Vpiš to na památku do knihy, a vlož v uši Josue: nebo vyhladím památku Amalechovu pod nebem.

15. I vzdělal Mojžíš oltář: a nazval jmeno jeho: Hospodin povýšení mé, řka:

16. Že ruka Hospodina na trůnu, a boj Hospodinův bude proti Amalechovi, od národu do národu.

Kapitola 18.

Jethro přišel k Mojžíšovi, 14. jehožto rady uposlech Mojžíš, 24. ustanovil soudce lidu.

1. A když uslyšel Jethro, kněz madianský, příbuzný Mojžíšův všecky věci, kteréž byl učinil Bůh Mojžíšovi, a Israelovi lidu svému, a že vyvedl Hospodin Israele z Egypta:

2. vzal Seforu manželku Mojžíšovu, kterouž byl odeslal:

3. a dva syny její, z nichž jeden sloul Gersam, neb řekl otec: Příchozí jsem byl v zemi cizí;

4. druhý pak Eliezer: nebo řekl: Bůh otce mého spomocník můj, a vytrhl mne z meče Faraonova.

5. Přišel tedy Jethro, příbuzný Mojžíšův, a synové jeho, i žena jeho k Mojžíšovi na poušť, kdež byl vojsko položil podlé hory Boží [Horeb, výš 3, 1.].

6. A vzkázal Mojžíšovi, řka: Já Jethro příbuzný tvůj jdu k tobě, i žena tvá, i dva synové tvoji s ní.

7. Kterýž vyšed vstříc příbuznému svému, poklonil se a políbil ho: i pozdravili se vespolek slovy pokojnými. A když vešel do stanu,

8. vypravoval Mojžíš příbuznému svému všecko, což učinil Hospodin Faraonovi a Egyptským pro Israele; i všecku práci, kteráž se jim přihodila na cestě a že vysvobodil je Hospodin.

9. I radoval se Jethro ze všeho dobrého, kteréž byl učinil Hospodin Israelovi, proto že vytrhl jej z ruky Egyptských,

10. a řekl: Požehnaný Hospodin, kterýž vysvobodil vás z ruky Egyptských, a z ruky Faraonovy, kterýž vytrhl lid svůj z ruky Egypta.

7) t. jest to vyvedení nás z Egypta Hospodinův skutek, či toliko vlastní Mojžíšův?

11. Nyní jsem poznal, že [jest] veliký Hospodin nade všecky bohy*: proto že pyšně činili proti nim.
12. Obětoval tedy Jethro příbuzný Mojžíšův zápaly a oběti Bohu: a přišli Áron, i všickni starší israelští, aby jedli chléb s ním před Bohem*.
13. Druhého pak dne posadil se Mojžíš, aby soudil lid, kterýž stál před Mojžíšem od jitra až do večera.
14. Což když viděl příbuzný jeho, totiž všecku práci jeho při lidu, řekl: Co jest to, což děláš s lidem? Proč sám sedíš, a všecken lid čeká od jitra až do večera?
15. Jemužto odpověděl Mojžíš: Přichází ke mně lid hledaje vyřčení Božího.
16. A když mají nějakou rozepři, přicházejí ke mně, abych soudil mezi nimi, a ukázal přikázaní Boží, a ustanovení jeho.
17. Ale on řekl: Nedobře to děláš:
18. bláznivou prací chřadneš i ty, i lid tento, kterýž s tebou jest: nad možnost tvou jest práce, sám ji nebudeš moci snésti.
19. Ale poslechni slov mých, a rad, a bude Bůh s tebou. Buď ty lidu v tom, což k Bohu přísluší, abys donášel k němu, co se praví*:
20. a ukazoval lidu posvátné obyčeje, a řád pocty Boží i cestu, po kteréžby choditi měli, a dílo, kteréžby dělati měli.
21. Opatř pak ze všeho lidu muže mocné, a bohabojné, v nichž by byla pravda, a kteřížby nenáviděli lakomství, a ustanov z nich tisícníky, i setníky, i padesátníky, a desátníky,
22. kteřížby soudili lid každého času: cožbykoli pak většího bylo, ať vznášejí na tebe, a sami menší věci toliko nechť soudí: a polehč sobě, děle břímě mezi jiné.
23. Jestliže to učiníš, vyplníš rozkázaní Boží, a přikázaní jeho budeš moci snésti: a veškeren tento lid navracovati se bude k místům svým v pokoji*.
24. Což uslyšev Mojžíš, učinil všecko, což on poradil.
25. A vybrav muže statečné ze všeho Israele, ustanovil je knížaty lidu, tisícníky, a setníky, a padesátníky, a desátníky.
26. Kteříž soudili lid každého času: cožkoli pak těžšího bylo, vznášeli na něho, snadnější toliko věci soudíce.
27. I propustil příbuzného svého: kterýž vracuje se odšel do země své.

Kapitola 19.

Příchod Israele na poušť Sinaj, a úmluva Boží s ním. 14. Lid posvěcen. 20. Bůh sstoupil na horu Sinaj.

1. Měsíce třetího po vyjití Israele z země egyptské, v ten den přišli na poušť Sinaj.
2. Nebo táhnouce z Rafidim, a přišedše až na poušť Sinaj, položili se na témž místě, a tam Israel rozbil stany naproti hoře.
3. Mojžíš pak vstoupil k Bohu. I povolal ho Hospodin s té hory, a řekl: Toto díš domu Jakobovu, a zvěstuješ synům israelským:
4. Sami jste viděli, co jsem učinil Egyptským, kterak jsem nesl vás [jako] na křídlách orličích, a pojal k sobě.
5. Jestliže tedy poslouchati budete hlasu mého, a budete-li ostříhati úmluvy mé, budete mi za vlastní nábytek ze všech lidí: nebo má jest všecka země.

11) t. nade všecky domnělé bohy jiných národů. Ostatek rozuměj tak: Protože Egyptští proti Israelským pyšně sobě počínali: podobným způsobem poníženi budou. Jako Farao chtěl dítky židovské utopiti, tak on sám s vojskem svým u vodách stopen jest.

12) t. aby s ním hodovali při oběti, jakž byl obyčej při obětech, zvláštní aneb posvátné hody držeti (Viz 5. Mojž. 12, 7.)

19) t. nesnadné věci, o něž se jedná, a kteréž podlé zákona Božího, až dotud vydaného, rozhodnouti se nemohou.

23) t. nebude mu třeba čekati od rána až do večera, a bude spokojen.

6. A vy budete mi za království kněžské, a národ svatý. Tať jsou slova, kteráž mluviti budeš k synům israelským.
7. Přišel Mojžíš, a svolav starší lidu, předložil jim všecky řeči ty, kteréž byl rozkázal Hospodin.
8. I odpověděl všecken lid společně: Všecko, co mluvil Hospodin, budeme činiti. A když vnesl zas Mojžíš slova lidu k Hospodinu,
9. řekl jemu Hospodin: Již nyní přijdu k tobě v mrákotě oblakové, aby mne slyšel lid mluvícího k tobě, a věřil tobě na věky. Zvěstoval tedy Mojžíš slova lidu Hospodinu.
10. Kterýžto řekl jemu: Jdi k lidu, a posvěť jich dnes a zejtra, a ať zeperou roucha svá.
11. A ať jsou hotovi ke dni třetímu: nebo v den třetí sstoupí Hospodin přede vším lidem na horu Sinaj.
12. A ustanovíš meze lidu vůkol, a díš k nim: Varujte se, abyste nevstoupili na horu, ani nedotýkali se krajů jejích: každý, kdožby se dotekl hory, smrtí umře.
13. Ruka nedotkne se ho, ale kamením uházen, nebo ustřílen střelami bude: buď žeby bylo hovado, neb člověk, nebudeť živ. Když počne troubiti trouba, tehdáž ať oni vstoupí na horu.
14. I sstoupil Mojžíš s hory k lidu, a posvětil ho. A když vyprali roucha svá,
15. řekl k nim: Buďtež hotovi ke dni třetímu, a nepřibližujte se k manželkám svým.
16. A již byl přišel třetí den, a jitro se osvětlilo: a hle počala slyšána býti hřímání, a osvěcovati se blýskání, a oblak velmi hustý přikrývati horu, a zvuk trouby více a více zněl: i bál se lid, kterýž byl v ležení.
17. A když vyvedl je Mojžíš vstříc Bohu z místa ležení, stáli dole pod samou horou.
18. Všecka pak hora Sinaj kouřila se: protože sstoupil Hospodin na ni v ohni, a vystupoval dým z ní, jako z peci: i byla všecka hora hrozná.
19. A zvuk trouby pomalu rozmáhal se více, a dále se protahoval: Mojžíš mluvil, a Bůh odpovídal jemu.
20. I sstoupil Hospodin na horu Sinaj na samý vrch hory, a povolal Mojžíše na vrch její. Kamžto když vstoupil,
21. řekl k němu: Sstup, a osvědč lidu: aby snad nechtěl přestoupiti mezí k vidění Hospodina, a zhynuloby z nich veliké množství.
22. Kněží také, kteříž přistupují k Hospodinu, ať se posvětí, aby nezabil jich.
23. I řekl Mojžíš k Hospodinu: Nebudeť moci lid obecný vstoupiti na horu Sinaj: nebo ty jsi osvědčil, a přikázal řka: Polož meze okolo hory, a posvěť ji.
24. Jemuž řekl Hospodin: Jdi, sstup: a [potom] vstoupíš ty a Aron s tebou: kněží pak a lid ať nepřestupují mezí, ani vstupují k Hospodinu, aby snad neusmrtil jich.
25. I sstoupil Mojžíš k lidu, a všecko vypravoval jim.

Kapitola 20.

Desatero Božích přikázaní. 18. Strach lidu. 24. Rozkaz o vzdělání oltáře.

1. I mluvil Hospodin všecky řeči tyto:
2. Já jsem Hospodin Bůh tvůj, kterýž jsem vyvedl tebe z země egyptské, z domu služebnosti.
3. Nebudeš míti bohů cizích přede mnou.
4. Neučiníš sobě rytiny ani žádného podobenství, kteréž jest na nebi svrchu, a kteréž na zemi dole, ani těch věcí, které jsou u vodách pod zemí.
5. Nebudeš se jim klaněti, ani jich ctíti: já jsem Hospodin Bůh tvůj silný, horlivý, navštěvující nepravost otců na synech, do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteříž nenávidí mne:

6. a činící milosrdenství nad tisíci, těm, kteříž milují mne, a ostříhají přikázaní mých.
7. Nevezmeš jmena Hospodina Boha svého nadarmo, neboť nebude míti za nevinného Hospodin toho, kdoby vzal jmeno Hospodina Boha svého nadarmo.
8. Pomni, abys den sobotní světil.
9. Šest dní budeš pracovati, a dělati všecka díla svá.
10. Sedmého pak dne sobota Hospodina Boha tvého jest. Nebudeš dělati žádného díla v něm, ty, i syn tvůj, i dcera tvá, služebník tvůj, i děvka tvá, hovado tvé, i příchozí, kterýž jest v branách tvých.
11. Nebo v šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi, i moře, i všecko, což v nich jest, a odpočinul v den sedmý: protož požehnal Hospodin dne sobotního, a posvětil ho.
12. Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl na zemi, kterouž tobě dá Hospodin Bůh tvůj.
13. Nezabiješ.
14. Nesesmilníš.
15. Nepokradeš.
16. Nepromluvíš proti bližnímu svému křivého svědectví.
17. Nepožádáš domu bližního svého: aniž požádáš manželky jeho, ani služebníka, ani děvky, ani vola, ani osla, ani ničehož, což jeho jest.
18. Veškeren pak lid viděl hlasy, a světla, a zvuk trouby, i horu kouřící se: a přestrašeni, i hrůzou poraženi jsouce, stáli zdaleka,
19. řkouce Mojžíšovi: Mluv ty s námi, a slyšeti budeme: nechť nemluví nám Hospodin, abychom snad nezemřeli.
20. I řekl Mojžíš k lidu: Nebojte se: nebo aby zkusil vás, přišel Bůh, a aby strach jeho byl mezi vámi, a abyste nehřešili.
21. I stál lid zdaleka. Mojžíš pak přistoupil k mrákotě, v kteréž byl Bůh.
22. Řekl nad to Hospodin k Mojžíšovi: Toto díš synům israelským: Vy jste viděli, že s nebe mluvil jsem vám.
23. Nebudete dělati bohů stříbrných: ani bohů zlatých neučiníte sobě.
24. Oltář z země uděláte mi, a budete obětovati na něm zápaly, a pokojné oběti své, ovce své, i voly, na každém místě, na němž památka bude jmena mého: přijdu k tobě, a požehnám tobě.
25. Uděláš-li pak mi oltář kamenný, nevzděláš ho z tesaného kamení: nebo jestliže pozdvihneš nože na něj, poskvrněn bude.
26. Nebudeš vstupovati po stupních k oltáři mému, aby nebyla odkryta hanba tvá*.

Kapitola 21.

Práva soudná od Boha lidu israelskému ustanovená.

1. Tito jsou pak soudové, kteréž předložíš jim.
2. Koupíš-li služebníka hebrejského, šest let bude sloužiti tobě: sedmého odejde svobodný darmo.
3. S jakým oděvem vejde, s takovým ať odejde: jestližeby měl ženu, i žena vyjde spolu.
4. Jestliže pán dá jemu ženu, a [ona] zrodí syny a dcery: žena i děti její budou pána jeho: on pak vyjde s oděvem svým.
5. Pakliby řekl služebník: Miluji pána svého, i manželku, i děti, nevyjdu svobodný*:
6. podá ho pán bohům*, i bude postaven ke dveřům, a veřejům, a probodne ucho jemu šídlem**: a bude mu služebníkem na věky.
7. Jestližeby kdo prodal dceru svou za děvku, nevyjde [ze služby], jako děvky vycházejí.
8. Nelíbila-liby se očím pána svého, kterémuž dána byla, pro-

26) t. abys neobnažil se, kráčeje po stupních.
5) t. raději volím tu zůstati v službě, než bez nich svoboden býti.
6) t. postaví ho před soudci, jakožto Boží místo držícími. — ** Na znamení, že vždy potom k domu jeho přináležeti bude.

pustí ji; lidu pak cizímu nebude míti moci prodati ji, jestliže jí pohrdl.

9. Pakliby synu svému zasnoubil ji, podlé obyčeje dcer učiní jí.

10. Pakliby druhou jemu pojal, opatří děvce svadbu, i roucha, ani mzdy poctivosti neodepře.

11. Jestližeby těch třech věcí [jí] neučinil, vyjde darmo bez peněz.

12. Kdoby udeřil člověka, chtěje ho zabiti, smrtí ať umře.

13. Kdo pak nečinil úkladu, ale Bůh jej vydal v ruce jeho: uložím tobě místo, do něhožby uteci měl.

14. Jestližeby kdo z úmysla zabil bližního svého a skrze úklady: i od oltáře mého odtrhneš jej, aby umřel.

15. Kdoby udeřil otce svého, neb matku, smrtí ať umře.

16. Kdoby ukradl člověka, a prodal ho, přesvědčen jsa v vině, smrtí ať umře.

17. Kdoby zlořečil otci svému, neb matce, smrtí ať umře.
(Mat. 15, 4.)

18. Jestližeby se svadili muži, a udeřilby který bližního svého kamenem nebo pěstí, a tenby neumřel, ale leželby na lůžku:

19. jestližeby povstal a chodil vně o holi své, nevinný bude, kdo udeřil, však tak, aby práce jeho, i náklady na lékaře nahradil.

20. Kdoby udeřil služebníka svého, neb děvku holí, a umřeliby v rukou jeho, hříchem vinen bude.

21. Jestližeby pak jeden den, neb dva na to živ byl, nebude poddán pokutě, nebo peníze jeho jsou.

22. Jestližeby se svadili muži, a udeřilby někdo ženu těhotnou, a potratilaby sice, než sama živaby zůstala: poddán bude škodě, jak velikéby muž ženy té požádal, a soudcové usoudili.

23. Pakliby smrt její potom přišla, dá duši za duši,

24. oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nohu za nohu,

25. spáleninu za spáleninu, ránu za ránu, modřinu za modřinu.
(Mat. 5, 38.)

26. Jestližeby kdo udeřil služebníka svého v oko, anebo děvku, a učinilby je jednooké, propustí je svobodné za oko, kteréž vyloupil.

27. Zub také jestližeby vyrazil služebníku, nebo děvce své, též propustí je svobodné.

28. Jestližeby vůl utrkl muže neb ženu, a umřeliby, ukamenován bude, a nebude jedeno maso jeho: ale pán vola nevinný bude.

29. Pakli vůl trkavý byl od včerejška, i před včerejškem, a osvědčiliby to pánu jeho, a nezavřelby ho, a zabilby muže neb ženu: i vůl ukamenován bude, i pána jeho zabijí.

30. Pakliby peníze jemu uloženy byly, dá za duši svou, cožbykoli požádáno bylo.

31. Syna také a dceru jestližeby utrkl, podobnému soudu poddán bude.

32. Jestližeby služebníka, a děvku ztrkal, třiceti lotů stříbra* pánu [jejich] dá: vůl pak kamením uházen bude.

33. Jestližeby kdo otevřel cisternu aneb vykopal, a nepřikryl by ji, a upadlby vůl neb osel do ní,

34. dá pán cisterny cenu hovad: co pak jest umrtveného, jeho bude.

35. Jestližeby vůl cizí vola něčího ranil, a ten umřelby: prodají vola živého, a rozdělí peníze, maso pak mrtvého mezi sebou rozdělí.

36. Pakli věděl, že vůl trkavý byl od včerejška a před včerejškem, a neostříhal ho pán jeho: dá vola za vola, a zabitého celého vezme.

Kapitola 22.

Úsudkové Boží při zlodějství a škodě, a některých jiných věcech.

1. Jestližeby kdo ukradl vola, neb ovci, a zabilby je neb pro-

32) t. asi patnácte zlatých; tať byla cena za otroka. Asi za tolik Jidáš Krista prodal.

dal: pět volů za jednoho vola navrátí, a čtyry ovce za jednu ovci.
2. Jestliže zloděj vylamuje dům, nebo podkopávaje bylby zastižen, a jsa raněn umřelby: ten, kdo ho ranil, nebude vinen krví.
3. Pakliby po vyjití slunce to učinil, vraždu spáchal, i on ať umře*. Neměl-liby, coby navrátil za krádež, sám prodán bude.
4. Jestliže nalezeno bude u něho, co ukradl, živé, buď vůl, neb osel, neb ovce: dvojnásobně navrátí.
5. Učinil-liby kdo škodu na poli, neb na vinici, a pustilby hovado své, aby spáslo cizí: cožkoli nejlepšího míti bude na poli svém, neb na vinici, za škodu, jakžby se uvážila, nahradí.
6. Jestližeby vyjda oheň našel trní, a zachvátilby stohy obilí, neb stojící osení na poli, nahradí škodu ten, kdoby oheň zapálil.
7. Jestližeby kdo poručil příteli peníze, neb nádobu k ostříhání, a tomu, kdo přijal, bylyby ukradeny: jestližeby nalezen byl zloděj, dvojnásobně navrátí.
8. Pakliby nebyl zjeven zloděj, pán domu pohnán bude k bohům*, a přisáhne, že nevztáhl ruky své k věci bližního svého,
9. by učinil lest tak na volu, jak na oslu, a ovci, a rouchu a cožkoli škodu přinesti může: před bohy* pře obou přijde: a jestliže oni usoudí, dvojnásobně navrátí bližnímu svému.
10. Poručí-li kdo bližnímu svému osla, vola, ovci, a všeliké hovado k ostříhání, a umřeloby, nebo zemdlelo, nebo od nepřátel zajato bylo, a žádnýby toho neviděl:
11. přísaha bude prostředkovati, že nevztáhl ruky své k věci bližního svého: i přijme pán přísahu, a onen nebude nucen k navrácení.
12. Pakliby krádeží bylo vzato, nahradí škodu pánu.
13. Pakliby udáveno bylo od zvěři, ať vznese na něho, co jest udáveno, a nebude platiti.
14. Kdoby od bližního svého něco z těch věcí vypůjčil, a byloby zemdleno, neb umřelo v nepřítomnosti pána, navrátiti přinucen bude.
15. Pakliby přítomen byl pán, nenavrátí, zvláště jestliže přišlo najaté za mzdu díla svého*.
16. Jestližeby kdo podvedl pannu ještě nezasnoubenou, a spalby s ní: dá jí věno, a bude ji míti za manželku.
17. Jestližeby otec panny nechtěl jí dáti, dá peníze podlé způsobu věna, kteréž panny mají obyčej bráti.
18. Čarodějníkům nedopustíš živu býti.
19. Kdoby se sešel s hovadem, smrtí ať umře.
20. Kdo obětuje bohům, kromě Hospodinu samému, usmrcen bude.
21. Příchozího nezarmoutíš, ani ho sužovati budeš: nebo jste i sami příchozí byli v zemi egyptské.
22. Vdově a sirotku nebudete škoditi.
23. Urazíte-li je, volati budou ke mně, a já budu slyšeti křik jejich:
24. a rozhněvá se prchlivost má, a zbiji vás mečem, a budou manželky vaše vdovy, a synové vaši sirotci.
25. Půjčíš-li peněz lidu mému chudému, kterýž bydlí s tebou, nebudeš naň nastupovati jako dráč, ani ho lichvami obtížíš.
26. Jestliže v základu od bližního svého vezmeš roucho, před západem slunce zase mu je navrátíš.
27. Nebo ten samý jest oděv těla jeho, kterýmž se přikrývá, aniž má jiného, v němžby spal: bude-li

3) Tuto má z hebr. doloženo býti: „Má (zloděj) navrátiti." Neb v takové případnosti, totiž za dne li se dobýval zloděj, měl toliko k navrácení přidržen, a nikoli zabit býti.
8) t. k soudcům.
9) t. soudce.
15) Jestliže bylo najaté, a dříve času toho nájmu padlo, tedy ve mzdu nájmu ta škoda přijde, t. ten, kdož najal, nebude povinen tak mnoho platiti, z čehož najal.

volati ke mně, vyslyším ho, nebo milosrdný jsem.
28. Bohům* utrhati nebudeš: a knížeti lidu svého zlořečiti nebudeš.
29. Desátků svých a prvotin svých neobmeškáš dáti: prvorozeného z synů svých mně dáš.
30. S voly také a s ovcemi též učiníš: sedm dní ať jest s matkou svou, dne osmého mně je odevzdáš.
31. Muži svatí budete mi: masa, kteréž od zvěři bylo najedeno, nebudete jísti, ale psům je vrhnete.

Kapitola 23.

O soudech. 14. O třech největších slavnostech v roce. 20. O zaslíbeních Israelovi učiněných.

1. Nebudeš přijímati hlasu lživého: aniž spojíš ruky své, abys za bezbožného pravil křivé svědectví.
2. Nepostoupíš po zástupu k učinění zlého: ani v soudu povolíš usouzení mnohých, abys se od pravdy odchýlil.
3. Nad chudým také nesmiluješ se v soudu.
4. Trefil-libys na vola nepřítele svého, aneb na osla, an bloudí, zase přiveď ho k němu.
5. Uzřel-libys, an osel toho, jenž tě nenávidí, leží pod břemenem, nepomineš, ale pozdvihneš ho s ním.
6. Neuchýlíš se k odsouzení chudého*.
7. Lži se vystříhati budeš. Nevinného a spravedlivého nezabiješ*: nebo v ošklivosti mám bezbožného.
8. Aniž bráti budeš darů, kteříž také oslepují opatrné, a podvracují slova spravedlivých.
9. Příchozímu obtížným nebudeš: nebo víte příchozích duše*: poněvadž i sami byli jste příchozí v zemi egyptské.
10. Po šest let osívati budeš zemi svou, a shromáždíš úrodu její.
11. Leta pak sedmého ponecháš ji, ať odpočine, aby jedli chudí lidu tvého: a cožkoli pozůstane, ať jedí zvířata polní: tak učiníš na vinici, a na olivoví svém.
12. Šest dní dělati budeš: sedmého dne přestaneš, aby odpočinul vůl i osel tvůj: a občerstvil se syn děvky tvé, a příchozí.
13. Všech věcí, kteréž jsem pravil vám, ostříhejte. A skrze jmeno cizích bohů přisáhati nebudete, aniž bude slyšáno z úst vašich.
14. Třikrát svátky na každý rok slaviti mi budete.
15. Slavnosti Přesnic ostříhati budeš. Sedm dní jísti budeš chleby přesné, jakž jsem přikázal tobě, v čas měsíce nových úrod, když jsi vyšel z Egypta: neukážeš se před obličejem mým prázdný.
16. A [držeti budeš] slavnost žni prvotin práce své, cožkoli jsi vsel na pole. Slavnost také při vyjití roku, když shromáždíš všecky úrody své z pole.
17. Třikrát v roce ukáže se každý z tvých pohlaví mužského před Pánem Bohem tvým.
18. Nebudeš obětovati krve oběti mé při kvasu, aniž pozůstane tuk slavnosti mé až do rána.
19. Prvotiny úrod země své přineseš do domu Hospodina Boha svého. Nebudeš vařiti kozelce v mléku mateře jeho.
20. Aj já pošlu anděla svého, kterýžby šel před tebou, a ostříhal na cestě, a uvedl tě na místo, kteréž jsem připravil tobě.
21. Šetřiž ho, a poslouchej hlasu jeho, aniž se domnívej, žeby směl potupen býti: nebo neodpustí, když prohřešíš, a jest jmeno mé v něm.
22. Pakli uposlechneš hlasu jeho, a učiníš všecko, což mluvím, nepřítelem budu nepřátel tvých a sužovati budu sužující tebe.
23. I půjde před tebou anděl můj, a uvede tebe k Amorrhejskému, a Hethejskému, a Ferezejskému, a Chananejskému, a Hevejskému, a Jebusejskému, kteréž já potru.

28) t. soudcům, představeným.
6) t. k vůli bohatému.
7) t. neodsoudíš k smrti.
9) t. víte, jak jest jim u srdce, že teskno.

24. Nebudeš se klaněti bohům jejich, ani jich ctíti: nebudeš činiti skutků jejich, ale kaziti je budeš, a ztroskoceš obrazy jejich.
25. I budete sloužiti Hospodinu Bohu svému, abych požehnal chlebům tvým, i vodám, a abych odjal nemoc z prostřed tebe.
26. Nebudeť bezdětkyně, ani neplodné v zemi tvé: počet dnů tvých doplním.
27. Strach svůj pustím před tebou, a pobiji všeliký lid, ku kterémuž vejdeš: a všech nepřátel tvých před tebou hřbety obrátím:
28. vypustě sršně napřed, kteříž zaženou Hevejského, a Chananejského, a Hethejského, prvé než vejdeš.
29. Nevyženu jich od tváři tvé v jednom roce: aby země neobrátila se v poušť, a nezrostla proti tobě zvířata.
30. Pomalu vyháněti budu je od tváři tvé, dokudž se nerozmnožíš, a neopanuješ zemi.
31. Položímť pak meze tvé od moře rudého, až k moři palestinskému, a od pouště až k řece: dám v ruce vaše obyvatele země, a vyženu je od tváři vaší.
32. Nevejdeš s nimi v smlouvu, ani s bohy jejich.
33. Ať nebydlí v zemi tvé, aby nepřivedli tě k hříchu proti mně, kdybys sloužil bohům jejich: což tobě jistě bude osidlem.

Kapitola 24.

Mojžíš oznámil lidu přikázaní Boží, 4. i v spis uvedl. 12. Vstoupil zase na horu Sinaj.

1. Mojžíšovi také řekl: Vstup k Hospodinu ty, a Aron, Nadab a Abiu, a sedmdesáte starších israelských, a klaněti se budete z daleka.
2. A sám Mojžíš vstoupí k Hospodinu, a oni se nepřiblíží: aniž lid vstoupí s ním.
3. Přišel tedy Mojžíš, a vypravoval lidu všecka slova Hospodinova, i soudy: i odpověděl všecken lid jedním hlasem: Všecka slova Hospodinova, kteráž mluvil, učiníme.
4. Napsal pak Mojžíš všecky řeči Hospodinovy: a ráno vstav vzdělal oltář pod horou, a dvanácte nápisů* podlé dvanáctera pokolení israelského.
5. A poslal mládence z synů israelských, i obětovali zápalné oběti, a obětovali oběti pokojné Hospodinu, telata.
6. Vzal tedy Mojžíš polovici krve, a vlil do koflíku: díl pak ostatní vylil na oltář.
7. A vzav knihu úmluvy, četl, an lid poslouchal. Kteříž řekli: Všecko, což mluvil Hospodin, učiníme, a budeme poslušni.
8. On pak nabrav krve, pokropil lidu, a řekl: Tato jest krev úmluvy, kterouž učinil Hospodin s vámi, o všech řečech těchto*.
9. I vstoupil na horu Mojžíš a Aron, Nadab, a Abiu, a sedmdesáte z starších israelských:
10. a viděli Boha israelského: a pod nohama jeho bylo jako dílo z kamene safírového, a jako nebe když jasné jest.
11. Aniž na ty, kteříž byli podál odešli z synů israelských, vztáhl ruky své*, i viděli Boha, a jedli i pili.
12. Řekl pak Hospodin k Mojžíšovi: Vstup ke mně na horu, a buď tam; a dám tobě tabule kamenné, a zákon i přikázaní, kteráž jsem napsal: abys učil je.
13. Vstali Mojžíš a Josue služebník jeho: a vstupuje Mojžíš na horu Boží,
14. starším řekl: Počekejtež tuto, dokudž se nenavrátíme k vám.

---

4) t. památných znamení aneb sloupů s nápisy.
8) Mojžíš zpečetil Starý Zákon krví obětní, jako Kristus Zákon Nový svou vlastní krví.
11) t. nic se jim zlého nestalo, živi zůstali, ačkoli Boha osobně viděli, z čehož staří obyčejně smrti se na dáli. (Viz 1. Mojž. 32, 30. Soudc. 6, 22. 23. — 13, 22.)

Máte Árona a Hura s sebou: vznikne-li jaká nesnáz, vznesete na ně.

15. A když vstoupil Mojžíš na horu, přikryl oblak horu:

16. a přebývala sláva Hospodinova nad Sinaj, kryjící ji oblakem za šest dní: sedmého pak dne povolal ho z prostřed mrákoty.

17. Byla pak tvářnost slávy Hospodinovy jako oheň hořící na vrchu hory před obličejem synů israelských.

18. I všed Mojžíš do prostřed mlhy, vstoupil na horu, a tam byl čtyřiceti dní, a čtyřiceti nocí.

Kapitola 25.

Rozkaz o sbírce a vzdělání stánku, 10. též archy úmluvy, a slitovnice, 23. stolu, a svícnu.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

2. Mluv synům israelským, ať vybírají mi prvotiny: od každého člověka, jenž dobrovolně obětovati bude, budete bráti je.

3. Tyto pak jsou věci, kteréž bráti máte: Zlato a stříbro a měď,

4. postavec modrý, a šarlat a červec dvakrát barvený, a kment, srsti kozí,

5. a kůže skopců na červeno barvené, a kůže barvy fialové, a dříví Setim:

6. olej k připravení světel: vonné věci k masti, a kadidla dobré vůně:

7. kamení onyxové, a drahé kamení k okrášlení roucha kněžského, a náprsníku.

8. I udělají mi svatyni, a budu bydliti u prostřed nich:

9. vedlé všeho podobenství stánku, kterýž ukáži tobě, i všech nádob k službě jeho: a tak uděláte ji.

10. Archu z dříví Setim udělejte, jejížto dlouhost ať má půl třetího lokte: širokost půl druhého lokte: vysokost též půl druhého lokte.

11. A pozlatíš ji zlatem nejčistším vnitř i zevnitř: a uděláš nad ní korunu zlatou vůkol:

12. a čtyry kruhy zlaté, kteréž přiděláš k čtyřem úhlům té archy: dva kruhy ať jsou po jedné straně a dva po druhé.

13. Uděláš také sochory z dříví Setim, a obložíš je zlatem.

14. I uvlečeš [je] do kruhů, kteříž jsou po stranách archy, aby bývala nošena na nich:

15. kteříž vždycky budou v kruzích, aniž kdy budou vytahováni z nich.

16. A vložíš do archy to svědectví*, kteréž dám tobě.

17. Uděláš i slitovnici* z zlata nejčistšího: půl třetího lokte bude držeti dlouhost její, a půl druhého lokte širokost.

18. Dva také cherubíny zlaté a kované uděláš, s oboudvou stran slitovnice*.

19. Cherubín jeden ať jest na straně jedné, a druhý na druhé.

20. Obadva kraje slitovnice ať zastírají, roztahujíce křídla, a zastírajíce slitovnici, a ať vespolek hledí na sebe, majíce obrácené tváři k slitovnici, kterouž se má přikrývati archa.

21. Do kteréžto vložíš svědectví, kteréž dám tobě.

22. Odtud budu přikazovati, a mluviti k tobě nad slitovnicí, a z prostředku dvou cherubínů, kteříž budou nad archou svědectví, o všecko, což budu poroučeti skrze tebe synům israelským.

23. Uděláš i stůl z dříví Setim, mající dva lokty z délí, a na šíř loket, a na výsost půl druhého lokte.

24. A okuješ jej zlatem nejčistším: a uděláš mu okolek zlatý vůkol,

25. a tomu okolku korunu vy-

---

16) t. přikázaní, zákon.

17) jinak odpovědnici, t. přikrývadlo či víko na archu zvýšené, a jako trůn, odkudž odpovědi Boží vycházely. Viz níže 20. a 30, 6.

18) Cherubíni byli vyobrazení, mající podobu člověka, orla, lva a hovada. Představovalit zvláště všemohoucnost a moudrost Boží. (Ezech. 1.)

rytou, zvýší čtyř prstů, a nad ní druhou korunu zlatou.

26. Čtyry také kruhy zlaté připravíš, a vložíš je v čtyry úhly téhož stolu, jeden při každé noze.

27. Pod korunou budou kruhové zlatí, aby provlačováni byli sochorové skrze ně, a mohl se stůl nositi.

28. Ty také sochory uděláš z dříví Setim, a obložíš zlatem k nošení stolu.

29. Připravíš i misky, i baňky, kadidlnice, a koflíky, v nichž mají se obětovati oběti mokré, z zlata nejčistšího.

30. A klásti budeš na stůl chleby předložení, před obličejem mým vždycky.

31. Uděláš i svícen kovaný z zlata nejčistšího, sloupec jeho, a pruty, číše, a kuličky, a lilia z něho vycházející.

32. Šest prutů vycházeti bude z boků: tři s jedné strany, a tři s druhé.

33. Tři číše jako na způsob ořecha na každém prutu, a kulička spolu i lilium: a též tři číše nápodobné k ořechu na prutu druhém, a kulička spolu i lilium. To bude dílo šesti prutů, kteříž mají býti vyvedeni z sloupce.

34. Na samém pak svícnu budou číše čtyry na způsob ořecha, a kuličky na každé z nich, a lilia.

35. Kuličky pod dvěma pruty na třech místech, kterých spolu šest jest, vycházejících z sloupku jednoho.

36. I kuličky tedy i prutové z něho budou, všecko kované z zlata nejčistšího.

37. Uděláš i lamp sedm, a postavíš je na svícen, aby svítily naproti.

38. Utěradla také, i kdeby se to, což utřeno jest, hasilo, ať se udělají z zlata nejčistšího.

39. Všecka váha svícna se všemi nádobami jeho míti bude hřivnu zlata nejčistšího*.

40. Vzhlédni, a učiň podlé způsobu, kterýž tobě na hoře ukázán jest.

Kapitola 26.

Vypisuje se způsob stánku.

1. Stánek pak takto uděláš: Deset koltr z bílého lnu přesukovaného, a z postavce modrého, a šarlatu, a červce dvakrát barveného, uděláš proměnných barev, dílem vyšívaným.

2. Dlouhost koltry* jedné bude míti osmmecítma loket: šíř čtyř loktů bude. Jedné míry budou všecky koltry.

3. Pět koltr spolu s sebou spojeno bude, a jiných pět týmž spojením spolu se držeti bude.

4. Oka z hedbáví modrého uděláš po stranách, a při vrších koltr, aby se mohly vespolek spojovati.

5. Padesáte ok koltra míti bude na obou stranách, tak zdělaných, aby oko proti oku přicházelo; a jedno k druhému mohlo se připojiti.

6. Uděláš i padesáte kroužků zlatých, jimiž ostření koltr spojovati se mají, aby jeden stánek učiněn byl.

7. Naděláš i houní z srstí kozích jedenácte, k přikrytí střechy stánku.

8. Dlouhost houně jedné bude míti třiceti loktů, a širokost čtyry: jednostejná míra bude všech [těch] houní.

9. Z nichžto pět spojíš obzvláštně, a šest k sobě vespolek připojíš, tak abys šestou houni v čele střechy na dvé přehnul.

10. Uděláš i padesáte ok po kraji houně jedné, aby se s druhou spojovati mohla: a padesáte ok po

---

39) Cena všeho zlata obnášela asi 4397½ dukátů.

2) U nás tomu říkáme čaloun, visí-li na zděch, koberec, prostírá-li se na stůl neb na zem.

kraji houně druhé, aby se s druhou spojila.

11. Uděláš i padesáte spinadel měděných, kterýmižby se spojovala oka, aby ze všech jedno přikrytí učiněno bylo.

12. Coby pak zbývalo houní, které se připravují k střeše, totiž jedna houně, kteráž zbývá, z polovice její přikryješ zadní stranu stánku.

13. A loket s jedné strany převisne, a druhý s druhé, který zbývá při dlouhosti houní, obadva boky stánku přikrývaje.

14. Uděláš i jiné přikrytí střechy z koží skopových rudých: a nad tím opět jiné přikrytí z modrých koží.

15. Naděláš i desk k stánku stojatých z dříví Setim,

16. z nichž jednakaždá deset loket na dlouhost ať má, a na šíř půl druhého lokte.

17. Na stranách [každé] desky dvoje vydražení bude, jimižby deska [jedna] s druhou deskou se spojovala: a na ten způsob všecky desky připraveny budou.

18. Jichžto dvaceti bude k straně polední, jenž se chýlí k větru polednímu.

19. K nimž čtyřiceti podstavků stříbrných sliješ, aby dva podstavkové pod každou deskou pode dvěma úhly podloženi byli.

20. Na druhé také straně stánku, kteráž se chýlí k půlnoci, dvaceti desk bude,

21. majících čtyřiceti podstavků stříbrných. Dva podstavkové pod jednukaždou desku podloženi budou.

22. K západní pak straně stánku uděláš šest desk:

23. a opět jiné dvě, kteréž v úhlech ať jsou vyzdviženy z zadu za stánkem.

24. A budou spojeny z důlu až k vrchu, a všecky jedno spojení držeti bude. Dvou také desk, kteréž v úhlech postaveny býti mají, podobné spojení zachováno bude.

25. I bude spolu desk osm, podstavků jejich stříbrných šestnácte, dva podstavky pod jednu desku počítaje.

26. Uděláš i svlaků z dříví Setim pět k zdržování desk na jedné straně stánku,

27. a pět jiných na druhé, a v témž počtu k straně západní:

28. kteřížto provlačováni budou prostředkem desk od jednoho konce k druhému.

29. Ty také desky zlatem okuješ, a sliješ na nich kroužky zlaté, skrze kteréžby svlakové opažení zdržovali: kteréžto obložíš plechy zlatými.

30. A vyzdvihneš stánek podlé způsobu, kterýž tobě na hoře ukázán jest.

31. Uděláš i oponu z postavce modrého, a z šarlatu, a z červce dvakrát barveného, a z bílého lnu přesukovaného, dílem vyšívaným, a pěknou rozličností setkanou*:

32. kterouž zavěsíš před čtyřmi sloupy z dříví Setim, jenž i ti sami zlatem obloženi budou, a budou míti makovice zlaté, ale podstavky stříbrné.

33. Provlečena pak bude opona skrze kroužky, za kterouž vnitř postavíš archu svědectví, kterouž i Svatyně, i Svatyně svatých děliti se budou.

34. Položíš i slitovnici na archu svědectví v Svatyni svatých:

35. a stůl vně před oponou: a naproti stolu svícen v straně polední stánku: nebo stůl státi bude na straně půlnoční.

36. Uděláš i zastření tu, kdež se vchází do stánku, z postavce modrého, a z šarlatu, a z červce dvakrát barveného, a bílého lnu přesukovaného, dílem vyšívaným.

37. A pět sloupů z dříví Setim zlatem obložíš, před kteréžto přetažena bude opona: jichžto budou makovice zlaté, a podstavkové měděni.

---

31) s obrazy cherubínů buď vyšívanými neb vetkanými.

Kapitola 27.

Oltář k obětem zápalným. 9. Síň stánku. 20. Olej k rozsvěcování lamp.

1. Uděláš i oltář z dříví Setim, kterýž bude míti pět loket na dlouhost, a tolikéž na šíř, to jest, čtverhranný, a tři lokty na výsost.
2. Rohové pak na čtyřech úhlech z něho budou: a přikryješ jej mědí.
3. I uděláš ku potřebám jeho pánvice k brání popela, a kleště, i vidličky, a nádoby k brání ohně: všecky nádoby z mědi zkuješ.
4. A rošt měděný na způsob sítí: na jehož čtyřech úhlech budou čtyři kruhové měděni:
5. kteréž položíš pod ohniště oltáře: a bude rošt až do prostředku oltáře.
6. Uděláš i dva sochory k oltáři z dříví Setim, kteréž přikryješ plechy měděnými:
7. a provlečeš [je] skrze kruhy, a budou na obou stranách oltáře k nošení.
8. Ne celistvý, ale prázdný a dutý vnitř uděláš jej, jakž jest tobě na hoře ukázáno.
9. Uděláš síň stánku, na jejížto polední straně proti poledni budou opony ze lnu bílého přesukovaného: sto loket jedna strana bude míti na dlouhost.
10. A sloupů dvaceti s tolika podstavky měděnými, kteří makovice s rytinami jejich budou míti stříbrné.
11. Podobně i na straně půlnoční na dýl budou opony sto loket, sloupů dvaceti, a podstavkové měděni v témž počtu, a makovice jejich s rytinami svými stříbrné.
12. Na šíř pak [té] síně, kteráž patří k západu, budou opony po padesáti loktech, a sloupů deset, a podstavků tolikéž.
13. Při té také širokosti síně, která patří k východu, padesáte loktů bude.
14. Kdežto patnácti loktů opony k straně jedné dány budou, a sloupové tři, a podstavků tolikéž:
15. a na straně druhé budou opony patnácti loktů zdélí, sloupové tři, a podstavků tolikéž.
16. Kdež se pak vcházeti bude do síně, bude opona loktů dvacíti, z postavce modrého a šarlatu, a z červce dvakrát barveného, a bílého lnu přesukovaného, dílem vyšívaným: sloupy bude míti čtyry, také s tolika podstavky.
17. Všickni sloupové síně vůkol obloženi budou stříbrnými plechy, s makovicemi stříbrnými, a podstavky měděnými.
18. Na délku bude míti síně loktů sto, na šíř padesát. Výsost pěti loktů bude: a bude učiněna z bílého lnu přesukovaného, a míti bude podstavky měděné.
19. Všecky nádoby stánku ke všem potřebám, a řádům posvátným, tak kolíky jeho, jako [kolíky] síně, z mědi uděláš.
20. Přikaž synům israelským, ať nanesou tobě oleje z stromů olivových nejčistšího a v stoupě ztlučeného: aby hořela lampa vždycky
21. v stánku svědectví, vně před oponou, kteráž přetažena jest před svědectvím. A stavěti budou ji Áron a synové jeho, aby až do jitra svítila před Hospodinem. Ustavičná bude služba ta u potomků jejich mezi syny israelskými.

Kapitola 28.

Vypisuje se roucho nejvyššího kněze.

1. Přijmi také k sobě Arona bratra svého s syny jeho z synů israelských, aby mi úřad kněžský konali Áron, Nádab, a Abiu, Eleazar, a Ithamar.
2. A uděláš roucho svaté Aronovi, bratru svému k slávě a okrase.
3. I budeš mluviti se všechněmi moudrého srdce, kteréž jsem naplnil duchem opatrnosti, aby udělali roucha Aronovi, v nichžby posvěcen jsa sloužil mi.
4. Tato pak budou roucha, kte-

ráž udělají: Náprsník, a náramenník, sukni lněnou úzkou [sukni], čepici a pás. Udělají roucha svatá bratru tvému Áronovi, a synům jeho, aby úřad kněžský konali mi.

5. A vezmou zlato, a modrý postavec, a šarlat, a červec dvakrát barvený, a kment.

6. Udělají pak náramenník z zlata, a postavce modrého, a šarlatu, a z červce dvakrát barveného, a lnu bílého přesukovaného, dílem rozličných barev.

7. Dva kraje spojené míti bude na obou stranách vrchních, aby se v jednom sešli.

8. Samo také setkání, i všecka proměna díla bude z zlata, a postavce modrého, a šarlatu, a červce dvakrát barveného, a bílého lnu přesukovaného.

9. A vezmeš dva kameny onyxové, a vyryješ na nich jmena synů israelských:

10. šest jmen na kameni jednom a šest ostatních na druhém, podlé pořádku narození jejich.

11. Dílem vyryvače, a rytím rytícího kamení drahé vyryješ na nich jmena synů israelských, vsazených do zlata, a [zlatem] obklíčených.

12. A položíš na obou krajích náramenníku na památku synům israelským. A nositi bude Áron jmena jejich před Hospodinem, na obou ramenách, pro připomínání.

13. Uděláš i háčky z zlata,

14. a dva řetízky z zlata nejčistšího vespolek se držící, kteréž zavěsíš na háčky.

15. Náprsník také soudu* uděláš dílem rozličných barev podlé setkání náramenníka, z zlata, z postavce modrého, a šarlatu, a červce dvakrát barveného, a bílého lnu přesukovaného.

16. Čtverhranný bude a dvojitý: míru pídi míti bude tak na dlouhost, jako na širokost.

17. A položíš na něm čtyry řady kamenů drahých: v prvním řadu bude kámen sardius, a topazius, a smaragdus:

18. v druhém karbunkulus, safír a jaspis:

19. v třetím, ligurius, a achát, a ametyst:

20. v čtvrtém, chrysolit, onyx, a beryll. Vsazeni budou do zlata v pořádcích svých.

21. A budou míti jmena synů israelských: dvanácti jmeny vyryti budou, každý kámen jedním jmenem jednoho z dvanáctera pokolení.

22. Uděláš k náprsníku řetězy vespolek se držící z zlata nejčistšího:

23. a dva kroužky zlaté, kteréž vložíš na obadva kraje náprsníka:

24. a řetězy zlaté spojíš s kroužky, kteříž jsou na krajích jeho:

25. a těch řetězů konce spínati budeš dvěma háčky na obojí straně náramenníka, jenž hledí k náprsníku.

26. Uděláš i dva kroužky zlaté, kteréž vložíš na kraje náprsníka, na krajích, kteříž jsou naproti náramenníku, a k jeho zadní straně patří.

27. Ano i jiné dva kroužky zlaté, kteříž se dáti mají na obě strany náramenníka zespod, jenž hledí proti spojení dolejšímu, aby se spojiti mohlo s náramenníkem,

28. a aby byl přitažen náprsník kroužky svými s kroužky náramenníka tkanicí z postavce modrého, aby zůstalo spojení pevné, a na různo od sebe náprsník a náramenník nemohly se odděliti.

29. I bude nositi Áron jmena synů israelských na náprsníku soudu na prsech svých, když vcházeti bude do Svatyně na památku před Hospodinem na věky.

30. Položíš pak na náprsníku soudu Učení, a Pravdu*, kteréž

15) Byla ozdoba zevnitřní na prsech kněze, a sloula náprsník soudu, protože kněz jej na sebe bral, kdykoli soud, neb vůli Boží o věci veliké těm, kdož se s ním radili, oznámiti měl.

30) Dle hebrejského Urim a Thumim t.

budou na prsou Áronových, když vcházeti bude před Hospodina: i bude nositi soud synů israelských na prsech svých, před obličejem Hospodina vždycky.

31. Uděláš i sukni náramenníka všecku z postavce modrého,

32. v jejímž prostředku nahoře bude díra a prým vůkol ní vytkaný, jako bývá obyčejně po krajních stranách roucha, aby se snadně netrhala.

33. Dole pak při podolku též sukně vůkol, jako jablka granátová uděláš, z modrého postavce, a šarlatu, a z červce dvakrát barveného, proměšuje u prostřed zvonečky,

34. tak aby byl zvoneček zlatý, a jablko granátové: a opět zvoneček jiný zlatý, a jablko granátové.

35. I bude se obláčeti v ni Áron při úřadu služebnosti, aby byl slyšán zvuk, když vchází a vychází z Svatyně před obličejem Hospodinovým, a aby neumřel.

36. Uděláš i plech z zlata nejčistšího: na kterémž vyryješ dílem vyrývajícího kamení: *Svaté Hospodinu.*

37. A uvážeš jej tkanicí z postavce modrého, a bude na čepici,

38. visíc nad čelem biskupovým. I bude nositi Áron nepravosti těch věcí, kteréž obětovali, a posvětili synové israelští, při všech dařích a obětováních svých. Budeť pak plech vždycky na čele jeho, aby milostiv byl jim Hospodin.

39. I přivážeš sukni z kmentu, a čepici z kmentu uděláš, i pás dílem vyšívaným.

40. Synům pak Aronovým sukně lněné připravíš, a pásy a čepice k slávě a ozdobě.

41. A oblečeš všemi těmi věcmi Árona bratra svého, i syny jeho s ním, a všech posvětíš rukou, a posvětíš jich, aby úřad kněžský konali mi.

42. Naděláš i nohavic lněných, aby přikrývaly tělo hanby své od ledvin až do stehen:

43. a budou jich užívati Aron, i synové jeho, když budou vcházeti do stánku svědectví, nebo když přistupují k oltáři, aby sloužili v Svatyni, aby nepravostí vinni jsouce nezemřeli. Za právo věčné to bude Áronovi, i semeni jeho po něm.

Kapitola 29.

Rozkaz Boží o svěcení kněží, 36 a oltáře. 38. I o oběti ustavičné.

1. Ale i to učiníš, aby mi na kněžství posvěceni byli. Vezmi tele z stáda, a skopce dva neposkvrněné,

2. a chleby přesné, a koláč bez kvasu, kterýžby byl skropen olejem, oplatky také přesné olejem pomazané: z běli pšeničné všeho naděláš.

3. A do koše vložené obětovati budeš: tele pak a dva skopce,

4. i Arona, a syny jeho přivedeš ke dveřím stánku svědectví. A když umyješ otce s syny jeho vodou:

5. oblečeš Árona v roucha jeho, to jest v lněné, a sukni, a náramenník, a náprsník, který stáhneš pasem,

6. a vstavíš čepici na hlavu jeho, a plech svatý na čepici,

7. a olej pomazání vleješ na hlavu jeho: a tím řádem posvěcen bude.

8. Syny také jeho přivedeš, a zobláčíš v sukně lněné, a opášeš pasem,

9. Árona totiž i syny jeho, a vstavíš jim čepice: i budou mi kněží náboženstvím věčným. Když posvětíš rukou jejich,

---

světlost a dokonalost. Tato slova byla zaznamenána na náprsníku. Vyobrazovalať umění a svatost, jakýmižto nejvyšší kněz měl ozdoben býti. Skrze ně, jak Písmo sv. častěji svědčí, zjevoval Bůh nejvyššímu knězi vůli svou, ne sice tak, žeby na nich zevnitř viditedlno bylo, co Bůh chtěl, nýbrž tak, že nejvyšší kněz vždycky v pochybných záležitostech byl vnitř osvícen, když v plném oděvu kněžském před Hospodinem stoje, také tato slova na sobě měl.

10. přivedeš i tele před stánek svědectví. I vloží Áron i synové jeho ruce na hlavu jeho.
11. a zabiješ je před obličejem Hospodinovým, u dveří stánku svědectví.
12. A nabera krve z telete, položíš na rozích oltáře prstem svým: ostatní pak krev vyleješ k spodku jeho.
13. Vezmeš i tuk všecken, kterýž přikrývá droby, a bránici jater, a dvě ledvinky, i tuk, kterýž na nich jest, a budeš to obětovati v zápal na oltáři:
14. maso pak z telete i kůži, i hnůj spálíš vně za stany, proto že jest to za hřích. (Žid. 13, 12.)
15. Jednoho také skopce vezmeš, na jehožto hlavu vloží Áron, i synové jeho ruce.
16. Kteréhož když zabiješ, nabéřeš z krve jeho, a vyliješ okolo oltáře.
17. Samého pak skopce rozsekáš na kusy; a vymyv droby jeho i nohy, vložíš je na rozsekané maso, i na hlavu jeho.
18. A obětovati budeš celého skopce v zápal na oltáři: obět jest to Hospodinu, vůně nejchutnější oběti Hospodinovy.
19. Vezmeš také skopce druhého, na jehožto hlavu Áron, i synové jeho vloží ruce.
20. Kteréhož když zabiješ, vezmeš z krve jeho, a položíš na konec ucha pravého Árona, i synů jeho, a na palce ruky jejich i nohy pravé, i vyliješ krev na oltář vůkol.
21. A když vezmeš z krve, kteráž jest na oltáři, a z oleje pomazání, pokropíš Árona, i roucha jeho, synů, i roucha jejich. A když budou posvěceni oni, i roucha,
22. vezmeš tuk z skopce, a ocas, a tuk, jenž přikrývá droby, a bránici jater, a dvě ledvinky, i tuk, kterýž na nich jest, a plece pravé, protože jest skopec posvěcení:
23. a jeden pecník chleba, a koláč pokropený olejem, a oplatek z koše přesných chlebů, kterýž postaven jest před obličejem Hospodinovým:
24. a dáš vše v ruce Arona, a synů jeho, a posvětíš jich, zdvihaje [to] před Hospodinem*.
25. A potom přijmeš všecko z rukou jejich, a zapálíš na oltáři v zápalní obět, vůni nejchutnější před obličejem Hospodinovým, nebo obět jeho jest.
26. Vezmeš také hrudíčko ze skopce, kterýmž posvěcen jest Áron, a posvětíš ho pozdvižením před Hospodinem, a budeť na díl tvůj.
27. A posvětíš i hrudíčka posvěceného, i plece, kterouž jsi od skopce oddělil,
28. jímžto posvěcen jest Aron i synové jeho, a budou na díl Árona a synů jeho právem věčným od synů israelských, nebo prvotiny jsou, a počátkové z obětí jejich pokojných, kteréž obětují Hospodinu.
29. Roucho pak svaté, jehož užívati bude Áron, budou míti synové jeho po něm, aby pomazováni byli v něm, a posvěcovány byly ruce jejich.
30. Sedm dní užívati bude ho, kdo biskupem místo něho bude ustanoven z synů jeho, a kdo bude vcházeti do stánku svědectví, aby sloužil v Svatyni.
31. Skopce pak posvěcení vezmeš, a uvaříš maso jeho na místě svatém:
32. kteréž jísti bude Aron, i synové jeho. Chleby také, kteříž jsou v koši, v síňci stánku svědectví, budou jísti,
33. aby byla obět milostivá, a posvěceny byly ruce obětujících. Cizinec* nebude jísti z nich, nebo svatí jsou.
34. Pakliby [co] zůstalo z masa posvěceného, nebo z chlebů až do

---

24) Skrze zdvihání rozumí se zdvihání a jako podávání Bohu oběti nakříž proti čtyřem větrům; byl to obřad, jímžto Bohu, jakožto Pánu světa, obětní dar přinášen byl.
33) Cizinec — kdo není kněz z rodu Áronova.

jitra, spálíš ostatky ohněm: nebudouť jedeni, nebo posvěceni jsou.
35. Všecko, což jsem přikázal tobě, učiníš s Aronem, i syny jeho. Sedm dní posvěcovati budeš rukou jejich:
36. a tele za hřích obětovati budeš každého dne k očistění, a očistíš oltář, když obětovati budeš obět očistění, a pomažeš ho ku posvěcení jeho.
37. Sedm dní očisťovati budeš oltář, a posvěcovati, a bude svatosvatý: každý, kdož se ho dotkne, posvěcen bude.
38. Totoť jest, co obětovati budeš na oltáři: Beránky roční dva na každý den ustavičně,
39. jednoho beránka ráno, a druhého k večerou,
40. desátý díl [míry Efy] běli skropené olejem tlučeným, jenžby měl na míru čtvrtý díl Hin*, a víno k oběti mokré v jednostejné míře na beránka jednoho.
41. Druhého pak beránka obětovati budeš k večerou podlé řádu ranního obětování, a podlé toho, což jsme pověděli, k vůni přechutné:
42. obět [ta] jest Hospodinu obětováním věčným v národech vašich u dveří stánku svědectví před Hospodinem, kdež uložím, abych mluvil k tobě.
43. A tam přikazovati budu synům israelským, a posvěcen bude oltář v slávě mé.
44. Posvětím i stánku svědectví s oltářem, a Arona s syny jeho, aby úřad kněžský konali mi.
45. A budu bydliti u prostřed synů israelských, a budu jim za Boha.
46. A zvěděť, že já [jsem] Hospodin Bůh jejich, kterýž jsem je vyvedl z země egyptské, abych zůstával mezi nimi, já Hospodin Bůh jejich.

40) Efa byla míra na věci suché, a Hin na věci tekuté.

Kapitola 30.

Oltář. 12. Berně na stánek. 18. Umyvadlo. 23. Olej svatý. 34. Zpráva o kadidlu.

1. Uděláš také oltář, k pálení vonných věcí, z dříví Setim,
2. mající loket z délí, a druhý z šíří, to jest, čtverhranný, a dvou loket z výší. Rohové z něho vycházeti budou.
3. A obložíš jej zlatem nejčistším, tak mřížku jeho, jako stěny vůkol, i rohy. A uděláš mu korunu zlatou vůkol,
4. a dva kroužky zlaté pod korunou na každé straně, aby provlečeni byli skrze ně sochorové, a [tak] oltář nošen býval.
5. Ty také sochory uděláš z dříví Setim, a zlatem obložíš je.
6. A postavíš oltář proti oponě, kteráž visí před archou svědectví, před slitovnicí, kterouž se přikrývá svědectví, kdež mluviti budu k tobě.
7. I bude páliti na něm Áron zápal libě vonný ráno. Když zpraví lampy, zapálí jej:
8. a když vstaví je k večerou, páliti bude kadidlo z vonných věcí věčné před Hospodinem v národech vašich.
9. Nebudete obětovati na něm vonné věci složení jiného, ani daru a oběti hovad, ani obětí mokrých obětovati budete.
10. I bude se modliti Aron nad rohy jeho jednou v roce, v krvi*, kteráž obětována jest za hřích, a bude krotiti** na něm po rodech vašich. Svatosvatý bude Hospodinu.
11. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
12. Když vyzdvihneš summu synů israelských podlé počtu, dá jedenkaždý výplatu za duši svou Hospodinu, a nebude rány mezi nimi, kdyžto sečteni budou.
13. Toto pak dá každý, kterýž jde k jmenu, půl lotu podlé váhy

10) t. krví smíří oltář, totiž Boha Hospodina, jednou za rok na veliký den smíření. — ** t. mířiti Boha s vámi.

chrámové. Lot dvaceti halířů má. Polovice lotu obětována bude Hospodinu.
14. Kdož jest v počtu, od dvacíti let a výše, dá plat.
15. Bohatý nepřidá k půl lotu, a chudý nic neumenší.
16. A přijaté peníze, kteréž jsou dány od synů israelských, vydávati budeš na potřeby stánku svědectví, aby bylo připomínání jich před Hospodinem, a aby se slitoval nad dušemi jejich.
17. A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
18. Uděláš i umyvadlo měděné s podstavkem jeho k umývání: a postavíš je mezi stánkem svědectví, a oltářem. A když naleješ [do něho] vody,
19. umývati budou z něho Aron, a synové jeho ruce své i nohy,
20. když budou míti vjíti do stánku svědectví, a když budou míti přistupovati k oltáři, aby obětovali na něm kadidlo z vonných věcí Hospodinu,
21. aby snad nezemřeli. Za právo věčné bude to jemu, i semeni jeho v potomních rodech.
22. A mluvil Hospodin k Mojžíšovi,
23. řka: Vezmi sobě vonné věci, přední míry a výborné pět set lotů, a skořice polovici, to jest, dvě stě a padesáte lotů, prustvorce podobně dvě stě padesáte,
24. kasie* pak pět set lotů na váhu Svatyně, oleje z olivových zahrad míru Hin:
25. a uděláš k pomazání olej svatý, mast složenou dílem lékárnickým,
26. a budeš mazati jím stánek svědectví, a archu zákona,
27. a stůl s nádobami jeho, svícen, i nádoby jeho a oltáře pro kadění,
28. i pro zápalnou obět, i všecky nádoby, kteréž k služebnosti jich přileží.
29. A posvětíš všech těch věcí a budou svatosvaté: kdo se dotkne jich, posvěcen bude.
30. Árona a synů jeho pomažeš, a posvětíš jich, aby úřad kněžský konali mi.
31. Synům také israelským povíš: Tento olej pomazání svatý bude mi v národech vašich.
32. Tělo člověka nebude mazáno jím, a podlé složení jeho nebudete dělati jiného, nebo posvěcený jest, a svatý bude vám.
33. Člověk, kterýbykoli takový složil, a dal z něho cizímu*, vyhlazen bude z lidu svého.
34. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Vezmi sobě vonných věcí, myrrového gumi, a onyxu, galbanu dobré vůně a kadidla nejsvětlejšího: jednostejné váhy budou všecky ty věci,
35. a uděláš kadidlo složené dílem lékárnickým, smíšené pilně, a čisté a posvěcení přehodné.
36. A když v nejdrobnější prach všecko ztlučeš, položíš z něho před stánkem svědectví, na kterém místě budu se ukazovati tobě. Svatosvaté bude vám [to] složení kadidla.
37. Takového složení nebudete dělati ku požívání svému, nebo svaté jest Hospodinu.
38. Člověk, kterýžbykoli udělal podobné, aby vůně jeho požíval, zahyne z lidu svého.

Kapitola 31.

Beseleel, a Ooliab měli stánek dělati. 13. Sobota měla se světiti. 18. Pán Bůh dal Mojžíšovi dvě kamenné desky.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Hle povolal jsem ze jmena Beseleele, syna Uri, syna Hur, z pokolení Júdova,
3. a naplnil jsem ho duchem Božím, moudrostí, a rozumností, i uměním ve všelikém díle,

24) t. koření z kůry jistého indického stromu.

33) t. kdoby nebyl kněz: jinému krom knězi.

4. k vymyšlení, cožkoli řemeslně uděláno býti může z zlata, a z stříbra, a z mědi,
5. z mramoru, a drahého kamení a rozličného dříví.
6. A dal jsem mu tovaryše Ooliaba, syna Achisamechova z pokolení Dan. A v srdci každého umělého složil jsem moudrost: aby udělali všecko, což jsem přikázal tobě:
7. stánek úmluvy, a archu svědectví, a slitovnici, kteráž jest nad ní, i všecky nádoby stánku,
8. a stůl i nádoby k němu, svícen nejčistší s nádobami jeho, i oltáře pro kadění,
9. i pro zápalnou oběť, i všecky nádoby jejich, umyvadlo s podstavkem jeho,
10. roucha svatá k služebnosti Aronovi knězi a synům jeho, aby úřad svůj konali v svatých věcech.
11. Olej pomazání, a složení vonných věcí k kadění v Svatyni. Všecko, což jsem přikázal tobě, udělají.
12. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
13. Mluv synům israelským, a díš k nim: Vizte, abyste soboty mé ostříhali: nebo znamením jest mezi mnou a vámi v národech vašich: abyste věděli, že já [jsem] Hospodin, jenž posvěcuji vás.
14. Ostříhejte soboty mé; nebo svatá jest vám: kdožby ji poskvrnil, smrtí umře: kdoby dělal v ní dílo, zahyne duše jeho z prostředku lidu svého.
15. Šest dní dělati budete dílo: v den sedmý sobota jest, odpočinutí svaté Hospodinu: každý, kdožby dělal dílo v ten den, umře.
16. Ať ostříhají synové israelští soboty, a slaví ji v národech svých. Úmluva jest [to] věčná
17. mezi mnou a syny israelskými, a znamení věčné. Nebo šest dní činil Hospodin nebe i zemi, a v sedmý od díla přestal.
18. I dal Hospodin Mojžíšovi, dokonav tyto řeči na hoře Sinaj, dvě desky svědectví kamenné, psané prstem Božím. (Luk. 11, 20.)

Kapitola 32.

Modlářství při teleti. 7. Boží hněv. 19. Zkažení telete, a pobití modlářů. 31. Modlitba Mojžíšova.

1. Vida pak lid, žeby prodléval Mojžíš sstoupiti s hory, sebrav se proti Aronovi, řekl: Vstaň, udělej nám bohy, kteřížby šli před námi: nebo Mojžíšovi tomu muži, kterýž nás vyvedl z země egyptské, nevíme, co se přihodilo. (Sk. 7, 40.)
2. I řekl k nim Aron: Vezměte náušnice zlaté s uší žen, a synů a dcer vašich, a přineste ke mně.
3. I udělal lid, což byl rozkázal, snášeje náušnice k Aronovi.
4. Kteréžto když on vzal, zformoval je dílem litým, a učinil z nich tele slité. I řekli: Tito jsou bohové tvoji, Israeli, kteříž tebe vyvedli z země egyptské.
5. Což když uzřel Aron, vzdělal oltář před ním, a hlasem hlásného volal, řka: Zejtra slavnost Hospodinova jest.
6. I vstavše ráno obětovali zápalné oběti, i oběti pokojné, i sedl lid, aby jedl, a pil, a vstali, aby hráli.
7. Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka: Jdi, sstup: zhřešil lid tvůj, kterýž jsi vyvedl z země egyptské.
8. Sešli brzo s cesty, kterouž jsi ukázal jim: a udělali sobě tele slité, a klaněli se mu, a obětujíce jemu oběti, řekli: Tito jsou bohové tvoji, Israeli, kteříž tebe vyvedli z země egyptské.
9. A opět řekl Hospodin k Mojžíšovi: Vidím, že lid tento tvrdé šíje jest:
10. pusť mne, ať se rozhněvá prchlivost má proti nim, a zahladím je, a tebe učiním v národ veliký.
11. Mojžíš pak modlil se Hospodinu Bohu svému, řka: Proč, Hospodine, hněvá se prchlivost tvá

na lid tvůj, kterýž jsi vyvedl z země egyptské, v síle veliké, a v ruce mocné?

12. Prosím, aby neřekli Egyptští: Chytře vyvedl je, aby pobil [je] na horách, a vyhladil z země: přestaň hněv tvůj, a buď milostiv nad nepravostí lidu tvého.

13. Rozpomeň se na Abrahama, Isáka, a Israele, služebníky své, jimž jsi přisáhl skrze sebe samého, řka: Rozmnožím símě vaše, jako hvězdy nebeské: a všecku zemi tuto, o kteréž jsem mluvil, dám semeni vašemu, a budete jí vládnouti vždycky.

14. I ukrocen jest Hospodin, tak že neučinil zlého, kteréž byl mluvil proti lidu svému.

15. I navrátil se Mojžíš s hory nesa dvě desky svědectví v ruce své, popsané z obou stran,

16. a udělané dílem Božím: písmo také Boží bylo vyryté na dskách.

17. Uslyšev pak Josue hluk lidu křičícího, řekl k Mojžíšovi: Křik boje slyšeti v staních.

18. Kterýž odpověděl: Neníť to křik ponoukajících k boji, ani křik dohanějících k utíkání: ale hlas zpívajících já slyším.

19. A když se přiblížil k stanům, uzřel tele a tance: i rozhněvav se velmi, hodil z rukou deskami, a rozrazil je pod horou.

20. A uchopiv tele, kteréž byli učinili, spálil a zetřel [je] až na prach*, kterýž vsypal do vody, a dal z něho píti synům israelským**.

21. A řekl k Aronovi: Co tobě učinil lid tento, žes uvedl naň hřích převeliký?

22. Jemuž on odpověděl: Nehněvej se pán můj: nebo ty znáš lid tento, že jest nakloněn k zlému.

23. Řekli mi: Udělej nám bohy, kteřížby před námi šli: nebo tomu Mojžíšovi, který nás vyvedl z země egyptské, nevíme, co se přihodilo.

24. Jimž jsem já řekl: Kdo z vás má zlato? Přinesli, a dali mi [je]: i vrhl jsem je do ohně, i vyšlo toto tele.

25. Vida tedy Mojžíš lid, žeby byl obnažen*: (nebo byl jej obloupil Aron pro ohavnost mrzkosti, a mezi nepřátely nahého postavil,)

26. a stoje v bráně ležení, řekl: Jestli kdo Hospodinův, připoj se ke mně. I shromáždili se k němu všickni synové Lévi:

27. jimžto řekl: Toto dí Hospodin Bůh israelský: Ať vloží muž meč na bedro své: jděte, a vraťte se od brány až k bráně prostředkem ležení, a zabij jedenkaždý bratra, i přítele, i bližního svého*.

28. I učinili synové Lévi podlé řeči Mojžíšovy: i padlo jich v ten den okolo třímecítma tisíců*.

29. I řekl Mojžíš: Posvětili jste rukou svých dnes Hospodinu, jedenkaždý na synu, a bratru svém, aby vám dáno bylo požehnání.

30. Když pak bylo druhého dne, mluvil Mojžíš k lidu: Zhřešili jste hříchem převelikým: vstoupím k Hospodinu, budu-li jakým způsobem moci modlitbou ho ukrotiti pro hřích váš.

31. I navrátiv se k Hospodinu, řekl: Prosím, zhřešilť jest lid tento hříchem převelikým, a udělali sobě bohy zlaté: anebo jim odpusť tuto vinu,

32. anebo neučiníš-li toho, vymaž mne z knihy své, kterouž jsi napsal*.

33. Jemuž odpověděl Hospodin:

---

20) Nemá se tak rozuměti, jakoby to celé tele zlaté bylo: neb z původního textu výš v. 4. rozuměti, že dřevěné a plechem zlatým obložené bylo. Mohlo tedy spáleno a na prach zetřino býti. — ** t. aby v ošklivost uvedl modloslužebnost, poněvadž pravý Bůh rozetřen býti nemůže.

25) t. že se zákona a Boha spustil, nebo dle hebr., že byl rozpustilý, nevázaný.

27) Každého, který se Hospodina, pravého Boha, nepřidrží, byť on bratr, neb přítel, neb příbuzný byl. To pak slyšáno má býti na ty, kteříby vně kromě stanů v skutečném modlářství postiženi byli.

28) Dle hebr. na tři tisíce mužů.

32) t. z knihy živých.

Kdo zhřeší proti mně, toho vymaži z knihy své:

34. ty pak jdi, a uveď lid tento, kamž jsem mluvil tobě: anděl tvůj půjde před tebou. Já pak v den pomsty navštívím i tento hřích jejich.

35. Pobil tedy Hospodin lid pro hřích telete, kteréž byl udělal Áron.

Kapitola 33.

Bůh hrozil lidu, že s ním nepůjde. 15. Mojžíš však předce vyžádal od Boha toho, aby ráčil při lidu zůstati. 18. Týž žádal na tvář Boží patřiti: ale to jemu odepříno.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka: Jdi, vstup z místa tohoto ty, i lid tvůj, kterýž jsi vyvedl z země egyptské, do země, kterouž jsem přisáhl Abrahamovi, Isákovi, a Jakobovi, řka: Semeni tvému dám ji:

2. a pošlu předchůdce tvého anděla, abych vyvrhl Chananea, a Amorrhea, a Hethea, a Ferezea, a Hevea, a Jebusea,

3. a abys všel do země tekoucí mlékem a medem. Neboť nevstoupím s tebou, nebo lid tvrdé šíje jsi: abych snad nezahubil tebe na cestě*.

4. A uslyšev lid řeč tuto přezlou, kvílil: a žádný podlé obyčeje neoblékl se v ozdobné roucho své.

5. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Mluv synům israelským: Lid tvrdé šíje jsi, jednou vstoupím u prostřed tebe, a zahladím tě. Již nyní slož okrasu svou, abych věděl, co učiním tobě.

6. Složili tedy synové israelští okrasu svou u hory Horeb.

7. Mojžíš také vzav stánek, rozbil [jej] vně za stany podál, a nazval jmeno jeho, Stánek úmluvy. A veškeren lid, kterýž měl nějakou otázku, vycházel k stánku úmluvy, za stany.

8. A když vycházel Mojžíš k stánku, povstával veškeren lid, a stál jedenkaždý ve dveřích stanu svého, a hleděli za Mojžíšem, až všel do stánku.

9. Když pak on všel do stánku úmluvy, sstupoval sloup oblaku, a stával u dveří, a mluvil s Mojžíšem,

10. ani viděli všickni, že sloup oblakový stál u dveří stánku. I stávali oni, a klaněli se ze dveří stanů svých.

11. Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi tváří v tvář, [tak] jako má obyčej člověk mluviti k příteli svému. A když se on navracoval do táboru, služebník jeho Josue, syn Nun, mládenec, neodcházel z stánku.

12. Řekl pak Mojžíš k Hospodinu: Velíš, abych vyvedl lid tento, a neoznamuješ mi, koho pošleš se mnou, ješto jsi řekl: Znám tebe ze jmena, a nalezl jsi milost přede mnou.

13. Jestliže tedy nalezl jsem milost před obličejem tvým, ukaž mi tvář svou, abych znal tebe, a nalezl milost před očima tvýma: pohleď na lid svůj, národ tento.

14. I řekl Hospodin: Tvář má půjde před tebou, a odpočinutí dám tobě.

15. I řekl Mojžíš: Jestli ty sám nás nepředejdeš, nevyvozuj nás z místa tohoto.

16. Nebo po čem poznati budeme moci, já i lid tvůj, že jsme nalezli milost před obličejem tvým, leč půjdeš s námi, abychom oslaveni byli ode všech lidí, kteříž bydlí na zemi?

17. Řekl pak Hospodin k Mojžíšovi: I slovo toto, kteréž jsi mluvil, učiním: nebo jsi nalezl milost přede mnou, a tebe znám ze jmena.

18. Kterýž řekl: Ukaž mi slávu svou.

19. Odpověděl: Já ukáži všecko dobré tobě, a povolám ve jmenu Hospodina před tebou: a smiluji

3) t. Kdybych sám táhl s vámi bez anděla, jakožto prostředníka a přímluvčího, bylbych nucen vás pro hříchy na cestě zahubiti.

se, nad kým budu chtíti, a milostiv budu, komu mi se bude líbiti.
20. A opět řekl: Nebudeš moci viděti tváři mé: neboť neuzří mne člověk, a živ bude*.
21. A opět řekl: Hle jest místo u mne, a budeš státi na skále.
22. A když tudy půjde sláva má, postavím tebe v rozsedlině skály, a zakryji tě pravicí svou, dokudž nepřejdu:
23. a pak odejmu ruku svou, a uzříš hřbet můj: tváři pak mé viděti nebudeš moci.

Kapitola 34.

Obnovení přikázaní Božích. 29. Stkvělost a zastírání tváři Mojžíšovy.

1. A potom řekl: Vyteš sobě dvě desky kamenné, podobné prvním, a napíši na nich slova, která měly desky, kteréž jsi rozrazil.
2. Budiž hotov ráno, abys vstoupil hned na horu Sinaj, a státi budeš se mnou na vrchu hory.
3. Žádný ať nevstupuje s tebou, aniž kdo buď vidín po vší hoře: volové také, a ovce ať se nepasou naproti.
4. Vytesal tedy dvě desky kamenné, jaké prvé byly: a v noci povstav vstoupil na horu Sinaj, jakož byl přikázal jemu Hospodin, nesa s sebou desky.
5. A když sstoupil Hospodin v oblaku, stál Mojžíš s ním, vzývaje jmeno Hospodinovo.
6. Kterýžto když pomíjel před ním, řekl: Panující Hospodine Bože, milosrdný, a milostivý, trpělivý, a mnohého slitování, a pravdomluvný,
7. kterýž ostříháš milosrdenství nad tisíci: kterýž odjímáš nepravost, a nešlechetnosti, i hříchy, a žádný sám od sebe není u tebe nevinný. Kterýž odplacuješ nepravost otců na synech, i vnucích, do třetího i čtvrtého kolena.
8. A pospíšiv Mojžíš sklonil se padna na zemi, a pokloniv se,
9. řekl: Jestliže jsem nalezl milost před obličejem tvým, Pane, prosím, abys šel s námi (ač lid tento tvrdé šíje jest), a abys odjal nepravosti naše, i hříchy, a námi vládl.
10. Odpověděl Hospodin: Já vejdu v úmluvu před očima všech, učiním znamení, kteráž nikdy vídána nejsou na zemi, ani v kterých národech: aby viděl lid tento, mezi nímž jsi, skutek Hospodinův hrozný, kterýž učiním. (Jer. 32, 40.)
11. Zachovej všecko to, což dnes přikazuji tobě: já sám vyženu před tváří tvou Amorrhea, a Chananea, a Hethea, Ferezea také, i Hevea, i Jebusea.
12. Varuj se, abys nikdy s obyvateli země té nevcházel v přátelství, kteréžby bylo tobě ku pádu:
13. ale oltáře jejich zboř, modly zlámej, a háje posekej:
14. neklaněj se bohu cizímu, Hospodin horlivý jmeno jeho, Bůh jest horlivý*.
15. Nevcházej v smlouvu s lidmi těch krajin: aby, kdyžby smilnili s bohy svými*, a klaněli se obrazům jejich, nepovolal tebe někdo, abys jedl z obětovaných věcí.
16. Ani manželky z dcer jejich nevezmeš synům svým: aby, kdyžby ony smilnily, neučinily, aby i synové tvoji smilnili s bohy jejich.
17. Bohů slitých neučiníš sobě.
18. Slavnosti přesnic ostříhati budeš. Za sedm dní jísti budeš chleby přesné, jakož jsem přikázal tobě, v čas měsíce novotin*: nebo

20) t. aby živ zůstal; sic jinak kdyby mne viděl, smrt by z toho měl. Žádný pak mne nemůže viděti, dokavadž na zemi žije; neb patření na tvář mou jest zůstaveno vyvoleným v nebi. (Iren.)

14) t. tolik co žárlivý Bůh; nebo tak miluje duši, jako ženich nevěstu, který též nikoho jiného podlé sebe nestrpí.
15) Modlářství v Písmích začasté smilstvím a cizoložstvím se nazývá, protože jím láska a čest, kteráž jedinému pravému Bohu přísluší, na jiné věci se přenáší.
18) t. nového obilí v počátek žni ječné — o velikonoci.

měsíce podletního času vyšel jsi z Egypta.
19. Všecko z pohlaví samcového, což otvírá život, mé bude: ze všech hovad, tak z volů, jako z ovcí, mé bude.
20. Prvorozeného osla vyplatíš ovcí: paklibys ani té ceny zaň nedal, zabit bude. Prvorozeného z synů svých vyplatíš: ani se ukážeš před obličejem mým prázdný.
21. Šest dní pracovati budeš, dne sedmého přestaneš orati i žíti.
22. Slavnost týhodnů* učiníš sobě v prvotinách obilí žni tvé pšeničné: a slavnost, když opět přichází čas roku, a všecko se sklizuje**. (Výš 23, 15.)
23. Po tři časy v roce ukáže se každý z tvých pohlaví mužského před obličejem všemohoucího Hospodina Boha israelského.
24. Nebo, když odejmu národy před tváří tvou, a rozšířím meze tvé, žádný nebude úklady činiti zemi tvé, když budeš vstupovati, a ukazovati se před obličejem Hospodina Boha svého třikrát v roce.
25. Nebudeš obětovati při kvasu krev oběti mé: aniž [co] zůstane do jitra z oběti slavnosti fáse.
26. Prvotiny úrod země tvé obětovati budeš v domu Hospodina Boha svého. Nebudeš vařiti kozelce v mléku mateře jeho.
27. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Napiš sobě slova tato, jimiž i s tebou, i s Israelem učinil jsem smlouvu.
28. Byl tedy tam s Hospodinem čtyřiceti dní, a čtyřiceti nocí: chleba nejedl, a vody nepil, a napsal na deskách slov úmluvy deset*. (5. Mojž. 4, 13.)
29. A když sstupoval Mojžíš s hory Sinaj, držel dvě desky svědectví, a nevěděl, žeby rohatá* byla tvář jeho ze společného rozmlouvání s Hospodinem.
30. Uzřevše pak Áron, a synové israelští rohatou Mojžíšovu tvář, báli se blízko k němu přistoupiti.
31. A povoláni jsouce od něho, navrátili se, tak Áron, jako knížata shromáždění. A když mluvil k nim,
32. přišli k němu také všickni synové israelští: jimž přikázal všecko, což byl slyšel od Hospodina na hoře Sinaj.
33. A dokonav řeči položil zástěru na tvář svou. (2. Kor. 3, 13.)
34. Kterouž vcházeje k Hospodinu, a mluvě s ním, odjímal, dokudž nevyšel, a pak mluvil k synům israelským všecko, což bylo jemu rozkázáno.
35. Kteřížto viděli tvář vycházejícího Mojžíše, že byla rohatá: než zakrýval on opět tvář svou, jestliže kdy mluvil k nim.

Kapitola 35.

O sobotě, a o vzdělání stánku. 20. O ochotném dávání potřeb k stánku. 30. Beseleel a Ooliab k dělání stánku zřízeni jsou.

1. Protož když se shromáždil všecken zástup synů israelských, řekl k nim: To jest, což přikázal Hospodin učiniti.
2. Šest dní dělati budete dílo: sedmý den bude vám svatý, sobota, a odpočinutí Hospodina: kdoby dělal dílo v něm, zabit bude.
3. Nezanítíte ohně ve všech příbytcích svých přes den sobotní.
4. I řekl Mojžíš ke všemu zástupu synů israelských: Tatoť jest řeč, kterouž přikázal Hospodin, řka:
5. Oddělte u sebe prvotiny Hospodinu. Každý dobrovolný a nachylnou myslí ať je obětuje Hospodinu: zlato a stříbro, a měď,
6. postavec modrý, a šarlat, a červec dvakrát barvený, a kment, srsti kozí,
7. a kůže skopců na červeno, a na modro barvené, dříví Setim,
8. a olej ku přípravě světel, a k udělání masti, a věc vonnou k kadění nejchutnější:

22) t. letnice. — ** t. slavnost stánků.
28) t. desatero přikázaní, o něž Bůh s lidem israelským smlouvu učinil.
29) t. rohatá září a stkvělostí. Dle hebr.: Nevěděl, žeby se stkvěla tvář jeho; i viděli tvář jeho stkvělou.

9. kamení onyxové, i kamení drahé k ozdobě náramenníka, a náprsníka.
10. Kdožkoli z vás moudrý jest, ať přijde, a dělá, co Hospodin přikázal:
11. totiž stánek, a střechu jeho, i přikrytí, kroužky, a opažení se svlaky, kolíky, a podstavky:
12. archu a sochory, slitovnici, a oponu, kteráž se před ní roztahuje:
13. stůl s sochory i nádobami, i s chleby předložení:
14. svícen, na němžby se světla stavěla, nádoby jeho i lampy, a olej k chování ohně:
15. oltář pro kadění, a sochory [jeho], a olej pomazání, a kadidlo z vonných věcí: oponu ke dveřím stánku:
16. oltář k zápalní oběti, a rošt jeho měděný s sochory, i nádobami jeho: umyvadlo, i podstavek jeho:
17. koltry síně s sloupy a podstavky, zastření ve dveřích síně,
18. kolíky k stánku a k síni s provázky jejich:
19. roucha, jichž se užívá při služebnosti Svatyně: roucha Árona biskupa, a synů jeho, aby úřad kněžský konali mi.
20. A když vyšlo všecko množství synů israelských od obličeje Mojžíšova,
21. obětovali velmi ochotnou myslí i nábožnou prvotiny Hospodinu, k dělání díla stánku svědectví. Cožkoli k službě, a k rouchům svatým potřebí bylo,
22. muži s ženami dali náramennice, a náušnice, prsteny, a záponky z pravých rukou: všeliká nádoba zlatá k darům Hospodinovým oddělena jest.
23. Měl-li kdo postavec modrý, a šarlat, a červec dvakrát barvený, kment, a srsti kozí, kůže skopců na červeno, a na modro barvené,
24. stříbra a mědi kovy, obětovali [to] Hospodinu, a dříví Setim k rozličným potřebám.
25. Ale i ženy umělé, což byly napředly, daly postavec modrý, šarlat, a červec, a kment,
26. a srsti kozí, dobrovolně všecko dávajíce.
27. Knížata pak obětovali kamení onyxové, i kamení drahé k náramenníku, a náprsníku,
28. a vonné věci, i olej k způsobení světel, a k připravení masti, a [věci] k složení kadidla vůně nejchutnější.
29. Všickni muži i ženy myslí nábožnou obětovali dary, aby byla udělána díla, kteráž byl přikázal Hospodin skrze ruku Mojžíšovu. Všickni synové israelští dobrovolné věci Hospodinu oddali.
30. I řekl Mojžíš k synům israelským: Hle povolal Hospodin ze jmena Beseleele, syna Uri, syna Hur z pokolení Júdova.
31. A naplnil ho duchem Božím, moudrostí a rozumností, i uměním, i všelikým naučením,
32. k vymyšlení, a udělání díla na zlatě, i stříbře, i mědi,
33. i při rytí kamenů, a díle tesařském, cožkoli řemeslně může nalezeno býti,
34. dal v srdce jeho: Ooliaba také syna Achisamechova z pokolení Dan:
35. obadva vyučil moudrosti, aby dělali díla tesařská, krumpéřská, vyšívaná, z postavce modrého, a šarlatu, a červce dvakrát barveného, a kmentu, a aby tkali všecky věci, i všeliké nové věci nalézali.

Kapitola 36.

Lid více obětoval, než bylo potřebí. 8. Udělán jest stánek se všemi k němu příslušejícími věcmi.

1. Dělal tedy Beseleel a Ooliab, i všeliký muž moudrý, jimž dal Hospodin moudrost, a rozumnost, aby uměli řemeslně dělati ty věci, kteréž k službám Svatyně potřebné jsou, a kteréž přikázal Hospodin.
2. A když povolal jich Mojžíš, i všelikého umělého muže, kterémuž byl dal Hospodin moudrost

a kteříž dobrovolně podvolili se k dělání díla,
3. dal jim všecky dary synů israelských. Kteříž když s pilností dělali, na každý den ráno dobrovolné dary lid obětoval.
4. Protož řemeslníci přinuceni jsouce přijíti,
5. řekli Mojžíšovi: Více obětuje lid, nežli jest potřebí.
6. Přikázal tedy Mojžíš hlasem vyvolavače provolati: Ani muž, ani žena ničehož neobětuj více k dílu Svatyně. A tak přestalo obětování darů,
7. protože obětovaných věcí dosti bylo a zbývalo.
8. I dělali všickni srdcem moudří k vyplnění díla stánku, koltr deset ze lnu bílého přesukovaného, a z postavce modrého, a šarlatu, a z červce dvakrát barveného, dílem rozličně protykovaným, a řemeslem, jímž se proměny vyšívají:
9. z nichžto jedna měla na dlouhost osmmecítma loket, a na šíř čtyry: jedna míra byla všech koltr.
10. I spojil pět koltr, jednu s druhou, i jiných pět vespolek s sebou spojil.
11. Nadělal také ok z postavce modrého po kraji koltry jedné z obojí strany, a po kraji koltry druhé tolikéž,
12. aby se proti sobě vespolek scházela oka, a vespolek spojovala.
13. Protož i padesáte slil kroužků zlatých, jenžby spínaly oka koltr, a [aby] učiněn byl jeden stánek.
14. Udělal i houní jedenácte z srstí kozích ku přikrytí střechy stánku:
15. jedna houně na dlouhost měla loktů třiceti, a na šíř lokty čtyry: jedné míry byly všecky houně:
16. z nichžto pět spojil obzvláštně, a šest jiných obzvláštně.
17. A udělal ok padesáte po kraji houně jedné, a padesáte po kraji houně druhé, aby se s sebou vespolek spojovaly.
18. A spínadel měděných padesáte, jimižby se spínala střecha, aby jedno přikrytí ze všech houní učiněno bylo.
19. Udělal i přikrytí stánku z koží skopových na červeno barvených: a jiné svrchu přikrytí z koží modrých:
20. Nadělal i desk stánku z dříví Setim stojatých.
21. Desíti loktů byla dlouhost desky jedné: a půl druhého lokte širokost držela.
22. Dvoje vydražení bylo v jednékaždé desce, aby se jedna s druhou spojovala. Tak udělal u všech desk stánku.
23. Z nichžto dvaceti k straně polední bylo proti větru polednímu,
24. s čtyřiceti podstavky stříbrnými. Dva podstavkové pod jednou deskou kladeni bývali z obojí strany úhlů, kdežto vydražení boků v úhlech se skonávají.
25. K straně také stánku, kteráž patří k půlnoci, udělal dvaceti desk,
26. s čtyřicíti podstavky stříbrnými, dva podstavky pod jednukaždou desku.
27. Proti západu pak, to jest, k té straně stánku, kteráž k moři patří, udělal šest desk,
28. a dvě jiné při jednomkaždém úhlu stánku z zadu:
29. kteréž spojeny byly z důlu až k vrchu, a v jedno spojení spolu se scházely. Tak udělal z obojí strany po úhlech:
30. aby osm desk bylo spolu, a měly podstavků stříbrných šestnácte, totiž dva podstavky pod jednoukaždou deskou.
31. Udělal i svlaky z dříví Setim, pět k zdržování desk jedné strany stánku,
32. a pět jiných k spojení desk druhé strany: a kromě těch, pět jiných svlaků k západní straně stánku proti moři.
33. Udělal také svlak jiný, kterýžby šel po prostředku desk od úhlu až do úhlu.
34. Ta pak opažení desk obložil

zlatem, sliv podstavky jejich stříbrné. A kruhy jejich udělal zlaté, skrze kteréžby sochorové provlačováni býti mohli: a i ty plechy zlatými přikryl.

35. Udělal i oponu z postavce modrého, a šarlatu, červce, a lnu bílého přesukovaného, dílem krumpéřským, proměnnou, a protykovanou.

36. A čtyry sloupy z dříví Setim, kteréž s makovicemi pozlatil, sliv podstavky jejich stříbrné.

37. Udělal i zastření ke dveřím stánku z postavce modrého, šarlatu, červce, a lnu bílého přesukovaného, dílem vyšívaným,

38. a sloupů pět s makovicemi jejich, kteréž přikryl zlatem, a podstavky jejich slil měděné.

Kapitola 37.

Dělá se archa úmluvy. 10. Též stůl. 17. Svícen, 25. a oltář pro kadění.

1. Udělal pak Beseleel i archu z dříví Setim, mající půl třetího lokte na dlouhost, a půl druhého lokte na šíř, vysokost také půl druhého lokte byla: a obložil ji zlatem nejčistším vnitř i zevnitř.

2. A udělal jí korunu zlatou vůkol,

3. sliv čtyry kruhy zlaté ke čtyřem úhlům jejím: dva kruhy po jedné straně, a dva po druhé.

4. Sochory také udělal z dříví Setim, kteréž obložil zlatem,

5. a kteréž uvlekl do kruhu, kteříž byli po stranách archy k nošení jí.

6. Udělal i slitovnici, to jest, místo, z něhož Bůh odpovědi dával, z zlata nejčistšího, půl třetího lokte na dýl, a půl druhého lokte na šíř.

7. Dva také cherubíny z zlata taženého, kteréž postavil z obojí strany slitovnice:

8. cherubína jednoho na konci jedné strany, a cherubína druhého na konci strany druhé: dva cherubíny na obou koncích slitovnice,

9. roztahující křídla a kryjící slitovnici, a na sebe vespolek, i na ni patřící.

10. Udělal i stůl z dříví Setim na dýl dvou loket, a na šíř lokte jednoho, kterýž měl zvýší půl druhého lokte.

11. A obložil jej zlatem nejčistším, a udělal mu okolek zlatý vůkol.

12. A tomu okolku korunu zlatou římsovou, čtyř prstů, a nad touž, druhou korunu zlatou.

13. Slil i čtyry kruhy zlaté, kteréž vložil do čtyř úhlů, jeden při každé noze stolu

14. proti koruně: i uvlékl do nich sochory, aby mohl stůl nošen býti.

15. Ty také sochory udělal z dříví Setim, a obložil je zlatem.

16. A nádoby k rozličným potřebám stolu, misky, baňky, a koflíky, a kadidlnice, z zlata čistého, v nichžto obětovati se mají oběti mokré.

17. Udělal i svícen kovaný z zlata nejčistšího. Z jehožto sloupu prutové, číše, a kuličky, i lilia vycházeli:

18. šest [prutů] po obojí straně, tři prutové s strany jedné, a tři s druhé:

19. tři číše na způsob ořechu na jednomkaždém prutu, a kuličky spolu, i lilia: a tři číše nápodobné ořechu na prutu druhém a kuličky spolu, i lilia. Jednostejné bylo dílo šesti prutů, kteříž vycházeli z sloupu svícnu.

20. Na samém pak sloupu byly čtyři číše na způsob ořechu, a kuličky na každé spolu i lilia:

21. a kuličky pode dvěma pruty na třech místech, kterých spolu šest jest prutů vycházejících z sloupu jednoho.

22. I kuličky tedy, i prutové z téhož byli*, všecko zcela kované z zlata nejčistšího.

23. Udělal i lamp sedm s utěradly jejich, i nádoby, v nichžby se oharkové hasili, z zlata nejčistšího.

24. Hřivnu zlata vážil svícen se všemi nádobami svými.

---

22) t. z jednoho kusu se sloupem svícnu.

25. Udělal i oltář pro kadění z dříví Setim, mající na čtyry hrany po jednom loktu, a na vysokost dva: z jehožto úhlů pocházeli rohové.
26. A obložil jej zlatem nejčistším, s roštem, a s stěnami, i s rohy.
27. I udělal jemu korunu zlatou vůkol, a dva kruhy zlaté pod korunou při každém boku, aby byli uvlačováni do nich sochorové, a oltář mohl nošen býti.
28. Ty pak sochory udělal z dříví Setim, a obložil je plechy zlatými.
29. Složil i olej, k masti posvěcování, a kadidlo z vonných věcí nejčistších, dílem lékárnickým.

Kapitola 38.

Udělán jest oltář k zápalným obětem. 8. Umyvadlo. 9. Síň. 24. Summa všeho nákladu na stánek.

1. Udělal i oltář k zápalné oběti z dříví Setim, pěti loket na čtyry hrany, a tří zvýší:
2. jehožto rohové z úhlů pocházeli, a obložil jej plechy měděnými.
3. A ku potřebám jeho připravil z mědi nádoby rozličné, kotly, kleště, vidlice, háky, a nádoby k brání ohně.
4. A rošt jeho na způsob síti udělal měděný, a pod ním u prostřed oltáře ohniště,
5. sliv čtyry kruhy, k tolika krajům roštu, aby uvláčíni byli do nich sochorové k nošení:
6. a i ty udělal z dříví Setim, a obložil je plechy měděnými:
7. a uvlékl [je] do kruhů, kteříž na bocích oltáře vynikali. Ten pak oltář nebyl celistvý, ale udělaný z prken, a vnitř prázdný.
8. Udělal i umyvadlo měděné s podstavkem jeho z zrcadel ženských, kteréž ponocovaly při dveřích stánku.
9. Udělal i síň, na jejížto straně polední byly koltry, ze lnu bílého přesukovaného, loktů sto,
10. sloupů [k nim] měděných dvaceti s podstavky jejich, makovice sloupů, i všecka rytina díla, stříbrná.
11. Podobně k půlnoční straně, opony, sloupové, a podstavkové, a makovice sloupů, jedné míry, a díla, i kovu, byly.
12. Na té pak straně, kteráž patří k západu, byly koltry padesáti loktů, sloupů k nim měděných deset s podstavky svými, a makovice sloupů, i všecka rytina díla, stříbrná.
13. Proti východu pak padesáti loktů připravil koltry:
14. z nichžto patnácte loktů s sloupy třemi, a s podstavky jejich, jedna strana měla:
15. a na straně druhé (nebo u prostřed obojí [strany] vcházení do stánku udělal) též patnácti loket byly koltry, a sloupové tři a podstavků tolikéž.
16. Všecky koltry síně ze lnu bílého přesukovaného setkány byly.
17. Podstavkové sloupů byli měděni, makovice pak jejich, se všemi rytinami svými, stříbrné: ano i sloupy síně obložil stříbrem.
18. A kudy chodili do ní, dílem vyšívaným udělal zastření z postavce modrého, šarlatu, červce a lnu bílého přesukovaného, kteréž mělo dvaceti loket na dýl: výsost pak pěti loktů byla, podlé míry, kterouž všecky opony síně měly.
19. Sloupové pak: kudy se vcházelo, byli čtyři, s podstavky měděnými, a makovice jejich a rytiny stříbrné.
20. Kolíky také stánku i síně vůkol zdělal měděné.
21. To jsou části stánku svědectví, kteréž vyčteny jsou podlé rozkázaní Mojžíšova k služebnostem levítů skrze ruku Ithamara syna Árona kněze:
22. kteréžto Beseleel, syn Uri, syna Hur, z pokolení Júda k rozkázaní Hospodinovu skrze Mojžíše, dokonal,
23. připojiv sobě tovaryše Ooliaba syna Achisamechova z pokolení Dan: jenž také řemeslníkem výborným v dříví byl, i krumpéřem, i vyšívati uměje z postavce modrého, šarlatu, červce a kmentu.

24. Všeho zlata, kteréž vynaloženo jest na dílo Svatyně, a kteréž jest obětováno v dařích, devětmecítma hřiven bylo, a sedm set třiceti lotů, na váhu Svatyně.
25. Obětováno pak jest od těch, kteří šli na počet od dvacíti let a výše, od šesti set a tří tisíců, a pěti set padesáti oděnců.
26. Bylo nad to sto hřiven stříbra, z nichžto slévání jsou podstavkové Svatyně, a vcházení, kdež opona visí.
27. Sto podstavků uděláno jest ze sta hřiven, jednu hřivnu na každý podstavek počítaje.
28. Z tisíce pak, sedmi set, a sedmdesáti pěti lotů, udělal háky na sloupy, a makovice sloupů, a i ty obložil stříbrem.
29. Mědi také obětováno jest sedmdesáte dva tisíce hřiven a nad to čtyři sta lotů,
30. z nichž sliti jsou podstavkové sloupů, kdež se vchází do stánku svědectví, a oltář měděný s roštem svým, a všecky nádoby, kteréž ku potřebě jeho přileží,
31. a podstavkové síně tak vůkol, jako při vjití jejím, i kolíkové stánku a síně vůkol.

Kapitola 39.

Uděláno jest roucho kněžské. 31. a tak celý stánek se všemi věcmi k němu příslušejícími dodělán byl.

1. Z postavce pak modrého, a šarlatu, červce a kmentu, udělal roucha, v něžby se obláčel Áron, když sloužil v Svatyni, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi.
2. Udělal tedy náramenník z zlata, postavce modrého, a šarlatu, a červce dvakrát barveného, a lnu bílého přesukovaného,
3. dílem krumpéřským; i nastříhal plíšků zlatých, a ztenčil na niti, aby se mohly províjeti skrze prvnějších barev osnovu,
4. a dva kraje vespolek sobě spojené na obou stranách konců,
5. a pás z týchž barev, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.
6. Připravil i dva kameny onyxové, vložené a vsazené do zlata, a ryté řemeslem ryjícího drahé kameny, jmeny synů israelských.
7. I vložil je na vrchní kraje náramenníka, na památku synů israelských, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.
8. Udělal i náprsník dílem krumpéřským podlé díla náramenníka, z zlata, postavce modrého, šarlatu a červce dvakrát barveného, a lnu bílého přesukovaného:
9. čtverhranný, dvojnásobný, na míru pídi.
10. I vložil na něj drahých kamenů řady čtyry. V prvním řadu byl sardius, topazius, smaragdus.
11. V druhém, karbunkulus, safír a jaspis.
12. V třetím, ligurius, achát, a ametyst.
13. V čtvrtém chrysolit, onyx, a beryll, obloženi a zavřeni zlatem po řadech svých.
14. A těch kamenů dvanácte, bylo ryto jmeny dvanácti pokolení israelských, každý jmenem jednoho.
15. Udělali k náprsníku i řetízky s sebou vespolek spojené z zlata nejčistšího:
16. a dva háčky, a tolikéž kroužků zlatých. Kroužky pak položili na obou krajích náprsníku,
17. z nichžby viseli dva řetězové zlatí, kteréž vepnuli na háčky, jenž na úhlech náramenníka vynikali.
18. Ty věci i napřed i na zad tak se s sebou scházely, že náramenník a náprsník vespolek se vázali,
19. přitaženi ku pásu, a kroužky pevně spojeni, kteréž spojovala tkanice z postavce modrého, aby neoslábli, a od sebe se neodhybovali, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi.
20. Udělali také sukni náramenníka všecku z postavce modrého,
21. a díru pro hlavu při svrchní straně v prostředku, a prým vůkol díry vytkaný:

22. dole pak při podolku jablka granátová z postavce modrého, šarlatu, červce a lnu bílého přesukovaného:
23. a zvonečky z zlata nejčistšího, kteréž zavěsili mezi jablky granátovými u podolku sukně vůkol:
24. pak zvoneček zlatý, a [zas] jablko granátové, jimiž okrášlený chodíval biskup, když službu Boží konal, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.
25. Udělali i sukně kmentové, dílem tkaným Aronovi i synům jeho:
26. a čepice s korunkami jejich z kmentu:
27. spodky také lněné, kmentové:
28. pás pak ze lnu bílého přesukovaného, postavce modrého, šarlatu, a červce dvakrát barveného, dílem vyšívaným, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.
29. Udělali i plech svaté poctivosti z zlata nejčistšího, a napsali na něm dílem ryteckým: Svaté Hospodinu,
30. a přivázali jej k čepici tkanicí z postavce modrého, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.
31. Dokonáno jest tedy všecko dílo stánku, i střechy svědectví: a učinili synové israelští všecko, což byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.
32. A obětovali stánek, i střechu, i všecko nádobí, kroužky, dsky, svlaky, sloupy a podstavky,
33. přikrytí z koží skopových na červeno barvených, a jiné přikrytí z modrých koží,
34. oponu, archu, sochory, slitovnici,
35. stůl s nádobami jeho, a s chleby předložení:
36. svícen, lampy, i nádobí jejich s olejem:
37. oltář zlatý, a mast, a kadidlo z vonných věcí:
38. a oponu ku dveřím stánku:
39. oltář měděný, rošt, sochory, a nádoby jeho všecky: umyvadlo s podstavkem jeho: zastření síně, a sloupy s podstavky jejich:
40. zastření k bráně té síně, a provázky její i kolíky. Žádné z nádob se nedostávalo, které k službě stánku, a pro příbytek úmluvy rozkázány jsou, aby učiněny byly.
41. Roucha také, kterých kněží užívají v Svatyni, totiž Áron a synové jeho,
42. obětovali synové israelští, jakož byl přikázal Hospodin.
43. Což když viděl Mojžíš všecko vyplněné, požehnal jim.

Kapitola 40.

Mojžíš vyzdvihl stánek, a všecko pořádně postavil. 32. Velebnost Boží přikrývala stánek v způsobu oblaku, kterýmž oblakem Israelští v svých taženích se spravovali.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Měsíce prvního, prvního dne téhož měsíce, vyzdvihneš stánek svědectví,
3. a postavíš v něm archu, a spustíš před ní oponu:
4. a vnesa stůl, položíš na něm, co řádně přikázáno jest. Svícen státi bude s lampami svými,
5. a oltář zlatý, na němž se pálí vonný zápal, před archou svědectví. Zastření ve dveřích stánku zavěsíš,
6. a před ním [postavíš] oltář zápalné oběti:
7. umyvadlo [také] mezi oltářem a stánkem, kteréž naplníš vodou.
8. A obestřeš síň zastřeními, i kdež se do ní vchází,
9. a vezma olej pomazání pomažeš stánek s nádobami jeho, aby posvěceny byly:
10. též oltář zápalné oběti, i všecky nádoby jeho,
11. umyvadlo [také] s podstavkem jeho: všecky věci olejem pomazání posvětíš, aby byly svatosvaté.
12. A rozkážeš přistoupiti Aronovi, a synům jeho ke dveřím stánku svědectví, a umyté vodou

13. oblečeš v roucha svatá, aby sloužili mi, a pomazání jejich k věčnému kněžství aby sloužilo.
14. I učinil Mojžíš všecko, což byl přikázal Hospodin.
15. Protož měsíce prvního, léta druhého, prvního dne měsíce, postaven jest stánek.
16. A vyzdvihl Mojžíš jej, a položil desky, i podstavky, i sochory, a postavil sloupy,
17. a roztáhl střechu na stánek, vloživ svrchu přikrytí, jakož Hospodin byl přikázal.
18. Vložil i svědectví do archy, uvlék vespod sochory, a dav slitovnici svrchu.
19. A když vnesl archu do stánku, zavěsil před ní oponu, aby vyplnil přikázaní Hospodinovo.
20. Postavil i stůl v stánku svědectví k straně půlnoční vně před oponou,
21. spořádav chleby předložení, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.
22. Postavil i svícen v stánku svědectví naproti stolu na straně polední,
23. vstaviv pořádně lampy, podlé přikázaní Hospodinova.
24. Postavil i oltář zlatý v stánku svědectví, proti oponě,
25. a pálil na něm zápal vonných věcí: jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.
26. Pověsil i zastření ve dveřích stánku svědectví,
27. a oltář zápalné oběti v síni svědectví, obětuje na něm obět zápalnou, i jiné oběti, jakož byl Hospodin přikázal.
28. Umyvadlo také postavil mezi stánkem svědectví a oltářem, naplniv je vodou.
29. I umývali [z něho] Mojžíš a Áron, i synové jeho ruce své i nohy,
30. když vcházeli do stánku úmluvy, a přistupovali k oltáři, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.
31. Vyzdvihl i síň vůkol stánku a oltáře, pověsiv, kdež se do ní vcházelo, zastření. A když se všecky věci dokonaly,
32. přikryl oblak stánek svědectví a sláva Hospodinova naplnila jej.
33. Aniž mohl Mojžíš vjíti do stánku svědectví, neb oblak přistřel všecko, a velebnost Hospodinova jako blesk svítila; neb všecko oblak byl přikryl.
34. Jestliže kdy oblak stánek opouštěl, brali se synové israelští po houfích svých:
35. jestliže visel svrchu, zůstávali na témž místě.
36. Oblak zajisté Hospodinův visel přes den nad stánkem, a oheň v noci, což viděli všickni lidé israelští po všech taženích svých.

Třetí kniha Mojžíšova,

(LEVITICUS.)

Třetí kniha Mojžíšova nazývá se Leviticus, poněvadž se v ní jedná o způsobu nařízení, kterážto náležejí k řádu a povinnostem levítů, jako k. p. oběti zápalné, suché, pokojné a j.; rozdílové mezi živočichy čistými a nečistými; výroční slavnosti a jiné obřady, jakéž bývaly v obyčeji u lidu Božího.

Kapitola 1.

Ukazuje Pán Bůh Mojžíšovi způsob, kterýžby se zachovati měl při obětech zápalných.

1. Povolal pak Mojžíše, a mluvil jemu Hospodin z stánku svědectví, řka:
2. Mluv k synům israelským, a řekneš jim: Člověk, kterýžby z vás obětoval obět* Hospodinu z hovad, to jest, z volů, a ovcí přinášeje oběti,
3. jestliže bude obět jeho zápalná a z skotu; samce neposkvrněného obětovati bude u dveří stánku svědectví, k ukrocení sobě Hospodina:
4. a vloží ruku na hlavu oběti*, a bude příjemná, a k očistění jeho prospívající.
5. I bude obětovati tele před Hospodinem, a budou obětovati synové Aronovi kněží krev jeho, lijíce ji okolo oltáře, který jest před dveřmi stánku.
6. A stáhše kůži z oběti, údy na kusy rozsekají,
7. a podloží na oltáři oheň, narovnavše prvé hranici dříví:
8. a údy, kteříž jsou rozsekáni, svrchu zpořádavše, totiž hlavu, i všecko, což přidrží se jater,
9. droby i nohy vymyté vodou: i zapálí to kněz na oltáři v zápalnou obět a chutnou vůni Hospodinu.
10. Jestliže pak z dobytka obět jest, z ovcí, aneb z koz, k oběti zápalné samce bez poskvrny obětovati bude.
11. A zabije ho při straně oltáře, kteráž hledí k půlnoci, před Hospodinem: krev pak jeho vylijí na oltář synové Aronovi vůkol:
12. a rozdělí údy, hlavu, i všecko, což se přidrží jater: a vloží na dříví, pod kteréž se má podložiti oheň:
13. droby pak a nohy vymyjí vodou. A všecky věci obětované zapálí kněz na oltáři v obět zápalnou, a vůni nejchutnější Hospodinu.
14. Jestliže pak z ptactva, obětování bude oběti zápalné Hospodinu, z hrdliček, aneb z holoubat,

---

2) Israelité měli dvé obětí: *krvavé*, z živočichů, a *nekrvavé*, z rostlin, jinak suché. První se takto dělily: *a*) *Zápalné*, když zabitá zvířata celá, ale bez kůže, na oltáři spálena byla; tyto oběti úplné se Bohu odevzdání vyobrazovaly. *b*) *Pokojné*, prosebné a za díkučinění, když toliko částka spálena, ostatní k hodům obětním dáno bylo, na znamení Bohu povinných díků za obdržená dobrodiní aneb k vyprošení budoucích. *c*) Oběti *za hříchy* a viny, z kterých jeden díl na oltáři, druhý za stanem spálen byl, aneb kněžím se dostal; a ty byly na smíření hříchů (k Žid. 10.). Podlé téhož místa oběti přinášely jen zevnitřní smíření. Vnitřní ospravedlnění před Bohem pocházelo Israelitům toliko skrze víru v zaslíbení Boží, ku kterýmžto zaslíbení Vykupitele hlavně náleželo.

4) t. aby nad ní hříchy vyznal; neb ačkoliv obět zápalná zvláště na znamení úplné poddanosti Bohu byla přinešena, přece s ní též prosba za smíření spojena byla, ješto člověk v porušeném stavu svém žádného nábožného konání předsevzíti nemůže. lečby při tom své hříšnosti, smíření se s Bohem, a polepšení svého pamětliv byl.

15. obětovati ji bude kněz na oltář: a zatoče hlavu k krku, a potrhna místo rány, vypustí krev na okolek oltáře:
16. vole pak hrdla, a peří povrže blízko oltáře k východní straně, na místo, na kteréž popel vysypává se,
17. a zláme křidélka jeho, a nebude sekati, ani železem děliti ho, ale spálí je na oltáři, podlože oheň pod dříví. Zápalná obět jest to, a obětování nejchutnější vůně Hospodinu.

Kapitola 2.

Zpráva o obětech suchých.

1. Kdyžby pak [který] člověk obětoval obět posvátnou Hospodinu, mouka bělná bude obět jeho, i polije ji olejem, a vloží kadidlo*,
2. a přinese [ji] k synům Áronovým kněžím: z nichžto jeden vezme hrst plnou mouky bělné, a oleje, i všecko kadidlo, a položí památku na oltáři, k vůni nejchutnější Hospodinu*..
3. Co pak ostatního bude z oběti, bude Áronovo, i synů jeho, svatosvaté z obětí Hospodinových.
4. Když pak obětovati budeš obět pečenou v peci: z mouky bělné, totiž chleby bez kvasu, skropené olejem, a koláče přesné olejem pomazané budou.
5. Jestliže obět tvá bude z pánve, [ať jest] z mouky bělné skropené olejem, a bez kvasu*,
6. a rozdělíš ji na drobné kousky, a naliješ na ni oleje.
7. Pakli z roštu bude obět, rovně mouka bělná olejem skropena bude:
8. kterouž obětuje Hospodinu, dáš v ruce kněze.

1) Kadidlo vyobrazovalo vzhůru k Bohu vstupující modlitbu.
2) Obět se tu nazývá památkou, protože Boha na jeho milosrdenství plná zaslíbení pamatovati měla.
5) Pro význam obětujícího, že má čist býti, jelikož kvas jest znamení nešlechetnosti srdce. (1. Kor. 5, 8.)

9. Kterýž když obětovati bude ji, vezme památné z oběti, a páliti je bude na oltáři, k vůni chutné Hospodinu;
10. cožkoli pak ostatního jest, bude Áronovo, i synů jeho, svatosvaté z obětí Hospodinových.
11. Všeliká obět, kteráž se obětuje Hospodinu, bez kvasu bude: aniž co kvasu a medu zapáleno bude v obět Hospodinu*.
12. Prvotiny toliko těch věcí obětovati budete a dary: na oltář pak nebudou vloženy, v vůni chutnou*.
13. Kteroužkoli obět obětovati budeš, solí ji osolíš, aniž odejmeš soli úmluvy Boha tvého od oběti své. Při každé oběti své obětovati budeš sůl*.
14. Jestližebys pak obětoval dar z prvotin obilí svého Hospodinu, z klasů ještě zelených, upražíš je ohněm, a zetřeš na způsob krupice, a tak obětovati budeš prvotiny své Hospodinu,
15. nalije svrchu oleje, a kadidlo vlože, nebo obět Hospodinova jest:
16. z kteréžto kněz zapálí na památku daru, díl obilí zetřeného, a oleje, i všecko kadidlo.

Kapitola 3.

Nařídil Bůh, jak se měly obětovati pokojné oběti.

1. Jestliže pak obět pokojná* bude obět jeho, a bude-li chtíti z volů obětovati, samce neb samici, neposkvrněné bude obětovati před Hospodinem.

11) Med jest obrazem tělesnosti a chlipnosti, jejížto okušení sladké, ale v následcích hořké jest. Kdo obětuje, má jí prázden býti. (Theod.)
12) Israelité prvé, nežli z požitků svých jedli, museli z nich něco obětovati. Tomu se říkalo prvotiny, a náleželo vše kněžím.
13) Sůl vyobrazuje neporušitedlnost, a tedy spolu i trvanlivost úmluvy.
1) V hebr. jazyku se slovem pokoj všecko dobré vyznačuje. Takové oběti měly sloužiti k vzbuzení vděčnosti k Bohu a k rozníceni lásky k bližnímu.

2. I vloží ruku na hlavu oběti své, kteráž zabita bude u dveří stánku svědectví, a vylijí synové Aronovi kněží krev vůkol oltáře.
3. A obětovati budou z oběti pokojné v obět Hospodinovu tuk, kterýž přikrývá droby, a cožkoli tuku jest vnitř:
4. dvě ledviny s tukem, kterýmž se přikrývají slabiny, i bránici jater s ledvinkami.
5. I páliti to budou na oltáři v obět zápalnou, podložíce oheň pod dříví: v obět vůně nejchutnější Hospodinu.
6. Pakli z ovcí bude jeho obět a obět pokojných, buď že samce, neb samici obětovati bude, bez poskvrny budou.
7. Bude-li beránka obětovati před Hospodinem,
8. vloží ruku svou na hlavu oběti své: kteráž zabita bude v síni stánku svědectví: a vylijí synové Aronovi krev jeho okolo oltáře.
9. A obětovati budou z oběti pokojné obět Hospodinu: tuk, i ocas celý
10. s ledvinami, a tuk, kterýž přikrývá břicho, i všecky droby, i oboje ledvinky s tukem, kterýž jest podlé slabin, i bránici jater s ledvinkami.
11. A páliti to bude kněz na oltáři k potravě ohně, a oběti Hospodinovy.
12. Bude-li koza jeho obět, a bude-li ji obětovati Hospodinu,
13. vloží ruku svou na hlavu její: a zabije ji u dveří stánku svědectví. I vylijí synové Aronovi krev její vůkol oltáře,
14. a vezmou z ní k potravě ohně Hospodinova, tuk, kterýž přikrývá břicho, a kterýž přikrývá všecky droby:
15. dvě ledvinky s bránicí, kteráž jest na nich podlé slabin, i tuk jater s ledvinkami:
16. a páliti to bude kněz na oltáři, k potravě ohně, a nejchutnější vůně. Všeliký tuk Hospodinův bude
17. právem věčným po rodech [vašich], a ve všech příbytcích vašich: ani krve, ani tuku nikoli nebudete jísti.

Kapitola 4.

Způsob, kterýž se měl zachovati při obětování oběti za hříchy z nevědomí učiněné při osobách rozdílných.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Mluv synům israelským: Člověk, kterýžby zhřešil z nevědomí, a učinilby něco ze všech přikázaní Hospodinových, což přikázal, aby činěno nebylo:
3. jestližeby kněz, kterýž pomazán jest, hřešil, čině aby hřešil i lid, obětovati bude za svůj hřích tele neposkvrněné Hospodinu,
4. a přivede je ke dveřím stánku svědectví před Hospodina, a vloží ruku na hlavu jeho, a zabije je Hospodinu.
5. Vezme také z krve telete, vnesa ji do stánku svědectví.
6. A když omočí prst v té krvi, kropiti jí bude sedmkrát před Hospodinem proti oponě Svatyně.
7. A položí z též krve na rohy oltáře, na němž se kadí vonnými věcmi nejpříjemnějšími Hospodinu, kterýž jest v stánku svědectví. Všecku pak ostatní krev vylije k podstavku oltáře zápalné oběti u dveří stánku.
8. A tuk telete odejme za hřích, tak ten, kterýž droby přikrývá, jako všecko, což vnitř jest:
9. dvě ledvinky, a bránici, kteráž jest na nich podlé slabin, i tuk jater s ledvinkami,
10. jako se odjímá od telete oběti pokojné: a páliti to bude na oltáři zápalné oběti.
11. Kůži pak i všecko maso, s hlavou, i s nohami, i s droby, i s hnojem,
12. i s ostatním tělem vynese ven za stany, na místo čisté, kdež se popel vysýpá: a zapálí to na

hranici drev, a na místě vysypaného popele to spáleno bude.
13. Jestližeby pak veškeren zástup israelský nevěděl, a skrze nevědomost učinil, co proti přikázaní Hospodinovu jest,
14. a potomby poznal hřích svůj, obětovati bude za hřích svůj tele, a přivede je ke dveřím stánku.
15. A položí starší lidu ruce na hlavu jeho před Hospodinem. A když bude zabito tele před obličejem Hospodinovým,
16. vnese kněz, který pomazán jest, z krve jeho do stánku svědectví,
17. a omoče prst kropiti bude [jí] sedmkráte proti oponě.
18. A položí z též krve na rohy oltáře, kterýž jest před Hospodinem v stánku svědectví: ostatní pak krev vylije podlé podstavku oltáře zápalných obětí, kterýž jest u dveří stánku svědectví.
19. A veškeren jeho tuk vezme, a zapálí na oltáři:
20. tak čině i s tímto teletem, jak učinil i prvé: a když prositi bude za ně kněz, milostiv bude jim Hospodin.
21. To pak tele vynese ven za stany, a spálí je jako i prvnější tele: nebo obět jest za hřích množství.
22. Jestliže zhřeší kníže, a učiní z nevědomí něco ze všeho toho, což se zákonem Hospodinovým zapovídá,
23. a potom pozná hřích svůj: obětovati bude obět Hospodinu, kozla z koz bez poskvrny.
24. A položí ruku svou na hlavu jeho: a když zabije ho před Hospodinem na místě, kdež bývá zabita obět zápalná, nebo za hřích jest,
25. omočí kněz prst v krvi oběti za hřích, dotýkaje se rohů oltáře zápalné oběti, a ostatek vylije k podstavku jeho.
26. Tuk pak páliti bude svrchu, jako při obětech pokojných obyčej jest: i bude prositi za něj kněz, a za hřích jeho, a odpuštěn bude jemu.
27. Jestliže pak zhřeší člověk z lidu země z nevědomí, žeby učinil něco z těch věcí, kteréž se zákonem Hospodinovým zapovídají, a zavinilby,
28. a poznalby hřích svůj, obětovati bude kozu bez poskvrny.
29. A položí ruku na hlavu oběti, kteráž za hřích jest, a zabije ji na místě zápalné oběti.
30. A vezme kněz z krve na prst svůj: a dotkna se rohů oltáře zápalné oběti, ostatek vylije k podstavku jeho.
31. Všecken pak tuk odejma, jako odjat bývá při obětech pokojných, páliti jej bude na oltáři k vůni chutné Hospodinu: a prositi bude za něho, a odpuštěno bude jemu.
32. Pakli z bravu obětovati bude obět za hřích, totiž ovci bez poskvrny;
33. položí ruku na hlavu její, a zabije ji na místě, kdež zabity bývají oběti zápalné.
34. A vezme kněz z krve její prstem svým, a dotkna se rohů oltáře zápalné oběti, ostatek vylije k podstavku jeho.
35. Všecken také tuk odejma, jakož se odjímá tuk skopce, kterýž zabit bývá při obětech pokojných, spálí jej na oltáři v zápal Hospodinův: a prositi bude za něho, a za hřích jeho, a odpuštěn bude jemu.

Kapitola 5.

Oběti za hřích pobloužení při věcech rozdílných.

1. Zhřešil-liby člověk, a slyšel-liby hlas přisahajícího, a bylby svědek, že aneb sám viděl, aneb povědom jest: neoznámí-li to, ponese nepravost svou.
2. Člověk, kterýby se dotekl něčeho nečistého, buďto co od zvěři zabito jest, nebo samo umřelo, nebo kteréhokoli jiného zeměplazu: a zapomenulby na nečistotu svou, vinen jest, a zhřešil:
3. a jestližeby se dotekl něčeho z nečistoty člověka, vedlé všeliké

nečistoty, kterouž se poskvrňuje, a zapomenuv by [to] poznal, podán bude hříchu.

4. Člověk, kterýžby přisáhl, a pronesl rty svými, že učiní něco buďto dobrého nebo zlého, a to samo přísahou a řečí potvrdilby, a zapomenuv potom poznalby hřích svůj,

5. ať činí pokání za hřích,

6. a obětuje z stáda ovci neb kozu, a modliti se bude za něj kněz, i za hřích jeho:

7. pakliby nemohl obětovati hovado, ať obětuje dvě hrdličky, aneb dvé holoubátek Hospodinu, jedno za hřích, a druhé v obět zápalnou,

8. a dá je knězi: který když první obětovati bude za hřích, zatočí hlavu jeho k křídlům, tak aby se hrdla držela, a nebyla dokonce odtržena.

9. A pokropí krví jeho stěny oltáře: cožkoli pak zůstane, nechá vykapati k základu jeho, neb za hřích jest.

10. Druhé pak zapálí v obět zápalnou, jak obyčej jest: a bude prositi za něho kněz i za hřích jeho, a odpuštěn bude jemu.

11. Jestližeby pak nemohla ruka jeho obětovati dvou hrdliček, aneb dvé holoubátek, obětovati bude za hřích svůj mouky bělné desátý díl Efy. Nenaleje na ni oleje, ani co kadidla vloží, nebo za hřích jest.

12. A dá ji knězi: kterýž vezma z ní plnou hrst, spálí ji na oltáři, na památku toho, kdož obětoval,

13. prose za něho, a očisťuje [ho]: ostatní pak částku sám bude míti za dar.

14. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

15. Člověk zhřešil-liby, přestoupě posvátné obyčeje, z poblouzení, při těch věcech, kteréž Hospodinu jsou posvěceny, obětovati bude za hřích svůj skopce bez poskvrny ze stáda, kterýž může koupen býti za dva loty, vedlé váhy Svatyně:

16. a škodu, kterouž učinil, nahradí, a pátý díl nad to přidá, dada [to] knězi, kterýž prositi bude za něj obětuje skopce, a bude odpuštěno jemu.

17. Jestliby člověk zhřešil z nevědomí, a učinilby něco z těch věcí, kteréž se zákonem Hospodinovým zapovídají, a hříchem jsa vinen, poznalby nepravost svou,

18. obětovati bude skopce bez poskvrny ze stáda knězi, vedlé míry a uznání hříchu: kterýž modliti se bude za něho, neb nevěda to učinil: a bude odpuštěno jemu,

19. nebo skrze poblouzení* zhřešil proti Hospodinu.

Kapitola 6.

Obět za hřích vědomý. 9. Řád oběti zápalné, 14. suché, 20. při svěcení kněží, 25. oběti za hřích.

1. Mluvil [opět] Hospodin k Mojžíšovi, řka:

2. Člověk, který by zhřešil, a potupě Hospodina, zapřelby bližnímu svému věc k schování danou, kteráž jeho víře svěřena byla, aneb mocí něcoby vydřel, neb křivdu učinil,

3. buď žeby ztracenou věc nalezl, a zapíraje, nad to falešně by přisáhl, a cobykoli jiného učinil z mnohých věcí, v kterých hřešívají lidé,

4. jsa přesvědčen o vině, navrátí

5. všecko, což neprávě chtěl obdržeti, zcela, a nad to pátý díl pánu, kterémuž byl škodu učinil, [přidá].

6. Za hřích pak svůj obětovati bude skopce bez poskvrny z stáda, a dá jej knězi, vedlé ceny a míry provinění:

7. kterýž prositi bude za něho před Hospodinem, a odpuštěno bude jemu všecko, cožkoli čině zhřešil.

8. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

9. Přikaž Aronovi a synům jeho: Totoť jest právo oběti zápalné:

---

19) Lépe: Obět za provinění jest: neb o zavinil Hospodinu.

Pálena bude na oltáři celou noc až do jitra: oheň z téhož oltáře bude.

10. Obleče se kněz v roucho lněné, i spodky lněné, a shrabe popel, kterýž oheň stráviv [obět] vypálil, a polože ho vedlé oltáře,

11. svleče se z prvních šatů, a obleka se v jiné, vynese jej ven z stanů, a na místě čistém až do pejří zmizeti nechá.

12. Oheň pak oltáře vždycky hořeti bude, jemuž potravy dodávati bude kněz, přikládaje dříví ráno na každý den, a vlože naň obět zápalnou, páliti bude nad ní tuky pokojných obětí.

13. Oheň tento jest ustavičný, kterýž nikdy neuhasne na oltáři.

14. Toto [pak] jest právo oběti suché, i obětí mokrých, kteréž obětovati budou synové Aronovi před Hospodinem, a před oltářem.

15. Vezme kněz hrst mouky bělné, kteráž jest pokropena olejem, a všecko kadidlo, které na mouce položeno jest: a páliti bude je na oltáři, na památku vůně nejchutnější Hospodinu:

16. ostatní pak částku mouky bělné, bude jísti Áron s syny svými, bez kvasu: a jísti ji bude na místě svatém v síni stánku.

17. Proto pak nebude kvašena, že díl její obětuje se v zápal Hospodinův. Svatosvaté bude to, jako [obět] za hřích, a za vinu.

18. Muži toliko z rodu Aronova jísti to budou. Právo utvrzené a věčné bude to po rodech vašich z obětí posvátných Hospodinových. Kdožby se koli dotekl toho, posvěcen bude.

19. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

20. Tato jest obět Aronova, i synů jeho, kterouž obětovati mají Hospodinu v den pomazání svého. Desátý díl Efy mouky bělné obětovati budou v obět věčnou*, polovici z ní ráno, a polovici z ní večer:

21. kteráž na pánvici olejem jsouc pokropena, smažena bude. Obětovati pak ji bude teplou, v vůni nejchutnější Hospodinu

22. kněz, kterýby právem na místo otcovo postoupil, a celá spálena bude na oltáři.

23. Nebo všeliká suchá obět kněžská celá ohněm spálena bude, aniž kdo bude jísti z ní.

24. Mluvil pak Hospodin k Mojžíšovi, řka:

25. Mluv Aronovi a synům jeho: Toto jest právo oběti za hřích: Na místě, kdež obětuje se zápalná obět, zabita bude před Hospodinem. Svatosvatá jest.

26. Kněz, kterýž obětuje, jísti bude ji na místě svatém, v síni stánku.

27. Cožby se koli dotklo masa jejího, posvěceno bude. Jestliby krví její roucho skropeno bylo, vymyto bude na místě svatém.

28. Nádoba pak hliněná, v níž vařena jest, rozbita bude: a pakli by nádoba měděná byla, vytřena a vymyta buď vodou.

29. Všeliký pohlaví mužského z pokolení kněžského jisti bude z masa jejího, nebo svatosvatá jest.

30. Nebo obět, kteráž zabita bývá za hřích, jejížto krev vnesena bývá do stánku svědectví k očistění v Svatyni, nebude jedena, ale spálena ohněm*.

Kapitola 7.

Řád oběti za provinění. 11. Řád oběti pokojné.

1. Toto také jest právo oběti za provinění, svatosvatá jest:

2. protož kde bude zabita obět zápalná, zabita bude i obět za provinění: krev její vůkol oltáře vylita bude.

3. Obětovati budou z ní ocas, a tuk, kterýž přikrývá droby:

20) Ne jen v den pomazání, nýbrž každodenně od toho dne.

30) Protože tu nejvyšší kněz nestál co náměstek Boží, nýbrž také jako hříšník.

4. též dvě ledvinky, a tuk, kterýž jest podlé slabin, i bránici jater s ledvinkami.
5. A páliti bude ty věci kněz na oltáři: zápal jest to Hospodinův za provinění.
6. Všeliký pohlaví mužského z kněžského pokolení, na místě svatém jísti bude to maso, nebo svatosvaté jest.
7. Jako za hřích obětuje se obět, tak i za provinění: obojí oběti jedno právo bude; knězi, kterýž ji obětuje, příslušeti bude.
8. Kněz, který obětuje obět zápalnou, bude míti kůži její.
9. I všeliká obět bělná, kteráž se peče v peci, a cožkoli na rošti, neb na pánvici strojeno bývá, toho kněze bude, kterýž to obětuje:
10. buďto olejem skropené, buďto suché bude; všechněm synům Aronovým díl rovný jednomukaždému rozdělen bude.
11. To jest právo oběti pokojné, kteráž se obětuje Hospodinu.
12. Jestliže bude obět k díkůčinění, obětovati budou chleby bez kvasu, skropené olejem, a koláče přesné pomazané olejem, a pečenou běl, a pokruty skropené olejem:
13. chleby také kvašené, s obětí za díky, kteráž se obětuje za pokojné věci:
14. z kterýchžto jeden za prvotiny obětován bude Hospodinu, a bude [toho] kněze, kterýž vylije krev té oběti,
15. jejížto maso snědeno bude téhož dne: aniž co zůstane z něho až do jitra.
16. Jestližeby z slibu neb dobrovolně někdo obětoval obět, rovně téhož dne jedena bude: ale i jestliby co do zejtří zůstalo, jísti se může:
17. cožby pak koli zůstalo do třetího dne, ohněm spáleno bude.
18. Pakliby kdo jedl z masa oběti pokojné dne třetího, zmařena bude obět*, aniž prospěje obětujícímu: ale raději kdožbykoli takovým pokrmem se poskvrnil, přestoupením vinen bude.
19. Maso, kteréby se dotklo něčeho nečistého, nebude jedeno, ale spáleno bude ohněm: kdož bude čist, jísti bude z něho.
20. Člověk poskvrněný, kterýž by jedl z masa oběti pokojné, kteráž jest obětována Hospodinu, zahyne z lidu svého.
21. A kdožby se dotekl nečistoty člověka, neb hovada, neb kterékoli věci, kteráž poskvrniti může, a jedl by z takového masa, zahyne z lidu svého.
22. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
23. Mluv k synům israelským: Tuku ovce, a vola, a kozy, nebudete jísti.
24. Tuk mrchy zcepenělé, a toho dobytčete, kteréž od zvěři polapeno jest, budete míti k rozličným potřebám.
25. Bude-li kdo jísti tuk, kterýž má obětován býti v zápal Hospodinův, zahyne z lidu svého.
26. Krve také žádného živočicha nebudete jísti, buďto z ptáků, neb z hovad.
27. Všeliký člověk, kterýžby jedl krev, zahyne z lidu svého.
28. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
29. Mluv synům israelským, řka: Kdo obětuje obět pokojnou Hospodinu, ať obětuje spolu i posvátnou obět, to jest, mokré věci její.
30. Držeti bude rukama* tuk oběti, a hrudíčko: a když obou obětovaných Hospodinu posvětí, dá je knězi,
31. kterýž páliti bude tuk na oltáři: hrudíčko pak bude Aronovo, a synů jeho.
32. Plece také pravé z pokojných obětí dostane se v prvotiny knězi.
33. Kdo z synů Aronových obětovati bude krev a tuk, ten bude míti i plece pravé na díl svůj.

18) t. ničím bude, a nebude příjemný Bohu ten, kdo ji obětoval.

30) t. svou vlastní rukou přinese obět.

34. Nebo hrudíčko pozdvižení, a plece oddělení vzal jsem od synů israelských z obětí jejich pokojných, a dal jsem [je] Aronovi knězi, i synům jeho právem věčným, ode všeho lidu israelského.

35. To jest pomazání Aronovo i synů jeho v obyčejích posvátných Hospodinových, v den, v kterémž obětoval je Mojžíš, aby úřad kněžský konali*,

36. a což přikázal Hospodin, aby jim dáváno bylo od synů israelských náboženstvím věčným po rodech jejich.

37. To jest právo oběti zápalné, a oběti posvátné za hřích, za provinění, a za posvěcení, a oběti pokojných:

38. kteréž ustanovil Hospodin Mojžíšovi na hoře Sinaj, když přikázal synům israelským, aby obětovali oběti své Hospodinu na poušti Sinaj.

Kapitola 8.

Svěcení Árona na biskupství, a synů jeho na kněžství.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

2. Vezmi Arona s syny jeho, roucha jejich, a olej pomazání, tele za hřích, a dva skopce, a koš s přesnými chleby,

3. a shromáždíš všecko množství ke dveřím stánku.

4. I učinil Mojžíš, jakž byl přikázal Hospodin. A shromáždiv všecko množství před dvéře stánku,

5. řekl: Tato jest řeč, kterouž přikázal vykonati Hospodin.

6. A hned obětoval Arona i syny jeho. A když umyl je [vodou],

7. oblékl biskupa v košili lněnou, opásav jej pasem, a oblék jej v sukni z postavce modrého, a svrchu náramenník dal,

8. kterýž stáhna pasem připojil k náprsníku, na němž bylo Učení a Pravda.

9. Čepicí také přikryl hlavu: a na ni, proti čelu, položil plech zlatý posvěcený v posvěcování, jakož byl přikázal jemu Hospodin.

10. Vzal i olej pomazání, jímž pomazal stánek se všelikým nádobím jeho.

11. A když posvěcuje pokropil oltář sedmkrát, pomazal ho, i všecky nádoby jeho, i umyvadlo s podstavkem jeho olejem a posvětil ho.

12. Kterýž vliv na hlavu Aronovu, pomazal ho a posvětil:

13. syny také jeho obětovav zobláčel v sukně lněné, a opásal pasy, a vstavil čepice, jakož byl přikázal Hospodin.

14. Obětoval i tele za hřích, a když na hlavu jeho vložil Áron, i synové jeho, ruce své,

15. zabil je: vzav krev, a omočiv [v ní] prst, dotekl se rohů oltáře vůkol, který když očistil a posvětil, vylil ostatní krev k základům jeho.

16. Tuk pak, kterýž byl na drobích, a bránici s jater, a obědvě ledvinky s tučnostmi jejich, spálil na oltáři:

17. tele pak s kůží, i s masem, i s hnojem, spálil vně za stany, jakož byl přikázal Hospodin.

18. Obětoval i skopce v zápalnou oběť: na kteréhož hlavu když Áron, i synové jeho vložili ruce své,

19. zabil jej, a vylil krev jeho na oltář vůkol.

20. A toho skopce rozsekav na kusy, hlavu jeho, a údy, a tuk spálil ohněm,

21. vymyv prvé droby, a nohy: a celého spolu skopce spálil na oltáři, protože byla oběť zápalná nejchutnější vůně Hospodinu, jakož byl přikázal jemu.

22. Obětoval i skopce druhého, ku posvěcení, kněží: i vložili na hlavu jeho Áron i synové jeho ruce své.

23. Kteréhož když zabil Mojžíš, vzav z krve jeho, dotekl se konce

35) Toť jest díl Árona a synů jeho z obětí Hospodinových, kterýž jim dáván býti má od toho dne, v kterémž na kněžství pomazáni jsou.

pravého ucha Áronova, a palce ruky jeho pravé, též i nohy.

24. Obětoval i syny Aronovy: a když z krve zabitého skopce dotekl se konce ucha pravého každého z nich, i palců ruky, i nohy pravé, ostatek vylil na oltář vůkol:

25. tuk pak, a ocas, i všecken tuk, kterýž přikrývá droby, i bránici s jater a obědvě ledvinky s tuky jejich, a s plecem pravým oddělil.

26. Vzav pak z koše přesnic, kterýž byl před Hospodinem, chléb bez kvasu, a pokrutu olejem skropenou a koláč, vložil na tuky, a na plece pravé,

27. dav spolu všecky ty věci Aronovi, a synům jeho. Kteříž když pozdvihli jich před Hospodinem,

28. opět vzav je z rukou jejich, spálil na oltáři zápalné oběti, proto že to byla obět posvěcení, u vůni chutnou, oběti posvátné Hospodinu.

29. A vzal hrudíčko z skopce posvěcení, pozdvih ho před Hospodinem, za díl svůj, jakož byl přikázal jemu Hospodin.

30. A vzav mast, a krev, kteráž byla na oltáři, pokropil Arona i roucha jeho, a synů jeho, i roucha jejich.

31. A když tak posvětil jich v rouše jejich, přikázal jim řka: Vařte maso před dveřmi stánku, a tam jezte je: chleby také posvěcení jezte, kteříž jsou položeni v koši, jakož přikázal mi Hospodin, řka: Áron a synové jeho budou jísti je: (2. Mojž. 29, 32.)

32. cožkoli pak zůstane masa a chlebů, oheň stráví.

33. Ze dveří také stánku nevyjdete za sedm dní, až do dne, v kterémž se vyplní čas svěcení vašeho: nebo v sedmi dnech dokonává se posvěcení:

34. jakož i nyní stalo se, aby se řád posvátné oběti vyplnil.

35. Ve dne i v noci zůstanete v stánku, zachovávajíce poučky Hospodinovy, abyste nezemřeli: nebo tak mi přikázáno jest.

36. I učinili Áron a synové jeho všecky věci, kteréž mluvil Hospodin skrze Mojžíše.

Kapitola 9.

Áron první obět obětuje, 7. nejprvé za sebe samého, 15. potom za lid.

1. Když pak byl osmý den, povolal Mojžíš Árona, i synů jeho, i starších israelských, a řekl k Áronovi:

2. Vezmi ze skotu tele [k oběti] za hřích, a skopce k oběti zápalné, obé bez poskvrny, a obětuj je před Hospodinem. (2. Mojž. 29, 1.)

3. A k synům israelským mluviti budeš: Vezměte kozla [k oběti] za hřích, a tele, a beránka, roční a bez poskvrny, k zápalné oběti,

4. vola a skopce k oběti pokojné: a zabte je před Hospodinem, při obětování každého z nich mouku bělnou olejem skropenou obětujíce: nebo dnes Hospodin ukáže se vám.

5. Přivedli tedy všecky ty věci, kteréž byl rozkázal Mojžíš, ke dveřím stánku: kdežto když všecko množství stálo,

6. řekl Mojžíš: Totoť jest, což přikázal Hospodin: Učiňte to, a ukáže se vám sláva jeho.

7. I řekl k Áronovi: Přistup k oltáři, a obětuj za hřích svůj: obětuj obět zápalnou, a modl se za sebe, i za lid: a když zabiješ obět lidu, modl se za něj, jakož přikázal Hospodin.

8. A hned Aron přistoupiv k oltáři, zabil tele za hřích svůj:

9. kteréhož krve podali mu synové jeho: v kteréžto omočiv prst, dotekl se rohu oltáře, a vylil ostatek k podstavku jeho.

10. A tuk, a ledvinky, a bránici s jater, kteréž jsou za hřích, pálil na oltáři, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi:

11. maso pak a kůži jeho vně za stany spálil ohněm.

12. Zabil i obět zápalnou, a podali mu synové jeho krve její, kterouž vylil na oltář vůkol.
13. Té také oběti na kusy rozsekané, s hlavou mu, i se všemi údy podali, kteréž všecky věci na oltáři spálil ohněm,
14. vymyv prvé vodou droby i nohy.
15. A za hřích lidu obětuje, zabil kozla: a očistiv oltář,
16. učinil obět zápalnou,
17. přidav k té oběti, suché oběti, kteréž spolu obětovány bývají, a spáliv je na oltáři, krom obyčejů posvátných oběti zápalné jitřní.
18. Zabil i vola a skopce, k oběti pokojné lidu: i podali mu synové jeho krve, kterouž vylil na oltář vůkol.
19. Tuk pak volový, a ocas skopový, a ledvinky s tuky jejich a bránici s jater
20. vložili na hrudí. A když spáleni jsou tukové na oltáři,
21. hrudí jejich, a plece pravé oddělil Áron, pozdvih je před Hospodinem, jakož byl přikázal Mojžíš.
22. A vztáh ruce k lidu, dal mu požehnání. A tak dokonav oběti za hřích, a oběti zápalné, i pokojné, sstoupil*.
23. Všedše pak Mojžíš a Aron do stánku svědectví*, a potom vyšedše, dali požehnání lidu: i ukázala se sláva Hospodinova všemu množství:
24. a hle vyšed oheň od Hospodina, sehltil obět zápalnou, i tuky, kteříž byli na oltáři. Což když uzřeli zástupové, chválili Hospodina, padše na tváři své.

Kapitola 10.

Nádab a Abiu ohněm spáleni. 8. Víno kněžím v stánku sloužícím zapovědíno, 12. oběti jim ku pokrmu dány.

1. I uchopivše Nádab a Abiu, synové Aronovi, kadidlnice, vložili oheň, a kadidlo svrchu, obětujíce před Hospodinem oheň cizí: což jim přikázáno nebylo,
2. i vyšed oheň od Hospodina, spálil je, a zemřeli před Hospodinem.
3. I řekl Mojžíš k Aronovi: Toť jest, což mluvil Hospodin: Posvěcen budu v těch, kteříž se přibližují ke mně, a před obličejem všeho lidu oslaven budu. Což slyše Áron mlčel.
4. Povolav pak Mojžíš Misaele, a Elisafana, synů Oziele, strýce Aronova, řekl k nim: Jděte, a vezměte bratry své od Svatyně, a vyneste je ven, za stany.
5. A hned jdouce, vzali je, jakž leželi, oblečené v suknělněné, a vyvrhli je ven, jakož jim bylo přikázáno.
6. I mluvil Mojžíš k Aronovi, a k Eleazarovi, a Ithamarovi, synům jeho: Hlav svých neodkrývejte, a roucha neroztrhujte*, abyste snad nezemřeli a aby na všecko shromáždění nepřišlo rozhněvání. Bratří vaši, a všecken dům israelský ať pláčí ohně, kterýž Hospodin vzbudil:
7. vy pak nevyjdete ze dveří stánku, jinak zahynete: olej zajisté svatého pomazání jest na vás. Kteříž učinili všecko vedlé rozkázaní Mojžíšova.
8. Řekl také Hospodin k Aronovi:
9. Vína, a všeho, což opíjeti může, nebudete píti, ty i synové tvoji, když vcházíte do stánku svědectví, abyste nezemřeli: nebo přikázaní věčné jest to po rodech vašich.
10. A abyste měli umění rozeznání mezi svatým a neposvěceným, mezi poskvrněným a čistým:
11. a abyste učili syny israelské všechněm ustanovením mým, kteráž jsem mluvil k nim [já] Hospodin skrze Mojžíše.

22) t. dolů od oltáře.
23) Mojžíš všel s Áronem do Svatyně, aby ho tam v úřad kněžský uvedl. (2. Mojž. 30, 7.)
6) na znamení smutku nad těmi mrtvými.

12. I mluvil Mojžíš k Áronovi, a k Eleazarovi, a Ithamarovi, synům jeho, kteříž byli zůstali: Vezměte obět, kteráž zůstala z oběti Hospodinovy, a snězte ji bez kvasu podlé oltáře, nebo svatosvatá jest.
13. Jísti pak budete na místě svatém: cožkoli dáno jest tobě, i synům tvým z obětí Hospodinových, jakož přikázáno jest mi.
14. Hrudíčko také, které jest obětováno, i plece, kteréž odděleno* jest, jísti budete na místě čistém, ty i synové tvoji, i dcery tvé s tebou: nebo to tobě i dětem tvým odloženo jest z obětí spasitedlných synů israelských:
15. proto že plece, a hrudí, a tuky, kteří pálí se na oltáři, pozdvihovali před Hospodinem, a příslušejí k tobě, a synům tvým, právem věčným, jakož přikázal Hospodin.
16. Zatím, když hledal Mojžíš kozla, kterýž obětován byl za hřích, shledal, žeby již spálen byl: i rozhněvav se na Eleazara, a Ithamara, syny Áronovy, kteříž byli pozůstali, řekl:
17. Proč jste nejedli oběti za hřích na místě svatém, kteráž svatosvatá jest, a dána vám, abyste nesli nepravost všeho množství, a modlili se za ně před Hospodinem,
18. zvláště poněvadž z krve její není vneseno do vnitřku Svatyně, a měli jste jísti ji v Svatyni, jakož mi přikázáno jest?
19. Odpověděl Áron: Obětována jest dnes obět za hřích, a obět zápalná před Hospodinem: mně pak přihodilo se, což vidíš: kterak jsem mohl jísti ji, aneb líbiti se Hospodinu v posvátných obyčejích myslí smutnou?
20. Což když uslyšel Mojžíš, přijal dostiučinění.

14) a pozdvižením posvěceno.

Kapitola 11.

Rozdíl mezi živočichy čistými, a nečistými.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi a k Áronovi, řka:
2. Rcete synům israelským: Tito jsou živočichové, kteréž jísti máte, ze všech živočichů země*:
3. Všeliké z hovad, kteréž má kopyta rozdělená, a přežívá, jísti budete.
4. Cožkoli pak přežívá sice, a má kopyto, ale nerozděluje ho, jako velbloud, a jiná, nebudete jísti ho, a za nečisté počtete.
5. Králík, kterýž přežívá, a kopyta nedělí, nečistý jest.
6. Zajíc také: neboť i on přežívá, ale kopyta nedělí.
7. I svině: která, ač kopyto rozděluje, nepřežívá.
8. Těch masa nebudete jísti, ani těl mrtvých se dotýkati, nebo nečistá jsou vám.
9. Tyto věci jsou, kteréž se rodí u vodách, a jísti můžete. Všecko, což má ploutvy a šupiny, tak v moři jako v řekách, a jezeřích, jísti budete.
10. Cožkoli pak ploutví a šupin nemá, z těch věcí, které se hýbají a živé jsou u vodách, ohyzdné vám,
11. a ohavné bude; masa jejich nebudete jísti, a mrtvin se varovati budete.
12. Všecko tedy, což nemá ploutví a šupin u vodách, poskvrněné bude.
13. Tyto věci jsou z ptactva, kterýchž nemáte jísti, ale varovati se jich máte: Orlice, a noha, a orlice mořské,

2) Příčina, že Bůh některé věci zákonem za nečisté vyhlásil, může v tom shledána býti, že se jakýmsi zvláštním způsobem porušenému stavu hříšné přirozenosti naší podobají. Mimo to ještě, co se nečistých živočichů týče, mohl Bůh požívání jich zakázati, aby Israelity v zdrženlivosti pocvičil, a od společnosti národů je odvrátil, kteří ty živočichy, židům nečisté, jídali.

14. a luňáka, a supa, podlé pokolení jejich,
15. i všeho pokolení krkavčího vedlé pokolení svého,
16. pštrosa, a sovy, a vodní káně, i jestřába, vedlé pokolení jejich:
17. vejra, i křehaře, i egyptského čápa,
18. i labuti, i bukače, i porfiriona,
19. raroha, a kalandra vedlé pokolení jejich, dedka také, a netopýře.
20. Všecko z létavého, kteréž chodí na čtyřech nohách, ohavné vám bude.
21. Cožkoli pak chodí sice na čtyřech nohách, ale má delší zadní stehna, na nichž skáče po zemi,
22. jísti máte, jako jest chroust v pokolení svém, a attakus, a ofiomachus*, a kobylka, každý vedlé pokolení svého.
23. Cožkoli pak létavého má toliko čtyry nohy, ohavné bude vám:
24. a kdožbykolivěk dotkl se jejich mrtvin, poskvrněn bude, a bude nečistý až do večera:
25. a jestližeby bylo potřebí, aby nesl z těch věcí něco mrtvého, vypere roucha svá, a nečistý bude až do západu slunce.
26. Všeliké hovado, které má sice kopyto, ale nerozděluje ho, ani nepřežívá, nečisté bude: a kdoby se ho dotkl, poskvrní se.
27. Co chodí [jako] na rukou, ze všech hovad, kteráž chodí na čtyřech nohách, nečisté bude: kdožby se dotkl jejich těl mrtvých, poskvrněn bude až do večera.
28. A kdožby nesl takové umrliny, vypere roucha svá, a nečistý bude až do večera: nebo tyto všecky věci nečisté jsou vám.
29. Toto také za poskvrněné počteno bude z těch věcí, kteréž se hýbají na zemi: Kolčava, a myš, a krokodil, jednokaždé vedlé pokolení svého,
30. hranostejl, a chameleon, a křeček, a ještěrka, a krtice.
31. Všecky ty věci nečisté jsou: kdoby se dotkl těl jejich mrtvých, nečistý bude až do večera:
32. a věc, na kteroužby padlo něco z jejich těl mrtvých, poskvrněna bude, tak nádoba dřevěná, i roucho, jako kůže a žíně: a v čemkoli dílo se dělá, omočí se u vodě, a poskvrněna budou až do večera, a tak potom očistěna budou.
33. Nádoba pak hliněná, do kteréž by vnitř něco toho upadlo, poskvrněna bude, a proto rozražena býti má.
34. Všeliký pokrm, kterýž jísti budete, jestližeby vlita byla na něj voda*, nečistý bude: a všecko tekuté, což se pije z každé [takové] nádoby, nečisté bude.
35. A cožbykoli z mrtvin takových upadlo na něco, nečisté bude: buďto pece, buďto kotlíkové, zkaženi budou, a nečisti.
36. Studnice pak a cisterny, i všeliké shromáždění vod čisté bude. Kdoby se mrtviny jejich dotkl, poskvrní se.
37. Jestližeby to padlo na semeno, neposkvrní ho.
38. Pakliby kdo vodou semeno polil, a potom mrtvinami dotčeno bylo, hned poskvrněno bude.
39. Jestližeby umřelo hovado, kteréž sluší vám jísti, kdoby se dotekl mrchy jeho, nečistý bude až do večera:
40. a kdoby jedl z něho něco, aneb nesl: vypere roucha svá, a nečistý bude až do večera.
41. Všecko, což se plazí po zemi, ohavné bude, aniž bude přijato v pokrm.
42. Cožkoli na prsech čtvermo chodí, a [neb] mnoho má noh, aneb po zemi se táhne, nebudete jísti, nebo ohavné jest.
43. Neposkvrňujte duší svých, aniž se dotýkejte něčeho z těch věcí, abyste nečistí nebyli.
44. Nebo já jsem Hospodin Bůh

22) Tito živočichové nejsou v našich krajinách známi, jakož i někteří jiní, níže položení; protož ani českých jmen nemají.

34) t. z takové nečisté nádoby.

váš: svatí buďte, nebo já svatý jsem. Neposkvrňujte duší svých žádným zeměplazem, kterýž se hýbe na zemi.

45. Nebo já jsem Hospodin, kterýž vyvedl jsem vás z země egyptské, abych byl vám za Boha. Svatí budete, nebo já svatý jsem.

46. To jest právo z strany hovad a ptactva, i všeliké duše živé, kteráž se hýbe u vodě, a se plazí na zemi:

47. abyste znali rozdíly čistého a nečistého, a věděli, co jísti, a co zavrci máte*.

Kapitola 12.

Jak se měly šestinedělky očisťovati, a co obětovati.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

2. Mluv synům israelským, a řekneš k nim: Žena počnouc, porodí-li pacholíka, nečistá bude za sedm dní, podlé dnů oddělení ženské nemoci.

3. A dne osmého obřezáno bude nemluvňátko:

(Luk. 2, 21. Jan 7, 22.)

4. ona pak za třiceti a tři dni zůstávati bude v krvi očisťování svého. Žádné věci svaté nedotkne se, aniž vejde do Svatyně, dokudž se nevyplní dnové očistění jejího.

5. Pakli porodí děvečku, nečistá bude za dvě neděle, vedlé obyčeje toku nemoci ženské, a šedesáte šest dní zůstávati bude v krvi očisťování svého.

6. A když vyplněni budou dnové očistění jejího, za syna, aneb za dceru, přinese beránka ročního k zápalné oběti, a holoubátko, aneb hrdličku za hřích, ke dveřím stánku svědectví, a dá je knězi,

7. kterýž obětovati bude ty věci před Hospodinem, a modliti se bude za ni, a tak očistěna bude od toku krve své. Tenť jest zákon, když porodí pacholíka, aneb děvečku.

8. Pakli nenalezne ruka její, aniž bude moci obětovati beránka, vezme dvě hrdličky, anebo dvé holoubátek, jedno v obět zápalnou, a druhé za hřích: i bude se modliti za ni kněz, a tak očistěna bude.

Kapitola 13.

Vypisuje se sedmero rozdílů malomocenství, a znamení jeho, na člověku a na rouchu.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, a k Aronovi, řka:

2. Člověk, na kteréhož kůži a těle vzešlaby rozličná barva, neb neštovice, neb něco jako lesknatého, to jest, rána malomocenství, přiveden bude k Aronovi knězi, aneb k jednomu kterémukoli z synů jeho.

3. Který když uzří malomocenství na kůži a chlupy v bílou barvu proměněné, a samu tvářnost malomocenství nižší nežli jest kůže a jiné tělo, rána malomocenství to jest, a podlé usouzení jeho oddělen bude.

4. Pakliby lesknutá bělost byla na kůži, ale nebylaby nižší než jiné tělo, a chlupové byliby též barvy jako prvé, zavře jej kněz za sedm dní,

5. a pohledí na něj dne sedmého: a jestliže malomocenství více neporoste, aniž vystoupí na kůži dále než prvé, opět zavře jej za sedm dní.

6. A dne sedmého spatří: bude-li temnější malomocenství, a nezroste-li na kůži, očistí ho, neb prašivost to jest: i vypéře člověk roucha svá, a čist bude.

7. Jestližeby pak potom, když od kněze vidín jest, a navrácen k čistotě, opět malomocenství rostlo, přiveden bude k němu,

8. a bude odsouzen za nečistého.

9. Bude-li rána malomocenství na člověku, přiveden bude k knězi,

47) Bůh zde vykládá zákon, čistých a nečistých živočichů se týkající. Chtělť, aby Israelité skrze čistotu zevnitřní, zákonní, učili se čistotě vnitřní neboli mravní, a ošklivíce sobě jisté tvory, samého jediného zlého, totiž hříchu, štítili se.

10. a pohledí naň. A když bude barva bílá na kůži, a promění barvu vlasů, též i maso ukáže se živé:
11. za velmi zastaralé malomocenství souzeno bude, a přidržící se kůže. Protož poskvrní* ho kněz a nezavře, nebo zjevně nečistý jest.
12. Jestližeby pak zkvetlo malomocenství rozlivši se po kůži, a přikryloby všecku kůži od hlavy až do noh, cožkoli se může očima spatřiti,
13. pohledí na něj kněz, a usoudí, že má nejčistší malomocenství: protože všecko v bělost obráceno jest, a protož člověk čist bude.
14. Když pak maso živé na něm se ukáže,
15. tehdy rozeznáním kněze poskvrněn, a mezi nečistými počten bude: nebo masó živé, jestliže malomocenstvím nakaženo jest, nečisté jest.
16. Jestližeby pak opět obrátilo se v bělost, a přikrylo celého člověka,
17. spatří jej kněz, a usoudí, že jest čist.
18. Na těle pak a kůži, kdyžby vřed zrostl a zhojen byl,
19. a na místě vředu ukázalaby se prouha bílá neb naryšavá, přiveden bude člověk ku knězi,
20. kterýž když uzří místo malomocenství nižší nežli tělo jiné, a chlupy obrácené v bělost, za nečistého vyhlásí ho: nebo rána malomocenství vzešla na vředu.
21. Pakli chlup jest prvnější barvy, a prouha zatemnělá, a není nižší nežli blízké tělo, zavře jej za sedm dní,
22. a jestliže zroste [ta prouha], odsoudí ho za malomocného.
23. Pakli stane na místě svém, prouha jest vředová, a člověk čist bude.
24. Tělo pak a kůže byla-liby ohněm spálena, a jsouc zhojena mělaby prouhu bílou neb ryšavou:
25. pohledí na ni kněz, a hle obrátila se v bělost, a místo její nižší jest nežli jiná kůže: za nečistého vyhlásí ho, nebo rána malomocenství na prouze vzešla.
26. Pakli chlupů barva není změněna, ani rána nižší nežli jiné tělo, a sama tvářnost malomocenství jest zatemnělá, zavře jej za sedm dní,
27. a dne sedmého pohledí naň: jestliže vzroste na kůži malomocenství, za nečistého vyhlásí ho:
28. jestliže pak na místě svém bude státi bělost nevelmi jasná, rána spáleniny jest, a protož očistěn bude, nebo jest prouha spáleniny.
29. Na hlavě aneb bradě muže neb ženy zroste-li něco, jako malomocenství, pohledí na ně kněz,
30. a bude li místo nižší nežli jiné tělo, a vlas žlutý, a nad obyčej tenčejší: za nečisté vyhlásí je, nebo malomocenství na hlavě a na bradě jest.
31. Pakli uzří místo té poskvrny, [ano jest] rovné blízkému tělu, a vlas černý: zavře jej za sedm dní,
32. a dne sedmého pohledí naň. Nepřirostlo-li poskvrny, a má-li vlas svou barvu, a místo rány jest-li tělu jinému rovné:
33. oholen bude člověk krom místa poskvrny, a zavřen bude za sedm dní jiných.
34. Spatří-li se dne sedmého, že rána stojí na místě svém, a není nižší nežli jiné tělo, očistí ho, a vypera roucha svá, čist bude.
35. Jestližeby pak po očistění opět rozmohla se poskvrna po kůži,
36. nebude více šetřiti, zdali vlas v žlutou barvu jest proměněn, nebo zřejmě nečistý jest.
37. Pakliby stála poskvrna, a vlasové byliby černí, ať ví, že člověk uzdraven jest, a směle ať jej za čistého vyhlásí.
38. Na kůži muže aneb ženy ukáže-li se bělost,
39. pohledí na ně kněz: jestliže uzří bělost zatemnělou, ana se leskne na kůži, ať ví, že není malomocenství, ale poskvrna barvy bílé, a že jest člověk čist.

11) t. za nečistého vyhlásí.

40. Muž, z jehožto hlavy vlasy línají, lysý i čistý jest.
41. A budou-li s čela líněti vlasy, s předu lysý a čistý jest.
42. Jestližeby pak na lysině, neb na oblysení bílá neb ryšavá barva vzešla,
43. a spatřilby to kněz, odsoudí ho, že má bez pochyby malomocenství, kteréž na lysině vyrostlo.
44. Kdožkoli tedy poskvrněn bude malomocenstvím, a oddělen jest vedlé usouzení kněze,
45. bude míti roucha rozpáraná, hlavu odkrytou, ústa šatem zakrytá, a volati bude, že poskvrněný a nečistý jest.
46. Po všecken čas, v němž malomocný jest a nečistý, sám bude bydliti venku za stany.
47. Roucho soukené neb lněné, kteréžby mělo malomocenství
48. na osnově aneb outku; aneb jisté kůže, aneb cožkoli z kůže uděláno jest,
49. jestliže bílou neb ryšavou poskvrnou bude poskvrněno, držáno bude za malomocenství, a ukázáno bude knězi.
50. Který spatře je, zavře to za sedm dní:
51. a dne sedmého opět pohledě, uzří-li, že ho přirostlo, malomocenství trvající jest: odsoudí roucho za poskvrněné, i všecko, na čemž bylo nalezeno:
52. a protož spáleno to bude ohněm.
53. Pakli uzří, že ho nepřirostlo,
54. rozkáže, a zeperou to, na čemž malomocenství jest, a zavře to za sedm dní jiných.
55. A když uzří, že tvář sice prvnější nenavrátila se*, však ani malomocenství nepřirostlo, za nečisté to odsoudí, a ohněm spálí, protože rozlito jest na svrchu roucha, aneb po všem, malomocenství.
56. Pakli temnější bude místo malomocenství po zeprání roucha, odtrhne je, a od celého oddělí.

55) t. že po zeprání té věci poskvrna barvy své nezměnila.

57. Jestližeby pak dále ukázalo se na těch místech, kteráž prvé neposkvrněná byla, malomocenství létavé a toulavé to jest: má ohněm spáleno býti.
58. Jestliže přestane*, vypere podruhé vodou ty věci, které čisté jsou, a čisté budou.
59. Tenť jest zákon o malomocenství na rouchu soukeném a lněném, osnově, a outku, i na kterémkoli nábytku koženém, kterak má se očistiti, neb poskvrniti.

Kapitola 14.

Kterak měl očištěn býti člověk, 34. i dům od malomocenství.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Tento jest řád při malomocném, když má očistěn býti: Přiveden bude ku knězi:
3. kterýž vyjda z stanů, když shledá, že malomocenství očistěno jest,
4. rozkáže tomu, který se očisťuje, aby obětoval za sebe dva vrabce živé, které sluší jísti, a dřevo cedrové, a červec, a yzop.
5. A jednoho z vraboů rozkáže zabiti v nádobě hliněné, nad vodami živými*:
6. druhého pak živého s dřevem cedrovým, a červcem, a yzopem, omočí v krvi vrabce zabitého,
7. kterouž pokropí sedmkrát toho, kterýž má očistěn býti, aby správně očistěn byl: a pustí vrabce živého, aby na pole odletěl.
8. A když člověk zpéře roucha svá, oholí všecky chlupy těla, a umyje se vodou: a jsa očistěn vejde do ležení, toliko tak, aby zůstal vně před stanem svým za sedm dní:
9. a dne sedmého oholí vlasy na hlavě, i bradu, i obočí, i chlupy

58) t. poskvrna ta po zeprání.
5) Káže zabiti a vyceditі krev z něho do nádoby hliněné, v níž bude voda živá, t. studniční, říční, čerstvá, a do ní ta krev bude vycezena.

po všem těle. A když opět vypere roucha, a umyje tělo,

10. dne osmého vezme dva beránky bez poskvrny, a ovci roční bez poskvrny, a tři desetiny Efy bělné mouky k oběti, kterážby skropena byla olejem, a obzvláště oleje mírku.

11. A když kněz očisťující člověka postaví ho, i tyto všecky věci před Hospodinem u dveří stánku svědectví,

12. vezme beránka, a obětovati ho bude za vinu, a oleje mírku. A když všecko to obětovati bude před Hospodinem,

13. zabije beránka, kdež zabita bývá obět za hřích, a obět zápalná, to jest, na místě svatém. Nebo jakož [obět] za hřích, tak i obět za vinu knězi přináleží: svatosvatá jest.

14. I vezma kněz z krve oběti, kteráž zabita jest za vinu, položí na konec ucha pravého, toho, kterýž se očisťuje, a na palce ruky pravé i nohy:

15. a z mírky nalije oleje na ruku svou levou,

16. a omočí prst pravý v něm a pokropí sedmkrát před Hospodinem.

17. To pak, což zůstane oleje na levé ruce, vylije na koneček ucha pravého, toho, kterýž se očisťuje, a na palce ruky a nohy pravé, a na krev, kteráž vylita jest za vinu,

18. i na hlavu jeho.

19. I bude prositi zaň před Hospodinem, a učiní obět za hřích: potom zabije obět zápalnou,

20. a vloží ji na oltář s jejími obětmi mokrými, a [tak] člověk řádně očistěn bude.

21. Jestliže pak chudý jest, a nemůže ruka jeho najíti těch věcí, kteréž povědíny jsou, vezme za vinu beránka k oběti, aby se zaň modlil kněz, a desátý díl mouky bělné skropené olejem k oběti suché, a mírku oleje,

22. a dvě hrdličky, aneb dvé holoubátek, z nichž jedno ať jest za hřích, a druhé v obět zápalnou: (Luk. 2, 24.)

23. a obětovati je bude dne osmého očisťování svého knězi, u dveří stánku svědectví před Hospodinem.

24. Kterýž přijma beránka za vinu, a mírku oleje, pozdvihne to spolu:

25. a když zabije beránka, z krve jeho vloží na koneček ucha pravého, toho, kterýž se očisťuje, i na palce ruky jeho a nohy pravé:

26. díl pak oleje nalije na ruku svou levou,

27. v němž omoče prst pravé ruky, pokropí sedmkrát před Hospodinem:

28. a dotkne se kraje pravého ucha toho, kterýž se očisťuje, i palců ruky a nohy pravé na místě krve, kteráž vylita jest za vinu:

29. ostatní pak díl oleje, kterýž jest v levé ruce, vylije na hlavu očistěného, aby upokojil za něho Hospodina:

30. a hrdličku neb holoubátko obětovati bude,

31. jedno za vinu, a druhé v obět zápalnou s jejich obětmi mokrými.

32. Tať jest obět malomocného, který nemůže míti všech věcí k očistění sebe.

33. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, a Áronovi, řka:

34. Když vejdete do země chananejské, kterouž já dám vám k vládnutí, bude-li rána malomocenství na domě*,

35. půjde ten, jehož jest dům, oznámiti to knězi, a dí: Zdá mi se, jakoby byla rána malomocenství na domě mém.

36. Ale on rozkáže vynesti všecky věci z domu prvé než vejde do něho, a než spatří, jest-li malomocný, aby nebyly učiněny ne-

---

34) Malomocenství na domech bylo, jakožto trest Boží, pro svou podobnost s oným lidským, kladeno za nečistotu. Podobalo se sanýtrové plísni v Egyptě, která zeď rozežírá, až se zponenáhla zboří.

čisté všecky věci, kteréž v domě jsou. A potom vejde, aby spatřil malomocenství domu.

37. A když uzří na stěnách jeho jako dolíčky, bledostí neb červeností škaredé, a nižší, nežli [jest] ostatní svrchek,

38. vyjde ze dveří domu, a hned zavře jej za sedm dní,

39. a navrátě se dne sedmého, spatří jej: uzří-li, ano se rozmohlo malomocenství,

40. rozkáže vyníti kamení, na nichž jest malomocenství, a vyvrci je ven za město na místo nečisté:

41. dům pak ten vnitř vystrouhati vůkol, a vysypati prach, kterýž sstrouhán jest, vně za městem na místo nečisté,

42. a kameny jiné vsaditi na místo těch, kteříž vyňati byli, a jinou hlinou vymazati dům.

43. Pakliby potom, když vybouráni jsou kamenové, a prach jest vystrouhán, a jinou zemí vymazáno,

44. vejda kněz uzřel, že se navrátilo malomocenství, a stěny že jsou skropené poskvrnami, malomocenství jest trvající a dům nečistý:

45. kterýž hned zboří, a kamení jeho a dříví, i všecken prach vyvrhou ven za město na místo nečisté.

46. Kdoby všel do domu, když zavřín jest, nečistý bude až do večera:

47. a kdoby spal v něm, a jedl něco, zpéře roucha svá.

48. Jestližeby pak kněz vejda tam, uzřel, že malomocenství nepřirostlo v domě po novém vymazání jeho, očistí jej [jako] navrácený k zdraví.

49. A k očistění jeho vezme dva vrabce a dřevo cedrové, a červec, a yzop:

50. a když zabije jednoho vrabce v nádobě hliněné nad vodami živými,

51. vezme dřevo cedrové a yzop, a červec, a vrabce živého, a všecko omočí ve krvi vrabce zabitého, a v vodách živých, a pokropí dům sedmkrát,

52. a očistí jej tak krví vrabce, jako vodami živými, a vrabcem živým, a dřevem cedrovým, a yzopem, a červcem.

53. A když vypustí vrabce, aby odletěl na pole svobodně, bude se modliti za dům, a správně očistěn bude.

54. Tenť jest zákon všelikého malomocenství, a rány:

55. malomocenství šatů, i domů,

56. prouhy, a vyrážejících se neštovic, lesknaté poskvrny, a když se na rozličné tvářnosti barvy změnily,

57. aby se mohlo věděti, kterého času jest něco čistého, neb nečistého.

Kapitola 15.

O nečistotě mužské, 19. a ženské k očisťování jich.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi a k Aronovi, řka:

2. Mluvte synům israelským a rcete jim: Muž, kterýž trpí tok semene, nečistý bude.

3. A tehdáž souzen bude, že tomu neduhu podroben jest, když každé chvíle přidrží se těla jeho, a speče se mrzká vlhkost.

4. Každé lože, na kterémžby spal, nečisté bude, i všecko, na čemžby seděl.

5. Kdožby se z lidí dotekl lože jeho, zpéře roucha svá: a sám umyje se vodou, a nečistý bude až do večera.

6. Sedl-li by kdo tu, kde on seděl, i ten zpéře roucha svá: a umyje se vodou, a nečistý bude až do večera.

7. Kdoby se dotekl těla jeho, zpéře roucha svá: a sám umyje se vodou, a nečistý bude až do večera.

8. Jestližeby takový člověk slinu vyvrhl na toho, kterýž čistý jest, zpéře [tento] roucha svá: a umyt vodou, nečistý bude až do večera.

9. Sedlo, na němžby seděl, nečisté bude:
10. a cožbykoli bylo pod tím, kdo tok semene trpí, poskvrněno to bude až do večera. Kdoby co z toho nesl, zpéře roucha svá: a sám umyje se vodou, a nečistý bude až do večera.
11. Každý, kohožby se dotekl, kdo takový jest, neumyv prvé rukou, zpéře roucha svá: a jsa umyt vodou, nečistý bude až do večera.
12. Nádoba hliněná, kteréžby se dotekl, rozbita bude: nádoba pak dřevěná vymyje se vodou.
13. Jestliže uzdraven bude, kdo trpí takovou nemoc, sečte sedm dní po svém očistění, a když zpéře roucha, a zmyje celé tělo u vodách živých, čist bude.
14. Dne pak osmého vezme dvě hrdličky, aneb dvé holoubátek, a přijde před obličej Hospodinův ke dveřím stánku svědectví, a dá je knězi.
15. Kterýž obětovati bude jedno za hřích, a druhé v obět zápalnou: a bude prositi za něho před Hospodinem, aby byl očistěn od toku semene svého.
16. Muž, z kteréhož vychází símě v scházení, zmyje vodou všecko tělo své: a nečistý bude až do večera.
17. Roucho, i kůži, kterouž má, zpéře vodou, a nečistá bude až do večera.
18. Žena, s kterouž se sešel, umyje se vodou, a nečistá bude až do večera.
19. Žena, kteráž v navrácení měsíce trpí tok krve, za sedm dní oddělena bude.
20. Každý, kdožby se jí dotekl, nečistý bude až do večera:
21. i na čem bude spáti, neb seděti, ve dnech oddělení svého, poskvrněno bude.
22. Kdoby se dotekl lože jejího, zpéře roucha svá: a sám umyje se vodou, nečistý bude až do večera.
23. Všeliké nádoby, na kteréžby ona seděla, kdobykoli se dotekl, zpéře roucha svá: a sám umyje se vodou, a poskvrněný bude až do večera.
24. Jestližeby sešel se s ní muž v času krve měsíčné, nečistý bude za sedm dní: a všeliké lože, na němžby spal, poskvrní se.
25. Žena, která po mnohé dny trpí krvotok, ne v času nemoci ženské, aneb kteréž po ženské nemoci nepřestane krev téci, jak dlouho podrobena jest tomu trpení, nečistá bude, jakoby byla v času nemoci ženské.
26. Každé lože, na němžby spala, a nádoba, na nížby seděla, poskvrněna bude.
27. Kdožbykoli dotekl se těch věcí, zpéře roucha svá: a sám umyje se vodou, nečistý bude až do večera.
28. Zastaví-li se krev, a téci přestane, sečte sedm dní očisťování svého:
29. a dne osmého obětovati bude za sebe knězi dvě hrdličky, aneb dvé holoubátek, ke dveřím stánku svědectví:
30. kterýž jedno obětovati bude za hřích, a druhé v obět zápalnou, a modliti se bude za ni před Hospodinem, a za tok nečistoty její.
31. Protož budete učiti syny israelské, aby se varovali nečistoty, a nezemřeli pro nečistoty své, kdyžby poskvrnili stánku mého, kterýž jest mezi nimi.
32. Ten jest zákon toho, kterýž trpí tok semene, a kterýž poskvrněn bývá scházením,
33. a té, kteráž v časy nemoci ženské oddělena bývá, neb z které ustavičně teče krev, a člověka, kterýžby spal s ní.

Kapitola 16.

Kdy a jak měl kněz vcházeti do Svatyně, a ji očistiti s stánkem i s oltářem, a svátek očisťování světiti.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi po smrti dvou synů Aronových, když obětujíce oheň cizí zabiti jsou:

2. a přikázal jemu, řka: Mluv k Áronovi bratru svému, ať nevchází každého času do Svatyně, kteráž jest za oponou před slitovnicí, kterouž přikryta jest archa, aby neumřel (nebo v oblace ukáži se nad slitovnicí),
3. leč tyto věci prvé učiní: Tele za hřích obětovati bude, a skopce v oběť zápalnou.
4. V sukni lněnou obleče se, nohavicemi lněnými hanbu přikryje: opáše se pasem lněným, čepici lněnou vstaví na hlavu: nebo ta roucha jsou svatá: v kteráž všecka, když se umyje, obleče se.
5. I přijme ode všeho množství synů israelských dva kozly [k oběti] za hřích, a jednoho skopce v oběť zápalnou.
6. A když obětovati bude tele, a pomodlí se za sebe, i za dům svůj,
7. postaví ty dva kozly před Hospodinem ve dveřích stánku svědectví:
8. a vrhna los na oba, jeden Hospodinu, a druhý kozlu, který má vypuštěn býti:
9. na kterého padne los Hospodinu, toho obětovati bude za hřích:
10. na kterého pak kozla [los] vypuštění, toho postaví živého před Hospodinem, aby učinil modlitbu nad ním, a vypustil ho na poušť*.
11. Když tyto věci řádně vyplní, obětovati bude tele, a modle se za sebe, a za dům svůj, zabije je:
12. a vezma kadidlnici, kterouž uhlím z oltáře naplní, a nabera do rukou složeného kadidla z vonných věcí k zápalu, za oponu vejde do Svatyně:
13. aby vlože na oheň vonné věci, dým z nich a pára přikryla slitovnici, kteráž jest nad svědectvím, a aby neumřel.
14. Vezme také z krve telete, a pokropí prstem sedmkrát proti slitovnici k východu.
15. A když zabije kozla za hřích lidu, vnese krev jeho vnitř za oponu, jakož přikázáno jest o krvi telete, aby jí pokropil naproti slitovnici,
16. a vyčistil Svatyni od nečistot synů israelských, a od přestoupení jejich, i všech hříchů. Vedlé toho řádu učiní [také] stánku svědectví, kterýž postaven jest mezi nimi u prostřed nečistot příbytku jejich.
17. Žádný z lidí ať není v stánku, když biskup vchází do Svatyně, aby se modlil za sebe a za dům svůj, a za všecko shromáždění israelské, dokudžby nevyšel.
18. Když pak vyjde k oltáři, kterýž před Hospodinem jest, ať se modlí za sebe, a vezma krev telete a kozla, ať lije na rohy jeho vůkol:
19. a pokropě prstem sedmkrát, ať očistí a posvětí ho, od nečistot synů israelských.
20. Když vyčistí Svatyni, i stánek, i oltář, ať obětuje kozla živého:
21. a vlože obě ruce na hlavu jeho, ať vyznává všecky nepravosti synů israelských, a všecky viny i hříchy jejich: kteréž přeje hlavě jeho, vypustí ho skrze člověka zřízeného na poušť.
22. A když ponese kozel všecky nepravosti jejich do země pusté, a puštěn bude na poušti,
23. navrátí se Áron do stánku svědectví, a svleka roucha, v kteráž byl prvé oblečen, když vcházel do Svatyně, a nechaje jich tam,
24. umyje tělo své na svatém místě, a obleče se zase v roucha svá. A když vyjda obětovati bude oběť zápalnou svou, i lidu, modliti se bude tak za sebe, jako za lid:
25. a tuk, kterýž obětován jest za hříchy, páliti bude na oltáři.
26. Ten pak, kterýž vyvedl ko-

10) Způsob losování stával se takto: Nejvyšší kněz vyňal dvě dřívka z hrnce; na jednom z nich psáno bylo „Hospodinu“, na druhém „Asaselu“ a to s tím následkem, že los, který byl se dostal do ruky pravé, platil kozlu stojícímu na pravici, a los, jenž se dostal do ruky levé, platil kozlu na levici stojícímu.

zla vypuštěného, zpéře roucha svá, a tělo vodou, a tak vejde do stanů.
27. Tele pak a kozla, kteřížto za hřích byli zabiti, a jichžto krev vnesena jest do Svatyně, aby očistění vyplnilo se, vynesou ven ze stanů, a spálí ohněm, tak kůže, jako maso jejich, i hnůj:
28. a kdožkoli spálí je, zpéře roucha svá, a tělo vodou, a tak vejde do stanů.
29. I bude vám to za ustanovení věčné: Měsíce sedmého, desátého dne téhož měsíce, trápiti budete duše své*, a žádného díla nebudete dělati, buď tu zrozený, buď příchozí, kterýž jest pohostinu mezi vámi.
30. V ten den bude očisťování vás a očistění ode všech hříchů vašich: před Hospodinem očistěni budete:
31. nebo sobota odpočinutí jest, a trápiti budete duše své ustanovením věčným.
32. Bude pak očisťovati kněz, kterýž jest pomazaný, a jehožto ruce posvěceny jsou, aby úřad kněžský konal místo otce svého: a oblečen bude v roucho lněné a v roucha svatá,
33. a očistí Svatyni, a stánek svědectví, i oltář, kněží také, i všecken lid.
34. A bude vám to za ustanovení věčné, abyste se modlili za syny israelské, i za všecky hříchy jejich jednou v roce. Učinil tedy Mojžíš, jakož byl přikázal Hospodin.

Kapitola 17.

Přikázal Bůh, aby Israelští jemu samému, a ne falešným bohům, obětovali; a to v stánku. 10. Zapovědíno jim jísti krev, a cokoli samo od sebe umřelo, neb od zvěři udáveno jest.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Mluv Aronovi i synům jeho, i všem synům israelským, řka k nim: Tato jest řeč, kterouž přikázal Hospodin, řka:
3. Člověk každý z domu israelského, zabije-li vola, aneb ovci, aneb kozu, mezi stany, aneb vně za stany,
4. a neobětovalby ke dveřím stánku oběti Hospodinu, vinen bude krví: jakoby krev* vylil, tak zahyne z prostředku lidu svého.
5. Protož knězi obětovati mají synové israelští oběti své, kteréž zabijí na poli, aby posvěceny byly Hospodinu přede dveřmi stánku svědectví, a aby obětovali je za oběti pokojné Hospodinu.
6. I vylije kněz krev na oltář Hospodinův u dveří stánku svědectví, a páliti bude tuk v vůni chutnou Hospodinu.
7. A nikoli více nebudou obětovati obětí svých ďáblům*, s nimižto smilnili**. Zákon ten věčný bude jim, i potomkům jejich.
8. A díš k nim: Člověk z domu israelského, a z příchozích, kteříž jsou pohostinu u vás, kterýžby obětoval obět zápalnou, aneb jinou obět,
9. a ke dveřím stánku svědectví nepřivedlby ji, aby obětována byla Hospodinu, zahyne z lidu svého.
10. Člověk každý z domu israelského, a z příchozích, kteříž jsou pohostinu mezi nimi, jestliže jísti bude krev, zatvrdím tvář svou proti duši jeho, a vyhladím ji z lidu jeho,
11. nebo duše těla ve krvi jest, a já dal jsem ji vám, abyste se ji očisťovali na oltáři za duše vaše, a krev aby byla za očistění duše.
12. Protož jsem řekl synům israelským: Nižádný z vás nebude jísti

29) t. postem.

4) t. krev lidskou.
7) v hebr. stojí: kozlům, t. zlým duchům, kteřížto v způsobě kozlů se ctili — ** t. zpronevěřili se Bohu pravému, klaníce se bohům nepravým a ďáblům. Modloslužebnost se v písmech považuje za nečistotu a zpronevěření Bohu, jako smilství a cizoložství jest zpronevěření manželi neb ženichu.

krve, ani z příchozích, kteříž jsou pohostinu u vás.

13. Člověk kterýkoli z synů israelských, i z příchozích, kteříž jsou pohostinu u vás, jestližeby lovem a čižbou ulovil zvíře, neb ptáka, kterých sluší jísti, ať vylije krev jeho, a zakryje ji zemí.

14. Nebo duše všelikého těla ve krvi jest: protož řekl jsem synům israelským: Krve žádného těla nebudete jísti: nebo duše těla ve krvi jest: a kdobykolivěk jedl ji, zahyne.

15. Člověk, kterýžby jedl umrlinu, neb popadené od zvěři, tak z rodilých tu, jako z příchozích, zpéře roucha svá, a umyje se vodou, a poskvrněný bude až do večera: a tím řádem čist učiněn bude.

16. Pakli nezpéře roucha svého a neumyje těla, ponese nepravost svou.

Kapitola 18.

Bůh zapovídá manželstvo s krevními přátely, 20. i všeliké cizoložstvo, sodómský hřích a hřích s hovadem.

1. Mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

2. Mluv synům israelským, a díš k nim: Já Hospodin Bůh váš:

3. vedlé obyčeje země egyptské, v níž jste bydlili, nebudete činiti: a vedlé obyčeje krajiny chananejské, do kteréž já uvedu vás, nebudete dělati; ani v ustanoveních jejich budete choditi.

4. Budete činiti soudy mé, a přikázaní má zachováte, a budete choditi v nich. Já Hospodin Bůh váš.

5. Ostříhejte ustanovení mých, i soudů, kteréž čině člověk, živ bude v nich. Já Hospodin.

(Řím. 10, 5. Gal. 3, 12.)

6. Žádný člověk nepřistoupí k přítelkyni své krevní, aby odkryl hanbu její. Já Hospodin.

7. Hanby otce svého, a hanby matky své neodkryješ: matka tvá jest: neodkryješ hanby její.

8. Hanby ženy otce svého neodkryješ: nebo jest hanba otce tvého.

9. Hanby sestry své, z otce aneb z matky, kteráž doma neb vně zplozena jest, neodkryješ.

10. Hanby dcery syna svého, neb vnučky z dcery neodkryješ: nebo hanba tvá jest.

11. Hanby dcery manželky otce svého, kterouž porodila otci tvému, a jest sestra tvá, neodkryješ.

12. Hanby sestry otce svého neodkryješ, nebo tělo jest otce tvého.

13. Hanby sestry mateře své neodkryješ, protože jest tělo mateře tvé.

14. Hanby strýce svého neodkryješ, ani přistoupíš k manželce jeho, kteráž s tebou příbuzenstvím jest spojena.

15. Hanby nevěsty své neodkryješ, nebo manželka syna tvého jest, aniž odkryješ hanby její.

16. Hanby manželky bratra svého neodkryješ: nebo hanba bratra tvého jest.

17. Hanby manželky své a dcery její neodkryješ*. Dcery syna jejího, a dcery její dcery nepojmeš, abys odkryl hanbu její: nebo tělo její jsou, a takové sjití krve zprznění jest.

18. Sestry manželky své k souložení s ní, nevezmeš, aniž odkryješ hanby její, dokudž ona ještě živa jest.

19. K ženě, kteráž trpí ženskou nemoc, nepřistoupíš, aniž odkryješ mrzkosti její.

20. S manželkou bližního svého nesejdeš se, ani semene smíšením s ní poskvrníš se.

21. Z semene svého nedáš, aby obětováno bylo modle Moloch*,

17) Nebudeš provozovati mrzkosti s dcerou manželky své, t. s dcerou svou nevlastní, ani ji sobě za manželku pojmeš, maje matku její za manželku.

21) t. žádného z dětí svých nedáš obětovati modle Molochovi. Moloch byl smyšlený Bůh Ammonitských, syn slunce a Bůh přírody, kterýmž, jako Saturnem, vyobrazoval se čas, jenž nade vším vládne, všecko tvoří a opět zničuje. Ke cti jeho byly děti obětovány a spáleny. Měl prý podobu člověka s hlavou býka. (3. Král. 11, 5.)

aniž tím poskvrníš jmena Boha svého. Já Hospodin.

22. S mužským pohlavím nesměšuj se, scházeje se s ním jako s ženou, neb to ohavnost jest.

23. S žádným hovadem nesejdeš se, aniž se poskvrníš s ním. Žena nepoddá se hovadu, aniž se s ním spojí: neb to nešlechetnost jest.

24. Neposkvrňujte se žádnou z těch všech věcí, kterýmiž poskvrněni jsou všickni národové, kteréž já vyvrhu před tváří vaší,

25. a kterými poskvrněna jest země: jejížto nešlechetnosti já navštívím, aby vyvrhla obyvatele své.

26. Ostříhejte ustanovení mých a soudů, a nečiňte nižádných ohavností těchto, tak tu rodilý, jako přespolní, kterýž jest pohostinu u vás.

27. Nebo všecky ohavnosti tyto činili obyvatelé země té, kteří byli před vámi a poskvrnili ji.

28. Varujte se tedy, aby i vás podobně nevyvrátila, kdyžbyste takové věci činili, jako vyvrátila národ, kterýž byl před vámi.

29. Každý člověk, kterýžby učinil něco z ohavností těchto, zahyne z prostředku lidu svého.

30. Ostříhejte přikázaní mých. Nečiňte těch věcí, kteréž činili ti, kteří byli před vámi, a neposkvrňujte se jimi. Já Hospodin Bůh váš.

Kapitola 19.

Po obětování a vysvětlení některých přikázaní přidávají se jiná nová přikázaní.

1. Mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

2. Mluv ke všemu shromáždění synů israelských, a díš k nim: Svatí buďte, nebo já svatý jsem, Hospodin Bůh váš.

3. Jedenkaždý boj se otce svého, i matky své. Sobot mých ostříhejte. Já Hospodin Bůh váš.

4. Neobracujte se k modlám, aniž bohů litých dělejte sobě. Já Hospodin Bůh váš.

5. Jestliže obětovati budete obět pokojnou Hospodinu, aby byl ukrocen,

6. toho dne, kteréhož bude obětována, jísti budete ji, i druhého dne: cožkoli pak zůstane do dne třetího, ohněm spálíte.

7. Jestližeby někdo po dvou dnech jedl z ní, svatosti zbaven bude, a vinen bezbožností:

8. a ponese nepravost svou: nebo svaté věci Hospodinovy poskvrnil, a zahyne člověk ten z lidu svého.

9. Když budeš žíti obilí země své, nesežneš až k samé zemi svrchku země*, aniž budeš sbírati pozůstalých klasů.

10. Ani na vinici své hroznů a zrn padajících shromažďovati budeš, ale chudým a pocestným k sebrání necháš. Já Hospodin Bůh váš.

11. Neučiníte krádeže. Nebudete lháti, aniž kdo oklamá bližního svého.

12. Nebudeš křivě přisáhati ve jmeno mé, aniž poskvrníš jmena Boha svého. Já Hospodin.

13. Neučiníš křivdy bližnímu svému, aniž mocí utiskneš ho. Nezůstane mzda dělníka tvého u tebe až do jitra.

14. Nebudeš zlořečiti hluchému, aniž před slepým položíš úrazu: ale báti se budeš Hospodina Boha svého, nebo já jsem Hospodin.

15. Nebudeš činiti, což nepravého jest, aniž budeš nespravedlivě souditi. Nehleď na osobu chudého, ani cti obličeje mocného. Spravedlivě suď bližnímu svému.

16. Nebudeš hánce, ani tajný utrhač v lidu. Nebudeš státi proti krvi bližního svého*. Já Hospodin.

17. Nebudeš nenáviděti bratra svého v srdci svém, ale zjevně potresci ho, abys neměl nad ním hříchu.

18. Nehledej pomsty, aniž pamatovati budeš na křivdu spoluměšťanů svých. Milovati budeš pří-

9) t. necháš státi vyššího strniště, jímžby se zas hnojila země. Lépe dle hebr. nevyžneš rohů či koutů pole docela, nechaje něco státi pro chudé.

16) t. nebudeš státi o jeho hrdlo, živobytí.

tele svého, jako sebe samého. Já Hospodin.

19. Ustanovení mých ostříhejte. Nedopustíš hovadu svému scházeti se s živočichy jiného pokolení. Pole svého neposeješ rozdílným semenem. V roucho, kteréž ze dvou věcí setkáno jest, neoblečeš se.

20. Jestližeby člověk spal s ženou sjitím semene, kterážby byla děvka také na vdání*, avšak mzdou nevykoupená, ani svobodou darovaná: biti budou obadva, ale neumrou, nebo nebyla svobodná.

21. Za vinu pak svou obětovati bude Hospodinu ke dveřím stánku svědectví skopce:

22. i bude se zaň modliti kněz, a za hřích jeho před Hospodinem, a smilujeť se nad ním, a bude mu odpuštěn hřích.

23. Když vejdete do země, a štípiti budete v ní stromy ovocné, odejmete neobřezání jich: ovoce, kteréž vydávají z sebe, nečisté bude vám, a nebudete jísti z něho.

24. Čtvrtého pak léta všecko ovoce jejich posvěceno bude, chvalitebné Hospodinu.

25. Pátého pak léta jísti budete ovoce, shromáždíce ovoce, kteréž vydávají. Já Hospodin Bůh váš.

26. Nic nebudete jísti s krví. Nebudete hádati po štěbetu ptačím, ani budete šetřiti snů.

27. Aniž budete stříhati vlasů okrouhle: aniž budete holiti brady.

28. A nad mrtvým nebudete řezati těla svého, aniž jakých znamení, neb jizvin budete sobě dělati*. Já Hospodin.

29. Nedávej dcery své k smilstvu, aby nebyla poskvrněna země, a nebyla naplněna nešlechetností.

30. Sobot mých ostříhejte, a Svatyně mé bojte se. Já Hospodin.

31. Neuchylujte se k čarodějníkům, ani se ptejte nač hadačů, abyste se neposkvrnili skrze ně. Já Hospodin Bůh váš.

32. Před šedivou hlavou povstaň, a cti osobu starého: a boj se Hospodina Boha svého. Já jsem Hospodin.

33. Bude-li bydliti příchozí v zemi vaší, a bude-li se zdržovati mezi vámi, nevytýkejte mu*:

34. ale ať jest mezi vámi jako tu rozený: a budete jej milovati jako sami sebe: nebo i vy byli jste příchozí v zemi egyptské. Já Hospodin Bůh váš.

35. Nečiňte nic nepravého v soudu, v loktu, v váze, v míře:

36. váha spravedlivá, a rovná ať jsou závaží, spravedlivý korec, a spravedlivý žejdlík. Já Hospodin Bůh váš, kterýž jsem vyvedl vás z země egyptské.

37. Ostříhejte všech přikázaní mých, i všech soudů a čiňte je. Já Hospodin.

Kapitola 20.

Úsudkové Boží na rozličné hříšníky.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

2. Toto mluviti budeš synům israelským: Jestližeby který člověk z synů israelských, a z příchozích, kteříž bydlí v Israeli, dal z semene svého modle Moloch, smrtí ať umře: lid země ukamenuje ho.

3. A já postavím tvář svou proti němu: a vyhladím ho z prostředku lidu jeho, protože dal z semene svého Molochovi, a zprznil Svatyni mou, a poskvrnil jmena svatého mého.

4. Jestližeby pak lid země zanedbávaje, a jako málo sobě váže rozkázaní mého, propustil člověka toho, kterýž dal z semene svého Molochovi, a nechtělby ho zabiti:

5. postavím tvář svou proti člověku tomu, a proti příbuznosti jeho, a vyhladím i jeho, i všecky,

---

20) dle hebr. děvka vdaná.

28) Zapovídá se tu pohanský obyčej, pro smíření pekelných bohů řezati tělo a nositi na něm vypálená znamení modlářská.

33) t. toho, že cizinec jest. Dle hebr. neutiskujte ho.

kteříž povolili jemu, aby smilnil s Molochem, z prostředku lidu jeho.
6. Člověk, kterýžby se uchýlil k čarodějníkům a hadačům, a smilnilby s nimi, postavím tvář svou proti němu, a vyhladím jej z prostředku lidu jeho.
7. Posvěťtež se a buďte svatí, nebo já jsem Hospodin Bůh váš.
8. Ostříhejte přikázaní mých, a čiňte je: já Hospodin, kterýž posvěcuji vás.
9. Kdožby zlořečil otci svému, neb mateři, ať smrtí umře: otci a mateři zlořečil, krev jeho ať jest na něho.
10. Zcizoloží-li kdo s ženou druhého, a cizoložstvo spáchá s manželkou bližního svého, ať smrtí umrou i cizoložník, i cizoložnice.
11. Kdoby spal s macechou svou, a odkrylby hanbu otce svého, smrtí ať umrou obadva: krev jejich budiž na ně.
12. Jestližeby kdo spal s nevěstou svou*, ať obadva umrou, nebo hanebnost spáchali: krev jejich budiž na ně.
13. Kdoby spal s mužským pohlavím scházením ženským, obadva spáchali ohavnost, ať smrtí umrou: budiž krev jejich na ně.
14. Kdoby nad manželku dceru, pojal matku její, nešlechetnost učinil: za živa hořeti bude s nimi: aniž tak veliký hřích zůstane u prostřed vás.
15. Kdožby s hovadem, a s dobytčetem sešel se, smrtí ať umře: hovado také zabijte.
16. Žena, kteráby se podložila kterémukoli hovadu, spolu zabita bude s ním: krev jejich budiž na ně.
17. Kdoby pojal sestru svou, dceru otce svého, neb dceru matky své, a spatřilby hanbu její, a ona uzřelaby hanbu bratra, hanebnou věc učinili: zabiti budou před očima lidu svého, protože mrzkost svou vespolek odkryli, a ponesou nepravost svou.

12) t. s manželkou synovou.

18. Kdoby se sešel s ženou v toku ženské nemoci, a odkrylby mrzkost její, a ona otevřelaby studnici krve své, zabiti budou obadva z prostředku lidu svého.
19. Hanby sestry matky své, a sestry otce svého neodkryješ: kdo by to učinil, hanbu těla svého obnažil: ponesou obadva nepravost svou.
20. Kdoby se sešel s manželkou strýce, neb ujce svého, a odkrylby hanbu příbuzenství svého, ponesou obadva hřích svůj: bez dětí umrou*.
21. Kdoby pojal ženu bratra svého, věc neslušnou činí, hanbu bratra svého odkryl: bez dětí budou.
22. Ostříhejte ustanovení mých, i soudů, a čiňte je: aby i vás nevyvrátila země, do kteréž vejdete, a v kteréž bydliti budete.
23. Nechoďte v ustanoveních národů, kteréž já vyženu před vámi. Nebo všecky tyto věci činili, a v ošklivosti měl jsem je.
24. Vám pak mluvím: Vládněte zemí jejich, kterouž dám vám k dědictví, zemí tekoucí mlékem a medem. Já Hospodin Bůh váš, kterýž jsem oddělil vás od jiných národů.
25. Oddělte tedy i vy hovado čisté od nečistého, a ptáka čistého od nečistého: abyste neposkvrnili duší svých hovadem, a ptactvem i všemi věcmi, kteréž se hýbají na zemi, a kteréž že jsou poskvrněné, ukázal jsem vám.
26. Budete mi svatí, nebo svatý jsem já Hospodin, a oddělil jsem vás od jiných národů, abyste byli moji.
27. Muž, neb žena, v nichžby byl duch čarodějný, neb věští*, ať smrtí umrou: kamením uházejí je: krev jejich budiž na ně.

20) t. buď tak, že jim Bůh dětí nedá, aneb že děti, kteréby spolu zplodili, nebudou jim, nýbrž dle zákona ujcovi přičteny.
27) dle hebr.: Jenžby mrtvé zaklínali neb hádali.

Kapitola 21.

Kněží čeho se měli varovati, 17. a kteří nebyli způsobni k služebnosti kněžské.

1. Řekl také Hospodin k Mojžíšovi: Mluv k kněžím synům Aronovým, a řekneš k nim: Ať se neposkvrňuje kněz při smrti měšťanů svých,
2. jediné toliko při krevních, a příbuzných, to jest, při otci, a matce, a synu, a dceři, a bratru také,
3. a sestře panně, kteráž není vdaná za muže*:
4. ale ani na knížeti lidu svého neposkvrní se.
5. Nebudou holiti hlavy, ani brady, ani na těle svém učiní řezání.
6. Svatí budou Bohu svému, a neposkvrní jmena jeho: nebo zápal Hospodinův, a chleby Boha svého obětují, a protož svatí budou.
7. Nevěstky, a mrzké kurvy* nepojmou sobě za manželku, ani té, kteráž zapuzena jest od manžela: nebo posvěceni jsou Bohu svému,
8. a chleby předložení obětují. Ať tedy jsou svatí, nebo i já svatý jsem, Hospodin, kterýž posvěcuji jich.
9. Dcera kněze bude-li zastižena v smilstvu, a zprzní-li jmeno otce svého, ohněm upálena bude.
10. Biskup, to jest, kněz nejvyšší mezi bratřími svými, na jehožto hlavu vylit jest olej pomazání, a jehož ruce v kněžství posvěceny jsou, a jest oblečen v roucha svatá, hlavy své neodkryje, roucha neroztrhne:
11. a dokonce k žádnému mrtvému nevejde, také nad otcem svým, a matkou neposkvrní se.
12. Aniž vyjde z Svatyň, aby neposkvrnil Svatyně Hospodinovy, nebo olej svatého pomazání Božího na něm jest. Já Hospodin.
13. Pannu pojme sobě za manželku:
14. vdovy pak a zapuzené, a zprzněné, a nevěstky nepojme, ale děvečku z lidu svého:
15. aby nesmísil kmene rodu svého s obcí národu svého*: nebo já Hospodin, kterýž posvěcuji ho.
16. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
17. Mluv k Aronovi: Člověk z semene tvého po rodech, kterýžby měl na sobě poskvrnu, nebude obětovati chlebů Bohu svému:
18. ani přistoupí k službě jeho: bude-li slepý, bude-li kulhavý, bude-li míti nos malý, nebo příliš veliký, neb křivý,
19. bude-li míti zlámanou nohu, neb ruku,
20. bude-li hrbovatý, bude-li krhavý, bude-li míti bělmo na oku, bude-li míti ustavičnou prašivost, aneb lišeje na těle, neb bude-li průtrž míti.
21. Nižádný, kterýžby měl vadu, z semene Árona kněze, nepřistoupí obětovati oběti Hospodinu, ani chlebů Bohu svému:
22. Však jísti bude chleby, kteříž se obětují v Svatyni,
23. tak toliko, aby za oponu nevcházel, ani přistupoval k oltáři, nebo vadu má, a poskvrňovati nemá Svatyně mé. Já Hospodin, kterýž posvěcuji jich.
24. Mluvil tedy Mojžíš k Aroronovi, a synům jeho, i ke všemu Israelovi všecko, což mu přikázáno bylo.

Kapitola 22.

Nečistí, a cizozemci, neměli jísti z obětí. 18. Vypisují se vady, bez kterýchž měla býti obět.

1. Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Mluv k Áronovi, i k synům jeho, ať se varují těch věcí, kteréž

3) t. při těch se může poskvrniti, může při jejich pohřbu býti.
7) dle hebr.: Nevěstky (kurvy) a zprzněné (padlé) osoby.
15) Lépe: s lůzou národu svého. Dle hebr.: Aby neposkvrnil potomstva svého v národu svém.

posvěceny jsou od synů israelských, a ať neposkvrňují jmena věcí posvěcených, kteréž oni obětují. Já Hospodin.

3. Rci k nim, i k potomkům jejich: Všeliký člověk, kterýžby přistoupil z rodu vašeho k těm věcem, kteréž posvěceny jsou, a které obětovali synové israelští Hospodinu, na kterém jest nečistota, zahyne před Hospodinem. Jáť jsem Hospodin.

4. Člověk z semene Aronova, kterýžby byl malomocný, aneb trpící tok semene, nebude jísti z těch věcí, kteréž mi posvěceny jsou, dokudž nebude uzdraven. Kdožby se dotekl nečistého nad mrtvým*, a z koho vychází símě jako v scházení,

5. a kdo se dotýká zeměplazu, a čehokoli nečistého, jehož dotknutí nečisté jest,

6. nečistý bude až do večera, a nebude jísti těch věcí, kteréž posvěceny jsou: ale když umyje tělo své vodou,

7. a zapadne slunce, tehdáž očistěn jsa jísti bude z posvěcených věcí, neb to pokrm jeho jest.

8. Umrliny, a popadeného od zvěři nebudou jísti, ani se se jimi poskvrní. Já jsem Hospodin.

9. Ať ostříhají přikázaní mých, aby nebyli poddáni hříchu, a nezemřeli v Svatyni, kdyby ji poskvrnili. Já Hospodin, kterýž posvěcuji jich.

10. Žádný cizí nebude jísti z posvěcených věcí: [ani] podruh kněze a nájemník, nebudou jísti z nich.

11. Kohožby pak kněz koupil, a kterýby v domě jeho zplozen byl, tiť budou jísti z nich.

12. Jestližeby dcera knězova vdala se za kohokoli z lidu: z těch věcí, kteréž posvěceny jsou, a z prvotin nebude jísti.

13. Jestližeby pak jsouc vdova, neb zapuzená, a bez dětí, navrátila se zase do domu otce svého: jako jsouc děvče zvykla, bude jísti pokrmy otce svého. Žádný cizí jísti z nich nebude míti moci.

14. Kdoby jedl z posvěcených věcí z nevědomí, přidá pátý díl nad to, což jedl, a dá knězi do Svatyně.

15. Ať neposkvrní posvěcených věcí synů israelských, kteréž obětují Hospodinu:

16. aby snad nesnášeli nepravosti hříchu svého, kdyžby posvěcené věci jedli. Já Hospodin, kterýž posvěcuji jich.

17. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

18. Mluv k Aronovi, a k synům jeho, i ke všem synům israelským, a díš k nim: Kdožbykoli z domu israelského, i z příchozích, kteříž bydlí u vás, obětoval obět svou, buď sliby plně, aneb dobrovolně obětuje, cožkoli obětuje v zápalnou obět Hospodinu,

19. aby se obětovalo skrze vás, sameček neposkvrněný bude z volů, a z ovcí, a z koz.

20. Jestliže bude míti poskvrnu, nebudete ho obětovati, aniž bude příjemné.

21. Člověk, kterýžby obětoval obět pokojnou Hospodinu, buď sliby plně, neb dobrovolně obětuje, tak z volů, jako z ovcí, neposkvrněné obětovati bude, aby bylo příjemné: nebudeť žádné poskvrny na něm.

22. Jestliže slepé bude, jestliže polámané, jestliže šrám mající, jestliže bude míti neštovice, aneb prašivost, aneb lišej: nebudete jich obětovati Hospodinu, aniž páliti budete z nich na oltáři Hospodinovu.

23. Vola a ovci s uťatým uchem a ocasem, dobrovolně můžeš obětovati: slib pak z nich nemůže placen býti.

24. Všelikého hovada, kteréž má neb zetřené, neb ztlučené, neb uťaté a odjaté nároky, nebudete

---

4) t. toho, kterýžby nečistý byl od mrtvého, aneb pro dotknutí se mrtvého.

obětovati Hospodinu, a ovšem v zemi vaší toho nečiňte.
25. Z ruky cizozemce nebudete obětovati chlebů Bohu svému, a cožbykoli jiného dáti chtěl: nebo porušené a poskvrněné jsou všecky věci: nepřijmete jich.
26. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
27. Vůl, ovce, a koza, když se urodí, za sedm dní budou pod vemenem mateře své, dne pak osmého, a potom budou moci obětovány býti Hospodinu.
28. Buď ona kráva neb ovce, nebudou zabity jednoho dne s plody svými.
29. Jestliže obětovati budete obět za díků činění Hospodinu, aby mohl ukrocen býti,
30. v týž den sníte ji, nezůstane nic do jitra druhého dne. Já Hospodin.
31. Ostříhejte přikázaní mých, a čiňte je. Já Hospodin.
32. Neposkvrňujte jmena mého svatého, abych posvěcen byl u prostřed synů israelských. Já, Hospodin, kterýž posvěcuji vás,
33. a vyvedl jsem vás z země egyptské, abych byl vám za Boha. Já Hospodin.

Kapitola 23.

O slavnostech výročních.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Mluv synům israelským, a řekneš k nim: Titoť jsou dnové Hospodinovi, kteréž nazývati budete svaté.
3. Šest dní budete dělati dílo: den sedmý, že soboty odpočinutí jest, slouti bude svatý. Žádného díla nebudete dělati v něm: sobota Hospodinova jest ve všech příbytcích vašich.
4. Tito tedy jsou dnové Hospodinovi svatí, kteréž slaviti máte časy svými.
5. Měsíce prvního čtrnáctého dne téhož měsíce k večerou, jest fáse Hospodinovo*:
6. a patnáctého dne toho měsíce, slavnost Přesnic Hospodinových jest. Za sedm dní budete jísti přesné chleby.
7. Den první bude vám nejslavnější, a svatý: žádného díla služebného nebudete dělati v něm.
8. ale obětovati budete na ohni* obět Hospodinu za sedm dní: den pak sedmý bude slavnější, a světější: a žádného díla služebného nebudete dělati v něm,
9. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
10. Mluv synům israelským, a řekneš k nim: Když vejdete do země, kterouž já dám vám, a žíti budete obilí, přinesete snopy s klasy, prvotiny žni vaší, k knězi:
11. kterýž pozdvihne snopku před Hospodinem, aby příjemné bylo za vás, druhého dne soboty, a posvětí ho*.
12. A téhož dne, kterého posvěcuje se snopek, zabit bude beránek bez poskvrny roční, v obět zápalnou Hospodinu.
13. A suché oběti obětovány budou s ním, dvě desetiny mouky bělné skropené olejem k zápalu

5) t. začíná se slavnost velikonoční. (2. Mojž. 12, 3—21.) Tato slavnost počnouc na večer s jedením beránka, trvala 8 dní; ustanovena jsouc na památku vysvobození lidu israelského z poddanosti egyptské, předobrazovala vykoupení celého pokolení lidského z moci hříchu a pekla skrze Beránka Božího Ježíše Krista. Toto vykoupení slavíme my o velikonoci, i jíme též velikonočního beránka, kterýž se ráčil za nás v obět dáti, a dle svého ustanovení při poslední večeři vždycky s námi zůstává i k požívání se nám dává.
8) t. obět, která se na oheň klade, a zapaluje, obět zápalnou. — (4. Mojž. 28, 19.)
11) t. druhého dne týdne velikonočního, aneb na zejtří po sobotě, svátku prvním velikonočním. O velikonoci počínala se již v zemi zaslíbené žeň ječná, a tedy v druhý svátek velikonoční přinešen býval první snopek do chrámu, kdež obyčejným pozdvihováním obětován jest od kněze Hospodinu. Tím se zasvětil počátek žni.

Hospodinovu, a k vůni nejchutnější: mokré také oběti vína, čtvrtý díl [míry] Hin.

14. Chleba, a pražmy, a krup nebudete jísti z obilí, až do dne, kdyžto obětovati budete z něho Bohu svému*. Přikázaní to jest věčné, v pronárodech, i všech příbytcích vašich.

15. Počítati tedy budete od druhého dne soboty, v němž jste obětovali snop prvotin, sedm týhodnů plných,

16. až do druhého dne doplnění sedmého týhodne, to jest, padesáte dní: a tak obětovati budete obět novou Hospodinu*

17. ze všech příbytků vašich, dva chleby prvotin, ze dvou desetin bělné mouky* kvašené, kteréž upečete za prvotiny Hospodinu.

18. A budete obětovati s těmi chleby sedm beránků ročních bez vady, a tele ze skotu jedno, a skopce dva, a budou v zápalnou obět s suchými a mokrými obětmi svými k vůni nejchutnější Hospodinu.

19. Obětovati budete i kozla za hřích, a dva beránky roční k oběti pokojné.

20. A když kněz pozdvihne jich s chleby prvotin před Hospodinem, dostanou se ku požitku jeho.

21. I nazůvete ten den nejslavnější, a nejsvětější: žádného díla služebného nebudete dělati v něm. Ustanovení to věčné bude ve všech příbytcích a pronárodech vašich*.

22. Když pak budete žíti obilí země vaší, nesežnete ho až k zemi: ani pozůstalých klasů nebudete sbírati, ale chudým, a pocestným zanecháte jich. Já jsem Hospodin Bůh váš.

23. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

24. Mluv synům israelským: Měsíca sedmého, prvního dne téhož měsíce, budete míti sobotu, památku zvučícími trubami, a slouti bude svatá*:

25. žádného díla služebného nebudete dělati v ní, a obětovati budete obět zápalnou Hospodinu.

26. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

27. Desátého dne tohoto sedmého měsíce, den očisťování bude nejslavnější*, a slouti bude svatý: i trápiti budete duše své [postem] v něm, a obětovati budete zápalnou obět Hospodinu.

28. Žádného díla služebného nebudete dělati v čas toho dne: nebo jest den smilování, aby se smiloval nad vámi Hospodin Bůh váš.

29. Všeliká duše, kterážby se netrýznila v ten den, zahyne z lidu svého:

30. a kdožby nějaké dílo dělal, vyhladím ho z lidu jeho.

31. Žádného tedy díla nebudete dělati v něm: ustanovení to věčné bude vám ve všech pronárodech, a příbytcích vašich.

32. Sobota odpočinutí jest, a trápiti budete duše své devátého dne měsíce: a od večera až do večera světiti budete soboty své.

---

14) t. až o slavnosti týdnů či letnic, po vykonané oběti, počnete jísti z nového obilí.

16) t. obět z nového obilí, a to v první svátek týdnů či letnic, jakožto den padesátý po oběti prvního snopku. V ten čas dokonala se téměř žeň, a protož se slavnost ta nazývala také slavností žní (požinek). (2. Mojž. 23, 16.) Obětí z nového obilí zasvětila se celá žeň, a počalo se jísti z nového.

21) Tato slavnost, nazývaná *slavnosti týdnů*, poněvadž za 7 týdnů po velikonoci připadala, ustanovena jest zvláště na památku přikázaní, daného na hoře Sinaj, za sedm týdnů po vyjití z Egypta. Bylať pěkným předobrazením slavnosti naší: Seslání Ducha Svatého, jímžto oznámen jest zákon nový, nikoli na deskách kamenných, nýbrž živě na deskách srdcí našich napsaný.

24) Den nového roku obecného; památka vděčná za dosažená dobrodiní roku minulého, a k obdržení nových v roce nastalém. Oznamoval se slavně troubením, jakož i zákon, to největší dobrodiní Boží, zvukem trub na hoře Sinaj oznámen byl.

27) Den smíření, teď dlouhý den. (3. Mojž. 16, 1—34.)

33. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
34. Mluv synům israelským: Od patnáctého dne měsíce tohoto sedmého budou svátkové stánků za sedm dní Hospodinu*.
35. Den první slouti bude nejslavnější, a nejsvětější: žádného díla služebného nebudete dělati v něm.
36. A za sedm dní obětovati budete zápalné oběti Hospodinu: den také osmý bude nejslavnější, a nejsvětější, a obětovati budete zápalnou obět Hospodinu: neboť jest sjití a shromáždění: žádného díla služebného nebudete dělati v něm.
37. Tiť jsou dnové Hospodinovi, kteréž nazůvete nejslavnější, a nejsvětější, a budete obětovati v nich oběti Hospodinu, zápalné oběti i mokré oběti vedlé řádu jednohokaždého dne:
38. kromě sobot Hospodinových, a darů vašich, a které věci obětovati budete z slibu, neb které dobrovolně dávati budete Hospodinu.
39. Protož od patnáctého dne měsíce sedmého, kdyžbyste shromáždili všecky úrody země své, světiti budete svátky Hospodinovy sedm dní: dne prvního a dne osmého bude sobota, to jest, odpočinutí.
40. I vezmete sobě dne prvního ovoce stromu nejpěknějšího, a ratolesti palmové, a větvoví stromů hustých ratolestí, a vrby od potoka, a budete se veseliti před Hospodinem Bohem svým.
41. A budete světiti slavnost jeho za sedm dní v roce. Ustanovení to věčné bude v pronárodech vašich. Měsíce sedmého ty svátky světiti budete,
42. a bydliti budete v stinidlách* za sedm dní. Každý, kdož jest z rodu israelského, bude zůstávati v staních:
43. aby věděli potomci vaši, že jsem nechal v staních bydliti synů israelských, když jsem je vyvedl z země egyptské. Já Hospodin Bůh váš.
44. I mluvil [tak] Mojžíš o slavnostech Hospodinových k synům israelským.

Kapitola 24.

Olej pro lampy. 5. Chlebové posvátní. 10. Ruhač ukamenován. 11. Trest na škůdce.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Rozkaž synům israelským: ať přinesou tobě oleje z oliv nejčistšího a světlého, aby se připravovaly lampy ustavičně
3. před oponou svědectví v stánku úmluvy. A postaví je Áron od večera až do jitra před Hospodinem, služebností a řádem věčným v pronárodech vašich.
4. Na svícen nejčistší staveny budou vždycky před obličejem Hospodinovým.
5. Vezmeš také mouku bělnou, a napečeš z ní dvanácte chlebů, z nichž jedenkaždý bude míti dvě desetiny Efy:
6. kteréž dvěma řady, šest v řadu jednom, na stole nejčistším před Hospodinem položíš.
7. A vložíš na ně kadidlo nejsvětlejší, aby byl chléb na památku oběti Hospodinovy.
8. Na každou sobotu proměňováni budou před Hospodinem, přijati od synů israelských smlouvou věčnou:
9. i budou Áronovy a synů jeho, aby jedli je na místě svatém: nebo svatosvaté jest to z obětí Hospodinových právem věčným.
10. Hle pak vyšed syn ženy israelské, kteréhož porodila z muže egyptského mezi syny israelskými, vadil se v staních s mužem israelským.
11. A když se rouhal jmenu* a

34) Jinak pod zelenou — na památku cesty na poušti, kdež Israelité pod stánky bydleli. V 2. Mojž. 23, 16. nazývá se též svátkem na vyjití či na konci roku, kdež se dálo díkůčinění za sklizeň obilí, ovoce a vína.
42) t. pod stínem zeleným — pod zelenou.
11) t. Božímu.

zlořečil mu, přiveden jest k Mojžíšovi. (Sloula pak matka jeho Salumith, dcera Dabri z pokolení Dan.)
12. I vsadili ho do žaláře, dokavadžby nezvěděli, coby kázal Hospodin.
13. Kterýž mluvil k Mojžíšovi,
14. řka: Vyveď ruhače ven z stanů, a nechť vloží všickni, kteříž ho slyšeli, ruce své na hlavu jeho, a ať jej ukamenuje veškeren lid.
15. A k synům israelským mluviti budeš: Člověk, kterýžby zlořečil Bohu svému, ponese hřích svůj:
16. a kdožby se rouhal jmenu Hospodinovu, ať smrtí umře: kamením uhází ho všecko množství: buď žeby on byl domácí, buď host. Kdožby se rouhal jmenu Hospodinovu, smrtí ať umře.
17. Kdožby udeřil, a zabil člověka, smrtí ať umře.
18. Kdožby zabil hovado, navrátí jiné, to jest duši za duši.
19. Kdožby učinil ohavu kterémukoli z spoluměštěnínů svých: jakž učinil on, tak se stane jemu.
20. Zlámání za zlámání, oko za oko, zub za zub navrátí: jakou ohavu učinil, takovou trpěti přinucen bude.
21. Kdoby zabil hovado, navrátí jiné. Kdoby zabil člověka,* trestán bude.
22. Jednostejné právo ať jest mezi vámi, buďto žeby příchozí, neb domácí zhřešil: nebo já jsem Hospodin Bůh váš.
23. I mluvil Mojžíš k synům israelským: a vyvedli toho, který se byl rouhal, ven z stanů, a kamením ho uházeli. I učinili synové israelští, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.

Kapitola 25.

Sedmý rok měl býti rok odpočinutí, 8. a padesátý, léto milostivé. 10. Co se v něm zachovati mělo.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi na hoře Sinaj, řka:
2. Mluv synům israelským, a díš k nim: Když vejdete do země, kterouž já dám vám, svěť sobotu Hospodinu.
3. Šest let osívati budeš roli svou, a šest let obřezovati budeš vinici svou, a sbírati budeš ovoce její:
4. sedmého pak léta sobota bude zemi, odpočinutí Hospodinova: pole nebudeš osívati, a vinice nebudeš řezati.
5. Co země sama od sebe urodí, nebudeš žíti: a hroznů prvotin tvých* nebudeš sbírati jako v sbírání vína: nebo rok odpočinutí země jest:
6. ale budou vám ku pokrmu, tobě i služebníku tvému, děvce i nájemníku tvému, i příchozímu, kteříž pohostinu jsou u tebe:
7. hovadům tvým, i dobytku, všecko, což se rodí, sloužiti bude ku pokrmu.
8. Sečteš také sobě sedm téhodnů let, to jest, sedmkrát sedm, ješto spolu činí čtyřiceti devět let,
9. a budeš troubiti troubou sedmého měsíce, desátého dne téhož měsíce, času slitování po vší zemi vaší.
10. A posvětíš léta padesátého, a nazůveš [je] propuštění všem obyvatelům země tvé: nebo toť jest léto milostivé. Navrátí se člověk k vladařství svému*, a jedenkaždý zase přijde k čeledi prvnější:
11. nebo milostivé jest a padesáté léto. Nebudete síti, ani žíti toho, co se samo od sebe zrodí, a prvotin vinic nebudete sbírati,
12. pro svěcení léta milostivého: ale co se hned nahodí, jísti budete.
13. Léta milostivého navrátí se všickni k vladařstvím svým*.

21) t. smrtí.

5) dle hebr. hroznů z tvé vinice, kterés toho roku neobřezával.
10) t. k statku dědičnému, který snad byl prodal, a k čeledi své prvotní, z které pocházel.
13) To mělo veliké a blahočinné následky. Byloť to překážkou, že jedno pokolení s druhým se nesmísilo, a jednotlivé rodiny nevyhynuly, tudy ani ta, z které Messiáš pojíti měl; tím se bránilo nezřízené žádosti po cizím jmění a la-

14. Když prodáš něco měštěnínu svému, aneb koupíš od něho, nezarmucuj bratra svého, ale vedlé počtu let milostivého léta koupíš od něho,
15. a vedlé počtu úrod, prodá tobě.
16. Cím více let zůstane po milostivém létu, tím více vzroste i cena: a čím méně času počítati budeš, tím méně i koupě státi bude: nebo čas úrod prodá tobě.
17. Netrapte těch, kteří jsou z pokolení vašeho, ale jedenkaždý boj se Boha svého: nebo já Hospodin Bůh váš.
18. Čiňte přikázaní má, a soudů ostříhejte, a plňte je, abyste mohli bydliti v zemi bez všelikého strachu,
19. a aby vydala vám země úrody své, kteréžbyste jedli až do sytosti, žádného útoku se nebojíce.
20. Pakli díte: Co budeme jísti léta sedmého, nebudeme-li síti, ani shromažďovati úrod svých?
21. Dám požehnání své vám léta šestého, a přinese úrody na tři léta:
22. a budete síti léta osmého, a budete jísti staré úrody až do devátého léta: dokavadž nezrostou nové, budete jísti staré.
23. Země také nebude prodána na věky: nebo má jest, a vy jste příchozí, a obyvatelé moji.
24. Protož všecka krajina vladařství vašeho pod výminkou zpět vyplacení prodána bude.
25. Jestližeby ochudna bratr tvůj, prodal vladařstvíčko své, a chtělliby příbuzný jeho, může vyplatiti, což on byl prodal.
26. Pakliby neměl příbuzného, a sám mohlby shledati cenu k vyplacení:
27. sečteni budou užitkové od toho času, kteréhož prodal: a což ostatního jest, navrátí kupci, a tak zase vezme vladařství své.
28. Pakliby nenalezla ruka jeho, aby navrátil cenu, bude míti kupec, což byl koupil, až do léta milostivého. Nebo v něm všeliké prodání navrátí se k pánu, a k vladaři prvnímu.
29. Kdoby prodal dům ve zdech města, bude míti svobodu k vyplacení, dokud se nevyplní jeden rok.
30. Jestliže nevyplatí, a celý rok vyjde, kupec vládnouti bude jím, i potomci jeho na věky, a nebude moci vyplacen býti, také v milostivém létě.
31. Jestliže pak ve vsi bude dům, kteráž nemá zdí, polním právem prodán bude. Jestliže prvé vyplacen nebude, v milostivém létu navrátí se zase ku pánu.
32. Domové levítů, kteříž jsou v městech, vždycky mohou vyplaceni býti:
33. jestliže nebudou vyplaceni, v milostivém létu navráceni budou pánům: nebo domové měst levítských jsou za vladařství mezi syny israelskými.
34. Podměstí pak jejich ať se neprodávají, nebo vladařství věčné jest*.
35. Jestližeby zchudl bratr tvůj, a byl mdlý na ruce, a přijalbys ho jako příchozího a pocestného, a živby byl s tebou,
36. nebeř lichev od něho, ani víc než jsi dal. Boj se Boha svého, aby živ býti mohl bratr tvůj u tebe.
37. Peněz svých nedáš mu na lichvu, a z obilí nepožádáš přídavku.
38. Já Hospodin Bůh váš, kterýž jsem vyvedl vás z země egyptské, abych dal vám zemi chananejskou, a byl vaším Bohem.
39. Jestliže chudobou přinucen jsa prodal se tobě bratr tvůj, ne-

komosti; tím se udržcvala jakási rovnost mezi měštěníny, majícími vždy pamatovati, že nejsou pány, nýbrž jen časnými vladaři země.

34) dle hebr. Polnost v okolí jejich měst k pastvě dobytka nesmí prodána býti, poněvadž jim k dědictví věčnému dána jest.

budeš ho potlačovati službou pacholků,
40. ale jako nájemník, a obyvatel ti bude: až do léta milostivého dělati bude u tebe,
41. a potom vyjde s dětmi svými, a navrátí se k příbuzenství, a k vladařství otců svých.
42. Nebo moji služebníci jsou, a já jsem vyvedl je z země egyptské: ať nejsou prodáváni obyčejem služebníků.
43. Netrap ho skrze moc, ale boj se Boha svého.
44. Služebníka a děvku mějte z národů, kteříž vůkol vás jsou.
45. A z příchozích, kteříž pohostinu jsou u vás, aneb kteříž se z nich zrodili v zemi vaší, ty budete míti za služebníky:
46. a právem dědičným je zůstavíte potomkům, a vládnouti jimi budete na věky. Bratří pak svých, synů israelských, neutiskujte skrze moc.
47. Jestližeby se zmocnila u vás ruka příchozího, a hostě, a ochudna bratr tvůj prodalby se jemu, aneb někomu z rodu jeho:
48. po prodání může zase vyplacen býti. Kdož bude chtíti z bratří jeho, vyplatí ho,
49. i strýc, i strýčený bratr*, i krevní přítel, i příbuzný. Pakli i on sám bude moci, vyplatí se,
50. počítaje toliko léta od času prodání svého až do léta milostivého: a sečta peníze, za kteréž byl prodán, podlé počtu let, a rozvážení, co sluší na nádenníka.
51. Jestliže více bude let, kteříž zůstávají až do léta milostivého, vedlé nich dá i plat.
52. Jestliže málo, učiní počet s ním podlé počtu let, a navrátí kupci [za to], co pozůstává let,
53. spočta mzdu [za léta], v kterých prvé sloužil: nebude ho trápiti násilně před obličejem tvým.
54. Pakli těmi způsoby nebude moci vyplacen býti, léta milostivého vyjde s dětmi svými.

49) t. strýcův syn.

55. Moji zajisté jsou služebníci synové israelští, kteréž jsem vyvedl z země egyptské.

Kapitola 26.

Přikázaní dvoje. 3. Slibové plnitelům zákona, 14. a pohrůžky přestupníkům.

1. Já Hospodin Bůh váš: neuděláte sobě modly a rytiny, ani nápisů* vyzdvihnete, ani znamenaného kamene postavíte v zemi vaší, abyste se jemu klaněli. Nebo já jsem Hospodin Bůh váš.
2. Ostříhejte sobot mých a bojte se Svatyně mé. Já Hospodin.
3. Budete-li choditi v přikázaních mých, a poručení mých budete-li ostříhati, a činiti je, dám vám deště časy svými,
4. a země vydá úrodu svou, a stromové plní budou ovoce.
5. Mlácení obilí postihne vína sbírání, a vína sbírání postihne setí: a budete jísti chléb svůj do sytosti, a bez strachu budete bydliti v zemi své.
6. Dám pokoj v končinách vašich: budete spáti, a nebude, kdoby předěsil. Odejmu zlá zvířata: a meč nepřejde mezi vašich.
7. Honiti budete nepřátely vaše, a padnou před vámi.
8. Pět vašich bude honiti sto cizích, a sto vašich, deset tisíců. Padnou nepřátelé vaši mečem před obličejem vaším.
9. Hleděti budu na vás, a dám zrůst: rozmnoženi budete, a utvrdím úmluvu svou s vámi.
10. Jísti budete [úrody] nejstarší ze starých, a když nové přijdou, staré zavržete.
11. Postavím stánek svůj u prostřed vás, a nezavrže vás duše má.
12. Choditi budu mezi vámi, a budu Bohem vaším, a vy budete lidem mým.
13. Já Hospodin Bůh váš: kterýž vyvedl jsem vás z země Egyptských, abyste nesloužili jim, a kte-

1) t. znamení či sloupů památných s nápisy.

rýž jsem zlámal řetězy hrdel vašich, abyste chodili vyzdvižení*.
14. Pakli nebudete poslouchati mne, a nebudete-li činiti všech přikázaní mých,
15. jestliže pohrdati budete ustanoveními mými, a soudy mé potupíte-li, tak žebyste nečinili těch věcí, kteréž ode mne ustanoveny jsou, a zrušilibyste smlouvu mou:
16. já také toto učiním vám: Navštívím vás rychle chudobou a horkostí, kterážby zkazila oči vaše, a zhubila duše vaše. Nadarmo budete síti semeno, kteréž od nepřátel sežráno bude.
17. Postavím tvář svou proti vám, a padnete před nepřátely svými, a budete poddáni těm, kteříž nenávidí vás. Budete utíkati, ano vás žádný nehoní.
18. Jestliže pak ani tak neuposlechnete mne, přidám trestání vašich sedmkráte více pro hříchy vaše,
19. a potru pýchu tvrdosti vaší. A dám vám nebe svrchu jako železo, a zemi měděnou.
20. Nadarmo vynaložena bude práce vaše, nevydá země úrody, ani stromové vydají ovoce.
21. Jestliže budete choditi proti mně, a nebudete chtíti poslouchati mne, přidám ran na vás sedmkrát více pro hříchy vaše:
22. a pustím na vás zvířata polní, kterážby zhubila vás, i hovada vaše, a všech věcí umenšila, aby zpustly cesty vaše.
23. Jestliže pak ani tak nebudete chtíti přijíti kázně, ale budete choditi proti mně:
24. já také vám se protiviti budu, a bíti budu vás sedmkrát [více] pro hříchy vaše,
25. a uvedu na vás meč, jenž pomstí úmluvy mé. A když utečete do měst, pošlu mor mezi vás, a dáni budete v ruce nepřátelům,
26. když zlámu hůl chleba vašeho*: tak že deset žen v jedné peci budou chleby péci, a dají je na váhu: a jísti budete, a nebudete nasyceni.
27. Pakli ani tím nebudete poslouchati mne, ale budete choditi proti mně:
28. i já budu choditi proti vám v prchlivosti odporné, a trestati budu vás sedmi ranami pro hříchy vaše,
29. tak že jísti budete maso synů svých, a dcer svých.
30. Zkazím výsosti vaše, a modly ztroskotám. Padnete mezi zříceniny modl vašich, a v ošklivosti míti bude vás duše má,
31. tak velice, že města vaše přivedu v zpuštění, a učiním, aby zpustly Svatyně vaše, aniž přijmu více vůně nejchutnější.
32. A zkazím zemi vaši a ztrnou nad ní nepřátelé vaši, když bydliti budou v ní.
33. Vás pak rozptýlím mezi národy, a vytrhnu za vámi meč, a bude země vaše pustá, a města vaše zbořená.
34. Tehdy líbiti se budou zemi soboty její po všecky dny zpuštění jejího: když budete
35. v zemi nepřátelské, míti budete sobotu, a odpočine v sobotách zpuštění svého, proto že neodpočívala v soboty vaše, když jste bydlili v ní*.
36. A kteří z vás pozůstanou, dám strach v srdce jejich v krajinách nepřátelských: zastraší je chřest listu letícího, a tak budou utíkati jako před mečem: a padnou, ano jich žádný nehoní,
37. a budou padati jedenkaždý na bratra svého, jako před bojem utíkající, žádný z vás nebude smíti nepřátelům odepříti.
38. Zahynete mezi národy, a sžíře vás nepřátelská země.

---

13) t. nikoli shrbeni a sklíčeni, nýbrž rovni, prosti a svobodni.

26) t. podpóru živnosti vaší, tak že pro 10 čeledí péci se bude v jedné peci.

35) Protože jste nedali zemi dle zákona odpočinouti, budete z ní vyhnáni, by potom pusta jsouc, odpočinula.

39. Jestliže pak i z těch někteří zůstanou, chřadnouti budou pro nepravosti své, v zemi nepřátel svých, a pro hříchy otců svých, i své, trápeni budou:
40. dokavadž nevyznají nepravostí svých, i předků svých, kterýmiž přestoupili proti mně, a chodili proti mně.
41. Budu tedy i já choditi proti nim, a uvedu je do země nepřátelské, dokavadž nezastydí se neobřezaná mysl jejich: tehdáž modliti se budou za bezbožnosti své.
42. A rozpomenu se na úmluvu svou, kterouž jsem učinil s Jakobem, a s Isákem, a s Abrahamem. Také na zemi pamětliv budu:
43. kterážto, když bude zanechána od nich, bude se líbiti sobě v sobotách svých, trpíc zpuštění pro ně. Oni pak modliti se budou za hříchy své, proto že zavrhli soudy mé, a zákony mými pohrdali.
44. Avšak také, když byli v zemi nepřátelské, nezavrhl jsem jich dokonce, ani tak opovrhl, aby pohubeni byli, a abych zrušil smlouvu svou s nimi. Nebo já jsem Hospodin Bůh jejich,
45. a pamatovati budu na úmluvu svou první, když jsem vyvedl je z země egyptské před očima národů, abych byl Bůh jejich. Já Hospodin. Tiť jsou soudové, a přikázaní, a zákonové, kteréž vydal Hospodin mezi sebou, a syny israelskými na hoře Sinaj skrze Mojžíše.

Kapitola 27.

O slibích rozličných, a vyplnění jich. 30. O dávání desátků.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Mluv synům israelským, a díš k nim: Člověk kterýby slib učinil a slíbilby Bohu duši svou, vedlé ceny dá výplatu.
3. Bude li pohlaví mužského, od dvacátého léta, až do šedesátého léta, dá padesáte lotů stříbra vedlé váhy Svatyně:
4. jestliže žena, [dá] třiceti.
5. Od pátého pak léta až do dvacátého, mužského pohlaví dá dvacet lotů: ženského deset.
6. Od jednoho měsíce až do léta pátého, za pachole dá se pět lotů: za děvče tři.
7. Šedesátiletý a výše, muž dá patnácte lotů, žena deset.
8. Bude-li chudý, a ceny nebude moci dáti, stane před knězem: a jak mnoho on usoudí, a viděti bude, že může dáti, tak mnoho dá.
9. Hovado pak, které může obětováno býti Hospodinu, slíbil-liby kdo, svaté bude,
10. a nebude moci proměněno býti, to jest, ani lepší za zlé, ani horší za dobré. Jestližeby pak proměnil: i to, kteréž proměněno jest, i to, za kteréž proměněno jest, posvěceno bude Hospodinu.
11. Hovado nečisté, kteréž nemůže Hospodinu obětováno býti, jestliže kdo slíbí, přivedeno bude před kněze.
12. Kterýž rozsoudě, dobré-li jest, čili zlé, uloží cenu.
13. Kterouž bude-li chtíti dáti ten, kterýž obětuje, přidá nad tu cenu pátý díl.
14. Člověk slíbil-liby dům svůj, a posvětil Hospodinu, ohledá jej kněz, dobrý-li jest, čili zlý, a vedlé ceny, kteráž od něho bude uložena, prodán bude:
15. pakli ten, který byl slíbil, chtělby jej vyplatiti, přidá pátý díl nad cenu, a bude míti dům.
16. Jestližeby pak pole vladařství svého slíbil, a posvětil Hospodinu: vedlé míry setí uložena bude cena. Jestliže třiceti korců ječmene vseje se na té roli, za padesáte lotů stříbra prodána bude.
17. Jestliže hned od začínajícího se léta milostivého slíbil pole, zač státi bude, za to se bude ceniti.
18. Jestliže pak po některém času: sečte kněz peníze vedlé počtu

let, kteráž ostatní jsou, až do léta milostivého, a ujato bude z ceny.

19. Chtěl-liby pak vyplatiti pole ten, kterýž je slíbil, přidá pátý díl peněz nad to, zač ceněno jest, a vládnouti bude jím.

20. Jestližeby pak nechtěl vyplatiti, ale komukoli jinému prodáno bylo, ten, kterýž byl slíbil, více ho vyplatiti moci nebude:

21. nebo když přijde den léta milostivého, posvěceno bude Hospodinu, a vladařství posvěcené přísluší k právu kněžskému.

22. Jestliže pole koupené jest, a ne z vladařství předků, [a] posvěceno byloby Hospodinu,

23. sečte kněz cenu, vedlé počtu let, až do léta milostivého: a dá ji ten, kterýž byl slíbil je Hospodinu.

24. V létě pak milostivém navrátí se k prvnímu pánu, kterýž byl prodal je, a měl v dílu vladařství svého.

25. Všeliká cena bude vážena lotem Svatyně. Lot dvaceti haléřů má.

26. Prvorozených věcí, kteréž příslušejí Hospodinu, žádný nebude moci posvěcovati: buďto žeby byl vůl, neb ovce, Hospodina jsou.

27. Jestli nečisté hovado, vyplatí je, který obětoval, vedlé ceny tvé, a přidá pátý díl nad cenu. Jestliže nebude chtíti vyplatiti, prodáno bude jinému, začkoli od tebe ceněno bude.

28. Všecko, což Hospodinu posvěceno bývá, buď člověk, buď hovado, neb pole, nebude prodáno, aniž bude moci vyplaceno býti. Cožkoli jednou bude tak posvěceno, svatosvaté bude Hospodinu*.

29. A všeliké posvěcení, kteréž se obětuje od člověka, nebude vyplaceno, ale smrtí umře.

30. Všickni desátkové země, buďto z obilí, neb z ovoce stromů, Hospodinovi jsou, a jemu posvěceni jsou.

31. Jestližeby pak kdo chtěl vyplatiti desátky své, přidá pátý díl jejich.

32. Všech desátků vola, i ovce, i kozy, kteréž jdou pod hůl pastýře, cožkoli desátého přijde, posvěceno bude Hospodinu.

33. Nebude vybráno ani dobré ani zlé, ani bude proměněno za jiné. Jestliže kdo promění: i to, kteréž proměněno jest, i to, za kteréž proměněno jest, posvěceno bude Hospodinu, a nebude vyplaceno.

34. Tať jsou přikázaní, kteráž přikázal Hospodin Mojžíšovi na hoře Sinaj pro syny israelské.

---

28) Totiž kletbou posvěceno, zakleno, nebude moci býti vyplaceno, protože úplně posvěceno a oddáno jest. — Až posud se jednalo o slibech obecných, kde zaslíbená věc zase penězi vyplacena býti mohla; teď se činí zmínka o dokonalém oddání Bohu (kletbou, Cherem), o zaklení, jakž se to dělo ve vojnách s lidmi i věcmi, kdež žádná výměna místa neměla

Čtvrtá kniha Mojžíšova.

(NUMERI.)

Čtvrtá kniha Mojžíšova, řečená Numeri, t. j. počty, obsahuje hned na začátku sečtení synů israelských po čeledech a domích skrze Mojžíše a Árona. Vypravuje události a zákona oznámení hned od druhého měsíce, druhého roku po vykročení z Egypta, až do začátku měsíce jedenáctého, roku čtyřicátého, totiž příběhy asi 39 let.

Kapitola 1.

Sečtení synů israelských. 49. Kromě pokolení Lévi.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi na poušti Sinaj v stánku úmluvy, prvního dne, měsíce druhého, léta druhého, po vyjití jejich z Egypta, řka:
2. Sečtěte summu všeho shromáždění synů israelských po čeledech a domích jejich, a jmenách jednohokaždého, cožkoli jest mužského pohlaví,
3. od dvacíti let a výše, všech mužů silných z Israele, a sečtěte je po houfích jejich, ty a Áron.
4. A budou s vámi knížata pokolení, a domů v rodech svých,
5. jichž tato jsou jmena: z pokolení Rúbenova, Elisur, syn Sedeurův.
6. Z Simeonova, Salamiel, syn Surisaddajův.
7. Z Júdova, Nahasson, syn Aminadabův.
8. Z Issacharova, Nathanael, syn Suarův.
9. Z Zabulonova, Eliab, syn Helonův.
10. Z synů pak Josefových, z Efraimova, Elisama, syn Ammiudův: z Manassesova, Gamaliel, syn Fadassurův.
11. Z Benjaminova, Abidan, syn Gedeonův.
12. Z Dan, Ahiezer, syn Ammisaddaj.
13. Z Aser, Fegiel, syn Ochranův.
14. Z Gád, Eliasaf, syn Duelův.
15. Z Neftalímova, Ahira, syn Enanův.
16. Tato jsou nejznamenitější knížata množství po pokoleních, a rodech svých, a hlavy vojska israelského:
17. kteréž vzali Mojžíš a Aron se vším množstvím obecného lidu:
18. i shromáždili je prvního dne měsíce druhého, čtouce je po rodech, a domích, a čeledech, a hlavách a jmenách všech, od dvacátého léta a výše.
19. jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi. I sečteni jsou na poušti Sinaj.
20. Z Rúbena prvorozeného Israelova po rodech a čeledech, a domích jejich, a jmenách všech hlav, všecko, což jest pohlaví mužského od dvacátého léta a výše, jdoucích k boji,
21. čtyřiceti šest tisíců pět set.
22. Z synů Simeonových, po rodech, a čeledech, a domích rodů jejich počteni jsou po jmenách, a hlavách všech, všecko, což jest pohlaví mužského od dvacátého léta a výše, jdoucích k boji,
23. padesáte devět tisíců, a tři sta.
24. Z synů Gádových, po rodech a čeledech a domích rodů jejich počteni jsou po jmenách všech od dvacíti let, a výše, všickni, kteřížby do boje šli,
25. čtyřiceti pět tisíců, šest set, a padesát.
26. Z synů Júdových, po rodech a čeledech a domích rodů jejich, po jmenách všech, od dvacátého léta a výše, všickni, kteříž mohli do boje jíti,
27. počteni jsou sedmdesáte čtyři tisíce, šest set.

28. Z synů Issacharových, po rodech, i čeledech, i domích rodu jejich, po všech jmenách od dvacátého léta a výše, všickni, jenžby do boje šli,
29. počteni jsou padesáte čtyři tisíce, a čtyři sta.
30. Z synů Zabulonových, po rodech, i čeledech, i domích rodů jejich, počteni jsou po jmenách všech, od dvacátého léta a výše, všickni, kteříž mohli do boje jíti,
31. padesáte sedm tisíců, a čtyři sta.
32. Z synů Josefových: synů Efraimových, po rodech, i čeledech, i domích rodů jejich počteni jsou po jmenách všech, od dvacátého léta a výše, všickni, kteří mohli do boje jíti,
33. čtyřiceti tisíců, a pět set.
34. Synů pak Manassesových, po rodech, i čeled ch, i domích rodů jejich počteni jsou po jmenách všech, od dvacíti let a výše, všickni, kteříž mohli do boje jíti,
35. třiceti dva tisíce, dvě stě.
36. Z synů Benjaminových, po rodech i čeledech, i domích rodů jejich, počteni jsou po jmenách všech, od dvacátého léta a výše, všickni, kteříž mohli do boje jíti,
37. třiceti pět tisíců, čtyři sta.
38. Z synů Dan po rodech a čeledech, a domích rodů jejich, počteni jsou po jmenách všech, od dvacátého léta a výše, všickni, kteříž mohli do boje jíti,
39. šedesáte dva tisíce, sedm set.
40. Z synů Aserových, po rodech, a čeledech, i domích rodů jejich, počteni jsou po jmenách všech, od dvacátého léta a výše, všickni, kteříž mohli do boje jíti,
41. čtyřiceti jeden tisíc a pět set.
42. Z synů Neftalímových, po rodech, a čeledech, a domích rodů jejich, počteni jsou po jmenách všech, od dvacátého léta a výše, všickni, kteříž mohli do boje jíti,
43. padesáte tři tisíce, čtyři sta.
44. Ti jsou, kteréž sečtli Mojžíš a Áron, a dvanácte knížat israelských, jednohokaždého po domích rodů jejich.
45. I byl všechen počet synů israelských po domích, a čeledech jejich od dvacátého léta a výše, kteříž mohli do boje jíti,
46. šestkrát sto tisíc, a tři tisíce, pět set, a padesáte mužů.
47. Levítové pak vedlé pokolení čeledí svých nejsou počteni s nimi.
48. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
49. Pokolení Lévi nepočítej, aniž položíš summy jejich s syny israelskými:
50. ale ustanov je nad stánkem svědectví, a nade všemi nádobami jeho, a cožkoli k řádům posvátným přísluší. Oni nositi budou stánek, i všecko nádobí jeho: a budou v služebnosti jeho, a okolo stánku stany své rozbíjeti budou.
51. Když budete míti jíti, složí levítové stánek: když se budou míti stany rozbíjeti, vyzdvihnou jej. Kdožbykoli z cizích přistoupil, zabit bude.
52. Budou pak rozbíjeti stany synové israelští, jedenkaždý po houfích, a zástupích, a vojsku svém.
53. Levítové pak okolo stánku rozbijí stany, aby nepřišlo rozhněvání na množství synů israelských, a budou stráž držeti u stánku svědectví.
54. Učinili tedy synové israelští všecko tak, jakž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.

Kapitola 2.

Zšikování lidu israelského pod čtyry korouhve.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, a k Áronovi, řka:
2. Všickni synové israelští po houfích, znameních, a korouhvech, a domích rodů svých rozbijí stany, okolo stánku úmluvy*.

---

2) Bylo totiž všeliké vojsko israelské rozděleno na čtvero ležení (táborů) aneb

3. Na východ Júda rozbije stany po houfích vojska svého; a bude kníže synů jeho Nahasson syn Aminadabův.
4. A všecka summa z rodu jeho, bojovníků sedmdesáte čtyři tisíce, a šest set.
5. Podlé něho rozbili stany z pokolení Issachar, jichžto kníže byl Nathanael syn Suarův.
6. A všecken počet bojovníků jeho, padesáte čtyři tisíce, čtyři sta.
7. V pokolení Zabulon kníže byl Eliab syn Helonův.
8. Všecko vojsko bojovníků z rodu jeho, padesáte sedm tisíců, a čtyři sta.
9. Všech, kteříž v ležení Júdově sečteni jsou, bylo sto osmdesáte šest tisíců, čtyři sta: a po houfích svých první vyjdou.
10. V ležení synů Rúbenových k polední straně bude kníže Elisur, kníže Sedeurův:
11. a všecko vojsko bojovníků jeho, kteříž počteni jsou, čtyřiceti šest tisíců, a pět set.
12. Podlé něho stany rozbili z pokolení Simeonova: jichžto kníže byl Salamiel syn Surisaddajův.
13. A všecko vojsko bojovníků jeho, kteříž počteni jsou, padesáte devět tisíců, a tři sta.
14. V pokolení Gád kníže byl Eliasaf, syn Duelův.
15. A všecko vojsko bojovníků jeho, kteříž sečteni jsou, čtyřiceti pět tisíců, šest set a padesáte.
16. Všickni, kteříž sečteni jsou v ležení Rúbenově, sto padesáte a jeden tisíc, čtyři sta, a padesáte, po houfích svých: a ti na druhém místě půjdou.
17. Zdvižen pak bude stánek svědectví skrze úřady levítů, a houfy jejich: kterak zdvižen bude, tak i bude složen. Jedenkaždý v místě a v řadě svém půjde.
18. K západní straně budou stanové synů Efraimových, jejichžto kníže byl Elisama, syn Ammiudův.
19. Všecko vojsko bojovníků jeho, kteříž sečteni jsou, čtyřiceti tisíců, a pět set.
20. A podlé nich pokolení synů Manassesových, jejichžto kníže byl Gamaliel, syn Fadassurův.
21. A všecko vojsko bojovníků jeho, kteříž sečteni jsou, třiceti dva tisíce, a dvě stě.
22. V pokolení synů Benjaminových kníže byl Abidan, syn Gedeonův.
23. A všecko vojsko bojovníků jeho, kteříž sečteni jsou, třiceti pět tisíců, a čtyři sta.
24. Všickni, kteříž sečteni jsou v ležení Efraimovu, sto osm tisíců a sto po houfích svých: ti třetí půjdou.
25. K půlnoční straně stany rozbili synové Dan: jejichžto kníže byl Ahiezer, syn Ammisaddajův.
26. Všecko vojsko bojovníků jeho, kteříž sečteni jsou, šedesáte dva tisíce, a sedm set.
27. Podlé něho rozbili stany z pokolení Aser: jejichžto kníže byl Fegiel, syn Ochranův.
28. Všecko vojsko bojovníků jeho, kteří sečteni jsou, čtyřiceti jeden tisíc, a pět set.
29. Z pokolení synů Neftalímových kníže byl Ahira, syn Enanův.
30. Všecko vojsko bojovníků jeho, padesáte tři tisíce, čtyři sta.
31. Všech, kteříž sečteni jsou v ležení Dan, bylo sto padesáte sedm tisíců, a šest set: a ti nejposlednější půjdou.
32. Ten počet synů israelských po domích rodů jejich, a po houfích rozděleného vojska, šestkrát sto tisíců, tři tisíce, pět set, a padesáte.
33. Levítové pak nejsou počítáni

na čtvero hlavních pluků, z kterých jedenkaždý tři pokolení do sebe měl. Každý pluk měl korouhev, každé pokolení opět menší vojenský znak. Každý z Israelitů měl se u korouhve svého pluku a u znaku pokolení svého položiti.

mezi syny israelské: nebo tak byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.
34. I učinili synové israelští všecko tak, jakž byl přikázal Hospodin. Rozbíjeli stany po houfích svých, a táhli po čeledech a domích otců svých.

Kapitola 3.

Sečtení levítů a rozdělení jim povinností jejich. 40. Vyplacení prvorozených israelských.

1. Tito jsou rodové Aronovi, a Mojžíšovi*, v den, v kterýž mluvil Hospodin k Mojžíšovi na hoře Sinaj.
2. A tato jmena synů Aronových: prvorozený jeho Nádab, potom Abiu, a Eleazar, a Ithamar.
3. Ta jsou jmena synů Aronových kněží, kteříž pomazáni jsou, a jejichžto ruce naplněny a posvěceny jsou, aby úřad kněžský konali.
4. Zemřeli pak Nádab a Abiu, když obětovali oheň cizí před obličejem Hospodinovým na poušti Sinaj, bez dětí: a konali úřad kněžský Eleazar a Ithamar před Aronem otcem svým.
5. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
6. Přiveď pokolení Lévi, a kaž státi před Aronem knězem, aby přisluhovali jemu, a stráž drželi,
7. a ostříhali, cožkoli přísluší k službě množství před stánkem svědectví.
8. a aby ostříhali nádobí stánku, přisluhujíce v službě jeho.
9. I dáš za dar levity
10. Aronovi i synům jeho, jimžto dáni jsou z synů israelských. Árona pak i syny jeho ustanovíš nad službou kněžství. Cizí kdoby k přisluhování přistoupil, umře.
11. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
12. Já jsem vzal levíty z synů israelských za všelikého prvorozeného, kterýž otvírá život mezi syny israelskými, a budou levítové moji.
13. Nebo mé jest všecko prvorozené: od toho času, když jsem pobil prvorozené v zemi egyptské: posvětil jsem sobě, cožkoli nejprv se rodí v Israeli, od člověka až do hovada, mojiť jsou: já Hospodin.
14. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi na poušti Sinaj, řka:
15. Sečti syny Lévi, po domích otců jejich, a po čeledech každého pohlaví mužského od jednoho měsíce a výše.
16. Sečetl je Mojžíš, jakož byl rozkázal Hospodin,
17. a nalezeni jsou synové Lévi po jmenách svých, Gerson, a Kaat, a Merari.
18. Synové Gerson: Lebni a Semej.
19. Synové Kaat: Amram, a Jesaar, Hebron, a Oziel.
20. Synové Merari: Moholi, a Musi.
21. Od Gersona byly čeledi dvě, Lebnitská, a Semejská,
22. z nichžto načteno jest lidu pohlaví mužského, od jednoho měsíce a výše, sedm tisíců, a pět set.
23. Ti za stánkem klásti se budou na západ slunce,
24. pod knížetem Eliasafem synem Laelovým.
25. A budou míti stráž při stánku úmluvy,
26. [opatrujíce] týž stánek, i přikrytí jeho, zastření, kteréž se roztahuje přede dveřmi stánku úmluvy, a koltry síně: zastření také, kteréž se zavěšuje u dveří síně stánkové, a cožkoli k službě oltáře náleží, provazy stánku i všecky nádoby jeho.
27. Rodina Kaat bude míti lidi Amramitské, a Jesaaritské, a Hebronitské, a Ozielitské. Tyto jsou čeledi Kaatských sečtené po jmenách svých:
28. všech pohlaví mužského od jednoho měsíce a výše, osm tisíců, šest set, budou míti stráž Svatyně,

1) Rod Áronův jmenuje se spolu rod Mojžíšův, pokud synové Áronovi byli posloupní v úřadu kněžském, jenž od Boha skrze Mojžíše zřízen byl.

29. a stany rozbíjeti budou k polední straně.
30. A kníže jejich bude Elisafan syn Ozielův:
31. a budou ostříhati archy, a stolu, a svícnu, oltářů, i nádob Svatyně, jimiž se posluhuje, i opony, i všelikého takového nádobí.
32. Kníže pak nad knížaty levítskými Eleazar syn Árona kněze, bude nad strážnými stráže Svatyně.
33. Ale z Merari budou lidé Moholitští, a Musitští, sečteni po jmenách svých:
34. všech pohlaví mužského od jednoho měsíce a výše, šest tisíců, a dvě stě.
35. Kníže jejich Suriel, syn Abihajelův: ti k straně půlnoční stany rozbíjeti budou.
36. Budou pod stráží jejich desky stánku, a svlakové, i sloupové, i podstavkové jejich, i všecko, což k službě takové přísluší:
37. a sloupové síně vůkol s podstavky svými, a kolíkové s provazy.
38. Rozbijí stany před stánkem úmluvy, to jest, k východní straně, Mojžíš a Áron s syny svými, majíce stráž Svatyně u prostřed synů israelských: kdokoli cizí přistoupí, umře.
39. Všech levítů, kteréž počítali Mojžíš a Áron, podlé přikázaní Hospodinova po čeledech jejich pohlaví mužského, od jednoho měsíce a výše, bylo dvamecítma tisíců.
40. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Sečti prvorozené pohlaví mužského z synů israelských od jednoho měsíce a výše, a budeš míti summu jejich.
41. A vezmeš mi levíty za všecky prvorozené synů israelských: já jsem Hospodin: a hovada jejich za všecka prvorozená hovad synů israelských.
42. Sčetl Mojžíš, jakož byl přikázal Hospodin, prvorozené synů israelských.
43. A bylo jich pohlaví mužského po jmenách jejich, od měsíce jednoho a výše, dvamecítma tisíců, dvě stě, sedmdesáte a tři.
44. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
45. Vezmi levíty místo prvorozených synů israelských, a hovada levítů, za hovada jejich, a budou levítové moji: já jsem Hospodin.
46. Za výplatu pak těch dvou set sedmdesáti tří, kteříž převyšují počet levítů z prvorozených synů israelských,
47. vezmeš pět lotů z každé hlavy, vedlé váhy Svatyně. Lot má dvaceti haléřů.
48. I dáš ty peníze Aronovi, a synům jeho, výplatu těch, kteříž zbývají*.
49. Vzal tedy Mojžíš peníze od těch, kteříž zbývali, a kteréž byli vykoupili od levítů
50. za prvorozené synů israelských, tisíc tři sta, šedesáte pět lotů vedlé váhy Svatyně,
51. a dal je Aronovi, i synům jeho, vedlé slova, kteréž byl přikázal jemu Hospodin.

Kapitola 4.

Povinnosti levítů, když mělo táhnouti vojsko, i jindy. 46. Počet jich.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, a k Aronovi, řka:
2. Vezmi summu synů Kaat, z prostřed levítů, po domích a čeledech jejich,
3. od třicátého léta a výše, až do padesátého léta, všech, kteříž vcházejí, aby stáli a posluhovali v stánku úmluvy.
4. Tato pak jest služba synů Kaat:
5. Do stánku úmluvy a Svatyně svatých vejdou Aron i synové jeho, kdyžby se měla vojska hnouti, a sejmou oponu, kteráž visí přede dveřmi, a obvinou v ni archu svědectví,
6. a opět ji přikryjí přikrytím modrých koží, a svrchu roztáhnou

48) rozuměj: nad počet levítů.

plášť všecken z postavce modrého, a provlekou sochory.
7. Stůl také předložení obvinou v plášť z postavce modrého, a položí s ním kadidlnice, a moždířky, koflíky a číše k lití mokrých obětí: chlebové vždycky na něm budou.
8. A roztáhnou svrchu plášť z červce, kterýž opět přikryjí přikrytím z modrých koží a prostrčí sochory.
9. Vezmou i plášť z postavce modrého, jímž přikryjí svícen s lampami, a utěradly jeho, a s nádobami k oharkům, i se všemi nádobami k oleji, kteréž k připravení lamp potřebné jsou:
10. a na všecko položí přikrytí z modrých koží, a provlekou sochory.
11. Též i oltář zlatý obvinou rouchem z postavce modrého, a svrchu roztáhnou přikrytí z modrých koží, a provlekou sochory.
12. Všecky nádoby, jimiž se posluhuje v Svatyni, obvinou v plášť z postavce modrého, a roztáhnou svrchu přikrytí z modrých koží, a provlekou sochory.
13. Ale i oltář vyčistí od popela, a obvinou jej šarlatovým rouchem,
14. a položí s ním všecky nádoby, kterých v službě jeho užívají, to jest, nádoby, v něž oheň berou, vidličky, a třírohé vidle, háky a lopaty. Všecky nádoby oltáře spolu přikryjí přikrytím z modrých koží, a provlekou sochory.
15. A když obvinou Áron a synové jeho Svatyni, a všecky nádoby její v hnutí vojska, tehdy vejdou synové Kaat, aby nesli věci ty zavinuté: ale nedotknou se nádob Svatyně, aby nezemřeli. Ta jsou břemena synů Kaat, při stánku úmluvy,
16. nad kterýmiž bude Eleazar, syn Arona kněze, k jehož péči náleží olej k připravování lamp, a složení k kadidlu, a obět, kteráž vždycky obětuje se, a olej pomazání, a cožkoli k službě stánku přísluší, i všeliké nádoby, kteréž v Svatyni jsou.
17. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, a k Áronovi, řka:
18. Nevyhlazujte lidu Kaat z prostřed levítů:
19. ale toto učiňte jim, aby živi byli a nezemřeli, jestližeby se dotkli věcí svatosvatých. Áron a synové jeho vejdou, a sami zřídí díla jednohokaždého, a rozdělí, kdo co má nésti.
20. Jiní žádnou všetečností ať nevidí věcí, kteréž jsou v Svatyni, prvé než budou zavinuty, jinak zemrou.
21. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
22. Vezmi také summu synů Gerson, po domích, a čeledech a rodech jejich.
23. od třicíti let a výše, až do let padesáti. Sečti všecky, kteříž vcházejí, a posluhují při stánku úmluvy.
24. Tento jest úřad čeledi Gersonitské,
25. aby nesli koltry stánku, a střechu úmluvy, přikrytí jiné, a nade všecko přikrytí z modrých koží, a zastření, kteréž visí ve dveřích stánku úmluvy.
26. koltry síně, i oponu při vcházení, ježto jest před stánkem. Všecko, což přísluší k oltáři: provázky, i nádoby k služebnosti,
27. vedlé rozkazu Áronova a synů jeho, ponesou synové Gerson: a bude věděti jedenkaždý, kterému břemenu měl by podroben býti.
28. Ta jest služebnost čeledi Gersonitských v stánku úmluvy, a budou pod rukou Ithamara, syna Árona kněze.
29. Syny také Merari po čeledech a domích otců jejich sečteš,
30. od třiceti let a výše, až do let padesáti, všecky, kteříž vcházejí k úřadu služebnosti své, a k službě úmluvy svědectví.
31. Tato jsou břemena jejich: Ponesou desky stánku, a svlaky jeho, sloupy a podstavky jejich,
32. sloupy také síně vůkol s podstavky, a kolíky, a provazy

jejich. Všecky nádoby, a potřeby v počtu vezmou, a tak ponesou.
33. Ten jest úřad čeledi Meraritských, a služebnost při stánku úmluvy: a budou pod rukou Ithamara, syna Árona kněze.
34. Sečtli tedy Mojžíš a Aron, a knížata shromáždění syny Kaat, po rodech a domích otců jejich,
35. od třicíti let a výše, až do léta padesátého, všecky, kteříž vcházejí k služebnosti stánku úmluvy:
36. a nalezeno jich dva tisíce, sedm set, padesáte.
37. Ten jest počet lidu Kaat, kteříž vcházejí do stánku úmluvy: tyť sčetl Mojžíš a Áron vedlé řeči Hospodinovy skrze Mojžíše.
38. Sečteni jsou i synové Gersonovy po rodech, a domích otců jejich.
39. od třicíti let a výše, až do padesátého léta, všickni, kteříž vcházejí, aby posluhovali v stánku úmluvy.
40. A nalezeno jich dva tisíce, šest set, třiceti.
41. Ten jest lid Gersonitských, kteréž sečtli Mojžíš a Áron vedlé slova Hospodinova.
42. Sečteni jsou i synové Merari po rodech a domích otců jejich,
43. od třicíti let a výše, až do léta padesátého, všickni, kteříž vcházejí k vykonávání řádů stánku úmluvy:
44. a nalezeno jich tři tisíce, dvě stě.
45. Ten jest počet synů Merari, kteréž sečtli Mojžíš a Áron, vedlé rozkázaní Hospodinova skrze Mojžíše.
46. Všech, kteříž sečteni jsou z levítů, a které sčísti dal zejména Mojžíš a Áron, a knížata israelská, po rodech a domích otců jejich,
47. od třiceti let a výše, až do léta padesátého, vcházejících k služebnosti stánku, a k nosení břemen,
48. spolu bylo osm tisíců, pět set a osmdesáte.
49. Vedlé slova Hospodinova sčetl je Mojžíš jednohokaždého vedlé úřadu, a břemen jeho, jakož byl přikázal jemu Hospodin.

Kapitola 5.

Způsob při vyobcování nečistých z stanů. 6. Při napravování vin, 12. též při ženě v cizoložstvu podezřelé.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Přikaž synům israelským, ať vyženou z stanů každého malomocného, i toho, který tok semene trpí, a poskvrněn jest nad mrtvým:
3. tak muže jako ženu vyžeňte z stanů, aby neposkvrnili jich, poněvadž přebýval jsem s vámi.
4. I učinili tak synové israelští, a vyhnali je ven za stany, jakož byl mluvil Hospodin k Mojžíšovi.
5. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
6. Mluv k synům israelským: Muž, nebo žena, kdyžby učinili ze všech hříchů, kteříž se přihází vají lidem, a skrze nedbánlivost přestoupiliby přikázaní Hospodinovo, a proviniliby,
7. vyznají hřích svůj, a navrátí summu hlavní, a nad to pátý díl tomu, proti komuž hřešili.
8. Pakliby nebyl, kdoby to měl vzíti*, dají to Hospodinu, a bude knězovo, mimo skopce, kterýž obětován bývá za očistění, aby byla krotící obět.
9. Všecky také prvotiny, kteréž obětují synové israelští, knězi náležejí:
10. a cožkoli do Svatyně obětuje se od jednohokaždého, a dává se knězi do rukou, jeho bude.
11. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
12. Mluv k synům israelským, a řekneš k nim: Muž, jehožby žena pobloudila, a manžela potupíc,
13. spalaby s jiným mužem, a

8) t. kdyžby již umřel ten, komuž něco vzato bylo, a nepozůstavil by dědice, jemužby ta škoda mohla nahražena býti, což jen s cizincem státi se mohlo.

manžel toho nemohlby dopadnouti, ale tajné by bylo cizoložství, a svědky nemohloby dovedeno býti, proto že není postižena v cizoložství:
14. jestližeby duch veliké horlivosti vzbudil muže proti ženě své, kteráž aneb poskvrněna jest, aneb křivým podezřením na ni se sahá,
15. přivede ji k knězi, a bude obětovati oběť za ni, desátý díl měřice mouky ječné: nenaleje na ni oleje, ani vloží kadidla: nebo oběť veliké horlivosti jest, a oběť vyhledávající cizoložstvo.
16. Bude tedy obětovati ji kněz a postaví před Hospodinem:
17. a vezme vodu svatou do nádoby hliněné, a maličko země z podlahy stánku vsype do ní.
18. A když státi bude žena před obličejem Hospodinovým, odkryje hlavu její, a položí na ruce její oběť rozpomenutí, a oběť veliké horlivosti: on pak držeti bude vodu nejhořčejší*, na kterouž s klatbou zlořečenství shrnul.
19. I zaklínati bude ji, a dí: Jestliže nespal muž cizí s tebou, a jestliže nejsi poskvrněna, opustivši manželské lože, nic tobě neuškodí vody tyto nejhořčejší, v kteréž jsem zlořečení shrnul.
20. Pakli jsi se uchýlila od muže svého, a poskvrněna jsi a ležela jsi s jiným mužem:
21. těmto zlořečením poddána budeš: Dejž tebe Hospodin v zlořečení, a v příklad všech v lidu svém: učiň, aby shnilo stehno tvé, a aby naduté břicho tvé rozpuklo se.
22. Ať vejdou vody tyto zlořečené do břicha tvého, a ať se odme břicho a shnije stehno tvé. I odpoví žena: Amen, amen.
23. I napíše kněz na lístku ta zlořečení, a smaže je vodou nejhořčejší, do kteréžto zlořečení shrnul,
24. a dá jí píti. Kterouž když vypije,
25. vezme kněz z ruky její oběť veliké horlivosti, a pozdvihne jí před Hospodinem, a vloží ji na oltář: tak toliko, aby prvé
26. hrst oběti vzal z toho, což se obětuje, a zapálil na oltáři: a tak dal ženě píti vody nejhořčejší.
27. Kteréžto když se napije, jestliže poskvrněna jest, a pohrdši mužem vinna jest cizoložstvem, rozejdou se po ní vody zlořečení, a odme se břicho, a shnije stehno: i bude žena v zlořečení, a na příklad všemu lidu.
28. Pakli není poskvrněna, bude beze škody, a ploditi bude děti.
29. Ten jest zákon veliké horlivosti. Jestližeby se uchýlila žena od muže svého, a byla-liby poskvrněna,
30. a manžel duchem veliké horlivosti vzbuzen jsa přivedlby ji před obličej Hospodinův, a učinilby jí kněz vedlé všech věcí, kteréž tuto psány jsou:
31. manžel bude bez viny, a ona vezme nepravost svou.

Kapitola 6.

Zákon Nazareů 22. Způsob, jímž kněz lidu požehnání dával.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Mluv k synům israelským: a díš k nim: Muž, aneb žena kdyžby učinili slib*, aby posvěceni byli, a chtěliby se posvětiti Hospodinu:
3. od vína, i všeho, což opojiti může, zdrží se. Octa z vína, a z jakéhokoli jiného nápoje, a cožkoli z hroznů se vytlačuje, píti nebudou. Hroznů čerstvých, a suchých nebudou jísti
4. po všecky dny, v nichž ze slibu Hospodinu posvěceni jsou: cožkoli z vinice býti může, od hroznu sušeného až do zrna, nebudou jísti.

18) t. kteráž přinese s sebou hořkost, když na ženu vinnou uvede to zlořečenství, o němž níže.

2) Nazareů. Nazir neb Nazareus tolikéž jest, co oddělený, zdrželivý: slib Nazareů učiniti, jest, Bohu se k službě zvláštním mimo jiné způsobem oddati, a od níže psaných věcí se zdržovati.

5. Po všecken čas oddělení jeho břitva nevejde na hlavu jeho, až do vyplnění dne, [do] kteréhož Hospodinu posvěcen jest. Svatý bude, a nechá růsti vlasů hlavy své.
(Soudc. 13, 5.)
6. Po všecken čas posvěcení svého nevejde k mrtvému,
7. nýbrž ani nad mrtvým tělem otce a matky, a bratra, a sestry se neposkvrní, nebo posvěcení Boha jeho jest na hlavě jeho.
8. Po všecky dny oddělení svého svatý bude Hospodinu.
9. Jestližeby pak někdo umřel vnáhle před ním, poskvrní se hlava posvěcení jeho: kterouž oholí hned v týž den očisťování svého, a opět v sedmý.
10. V osmý pak den obětovati bude dvě hrdličky, aneb dvé holoubátek, knězi u dveří úmluvy svědectví.
11. I bude obětovati kněz jedno za hřích, a druhé v obět zápalnou, a modliti se bude za něho, nebo zhřešil nad mrtvým: i posvětí hlavy jeho v ten den:
12. a posvětí Hospodinu dní oddělení jeho, obětuje beránka ročního za hřích: však tak, aby prvnější dnové přišli v zmaření, poněvadž poskvrněno jest posvěcení jeho.
13. Tento jest zákon posvěcení. Když dnové, kteréž byl z slibu uložil, vyplní se: přivede ho [kněz] ke dveřím stánku úmluvy,
14. a obětovati bude obět jeho Hospodinu, beránka ročního bez poskvrny v obět zápalnou, a ovci roční bez poskvrny za hřích, i skopce bez poskvrny, v obět pokojnou,
15. koš také chlebů přesných, kteřížby byli skropeni olejem, a koláče bez kvasu pomazané olejem, i oběti mokré při jednomkaždém:
16. kteréžto věci obětovati bude kněz před Hospodinem, a učiní [obět] tak za hřích, jako obět zápalnou.
17. Skopce pak obětovati bude v obět pokojnou Hospodinu, obětuje spolu koš chlebů přesných, i mokré oběti, kteréž z obyčeje mají býti.
18. Tehdy oholí se Nazareovi přede dveřmi stánku úmluvy kštice posvěcení jeho: a vezme [kněz] vlasy jeho, a vloží na oheň, kterýž jest pod obětí pokojnou.
19. A plece skopové vařené, a jeden koláč bez kvasu z koše, a líhanec přesný jeden, a dá v ruce Nazarea, když bude oholena hlava jeho.
20. A opět vezma ty věci od něho, pozdvihne [jich] před obličejem Hospodinovým: a jsouce posvěceny knězovy budou, jako hrudíčko, kteréž odděliti přikázáno jest, a stehno. Potom Nazareus může píti víno.
21. Tenť jest zákon Nazarea, kdyžby slíbil obět svou Hospodinu, času posvěcení svého, kromě těch věcí, kteréž nalezne ruka jeho: podlé toho, což byl v mysli slíbil, tak učiní k dokonání posvěcení svého.
22. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
23. Mluv Aronovi, i synům jeho: Takto budete dávati požehnání synům israelským, a díte jim:
24. Požehnejž tobě Hospodin, a ostříhejž tebe.
25. Ukažiž Hospodin tvář svou tobě, a smiluj se nad tebou.
26. Obratiž Hospodin tvář svou k tobě, a dej tobě pokoj.
27. I budou vzývati jmeno mé nad syny israelskými, a já žehnati budu jim.

Kapitola 7.

Darové dvanácti knížat israelských při posvěcení oltáře.

1. Stalo se pak v ten den, kteréhož dokonal Mojžíš stánek, a vyzdvihl jej a pomazal i posvětil ho se všemi nádobami jeho, oltáře též i všech nádob jeho,
2. obětovali knížata israelská, a hlavy čeledí, kteříž byli nad kaž-

dým pokolením, a představení nad těmi, kteříž byli sečteni,
3. dary před Hospodinem, šest vozů přikrytých s dvanácti voly. Jeden vůz obětovalo dvé knížat a každé po jednom volu, a obětovali je před stánkem.
4. Řekl pak Hospodin k Mojžíšovi:
5. Přijmi [ty věci] od nich, ať slouží ku potřebám stánkovým, a dáš je levítům, vedlé pořádku služebnosti jejich.
6. Když tedy Mojžíš přijal vozy a voly, dal je levítům.
7. Dva vozy a čtyry voly dal synům Gerson, vedlé toho, což potřebovali.
8. Čtyry jiné vozy a osm volů dal synům Merari, vedlé úřadu a služby jejich, pod rukou Ithamara, syna Arona kněze.
9. Synům pak Kaat nedal vozů a volů: nebo v Svatyni slouží, a nesou břemena na vlastních ramenou.
10. Tedy obětovali vývodové ku posvěcení oltáře, v ten den, když pomazán jest, obět svou před oltářem.
11. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Jedenkaždý vývoda jednohokaždého dne ať obětuje dary ku posvěcení oltáře.
12. Prvního dne obětoval obět svou Nahasson, syn Aminadabův z pokolení Júdova:
13. a byla v ní mísa stříbrná sto třiceti lotů z tíží, šál stříbrný, kterýž vážil sedmdesáte lotů vedlé váhy Svatyně, obé plné bělné mouky pokropené olejem k oběti:
14. moždířek z desíti lotů zlata, plný zápalu:
15. vola z skotu, a skopce, a beránka ročního k oběti zápalné:
16. a kozla za hřích:
17. a k oběti pokojné voly dva, skopců pět, kozlů pět, beránků ročních pět. Ta jest obět Nahassona, syna Aminadabova.
18. Druhého dne obětoval Nathanael, syn Suarův, vojvoda z pokolení Issachar:
19. mísu stříbrnou, vážící sto třiceti lotů, šál stříbrný, mající sedmdesáte lotů podlé váhy Svatyně, obé plné mouky bělné skropené olejem k oběti:
20. moždířek zlatý, mající deset lotů, plný zápalu:
21. vola z skotu, a skopce, a beránka ročního k oběti zápalné:
22. a kozla za hřích:
23. a k oběti pokojné voly dva, skopců pět, kozlů pět, beránků ročních pět. Ta byla obět Nathanaele, syna Suarova.
24. Třetího dne kníže synů Zabulonových, Eliab, syn Helonův,
25. obětoval mísu stříbrnou vážící sto třiceti lotů, šál stříbrný, mající sedmdesáte lotů podlé váhy Svatyně, obé plné mouky bělné skropené olejem k oběti:
26. moždířek zlatý, vážící deset lotů, plný zápalu:
27. vola z skotu, a skopce, a beránka ročního k oběti zápalné:
28. a kozla za hřích:
29. a k oběti pokojných věcí voly dva, skopců pět, kozlů pět, beránků ročních pět. Ta jest obět Eliaba, syna Helonova.
30. Dne čtvrtého kníže synů Rúbenových, Elisur, syn Sedeurův,
31. obětoval mísu stříbrnou, vážící sto třiceti lotů, šál stříbrný, mající sedmdesáte lotů podlé váhy Svatyně, obé plné mouky bělné skropené olejem k oběti,
32. moždířek zlatý, vážící deset lotů, plný zápalu:
33. vola z skotu, a skopce, a beránka ročního k oběti zápalné:
34. a kozla za hřích:
35. a k obětem pokojných věcí voly dva, skopců pět, kozlů pět, beránků ročních pět. Ta byla obět Elisura, syna Sedeurova.
36. Dne pátého kníže synů Simeonových, Salamiel, syn Surisaddajův,
37. obětoval mísu stříbrnou, vážící sto třiceti lotů, šál stříbrný,

mající sedmdesáte lotů vedlé váhy Svatyně, obé plné mouky bělné, skropené olejem k oběti:
38. moždířek zlatý vážící deset lotů, plný zápalu:
39. vola z skotu, a skopce, a beránka ročního k zápalné oběti:
40. a kozla za hřích:
41. a k obětem pokojných věcí voly dva, skopců pět, kozlů pět, beránků ročních pět. Ta byla obět Salamiele, syna Surisaddajova.
42. Dne šestého kníže synů Gád, Eliasaf, syn Duelův,
43. obětoval mísu stříbrnou, vážící sto třiceti lotů: šál stříbrný, mající sedmdesáte lotů vedlé váhy Svatyně, obé plné bělné mouky skropené olejem k oběti:
44. moždířek zlatý, vážící deset lotů, plný zápalu:
45. vola z skotu, a skopce, a beránka ročního k zápalné oběti:
46. a kozla za hřích:
47. a k obětem pokojných věcí voly dva, skopců pět, kozlů pět, beránků ročních pět. Ta byla obět Eliasafa, syna Duelova.
48. Dne sedmého kníže synů Efraimových, Elisama, syn Ammiudův,
49. obětoval mísu stříbrnou, vážící sto třiceti lotů, šál stříbrný, mající sedmdesáte lotů vedlé váhy Svatyně, obé plné bělné mouky skropené olejem k oběti:
50. moždířek zlatý, vážící deset lotů, plný zápalu:
51. vola z skotu, a skopce, a beránka ročního k zápalné oběti:
52. a kozla za hřích:
53. a k obětem pokojných věcí, voly dva, skopců pět, kozlů pět, beránků ročních pět. Ta byla obět Elisama, syna Ammiudova.
54. Dne osmého kníže synů Manassesových, Gamaliel, syn Fadassurův,
55. obětoval mísu stříbrnou, vážící sto třiceti lotů, šál stříbrný, mající sedmdesáte lotů vedlé váhy Svatyně, obé plné bělné mouky skropené olejem k oběti:
56. moždířek zlatý, vážící deset lotů, plný zápalu:
57. vola z skotu, a skopce, a beránka ročního k oběti zápalné:
58. a kozla za hřích:
59. a k obětem pokojných věcí voly dva, skopců pět, kozlů pět, beránků ročních pět. Ta byla obět Gamaliele, syna Fadassurova.
60. Dne devátého kníže synů Benjaminových, Abidan, syn Gedeonův,
61. obětoval mísu stříbrnou, vážící sto třiceti lotů, šál stříbrný, mající sedmdesáte lotů vedlé váhy Svatyně, obé plné mouky bělné, skropené olejem k oběti:
62. a moždířek zlatý, vážící deset lotů, plný zápalu:
63. vola z skotu, a skopce, a beránka ročního k oběti zápalné:
64. a kozla za hřích:
65. a k obětem pokojných věcí, voly dva, skopců pět, beránků ročních pět. Ta byla obět Abidana, syna Gedeonova.
66. Dne desátého kníže synů Dan, Ahiezer, syn Ammisaddajův,
67. obětoval mísu stříbrnou, vážící sto třiceti lotů, šál stříbrný, mající sedmdesáte lotů vedlé váhy Svatyně, obé plné bělné mouky skropené olejem k oběti:
68. moždířek zlatý, vážící deset lotů, plný zápalu:
69. vola z skotu, a skopce, a beránka ročního k zápalné oběti:
70. a kozla za hřích:
71. a k obětem pokojných věcí, voly dva, skopců pět, kozlů pět, beránků ročních pět. Ta byla obět Ahiezera, syna Ammisaddajova.
72. Dne jedenáctého kníže synů Aser, Fegiel, syn Ochranův,
73. obětoval mísu stříbrnou, vážící sto třiceti lotů, šál stříbrný, mající sedmdesáte lotů vedlé váhy Svatyně, obé plné bělné mouky skropené olejem k oběti:
74. moždířek zlatý, vážící deset lotů, plný zápalu:

75. vola z skotu, a skopce, a beránka ročního k zápalné oběti:
76. a kozla za hřích:
77. a k obětem pokojných věcí, voly dva, skopců pět, kozlů pět, beránků ročních pět. Ta byla obět Fegiele, syna Ochranova.
78. Dne dvanáctého kníže synů Neftali, Ahira, syn Enanův,
79. obětoval mísu stříbrnou, vážící sto třiceti lotů, šál stříbrný, mající sedmdesáte lotů vedlé váhy Svatyně, obé plné bělné mouky skropené olejem k oběti:
80. moždířek zlatý, vážící deset lotů, plný zápalu:
81. vola z skotu, a skopce, a beránka ročního k zápalné oběti:
82. a kozla za hřích:
83. a k obětem pokojných věcí, voly dva, skopců pět, kozlů pět, beránků ročních pět. Ta byla obět Ahiry, syna Enanova.
84. Tyto věci v posvěcení oltáře obětovány jsou od knížat israelských, v ten den, kteréhož posvěcen jest: mis stříbrných dvanácte: šálů stříbrných dvanácte: moždířků zlatých dvanácte:
85. tak že sto třiceti lotů stříbra měla jedna mísa, a sedmdesáte lotů měl jeden šál: to jest, všecky spolu nádoby z stříbra dva tisíce čtyry sta lotů, vedlé váhy Svatyně:
86. moždířků zlatých dvanácte, plných zápalu, jedenkaždý vážící deset lotů, na váhu Svatyně: to jest, spolu zlata sto dvaceti lotů:
87. volů z skotu k oběti zápalné dvanácte, skopců dvanácte, beránků ročních dvanácte, a mokré oběti jejich: kozlů dvanácte za hřích.
88. K obětem pokojných věcí, volů čtyřmecítma, skopců šedesáte, kozlů šedesáte, beránků ročních šedesáte. Ty věci obětovány jsou v posvěcení oltáře, když pomazán jest.
89. A když vcházel Mojžíš do stánku úmluvy, aby se radil s Bohem, slýchal hlas mluvícího k sobě se slitovnice, kteráž byla nad archou svědectví, mezi dvěma cherubíny, odkudž i mluvíval jemu.

Kapitola 8.

Spravování svícnu, a lamp. 6. Očistění levítů, a zavedení v službu. 24. Věk k tomu úřadu spůsobný.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Mluv Aronovi, a řekneš k němu: Když vstavíš sedm lamp, svícen ať jest vyzdvižen na polední straně. To tedy přikaž, ať lampy k straně půlnoční patří proti stolu chlebů předložení, k té straně, ku které svícen patří*, svítiti mají.
3. I učinil Áron, a vstavil lampy na svícen, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.
4. Toto pak bylo dílo svícnu, z taženého zlata tak prostřední sloupek, jako všecko, což z obojího boku ratolestí pocházelo; podlé podobenství, kteréž ukázal Hospodin Mojžíšovi, tak udělal svícen.
5. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
6. Vezmi levíty z prostředku synů israelských a očistíš je
7. podlé tohoto řádu: Ať se pokropí vodou k očistění, a ať oholí všecky chlupy těla svého. A když zperou roucha svá, a očistěni budou,
8. vezmou vola z skotu a obět suchou jeho, mouku bělnou olejem skropenou: vola pak druhého z skotu ty vezmeš (k oběti) za hřích:
9. i postavíš levíty před stánkem úmluvy, svolaje všecko množství synů israelských:
10. a když levítové budou před Hospodinem, položí synové israelští ruce své na ně.
11. A obětovati bude Aron levíty, v dar před obličejem Hospodinovým od synů israelských, aby sloužili v službě jeho.
12. Levítové také vloží ruce své na hlavy těch volů, z kterýchž jednoho obětovati budeš za hřích,

2) t. hledí, obrácen jest.

a druhého v obět zápalnou Hospodinovu, abys se modlil za ně.

13. I postavíš levíty před Áronem a před syny jeho, a posvětíš jich obětuje je Hospodinu,

14. a oddělíš je z prostředku synů israelských, aby byli moji.

15. A potom vejdou do stánku úmluvy, aby sloužili mně. A tak očistíš je a posvětíš v obět Hospodinovu: nebo darem dáni jsou mi od synů israelských.

16. Za prvorozené, kteříž otvírají všeliký život v Israeli, vzal jsem je.

17. Nebo mé jsou všecky věci prvorozené synů israelských, tak z lidí, jako z hovad. Ode dne, jakž jsem pobil všecko prvorozené v zemi egyptské, posvětil jsem jich sobě:

18. a vzal jsem levíty za všecko prvorozené synů israelských:

19. a dal jsem je darem Aronovi, a synům jeho z prostředku lidu, aby sloužili mně místo Israele v stánku úmluvy, a modlili se za ně, aby nebyla v lidu rána, jestližeby se osmělili přistoupiti k Svatyni.

20. I učinili Mojžíš a Aron, i všecko množství synů israelských s levíty, co byl přikázal Hospodin Mojžíšovi:

21. a očistěni jsou, a zeprali roucha svá. I pozdvihl jich Áron před obličejem Hospodinovým, a modlil se za ně,

22. aby jsouce očistěni vešli k úřadům svým do stánku úmluvy, před Áronem, i syny jeho. Jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi o levitech, tak se stalo.

23. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

24. Tento jest zákon levítů. Od pětmecítma let a výše, vejdou, aby sloužili v stánku úmluvy.

25. A když padesátý rok věku vyplní, přestanou sloužiti:

26. a budou služebníci bratří svých v stánku úmluvy, aby ostříhali věcí, kteréž jim budou poručeny, díla pak samého ať nedělají. Tak zřídíš levíty v strážích jejich.

Kapitola 9.

Zpráva při slavení fáse. 15. Vypsání oblaku, kterýž na poušti předcházel lid israelský.

1. Mluvil Hospodin k Mojžíšovi na poušti Sinaj, léta druhého, když byli vyšli z země egyptské, měsíce prvního, řka:

2. Ať učiní synové israelští fáse časem svým,

3. čtrnáctého dne měsíce toho k večerou, vedlé všech posvátných obyčejů, a spravedlností jeho.

4. I přikázal Mojžíš synům israelským, aby učinili fáse.

5. Kteříž učinili tak časem svým: čtrnáctého dne měsíce k večerou, na hoře Sinaj. Vedlé všeho, což byl přikázal Hospodin Mojžíšovi, učinili synové israelští.

6. Hle pak někteří nečistí nad duší člověka*, kteříž nemohli učiniti fáse v ten den, přistoupivše k Mojžíšovi, a k Aronovi,

7. řekli jim: Nečistí jsme nad duší člověka: proč jsme zbaveni, abychom nemohli obětovati oběti Hospodinu v času svém mezi syny israelskými?

8. Jimžto odpověděl Mojžíš: Stůjte, ať se poradím, co přikazuje Hospodin o vás.

9. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

10. Mluv synům israelským: Člověk, kterýžby byl nečistý nad duší, aneb bylby na cestě daleké z národu vašeho, ať učiní fáse Hospodinu,

11. měsíce druhého, čtrnáctého dne téhož měsíce k večerou: s chleby nekvašenými, a saláty polními jísti budou je:

12. nezanechají z něho ničehož až do jitra, a kostí jeho nezlámou, všeliký řád fáse zachovají.

13. Jestližeby pak kdo byl čist,

---

6) t. poskvrnění při mrtvém.

a na cestě nebyl, avšak by neučinil fáse, vyhlazen bude člověk ten z lidí svých, nebo oběti Hospodinu neobětoval časem svým: hřích svůj on ponese.

14. Pocestný také a příchozí budou-li u vás, učiní fáse Hospodinu, vedlé posvátných obyčejů a spravedlností jeho. Přikázaní jednostejné bude u vás tak příchozímu, jako obyvateli země.

15. Tedy v ten den, v kterémž vyzdvižen jest stánek, přikryl jej oblak. Od večera pak nad stánkem bylo jako tvářnost ohně až do jitra*.

16. Tak bývalo ustavičně: přes den přikrýval jej oblak, a přes noc jako tvářnost ohně.

17. A když odjat byl oblak, který přikrýval stánek, tehdy šli synové israelští: a na kterém místě stál oblak, tu rozbíjeli stany.

18. K rozkazu Hospodinovu šli, a k rozkazu jeho rozbili stánek. Po všecky dny, dokudž stál oblak nad stánkem, zůstali na témž místě:

19. a jestliže se přihodilo, že za dlouhý čas zůstal nad ním, byli synové israelští na strážích Hospodinových, a nešli,

20. kolik dní byl oblak nad stánkem. K rozkazu Hospodinovu vyzdvihovali stany, a k rozkazu jeho skládali.

21. Byl-li oblak od večera až do jitra, a hned na úsvitě stánku zanechal, šli: a jestliže po dny a noci odstoupil, skládali stany.

22. Pakli za dva dny, aneb za jeden měsíc, neb za delší čas byl nad stánkem, zůstali synové israelští na témž místě a nešli: hned pak, jakž odstoupil, hnula se vojska.

23. K slovu Hospodinovu rozbíjeli stany, a k slovu jeho šli: a byli na strážích Hospodinových vedlé rozkázaní jeho skrze Mojžíše.

15) Viz 2. Mojž. 13, 21. a 40, 36.

Kapitola 10.

Dvě trouby stříbrné. 12. Tažení synů israelských na poušť Fáran. 29. Hobab příbuzný Mojžíšův. 35. Modlitba Mojžíšova.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

2. Udělej sobě dvě trouby stříbrné kované, jimižbys mohl svolati množství, kdyžby se měla hnouti vojska.

3. A když zatroubíš v trouby, shromáždí se k tobě všecken zástup ke dveřím stánku úmluvy.

4. Jestliže jednou zatroubíš, přijdou k tobě knížata, a hlavy množství israelského.

5. Jestližeby pak delší, a potrhovaný zvuk zavzněl, hnou stany první ti, kteříž jsou k východní straně.

6. Kdyžby pak podruhé se troubilo týmž zvukem, hnou stany ti, kteříž bydlejí ku poledni, a vedlé toho způsobu ostatní učiní, když zvučeti budou trouby k jití.

7. Když pak má se shromážditi lid, sprostý zvuk trub bude, a nebudou s potrhováním zníti.

8. Synové pak Aronovi, kněží troubiti budou trubami těmi: a bude to právo věčné v pronárodech vašich.

9. Jestliže vyjdete na vojnu z země své proti nepřátelům, kteříž bojují proti vám, troubiti budete zvučně v trouby, a bude památka vaše před Hospodinem Bohem vaším, abyste byli vytrženi z rukou nepřátel svých.

10. Jestliže kdy budete míti hody, a dny sváteční, i první den měsíce, troubiti budete v trouby nad obětmi zápalnými, a nad obětmi pokojnými, aby byly vám k připomenutí Boha vašeho. Já Hospodin Bůh váš.

11. Léta druhého, měsíce druhého, dvacátého dne měsíce, vyzdvihl se oblak s stánku úmluvy:

12. i brali se synové israelští po houfích svých z pouště Sinaj, a zastavil se oblak na poušti Fáran.

13. I hnuli stany přední vedlé rozkazu Hospodinova skrze Mojžíše,
14. synové Júda po houfích svých: jichžto kníže byl Nahasson, syn Aminadabův.
15. V pokolení synů Issachar byl kníže Nathanael, syn Suarův.
16. V pokolení Zabulon byl kníže Eliab, syn Helonův.
17. I složen jest stánek, kterýž nesouce synové Gerson, a Merari, brali se.
18. I šli také synové Rúben, po houfích a řadu svém: jejichžto kníže byl Helisur, syn Sedeurův.
19. V pokolení pak synů Simeon, kníže byl Salamiel, syn Surisaddajův.
20. V pokolení pak Gád byl kníže Eliasaf, syn Duelův.
21. Šli také i Kaatští nesouce Svatyni. Tak dlouho stánek nesen byl, dokudž nepřišli na místo postavení jeho.
22. Hnuli stany i synové Efraim po houfích svých, v jejichžto vojsku kníže byl Elisama, syn Ammiudův.
23. V pokolení pak synů Manasse kníže byl Gamaliel, syn Fadassurův.
24. A v pokolení Benjamin byl vévoda Abidan, syn Gedeonuv.
25. Nejposlednější ze všeho vojska šli synové Dan po houfích svých, v jejichžto vojsku kníže byl Ahiezer, syn Ammisaddajův.
26. V pokolení pak synů Aser byl kníže Fegiel, syn Ochranův.
27. A v pokolení synů Neftali kníže byl Ahira, syn Enanův.
28. Ta jsou vojska a tažení synů israelských po houfích jejich, když vycházeli.
29. I řekl Mojžíš Hobabovi, synu Raguelovu, Madianskému, příbuznému svému: My jdeme k místu, kteréž Hospodin dá nám: pojď s námi, abychom dobře učinili tobě: nebo Hospodin dobrého zaslíbil Israelovi.
30. Jemuž on odpověděl: Nepůjdu s tebou, ale navrátím se do země své, v kteréž jsem se narodil.
31. A on řekl: Neopouštějž nás: nebo ty znáš, na kterých místech na poušti mělibychom postaviti stany, a budeš vůdce náš.
32. A když s námi půjdeš, cožkoli bude nejlepšího z zboží, kteréž nám dá Hospodin, dáme tobě.
33. Šli tedy s hory Hospodinovy cestou tří dní, a archa úmluvy Hospodinovy předcházela je, za tři dni opatříc stanům místo.
34. Také oblak Hospodinův nad nimi byl přes den, když šli.
35. A když zdvižena byla archa, říkával Mojžíš: Povstaniž, Hospodine, a rozptýleni buďte nepřátelé tvoji, a ať utíkají před tváří tvou, kteříž nenávidí tebe.
36. Když pak skládala se dolů, říkával: Navratiž se, Hospodine, k množství vojska israelského.

Kapitola 11.

Reptání lidu proti Bohu. 11. Naříkání Mojžíšovo. 16. Zřízení starších. 31. Dání křepelek.

1. Mezi tím vzniklo reptání lidu jako stýskajících sobě pro práci, proti Hospodinu. Což když uslyšel Hospodin, rozhněval se. A zapáliv se na ně oheň Hospodinův, shltil zadní díl stanů.
2. A když volal lid k Mojžíšovi, modlil se Mojžíš k Hospodinu a udušen jest oheň.
3. I nazval jmeno místa toho, zapálení: protože zapálil se proti nim oheň Hospodinův.
4. Nebo lid přimísený, kterýž byl vstoupil s nimi, náramně žádal [masa] sedě a pláče, připojiv sobě také syny israelské, a řekl: Kdo vám dá masa k jedení?
5. Rozpomínáme se na ryby, které jsme jídali v Egyptě darmo: na mysl nám přicházejí okurky, a melounové, a por, a cibule, a česnek.
6. Duše naše vyprahlá jest, nic

jiného nevidí oči naše než tu mannu.

7. Byla pak manna jako semeno koliandrové, barvy jako bdellium.

8. I obcházel lid, a sbíraje ji, mlel žernovem, aneb třel v moždíři, vaře v hrnci, a dělaje z ní pokroutky, chuti jako chléb olejovaný.

9. A když sstupovala v noci na stany rosa, sstupovala také i manna.

10. Tedy uslyšel Mojžíš, an pláče lid po čeledech, každý ve dveřích stanu svého. I rozhněvala se prchlivost Hospodinova velmi: ale i Mojžíšovi nesnesitedlná věc zdála se.

11. I řekl k Hospodinu: Proč jsi ztrápil služebníka svého? Proč nenalezám milosti před tebou? A proč jsi vložil břímě všeho lidu tohoto na mne?

12. Zdaliž jsem já počal všecko toto množství, aneb zplodil jsem je, abys řekl mně: nes je na prsech svých, jako nosívá chůva děťátko, a dones je do země, pro kterouž přisáhl jsi otcům jejich?

13. Odkud mám vzíti masa, abych dal tak velikému množství? Pláčí na mne, řkouce: Dej nám masa, ať jíme.

14. Nemohu sám snésti všeho tohoto lidu, nebo těžký jest mi.

15. Pakli jinak tobě se vidí, prosím, abys mne zabil, a abych nalezl milost před očima tvýma, ať tak mnoho zlého netrpím.

16. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Shromažď mi sedmdesáte mužů z starších israelských, kteréž ty znáš, že jsou starší lidu, a mistři: a přivedeš je ke dveřím stánku úmluvy, a kážeš jim tam státi s tebou,

17. abych sstoupil, a mluvil tobě: a odjal z ducha tvého, a dal jim, aby nesli s tebou břímě lidu, a ty sám abys nebyl obtížen.

18. Lidu také díš: Posvěťtež se zejtra budete jísti maso: jáť jsem zajisté slyšel vás praviti: Kdo nám dá pokrmů z masa? Dobře nám bylo v Egyptě. Aby dal vám Hospodin masa, a abyste jedli:

19. ne jeden den, ani dva, neb pět, neb deset, ba ani dvacet,

20. ale až do měsíce dnů*, až vám chřípěmi poleze, a zoškliví se, proto že jste zahnali Hospodina, kterýž jest u prostřed vás, a plakali jste před ním, pravíce: Proč jsme vyšli z Egypta?

21. I řekl Mojžíš: Šestkrát sto tisíců pěších tohoto lidu jest, a ty pravíš: Dám jim jísti masa za celý měsíc?

22. Zdali množství ovcí a volů zbito bude, aby mohlo stačiti ku pokrmu? Aneb všecky ryby mořské shromáždí se pospolu, aby je nasytily?

23. Jemuž odpověděl Hospodin: Zdali ruka Hospodinova není mocná? Již nyní uzříš, zdaliž se má řeč skutkem naplní.

24. Přišel tedy Mojžíš, a vypravoval lidu slova Hospodinova, shromáždiv sedmdesáte mužů z starších israelských, kterýmž kázal státi okolo stánku.

25. I sstoupil Hospodin v oblaku, a mluvil k němu, odjav z ducha, kterýž byl v Mojžíšovi, a dav sedmdesáti mužům. A když odpočinul na nich duch, prorokovali, aniž kdy přestali*.

26. Byli pak zůstali v staních dva muži, z nichžto jeden sloul Eldad, a druhý Medad, na nichž [také] odpočinul duch, neboť i oni napsáni byli, ale nevyšli k stánku.

27. A když prorokovali v staních, běžel pacholík, a oznámil Mojžíšovi,

---

20) t. po celý měsíc.

26) Dle hebr.: A od té doby nikdy více, t. nikdy již s tak velikým účinkem, ač duch moudrosti a rady přebýval v nich. Viz Skut. 10, 44—46. 19, 6. Mužové ti měli poznati z vlastní zkušenosti, kdoby Mojžíš byl co prorok, a že nejedná o své vlastní vůli, nýbrž že všecko dle nařízení Božího řídí. Měliť i lid o tom přesvědčiti a upokojiti. Slovíčko prorokovati znamená zde: v svatých písních a řečech Boha a skutky jeho vychvalovati.

řka: Eldad a Medad prorokují v staních.
28. Hned Josue, syn Nun, služebník Mojžíšův, a vyvolený ze mnohých, řekl: Pane můj Mojžíši, zabraň jim.
29. Ale on řekl: Co horlíš pro mne? Kdož dá, aby všecken lid prorokoval, a dal jim Hospodin ducha svého?
30. I navrátil se Mojžíš, a starší israelští do stanů.
31. Vítr pak vyšed od Hospodina, a zachvátiv za mořem křepelky, přinesl je, a spustil na stany, tak daleko, coby mohl za jeden den cesty ujíti, ze všech stran vůkol ležení, a lítaly v povětří na dva lokty z výší nad zemí.
32. Vstav tedy lid, celý ten den, a celou noc i druhý den shromažďoval křepelky, kdo málo deset měr: a sušili je okolo stanů:
33. ještě maso bylo v zubích jejich, aniž přestal takový pokrm: a hle prchlivost Hospodinova vzbudivši se na lid, bila jej ranou velikou příliš.
34. I nazváno jest to místo, Hrobové žádosti: nebo tam pochovali lid, kterýž byl žádal. Vyšedše pak z Hrobů žádosti, přišli do Haseroth, a zůstali tam.

Kapitola 12.

Reptání Marie s Áronem proti Mojžíšovi; 9. pokuta za to. 13. Modlitba Mojžíšova.

1. I mluvila Maria a Aron proti Mojžíšovi, pro manželku jeho mouřeninku,
2. a řekli: Zdaliž jen toliko skrze Mojžíše mluvil Hospodin? Zdaliž ne i nám podobně mluvil? Což když uslyšel Hospodin,
3. (nebo Mojžíš byl muž nejtišší nad všecky lidi, kteříž bydlili na zemi,)
4. hned mluvil k němu, a k Aronovi, i k Marii: Vyjděte vy toliko tři k stánku úmluvy. A když vyšli,
5. sstoupil Hospodin v sloupu oblakovém, a stál ve dveřích stánku, zavolav Árona a Marie. Kteříž když šli,
6. řekl k nim: Slyšte řeči mé: Bude-li kdo mezi vámi prorokem Hospodinovým, u vidění ukáži se jemu, aneb ve snách mluviti budu k němu.
7. Ale není takový služebník můj Mojžíš, kterýž ve všem domě mém nejvěrnější jest:
8. nebo ústy k ústům mluvím jemu: a zjevně, a ne skrze podobenství, a figury Hospodina vidí. Proč tedy nebáli jste se utrhati služebníku mému Mojžíšovi?
9. I rozhněvav se na ně odšel:
10. oblak také odstoupil, kterýž byl nad stánkem: a aj Maria ukázala se, bělející se malomocenstvím jako sníh. A když pohleděl na ni Áron a uzřel ji malomocenstvím osypanou,
11. řekl k Mojžíšovi: Prosím, pane můj, nevzkládej na nás toho hříchu, kteréhož jsme se bláznivě dopustili;
12. ať není tato jako mrtvá, a jako nedochůdče, kteréž pryč vymítá se z života matky své: hle již polovice těla jejího zkažena jest od malomocenství.
13. I volal Mojžíš k Hospodinu, řka: Bože, prosím, uzdrav ji!
14. Jemuž odpověděl Hospodin: Kdyby byl otec její plinul jí na tvář, zdaližby se nemusila aspoň za sedm dní styděti? Ať jest oddělena za sedm dní ven ze stanů, a potom zase povolána buď.
15. Vyloučena tedy jest Maria ven ze stanů za sedm dní: a lid nehnul se z místa toho, dokavadž nebyla zase povolána Maria.

Kapitola 13.

Vyslání dvanácte knížat k spatření země chananejské; 26. navrácení se jich zase a vypravování. 31. Řeč Káleba.

1. I šel lid z Haseroth, rozbiv stany na poušti Fáran.
2. A tam mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
3. Pošli muže, kteřížby prohlédli

zemi chananejskou, kterouž dám synům israelským, z jednoho každého pokolení jednoho z knížat.
4. Udělal Mojžíš, což byl rozkázal Hospodin, poslav z pouště Fáran muže knížata, jichž tato jsou jmena.
5. Z pokolení Rúben, Sammua, syna Zechurova.
6. Z pokolení Simeon, Safata, syna Huri.
7. Z pokolení Júda, Káleba, syna Jefonova.
8. Z pokolení Issachar, Igala, syna Josefova.
9. Z pokolení Efraim, Osee, syna Nunova.
10. Z pokolení Benjamin, Falti, syna Rafu.
11. Z pokolení Zabulon, Jeddiele, syna Sodi.
12. Z pokolení Josefa, z rodu Manasse, Gaddi, syna Susi.
13. Z pokolení Dan, Amiele, syna Gemalli.
14. Z pokolení Aser, Sthura, syna Michaelova.
15. Z pokolení Neftali, Nahabi, syna Vapsi.
16. Z pokolení Gád, Guele, syna Machi.
17. Tať jsou jmena mužů, kteréž poslal Mojžíš, aby shlédli zemi: i přezděl Oseovi, synu Nun, Josue.
18. Poslal tedy je Mojžíš, aby vyšpehovali zemi chananejskou, a řekl k nim: Vstupte po straně polední. A když přijdete na hory,
19. shlédněte zemi, jaká jest: i lid, kterýž bydlí v ní, silný-li jest, čili mdlý: málo-li jich, či mnoho:
20. země také, dobrá-li či zlá: města jaká, hrazená-li čili beze zdí:
21. země, mastná-li či neúrodná, lesnatá-li čili beze stromů. Posilňte se, a přineste nám z ovoce té země. Byl pak čas, když již ranní hroznové jedeni býti mohou.
22. A když vstoupili, vyšpehovali zemi od pouště Sin, až do Rohob, kudy se vchází do Emath.
23. I vstoupili ku poledni, a přišli do Hebron, kdež byli Achiman, a Sisaj, a Tholmaj, synové Enakovi*. Neb Hebron o sedm let prvé ustanoveno jest nežli Tanis město egyptské.
24. A jdouce až ku potoku hroznu, uřezali ratolest s hroznem jejím, kterouž nesli na sochoře dva muži. Z jablek také granátových, a z fíků místa toho nesli;
25. jenž nazváno jest Neheleskol, to jest, Potok hroznu, proto že hrozen nesli odtud synové israelští.
26. A navrátivše se zase vyzvědači té země po čtyřicíti dnech, zchodivše všecku tu krajinu,
27. přišli k Mojžíšovi a k Aronovi, i ke všemu shromáždění synů israelských na poušť Fáran, kteráž jest v Kádes. A vypravujíce jim, i všemu množství, ukázali jim ovoce té země:
28. a vypravovali, řkouce: Přišli jsme do země, do kteréž jsi nás poslal, kteráž v pravdě teče mlékem a strdí, jakož z těchto ovocí poznati se může:
29. ale obyvatele má velmi silné, a města převeliká a ohrazená. Rodinu Enakovu viděli jsme tam.
30. Amalech bydlí na polední straně, Hethejský a Jebusejský a Amorrhejský na horách: Chananejský pak bydlí při moři, a okolo řeky Jordánské.
31. Mezi tím Káleb krotě reptání lidu, kteréž vznikalo proti Mojžíšovi, řekl: Vstupme a vládněme zemí, nebo budeme moci opanovati ji.
32. Jiní pak, kteříž byli s ním, pravili: Nikoli nemůžeme k tomu lidu vstoupiti, nebo silnější jest nežli my.
33. I utrhali zemi, kterouž shlédli u synů israelských, řkouce: Země, kterouž jsme shlédli, sžírá obyvatele své: lid, kterýž jsme viděli, vysoké postavy jest.
34. Tam jsme viděli jakés potvory synů Enakových z pokolení

---

23) t. obrové, lidé velicí a silní, jenž bydlili v jeskyních.

obrů: k nimžto přirovnáni, zdáli jsme se jako kobylky.

Kapitola 14.

Pláč a reptání lidu. 6. Káleb a Josue lid těšili. 13. Modlitba Mojžíšova. 45. Israelští od Amalechitských poraženi.

1. Tedy křiče všecken zástup plakal v tu noc,
2. a reptali proti Mojžíšovi a Aronovi všickni synové israelští, řkouce:
3. Ó bychom byli zemřeli v Egyptě: aneb na této veliké poušti abychom zhynuli, a neuvedl nás Hospodin do země té, abychom nepadli od meče, a ženy a děti naše nebyly odvedeny v zajetí. Zdaliž není lépe navrátiti se zase do Egypta?
4. I řekl jeden k druhému: Ustanovme sobě vůdce, a navraťme se do Egypta.
5. Což uslyševše Mojžíš a Áron padli na tvář na zem přede vším množstvím synů israelských.
6. Ale Josue, syn Nunův, a Káleb, syn Jefonův, kteříž i sami také byli vyšpehovali zemi, roztrhli roucha svá,
7. a mluvili ke všemu množství synů israelských: Země, kterouž jsme obešli, velmi dobrá jest.
8. Bude-li milostiv Hospodin, uvede nás do ní, a dá [nám] tu zemi, kteráž oplývá mlékem a strdí.
9. Nepozdvihujte se proti Hospodinu: aniž se bojte lidu země té, nebo jako chléb tak je můžem sníst: odstoupilať od nich všeliká pomoc: Hospodin s námi jest, nebojte se.
10. A když křičelo všecko množství, a chtělo je kamením uházeti, ukázala se sláva Hospodinova nad stánkem úmluvy všem synům israelským.
11. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Dokavadž utrhati mně bude lid tento? Dokavadž nebudou věřiti mně, při všech znameních, kteráž jsem činil před nimi?
12. Raním tedy je morem, a zahladím: tebe pak učiním knížetem nad národem velikým, a silnějším, nežli jest tento.
13. I řekl Mojžíš k Hospodinu: Aby uslyšeli Egyptští, z jejichž prostředku vyvedl jsi lid tento,
14. a obyvatelé země této, kteříž slyšeli, že ty, Hospodine, mezi lidem tímto jsi, a že tváří v tvář spatřován býváš, a oblak tvůj přikrývá je, a v sloupě oblakovém jdeš před nimi ve dne, a v sloupě ohnivém v noci:
15. že jsi pobil tak veliké množství jako jednoho člověka, a řekli:
16. Nemohl uvesti lidu do země, o kteréž byl přisáhl; proto pobil je na poušti?
17. Ať tedy jest zvelebena síla Páně, jakož jsi přisáhl, řka:
18. Hospodin trpělivý, a mnohého milosrdenství, snímaje nepravost a hříchy, a žádného nevinného neopouštěje; kterýž navštěvuješ hříchy otců na synech do třetího i čtvrtého kolena.
19. Odpusť, prosím, hříchy lidu tohoto, podlé velikosti milosrdenství svého, jakož jsi milostiv byl vycházejícím z Egypta až do místa tohoto.
20. I řekl Hospodin: Odpustil jsem vedlé slova tvého.
21. Živť jsem já: a naplněna bude slávou Hospodinovou všecka země.
22. Však ale všickni ti lidé, kteříž viděli velebnost mou, a znamení, kteráž jsem činil v Egyptě, a na poušti, a pokoušeli mne již desetkrát, aniž uposlechli hlasu mého,
23. neuzří země té, kterouž jsem s přísahou slíbil otcům jejich, aniž kdo z těch, kteříž utrhali mně, uhlédá ji.
24. Ale služebníka svého Káleba, kterýž pln jsa jiného ducha, následoval mne, uvedu do země té, kterouž zchodil: a símě jeho vládnouti bude jí.
25. Poněvadž Amalechitský i Chananejský bydlí v údolích těch: zejtra hněte se s vojskem, a na-

vraťte se zase na poušť cestou k moři červenému.
26. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, a k Áronovi, řka:
27. Dokavadž množství toto zlé repce proti mně? Naříkání synů israelských slyšel jsem.
28. Rci tedy jim: Živ jsem já, dí Hospodin: jakož jste mluvili, a já jsem to slyšel, tak udělám vám.
29. Na poušti této ležeti budou mrtvá těla vaše. Všickni, kteříž jste sečteni od dvacíti let a výše, a reptali jste proti mně,
30. nevejdete do země, nad kteroužto zdvihl jsem ruku svou, že vás osadím v ní, krom Káleba syna Jefonova, a Josue syna Nunova.
31. Ale dítky vaše, o nichž jste řekli, že v loupež budou nepřátelům, ty uvedu tam: aby viděli zemi, kteráž se vám nelíbila.
32. Vaše těla mrtvá ležeti budou na poušti.
33. Synové vaši budou tuláci na poušti, čtyřiceti let, a ponesou smilství vaše*, dokavadž nevyhynou těla mrtvá otců na poušti,
34. vedlé počtu čtyřiceti dnů, v nichžto vyšpehovali jste zemi: rok za den počten bude. A čtyřiceti let vezmete za nepravosti své, a poznáte pomstu mou:
35. že, jak jsem mluvil, tak učiním všemu množství tomuto zlému, kteréž povstalo proti mně: na poušti této zahyne, a zemře.
36. Tedy všickni muži, kteréž byl poslal Mojíš k vyšpehování země té, a kteříž navrátivše se uvedli v reptání proti němu všecko množství, utrhajíce zemi, žeby byla zlá,
37. zemřeli a poraženi jsou před obličejem Hospodinovým.
38. Josue pak, syn Nunův, a Káleb, syn Jefonův, živi byli ze všech, kteříž byli šli k vyzvědění země.
39. I mluvil Mojžíš všecka slova tato ke všem synům israelským, i rmoutil se lid příliš.
40. A aj časně ráno vstavše vstoupili na vrch hory, a řekli: Hotovi jsme vstoupiti na místo, o kterémž Hospodin mluvil: nebo jsme zhřešili.
41. Jimž Mojžíš řekl: Proč přestupujete slovo Hospodinovo, ješto vám to na dobré nevyjde?
42. Nevstupujte: nebo není Hospodin s vámi: abyste nepadli před nepřátely svými.
43. Amalechitští a Chananejští před vámi jsou, jichžto mečem padnete, protože jste nechtěli uposlechnouti Hospodina, aniž bude Hospodin s vámi.
44. Ale oni zatemněni jsouce vstoupili na vrch hory. Archa pak svědectví Hospodinova, a Mojžíš nevyšli z stanů.
45. I sstoupili Amalechitští, a Chananejští, kteříž bydlili na hoře, a tepouce je a porážejíce, honili je až do Horma.

33) t. nevěrnost vaši, že jste se odtrhli od Boha.

Kapitola 15.

Zřízení o některých obětech. 30. Pokuta pyšně hřešícího. 32. Kamenování člověka pro zrušení soboty. 37. Rozkaz Boží o premování roucha.

1. Mluvil opět Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Mluv k synům israelským, a díš k nim: Když vejdete do země přebývání vašeho, kterouž já dám vám,
3. a budete obětovati obět Hospodinu v obět zápalnou, aneb pokojnou, sliby plníce, aneb dobrovolně obětujíce dary, aneb při slavnostech vašich zapalujíce libou vůni Hospodinu, z volů aneb z ovcí:
4. kdobykoli obětoval [krvavou] obět, bude také obětovati obět mouky bělné desátý díl Efy, skropené olejem, jehož bude čtvrtý díl míry Hin:
5. a vína v obět mokrou touž míru dá k zápalné oběti, aneb k

oběti pokojné. K jednomukaždému beránku,
6. a skopci bude obět mouky bělné dvě desetiny, kteráž buď skropena olejem třetím dílem Hin:
7. a vína k oběti mokré třetí díl též míry obětovati bude u vůni chutnou Hospodinu.
8. Když pak z volů učiníš obět zápalnou, aneb obět, k splnění slibu, aneb pokojné oběti,
9. dáš s každým volem tři desetiny mouky bělné skropené olejem, jehožby byla půlka míry Hin:
10. vína k mokré oběti, touž míru k oběti nejchutnější vůně Hospodinu.
11. Tak učiníš
12. s každým volem i skopcem i beránkem i kozlem.
13. Tak domácí, jako příchozí
14. týmž řádem obětovati budou oběti.
15. Jednostejné přikázaní a soud bude tak vám, jako příchozím země.
16. Mluvil také Hospodin k Mojžíšovi, řka:
17. Mluv synům israelským, a díš k nim:
18. Když přijdete do země, kterouž dám vám,
19. a jísti budete z chlebů krajiny té, oddělíte prvotiny Hospodinu
20. z pokrmů vašich. Jako z humna prvotiny oddělujete,
21. tak i z pokrmů dáte prvotiny Hospodinu.
22. Jestližebyste pak skrze nevědomí opustili něco z těch věcí, kteréž mluvil Hospodin k Mojžíšovi,
23. a přikázal skrze něho vám, ode dne, kteréhož počal přikazovati, a dále,
24. a zapomněloby množství to učiniti: obětovati bude tele ze skotů, v obět zápalnou k vůni nejchutnější Hospodinu, a k tomu obět suchou, i mokrou, podlé řádů posvátných, a kozla za hřích:
25. a modliti se bude kněz za všecko množství synů israelských: a odpuštěno bude jim, nebo nezhřešili z úmysla: a však přece obětují zápal Hospodinu za sebe, i za hřích, i za pobloužení své:
26. a bude odpuštěno všemu lidu synů israelských i příchozím, kteříž jsou pohostinu mezi nimi: nebo vina jest všeho lidu skrze nevědomí.
27. Jestližeby pak člověk jeden nevěda zhřešil, obětovati bude kozu roční za hřích svůj:
28. a bude se modliti zaň kněz, že nevěda zhřešil před Hospodinem: a vyprosí mu odpuštění, a budeť mu odpuštěno.
29. Tak domácím jako příchozím jednostejný zákon budeť všem, kteřížby zhřešili nevědouce.
30. Člověk pak, kterýby skrze pýchu něčeho se dopustil, buď žeby on byl měšťan, neb příchozí, (poněvadž on proti Hospodinu zpurný byl,) zahyne z lidu svého;
31. nebo slovo Hospodinovo potupil, a přikázaní jeho zrušil: protož vyhlazen bude, a ponese nepravost svou.
32. Stalo se pak, když byli synové israelští na poušti, a nalezli člověka sbírajícího dříví v den sobotní,
33. že přivedli jej k Mojžíšovi, a k Aronovi, i ke všemu množství.
34. Kteříž zavřeli ho v žaláři, nevědouce, coby s ním činiti měli.
35. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Smrtí ať umře člověk ten, nechť ho ukamenuje všecken zástup vně za stany.
36. A když vyvedli jej ven, uházeli ho kamením, a umřel, jakož byl přikázal Hospodin.
37. Řekl také Hospodin k Mojžíšovi:
38. Mluv synům israelským, a řekneš k nim, aby dělali sobě třepení na krajích plášťů, přišijíce je tkanicemi modrými:
39. kteréžto když uhlídají, ať se rozpomenou na všecka přikázaní Hospodinova, aby nenásledovali myšlení svých, a očí, skrze věci rozličné smilníce*,

---

39) t. Bohu se zpronevěřujíce.

40. ale raději pamatujíce na přikázaní Hospodinova, aby činili je, a byli svati Bohu svému.
41. Já Hospodin Bůh váš, kterýž vyvedl jsem vás z země egyptské, abych byl Bohem vaším.

Kapitola 16.

Povstání Kóre i jiných proti Mojžíšovi. 31. Pomsta Boží na ně. 41. Lid proto reptav ohněm trestán.

1. Hle pak Kóre, syn Isaara, syna Kaat, syna Lévi, a Dátan, a Abiron, synové Eliabovi, Hon také syn Feletův z pokolení Rúben,
2. povstali proti Mojžíšovi, i jiných synů israelských dvě stě a padesáte mužů znamenitých v lidu, a kteříž v čas shromáždění ze jmena byli povoláváni.
3. A když postavili se proti Mojžíšovi, a Aronovi, řekli: Dosti mějte na tom, nebo všecko množství jest [množství] svatých, a mezi nimi jest Hospodin: proč se vyzdvihujete nad lid Hospodinův?
4. To když uslyšel Mojžíš, padl na zemi na tvář:
5. a mluvil k Kóre, i ke všemu množství, řka: Ráno známo učiní Hospodin, kteří k němu příslušejí, a svaté připojí k sobě: a kteréž vyvolí, přiblíží se k němu.
6. Toto tedy učiňte: ať vezme každý kadidlnici svou, ty Kóre, i všecko shromáždění tvé:
7. a naberouce zejtra ohně, položte svrchu kadidlo před Hospodinem; a kohožkoli vyvolí, ten bude svatý*: velmi se vyzdvihujete synové Lévi.
8. I řekl opět k Kóre: Slyšte, synové Lévi:
9. Zdaliž málo vám to jest, že oddělil vás Bůh israelský ode všeho lidu, a připojil sobě, abyste posluhovali jemu v službě stánku, a stáli před množstvím lidu, a sloužili jemu?
10. Proto-li kázal k sobě přistoupiti tobě, i všem bratřím tvým synům Lévi, abyste sobě také kněžství osobili,
11. a všecka rota tvá aby povstala proti Hospodinu? Nebo co jest Áron, že repcete proti němu?
12. Poslal tedy Mojžíš, aby zavolali Dátana a Abirona, synů Eliabových. Kteříž odpověděli: Nepřijdeme.
13. Zdaliž málo jest tobě, že jsi vyvedl nás z země, kteráž mlékem a medem oplývala, abys zabil (nás) na poušti, že chceš i panovati nad námi?
14. V pravdě uvedl jsi nás do země, kteráž teče potoky mléka a medu, a dal jsi nám vladařství polí a vinic: zdali i oči naše chceš vyloupiti*? Nepřijdeme.
15. I rozhněvav se Mojžíš velmi, řekl k Hospodinu: Nepatřiž na oběti jejich; ty víš, že jsem ani oslíka nikdy nevzal od nich, ani jsem koho z nich soužil.
16. I řekl k Kóre: Ty, i všecko shromáždění tvé stůjte dne zejtřejšího zvláště před Hospodinem, a Áron zvláště.
17. Vezměte jedenkaždý kadidlnici svou, a dejte do nich kadidla, obětujíce Hospodinu dvě stě a padesáte kadidlnic: Áron také ať drží kadidlnici svou.
18. To když udělali, a když stáli Mojžíš a Áron,
19. a shromáždili proti nim všecko množství ke dveřím stánku, ukázala se všem sláva Hospodinova.
20. I mluvě Hospodin k Mojžíšovi a Aronovi, řekl:
21. Oddělte se z prostředku shromáždění tohoto, ať je v náhle zahladím.
22. Kteřížto padli na zemi na tváři své, a řekli: Nejsilnější Bože duchů všelikého těla, zdali, když jeden zhřeší, na všecky hněv svůj vyliješ?
23. I řekl Hospodin k Mojžíšovi:
24. Rozkaž všemu lidu, ať se

7) t. tomu úřad kněžský právně náležeti bude.

14) Což mníš, že jsme slepí, abychom neviděli, co děláš?

oddělí od stanů Kóre a Dátan a Abiron.
25. I vstal Mojžíš, a šel k Dátanovi a Abironovi: a když šli za ním starší israelští,
26. řekl k zástupu: Odstupte od stanů lidí bezbožných, aniž se čeho dotýkejte, což jejich jest, abyste nebyli zachváceni v hříších jejich.
27. A když odstoupili od stanů jejich vůkol: Dátan a Abiron vyšedše stáli ve dveřích stanů svých s ženami i s dětmi, i se vším množstvím.
28. I řekl Mojžíš: Po tomto poznáte, že Hospodin poslal mne, abych činil všecko to, což vidíte, a že jsem z vlastního srdce nic nečinil:
29. jestliže tak jako jiní lidé mrou, zemrou i tito, a navštíví-li je rána, kterou i jiní navštíveni bývají, neposlal mne Hospodin:
30. pakli novou věc učiní Hospodin, že země otevrouc ústa svá požře je, i všecko, což k nim náleží, a sstoupí-li za živa do pekla, poznáte, že se rouhali Hospodinu.
31. Hned tedy jakž přestal mluviti, rozstoupila se země pod nohami jejich:
32. a otevřevši ústa svá, požřela je s stany jejich, i se vším statkem jejich,
33. i sstoupili za živa do pekla, přikryti byvše zemí, a zahynuli z prostředku množství.
34. Všecken pak Israel, kterýž stál vůkol, utekl, slyše křik hynoucích, řka: Aby snad i nás neshltila země.
35. Ale i oheň vyšed od Hospodina, zabil dvě stě a padesáte mužů, kteříž obětovali zápal.
36. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
37. Přikaž Eleazarovi, synu Áronovu knězi, ať sbéře kadidlnice, kteréž leží v ohni, a oheň sem i tam ať rozmece: nebo posvěceny jsou
38. v smrtech hříšníků: a ať je roztáhne na plechy, a přibije k oltáři, protože obětován jest v nich zápal Hospodinu, a posvěceny jsou, aby hleděli na ně jakožto na znamení, a na památku synové israelští.
39. Vzal tedy Eleazar kněz kadidlnice měděné, v nichž obětovali ti, kteréž oheň shltil, a rozkoval je na plechy, přibiv k oltáři:
40. aby měli potom synové israelští, čímby napomenuti byli, aby žádný nepřistupoval cizí, a kterýž není z semene Aronova, k obětování zápalu Hospodinu, aby netrpěl, jako trpěl Kóre, i všecko shromáždění jeho, jakož mluvil Hospodin k Mojžíšovi.
41. Reptalo pak všecko množství synů israelských druhého dne proti Mojžíšovi a Áronovi, řkouce: Vy jste zabili lid Hospodinův.
42. A když vznikala bouře, a rozbroj se rozmáhal,
43. Mojžíš a Áron utekli do stánku úmluvy. Do kteréhož když vešli, přikryl jej oblak, a ukázala se sláva Hospodinova.
44. I řekl Hospodin k Mojžíšovi:
45. Vyjděte z prostředku toho množství, nebo ihned zahladím je. A když leželi na zemi*,
46. řekl Mojžíš k Áronovi: Vezmi kadidlnici, a nabera ohně s oltáře, vlož svrchu zápal, běže rychle k lidu, abys se modlil za ně: nebo již vyšel hněv od Hospodina, a rána* rozlítila se.
47. Což když učinil Áron, a běžel do prostřed množství, které již hubil oheň, obětoval vonné věci:
48. a stoje mezi mrtvými a živými, za lid se modlil, a rána přestala.
49. Bylo pak těch, kteříž pobiti jsou, čtrnácte tisíců lidí a sedm set, krom těch, kteříž zahynuli v pozdvižení Kóre.
50. I navrátil se Aron k Mojžíšovi ke dveřím stánku úmluvy, kdež přestala záhuba.

---

45) t. modlíce se za lid.
46) t. morová rána.

Kapitola 17.

Dvanácte prutů od dvanácti knížat israelských. 8. Prut Áronův zkvetl, 10. a chován jest v stánku svědectví.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Mluv k synům israelským, a vezmi od nich pruty, z každého pokolení jeden, ode všech knížat pokolení, prutů dvanácte, a jednoho každého jmeno napíšeš na prutu jeho.
3. Jmeno pak Áronovo bude na (prutu) pokolení Lévi, a jeden prut všecky čeledi zvláštně míti budou.
4. A položíš je v stánku úmluvy před svědectvím, kdežto mluviti budu k tobě.
5. Koho z nich vyvolím, toho prut zkvetne: a odvrátím od sebe naříkání synů israelských, kterýmiž proti vám repcí.
6. I mluvil Mojžíš k synům israelským: a dali mu pruty všecka knížata, jedenkaždý z svého pokolení: a bylo prutů dvanácte kromě prutu Áronova.
7. Kteréžto když položil Mojžíš před Hospodinem v stánku svědectví,
8. druhého dne zase přišed nalezl, ano vyrostl prut Áronův v domu Lévi: a vypučili se pupenci a vyšli květové, kteříž, když se rozšířilo listí, v mandle se proměnili.
9. Vynesl tedy Mojžíš všecky pruty od tváři Hospodinovy ke všem synům israelským: i uzřeli je, a zase vzali jedenkaždý prut svůj.
10. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Vnes zase prut Áronův do stánku svědectví, aby chován byl tam na znamení odbojných synů israelských, a ať přestanou naříkání jejich na mne, aby nezemřeli.
11. I učinil Mojžíš, jakož byl přikázal Hospodin.
12. Řekli pak synové israelští k Mojžíšovi: Hle pohubeni jsme, všickni jsme zahynuli.
13. Kdožkoli přistupuje k stánku Hospodinovu, umírá. Zdaliž až do posledního všickni máme vyhlazeni býti?

Kapitola 18.

Povinnost kněží a levítů. 8. Opatření jich z obětí. 21. O desátcích jejich.

1. I řekl Hospodin k Aronovi: Ty, i synové tvoji i dům otce tvého s tebou, ponesete nepravost Svatyně: a ty, i synové tvoji spolu ponesete hříchy kněžství svého*.
2. Ale i bratry své z pokolení Lévi, a berlu otce svého přijmi k sobě, a ať jsou při tobě, a poslouchají tobě: ty pak a synové tvoji sloužiti budete v stánku svědectví.
3. A bdíti budou levítové k přikázaním tvým, a ke všem pracem stánku: tak toliko, aby k nádobám Svatyně, a k oltáři nepřistupovali, aby i oni nezemřeli, i vy spolu nezahynuli.
4. Ať pak jsou s tebou, a bdí v strážích stánku, i ve všech posvátných obyčejích jeho. Cizí nebude se přiměšovati k vám.
5. Bděte v stráži Svatyně, i při službě oltáře: aby nevzešlo rozhněvání na syny israelské.
6. Já jsem dal vám bratry vaše levíty z prostředku synů israelských, a dal jsem je v dar Hospodinu, aby sloužili v službách stánku jeho.
7. Ty pak i synové tvoji ostříhejte kněžství svého: a všecky věci, kteréž k službě oltáře příslušejí, a za oponou jsou, skrze kněží spravovány budou. Jestliže kdo cizí přistoupí, zabit bude.
8. I mluvil Hospodin k Áronovi: Hle dal jsem tobě k ostříhání prvotiny své. Všecko, což se posvěcuje od synů israelských, dal jsem tobě, i synům tvým pro úřad kněžský právem věčným.

1) t. Vy budete vinni neb trestáni, jestliže co nenáležitě od vás neb od levítů při službách stánku díti se bude.

9. Tyto tedy věci vezmeš z těch, kteréž posvěceny a obětovány jsou Hospodinu. Všeliký dar a oběť, a cožkoli za hřích a za vinu dává se mi, a dostává se do Svatyně svatých, tvé bude, a synů tvých:
10. v Svatyni budeš jísti to: pohlaví mužské toliko jísti bude z toho, nebo posvěceno jest tobě.
11. Prvotiny pak, kteréžby slibovali a obětovali synové israelští, tobě jsem dal, i synům tvým, i dcerám tvým, právem věčným: kdo čistý jest v domě tvém, jísti bude je.
12. Všecken tuk oleje, i vína, i obilí, všecky prvotiny, kteréž obětují Hospodinu, tobě jsem dal.
13. Všecky první úrody, kteréž vydává země, a Hospodinu přineseny bývají, dostanou se ku potřebám tvým: kdo čistý jest v domě tvém, bude jísti je.
14. Všecko, což z slibu dají synové israelští, tvé bude.
15. Cožkoli první vychází z života všelikého těla, kteréž obětují Hospodinu, buď žeby to z lidí, neb z hovad bylo, tvé bude z práva: tak toliko, abys za prvorozeného člověka výplatu peněžitou vzal, a každé hovado, kteréž nečisté jest, vyplatiti kázal,
16. jehožto vyplacení bude po jednom měsíci, pěti loty stříbra vedlé váhy Svatyně. Lot dvaceti haléřů má.
17. Prvorozené pak vola, a ovce, a kozy nedáš vyplatiti, nebo posvěceny jsou Hospodinu: krev toliko jejich vyliješ na oltář, a tuky páliti budeš v nejchutnější vůni Hospodinu.
18. Maso pak k užitku tvému se dostane, jako hrudí posvěcené, a plece pravé, tvé budou.
19. Všecky prvotiny Svatyně, kteréž obětují synové israelští Hospodinu, tobě jsem dal, a synům i dcerám tvým, právem věčným. Umluva soli* jest to věčná před Hospodinem, tobě i synům tvým.

19) t. nezrušitedlná jako sůl.

20. I řekl Hospodin k Áronovi: V zemi jejich ničímž nebudete vládnouti, aniž budete míti dílu mezi nimi: já díl a dědictví tvé u prostřed synů israelských.
21. Synům pak Lévi dal jsem všecky desátky v Israeli k vládnutí, za službu, kterouž slouží mně v stánku úmluvy:*
22. aby více nepřistupovali synové israelští k stánku, a nedopouštěli se hříchu smrt přinášejícího.
23. Samým synům Lévi, mně v stánku sloužícím, a nesoucím hříchy lidu, ustanovení toto věčné bude v pronárodech vašich. Ničímž jiným nebudou vládnouti,*
24. na obětování desátků dosti majíce, kteréž jsem k jejich užitkům a potřebě oddělil.
25. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
26. Přikaž levítům, a oznam: Když vezmete od synů israelských desátky, kteréž dal jsem vám, prvotiny z nich obětujte Hospodinu, to jest, desátý díl desátků,
27. aby vám počten byl za oběť prvotin tak z humen, jako z lisu:
28. i ze všech věcí, z kterýchž přijímáte prvotiny, obětujte Hospodinu, a dejte Áronovi knězi.
29. Všecky věci, kteréž obětovati budete z desátků, a k darům Hospodinovým oddělíte, nejlepší a výborné budou.
30. A díš k nim: Budete-li všecky výborné a lepší věci obětovati z desátků, bude počteno vám, jakobyste z humna, a lisu dali prvotiny:
31. a budete je jísti na všech místech vašich, tak vy, jako čeledi vaše: nebo mzda jest to za službu, kterouž konáte v stánku svědectví.
32. A nebudete hřešiti při tom, výborné a tučné věci sobě zachovajíce, abyste neposkvrnili obětí synů israelských, a nezemřeli.

21) Viz 3. Mojž. 27, 30.
23) Viz 5. Mojž. 18, 1.; 1. Kor. 9, 13.

Kapitola 19.

Připravení vody k očisťování z popela krávy ryšavé.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, a k Aronovi, řka:
2. Toto jest ustanovení oběti, kteréž ustanovil Hospodin: Přikaž synům israelským, ať přivedou k tobě krávu ryšavou věku dospělého, na nížby nebylo žádné poskvrny, a kteráž nenesla jha:
3. a dáte ji Eleazarovi knězi, kterýž vyvedenou ven z stanů, zabije před obličejem všech:
4. a omoče prst v krvi její, pokropí sedmkrát proti dveřím stánku,
5. a spálí ji před očima všech, tak kůži a maso její, jako krev, a hnůj do ohně uvrha.
6. Dřevo také cedrové, a yzop, a červec dvakrát barvený, kněz uvrže do plamene, v kterémž ta kráva hoří.
7. A potom teprv, vypera šaty a umyje tělo své, vejde do stanů, a poskvrněný bude až do večera.
8. Ale i ten, kterýž spálil ji, vypéře šaty své, a umyje tělo, a nečistý bude až do večera.
9. Sebéře pak muž čistý popel krávy, a vysype jej vně za stany na místě čistém, aby byl [všemu] množství synů israelských k ostříhání, a k vodě pokropení: nebo za hřích kráva spálena jest.
10. A když zpéře ten, který nesl popel krávy, roucha svá, nečistý bude až do večera. Budou to míti synové israelští, i příchozí, kteříž bydlí mezi nimi, za svaté právem věčným.
11. Kdoby se dotkl těla mrtvého člověka, a pro to byl nečistý za sedm dní:
12. pokropen bude z této vody dne třetího a sedmého, a tak očistěn bude. Jestliže dne třetího pokropen nebude, sedmého nebude moci očistěn býti.
13. Každý, kdožby se dotkl mrtvého těla lidské duše, a pokropen tím smíšením nebude, poskvrní stánku Hospodinova, a zahyne z Israele: nebo vodou očisťování není pokropen, nečistý bude, a zůstane nečistota jeho na něm.
14. Tento jest zákon o člověku, kterýž umírá v stanu: Všickni, kteříž vcházejí do stanu jeho, i všecky nádoby, kteréž tam jsou, poskvrněné budou za sedm dní.
15. Nádoba, kterážby neměla svrchu přikryvadla, ani zavazadla, nečistá bude.
16. Jestliže kdo na poli dotkne se těla zabitého člověka, aneb toho, který sám od sebe umřel, buďto kosti jeho, aneb hrobu, nečistý bude za sedm dní.
17. A vezmou z popela spálení a hříchu*, a dají ho do nádoby, a nalijí na něj vod živých.
18. V kterýchžto člověk čistý omočiv yzop, pokropí z něho všeho stanu, i všeho nádobí, i lidí takovým nakažením poskvrněných:
19. a tím způsobem čistý očistí nečistého třetího a sedmého dne: a očistěný dne sedmého umyje i sebe, i roucha svá zpéře, a nečistý bude až do večera.
20. Jestližeby kdo tím řádem nebyl očistěn, zahyne duše jeho z prostředku církve: nebo Svatyně Hospodinovy poskvrnil, a není vodou očisťování pokropen.
21. Bude toto přikázaní za právo věčné. Ten také, který kropí vodou, zpéře roucha svá. Každý, kdožby se dotkl vod očisťování, nečistý bude až do večera.
22. Čehokoli dotklby se nečistý, nečisté učiní: a člověk, kterýžby se dotkl něčeho z těch věcí, nečistý bude až do večera.

Kapitola 20.

Smrt Marie. 2. Reptání pro nedostatek vody. 9. Vyvedení vody z skály. 14. Jednání s králem Edom o svobodnou cestu. 29. Smrt Aronova.

1. I přišli synové israelští, i všecko množství na poušť Sin, měsíce

17) t. z popela krávy, spálené za hřích, či za nečistotu lidu israelského.

prvního*: a zůstal lid v Kádes. I umřela tu Maria, a pochována jest na témž místě.

2. A když lid potřeboval vody, sešli se proti Mojžíšovi, a Áronovi:

3. a ztropivše pozdvižení, řekli: Ó bychom byli zahynuli mezi bratry svými před Hospodinem!

4. Proč jste vyvedli církev Hospodinovu na poušť, abychom i my, i naše hovada zemřeli?

5. Proč jste nás vyvedli z Egypta, a přivedli na toto zlé místo, na kterémž se nemůže síti, kteréž ani neplodí fiku, ani nemá vinic, ani jablek granátových, k tomu ani vody k pití?

6. I všed Mojžíš a Áron, nechavše množství, do stánku úmluvy, padli na tvář na zem, a volali k Hospodinu a řekli: Hospodine Bože, uslyš křik tohoto lidu, a otevři jim poklad svůj, studnici vody živé, aby, když se napijí, přestalo reptání jejich. A ukázala se sláva Hospodinova nad nimi.

7. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

8. Vezmi hůl, shromažď lid, ty i Áron bratr tvůj, a mluvte k skále před nimi, a ona dá vody. A když vyvedeš vodu z skály, bude píti všecko množství, i dobytek jeho.

9. Vzal tedy Mojžíš hůl, kteráž byla před obličejem Hospodinovým, jakož byl přikázal jemu,

10. shromáždiv množství před skálu, a řekl jim: Slyšte, odbojní, a nevěřící: zdali ze skály této budeme moci vodu vyvesti?

(Žalm 77, 20. 1. Kor. 10, 4.)

11. A když Mojžíš pozdvihl ruky, udeřiv holí dvakrát skálu, vyšly vody velmi hojné, tak že pil lid i hovada.

12. I řekl Hospodin k Mojžíšovi a k Áronovi: Že jste neuvěřili mi, abyste posvětili mne před syny israelskými, neuvedete těchto lidí do země, kterouž dám jim.

13. To jest ta voda Odporování, kdežto svářili se synové israelští proti Hospodinu, a posvěcen jest v nich.

14. Zatím poslal Mojžíš posly z Kádes k králi Edom, kteřížby mu řekli: Toto vzkazuje bratr tvůj Israel*: Znáš všecky těžkosti, kteréž přišly na nás,

15. kterak otcové naši sstoupili do Egypta, a bydlili jsme tam za mnohý čas, a trápili nás Egyptští, i otce naše:

16. a kterak jsme volali k Hospodinu, a vyslyšel nás, a poslal anděla, kterýžby vyvedl nás z Egypta. Hle v městě Kádes, kteréž jest v posledních končinách tvých, jsouce,

17. prosíme, abychom mohli projíti skrze zemi tvou. Nepůjdeme přes rolí, ani přes vinice, nebudeme píti vody z tvých studnic, ale půjdeme cestou obecnou, ani na pravo, ani na levo neuchylujíce se, dokavadž nepřejdeme mezí tvých.

18. Jemužto odpověděl Edom: Nepůjdeš skrze mne, jinak vojensky vyjdu v cestu tobě.

19. I řekli synové israelští: Po silnici půjdeme: a jestliže se napijeme vody tvé my a hovada naše, dáme, což spravedlivého jest: nebudeť žádná nesnáz o zaplacení, toliko abychom spěšně prošli.

20. Ale on odpověděl: Neprojdeš. A hned vyšel proti nim s nesčíslným množstvím, a v ruce silné:

21. aniž chtěl přivoliti prosícímu, aby dopustil průchod skrze končiny své. Pro kteroužto věc uchýlil se od něho Israel.

---

1) Léta čtyřicátého po vyjití z Egypta, roku 2552 od stvoření světa, a roku 1452 před Kristem. Ale všecko předešlé se dálo roku druhého, vynecháno tu jest od Mojžíše 38 let, kterýmžto časem vodil Bůh syny israelské za pokutu tvrdošíjnosti jejich na poušti, jako ve škole mnohých nedostatků, a soužení.

14) Edomští pošli z Esaua, Israelští z Jakoba, dvou bratří, a z jednoho otce Isáka. Tou příčinou bratřími je nazývá

22. A když hnuli stany z Kádes, přišli na horu Hor, kteráž jest na mezech země Edom:
23. kdežto mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
24. Nechť Áron jde k lidu svému, nebo nevejde do země, kterouž jsem dal synům israelským, protože nevěřil ústům mým u vod Odporování.
25. Pojmi Arona a syna jeho s ním, a uvedeš je na horu Hor.
26. A když svlečeš otce z roucha jeho, oblečeš v ně Eleazara syna jeho: Áron složí se, a umře tam.
27. Učinil Mojžíš, jakož byl přikázal Hospodin: a vstoupili na horu Hor přede vším množstvím.
28. A když Arona svlékl z roucha jeho, oblékl v ně Eleazara syna jeho.
29. A když on umřel na vrchu hory, sstoupil [dolů] s Eleazarem.
30. Všecko pak množství vidouce, že umřel Áron, plakalo ho za třiceti dní po všech čeledech svých.

Kapitola 21.

Synové israelští porazili krále chananejského. 5. Reptavše proti Mojžíšovi, 6. od ohnivých hadů štípáni, a zase uzdravováni byli. 21. Přemohli Sehona, 33. a Oga.

1. To když uslyšel chananejský král v Arad, kterýž bydlil na poledne, totiž, že přišel Israel cestou vyzvědačů, bojoval proti němu, a zvítěziv, pobral z něho loupež.
2. Ale Israel zavázav se slibem Hospodinu, řekl: Jestliže dáš lid tento v ruku mou, zkazím města jeho.
3. I vyslyšel Hospodin prosby Israele, a vydal mu Chananejské, kteréž on pobil, podvrátiv města jejich: a nazval jmeno místa toho Horma, to jest, prokletí.
4. Šli pak i s hory Hor cestou, kteráž vede k moři červenému, aby obešli zemi Edom. I počal lid teskliv býti pro cestu a nesnáz:
5. a mluvě proti Bohu a Mojžíšovi, řekl: Proč jsi nás vyvedl z Egypta, abychom zemřeli na poušti? Není chleba, není vody: duše naše již v ošklivosti má pokrm tento ničemný.
6. Pročež poslal Hospodin na lid ohnivé hady, pro jejichžto štípání, a smrti mnohých,
7. přišli k Mojžíšovi, a řekli: Zhřešili jsme, že jsme mluvili proti Hospodinu, a proti tobě: modli se, ať odejme od nás hady. I modlil se Mojžíš za lid.
8. I mluvil Hospodin k němu: Udělej hada měděného, a polož ho na znamení*: kdožby ušknut jsa pohleděl na něho, živ bude.
9. Udělal tedy Mojžíš hada měděného, a položil ho na znamení: na nějž, když uštknutí hleděli, uzdraveni bývali.
10. I jdouce [odtud] synové israelští položili se v Oboth.
11. Odkudž vyšedše rozbili stany v Jeabarim, na poušti, kteráž leží naproti zemi moabské k východní straně.
12. A odtud hnuvše se, přišli k potoku Zared.
13. Kteréhož nechavše, položili se proti [potoku] Arnon, kterýž jest na poušti, a vyskytá se v končinách amorrhejských; nebo Arnon jest pomezí moabské, dělící Moabské a Amorrhejské.
14. Protož praví se v knize bojů Hospodinových*: Jakož učinil v moři červeném, tak učiní v potocích Arnon.
15. Skály vysedlé potoků nakloněny jsou, aby odpočinuly v Ar, a ležely v končinách moabských.
16. Od toho místa ukázala se studnice, o kteréž mluvil Hospodin k Mojžíšovi: Shromažď lid, a dám jim vodu.
17. Tehdy zpíval Israel píseň tuto: Vystup studnice. Spolu zpívali:
18. Studnice, kterouž vykopali

8) t. dej, vyzdvihni ho na sochu či bidlo.
14) t. bojů znamenitých, paměti hodných. Mluví o nějaké knize, která za našeho věku známa není.

knížata, a připravili vůdcové množství s vydavatelem zákona, a holemi svými. Z pouště šli do Mattana.

19. Z Mattana do Nahaliel: z Nahaliel do Bamoth.

20. Z Bamoth [do] údolí, [jež] jest v krajině moabské, na vrchu Fasga, kteréž leží proti poušti.

21. Poslal pak Israel posly k Sehonovi, králi amorrhejskému, řka:

22. Prosím, ať se mi dopustí projíti skrze zemi tvou: neuchýlíme se na rolí, ani na vinice, nebudeme píti vody z studnic, cestou královskou půjdeme, dokavadž nepřejdeme mezí tvých.

23. Kterýž nechtěl dopustiti, aby prošel Israel skrze končiny jeho: nýbrž sebrav vojsko, vytáhl mu v cestu na poušť, i přišel do Jasa, a bojoval proti němu.

24. Od něhož poražen jest mečem, a opanována jest země jeho od Arnon až do Jebok, a k synům Ammon: neb mocnou obranou osazeny byly meze Ammonitských.

25. Vzal tedy Israel všecka města jeho, a bydlil v městech Amorrhejského, totiž v Hesebon, a v městečkách jeho.

26. Město Hesebon bylo Sehona krále amorrhejského, kterýž bojoval proti králi moabskému: a vzal všecku tu zemi, kteráž pod jeho mocí byla, až do Arnon.

27. Proto se říká v přísloví: Pojďte do Hesebon, ať se staví a vzdělá město Sehon.

28. Oheň vyšel z Hesebon, plamen z města Sehon, i shltil Ar Moabských, i obyvatele výsostí Arnon.

29. Běda tobě Moab, zahynul jsi lide Chámosův*. Dalť syny jeho v utíkání, a dcery v zajetí, králi amorrhejskému Sehonovi.

30. Jho jejich zahynulo od Hesebon až do Dibon: ustavše přišli do Nofe, a až do Medaba.

31. Bydlil tedy Israel v zemi amorrhejské.

32. I poslal Mojžíš [muže], kteříby vyšpehovali Józer: jehož městečka dobyli, a opanovali obyvatele.

33. I obrátili se a táhli cestou k Básan: i vytáhl proti nim Og, král Básan se vším lidem svým, aby bojoval v Edraj.

34. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Neboj se ho, nebo v ruku tvou dal jsem jej, i všecken lid, i zemi jeho: a učiníš jemu, jako jsi učinil Sehonovi, králi amorrhejskému, kterýž bydlil v Hesebon.

35. Porazili tedy i toho s syny jeho, i všecken lid jeho, až do posledního muže, a opanovali zemi jeho.

Kapitola 22.

Balák poslal pro Baláma hadače. 22. Anděl Boží proti Balámovi stál. 28. Balámova oslice mluvila. 35. Napomenutí Balámovi dáno od anděla.

1. I táhše rozbili stany na polích moabských, kdežto za Jordánem Jericho položeno jest.

2. Vida pak Balák, syn Seforův, všecko, což učinil Israel Amorrhejskému,

3. a že se ho bojí Moabští, a útoku jeho snésti nemohou,

4. řekl starším madianským: Tak zahladí tento lid všecky, kteříž bydlí v našich končinách, jako ožírá vůl trávu až k kořenu. On byl toho času králem v zemi moabské.

5. Poslal tedy posly k Balámovi, synu Beorovu, věštci, kterýž bydlil nad řekou země synů Ammonových*, aby zavolali ho, a řekli: Hle vyšel lid z Egypta, kterýž přikryl svrchek země, sedě proti mně.

6. Přijď tedy a zlořeč lidu tomu, nebo silnější mne jest: zdalibych

29) t. kterýž ctíš modlu Chámos. Chámós byl jakýsi bůžek Moabských, a jak se k víře podobá, na způsob Molocha. (3. Mojž. 18, 21.)

5) Hebr. Poslal . . . do města Petor, kteréž jest při řece (t. Eufratu, v Mesopotamii,) v zemi vlasti jeho, aneb odkudž Balám rodem byl.

kterak mohl poraziti a vyhnati jej ze země své: vímť zajisté, že požehnaný jest, komu žehnáš, a zlořečený, komu zlořečíš.

7. I šli starší moabští, a starší madianští, majíce mzdu za věštbu v rukou. A když přišli k Balámovi, a vypravovali jemu všecka slova Balákova,

8. odpověděl on: Zůstaňte zde přes noc, a odpovím, cožkoli mně řekne Hospodin. Když oni zůstali u Baláma, přišel Bůh, a řekl k němu:

9. Co chtí tito muži u tebe?

10. Odpověděl: Balák, syn Seorův, král moabský poslal ke mně,

11. řka: Hle lid, kterýž vyšel z Egypta, přikryl svrchek země; přijď, a zlořeč jemu, zdalibych nějakým způsobem bojuje mohl jej zahnati.

12. I řekl Bůh k Balámovi: Nechoď s nimi, ani zlořeč lidu tomu: nebo požehnaný jest.

13. Kterýž ráno vstav řekl k knížatům: Jděte do země své, nebo zapověděl mi Hospodin jíti s vámi.

14. Navrátivše se knížata řekli k Balákovi: Nechtěl Balám jíti s námi.

15. Opět poslal mnohem více, a znamenitějších nežli byl prvé poslal.

16. Kteříž když přišli k Balámovi, řekli: Takto praví Balák, syn Seforův: Nemeškej přijíti ke mně;

17. hotov jsem ctíti tebe, a cožkoli budeš chtíti, dám tobě; přijď, a zlořeč lidu tomuto.

18. Odpověděl Balám: Byť pak dal mi Balák plný dům svůj stříbra a zlata, nebudu moci změniti slova Hospodina Boha svého, abych nebo více, nebo méně mluvil.

19. Prosím, abyste zde zůstali také této noci, abych zvěděti mohl, co mi opět odpoví Hospodin.

20. Přišel tedy Bůh k Balámovi v noci, a řekl jemu: Jestliže přišli povolati tebe lidé tito, vstaň, a jdi s nimi; tak toliko, abys, co tobě přikáži, učinil.

21. Vstal Balám ráno, a osedlav oslici svou, jel s nimi.

22. I rozhněval se Bůh. A stál anděl Hospodinův na cestě proti Balámovi, kterýž seděl na oslici, a dva služebníky měl s sebou.

23. Vidouc oslice anděla stojícího na cestě, s dobytým mečem, vyhnula se s cesty, a šla polem. Kterouž když bil Balám, a chtěl na stezku navesti,

24. stál anděl v úzkém místě mezi dvěma zídkami, jimiž vinice ohrazeny byly.

25. Kteréhož vidouc oslice přitiskla se ke zdi, a přitřela sedícímu nohu. Ale on opět bil ji:

26. a nicméně anděl na místo úzké přešed, kdež ani na pravo ani na levo nemohla se vyhnouti, stál v cestě.

27. A když uzřela oslice stojícího anděla, padla pod nohama sedícího; kterýž rozhněvav se, toužeji bil ji kyjem v boky její.

28. I otevřel Hospodin ústa oslice, a promluvila: Co jsem udělala tobě? Proč biješ mne? Hle již potřetí?

29. Odpověděl Balám: Že jsi zasloužila, a učinila jsi posměch ze mne: ó bych měl meč, abych tě zabil!

30. Řekla oslice: Zdaliž nejsem hovado tvé, na němž vždycky sedáváš až do dnešního dne? Pověz, co podobného kdy jsem učinila tobě. Ale on řekl: Nikdy.

31. Hned otevřel Hospodin oči Balámovy, a uzřel anděla stojícího na cestě s dobytým mečem, i poklonil se jemu, nakloniv tváři k zemi.

32. Jemuž anděl řekl: Proč potřetí biješ oslici svou? Já jsem přišel, abych se protivil tobě, nebo převrácená jest cesta tvá, a mně odporná:

33. a kdyby byla oslice nevyhnula se s cesty, vyhnuvši se mi naproti stojícímu, bylbych tebe zabil, a ona bylaby živa.

34. Řekl Balám: Zhřešil jsem, nevěda, že ty stojíš proti mně: a

nyní, jestliže se nelíbí tobě, abych šel, navrátím se zase.

35. Řekl anděl: Jdi s těmito, a hleď, abys jiného nemluvil, nežli co tobě přikáži. Šel tedy s knížaty.

36. To když uslyšel Balák, vyšel proti němu do městečka moabského, kteréž jest na posledních končinách Arnon.

37. I řekl k Balámovi: Poslal jsem posly, aby povolali tebe, proč jsi hned nepřišel ke mně? Zdali proto, žebych mzdy za tvé příští dáti nemohl?

38. Jemuž on odpověděl: Hle tu jsem; zdaliž budu moci mluviti jiné, než co Bůh vloží v ústa má?

39. Jeli tedy spolu, a přijeli do města, kteréž na posledních končinách království jeho bylo.

40. A když nabil Balák volů a ovec, poslal k Balámovi, a knížatům, kteříž s ním byli, dary.

41. Když pak bylo ráno, vedl jej na výsosti Baal, a patřil na nejdalší díl lidu israelského.

Kapitola 23.

Dvoje Balámovo požehnání lidu israelskému dané, místo slořečení.

1. I řekl Balám k Balákovi: Vzdělej mi tuto sedm oltářů, a připrav tolikéž telat, a tolikéž skopců.

2. A když udělal Balák vedlé řeči Balámovy, vložili spolu tele a skopce na oltáři.

3. I řekl Balám k Balákovi: Postůj málo při zápalné oběti své, až půjdu, zdaliby snad potkal se se mnou Hospodin, a cožbykoli rozkázal, povím tobě.

4. A když odšel rychle, potkal se s ním Bůh. I mluvě k němu Balám, řekl: Sedm oltářů vyzdvihl jsem, a vložil jsem svrchu tele a skopce.

5. Hospodin pak vložil slovo v ústa jeho, a řekl: Navrať se k Balákovi, a toto mluviti budeš.

6. Navrátiv se nalezl Baláka stojícího při zápalné oběti své, i všecka knížata moabská:

7. a vzav podobenství své, řekl: Z Aram přivedl mne Balák, král moabský, z hor východních, i řekl: Pojď, a zlořeč Jakobovi: pospěš, a proklň Israele.

8. Kterak budu zlořečiti, komu nezlořečil Bůh? Pročbych proklínati měl, koho Hospodin neproklíná?

9. Z nejvyšších skal uzřím jej, a z pahrbků pohledím na něj. Lid ten sám bude bydliti, a mezi národy nebude počten.

10. Kdož může sčísti prach Jakobův, a znáti počet rodiny Israele? Nechť umře duše má smrtí spravedlivých, a poslední věci mé ať jsou jim podobné.

11. I řekl Balák k Balámovi: Co jest to, což děláš? Abys zlořečil nepřátelům mým, povolal jsem tebe: a ty na opak dobrořečíš jim.

12. Jemuž on odpověděl: Zdaliž mohu jiné mluviti, nežli co rozkáže Hospodin?

13. Řekl tedy Balák: Pojď se mnou na jiné místo, odkudbys díl Israele viděl, a celého viděti nemohl, odtud zlořeč mu.

14. A když vedl ho na místo vysoké, na vrch hory Fasga, vzdělal Balám sedm oltářů, a vloživ svrchu tele a skopce,

15. řekl k Balákovi: Postůj tuto při zápalné oběti své, a já půjdu vstříc [Hospodinu].

16. S kterýmž když Hospodin potkal se, a vložil slovo v ústa jeho, řekl: Navrať se k Balákovi, a toto mluviti budeš jemu.

17. Navrátiv se nalezl ho stojícího při zápalné oběti své, a knížata moabská s ním. K němuž Balák řekl: Což mluvil Hospodin?

18. A on vzav podobenství své, řekl: Stůj, Baláku, a poslouchej, slyš, synu Seforův:

19. není Bůh jako člověk, aby klamal: ani jako syn člověka, aby se měnil. Řekl tedy, a neučiní? Mluvil a nenaplní?

20. K dobrořečení přiveden jsem, dobrořečení zabrániti nemohu.

21. Není modly v Jakobovi, ani se vidí podobizna v Israeli: Hospodin Bůh jeho s ním jest, a troubení vítězství krále mezi ním.
22. Bůh vyvedl jej z Egypta, jehožto síla podobná jest nosorožci.
23. Není čarování v Jakobovi, ani hádání v Israeli. Časy svými povědíno bude Jakobovi a Israelovi, co učiní Bůh.
24. Aj lid jako lvice povstane, a jako lev zdvihne se: nelehne, dokavadž nesní loupeže, a nenapije se krve zbitých.
25. I řekl Balák k Balámovi: Ani nezlořeč mu, ani nedobrořeč.
26. A on řekl: Zdaliž jsem nepravil tobě, že cožkoli mi Bůh rozkáže, to učiním?
27. I řekl Balák k němu: Pojď, a povedu tebe na jiné místo: zdaliby snad líbilo se Bohu, abys odtud zlořečil jim.
28. A když uvedl jej na vrch hory Fogor, kteráž leží naproti poušti,
29. řekl jemu Balám: Vzdělej mi tuto sedm oltářů, a připrav tolikéž telat, a tolikéž skopců.
30. Učinil Balák, jakž byl Balám řekl: a vložil tele, a skopce na každý oltář.

Kapitola 24.

Třetí dobrořečení Balámovo, a proroctví o království israelském.

1. A když viděl Balám, žeby se líbilo Hospodinu, aby dobrořečil Israelovi, nikoli neodšel, jako prvé byl odšel, aby věštby hledal: ale obrátiv proti poušti tvář svou,
2. a pozdvih očí, viděl Israele v staních bydlícího dle pokolení svých: a když duch Boží na něj připadl,
3. vzav podobenství své, dí: Řekl Balám, syn Beorův: řekl člověk, jehož oko zacpáno jest*:
4. řekl posluchač řečí Božích, kterýž vidění Všemohoucího viděl, kterýž padá, a tak otvírají se oči jeho:
5. Jak krásní stánkové tvoji Jakobe, a příbytkové tvoji Israeli!
6. Jako údolí plné hájů, jako zahrady podlé řek zvlažené, jako stánkové, kteréž postavil Hospodin, jako cedrové blízko vod.
7. Potečeť voda z okovu jeho, a símě jeho bude v vody mnohé. Vyvýšen bude vedlé Agaga* král jeho, a odjato bude království jeho.
8. Bůh vyvedl jej z Egypta, jehožto síla podobná jest nosorožci. Sežerou národy nepřátely své, a kosti jejich zlámí, a prostřílí šípy.
9. Zpolehna spal jako lev, a jako lvice, kteréžto žádný nebude smíti zbuditi. Kdoby požehnal tobě, i sám bude požehnaný: kdoby zlořečil, v zlořečenství počten bude.
10. I rozhněvav se Balák proti Balámovi, tleskna rukama řekl: Abys zlořečil nepřátelům mým, povolal jsem tebe, ty pak dobrořečils jim potřikrát:
11. navrať se k místu svému. Umínil jsem byl zajisté slavně ctíti tebe, ale Hospodin zbavil tě cti připravené.
12. Odpověděl Balám k Balákovi: Zdaliž jsem neřekl poslům tvým, kteréž jsi poslal ke mně:
13. Byť mi dal Balák plný dům svůj stříbra a zlata, nebudu moci přestoupiti řeči Hospodina Boha svého, abych něco buď dobrého nebo zlého pronesl ze srdce svého: ale cožkoli Hospodin poví mi, to mluviti budu?
14. Ale však jda k lidu svému, dám radu, co lid tvůj lidu tomuto učiní v posledním čase.
15. Vzav tedy podobenství, opět řekl: Řekl Balám, syn Beorův: řekl člověk, jehož zacpáno jest oko:
16. řekl posluchač řečí Božích, kterýž zná naučení Nejvyššího, a

8) t. nehledí na dary, soudí spravedlivě.

7) t. více než Agag. Králové amalechitští byli jmenem Agag, jako egyptští jmenem Farao nazýváni.

vidění Všemohoucího vidí, kterýž padna otevřené má oči:
17. uzřím ho, ale ne nyní: pohledím naň, ale ne z blízka. Vzejde hvězda z Jakoba, a povstane prut z Israele: a potepe knížata moabská, a zahubí všecky syny Seth*.
18. A bude Idumea vladařství jeho: dědictví Seir dostane se nepřátelům svým: Israel pak zmužile činiti bude.
19. Z Jakoba bude, kterýžby panoval, a zkazil ostatky města.
20. A když uzřel Amalecha, vzav podobenství, řekl: Počátek národů Amalech, jehežto ostatkové zkaženi budou.
21. Uzřel také Cinea a vzav podobenství, řekl: Pevný zajisté jest příbytek tvůj: ale by pak na skále položil hnízdo své,
22. a byl vybraný z kmene Cin, jak dlouho budeš moci zůstati? Nebo Assur zajme tebe.
23. A vzav podobenství opět mluvil: Ah! kdo bude živ, když tyto věci učiní Bůh?
24. Přijdou na lodích ze Vlach, přemohou Assyrské, a zhubí Židy, a naposledy také sami zahynou.
25. I vstal Balám, a navrátil se na místo své: Balák také cestou, kterouž byl přišel, navrátil se.

Kapitola 25.

Smilství a modlářství lidu. 4. Pomsta. 10. Ukrocení hněvu Božího. 17. Pobití Madianských.

1. Toho pak času zdržoval se Israel v Setim, a smilnil lid s dcerami moabskými,
2. kteréž povolaly jich k obětem svým. Oni pak jedli, a klaněli se bohům jejich.
3. I připojil se Israel k [modle] Bélfegor: a rozhněvav se Hospodin,
4. řekl k Mojžíšovi: Vezmi všecka knížata lidu, a zvěšej je proti slunci na šibenicích: aby se odvrátila prchlivost má od Israele.
5. I řekl Mojžíš k soudcům israelským: Zabi jedenkaždý bližní své, kteříž se připojili k Bélfegor.
6. A aj jeden z synů israelských vyšel před bratřími svými k nevěstce madianské, an to viděl Mojžíš, i všecken zástup synů israelských, kteříž plakali před dveřmi stánku.
7. To když uzřel Finees, syn Eleazara, syna Árona kněze, vystal z prostředku množství, a uchytiv dýku,
8. všel za mužem israelským do domu nevěstčího, a probodl obadva spolu, muže totižto i ženu, v místech roditedlných. I přestala rána od synů israelských:
9. a zabito jest lidí čtyřmecítma tisíců*.
10. I řekl Bůh k Mojžíšovi:
11. Finees syn Eleazara, syna Arona kněze, odvrátil hněv můj od synů israelských: nebo horlivostí mou pohnul se proti nim, abych sám neshladil synů israelských v horlivosti své.
12. Protož mluv k němu: Aj, dávám jemu pokoj úmluvy své,
13. a bude míti tak on, jako símě jeho úmluvu věčnou kněžství: proto že horlil pro Boha svého, a vyčistil hřích synů israelských.
14. Bylo pak jmeno muže israelského, kterýž zabit jest s Madiankou, Zambri, syn Saulův, kníže z rodu a pokolení Simeonova.
15. Žena pak Madianská, kteráž spolu zabita jest, sloula Kozbi, dcera Sur, jednoho velmi slovútného knížete madianského.

---

17) V Davidu bylo proroctví to vyplněno (2. Král. 8, 2.), které se též spolu na Krista, jehožto předobrazením David byl, vztahuje, čehož důkazem jsou slova: „hvězda, prut“ (berla), jichžto se v písmě sv. často o Messiáši užívá. (Isai. 11, 1. Mat. 2, 2. Zjev. 22, 16.)

9) Zhynulo jich od té rány, jakž svědčí sv. Pavel (1. Kor. 10, 8.) třimecítma tisíců, tisíc pak jich dříve mečem zbito, a potom zvěšeno.

16. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
17. Ať cítí Madianští, že jste jejich nepřátelé, a zbíte je:
18. neboť i oni nepřátelsky chovali se k vám, a oklamali vás úklady skrze modlu Fogor, a skrze Kozbi, dceru knížete madianského sestru svou, kteráž zabita jest v den rány pro modlářství Fogor.

Kapitola 26.

Sečtení synů israelských, kteříž měli do země zaslíbené vjíti.

1. Když krev vinných vylita byla, řekl Hospodin k Mojžíšovi, a k Eleazarovi, synu Aronovu, knězi:
2. Sečtěte všecku summu synů israelských, od dvacítiletých a výše, po domích a rodech jejich, všecky, kteříž mohou k boji jíti.
3. Mluvili tedy Mojžíš a Eleazar kněz na polích moabských při Jordánu proti Jerichu, k těm, kteříž byli
4. od dvacíti let a výše, jakož byl Hospodin rozkázal, jichž tento jest počet:
5. Rúben prvorozený Israelův, toho syn, Henoch, z něhož čeleď Henochitských: a Fallu, z něhož čeleď Falluitských:
6. a Hesron, z něhož čeleď Hesronitských: a Charmi, z něhož čeleď Charmitských.
7. Tyť jsou čeledi z rodu Rúbenova: kterýchžto počet shledán jest čtyřiceti tři tisíce, sedm set, a třiceti.
8. Syn Fallův Eliab.
9. Jeho synové Namuel, a Dathan a Abiron. To jsou ti Dáthan a Abiron knížata lidu, kteříž povstali proti Mojžíšovi, a Aronovi v bouřce Koré, když se Hospodinu zprotivili:
10. a otevřevši země ústa svá, pozřela Kóre, a velmi mnozí zemřeli, když spálil oheň dvě stě padesáte mužů. A stal se veliký div,
11. že, když Kóre zahynul, synové jeho nezahynuli.
12. Synové Simeon po rodech svých: Namuel, z toho čeleď Namuelitských: Jamin, z toho čeleď Jaminských: Jachin, z toho čeleď Jachinských:
13. Záre, z toho čeleď Záreitských: Saul, z toho čeleď Saulitských.
14. Tyť jsou čeledi z rodu Simeonova, jichžto všecken počet byl dvamecítma tisíců, a dvě stě.
15. Synové Gád po rodech svých: Sefon, z toho [pošla] čeleď Sefonských: Aggi, z toho čeleď Aggitských: Suni, z toho čeleď Sunitských.
16. Ozni, z toho čeleď Oznitských: Her, z toho čeleď Heritských:
17. Arod, z toho čeleď Aroditských: Ariel, z toho čeleď Arielitských.
18. Tyť jsou čeledi Gád, jichžto veškeren počet byl, čtyřiceti tisíců, pět set.
19. Synové Júdovi, Her, a Onan, kteří obadva umřeli v zemi chananejské.
20. A byli synové Júdovi po rodech svých: Sela, z něhož čeleď Selaitských: Fáres, z něhož čeleď Fáresitských: Záre, z něhož čeleď Záreitských.
21. Synové pak Fáresovi: Hesron, z něhož čeleď Hesronitských: a Hamul, z něhož čeleď Hamulitských.
22. Ty jsou čeledi Júdovy, jichž veškeren počet byl, sedmdesáte šest tisíců, pět set.
23. Synové Issacharovi po rodech svých: Thola, z něhož čeleď Tholaitských: Fua, z něhož čeleď Fuaitských:
24. Jasub, z něhož čeleď Jasubitských: Semran, z něhož čeleď Semranitských.
25. Tyť jsou rodiny Issachar, jichž počet byl, šedesáte čtyři tisíce, tři sta.
26. Synové Zabulon po rodech

svých: Sá-ed, z něhož čeleď Sáredských: Elon, z něhož čeleď Elonských: Jalel, z něhož čeleď Jalelitských.

27. Ty jsou rodiny Zabulon, jichžto počet byl, šedesáte tisíců, pět set.

28. Synové Josefovi po rodech svých, Manasses a Efraim.

29. Z Manasse pošel Machir, z něhož čeleď Machirských. Machir zplodil Galaad, z něhož čeleď Galaadských.

30. Galaad měl syny: Jezer, z něhož čeleď Jezerských: a Helek, z něhož čeleď Helekitských:

31. a Asriel, z něhož čeleď Asrielských: a Sechem, z něhož čeleď Sechemských:

32. a Semida, z něhož čeleď Semidaitských: a Hefer, z něhož čeleď Heferských.

33. Byl pak Hefer otec Salfádův, jenž neměl synů, ale toliko dcery, jichžto tato jsou jmena: Maala, a Noa, a Hegla, a Melcha, a Thersa.

34. Ty jsou čeledi Manassesovy, a počet jejich padesáte dva tisíce, sedm set.

35. Synové pak Efraim po rodech svých, byli tito: Sutala, od něhož čeleď Sutalaitských: Becher, od něhož čeleď Becherských: Thehen, od něhož čeleď Thehenských.

36. Syn pak Sutalův byl Heran, od něhož čeleď Heranských.

37. Tyť jsou rodiny synů Efraimových, kterýchž počet byl, třiceti dva tisíce, pět set.

38. Ti jsou synové Josefovi po čeledech svých. Synové Benjaminovi po rodech svých: Béla, z něhož čeleď Belaitských: Asbel, z něhož čeleď Asbelských: Ahiram, z něhož čeleď Ahiramských:

39. Sufam, z něhož čeleď Sufamských: Hufam, z něhož čeleď Hufamských.

40. Synové Béla: Hered, a Noeman. Z Hered, čeleď Heredských: z Noeman, čeleď Noemanských.

41. Ti jsou synové Benjaminovi po rodech svých, jichž počet byl, čtyřiceti pět tisíců, šest set.

42. Synové Dan po rodech svých: Suham, z něhož čeleď Suhamských. Tito jsou rodové Dan po čeledech svých.

43. Všickni byli Suhamští, jichžto počet byl, šedesáte čtyři tisíce, čtyři sta.

44. Synové Aser po rodech svých: Jemna, z něhož čeleď Jemnaitských: Jessui, z něhož čeleď Jessuitských: Brie, z něhož čeleď Brietských.

45. Synové Briovi: Heber, z něhož čeleď Heberských: a Melchiel, z něhož čeleď Melchielských.

46. Jmeno pak dcery Aser, bylo Sára.

47. Ti jsou rodové synů Aser, a počet jich, padesáte tři tisíce, čtyři sta.

48. Synové Neftali po rodech svých: Jesiel, z něhož čeleď Jesielských: Guni, z něhož čeleď Gunitských:

49. Jeser, z něhož čeleď Jeserských: Sellem, z něhož čeleď Sellemských.

50. Ti jsou rodové synů Neftali po čeledech svých: jichž počet čtyřiceti pět tisíců, čtyři sta.

51. Tato jest summa synů israelských, kteřížto sečteni jsou, šestkrát sto tisíců, a tisíc, sedm set, třiceti.

52. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:

53. Těmto rozdělena bude země vedlé počtu jmen k vládnutí jejich.

54. Kterých bude více, těm dáš větší díl: a kterých méně, menší: jednomukaždému, jakž nyní sečteni jsou, dáno bude vladařství:

55. tak toliko, aby los rozdělil zemi pokolením a čeledem.

56. Cožkoli dostane se jim losem, to ať vezmou, buď jich více neb méně.

57. Tento také jest počet synů Lévi po čeledech jejich: Gerson, z něhož čeleď Gersonitských: Kaat, z něhož čeleď Kaatských: Merari, z něhož čeleď Merarských.

58. Tyto jsou čeledi Lévi: Čeleď Lobni, čeleď Hebroni, čeleď Moholi, čeleď Musi, čeleď Kóre. Kaat pak zplodil Amrama:
59. kterýž měl manželku Jochabedu, dceru Lévi, kteráž se mu narodila v Egyptě. Ta porodila Amramovi muži svému syny, Árona a Mojžíše, a Marii sestru jejich.
60. Z Árona pošli Nádab a Abiu, a Eleazar, a Ithamar:
61. z nichž Nádab a Abiu zemřeli, když obětovali oheň cizí před Hospodinem.
62. I bylo všech, kteříž sečteni jsou, třimecítma tisíců pohlaví mužského, od jednoho měsíce a výše: nebo nejsou počítáni mezi syny israelskými, aniž jim dáno jest s jinými vladařství.
63. Tento jest počet synů israelských, kteříž popsáni jsou od Mojžíše, a Eleazara kněze, na polích moabských při Jordánu proti Jerichu.
64. Mezi nimiž nebyl žádný z těch, kteříž prvé sečteni byli od Mojžíše a Árona na poušti Sinaj. (1. Kor. 10, 5.)
65. Nebo byl předpověděl Hospodin, že všickni zemrou na poušti. A žádný nepozůstal z nich, jediné Káleb, syn Jefonův, a Josue, syn Nunův.

Kapitola 27.

Právo dědictví dcer Salfádových. 12. Na místo Mojžíšovo Josue za vůdce lidu zřízen.

1. Přistoupily pak dcery Salfáda, syna Hefer, syna Galaad, syna Machir, syna Manasse, kterýž byl syn Josefův: jichžto jsou jmena, Maala, a Noa, a Hegla, a Melcha, a Thersa.
2. I stály před Mojžíšem, a Eleazarem knězem, a přede všemi knížaty lidu, u dveří stánku úmluvy, a řekly:
3. Otec náš umřel na poušti, aniž byl v pozdvižení, kteréž zbuzeno jest proti Hospodinu pod Kóre, ale v hříchu svém umřel: on neměl dětí mužského pohlaví. Proč se vyhlazuje jmeno jeho z čeledi jeho, že neměl syna? Dejte nám vladařství mezi příbuznými otce našeho.
4. I vznesl Mojžíš při jejich k soudu Hospodinovu.
5. Kterýž řekl k němu:
6. Spravedlivéť věci žádají dcery Salfád: dej jim vladařství mezi příbuznými otce jejich, a ať po něm v dědictví nastoupí.
7. K synům pak israelským toto mluviti budeš:
8. Kdyžby někdo umřel nemaje syna, dceři jeho dostane se dědictví.
9. Pakliby ani dcery neměl, bude míti nápadníky bratry své.
10. Jestližeby pak ani bratří nebylo, dáte dědictví bratřím otce jeho.
11. Jestližeby pak ani strýců neměl, dáno bude dědictví těm, kteříž jemu nejbližší jsou. A bude to synům israelským ustanoveno zákonem věčným, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi.
12. Řekl také Hospodin k Mojžíšovi: Vstup na horu tuto Abarim, a spatř odtud zemi, kterouž dám synům israelským.
13. A když spatříš ji, půjdeš i ty k lidu svému, jako šel bratr tvůj Áron:
14. nebo rozhněvali jste mne na poušti Sin při odporování [všeho] množství, aniž jste mne posvětiti chtěli před ním při vodách. Tyť jsou vody Odporování v Kádes na poušti Sin.
15. Jemuž odpověděl Mojžíš:
16. Opatř Hospodin, Bůh duchů všelikého těla, člověka, kterýžby byl nad množstvím tímto:
17. a mohl vycházeti, a vcházeti před nimi, a vyvesti je, neb uvesti: aby nebyl lid Hospodinův jako ovce bez pastýře.
18. I řekl Hospodin k němu: Vezmi Josue, syna Nun, muže, v němž jest duch, a vlož ruku svou na něj.

19. Kterýž státi bude před Eleazarem knězem, a přede vším množstvím:
20. a dáš mu přikázaní přede vším lidem, a díl slávy své, aby ho poslouchalo všecko shromáždění synů israelských.
21. Když se bude míti co činiti, Eleazar kněz poradí se s Hospodinem o něho. K slovu jeho vyjde, a vejde on, i všickni synové israelští s ním, i ostatní množství.
22. Učinil Mojžíš, jakož byl přikázal Hospodin. A když pojal Josue, postavil jej před Eleazarem knězem, i přede vším množstvím lidu.
23. A vloživ ruce na hlavu jeho, všecko opětoval, což byl přikázal Hospodin.

Kapitola 28.

Nařízení o obětech, jaké kterého času obětovati se měly.

1. Rekl také Hospodin k Mojžíšovi:
2. Přikaž synům israelským, a řekneš k nim: Obět mou, a chleby, i zápal vůně nejchutnější obětujte časy svými.
3. Tyto jsou oběti, kteréž obětovati máte: Beránky roční bez poskvrny dva každého dne v obět zápalnou věčnou:
4. jednoho obětovati budete ráno, a druhého k večerou.
5. Desátý díl Efy mouky bělné, kterážby byla pokropena olejem nejčistším, jenžby měl míry čtvrtý díl Hin*.
6. Jest to zápalná obět ustavičná, kterouž jste obětovali na hoře Sinaj k vůni nejchutnější zápalu Hospodinova.
7. A obětovati budete vína čtvrtý díl Hin s každým beránkem v Svatyni Hospodinově.
8. A druhého beránka též obětovati budete k večerou, vedlé všeho pořádku k oběti jitřní, a obětí mokrých jejich, v obět nejchutnější vůně Hospodinu.
9. Dne pak sobotního obětovati budete dva beránky roční bez poskvrny, a dvě desetiny mouky bělné, olejem skropené v obět suchou, a oběti mokré,
10. kteréž řádně se lijí na každou sobotu, v zápalnou obět věčnou.
11. Na nov pak měsíců obětovati budete obět zápalnou Hospodinu, telata dvě ze skotu, skopce jednoho, beránků ročních bez poskvrny sedm,
12. a tři desetiny mouky bělné olejem skropené v obět suchou při každém teleti: a dvě desetiny mouky bělné olejem skropené, při každém skopci:
13. a desetinu desetiny* mouky bělné s olejem v obět suchou při každém beránku. Zápalná obět nejchutnější vůně a zápalu jest Hospodinu.
14. Oběti pak mokré vína, kteréž při jednékaždé oběti mají lity býti, tyto budou: Půl míry Hin při každém teleti, třetí díl při skopci, čtvrtý při beránku. Ta bude obět zápalná po všecky měsíce, kteříž přes rok po sobě jdou.
15. Kozel také obětován bude Hospodinu za hříchy v obět zápalnou věčnou, s mokrými obětmi jeho.
16. Měsíce pak prvního, čtrnáctého dne měsíce, bude fáse Hospodinovo,
17. a patnáctého dne slavnost*: za sedm dní budou jísti chleby přesné.
18. Z nichž první den slavný a svatý bude: žádného díla služebného nebudete dělati v něm.

5) Efa byla míra menší na věci sypané, jsouc desátý díl větší míry Kor neb Gomer. Hin, šestý díl míry Bath, byla obyčejná míra na věci mokré či tekuté.

13) t. Efy, jenž se nazývá desetinou, že byla desátý díl míry Kor; aneb dle čtení hebr.: Po [jedné] desetině na každého beránka, jichž bylo 7.
17) t. velikonoční.

19. A obětovati budete obět zápalnou Hospodinu, dvě telata ze skotu, skopce jednoho, beránků ročních bez poskvrny sedm:
20. a oběti suché jednoho každého z mouky bělné, kterážby byla olejem skropená, tři desetiny při každém teleti, a dvě desetiny při skopci,
21. a desetinu desetiny při každém beránku: to jest při sedmi beráncích.
22. A kozla za hřích jednoho, k očistění vás,
23. mimo obět zápalnou jitřní, kterouž vždycky obětovati budete.
24. Tak činiti budete každého dne za sedm dní k podnětu ohně, a k vůni nejchutnější Hospodinu, kteráž půjde z oběti zápalné, a z obětí mokrých k jednékažde [zápalné náležejících].
25. Den také sedmý bude vám nejslavnější a svatý: žádného díla služebného nebudete dělati v něm.
26. Den také prvotin, když obětovati budete nové úrody Hospodinu, po vyplnění téhodnů, slavný a svatý bude*: žádného díla služebného nebudete dělati v něm:
27. a obětovati budete obět zápalnou k vůni nejchutnější Hospodinu, telata z skotu dvě, skopce jednoho, a beránků ročních bez poskvrny sedm:
28. a v obět suchou jejich, mouky bělné olejem skropené tři desetiny při každém teleti, při skopcích dvě,
29. při beráncích desetinu desetiny, kterých spolu jest beránků sedm, kozla také,
30. kterýž zabit bývá k očistění: mimo obět zápalnou věčnou, a mokré oběti její.
31. Bez poskvrny všecky věci obětovati budete s mokrými obětmi jejich.

26) t. slavnost týhodnů, či letnic, aneb prvotin žní.

Kapitola 29.

Co se mělo obětovati na svátek troubení. 7. Co na den očisťování. 12. Co na slavnost stánků.

1. Měsíce také sedmého první den slavný a svatý bude vám: žádného díla služebného nebudete dělati v něm, nebo jest den zvuku, a trub*.
2. A budete obětovati zápalnou obět k vůni nejchutnější Hospodinu, tele ze skotu jedno, skopce jednoho, a beránků ročních bez poskvrny sedm:
3. a v obět suchou jejich, mouky bělné olejem skropené tři desetiny při každém teleti, dvě desetiny při skopci,
4. jednu desetinu při beránku, kterých spolu jest beránků sedm:
5. a kozla za hřích, kterýž obětuje se k očistění lidu,
6. mimo obět zápalnou novoměsíčnou s obětmi suchými jejími, a obět zápalnou věčnou s obětmi mokrými obyčejnými. Těmiž řády obětovati budete k vůni nejchutnější obět zápalnou Hospodinu.
7. Den také desátý toho měsíce sedmého bude vám svatý a slavný, a trápiti budete duše své*. Žádného díla služebného nebudete dělati v něm.
8. A obětovati budete obět zápalnou Hospodinu v vůni nejchutnější, tele ze skotu jedno, skopce jednoho, beránků ročních bez poskvrny sedm:
9. a v obět jejich suchou, mouky bělné olejem skropené tři desetiny při každém teleti, dvě desetiny při skopci,
10. desetinu desetiny při každém beránku, kterých spolu jest beránků sedm,
11. a kozla za hřích, mimo ty věci, kteréž se obětují za hřích k

1) t. den nového roku.
7) t. postem, ježto jest den smíření — teď dlouhý den.

očistění, a obět zápalnou věčnou, s obětí suchou, a s obětmi mokrými jejich.

12. Patnáctého pak dne měsíce sedmého, kterýž den bude vám svatý, a slavný, žádného díla služebného nebudete dělati v něm, ale světiti budete slavnost Hospodinu, za sedm dní*.

13. A budete obětovati obět zápalnou, k vůni nejchutnější Hospodinu, telat z stáda třinácte, skopce dva, beránků ročních bez poskvrny čtrnácte:

14. a v obět suchou jejich, mouky bělné olejem skropené tři desetiny při každém teleti, kterých jest spolu telat třinácte: a dvě desetiny při každém skopci, to jest z těch dvou skopců.

15. A desetinu desetiny* při každém beránku, kterých beránků spolu jest čtrnácte:

16. a kozla za hřích, mimo obět zápalnou věčnou, a obět suchou, a mokrou její.

17. V druhý den obětovati budete telat z stáda dvanácte, skopce dva, beránků ročních bez poskvrny čtrnácte:

18. a oběti suché a mokré při každém teleti, a skopci, a beránku řádně zachováte:

19. a kozla za hřích, mimo obět zápalnou věčnou, a obět suchou a mokrou její.

20. Dne třetího obětovati budete telat jedenácte, skopce dva, beránků ročních bez poskvrny čtrnácte:

21. a oběti suché i mokré při každém teleti, a skopci, a beránku řádně zachováte:

22. a kozla za hřích, mimo obět zápalnou, věčnou, a obět suchou i mokrou její.

23. Dne čtvrtého obětovati budete telat deset, skopce dva, beránků ročních bez poskvrny čtrnácte:

24. a oběti suché i mokré při každém teleti, a skopci, a beránku řádně zachováte:

25. a kozla za hřích, mimo obět zápalnou věčnou, a obět její suchou i mokrou.

26. Dne pátého obětovati budete telat devět, skopce dva, a beránku ročních bez poskvrny čtrnácte:

27. a suché oběti i mokré při každém teleti, a skopci, a beránků řádně zachováte:

28. a kozla za hřích mimo obět zápalnou věčnou, a obět její suchou i mokrou.

29. Dne šestého obětovati budete telat osm, skopce dva, beránků ročních bez poskvrny čtrnácte:

30. a oběti suché i mokré při každém teleti, i skopci, i beránku řádně zachováte:

31. a kozla za hřích, mimo obět zápalnou věčnou, a obět její suchou i mokrou.

32. Dne sedmého obětovati budete telat sedm a skopce dva, beránků ročních bez poskvrny čtrnácte:

33. a oběti suché i mokré při každém teleti a skopci, a beránku řádně zachováte:

34. a kozla za hřích, mimo obět zápalnou věčnou, a obět její suchou i mokrou.

35. Dne osmého, kterýž jest nejslavnější, žádného díla služebného nebudete dělati,

36. obětujíce obět zápalnou k vůni nejchutnější Hospodinu, tele jedno, skopce jednoho, beránků ročních bez poskvrny sedm:

37. a oběti suché i mokré při každém teleti, a skopci, a beránku řádně zachováte:

38. a kozla za hřích, mimo obět zápalnou, a obět její suchou i mokrou.

39. Tyto věci obětovati budete Hospodinu o slavnostech vašich: kromě slibů a obětí dobrovolných, v oběti zápalné, v oběti suché, v oběti mokré, a v obětech pokojných.

---

12) t. slavnost stánků či pod zelenou.
15) po desetině.

Kapitola 30.

Ustanovení o slibích. 6. Kterak může otec slib své dcery zrušiti, 9. a muž své ženy.

1. I vypravoval Mojžíš synům israelským všecky věci, kteréž mu byl Hospodin přikázal:
2. a mluvil [také] k knížatům pokolení synů israelských: Totoť jest, což přikázal Hospodin:
3. Jestližeby kdo z mužů slib Hospodinu učinil, aneb zavázal se přísahou: nezruší slova svého, ale všecko, což slíbil, naplní.
4. Žena jestližeby něco slíbila, a zavázala se přísahou, kteráž jest v domě otce svého, a ještě v děvčím věku: jestližeby zvěděl otec o slibu, kterýž učinila, a o přísaze, kterouž zavázala duši svou, a mlčel by, zavázána bude k slibu:
5. cožkoli slíbila, a zapřisáhla, v skutku splní.
6. Jestližeby pak otec, slyše slib její, ihned odepřel: i slibové, i přísahy její zrušeny budou, aniž bude zavázána k vyplnění slibu, proto že odepřel otec.
7. Jestližeby manžela měla, a něco slíbila, a slovo jednou z jejích úst vyjdouc zavázaloby duši její přísahou:
8. v kterýžkoli den uslyšelby to muž, a neodpíralby, zavázána bude k slibu, a splní, cožkoli byla slíbila.
9. Pakli uslyšev to, hnedby odpíral, a zrušil připovědi její i slova, jimiž zavázala duši svou: milostiv jí bude Hospodin.
10. Vdova a žena zahnaná, cožkoli slíbí, splní.
11. Manželka v domě muže svého kdyžby se zavázala slibem a přísahou,
12. jestližeby uslyšel muž a mlčel, a neodepřel slibování jejímu, splní, cožkoli byla slíbila.
13. Pakliby hned odepřel, nebude zavázána k vyplnění slibu: nebo manžel odepřel, a Hospodin jí milostiv bude.
14. Jestližeby slíbila a přísahou se zavázala, že postem, neb od jiných věcí zdrželivostí, trápiti bude duši svou, na vůli muže bude, bude-li to míti udělati, čili nic.
15. Jestližeby pak muž slyše to, mlčel, a do druhého dne odložil vyrčení: cožkoli slíbila, a připověděla, splní: nebo hned, když uslyšel, mlčel.
16. Pakliby odpíral, potom když o tom zvěděl, ponese sám nepravost její.
17. Tať jsou ustanovení, kteráž ustanovil Hospodin Mojžíšovi, mezi mužem a ženou, mezi otcem a dcerou, která ještě v děvčím věku jest, aneb která zůstává v domu otce svého.

Kapitola 31.

Porážka Madianských. 19. Očistění bojovníků. 25. Rozbitování kořisti. 50. Zlato Pánu obětováno.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Pomsti prvé synů israelských nad Madianskými, a tak připojen budeš k lidu svému.
3. Ihned Mojžíš řekl: V odění oblecte muže ze sebe k boji, kteřížby mohli učiniti pomstu Hospodinovu nad Madianskými.
4. Tisíc mužů z každého pokolení ať se vybéře z Israele, kteřížby posláni byli k boji.
5. I dali po tisíci z každého pokolení, to jest, dvanácte tisíců způsobných k boji:
6. kteréž poslal Mojžíš s Fineesem, synem Eleazara kněze, nádoby také svaté, a trouby k troubení dal jemu.
7. A když bojovali proti Madianským, a přemohli je, všecky pohlaví mužského zbili,
8. i krále jejich. Evi, a Rekem, a Sur, a Hur, a Rebe, pět knížat národu: Baláma také syna Beorova zabili mečem. (Jos. 13, 21.)

9. A zajali ženy jejich, i děti, i všecka hovada, i všecken nábytek: cožkoli míti mohli, pobrali:
10. tak města jako vesnice, i hrádky oheň ztrávil.
11. A pobrali loupež, a všecko, což byli zajali, tak z lidí, jako z hovad,
12. a přivedli k Mojžíšovi a k Eleazarovi knězi, i ke všemu množství synů israelských. Jiné pak domovní nábytky přinesli do ležení na roviny moabské při Jordánu proti Jerichu.
13. Vyšli pak Mojžíš a Eleazar kněz, i všecka knížata shromáždění proti nim ven za stany.
14. I rozhněvav se Mojžíš na knížata vojska, tisícníky, a setníky, kteříž přišli z boje,
15. řekl: Proč jste zachovali ženy?
16. Zdaliž ony nejsou, kteréž oklamaly syny israelské ku ponuknutí Balámovu, a učinily, abyste zhřešili proti Hospodinu skrze hřích Fogor, pročež i pobit jest lid?
17. Protož všecky pobijte, cožkoli jest pohlaví mužského, také maličké: i ženy, kteréž poznaly muže v sjití, zbijte:
18. děvčata pak, a všecky ženy panny zachovejte sobě:
19. a zůstaňte vně za stany za sedm dní. Kdoby zabil člověka, neb zabitého se dotekl, očistí se dne třetího a sedmého.
20. A všecka loupež, nechť jest roucho, neb nádoba, aneb něco pro domovní nábytek připraveného, z kozích koží, srstí, i z dřeva, vyčistěno bude.
21. Eleazar také kněz, k mužům vojska, kteříž bojovali, takto mluvil: Toto jest přikázaní zákona, kteréž přikázal Hospodin Mojžíšovi:
22. Zlato a stříbro, a měď, a železo, a olovo, a cín,
23. a všecko, což může projíti skrze plamen, ohněm přečistěno bude: cožkoli pak ohně nemůže snésti, vodou očistění posvěceno bude:
24. a zpéřete roucha svá v den sedmý, a očistěni jsouce potom do stanů vejdete.
25. Řekl také Hospodin k Mojžíšovi:
26. Sečtěte summu těch věcí, které jsou zajaty, od člověka až do hovada, ty a Eleazar kněz a knížata lidu:
27. a rozdělíš rovně loupež mezi ty, kteříž bojovali, a vytáhli na vojnu, a mezi všecko ostatní množství.
28. A oddělíš díl Hospodinu, od těch, kteříž bojovali, a byli na vojně, jednu duši z pěti set, tak z lidí, jako z volů, a oslů, a ovcí,
29. a dáš ji Eleazarovi knězi, nebo prvotiny Hospodinovy jsou.
30. Z polovice také synů israelských vezmeš padesátou hlavu z lidí, i z volů, i oslů, i ovcí, a všech hovad, a dáš je levítům, kteříž drží stráž stánku Hospodinova.
31. I učinili Mojžíš a Eleazar, jakž byl rozkázal Hospodin.
32. Bylo pak loupeže, kteréž vojsko nabralo, ovec šestkrát sto sedmdesáte pět tisíců,
33. volů sedmdesáte dva tisíce,
34. oslů šedesáte a jeden tisíc:
35. duší lidských pohlaví ženského, kteréž byly mužů nepoznaly, dva a třiceti tisíců.
36. I dána jest polovice těm, kteříž byli v bitvě, ovec třikrát sto třiceti sedm tisíců, pět set:
37. z nichžto na díl Hospodinův počteno jest ovcí šest set sedmdesáte pět.
38. A z volů třiceti šesti tisíců, volů sedmdesáte a dva:
39. z oslů třiceti tisíců, pěti set, oslů šedesáte a jeden:
40. z duší lidských šestnácte tisíců, dostalo se na díl Hospodinův třiceti a dvě duše.
41. I dal Mojžíš počet prvotin Hospodinových Eleazarovi knězi, jakž mu bylo přikázáno,
42. z polovice synů israelských, kterouž byl oddělil těm, kteříž v bitvě byli.

43. Z polovice pak, kteráž se byla dostala ostatnímu množství, to jest, z ovec třikrát sto tisíc, třiceti sedmi tisíců pěti set,
44. a z volů třiceti šesti tisíců,
45. a z oslů třiceti tisíců pěti set,
46. a z lidí šestnácti tisíců,
47. vzal Mojžíš padesátou hlavu, a dal ji levítům, kteříž stráž drželi v stánku Hospodinovu, jakož byl přikázal Hospodin.
48. A když přistoupili k Mojžíšovi knížata vojska, a tisícníci, a setníci, řekli:
49. My služebníci tvoji sečtli jsme počet bojovníků, kteréž jsme měli pod rukou naší: a ani jeden neubyl.
50. Pro tu příčinu obětujeme v dar Hospodinu jedenkaždý, což jsme v loupeži zlata mohli naleznouti, sponky i zápony, prsteny, i náručnice, i řetízky zlaté, abys se modlil za nás Hospodinu.
51. I přijali Mojžíš a Eleazar kněz, všecko zlato v rozličných tvářnostech,
52. váhy šestnácte tisíců, sedm set, padesáte lotů, od tisícníků a setníků.
53. Nebo což jedenkaždý v loupeži uchvátil, jeho bylo.
54. A vzavše vnesli to do stánku svědectví, na památku synů israelských před Hospodinem.

Kapitola 32.

Synové Rúbenovi a Gádovi žádali za dědictví zemi před Jordánem. 6. Mojžíš potrestav jich, 20. svolil k žádosti jejich.

1. Synové pak Rúben, a Gád, měli drahně dobytka a nesčíslné množství hovad. A když uzřeli Józer a Galaad země, že jsou k chování dobytka příhodné,
2. přišli k Mojžíšovi, a k Eleazarovi knězi, a k knížatům množství, a řekli:
3. Atarot, a Dibon, a Józer, a Nemra, Hesebon, a Eleale, a Saban, a Nebo, a Beon,
4. země, kterouž zbil Hospodin před obličejem synů israelských, krajina velmi hojná jest k pastvě dobytčat: a my služebníci tvoji máme velmi mnoho dobytka:
5. a prosíme, jestliže jsme nalezli milost před tebou, abys ji dal nám služebníkům svým k vládnutí, a abys nevedl nás přes Jordán.
6. Jimžto odpověděl Mojžíš: Což bratří vaši půjdou k bitvě, a vy zde seděti budete?
7. Proč podvracujete mysli synů israelských, aby přejíti nesměli na místo, kteréž jim dá Hospodin?
8. Zdaliž tak neučinili otcové vaši, když jsem je poslal z Kádesbarne, aby vyšpehovali zemi?
9. A když přišli do údolí hroznu, prohlédše všecku krajinu, odvrátili srdce synů israelských, aby nevešli do země, kterouž dal jim Hospodin.
10. Kterýž rozhněvav se zapřisáhl, řka:
11. Neuzříť lidé tito, kteříž vstoupili z Egypta od dvacítiletých a výše, země té, kterouž pod přísahou zaslíbil jsem Abrahamovi, Isákovi, a Jakobovi: a nechtěli následovati mne,
12. kromě Káleba syna Jefonova, Kenezejského, a Josue, syna Nun: tito jsou naplnili vůli mou.
13. A rozhněvav se Hospodin na Israele, vodil jej vůkol po poušti za čtyřiceti let, dokudž nezahynul všecken ten národ, kterýž byl učinil zlé před obličejem jeho.
14. A řekl: Hle vy jste povstali místo otců svých, přírostkové, a zchovanci lidí hříšných, abyste rozmnožili prchlivost Hospodinovu proti Israelovi.
15. Jestliže nebudete chtíti následovati ho, na poušti lid opustí, a vy příčina budete zahynutí všech.
16. Ale oni blíže přistoupivše, řekli: Chlévy ovcím vzděláme, a stáje hovadům, dětem také svým města hrazená:
17. my pak sami zbrojí oděni a přepásáni půjdeme k boji před syny

israelskými, dokavadž neuvedeme jich na místa jejich. Dítky naše a cožkoli míti můžeme, budou v městech hrazených, pro úklady obyvatelů.

18. Nenavrátíme se do domů svých, dokud nebudou vládnouti synové israelští dědictvím svým:

19. aniž čeho hledati budeme za Jordánem, nebo již máme své vladařství na východní straně jeho.

20. Jimžto Mojžíš řekl: Jestliže učiníte, což slibujete, jděte v odění před Hospodinem k boji:

21. a každý muž bojovný ať v odění přejde za Jordán, dokavadž by nepodvrátil Hospodin nepřátel svých,

22. a nebyla podmaněna jemu všecka země; tehdy budete bez viny před Hospodinem i před Israelem, a obdržíte krajiny, kteréž chcete, před Hospodinem.

23. Pakli neučiníte, co pravíte, bezpochyby, že zhřešíte proti Bohu: a vězte, že hřích váš zachvátí vás.

24. Stavějte tedy města dětem vašim, a chlévy i stáje ovcím a dobytkům: a co jste slíbili, splňte.

25. I řekli synové Gád a Rúben k Mojžíšovi: Služebníci tvoji jsme, učiníme, což rozkazuje pán náš.

26. Dítky své, i ženy, i hovada, i dobytek zůstavíme ve městech Galaad:

27. my pak služebníci tvoji všickni v odění hotovi půjdeme k boji, jakož ty pane mluvíš.

28. Přikázal tedy Mojžíš Eleazarovi knězi, a Josue synu Nun, a knížatům čeledí pokolení israelských, a řekl k nim:

29. Jestliže přejdou synové Gád, a synové Rúben s vámi Jordán, všickni v odění k boji před Hospodinem, a země bude vám poddána, dejte jim Galaad k vladařství.

30. Pakliby nechtěli přejíti s vámi v odění do země Chanaan, ať mezi vámi vezmou místa k bydlení.

31. I odpověděli synové Gád, a synové Rúben: Jakž mluvil Hospodin služebníkům svým, tak učiníme:

32. myť půjdeme v odění před Hospodinem do země Chanaan, a přiznáváme se, že jsme již vzali vládařství za Jordánem.

33. Dal tedy Mojžíš synům Gád a Rúben, a polovici pokolení Manasse, syna Josefova, království Sehona krále amorrhejského, a království Oga, krále Básan, i zemi jejich s městy jejími vůkol.

34. Tedy synové Gád vzdělali Dibon, a Ataroth, a Aroer,

35. a Ethroth, a Sofan, a Józer, a Jegbaa,

36. a Bethnemra, a Betharan, města hrazená, i chlévy dobytkům svým.

37. Synové pak Rúben vystavěli Hesebon, a Eleale, a Karjathaim,

38. a Nabo, a Bálmeon, změnivše jmena, Sabama také: davše jmena městům, kteráž vzdělali.

39. Synové pak Machir, syna Manassesova, táhli do Galaad, a vyhubili ji, zabivše amorrhejského obyvatele jejího.

40. Dal tedy Mojžíš zemi Galaad Machirovi, synu Manassesovu, kterýž bydlil v ní.

41. Jair pak, syn* Manassesův, odšel, a opanoval vsi její, kteréž nazval Havoth Jair, to jest Vsi Jair.

42. Nobe také táhl, a vzal Chanath s vesnicemi jeho: a nazval je od jmena svého Nobe.

Kapitola 33.

Stanoviště neb ležení čtyřicatero a dvoje synů israelských v jejich putování k zemi zaslíbené. 50. Rozkaz Boží o vyplenění Chananejských s modlami jejich.

1. Tato jsou obývání synů israelských, kteříž vyšli z Egypta po houfích svých pod rukou Mojžíše, a Árona,

2. kteráž vypsal Mojžíš podlé

41) t. vlastně pravnuk Machirův, potomek Manassesův. Viz 1. Paral. 2, 21. 22.

míst ležení, kteráž z rozkázaní Hospodinova měnili.
3. Šedše tedy z Ramesse, měsíce prvního, patnáctého dne měsíce prvního, druhého dne fáse, synové israelští v ruce vyvýšené, před očima všech Egyptských,
4 pochovávajících prvorozené, kteréž byl pobil Hospodin, (nebo i na bozích jejich učinil pomstu),
5. položili se v Sokkoth.
6. A z Sokkoth přišli do Etham, jenž jest na samých končinách pouště.
7. Odtud vyšedše přišli proti Fihahiroth, jenž patří k Bélsefon, a položili se před Magdalum.
8. A šedše z Fihahiroth, přešli skrze prostředek moře na poušť: a chodíce tři dni cesty po poušti Etham, položili se v Mara.
9. A šedše z Mara přišli do Elim, kdežto bylo dvanácte studnic vody, a palm sedmdesáte: a položili se tu.
10. Ale i odtud vyšedše, rozbili stany při moři červeném. A šedše od červeného moře,
11. položili se na poušti Sin.
12. Odtud vyšedše, přišli do Dafka.
13. A šedše z Dafka, položili se v Alus,
14. a vyšedše z Alus, v Rafidim rozbili stany, kdežto lid neměl vody ku pití.
15. A vyšedše z Rafidim, položili se na poušti Sinaj.
16. Ale i z pouště Sinaj vyšedše, přišli k Hrobům žádosti.
17. A vyšedše od Hrobů žádosti, položili se v Haseroth.
18. A z Haseroth přišli do Rethma.
19. A bravše se z Rethma, rozbili stany v Remmonfares.
20. Odtud vyšedše, přišli do Lebna.
21. Z Lebna [hnuvše se], rozbili stany v Ressa.
22. A vyšedše z Ressa, přišli do Ceelatha.
23. Odtud šedše, rozbili stany na hoře Sefer.
24. Hnuvše se s hory Sefer, přišli do Arada.
25. Odtud jdouce, položili se v Maceloth.
26. A bravše se z Maceloth, přišli do Thahath.
27. Z Thahath položili se v Tháre.
28. Odtud vyšedše, rozbili stany v Methka.
29. A z Methka položili se v Hesmona.
30. A šedše z Hesmona, přišli do Moseroth.
31. A z Moseroth, položili se v Benejákan.
32. A šedše z Benejákan, přišli na horu Gadgad.
33. Odtud odšedše, rozbili stany v Jetebatha.
34. A z Jetebatha přišli do Hebron.
35. A vyšedše z Hebron, položili se v Asiongaber.
36. Odtud bravše se, přišli na poušť Sin, ta jest, Kádes.
37. A vyšedše z Kádes, položili se na hoře Hor, na posledních končinách země Edom.
38. I vstoupil Aron kněz na horu Hor, k rozkázaní Hospodinovu; a tam umřel léta čtyřicátého po vyjití synů israelských z Egypta, měsíce pátého, prvního dne měsíce,
39. když byl ve stu, třimecítma letech.
40. I uslyšel chananejský král v Arad, kterýž bydlil na poledne, že do země chananejské přišli synové israelští.
41. A šedše z hory Hor, položili se v Salmona.
42. Odtud vyšedše, přišli do Funon.
43. A bravše se z Funon, rozbili stany v Oboth.
44. A z Oboth, přišli do Ijeabarim, jenž jest na pomezí Moabských.
45. A šedše z Ijeabarim, rozbili stany v Dibongad.
46. Odtud vyšedše, položili se v Helmondeblathaim.
47. A vyšedše z Helmondebla-

thaim, přišli na hory Abarim proti Nábo.
48. A šedše z hor Abarim, přišli na pole moabské, nad Jordán proti Jerichu.
49. A tam rozbili stany od Bethsimoth až do Abelsatim, na rovnějších místech moabských.
50. Kdež mluvil Hospodin k Mojžíšovi:
51. Přikaž synům israelským, a rci k nim: Když přejdete Jordán, vejdouce do země chananejské,
52. vyhubte všecky obyvatele země té; rozrazte kameny nápisné, a obrazy ztroskotejte, a všecky výsosti zkazte,
53. vyčistíce zemi, a přebývajíce v ní; nebo já dal jsem vám ji k vládnutí,
54. kteroužto rozdělíte sobě losem. Kterýchž jest více, těm širší díl dáte: a kterýchž méně, užší. Jednomukaždému, jak los padne, tak dáno bude dědictví. Po pokoleních, a čeledech vladařství rozděleno bude.
55. Jestliže pak nebudete chtíti povražditi obyvatelů země: ti kteříž zůstanou, budou vám jako hřebové v očích, a oštípové v bocích, a budou se protiviti vám v zemi obydlí vašeho:
56. a cožkoli jim jsem mínil učiniti, vám učiním.

Kapitola 34.

Pomezí zaslíbené země, 17. a kteří ji děliti mají.

1. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi, řka:
2. Přikaž synům israelským, a díš k nim: Když vejdete do země chananejské, a padne vám losem k vládnutí, těmito mezemi skončí se.
3. Strana polední počne se od pouště Sin, kteráž jest podlé Edom: a bude míti meze proti východu, moře nejslanější.
4. Kteréžto obejdou polední stranu skrze výšinu štírovou, tak aby přešly do Senna, a přišly od poledne až do Kádesbarne, odkudž vyjdou meze ke vsi jmenem Adar, a vztáhnou se až do Asemona.
5. A půjdou meze vůkol od Asemona až ku potoku egyptskému, a břehem moře velikého skonají se.
6. Strana pak západní od moře velikého začne se, a týmž koncem zavře se.
7. K půlnoční pak straně od moře velikého začnou se meze, přicházejíce až k hoře nejvyšší,
8. od kteréž přijdou do Emath až k mezem Sedada:
9. i půjdou meze až do Zefrona, a do vsi Enan: ty budou meze na straně půlnoční.
10. Odtud vyměří meze proti východní straně, od vsí Enan až do Sefama,
11. a od Sefama sstoupí meze do Rebla proti studnici Dafnim: odtud přijdou proti východu k moři Cenereth,
12. a vztáhnou se až k Jordánu, a naposledy zavrou se nejslanějším mořem. Tuto zemi budete míti po jejích pomezích vůkol.
13. I přikázal Mojžíš synům israelským, řka: Tať bude země, kterouž obdržíte losem, a kterouž rozkázal Hospodin dáti devateru pokolení, a polovici pokolení.
14. Nebo pokolení synů Rúben, po čeledech svých, a pokolení synů Gád podlé počtu rodin, polovice také pokolení Manassesova,
15. to jest, půltřetího pokolení, vzali díl svůj za Jordánem, proti Jerichu k straně východní.
16. I řekl Hospodin k Mojžíšovi:
17. Tato jsou jmena mužů, kteříž vám zemi budou děliti: Eleazar kněz, a Josue syn Nun,
18. a jedno kníže z každého pokolení,
19. jichžto tato jsou jmena: Z pokolení Júda, Káleb, syn Jefonův.
20. Z pokolení Simeon, Samuel, syn Ammiudův.
21. Z pokolení Benjaminova, Elidad, syn Chaselonův.
22. Z pokolení synů Dan, Bokci, syn Jogli.

23. Z synů Josefových z pokolení Manasse, Hanniel, syn Efodův.
24. Z pokolení Efraim, Kamuel, syn Seftanův.
25. Z pokolení Zabulou, Elisafan, syn Farnachův.
26. Z pokolení Issachar, kníže Faltiel, syn Ozanův.
27. Z pokolení Aser, Ahiud, syn Salomi.
28. Z pokolení Neftali, Fedael, syn Ammiudův.
29. Ti jsou, kterýmž přikázal Hospodin, aby rozdělili synům israelským zemi chananejskou.

Kapitola 35.

O městech levítských. 6. Z nichž bylo šest útočištných. 30. O trestání vražedlníků vedlé svědků.

1. Tyto také věci mluvil Hospodin k Mojžíšovi na polích moabských, nad Jordánem, proti Jerichu:
2. Přikaž synům israelským, ať dají levítům z vladařství svých,
3. města k bydlení, a podměstí vůkol nich, aby oni v městech zůstávali, a podměstí aby byla pro dobytky a hovada [jejich]:
4. kteréžto ode zdi měst zevnitř, vůkol, vzdálí budou na tisíc kročejí.
5. Na východ slunce budou dva tisíce loktů: a na poledne též budou dva tisíce: k moři také, kteréž jest na západ, táž míra bude, a strana k půlnoci týmž cílem se zavře; a budou města v prostředku, a podměstí vně.
6. Z těch pak měst, kteráž levítům dáte, šest bude odděleno k útočišti, aby utekl se do nich, kdoby vylil krev: a krom těch, jiná čtyřiceti dvě města,
7. to jest, spolu čtyřiceti osm s podměstími jejich.
8. A těch měst, kteráž dána budou z vladařství synů israelských, od těch, kteříž více mají, více vzato bude: a kteříž méně, méně; každé vedlé míry dědictví svého dá města levítům.
9. Řekl Hospodin k Mojžíšovi:
10. Mluv synům israelským, a díš k nim: Když přejdete Jordán do země chananejské,
11. nařiďte, která města mají býti k ochraně těch, kteříby nechtíc prolili krev:
12. v kterýchž když bude ten, kterýž utíká, příbuzný zabitého nebude moci ho zabiti, dokavadž nestane před shromážděním, a pře jeho nebude souzena.
13. Z těch pak měst, kteráž k pomocem utíkajících oddělena jsou,
14. tři budou za Jordánem, a tři v zemi chananejské,
15. tak synům israelským, jako příchozím a přespolním, aby utekl do nich, kdoby nechtě krev prolil.
16. Jestližeby kdo ranil koho železem, a umřelby ten, kterýž raněn jest: vinen bude vraždou, i on umře.
17. Jestližeby kamenem hodil, a udeřený umřelby: podobně trestán bude.
18. Jestližeby dřevem udeřený zahynul: krví bitce pomstěno bude.
19. Příbuzný zabitého, zabije vražedlníka: hned, jakž ho dostane, zabije ho.
20. Jestližeby kdo z nenávisti někým strčil, aneb hodil něco na něho z úkladu:
21. aneb jsa jeho nepřítel, by ho rukou udeřil, a onby umřel: bitec ten vinen bude vraždou: příbuzný zabitého, hned jakž jej najde, zabije ho.
22. Jestližeby pak náhodou a bez nenávisti
23. a nepřátelství něco z těch věcí učinil,
24. a dovedenoby to bylo před lidem to slyšícím, a bylaby mezi bitcem a příbuzným zabitého pře krevní souzena,
25. vysvobozen bude nevinný z rukou mstitele, a zase uveden bude výpovědí do města, do kteréhož byl utekl, a zůstane tam, dokudž kněz veliký, kterýž olejem svatým pomazán jest, neumře.
26. Jestliže pak ten, kterýž zabil, vně za mezemi měst, kteráž oddána jsou k utíkání,

27. byl nalezen, a zabit byl od toho, kterýž mstitelem jest krve: bez viny bude, kdož jej zabije.
28. Nebo měl ten, kterýž byl utekl, až do smrti biskupa v městě bydliti. Kdyžby pak on umřel, vražedlník navrátí se do země své.
29. Tato [přikázaní] budou vám věčná, a za právo ve všech příbytcích vašich.
30. Vražedlník vedlé svědků trestán bude: k svědectví jednoho žádný nebude odsouzen.
31. Nevezmete výplaty od toho, kterýž vinen jest krví: on ihned umře.
32. Vypověděnci, a ti, kteří utekli, žádným způsobem nebudou se moci navrátiti do měst svých před smrtí biskupa.
33. Neposkvrňujtež země přebývání svého, kteráž krví nevinných bývá poskvrněna: aniž jinak můž očistěna býti, jediné skrze krev toho, kterýž druhého krev vylil.
34. A tak vyčistí se vaše vladařství, kdež já přebývám s vámi: nebo já jsem Hospodin, kterýž přebývám mezi syny israelskými.

Kapitola 36.

Nařízení o vdání dcer Salfádových, a dědictví jejich.

1. Přistoupili pak i knížata čeledi Galaad syna Machir, syna Manassesova, z rodu synů Josefových: a mluvili Mojžíšovi před knížaty synů israelských, a řekli:
2. Tobě, pánu našemu, rozkázal Hospodin, abys losem rozdělil zemi synům israelským, a abys dcerám Salfáda bratra našeho dal vladařství*, kteréž slušelo na otce jejich:
3. kteréž jestliže za manželky pojmou lidé z jiného pokolení, půjde za nimi vladařství jejich, a jsouc přeneseno do jiného pokolení, z našeho dědictví ubude.
4. A tak se stane, že když přijde léto milostivé, to jest padesátý rok odpuštění, smísí se losů rozdělení, a vladařství jedněch přejde na druhé.
5. Odpověděl Mojžíš synům israelským, a z přikázaní Hospodinova řekl: Dobře pokolení synů Josefových mluvilo.
6. A toto právo o dcerách Salfád od Hospodina vyhlášeno jest: Nechť se vdají, za kteréžkoli chtějí, toliko ať jsou lidé z jejich pokolení:
7. aby se nesmísilo vladařství synů israelských jednoho pokolení s druhým. Nebo všickni muži pojmou sobě ženy z pokolení a rodu svého*:
8. a všecky ženy, z téhož pokolení vezmou muže*: aby dědictví zůstalo v čeledech,
9. ani se směšovala pokolení, ale tak zůstala,
10. jakž od Hospodina oddělena jsou. I učinily dcery Salfád, jakž bylo rozkázáno:
11. a vdaly se, Maala, a Thersa, a Hegla, a Melcha, a Noa, za syny strýce svého,
12. z čeledi Manasse, kterýž byl syn Josefův: a vladařství, kteréž jim bylo oddáno, zůstalo v pokolení, a v čeledi otce jejich.
13. Tato jsou přikázaní a soudové, kteréž přikázal Hospodin skrze Mojžíše k synům israelským, na polích moabských nad Jordánem proti Jerichu.

2) t. statek, polnost.

7) t. kdyžby chtěli vzíti sobě dcery dědičky.
8) t. jsou-li dcery dědičky; neb dcery druhé mohly se i v jiná pokolení vdáti. Viz 1. Král. 18, 27.

Pátá kniha Mojžíšova,

(DEUTERONOMIUM.)

Pátá kniha Mojžíšova od řeckých vykladačů nadepsána jest Deuteronomium, jakoby řekl: druhé přikázaní; ne proto, že by jiné bylo, než ono na hoře Sinaj, nýbrž že opět a podruhé bylo oznámeno před syny těch, kteří po prvním zákona ohlášení na poušti zahynuli. — Touto knihou končí se patero kněh Mojžíšových pode jmenem řeckým Pentateuch, t. pěti svazků nebo dílů, kteří se zase u Židů dohromady nazývají Thora, t. zákon. Knihy ty obsahují příběhy 2552 let a polovici jednoho od stvoř. světa.

Kapitola 1.

Mojžíš připomíná to, co se synům israelským přihodilo na cestě od hory Horeb až do Kádesbarne.

1. Tato jsou slova, kteráž mluvil Mojžíš ke všemu Israelovi za Jordánem na poušti polní, proti moři červenému, mezi Fáran, a Thofel, a Lában, a Haseroth, kdež jest velmi mnoho zlata;
2. jedenácte dní od Horeb, cestou přes horu Seir až do Kádesbarne.
3. Léta čtyřicátého jedenáctého měsíce, v první den měsíce, mluvil Mojžíš k synům israelským všecky věci, kteréž mu byl přikázal Hospodin, aby pověděl jim:
4. když byl zabil Sehona, krále amorrhejského, kterýž bydlil v Hesebon: a Oga, krále Básan, kterýž zůstával v Astaroth, a v Edrai:
5. za Jordánem v zemi moabské počal Mojžíš vysvětlovati zákon, a říci:
6. Hospodin Bůh náš mluvil k nám na [hoře] Horeb, řka: Dosti jest vám, že jste na této hoře zůstávali*.
7. Navraťte se, a přijďte k hoře Amorrhejských, a na jiná místa, kteráž blízko ní jsou, na pole, i hory, i nižší místa proti poledni, a vedlé břehu mořského, k zemi chananejské, a libanské až k řece veliké Eufrat.
8. Aj, řekl, dal jsem vám ji: vejděte a vládněte jí, kteroužto s přísahou zaslíbil dáti Hospodin otcům vašim, Abrahamovi, Isákovi, a Jakobovi, i semeni jejich po nich.
9. I řekl jsem vám toho času:
10. Nemohu sám snésti vás: nebo Hospodin Bůh váš rozmnožil vás, a jest vás dnes velmi mnoho, jako hvězd nebeských.
11. (Hospodin Bůh otců vašich přidej k tomu počtu mnoho tisíců, a požehnej vám, jakož mluvil.)
12. Nemohu sám snésti prací vašich, a břemena, a svárů.
13. Vydejte z sebe muže moudré, a umělé, a kterých obcování bylo by zkušeno v pokoleních vašich, ať ustanovím je nad vámi za knížata.
14. Tehdy odpověděli jste mi: Dobrá jest ta věc, kterouž chceš učiniti.
15. I vzal jsem z pokolení vašich muže moudré, a znamenité, a ustanovil jsem je knížaty, tisícníky, a setníky, a padesátníky, a desátníky, kteřížby učili vás jednékaždé věci.
16. I přikázal jsem jim, řka: Slyšte je, a což spravedlivého jest, suďte: nechť jest on domácí, neb příchozí.
17. Nebude žádný rozdíl osob, tak malého vyslyšíte jako velikého: aniž přijmete čížkoli osoby, nebo soud Boží to jest. Jestližeby pak něco nesnadného zdálo se vám, vzneste na mne, a já to vyslyším.
18. A přikázal jsem všecky věci, kterébyste měli činiti.
19. Šedše pak z Horeb přešli jsme poušť hroznou, a převelikou,

6) t. skoro jeden rok.

kterouž jste viděli, po cestě hory Amorrhejských, jakož byl přikázal nám Hospodin Bůh náš. A když jsme přišli do Kádesbarne,

20. řekl jsem vám: Přišli jste k hoře Amorrhejských, kterouž Hospodin Bůh náš dá nám.

21. Pohleď na zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě: vstup a vládni jí, jakož mluvil Hospodin Bůh náš otcům tvým: neboj se, ani se čeho strachuj.

22. I přistoupili jste ke mně všickni, a řekli jste: Pošleme muže, kteříby shlédli zemi, a oznámili, kterou cestou máme vstoupiti, a do kterých měst jíti.

23. A když mi se líbila řeč ta, poslal jsem z vás dvanácte mužů, jednoho z každého pokolení.

24. Kteřížto když šli, a vstoupili na hory, přišli až k údolí hroznu: a shlédše zemi,

25. vzali z ovoce jejího, aby ukázali plodnost, a přinesli k nám, a řekli: Dobráť jest země, kterouž Hospodin Bůh náš dá nám.

26. I nechtěli jste vstoupiti, ale nevěříce řeči Hospodina Boha svého,

27. reptali jste v staních svých, a řekli jste: Nenávidí nás Hospodin, a proto vyvedl nás z země egyptské, aby nás dal v ruce Amorrhejského a zahladil.

28. Kam vstoupíme? Poslové zstrašili srdce naše, řkouce: Náramně veliké množství jest, a vyšší nežli my v zrostu; města veliká, a až k nebi hrazená, syny Enakim viděli jsme tam.

29. I řekl jsem vám: Nebojte se, ani se strachujte jich:

30. Hospodin Bůh, kterýž vůdce váš jest, sám bojovati bude za vás, jakož učinil v Egyptě, an všickni viděli.

31. I na poušti (sám jsi viděl) nesl tebe Hospodin Bůh tvůj, jako nosívá člověk maličkého syna svého, po vší cestě, po kteréž jste šli, až jste přišli na místo toto.

32. Avšak ani tak neuvěřili jste Hospodinu Bohu svému,

33. kterýž předcházel vás na cestě, a vyměřoval místo, na kterémbyste měli stany rozbiti, v noci ukazuje vám cestu skrze oheň, a ve dne skrze sloup oblakový.

34. A když uslyšel Hospodin hlas řečí vašich, rozhněvav se přisáhl, a řekl:

35. Neuzří žádný z lidí pokolení tohoto nejhoršího, země dobré, kterouž s přísahou zaslíbil jsem otcům vašim:

36. kromě Káleba, syna Jefonova: nebo on uzří ji, a jemu dám zemi, po kteréž chodil, i synům jeho, nebo následoval Hospodina.

37. Aniž jest tak divné to jeho rozhněvání na lid, poněvadž i na mne rozhněval se Hospodin pro vás a řekl: Ani ty nevejdeš tam:

38. ale Josue syn Nun, služebník tvůj, on vejde místo tebe. Toho napomeň, a posilň, a on rozdělí zemi losem Israelovi.

39. Dítky vaše, o kterýchž jste řekli, že zjímány budou vedeny, a synové, kteří dnes nevědí rozdílu mezi dobrým a zlým, oni vejdou: a jim dám zemi, a vládnouti budou jí.

40. Vy pak vraťte se zase, a jděte na poušť cestou moře červeného.

41. I odpověděli jste mi: Zhřešili jsme Hospodinu: vstoupíme, a budeme bojovati, jakož rozkázal Hospodin Bůh náš. A když jste vzavše na se odění šli na horu,

42. řekl mi Hospodin: Rci k nim: Nevstupujte, ani bojujte, neboť nejsem s vámi: abyste nepadli před nepřátely svými.

43. Mluvil jsem, a neuposlechli jste: ale protivíce se rozkazu Hospodinovu, a nadýmajíce se pýchou, vstoupili jste na horu.

44. Protož vyšed Amorrhejský, který bydlil na horách, a potkav se [s vámi], honil vás, jako honí včely: a bil vás od Seir, až do Horma.

45. A když navrátivše se plakali jste před Hospodinem, neuslyšel vás, aniž chtěl hlasu vašemu povoliti.

46. Seděli jste tedy v Kádesbarne za mnohý čas.

Kapitola 2.

Mojžíš připomíná lidu to, co se dálo po vyjití jich z Kádesbarne.

1. I šedše odtud přišli jsme na poušť [cestou], kteráž vede k moři červenému, jakož mi byl řekl Hospodin: a obcházeli jsme horu Seir, za dlouhý čas.
2. I řekl Hospodin ke mně:
3. Dosti jste obcházeli horu tuto: jděte proti straně půlnoční:
4. a lidu přikaž, řka: Půjdete přes pomezí bratří svých, synů Esau, kteříž bydlí v Seir, a budou se báti vás.
5. Protož hleďte pilně, abyste nepovstávali proti nim; nebo nedám vám z země jejich, ani coby šlepěje nohy býti mohla, protože k vladařství Esau dal jsem horu Seir.
6. Pokrmů koupíte od nich za peníze, a budete jísti: vodu koupenou budete vážiti, a píti.
7. Hospodin Bůh tvůj požehnal tobě při všeliké práci rukou tvých; zná cestu tvou, kterak jsi šel přes tuto poušť velikou, čtyřiceti let přebývaje s tebou Hospodin Bůh tvůj, a nic se tobě nedostávalo.
8. A když jsme pominuli bratří našich synů Esau, kteříž bydlili v Seir, cestou polní z Elath, a z Asiongaber, přišli jsme k cestě, kteráž vede na poušť moabskou.
9. I řekl Hospodin ke mně: Nebojuj proti Moabským, ani vcházej proti nim v boj: nebo nedám tobě ničehož z země jejich, nebo synům Lot dal jsem Ar k vladařství.
10. Emim byli první obyvatelé její, lid veliký a silný, a tak vysokého zrostu, jako z rodu Enakim a
11. tak že za obry držáni byli, a podobni byli synům Enakim. Moabští pak říkají jim Emim.
12. V Seir pak prvé bydlili Horrejští, kteréž vyhnavše a zahladivše synové Esau, bydlili tam, jako učinil Israel v zemi vladařství svého, kterouž dal jemu Hospodin.
13. Vstavše tedy, abychom přešli potok Zared, přišli jsme k němu.
14. Času pak, v němž jsme šli z Kádesbarne až k přejití potoka Zared, bylo let třiceti a osm: dokavadž nezahynul všecken věk mužů bojovných z stanů, jakož byl přisáhl Hospodin:
15. jehožto ruka byla proti nim, aby zahynuli z prostředku stanů.
16. Když pak padli všickni bojovníci ti,
17. mluvil Hospodin ke mně, řka:
18. Ty přejdeš dnes meze moabské, a město jmenem Ar:
19. a přijda k končinám synů Ammon, hlediž, abys nebojoval proti nim, ani pohnul se k válce: nebo nedám tobě nic z země synů Ammon, poněvadž synům Lotovým dal jsem ji k vladařství.
20. Ta za zemi obrů držána byla: a v ní někdy bydlili obrové, kterýmž Ammonitští říkají Zomzommim,
21. lid veliký, a mnohý, a vysokého zrostu, jako Enakim, kteréž zahladil Hospodin před tváří jejich: a učinil, aby oni bydlili místo nich,
22. jakož učinil synům Esau, kteříž bydlí v Seir, vyhladiv pro ně Horrejské, a zemi jejich dav jim, kterouž vládnou až do dneška.
23. Hevejské také, kteříž bydlili v Haserim až do Gazy, Kappadočští vyhnali: kteříž vyšedše z Kappadocie vyhladili je, a bydlili místo nich.
24. Vstaňte, a přejděte potok Arnon: hle dal jsem v ruce tvé Sehona krále Hesebon Amorrhejského, a zemi jeho počni vládnouti, a bojuj proti němu.
25. Dnes počnu pouštěti strach, a lekání se tebe na lidi, kteříž bydlí pode vším nebem, aby slyšíce jmeno tvé ulekli se, a jako rodící třásli se, a bolest měli.
26. Poslal jsem tedy posly z

pouště Kademoth k Sehonovi králi Hesebon s slovy pokojnými, řka:
27. Projdeme skrze zemi tvou, obecnou cestou půjdeme, neuchýlíme se ani na pravo ani na levo.
28. Pokrmu prodej nám za peníze, ať jíme: vodu za peníze dej, a tak píti budeme. Toliko jest, abys nám dopustil projíti:
29. jakož učinili synové Esau: kteříž bydlí v Seir, a Moabští, kteříž bydlí v Ar: dokavadž nepřijdeme k Jordánu, a nepřejdeme do země, kterouž Hospodin Bůh náš dá nám.
30. I nechtěl Sehon král Hesebon dáti nám projíti: nebo byl zatvrdil Hospodin Bůh tvůj ducha jeho, a ztužil srdce jeho, aby byl dán v ruce tvé, jako nyní vidíš.
31. I řekl Hospodin ke mně: Hle počal jsem dávati tobě Sehona, i zemi jeho, počni vládnouti jí.
32. I vytáhl Sehon se vším lidem svým proti nám k boji do Jasa.
33. I dal nám jej Hospodin Bůh náš: a porazili jsme jej s syny jeho, i se vším lidem jeho,
34. a všecka města v ten čas opanovali jsme, povraždivše obyvatele jejich, muže i ženy, i děti, nezůstavili jsme v nich ničehož:
35. krom hovad, kteráž přišla na díl kořistníků: a loupeží z měst, kterýchž jsme dobyli:
36. od Aroer, jenž jest na břehu potoka Arnon, městečka, kteréž v údolí leží, až do Galaad. Nebylo městečka, ani města, kteréžby ušlo rukou našich: všecka dal nám Hospodin náš.
37. Krom země synů Ammon, ku kteréž jsme nepřistoupili: a všech [krajin], kteréž leží při potoku Jebok, a měst horních, i všech míst, kteráž nám zapověděl Hospodin Bůh náš.

Kapitola 3.

Co se dálo od války s králem Og až do zřízení Josue na místo Mojžíšovo.

1. Tedy obrátivše se vstoupili jsme cestou k Básan: i vyšel Og král Básan proti nám s lidem svým k bojování do Edrai.
2. I řekl Hospodin ke mně: Neboj se ho, nebo v ruce tvé dán jest se vším lidem i zemí svou: a učiníš jemu, jakos učinil Sehonovi králi amorrhejskému, kterýž bydlil v Hesebon.
3. Dal tedy Hospodin Bůh náš v ruce naše také Oga krále Básan, i všecken lid jeho: i zbili jsme je až do posledního,
4. zpustivše všecka města jeho jedním časem: nebylo městečka, kteréby nás ušlo: šedesáte měst, všecku krajinu Argob království Oga v Básan.
5. Všecka města byla ohrazena zdmi velmi vysokými, branami a závorami, krom městeček nesčíslných, kteráž neměla zdí.
6. I vyplenili jsme je, jako jsme byli učinili Sehonovi, králi Hesebon, vyhladivše všecka města, i muže i ženy, i dítky:
7. dobytky pak a kořisti měst rozebrali jsme.
8. I vzali jsme v ten čas zemi z ruky dvou králů amorrhejských, kteříž byli za Jordánem: od potoku Arnon, až k hoře Hermon,
9. kteréž Sidonští říkají Sarion, a Amorrhejští Sanir:
10. všecka města, kteráž leží na rovině, a všecku zemi Galaad a Básan až do Selcha a Edrai měst království Oga v Básan.
11. Nebo sám Og král Básan pozůstal byl z pokolení obrů. Ukazuje se lože jeho železné, kteréž jest v Rabbath synů Ammon, maje zdélí devět loket, zšíří čtyry, podlé míry lokte mužské ruky.
12. I obdrželi jsme zemi v ten čas od Aroer, jenž jest na břehu potoka Arnon, až do polovice hory Galaad: a města její dal jsem Rubenovi, a Gádovi.
13. Ostatní pak díl Galaad, a všecku [zemi] Básan království Oga, dal jsem polovici pokolení Manassesova, všecku krajinu Argob: a ta všecka Básan slove země obrů.

14. Jair, syn Manasse, opanoval všecku krajinu Argob až k mezem Gessuri, a Machati. A nazval Básan od jmena svého, Havoth Jair, to jest, Vsi Jairovy, až do dnešního dne.
15. Machirovi také dal jsem Galaad.
16. A pokolením Rúben a Gád dal jsem z země Galaad, až do potoka Arnon, polovici potoka, a pomezí až do potoka Jebok, kterýž jest meze synů Ammon:
17. a rovinu pouště, a Jordán, a končiny Cenereth* až do moře pouště, kteréž jest nejslanější, pod horou Fasga proti východu.
18. A přikázal jsem vám v ten čas, řka: Hospodin Bůh váš dává vám zemi tuto za dědictví: vezmouce odění jděte před bratřími vašimi, syny israelskými, všickni muži silní:
19. bez žen a dětí, a dobytka. Nebo vím, že mnoho máte dobytka, a zůstati musejí v městech, kteráž jsem dal vám,
20. dokudžby Hospodin nedal odpočinutí bratřím vašim, jakož vám dal: a oni také vládliby zemí, kterouž dá jim za Jordánem: tehdy navrátí se jedenkaždý k vladařství svému, kteréž jsem dal vám.
21. Josue také v ten čas přikázal jsem, řka: Oči tvé viděly, které věci učinil Hospodin Bůh váš těmto dvěma králům; tak učiní všechněm královstvím, do kterýchž půjdeš.
22. Neboj se jich: nebo Hospodin Bůh váš bojovati bude za vás.
23. A prosil jsem Hospodina v ten čas, řka:
24. Pane Bože, ty jsi počal ukazovati služebníku svému velikost svou, a ruku nejsilnější; nebo není jiného Boha buď na nebi, aneb na zemi, kterýžby mohl činiti skutky tvé, a přirovnati se síle tvé.
25. Přejdu tedy, a uzřím zemi tu výbornou za Jordánem, a horu tu ušlechtilou, i Liban.
26. I rozhněval se Hospodin na mne pro vás, aniž vyslyšel mne, ale řekl mi: Dostiť jest tobě: nikoli nemluv více o té věci ke mně.
27. Vstup na vrch Fasga, a oči své obrať k západu, a k půlnoci, a ku poledni, a k východu, a pohleď*; nebo nepřejdeš Jordánu tohoto.
28. Přikaž Josue, a posilň ho, a zmocni: neboť on půjde před lidem tímto, a rozdělí jim zemi, kterouž spatříš.
29. I zůstali jsme v údolí proti chrámu Fogor.

Kapitola 4.

Napomíná Mojžíš k ostříhání zákona. 41. Vysazuje tři města k utíkání těch, kteříž nechtíce člověka zabili.

1. A nyní Israeli slyš přikázaní a soudy, kterýmž já učím tebe: abys plně je, živ byl, a vejda vládl zemí, kterouž Hospodin Bůh otců vašich dá vám.
2. Nepřidáte k slovu, kteréž vám mluvím, aniž ujmete od něho: ostříhejte přikázaní Hospodina Boha vašeho, kteráž já přikazuji vám.
3. Oči vaše viděly všecky věci, kteréž učinil Hospodin proti Bélfegor, kterak setřel všecky ctitele jeho z prostředku vašeho.
4. Vy pak, kteří přidržíte se Hospodina Boha vašeho, živi jste všickni až do dnešního dne.
5. Víte, že jsem učil vás přikázaním a spravedlnostem, jakož přikázal mi Hospodin Bůh můj: tak činiti budete je v zemi, kterouž vládnouti budete:
6. a zachováte i naplníte je v skutku. Nebo to jest vaše moudrost a rozum před lidmi, aby slyšíce všecka přikázaní tato, řekli: Aj, lid moudrý a rozumný, národ veliký.
7. Aniž jest jiný národ tak veliký, kterýžby měl bohy k sobě

17) t. krajina u jezera Genesaretského.

27) t. odtud na zemi zaslíbenou.

přibližující se, jako Bůh náš přítomen jest všem prosbám našim.
8. Nebo který jest jiný národ tak slavný, aby měl obyčeje posvátné, a spravedlivé soudy, a veškeren zákon, kterýž já dnes předložím před očima vašima?
9. Ostříhej tedy sebe samého, a duše své pečlivě. Nezapomínej na věci, kteréž viděly oči tvé, a ať nevypadají z srdce tvého po všecky dny života tvého. Učiti budeš jim syny i vnuky své,
10. ode dne, v kterémž jsi stál před Hospodinem Bohem svým na Horeb, když Hospodin mluvil mně, řka: Shromažď ke mně lid, aby slyšeli řeči mé, a aby učili se báti mne po všecken čas, kteréhož živi jsou na zemi, a aby učili syny své.
11. A přistoupili jste pod horu, kteráž hořela až k nebi: a byly na ní tmy, a oblak, a mrákota.
12. I mluvil Hospodin k vám z prostředku ohně. Hlas slov jeho slyšeli jste, ale způsoby dokonce jste neviděli.
13. I ukázal vám úmluvu svou, kterouž přikázal, abyste plnili, a deset slov, kteráž napsal na dvou deskách kamenných.
14. A mně přikázal v ten čas, abych učil vás posvátným obyčejům a soudům, kteréžbyste činiti měli v zemi, kterouž vládnouti budete.
15. Ostříhejte tedy pečlivě duší svých. Neviděli jste žádného podobenství v ten den, v kterémž mluvil vám Hospodin na Horebě z prostředku ohně:
16. abyste snad jsouce zklamáni, neudělali sobě rytého podobenství, aneb obrazu muže neb ženy,
17. podobenství nějakého hovada, kteréž jest na zemi, nebo ptáků pod nebem létajících,
18. a zeměplazů, kteříž hýbají se na zemi, aneb ryb, kteréž bydlí v vodách pod zemí:
19. abys snad zdvihna oči k nebi, neuzřel slunce a měsíce, i všech hvězd nebeských, a bludem jsa klamán, klanělbys se jim, a ctilbys věci, kteréž stvořil Hospodin Bůh tvůj k službě všem národům, kteříž pod nebem jsou.
20. Vás pak vzal Hospodin, a vyvedl z peci železné z Egypta, aby měl lid dědičný, jakož jest to dnešní den.
21. I rozhněval se Hospodin na mne pro řeči vaše, a zapřisáhl, že nepřejdu Jordánu, ani nevejdu do země výborné, kterouž dá vám.
22. Hle umírám v této zemi, a nepřejdu Jordánu: vy přejdete, a vládnouti budete zemí tou výbornou.
23. Hlediž, abys nikdy nezapomenul na úmluvu Hospodina Boha svého, kterouž učinil s tebou: a nedělal sobě rytého podobenství těch věcí, kteréž činiti Hospodin zapověděl:
24. nebo Hospodin Bůh tvůj jest oheň sžírající, Bůh horlivý.
25. Jestliže zplodíte syny a vnuky, a bydliti budete v zemi, a jsouce zklamáni uděláte sobě nějaké podobenství, páchajíce zlé před Hospodinem Bohem vaším, abyste jej k hněvu popudili:
26. svědky vzývám dnes nebe i zemi, že brzy zahynete z země, kterouž přejdouce Jordán vládnouti budete; nebudete v ní bydliti za dlouhý čas, ale zahladí vás Hospodin,
27. a rozptýlí mezi všecky národy, a zůstane vás málo v národech, do kterýchžto zavede vás Hospodin.
28. A tam sloužiti budete bohům, kteříž rukou lidskou uděláni jsou, dřevu a kameni, ješto nevidí, ani neslyší, ani nejedí, ani nečijí.
29. A když tam hledati budeš Hospodina Boha svého, najdeš jej: jestliže ho však celým srdcem hledati budeš, a vší skroušeností duše své.
30. Když na tebe přijdou všecky ty věci, kteréž předpovědíny jsou, v nejposlednějším času navrátíš se

k Hospodinu Bohu svému, a poslouchati budeš hlasu jeho.
31. Nebo Bůh milosrdný Hospodin Bůh tvůj jest: neopustí tebe, ani dokonce zahladí, ani zapomene se na smlouvu, v kteréž přisáhl otcům tvým.
32. Ptej se na dny staré, kteříž byli před tebou ode dne, v kterémž Bůh stvořil člověka na zemi, a od svrchu nebe až do vrchu jeho, stala-li se kdy taková věc, aneb bylo-li kdy poznáno,
33. aby slyšel lid hlas Boha mluvícího z prostřed ohně, jako jsi ty slyšel, a živ jsi byl.
34. Učinil-li Bůh, aby všel, a vzal sobě národ z prostředku národů, skrze zkušování, znamení, a zázraky, skrze boj, a silnou ruku, a vztažené rameno, a hrozná vidění, jako učinil všecko toto pro vás Hospodin Bůh váš v Egyptě, před očima tvýma:
35. abys věděl, že Hospodin sám jest Bůh, a není jiného kromě něho.
36. Dal tobě s nebe slyšeti hlas svůj, aby vyučil tebe, a na zemi ukázal tobě oheň svůj převeliký, a slyšel jsi slova jeho z prostředku ohně;
37. nebo miloval otce tvé, a vyvolil símě jejich po nich. A vyvedl tebe předcházeje v moci své veliké z Egypta,
38. aby zahladil národy převeliké, a silnější, nežli jsi ty, k přijití tvému, a aby uvedl tebe, a dal tobě zemi jejich k vladařství, jakož vidíš dnešního dne.
39. Věziž tedy dnes, a mysli v srdci svém, že Hospodin sám jest Bůh na nebi svrchu, i na zemi dole, a není jiného.
40. Ostříhej přikázaní jeho a ustanovení, kteráž já přikazuji tobě: aby dobře bylo tobě, i synům tvým po tobě, a abys zůstal za mnohý čas v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě.
41. Tehdy oddělil Mojžíš tři města za Jordánem k východní straně,
42. aby utekl do nich, kdožby nechtě zabil bližního svého, ješto by nebyl nepřítel jeho před jedním i druhým dnem, a do některého z těch měst mohl se uchýliti.
43. Bosor na poušti, kteráž leží na rovině pokolení Rúben: a Ramoth v Galaad, kteréž jest v pokolení Gád: a Golan v Básan, kteréž jest v pokolení Manasse.
44. Tenť jest zákon, kterýž předložil Mojžíš synům israelským,
45. a tato svědectví, a obyčejové posvátní, i soudové, kteréž mluvil k synům israelským, když vyšli z Egypta,
46. za Jordánem v údolí proti chrámu Fogor, v zemi Sehona krále amorrhejského, kterýž bydlil v Hesebon, jejž porazil Mojžíš. Synové také israelští vyšedše z Egypta
47. vládli zemí jeho, i zemí Oga, krále Básan, dvou králů amorrhejských, kteříž byli za Jordánem k východu slunce:
48. od Aroer, jenž leží na břehu potoka Arno, až k hoře Sion*, kteráž jest i Hermon,
49. všecku rovinu za Jordánem k východní straně, až k moři pouště, a až pod horu Fasga.

Kapitola 5.

Mojžíš opakuje a vykládá desatero Božích přikázaní.

1. I svolal Mojžíš veškeren lid israelský, i řekl k němu: Slyš, Israeli, posvátné obyčeje, a soudy, kteréž já dnes mluvím v uši vaše: naučte se jim, a v skutku [je] plňte.
2. Hospodin Bůh náš učinil s námi úmluvu na Horeb.
3. Ne s otci našimi učinil úmluvu, ale s námi, kteříž jsme nyní, a živi jsme.
4. Tváří v tvář mluvil nám na hoře z prostředku ohně.
5. Já jsem byl smlouvce, a prostředek mezi Hospodinem a vámi v ten čas, abych oznámil vám

48) Ne té, na níž hrad Davidův vzdělán byl; ta sloula hebr. Zion, a ne Sion.

slova jeho: nebo jste se báli ohně, a nevstoupili jste na horu, i řekl:
6. Já Hospodin Bůh tvůj, kterýž vyvedl jsem tebe z země egyptské, z domu služebnosti.
7. Nebudeš míti bohů cizích před obličejem mým.
8. Neučiníš sobě rytiny, ani podobenství všech věcí, kteréž jsou na nebi svrchu, a které na zemi dole, a které u vodách pod zemí.
9. Nebudeš se jim klaněti, a nebudeš jich ctíti. Nebo já jsem Hospodin Bůh tvůj: Bůh horlivý, trestající nepravost otců na synech do třetího a čtvrtého pokolení, těch, kteříž nenávidí mne,
10. a činící milosrdenství nad mnoha tisíci, těm, kteříž milují mne, a ostříhají přikázaní mých.
11. Nevezmeš jmena Hospodina Boha svého nadarmo: neboť nebude bez pomsty, kdožby ku věci marné vzal jmeno jeho.
12. Zachovej den sobotní, abys jej světil, jakož přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj.
13. Šest dní pracovati budeš, a dělati budeš všeliká díla svá.
14. Sedmý den jest sobotní, to jest, odpočinutí Hospodina Boha tvého. Nebudeš v něm dělati žádného díla: ty, i syn tvůj, i dcera, služebník i děvka, i vůl i osel, i všeliké hovado tvé, i příchozí, kterýž jest v branách tvých: aby odpočinul služebník tvůj, i děvka tvá, jako i ty.
15. Pomni, žes i ty sloužil v Egyptě, a vyvedl tebe Hospodin Bůh tvůj v ruce silné, a v rameni vztaženém. Protož přikázal tobě, abys zachoval den sobotní.
16. Cti otce svého, i matku, jakož přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj, abys živ byl za dlouhý čas, a dobře bylo tobě v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě.
17. Nezabiješ.
18. Nesesmilníš.
19. A krádeže neučiníš.
20. Aniž promluvíš proti bližnímu svému křivého svědectví.
21. Nepožádáš manželky bližního svého: ani domu, ani pole, ani služebníka, ani děvky, ani vola, ani osla, ani cožkoli jeho jest.
22. Tato slova mluvil Hospodin ke všemu množství vašemu na hoře, z prostřed ohně a oblaku, a mrákoty, hlasem velikým, nepřidav nic více: a napsal je na dvou kamenných deskách, kteréž dal mně.
23. Vy pak když jste uslyšeli hlas z prostředku tmy, a horu viděli jste hořeti, přistoupili jste ke mně všecka knížata pokolení, a starší, a řekli jste:
24. Aj ukázal nám Hospodin Bůh náš velebnost, a velikost svou. Hlas jeho slyšeli jsme z prostředku ohně, a zkusili jsme dnes, že když mluvil Bůh s člověkem, živ zůstal člověk.
25. Proč tedy zemřeme, a spálí nás oheň tento převeliký? Nebo budeme-li déle slyšeti hlas Hospodina Boha našeho, zemřeme.
26. Co jest všeliké tělo, aby slyšelo hlas Boha živého, mluvícího z prostředku ohně, jakož my jsme slyšeli, a mohlo živo býti?
27. Ty raději přistup: a slyš všecky věci, kteréž praviti bude tobě Hospodin Bůh náš: a mluviti budeš k nám, a my slyšíce, činiti budeme je.
28. To když uslyšel Hospodin, řekl ke mně: Slyšel jsem hlas slov lidu tohoto, kteráž mluvili tobě; dobřeť všecko mluvili.
29. Kdo jim dá, aby takovou mysl měli, aby se báli mne, a ostříhali všech přikázaní mých po všeliký čas, aby dobře bylo jim, i synům jejich na věky?
30. Jdi, a rci jim: Navraťte se do stanů vašich.
31. Ty pak stůj tu se mnou, a mluviti budu tobě všecka přikázaní má, a obyčeje posvátné, i soudy: kterýmž je učiti budeš, aby činili je v zemi, kterouž dám jim k vladařství.
32. Ostříhejtež tedy, a čiňte, které věci přikázal vám Hospodin

Bůh: neuchylujte se ani na pravo, ani na levo:

33. ale po cestě, kterouž přikázal [vám] Hospodin Bůh váš, choďte, abyste živi byli, a dobře bylo vám, a prodloužili se [vám] dnové v zemi vladařství vašeho.

Kapitola 6.

Mojžíš napomíná lid, aby miloval Pána Boha z celého srdce svého, a bál se ho, 10. aby v zaslíbené zemi na P. Boha, a jeho zákon nezapomínal.

1. Tato jsou přikázaní, a obyčejové posvátní, a soudové, kteréž přikázal Hospodin Bůh váš, abych učil vás, a abyste činili je v zemi, do kteréž přecházíte, k držení jí:

2. Abys se bál Hospodina Boha svého, a ostříhal všech ustanovení a přikázaní jeho, kteráž já přikazuji tobě, i synům, i vnukům tvým, po všecky dny života tvého, aby se prodloužili dnové tvoji.

3. Slyšiž, Israeli, a hleď, abys činil, co přikázal tobě Hospodin, aby dobře bylo tobě, a abys rozmnožen byl více, jakož slíbil Hospodin Bůh otců tvých tobě zemi mlékem a strdí oplývající.

4. Slyš, Israeli, Hospodin Bůh náš, Hospodin jeden jest.

5. Milovati budeš Hospodina Boha svého z celého srdce svého, a ze vší duše své, a ze vší síly své.

6. A budou slova tato, kteráž já přikazuji tobě dnes, v srdci tvém:

7. a budeš vypravovati je synům svým, a je rozjímati sedě v domě svém, a jda cestou, léhaje i vstávaje.

8. A uvážeš je jako znamení na ruce své, a budou mezi očima tvýma hýbati se*.

9. A napíšeš je na prahu, a na dveřích domu svého.

10. A když uvede tebe Hospodin Bůh tvůj do země, pro kterouž přisáhl otcům tvým, Abrahamovi, Isákovi, a Jakobovi, a dá tobě města veliká a velmi dobrá, kterýchž jsi nestavěl,

11. domy plné všelikého zboží, kterýchž jsi nevzdělal, cisterny, kterýchž jsi nekopal, vinice a zahrady olivové, kterýchž jsi neštípil,

12. a jedlbys a nasytilbys se:

13. varuj se pilně, aby nezapomenul na Hospodina, kterýž vyvedl tebe z země Egyptské, z domu služebnosti. Hospodina Boha svého báti se budeš, a jemu samému sloužiti, a skrze jmeno jeho přisahati budeš.

14. Nepůjdete po cizích bozích všech národů, kteříž okolo vás jsou:

15. nebo Bůh horlivý, Hospodin Bůh tvůj u prostřed tebe: aby někdy nerozhněvala se prchlivost Hospodina Boha tvého proti tobě, a shladilby tebe se svrchku země.

16. Nebudeš pokoušeti Hospodina Boha svého, jako jsi pokoušel na místě pokušení.

(Viz 2. Mojž. 17, 7.)

17. Ostříhej přikázaní Hospodina Boha svého, a svědectví, a posvátných obyčejů, kteréž přikázal tobě:

18. a čiň, což libého a dobrého jest před obličejem Hospodinovým, aby dobře bylo tobě: a vejda abys vládl zemí výbornou, o kteréž zapřisáhl Hospodin otcům tvým,

19. aby zahladil všecky nepřátely tvé před tebou, jakož mluvil.

20. A kdyžby se otázal tebe syn tvůj zejtra, řka: Co znamenají svědectví tato, a obyčejové posvátní, a soudové, kteréž přikázal Hospodin Bůh náš nám?

21. Povíš mu: Služebníci jsme byli Faraonovi v Egyptě, i vyvedl nás Hospodin z Egypta v ruce silné:

22. a činil znamení a zázraky veliké a nejhorší v Egyptě proti

---

7) t. máš je míti vždycky před očima a v paměti své. Pozdější Židé brali to do slova, a udělavše sobě pergaménové cedulky, na nichž napsáno bylo to přikázaní, nosili je ustavičně na čele a na rukou.

Faraonovi, a všemu domu jeho, před obličejem naším,
23. a vyvedl nás odtud, aby uveda dal nám zemi, o kteréž přisáhl otcům našim.
24. A přikázal nám Hospodin, abychom činili všecka ustanovení tato, a báli se Hospodina svého, aby dobře bylo nám po všecky dny života našeho, jakož jest dnes.
25. A bude nám milostiv, jestliže budeme ostříhati a činiti všecka přikázaní jeho, před Hospodinem Bohem naším, jakož přikázal nám.

Kapitola 7.

Poroučí Chananejské s jejich modlami vyhladiti. 12. Plnitelům přikázaní Božích slibuje odplatu.

1. Když uvede tebe Hospodin Bůh tvůj do země, do kteréž vcházíš, abys vládl jí, a vyplení národy mnohé před tebou, Hethea, a Gergezea, a Amorrhea, Chananea, a Ferezea, a Hevea, a Jebusea, sedm národů mnohem větších v počtu, nežli jsi ty, a silnějších nežli jsi ty:
2. a dá je Hospodin Bůh tvůj tobě, pobiješ je až do posledního. Nevejdeš s nimi v smlouvu, aniž slituješ se nad nimi,
3. ani se spřízníš s nimi manželstvím. Dcery své nedáš synu jeho, ani dcery jeho vezmeš synu svému:
4. neboť svede syna tvého, aby nenásledoval mne, a aby raději sloužil bohům cizím. I rozhněvá se prchlivost Hospodinova, a zahladí tebe brzo.
5. Ale raději toto uděláte jim: Oltáře jejich podvraťte, a modly ztroskotejte, a háje posekejte, a rytiny spalte.
6. Nebo lid svatý jsi Hospodinu Bohu svému. Tebeť vyvolil Hospodin Bůh tvůj, abys byl jemu lid zvláštní ze všech lidí, kteříž jsou na zemi.
7. Ne že jste všecky národy počtem převyšovali, připojil se k vám Hospodin, a vyvolil vás, nebo méně vás jest, nežli všech národů:
8. ale, že miloval vás Hospodin, a ostříhal přísahy, kterouž přisáhl otcům vašim: a vyvedl vás v ruce silné, a vykoupil z domu služebnosti, z ruky Faraona, krále egyptského.
9. A zvíš, že Hospodin Bůh tvůj, onť jest Bůh silný a věrný, ostříhající úmluvy a milosrdenství těm, kteříž milují ho, a těm, kteříž ostříhají přikázaní jeho, do tisícího kolena:
10. a odplacující těm, kteříž ho nenávidí, hned, tak že zahladí je, a déle neprodlí, i hned jim odplatě, což zasluhují*.
11. Ostříhejž tedy přikázaní a posvátných obyčejů, a soudů, kteréž já přikazuji tobě dnes, abys činil je.
12. Jestliže, když uslyšíš tyto soudy, budeš jich ostříhati a je činiti, ostříhati bude také Hospodin Bůh tvůj tobě úmluvy, a milosrdenství, kteréž přisáhl otcům tvým:
13. a bude milovati tebe, a rozmnoží tě, a požehná plodu života tvého, i úrodě země tvé, obilí tvému, i vína sbírání, oleji, skotům, stádům ovcí tvých, v zemi, o kteréž přisáhl otcům tvým, že ji dá tobě.
14. Požehnaný budeš mezi všemi národy. Nebude u tebe neplodný obého pohlaví, tak v lidech, jako v stádech tvých.
15. Odejme od tebe Hospodin všeliký neduh: a nemocí egyptských nejhorších, kteréž znáš, nedopustí na tebe: ale na všecky nepřátely tvé.
16. Zahladíš všecky národy, kteréž Hospodin Bůh tvůj dá tobě. Neodpustí jim oko tvé, aniž budeš sloužiti bohům jejich, aby nebyli tobě ku pádu.
17. Díš li v srdci svém: Větší jsou národové tito, nežli já, kterak budu moci zahladiti je?

10) Bůh nečeká vždycky, aby bezbožných teprv v druhém životě potrestal; on trestá již i zde, a pak li trest ten častěji nebývá vidín, tím hroznější jest. Nebo zaslepenost ducha a tvrdost srdce, které Bůh co tajné pokuty hříchů dopouští, jsou všech trestů nejkrutější.

18. Neboj se, ale pamatuj, co učinil Hospodin Bůh tvůj Faraonovi, i všem Egyptským,
19. rány největší, které viděly oči tvé, a znamení, i zázraky, i ruku silnou, a rámě vztažené, aby vyvedl tebe Hospodin Bůh tvůj, takť učiní všechněm lidem, kterých se obáváš.
20. Nad to i sršně pošle Hospodin Bůh tvůj na ně, dokudžby nezahladil všech a nevyplenil, kteřížby před tebou utekli, a mohliby se skrýti.
21. Nebudeš se jich báti, nebo Hospodin Bůh tvůj u prostřed tebe jest, Bůh veliký a hrozný:
22. on zkazí národy tyto před obličejem tvým pomalu, a po částkách. Nebudeš moci jich shladiti pojednou: aby snad nerozmnožila se proti tobě zvířata země.
23. A dá je Hospodin Bůh tvůj před obličejem tvým: pobije je, až konečně shlazeni budou.
24. A vydá krále jejich v ruce tvé, a vyhladíš jmena jejich pod nebem: žádný nebude moci odolati tobě, dokavadž nepotřeš jich.
25. Rytiny jejich ohněm spálíš: nepožádáš stříbra a zlata, z kterýchž učiněny jsou, aniž co vezmeš sobě z toho, aby nebylo tobě k úrazu, proto že ohavnost jest Hospodinu Bohu tvému.
26. Aniž co z modly vneseš do domu svého, abys nebyl proklatý, jako i ona jest. Jako nečistotu v ošklivosti, a jako poskvrnění a neřád v ohavnosti míti ji budeš, nebo proklatá jest.

Kapitola 8.

Napomenutí ku poslouchání Boha, a k vděčnosti z dobrodiní jeho.

1. Všeliké přikázaní, kteréž já přikazuji tobě dnes, hleď pilně, abys vyplnil: abyste mohli živi býti, a rozmnoženi byli, a vejdouce vládli zemí, kteroužto s přísahou zaslíbil Hospodin otcům vašim.
2. A pamatovati budeš na všecku cestu, kterouž vedl tebe Hospodin Bůh tvůj za čtyřiceti let přes poušť, aby trápil tebe, a zkusil, a známé bylo, co bylo v tvém srdci, budeš-li ostříhati přikázaní jeho, čili nic.
3. Trápil tebe nedostatkem, a dal tobě pokrm mannu, kteréžs ty neznal ani otcové tvoji: aby ukázal tobě, že ne samým chlebem živ jest člověk, ale každým slovem, kteréž vychází z úst Božích.
4. Roucho tvé, jímž jsi se odíval, nikoli nezetlelo starostí, a noha tvá není otřína, hle čtyřicáté léto jest:
5. abys myslil v srdci svém, že jako učí syna svého člověk, tak Hospodin Bůh tvůj učil tebe,
6. abys ostříhal přikázaní Hospodina Boha svého, a chodil po cestách jeho, a bál se ho.
7. Nebo Hospodin Bůh tvůj uvede tebe do země dobré, do země potoků a vod a studnic: na jejichžto polích a horách vypryšťují se propasti řek:
8. do země obilí, ječmene a vinic, v nížto fíkové, a jablka granátová, a olivoví rostou: do země oleje a medu.
9. Kdežto beze všeho nedostatku jísti budeš chléb svůj, a všech věcí hojnosti požívati budeš: jejížto kamení jest železo, a z hor jejichž dobývají se měděné rudy:
10. aby kdyžbys jedl a nasycen byl, dobrořečil jsi Hospodinu Bohu svému za zemi výbornou, kterouž dal tobě.
11. Budiž pilen, a vystříhej se, abys někdy nezapomenul na Hospodina Boha svého, a nezanedbával přikázaní jeho, a soudů, a posvátných obyčejů, kteréž já přikazuji tobě dnes:
12. aby kdyžbys jedl, a nasycen byl, domů pěkných nastavěl, a bydlil v nich,
13. a mělbys skoty volů, a ovcí stáda, stříbra a zlata, i všech věcí hojnost,
14. nepozdvihlo se srdce tvé, že

bys nezpomenul na Hospodina Boha svého, kterýž vyvedl tebe z země egyptské, z domu služebnosti:
15. a vůdce tvůj byl na poušti veliké a hrozné, na kteréž byli hadové, jenž dycháním pálili, a štírové, a dypsas*, a dokonce žádných vod nebylo: kterýž vyvedl potoky z skály přetvrdé,
16. a krmil tebe mannou na poušti, o kteréž nevěděli otcové tvoji. A když tebe potrápil, a zkusil, naposledy smiloval se nad tebou,
17. abys neřekl v srdci svém: Síla má, a moc ruky mé, toto všecko mi způsobily:
18. ale abys pamatoval na Hospodina Boha svého, že on moc tobě dal, aby naplnil úmluvu svou, kterouž přisáhl otcům tvým, jakž to ukazuje dnešní den.
19. Jestliže pak zapomena se na Hospodina Boha svého, následovalbys bohů cizích, a ctilbys je, a klanělbys se jim: aj nyní předpovídám tobě, že konečně zahyneš.
20. Jako národové, kteréž zahladil Hospodin při vjití tvém, tak i vy zahynete, jestliže nebudete poslušni hlasu Hospodina Boha vašeho.

Kapitola 9.

Mojžíš připomíná lidu israelskému rozličné jeho hříchy, zvláště pak ten, že se klaněli zlatému teleti.

1. Slyš, Israeli: Ty přejdeš dnes Jordán, abys vládl národy velmi velikými, a silnějšími, nežli jsi ty, městy velikými a ozdělnými až k nebi,
2. lidem velikým a vysokým, syny Enakim, kteréž jsi sám viděl, a o kterých jsi slyšel, před nimiž žádný nemůže ostáti.
3. Zvíš tedy dnes, že Hospodin Bůh tvůj sám půjde před tebou, jako oheň spalující, a sžírající, kterýž setře je a zahladí, i vyplení před tváří tvou rychle, jakož mluvil tobě.
4. Neříkej v srdci svém, kdyžby je shladil Hospodin Bůh tvůj před obličejem tvým: Pro spravedlnost mou uvedl mne Hospodin, abych touto zemí vládl, ješto pro nepravosti své tito národové shlazeni jsou.
5. Nebo ne pro spravedlnosti své, a pravost srdce svého vejdeš, abys vládl zemí jejich: ale že oni nešlechetně činili, zahlazeni jsou, když jsi vcházel: a aby splnil slovo své Hospodin, kteréž pod přísahou slíbil otcům tvým, Abrahamovi, Isákovi, a Jakobovi.
6. Věz tedy, že ne pro spravedlnosti tvé Hospodin Bůh tvůj dal tobě zemi tuto výbornou, abys vládl jí, poněvadž přetvrdé šíje jsi lid.
7. Pamatujž, a nezapomínej, kterak jsi k hněvu popouzel Hospodina Boha svého na poušti. Od toho dne, kteréhož jsi vyšel z Egypta až na toto místo, vždycky jsi se proti Hospodinu na odpor stavěl.
8. Nebo i na Horebě popudil jsi ho, že rozhněvav se chtěl tebe shladiti,
9. když jsem vstoupil na horu, abych vzal desky kamenné, desky úmluvy, kterouž učinil s vámi Hospodin: a trval jsem na hoře čtyřiceti dní a nocí, chleba nejeda, a vody nepije.
10. I dal mi Hospodin dvě desky kamenné psané prstem Božím, a obsahující všecka slova, kteráž vám mluvil na hoře z prostředku ohně, když množství lidu shromážděno bylo.
11. A když pominulo čtyřiceti dní, a tolikéž nocí, dal mi Hospodin dvě desky kamenné, desky úmluvy,
12. a řekl mi: Vstaň a sstup odsud rychle; nebo lid tvůj, kterýž jsi vyvedl z Egypta, opustili brzy cestu, kterouž jsi ukázal jim, a učinili sobě slitinu.

15) Byli to hadi, jejichžto uštknutí náramnou žíseň způsobilo.

13. I řekl opět Hospodin ke mně: Vidím, že lid tento tvrdé šíje jest:
14. pusť mne, ať setru jej, a zahladím jmeno jeho pod nebem, a ustanovím tebe nad národem, jenžby byl větší a silnější nežli jest tento.
15. A když jsem sstupoval s hory, kteráž hořela, a dvě desky úmluvy držel jsem v obou rukou,
16. a viděl jsem, že jste zhřešili Hospodinu Bohu svému, a udělali jste sobě tele slité, a opustili jste brzo cestu jeho, kterouž vám byl ukázal:
17. povrhl jsem desky z rukou svých, a rozrazil jsem je před očima vašima.
18. A padl jsem před Hospodinem jako prvé, čtyřiceti dní a nocí, chleba nejeda a vody nepije, pro všecky hříchy vaše, kteréž jste činili proti Hospodinu, a jej k hněvu popudili:
19. nebo bál jsem se prchlivosti a hněvu jeho, kterýmž proti vám popuzen jsa, zahladiti vás chtěl. I vyslyšel mne Hospodin také tehdáž.
20. Na Arona také náramně se rozhněvav, chtěl jej setříti, i za něho též také prosil jsem.
21. Hřích pak váš, kterýž jste byli učinili, to jest, tele, uchopiv, ohněm jsem spálil, a na kusy zdrobiv, a dokonce v prach obrátiv, uvrhl jsem do potoka, kterýž s hory sstupuje.
22. V zapálení také, a v pokušení, a při hrobích žádosti popudili jste Hospodina:
23. a když poslal vás z Kádesbarne, řka: Vstupte a vládněte zemí, kterouž jsem dal vám: i potupili jste rozkázaní Hospodina Boha vašeho, a nevěřili jste jemu, ani jste chtěli slyšeti hlasu jeho:
24. a vždycky jste byli odporní, ode dne, jakž jsem vás znáti počal.
25. I ležel jsem před Hospodinem čtyřiceti dní a nocí, v nichžto jsem ho pokorně prosil, aby nezahladil vás, jakž byl hrozil:
26. a modle se řekl jsem: Pane Bože, nezahlazuj lidu svého, a dědictví svého, kteréž jsi vykoupil v velikosti své, kteréž jsi vyvedl z Egypta v ruce silné.
27. Rozpomeň se na služebníky své, Abrahama, Isáka, a Jakoba: nehleď na tvrdost lidu tohoto, a na bezbožnost jeho a hřích:
28. aby snad neřekli obyvatelé země té, z kteréž jsi vyvedl nás: Nemohl Hospodin uvesti jich do země, kterouž zaslíbil jim, a měl je v nenávisti: proto vyvedl je, aby je pobil na poušti.
29. Oniť jsou lid tvůj, a dědictví tvé, kteréž jsi vyvedl v síle své veliké, a v rameni svém vztaženém.

Kapitola 10.

O druhých deskách. 8. O zvolení levítů k službě Boží. 12. Napomenutí k milování Boha.

1. Toho času řekl Hospodin ke mně: Vyhlaď sobě dvě desky kamenné, jako první byly, a vstup ke mně na horu: a uděláš archu dřevěnou,
2. a napíši na deskách slova, kteráž byla na těch, kteréž jsi prvé rozrazil, a vložíš je do té archy.
3. Udělal jsem tedy archu z dříví Setim. A když jsem vyhladil dvě desky kamenné na způsob prvních, vstoupil jsem na horu, maje je v rukou.
4. I napsal na deskách, tak jakž prvé byl napsal, slov deset, kteráž mluvil Hospodin k vám na hoře z prostředku ohně, když lid shromážděn byl: a dal je mně.
5. A navrátiv se, sstoupil jsem s hory, a vložil jsem desky do archy, kterouž jsem byl udělal, kteréž až posavad tam jsou, jakož mi přikázal Hospodin.
6. Synové pak israelští hnuli stany z Beroth synů Jakan do Mosara, kdežto Áron umřel, a pochován jest, místo něhož úřad kněžský konal Eleazar syn jeho.

7. Odtud přišli do Gadgad: od kteréhož místa odšedše, položili se v Jetebatha, v zemi vod a potoků.
8. Toho času oddělil pokolení Lévi, aby nosili archu úmluvy Hospodinovy, a stáli před ním v službě, a dobrořečili ve jmenu jeho až do dnešního dne.
9. Pročež neměl Lévi dílu, ani vladařství s bratřími svými: nebo sám Hospodin vladařství jeho jest. jakož slíbil jemu Hospodin Bůh tvůj.
10. Já pak stál jsem na hoře jako prvé, čtyřiceti dní a nocí: i vyslyšel mne Hospodin také tehdáž, a nechtěl tebe zahladiti.
11. I řekl mi: Jdi, a předcházej lid, aby všel, a vládl zemí, kterouž jsem s přísahou zaslíbil otcům jejich, že jim ji dám.
12. A nyní Israeli, čeho Hospodin Bůh tvůj žádá od tebe, jediné abys se bál Hospodina Boha svého, a chodil po cestách jeho, a miloval ho, a sloužil Hospodinu Bohu svému z celého srdce svého, a ze vší duše své:
13. a abys ostříhal přikázaní Hospodinových, i obyčejů posvátných jeho, kteréž já dnes přikazuji tobě, aby dobře bylo tobě?
14. Aj Hospodina Boha tvého jest nebe, i nebesa nebes, země i všecky věci, kteréž na ní jsou:
15. a však s otci tvými spojil se Hospodin, a miloval je, a vyvolil símě jejich po nich, to jest, vás, ze všech národů, jakož se dnes dokazuje.
16. Obřežtež tedy neobřízku srdce svého, a šíje své nezatvrzujte více:
17. nebo Hospodin Bůh váš, sám jest Bůh bohů, a Pán panujících, Bůh veliký a mocný, a hrozný, kterýž osoby nepřijímá, ani darů.
18. Činí soud sirotku i vdově, miluje také příchozího, a dává jemu živnost i oděv.
19. I vy tedy milujte příchozí, nebo i vy byli jste příchozí v zemi egyptské.
20. Hospodina Boha svého báti se budeš, a jemu samému sloužiti budeš; jeho se přidržeti budeš, přísahati budeš ve jmenu jeho.
21. Onť jest chvála tvá, a Bůh tvůj, kterýž učinil tobě tyto veliké věci a hrozné, kteréž viděly oči tvé.
22. V sedmdesáti dušech sstoupili otcové tvoji do Egypta: a hle nyní rozmnožil tebe Hospodin Bůh tvůj, jako hvězdy nebeské.

Kapitola 11.

Napomenutí k ostříhání zákona, připomenutím znamení Božích, 9. a slíbením všeho dobrého v zaslíbené zemi. 26. Požehnání poslušným, a zlořečení neposlušným.

1. Milujž tedy Hospodina Boha svého, a zachovej přikázaní jeho, i řády posvátné, soudy, i rozkazy po všecken čas.
2. Poznejte dnes věci, kterýchž neznají synové vaši, a kteříž neviděli kázně Hospodina Boha vašeho, velikých věcí jeho, a silné ruky, a vztaženého ramena,
3. znamení a skutků, kteréž činil u prostřed Egypta Faraonovi králi, i vší zemi jeho,
4. i všemu vojsku egyptskému, i koňům, i vozům: kterak přikryly je vody moře červeného, když vás honili, a zahladil je Hospodin až do dnešního dne:
5. i které věci vám učinil na poušti, dokudž jste nepřišli na toto místo:
6. a Dátanovi, a Abironovi synům Eliabovým, kterýž byl syn Rúbenův: jež země, otevřevši ústa svá, pozřela, s domy i stany, i se vším statkem jejich, kterýž měli u prostřed Israele.
7. Oči vaše viděly všecky skutky Hospodinovy veliké, kteréž činil,
8. abyste ostříhali všech přikázaní jeho, kteráž já dnes přikazuji vám, a abyste mohli vjíti, a vládnouti zemí, do kteréž vcházíte:
9. a abyste za mnohý čas živi byli v ní: kterouž pod přísahou

zaslíbil Hospodin otcům vašim, i semeni jejich, oplývající mlékem a strdí.

10. Nebo země, do které vcházíš, abys jí vládl, není jako země egyptská, z níž jsi vyšel, kdežto když se rozseje semeno, jako v zahradách vody vedeny bývají svlažující:

11. ale hornatá jest, i polní, s nebe čekající deštů:

12. kterouž Hospodin Bůh tvůj vždycky navštěvuje, a oči jeho na ní jsou od počátku roku až do konce jeho.

13. Jestliže tedy budete poslouchati přikázaní mých, kteráž já dnes přikazuji vám, abyste milovali Hospodina Boha svého, a sloužili jemu z celého srdce svého, a ze vší duše své:

14. dá déšť zemi vaší časný i pozdní, abyste sklízeli obilí, i víno, i olej,

15. i seno z polí k pokrmení dobytků, a abyste i vy jedli a nasyceni byli.

16. Vystříhejte se, aby snad nebylo svedeno srdce vaše, a abyste neodstoupili od Hospodina, a nesloužili bohům cizím, a klaněli se jim:

17. a Hospodin rozhněvaje se zavřelby nebe, a dešťové by nepršeli, a země nedávalaby úrody své, a zahynulibyste rychle z země výborné, kterouž Hospodin dá vám.

18. Složte tato slova má v srdcích a v myslích svých, a zavěšte je za znamení na rukou, a mezi očima svýma položte je.

19. Vyučujte syny své, ať je přemyšlují, když seděti budeš v domě svém, a půjdeš cestou, i lehneš, i vstaneš.

20. Napíšeš je na veřejích, a na dveřích domu svého:

21. aby byli rozmnoženi dnové tvoji, i synů tvých, v zemi, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům tvým, že dá jim ji, dokudž nebe stojí nad zemí.

22. Nebo jestliže ostříhati budete přikázaní, kteráž já přikazuji vám, a budete li je činiti, abyste milovali Hospodina Boha svého, a chodili po všech cestách jeho, přidržíce se ho,

23. zahladí Hospodin všecky národy tyto před tváří vaší, a vládnouti budete jimi, ješto jsou větší a silnější nežli vy.

24. Všeliké místo, po kterémž šlapati bude noha vaše, vaše bude. Od pouště a od Libanu, od řeky veliké Eufrat až do moře západního budou meze vaše.

25. Žádný nebude státi proti vám: strach váš a bázeň dá Hospodin Bůh váš na všecku zemi, kterouž šlapati budete, jakož mluvil vám.

26. Hle předkládám před obličejem vaším dnes požehnání i zlořečení:

27. požehnání, budete-li poslouchati přikázaní Hospodina Boha svého, kteráž já dnes přikazuji vám:

28. zlořečení pak, jestliže byste neposlouchali přikázaní Hospodina Boha svého, ale sešlibyste s cesty, kterouž já nyní ukazuji vám, a chodilibyste po bozích cizích, kterýchž neznáte.

29. Když pak uvede tebe Hospodin Bůh tvůj do země, do kteréž jdeš, abys v ní bydlil, položíš* požehnání na hoře Garizim, a zlořečení na hoře Hebal:

30. kteréž jsou za Jordánem, za cestou, která se chýlí k západu slunce, v zemi Chananejského, kterýž bydlí na rovinách naproti Galgala, jenž jest podlé údolí, kteréž se táhne a vchází daleko.

31. Nebo vy půjdete přes Jordán, abyste vládli zemí, kterouž Hospodin Bůh váš dá vám, abyste ji měli, a jí vládli.

32. Hleďtež tedy, abyste naplnili řády posvátné, a soudy, kteréž já dnes položím před obličejem vaším.

29) t. vyřkneš, oznámíš.

Kapitola 12.

Rozkaz o kažení modlářství. 5. O obětování na místě od Boha vyvoleném. 23. O zdržení se od krve, 29. a nenásledování pohanů.

1. Tato jsou přikázaní a soudové, kteréž činiti máte v zemi, kterouž Hospodin Bůh otců tvých dá tobě, abys vládl jí po všecky dny, v nichž budeš po zemi choditi.

2. Zkazte všecka místa, na kterých ctili národové, kterýmiž vládnouti budete, bohy své na horách vysokých, a na pahrbcích, a pod každým dřevem ratolestným.

3. Zbořte oltáře jejich, a polámejte obrazy, háje ohněm spalte, a modly ztroskotejte: vyhlaďte jmena jejich z míst těch.

4. Neučiníte tak Hospodinu Bohu vašemu:

5. ale na místo, kteréž vyvolí Hospodin Bůh váš ze všech pokolení vašich, aby položil jmeno své tam, a bydlil na něm, přijdete:

6. a obětovati budete na místě tom oběti zápalné, i oběti vaše, desátky i prvotiny rukou vašich, i sliby, i dary, prvorozené z volů i ovcí.

7. A jísti budete tam před obličejem Hospodina Boha vašeho: a veseliti se budete ve všech věcech, k kterýmžto vztáhnete ruku vy, a domové vaši, v nichž požehná vám Hospodin Bůh váš.

8. Nebudete dělati tam věcí, kteréž my tuto děláme dnes, jedenkaždý, což se mu dobrého zdá.

9. Nebo až dosavad nepřišli jste k odpočinutí, a vladařství, kteréž Hospodin Bůh váš dá vám.

10. [Ale] přejdete Jordán, a bydliti budete v zemi, kterouž Hospodin Bůh váš dá vám, abyste odpočinuli ode všech nepřátel vůkol: a beze všeho strachu bydlili

12. na místě, kteréž vyvolí Hospodin Bůh váš, aby bylo jmeno jeho na něm: tam všecky věci, kteréž přikazuji, snášeti budete, zápalné oběti, i jiné oběti, i desátky, i prvotiny rukou vašich: a cožkoli předního jest v dařích, kteréž slíbíte Hospodinu.

12. Tam hodovati budete před Hospodinem Bohem svým, vy, i synové vaši, i dcery vaše, služebníci, i děvky, i levíta, kterýž v městech vašich bydlí: nebo nemá jiného dílu a vladařství mezi vámi.

13. Vystříhej se, abys zápalných obětí svých neobětoval na každém místě, kteréž uzříš:

14. ale na tom, kteréž vyvolí Hospodin, v jednom z pokolení tvých, obětovati budeš oběti, a učiníš, cožkoli přikazuji tobě.

15. Jestližeby pak chtěl jísti, a zalíbiloby se tobě jedení masa, zabí, a jez vedlé požehnání Hospodina Boha svého, kteréž dal tobě v městech tvých: buď žeby bylo nečisté, to jest poskvrněné a mdlé: neb čisté, to jest, celé a bez poskvrny, kteréž se obětovati může, jako srnu, a jelena, jísti budeš,

16. toliko bez krve, kterouž jako vodu vycedíš na zem.

17. Nebudeš moci jísti v městečkách svých desátku obilí, a vína, a oleje svého, prvorozených skotů a bravů, i všech věcí, kteréž slíbíš, a dobrovolně chtíti budeš obětovati, a prvotin rukou svých:

18. ale před Hospodinem Bohem svým jísti je budeš, na místě, kteréž vyvolí Hospodin Bůh tvůj, ty i syn tvůj, i dcera tvá, i služebník, i děvka, i levíta, kterýž zůstává v městech tvých: a budeš se veseliti, i nasytíš se před Hospodinem Bohem svým ve všech věcech, k kterýmžto vztáhneš ruku svou.

19. Vystříhej se, abys neopouštěl levítů po všecken čas, kteréhož přebýváš v zemi.

20. Když rozšíří Hospodin Bůh tvůj pomezí tvé, jakož mluvil tobě, a chtělbys jísti maso, kteréhož žádá duše tvá:

21. místo pak, kteréž vyvolí

Hospodin Bůh tvůj, aby bylo jmeno jeho tam, bylo-liby daleko, zabiješ ze skotů, a bravů, kteréž míti budeš, jako jsem přikázal tobě a jísti budeš v městečkách tvých, jak se tobě líbí.

22. Jakž se jídá srna a jelen, tak jísti budeš je: i čistý, i nečistý jednostejně jísti budou.

23. Toho toliko vystříhej se, abys krve nejedl: nebo krev jejich místo duše jest*: a protož nemáš jísti duše s masem:

24. ale na zem vycedíš ji jako vodu,

25. aby dobře bylo tobě, i synům tvým po tobě, kdyžbys činil, co se líbí před obličejem Hospodinovým.

26. Kterýchž pak věcí posvětíš a slíbíš Hospodinu, vezmeš je, a přijdeš na místo, kteréž vyvolí Hospodin,

27. a obětovati budeš oběti své, maso a krev na oltáři Hospodina Boha svého: krev obětí vyliješ na oltář: maso pak jísti budeš.

28. Zachovej, a slyš všecky věci, kteréž já přikazuji tobě, aby dobře bylo tobě, a synům tvým po tobě na věky, kdyžbys činil, což dobrého jest, a libého před obličejem Hospodina Boha tvého.

29. Kdyžby zahladil Hospodin Bůh tvůj před tváří tvou národy, k nimž vejdeš, abys jimi vládl, a jimi vládnouti budeš a bydliti budeš v zemi jejich:

30. vystříhej se, abys jich nenásledoval, kdyžby byli při vjití tvém vyhlazeni, a abys se nevyptával na obyčeje jejich, řka: Jako ctili národové tito bohy své, takť i já ctíti budu.

31. Neučiníš tak Hospodinu Bohu svému. Nebo všecky ohavnosti, kterých nenávidí Hospodin, činili bohům svým, obětujíce syny i dcery, a v ohni je pálíce.

32. Co přikazuji tobě, to toliko učiň Hospodinu: nepřidávej ničehož, ani neujímej.

Kapitola 13.

O zavraždění falešného proroka, a snáře. 13. O zahlazení města, jenžby k modlářství přistoupilo.

1. Povstal-liby u prostřed tebe prorok, aneb kterýby pravil, že sen viděl, a předpověděl by znamení, a zázrak,

2. a staloby se, což mluvil, a řeklby tobě: Pojďme, a následujme bohů cizích, kterýchž neznáš, a služme jim:

3. neuposlechneš slov proroka toho, aneb snáře: nebo zkušuje vás Hospodin Bůh váš, aby známé bylo, milujete-li ho z celého srdce, a z celé duše své, čili nic.

4. Hospodina Boha svého následujte, a jeho se bojte, a přikázaní jeho ostříhejte, a slyšte hlas jeho: jemu sloužiti budete, a jeho se přidržeti.

5. Prorok pak ten, aneb kterýž sobě smyslil sen, zavražděn bude: nebo mluvil, by vás odvrátil od Hospodina Boha vašeho, který vyvedl vás z země egyptské, a vykoupil vás z domu služebnosti: aby tě svedl s cesty, kterouž tobě přikázal Hospodin Bůh tvůj: a odejmeš zlé z prostředku svého.

6. Jestližeby tebe chtěl namluviti bratr tvůj, syn matky tvé, aneb syn tvůj, aneb dcera, aneb manželka, kteráž jest v lůně tvém, aneb přítel, kteréhož miluješ jako duši svou, tajně řka: Pojďme, a služme bohům cizím, kterýchž neznáš ty, i otcové tvoji,

7. všech vůkol národů, kteříž jsou blízko aneb podál, od počátku až do druhého konce země:

8. nepovoluj jemu, aniž ho slyš, aniž odpusť jemu oko tvé, abys se slitoval, a zatajil ho,

9. ale hned zabiješ jej. Ať jest ruka tvá nejprv na něj, a potom všecken lid ať vztáhne [na něj] ruku.

23) t. krev jest hlavní sídlo života jejich. Srovnej 1. Mojž. 9, 4. — 3. Mojž. 17, 11.

10. Ukamenován bude až do smrti: neb chtěl tebe odtrhnouti od Hospodina Boha tvého, kterýž vyvedl tebe z země egyptské, z domu služebnosti:
11. aby všecken Israel slyše bál se, a nikoli více nečinil něco podobného této věci.
12. Jestližebys uslyšel v jednom z měst tvých, kteráž Hospodin Bůh tvůj dá tobě k bydlení, ani praví někteří:
13. Vyšli synové Belial z prostředku tvého, a odvrátili obyvatele města svého, a řekli: Pojďme, a služme bohům cizím, kterýchž neznáte:
14. vyhledávej pečlivě a pilně, poznaje té věci pravdu, nalezneš-li, že jisté jest, což se praví, a že ohavnost ta v skutku učiněna jest,
15. hned zabiješ obyvatele města toho mečem, a zkazíš je, i všecky věci, kteréž v něm jsou, až do hovad.
16. Cožkoli také nábytku bude, shromáždíš u prostřed ulic jeho, a i s tím městem zapálíš, tak abys všecky věci zkazil Hospodinu Bohu svému, a aby byla hromada věčná: nebudeť více staveno.
17. A nepřidrží se nic z těch věcí proklatých ruky tvé: aby se odvrátil Hospodin od hněvu prchlivosti své, a smiloval se nad tebou, a rozmnožil tebe, jakož přisáhl otcům tvým,
18. když poslouchati budeš hlasu Hospodina Boha svého, ostříhaje všech přikázaní jeho, kteráž já dnes přikazuji tobě, abys činil, což se líbí před obličejem Hospodina Boha tvého.

Kapitola 14.

Rozdíl mezi živočichy čistými a nečistými. 22. Desátkové.

1. Buďte synové Hospodina Boha vašeho: nebudete se řezati, ani sobě neuděláte lysiny nad mrtvým.
2. Nebo lid svatý jsi Hospodinu Bohu svému: a tebe vyvolil, abys byl mu za lid zvláštní ze všech národů, kteříž jsou na zemi.
3. Nejezte věcí, kteréž nečisté jsou.
4. Tato jsou hovada, kteráž jísti máte: Vola, a ovci, a kozu,
5. jelena, a srnu, bůvola, kozorožce, kamzíka, jednorožce, kamelopardala.
6. Všeliké hovado, které na dvě strany rozděluje kopyto, a přežívá, jísti budete.
7. Z těch pak, kteráž přežívají, a kopyta nerozdělují, jísti nemáte: jako velblouda, zajíce, ježka: ta že přežívají, a kopyta nedělí, nečistá budou vám.
8. Svině také, poněvadž dělí kopyto, a nepřežívá, nečistá bude: maso jejich nebudete jísti a mrch nedotknete se.
9. Ze všeho, což ve vodách jest, toto jísti budete: Cožkoli má ploutve a šupiny, jezte:
10. co nemá ploutví a šupin, nejezte, nebo nečisté jest.
11. Všecky ptáky čisté jezte.
12. Nečistých nejezte, totiž orla, a noha, a sahana,
13. yriona, a supa, a luňáka, vedlé pokolení jeho:
14. i všeho pokolení havraního,
15. i pštrosa, i sovy, i vodní káně, i jestřába vedlé pokolení jeho,
16. raroha, i labuti, i egyptského čápa,
17. i křehaře, porfiriona, i nočního krkavce,
18. bukače, i kalandra, jednohokaždého vedlé pokolení jeho: dedka také i netopýře.
19. A všecko, což se plazí, a křidélka má, nečisté bude, a nebude jedeno.
20. Všecko, což čisté jest, jezte.
21. Cožkoli pak umrlina jest, nejezte z toho. Příchozímu, kterýž v branách tvých jest, dej ji, aby jedl, aneb prodej jemu: nebo ty lid svatý jsi Hospodina Boha svého. Nebudeš vařiti kozelce v mléku matky jeho.
22. Desátý díl oddělíš ze všech

užitků svých, kteříž rodí se na zemi každého roku.

23. A jísti budeš před obličejem Hospodina Boha svého, na místě, kteréžby vyvolil, aby na něm jmeno jeho vzýváno bylo: desátý díl obilí svého, i vína, i oleje, i prvorozené věci z skotů, a z ovcí svých: abys se učil báti Hospodina Boha svého po všecken čas.

24. Jestližeby pak delší byla cesta, a místo, kteréžby vyvolil Hospodin Bůh tvůj, a požehnalby tobě, anižby mohl donesti k němu všech těch věcí*,

25. prodáš všecky věci, a na peníze uvedeš, a rukou svou je poneseš, a půjdeš na místo, kteréžby vyvolil Hospodin Bůh tvůj:

26. a koupíš za ty peníze, cožkoli se tobě bude líbiti, buď ze skotů, neb z ovcí, víno také a nápoj opojný, i všecko, čehož žádá duše tvá: a jísti budeš před Hospodinem Bohem svým, a budeš hodovati ty i dům tvůj:

27. i levíta, kterýž v branách tvých jest: hlediž, abys neopouštěl ho, neboť nemá jiného dílu v vladařství tvém.

28. Léta třetího oddělíš jiný desátý díl ze všech věcí, kteréž rodí se tobě toho času: a složíš v branách svých.

29. I přijde levíta, kterýž nemá jiného dílu, ani vladařství s tebou, a příchozí, a sirotek, a vdova, kteříž v branách tvých jsou, a jísti budou, a nasytí se: aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj ve všelikém díle rukou tvých, kteréžbys dělal.

Kapitola 15.

Odpuštění dluhů, a chudých opatrování. 12. Služebníků a děvek propouštění. 19. Nařízení o prvorozených.

1. Sedmého léta učiníš odpuštění,

2. kteréž tímto řádem bude slaveno. Kdo má dluh na příteli, aneb bližním a bratru svém, nebude ho moci upomínati, neb léto odpuštění Hospodina jest.

3. Od cizozemce, a příchozího požádáš: měštěnína, a bližního upomínati moci nebudeš míti.

4. A ovšem nuzného a žebráka nebude mezi vámi*: aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj v zemi, kterouž dá tobě k vladařství.

5. Jestliže však poslouchati budeš hlasu Hospodina Boha svého, a ostříhati budeš všech věcí, kteréž přikázal, a kteréž já dnes přikazuji tobě, požehná tobě, jakož zaslíbil.

6. Půjčovati budeš národům mnohým, a sám od žádného nic nevypůjčíš. Panovati budeš nad národy mnohými, a nad tebou žádný nebude panovati.

7. Jestližeby někdo z bratří tvých, kteříž přebývají v branách města tvého, v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, ochudl: nezatvrdíš srdce svého, aniž skrčíš ruky,

8. ale otevřeš ji chudému, a půjčíš, čehožbys viděl, že potřebuje.

9. Vystříhej se, aby ti snad netanulo na mysl bezbožné myšlení, a řeklbys v srdci svém: Blíží se sedmý rok odpuštění; a odvrátilbys oči své od chudého bratra svého, nechtěje mu, čehož žádá, půjčiti: aby nevolal proti tobě k Hospodinu, a byloby tobě k hříchu.

10. Ale dáš jemu: aniž co lstivě učiníš v ulevování potřeb jeho: aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj v každém času, a ve všem, k čemuž vztáhneš ruku.

11. Nebude se nedostávati chudých v zemi přebývání tvého: protož já přikazuji tobě, abys otevřel ruku bratru svému potřebnému a chudému, kterýž s tebou přebývá v zemi.

12. Kdyžby tobě prodán byl bratr

24) A požehnalby tobě tak hojně, žebys všech desátků z těch věcí nemohl tam donesti.

4) Dle hebr.: Lečby žádného chudého nebylo mezi vámi, kterýby odpuštění dluhů potřebí měl. Což se srovnává s v. 11.

tvůj Žid, nebo Židovka, a šest let sloužilby tobě, v sedmé léto propustíš jej svobodného.

13. A koho svobodou obdaříš, nikoli nepustíš ho prázdného:

14. ale dáš na cestu ze stád, a z humna, a z lisu svého, těch věcí, kterýchž Hospodin Bůh tvůj požehnal tobě.

15. Pamatuj, žes také sám sloužil v zemi egyptské, a vysvobodil tebe Hospodin Bůh tvůj, a protož já to nyní přikazuji tobě.

16. Pakliby řekl: Nechci vyjíti; proto žeby miloval tebe, i dům tvůj, a vidělby, že mu dobře jest u tebe:

17. vezmeš šídlo, a probodneš ucho jeho ve dveřích domu svého, a sloužiti bude tobě až na věky: děvečce také též učiníš.

18. Neodvracuj od nich očí svých, když je pustíš svobodné: nebo podlé mzdy nájemníka šest let sloužil tobě: aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj ve všech skutcích, kteréž činíš.

19. Z prvorozených věcí, kteréž se rodí v skotech, i v ovcích tvých, cožkoli jest pohlaví samcového, posvětíš Hospodinu Bohu svému. Nebudeš dělati prvorozeným volem, a nebudeš holiti prvorozených ovec svých.

20. Před obličejem Hospodina Boha svého jísti budeš je na každý rok, na místě, kteréžby vyvolil Hospodin, ty i dům tvůj.

21. Pakliby mělo poskvrnu, žeby kulhavé bylo, aneb slepé, aneb na některé straně škaredé, nebo mdlé, nebude obětováno Hospodinu Bohu tvému*:

22. ale v branách města svého sníš je: tak čistý, jak nečistý rovně jísti budou je, jako srnu aneb jelena.

23. Toliko to zachováš, abys krve jejich nejedl, ale vycedíš ji na zem jako vodu.

---

21) Viz 3. Mojž. 22, 20. 22.

Kapitola 16.

O slavnostech fáse, 9. letnic, 13. a stanů. 18. O ustanovení soudců.

1. Zachovávej měsíc nových úrod, a první čas podletní, abys slavil fáse Hospodinu Bohu svému: neb v ten měsíc vyvedl tebe Hospodin Bůh tvůj z Egypta v noci.

2. A budeš obětovati fáse Hospodinu Bohu svému z ovcí, a z volů, na místě, kteréžby vyvolil Hospodin Bůh tvůj, aby tam přebývalo jmeno jeho.

3. Nebudeš jísti v něm chleba kvašeného: sedm dní jísti budeš bez kvasu, chléb trápení, nebo v strachu vyšel jsi z Egypta: abys pamatoval na den vyjití svého z Egypta, po všecky dny života svého.

4. Neukáže se kvas ve všech končinách tvých za sedm dní, a nezůstane z masa toho, kteréž obětováno jest u večer prvního dne, až do jitra.

5. Nebudeš moci obětovati fáse v každém městě svém, kteréž Hospodin Bůh tvůj dá tobě;

6. ale na místě, kteréžby vyvolil Hospodin Bůh tvůj, aby přebývalo tam jmeno jeho: obětovati budeš fáse, a to u večer při západu slunce, když jsi vyšel z Egypta.

7. I budeš péci, a jísti na místě, kteréžby vyvolil Hospodin Bůh tvůj, a ráno vstana půjdeš do stanů svých.

8. Šest dní jísti budeš přesnice: a v den sedmý, že jest shromáždění Hospodina Boha tvého, nebudeš dělati díla.

9. Sedm téhodnů sečteš sobě od toho dne, kteréhož jsi srp k obilí přiložil.

10. A slaviti budeš svátek téhodnů Hospodinu Bohu svému, oběť dobrovolnou ruky své, kterouž obětovati budeš vedlé požehnání Hospodina Boha svého:

11. a hodovati budeš před Hospodinem Bohem svým, ty, syn tvůj, i dcera tvá, služebník tvůj,

i děvka tvá, i levíta, kterýž jest v branách tvých, příchozí, i sirotek, i vdova, kteříž bydlejí s vámi: na místě, kteréžby vyvolil Hospodin Bůh tvůj, aby přebývalo jmeno jeho tam:

12. a pamatovati budeš, že jsi byl služebníkem v Egyptě: ostříhati budeš, a učiníš ty věci, které přikázány jsou tobě.

13. Slavnost také stánků světiti budeš za sedm dní, kdyžto sbéřeš z humna a lisu úrody své:

14. a hodovati budeš v slavnosti své, ty, syn tvůj, i dcera, služebník tvůj, i děvka, levíta také, i příchozí, sirotek i vdova, kteříž v branách tvých jsou.

15. Sedm dní Hospodinu Bohu svému svátky světiti budeš na místě, kteréžby vyvolil Hospodin: a požehná tobě Hospodin Bůh tvůj ve všech úrodách tvých, i ve všelikém díle rukou tvých, a budeš v veselosti.

16. Třikrát v roce ukáže se každý z tvých pohlaví mužského před obličejem Hospodina Boha tvého, na místě, kteréžby vyvolil: na slavnost přesnic, na slavnost téhodnů, a na slavnost stanů. Ne ukážeť se před Hospodinem prázdný:

17. ale jedenkaždý obětovati bude podlé toho, což bude míti vedlé požehnání Hospodina Boha svého, kteréž jemu dá.

18. Soudce a správce ustanovíš ve všech branách svých, kteréž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, v jednomkaždém pokolení tvém: aby soudili lid spravedlivým soudem:

19. aniž se na jednu stranu uchylovali. Nebudeš přijímati osoby, ani darů: nebo darové oslepují oči moudrých, a změňují slova spravedlivých.

20. Spravedlivě, což spravedlivého jest, učiníš: abys byl živ, a vládl zemí, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě.

21. Nevysadíš háje, ani kterého stromu u oltáře Hospodina Boha svého.

22. Aniž uděláš sobě, ani postavíš obrazu: kterýchžto věcí nenávidí Hospodin Bůh tvůj.

Kapitola 17.

Hospodin nechce obětí s poskvrnou. 5. Velí modloslužebníky kamením uháseti. 14. O ustanovení krále.

1. Nebudeš obětovati Hospodinu Bohu svému ovce, a vola, na kterémž jest poskvrna, aneb nějaká vada: nebo ohavnost jest to Hospodinu Bohu tvému.

2. Kdyžby nalezeni byli u tebe, v jedné z bran tvých, kteréž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, muž neb žena, kteřížby činili zlé před obličejem Hospodina Boha tvého, a přestupovali úmluvu jeho,

3. aby šli, a sloužili bohům cizím, a klaněli se jim, slunci, a měsíci, a všemu vojsku nebeskému*, čehož jsem nepřikázal:

4. a tobě byloby to zvěstováno, a slyše o tom, vyptal bys se pilně, a našel bys, že jest to pravda, a že ohavnost se stala v Israeli:

5. vyvedeš muže i ženu, kteříž tu věc nejnešlechetnější spáchali, k branám města svého, a kamením uházeni budou.

6. V ústech dvou aneb tří svědků, zahyne, kdož zabit bude. Žádný ať není usmrcen, když jeden proti němu praví svědectví.

7. Ruka svědků první zabije ho, a ruka ostatního lidu poslední vztažena bude: abys odjal zlé z prostředku svého.

8. Jestližebys znamenal, že nesnadný a pochybný soud u tebe jest, mezi krví a krví, pří a pří, malomocenstvím a malomocenstvím: a vidělbys, že slova soudců v branách tvých mění se: vstaň a vstup na místo, kteréžby vyvolil Hospodin Bůh tvůj.

9. A přijdeš k kněžím pokolení levítského, a k soudci, kterýžby

---

3) t. hvězdám na nebi.

tehdáž byl: i otážeš se jich, kteříž oznámí tobě pravdu soudu.
10. A učiníš, cožkoli řeknou ti, jenž jsou představeni místu, kteréžby vyvolil Hospodin, a čemužby učil tebe
11. vedlé zákona jeho: a následovati budeš výpovědi jejich, neuchýlíš se ani na pravo, ani na levo.
12. Kdoby pak zpýchal, nechtě poslechnouti rozkázaní kněze, kterýž toho času posluhuje Hospodinu Bohu tvému, a výpovědi soudce, umře člověk ten, a odejmeš zlé z Israele:
13. a všecken lid uslyše to báti se bude, aby žádný potom nenadýmal se pýchou.
14. Když vejdeš do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, a vládnouti budeš jí, a budeš bydliti v ní, a řekneš: Ustanovím nad sebou krále, jako mají všickni vůkol nás národové:
15. toho ustanovíš, kohožby Hospodin Bůh tvůj vyvolil z počtu bratří tvých. Nebudeš moci z jiného národu člověka učiniti králem, kterýžby nebyl bratr tvůj.
16. A když bude ustanoven, nerozmnoží sobě koní, aniž zase uvede lidu do Egypta, pozdvižen jsa počtem jezdců, zvlášť poněvadž Hospodin přikázal vám, abyste nikoli touž cestou se nevracovali.
17. Nebude míti mnoho žen, kteréžby přiloudily k sobě mysl jeho, aniž příliš mnoho stříbra a zlata.
18. Když pak sedne na stolici království svého, vypíše sobě Deuteronomium zákona tohoto do knihy, vezma přípis od kněží pokolení levítského*.
19. A budeť míti při sobě, a čísti jej bude po všecky dny života svého, aby se naučil báti Hospodina Boha svého, a ostříhati slov, a obyčejů posvátných jeho, kteříž v zákoně přikázáni jsou.
20. Ani se pozdvihuj srdce jeho pýchou nad bratry jeho, aniž se uchyluj na pravo aneb na levo, aby za dlouhý čas kraloval, on, i synové jeho nad Israelem.

Kapitola 18.

Kněží a levítové jaké dědictví měli míti. 9. Ohavnosti pohanské zapovědíny. 15. Prorok veliký zaslíben.

1. Nebudou míti kněží a levítové, i všickni, kteříž z téhož pokolení jsou, dílu a dědictví s ostatním lidem israelským, nebo oběti Hospodinovy, i dary jeho jísti budou,
2. a nic jiného nevezmou z vladařství bratří svých: nebo Hospodin sám jest dědictví jejich, jakož mluvil jim.
3. Toto bude právo kněžím od lidu, i od těch, kteří obětují oběti: buďto že vola aneb ovci obětovali by, dají knězi plece, a žaludek*:
4. prvotiny obilí, vína, a oleje, a díl vlny z stříže ovec*.
5. Nebo jej vyvolil Hospodin Bůh tvůj ze všech pokolení tvých, aby stál, a sloužil jmenu Hospodinovu on, i synové jeho na věky.
6. Jestližeby vyšel levíta z některého města tvého ze všeho Israele, v kterémž bydlí, a chtělby přijíti, žádaje na místo, kteréžby vyvolil Hospodin,
7. sloužiti bude ve jmenu Hospodina Boha svého, jako všickni bratří jeho levítové, kteří státi budou toho času před Hospodinem.
8. Díl pokrmů týž vezme, jako i jiní: kromě toho, což v městě jeho z dědictví po otci jemu přísluší.
9. Když vejdeš do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, vy-

18) t. král sobě dá zhotoviti od kněží výpis zákona z knih Mojžíšových, aby jej znal, a dle něho se v kralování řídil.

3) V původním textu ještě přidáno jest: obojí čelist.

4) Kromě desátku mají Israelité dáti kněžím ještě prvotiny. Dle sv. Hieronyma záležely z 40—60ho dílu příjmů.

stříhej se, abys nenásledoval ohavností těch národů;

10. aniž buď nalezen u tebe, kterýžby očisťoval syna svého, neb dceru, veda [je] skrze oheň, aneb kterýžby se tázal hadačů, a šetřil snů, a štěbetání ptačího: aniž buď [u tebe] kouzedlník,

11. ani zaklínač, ani ještoby se s věštci neb hadači radil, aneb od mrtvých vyptával se na pravdu.

12. Nebo všecky tyto věci v ohavnosti má Hospodin, a pro takové hříchy zahladí je u vjití tvém.

13. Dokonalý budeš a bez poskvrny s Hospodinem Bohem svým.

14. Národové tito, jejichžto zemí vládnouti budeš, čarodějníků a hadačů poslouchají: ty pak od Hospodina Boha svého jináč vyučen jsi.

15. *Proroka* z národu tvého, a z bratří tvých, jako mne, vzbudí tobě Hospodin Bůh tvůj*: jeho poslouchati budeš,

16. jakož žádal jsi od Hospodina Boha svého na Horebu, když množství shromážděno bylo, a řekl jsi: Ať více neslyším hlasu Hospodina Boha svého, a ohně tohoto převelikého více neuhlídám, abych neumřel.

17. I řekl mi Hospodin: Dobřeť všecko mluvili.

18. Proroka vzbudím jim z prostředku bratří jejich, podobného tobě: a vložím slova má v ústa jeho, a bude mluviti k nim všecko, což mu přikáži.

19. Kdožby pak nechtěl slyšeti slov jeho, kteráž mluviti bude ve jmenu mém, já budu mstitelem.

20. Prorok pak, kterýžby pýchou nakažen jsa chtěl mluviti ve jmenu mém věci, kterýchž jsem já nepřikázal jemu, aby je pravil, aneb [mluvil-liby] ve jmenu cizích bohů, zabit bude.

21. Pakli díš sám v sobě: Kterak mohu poznati, kteréhož slova Hospodin nemluvil?

22. Toto budeš míti znamení: Cožby ve jmenu Hospodinovu prorok ten předpověděl, a nestalo se: toho Hospodin nemluvil, ale z pýchy mysli své to prorok smyslil: a protož nebudeš se ho báti.

Kapitola 19.

Oddělení měst útočištných. 10. Pomsta na svědka falešného.

1. Kdyžby zahladil Hospodin Bůh tvůj národy, jejichžto zemi tobě dá, a vládlbys jí, a bydlilbys v městech a v domích jejich:

2. tři města oddělíš sobě u prostřed země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě k vládnutí,

3. spravě pilně cestu: a na tři rovné díly všecku krajinu země rozdělíš: aby měl z blízka, kdo pro vraždu utíká, kamby se mohl uteci.

4. Toto bude právo vražedlníka utíkajícího, jehožto život zachován býti má: Kdoby zabil bližního svého nevěda, a o kom se dokazuje, že včera a před včerejškem žádné nenávisti k němu neměl:

5. ale, že šel s ním sprostně do lesa sekat dříví, a v sekání dřev sekera vypadla z ruky, a železo spadnouc z topořiště, přítele jeho udeřilo a zabilo: ten uteče do některého z měst svrchu pověděných, a živ bude:

6. aby snad přítel toho, jehož vylita jest krev, žalostí jsa hnut, nehonil, a nedohonil ho, jestližeby další cesta byla, a nezabil duše jeho, ješto není vinen smrtí: nebo není dokázáno, žeby kterou nenávist prvé měl k tomu, kterýž zabit jest.

7. Protož přikazuji tobě, abys tři města oddělil jedno od druhého zároveň vzdálí.

15) Místo toto vykládá se také o Kristu, proroku největším (Jan 6, 14. Skutk. ap. 3, 22; 7, 37.), jenž více nežli ostatní proroci podoben byl Mojžíšovi jako učitel, prostředník, vůdce, divotvorce a přítel Boží (4. Mojž. 12, 6—8.), i ho daleko převyšoval.

8. Když pak rozšíří Hospodin Bůh tvůj meze tvé, jakož přisáhl otcům tvým, a dá tobě všecku zemi, kterouž jim slíbil,

9. (jestliže však budeš ostříhati přikázaní jeho, a činiti, které věci dnes přikazuji tobě, abys miloval Hospodina Boha svého, a chodil po cestách jeho každého času) přidáš sobě jiná tři města, aby jich bylo s výš řečenými městy v počtu šest:

10. aby nebyla vylita krev nevinná, u prostřed země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, abys vládl jí, abys nebyl vinen krví.

11. Jestližeby pak kdo maje v nenávisti bližního svého, úklady činil životu jeho, a vstana zbilby ho, žeby umřel, a uteklby se do některého z svrchu pověděných měst:

12. pošlou starší města toho, a vezmou jej z místa útočištného, a vydají ho v ruku bližního [toho], jehož krev vylita jest, a umře.

13. Neslitуješ se nad ním, ale odejmeš nevinnou krev z Israele, aby dobře bylo tobě.

14. Nevezmeš a nepřeneseš mezníků bližního svého, kteréž položili předkové v vladařství tvém, kteréž Hospodin Bůh tvůj dá tobě v zemi, kterouž vezmeš k vládnutí.

15. Nebude státi svědek jeden proti někomu, jakýžbykoli byl to hřích aneb ohavnost: ale v ústech dvou, aneb tří svědků stane všeliké slovo.

16. Stál-liby svědek lživý proti člověku, žaluje naň přestoupení,

17. státi budou obadva, kteříž rozepři mají, před Hospodinem, před kněžmi a soudci, kteřížby za dnů těch byli.

18. A kdyžby co nejpilněji se vyptávajíce poznali, že svědek falešný mluvil proti bratru svému lež:

19. oplatí jemu, jakž umínil on bratru svému učiniti, a odejmeš zlé z prostředku sebe:

20. aby slyšíce to jiní, bázeň měli, a nikoli nesměli takových věcí činiti.

21. Nesmiluješ se nad ním, ale života za život, oka za oko, zubu za zub, ruky za ruku, nohy za nohu požádáš.

Kapitola 20.

Řád při tažení na vojnu, a při dobývání měst.

1. Vytáhneš-li na vojnu proti nepřátelům svým, a uzříš-li jezdce a vozy, a větší množství nepřátelského vojska, nežli ty máš, nebudeš se báti jich: nebo Hospodín Bůh tvůj s tebou jest, kterýž vyvedl tebe z země egyptské.

2. Kdyžby pak již nastávala bitva, státi bude kněz před spořádaným vojskem a takto mluviti bude k lidu:

3. Slyš, Israeli, vy dnes s nepřátely svými máte se bíti, nestrachuj se srdce vaše, nebojte se, neustupujte, aniž se jich lekejte;

4. nebo Hospodin Bůh váš u prostřed vás jest, a za vás proti nepřátelům bojovati bude, aby vás vysvobodil z nebezpečenství.

5. Vůdcové tak v každém houfě volati budou, aby vojsko to slyšelo: Který jest člověk, ješto vystavěl dům nový, a neposvětil ho? Ať jde, a navrátí se do domu svého, aby snad neumřel v boji, a jiný neposvětil ho.

6. Který jest člověk, ješto štípil vinici, a ještě neučinil, aby byla obecná, z nížby všechněm slušelo jísti? Ať jde, a navrátí se do domu svého: aby snad neumřel v boji, a jiný člověk konalby povinnost jeho.

7. Který jest člověk, ješto zasnoubil sobě manželku, a nepojal jí? Ať jde, a navrátí se do domu svého, aby snad neumřel v boji, a jiný člověk pojalby ji.

8. To pověděvše přidají ostatní věci, a mluviti budou k lidu: Který jest člověk bázlivý, a srdce lekavého? Ať jde a navrátí se do domu

svého, aby nestrašil srdce bratří svých, jako sám strachem předěšen jest.

9. A když umlknou vůdcové vojska, a učiní konec mluvení, jedenkaždý své houfy k bitvě připraví.

10. Jestliže kdy přistoupíš k dobývání města, podáš jemu nejprvé pokoje.

11. Jestliže přijme, a otevře tobě brány, všecken lid, který jest v něm, zachován bude, a sloužiti bude tobě pod daní.

12. Pakliby v smlouvu vejíti nechtělo, a počaloby proti tobě boj, dobývati budeš ho.

13. A kdyžby dal je Hospodin Bůh tvůj v ruku tvou, pobiješ všecko, což jest v něm pohlaví mužského, mečem,

14. kromě žen a dítek, hovad i jiných věcí, kteréž v městě jsou. Všecku loupež vojsku rozbituješ*, a jísti budeš z kořistí nepřátel svých, kteréžby Hospodin Bůh tvůj dal tobě.

15. Tak učiníš všem městům, kteráž velmi daleko od tebe jsou, a nejsou z těch měst, kteráž vezmeš k vládnutí.

16. Z těch měst, kteráž budou dána tobě, dokonce žádného nenecháš na živě:

17. ale pobiješ mečem, Hethea totižto, a Amorrhea, a Chananea, Ferezea, a Hevea, a Jebusea, jakož přikázal tobě Hospodin Bůh tvůj:

18. aby snad neučili vás činiti všech ohavností, kteréž oni činili bohům svým: a hřešilibyste proti Hospodinu Bohu svému.

19. Když oblehneš město za dlouhý čas, a ohradami obklíčíš, abys dobyl ho, neposekáš stromů, z nichž může se jísti, aniž máš sekerami vůkol pohubiti krajinu: nebo dřevo jest, a ne člověk, aniž může proti tobě rozmnožiti počet bojujících.

20. Jsou-li pak některá dříví neplodná, a planá, a k jiným potřebám způsobná, ta posekej, a udělej nástroje válečné, dokudž nedobudeš města, kteréž proti tobě bojuje.

Kapitola 21.

O člověku tajně zabitém. 10. O pojetí ženy zajaté. 16. O prvorozenství, že se z nemilých na milé přenášeti nemá. 18. O synu zpurném. 22. O pohřbu oběšeného na dřevě.

1. Kdyžby nalezeno bylo v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, tělo člověka zabitého, a nevěděloby se, kdoby byl vinen vraždou,

2. vyjdou starší, a soudcové tvoji, a měřiti budou od místa mrtvého těla ke všem vůkol městům zdálí,

3. a které poznají býti nejbližší z nich, starší města toho vezmou jalovici ze stáda, kteráž netáhla jho, ani země nekrojila radlicí,

4. a povedou ji do údoli ostrého a kamenitého, kteréž nikdy nebylo oráno, ani přijalo semene: a setnou na něm šíji jalovice.

5. I přistoupí kněží synové Lévi, kteréž vyvolí Hospodin Bůh tvůj, aby přisluhovali jemu, a dávali požehnání ve jmenu jeho, a k slovu jejich aby všeliký skutek, a cožkoli čistého neb nečistého jest, souzeno bylo.

6. I přijdou starší města toho k zabitému, a umyjí ruce své nad jalovicí, kteráž v údolí zabita jest,

7. a řeknou: Ruce naše nevylily krve této, aniž to oči naše viděly.

8. Milostiv buď lidu israelskému, jejž jsi vykoupil, Hospodine, a nepřičítej krve nevinné lidu svému israelskému. I odjata bude od nich vina krve:

9. ty pak budeš čist od krve nevinného, kteráž vylita jest, když učiníš, co přikázal Hospodin.

10. Kdyžbys vytáhl na vojnu proti nepřátelům svým, a dal by je Hospodin Bůh tvůj v ruce tvé, a vedlbys jaté,

11. a uzřelbys v počtu zajatých

14) t. rozdělíš spravedlivě mezi vojsko všecku kořist: ženy, děti, hovada i ostatní věci.

ženu pěknou, a zamilovalby ji, a chtělby ji míti za manželku,
12. uvedeš ji do domu svého: kteráž ostříhá sobě vlasy, a obřeže nehty,
13. a složí roucho, v kterémž jata jest: a seděci v domě tvém, plakati bude otce i matky své za jeden měsíc: a potom vejdeš k ní, a spáti budeš s ní, a bude manželkou tvou.
14. Pakliby se potom nelíbila tobě, propustíš ji svobodnou, aniž budeš moci prodati ji za peníze, ani utisknouti mocí: nebo jsi ponížil ji.
15. Měl-liby kdo dvě ženy, jednu milou, a druhou nemilou, a zplodily-liby z něho děti, a byl-liby syn nemilé prvorozený,
16. a chtěl-liby statek mezi syny své rozděliti: nebude moci syna milé učiniti prvorozeného, a předložiti jej synu nemilé:
17. ale syna nemilé uzná za prvorozeného, a dá jemu z těch věcí, kteréž má, všeho dvojnásob: nebo on jest počátek dětí jeho, a jemu přísluší prvorozenství.
18. Zplodil-liby člověk syna zpurného, a protivného, ještoby neposlouchal přikázaní otce neb mateře, a jsa trestán nechtělby poslouchati,
19. uchopí ho, a přivedou k starším města toho, a k bráně soudu,
20. a řeknou k nim: Syn náš tento protivný a zpurný jest, na napomínání naše nic nedbá, hledí žrání i smilstva a hodování:
21. kamením jej uhází lid města: a umře, abyste odjali zlé z prostředku vás, a všecken Israel slyše to aby se bál.
22. Kdyžby zhřešil člověk, žeby měl smrtí trestán býti, a odsouzen jsa na smrt, oběšenby byl na šibenici:
23. nezůstane tělo jeho na dřevě, ale v týž den pochován bude: nebo zlořečený jest od Boha, kdož visí na dřevě: a nikoli neposkvrníš [tak] země své, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě k vládnutí.

Kapitola 22.

Jak se k věcem bližního chovati. 13. Trest toho, kdo na poctivosti neprávě nařkl nevěstu svou, 22. cizoložníka a cizoložnice. 28. Též i toho, jenž násilí učinil panně svobodné.

1. Nepomineš vola aneb ovce bratra svého, když uhlídáš, že bloudí: ale přivedeš je k bratru svému,
2. byť pak nebyl blízký bratr tvůj, a byť ho i neznal: uvedeš je do domu svého, a budou u tebe, dokudžby jich nehledal bratr tvůj, a zase nevzal.
3. Též učiníš s oslem, i s rouchem, i se všelikou věcí bratra svého, kterážby se ztratila: nalezneš-li ji, nezanedbávej jí jako cizí.
4. Uzříš li osla bratra svého, neb vola, an padl na cestě, nepohrdneš, ale pozdvihneš ho s ním.
5. Neobleče se žena v roucho mužské, ani muž užívati bude roucha ženského: nebo ohavný před Bohem jest, kdo ty věci činí.
6. Jestliže chodě cestou nalezneš na stromu, aneb na zemi hnízdo ptačí, a matku sedící svrchu na mladých, aneb na vejcích: nevezmeš ji s mladými:
7. ale odletěti necháš, ptačátka vezma sobě: aby dobře bylo tobě, a abys za dlouhý čas živ byl.
8. Kdybys stavěl dům nový, uděláš zeď vůkol střechy: aby nebyla vylita krev v domu tvém, a bylbys vinen, kdyžby kdo upadl, a dolů se svalil.
9. Neposeješ vinice své druhým semenem: aby i semeno, kteréž jsi sil, i ty věci, kteréž se rodí z vinice, spolu posvěceny nebyly*.
10. Nebudeš orati spolu volem a oslem*.

---

9) t. abys snad nepřinesl prvotin úrod, z té špatné směsice rozličného semene pošlých, s ostatními užitky vinice neb zahrady své, do Svatyně.
10) Proto že osel, mdlejší jsa než vůl, nemohlby zároveň s volem táhnouti, a

11. Neoblečeš se v roucho, kteréž z vlny a ze lnu setkáno jest.
12. Provázky zděláš na podolku po čtyřech rozích pláště svého, jímž se odívati budeš.
13. Pojal-liby muž ženu, a potom mělby ji v nenávisti,
14. a hledalby příležitosti, kterakby jí odbyl, vyčítaje jí jmeno nejhorší, a řeklby: Ženu tuto pojal jsem, a všed k ní, nenalezl jsem ji pannou:
15. vezmou ji otec a matka její, a přinesou s sebou znamení panenství jejího k starším města, kteříž v bráně jsou*.
16. A dí otec: Dceru svou dal jsem muži tomuto za manželku: kterouž že má v nenávisti,
17. připisuje jí jmeno nejhorší, tak že praví: Nenalezl jsem dcery tvé pannou: a hle tato jsou znamení panenství dcery mé; i roztáhnou roucho před staršími města:
18. a starší města toho popadnou muže, a zbijí ho,
19. odsoudíce nad to ke stu lotů stříbra, kteréž dá otci děvečky: nebo uvedl jmeno nejhorší na pannu israelskou: a bude ji míti za manželku, a nebude ji moci propustiti po všecky dny života svého.
20. Jestliže pak pravda jest, což vytýká, a při děvečce není nalezeno panenství:
21. vyvrhou ji ven za dvéře domu otce jejího, a kamením ji uhází muži města toho, a umře, nebo dopustila se nešlechetnosti v Israeli, že smilnila v domu otce svého: a odejmeš zlé z prostředku sebe.
22. Bude-li spáti muž s manželkou druhého, obadva umrou, to jest cizoložník i cizoložnice: a odejmeť zlé z Israele.
23. Jestliže děvečku pannu zasnoubí muž, a nalezne-li ji někdo v městě, a ležeti bude s ní,
24. vyvedeš obadva k bráně města toho, a kamením uházeni budou: děvečka, že nekřičela, když byla v městě: a muž, že ponížil manželku bližního svého, a odejmeš zlé z prostředku sebe.
25. Pakliby na poli nalezl muž děvečku, kteráž jinému zasnoubena jest, a popadna leželby s ní, on umře sám:
26. děvečka nic trpěti nebude, aniž jest hodna smrti: nebo jako lotr povstává proti bratru svému, a vraždí život jeho, tak i tato děvečka trpěla.
27. Sama byla na poli: křičela, a žádný tu nebyl, kdoby vysvobodil ji.
28. Jestližeby nalezl muž děvečku pannu, kteráž nemá ženicha, a popadna leželby s ní, a věc přišlaby k soudu:
29. dá ten, kdož spal s ní, otci děvečky padesáte lotů stříbra, a bude míti ji za manželku, nebo ponížil ji: nebude moci propustiti ji po všecky dny života svého.
30. Nevezme člověk manželky otce svého, aniž odkryje přikrytí jejího.

Kapitola 23.

Kteří neměli do církve israelské připuštěni býti. 10. Israelští měli se všeliké nečistoty, 17. smilstva, 19. a na lichvu půjčování varovati. 21. Slibové Pánu Bohu učinění měli se časně plniti.

1. Nevejde kleštěnec s potřenými neb uťatými nároky, a s uřezaným údem mužským do církve Hospodinovy.
2. Nevejde nemanželský, to jest, z nevěstky zplozený, do církve Hospodinovy, až do desátého kolena.
3. Ammonitský, a Moabský také po desátém kolenu nevejdou do církve Hospodinovy na věky:
4. že nechtěli proti vám vyjíti s chlebem a vodou na cestě, když jste vyšli z Egypta: a že najali proti tobě Baláma, syna Beor z

přes svou sílu a moc bylby uhnán. Učí se tím přívětivosti a lítosti, netoliko aby k lidem, ale i k hovádkům prokazována byla náležitě a v čas slušný.

15) t. ku právu. Nebo tehdáž na veřejném místě před branou soudy držívali.

Mesopotamie syrské, aby zlořečil tobě.
5. I nechtěl Hospodin Bůh tvůj slyšeti Baláma, ale obrátil zlořečení jeho v požehnání tvé, proto že miloval tebe.
6. Neučiníš s nimi pokoje, aniž hledej jejich dobrého po všecky dny života svého na věky.
7. Nebudeš míti v ohavnosti Idumejského, nebo bratr tvůj jest: ani Egyptského, nebo jsi byl pohostinu v zemi jeho.
8. Kteří se z nich narodí, v třetím kolenu vejdou do církve Hospodinovy.
9. Kdyžbys vytáhl proti nepřátelům svým na vojnu, ostříhati se budeš od všeliké věci zlé.
10. Bude-li mezi vámi člověk, kterýžby poskvrněn byl nočním snem, vyjde ven ze stanů,
11. a nenavrátí se, dříve než se umyje vodou k večerou: a po západu slunce zase vejde do stanů.
12. Budeš míti vně za stany místo, na kteréžbys vycházel na potřebu přirozenou,
13. nesa kolík za pasem; a když sedneš, kopati budeš vůkol, a vyhrabanou zemí přikryješ to,
14. od čeho ti polehčeno; (nebo Hospodin Bůh tvůj chodí u prostřed stanů, aby vysvobodil tebe, a dal tobě nepřátely tvé) ať jsou stanové tvoji svatí, a žádné mrzkosti v nich ať není spatřino, aby neopustil tebe.
15. Nevydáš služebníka pánu jeho, kterýžby se k tobě utekl:
16. ale bydliti bude s tebou na místě, kteréžby se mu líbilo, a v některém městě tvém odpočine: nezarmucuj ho.
17. Nebude nevěstka z dcer israelských, ani smilník z synů israelských.
18. Nebudeš obětovati mzdy nevěstky, ani mzdy psa*, v domu Hospodina Boha svého, cožkoli jest to, což jsi slíbil: nebo ohavnost jest obé před Hospodinem Bohem tvým.
19. Nedáš bratru svému peněz na lichvu, ani obilí, ani kterékoli jiné věci:
20. ale cizímu. Bratru pak svému bez lichvy, toho, čehož potřebuje, půjčíš: aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj v každém skutku tvém v zemi, do kteréž vejdeš, abys jí vládl.
21. Když slib učiníš Hospodinu Bohu svému, nebudeš prodlévati splniti ho: nebo vyhledávati bude toho Hospodin Bůh tvůj: a budešli meškati, bude tobě počteno za hřích.
22. Jestliže nebudeš chtíti slíbiti, bez hříchu budeš.
23. Což pak jednou vyšlo ze rtů tvých, zachováš, a učiníš, jakož jsi slíbil Hospodinu Bohu svému, a z vlastní vůle, a ústy svými mluvil jsi.
24. Vejda do vinice bližního svého, jez hrozny, jak mnoho se ti bude líbiti: ven pak nevynášej s sebou.
25. Všel-libys do obilí přítele svého, natrháš klasů a rukou vymneš: ale srpem nebudeš žíti.

Kapitola 24.

O lístku zapuzení. 6. O základu, 14. placení dělníkům, 19. a zanechávání paběrků.

1. Pojal-liby člověk manželku, a měl by ji, a nenalezlaby milosti před očima jeho pro některou mrzkost: napíše lístek zapuzení, a dá v ruku její, a propustí ji z domu svého*;
2. a kdyžby vyšedši vdala se za druhého muže,
3. a ten také mělby ji v nenávisti, a dalby jí lístek zapuzení,

18) t. mzdy za hřích sodomský. To činívali pohané, jižto se za mzdu všelikému smilství oddávali, a z té mzdy svým bohům obětovali.

1) To propouštění manželky, Židům z příčiny tvrdosti srdce jejich od Mojžíše dopuštěné, nemá více místa mezi křesťany; viz Mat. 19, 3—9; 5, 31.

a propustilby jí z domu svého, aneb umřelby:

4. nebude moci první manžel zase vzíti ji za manželku: nebo poskvrněna jest, a ohavná učiněna jest před Hospodinem, abys neučinil, aby hřešila země tvá, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě k vládnutí.

5. Kdyžby pojal člověk nedávno ženu, nepůjdeť na vojnu, aniž na něj vzkládáno bude něco z obecné potřeby, ale prázdnost míti bude bez viny v domě svém, aby za jeden rok veselil se s manželkou svou.

6. Nevezmeš místo základu, spodního a svrchního žernovu*: nebo duši svou zastavil tobě.

7. Byl-liby postižen člověk ponoukaje bratra svého z synů israelských*, a prodav jej vzalby cenu [za něj], zabit bude, a odejmeš zlé z prostředku sebe.

8. Šetř se pilně, abys neupadl v ránu malomocenství, ale učiníš, cožkoli naučí tebe kněží levítského pokolení, vedlé toho, což jsem přikázal jim, a naplň to snažně.

9. Pamatujte, které věci učinil Hospodin Bůh váš Marii na cestě, když jste vycházeli z Egypta.

10. Když upomínati budeš bližního svého z některé věci, kterouž jest tobě dlužen, nevejdeš do domu jeho, abys základ odnesl:

11. ale státi budeš vně, a on tobě vynese, což bude míti.

12. Jestliže pak chudý jest, nebude přes noc u tebe základ,

13. ale hned vrátíš mu před západem slunce: aby spě v rouchu svém dobrořečil tobě, a mělbys spravedlnost před Hospodinem Bohem tvým.

14. Nezapřeš mzdy potřebného, a chudého bratra svého, aneb příchozího, kterýž s tebou bydlí v zemi, a v branách tvých jest:

15. ale téhož dne dáš jemu mzdu za práci jeho před západem slunce, nebo chudý jest, a tím zdržuje duši svou: aby nevolal proti tobě k Hospodinu, a počtenoby bylo tobě za hřích.

16. Nebudou usmrcováni otcové za syny, ani synové za otce, ale jedenkaždý za hřích svůj umře.

17. Nepřevrátíš soudu příchozího a sirotka, aniž vezmeš v základ roucha vdovy.

18. Pamatuj, že jsi sloužil v Egyptě, a vysvobodil tebe Hospodin Bůh tvůj odtud. Protož přikazuji tobě, abys činil tuto věc.

19. Kdyžbys žal obilí na poli svém, a zapomenulbys snopu, nevrátíš se, abys jej vzal; ale necháš, ať vezme příchozí, a sirotek, a vdova: aby požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj při všelikém díle rukou tvých.

20. Kdyžbys sbíral ovoce olivové, cožkoli zůstane na stromích, nevrátíš se, abys to sebral: ale necháš toho příchozímu, sirotku, a vdově.

21. Kdyžbys sbíral víno na vinici své, nesbéřeš pozůstalých paběrků, ale dostanou se k užitkům příchozího, sirotka, a vdovy.

22. Pamatuj, žes i ty sloužil v Egyptě, a protož přikazuji tobě, abys učinil tuto věc.

Kapitola 25.

O spravedlivém soudu. 6. O vzbuzení semene bratru svému. 13. O míře spravedlivé a pomstě nad Amalechitskými.

1. Bude-li pře mezi některými, a podaliby se na soudce: kohož uzří býti spravedlivého, tomu palmu spravedlivosti dají: kohož bezbožného, za bezbožného odsoudí.

2. Jestliže pak uzří, že ten, kdo zavinil, hoden jest bití: ať jej po-

6) Žádné věci nevezmeš do zástavy, bez níž bližní bez škody své v domě býti nemůže, jakož Israelští bez žernovu býti nemohli, jímž sobě každodenně, jak mnoho chleba k živnosti své potřebí měli, namleli, a pak napekli.

7) t. k prodání se do služby. Dle hebr. Kterýby bratra ukradl, a za služebníka užíval i dále prodal.

loží a před sebou káží bíti. Vedlé míry hříchu bude i počet ran:
3. ale tak, aby nebylo ran více než čtyřiceti: aby šeredně zedraný před očima tvýma neodšel bratr tvůj.
4. Nezavížeš úst vola vymínajícího na humně obilí tvé*.
5. Kdyžby bydlili bratří spolu: a jeden z nich umřelby bez dětí, žena mrtvého nevdá se za jiného: ale pojme ji bratr jeho, a vzbudí símě bratra svého:
6. a prvorozeného syna z ní nazůve jmenem jeho, aby nebylo vyhlazeno jmeno jeho z Israele.
7. Jestližeby pak nechtěl pojíti manželky bratra svého, kteráž právem k němu sluší, půjde žena ta k bráně města, a mluviti bude k starším, a řekne: Nechce bratr muže mého vzbuditi jmena bratra svého v Israeli: ani mne za manželku vzíti.
8. Ihned povolati ho dají, a otáží se ho. Jestliže odpoví: Nechci ji za manželku pojíti:
9. přistoupí žena k němu před staršími, a szuje střevíc z nohy jeho, a pline mu na tvář, a řekne: Tak se stane člověku, kterýž nevzdělává domu bratra svého.
10. A slouti bude jmeno jeho v Israeli, Dům szutého.
11. Měli-liby mezi sebou svár muži dva, a jeden proti druhému počalby se svářiti, a žena jednoho chtíc vytrhnouti muže svého z ruky silnějšího, vztáhlaby ruku, a uchopilaby hanbu jeho:
12. utneš ruku její, aniž se nakloníš jakým milosrdenstvím k ní.
13. Nebudeš míti v pytlíku rozličných závaží, většího a menšího:
14. aniž bude v domě tvém korec větší a menší.

4) Staří místo mlácení vyšlapávali obilí na humně dobytkem. Ve všem tom zákonodárství veliká se ukazuje dobrotivost a užilost; všudež se pamatuje na chudé, na vdovy a sirotky, na příchozí a pohostinné cizince; i dobytku se přeje, aby něčeho užil za práci svou.

15. Závaží budeš míti spravedlivé a pravé, a korec jednostejný a pravý budeš míti: abys za mnohý čas živ byl na zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě:
16. nebo v ohavnosti má Hospodin Bůh tvůj toho, kterýž takové věci činí, a protiví se všeliké nespravedlnosti.
17. Pamatuj, které věci učinil tobě Amalek na cestě, když jsi vycházel z Egypta:
18. kterak vyšel tobě v cestu, a zadní houfu tvého, kteříž ustavše seděli, pobil, když jsi ty byl hladem a prací ztrápen: a nebál se Boha.
19. Když tedy Hospodin Bůh tvůj dá tobě odpočinutí, a podmaní všecky vůkol národy, v zemi, kterouž tobě zaslíbil: zahladíš jmeno jeho pod nebem. Hlediž, abys nezapomínal.

Kapitola 26.

O obětování prvotin, 12. a desátků.

1. A když vejdeš do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, abys jí vládl, a obdržíš ji, a bydliti budeš v ní:
2. vezmeš ze všech úrod svých prvotiny, a vložíš do koše, a půjdeš na místo, kteréžby Hospodin Bůh tvůj vyvolil, aby tam vzýváno bylo jmeno jeho.
3. I přistoupíš k knězi, kterýž bude v těch dnech, a díš k němu: Vyznávám dnes před Hospodinem Bohem tvým, že jsem všel do země, kterouž s přísahou zaslíbil otcům našim, že ji dá nám.
4. A vezma kněz koš z ruky tvé, postaví ho před oltářem Hospodina Boha tvého:
5. a mluviti budeš před obličejem Hospodina Boha svého: Syrský protivil se otci mému, kterýž sstoupil do Egypta, a tam byl pohostinu v velmi maličkém počtu: i vzrostl v národ veliký a silný, a nesčíslného množství.
6. I trápili nás Egyptští, a su-

žovali, vzkládajíce [na nás] břemena nejtěžší:
7. i volali jsme k Hospodinu Bohu otců našich: kterýž vyslyšel nás, a vzhlédl na ponížení naše, a na práci, a úzkost naši,
8. a vyvedl nás z Egypta v ruce silné, a v rameni vztaženém, v převelikém strachu, v znameních, a zázracích:
9. a uvedl nás na místo toto, a dal nám zemi mlékem a strdí oplývající.
10. A protož nyní obětuji prvotiny úrod země, kterouž Hospodin dal mi. I necháš jich před obličejem Hospodina Boha svého, a pokloníš se Hospodinu Bohu svému.
11. A hodovati budeš ve všech dobrých věcech, kteréžby Hospodin Bůh tvůj dal tobě, i domu tvému, ty, i levíta, i příchozí, kterýž s tebou jest.
12. Kdyžbys vyplnil desátek ze všech úrod svých, léta třetího desátků, dáš levítovi, a příchozímu, a sirotku, a vdově, aby jedli v branách tvých, a nasyceni byli:
13. a budeš mluviti před obličejem Hospodina Boha svého: Vynesl jsem, což posvěceného bylo, z domu mého, a dal jsem to levítovi, a příchozímu, a sirotku, a vdově, jakož jsi mi přikázal: nepřestoupil jsem přikázaní tvých, aniž jsem zapomenul na rozkázaní tvé,
14. nejedl jsem z těch věcí v smutku svém, aniž jsem oddělil jich v jakékoli nečistotě, aniž jsem vynaložil něco z nich v pohřební věci. Uposlechl jsem hlasu Hospodina Boha mého, a učinil jsem všecko, jakož jsi mi přikázal.
15. Popatřiž z Svatyně své, a z vysokého nebeského příbytku, a požehnej lidu svému israelskému, a zemi, kterouž jsi dal nám, jakož jsi přisáhl otcům našim, zemi oplývající mlékem a strdí.
16. Dnes Hospodin Bůh tvůj přikázal tobě, abys činil přikázaní tato, i soudy: a abys ostříhal, a naplnil je z celého srdce svého, a z celé duše své.
17. Hospodina jsi vyvolil dnes, aby byl tobě za Boha, a abys chodil po cestách jeho, a ostříhal posvátných řádů jeho, a přikázaní, i soudů, a abys poslouchal rozkázaní jeho.
18. A Hospodin vyvolil tebe dnes, abys byl jemu lid zvláštní, jakož mluvil tobě: a abys ostříhal všech přikázaní jeho:
19. a aby vyvýšil tebe nade všecky národy, kteréž stvořil, k chvále, a jmenu, a slávě své: abys byl lid svatý Hospodinu Bohu svému, jakož mluvil.

Kapitola 27.

O vyzdvižení kamení a vzdělání oltáře za Jordánem. 9. Napomenutí k ostříhání zákona. 15. Zlořečenství na přestupníky jeho.

1. Přikázal pak Mojžíš, a starší israelští lidu, řkouce: Ostříhejte všelikého přikázaní, kteréž přikazuji vám dnes.
2. A když přejdete přes Jordán do země, kterouž Hospodin tvůj dá tobě, vyzdvihneš veliké kameny, a vápnem ohladíš je,
3. abys mohl na nich napsati všecka slova zákona tohoto, když přejdeš Jordán: abys všel do země, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě, do země mlékem a strdí oplývající, jakož přisáhl otcům tvým.
4. Když tedy přejdete Jordán, vyzdvihněte kameny, kteréž já dnes přikazuji vám, na hoře Hebal, a uhladíš je vápnem:
5. a vzděláš tam oltář Hospodinu Bohu svému, z kamenů, kterýchž železo nedotklo se,
6. a z kamení netesaného, a nevyhlazeného: a obětovati budeš na něm oběti zápalné Hospodinu Bohu svému:
7. a obětovati budeš oběti pokojné, a jísti budeš tam, i hodovati před Hospodinem Bohem svým.

8. A napíšeš na kameních všecka slova zákona tohoto zřetedlně a světle.
9. I řekli Mojžíš, a kněží levítského pokolení ke všemu Israelovi: Pozoruj, a slyš, Israeli: dnes učiněn jsi lidem Hospodina Boha svého:
10. poslouchati budeš hlasu jeho, a činiti budeš přikázaní, a spravedlnosti, kteréž já přikazuji tobě.
11. I přikázal Mojžíš lidu v ten den, řka:
12. Tito stanou na hoře Garizim, aby dobrořečili lidu, když přejdete Jordán: Simeon, Lévi, Júdas, Issachar, Josef, a Benjamin.
13. A naproti stanou tito, aby zlořečili na hoře Hebal: Rúben, Gád, a Aser, a Zabulon, Dan, a Neftali.
14. I mluviti budou levítové, a řeknou ke všem mužům israelským, vysokým hlasem:
15. Zlořečený člověk, kterýž dělá rytinu, a slitinu, ohavnost Hospodinu, dílo rukou řemeslníků, a postaví ji v skrytě. I odpoví veškeren lid, a dí: Amen.
16. Zlořečený, kterýž nectí otce svého, a matky. I řekne veškeren lid: Amen.
17. Zlořečený, kterýž přenáší mezníky bližního svého. I řekne veškeren lid: Amen.
18. Zlořečený, kdož činí, aby bloudil slepý po cestě. I řekne veškeren lid: Amen.
19. Zlořečený, kdož převrací soud příchozího, sirotka, a vdovy. I řekne veškeren lid: Amen.
20. Zlořečený, kdož spí s manželkou otce svého, a odkrývá přikrytí lůžka jeho. I řekne veškeren lid: Amen.
21. Zlořečený, kdož spí s kterýmkoli hovadem. I řekne veškeren lid: Amen.
22. Zlořečený, kdož spí s sestrou svou, dcerou otce svého, neb matky své. I řekne veškeren lid: Amen.
23. Zlořečený, kdož spí s švegruší svou. I řekne veškeren lid: Amen.
24. Zlořečený, kdožby tajně zabil bližního svého. I řekne veškeren lid: Amen.
25. Zlořečený, kdož béře dary, aby zabil duši krve nevinné. I řekne veškeren lid: Amen.
26. Zlořečený, kdož nezůstává v řečech zákona tohoto, aniž jich v skutku plní. I řekne veškeren lid: Amen.

Kapitola 28.

Požehnání plnitelům zákona slíbeno, 15. a zlořečení na přestupníky jeho.

1. Jestliže pak uposlechneš hlasu Hospodina Boha svého, abys činil, a ostříhal všech přikázaní jeho, kteráž já tobě přikazuji dnes, učiní tebe Hospodin Bůh tvůj povýšenějšího nade všecky národy, kteříž bydlí na zemi.
2. A přijdou na tebe všecka požehnání tato, a uchopí tebe: však jestliže budeš poslouchati přikázaní jeho.
3. Požehnaný ty v městě, a požehnaný na poli.
4. Požehnaný plod života tvého, i úroda země tvé, i plod hovad tvých, stáda skotů tvých, a chlévové ovcí tvých.
5. Požehnané stodoly tvé, a požehnané ostatní věci tvé*.
6. Požehnaný budeš ty vcházeje i vycházeje.
7. Dá Hospodin, že nepřátelé tvoji, kteříž povstávají proti tobě, padnou před obličejem tvým: jednou cestou přijdou proti tobě, a sedmi utekou před tebou.
8. Vypustí Hospodin požehnání na sklepy tvé, a na všecky skutky rukou tvých: a požehná tobě v zemi, kterouž vezmeš.
9. Vzbudí tě Hospodin sobě v

5) Hebr. požehnaný koš tvůj, i díže tvá, t. hojnost ovoce i obilí, z něhožbys pekl, vždy míti budeš.

lid svatý, jakož přisáhl tobě: jestliže budeš ostříhati přikázaní Hospodina Boha svého, a budeš choditi po cestách jeho.

10. A uzří všickni národové země, že jmeno Hospodinovo vzýváno jest nad tebou, a báti se budou tebe.

11. Učiní Hospodin, že budeš míti hojnost všeho dobrého, plodu života svého, i plodu hovad svých, úrody země tvé, kterouž přisáhl Hospodin otcům tvým, že ji dá tobě.

12. Otevře Hospodin poklad svůj nejlepší, nebe, aby vydalo déšť zemi tvé časem svým: a požehná všechněm skutkům rukou tvých. A půjčovati budeš národům mnohým, a sám od žádného nic nebudeš se vypůjčovati.

13. Ustanoví tebe Hospodin za hlavu, a ne za ocas: a budeš vždycky svrchu, a ne vespod: jestliže však poslouchati budeš přikázaní Hospodina Boha svého, kteráž já přikazuji tobě dnes, a budeš-li ostříhati, a činiti je,

14. a jestliže neuchýlíš se od nich, ani na pravo, ani na levo, a nebudeš-li následovati bohů cizích, ani ctíti jich.

15. Jestliže pak nebudeš chtíti poslouchati hlasu Hospodina Boha svého, abys ostříhal [ho], a činil všecka přikázaní jeho, a řády posvátné, kteréž já přikazuji tobě dnes: přijdou na tebe všecka zlořečení tato, a zachvátí tebe.

16. Zlořečený budeš v městě, zlořečený na poli.

17. Zlořečená stodola tvá, a zlořečené ostatní věci tvé,

18. Zlořečený plod života tvého, i úroda země tvé, skoty volů tvých, i stáda ovcí tvých.

19. Zlořečený budeš vcházeje, a zlořečený vycházeje.

20. Pošle Hospodin na tebe hlad a lačnost, a trestání na všecky skutky tvé, kteréž ty budeš činiti: dokudž nesetře tebe, a nezahladí rychle, pro nálezky tvé nejhorší, v nichžto opustil jsi mne.

21. Přidejž tobě Hospodin mor, dokavadž nevyplení tebe z země, do kteréž vejdeš, abys jí vládl.

22. Raň tebe Hospodin chudobou, zimnicí a zimou, pálivostí a vedrem, a povětřím porušeným i rzí, a protiv se [tobě], dokudž nezahyneš.

23. Budiž nebe, kteréž nad tebou jest, měděné: a země, po kteréž šlapáš, železná.

24. Dejž Hospodin místo deště zemi tvé prach, a s nebe ať sstoupí na tebe popel*, dokudž nebudeš potřín.

25. Dejž tebe Hospodin, abys padl před nepřátely svými: jednou cestou vyjdi proti nim, a sedmi utíkej, a rozptýlen buď po všech královstvích země,

26. a buď tělo tvé mrtvé za pokrm všemu ptactvu nebeskému, a šelmám země: a nebuď, kdoby jich odehnal.

27. Raň tebe Hospodin vředem egyptským, v částku těla, kterouž lejna vycházejí, prašivinou také i svrabem: tak abys nemohl uléčen býti.

28. Raň tebe Hospodin pominutím smyslu, i slepotou, i vzteklostí mysli,

29. a makej o poledni, jako maká slepý ve tmě, a nespravuj cest svých. A po všeliký čas snášej pohanění, a buď utiskán násilím, aniž měj, kdoby vysvobodil tebe.

30. Manželku pojmi, a jiný ať spí s ní. Dům vystavěj, a nebydli v něm. Štípiž vinici, a nesbírej na ní.

31. Vůl tvůj zabit buď před tebou, a nejez z něho. Osel tvůj vzat buď před obličejem tvým, a nebuď navrácen tobě. Ovce tvé ať se dají nepřátelům tvým, a nebuď, kdoby tobě pomohl.

32. Synové tvoji, a dcery ať jsou vydáni jinému lidu, aby to viděly oči tvé, a umdlívaly patříce na ně celý den, a nebuď síly v ruce tvé.

33. Úrody země tvé, a všecky

---

24) t. ať jest největší sucho.

práce tvé, ať sní lid, kteréhož neznáš, a buď vždycky pohanění trpě, a potlačený po všecky dny,

34. a omámený od strachu těch věcí, kteréž viděti budou oči tvé.

35. Raň tebe Hospodin vředem nejhorším na kolenou, i na lýtkách, a ať nemůžeš uzdraven býti od paty nohy až do vrchu hlavy tvé.

36. Zavede tebe Hospodin i krále tvého, kteréhož ustanovíš nad sebou, do národu, kteréhož neznáš ty, ani otcové tvoji: a sloužiti budeš tam bohům cizím, dřevu, a kameni.

37. A budeš, jsa zkažený, v přísloví, a v rozprávku všechněm národům, do kterýchž uvede tebe Hospodin.

38. Mnoho semene vhodíš do země, a málo shromáždíš: nebo kobylky sežerou všecko.

39. Vinici štípíš, a budeš kopati: a nebudeš vína píti, aniž budeš co sbírati z ní: nebo zkažena bude červy.

40. Olivy míti budeš ve všech končinách svých, a nebudeš se pomazovati olejem: nebo sprchnou*, a zkazí se.

41. Syny zplodíš i dcery, a nebudeš jich požívati: nebo zavedeni budou do zajetí.

42. Všecky stromy tvé, i úrody země tvé, rez zkazí.

43. Příchozí, kterýž s tebou bydlí v zemi, vystoupí nad tebe, a bude vyšší: ty pak dolů sstoupíš, a budeš nižší.

44. On půjčovati bude tobě, a ty nebudeš půjčovati jemu. On bude za hlavu, a ty budeš za ocas.

45. A přijdou na tebe všecka zlořečenství tato, a stíhajíce zachvátí tebe, až zahyneš: nebo jsi neuposlechl hlasu Hospodina Boha svého, aniž jsi zachoval přikázaní jeho, a posvátných řádů, kteréž přikázal tobě.

46. A budou na tobě znameními, a zázraky, i na semeni tvém až na věky:

47. proto že jsi nesloužil Hospodinu Bohu svému v radosti, a srdce veselí, pro hojnost všech věcí:

48. budeš sloužiti nepříteli svému, kteréhož pošle na tebe Hospodin, v hladu, a žízni, a nahotě, a všelikém nedostatku: a vloží jho železné na šíji tvou, dokudž tebe nesetře.

49. Přivede na tebe Hospodin národ z daleka, a od posledních končin země, jako letí orlice s prudkostí: jehožto jazyku nebudeš moci rozuměti:

50. národ nejnestydatější, kterýžby neuctil starce, aniž se slitoval nad dítětem,

51. a sežral plod dobytků tvých, i úrody země tvé: dokudž nezahyneš, a nezanechal tobě pšenice, vína, a oleje, skotů volů, a stád ovcí: dokudžby tebe nezkazil,

52. a nepotřel ve všech městech tvých, a nebyly zkaženy zdi tvé pevné a vysoké, v nichž měl jsi doufání, ve vší zemi tvé. Obležen budeš v branách tvých ve vší zemi své, kterouž dá tobě Hospodin Bůh tvůj:

53. a jísti budeš plod života svého, a maso synů svých, i dcer svých, kteréž dá tobě Hospodin Bůh tvůj, v úzkosti a v zpuštění, kterýmž potlačí tebe nepřítel tvůj.

54. Člověk rozmazaný v tobě, a velmi rozkošný, záviděti bude bratru svému, i manželce, kteráž spí v lůnu jeho*,

55. aby nedal jim z masa synů svých, kteréž jísti bude: proto že nic jiného nemá v obležení a v nouzi, kterouž zhubí tebe nepřátelé tvoji ve všech branách tvých.

56. Žena útlá a rozmazaná, kteráž po zemi choditi nemohla, ani na nohu došlapovati pro rozkoš a rozmazanost přílišnou, záviděti bude muži svému, kterýž spí v lůnu jejím, masa syna a dcery své,

---

40) t. opadnou před časem olivky či olivové jahůdky, z nichž by se měl olej tlačiti.

54) Dolož: a jísti bude tajně —

57. a nečistoty šlemků, ježto vycházejí z prostředku třísel jejích, i dětí, kteréž se v touž hodinu narodily: nebo jísti je budou tajně pro nedostatek všech věcí v obležení a zpuštění, kterýmž potlačí tebe nepřítel tvůj v branách tvých.

58. Nebudeš-li ostříhati, a činiti všech slov zákona tohoto, kteráž napsána jsou v této knize, a nebudeš-li se báti jmena jeho slavného a hrozného, to jest, Hospodina Boha svého:

59. rozmnoží Hospodin rány tvé, i rány semene tvého, rány veliké, a trvanlivé, a nemoci nejhorší, a ustavičné.

60. A obrátí na tebe všecka soužení egyptská, kterých jsi se bál, a přidrží se tebe:

61. nad to i všecky nemoci, a rány, kteréž nejsou psány v knize zákona tohoto, uvede Hospodin na tebe, dokudž tebe nepotře:

62. a zůstane vás málo v počtu, ješto prvé byli jste jako hvězdy nebeské pro množství, nebo neposlouchal jsi hlasu Hospodina Boha svého.

63. A jako prvé veselil se Hospodin nad vámi, dobře vám čině, a vás rozmnožuje: tak se veseliti bude, když vás bude kaziti a podvraceti, abyste vypleněni byli z země, do kteréž vcházíš, abys jí vládl.

64. Rozptýlí tebe Hospodin mezi všecky národy, od konce země, až do končin jejich: a sloužiti budeš tam bohům cizím, kterýchž ty neznáš ani otcové tvoji, dřevům, a kamenům.

65. Také mezi těmi národy neodpočineš, aniž bude míti odpočinutí spodek nohy tvé. Nebo dá tobě Hospodin tam srdce lekavé, a oči pošlé, a duši utrápenou žalostí:

66. a bude život tvůj jako zavěšený před tebou. Báti se budeš v noci i ve dne, a nebudeš věřiti životu svému*.

67. Ráno díš: Kdo mi dá večer? a u večer: Kdo mi dá ráno? pro strach srdce svého, jímž se lekati budeš, a pro ty věci, kteréž svýma očima uzříš.

68. Zase tě zavede Hospodin na lodích do Egypta, cestou, o kteréž řekl tobě, abys jí více neviděl. Tam prodáván budeš nepřátelům svým, za služebníky a děvky, a nebude, kdoby koupil.

Kapitola 29.

Obnovení smlouvy.

1. Tato jsou slova úmluvy, kterouž přikázal Hospodin k Mojžíšovi, aby učinil s syny israelskými v zemi moabské: mimo onu úmluvu, kterouž s nimi učinil na Horeb.

2. I svolal Mojžíš všecken lid israelský, a řekl k nim: Vy jste viděli všecky věci, kteréž učinil Hospodin před vámi v zemi egyptské Faraonovi, a všem služebníkům jeho, i vší zemi jeho,

3. zkušování veliká, kteráž viděly oči tvé, znamení ta, a zázraky veliké velmi,

4. a nedal vám Hospodin srdce rozumného, a očí vidících, a uší, kteréž mohou slyšeti, až do tohoto dne.

5. Vedl vás čtyřiceti let po poušti: neotřela se roucha vaše, aniž obuv noh vašich vetchostí zkažena jest.

6. Chleba jste nejedli, vína, a opojného nápoje jste nepili: abyste poznali, že já jsem Hospodin Bůh váš.

7. A přišli jste na toto místo: a vytáhl Sehon král Hesebon a Og král Básan, proti nám k boji. A pobili jsme je,

8. a vzali jsme zemi jejich, a dali jsme, aby vládli jí Rúben, a Gád, a polovice pokolení Manassesova.

9. Ostříhejtež tedy slov úmluvy

66) t. život tvůj bude nebezpečně jako na nitce viseti, a nebudeš ani v noci ani ve dne svým živobytím jist.

této, a plňte je: abyste rozuměli všechněm věcem, kteréž činíte.
10. Vy všickni dnes stojíte před Hospodinem Bohem vaším, knížata vaše, a pokolení, a starší, a učitelé, všecken lid israelský,
11. děti i ženy vaše, i příchozí, kterýž s tebou bydlí v staních, krom těch, kteříž dříví sekají, a těch, kteříž nosí vodu,
12. abys chodil v úmluvě Hospodina Boha svého, a v přísaze, kterouž dnes Hospodin Bůh tvůj činí s tebou:
13. aby tě vzbudil sobě v lid, a on byl Bůh tvůj, jakož mluvil tobě, a jakož přisáhl otcům tvým, Abrahamovi, Isákovi, a Jakobovi.
14. Aniž s vámi samými já tuto úmluvu činím, a tyto přísahy tvrdím,
15. ale se všemi přítomnými, i nepřítomnými.
16. Nebo vy víte, kterak jsme bydlili v zemi egyptské, a kterak jsme prošli prostředkem národů, skrze kteréž jdouce,
17. viděli jste ohavnosti a nečistoty, to jest, modly jejich, dřevo a kámen, stříbro a zlato, kteréž ctili.
18. Aby snad nebyl mezi vámi muž aneb žena, čeleď aneb pokolení, jehožto srdce odvráceno jest dnes od Hospodina Boha našeho: aby šel, a sloužil bohům těch národů, a bylby mezi vámi kořen plodící žluč a hořkost.
19. A kdyžby uslyšel slova přísahy této, dobrořečilby sobě v srdci svém, řka: Pokoj bude mi, a budu choditi v nepravosti srdce svého: a strávilaby opilá žíznivou*,
20. a Hospodin neodpustilby jemu: ale tehdáž co nejvíce zapálila by se prchlivost jeho, a horlivost proti člověku tomu, a usadilaby se na něm všecka zlořečenství, kteráž psána jsou v této knize: a vyhladilby Hospodin jmeno jeho pod nebem,
21. a zkazilby jej do zahynutí ze všech pokolení israelských, vedlé zlořečení, kteráž v knize zákona tohoto, a úmluvy [této] obsažena jsou.
22. A řekne potomní pronárod, a synové, kteříž se potom narodí, i cizozemci, kteříž zdaleka přijdou, vidouce rány země té, a nemoci, jimiž trápilby ji Hospodin,
23. sirou a horkostí soli ji vypáliv, tak aby víc nebyla posívána, ani co zeleného plodila, rovně jako podvrácena jest Sodoma, a Gomorrha, Adama a Seboim, kteréž podvrátil Hospodin v hněvu a prchlivosti své.
24. I řeknou všickni národové: Proč tak učinil Hospodin zemi této? Kteraký jest to hněv prchlivosti jeho nesmírný?
25. I odpovědí: Protože opustili úmluvu Hospodinovu, kterouž učinil s otci jejich, když vyvedl je z země egyptské:
26. a sloužili bohům cizím, a klaněli se jim, kterýchž neznali, a ku kterým nebyli připsáni:
27. proto rozhněvala se prchlivost Hospodinova na zemi tuto, tak že uvedl na ni všecka zlořečení, kteráž v této knize zapsána jsou:
28. a vyvrhl je z země jejich v hněvu, a v prchlivosti, a v rozhněvání velikém, a uvrhl je do země cizí, jakož se dnes ukazuje.
29. Skryté věci jsou to, Hospodina Boha našeho: kteréž zjevné jsou nám i synům našim až na věky, abychom plnili všecka slova zákona tohoto.

Kapitola 30.

Mojžíš slibuje milost kajícím. 11. Učí, že přikázaní Boží nejsou nemožná.

1. Když tedy přijdou na tě všecky řeči tyto, požehnání, aneb zlořečení, kteréž jsem předložil před obličejem tvým: a veden

19) t. a člověk ten, jsa jako bylina jedem opojená, nakazilby jiné, jedu modlářství ještě prázdné.

jsa lítostí srdce svého mezi všemi národy, do kterýchžby rozptýlil tebe Hospodin Bůh tvůj,

2. obrátilbys se zase k němu, a poslouchalbys jeho přikázaní, jakož já dnes přikazuji tobě, s syny svými, z celého srdce svého, a z celé duše své:

3. přivede zase Hospodin Bůh tvůj zajaté tvé, a smiluje se nad tebou, a opět shromáždí tebe ze všech národů, mezi kteréž tě prvé rozptýlil.

4. Bys k stežejem nebeským byl rozptýlen, odtud tebe zase vytáhne Hospodin Bůh tvůj,

5. a pojme tě, a uvede do země, kterouž vládli otcové tvoji, a obdržíš ji: a žehnaje tobě, učiní, abys byl v větším počtu, nežli byli otcové tvoji.

6. Obřeže Hospodin Bůh tvůj srdce tvé, i srdce semene tvého: abys miloval Hospodina Boha svého z celého srdce svého, a z celé duše své, abys mohl živ býti.

7. Všecka pak zlořečení tato obrátí na nepřátely tvé, a na ty, kteříž v nenávisti mají tebe, a protiví se tobě.

8. Ty pak navrátíš se, a budeš poslouchati hlasu Hospodina Boha svého: a činiti budeš všecka přikázaní, kteráž já přikazuji tobě dnes:

9. i učiní Hospodin Bůh tvůj tebe hojného ve všech skutcích rukou tvých, v plodu života tvého, i v plodu dobytků tvých, v úrodě země tvé, a v hojnosti všech věcí. Nebo navrátí se Hospodin, aby se radoval nad tebou ve všech dobrých věcech, jakož se radoval nad otci tvými:

10. jestliže však budeš poslouchati hlasu Hospodina Boha svého, a budeš-li ostříhati přikázaní jeho a posvátných řádů, kteříž v tomto zákoně napsáni jsou: a navrátíš-li se k Hospodinu Bohu svému celým srdcem svým, a celou duší svou.

11. Přikázaní toto, kteréž já přikazuji tobě dnes, není nad tebou, ani daleko položeno,

12. ani na nebi postaveno, abys mohl říci: Kdo z nás může do nebe vstoupiti, aby snesl je k nám, a abychom slyšeli je a skutkem naplnili?

13. aniž jest za mořem položeno, abys se vymlouval, a řekl: Kdo z nás bude moci přeplaviti se za moře, a je až k nám donésti: abychom mohli slyšeti, a činiti, což přikázáno jest?

14. ale velmi blízko tebe jest řeč, v ústech tvých, a v srdci tvém, abys činil ji.

15. Znamenej, že jsem dnes předložil před obličejem tvým život a dobré, a naproti tomu, smrt a zlé:

16. abys miloval Hospodina Boha svého, a chodil po cestách jeho, a ostříhal přikázaní jeho, i obyčejů posvátných, i soudů: a živ byl, a aby rozmnožil tebe, a požehnal tobě v zemi, do kteréž vejdeš, abys vládl jí.

17. Jestliže pak odvrátí se srdce tvé, a nebudeš chtíti poslouchati, a bludem jsa oklamán klaněti se budeš bohům cizím, a sloužiti jim:

18. předpovídám tobě dnes, že zahyneš, a za malý čas zůstaneš v zemi, do kteréžto přejda Jordán, vejdeš, abys vládl jí.

19. Svědky vzývám dnes nebe i zemi, že jsem předložil vám život i smrt, požehnání i zlořečení. Vyvoliž tedy život, abys i ty živ byl, i símě tvé:

20. a miloval Hospodina Boha svého, a poslouchal hlasu jeho, a přidržel se ho (nebo on jest život tvůj, a dlouhost dnů tvých): abys bydlil v zemi, pro kterouž přisáhl Hospodin otcům tvým, Abrahamovi, Isákovi, Jakobovi, aby ji dal jim.

Kapitola 31.

Postavení Josue na místo Mojžíšovo. 9. Sepsání knih zákona, 24. a schování jich.

1. Odšel tedy Mojžíš, a mluvil všecka slova tato ke všemu Israelovi,

2. a řekl k nim: Ve stu dvacíti letech jsem dnes, nemohuť více vycházeti a vcházeti, zvláště poněvadž i Hospodin řekl mi: Nepřejdeš Jordánu tohoto.
3. Hospodin tedy Bůh tvůj půjde před tebou: a on zahladí všecky národy tyto před obličejem tvým, a vládnouti budeš jimi: a Josue tento půjde před tebou, jakož mluvil Hospodin.
4. I učiní Hospodin jim, jako učinil Sehonovi a Ogovi, králům amorrhejským, a zemi jejich, a zahladí je.
5. Když tedy i ty dá vám, tak učiníte jim, jakož jsem přikázal vám.
6. Zmužile čiňte, a posilňte se: nebojte se, ani se nelekejte, když je uzříte: nebo Hospodin Bůh tvůj, onť jest vůdce tvůj, a neopustí, ani zanechá tebe.
7. I povolal Mojžíš Josue, a řekl jemu přede vším Israelem: Posilniž sebe, a budiž silný: nebo ty uvedeš lid tento do země, kterouž dáti přisáhl Hospodin otcům jejich, a ty mu ji losem rozdělíš.
8. A Hospodin, kterýž jest vůdce váš, on bude s tebou: neopustí, ani zanechá tebe: neboj se, ani se strachuj.
9. Sepsal tedy Mojžíš zákon tento, a dal jej kněžím synům Lévi, kteříž nesli archu úmluvy Hospodinovy, i všechněm starším israelským.
10. A přikázal jim, řka: Po sedmi letech, v létu odpuštění, na slavnost stánků,
11. když se sejdou všickni z Israele, aby se ukázali před obličejem Hospodina Boha tvého na místě, kteréžby vyvolil Hospodin, čísti budeš slova zákona tohoto přede vším Israelem, aby slyšeli,
12. když se spolu sejde veškeren lid, muži i ženy, dítky i příchozí, kteříž jsou v branách tvých: aby slyšíce učili se, a báli se Hospodina Boha vašeho, a ostříhali, a plnili všecky řeči zákona tohoto.
13. Synové také jejich, kteříž nyní nevědí, aby mohli slyšeti, a báli se Hospodina Boha svého po všecky dny, v nichžto bydliti budou v zemi, do kteréž vy jdete, abyste přejdouce Jordán, obdrželi ji.
14. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Aj blízko jsou dnové smrti tvé: povolej Josue, a stůjte v stánku svědectví, ať přikáži jemu. Šli tedy Mojžíš a Josue, a stáli v stánku svědectví:
15. i ukázal se tam Hospodin v sloupě oblakovém, kterýž stál ve dveřích stánku.
16. I řekl Hospodin k Mojžíšovi: Aj ty spáti budeš s otci svými, a lid tento povstana smilniti bude po bozích cizích v zemi, do kteréž vchází, aby bydlil v ní: tam opustí mne, a zruší úmluvu, kterouž jsem učinil s ním.
17. A rozhněvá se prchlivost má proti němu v ten den: a opustím jej, a skryji tvář svou od něho, a bude sežrán: přijdou na něj všecky zlé věci, a soužení, tak že dí v ten den: V pravdě že není Bůh se mnou, přišly na mne tyto zlé věci.
18. Já pak schovám, a skryji tvář svou v ten den, pro všecky zlé věci, kteréž činil, že následoval bohů cizích.
19. Nyní tedy napište sobě píseň tuto, a učte ji syny israelské: aby z paměti uměli, a ústy zpívali, a aby mi byla píseň tato za svědectví mezi syny israelskými.
20. Nebo uvedu jej do země, pro kterouž jsem přisáhl otcům jeho mlékem a strdí oplývající. A když budou jísti, a nasytí se, a ztuční, odvrátí se k bohům cizím, a sloužiti budou jim: a budou mi utrhati, a zruší úmluvu mou.
21. Když přijdou na něj zlé věci mnohé, a soužení, odpoví mu píseň tato na svědectví, kteráž nikdy nepřijde v zapomenutí od úst semene jeho. Nebo vím myšlení jeho, co bude činiti dnes, prvé

nežli uvedu jej do země, kterouž jsem mu zaslíbil.
22. Napsal tedy Mojžíš píseň i učil jí syny israelské.
23. I přikázal Hospodin Josue synu Nun, a řekl: Posilniž se, a buď silný: nebo ty vyvedeš syny israelské do země, kterouž jsem slíbil, a já budu s tebou.
24. Když tedy napsal Mojžíš slova zákona tohoto v knize a dokonal je:
25. přikázal levítům, kteříž nosili archu úmluvy Hospodinovy, řka:
26. Vezměte knihu tuto, a položte ji na straně archy úmluvy Hospodina Boha vašeho, aby byla tam proti tobě na svědectví.
27. Nebo já znám zpurnost tvou, i šíji tvou nejtvrdší. Když jsem ještě živ byl, a vcházel jsem s vámi, vždycky jste zpurně činili proti Hospodinu: čímž více, když umru?
28. Shromažďte ke mně všecky starší po pokoleních vašich, a učitele, a budu mluviti, a oni budou slyšeti řeči tyto, a vzývati budu proti nim nebe i zemi.
29. Nebo vím, že po smrti mé neprávě činiti budete, a uchýlíte se brzo z cesty, kterouž jsem přikázal vám: a přijdou na vás zlé věci v poslední čas, když učiníte zlé před obličejem Hospodinovým, popouzejíce ho skrze skutky rukou vašich.
30. Mluvil tedy Mojžíš, ano slyšelo všecko shromáždění israelské, slova písně této, a až do konce ji dokonal.

Kapitola 32.

Píseň Mojžíšova, od něho na rozkaz Boží lidu israelskému zanechaná. 48. Rozkaz Boží o shlédnutí země, a smrti Mojžíšově.

1. Slyšte nebesa, které věci mluvím, slyš země slova z úst mých.
2. Splyň jako déšť učení mé, a teč jako rosa výmluvnost má, jako prška na trávu, a jako krápěje na bylinu.
3. Nebo jmeno Hospodinovo vzývati budu: dejtež velebnost Bohu našemu.
4. Boží skutkové dokonalí jsou, a všecky cesty jeho soudové: Bůh věrný a beze vší nepravosti, spravedlivý a přímý.
5. Zhřešili jemu, a ne synové jeho v nečistotách: národ zlý a převrácený.
6. Tím-liž se odplacuješ Hospodinu, lide bláznivý, a nemoudrý? Zdaliž on není otec tvůj, kterýž vládne tebou, a učinil a stvořil tebe?
7. Rozpomeň se na dny staré, pomysli na jednokaždé pokolení: otaž se otce svého, a oznámí tobě: starších svých, a povědí tobě.
8. Když nejvyšší rozděloval národy: když odděloval syny Adamovy, uložil meze lidem vedlé počtu synů israelských.
9. Díl pak Hospodinův, lid jeho: Jakob provázek dědictví jeho.
10. Nalezl jej v zemi pusté, na místě hrůzy a široké pouště: vůkol vodil jej, a učil: a ostříhal, jako zřítedlnice oka svého:
11. jako orlice ponoukající mladých svých k lítání, a lítající nad nimi, roztáhl křídla svá, a pojal jej, a nesl na ramenou svých.
12. Hospodin sám byl vůdce jeho: a nebylo s ním boha cizího.
13. Ustanovil ho na vysoké zemi: aby jedl úrody polní, aby ssal med ze skály, a olej z kamene přetvrdého;
14. máslo z skotů, a mléko z ovcí s tukem beránků, a skopců synů Básan*: a kozly s tukem pšenice nejvýbornější, a krev hroznů aby pil nejčistší.
15. Ztučněl milý, a zpíčil se: ztlustnuv, ztučněv, rozšířiv se, opustil Boha stvořitele svého, a odstoupil od Boha spasitele svého.

---

14) t. zplozenými a vychovanými v krajině Básan, kdež pastvy výborné byly.

16. Popudili ho cizími bohy, a ohavnostmi k hněvu ho pohnuli.
17. Obětovali ďáblům, a ne Bohu, bohům, kterýchž neznali: novým a nedávno přišlým, kterýchžto nectili otcové jejich.
18. Boha, kterýž tebe zplodil, opustil jsi, a zapomenul jsi na Hospodina stvořitele svého.
19. Viděl to Hospodin, a k hněvu popuzen jest: nebo popudili ho synové jeho a dcery.
20. I řekl: Skryji tvář svou před nimi, a podívám se posledním věcem jejich: nebo národ převrácený jest, a nevěrní synové.
21. Oni mne popudili skrze toho, kterýž nebyl Bůh, a rozhněvali marnostmi svými; a já popudím jich skrze toho, ješto není lid, a skrze národ bláznivý rozdráždím je*.
22. Oheň zapálen jest v prchlivosti mé, a hořeti bude až do pekla nejhlubšího: a sžíře zemi s úrodou její, a základy hor spálí*.
23. Shromáždím na ně zlé věci, a střely své vystřílím na ně.
24. Zhynou hladem, a požerou je ptáci kousáním přehořkým: zuby zvířat pošlu na ně, s prchlivostí zeměplazů a hadů.
25. Zevnitř pohubí je meč, a vnitř strach, mládence i panny, dítě požívající prsí s člověkem starým.
26. Řekl jsem: Kdež jsou? Učiním, aby přestala mezi lidmi památka jejich.
27. Ale pro hněv nepřátel prodlil jsem, aby snad nezpýchali nepřátelé jejich, a neřekli: Ruka naše vysoká učinila tyto všecky věci, a ne Hospodin.
28. Národ ten bez rady jest, a bez opatrnosti.
29. Ó by moudří byli, a rozuměli, a k posledním věcem prohlédali.
30. Jakby jeden honiti mohl tisíc, a dva pryč zahnati deset tisíců? Zdali ne proto, že Bůh jejich prodal je, a Hospodin zavřel je?
31. Nebo není Bůh náš jako bohové jejich: i nepřátelé naši jsouť toho soudcové.
32. Z vinice Sodomských vinice jejich, a z podměstí Gomorrských: hrozen jejich, hrozen žluči, a hroznové nejhořčejší.
33. Žluč draků víno jejich, a jed hadů nejjedovatějších neuzdravitedlný*.
34. Zdali tyto věci nejsou schovány u mne, a zapečetěny v pokladech mých?
35. Máť jest pomsta, a já odplatím časem svým, aby klesla noha jejich: blízkoť jest den zahynutí, a pospíchají tu býti ti časové.
36. Souditi bude Hospodin lid svůj, a nad služebníky svými slituje se: uzří, že zemdlena jest ruka, a zavření také zhynuli, a ostatní pohubeni jsou.
37. I dí: Kde jsou bohové jejich, v nichžto měli doufání?
38. z jejichžto obětí jídali tuky, a pívali víno z obětí mokrých: nechť vstanou, a pomohou vám, a v potřebě nechť vás hájí.
39. Pohleďtež, žeť jsem já sám, a není jiného Boha kromě mne: já usmrtím, a já obživím: já raním, a uzdravím, a není, kdoby mohl z ruky mé vytrhnouti.
40. Pozdvihnu k nebi ruky své, a dím: Živť jsem já na věky.
41. Když naostřím meč svůj jako blesk, a uchopí soud ruka má: učiním pomstu nad nepřátely svými, a těm, kteříž v nenávisti mají mne, odplatím.
42. Opojím střely své krví, a meč můj sžere maso, z krve zabi-

---

21) t. já chci pohany, které oni za blázny a milostí Božích za neschopné mají (Skut. ap. 12, 2.), přijmouti za lid svůj, a Židy opovrhnouti. (Řím. 10, 19.)
22) t. hněv můj dostihne bezbožných zde na zemi, a druhdy v pekle: onť zničí také někdy zemi a všecky živly ohněm. (2. Petr. 3, 10—12.).
33) Modlářství těch nepřátel a jejich při něm hodování jest plné nepravostí, Sodomským hříchům podobných. Nic jim tedy proti lidu Božímu prospěti nemůže. Viz níže v. 37. 38.

tých, a z zajetí nepřátel hlavy odkryté.

43. Chvalte národové lid jeho, nebo krve služebníků svých pomstí: a učiní pomstu nad nepřátely jejich, a milostiv bude zemi lidu svého.

44. Přišel tedy Mojžíš, a mluvil všecka slova písně této v uši lidu, on a Josue, syn Nunův.

45. A dokonal všecky řeči tyto mluvě ke všemu Israelovi.

46. A řekl k nim: Přiložte srdce svá ke všem slovům, kteráž já dnes osvědčuji vám: abyste přikázali synům svým, aby jich ostříhali a činili, i plnili všecky věci, kteréž psány jsou, zákona tohoto.

47. Nebo ne nadarmo přikázány jsou vám, ale aby všickni v nich živi byli: kteréžto činíce setrvalibyste za dlouhý čas v zemi, do kteréž přejdouce Jordán vcházíte, abyste vládli jí.

48. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi téhož dne, řka:

49. Vstup na horu tuto Abarim, to jest, přejití, na horu Nébo, kteráž jest v zemi moabské proti Jerichu: a spatř zemi chananejskou, kterouž já dám synům israelským, aby ji obdrželi, a umři na hoře.

50. Na kterouž vstoupě připojen budeš k lidu svému, jako umřel Áron bratr tvůj na hoře Hor, a přiložen jest lidu svému:

51. nebo zhřešili jste proti mně u prostřed synů israelských, u vod odpírání v Kádes pouště Sin: a neposvětili jste mne mezi syny israelskými.

52. Naproti uzříš zemi, ale nevejdeš do ní, kterouž já dám synům israelským.

Kapitola 33.

Požehnání Mojžíšovo, kteréž před svou smrtí dal dvanácteru pokolení israelskému, a kteréž po smrti jeho někdo jiný zaznamenal.

1. Toto pak jest požehnání, kterýmž požehnal Mojžíš, muž Boží, synů israelských, před svou smrtí.

2. A řekl: Hospodin z Sinaj přišel, a z Seir vzešel nám: ukázal se z hory Fáran, a s ním svatých tisícové. V pravici jeho ohnivý zákon.

3. Miloval lidi: všickni svatí v ruce jeho jsou: a kteří přibližují se k nohám jeho, přijmou z učení jeho.

4. Zákon přikázal nám Mojžíš, dědictví množství Jakobova.

5. Bude u nejpřímějšího král, když se shromáždějí knížata lidu s pokoleními israelskými.

6. Buď živ Rúben, a neumírej, a buď malý v počtu.

7. Toto jest požehnání Júdovo: Uslyš Hospodine hlas Júdův, a k lidu jeho uveď jej: ruce jeho budou bojovati za něho, a pomocník jeho bude proti nepřátelům jeho.

8. K Lévi také řekl: Dokonalost tvá, a učení tvé muži svatému tvému, kteréhož jsi zkusil v pokušení, a soudil jsi u vod odpírání.

9. Kterýž řekl otci svému a matce své: Neznám vás, a bratřím svým: Nevím o vás: i neznali synů svých. Ti ostříhali řeči tvé, a úmluvu tvou zachovali,

10. soudy tvé, ó Jakobe, a zákon tvůj, ó Israeli*: budou klásti kadidlo v prchlivosti tvé, a oběť zápalnou na oltář tvůj.

11. Požehnej Hospodine síle jeho, a skutky rukou jeho přijmi. Bí hřbety nepřátel jeho: a kteří nenávidí ho, ať nepovstávají.

12. A Benjaminovi řekl: Nejmilejší Hospodinův bydliti bude v něm doufánlivě: jako na loži celý den zůstane, a mezi rameny jeho odpočine.

13. Josefovi také řekl: Z požehnání Hospodinova darů země jeho, z jablek nebeských, a z rosy, i z propasti zespod ležící.

14. Z jablek ovocí slunce a měsíce.

---

10) Hebr.: Učiti budou soudům tvým Jakoba a zákonu tvému Israele.

15. Z vrchu starých hor, z ovocí pahrbků věčných:
16. a z požitků země, i z plnosti její. Požehnání toho, kterýž se ukázal ve kři, přijdiž na hlavu Josefa, a na vrch hlavy Nazarejského mezi bratřími jeho.
17. Jako prvorozeného byla krása jeho, jako rohové jednorožce, rohové jeho: těmi smítati bude národy až do končin země. Tať jsou množství Efraimova: a tito tisícové Manassesovi.
18. A Zabulonovi řekl: Vesel se, Zabulone, u vyjití svém, a Issachar v stáncích svých.
19. Svolají na horu lidi: tam obětovati budou oběti spravedlnosti. Kteříž rozvodnění moře jako mléko ssáti budou, a skryté poklady v písku.
20. A Gádovi řekl: Požehnaný v širokosti Gád: jako lev odpočinul, a uchvátil rameno i vrch hlavy.
21. I viděl knížetství své, žeby v podílu jeho učitel byl složen: kterýž byl s knížaty lidu, a činil spravedlnosti Hospodinovy, a soud svůj s Israelem.
22. Danovi také řekl: Dan lvíče lvové, poteče štědře z Básan.
23. A Neftalimovi řekl: Neftali hojností bude požívati, a plný bude požehnání Hospodinových: mořem a polednem vládnouti bude.
24. Áserovi také řekl: Požehnaný v synech Áser, ať se líbí bratřím svým, a ať omočí v oleji nohu svou.
25. Železo a měď obuv jeho. Jako dnové mladosti tvé, tak i starost tvá.
26. Není Bůh jiný, jako Bůh nejpřímějšího: kterýž vstupuje na nebesích, pomocník tvůj. Velebností jeho běží oblakové,
27. příbytek jeho svrchu, a zespod ramena věčná: vyvrže od tváři tvé nepřítele, a řekne: Setřín buď.
28. Bydliti bude Israel doufánlivě, a sám. Oko Jakobovo v zemi obilí, a vína, a nebesa zamračí se rosou.
29. Blahoslavený jsi ty, Israeli: kdož podoben tobě, lide, kterýž spasen býváš skrze Hospodina? [Onť jest] štít pomoci tvé a meč slávy tvé: zapříť tebe nepřátelé tvoji, a ty na jejich hrdla šlapati budeš.

Kapitola 34.

Smrt Mojžíšova, 9. postavení na místo jeho Josue.

1. Vstoupil tedy Mojžíš z polí moabských na horu Nébo, na vrch Fasga proti Jerichu: a ukázal mu Hospodin všecku zemi Galaad až do Dan,
2. i všecku Neftalim, i zemi Efraim a Manasse, i všecku zemi Júda až k moři nejposlednějšímu,
3. i polední stranu, i širokost pole Jericha města palm, až do Segor.
4. I řekl Hospodin k němu: Tatoť jest země, o kteréž jsem přisáhl Abrahamovi, Isákovi, a Jakobovi, řka: Semeni tvému dám ji. Viděl jsi ji očima svýma, a nevejdeš do ní.
5. I umřel tu Mojžíš služebník Hospodinův, v zemi moabské k rozkázaní Hospodinovu.
6. I pochoval jej v údolí země moabské proti Fogor: a nepoznal člověk hrobu jeho až do dnešního dne*.
7. Byl Mojžíš ve stu a dvacíti letech, když umřel: nepošly oči jeho, ani zubové jeho hnuli se.
8. I plakali ho synové israelští na polích moabských třiceti dní: a vyplněni jsou dnové kvílení plačících Mojžíše.
9. Josue pak, syn Nun, naplněn jest duchem moudrosti, nebo byl Mojžíš vložil na něj ruce své. I

6) Bůh skryl hrob jeho, by se snad Israelité nepokoušeli prokazovati tělu Mojžíšovu službu modlářskou. (Theod. Chrysost.).

poslouchali ho synové israelští, a činili, jakož přikázal Hospodin Mojžíšovi.
10. I nepovstal více prorok v Israeli, jako Mojžíš, kteréhožby znal Hospodin tváří v tvář,
11. ve všech znameních a zázracích, kteréž poslal skrze něho, aby je činil v zemi egyptské Faraonovi, i všechněm služebníkům jeho, i vší zemi jeho.
12. A všelikou ruku silnou, i veliké divné věci, kteréž činil Mojžíš přede vším Israelem.

Kniha Josue.

Kniha ta nazývá se tak od samého spisovatele Josue, kterýž po smrti Mojžíšově v ní vypravuje své činy, dobytí a rozdělení země chananejské až do smrti své, když byl po 17 let nad lidem Božím správu vedl. Dosahuje tedy od roku 2553 od stv. světa až do roku 2570, a před Kristem 1434.

Kapitola 1.

Josue přijav od Pána Boha správu nad lidem, strojil se k přejití Jordánu. 12. Napomenul půltřetího pokolení, aby svou připověď naplnili.

1. I stalo se po smrti Mojžíše služebníka Hospodinova, že mluvil Hospodin k Josue synu Nun, služebníku Mojžíšovu, a řekl jemu:
2. Mojžíš služebník můj umřel: vstaň, a přejdi tento Jordán ty, i veškeren lid s tebou, a jdi do země, kterouž já dám synům israelským.
3. Všeliké místo, po kterémž budou šlapati nohy vaše, dám vám, jakož jsem mluvil Mojžíšovi.
4. Od pouště a Libanu až k řece veliké Eufratu, všecka země Hethejských až do moře velikého proti západu slunce bude meze vaše.
5. Žádný nebude moci vám odolati po všecky dny života tvého: jakož jsem byl s Mojžíšem, tak budu s tebou: nenechám tebe, ani opustím.
6. Posilniž se, a buď silný, nebo ty losem rozdělíš lidu tomuto zemi, kterouž jsem s přísahou zaslíbil otcům jejich, že ji dám jim.
7. Posilň se tedy, a buď velmi silný: abys ostříhal a plnil veškeren zákon, kterýž přikázal tobě Mojžíš služebník můj: neuchyluj se od něho na pravo neb na levo, abys rozuměl všechněm věcem, kteréž činíš.
8. Ať neodejde kniha zákona tohoto od úst tvých: ale přemyšlovati budeš v něm ve dne i v noci, abys ostříhal, a činil všecky věci, kteréž psány jsou v ní: tehdáž spravíš cestu svou, a porozumíš jí.
9. Hle přikazuji tobě: Posilň se, a buď silný. Neboj se, a nelekej se: nebo s tebou jest Hospodin Bůh tvůj ve všech věcech, k kterýmžkoli se obrátíš.
10. I přikázal Josue knížatům lidu, řka: Jděte prostředkem stanů, a rozkažte lidu, a rcete:
11. Připravte sobě pokrmy: nebo po třech dnech přejdete Jordán, a vejdete do země, kterouž Hospodin Bůh váš dá vám, abyste vládli jí.
12. Rúbenským také a Gadským, a polovici pokolení Manassesova, řekl:
13. Pomněte na řeč, kterouž přikázal vám Mojžíš, služebník Hospodinův, řka: Hospodin Bůh váš dal vám odpočinutí, i všecku zemi tuto.
14. Manželky vaše, i synové, i hovada zůstanou v zemi, kterouž vám dal Mojžíš za Jordánem: vy pak přejděte ozbrojení před bratřími svými, všickni silné ruky, a bojujte za ně,
15. dokudž nedá Hospodin od-

počinutí bratřím vašim, jakož i vám dal, a nebudou vládnouti také oni zemí, kterouž Hospodin Bůh váš dá jim: a tak navrátíte se do země vladařství svého, a budete bydliti v ní, kterouž dal vám Mojžíš služebník Hospodinův za Jordánem, proti východu slunce.

16. I odpověděli k Josue, a řekli: Všecko, což přikázal nám, učiníme: a kamžkoli nás pošleš, půjdeme.

17. Jako jsme poslouchali ve všech věcech Mojžíše, tak poslouchati budeme i tebe: toliko nechť jest Hospodin Bůh tvůj s tebou, jako byl s Mojžíšem.

18. Kdožbykoli odpíral ústům tvým, a neposlechlby řečí, kteréž bys přikázal jemu, ať umře: ty toliko posilň se, a zmužile se měj.

Kapitola 2.

Vyslání vyzvědačů do Jericha. 2. Nebezpečenství jejich, 23. a navrácení se k Josue.

1. Poslal tedy Josue, syn Nun, z Setim dva muže vyzvědače tajně: a řekl jim: Jděte a shlédněte zemi, i město Jericho. Kteřížto jdouce vešli do domu ženy nevěstky, jmenem Rahab, a odpočinuli u ní.

2. I zvěstováno jest králi Jericha, a povědíno: Hle muži z synů israelských vešli sem v noci, aby vyšpehovali zemi.

3. I poslal král Jericha k Rahab, řka: Vyveď muže, kteříž přišli k tobě, a vešli do domu tvého: nebo vyzvědači jsou, a přišli všecku zemi shlédnouti.

4. I pojavši žena muže, skryla je, a řekla: Vyznávám, přišli ke mně, ale nevěděla jsem, odkud jsou:

5. a když se brána zavírala ve tmách, i oni také vyšli, a nevím, kam odešli: hoňte je spěšně, a dostihnete je.

6. Ona pak rozkázala mužům vstoupiti na ponebí domu svého, a přikryla je pazdeřím lněným, kteréž tam bylo.

7. Ti pak, kteříž byli posláni, honili je cestou, kteráž vede k brodu Jordána: a když oni vyšli, hned brána zavřína jest.

8. Prvé pak než usnuli, kteříž byli skryti, vstoupila k nim žena, a řekla:

9. Vím, že Hospodin dal vám zemi tuto: nebo připadl na nás strach váš, a zemdleni jsou všickni obyvatelé země.

10. Slyšeli jsme, že vysušil Hospodin vody moře červeného k vašemu vjití, když jste vyšli z Egypta: a co jste učinili dvěma králům amorrhejským, kteříž byli za Jordánem, Sehonovi, a Ogovi, kteréž jste zavraždili.

11. A to slyšíce, ulekli jsme se, a zemdleno jest srdce naše, aniž zůstal v nás duch k přijití vašemu: nebo Hospodin Bůh váš onť jest Bůh na nebi svrchu, i na zemi dole.

12. Nyní tedy přisáhněte mi skrze Hospodina, že, jako jsem já milosrdenství učinila s vámi, tak i vy učiníte s domem otce mého, a dáte mi pravé znamení,

13. že zachováte otce mého, i matku, bratry i sestry mé, i všecky věci, kteréž jejich jsou, a že vysvobodíte duše naše od smrti.

14. Kteřížto odpověděli jí: Duše naše nechť jest za vás na smrt, jestliže však neproneseš nás; a když dá nám Hospodin zemi tuto, učiníme s tebou milosrdenství a pravdu.

15. Spustila je tedy oknem po provazu: nebo dům její byl při zdi [městské].

16. I řekla k nim: Vstupte na hory, aby snad nepotkali se s vámi vracující se: a tam se krejte za tři dny, dokavadž se zase nenavrátí, a tak půjdete cestou svou.

17. Kteříž řekli k ní: Nebudeme povinni touto přísahou, kterouž jsi nás zavázala:

18. jestliže, když vejdeme do země, nebude znamení provázek tento červený, a neuvážeš-li ho v okně, kterýmž jsi nás spustila: a otce

svého, i matky, i bratří, i vší rodiny své neshromáždíš-li do domu svého.

19. Kdoby vyšel ze dveří domu tvého, krev jeho bude na hlavu jeho, a my nebudeme vinni. Všechněch pak krev, kteříž s tebou v domě budou, připadne na hlavu naši, jestliže se jich kdo dotkne.

20. Jestliže pak budeš chtíti nás zraditi, a řeč tuto pronesti na jevo, budeme čisti od této přísahy, kterouž jsi zavázala nás.

21. A ona odpověděla: Jakož jste mluvili, tak se staň. I propustivši je aby šli, zavěsila provázek červený v okně.

22. Oni pak jdouce přišli na hory, a zůstali tam za tři dny, dokudž se nenavrátili, kteříž je byli honili: nebo hledajíce po vší cestě, nenalezli jich.

23. Kteříž když vešli do města, vyzvědači se vrátili, a sstoupili s hory: a přeplavivše se přes Jordán přišli k Josue, synu Nun, a vypravovali jemu všecko, což se jim bylo přihodilo,

24. a řekli: Dal Hospodin všecku zemi tuto v ruce naše, a strachem poraženi jsou všickni obyvatelé její.

Kapitola 3.

Josue přitáhl s lidem k Jordánu. 11. Jordán v čas svého rozvodnění vyschl, a lid Boží suchýma nohama jej přešel.

1. Tedy Josue v noci vstav hnul stany: a vyšedše z Setim přišli k Jordánu on i všickni synové israelští, a zůstali tu za tři dny.

2. Kteřížto když pominuli, šli vyvolavači prostředkem stanů,

3. a počali volati: Když uzříte archu úmluvy Hospodina Boha vašeho, a kněží rodu levítského nesoucí ji, vy také povstaňte a jděte za nimi:

4. a buď mezi vámi a archou místo dvou tisíc loket: abyste zdaleka viděti mohli, a znáti, kterou byste cestou jíti měli: nebo jste prvé nešli po ní: a varujte se, abyste se nepřibližovali k arše.

5. I řekl Josue k lidu: Posvěťtež se: nebo zejtra učiní Hospodin mezi vámi divné věci.

6. I řekl k kněžím: Vezměte archu úmluvy, a jděte před lidem. Kteřížto rozkázaní naplnivše, vzali ji, a šli před nimi.

7. I řekl Hospodin k Josue: Dnes začnu povyšovati tebe přede vším Israelem: aby viděli, že jakož jsem byl s Mojžíšem, tak i s tebou jsem.

8. Ty pak přikaž kněžím, kteříž nesou archu úmluvy, a rci jim: Když vejdete na kraj vody jordánské, stůjte v ní.

9. I řekl Josue k synům israelským: Přistupte sem, a slyšte slovo Hospodina Boha vašeho.

10. A opět řekl: Po tomto poznáte, že Hospodin Bůh živý u prostřed vás jest, a vyplení před tváří vaší Chananejského, a Hethejského, Hevejského, a Ferezejského, Gergesejského také a Jebusejského, a Amorrhejského.

11. Aj, archa úmluvy Pána vší země předejde vás přes Jordán.

12. Připravte dvanácte mužů z pokolení israelských po jednom z každého pokolení.

13. A když postaví šlepěje noh svých kněží, kteříž nesou archu Hospodina Boha vší země, u vodách jordánských, vody, kteréž zdůlu jsou, sběhnou, a nebude jich: které pak s vrchu tekou, v jedné hromadě se zastaví.

14. Tedy vyšel lid z stanů svých, aby přešel Jordán: a kněží, kteříž nesli archu úmluvy, šli před ním.

15. A když oni vešli do Jordánu, a nohy jejich omočily se v kraji vody, (Jordán pak břehy řečiště svého v čas žně byl naplnil)*,

16. stály vody sstupující na jednom místě, a ku podobenství hory

15) Byl to měsíc Nisan (jako z částky náš březen a duben) roku 41. po vyjití z Egypta, an Israelité Jordán přešli.

naduvše se ukazovaly se zdaleka, od města, kteréž slove Adom, až k místu Sarthan: kteréž pak nižší byly, do moře pouště (kteréž nyní slove mrtvé) sstoupily, až jich nic ovšem nezůstalo.

17. Lid pak šel proti Jerichu: a kněží, kteříž nesli archu úmluvy Hospodinovy, stáli na suché zemi u prostřed Jordánu podpásaní, a veškeren lid po suchém řečišti přecházel.

Kapitola 4.

Vzdvižení dvanácti kamenů na památku vysušení Jordánu.

1. Kteřížto když přešli, řekl Hospodin k Josue:

2. Vybeř dvanácte mužů, jednoho z každého pokolení:

3. a přikaž jim, ať vezmou z prostředku jordánského řečiště, na němž stály nohy kněžské, dvanácte nejtvrdších kamenů, kteréž položíte na místě ležení, kdež rozbijete stany této noci.

4. I povolal Josue dvanácte mužů, kteréž byl vybral z synů israelských, z každého pokolení jednoho, a řekl k nim:

5. Jděte před archou Hospodina Boha vašeho do prostřed Jordánu, a každý po kamenu neste odtud na ramenou svých, vedlé počtu synů israelských,

6. aby bylo znamení mezi vámi: a kdyžby se tázali vás synové vaši zejtra, řkouce: Co znamenají tito kamenové?

7. Odpovíte jim: Uplynuly vody Jordánu před archou úmluvy Hospodinovy, když šla přes něj: proto položeni jsou kamenové tito na památku synům israelským až na věky.

8. Učinili tedy synové israelští, jakož přikázal jim Josue, vynesše z prostředku řečiště jordánského dvanácte kamenů, jakož byl Hospodin jemu přikázal, vedlé počtu synů israelských, až na místo, kdež stany rozbili, a tam položili je.

9. Jiných také dvanácte kamenů položil Josue v prostředku řečiště jordánského, kdež stáli kněží, kteří nesli archu úmluvy: a jsou tam až do dnešního dne.

10. Kněží pak, kteří nesli archu, stáli u prostřed Jordánu, dokudž se všecky věci nenaplnily, kteréž přikázal Hospodin Josue, aby oznámil lidu, a řekl jemu Mojžíš. I pospíšil lid, a přešel.

11. A když přešli všickni, přešla i archa Hospodinova, a kněží šli před lidem.

12. Synové také Rúbenovi a Gádovi, a polovice pokolení Manassesova v odění šli před syny israelskými, jakož jim byl přikázal Mojžíš:

13. a čtyřiceti tisíců bojovníků po zástupích a houfích šli po rovinách a polích města Jericha.

14. V ten den zvelebil Hospodin Josue přede vším Israelem, aby se ho báli, jako se báli Mojžíše, dokudžby živ byl.

15. I řekl k němu:

16. Přikaž kněžím, kteří nesou archu úmluvy, ať vystoupí z Jordánu.

17. Kterýžto přikázal jim, řka: Vystupte z Jordánu.

18. A když vystoupili nesouce archu úmluvy Hospodinovy, a počali jíti po suché zemi, navrátily se vody do řečiště svého, a tekly, jako prvé tekávaly.

19. Lid pak vystoupil z Jordánu, desátého dne měsíce prvního, a rozbili stany v Galgala, proti východní straně města Jericha.

20. Dvanácte také kamenů, kteréž byli vzali z řečiště jordánského, položil Josue v Galgala,

21. i řekl k synům israelským: Kdyžby se otázali synové vaši zejtra otců svých, a řekliby jim: Co znamenají kamenové tito?

22. Naučíte je, a díte: Po suchém řečišti přešel Israel Jordán tento,

23. když Hospodin Bůh váš vysušil vody jeho, před obličejem vaším, dokudž jste nepřešli:

24. jakož byl učinil prvé v moři červeném, kteréž vysušil, dokavadž jsme nepřešli:
25. aby poznali všickni národové země přesilnou ruku Hospodinovu, abyste i vy báli se Hospodina Boha vašeho každého času.

Kapitola 5.

Obřezání synů Israelských, a slavnost velkonoční. 12. Přestání manny. 13. Josue viděl anděla.

1. Když tedy uslyšeli všickni králové amorrhejští, kteříž bydlili za Jordánem k západní straně, i všickni králové chananejští, kteříž vládli blízko ležícími místy u velikého moře, že vysušil Hospodin řeku Jordán před syny israelskými, dokudž nepřešli, zemdlelo srdce jejich, a nezůstal v nich duch, tak se báli přijití synů israelských.
2. Toho času řekl Hospodin k Josue: Udělej sobě nože kamenné, a obřež po druhé syny israelské.
3. Učinil, což byl přikázal Hospodin, a obřezal syny israelské na pahrbku Neobřízek.
4. Tato pak jest příčina druhého obřezání: Veškeren lid, kterýž vyšel z Egypta pohlaví mužského, všickni bojovní muži, zemřeli na poušti v předlouhém obcházení na cestě,
5. kteřížto všickni obřezáni byli. Lid pak, kterýž se zrodil na poušti,
6. v čtyřiceti letech chůze po velmi široké poušti, nebyl obřezán: dokudž nezahynuli, kteříž neposlouchali hlasu Hospodinova, a jimžto prvé byl zapřisáhl, že neukáže jim země mlékem a strdí oplývající.
7. Těch synové vstoupili na místo otců, i obřezáni jsou od Josue: nebo jakož byli se narodili, byli neobřezaní, ani je kdo byl na cestě obřezal.
8. Když pak všickni obřezáni byli, zůstali na témž místě stanů, dokudž se nezhojili.
9. I řekl Hospodin k Josue: Dnes jsem odjal pohanění egyptské od vás. I nazváno jest jmeno místa toho Galgala až do dnešního dne.
10. I zůstali synové israelští v Galgala, a slavili velikonoc, čtrnáctého dne měsíce, k večerou, na polích Jericha:
11. a jedli z úrod země druhého dne, chleby přesné, a pražmu téhož léta.
12. I přestala manna potom, když byli jedli z úrod země, aniž požívali více pokrmu toho synové israelští: ale jedli z úrod země chananejské toho roku.
13. Když pak byl Josue na poli města Jericha, pozdvihl očí, a uzřel muže, an stojí proti němu drže meč dobytý, i šel k němu, a řekl: Jsi-li náš, čili nepřátelů?
14. Kterýž odpověděl: Nikoli: ale jsem kníže vojska Hospodinova, a nyní přicházím.
15. Padl Josue tváří na zem. A pokloniv se, řekl: Co Pán můj mluví k služebníku svému? Řekl:
16. Szuj obuv s noh svých: nebo místo, na kterémž stojíš, svaté jest. I učinil Josue, jakož jemu bylo rozkázáno.

Kapitola 6.

Město Jericho dobyto a skaženo. 22. Rahab s rodinou svou zachována. 26. Josue vydal klatbu na toho, kdoby zase stavěl Jericho.

1. Jericho pak bylo zavřené a ohrazené pro strach synů israelských, a žádný nesměl vyjíti, ani vjíti.
2. I řekl Hospodin k Josue: Aj dal jsem v ruce tvé Jericho, i krále jeho, i všecky silné muže jeho.
3. Protož obejděte město všickni bojovníci jednou za den; tak učiníte po šest dní.
4. Sedmého pak dne kněží vezmou sedm trub, jichžto užívají v milostivé léto, a ať jdou archou úmluvy: a obejdete

sedmkrát, a kněží troubiti budou v trouby.
5. A když zavzní zvuk trouby delší, a podtrhovanější, a v uších vašich bude zvučeti, zkřikne všecken lid křikem převelikým, a zdi města z gruntu se vyvrátí, a vejde [do něho] jedenkaždý tím místem, proti kterémuž státi bude.
6. Povolal tedy Josue, syn Nun, kněží, a řekl k nim: Vezměte archu úmluvy: a sedm jiných kněží ať vezmou sedm trub léta milostivého, a ať jdou před archou Hospodinovou.
7. K lidu také řekl: Jděte, a obejděte město, ozbrojení, jdouce před archou Hospodinovou.
8. A když Josue slova dokonal, sedm kněží troubilo na sedm trub před archou úmluvy Hospodinovy,
9. a všecko vojsko ozbrojené předcházelo, ostatní lid obecný za archou šel, a po všech místech trouby zvučely.
10. Byl pak přikázal Josue lidu, řka: Nebudete křičeti, aniž bude slyšán hlas váš, aniž která řeč z úst vašich vyjde: dokudž nepřijde den, v němžto řeknu vám: Volejte a křičte.
11. Obešla tedy archa Hospodinova město jednou za den, a navrátivši se do stanů, zůstala tam.
12. Když tedy Josue v noci* vstal, nesli kněží archu Hospodinovu,
13. a sedm z nich sedm trub, jichžto užívají v milostivé léto, a šli před archou Hospodinovou kráčejíce, a troubíce: a zbrojný lid šel před nimi: ostatní pak lid obecný šel za archou, a troubil na trouby,
14. i obešli město druhého dne jednou, a navrátili se do stanů. Tak činili po šest dní.
15. Dne pak sedmého na úsvitě vstavše, obešli město, jakož bylo uloženo, sedmkráte.
16. A když v sedmém obcházení kněží troubili v trouby, řekl Josue ke všemu Israelovi: Křičtež, nebo dal vám Hospodin město:
17. a budiž to město zakleno, i všecky věci, kteréž v něm jsou, Hospodinu*. Sama Rahab nevěstka ať jest živa se všemi, kteříž s ní jsou v domě: nebo skryla posly, kteréž jsme poslali.
18. Vy pak vystříhejte se, abyste se z těch věcí, kteréž zapovědíny jsou, ničehož nedotýkali, a nebyli vinni přestoupením, a všecka vojska israelská bylaby v hříchu, a kormoutila by se*.
19. Cožkoli pak bude zlata a stříbra, a nádob měděných, a železných, Hospodinu ať jest posvěceno, a složeno v pokladech jeho.
20. Když tedy všecken lid křičel, a troubilo se v trouby, když v uších množství zavzněl hlas a zvuk, hned zdi padly; a šel jedenkaždý [do města] tím místem, kteréž proti němu bylo: i vzali město,
21. a pobili všecky, kteříž byli v něm, od muže až do ženy, od dítěte až do starce. Voly také, i ovce, i osly, ostrostí meče zabili.
22. Dvěma pak mužům vyzvědačům, kteříž posláni byli, řekl Josue: Vejděte do domu ženy nevěstky, a vyveďte ji, i všecko, což jejího jest, jakož jste jí přisáhli.
23. I všedše mládenci vyvedli Rahab, i rodiče její, bratry také, i všecken nábytek, i rodinu její, a vně za stany israelskými zůstati rozkázali.
24. Město pak, i všecko, což v něm bylo, spálili: krom zlata, a stříbra, a nádob měděných, a železa, kteréž do pokladu Hospodinova posvětili.
25. Rahab pak nevěstku a dům otce jejího, i všecko, což měla, živé zůstavil Josue: i bydlili v lidu

12) t. záhy ráno.

17) Budiž cele oddáno spravedlnosti Boží, t. buď se vším, což v něm jest, skaženo a vyhlaseno. Viz 3. Mojž. 27, 28. 29. — a hned níž v. 18. 19. Lev. 27. 28, 29.

18) t. uvedlibyste na vojska israelská prokletí a pomstu Boží,

israelském až do dnešního dne: protože skryla posly, kteréž byl poslal k shlédnutí Jericha. V tom času vydal klatbu Josue, řka:

26. Zlořečený muž před Hospodinem, kterýžby stavěl, a vzdělal město Jericho. V prvorozeném svém ať položí základy jeho, a v nejposlednějším z dětí ať postaví brány jeho*.

27. Byl tedy Hospodin s Josue, a jmeno jeho rozhlášeno jest po vší zemi.

Kapitola 7.

Israelští pro krádež Achanovu poraženi. 5. Achan ukamenován.

1. Synové pak israelští přestoupili přikázaní, a osobili sobě z věci zaklené. Nebo Achan, syn Charmi, syna Zabdi, syna Záre z pokolení Júda, vzal něco z věci zaklené. I rozhněval se Hospodin na syny israelské.

2. A když poslal Josue muže některé z Jericha proti Haj, kteréž jest vedlé Bethaven, k východní straně městečka Bethel, řekl jim: Vstupte, a shlédněte zemi. Kteřížto naplnivše přikázaní shlédli Haj.

3. A navrátivše se, řekli jemu: Nechť nevstupuje všecken lid, ale dva neb tři tisíce mužů ať jdou, a zahladí město: proč všecken lid darmo se obtěžovati bude proti velmi málo nepřátelům?

4. Vstoupilo tedy tři tisíce bojovníků. Kteříž hned utíkajíce,

5. zbiti jsou od mužů města Haj, a padlo z nich třiceti šest lidí: i honili je nepřátelé od brány až do Sabarim, a padli s vrchu utíkajíce: i uleklo se srdce lidu, a jako voda rozpustilo se.

6. Josue pak roztrhl roucha svá, a padl tváří na zem před archou Hospodinovou [leže] až do večera, on i všickni starší israelští: a sypali prach na hlavy své,

7. i řekl Josue: Ach, Pane Bože, co jsi chtěl převesti lid tento přes Jordán řeku, abys dal nás v ruce Amorrhejského a zahladil? Ó bychom, jakož jsme počali, byli zůstali za Jordánem!

8. Můj Pane Bože, co dím, vida Israele, an utíká před nepřátely svými?

9. Uslyší to Chananejští, i všickni obyvatelé země, a spolu sberouce se v hromadu, obklíčí nás, a shladí jmeno naše z země: a což učiníš velikému jmenu svému?

10. I řekl Hospodin k Josue: Vstaniž, proč ležíš tváří k zemi?

11. Zhřešil Israel, a přestoupil úmluvu mou: a vzali z posvěceniny, a ukradli, a zklamali, a skryli mezi nádobami svými.

12. Aniž bude moci ostáti Israel před nepřátely svými, ale uteče před nimi: nebo poskvrněn jest věcí oddělenou. Nebudu více s vámi, dokud nepotřete toho, kdo tím hříchem vinen jest.

13. Vstaň, posvěť lidu, a rci jim: Posvěťte se k zejtřku: nebo toto praví Hospodin Bůh israelský: Věc oddělená u prostřed tebe jest, Israeli: nebudeš moci ostáti před nepřátely svými, dokud nebude vyhlazen z tebe, kdo tím hříchem poskvrněn jest.

14. I přistoupíte ráno, jedenkaždý po svém pokolení: a na kteréžkoli pokolení los spadne, přistupovati bude po příbuzenstvích svých, a příbuzenství po domích, a domové po mužích.

15. A ten, kdožkoli v tom hříchu postižen bude, spálen bude ohněm se vším statkem svým: nebo přestoupil úmluvu Hospodinovu, a učinil nešlechetnost v Israeli.

16. Vstav tedy Josue ráno, kázal přistupovati Israelovi po pokoleních jejich, a nalezeno jest pokolení Júdovo.

17. Kteréžto když stálo po rodech svých, nalezen jest rod Záre. I ten

26) Když počne je pevniti, by pak měl mnoho dětí, prvé nežli dokoná, ztratí je všecky, až do nejmenšího. Viz 3. Král. 16, 34.

také představiv po čeledech, nalezl Zadbi:

18. jehožto čeleď rozděliv po jednom muži zvláště, nalezl Achana, syna Charmi, syna Zadbi, syna Záre z pokolení Júdova.

19. I řekl Josue k Achanovi: Synu můj, dej chválu Hospodinu Bohu israelskému, a vyznej se, a oznam mi, cos učinil, a netaj [ničeho].

20. I odpověděl Achan Josue, a řekl jemu: Pravda, já jsem zhřešil Hospodinu Bohu israelskému, a takto, a takto jsem učinil.

21. Nebo jsem viděl mezi loupeží plášť červený velmi dobrý, a dvě stě lotů stříbra, a pravidlo zlaté padesáti lotů: a žádostiv toho vzal a skryl jsem to v zemi prostřed stanu mého, a stříbro vykopanou zemí jsem přikryl.

22. Poslal tedy Josue služebníky: kteříž běževše do stanu jeho, nalezli všecky věci skryté v témž místě, i stříbro spolu.

23. A vzavše je z stanu přinesli k Josue, a ke všem synům israelským, a povrhli před Hospodinem.

24. Vzav tedy Josue Achana, syna Záre, i stříbro, i plášť, i zlaté pravidlo, syny také, i dcery jeho*, voly i osly, i ovce, stan také, i všecken nábytek: vedli je do údolí Achor.

25. Kdežto řekl Josue: Že jsi zkormoutil nás, zkormutiž tebe Hospodin v tento den. I ukamenoval jej veškeren Israel: i všecky věci, kteréž jeho byly, ohněm stráveny jsou.

26. I shromáždili naň hromadu velikou kamení, kteráž zůstává až do dnešního dne. I odvrácena jest prchlivost Hospodinova od nich. A nazváno jest jmeno místa toho, Údolí Achor, až po dnes.

24) Jakožto téhož přestupení účastny, a vědomost o něm mající.

Kapitola 8.

Město Haj vzato, a král jeho oběšen. 30. Oltář vzdělán. 32. Výpis zákona napsán. 34. Požehnání a zlořečení rozhlášeno.

1. Řekl pak Hospodin k Josue: Neboj se, ani se strachuj: pojmi s sebou všecko množství bojovníků, a vstana vstup k městu Haj. Hle dal jsem v ruku tvou krále jeho, i lid, i město, i zemi.

2. A učiníš městu Haj, a králi jeho, jako jsi učinil Jerichu a králi jeho: loupež pak, i všecky dobytky rozbitujete mezi sebou: polož zálohy městu za ním*.

3. I vstal Josue, i všecko vojsko bojovníků s ním, aby táhli k Haj: a vybraných třiceti tisíců mužů silných poslal v noci,

4. a přikázal jim, řka: Položte zálohy za městem: aniž dále odcházejte: ale budete všickni pohotově.

5. Já pak, a ostatní množství, kteréž se mnou jest, přistoupíme k městu proti němu*. A když oni vyjdou proti nám, jako prvé jsme učinili, utíkati budeme, a obrátíme se zpět:

6. ažby honíce [nás] od města podál odvedeni byli: nebo se domnívati budou, že my utíkáme jako prvé.

7. Když tedy my budeme utíkati, a oni [nás] honiti, vstanete z záloh, a město zkazíte: a dá je Hospodin Bůh váš v ruce vaše.

8. A když vezmete (město), zapalte je, a tak všecko uděláte, jakož jsem rozkázal.

9. I pustil je, a šli na místo záloh, a seděli mezi Bethel, a Haj, k západní straně města Haj: Josue pak té noci zůstal u prostřed lidu.

10. A vstav u svitání sčetl tovaryše, a vstoupil s staršími před vojskem maje okolo sebe pomoc bojovníků.

11. A když přišli a vstoupili na-

2) t. pozadu.
5) t. z předu.

proti městu, stáli na straně půlnoční města, mezi kterýmž a nimi v prostředku bylo údolí.

12. Pět pak tisíců mužů byl vybral, a položil v zálohách mezi Bethel a Haj, z strany západní téhož města:

13. všecko pak ostatní vojsko řídilo se k straně půlnoční, tak že nejposlednější toho množství dosahovali západní strany města. Odšel tedy Josue noci té, a stál u prostřed údolí.

14. Což když uzřel král [města] Haj, pospíšil se vším vojskem města, a zřídil vojsko proti poušti, nevěda, že pozadu jsou zálohy.

15. Josue pak, a všecken Israel postoupili z místa, jakoby se báli, a utíkali po cestě pouště.

16. Ale oni spolu křičíce, a sebe vespolek ponoukajíce, honili je. A když odešli od města,

17. a ani jeden v městě Haj a Bethel nezůstal, kterýžby nehonil Israele, (tak jakž vyběhli nechavše měst otevřených),

18. řekl Hospodin k Josue: Pozdvihni štítu, kterýž v ruce tvé jest, proti městu Haj, nebo tobě dám je.

19. A když zdvihl štít proti městu, zálohy, kteréž se tajily, vstaly hned: a všedše do města, vzali a zapálili je.

20. Muži pak města, kteříž honili Josue, ohlédše se, a vidouce dým města až k nebi vstupovati, nemohli dále ani sem, ani tam utéci: zvláště poněvadž ti, jenž se byli ukazovali, jakoby utíkali k poušti, oněm, kteří je honili, velmi silně se zprotivili.

21. I vida Josue, i všecken Israel, žeby vzato bylo město, a že dým z města vystupuje, obrátiv se bil muže Haj.

22. Nebo i ti, kteříž byli vzali a zapálili město, vyšedše z města proti svým počali bíti nepřátely, kteříž byli u prostřed*. Když tedy s obou stran nepřátelé poráženi byli, tak že žádný z tak velikého množství není zachován,

23. krále také města Haj jali živého, a vydali ho Josue.

24. Když tedy všickni poraženi byli, kteříž byli honili Israele utíkajícího k poušti, a na témž místě od meče padli, navrátivše se synové israelští vraždili v městě.

25. Bylo pak [těch], jenž téhož dne padli, od muže až do ženy, dvanáote tisíc lidí: všickni z města Haj.

26. Josue pak neskrčil ruky, kterouž byl vzhůru vztáhl, drže štít, dokudž nebyli pobiti všickni obyvatelé Haj.

27. Hovada pak a loupež města rozbitovali mezi sebou synové israelští, jakož byl přikázal Hospodin Josue.

28. Kterýžto zapálil město, a učinil z něho hromadu věčnou:

29. krále také jeho oběsil na šibenici až do večera, a západu slunce. I rozkázal Josue, a složil tělo jeho s kříže: a povrhli [je] u samé brány města, nametavše naň velikou hromadu kamení, kteráž zůstává až do dnešního dne.

30. Tehdy vzdělal Josue oltář Hospodinu Bohu israelskému na hoře Hebal:

31. jakož byl přikázal Mojžíš služebník Hospodinův synům israelským, a napsáno jest v knize zákona Mojžíšova: oltář pak z kamenů neuhlazených, kterýchž nedotklo se železo: a obětoval na něm zápalné oběti Hospodinu, obětoval i pokojné oběti.

32. A napsal na kamenich výpis zákona Mojžíšova, kterýž on byl vydal před syny israelskými.

33, Všecken pak lid, a starší a vůdcové, i soudcové stáli po obou stranách archy, před obličejem kněží, kteříž nesli archu úmluvy Hospodinovy, tak příchozí, jako i doma zrozený. Polovice jich podlé hory Garizim, a polovice podlé hory Hebal, jakož byl rozkázal Mojžíš

22) t. Israelských, obklíčeni od nich.

služebník Hospodinův. A nejprv zajisté dal [Josue] požehnání lidu israelskému.

34. Potom četl všecka slova (zákona), požehnání i zlořečení, i všecko, což psáno bylo v knize zákona.

35. Nic z toho, což byl rozkázal Mojžíš, nevypustil, ale všecko obětoval přede vším množstvím israelským, ženami, i dětmi, i příchozími, kteříž mezi nimi se zdržovali.

Kapitola 9.

Gabaonitští Josue a starší israelské podvedše v službu věčnou podrobeni jsou.

1. To když uslyšeli všickni králové za Jordánem, kteříž bydlili na horách, i na rovinách, na místech blízkých od moře, i na břehu velikého moře, i také, kteříž bydlili podlé Libanu, Hethejský, a Amorrhejský, Chananejský, Ferezejský, a Hevejský, a Jebusejský,

2. shromáždili se spolu, aby bojovali proti Josue a Israelovi jednomyslně, a jednostejnou vůlí.

3. Ale ti, kteříž bydlili v Gabaon, uslyševše všecko, což byl učinil Josue v Jerichu a Haj:

4. a chytře myslíce, nabrali sobě pokrmů, pytle staré na osly vloživše, a kožené láhvice vinné zedrané, a zzašívané,

5. a střevíce velmi staré, kteříž na znamení starosti záplatami byli zzašíváni, jsouce oblečeni v staré šaty: chlebové také, kteréž nesli k potravě na cestě, tvrdí byli, a na kusy zdrobeni.

6. I šli k Josue, kterýž tehdáž zdržoval se v staních v Galgala, a řekli jemu, a spolu všemu Israelovi: Z daleké země přišli jsme, pokoj s vámi učiniti chtíce. I odpověděli muži israelští k nim, a řekli:

7. Abyste snad nebydlili v zemi, kteráž losem naše býti má, a nemohlibychom v smlouvu vjíti s vámi,

8. Ale oni k Josue řekli: Služebníci tvoji jsme. Jimžto řekl Josue: Kdo jste vy? a odkud jste přišli?

9. Odpověděli: Z země velmi daleké přišli služebníci tvoji ve jmenu Hospodina Boha tvého. Nebo jsme slyšeli pověst moci jeho, všecko, což učinil v Egyptě,

10. a dvěma králům amorrhejským, kteříž byli za Jordánem, Sehonovi králi Hesebon, a Ogovi králi Básan, kterýž byl v Astaroth.

11. I řekli nám starší i všickni obyvatelé země naší: Nabeřte v ruce své potrav pro velmi dlouhou cestu a jděte vstříc jim, a rcete: Služebníci vaši jsme, učiňte smlouvu s námi.

12. Chleby, když jsme vyšli z domů svých, abychom přišli k vám, vzali jsme teplé: hle již vyschli, a přílišnou zastaralostí zdrobili se.

13. Kožené láhvice nové jsme naplnili, a hle již rozpukané jsou, a potrhané. Roucha, v kteráž se obláčíme, a střevíce, kteréž máme na nohách, pro dlouhost daleké cesty, otřeli se, a téměř sešli.

14. Přijali tedy z pokrmů jejich*, a úst Hospodinových se neotázali.

15. I učinil Josue s nimi pokoj, a všed v smlouvu, slíbil, že zabiti nebudou: knížata také množství přisáhli jim.

16. Po třech pak dnech po smlouvě učiněné, uslyšeli, že oni bydlí blízko, a že mezi nimi budou.

17. I hnuli stany synové israelští, a přišli do měst jejich třetího dne, jichž tato jsou jmena: Gabaon, a Kafira, a Beroth, a Kariathjarim.

18. A nepobili jich, proto že přisáhli jim knížata množství ve jmeno Hospodina Boha israelského. Reptal tedy všecken obecní lid proti knížatům.

19. Kteříž odpověděli jim: Přisáhli jsme jim ve jmeno Hospodina Boha israelského, a proto nemůžeme se jich dotknouti.

---

14) Na znamení pokoje a přátelství, podlé tehdejšího obyčeje.

20. Ale toto učiníme jim: Nechť jsou zachováni sice, aby živi byli, aby hněv Hospodinův nevzbudil se proti nám, kdybychom jim nezdrželi přísahy:
21. ale ať jsou tak živi, aby k potřebám všeho množství dříví sekali, a vodu nosili. Kteříž když ty věci mluvili:
22. povolal Josue Gabaonitských, a řekl jim: Proč jste nás lstí oklamati chtěli, tak že jste řekli: Velmi daleko bydlíme od vás, ješto jste u prostřed nás?
23. Protož pod zlořečením budete, a nezhyne z rodu vašeho, kterýžby dříví sekal, a vodu nosil do domu Boha mého*.
24. Kteříž odpověděli: Povědíno jest nám služebníkům tvým, že slíbil Hospodin Bůh tvůj Mojžíšovi služebníku svému, že vám dá všecku zemi [tuto], a zahladí všecky obyvatele její. Báli jsme se tedy velice, a opatřili jsme životy své: strachem před vámi jsouce dohnáni, to jsme učinili.
25. Nyní pak v ruce tvé jsme: co se tobě zdá dobrého a pravého, učiň s námi.
26. Učinil tedy Josue, jakož byl řekl, a vysvobodil je z ruky synů israelských, aby nebyli pobiti.
27. A ustanovil v ten den, aby oni byli v službě všeho lidu, a oltáře Hospodinova, sekajíce dříví, a vodu nosíce, na místě, kteréžby [sobě] vyvolil Hospodin, až do přítomného času.

Kapitola 10.

Porážka pěti králů amorrhejských. 12. Prodloužení dne k modlitbě Josue. 28. Vybojování měst pěti králů.

1. Ty věci, když uslyšel Adonisedech král jerusalémský, totižto, že Josue vzal Haj, a zkazil je (nebo jako byl učinil Jerichu, a králi jeho, tak učinil Haj a králi jeho), a že utekli Gabaonitští k Israelovi, a smlouvu učinili s nimi,
2. bál se velmi. Nebo město veliké bylo Gabaon, a jedno z měst královských, a větší, nežli město Haj, a všickni bojovníci jeho velmi silní.
3. Poslal tedy Adonisedech král jerusalémský k Ohamovi králi Hebron, a k Faramovi, králi Jerimoth, k Jafíovi také králi Lachis, a k Dabirovi králi Eglon, řka:
4. Vstupte ke mně, a dejte pomoc, abychom dobyli Gabaon, proto že utekli k Josue, a k synům israelským.
5. Shromáždivše se tedy pět králů amorrhejských, král jerusalémský, král Hebron, král Jerimoth, král Lachis, král Eglon, vstoupili spolu s vojsky svými, a rozbili stany okolo Gabaon, dobývajíce ho.
6. Obyvatelé pak Gabaon města obleženého poslali k Josue, kterýž tehdáž ležel v staních u Galgala, a řekli jemu: Neodjímej rukou svých od pomoci služebníků tvých: vstup brzo, a vysvoboď nás, a dej pomoc: nebo sešli se proti nám všickni králové amorrhejští, kteříž bydlí na horách.
7. I táhl Josue z Galgala, a všecko vojsko bojovníků s ním, muži velmi udatní.
8. I řekl Hospodin k Josue: Neboj se jich: nebo v ruce tvé dal jsem je: žádný z nich nebude moci odolati tobě.
9. Připadl tedy Josue na ně v náhle, celou noc táhna z Galgala:
10. a zkormoutil je Hospodin před tváří Israele: a potřel [je Josue] ranou velikou v Gabaon, a honil je cestou, kudy se vstupuje do Bethhoron, a bil je až Azeka a Maceda.
11. A když utíkali před syny israelskými, a byli tu, kdež se sstupuje z Bethhoron, poslal na ně Hospodin kamení veliké s nebe až do Azeka: a zemřelo jich mnohem

23) t. ta klatba na vás bude, abyste manové stánku svědectví vždy zůstali, a k potřebě jeho dříví sekali a vodu nosili.

více od kamenného krupobití, než jich pobili mečem synové israelští.
12. Tehdy mluvil Josue Hospodinu v ten den, když dal Amorrhejského před obličejem* synů israelských, a řekl před nimi: Slunce proti Gabaon nehýbej se: a měsíc proti údolí Ajalon.
13. I stálo slunce i měsíc, dokudž nepomstil se národ nad nepřátely svými. Zdali to není psáno v knize spravedlivých? Stálo tedy slunce u prostřed nebe, a nepospíchalo k západu za celý jeden den.
14. Nebyl prvé, ani potom tak dlouhý den, když poslechl Hospodin hlasu člověka, a bojoval za Israele.
15. I navrátil se Josue se vším Israelem do stanů v Galgala.
16. Uteklo pak bylo pět králů, a schovali se v jeskyni města Maceda.
17. I oznámeno bylo Josue, že jest nalezeno pět králů skrytých v jeskyni města Maceda.
18. Kterýž přikázal tovaryšům, a řekl: Přivalte kamení veliké k díře té jeskyně, a osaďte ji muži bedlivými, kteřížby jich tam ostříhali:
19. vy pak nestůjte, ale hoňte nepřátely, a kteřížkoli zadní budou z utíkajících, bíte: aniž dopusťte jim vjíti do pevností měst jejich, kteréž dal Hospodin Bůh v ruce vaše.
20. Když tedy poraženi byli nepřátelé ranou velikou, a téměř všickni zahlazeni byli, ti, kteříž mohli před Israelem uteci, vešli do měst hrazených.
21. I navrátilo se všecko vojsko k Josue do Maceda, kdež tehdáž byli stanové, zdravé, a v celém počtu: a žádný nesměl proti synům israelským cknouti.
22. I přikázal Josue, řka: Odhraďte díru u jeskyně, a vyveďte ke mně pět králů, kteříž se v ní kryjí.
23. I učinili služebníci, jakž jim bylo rozkázáno: a vyvedli k němu pět králů z jeskyně, krále jerusalémského, krále Hebron, krále Jerimoth, krále Lachis, krále Eglon.
24. A když vyvedeni byli k němu, svolal všecky muže israelské, a řekl knížatům vojska, kteříž s ním byli: Jděte, a vložte nohy na hrdla těch králů. Kteřížto když šli, a na hrdla ležících nohama šlapali,
25. opět řekl k nim: Nebojte se, ani se strachujte, posilňte se, a buďte silní: nebo tak učiní Hospodin všechněm nepřátelům vašim, proti kterýmž bojujete.
26. I udeřil Josue, a pobil je, a pověsil na pěti dřevích: a viseli až do večera.
27. A když zapadalo slunce, rozkázal tovaryšům, aby složili je s šibenic. Kteřížto složivše vmetali je do jeskyně, v níž se byli skryli, a vložili na díru její kamení veliké, kteréž zůstává až do nynějšího času.
28. Téhož také dne dobyl Josue Maceda, a pohubil je mečem, a krále jeho zabil, i všecky obyvatele jeho: nenechal v něm ani nejmenších ostatků. I učinil králi Maceda, jako byl učinil králi Jericha.
29. Táhl pak se vším Israelem z Maceda k Lebnu, a bojoval proti němu:
30. kteréž dal Hospodin s králem jeho v ruce Israelovi: a pohubili město mečem, i všecky obyvatele jeho: nenechali v něm žádných ostatků. I učinili králi Lebna, jako byli učinili králi Jericha.
31. Z Lebna táhl k Lachis se vším Israelem: a vůkol spořádav vojsko dobýval ho.
32. I dal Hospodin Lachis v ruce Israelovi, a dobyl ho druhého dne, a pohubil mečem, i všecky lidi, kteříž byli v něm, jakož byl učinil Lebnu.
33. Toho času vstoupil Horám král Gazer, aby pomáhal Lachis: kteréhož porazil Josue se vším lidem jeho až do nejposlednějšího.

12) t. v moc.

34. I táhl z Lachis do Eglon, a obehnal [město],
35. a vybojoval je téhož dne: a pobil mečem všecky lidi, kteříž byli v něm, rovně tak, jakž byl učinil Lachis.
36. Vstoupil také se vším Israelem z Eglon do Hebron, a bojoval proti němu:
37. dobyl ho, a pohubil mečem, krále také jeho, i všecka městečka krajiny té, i všecky lidi, kteříž v něm bydlili: nenechal v něm žádných ostatků: jako byl učinil Eglon, tak učinil i Hebron, všecko, což v něm nalezl, zhubiv mečem.
38. Odtud navrátiv se do Dabir,
39. dobyl ho, a zhubil: krále také jeho, i všecka vůkol městečka žohubil mečem: nenechal v něm pádných ostatků: jakož byl učinil Hebron, a Lebnu, i králům jejich, tak učinil Dabir, a králi jeho.
40. Pohubil tedy Josue všecku zemi po horách, i polední stranu, i roviny, i Asedoth, s králi jejich: nenechal v nich žádných ostatků, ale všecko, což mohlo dýchati, pobil, jakož byl přikázal jemu Hospodin Bůh israelský,
41. od Kádesbarne až do Gázy. Všecku zemi Gosen až do Gabaon,
42. i všecky krále, i krajiny jejich, jedním útokem zdobýval, a zhubil: nebo Hospodin Bůh israelský bojoval za něho.
43. I navrátil se se vším Israelem na místo stanů v Galgala.

Kapitola 11.

Ostatních králů poražení, a téměř vší země vybojování od Josue.

1. To když uslyšel Jabin král Asor, poslal k Jobabovi králi Madon, a k králi Semeron, a k králi Achsaf:
2. též k králům, kteříž bydlili k straně půlnoční, na horách, i na rovině ku poledni Ceneroth, též v polích, a v krajinách Dor podlé moře:
3. též k Chananejskému od východu i západu: i k Amorrhejskému, a Hethejskému, a Ferezejskému, i Jebusejskému na horách: též k Hevejskému, kterýž bydlil při dole Hermon v zemi Masfa.
4. I vytáhli všickni s vojsky svými, lid příliš mnohý, jako písek, kterýž jest na břehu mořském, koňů také a vozů nesčíslné množství.
5. I sešli se spolu všickni králové ti při vodách Merom, aby bojovali proti Israelovi.
6. I řekl Hospodin k Josue: Neboj se jich: nebo zejtra právě v tuto hodinu já vydám všecky tyto k zranění před obličejem Israelovým: koňům jejich podřežeš žíly, a vozy spálíš ohněm.
7. I přišel Josue, a všecko vojsko s ním, proti nim k vodám Merom nenadále, a udeřili na ně.
8. I dal je Hospodin v ruce Israelovi. Kteříž porazili je, a honili až k Sidonu velikému, a k vodám Maserefoth, a poli Masfe, jenž jest k straně východní jeho. Tak pobil všecky, že nenechal z nich žádných ostatků*:
9. a učinil, jako mu byl přikázal Hospodin, koňům jejich žíly podřezal, a vozy spálil ohněm.
10. A navrátiv se hned dobyl Asor: a krále jeho zabil mečem. Nebo Asor od starodávna mezi všemi těmi královstvími přednost mělo.
11. I pobil všecky duše, kteréž tam bydlili: nenechal v něm žádných ostatků, ale všecko až do nejposlednějšího pohubil, a město to vypálil ohněm.
12. A všecka města vůkol, a krále jejich zjímal, pobil, a zahladil, jakož byl přikázal jemu Mojžíš, služebník Hospodinův.
13. Kromě měst, kteráž byla na pahrbcích, a na vrších postavena, jiná zapálil Israel: jedno toliko Asor nejohrazenější spálil ohněm.
14. A všecku loupež těch měst, i hovada rozdělili mezi sebou synové israelští, pobivše všecky lidi.
15. Jakož byl přikázal Hospodin

8) t. že nezůstal žádný na živě.

Mojžíšovi služebníku svému, tak přikázal Mojžíš Josue, a on všecky věci naplnil: nepominul ze všech přikázaní ani jednoho slova, kteréž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.

16. Dobyl tedy Josue vší země horní, i polední, i zemi Gosen, i rovinu, i stranu západní, i horu israelskou, i pole její:

17. i díl hory, kteráž vstupuje do Seir, až do Bálgad, po rovině libánské pod horou Hermon: všecky krále jejich zjímal, pobil, a povraždil.

18. Za dlouhý čas bojoval Josue proti králům těm.

19. Nebylo města, ještoby se bylo [dobrovolně] poddalo synům israelským, krom Hevea, kterýž bydlil v Gabaon: nebo všech bojem dobyl.

20. Hospodinovo zajisté usouzení bylo, že se zatvrdila srdce jejich, a že bojovali proti Israelovi, a padli, a nezasloužili žádné milosti, a zahynuli, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.

21. V tom času přišel Josue, a pobil Enakim z hor v Hebron, a Dabir, a Anab, i ze všeliké hory júdské a israelské, a města také jejich zkazil.

22. Nezůstavil žádného z plemene Enakim v zemi synů israelských: krom měst Gázy, a Geth, a Azótu, v nichž samých zanecháni jsou.

23. Opanoval tedy Josue všecku zemi, jakož mluvil Hospodin k Mojžíšovi, a dal ji synům israelským k vládnutí, vedlé dílů a pokolení jejich. I odpočinula země od bojů.

Kapitola 12.

Vyčítání králů zbitých od synů israelských.

1. Tito jsou králové, kteréž zbili synové israelští, a opanovali zemi jejich za Jordánem k východu slunce, od potoka Arnon, až k hoře Hermon, i všelikou krajinu východní, kteráž leží proti poušti.

2. Sehon král amorrhejský, kterýž bydlil v Hesebon, a panoval od Aroer, kteréž leží na břehu potoka Arnon, a nad polovicí strany na údolí, a polovicí Galaad, až do potoka Jabok, jenž jest meze synů Ammon.

3. A od pouště až k moři Ceneroth proti východu, a až k moři pouště, jenž jest moře nejslanější, k straně východní, po cestě, kteráž vede k Bethsimoth: a od polední strany, ježto leží pod Asedoth Fasga*.

4. Pomezí Oga krále Básan, z ostatků Rafaim, kterýž bydlil v Astaroth, a v Edrai, a panoval na hoře Hermon, a v Salecha: a ve vší Básan až k mezem

5. Gessuri, a Machati, a polovice strany Galaad: k mezem Sehona krále Hesebon.

6. Mojžíš služebník Hospodinův, a synové israelští pobili je: a dal zemi jejich Mojžíš k vladařství Rúbenitským, a Gáditským, a polovici pokolení Manassesova.

7. Tito jsou králové země, kteréž pobil Josue a synové israelští, za Jordánem, k západní straně, od Bálgad na poli libánském, až k hoře, jejížto strana táhne se do Seir: a dal ji Josue k vladařství pokolením israelským, jednomu-každému díly jejich,

8. tak na horách, jako na rovinách, a na polích. V Asedoth, a na poušti, a na poledne, byl Hethejský, a Amorrhejský, Chananejský, a Ferezejský, Hevejský, a Jebusejský.

9. Král Jericha jeden: král Haj, ježto jest na straně Bethel, jeden:

10. král jerusalémský jeden, král Hebron jeden,

11. král Jerimoth jeden, král Lachis jeden,

12. král Eglon jeden, král Gazer jeden,

13. král Dabir jeden, král Gader jeden,

14. král Herma jeden, král Hered jeden,

---

3) t. pod horou Fasga.

15. král Lebna jeden, král Odullam jeden,
16. král Maceda jeden, král Bethel jeden,
17. král Tafua jeden, král Ofer jeden,
18. král Afek jeden, král Sáron jeden,
19. král Madon jeden, král Asor jeden,
20. král Semeron jeden, král Achsaf jeden,
21. král Thenak jeden, král Mageddo jeden,
22. král Kádes jeden, král Jachanan z Karmélu jeden,
23. král Dor, a krajiny Dor jeden, král národů Galgal jeden,
24. král Thersa jeden: všech králů třiceti a jeden.

Kapitola 13.

Rozkaz Boží o rozdělení dobyté země. 15. Vyčítání dílů prvé daných půltřetímu pokolení.

1. Josue byl starý, a sešlého věku, i řekl k němu Hospodin: Tys se již sstaral, a jsi dlouhověký, země pak velmi široká zůstala, která ještě není losem rozdělena:
2. totiž všecka Galilea, Filisthiim, a všecka Gessuri.
3. Od řeky kalné, kteráž svlažuje Egypt, až ku pomezí Akkaron proti půlnoci: země chananejská, kteráž se dělí na pět králíků filistinských, Gazejské, a Azotské, Aškalonitské, Gethejské, a Akkaronitské.
4. Ku poledni pak jsou Hevejští, všecka země chananejská, a Maara Sidonských až do Afeka, a ku pomezí Amorrhejského,
5. a jeho končin. Libánská také krajina proti východu, od Bálgad pod horou Hermon, až přijdeš do Emath.
6. Všech [země], kteříž bydlejí na hoře, od Libánu až k vodám Maserefoth, i všickni Sidonští. Jáť jsem, kterýž je zahladím před tváří synů israelských. Protož ať přijde k dílu dědictví Israel, jakož přikázal jsem tobě.
7. A nyní rozděl zemi k vladařství devateru pokolení, a polovici pokolení Manassesova,
8. s jehožto [druhou polovicí] Rúben a Gád opanovali zemi, kterouž dal jim Mojžíš služebník Hospodinův za řekou Jordánem k straně východní.
9. Od Aroer, kteréž leží na břehu potoka Arnon, a na prostřed údolí, i všecka pole Medaba, až do Dibon.
10. I všecka města Sehona, krále amorrhejského, jenž kraloval v Hesebon, až ku pomezí synů Ammon.
11. A Galaad, a pomezí Gessuri, a Machati, i všecku horu Hermon, i veškeren Básan až do Sálecha.
12. Všecko království Oga v Básan, jenž kraloval v Astaroth a v Edrai, on byl z ostatků Rafaim*: i zbil je Mojžíš, a zahladil.
13. I nechtěli zhubiti synové israelští Gessuri a Machati: i bydlili u prostřed Israele až do dnešního dne.
14. Pokolení pak Lévi nedal vladařství: ale darové a oběti Hospodina Boha israelského, toť jest jeho dědictví, jakož mluvil jemu.
15. Protož dal Mojžíš vladařství pokolení synů Rúben podlé rodů jejich.
16. A bylo jejich pomezí od Aroer, kteréž leží na břehu potoka Arnon, a u prostřed údolí téhož potoka: všecku rovinu, kteráž vede do Medaba,
17. a Hesebon, i všecky vesnice jejich, kteréž jsou na rovinách: Dibon také a Bamothbál, a městečko Bálmaon,
18. a Jassa, a Cedimoth, a Mefaath,
19. a Kariathajm, a Sabama, a Sarathasar na hoře údolí.
20. Bethfogor, a Asedoth, Fasga, a Bethiesímoth,
21. i všecka města polní, i všecka království Sehona krále amorrhejského, jenž kraloval v Hesebon,

12) t. obrů.

jehož zabil Mojžíš s knížaty madianskými: Hevea, a Recem, a Sur, a Hur, a Rebe vévody Sehonovy, obyvatele země.

22. A Bálama syna Beorova věštce zabili synové israelští mečem s jinými zabitými.

23. I učiněno jest pomezí synů Rúbenových Jordán řeka. To jest vladařství Rúbenitských po jejich rodech, měst a vesnic.

24. A dal Mojžíš pokolení Gád i synům jeho po rodinách jejich vladařství, jehož tento jest podíl.

25. Pomezí Jaser, i všecka města Galaadská, a polovice země synů Ammon, až do Aroer, ješto jest proti Rabba.

26. A od Hesebon až do Rámoth, Masfe a Betonim: a od Manaim až do pomezí Dabir.

27. V údolí také Betharan, a Bethnemra, a Sokoth, a Safon a ostatní díl království Sehona, krále Hesebon: toho také meze Jordán jest, až do poslední strany moře Cenereth za Jordánem k straně východní.

28. To jest vladařství synů Gádových po čeledech jejich, města i vsi jejich.

29. Dal také polovici pokolení Manassesova, i synům jeho podlé rodu jejich vladařství,

30. jehož tento počátek jest: od Manaim veškeren Básan, i všecka království Oga krále Básan, i všecky vesnice Jair, kteréž jsou v Básan, šedesáte městeček,

31. a polovici Galaad, a Astaroth, a Edrai města království Oga v Básan: [dal jest] synům Machirovým, syna Manassesova, [totiž] polovici synů Machirových podlé rodů jejich.

32. To vladařství rozdělil Mojžíš v polích moabských za Jordánem, proti Jerichu, k straně východní.

33. Pokolení pak Lévi nedal vladařství: nebo Hospodin Bůh israelský onť jest vladařství jeho, jakož mluvil jemu.

Kapitola 14.

Kálebovi město Hebron se dostalo.

1. Toto jest, čímž vládli synové israelští v zemi chananejské, kterouž jim dali Eleazar kněz, a Josue syn Nun, a knížata čeledí po pokoleních israelských:

2. losem všecko dělíce, jakož byl přikázal Hospodin skrze Mojžíše devateru pokolení, a polovici pokolení.

3. Nebo půl třetímu pokolení byl dal Mojžíš za Jordánem vladařství: krom levítů, kteří nižádné země nevzali mezi bratřími svými:

4. ale na jejich místo vstoupili synové Josefovi ve dvě pokolení jsouce rozděleni, Manassesovo, a Efraimovo: aniž přijali levítové jiného dílu na zemi, kromě měst k bydlení, a předměstí jejich k chování dobytka, a stád svých.

5. Jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak učinili synové israelští, a rozdělili zemi.

6. Přistoupili tedy synové Júdovi k Josue v Galgala, i mluvil k němu Káleb, syn Jefonův, Cenezejský: Ty víš, co jest mluvil Hospodin k Mojžíšovi člověku Božímu o mně a o tobě v Kádesbarne.

7. Ve čtyřiceti letech byl jsem, když mne poslal Mojžíš, služebník Hospodinův, z Kádesbarne, abych shlédl zemi: i zvěstoval jsem jemu, co mi se pravého vidělo.

8. Bratří pak moji, kteříž byli vstoupili se mnou, rozpáčili srdce lidu: a však já přece následoval jsem Hospodina Boha svého.

9. I přisáhl Mojžíš v ten den, řka: Země, po kteréž jsi chodil nohama svýma, bude vladařství tvé, i synů tvých na věky: nebo jsi následoval Hospodina Boha mého.

10. Propůjčil tedy mi Hospodin života, jakož zaslíbil, až do dnešního dne. Čtyřiceti a pět let jest od toho času, jakž mluvil Hospodin slovo toto k Mojžíšovi, když chodil Israel po poušti; dnes jsem v osmdesáti pěti letech

11. tak při síle, jakož jsem byl toho času, když k vyšpehování poslán jsem; síla toho času ve mně až do dnes trvá, tak k bojování, jako k chození.

12. Protož dej mi horu tuto, kterouž mi slíbil Hospodin, a tys to také slyšel, na níž jsou Enakim, a města veliká a hrazená: bude-li snad se mnou Hospodin, a budu li moci vyhladiti je, jakož mi zaslíbil.

13. I požehnal mu Josue: a dal mu Hebron k vladařství.

14. A od toho času bylo Hebron Káleba syna Jefonova Cenezejského, až do dnešního dne: nebo následoval Hospodina Boha israelského.

15. Jmeno Hebron prvé sloulo Kariatharbe*: Adam, největší mezi Enakim, tam položen jest: i odpočinula země od bojů.

Kapitola 15.

Jaká města a které krajiny dostaly se lidem z pokolení Júdova.

1. Protož los synů Júda po rodích jejich tento byl: Od pomezí Edom, poušť Sin proti poledni, a až do poslední strany polední krajiny.

2. Počátek jeho od kraje moře nejslanějšího, a od zátoky jeho, kteráž hledí ku poledni.

3. A vychází proti vrchu štírovému, a přichází do Sina: a táhne se k Kádesbarne, a přichází do Efron, vstupuje k Addar, a obcházeje Karkaa,

4. a odtud přecházeje do Asemona, a přicházeje ku potoku egyptskému: a tu budou meze jeho moře veliké. Tenť bude konec strany polední.

5. Od východu pak bude počátek mezí moře nejslanější, až ku konci Jordánu: a to, co leží na půlnoc, od zátoky moře, až do též řeky jordánské,

6. a vstupuje meze ta do Beth Hagla, a jde od půlnoci do Beth Araba: vstupuje k kamenu Boen, syna Rúbenova.

7. A chýlí se až k mezem Debera z údolí Achor, na půlnoc proti Galgala, ješto jest naproti výšině Adommim, od polední strany potoka: a přechází přes vody, kteréž slovou studnice slunce: a budou východové její k studnici Rogel.

8. A vstupuje přes údolí syna Ennom po straně Jebusea ku poledni, jenž jest Jerusalém: a odtud se pozdvihuje k vrchu hory, kteráž jest proti Geennom k západu na kraji půlnočním údolí Rafaim.

9. A jde od vrchu hory až k studnici vody Neftoa: a přichází až k vesnicím hory Efron, a chýli se k Bála, jenž jest Kariathjarim, to jest, město lesů.

10. I odchází z Bála proti západu, až k hoře Seir: a jde podlé boku půlnočního hory Jarim do Cheslon; a sstupuje do Bethsames, a přechází do Thamna,

11. a přichází proti půlnoci stranou Akkaron po boku: a chýlí se k Sechronu, a jde přes horu Bála: a přichází do Jebneel, a koncem velikého moře proti západu se zavírá.

12. Tyť jsou meze synů Júda vůkol po čeledech jejich.

13. Kálebovi pak synu Jefonovu dal díl u prostřed synů Júda, jakož byl přikázal jemu Hospodin: Kariatharbe [město Arbe] otce Enaka, to jest Hebron.

14. I zahladil z něho Káleb tři syny Enakovi, Sesaj, a Abimam, a Tolmaj z rodu Enaka.

15. A odtud vstoupiv přišel k obyvatelům Dabir, jenž prvé sloulo Kariathsefer, to jest, město písem.

16. I řekl Káleb: Kdoby dobyl Kariathsefer, a vzal je, dám jemu Aru dceru svou za manželku.

17. I dobyl ho Othoniel syn Cenezův bratr Kálebův mladší: i dal mu Aru dceru svou za manželku.

15) t. j. město Arbe, kterýžto Arbe byl člověk [Adam] nejznamenitější mezi Enakim, totiž mezi obyvateli jeskyň, a byl jejich praotec.

18. Kteráž, když spolu šli, nabádána jest od muže svého, aby prosila otce svého za pole, i vzdychala, jakž seděla na osle. Jížto Káleb řekl: Což jest?
19. A ona odpověděla: Dej mi požehnání; zemi polední a suchou dal jsi mi, přidejž i vlažnou. Dal tedy jí Káleb vlažnou horní a dolní.
20. Toto jest vladařství pokolení synů Júdových po čeledech jejich.
21. A byla města od posledních stran synů Júda, podlé pomezí Edom od poledne: Kabseel a Eder, a Jagur,
22. a Cina, a Dimona, a Adada,
23. a Kádes, a Asor, a Jethnam,
24. Zif, a Telem, a Baloth,
25. Asor nové, a Karioth, Hesron, to jest Asor,
26. Amam, Sama, a Molada,
27. a Asergadda, a Hassemon, a Bethfeleth,
28. a Hasersual, a Bersabee, a Baziothia,
29. a Bála, a Jim, a Esem,
30. a Eltholad, a Cesil, a Harma,
31. a Siceleg, a Medemena, a Sensenna,
32. Lebaoth, a Selim, a Aen, a Remon: všech měst dvaceti devět, i vsi jejich*.
33. Na revinách pak: Estaol a Sarea, a Asena,
34. a Zanoe, a Aengannim, a Tafua, a Enaim,
35. a Jerimoth, a Adullam, Socho, a Azeka,
36. a Saraim, a Adithaim, a Gedera, a Gederothaim: měst čtrnácte a vsi jejich.
37. Sanan, a Hadassa, a Magdalgad,
38. Delean, a Masefa, a Jekthel,
39. Lachis, a Baskath, a Eglon,
40. Chebbon, a Leheman, a Cethlis,
41. a Gideroth, a Bethdagon, a Naama, a Maceda: měst šestnácte, a vsi jejich,
42. Labana, a Ether, a Asan,
43. Jeftha, a Esna, a Nesib,
44. a Ceila, a Achzib, a Maresa: měst devět, a vsi jejich.
45. Akkaron s městečky a vesničkami svými.
46. Od Akkaron až k moři: všecka, kteráž se chýlí k Azótu a vesničkám jeho.
47. Azót s městečky, a vesničkami svými. Gáza s městečky a vesničkami svými, až ku potoku egyptskému, a moře veliké jest meze jeho.
48. A na hoře: Samir, a Jether, a Sokoth,
49. a Danna, a Kariathsenna, to jest Dabir:
50. Anab, a Istemo, a Anim,
51. Gosen, a Olon, a Gilo: měst jedenácte a vsi jejich.
52. Arab, a Ruma, a Esaan,
53. a Janum, a Bethafua, a Afeka.
54. Athamatha, a Kariatharbe, to jest Hebron, a Sior: měst devět, a vsi jejich.
55. Maon, a Karmel, a Zif, a Jota.
56. Jezrael, a Jukadam, a Zanoe,
57. Akkain, Gabaa, a Thamna: měst deset a vsi jejich.
58. Halhul, a Bessur, a Gedor,
59. Mareth, a Bethanoth, a Eltekon: měst šest, a vsi jejich.
60. Kariathbál, to jest Kariathjarim, město lesů, a Arebba: města dvě, a vsi jejich.
61. Na poušti Betharaba, Meddin, a Sachacha,
62. a Nebsan, a město soli, a Engaddi: měst šest, a vsi jejich.
63. Jebusea pak obyvatele Jerusalémského nemohli synovi Júdovi zahladiti: i bydlil Jebusejský s syny Júdovými v Jerusalémě až do dnešního dne.

32) Vlastně se měst vyčítá 37; že se jich tu klade toliko 29 v summě, může tím býti, že osm jich bylo jen malých a neohrazených; aneb že osm jich přišlo pokolení Šimeonovu, 29 ale pokolení Júdovu.

Kapitola 16.

O losu synů Efraim, kteříž Chananea nevyplenili: ale mezi nimi obývali.

1. Padl také los synům Josefovým, od Jordánu proti Jerichu, a

vodám jeho od východu: poušť, kteráž vystupuje od Jericha k hoře Bethel:

2. a vychází z Bethel k Lůza: a jde přes mez Archi, Atharot,

3. a sstupuje k západu podlé pomezí Jefleti až ku pomezí Bethoron dolního, a Gázer: a skonávají se krajiny jeho mořem velikým:

4. i vládli tím synové Josefovi, Manasses a Efraim.

5. I učiněna jest meze synů Efraimových po rodech jejich: a vladařství jejich proti východu od Ataroth Addar až do Bethoron hořejšího.

6. A vychází pomezí to do moře: Machmethat pak leží k půlnoci, a obchází meze proti východu v Thanathselo: a přechází od východu Janoe.

7. A sstupuje z Janoe do Ataroth, a Naaratha: a přichází do Jericha, a vychází k Jordánu.

8. Z Tafua jde proti moři do údolí třtinovatého*, a jsou východové jeho do moře nejslanějšího. Toto jest vladařství pokolení synů Efraim po čeledech jejich.

9. A města oddělena jsou synům Efraimovým u prostřed vladařství synů Manassesových, i vsi jejich.

10. A nezabili synové Efraim Chananea, jenž bydlil v Gázer: i bydlil Chananejský u prostřed Efraima až do tohoto dne, dávaje plat.

Kapitola 17.

Los a meze polovice pokolení Manassesova, 3. též dcer Salfádových. 14. Domlouvání se synů Josefových o díl větší.

1. Padl pak los pokolení Manassesovu: (nebo on jest prvorozený Josefův) Machirovi prvorozenému* Manassesovu, otci Galaad, jenž byl muž bojovný, a měl vladařství Galaad, a Básan:

2. i jiným synům Manassesovým podlé čeledí jejich, synům Abiezer, a synům Helek, a synům Esriel, a synům Sechem, a synům Hefer, a synům Semida. Ti jsou synové Manassesa syna Josefova, muži po rodech svých.

3. Salfád pak, syn Hefer, syna Galaad, syna Machir, syna Manasse, neměl synů, než toliko dcery: jichž jsou tato jmena: Maala, a Noa, a Hegla, a Melcha, a Thersa.

4. I přišly před Eleazara kněze, a Josue syna Nun, i knížata, řkouce: Hospodin přikázal skrze Mojžíše, aby nám dáno bylo vladařství u prostřed bratří našich. I dal jim podlé přikázaní Hospodinova vladařství u prostřed bratří otce jejich.

5. I padlo provazců deset Manassesovi, krom země Galaad a Básan za Jordánem.

6. Nebo dcery Manassesovy obdržely dědictví u prostřed synů jeho. Země pak Galaad padla v los synům Manassesovým, kteříž ostatní byli.

7. A byla meze Manassesova od Aser, k Machmethath, kteráž jest proti Sichem: a vychází na pravou stranu podlé obyvatelů studnice Tafue.

8. Nebo v los Manassesův byla padla země Tafue, kteráž jest podlé pomezí Manassesova, synů Efraimových.

9. A odtud sstupuje meze údolí třtinovatého na poledne potoku měst Efraimových, kteráž jsou u prostřed měst Manassesových: pomezí pak Manassesovo od půlnoci potoka, a východ jeho jde k moři.

10. Tak že vladařství Efraimovo jest od poledne, a od půlnoci Manassesovo, a oboje zavírá moře, a spojují se v pokolení Aser od půlnoci, a v pokolení Issachar od východu.

11. I bylo dědictví Manassesovo v Issacharovi, a v Aser, Bethsan, i vesničky jeho, a Jeblaam s vesničkami svými, a obyvatelé Dor s městečky svými, obyvatelé také Endor s vesničkami svými: také

8) t. j. k potoku Kána.

1) A jednorozenému (4. Mojž. 26, 29.). Taktéž nazývá se Ježíš Prvorozený (Luk. 2, 7. Mtš. 1, 25. Žid. 1, 6.), ač byl jednorozený Marie.

obyvatelé Thenak s vesničkami svými, a obyvatelé Mageddo s vesničkami svými, a třetí díl města Nofet.

12. Aniž mohli synové Manassesovi těch měst podvrátiti: ale počal Chananejský bydliti v jejich zemi.

13. Když se pak ssílili synové israelští, podmanili sobě Chananejské, a uvedli je sobě pod plat, aniž pobili jich.

14. I mluvili synové Josefovi k Josue, a řekli: Proč jsi mi dal vladařství losu a provazce jednoho, poněvadž jest nás tak mnoho, a požehnal mi Hospodin?

15. K nimž Josue řekl: Jsi-li lid mnohý, vstup do lesa, a vyplaň sobě místa v zemi Ferezejského, a Rafaimského: poněvadž jest tobě úzké vladařství hory Efraim.

16. Jemuž odpověděli synové Josefovi: Nebudeme moci vstoupiti na hory, poněvadž železných vozů k boji užívají Chananejští, kteříž přebývají v zemi polní, v které jsou Bethsan, s vesničkami svými, a Jezrael vládnoucí polovicí údolí.

17. I řekl Josue k domu Josefovu, Efraimovu, a Manassesovu: Lid mnohý jsi, a veliké síly, nebudeš mít losu jednoho:

18. ale půjdeš na horu, a prosekáš sobě [les], a vyčistíš místa k přebývání: a budeš moci dále projíti, když podvrátíš Chananejského, o němž pravíš, že má železné vozy, a jest přesilný.

Kapitola 18.

Posláni, kteřížby rozměřili zemi sedmeru pokolení. 12. Díl pokolení Benjaminova.

1. I shromáždili se všickni synové israelští v Sílo, a tu postavili stánek svědectví, a byla jim země poddána.

2. Bylo pak pozůstalo synů israelských sedm pokolení, ježto ještě nebyli vzali vladařství svých.

3. K nimž Josue řekl: Dokud chřadnete leností, a nevcházíte, abyste vládli zemí, kterouž Hospodin Bůh otců vašich dal vám?

4. Vyvolte z každého pokolení tři muže, abych je poslal, ať jdou a obejdou zemi, a popíší ji podlé počtu každého množství, a přinesou ke mně, coby popsali.

5. A rozdělte sobě zemi na sedm dílů: Júdas buď v mezech svých od strany polední, a dům Josefův od půlnoci.

6. (Vy pak ostatní) popište prostřední zemi mezi těmi na sedm dílů: a sem přijdete ke mně, abych před Hospodinem Bohem vaším vám zde uvrhl los:

7. neb nemají mezi vámi dílu levítové, ale kněžství Hospodinovo jest jejich dědictví. Gád pak a Rúben, a polovice pokolení Manassesova již jsou vzali vladařství svá za Jordánem k straně východní: kteráž dal jim Mojžíš služebník Hospodinův.

8. A když vstali muži, aby šli k popsání země, přikázal jim Josue, řka: Obejděte zemi, a popište ji, a navraťte se ke mně: abych zde před Hospodinem, v Sílo, uvrhl vám los.

9. Protož šli: a prohlédše ji, na sedm dílů rozdělili, popsavše na knize. I navrátili se k Josue do stanů v Sílo.

10. Kterýž uvrhl losy před Hospodinem v Sílo, a rozdělil zemi synům israelským na sedm dílů.

11. I vstoupil los první synům Benjaminovým po čeledech jejich, aby vládli zemí mezi syny Júdovými, a syny Josefovými.

12. A byla meze jejich proti půlnoci od Jordánu: jdouc podlé boku Jericha půlnoční strany, a odtud proti západu k horám vstupujíc, a přicházejíc k poušti Bethaven,

13. a přecházejíc podlé Lúzy ku poledni, jenž jest Bethel: a sstupuje do Ataroth addar, na horu, kteráž jest ku poledni Bethoron dolejšího*:

14. a chýlí se obcházejíc proti

13) Viz 1. Mojž. 28, 19.

moři ku poledni hory, kteráž patří k Bethoron proti větru polednímu: a jsou východové její do Kariathbál, ježto slove i Kariathjarim, do města synů Júdových. Tať jest strana proti moři, k západu.

15. Od poledne pak od strany Kariathjarim vychází meze proti moři, a přichází až k studnici vod Neftao.

16. A sstupuje na stranu hory, kteráž jest naproti údolí synů Ennom: a jest proti půlnoční straně na posledním dílu údolí Rafaim. A sstupuje do Geennom (to jest, do údolí Ennom) po straně Jebusea ku poledni: a přichází k studnici Rogel,

17. jdouc k půlnoci, a vycházejíc k Enfemes, to jest, k studnici slunce:

18. a přechází až k pahrbkům, kteříž jsou naproti výšině Adommim, a sstupuje k Abenboen, to jest k kameni Boen syna Rúbenova: a přechází z boku půlnočního ku polím: a sstupuje na rovinu,

19. a pomíjí proti půlnoci Bethagla: a jsou skonání její proti zátoce moře nejslanějšího od půlnoci, na konci Jordánu ku polední straně:

20. jenž jest meze jeho od východu. Toť jest vladařství synů Benjaminových po mezech jejich vůkol, i po čeledech jejich.

21. I byla města jeho, Jericho, a Bethagla, a údolí Kasis,

22. Betharaba, a Samaraim, a Bethel,

23. a Avim, a Afara, a Ofera.

24. Ves Emona, a Ofni, a Gabee: měst dvanácte, i vsi jejich.

25. Gabaon, a Ráma, a Beroth,

26. a Mesfe, a Kafara, a Amosa,

27. a Recem, a Jarefel, a Tharela,

28. a Sela, Elef, a Jebus, jenž jest Jerusalém, Gabaath, a Kariath: měst čtrnácte, a vsi jejich. To jest vladařství synů Benjaminových po čeledech jejich.

Kapitola 19.

Los jiných šesti pokolení. 49. Díl Josue.

1. I vyšel los druhý synů Simeonových po rodech jejich: a bylo dědictví

2. jejich u prostřed vladařství synů Júdy: Bersabee, a Sabee, a Molada,

3. a Hasersual, Bala, a Asem,

4. a Eltholad, Bethul, a Harma,

5. a Siceleg, a Bethmarchaboth, a Hasersusa,

6. a Bethlebaoth, a Sarohen: měst třináctе, a vsi jejich:

7. Ain, a Remmon, a Athar, a Asan: města čtyry, a vesnice jejich:

8. všecky vesničky vůkolí měst těch až do Balaath Beer Ramath proti straně polední. To jest dědictví synů Simeonových podlé rodin jejich,

9. v vladařství, a provazci* synů Júdy: neb větší byl; a proto synové Simeonovi měli u prostřed dědictví jejich.

10. I padl los třetí synům Zabulonovým po rodinách jejich: a učiněna jest meze vladařství jejich až do Sarid.

11. A vstupuje od moře a Merala, a přichází do Debbaseth, až ku potoku, kterýž jest proti Jekonam.

12. A obrací se od Sared proti východu do končin Ceseleththabor: a vychází k Dabareth, a vstupuje proti Jafie.

13. A odtud přechází až k východní straně do Gethhefer, a Thakasin: a vychází do Remmon, Amthar, a Noa.

14. A obchází k půlnoci Hanathon: a jsou vycházení její údolí Jefthahel,

15. a Kathet, a Naalol, a Semeron, a Jedala, a Bethlehem: měst dvanácte, a vsi jejich.

---

9) t. podíl, jenž byl jako provazem vyměřený.

16. To jest dědictví pokolení synů Zabulonových po rodinách jejich, města i vesničky jejich.
17. Issacharovi vyšel los čtvrtý po čeledech jeho.
18. A bylo jeho dědictví, Jezrael, a Kasaloth, a Sunem,
19. a Hafaraim, a Seon, a Anaharath,
20. a Rabboth, a Cesion, Abes,
21. a Rameth, a Engannim, a Enhadda, a Bethfeses.
22. A dochází meze jeho až k Táboru, a Sehesima, a Bethsames: a budou vycházení jeho Jordán: měst šestnácte, a vsi jejich.
23. To jest vladařství synů Issacharových po rodech jejich, města i vesničky jejich.
24. I padl los pátý pokolení synů Aser po rodech jejich:
25. a byla meze jejich Halkath, a Cháli, a Beten, a Araf,
26. a Elmelech, a Amaad, a Messal: a přichází až do Karmélu mořského, a Sihor, a Labanath.
27. A obrací se proti východu slunce do Bethdagon: a přechází až do Zabulona, a do údolí Jefthahel proti půlnoci a do Bethemek, a Nehiel. A vychází na levou stranu Kábul,
28. a [do] Abran, a Rohob, a Hamon, a Kána, až k Sidonu velikému.
29. A navracuje se do Horma, až do města nejohrazenějšího Týru, a až do Hosa: a budou vycházení její do moře z provázku Achziba:
30. a Amma, a Afek, a Rohob, měst dvamecítma, i vsi jejich.
31. To jest vladařství synů Aser po čeledech jejich, a ta města, i vesničky jejich.
32. Synům Neftalimovým padl šestý los po čeledech jejich:
33. a počala se meze od Helef a Elon v Saananim, a Adami, jenž jest Nekeb, a Jebnael až do Lekum: a konec jejich až k Jordánu:
34. i navracuje se meze proti západu do Azanotthabor, a odtud vychází do Hukuka, a přechází do Zabulona proti poledni, a do Aser proti západu, a do Júdy k Jordánu proti východu slunce.
35. Města hrazená (jsou) Assedim, Ser, a Emath, a Rekkath, a Cenereth,
36. a Edema, a Arama, Asor,
37. a Cedes, a Edrai, Enhasor,
38. a Jeron, a Magdalel, Horem, a Bethanath, a Bethsames: měst devatenácte, i vsi jejich.
39. To jest vladařství pokolení synů Neftali po čeledech jejich, města a vesničky jejich.
40. Pokolení synů Dan po čeledech jejich vyšel los sedmý:
41. a byla meze vladařství jeho Sára, a Esthaol, a Hirsemes, to jest, město slunce.
42. Selebin a Ajalon, a Jethela,
43. Elon a Themna, a Akron,
44. Elthece, Gebbethon, a Balaath,
45. a Jud, a Bane, a Barach, a Gethremmon:
46. a Mejarkon, a Arekon, s pomezím, kteréž patří* k Joppen,
47. a tím koncem se zavírá. I vstoupili synové Dan, a bojovali proti Lesem, a dobyli ho: a pobili je* ostrostí meče, a vládli, a bydlili v něm, nazývajíce jmeno jeho Lesem Dan, od jmena Dan otce svého.
48. To jest vladařství pokolení synů Dan, po čeledech jejich, města a vesničky jejich.
49. A když přestal losem děliti zemi všem po pokoleních jejich, dali synové israelští vladařství Josue, synu Nun, v prostřed sebe,
50. podlé přikázaní Hospodina, město, kteréhož žádal, Thamnath Saraa na hoře Efraim: i vystavěl město, a přebýval v něm.
51. Ta jsou vladařství, kteráž losem dělili Eleazar kněz, a Josue syn Nun, a knížata čeledí, a pokolení synů israelských, v Silo, před Hospodinem u dveří stánku svědectví. I rozdělili zemi*.

---

46) jest naproti —
47) t. obyvatele —
51) dokonali rozdělování země.

Kapitola 20.

Šest měst útočištných z jedné i z druhé strany Jordánu se vysazuje.

1. I mluvil Hospodin k Josue, řka: Mluv synům israelským, a rci jim:
2. Oddělte města utíkajících, o kterýchž mluvil jsem k vám skrze Mojžíše,
3. aby utekl do nich, kdobykoli člověka zabil nevěda: a mohl ujíti hněvu bližního, jenž mstitel jest krve:
4. kdyžby do jednoho z těch měst utekl, státi bude před branou města, a mluviti bude starším města toho, ty věci, kteréžby jej nevinným dokázaly: a tak přijmou ho, a dají jemu místo k přebývání.
5. A kdyžby mstitel krve jej honil, nevydajíť ho v ruce jeho: nebo nevěda zabil bližního jeho, aniž se dokazuje, by přede dvěma neb třemi dny byl nepřítelem jeho.
6. A bydliti bude v městě tom, dokudž nebude státi před soudem příčinu daje skutku svého, a neumře kněz veliký, kterýžby byl v tom čase: tehdáž navrátí se vražedlník, a vejde do města, a domu svého, z něhož byl utekl.
7. I ustanovili Cedes v Galilei na hoře Neftali, a Sichem na hoře Efraim, a Kariatharbe, jenž jest Hebron, na hoře Júda.
8. A za Jordánem proti východní straně Jericha ustanovili Bosor, kteréž leží v polní poušti, z pokolení Rúbenova: a Rámoth v Galaad z pokolení Gádova, a Gaulon v Básan z pokolení Manassesova.
9. Ta města ustanovena jsou všechněm synům israelským, i příchozím, kteříž bydlili mezi nimi: aby utekl do nich, kdožby člověka nevěda zabil, a neumřel v rukou bližního, vylité krve pomstiti žádajícího, dokavadžby nestál před lidem, aby vyložil při svou.

Kapitola 21.

O městech synům Lévi daných a o pokoji.

1. I přistoupila knížata čeledí Lévi k Eleazarovi knězi, a k Josue synu Nun, a k vývodám příbuzenství po jednomkaždém pokolení synů israelských:
2. a mluvili k nim v Sílo v zemi chananejské, a řekli: Hospodin přikázal skrze Mojžíše, aby nám dána byla města k přebývání, a podměstí jejich k chování dobytka.
3. I dali synové israelští [levítům] z vladařství svých podlé přikázaní Hospodinova, města i podměstí jejich:
4. i vyšel los čeledi Kaath synů Arona kněze, z pokolení Júda, a Simeonova, a Benjaminova, měst třináctе.
5. A ostatním synům Kaath, to jest levítům, kteříž zbývali, z pokolení Efraimova, a Danova, a z polovice pokolení Manassesova, měst deset.
6. Synům pak Gerson vyšel los, aby vzali z pokolení Issacharova, a Aserova, a Neftalimova, a z polovice pokolení Manassesova v Básan, měst v počtu třináctе.
7. A synům Merari po rodech jejich, z pokolení Rúbenova, a Gádova, a Zabulonova měst dvanácte.
8. I dali synové israelští levítům ta města a podměstí jejich, jakož přikázal Hospodin skrze Mojžíše, všech losem podělivše.
9. Z pokolení synů Júdových a Simeonových dal Josue města: jichž jsou tato jmena:
10. Synům Aronovým po čeledech Kaath levítského rodu (nebo první los jim vyšel).
11. Kariatharbe otce Enakova, jenž slove Hebron, na hoře Júda, i předměstí jeho v vůkolí.
12. Pole pak a vsi jeho byl dal Kálebovi synu Jefone k vládnutí.
13. Dal tedy synům Arona kně-

ze, Hebron, útočištné město a předměstí jeho: a Lobna s předměstími jeho:
14. a Jether a Estemo,
15. a Holon, a Dabir,
16. a Ain, a Jeta, a Bethsames, s předměstími jejich: měst devět, z pokolení, jak povědíno jest, dvou.
17. Z pokolení pak synů Benjaminových, Gabaon, a Gabae.
18. A Anathoth a Almon, s předměstími jejich: města čtyry.
19. Všech spolu měst synů Arona kněze, třinácte s předměstími jejich.
20. Ostatním pak po čeledech synů Kaath levitského rodu, toto jest dáno vladařství.
21. Z pokolení Efraima města útočiště, Sichem s předměstími jeho na hoře Efraim, a Gázer,
22. a Kibsaim, a Bethhoren s předměstími jejich, města čtyry.
23. Z pokolení také Dan, Eltheko, a Gabathon,
24. a Ajalon, a Gethremmon, s předměstími svými, města čtyry.
25. Ale z polovice pokolení Manassesova, Thanach, a Gethremmon s předměstími jejich, města dvě.
26. Všech měst deset, a předměstí jejich, dána jsou synům Kaath nižšího řádu.
27. Synům také Gersonovým levitského rodu dal z polovice pokolení Manassesova města útočištná: Gaulon v Básan, a Bosra s předměstími jejich, města dvě.
28. Ale z pokolení Issacharova, Cesion, a Dabereth,
29. a Jaramoth, a Engannim, s předměstími jejich, města čtyry.
30. Z pokolení pak Aserova, Masal, a Abdon,
31. a Helkath, a Rohob, s předměstími jejich, města čtyry.
32. Z pokolení také Neftalimova města útočištná, Cedes v Galilei, a Hamoth Dor, a Karthan s předměstími jejich, města tři.
33. Všech měst čeledí Gerson, třinácte, s předměstími jejich.
34. Synům pak Merari levitům, nižšího řádu, po čeledech jejich dáno jest z pokolení Zabulonova: Jeknam, a Kartha,
35. a Damna, a Naalol, města čtyry s předměstími jejich.
36. Z pokolení Rúbenova za Jordánem proti Jerichu města útočištná, Bosor na poušti, Misor, a Jaser, a Jethson, a Mefaath, města čtyry s předměstími jejich.
37. Z pokolení Gád, města útočiště, Ramoth v Galaad, a Manaim, a Hesebon, a Jaser, města čtyry s předměstími jejich.
38. Všech měst synů Merari po čeledech, a rodinách jejich, dvanácte.
39. Protož všech měst levitských u prostřed vladařství synů israelských bylo čtyřiceti osm,
40. s předměstími jejich, všecka po čeledech rozdělená.
41. I dal Hospodin Bůh Israelovi všecku zemi, kterouž byl zapřisáhl dáti otcům jejich: i vládli jí, a bydlili v ní.
42. I dán jest od něho pokoj na všecky vůkolní národy*: a žádný z nepřátel nesměl se jim zprotiviti: ale všickni pod jejich panování uvedeni jsou.
43. Ani zajisté jedno slovo, kteréž jim byl [Bůh] prokázati zaslíbil, nebylo zrušeno, ale všecko v skutku naplněno jest.

Kapitola 22.

Půltřetího pokolení navrátili se za Jordán, 10. oltář veliký vystavěli, 11. u jiných pokolení v podezření hříchu přišli, 21. ale vymluvivše se, za nevinné uznáni byli.

1. Týmž časem povolal Josue Rúbenitských, a Gáditských, a polovice pokolení Manassesova,
2. a řekl k nim: Učinili jste všecky věci, kteréž přikázal vám Mojžíš služebník Hospodinův: mne také ve všech věcech byli jste poslušni,
3. aniž jste opustili bratří svých

42) t. měli pokoj ode všech vůkolních národů.

za dlouhý čas až do nynějšího dne, ostříhajíce přikázaní Hospodina Boha vašeho.

4. Poněvadž tedy dal Hospodin Bůh váš bratřím vašim odpočinutí a pokoj, jakož slíbil: navraťte se, a jděte do stanů vašich, a do země vladařství, kterouž vám dal Mojžíš, služebník Hospodinův za Jordánem:

5. toliko tak, abyste ostříhali pilně, a skutkem plnili přikázaní, i zákon, kterýž přikázal vám Mojžíš služebník Hospodinův, abyste milovali Hospodina Boha svého, a chodili po všech cestách jeho, a zachovávali přikázaní jeho, a přidrželi se ho, a sloužili mu celým srdcem, a celou duší svou.

6. I požehnal jim Josue, a propustil je. Kteřížto navrátili se do stanů svých.

7. Polovici pak pokolení Manassesova byl dal Mojžíš vladařství v Básan: a protož druhé polovici, kteráž zůstala, dal Josue los mezi jinými bratřími jejich za Jordánem k straně západní. A když propouštěl je do stanů jejich, a požehnal jim,

8. řekl k nim: S velikým statkem, a bohatstvím navracujete se k sídlům svým, s stříbrem a zlatem, s mědí, a železem, a s rouchem mnohým: rozdělteť loupež nepřátelskou s bratřími svými.

9. I navrátili se, a odešli synové Rúbenovi, a synové Gádovi, a polovice pokolení Manassesova, od synů israelských z Sílo, jenž leží v Chanaan, aby šli do Galaad, země vladařství svého, kterouž byli obdrželi vedlé rozkázaní Hospodinova skrze Mojžíše.

10. A když přišli k pahrbkům jordánským do země Chanaan, vzdělali podlé Jordánu oltář nesmírné velikosti.

11. Což když uslyšeli synové israelští, a jistí poslové je zpravili, že vzdělali synové Rúbenovi, a Gádovi, a polovice pokolení Manassesova oltář v zemi Chanaan, na pahrbcích jordánských, naproti synům israelským:

12. sešli se všickni v Sílo, aby vstoupili, a bojovali proti nim.

13. A mezi tím poslali k nim do země Galaad Fineesa, syna Eleazara kněze,

14. a deset knížat s ním po jednom z každého pokolení.

15. Kteříž přišli k synům Rúbenovým, a Gádovým, a polovice pokolení Manassesova, do země Galaad, a řekli k nim:

16. Toto vzkazuje veškeren lid Hospodinův: Jaké jest to přestoupení? Proč jste opustili Hospodina Boha israelského, vzdělavše oltář svatokrádežný*, a od služby jeho odstoupivše?

17. Zdali se vám málo zdá, že jste zhřešili v Bélfegor, a až do dnešního dne poskvrna toho hříchu na nás zůstává? a mnozí z lidu padli.

18. A vy dnes opustili jste Hospodina, a zejtra na všeho Israele hněv jeho rozlítí se.

19. Pakli zdá se vám, že nečistá jest země vladařství vašeho*, přejděte do země, v kteréž stánek Hospodinův jest, a bydlete mezi námi: toliko abyste od Hospodina, a od naší společnosti neodstoupili, stavějíce sobě oltář, mimo oltář Hospodina Boha našeho.

20. Zdaliž Achan, syn Záre, nepřestoupil přikázaní Hospodinova, a na veškeren lid israelský hněv jeho přišel? A on byl jeden člověk, a ó by byl sám zahynul v hříchu svém!

21. I odpověděli synové Rúbenovi, a Gádovi, a polovice pokolení Manassesova knížatům poselství israelského:

22. Nejsilnější Bůh Hospodin, nejsilnější Bůh Hospodin, onť ví, a Israel spolu srozumí: jestliže úmyslem přestoupení vzdělali jsme

---

16) to jest: jiný, mimo ten, kterýž jest před stánkem, pro zápaly, a oběti vzdělaný, viz níže v. 29. a 5. Mojž. 12, 5. 6. 13. 14.

19) t. poněvadž sv. stánek není u prostřed vás aneb na blísku.

tento oltář, nechť nás neostříhá, ale ať tresce nás v čas nynější.
23. A jestli jsme tím úmyslem [jej] udělali, abychom oběti zápalné, a posvátnou obět, a pokojné oběti naň vzkládali, sám ať vyhledává, a soudí:
24. a ne raději tím myšlením a tou radou, že řekli jsme: Dnes aneb zejtra řeknou synové vaši synům našim: Co vám a Hospodinu, Bohu israelskému*?
25. Meze položil Hospodin mezi námi a vámi, ó synové Rúbenovi, a synové Gádovi, Jordán řeku: a protož nemáte dílu v Hospodinu. A skrze tu příležitost odvrátí synové vaši syny naše od bázně Hospodinovy. Mněli jsme tedy za lepší*,
26. a řekli jsme: Vzdělejme sobě oltář, ne k obětování zápalů ani [jiných] obětí,
27. ale na svědectví mezi námi a vámi, a rodinou naší. a plodem vaším, abychom sloužili Hospodinu, a právo naše aby bylo obětovati i zápaly, i oběti, i pokojné oběti*: a [aby] nikoli neřekli zejtra synové vaši synům našim: Nemáte vy dílu v Hospodinu.
28. Což budou-li chtíti říci, odpovědí jim: Hle oltář Hospodinův, kterýž udělali otcové naši, ne k obětem zápalným, ani k posvátné oběti, ale na svědectví naše a vaše.
29. Odstup od nás ten hřích, abychom odstoupili od Hospodina, a opustili šlépěje jeho, vzdělavše oltář k obětování zápalných, a posvátných, a [jiných] obětí, mimo oltář Hospodina Boha našeho, kterýž vzdělán jest před stánkem jeho.
30. Tyto [řeči] uslyšev Finees kněz, a knížata poselství israelského, kteříž byli s ním, ukroceni jsou: a slova synů Rúbenových a Gádových, a polovice pokolení Manassesova převelmi rádi přijali.
31. I řekl Finees, syn Eleazarův, kněz k nim: Nyní víme, že jest Hospodin s námi, nebo vzdáleni jste od přestoupení tohoto, a vysvobodili jste syny israelské z ruky Hospodinovy.
32. I navrátil se s knížaty od synů Rúbenových a Gádových z země Galaad, do končin Chanaan, k synům israelským, a vypravoval jim tu věc.
33. I líbila se ta řeč všem, kteříž ji slyšeli. I chválili Boha synové israelští, a [již] nikoli více neříkali, aby vstoupili proti nim, a bojovali, a zkazili zemi vladařství jejich.
34. I nazvali synové Rúbenovi a synové Gádovi oltář, kterýž byli vzdělali, Svědectví naše, že Hospodin sám jest Bůh.

Kapitola 23.

Josue, blíže se k smrti, vystříhá od společnosti s pohany, 8. a napomíná k následování Boha.

1. Stalo se pak po mnohém času, když byl dal pokoj Hospodin Israelovi, poddav [mu] všecky národy vůkol, a když Josue již byl dlouhověký, a velmi starý:
2. povolal Josue všeho Israele, a starších, a knížat, a vůdců, i mistrů, a řekl k nim: Já jsem se sstaral, a sešel věkem:
3. a vy vidíte všecko, co jest učinil Hospodin Bůh váš všechněm národům vůkol, kterak za vás sám bojoval:
4. a nyní že vám losem rozdělil všecku zemi, od východní strany Jordánu, až k moři velikému, a ještě mnoho národů pozůstává:
5. Hospodin Bůh váš vyplení je, a odejme od tváři vaší, a vládnouti budete zemí, jakož vám slíbil.
6. Toliko posilňte se, a buďte pečlivi, abyste ostříhali všech věcí, kteréž psány jsou v knize zákona Mojžíšova, a neuchýlili se od nich ani na pravo, ani na levo:

24) t. co se vás týče Hospodin?
25) t. myslili jsme, že dobře učiníme, měli jsme dobrý úmysl.
27) t. jednomyslně s jinými pokoleními israelskými před stánkem Hospodinovým, nic sobě tím překážeti nedadouce, že nás Jordán dělí.

7. abyste, když vejdete k národům, kteříž mezi vámi budou, nepřisáhali ve jmenu bohů jejich, a nesloužili jim, a neklaněli se jim:
8. ale přidrželi se Hospodina Boha vašeho: což jste učinili až do tohoto dne.
9. A tehdáž odejme Hospodin Bůh před obličejem vaším národy veliké, a velmi silné, a žádný nebude moci vám odolati.
10. Jeden z vás honiti bude tisíc mužů nepřátel: nebo Hospodin Bůh váš sám za vás bojovati bude, jakož slíbil.
11. Toho toliko nejpilněji hleďte, abyste milovali Hospodina Boha svého.
12. Jestliže pak budete chtíti těch národů, kteříž mezi vámi bydlejí, bludů se přidržeti, a s nimi se smísiti skrze manželství, a přátelstvím se spojovati,
13. již nyní vězte, že Hospodin Bůh váš neshladí jich před tváří vaší, ale budou vám za jámu, a osidlo, a úraz po boku vašem, a za kolí v očích vašich, dokudž vás [Hospodin] nevyplení, a nevyhladí z země této výborné, kterouž dal vám.
14. Hle já dnes vcházím na cestu vší země*, a poznáte celou myslí, že ze všech slov, kteráž slíbil vám Hospodin učiniti, jedno nepominulo na prázdno.
15. Jako tedy splnil skutkem, cožkoli slíbil, a všecky věci šťastně přišly: tak přivede na vás, cokoli zlého hrozil, dokudž vás nevyplení, a nevyhladí z země této výborné, kterouž dal vám,
16. protože jste přestoupili úmluvu Hospodina Boha vašeho, kterouž učinil s vámi, a sloužili jste bohům cizím, a klaněli jste se jim: brzo a rychle povstane proti vám prchlivost Hospodinova, a vyhlazeni budete z země této výborné, kterouž dal vám.

14) brzo umru, jako všickni lidé na zemi.

Kapitola 24.

Josue připomíná lidu dobrodiní božská: lid pak slibuje Bohu sloužiti. 29. Smrt Josue a Eleazara kněze.

1. I shromáždil Josue všecka pokolení israelská v Sichem, a povolal starších, a knížat, i soudců, i mistrů: i postavili se před obličejem Hospodinovým:
2. a k lidu takto mluvil: Toto praví Hospodin Bůh israelský: Za řekou* bydlili otcové vaši od počátku, Tháré otec Abrahamův, a Nachorův: a sloužili bohům cizím.
3. Vzal jsem tedy otce vašeho Abrahama z končin Mesopotamie: a přivedl jsem ho do země Chanaan: a rozmnožil jsem símě jeho,
4. a dal jsem jemu Isáka: a tomu zase dal jsem Jakoba a Esau. Z nichžto Esau dal jsem horu Seir k vládnutí: Jakob pak a synové jeho sstoupili do Egypta.
5. I poslal jsem Mojžíše a Arona, a bil jsem Egypt mnohými znameními a zázraky.
6. A vyvedl jsem vás, i otce vaše z Egypta, a přišli jste k moři: i honili Egyptští otce vaše s vozy a jezdci až k moři červenému.
7. Volali pak k Hospodinu synové israelští, kterýž postavil tmy mezi vámi a Egyptskými, a přivedl na ně moře, a přikrylo je. Viděly oči vaše všecky věci, kteréž jsem učinil v Egyptě, a bydlili jste na poušti za dlouhý čas:
8. a uvedl jsem vás do země Amorrhejského, kterýž bydlil za Jordánem. A když bojovali proti vám, dal jsem je v ruce vaše, a vládli jste zemí jejich, a pobili jste je.
9. Povstal pak Balák syn Seforův, král moabský, a bojoval proti Israelovi. I poslal, a povolal Baláma, syna Beorova, aby zlořečil vám:
10. a já nechtěl jsem ho slyšeti, ale na odpor skrze něho dobrořečil

2) t. za Eufratem, v Mesopotamii.

jsem vám, a vysvobodil jsem vás z ruky jeho.
11. I přešli jste Jordán, a přišli jste k Jerichu. I bojovali proti vám muži města toho, Amorrhejský, a Ferezejský, a Chananejský, a Hethejský, a Gergezejský, a Hevejský, Jebusejský: a dal jsem je v ruce vaše.
12. I poslal jsem před vámi sršně, a vyvrhl jsem je z míst jejich, dva krále amorrhejské*, ne mečem, ani lučištěm tvým.
13. A dal jsem vám zemi, v kteréž jste nepracovali, a města, kterýchž jste nestavěli, abyste bydlili v nich: vinice a zahrady olivové, kterýchž jste neštípili.
14. Nyní tedy bojte se Hospodina, a služte mu dokonalým a nejpravějším srdcem: a odvrzte bohy, kterýmž sloužili otcové vaši v Mesopotamii, a v Egyptě, a služte Hospodinu.
15. Pakli se vám zdá zlé sloužiti Hospodinu, dává se vám na vůli: vyvolte dnes, co se líbí, komubyste raději sloužiti měli, zdali bohům, jimž sloužili otcové vaši v Mesopotamii, čili bohům Amorrhejských, v jejichžto zemi bydlíte: já pak a dům můj sloužiti budeme Hospodinu.
16. I odpověděl lid, a řekl: Odstup to od nás, abychom opustili Hospodina, a sloužili bohům cizím.
17. Hospodin Bůh náš onť vyvedl nás, a otce naše, z země egyptské, z domu služebnosti: a učinil před očima našima znamení veliká, a ostříhal nás na vší cestě, po níž jsme šli, a ve všech národech, skrze kteréž jsme prošli.
18. A vypudil všecky národy, [zvláště] amorrhejského obyvatele země, do kteréž jsme my vešli. Budeme tedy sloužiti Hospodinu, nebo on jest Bůh náš.
19. I řekl Josue k lidu: Nebudete moci sloužiti Hospodinu*: nebo Bůh svatý, a silný milovník** jest, aniž odpustí nešlechetnostem vašim a hříchům.
20. Jestliže opustíte Hospodina, a budete sloužiti bohům cizím, obrátí se, a trápiti bude vás, a zkazí, potom když vám prokázal dobré věci.
21. I řekl lid k Josue: Nikoli tak nebude, jakož mluvíš, ale Hospodinu sloužiti budeme.
22. A Josue k lidu řekl: Svědkové jste vy, že jste sobě sami vyvolili Hospodina, abyste mu sloužili. I odpověděli: Svědkové.
23. Řekl: Nyní tedy odvrzte bohy cizí z prostředku vás, a nakloňte srdcí svých k Hospodinu Bohu israelskému.
24. I řekl lid k Josue: Hospodinu Bohu našemu budeme sloužiti, a budeme poslušni přikázaní jeho.
25. Učinil tedy Josue v ten den smlouvu, a předložil lidu přikázaní a soudy v Sichem.
26. Zapsal také všecka slova tato v knize zákona Hospodinova: a vzal kámen převeliký, a postavil jej pod dubem, kterýž byl v Svatyni Hospodinově:
27. a řekl ke všemu lidu: Aj, kámen tento bude vám na svědectví, že slyšel všecka slova Hospodinova, kteráž mluvil vám: abyste snad potom nechtěli zapříti a lháti Hospodinu Bohu vašemu.
28. I rozpustil lid, jednokaždého do vladařství jeho.
29. A po [vykonání] těch věcí umřel Josue syn Nun, služebník Hospodinův, jsa ve stu a desíti letech:
30. a pochovali jej v končinách vladařství jeho v Thamnathsáre, kteréž leží na hoře Efraim, od půlnoční strany hory Gaas.
31. I sloužil Israel Hospodinu po všecky dny Josue, a starších, kteříž za dlouhý čas živi byli po Josue, a kteříž znali všecky skutky

12) t. Sehona a Oga.
19) dolož: a spolu bohům cizím; — ** t. horlitel, jenž netrpí žádného druhého vedlé sebe.

Hospodinovy, kteréž byl učinil v Israeli.

32. Kosti také Josefovy, kteréž byli vynesli synové israelští z Egypta, pochovali v Sichem, v dílu pole, kteréž byl koupil Jakob od synů Hemora otce Sichem, za sto mladých ovec, a [které] bylo v vladařství synů Josefových.

33. Eleazar také syn Aronův umřel: a pochovali ho v Gabaath, [městě] Fineesa syna jeho, kteréž mu dáno bylo na hoře Efraim.

Kniha Soudců.

(JUDICUM.)

Tato kniha dává správu o lidu israelském, od smrti Josue až k příběhu kněze a soudce Heli, s kterýmž se knihy královské začínají. Vypravuje příhody zběhlé za časů třinácti soudců. Vedlé starého podání ústního jest prorok Samuel spisovatelem té knihy, která objímá více než 300 let.

Kapitola 1.

Válka pokolení Júdova a Simeonova proti pohanským městům, a dobytí jich. 27. Pozůstalých národů v plat podmanění.

1. Po smrti Josue radili se synové israelští s Hospodinem, řkouce: Kdo vstoupí před námi proti Chananejskému, a bude vůdce boje?

2. I řekl Hospodin: Júdas vstoupí: aj dal jsem zemi v ruce jeho.

3. I řekl Júdas Simeonovi bratru svému: Vstup se mnou v los můj, a bojuj proti Chananejskému, abych i já šel s tebou v los tvůj. I táhl s ním Simeon.

4. I vstoupil Júdas: a dal Hospodin Chananejského a Ferezejského v ruce jejich: a porazili v Bezeku deset tisíc mužů.

5. A nalezli Adonibezeka v Bezeku, a bojovali proti němu, a porazili Chananejského a Ferezejského.

6. Utíkal pak Adonibezek: kteréhož honivše chytili, osekavše svrchky rukou jeho i noh.

7. I řekl Adonibezek: Sedmdesáte králů*, s osekanými svrchky rukou i noh, sbírali pod mým stolem ostatky pokrmů: jakž jsem činil, tak odplatil mi Bůh. I přivedli jej do Jerusaléma, a tam umřel.

8. Bojujíce tedy synové Júdovi proti Jerusalému, dobyli ho, a pohubili ostrostí meče, vypálivše všecko město.

9. A potom sstoupivše bojovali proti Chananejskému, kterýž bydlil na horách, a ku poledni, i na rovinách.

10. A táhna Júdas proti Chananejskému, kterýž bydlil v Hebron (jehož jmeno za starodávna bylo Kariath Arbe), pobil Sesaj, a Ahiman, a Tholmaj:

11. a odtud jda táhl k obyvatelům Dabir, jehož jmeno staré bylo, Kariath Sefer, to jest, město písem.

12. I řekl Káleb: Kdoby dobyl Kariath Sefer, a zahubil je, dám jemu Axu dceru svou za manželku.

13. A když vzal je Othoniel syn Cenezův, bratr Kálebův menší*, dal mu Axu dceru svou za manželku.

14. Kteréž jdoucí na cestě napomenul muž její, aby prosila otce

---

7) Těch 70 králů bylo oněch pánů v jednotlivých městech, které Adonibezek v boji přemohl, a vedlé tehdejšího vojenského práva na těle zohavil. Mohli tedy Israelité téhož práva proti němu užiti.

13) t. příbuzný jeho mladší.

svého za pole. Kterážto, když vzdychala sedíc na oslu, řekl jí Káleb: Co máš?

15. Ale ona odpověděla: Dej mi požehnání: nebo dal jsi mi zemi suchou, dejž i vlažnou vodami. Dal tedy jí Káleb vlažné pole na hoře, i vlažné pole dole.

16. Synové pak Cinea, příbuzného Mojžíšova, vstoupili z města palmového* s syny Júda, na poušť losu jeho, kteráž jest k straně polední Arad, a bydlili s ním.

17. Táhl pak Júdas s Simeonem bratrem svým, a porazili spolu Chananejského, kterýž bydlil v Sefaath, a zabili jej. A nazváno jest jmeno města Horma, to jest prokletí.

18. I dobyl Júdas Gázy s končinami jeho, a Akkalonu, i Akkaronu s jejich mezemi.

19. I byl Hospodin s Júdou, a vládl horami: ale nemohl vypleniti obyvatelů údolí, že měli mnoho vozů kosami opatřených.

20. I dali Kálebovi Hebron, jakož byl řekl Mojžíš, kterýž vyhladil z něho tři syny Enakovy.

21. Jebusea pak obyvatele Jerusaléma nevyplenili synové Benjaminovi: i bydlil Jebuseus s syny Benjaminovými v Jerusalémě, až do dnešního dne.

22. Čeleď také Josefova vstoupila do Bethel, a byl Hospodin s nimi.

23. Nebo když oblehli město, kteréž prvé sloulo Lůza,

24. viděli člověka vycházejícího z města, a řekli k němu: Ukaž nám, kudy se vchází do města, a učiníme s tebou milosrdenství.

25. Kterýžto když ukázal jim, vyhubili město ostrostí meče: člověka pak toho, i všecku čeleď jeho propustili.

26. Kterýž jsa propuštěn, odšel do země Hetthim, a vystavěl tam město, a nazval je Lůza: kteréž se tak jmenuje až do dnešního dne.

27. Manasses také nezahladil Bethsan, a Thanak s jejich vesnicemi, a obyvatelů Dor, a Jeblaam, a Mageddo s vesnicemi jejich, a počal Chananejský bydliti s nimi.

28. Když se pak ssílil Israel, učinil je poplatníky, a nechtěl jich vyhladiti.

29. Efraim také nezabil Chananejského, kterýž bydlil v Gázer, ale bydlil s ním.

30. Zabulon též nevyhladil obyvatelů Cetron, a Naalol: ale bydlil Chananejský u prostřed něho, a učiněn jest mu poplatníkem.

31. Aser také nezahladil obyvatelů Accho a Sidonu, Ahalab, a Achazib, a Helba, a Afek, a Rohob:

32. a bydlil u prostřed Chananejského obyvatele země té, aniž ho zabil.

33. Neftali také nevyplenil obyvatelů Bethsames, a Bethanath: ale bydlil mezi Chananejským obyvatelem země, i byli mu Bethsamitští, a Bethanitští poplatníci.

34. A ssužoval Amorrhejský syny Dan na hoře, aniž jim dal místa, aby na roviny sstoupili:

35. i bydlil na hoře Hares, což se vykládá střepová, v Ajalon, a Salebim. I obtížena jest ruka domu Josefova, a učiněn jest mu poplatníkem.

36. Bylo pak pomezí Amorrhejského od vrchu štírového, [město] Skála i svrchní místa.

Kapitola 2.

Trestání lidu pro spolčení se s pohany i pro jiné hříchy.

1. I vstoupil anděl Hospodinův z Galgala na místo plačících, a řekl: Vyvedl jsem vás z Egypta, a uvedl do země, kterouž jsem s přísahou zaslíbil otcům vašim: a slíbil jsem, že nezruším úmluvy své s vámi na věky:

2. tak toliko, abyste nečinili smlouvy s obyvateli země této, ale oltáře jejich zkazili: a nechtěli jste slyšeti hlasu mého: proč jste to učinili?

16) t. z Jericha.

3. Pro kteroužto věc nechtěl jsem jich vypleniti od tváři vaší: abyste měli nepřátely, a bohové jejich vám byli ku pádu.
4. A když mluvil anděl Hospodinův tato slova ke všem synům israelským: pozdvihli oni hlasu svého, a plakali.
5. A nazváno jest jmeno místa toho: Místo plačících, aneb slz: i obětovali tam oběti Hospodinu.
6. Rozpustil tedy Josue lid a odešli synové israelští jedenkaždý do svého vladařství, aby obdrželi je:
7. i sloužili Hospodinu po všecky dny jeho, i starších, kteříž za dlouhý čas po něm živi byli, a znali všecky skutky Hospodinovy, kteréž byl učinil s Israelem.
8. Umřel pak Josue syn Nun, služebník Hospodinův, jsa ve stu a desíti letech,
9. a pochovali jej v končinách vladařství jeho v Thamnathsáře na hoře Efraim, k straně půlnoční hory Gaas.
10. A všecken ten rod shromážděn jest k otcům svým: a povstali jiní, kteříž neznali Hospodina, i skutků, kteréž byl učinil s Israelem.
11. I činili synové israelští zlé před obličejem Hospodinovým, a sloužili Bálim.
12. A opustili Hospodina Boha otců svých, kterýž byl vyvedl je z země egyptské: a následovali bohů cizích, a bohů národů, kteříž bydlili okolo nich, a klaněli se jim: a k hněvu popudili Hospodina,
13. opustivše jej, a sloužíce Bál, a Astaroth*.
14. I rozhněvav se Hospodin na Israele, dal je v ruce loupežníků: kteřížto zjímali je, a prodali nepřátelům, kteříž bydlili vůkol: aniž mohli odolati protivníkům svým:
15. ale kamkoli jíti chtěli, ruka Hospodinova proti nim byla, jakož byl mluvil, a přisáhl jim: a souženi jsou náramně.
16. I vzbudil Hospodin soudce, kteřížby je vysvobozovali z rukou zhoubců: ale ani těch slyšeti nechtěli,
17. smilníce s bohy cizími, a klaníce se jim. Brzo opustili cestu, po kteréž byli chodili otcové jejich: a slýchajíce přikázaní Hospodinova, všecky věci na odpor činili.
18. A když Hospodin vzbuzoval soudce, za dnů jejich nakloněn býval k milosrdenství, a uslyšával lkání soužených, a vysvobozoval je od zbití zhoubců.
19. Když pak umřel soudce, navracovali se zase, a mnohem horší věci činili, než byli učinili otcové jejich, následujíce bohů cizích, jim sloužíce, a jim se klanějíce. Neopustili nálezků svých, a cesty nejtvrdší, po kteréž choditi přivykli.
20. I rozhněvala se prchlivost Hospodinova na Israele, a řekl: Proto že národ tento zrušil úmluvu mou, kterouž jsem byl učinil s otci jejich, a nechtěl poslouchati hlasu mého:
21. ani já nezahladím národů, kterýchž zanechal Josue, a umřel,
22. abych skrze ně zkusil Israele, zdali ostříhají cesty Hospodinovy, a chodí po ní, jako ostříhali otcové jejich, čili nic.
23. Zanechal tedy Hospodin těch všech národů, a nechtěl jich rychle vypleniti, aniž je dal v ruce Josue.

Kapitola 3.

Israelští pohaněni hříchy se nakazili. 2. A od nich souženi byli. 9. Činivše pokání, skrze Othoniele, Aoda, a Samgara od nepřátel vysvobozeni jsou.

1. Tito jsou národové, kterýchž zanechal Hospodin, aby naučil skrze ně Israele, i všecky, kteříž byli neznali bojů Chananejských:
2. aby potom naučili se synové jejich bojovati s nepřátely, a měli zvyklost k bojování:

13) t. slunci a měsíci.

3. pět knížat filistinských, i všech Chananejských, i Sidonských, i Hevejských, kteříž bydlili na hoře libánské, od hory Bál Hermon, až tam kudy se vchází do Emath.

4. I zanechal jich, aby skrze ně zkusil Israele, budou-li poslouchati přikázaní Hospodinových, kteráž byl přikázal otcům jejich skrze Mojžíše, čili nic.

5. Bydlili tedy synové israelští u prostřed Chananea, a Hethea, a Amorrhea, a Ferezea, a Hevea, a Jebusea:

6. a vzali sobě dcery jejich za manželky, a oni dcery své jejich synům dávali, a sloužili bohům jejich.

7. I činili zlé před obličejem Hospodinovým, a zapomněli se nad Bohem svým, sloužíce Bálim a Astaroth.

8. I rozhněvav se Hospodin na Israele, dal je v ruce Chusan Rasathaim krále mesopotamského, i sloužili mu osm let.

9. I volali k Hospodinu: kterýž vzbudil jim vysvoboditele, a vysvobodil je, totiž Othoniele syna Cenezova, bratra Kálebova mladšího:

10. i byl v něm duch Hospodinův, a soudil Israele. I vytáhl k boji, a dal Hospodin v ruce jeho Chusan Rasathaima krále syrského, a potlačil ho.

11. I odpočinula země čtyřiceti let, a umřel Othoniel syn Cenezův.

12. Činili pak opět synové israelští zlé před obličejem Hospodinovým: kterýž posilnil proti nim Eglona krále moabského: nebo učinili zlé před obličejem jeho.

13. I připojil k němu syny Ammonovy a Amalekovy: i vytáhl a porazil Israele, a opanoval město palmové.

14. I sloužili synové israelští Eglonovi králi moabskému osmnácte let:

15. a potom volali k Hospodinu: kterýž vzbudil jim vysvoboditele, jmenem Aoda, syna Gery, syna Jeminy, kterýž obojí ruky za pravici užíval. I poslali synové israelští po něm dary Eglonovi králi moabskému.

16. Kterýžto udělal sobě meč na obě strany ostrý, mající u prostřed jilce zdélí na dlaň ruky, a připásal jej sobě pod plášť rytířský na pravé stehno.

17. I dal dary Eglonovi králi moabskému. Byl pak Eglon tlustý náramně.

18. A když jemu dal dary, zprovodil tovaryše, kteříž byli s ním přišli.

19. A navrátiv se z Galgala, kdežto byly modly, řekl k králi: Slovo tajné mám k tobě, ó králi. A on rozkázal mlčeti: a když vyšli všickni, kteříž okolo něho byli:

20. všel Aod k němu: on pak seděl v večeřadle letním sám: i řekl [Aod]: Slovo Boží mám k tobě. Kterýž hned povstal z trůnu.

21. I vztáhl Aod levou ruku, a vzal meč od pravého stehna svého, a vbodl jej v břicho jeho

22. tak silně, že jilce za ostřím vešly do rány, a v přetlustém tuku se zavřely*: Aniž vytrhl meče, ale tak jakž vrazil, nechal jej v těle: a hned skrze tajnosti přirozené břicha vyrazila se lejna.

23. Aod pak zavřev co nejpilněji dvéře večeřadla, a zpevniv zámkem,

24. skrze zadní dvéře vyšel. A služebníci královi všedše viděli zavřené dvéře večeřadla a řekli: Snad jest na potřebě v letním pokoji.

25. A čekajíce dlouho, až se styděli, a vidouce, žeby žádný neotvíral, vzali klíč: a otevřevše nalezli pána svého ležícího na zemi mrtvého.

26. Aod pak, když oni se bouřili, utekl, a přešel místo modl, odkudž se byl navrátil. I přišel do Seirath:

27. a hned zatroubil v troubu

22) Tu zúmyslnou vraždu někteří vykladatelé vymlouvají tím, že Aod ji spáchal k rozkazu Boha, (výš v. 15.) pána života i smrti, jenž může, jakož člověku dáti, tak i odjíti život.

na hoře Efraim: i sstoupili s ním synové israelští [s hory], a on šel napřed.

28. Kterýž řekl k nim: Pojďte za mnou: nebo dal Hospodin nepřátely naše Moabské v ruce naše. I sstoupili za ním, a osadili brody Jordánské, kterýmiž se přechází do země moabské; a nedali žádnému přejíti:

29. ale pobili Moabských v ten čas okolo desíti tisíců, všecky silné a udatné muže. Žádný z nich utéci nemohl.

30. I snížen jest Moab v ten den pod rukou Israele: a odpočinula země osmdesáte let.

31. Po tom byl Samgar, syn Anath, kterýž pobil z Filistinských šest set mužů radlicí*: i on také obránil Israele.

Kapitola 4.

Debbora a Barák šťastně bojovali proti Sisarovi. 17. Jáhel zabila Sisaru utíkajícího.

1. I přidali synové israelští činiti zlé před obličejem Hospodinovým po smrti Aoda,

2. a dal je Hospodin v ruce Jábin krále chananejského, kterýž kraloval v Asor: a měl vůdce vojska svého, jmenem Sisaru, sám pak bydlil v Haroseth národů.

3. I volali synové israelští k Hospodinu: nebo měl devět set vozů s kosami, a za dvaceti let náramně byl potlačoval je.

4. Byla pak Debbora prorokyně manželka Lapidothova, kteráž soudila lid v ten čas.

5. A seděla pod palmou, kteráž jmenem jejím sloula, mezi Rama a Bethel na hoře Efraim: i vstupovali k ní synové israelští ke všelikému soudu.

6. Kterážto poslala, a povolala Baráka, syna Abinoemova z Cedes Neftalimova: a řekla k němu: Přikázal tobě Hospodin Bůh israelský, jdi, a veď vojska na horu Thábor, a vezmeš s sebou deset tisíc bojovníků z synů Neftali, a z synů Zabulon:

7. já pak přivedu k tobě k místu potoku Cison, Sisaru, kníže vojska Jábinova, i vozy jeho, i všecko množství jeho, a dám je v ruku tvou.

8. I řekl k ní Barák: Půjdeš-li se mnou, půjdu: nebudeš-li chtíti jíti se mnou, nepůjdu.

9. Kterážto řekla k němu: Půjdu sice s tebou, ale tenkrát nebude připsáno tobě vítězství, nebo v ruku ženy dán bude Sisara. Vstala tedy Debbora, a šla s Barákem do Cedes.

10. Kterýžto svolav Zabulona, a Neftali, vstoupil s desíti tisíci bojovníků, maje Debboru v tovaryšstvu svém.

11. Habor pak Cinejský byl před časy odšel od jiných cinejských bratří svých synů Hobaba, příbuzného Mojžíšova: a byl rozbil stany až do údolí, kteréž slove Sennim, a bylo podlé Cedes.

12. I oznámeno jest Sisarovi, že vstoupil Barák, syn Abinoemův na horu Thábor:

13. a shromáždil devět set vozů s kosami, a všecko vojsko z Haroseth národů ku potoku Cison.

14. I řekla Debbora k Barákovi: Vstaň, nebo tento jest den, v němž dal Hospodin Sisaru v ruce tvé: hle onť jest vůdce tvůj. Sstoupil tedy Barák s hory Thábor, a deset tisíc bojovníků s ním.

15. I přestrašil Hospodin Sisaru, i všecky vozy jeho, i všecko množství, ostrostí meče, před obličejem Barákovým*: tak velice, že Sisara sskočiv s vozu, pěšky utíkal,

16. a Barák honil utíkající vozy, a vojsko, až do Haroseth národů,

---

31) Lépe: ostnem volů. Ten osten jest ve východních zemích dlouhá hůl, na konci železem okovaná. Rozumí se, že ne pojednou, aneb ne sám takovou zbrojí opatřen jsa to učinil.

15) Z dopuštění Božího taková hrůza připadla na Sisaru, a na bojovníky jeho, že všickni před mečem Barákovým utíkali.

a všecko množství nepřátel padlo až do posledního.

17. Sisara pak utíkaje přišel k stanu Jáhel manželky Habera Cinejského: nebo byl pokoj mezi Jabinem králem Azor, a domem Habera Cinejského.

18. Vyšedši tedy Jáhel v cestu Sisarovi, řekla k němu: Vejdi ke mně, pane můj: vejdi, neboj se. Kterýž všed do stanu jejího, a přikryt jsa od ní pláštěm,

19. řekl k ní: Dej mi, prosím, maličko vody, neboť žízním velmi. Kterážto otevřela láhvici mléčnou, a dala mu píti, a přikryla ho.

20. I řekl Sisara k ní: Stůj před dveřmi stanu: a kdyžby přišel někdo ptaje se tebe, a řka: Jest-li zde kdo? Odpovíš: Není žádného.

21. Vzala tedy Jáhel manželka Haberova hřeb od stanu, vzavši též i kladivo: a všedši tajně a tiše, položila na židovinu hlavy jeho hřeb, a udeřivši kladivem vbodla do mozku až do země: kterýž sen s smrtí spojiv, zhynul a umřel.

22. A hle Barák honě Sisaru přicházel: a vyšedši Jáhel vstříc jemu, řekla mu: Pojď, a ukáži tobě muže, kteréhož hledáš. Kterýž když všel k ní, uzřel Sisaru, an leží mrtvý, a hřeb, an vězí v židovinách jeho.

23. Snížil tedy Bůh v ten den Jabina krále chananejského před syny israelskými:

24. kteříž rostli každodenně, a silnou rukou potlačovali Jabina krále chananejského, dokudž ho nezahladili.

Kapitola 5.

Píseň Deborry a Baráka, v níž Pánu Bohu díky činili po vítězství.

1. I zpívali Debbora a Barák syn Abinoemův v ten den, řkouce:

2. Kteříž jste dobrovolně vydali z Israele duše své v nebezpečenství, dobrořečte Hospodinu.

3. Slyšte králové, ušima pozorujte knížata: ját jsem, ját jsem, jenž budu zpívati Hospodinu, žalm zpívati budu Hospodinu Bohu israelskému.

4. Hospodine, když jsi vycházel z Seir, a šel jsi přes krajiny edomské, pohnula se země, a nebesa i oblakové vydali krůpěje vody.

5. Hory se rozplynuly od tváři Hospodinovy, a Sinaj od tváři Hospodina Boha israelského.

6. Za dnů Samgar, syna Anathova, za dnů Jáhel, odpočinuly stezky: a kteří vcházeli po nich, chodili po stezkách zcestných*.

7. Přestali silní v Israeli, a odpočinuli: až povstala Debbora, povstala matka v Israeli.

8. Nové boje vyvolil Hospodin, a brány nepřátel sám podvrátil: pavézy a kopí nebylo vidíno mezi čtyřiceti tisíci Israele.

9. Srdce mé miluje knížata israelská: kteří jste dobrovolně vydali se v nebezpečenství, dobrořečtež Hospodinu.

10. Kteříž jezdíte na stkvělých oslích, a sedíte na soudu, a chodíte po cestě mluvte.

11. Kdež jsou ztlučeni vozové, a vojsko nepřátel jest udušeno, tam ať se vypravují spravedlnosti Hospodinovy, a milostivost k silným Israelským: tehdáž sstoupil lid Hospodinův k branám, a obdržel knížetství.

12. Povstaň, povstaň Debboro, povstaň, povstaň a vypravuj píseň: povstaň Baráku, a popadni vězně své synu Abinoemův.

13. Zachováni jsou ostatkové lidu, Hospodin v silných bojoval.

14. Z Efraima shladil je v Amalek, a po něm z Benjamina na lidi tvé, ó Amalek: z Machira knížata sstoupili, a z Zabulona ti, kteřížby vojsko vedli k bojování.

15. Vůdcové Issachar byli s Debborou, a šlepějů Barákových následovali, kterýž jako do hlubiny a do propasti, vydal se v nebezpečen-

6) t. cesty byly nebezpečné, a nikdo pro strach nepřátelský po nich nechodil, a ti, jižto prvé po nich kráčeli, strachujíce se, šli po stezkách jiných.

ství: když rozdělen byl proti sobě Rúben, zmužilých nalezen jest svár.
16. Proč bydlíš mezi dvěma cíli, abys slyšel bečení stád? Když rozdělen byl proti sobě Rúben, zmužilých nalezen jest svár.
17. Galaad za Jordánem odpočíval, a Dan pracoval při loděch: Aser bydlil na břehu mořském, a u přístavadl se zdržoval.
18. Zabulon pak a Neftali vydali duše své na smrt v krajině Merome.
19. Přišli králové, a bojovali, bojovali králové chananejští v Thanach, podlé vod Mageddo, a však nic nevzali loupíce.
20. S nebe bojováno jest proti nim: hvězdy zůstávajíce v svém pořádku a běhu, proti Sisarovi bojovaly.
21. Potok Cison táhl těla jejich mrtvá, potok Kadumim, potok Cison: pošlapej duše má silné.
22. Kopyta koňů odpadala, když utíkali s prudkostí, a po hlavě padali nejsilnější z nepřátel.
23. Zlořečte zemi Meroz, řekl anděl Hospodinův: zlořečte obyvatelům jejím, že nepřišli na pomoc [lidu] Hospodinovu, na pomoc nejsilnějším jeho.
24. Požehnaná buď mezi ženami Jáhel, manželka Habera Cinejského, a požehnaná buď v stanu svém.
25. Žádajícímu vody mléka dala, a v knížecím šálu podala másla.
26. Levou ruku svou vztáhla k hřebu, a pravou k kovářským kladivům, i udeřila Sisaru hledajíc v hlavě místa ráně, a židovinu silně prorazivši.
27. Mezi nohami jejími padl: zhynul a umřel: válel se před nohami jejími, a ležel bezdušný a bídný.
28. Z okna vyhlídajíc vyla matka jeho: a z večeřadla mluvila: Proč prodlívá navrátiti se vůz jeho? Proč se obmeškaly kola vozů jeho?
29. Jedna moudřejší nad jiné ženy jeho, tato slova svegruši odpověděla:
30. Snad nyní dělí kořisti, a nejpěknější z žen vybírá se jemu: roucha rozličných barev dávají se Sisarovi za loupež, a ozdoby rozličné k ozdobování hrdel sbírají se.
31. Tak ať zahynou všickni nepřátelé tvoji, Hospodine: kteříž pak milují tebe, jako slunce stkví se v svém východu, tak ať se stkvějí.
32. I odpočinula země za čtyřiceti let.

Kapitola 6.

Israelští od Madianských souženi. 11. Gedeon od Boha poslán, aby je vysvobodil.

1. Učinili pak zlé synové israelští před obličejem Hospodinovým, kterýž vydal je v ruku Madianským za sedm let,
2. a potlačeni jsou velmi od nich. I zdělali sobě jeskyně a skrejše v horách, a velmi pevná místa k bránění se.
3. A když nasil Israel, vstupoval Madian, a Amalek, i jiní z východních národů:
4. a u nich rozbivše stany, všecko, jak bylo zelené, zkazili, až kudy se vchází do Gázy: a nic dokonce k živnosti příslušejícího nenechávali v Israeli, ani ovec, ani volů, ani oslů.
5. Nebo sami se všemi stády svými přicházeli s svými stany, a jako kobylky všecko naplnili, nesčíslné množství lidí, a velbloudů, čehožkoli se dotkli hubíce.
6. I snížen jest Israel velmi před obličejem Madianských.
7. I volal k Hospodinu, žádaje pomoci proti Madianským.
8. Kterýž poslal k nim muže proroka, a mluvil: Toto praví Hospodin Bůh israelský: Já jsem učinil, abyste vstoupili z Egypta, a vyvedl jsem vás z domu služebnosti,
9. a vysvobodil jsem z ruky Egyptských, i všech nepřátel, kteříž sužovali vás: a vyvrhl jsem je k vjití vašemu, a dal jsem vám zemi jejich.
10. A řekl jsem: Já Hospodin Bůh váš, nebojte se bohů Amorrhejských, v jejichžto zemi bydlíte.

A nechtěli jste uposlechnouti hlasu mého.

11. Přišel pak anděl Hospodinův, a sedl pod dubem, kterýž byl v Efra, a náležel k Joasovi, otci čeledi Ezry. A když Gedeon, syn jeho, mlátil a čistil obilí v lisu, aby utekl před Madianskými,

12. ukázal se mu anděl Hospodinův, a řekl: Hospodin s tebou, nejsilnější z mužů.

13. I řekl jemu Gedeon: Prosím, můj Pane, jestliže Hospodin s námi jest, pročež na nás přišlo všecko toto? Kde jsou divové jeho, o kterýchž vypravovali otcové naši, a řekli: Z Egypta vyvedl nás Hospodin? Nyní pak opustil nás Hospodin, a dal v ruku Madianských.

14. I vzhlédl na něho Hospodin, a řekl: Jdi v této síle své, a vysvobodíš Israele z ruky Madianských: věziž, že jsem tebe poslal.

15. Kterýž odpovídaje řekl: Prosím, můj Pane, čím vysvobodím Israele? Hle čeleď má nejposlednější jest v Manasse, a já nejmenší v domu otce mého.

16. I řekl jemu Hospodin: Já budu s tebou: a porazíš Madianského jako jednoho muže.

17. A on řekl: Jestliže jsem nalezl milost před tebou, dej mi znamení, že jsi ty, kterýž mluvíš ke mně.

18. Aniž odcházej odsud, až se zase vrátím k tobě, nesa obět, a obětuje tobě. Kterýž odpověděl: Jáť posečkám, až se navrátíš.

19. Všel tedy Gedeon, a uvařil kozelce, a z korce mouky napekl přesných chlebů: a maso vloživ do koše, a polívku z masa vliv do hrnce, přinesl všecko pod dub a obětoval jemu.

20. Jemužto řekl anděl Hospodinův: Vezmi maso, a přesné chleby, a polož na onu skálu, a polívkou polej. A když tak učinil,

21. vztáhl anděl Hospodinův konec holi, kterouž měl v ruce, a dotekl se masa i chlebů přesných: i vystoupil oheň z skály té, a maso i přesné chleby strávil: anděl pak Hospodinův zmizel od očí jeho.

22. A vida Gedeon, žeby byl anděl Hospodinův, řekl: Ach! můj Pane Bože: že jsem viděl anděla Hospodinova tváří v tvář*.

23. I řekl jemu Hospodin: Pokoj s tebou: neboj se, neumřeš.

24. Vzdělal tedy tam Gedeon oltář Hospodinu, a nazval jej, Pokoj Hospodinův, až do dnešního dne. A když ještě byl v Efra, jenž jest čeledi Ezri,

25. noci té řekl Hospodin k němu: Vezmi býka otce svého, a druhého býka sedmiletého, a zkazíš oltář Bálův, kterýž jest otce tvého: a háj, kterýž jest okolo oltáře, posekej:

26. a vzděláš oltář Hospodinu Bohu svému na vrchu skály té, na kterouž jsi prvé obět položil: a vezmeš býka druhého, a obětovati budeš obět zápalnou na hranici dříví, kteréhož z háje nasekáš.

27. Pojav tedy Gedeon deset mužů z služebníků svých, učinil, jakož mu byl Hospodin přikázal. Boje se pak domu otce svého, a lidí toho města, ve dne nechtěl toho učiniti, ale všecko v noci naplnil.

28. A když ráno vstali muži města toho, uzřeli zbořený oltář Bálův, a háj posekaný, a býka druhého položeného na oltáři, kterýž tehdáž vzdělán byl.

29. I řekli jeden k druhému: Kdo to udělal? A když vyhledávali, kdoby to učinil, povědíno jest: Gedeon, syn Joasův, učinil to všecko.

30. I řekli k Joasovi: Vyveď syna svého sem, ať umře: nebo zbořil oltář Bálův, a posekal háj.

31. Jimž on odpověděl: Zdaliž vy jste mstitelé Bále, abyste bojovali za něho? Kdo jest nepřítel jeho, ať umře dříve, než den zejtřejší přijde: jestližeť jest [Bál]

---

22) t. běda mi, neb zajisté umříti musím. Viz 2. Mojž. 33, 20.

bohem, nechť se pomstí nad tím, kterýž podkopal oltář jeho.
32. Od toho dne nazván jest Gedeon Jerobál, protože řekl Joas: Nechť se pomstí Bál nad tím, kterýž podkopal oltář jeho.
33. Tedy všickni Madianští, a Amalekitští, a východní národové shromáždili se spolu: a přešedše Jordán, položili se v údolí Jezrael:
34. duch pak Hospodinův oblékl Gedeona, kterýžto zatroubiv v troubu svolal dům Abiezerův, aby následoval ho.
35. I poslal posly ke všemu Manassesovi, kterýž i následoval ho: a jiné posly k Aserovi, a Zabulonovi, a Neftali, kteříž vstříc jemu vyšli.
36. I řekl Gedeon k Bohu: Jestliže vysvobodíš skrze ruku mou Israele, jakož jsi mluvil:
37. položím toto rouno vlny na humně: bude-li rosa toliko na rouně, a na vší zemi sucho, věděti budu, že vysvobodíš skrze ruku mou Israele, jakož jsi mluvil.
38. I stalo se tak. A v noci vstav a vyždav rouno, nádobu rosou naplnil.
39. I řekl opět k Bohu: Nehněvej se prchlivost tvá na mne, jestliže ještě jednou zkusím, hledaje znamení na rouně. Prosím, ať jest samo rouno suché, a všecka země rosou mokrá.
40. I učinil Bůh noci té, jakož byl žádal: i bylo samo rouno suché, a rosa na vší zemi.

Kapitola 7.

Gedeon skusiv u vod těch, kteřížby měli jíti k boji, připadl na nepřátely v noci. 21. Nepřátelé dali se na utíkání. 25. Oréb a Žéb zabiti.

1. Tedy Jerobál, kterýž i Gedeon slove, v noci povstav, i všecken lid s ním, přišel k studnici, kteráž slove Harad. Vojska pak madianská byla v údolí k straně půlnoční pahrbka vysokého.
2. I řekl Hospodin k Gedeonovi: Mnohoť jest lidu s tebou, aniž bude dán Madian v ruce jeho: aby se nechlubil proti mně Israel, a řekl: Svou silou vysvobozen jsem.
3. Mluv k lidu, a provolej, ať všickni slyší: Kdo jest strašlivý a bázlivý, navrať se zase. I odešli z hory Galaad, i navrátilo se z lidu mužů dvamecítma tisíců, a toliko deset tisíc zůstalo.
4. I řekl Hospodin k Gedeonovi: Ještěť jest mnoho lidu, veď je k vodám, a tam jich zkusím: a o kterém řeknu tobě, aby s tebou šel, ten ať jde; kterému jíti zbráním, ať se navrátí.
5. A když sstoupil lid k vodám, řekl Hospodin k Gedeonovi: Kteřížkoli jazykem chlemtati budou vodu, jako psi chlemtají, oddělíš je obzvláštně: kteříž pak kleknouce na kolena píti budou, na druhé straně budou.
6. Byl tedy počet těch, kteří rukou k ústům mecíce chlemtali vodu, tři sta mužů: všecko pak ostatní množství klekši na kolena pilo.
7. I řekl Hospodin k Gedeonovi: Ve třech stech mužů, kteříž chlemtali vodu, vysvobodím vás, a vydám v ruce tvé Madianské: všecko pak ostatní množství ať se navrátí na místo své.
8. Když tedy nabrali co jim stačilo potravy, a troubu, všemu ostatnímu množství odjíti rozkázal do stanů jejich: a sám se třemi sty mužů dal se do potýkání. Ležení pak madianské bylo dole v údolí.
9. Též noci řekl Hospodin k němu: Vstaň, a sstup do ležení: nebo dal jsem je v ruce tvé:
10. pakli sám bojíš se jíti, nechť sstoupí s tebou Fára, služebník tvůj.
11. A když uslyšíš, co budou mluviti, tehdáž posilní se ruce tvé, a bezpečněji do ležení nepřátelského sstoupíš. Sstoupil tedy on, a Fára služebník jeho k kraji ležení, kdežto byla stráž zbrojných.
12. Madian pak, a Amalek, a

všickni východní národové, různo leželi v údolí, jako množství kobylek: velbloudů také bez počtu bylo, jako písku, kterýž leží na břehu mořském.

13. A když přišel Gedeon, vypravoval jeden sen bližnímu svému: a na tento způsob povídal, což byl viděl: Měl jsem sen, a zdálo se mi, jakoby podpopelný chléb z ječmena valil se, a do ležení madianského sstoupil: a když přivalil se k stanu, udeřil jej, a podvrátil, a s zemí docela srovnal.

14. Odpověděl ten, komuž to mluvil: Není to nic jiného, jediné meč Gedeona, syna Joasova, muže israelského: nebo dal Hospodin v ruce jeho Madian, i všecky stany jeho.

15. A když uslyšel Gedeon sen, a výklad jeho, poklonil se: a navrátil se do stanů israelských, a řekl: Vstaňte, nebo dal Hospodin v ruce naše vojska madianská.

16. I rozdělil tři sta mužů na tři díly, a dal trouby v ruce jejich, a báně prázdné, a lampy u prostřed bání.

17. A řekl k nim: Co uzříte mne činiti, to čiňte: vejdu do dílu stanů, a co učiním, po mně čiňte.

18. Když zavzní trouba v ruce mé, vy také okolo stanů trubte, a zkřikněte: Hospodinu, a Gedeonovi.

19. I všel Gedeon, a tři sta mužů, kteříž byli s ním, do dílu stanů, když se začínalo bdění po půl noci, a strážné zbudivše, počali v trouby troubiti, a báně mezi sebou srážeti.

20. A když vůkol stanů na třech místech troubili, a báně rozrazili, drželi v levé ruce lampy, a v pravé trouby znějící, a křičeli: Meč Hospodinův a Gedeonův.

21. stojíce jedenkaždý na svém místě vůkol stanů nepřátelských. Všecka tedy vojska zděšena jsou, a křičíce, i hlučíce utíkali:

22. a nicméně dotíralo tři sta mužů troubících v trouby. I vpustil Hospodin meč do všeho ležení, a jeden druhého bitím vraždil,

23. utíkajíce až do Bethsetta, a do stráně Abelmehula v Tebbath. Svolavše pak se muži israelští z Neftali, a Aser, a ze všeho Manasse, honili Madianské.

24. I poslal Gedeon posly na všecky hory Efraimovy, řka: Sstupte vstříc Madianským, a zastupte vody až do Bethbera, a do Jordánu. I svolal se všecken Efraim, a zastoupili vody a Jordán až do Bethbera.

25. A zajavše dva muže madianské, Oréba a Zéba, zabili Oréba na skále Oréb, Zéba pak v lisu Zéb. A honili Madianské, nesouce hlavy Oréba a Zéba k Gedeonovi za řeku Jordán.

Kapitola 8.

Nesnáz Gedeonova s syny Efraimovými. 4. Vítězství jeho nad Madianskými. 30. Čeleď a smrt jeho.

1. I řekli k němu muži Efraim: Cos to udělal, že jsi nás nepovolal, když jsi táhl k boji proti Madianským? vadíce se silně, a téměř násilí činíce.

2. Jimžto on odpověděl: I co jsem takového mohl učiniti, jako jste vy učinili? Zdaliž není lepší hrozen Efraimův, nežli vína sbírání Abiezerovo*?

3. V ruce vaše Hospodin dal knížata madianská, Oréba a Zéba: co takového mohl jsem učiniti, jako jste vy učinili? Což když mluvil, upokojil se duch jejich, kterýmž byli naduti proti němu.

4. A když přišel Gedeon k Jordánu, přešel jej se třemi sty mužů, kteříž s ním byli: a pro unavení utíkajících honiti nemohli.

5. I řekl k mužům Sokkoth: Dejte, prosím, chleba lidu, kterýž se mnou jest, nebo velmi jsou zemdleni: abychom mohli honiti Zebee a Salmana, krále madianské.

---

2) t. vítězství vaše, než vítězství moje a vojska mého.

6. Odpověděli knížata Sokkoth: Snad dlaně rukou Zebee a Salmana v ruce tvé jsou, a proto žádáš, abychom dali vojsku tvému chleba.
7. Jimžto on řekl: Když tedy dá Hospodin Zebee a Salmana v ruce mé, setru těla vaše s trním a hložím pouště.
8. A odtud vstoupiv, přišel do Fanuel: i mluvil k mužům místa toho též. Jemuž i oni odpověděli, jako byli odpověděli muži Sokkoth.
9. Řekl tedy i jim: Když se zase navrátím vítěz v pokoji, zkazím věž tuto.
10. Zebee pak a Salmana odpočívali se vším vojskem svým. Nebo bylo zůstalo patnácte tisíc mužů ze všech houfů, východních národů, po zabití sto dvaceti tisíc bojovníků vytahujících meč.
11. I vstoupiv Gedeon cestou těch, kteříž se v staních zdržovali, k východní straně Nobe a Jegbaa, udeřil na ležení nepřátel, kteříž bezpečni byli, a ničeho protivného se nenadáli.
12. I utekli Zebee a Salmana, kteréž honě Gedeon zjímal, rozptýliv všecko vojsko jejich.
13. I navracuje se z boje před východem slunce,
14. popadl mládence z mužů Sokkoth: a ptal se ho na jmena knížat a starších Sokkoth, a napsal sedmdesáte sedm mužů.
15. I přišel do Sokkoth, a řekl jim: Hle Zebee a Salmana, o kterýchž jste mně potupně mluvili, řkouce: Snad ruce Zebee a Salmana v rukou tvých jsou, a proto žádáš, abychom mužům, kteříž ustali a zemdleli, dali chleba.
16. Vzal tedy starší města, a trní i hloží pouště, a setřel jimi a zedral muže Sokkoth.
17. Věži také Fanuel vyvrátil, povraždiv obyvatele města.
18. I řekl k Zebee a Salmana: Jací to byli muži, kteréž jste zavraždili na hoře Thábor? Kteříž odpověděli: Podobni tobě, a jeden z nich jako syn královský.
19. Jimž on odpověděl: Bratří moji byli, synové matky mé. Živť jest Hospodin, že kdybyste je byli zachovali, nepobilbych vás.
20. I řekl k Jether prvorozenému svému: Vstaň, a pobí je. Kterýž nevytrhl meče: bál se zajisté, neb ještě mládeneček byl.
21. I řekli Zebee a Salmana: Vstaň ty a oboř se na nás: nebo podlé věku jest síla člověka. Vstal Gedeon, a zabil Zebee a Salmana: a vzal ozdoby a pukly, jimiž hrdla královských velbloudů ozdobena bývají.
22. I řekli všickni muži israelští k Gedeonovi: Panuj nad námi ty, i syn tvůj, i syn syna tvého: nebo jsi nás vysvobodil z ruky Madianských.
23. Jimž on řekl: Nebuduť panovati nad vámi, aniž bude panovati nad vámi syn můj, ale bude panovati nad vámi Hospodin.
24. I řekl k nim: Jedné věci žádám od vás: Dejte mi náušnice z loupeže své; nebo náušnice zlaté Ismaelitští obyčej měli míti.
25. Kteříž odpověděli: Velmi rádi dáme. A prostřevše plášť na zemi, metali naň náušnice z loupeže.
26. A byla váha požádaných náušnic tisíc a sedm set lotů zlata: krom ozdob, a zápon, a roucha šarlatového, kterýchž věcí králové madianští mívali obyčej užívati, a kromě zlatých řetězů z velbloudů.
27. I udělal z toho Gedeon Efod, a složil jej v městě svém Efra. I smilnil všecken Israel v něm, a učiněno jest to Gedeonovi, i všemu domu jeho ku pádu.
28. Snížen jest pak Madian před syny israelskými, aniž mohli více šíjí pozdvihnouti: ale odpočinula země za čtyřiceti let, v nichž Gedeon spravoval lid.
29. Odšel tedy Jerobál, syn Joasův, a bydlil v domě svém.
30. A měl sedmdesáte synů, kteříž vyšli z bedra jeho: proto že měl více žen.

31. Ženina pak jeho, kterouž měl v Sichem, porodila jemu syna jmenem Abimelecha.
32. I umřel Gedeon syn Joasův v stáří dobrém, a pochován jest v hrobě Joasa otce svého v Efra z čeledi Ezri.
33. Když pak umřel Gedeon, odvrátili se synové israelští, a smilnili s Bálim. A učinili s Bálim smlouvu, aby jim byl za boha:
34. aniž zpomenuli na Hospodina Boha svého, kterýž vytrhl je z rukou všech nepřátel jejich vůkol.
35. Aniž učinili milosrdenství s domem Jerobále Gedeona, podlé všeho dobrého, což byl učinil Israelovi.

Kapitola 9.

Tyranství Abimelechovo, 31. válka, 43. i smrt jeho.

1. Odešel pak Abimelech syn Jerobálův do Sichem k bratřím matky své, a mluvil k nim, i ke všemu příbuzenství domu otce matky své, řka:
2. Mluvte ke všem mužům sichemským: Co jest lépe vám, to-li aby panovalo nad vámi sedmdesáte mužů, všickni synové Jerobálovi, čili aby panoval muž jeden? a rozvažte spolu, že kost vaše a tělo vaše jsem.
3. I mluvili bratří matky jeho o něm ke všem mužům Sichem všecky řeči tyto a naklonili srdce jejich k Abimelechovi, řkouce: Bratr náš jest.
4. I dali mu sedmdesáte váh stříbra z chrámu Bálberit. Kterýž najal sobě na ně muže chudé a tuláky, a následovali ho.
5. I přišel do domu otce svého do Efra, a pobil bratry své syny Jerobálovy, sedmdesáte mužů, na kameni jednom: a zůstal [toliko] Joatham syn Jerobálův nejmladší, a skryt jest.
6. Shromáždili se pak všickni muži sichemští, a všecky čeledi města Mello*: a šli, a ustanovili Abimelecha za krále, podlé dubu, kterýž stál v Sichem.
7. Což když povědíno bylo Joathamovi, šel, a postavil se na vrchu hory Garizim: a pozdvihna hlasu volal, a řekl: Poslyšte mne, muži sichemští, tak nechť slyší vás Bůh.
8. Šli stromové, aby pomazali nad sebou krále: i řekli olivě: Panuj nad námi.
9. Kterážto odpověděla: Zdaliž mohu opustiti tučnost svou, kteréž i bohové užívají i lidé, a přijíti, abych mezi dřevy povýšena byla?
10. I řekli stromové k stromu fíku: Pojď, a přijmi království nad námi.
11. Kterýž odpověděl jim: Zdaliž mohu opustiti sladkost svou, a ovoce přesladké, a jíti, abych nad jiné stromy byl vyvýšen?
12. I mluvili stromové k vinnému kořenu: Pojď, a kraluj nad námi.
13. Kterýž odpověděl jim: Zdaliž mohu opustiti víno své, kteréž obveseluje Boha i lidi, a nad jiné stromy povýšen býti?
14. I řeklo všecko stromoví k bodláku: Pojď, a panuj nad námi.
15. Kterýž odpověděl jim: Jestliže v pravdě ustanovujete mne sobě králem, pojďte, a pod mým stínem odpočiňte: pakli nechcete, nechť vyjde oheň z bodláku, a sehltí cedry libánské*.
16. Nyní tedy, jestliže právě, a bez hříchu ustanovili jste nad sebou krále Abimelecha, a [jestliže] jste dobře udělali s Jerobálem, a s domem jeho, a odplatili jste se jemu za dobrodiní jeho, kterýž bojoval za vás,

6) t. hradu pevného v městě Sichem.

15) Joatham chce tímto podobenstvím říci: Jak nesmyslně jste sobě poradili! An nejvzácnější muži (viz svrchu 8, 22.) vlády vaší se odřekli, pokládajíce sebe za šťastnější v služebnosti nežli v panování, Abimelecha učinili jste králem, který se sám k tomu nahodil. S ním nikterak dobře nepochodíte. Podržíte-li ho za krále, což může vám bodlák neúrodný dáti? Chcete-li jej opět zavrhnouti, zkazí vás, poněvadž i bodlák se ohněm chytiti, a největší stromy na prach spáliti může.

17. a život svůj vydal v nebezpečenství, a vysvobodil vás z ruky Madianských,
18. kteří jste nyní povstali proti domu otce mého, a pobili jste syny jeho, sedmdesáte mužů na jednom kameni, a ustanovili jste krále Abimelecha, syna děvky jeho, nad obyvateli sichemskými, protože bratr váš jest:
19. jestliže tedy právě a bez hříchu učinili jste s Jerobálem, a domem jeho, dnes veselte se z Abimelecha, a on ať se veselí z vás.
20. Jestliže pak neprávě: nechť vyjde oheň z něho, a stráví obyvatele Sichem, a město Mello: a nechť vyjde oheň z mužů sichemských, a z města Mello, a sehltí Abimelecha.
21. Kteréžto věci když řekl, utekl, a odšel do Bera: a bydlil tam, boje se Abimelecha bratra svého.
22. Kraloval tedy Abimelech nad Israelem tři léta.
23. I poslal Hospodin ducha nejhoršího mezi Abimelecha a obyvatele sichemské: kteříž počali ho v ošklivosti míti,
24. a hřích vraždy sedmdesáti synů Jerobálových, a vylití krve jejich vzkládati na Abimelecha bratra svého, a na jiná knížata sichemská, kteříž jemu byli pomáhali.
25. I učinili jemu zálohy na vrchu hor: a když očekávali jeho příští, provozovali loupežnictví, loupíce chodící tudy: i povědíno jest to Abimelechovi.
26. Přišel pak Gaal syn Obedův s bratřími svými, a všel do Sichem. K jehožto příchodu pozdviženi jsouce obyvatelé sichemští,
27. vyšli na pole, hubíce vinice, a hrozny tlačíce: a učinivše zástupy zpívajících vešli do chrámu boha svého, a mezi hodováním a pitím zlořečili Abimelechovi,
28. a Gaal syn Obedův volal: Kdo jest Abimelech, a jaké jest Sichem, abychom sloužili jemu? Zdaliž není syn Jerobálův, a ustanovil za kníže Zebula služebníka svého nad muži Emora otce Sichem? Proč tedy budeme sloužiti jemu?
29. Ó by někdo dal lid tento v ruce mé, abych zklídil Abimelecha! I praveno jest to Abimelechovi: Shromažď vojska množství, a přijď.
30. Nebo Zebul kníže města, uslyšev řeči Gaale syna Obedova, rozhněval se velmi,
31. a poslal tajně k Abimelechovi posly, řka: Hle Gaal syn Obedův přišel do Sichem s bratřími svými, a dobývá proti tobě města.
32. Vstaň tedy v noci s lidem, kterýž s tebou jest, a skrej se na poli:
33. a brzo ráno, když slunce bude vycházeti, udeřiž na město; když pak on vyjde proti tobě s lidem svým, učiň jemu, což budeš moci.
34. Vstal tedy Abimelech se vším vojskem svým v noci, a učinil zálohy u Sichem na čtyřech místech.
35. I vyšel Gaal syn Obedův, a stál v bráně města. Vstal pak Abimelech, a všecko vojsko s ním z místa záloh.
36. A když uzřel Gaal lid, řekl k Zebulovi: Hle s hor množství sstupuje. Jemuž on odpověděl: Stíny hor vidíš jako hlavy lidské, a tím se mýlíš.
37. A opět řekl Gaal: Hle lid z prostředku země sstupuje, a jeden houf přichází cestou, kteráž jest proti dubu.
38. Jemuž řekl Zebul: Kde jsou nyní ústa tvá, jimiž jsi mluvil: Kdo jest Abimelech, abychom sloužili jemu? Zdaliž toto není lid ten, kterýmž jsi pohrdal? Vytáhniž, a bojuj proti němu.
39. Odšel tedy Gaal, an se na to díval lid sichemský, a bojoval proti Abimelechovi,
40. kterýž honil ho utíkajícího, a do města vehnal: i padli z strany jeho velmi mnozí, až k bráně města:
41. a Abimelech seděl v Ruma: Zebul pak Gaale a tovaryše jeho

vyhnal z města, aniž trpěl, aby v něm zůstali.
42. Druhého tedy dne vytáhl lid do pole. Což když oznámeno bylo Abimelechovi,
43. pojal vojsko své, a rozdělil na tři houfy, zdělav zálohy v polích. A vida, an lid vychází z města, vstal, a udeřil na ně
44. s houfem svým, dobývaje a oblehna město: dva pak houfové běhajíce po poli honili nepřátely.
45. Abimelech pak celý ten den dobýval města: kteréhož i dobyv, pobil obyvatele jeho, a je zbořil, tak že sůl v něm rozsypal*.
46. Což když uslyšeli, kteříž bydlili na věži sichemské, vešli do chrámu boha svého Berith, kdežto smlouvu s ním byli učinili, a od toho místo jmeno vzalo, kteréž bylo velmi ohrazené.
47. Abimelech také uslyšev, že muži věže sichemské všickni tam spolu shromážděni jsou,
48. vstoupil na horu Selmon se vším lidem svým: a vzav sekeru, uťal z stromu větev, a vloživ ji na rameno a nesa, řekl k tovaryšům: Což mne vidíte činiti, spěšně učiňte.
49. Tedy jeden přes druhého nasekavše z stromů ratolestí, následovali vůdce. Kteřížto obklíčivše pevnost, zapálili ji, a tak se stalo, že dýmem a ohněm tisíc lidí zahynulo, mužů spolu a žen, obyvatelů věže sichemské.
50. Abimelech pak odtud jda přišel k městu Thébes, kteréž obklíčiv oblehl vojskem.
51. Byla pak věže vysoká u prostřed města, na kterouž byli utekli muži spolu i ženy, i všecka knížata města, zavřevše co nejpevněji dvéře, a na střeše věže stojíce za zábradly.
52. A přistoupiv Abimelech k věži, bojoval silně: a přiblíživ se ke dveřím, snažil se oheň podložiti:
53. a hle jedna žena úlomek žernový* s vrchu hodivši, udeřila Abimelecha v hlavu, a prorazila mu ji až do mozku.
54. Kterýž rychle zavolal oděnce svého, a řekl k němu: Vytrhni meč svůj a zabij mne: aby snad nebylo praveno, že od ženy zabit jsem. Kterýž naplniv rozkaz, zabil jej.
55. A když on umřel, všickni, kteříž s ním byli z Israele, navrátili se k místům svým:
56. a odměnil Bůh zlé, kteréž byl učinil Abimelech proti otci svému, zabiv sedmdesáte bratří svých.
57. Sichemským také [za to zlé], kteréž učinili, odplaceno jest, a přišlo na ně zlořečení Joathama, syna Jerobálova.

Kapitola 10.

O dvou soudcích israelských. 6. Modlářství lidu. 7. Trestání pro ně, 10. i pokání z hříchů.

1. Po Abimelechovi povstal vůdce v Israeli Thola, syn Fua strýce Abimelechova, muž z pokolení Issachar, kterýž bydlil v Samir na hoře Efraim:
2. a soudil Israele třimecítma let: i umřel, a pochován jest v Samir.
3. Po něm povstal Jair Galaaditský, kterýž soudil Israele za dvamecítma let,
4. maje třiceti synů, kteříž seděli [a jezdili] na třicíti oslátkách osličích, a [byli] knížata třicíti měst, kteráž z jeho jmena nazvána jsou Havoth Jair, to jest, města Jairova, až do dnešního dne, v zemi Galaad.
5. I umřel Jair, a pochován jest na místě, jehož jmeno jest Kamon.
6. Synové pak israelští k starým hříchům nové přidávajíce, činili zlé před obličejem Hospodinovým, a sloužili modlám Bálim a Astaroth, a bohům syrským a sidonským a moabským, a synů Ammon, a Filistinských: a opustili Hospodina, a nectili ho.

45) t. na znamení, že zpuštěné a zkažené na budoucí časy zůstati má. (5. Mojž. 29, 23.)

53) t. kus žernovu, či mlýnského kamene.

7. Na něž rozhněvav se Hospodin, dal je v ruce Filistinských, a synů Ammon.
8. I byli souženi, a velmi potlačováni za osmnácte let, všickni, kteříž bydlili za Jordánem v zemi Amorrhejského, kterýž jest v Galaad:
9. tak velmi, že synové Ammon, přeplavivše se přes Jordán, hubili Júdu, i Benjamina, i Efraima: a soužen jest Israel příliš.
10. I volajíce k Hospodinu, řekli: Zhřešili jsme tobě, že jsme opustili Hospodina Boha svého, a sloužili jsme Bálim.
11. Kterýmž mluvil Hospodin: Zdaliž Egyptští, a Amorrhejští, a synové Ammon, a Filistinští,
12. Sidonští také, a Amalek, a Chanaan, nesužovali vás, a volali jste ke mně, a vytrhl jsem vás z ruky jejich?
13. Avšak opustili jste mne, a ctili jste bohy cizí: protož nevysvobodím vás více:
14. jděte, a vzývejte bohy, kteréž jste vyvolili: nechť oni vás vysvobodí v času úzkosti.
15. I řekli synové israelští k Hospodinu: Zhřešili jsme, odplať ty nám, jakkoli se tobě líbí: toliko nyní vysvoboď nás.
16. Kteréžto věci pravíce, všecky modly cizích bohů z svých končin vyvrhli, a sloužili Hospodinu Bohu: kterýž lítost měl nad jejich bídami.
17. Tedy synové Ammon svolavše se rozbili stany v Galaad: proti nimž shromáždivše se synové israelští, položili se v Masfa.
18. I řekli knížata Galaad jedenkaždý k bližním svým: Kdo z nás první počne bojovati proti synům Ammon, bude vůdce lidu Galaad.

Kapitola 11.

Vítězství Jefte nad Ammonitskými a slib jeho.

1. Byl toho času Jefte Galaaditský, muž nejsilnější a bojovný, syn ženy nevěstky, kterýž narodil se z Galaada.
2. Měl pak Galaad ženu, z kteréž zplodil syny: kteřížto když byli dorostli, vyhnali Jefte, řkouce: Nebudeš moci býti dědicem v domu otce našeho, nebo jsi z druhé matky narozen.
3. Před nimiž on utíkaje, a se varuje, bydlil v zemi Tob: i shromáždili se k němu muži chudí, a lotříkové, a jako kníže následovali ho.
4. V těch dnech synové Ammon bojovali proti Israelovi.
5. Kteřížto když ostře [na něj] dotírali, šli starší z Galaad, aby vzali sobě na pomoc Jefte z země Tob:
6. i řekli k němu: Pojď, a buď knížetem naším, a bojuj proti synům Ammon.
7. Jimžto on odpověděl: Zdaliž nejste vy ti, kteříž jste mne v nenávisti měli, a vyhnali jste [mne] z domu otce mého, a nyní přišli jste ke mně potřebou jsouce přinuceni?
8. I řekli knížata Galaad k Jefte: Pro tu tedy příčinu nyní jsme přišli k tobě, abys šel s námi, a bojoval proti synům Ammon, a byl vůdce všech, kteříž bydlí v Galaad.
9. Jefte také řekl jim: Jestliže v pravdě přišli jste ke mně, abych bojoval za vás proti synům Ammon, a dá-li je Hospodin v ruce mé, budu já vaším knížetem?
10. Kteříž odpověděli jemu: Hospodin, kterýž tyto věci slyší, onť jest prostředník a svědek, že naše zaslíbení učiníme.
11. Odšel tedy Jefte s knížaty Galaad, a udělal ho všecken lid knížetem svým. I mluvil Jefte všecky řeči své před Hospodinem v Masfa.
12. I poslal posly k králi synů Ammon, jenžby od osoby jeho řekli: Co mně a tobě jest, že jsi přišel proti mně, abys hubil zemi mou?
13. Jimž on odpověděl: Že vzal

Israel zemi mou, když vstoupil z Egypta, od mezí Arnon až k Jabok a k Jordánu: nyní tedy vrať mi ji pokojně.

14. Po kterýchžto zase vzkázal Jefte, a přikázal jim, aby řekli králi Ammonitskému:

15. Toto praví Jefte: Nevzalť Israel země moabské, ani země synů Ammonových:

16. ale když vyšli z Egypta, šel přes poušť až k moři červenému, a přišel do Kádes.

17. I poslal posly k králi edomskému, řka: Dopusť mi, abych prošel skrze zemi tvou. Kterýž nechtěl přivoliti k prosbám jeho. Poslal také k králi moabskému, a on také nechtěl průchodu dáti. Zůstal tedy v Kádes.

18. A obšel po straně zemi edomskou, i zemi moabskou: a přišel proti východní straně země moabské, a rozbil stany za Arnon, aniž chtěl vjíti do mezí moabských: nebo Arnon jest pomezí země moabské.

19. Poslal tedy Israel posly k Sehonovi králi amorrhejskému, kterýž bydlil v Hesebon, a řekli jemu: Dopusť, ať projdu skrze zemi tvou až k řece.

20. A on také pohrdna slovy Israelovými, nedopustil mu projíti přes meze své: ale nesčíslné množství shromáždiv, vyšel proti němu do Jasa a silně mu odporoval.

21. I dal jej Hospodin v ruce Israele se vším vojskem jeho, kterýž porazil ho, a opanoval všecku zemi Amorrhejského obyvatele krajiny té,

22. i všecky končiny jeho od Arnon až k Jabok, a od pouště až k Jordánu.

23. Hospodin tedy Bůh israelský, vyhladil Amorrhea, když bojoval proti němu lid jeho israelský, a ty nyní chceš vládnouti zemí jeho?

24. Zdaliž to, čímž vládne Chamos bůh tvůj, tobě z práva nepřináleží? Což pak Hospodin Bůh náš vítězitel obdržel, dostane se k našemu vladařství:

25. leč snad lepší jsi nežli Balák syn Seforův, král moabský: aneb můžeš dovesti, že se vadil s Israelem, a bojoval proti němu,

26. když bydlil v Hesebon, a ve vsech jeho, a v Aroer, a ve vsech jeho, aneb ve všech městech podlé Jordánu, za tři sta let. Proč za tak dlouhý čas o to navrácení nic jste se nepokusili?

27. Protož ne já hřeším proti tobě, ale ty proti mně zle činíš, zdvihaje proti mně boje nespravedlivé. Nechť soudí Hospodin soudce tohoto dne, mezi Israelem a mezi syny Ammonovými.

28. I nechtěl přestati král synů Ammonových na slovích Jefte, kteráž byl skrze posly vzkázal.

29. Sstoupil tedy Duch Hospodinův na Jefte, a obcházeje Galaad, a Manasse, Masfa také v Galaad, a odtud přejda k synům Ammonovým,

30. slib učinil Hospodinu, řka: Jestliže dáš v ruce mé syny Ammonovy,

31. kdožkoli první vyjde ze dveří domu mého, a půjde mi vstříc, když se budu navracovati s pokojem od synů Ammonových, tohoť obětovati budu Hospodinu v oběť zápalnou*.

32. I přitáhl Jefte na syny Ammonovy, aby bojoval proti nim: a dal je Hospodin v ruce jeho.

33. I pobil je od Aroer až přijdeš do Mennith, dvaceti měst, a až do Abel, kteréž jest vinicemi osazené, porážkou velikou náramně: i sníženi jsou synové Ammon od synů israelských.

34. Když se pak navracoval Jefte do Masfa do domu svého, vyšla jemu vstříc jednorozená dcera jeho

---

31) Tento slib byl opovážlivý a zlý, a Jefte neměl jej ani činiti, a tím méně splniti. (Hier. Aug.) Než pováží-li se, že Jefte s dobrým úmyslem slibuje, a pozorujeme li jeho hrdinskou mysl, za kteroužto slibu svému skutečně dostál: musíme se diviti sprostému, však šlechetnému muži, neodpírajíce jemu té chvály, kterou dává sám Duch svatý činům jeho. (Žid. 11, 32. Sirach 46.)

s bubny a zástupy plesajících: nebo neměl jiných dětí.

35. Kterouž když uzřel, roztrhl roucha svá, a řekl: Běda mně, dcero má, oklamala jsi mne, a sama oklamána jsi: nebo jsem otevřel ústa svá k Hospodinu, a jiného učiniti nebudu moci.

36. Jemuž ona odpověděla: Otče můj, jestliže jsi otevřel ústa svá k Hospodinu, učiň mně, cožkoli jsi slíbil, když jest tobě dána pomsta a vítězství nad nepřátely tvými.

37. I řekla otci: Tohoto mi toliko propůjč, zač prosím: Nech mne, ať za dva měsíce obcházím hory, a opláči panenství svého s tovaryškami svými.

38. Kteréž on odpověděl: Jdi. I propustil ji na dva měsíce. A když odešla s tovaryškami a družičkami svými, plakala panenství svého na horách.

39. A když se vyplnily dva měsíce, navrátila se k otci svému, a učinil jí, jakož byl slíbil, kteráž nepoznala muže. Od toho obyčej vznikl v Israeli, a zvyklost jest zachována:

40. že po skončení roku scházívají se vespolek dcery israelské, a oplakávají dcery Jefte Galaadského za čtyry dny.

Kapitola 12.

Efraimští povstavše proti Jefte, od něho u Jordánu přemoženi jsou. 7. Soudcové v Israeli po smrti Jefte.

1. Hle pak v Efraim vzniklo pozdvižení; nebo přešedše [Jordán] proti straně půlnoční, řekli k Jefte: Proč jda k boji proti synům Ammon, nepovolal jsi nás, abychom šli s tebou? Protož zapálíme dům tvůj.

2. Jimž on odpověděl: Nesnáz měl jsem já, a lid můj s syny ammonitskými velikou: i povolal jsem vás, abyste mi dali pomoc, a nechtěli jste toho učiniti.

3. Což vida položil jsem duši svou v ruce své*, a přešel jsem k synům Ammon, i dal je Hospodin v ruce mé. Čímž jsem toho zasloužil, abyste proti mně povstali k boji?

4. Svolav tedy k sobě všecky muže Galaad, bojoval proti Efraim: i porazili muži Galaad Efraimské, neb byli řekli: Poběhlýť jest Galaad z Efraima, a bydlí u prostřed Efraima a Manassesa*.

5. I osadili Galaadští brody jordánské, přes kteréž Efraim měl se navracovati. A když přišel k nim někdo z počtu Efraimských, utíkaje, a řekl: Prosím, abyste mi dopustili přejíti: říkali jemu Galaadští: Jsi-li Efratejský? Kterýž když řekl: Nejsem:

6. ptali se ho: Rci tedy Šibboleth, což se vykládá, klas. Kterýž odpovídal, Sibboleth: nemoha touž literou vyřknouti klasu*. A hned pochytíce jej zabili ho tu u brodu jordánského. I padlo v ten čas z Efraima čtyřiceti a dva tisíce.

7. I soudil Jefte Galaadský Israele šest let, a umřel, a pochován jest v městě svém Galaad.

8. Po něm soudil Israele Abesan z Bethléma:

9. kterýž měl třiceti synů, a tolikéž dcer, kteréž rozevdav od sebe, dal je za muže: a v témž počtu synům svým vzal ženy, uveda je do domu svého. Ten sedm let soudil Israele.

10. I umřel a pochován jest v Bethlémě.

11. Na jehožto místo přišel Ahialon Zabulonitský: a soudil Israele deset let:

12. i umřel a pochován jest v Zabulon.

13. Po něm soudil Israele Abdon syn Illelův, Farathonský:

14. kterýž měl čtyřiceti synů, a

3) t. odvážil jsem se života svého.

4) t. bydliti má, poněvadž jest polovice pokolení Manassesa; však ale dostal svůj podíl v Galaad, a odtrhl se od druhé polovice Manassesa, a proto mu nadávali Efraimští, že jest poběhlý z Efraima.

6) t. neuměje vysloviti Š, prozradil se, že byl skutečně z Efraimských.

třiceti z nich vnuků, vsedajících na sedmdesáte oslátek osličích, a soudil Israele osm let:

15. i umřel, a pochován jest v Farathon v zemi Efraim, na hoře Amalek.

Kapitola 13.

Israelští od Filistinských v služebnost podrobeni. 3. Předpovědění a narození Samsona.

1. A opět synové israelští činili zlé před obličejem Hospodinovým: kterýž vydal je v ruce Filistinských za čtyřiceti let.

2. Byl pak jeden muž z Saraa, a z pokolení Dan, jmenem Manue, maje manželku neplodnou.

3. Kteréžto ukázal se anděl Hospodinův, a řekl k ní: Neplodná jsi, a bez dětí: ale však počneš, a porodíš syna:

4. vystříhej se tedy, abys nepila vína aneb nápoje opojujícího, ani čeho nečistého nejedla:

5. nebo počneš a porodíš syna, jehožto hlavy břitva se nedotkne: nebo bude Nazarejský Boží od dětinství svého, a od života matky, a on počne vysvobozovati Israele z ruky Filistinských.

6. Kterážto když přišla k manželu svému, řekla jemu: Muž Boží přišel ke mně, maje obličej andělský, hrozný příliš. Kteréhož když jsem se tázala, kdoby byl, a odkudby přišel, a kterýmby jmenem nazván byl, nechtěl mi pověděti:

7. ale to odpověděl: Aj počneš a porodíš syna: vystříhej se, abys vína nepila, ani nápoje opojujícího, a abys něčeho nečistého nejedla; nebo to pachole bude Nazarejský Boží od dětinství svého, od života matky své až do dne smrti své.

8. Modlil se tedy Manue Hospodinu, a řekl: Prosím Pane, ať zase přijde muž Boží, kteréhož jsi poslal, a naučí nás, co máme dělati s pacholetem, kteréž se naroditi má.

9. I vyslyšel Hospodin prosbu Manue, a ukázal se zase anděl Boží manželce jeho sedící na poli: Manue pak manžel její nebyl s ní. Kterážto když uzřela anděla,

10. pospíšila, a běžela k muži svému: a zvěstovala jemu, řkouc: Aj ukázal se mi muž, kteréhož jsem byla prvé viděla.

11. Kterýž vstal, a šel za manželkou svou: a přišed k muži, řekl jemu: Ty-li jsi ten, kterýž jsi mluvil k ženě mé? A on odpověděl: Já jsem.

12. Jemuž Manue řekl: Když se stane to, což jsi řekl, co chceš, aby činilo pachole: aneb od čeho se vystříhati míti bude?

13. I řekl anděl Hospodinův k Manue: Ode všeho, což jsem pověděl manželce tvé, ať se zdržuje:

14. a cožkoli pochází z vinice, ať nejí: vína a nápoje opojného ať nepije: nic nečistého ať nejí: co jsem jí přikázal, ať naplní a ostříhá.

15. I řekl Manue k andělu Hospodinovu: Prosím tebe, abys povolil prosbám mým, a připravíme tobě kozlíka z koz.

16. Jemuž odpověděl anděl: Bys mne i nutil, nebudu jísti chlebů tvých: pakli chceš obět zápalnou učiniti, obětuj ji Hospodinu. A nevěděl Manue, žeby anděl Hospodinův to byl.

17. I řekl k němu: Které jest jmeno tvé, abychom, jestliže řeč tvá naplněna bude, poctili tebe?

18. Jemužto on odpověděl: Proč se ptáš na jmeno mé, kteréž jest divné?

19. Vzal tedy Manue kozelce z koz, a mokré oběti, a vložil na skálu, a obětoval Hospodinu, kterýž činí divné věci: on pak, a manželka jeho dívali se.

20. A když vstupoval plamen s oltáře k nebi, anděl Hospodinův spolu v plameni vstoupil. Což když uzřeli Manue a manželka jeho, padli tváří na zem:

21. a více se jim neukázal anděl Hospodinův. A hned porozuměl Manue, že jest to anděl Hospodinův.

22. I řekl k manželce své: Smrtí zemřeme, nebo jsme viděli Boha.

23. Jemuž odpověděla žena: Kdyby nás Hospodin chtěl zabiti, nebylby přijal z rukou našich zápalné oběti, a obětí mokrých, anižby byl ukázal nám těchto všech věcí, anižby byl pověděl těch věcí, kteréž přijíti mají.

24. Porodila tedy syna, a nazvala jmeno jeho Samson. I rostlo pachole, a požehnal jemu Hospodin.

25. I počal Duch Hospodinův býti s ním v staních Dan mezi Saraa a Esthaol.

Kapitola 14.

Ženění Samsonovo, a roztrhání lva.

1. Sstoupil tedy Samson do Thamnatha, a uzřev tam ženu z dcer filistinských,

2. vstoupil, a oznámil otci svému, a mateři své, řka: Viděl jsem ženu v Thamnatha z dcer filistinských: kterouž abyste mi za manželku vzali, prosím.

3. Jemuž řekli otec a matka jeho: Zdaliž není ženy mezi dcerami bratří tvých, a ve všem lidu mém, že [sobě] chceš vzíti manželku z Filistinských, kteříž neobřezaní jsou? I řekl Samson k otci svému: Tuto mi vezmi: neb se zalíbila očím mým.

4. Rodičové pak jeho nevěděli, žeby ta věc od Hospodina dála se, a [žeby] hledal příležitosti proti Filistinským: nebo toho času Filistinští panovali nad Israelem.

5. Sstoupil tedy Samson s otcem svým a matkou do Thamnatha. A když přišli k vinicím města, ukázal se lev mladý lítý a řvoucí, a potkal se s ním.

6. I připadl Duch Hospodinův na Samsona, a roztrhl lva, jakoby kozelce na kusy rozsápal, nic dokonce nemaje v ruce: a nepověděl toho ani otci ani mateři.

7. I sstoupil, a mluvil k ženě, kteráž se byla zalíbila očím jeho.

8. A po několika dnech navracuje se, aby ji pojal, uchýlil se, aby pohleděl na mrtvého lva, a hle roj včel byl v ústech lva, a plást medu*.

9. Kterýž když vzal do rukou, jedl na cestě: a přišed k otci svému a mateři, dal jim kus, a i oni jedli: ale však nepověděl jim, žeby byl med z těla lvového vyňal.

10. Tedy šel otec jeho k ženě té, a učinil synu svému Samsonovi hody; nebo tak činívali mládenci*.

11. Když tedy měšťané místa toho viděli jej, dali mu tovaryšů třiceti, aby byli s ním*.

12. Jimžto řekl Samson: Dám vám pohádku: kterouž jestliže mi vyložíte v sedmi dnech hodů, dám vám třiceti čechlů, a tolikéž sukní*:

13. jestliže pak nebudete moci uhodnouti, dáte vy mně třiceti čechlů, a tolikéž sukní. Kteříž odpověděli jemu: Dej pohádku, ať slyšíme.

14. I řekl jim: Z jídajícího vyšel pokrm, a z silného vyšla sladkost. I nemohli za tři dni pohádky uhodnouti.

15. A když se blížil den sedmý, řekli k ženě Samsonově: Lahoď muži svému, a namluv ho, aby ti oznámil, coby vyznamenávala ta pohádka. Pakli toho neuděláš, zapálíme tebe, i dům otce tvého. Zdaliž jste proto nás pozvali na svadbu, abyste nás oloupili?

16. Kterážto vylívala slzy u Samsona, a naříkala, řkouc: Nenávidíš mne, a nemiluješ: proto pohádky, kterouž jsi dal synům lidu mého, nechceš mi vyložiti. Ale on odpověděl: Otci mému a mateři nechtěl jsem pověděti: a tobě budu moci oznámiti?

17. Za sedm tedy dní hodů plakala před ním: a naposledy dne sedmého, když jemu obtížná byla,

---

8) V krajinách východních mrtvoly živočichů tak rychle vysýchají, že delší čas bez puchu leží: mohl se tedy včelní roj v mrše lva usaditi.

10) t. když se ženili, že hodovali při svadbě, kteráž trvala 7 dní.

11) t. třiceti svadebních mládenců.

12) Čechlů t. j. kmentových košil; sukní t. j. svátečních oděvů.

vyložil jí pohádku. Kterážto ihned oznámila ji měšťanům svým.

18. A oni řekli jemu dne sedmého před západem slunce: Což sladšího nad med, a co silnějšího nad lva? Kterýž řekl k nim: Byste byli neorali jalovičkou mou, neuhodlibyste pohádky mé.

19. Připadl tedy na něj Duch Hospodinův, a sstoupil do Askalona, a pobil tam třicet mužů: jejichžto šaty pobrav, dal těm, kteříž uhodli pohádku. A rozhněvav se příliš, odšel do domu otce svého.

20. Žena pak jeho pojala [jiného] muže, jednoho z přátel jeho, a snoubců*.

Kapitola 15.

Samson popálil obilí Filistinských. 12. Vydán byv Filistinským svázaný, roztrhal provazy, a čelistí osličí tisíc mužů pobil.

1. Po nedlouhém pak čase, když nastával čas žni pšeničné, přišel Samson, chtě navštíviti manželku svou, a přinesl jí kozelce z koz. A když chtěl podlé obyčeje vjíti do její komory, zbránil mu otec její řka:

2. Domníval jsem se, žebys ji v nenávisti měl, a proto dal jsem ji příteli tvému: ale má sestru, kteráž mladší a pěknější jest, než ona, nechť jest tobě manželkou místo oné.

3. Jemuž Samson odpověděl: Od tohoto dne nebude vina ve mně proti Filistinským, nebo učiním vám zlé věci.

4. I šel, a nalapal tři sta lišek, a ocasy jejich připojil k ocasům, a pochodně přivázal v prostředku:

5. kteréž zapáliv, pustil [lišky], aby sem i tam běhaly. Kteréžto ihned běžely do obilí Filistinských. Kteréž když se zapálilo, shořelo obilí, i sžaté v mandelích, i nesžaté, tak že i vinice i olivové zahrady oheň spálil.

6. I řekli Filistinští: Kdo jest to učinil? Jimž povědíno jest: Samson zeť Thamnathejského: protože vzal ženu jeho, a dal druhému, učinil to. I vstoupili Filistinští: a spálili i ženu, i otce jejího.

7. Jimžto řekl Samson: Ačkoli jste toto učinili: však ještě pomstím se nad vámi, a pak odpočinu.

8. I zbil je ranou velikou, tak že děsíce se lýtko na stehno kladli*. A sstoupiv bydlil v jeskyni skály Etam.

9. Pročež vstoupivše Filistinští do země Júda, rozbili stany na místě, kteréž potom nazváno jest Lechi, to jest, čelist, kdež jejich vojsko poraženo bylo.

10. I řekli k nim z pokolení Júdova: Proč jste vytáhli proti nám? Kteříž odpověděli: Abychom svázali Samsona, přišli jsme, a abychom jemu odplatili [za to], co nám učinil.

11. Tedy vyšlo tři tisíce mužů z Júda, k jeskyni skály Etam, a řekli Samsonovi: Nevíš-liž, že Filistinští panují nad námi? Proč jsi to učinil? Jimžto on řekl: Jakž mi učinili, tak jsem jim učinil.

12. Řekli: Přišli jsme, abychom tě svázali, a dali v ruce Filistinským. Jimž Samson řekl: Přisáhněte, a slibte mi, že nezabijete mne.

13. Řekli: Nezabijeme tebe: ale svázaného vydáme. I svázali ho dvěma provazy novými, a vzali jej z skály Etam.

14. Kterýžto když přišel na místo Čelisti, a Filistinští křičíce potkali se s ním, připadl Duch Hospodinův na něho: a jako len od ohně spálen bývá, tak vazby, kterýmiž svázán byl, rozmetány jsou a rozvázány.

15. A nalez čelist, totiž čelist osličí, kteráž tu ležela, vzal ji a pobil jí tisíc mužů,

16. a řekl: Čelistí osličí, čelistí oslátka oslic zahladil jsem je, a pobil jsem tisíc mužů.

---

20) t. z oněch svadebních mládenců, o nichž výše v. 11.

8) t. náramně se děsili. Aneb dle hebr.: Zbil je, tluka je po hnátích i po ledvích, t. jakž se mu natyčili.

17. A když ta slova zpívaje dokonal, povrhl čelist z ruky, a nazval jmeno místa toho, Ramathlechi, což se vykládá, zdvihnutí čelisti*.

18. A žízně velice, zvolal k Hospodinu, a řekl: Ty jsi dal skrze ruku služebníka tvého spasení toto veliké, a vítězství: hle žízní umírám, a upadnu v ruce neobřezaných.

19. Otevřel tedy Hospodin zub střenovní v čelisti osličí, a vyšly z něho vody*. Kteréžto napiv se, občerstvil ducha, a síly zase nabyl. Protož nazváno jest jmeno místa toho, Studnice vzývajícího z čelisti až do dnešního dne.

20. I soudil Israele za času Filistinských za dvaceti let.

Kapitola 16.

Samson brány města Gázy vynesl. 6. Od Dalily oklamán, od Filistinských jat. 23. Potom umřel s nepřátely, dům jejich podvrátiv.

1. Odšel také do Gázy, a uzřel tam ženu nevěstku, i všel k ní.

2. To když uslyšeli Filistinští, a rozneslo se u nich, žeby Samson do města všel, obklíčili jej, postavivše strážné u brány města: a tam celou noc s mlčením čekajíce, aby, kdyžby ráno vyšel, zabili ho.

3. Spal pak Samson až do půl noci: a odtud vstav, pochytil oboje vrata brány s veřejemi jejich, a s zámkem, a vloživ na ramena svá nesl na vrch hory, kteráž jest proti Hebronu.

4. Potom zamiloval ženu, kteráž bydlila v údolí Sorek, a sloula Dalila.

5. I přišli k ní knížata filistinská a řekli: Oklamej ho, a zvěz od něho, v čem má tak velikou sílu, a kterakbychom ho přemoci mohli, a svázaného trápiti. Což jestliže uděláš, dáme tobě jedenkaždý tisíc a sto stříbrných.

6. Mluvila tedy Dalila k Samsonovi: Pověz mi, prosím, v čem jest tvá největší síla, a co jest, čímbys svázán jsa vyváznouti nemohl?

7. Jížto odpověděl Samson: Kdybych sedmi provazy žilovými ještě nevyschlými a ještě mokrými svázán byl, mdlý budu, jako jiní lidé.

8. I přinesli k ní filistinská knížata sedm provazů, jakž byl řekl: jimiž svázala ho,

9. majíc skryté u sebe v zálohách, kteříž čekali v komoře, kterak se stane konečně s ním, i zkřikla na něj: Filistinští na tebe, Samsone. Kterýž roztrhl vazby, jako kdyby někdo roztrhl nit z koudele stočenou, přistrče k ohni: a není poznáno, v čemby byla síla jeho.

10. I řekla k němu Dalila: Hle oklamal jsi mne, a nepravdivou věc mluvil jsi: aspoň nyní oznam mi, čímbys měl svázán býti.

11. Kteréžon odpověděl: Budu-li svázán novými provazy, kteříž nikdy nebyli v díle, mdlý budu, a jiným lidem podobný.

12. Jimiž opět Dalila svázala ho, a zkřikla: Filistinští na tebe, Samsone, nastrojivši v komoře zálohy. Kterýž tak roztrhl vazby, jako nitky příze.

13. I řekla Dalila opět k němu: Dokavadž svozuješ mne, a lež mluvíš? Pověz, čímbys měl svázán býti. Jížto odpověděl Samson: Kdyby sedm vlasů hlavy mé k vratidlu přivila, a otočíc okolo hřebu do země vrazila, mdlý budu.

14. Což když učinila Dalila, řekla k němu: Filistinští na tebe, Samsone. Kterýž vstav ze sna vytáhl hřeb s vlasy i s vratidlem.

15. I řekla k němu Dalila: Kterak pravíš, že miluješ mne, ježto srdce tvé není se mnou? Potřikrát zklamal jsi mne, a nechtěl jsi pověděti, v čem jest největší síla tvá.

16. Když mu obtížná byla, a za mnoho dní ustavičně se ho pří-

17) t. vrch či výšina čelisti, hebr.: Ramath-Lechi.

19) To se rozuměti má, ne o skutečné čelisti osličí, nýbrž o výšině, ježto sloula Lechi, t. j. čelist.

držela, nedadouc mu času k odpočinutí, zemdlela duše jeho, a až k smrti ustala.

17. Tehdáž otevřev pravdu té věci, řekl k ní: Břitva nikdy nevešla na hlavu mou, nebo Nazarejský, to jest, posvěcený Bohu jsem od života matky své: kdyby oholena byla hlava má, odejde ode mne síla má, a zemdlím, a budu jako jiní lidé.

18. I vidouc ona, žeby jí vyznal všecku mysl svou, poslala k knížatům filistinským, a vzkázala: Pojďte ještě jednou: nebo nyní mi otevřel srdce své. Kteřížto přišli, vzavše peníze, kteréž byli slíbili.

19. Ale ona učinila, aby spal na kolenách jejích, a na lůně jejím položil hlavu. A povolala holiče, a oholil sedm vlasů jeho, i počala ho odstrkovati, a od sebe odháněti: nebo hned od něho síla odešla*:

20. i řekla: Filistinští na tebe, Samsone. Kterýžto povstav ze sna, řekl v mysli své: Vyjdu, jako jsem prvé učinil, a vytrhnu se, nevěda, že odstoupil od něho Hospodin.

21. Kteréhož když jali Filistinští, hned vyloupili oči jeho, a vedli ho do Gázy svázaného řetězy, a zavřevše jej v žaláři rozkázali mu mlíti*.

22. A již vlasy jeho poodrostati počaly:

23. a knížata filistinská sešli se spolu, aby obětovali oběti nákladné bohu svému Dágonovi, a hodovali, řkouce: Dal bůh náš nepřítele našeho Samsona v ruce naše.

24. Což také lid vida, chválil boha svého, a též věci pravil: Dal bůh náš protivníka našeho v ruce naše, kterýž vyhubil zemi naši, a pobil velmi mnohé.

25. A veselíce se po kvasích, najedše se již, přikázali, aby povolán byl Samson, a před nimi hrál*. Kterýž jsa přiveden z žaláře, hrál před nimi: i postavili ho mezi dva sloupy.

26. Kterýž řekl pacholeti řídícímu kroky jeho: Nech mne, ať se dotknu sloupů, na nichž veškeren dům stojí, a na ně zpolehnu, a maličko odpočinu.

27. Dům pak byl plný mužů a žen, a byla tam všecka knížata filistinská, a ze střechy a síně okolo tří tisíc obojího pohlaví dívajících se na hrajícího Samsona.

28. Ale on vzývav Hospodina, řekl: Pane Bože, zpomeň na mne, a navrať mi nyní první sílu, Bože můj, abych se pomstil nad nepřátely svými, a za ztrátu dvou očí jednu pomstu vzal:

29. i ujav oba sloupy, na kterýchž dům stál, a jeden z nich pravou, a druhý levou rukou drže,

30. řekl: Nechť umře duše má s Filistinskými. A když zatřásl silně sloupy, padl dům na všecka knížata, i na jiné množství, kteréž tam bylo: a mnohem více jich zahubil umíraje, nežli byl prvé živ jsa pobil.

31. Sstoupivše pak bratří jeho, i všecko příbuzenstvo, vzali tělo jeho, a pochovali je mezi Saraa a Esthaol v hrobě otce jeho Manue: a soudil Israele dvaceti let.

Kapitola 17.

O Míchovi, modle jeho, i kněsi.

1. Byl toho času muž jeden s hory Efraim, jmenem Míchas,

2. kterýž řekl matce své: Tisíc a sto stříbrných, kteréž jsi byla sobě oddělila, a o kterýchž jsi byla přisáhla, a já to slyšel, hle já mám, a u mne jsou. Jemuž ona odpověděla: Požehnaný syn můj Hospodinu.

3. Navrátil tedy je matce své, kteráž řekla jemu: Posvětila a slí-

19) Ne žeby byla v těch dlouhých vlasech záležela síla jeho, ale trestán jest od Boha ztrátou síly, protože slib Nazarejství svého zrušil. Viz výš 13, 5.

21) t. mlýnem ručním. Učiněno mu to k potupě, poněvadž to byla práce ženská, otrocká.

25) t. aby zpívaje a skákaje, k smíchu a vyražení jim byl.

bila jsem to stříbro Hospodinu, aby z ruky mé přijal je syn můj, a udělal rytinu a slitinu: a nyní dávám je tobě.

4. On pak navrátil je matce své: kteráž vzala dvě stě stříbrných, a dala je zlatníku, aby udělal z nich rytinu a slitinu, kteráž byla v domě Míchově.

5. Kterýž také schránku v něm oddělil Bohu, a udělal Efod, a Therafim, to jest, roucho kněžské, a modly: a naplnil ruku jednoho z svých synů, a učiněn jest jemu knězem*.

6. Toho času nebylo krále v Israeli, ale jedenkaždý, co se mu za dobré vidělo, to činil.

7. Byl také jiný mládenec z Bethléma Júdova, z příbuzenství jeho: a ten byl levíta, a bydlil tam.

8. I vyšed z města Bethléma, chtěl pohostinu býti, kdebykoli sobě pohodlí nalezl. A když přišel na horu Efraim, cestou jda, a uchýlil se maličko do domu Míchy,

9. tázán byl od něho, odkudžby přišel. Kterýž odpověděl: Levíta jsem z Bethléma Júdova, a jdu, abych bydlil, kde budu moci, a kdeby mi se vidělo užitečné.

10. I řekl Míchas: Zůstaň u mne, a buď mi za otce, a za kněze: a dám tobě na každý rok deset stříbrných, a dvoje roucho, a co k vyživení potřebného jest.

11. Přivolil, a zůstal u něho, a byl mu jako jeden z synů jeho.

12. I naplnil Míchas ruku jeho, a měl mládence toho za kněze u sebe,

13. řka: Nyní vím, že mi dobře učiní Bůh proto, že mám kněze levítského pokolení.

Kapitola 18.

O ukradení modly Míchovy i s knězem.

1. V těch dnech nebylo krále v Israeli, a pokolení Dan hledalo sobě vladařství, aby bydlilo v něm: nebo až do toho dne nebylo dostalo losu mezi jinými pokoleními.

2. Poslali tedy synové Dan, z kmenu a z čeledi své pět mužů nejsilnějších z Saraa a Esthaol, aby vyšpehovali zemi, a pilně shlédli: i řekli jim: Jděte a shlédněte zemi. Kteřížto jdouce když přišli na horu Efraim, a vešli do domu Míchova, odpočinuli tam:

3. a poznavše hlas mládence levíty, a zůstavše u něho hospodou, řekli k němu: Kdo tě sem přivedl? Co tu děláš? Pro kterou příčinu jsi sem přišel?

4. Kterýž odpověděl jim: Toto a toto učinil mi Míchas, a ze mzdy najal mne, abych byl jeho knězem.

5. Prosili pak ho, aby se poradil s Hospodinem, aby věděti mohli, zdaliby šťastnou cestou šli, a věc bude-li míti účinek.

6. Kterýž odpověděl jim: Jděte v pokoji: Hospodin hledí na cestu vaši, a na stezku, kterouž jdete.

7. Jdouce tedy pět mužů přišli do Lais: a viděli lid bydlící v něm beze vší bázně, vedlé obyčeje Sidonských bezpečný a pokojný, an se mu dokonce žádný neprotivil, a zboží veliká mající, a daleko od Sidonu, a ode všech lidí oddělený.

8. A navrátivše se k bratřím svým do Saraa a Esthaol, a coby zřídili vyptávajícím se, odpověděli:

9. Vstaňte, vstupme k nim: nebo jsme viděli zemi velmi bohatou a úrodnou: nemeškejtež, nelenujtež se: pojďme a vládněme jí, nebudeť [o to] žádné práce.

10. Vejdeme [k lidem] bezpečným, do krajiny velmi široké, a dá nám Hospodin místo, v kterémž není žádného nedostatku těch věcí, kteréž se rodí na zemi.

11. Slo tedy z příbuznosti Dan, to jest, z Saraa a Esthaol, šest set mužů oděných ve zbroj válečnou.

12. A vstoupivše zůstali u Karjathjarim Júdova: kteréžto místo,

5) t. dal mu do ruky první oběť, a tím ho jako posvětil na kněžství.

od toho času, vzalo jmeno, Stanové Dan, a jest z zadu za Karjathjarim.

13. Odtud přešli na horu Efraim. A když přišli k domu Míchovu,

14. řeklo pět mužů, kteříž prvé byli posláni k spatření země Lais, jiným bratřím svým: Víte, že v těchto domích jest Efod, a Therafim, a rytina i slitina: vizte, co se vám líbí.

15. A maličko uchýlivše se, vešli do domu mládence levíty, kterýž byl v domě Míchy: a pozdravili ho slovy pokojnými.

16. Šest set pak mužů, tak jakž byli v zbroj oděni, stáli přede dveřmi.

17. Ale ti, kteříž vešli do domu mládence, rytinu, a Efod, a Therafim, a slitinu usilovali vzíti, a kněz stál přede dveřmi, an šest set mužů silných nedaleko očekávalo.

18. Vzali tedy, kteříž byli vešli, rytinu, Efod, a modly, a slitinu. Jimžto řekl kněz: Což to děláte?

19. Jemuž odpověděli: Mlč, a vlož prst na ústa svá: a pojď s námi, abychom měli tebe za otce a za kněze. Což jest lépe tobě, knězem-li býti v domě jednoho člověka, čili v jednom pokolení a čeledi v Israeli?

20. Což když uslyšel, přivolil řečem jejich, a vzal Efod, a modly, a rytinu, a šel s nimi.

21. Kteřížto když šli, a pustili napřed děti a hovada, a všecko, což drahého bylo,

22. a již opodál byli od domu Míchova, muži, kteříž bydlili v domu Míchovu, svolavše se šli za nimi,

23. a z zadu křičeti počali. Kteřížto ohlédše se řekli k Míchovi: Co chceš? Proč křičíš?

24. Kterýž odpověděl: Bohy mé, kteréž jsem sobě udělal, vzali jste, i kněze, i všecko, což mám, a pravíte: Co tobě jest?

25. I řekli mu synové Dan: Varuj se, abys více nemluvil k nám, aby nepřišli na tebe muži hněvem pohnutí, a ty sám se vším domem svým nezahynul.

26. A tak cestou, kterouž počali jíti, šli. Vida pak Míchas, žeby silnější byli, nežli on, navrátil se do domu svého.

27. Šest set pak mužů vzali kněze, a věci svrchu pověděné: a přišli do Lais k lidu odpočívajícímu a bezpečnému, a pobili je ostrostí meče: a město vypálili ohněm,

28. an dokonce žádný nedal pomoci, proto že daleko bydlili od Sidonu, a s žádným z lidí neměli žádného tovaryšství a jednání. Bylo pak město položeno v krajině Rohob: kteréž zase vystavěvše bydlili v něm,

29. nazvavše jmeno města Dan, vedlé jmena otce svého, kteréhož byl zplodil Israel, ješto prvé sloulo Lais.

30. I postavili sobě rytinu, a [ustanovili] Jonathana syna Gersama syna Mojžíšova, a syny jeho kněžími v pokolení Dan, až do dne zajetí svého.

31. I zůstala u nich modla Míchova po všecken čas, v kterémž byl dům Boží v Silo; v těch dnech nebylo krále v Israeli.

Kapitola 19.

Cesta levíty z Efrata, 22. a hanebný skutek obyvatelů Gabaa.

1. Byl jeden muž levíta bydleje při straně hory Efraim, kterýž vzal sobě ženu z Bethléma Júdova:

2. kteráž opustila ho, a navrátila se do domu otce svého, do Bethléma, a zůstala u něho čtyry měsíce.

3. I šel za ní muž její, chtě se s ní smířiti, a jí lahoditi, a s sebou zase odvesti, maje s sebou pacholka a dva osly: kterážto přijala ho, a uvedla do domu otce svého. Což když uslyšel test jeho, a jej uzřel, vyšel proti němu s radostí,

4. a objal ho. I zůstal zeť v do-

mě testě tři dni, jeda s ním a pije přátelsky.
5. Dne pak čtvrtého v noci vstav, jíti chtěl: kteréhož zadržel test, a řekl k němu: Pojez prvé maličko chleba, a posilň žaludku, a tak půjdeš.
6. I seděli spolu, a jedli, i pili. I řekl otec děvky k zeti svému: Prosím tě, abys dnes zde zůstal, a buďme spolu veseli.
7. Ale on vstav, chtěl přece jíti. A však mocí ho zdržel test, a namluvil, že u něho zůstal.
8. Když pak bylo ráno, strojil se levíta na cestu. Jemuž zase test řekl: Prosím tebe, abys maličko pojedl, a posilně se, když bude dobře na den, potom šel. Jedli tedy spolu.
9. I vstal mládenec, aby šel s ženou svou, a s pacholkem. Jemuž opět mluvil test: Pomysli, že den k západu se schyluje, a blíží se k večeru: zůstaň u mne dnes ještě, a dokonej den v veselí, a zejtra půjdeš, abysi šel do domu svého.
10. Nechtěl zeť povoliti řečem jeho: ale i hned šel, a přišel proti Jebus, jenž jiným jmenem slove Jerusalém, veda s sebou dva osly s břemeny, a ženinu.
11. A již byli u Jebus, a den měnil se v noc: i řekl pacholek k pánu svému: Pojď, prosím, uchylme se do města Jebusejských, a zůstaňme v něm.
12. Jemuž odpověděl pán: Nevejdu do města národu cizího, kterýž není z synů israelských, ale půjdu až do Gabaa:
13. a když tam dojdu, zůstaneme v něm, aneb jistě v městě Ráma.
14. Pominuli tedy Jebus, a šli svou cestou, a zapadlo jim slunce u Gabaa, kteréž jest v pokolení Benjaminovu:
15. i obrátili se do něho, aby tam zůstali. Kamž když vešli, seděli na ulici města, a žádný jich nechtěl přijíti do hospody.
16. A hle, ukázal se člověk starý, navracuje se s pole, a z díla svého večer, kterýž sám také byl s hory Efraim, a pohostinu bydlil v Gabaa; lidé pak krajiny té byli synové Jeminy.
17. A pozdvih oči, uzřel stařec sedícího člověka s břemínky svými na ulici města, a řekl k němu: Odkud přicházíš? a kam jdeš?
18. Kterýž odpověděl jemu: Vyšli jsme z Bethléma Júdova, a jdeme na místo své, kteréž jest na straně hory Efraim, odkudž byli jsme šli do Bethléma: a nyní jdeme k domu Božímu, a žádný nás nechce pod svou střechu přijíti,
19. ješto máme [s sebou] slámu i seno obrok oslům, a chléb i víno pro sebe a děvku tvou, a pacholka, kterýž se mnou jest: žádné věci nepotřebujeme, jediné hospody.
20. Jemuž odpověděl stařec: Pokoj s tebou buď, já dám všecko, čehož potřebí jest; toliko prosím, abys nezůstával na ulici.
21. I uvedl ho do domu svého, a obrok oslům dal: a když umyli nohy své, pojal je k hodování.
22. Když oni hodovali, a po ustání z cesty, pokrmem a nápojem těl posilňovali, přišli muži města toho, synové Belial (to jest, beze jha), a obklíčivše dům starce, počali na dvéře tlouci, křičíce na hospodáře domu, a řkouce: Vyveď muže, kterýž všel do domu tvého, ať ho zle požíváme.
23. I vyšel k nim stařec, a řekl: Nechtějte bratří, nechtějte činiti toho zlého; nebť jest přišel on ke mně na hospodu, a přestaňte od toho bláznovství:
24. mám dceru pannu, a tento člověk má ženinu, vyvedu je vám, abyste jich ponížili, a svou vůli naplnili; toliko prosím, ohavnosti té proti přirození s mužem nečiňte.
25. I nechtěli povoliti řečem jeho. Což vida člověk, vyvedl k nim ženinu svou, a dal jim ji k zlému požívání: kteréžto když celou noc zle požívali, propustili ji ráno.
26. Ale žena, když se rozední-

valo, přišla ke dveřím domu, kde zůstával pán její, a tam upadla.
27. Když bylo ráno, vstal člověk, a otevřel dvéře, aby se bral dále cestou svou: a aj ženina jeho ležela před dveřmi, s rozloženýma rukama na prahu.
28. Jížto on řekl, domnívaje se, žeby odpočívala: Vstaň, a pojďme. A když ona nic neodpověděla, srozuměv, žeby byla mrtvá, vzal ji, a vložil na osla, a navrátil se do domu svého.
29. Do kteréhož když vešel, uchopil meč, a mrtvé tělo ženy své i s kostmi na dvanácte částek a kusů rozsekav, rozeslal po všech končinách israelských.
30. Což když uzřeli všickni, spolu zkřikli: Nikdy taková věc nestala se v Israeli, od toho dne, jakž vyšli otcové naši z Egypta, až do toho času: vydejte úsudek, a vůbec ustanovte, co jest potřebí činiti.

Kapitola 20.

Válka synů israelských proti pokolení Benjaminovu, 43. a poražení jeho.

1. Vyšli tedy všickni synové israelští, a spolu se shromáždili, jako muž jeden, od Dan až do Bersabé, a země Galaad, k Hospodinu do Masfa:
2. a všickni úhlové* lidu, i všecka pokolení israelská do shromáždění lidu Božího sešli se, čtyři sta tisích pěších bojovníků.
3. (Aniž bylo tajno synů Benjaminových, že synové israelští vstoupili do Masfa.) I otázán jsa levíta, manžel ženy zabité, kterak tak veliká nešlechetnost zpáchána byla,
4. odpověděl: Přišel jsem do Gabaa Benjaminova, s manželkou svou, a tam jsem noclehoval;
5. a hle lidé města toho obklíčili v noci dům, v kterémž jsem zůstával, chtíce mne zabiti, a ženu mou, k víře nepodobně vzteklou chlipností trápili, tak že naposledy umřela.
6. Kteroužto uchopiv, na kusy jsem rozsekal, a rozeslal jsem kusy po všech končinách vladařství vašeho: nebo nikdy tak veliká nešlechetnost, a tak veliký hřích nestal se v Israeli.
7. Jste tu všickni synové israelští, ustanovte, co máte činiti.
8. I stoje všecken lid, jako jednoho člověka řečí odpověděl: Neodejdeme do stanů našich, aniž kdo vejde do domu svého:
9. ale toto proti Gabaa společně učiňme.
10. Deset mužů ať se vybéře ze sta ze všech pokolení israelských, a sto z tisíce, a tisíc z desíti tisíců, aby snášeli vojsku potravy, a abychom mohli bojovati proti Gabaa Benjaminovu, a odplatiti jemu za hřích, což zasloužilo.
11. I sešel se všecken Israel k městu, jako člověk jeden, jednostejnou myslí, a jednou radou.
12. I poslali posly ke všemu pokolení Benjaminovu, kteřížby řekli: Proč tak veliká nešlechetnost mezi vámi nalezena jest?
13. Vydejte ty lidi z Gabaa, kteříž tu hanebnost zpáchali, aby zemřeli, a odjato bylo zlé z Israele. Kteříž nechtěli bratří svých synů israelských rozkázaní poslechnouti:
14. ale ze všech měst, kteráž byla losu jejich, sešli se do Gabaa, aby jim dali pomoc, a proti všemu lidu israelskému bojovali.
15. I nalezeno jest z Benjamina pětmecítma tisíců vytahujících meč, kromě obyvatelů Gabaa,
16. kterýchž bylo sedm set mužů nejsilnějších, tak levou rukou jako pravou bojujících: a tak jistě házejících z praků kamením, že k vlasu uhoditi uměli, a nikoli se nechybovali.
17. Mužů také israelských, bez synů Benjaminových, našlo se čtyři sta tisíců dobývajících meče, a hotových k boji.
18. Kteřížto vstavše přišli do domu Božího, to jest do Silo: a tázali se Boha, a řekli: Kdo bude

2) t. přední či knížata.

v našem vojsku knížetem boje proti synům Benjaminovým? Jimžto odpověděl Hospodin: Júdas ať jest vůdcem vaším.

19. A hned synové israelští vstavše ráno, položili se podlé Gabaa.

20. A odtud jdouce k boji proti Benjaminovi, města dobývati počali.

21. I vyšedše synové Benjaminovi z Gabaa, pobili z synů israelských ten den dvamecítma tisíc mužů.

22. Opět synové israelští i v sílu, i v množství doufajíce, na témž místě, na kterémž prvé byli bojovali, vojsko spořádali.

23. Však tak, jak prvé vstoupili, a plakali před Hospodinem až do noci: a tázali se ho, a řekli: Máme-li ještě jíti k bojování proti synům Benjaminovým, bratřím svým, čili nic? Kterýmž on odpověděl: Vstupte proti nim, a bojujte!

24. A když synové israelští druhého dne šli k boji proti synům Benjaminovým,

25. vypadli synové Benjaminovi z bran Gabaa, a potkavše se s nimi, tak velikým bitím na ně se rozlítili, že osmnácte tisíc mužů dobývajících meč porazili.

26. Pročež všickni synové israelští přišli do domu Božího, a sedíce plakali před Hospodinem: a postili se ten den až do večera, a obětovali jemu zápalné i pokojné oběti.

27. A o stavu svém tázali se. Toho času byla tam archa úmluvy Boží,

28. a Finees syn Eleazara, syna Aronova, byl správce domu. Tázali se tedy Hospodina, a řekli: Máme-li ještě vyjíti k boji proti synům Benjamin bratřím našim, čili odpočinouti? Jimžto řekl Hospodin: Vstupte, nebo zejtra dám je v ruce vaše.

29. I položili synové israelští zálohy okolo města Gabaa:

30. a potřetí, jako jednou a podruhé, proti Benjaminovi vojsko vyvedli.

31. Ale i synové Benjaminovi směle vypadli z města, a utíkající nepřátely podál honili, tak že [něco] z nich ranili jako prvního i druhého dne, a bili dvěma stezkama utíkající, z nich jedna šla do Bethel, a druhá do Gabaa, a porazili okolo třiceti mužů:

32. i domnívali se, že jako prvé je pobili. Kteřížto chytře dělajíce se, jakoby utíkali, vešli v radu, aby je odtrhli od města, a jako utíkajíce na stezky svrchu pověděné přivedli.

33. Všickni tedy synové israelští vstavše z míst svých, spořádali vojsko na místě, kteréž slove Báltamar. Zálohy také, kteréž byly okolo města, počaly se pomalu ukazovati.

34. a od západní strany města vycházeti. Ale i jiných deset tisíc mužů ze všeho Israele pobízeli obyvatele města k boji. I obtížil se boj proti synům Benjaminovým: a neporozuměli, žeby ze všech stran jim nastávalo zahynutí.

35. I porazil je Hospodin před obličejem synů israelských, a zbili z nich v ten den pětmecítma tisíc a sto mužů, vše bojovníků a dobývajících meče.

36. Synové pak Benjaminovi, když uzřeli, že jsou mdlejší, počali utíkati. Což vidouce synové israelští dali jim místo k utíkání, aby k připraveným zálohám přišli, kteréž byli podlé města položili.

37. Kteřížto, když nenadále z záloh vstali, a Benjamin před těmi, jenž ho bili, utíkal, vešli do města, a zbili je ostrostí meče.

38. Znamení pak dali synové israelští těm, kteréž byli v zálohách postavili, aby, kdyžby město vzali, oheň zapálili: a kdyžby se dým vzhůru vznášel, ukázali, že jest vzato město.

39. Což když uzřeli synové israelští, v bitvě jsouce postaveni, (nebo synové Benjamin [domnívali se, žeby utíkali, a [tím] statečněji je honili, pobivše z vojska jejich třiceti mužů,)

40. a viděli jako sloup dýmu z

města vystupovati: Benjaminští také ohlédše se zpět, když uzřeli, že jest vzato město, a plamen vzhůru se vznáší:

41. [tedy ti], kteříž prvé dělali se, jakoby utíkali, obrátivše se silněji odpírali. Což když viděli synové Benjamin, obrátili se na utíkání,

42. a počali jíti cestou k poušti, a tam je také nepřátelé honili; ale i ti, kteříž byli město zapálili, potkali se s nimi.

43. A tak se stalo, že z obojí strany od nepřátel biti byli, aniž bylo jaké odpočinutí umírajících. I padli a poraženi jsou na východní straně města Gabaa.

44. Bylo pak těch, kteříž na témž místě pobiti jsou, osmnácte tisíc mužů, všecko nejsilnějších bojovníků.

45. Což když viděli ti, jenž byli z pokolení Benjamin zůstali, utekli na poušť: a šli k skále, kteráž slove Remmon. V tom také utíkání bloudících, a sem i tam chodících pobili pět tisíc mužů. A když dále utíkali, honili je, a pobili opět jiné dva tisíce.

46. A tak se stalo, že všech, kteříž padli z Benjamin, na rozličných místech, bylo pětmecítma tisíc bojovníků k boji nejhotovějších.

47. Zůstalo tedy ze všeho počtu Benjamina, kteříž vyváznouti a uteci mohli napoušť, šest set mužů: i seděli v skále Remmon po čtyry měsíce.

48. Navrátivše se pak synové israelští, všecky ostatky města, od mužů až do hovad, mečem pobili, a všecka města a městečka Benjaminova ohněm vypálili.

Kapitola 21.

Ostatkové pokolení Benjaminova, manželkami opatřeni.

1. Byli se také zapřisáhli synové israelští v Masfa, a řekli: Žádný z vás nedá dcery své synům Benjaminovým za manželku.

2. I přišli všickni do domu Božího v Sílo, a před obličejem jeho sedíce až do večera, pozdvihli hlasu, a velikým kvílením počali plakati, řkouce:

3. Proč, Hospodine Bože israelský, stalo se toto zlé v lidu tvém, aby dnes jedno pokolení odjato bylo z nás?

4. Druhého pak dne na úsvitě povstavše vzdělali oltář: a obětovali tam oběti zápalné, a pokojné oběti, a řekli:

5. Kdo nevstoupil v vojště Hospodinově ze všech pokolení israelských? Nebo se byli těžkou přísahou zavázali, když byli v Masfa, že zabiti budou, kteřížby [tam] nebyli.

6. I litujíce synové israelští bratra svého Benjamina, počali praviti: Odjato jest jedno pokolení z Israele,

7. odkud manželky vezmou? Nebo všickni vůbec jsme přisáhli, že jim nedáme dcer svých.

8. Protož řekli: Kdo jest ze všech pokolení israelských, ježto nevstoupil k Hospodinu do Masfa? A hle nalezeno jest, že obyvatelé Jábes Galaad v tom vojště nebyli.

9. (Toho také času, když byli v Sílo, žádný z nich tam nebyl nalezen.)

10. Poslali tedy deset tisíc mužů nejsilnějších, a přikázali jim: Jděte, a pobijte obyvatele Jábes Galaad ostrostí meče, i ženy, i dítky jejich.

11. A toto jest, čehož šetřiti máte: Všecky pohlaví mužského, a ženy, kteréž poznaly muže, pobijte: panny pak zachovejte.

12. I nalezeno jest panen v Jábes Galaad čtyři sta, kteréž nevěděly o mužském loži, a přivedli je do stanů v Sílo, do země chananejské.

13. I poslali posly k synům Benjamin, kteříž byli v skále Remmon, a přikázali jim, aby je přijali v pokoji.

14. I přišli synové Benjamin v ten čas, a dány jsou jim manželky z dcer Jábes Galaad: jiných pak nenalezli, kteréžby jim byli podobným způsobem dali.
15. A všecken Israel velice litoval a hořekoval pro zahlazení jednoho pokolení z Israele.
16. I řekli starší: Co učiníme s ostatními, kteříž nedostali žen? Všecky ženy z pokolení Benjamin padly,
17. a my s velikou péčí, a s velikou pilností opatřiti máme, aby jedno pokolení z Israele zahlazeno nebylo.
18. My pak nemůžeme jim dáti dcer svých, jsouce zavázáni přísahou a zlořečením, s kterýmž jsme řekli: Zlořečený buď, kdožby dal z dcer svých manželku Benjaminovi.
19. I uradili se, a řekli: Hle slavnost Hospodinova jest výroční v Sílo, kteréž položeno jest k půlnoční straně města Bethel, a k východní straně cesty, kteráž z Bethel jde do Sichimy, a k polední straně městečka Lebona.
20. I přikázali synům Benjamin, a řekli: Jděte, a skrejte se v vinicích.
21. A když uzříte dcery Sílo jíti k tancování podlé obyčeje, vyjděte nenadále z vinic, a jedenkaždý polap sobě jednu ženu, a odejděte do země Benjamin.
22. A když přijdou otcové jejich, aneb bratří, a počnou na vás žalovati a se vaditi, díme jim: Slitujte se nad nimi, nebo jich neuchvátili právem bojovníků a vítězů, ale prosícím aby vzali, nedali jste, a s vaší strany hřích jest.
23. I učinili synové Benjamin tak, jakž jim bylo rozkázáno: a vedlé počtu svého, uchvátili sobě z těch, kteréž tancovaly, každý jednu ženu: a odešli k vladařství svému, vzdělavše města a bydlíce v nich.
24. Synové také israelští navrátili se po pokoleních a čeledech do stanů svých. V těch dnech nebylo krále v Israeli: ale jedenkaždý, co se mu za dobré vidělo, to činil.

Kniha Ruth.

Kniha Ruth vypravuje příběh z času soudců, a dovodí posloupnost rodu v pokolení Júdově, z něhož Messiáš pojíti měl, až na Davida krále. Knížku tu, zajisté jednu z nejutěšenějších v Písmě sv., sepsal, jak se vůbec domnívají, prorok Samuel.

Kapitola 1.

Elimelech s manželkou Noemi, a s syny z Bethléma do země moabské přišel, a tam s týmiž syny umřel. 6. Noemi s nevěstou svou Ruth do Bethléma přišla.

1. Za dnů jednoho soudce, když soudcové vládli, stal se hlad v zemi. I odšel člověk z Bethléma Júdova, aby pohostinu byl v krajině moabské s manželkou svou, a se dvěma syny.
2. On sloul Elimelech, a žena jeho Noemi: a dva synové jeden Mahalon, a druhý Chelion, Efratejští z Bethléma Júdova. A všedše do krajiny moabské, bydlili tam.
3. I umřel Elimelech manžel Noemi: a pozůstala ona s syny.
4. Kteřížto pojali sobě manželky moabské, z nichž jedna sloula Orfa, druhá pak Ruth. I zůstali tam deset let.
5. I umřeli obadva, totiž Mahalon i Chelion: a zůstala žena osiřalá po dvou dětech, a manželu.
6. I vstala, aby se navrátila do vlasti, s oběma nevěstama svýma,

z krajiny moabské: nebo byla slyšela, že vzhlédl Hospodin na lid svůj, a dal jim pokrmy.
7. Vyšla tedy z místa, kdežto bydlila pohostinu, s oběma nevěstama, a jsouc již na cestě, aby se navrátila do země judské,
8. řekla k nim: Jděte do domu matky své: učiniž Hospodin s vámi milosrdenství, jako jste učinily s mrtvými i se mnou.
9. Dejž vám naleznouti odpočinutí v domích mužů, kteříž se vám dostanou. I políbila jich. Kteréžto pozdvihše hlasu počaly plakati,
10. a řekly jí: S tebou půjdeme k lidu tvému.
11. Jimž ona odpověděla: Navraťte se, dcery mé, proč jdete se mnou? Zdaliž mám více syny v životě svém, abyste se nadály míti muže ze mne?
12. Navraťte se, dcery mé, a odejděte: nebo již jsem starostí sešlá, aniž jsem způsobná k svazku manželskému. Abych pak mohla této noci počíti a poroditi syny,
13. kdybyste chtěly na ně čekati, ažby dorostli, a léta mladosti naplnili, prvé budete báby nežli se vdáte. Nechtějte, prosím, dcery mé [toho činiti]: nebo vaše úzkost více mne trápí, a vyšla ruka Hospodinova proti mně.
14. Pozdvihše tedy hlasu, opět plakati počaly: Orfa políbila švegruši a vrátila se: Ruth se přidržela švegruše své.
15. Kteréžto řekla Noemi: Hle příbuzná tvá navrátila se k lidu svému, a k bohům svým, jdi s ní.
16. Kteráž odpověděla: Neprotiv se mi, [chtíc,] abych tě opustila, a odešla: nebo kamžkoli půjdeš, půjdu [s tebou]: a kdekoli bydliti budeš, i já také bydliti budu. Lid tvůj lid můj, a Bůh tvůj Bůh můj.
17. Kteráž země tebe mrtvou přijme, v téť [i já] umru: a tam přijmu místo pohřbu. Toto mi učiň Hospodin, a toto přidej*, jestliže ne smrt toliko mne s tebou rozdělí.
18. Vidouc tedy Noemi, žeby neústupným úmyslem Ruth uložila s ní jíti, nechtěla odpírati, ani více raditi, aby se k svým navrátila:
19. i šly spolu, a přišly do Bethléma. Kteréžto když do města vešly, rychlá pověst u všech se roznesla: i pravily ženy: Tato jest ta Noemi!
20. Kterýmž řekla: Nenazývejte mne Noemi (to jest pěknou), ale raději nazývejte mne Mara (to jest, hořkou): nebo hořkostí mne velmi naplnil Všemohoucí.
21. Vyšla jsem plná, a prázdnou mne zase přivedl Hospodin. Proč tedy nazýváte mne Noemi, kterouž Hospodin ponížil, a ssoužil Všemohoucí?
22. Přišla tedy Noemi s Ruth moabskou nevěstou svou, z země pohostinství svého: a navrátila se do Bethléma, když počali žíti ječmeny.

17) t. ať mne Bůh trestá.

Kapitola 2.

Ruth sbírající klasy milost u Booza nalezla. 18. Nasbírané klasy, a pozůstalé jídlo přinesla k své švegruši Noemi.

1. Byl pak muži Elimelechovi krevním přítelem, člověk mocný, a velmi bohatý jmenem Booz.
2. I řekla Ruth moabská k švegruši své: Jestliže rozkazuješ, půjdu na pole, a budu sbírati klasy, kteřížby zůstali po žencích, kdekoli laskavého ke mně otce čeledního milost naleznu. Jíž ona odpověděla: Jdi, dcero má.
3. Šla tedy, a sbírala klasy po žencích. Přihodilo se pak, že pole toho pán byl jmenem Booz, kterýž byl z příbuzenství Elimelechova.
4. A aj, on přicházel z Bethléma, a řekl žencům: Hospodin s vámi. Kteříž odpověděli jemu: Požehnej tobě Hospodin.
5. I řekl Booz mládenci, kterýž postaven byl nad ženci: Čí jest tato mladice?

6. Jemužto odpověděl: Tato jest Moabská, kteráž přišla s Noemi, z krajiny moabské,
7. a prosila, aby sbírala klasy zůstávající, následujíc šlépějí ženců: a od rána až do nynějšího času trvá na poli, a ani na okamžení domů se nenavrátila.
8. I řekl Booz k Ruth: Slyš, dcero: nechoď na jiné pole sbírati, aniž odcházej z tohoto místa: ale připoj se k děvkám mým,
9. a kde budou žíti, následuj. Nebo jsem rozkázal služebníkům svým, aby tobě žádný nebyl obtížný: ale také bude-liť se chtít píti, jdi k nádobám, a napij se vody, kterouž i pacholci pijí*.
10. Kterážto padši na tvář svou, a poklonivši se k zemi, řekla k němu: Odkudž mi to, abych nalezla milost před očima tvýma, a abys ráčil mne znáti ženu přespolní.
11. Jíž on odpověděl: Oznámeno jest mi všecko, co jsi učinila švegruši své po smrti muže tvého: a že jsi opustila rodiče své, i zemi, v kteréž jsi se narodila, a přišla jsi k lidu, kteréhos prvé neznala.
12. Odplatiž tobě Hospodin za skutek tvůj, a plnou mzdu vezmi od Hospodina Boha israelského, k němuž jsi přišla, a pod jehož křídla jsi se utekla.
13. Kterážtò řekla: Nalezla jsem milost před očima tvýma, pane můj, kterýž jsi potěšil mne, a mluvils k srdci děvky své, ježto nejsem rovna jedné z děvek tvých.
14. I řekl k ní Booz: Když bude čas k jídlu, přijď sem, a pojez chleba, a omoč skyvu svou v octě*. Posadila se tedy na straně ženců, a nabrala sobě pražmy**, a jedla, a nasycena jest, a zbytky vzala [s sebou].
15. I vstala odtud, aby klasy podlé obyčeje sbírala. Přikázal pak Booz pacholkům svým, řka: Byť chtěla s vámi žíti*, nezbraňujte jí:
16. a z vašich také snopů povrzte naschvál, a ležeti nechejte, ať bez zahanbení sbírá, a jí sbírající ať žádný nedomlouvá.
17. Sbírala tedy na poli až do večera: a co sebrala, prutem tlukouc a vyrážejíc, dostala ječmene jako za míru Efy, to jest, se tři měřice.
18. Kteréž nesouc navrátila se do města, a ukázala švegruši své: k tomu vyňala, a dala jí z ostatků pokrmu svého, kterýmž nasycena byla.
19. I řekla jí švegruše její: Kdes sbírala dnes, a kdes pracovala? Budiž požehnán, kterýž se nad tebou slitoval. I oznámila jí, u koho pracovala: a pověděla jí jmeno muže, že slove Booz.
20. Jížto odpověděla Noemi: Požehnaný budiž od Hospodina, že touž milost, kterouž učinil živým, zachoval i mrtvým*. A opět řekla: Jest náš příbuzný ten člověk.
21. A Ruth řekla: To také přikázal mi, abych tak dlouho připojovala se k jeho žencům, dokudž by všecko obilí sežato nebylo.
22. Jížto řekla švegruše: Lépe jest, dcero má, abys s děvečkami jeho vycházela k žetí, aby na cizím poli někdo tobě neodpíral.
23. Připojila se tedy k děvečkám Boozovým: a tak dlouho s nimi žala*, dokud ječmene a pšenice do stodol nesklidili.

Kapitola 3.

Ruth podle rady Noemi ležela u noh Booza, 10. od něhož šest měr ječmene k švegruši své přinesla.

1. Když pak navrátila se k švegruši své, uslyšela od ní:

9) Jinak: Kterouž pacholci načerpají.
14) t. k ochlazení se v čas žní. — ** t. praženiny, pražené pšenice k jídlu, aneb kaše z té praženiny.
15) Jinak: Byť chtěla i mezi snopy sbírati.
20) t. jakož miloval manžely naše, dokudž živi byli, tak i po smrti jejich, vida nás, i na ně mrtvé se rozpomíná, a nám pro ně dobře činí.
23) Jinak: Tak dlouho při nich klasy sbírala.

Dcero má, pohledámť tobě odpočinutí, a opatřím, aby tobě dobře bylo.

2. Booz ten, jehožto děveček na poli přidrželas se, jest náš příbuzný, a této noci věje ječmen na humně.

3. Umej se tedy, a pomaž se, a oblec se v pěknější roucha, a jdi na humno; [ale] ať tebe neuzří člověk ten, prvé nežby přestal jísti a píti.

4. Když pak půjde spat, znamenej místo, na kterémž spí: i přijdouc poodkryješ pláště, kterýmž se přikryl od strany noh, a položiš se, a tam ležeti budeš; on pak poví tobě, cobys měla činiti.

5. Kteráž odpověděla: Cožkoli rozkážeš, učiním.

6. I šla na to humno, a učinila všecko, což jí byla přikázala švegruše.

7. A když pojedl Booz a napil se, a učiněn byl veselejším, a šel spat vedlé stohu snopů, přišla ona skrytě, a poodkryvši pláště u noh jeho, položila se.

8. A hle [když bylo] již o půl noci, ulekl se člověk, a zkormoutil se: i uviděl ženu ležící u noh svých,

9. a řekl jí: Kdo jsi ty? A ona odpověděla: Já jsem Ruth, děvka tvá: rozprostři plášť svůj na služebnici svou, nebo příbuzný jsi*.

10. A on řekl: Požehnaná jsi od Hospodina, dcero, a prvnější milosrdenství poslednějším jsi převýšila*: nebos nenásledovala mládenců chudých aneb bohatých.

11. Neboj se tedy, ale cožkoli řekneš mi, učiním tobě. Nebo ví všecken lid, kterýž bydlí v branách města mého, že jsi žena ctnostná.

12. Aniž odpírám, žebych nebyl příbuzný, ale jestiť jiný příbuznější nežli já.

9) Přijmi mne v lože své, t. vezmi mne sobě za manželku, podlé práva příbuzenství.

10) t. větší lásky a věrnosti k manželu svému po jeho smrti jsi dokázala, nežli za živobytí jeho.

13. Odpočiniž zde této noci: a když bude ráno, bude-li on chtíti tebe podržeti právem příbuznosti, dobřeť se stane: jestliže pak nebude chtíti, já tebe beze vší nesnáze pojmu, živť jest Hospodin; spiž až do rána.

14. A tak spala u noh jeho až do jitra. Vstala tedy prvé, než se lidé vespolek poznávali, i řekl Booz: Varuj se, aby žádný nezvěděl, že jsi sem přišla.

15. A opět řekl: Rozestřiž plášť svůj, kterýmž se přikrýváš, a drž oběma rukama. Kterážto když jej rozestřela a držela, naměřil jí šest měřic ječmene, a vložil na ni. Kteráž nesouc to vešla do města,

16. a přišla k švegruši své. Kterážto řekla jí: Co jsi dělala, dcero? I vypravovala jí všecko, co jí učinil člověk.

17. A řekla: Hle šest měřic ječmene dal mi, a řekl: Nechciť, abys prázdná navrátila se k švegruši své.

18. I řekla Noemi: Počkej, dcero, až uzříme, který konec ta věc míti bude; neboť nepřestane člověk ten, až naplní, což mluvil.

Kapitola 4.

Booz koupil pole Elimelechovo. 10. Pojal sobě Ruth za manželku, z kteréž zplodil Obéda.

1. Vstoupil tedy Booz do brány, a posadil se tam. A když viděl příbuzného tudy jíti, o němž prvé řeč byla, řekl k němu: Uchyl se maličko, a poseď tuto, zavolav ho jmenem jeho. Kterýž uchýlil se, a sedl.

2. Vzav pak Booz deset mužů z starších města, řekl jim: Posaďte se tuto.

3. Kteříž když sedli, mluvil k příbuznému: Díl pole bratra našeho Elimelecha prodá Noemi, kteráž se navrátila z krajiny moabské.

4. To jsem chtěl, abys slyšel, a abych tobě pověděl, přede všemi tu sedícími, a staršími z lidu mého. Chceš-li jím vládnouti právem příbuznosti, kup a vládni: pakli se ti

nelíbí, oznam mi, ať vím, co mám činiti: nebo není žádný příbuzný, kromě tebe, jenž jsi první a mne, jenž jsem druhý. I odpověděl: Já to pole koupím.

5. Jemuž řekl Booz: Když koupíš pole to z ruky ženy, Ruth také moabskou, kteráž byla žena mrtvého, máš pojíti, abys vzbudil jmeno mrtvého v dědictví jeho.

6. Kterýž odpověděl: Postupuji práva příbuznosti: neb nesmím shladiti dědictví rodiny mé; ty užívej mého práva, kteréhož že rád jsem prázden, vyznávám.

7. Ten pak byl obyčej za starodávna v Israeli mezi příbuznými, jestliže kdy jeden druhému svého práva postupoval, aby postoupení bylo pevné, szul člověk obuv svou, a dal ji bližnímu svému. To bylo na svědectví postupování v Israeli.

8. Řekl tedy Booz příbuznému svému: Szuj obuv svou. Kterouž ten hned szul s nohy své.

9. On pak řekl starším, a všemu lidu: Svědkové jste vy dnes, že jsem obdržel všecko, což bylo Elimelechovo, a Chelionovo, a Mahalonovo, od Noemi:

10. a Ruth moabskou, ženu Mahalonovu, vzal jsem za manželku, abych vzbudil jmeno mrtvého v dědictví jeho, aby jmeno jeho z čeledi jeho a bratří a lidu shlazeno nebylo; vy, pravím, této věci svědkové jste!

11. Odpověděl všecken lid, kterýž byl v bráně, i starší: My svědkové jsme! Učiniž Hospodin tuto ženu, kteráž vchází do domu tvého, jako Ráchel a Líu, kteréžto vzdělaly dům israelský, aby byla příkladem ctnosti v Efrata, a aby měla slavné jmeno v Bethlémě;

12. a buď dům tvůj jako dům Fáresa, kteréhož porodila Thámar Judovi, z semene, kteréž dá tobě Hospodin z této děvečky.

13. Vzal tedy Booz Ruth, a pojal ji sobě za manželku: a všel k ní, a dal jí Hospodin, že počala a porodila syna.

14. I řekly ženy k Noemi: Požehnaný Hospodin, kterýž nedopustil, aby zahynul náměstek čeledi tvé, i [učinil], aby jmenováno bylo jmeno jeho v Israeli,

15. a abys měla, kdoby těšil duši tvou, a choval starost tvou: nebo z nevěsty tvé narodil se, kteráž tebe miluje, a mnohem lepší jest tobě, nežli kdybys měla sedm synů.

16. I vzavši Noemi pacholc, položila [je] na klín svůj, a pěstounky i chovačky úřad konala.

17. Sousedy pak radujíce se s ní, a řkouce: Narodil se syn Noemi: nazvaly ho jmenem Obéd; tenť jest otec Isai, otce Davidova.

18. Tito jsou rodové Fáresovi: Fáres zplodil Esrona,

19. Esron zplodil Arama, Aram zplodil Aminadaba,

20. Aminadab zplodil Nahassona: Nahasson zplodil Salmona.

21. Salmon zplodil Booza, Booz zplodil Obéda,

22. Obéd zplodil Isai, Isai zplodil Davida.

První kniha Královská,

která také slove

První Samuelova.

Čtyry knihy *Královské*, aneb jinak dvě knihy *Samuelovy* a dvě knihy *Královské*, obsahují příběhy Israelitů za času králů. Připomenuvše dříve některé události posledních soudců Heli a Samuele, vypravují dále o ustanovení vlády královské za Saula a Davida; pak příběhy Šalomounovy, a o rozdělení království na dvě, t. júdské a israelské, až do pádu jich, a až do času zajetí babylonského. Objímajíce více než 550 let, představují věrný obraz tvrdošíjnosti lidské a shovívání Božího, zvláště pak učí knížata a krále tomu, že všeliké království, nestojí-li na pevném základu božského náboženství, dříve neb později padnouti musí.

Kapitola 1.

O narození Samuele, 24. a jeho Pánu obětování.

1. Byl jeden muž z Ramathaimsofim, s hory Efraim, a jmeno jeho Elkana, syna Jerohama, syna Eliu, syna Thohu, syna Suf, Efratejský:
2. a ten měl dvě ženy, jmeno jedné Anna, a jmeno druhé Fenenna. I měla Fenenna syny: Anna pak neměla dětí.
3. I chodíval muž ten z města svého v určité dni, aby se klaněl a obětoval Hospodinu zástupů v Sílo. Byli pak tam dva synové Heli: Ofni a Finees, kněží Hospodinovi.
4. Přišel tedy den, a obětoval Elkana, a dal Fenenně manželce své, i všem synům jejím, i dcerám díly*:
5. Anně pak dal díl jeden* smutný jsa, nebo Annu miloval, Hospodin pak byl zavřel život její.
6. Trápila také ji protivnice její, a náramně sužovala, tak že vytýkala jí, že Hospodin zavřel život její:
7. a tak jí činívala na každý rok, když navracujícího se času vstupovali do chrámu Hospodinova: a tak popouzívala jí. Ona pak plakávala, a nic nejídala.
8. Řekl tedy jí Elkana muž její: Anno, proč pláčeš? a proč nejíš? a proč trápí se srdce tvé: Zdaliž já nejsem lepší tobě, nežli deset synů?
9. Vstala pak Anna, když pojedla a napila se v Sílo. A když Heli kněz seděl na stolici před veřejemi chrámu Hospodinova,
10. Anna jsouc hořké mysli, modlila se Hospodinu, plačíc velmi,
11. a slib učinila, řkouc: Hospodine zástupů, jestliže vzhlédna uzříš trápení služebnice své, a rozpomeneš se na mne, a nezapomeneš na děvku svou, a dáš služebnici své [plod] pohlaví mužského: dám jej Hospodinu po všecky dny života jeho, a břitva nevejde na hlavu jeho*.
12. Stalo se pak, když ona rozmnožovala prosby před Hospodinem, že Heli pozoroval na ústa její.
13. Anna pak mluvila v srdci svém, a toliko rtové její se hýbali, a hlasu žádného nebylo slyšeti.
14. Domníval se tedy Heli, žeby byla opilá; i řekl jí: Dokavadž budeš opilá? Zažij maličko víno, kterýms se opila.
15. Odpověděvši Anna řekla: Nikoli pane můj; nebo já jsem žena příliš nešťastná, a vína i všeho, co opojiti může, nepila jsem, ale vy-

4) t. z hodů obětních. Viz 3. Mojž. 16, 11.
5) V hebr.: díl dvojnásobný.

11) t. bude Nazarejským. (4. Mojž, 6, 2—5.)

lila jsem duši svou před obličejem Hospodinovým.

16. Neměj ž děvky tvé za jednu z dcer Belialových: nebo z mnohé bolesti a žalosti své, mluvila jsem až dosavád.

17. Tehdy Heli řekl jí: Jdiž v pokoji, a Bůh israelský dejž tobě žádost tvou, za kterouž jsi ho prosila.

18. A ona řekla: Ó by nalezla děvka tvá milost před očima tvýma! A odešla žena cestou svou, a jedla, a tvář její nebyla více rozličně proměněna.

19. I vstali ráno, a poklonu učinili před Hospodinem: a navrátili se, a přišli do domu svého do Ramatha. Poznal pak Elkana Annu manželku svou: a rozpomenul se na ni Hospodin.

20. I stalo se po vyplnění dnů, že počala Anna a porodila syna, a nazvala jmeno jeho Samuel: proto že ho od Hospodina žádala.

21. Vstoupil pak muž její Elkana, i všecken dům jeho, aby obětoval Hospodinu obět slavnou, a slib svůj:

22. ale Anna nevstoupila; nebo řekla muži svému: Nepůjdu, až se odstaví dítě, a povedu je, aby se ukázalo před obličejem Hospodinovým, a tam ustavičně zůstalo.

23. I řekl jí Elkana muž její: Učiň, což se ti dobrého vidí, a zůstaň, dokudž neodstavíš ho: a prosím, aby naplnil Hospodin slovo své. Zůstala tedy žena, a kojila syna svého, až i odstavila jej.

24. I přivedla jej s sebou, když ho byla odstavila, se třemi telaty, a se třemi měřicemi mouky, a s džbánem vína, a přivedla jej do domu Hospodinova v Silo. Pachole pak bylo ještě děcko.

25. I zabili tele a přivedli pachole k Heli.

26. I řekla Anna: Prosím, můj pane, živať jest duše tvá pane: já jsem ta žena, kteráž jsem stála před tebou zde se modlíc Hospodinu.

27. Za toto pachole modlila jsem se, a dal mi Hospodin žádost mou, za kterouž jsem ho žádala.

28. Protož i já oddala jsem ho Hospodinu, po všecky dny, v nichž bude oddán Hospodinu. I klaněli se tam Hospodinu. A modlila se Anna, a řekla:

Kapitola 2.

Píseň Anny. 12. Hříchové synů Heli, 27. a trestání ho od proroka.

1. Zplésalo srdce mé v Hospodinu, a povýšen jest roh můj* v Bohu mém. Rozšířila se ústa má nad nepřátely mými: nebo jsem se rozveselila v spasení tvém.

2. Neníť [žádný bůh tak] svatý, jako jest Hospodin: nebo není jiného kromě tebe, a není silný jako Bůh náš.

3. Nemnožte mluvení vysokých věcí*, chlubíce se: ať odstoupí staré věci z úst vašich: nebo Bůh jest Hospodin umění, a jemu připravují se myšlení**.

4. Lučiště silných přemoženo jest, a mdlí opásáni jsou silou.

5. Nasycení prvé, za chleby se pronajímali, a hladovití nasyceni jsou, až i neplodná porodila mnohých: a která měla mnoho synů, zemdlena jest.

6. Hospodin umrtvuje i obživuje, uvodí do pekel a zase vyvodí.

7. Hospodin ochuzuje i obohacuje, ponižuje i povyšuje.

8. Pozdvihuje z prachu nuzného, a z bláta povyšuje chudého: aby seděl s knížaty, a stolici slávy držel. Nebo Hospodinovy jsou stežeje země, a založil na nich svět.

9. Zachová nohy svatých svých [od pádu], a bezbožní ve tmách umlknou: nebo ne v síle své zmocní se muž.

10. Hospodina budou se báti protivníci jeho: a na ně v nebesích hřímati bude: Hospodin souditi bu-

1) t. povýšena jest síla má.
3) t. nemluvte více vysokých věcí. — ** t. Bůh všecko ví, a jemu jsou zjevna i tajná myšlení naše.

de končiny země, a dá panování králi svému, a vyvýší roh pomazaného svého.

11. I odšel Elkana do Ramatha, do domu svého: pachole pak bylo služebníkem před obličejem Hospodinovým, před tváří Heli kněze.

12. Synové pak Heli, [byli] synové Belial, neznající Hospodina,

13. ani úřadu kněžského k lidu: ale obětoval-li kdo obět, přicházel služebník kněze, když se vařilo maso, a měl vidličky třízubé v ruce své,

14. a vstrčil je do kotlíku, neb do pánve, neb do hrnce, neb do kotla: a všecko, což vyzdvihl vidličkami, brával sobě kněz; tak činívali všemu lidu israelskému, kteříž přicházeli do Silo.

15. Také prvé než zapalovali tuk, přicházel služebník kněžský, a říkal obětujícímu: Dej mi masa, ať uvařím knězi: nebo nevezmu od tebe masa vařeného, ale syrové.

16. A řekl-li jemu obětující: Nechť jest podlé obyčeje zapálen prvé tuk, a potom vezmi sobě, jak mnoho žádá duše tvá. On [pak] odpovídaje říkal jemu: Nikoli, ale nyní dáš, sice vezmu mocí.

17. Byl tedy hřích služebníků veliký příliš před Hospodinem: nebo odtrhovali lidi od oběti Hospodinovy.

18. Samuel pak přisluhoval před tváří Hospodinovou, jsa pachole, opásané Efodem lněným.

19. A matka jeho dělávala mu sukničku malou, kterouž přinášela v určitých dnech, vstupujíc s mužem svým, aby obětovala obět slavnou.

20. I požehnal Heli Elkanovi a manželce jeho, a řekl jemu: Nahradiž tobě Hospodin símě z této ženy, co zisk [za toho syna], kteréhož jsi půjčil Hospodinu. I odešli na místo své.

21. Navštívil tedy Hospodin Annu, i počala a porodila tři syny a dvě dcery: a zveleben jest pacholík Samuel u Hospodina.

22. Heli pak byl starý velmi, a slyšel všecky věci, kteréž činili synové jeho všemu Israeli: a kterak spávali s ženami, které pozor dávaly u dveří stánku:

23. i řekl jim: Proč činíte takové věci, věci nejhorší, kteréž já slyším ode všeho lidu?

24. Nechtějte [činiti toho] synové moji: neboť není dobrá pověst, kterouž já slyším, že přivádíte k přestupování lid Hospodinův.

25. Zhřeší-li muž proti muži, můžeť jemu ukrocen býti Bůh: pakli zhřeší muž proti Hospodinu, kdož se bude zaň modliti? Ale neuposlechli hlasu otce svého: neb chtěl je Hospodin zabiti*.

26. Pacholík pak Samuel prospíval, a rostl, a líbil se jakož Hospodinu, tak i lidem.

27. Přišel pak muž Boží k Heli, a řekl k němu: Totoť praví Hospodin: Zdaliž jsem se patrně nezjevil domu otce tvého, když byli v Egyptě v domě Faraonově?

28. A vyvolil jsem ho ze všech pokolení israelských sobě za kněze, aby vstupoval k oltáři mému, a zapaloval mi zápal, a nosil Efod přede mnou: a dal jsem domu otce tvého všecko z obětí synů israelských.

29. Proč patou odvrhli jste obět mou, i dary mé, kteréž jsem přikázal, aby obětováni byli v chrámu: a více jsi ctil syny své nežli mne, abyste jedli prvotiny všeliké oběti lidu mého israelského.

30. Protož praví Hospodin Bůh israelský: Mluvě mluvil jsem, aby dům tvůj, a dům otce tvého přisluhoval před obličejem mým až na věky. Nyní pak praví Hospodin: Odstup to ode mne: ale kdožkoli oslaví mne, oslavímť ho: kteříž pak mne potupují, budou zavrženi.

31. Aj přicházejí dnové, a přetnu rameno tvé, i rameno domu otce

25) t. dopustil Bůh na ně takové zatvrzení, chtě jich sám potrestati, když je otec náležitě netrestal, leč jen vlažně slovy je pokáraje, na kteráž oni nedbali.

tvého, aby nebylo starce v domu tvém.

32. A uzříš soka svého v chrámě, a ve všech šťastných věcech Israele: a nebude starce v domě tvém po všecky dny.

33. Ale však neodejmu zcela muže z tebe od oltáře mého: ale [dopustím], aby mdlely oči tvé, a chřadla duše tvá: a díl veliký domu tvého zemře, když k věku mužskému přijde.

34. Toto pak bude tobě znamení, což přijde na dva syny tvé, Ofni a Fineesa: oba jednoho dne umrou.

35. A vzbudím sobě kněze věrného, kterýž vedlé srdce mého a duše mé činiti bude: a vzdělám jemu dům věrný, a choditi bude před pomazaným* mým po všecky dny.

36. Stane pak se, že kdokoli pozůstane v domě tvém, přijde, aby modleno bylo zaň, a aby obětoval peníz stříbrný, a skyvu chleba, a řekl: Připusť mne, prosím, k jednomu dílu kněžskému, abych jedl skyvu chleba*.

Kapitola 3.

Pán povolal Samuele, a zjevil mu trestání Heli a domu jeho. 18. Samuel to oznámil knězi Heli.

1. Pacholík pak Samuel přisluhoval Hospodinu před Heli, a řeč Hospodinova byla vzácná v těch dnech, nebývalot vidění zjevného.

2. Stalo se tedy v jeden den, [když] Heli ležel na místě svém, a oči jemu byly pošly, aniž mohl viděti:

3. že prvé nežli lucerna Boží zhašena byla, Samuel spal v chrámě Hospodinově, kdež byla archa Boží.

4. I zavolal Hospodin Samuele. Kterýž odpověděv, řekl: Tu jsem.

5. I běžel k Heli, a řekl: Tu jsem: nebo jsi mne volal. Kterýž řekl: Nevolal jsem: jdi zase, a spi. I odšel a spal.

6. I opět podruhé Hospodin zavolal Samuele. A vstav Samuel, šel k Heli, a řekl: Tu jsem: nebo jsi mne volal. Kterýž odpověděl: Nevolal jsem tebe, synu můj: jdi zase, a spi.

7. Samuel pak ještě neznal Hospodina*, aniž mu zjevena byla řeč Hospodinova.

8. I přidal Hospodin, a ještě zavolal Samuele potřetí. Kterýž vstav, šel k Heli,

9. a řekl: Tu jsem: nebo zavolal jsi mne. Porozuměl tedy Heli, žeby Hospodin volal pacholíka: i řekl k Samuelovi: Jdi, a spi: a jestliže tebe ještě potom zavolá, řekneš: Mluv Hospodine, neboť slyší služebník tvůj. Odšel tedy Samuel, a spal na místě svém.

10. I přišel Hospodin, a stál: a zavolal, jakž byl zavolal prvé: Samueli, Samueli. I řekl Samuel: Mluv, Hospodine, neboť slyší služebník tvůj.

11. I řekl Hospodin k Samuelovi: Hle já učiním věc v Israeli, kterouž kdožkoli uslyší, zníti jemu bude v obou uších jeho.

12. V ten den vzbudím proti Heli všecko, což jsem mluvil proti domu jeho: počnuť a dokonám to.

13. Nebo jsem předpověděl jemu, že souditi budu dům jeho na věky, pro nepravost, proto že věděl, že nešlechetně činí synové jeho, a netrestal jich.

14. Protož zapřisáhl jsem domu Heli, že nebude vyčistěna nepravost domu jeho obětmi a dary, až na věky.

15. Spal pak Samuel až do jitra, a otevřel dvéře domu Hospodinova. A Samuel bál se oznámiti Heli vidění.

16. Povolal tedy Heli Samuele,

35) t. králem.

36) Smysl toho jest, že rod bujný nejvyššího kněze Heli tolik zchudne, až i některý z toho rodu přijda pokloní se onomu výše dotčenému novému knězi, prose o službu a zaopatření u chrámu.

7) t. nepoznal hlasu Hospodinova, jakým totiž slovem sluby své u vidění volá.

a řekl: Samueli synu můj! Kterýž odpověděv, řekl: Tu jsem.
17. I ptal se ho: Jaká jest řeč, kterouž mluvil Hospodin k tobě: Prosím tebe, netaj toho přede mnou. Toto učiň tobě Bůh, a toto přidej, jestliže co zatajíš přede mnou, ze všech slov, kteráž tobě mluvena jsou.
18. Oznámil tedy jemu Samuel všecky řeči, a nezatajil jich před ním. A on odpověděl: Hospodinť jest: což dobrého jest před očima jeho, nechť učiní.
19. Rostl pak Samuel, a Hospodin byl s ním, a neupadlo ze všech slov jeho na zem*.
20. I poznal veškeren Israel od Dan až do Bersabee, že Samuel jest prorok Hospodinův.
21. I přidal Hospodin, že se ukazoval v Sílo, nebo se byl zjevoval Hospodin Samuelovi v Sílo, vedlé slova Hospodinova. I přihodila se řeč Samuelova všemu Israelovi.

Kapitola 4.

Israelští poraženi od Filistinských. 11. Archa vzata, a pomsta Boží na dům Heli přišla.

1. I stalo se v těch dnech, že sešli se Filistinští k boji: a Israel vytáhl vstříc Filistinským k bitvě, a položil se podlé Kamene pomoci. Filistinští pak přišli do Afek,
2. a zšikovali se proti Israelovi. Když pak počalo býti potýkání, Israel utíkal před Filistinskými: i zbito jest jich v té bitvě po různo na polích takměř čtyři tisíce mužů.
3. I navrátil se lid do stanů: a řekli starší z Israele: Proč porazil nás Hospodin dnes před Filistinskými? Přinesme k sobě archu úmluvy Hospodinovy z Sílo, a ať přijde v prostřed nás, aby nás vysvobodil z ruky nepřátel našich.
4. Poslal tedy lid do Sílo, a vzali odtud archu úmluvy Hospodina zástupů sedícího na cherubínech: a byli dva synové Heli s archou úmluvy Boží, Ofni a Finees.
5. A když jest přinesena archa úmluvy Hospodinovy do stanů, zkřikl všecken Israel křikem velikým, a zavzněla země.
6. I uslyšeli Filistinští hlas křiku, a řekli: Jaký jest to hlas křiku velikého v vojště hebrejském? I poznali, žeby archa Hospodinova přišla do stanů.
7. I báli se Filistinští, řkouce: Přišel Bůh do stanů. I vzdychali, řkouce:
8. Běda nám: nebo nebylo takového veselí včera a před včerejškem: běda nám. Kdo nás vysvobodí z ruky těchto bohů vysokých? Toť jsou bohové, kteříž zbili Egypt všelikou ranou, na poušti.
9. Posilňte se, a buďte muži, Filistinští, abyste nesloužili Hebrejským, jako i oni sloužili vám: posilňte se, a bojujte.
10. Bojovali tedy Filistinští, a poražen jest Israel, a utekl jedenkaždý do stanu svého: i stala se porážka veliká příliš, a padlo z Israele třiceti tisíc pěších:
11. a archa Boží vzata jest: dva také synové Heli umřeli, Ofni a Finees.
12. Běže pak muž benjaminský z vojska, přišel do Sílo téhož dne, s roztrženým rouchem, a maje prachem posypanou hlavu*.
13. A když on přišel, seděl Heli na stolici proti cestě hledě. Nebo srdce jeho lekalo se za archu Boží. Muž pak ten když přišel, zvěstoval městu: i kvílilo všecko město.
14. I uslyšel Heli zvuk křiku, a řekl: Jaký jest to zvuk hřmotu tohoto? Ale on pospíšil, a přišel, a oznámil Heli.
15. Heli pak byl v devadesáti a osmi letech, a oči jeho byly pošly, a nemohl viděti.
16. I řekl k Heli: Já jsem ten, kterýž jsem přišel z bitvy, a já,

19) t. všecko, co o synech Heli pověděl, naplnilo se.

12) t. na znamení zármutku.

jenžto jsem dnes utekl z vojska. Jemužto on řekl: Co se stalo, synu můj?

17. Odpovídaje pak ten posel, řekl: Utekl Israel před Filistinskými, a porážka veliká stala se v lidu: nad to i dva synové tvoji umřeli, Ofni a Finees: a archa Boží vzata jest.

18. A když on jmenoval archu Boží, upadl [Heli] s stolice nazpět podlé dveří, a zlomiv šíji umřel: nebo byl muž starý a mnohověký: a on soudil Israele čtyřiceti let.

19. Nevěsta pak jeho, manželka Fineesova, těhotná byla, a blízká porodu; a uslyševši poselství, žeby vzata byla archa Boží, a že umřel tchán její, i muž její, sklonila se a porodila: nebo napadly ji náhlé bolesti.

20. V tom pak okamžení smrti její, řekly jí, kteréž stály při ní: Neboj se, nebo jsi porodila syna. Kteráž neodpověděla jim, ani co na to se obrátila.

21. I nazvala pachole, Ichabod, řkouc: Přenesena jest sláva z Israele, protože vzata jest archa Boží, i pro tchána svého, i muže svého; a řekla: Přenesena jest sláva od Israele, protože vzata jest archa Boží.

Kapitola 5.

Archa Boží mezi Filistinskými, a ruka Páně nad nimi ztížena.

1. Filistinští pak vzali archu Boží, a odnesli ji od Kamene pomoci do Azotu.

2. I vzali Filistinští archu Boží, a vnesli ji do chrámu Dágon, a postavili ji podlé Dágona*.

3. A když vstali na úsvitě Azotští druhého dne, aj Dágon na tváři ležel na zemi před archou Hospodinovou: i vzali Dágona, a postavili jej zase na místo jeho.

4. A opět ráno druhého dne vstavše, nalezli Dágona ležícího na tváři své na zemi před archou Hospodinovou: hlava pak Dágonova, a dvě dlaně rukou jeho odřezané byly na prahu:

5. Dágon pak [toliko] špalek zůstal na místě svém. Pro tu příčinu kněží Dágonovi, i všickni, kteříž vcházejí do chrámu jeho, nešlapají na práh Dágona v Azotu až do dnešního dne.

6. Ztížena pak jest ruka Hospodinova nad Azotskými, a pohubil je: a ranil v tejnější straně zadku Azot, i končiny jeho. A zduly se vesnice, i pole u prostřed krajiny té*, a zrodily se myši, i stalo se rozmnožení moru velikého v městě.

7. Vidouce pak muži azotští takovou ránu, řekli: Nechť nezůstává archa Boha israelského u nás: nebo tvrdá jest ruka jeho nad námi, i nad Dágonem bohem naším.

8. A poslavše shromáždili všecka knížata filistinská k sobě, a řekli: Co učiníme s archou Boha israelského? I odpověděli Gethejští: Vedena buď vůkol* archa Boha israelského. I vedli vůkol archu Boha israelského.

9. Když pak oni ji vůkol vodili, byla ruka Hospodinova na jednokaždé město* zabíjení velikého příliš: a ranila muže jednohokaždého města od malého až do většího, a hnila střeva jejich vycházejíce z nich. I uradili se** Gethejští, a zdělali sobě stolice kožené.

10. Poslali tedy archu Boží do Akkaron. A když přišla archa Boží do Akkaron, zkřikli Akkaronští, řkouce: Zprovodili k nám archu Boha israelského, aby pobil nás, i lid náš.

---

2) t. boha ryb; tato modla měla prý hlavu a hořejší díl těla podobný ženě, spodek pak podobný rybě.

6) t. vyprýštily se vody po vsech i polích v krajině té. Těch pak slov až do konce verše tohoto v Hebr. a ve východních výkladech se nenalezá.

8) Dle hebr.: Odpověděli: Nechť jest doprovozena do Gát.

9) V hebr.: na město Gát. — ** Těchto slov až do konce verše tohoto není v hebr. výkladu.

11. Poslali tedy, a shromáždili všecka knížata filistinská, kteříž řekli: Propusťte archu Boha israelského, a nechť se navrátí na místo své, a ať neusmrtí nás s lidem naším.

12. Nebo byl strach smrti ve všech městech, a přetěžká velmi byla ruka Boží: muži také, kteříž nezemřeli, raněni byli na tejnější straně zadku: i vstupovalo kvílení jednohokaždého města k nebi.

Kapitola 6.

Navrácení archy Páně lidu israelskému, 19. a ranění Bethsamitských.

1. Byla tedy archa Hospodinova v krajině filistinské za sedm měsíců.

2. I povolali Filistinští kněží a hadačů, řkouce: Co učiníme s archou Hospodinovou? Oznamte nám, kterakbychom ji odeslali na místo její? Kteřížto řekli:

3. Jestliže odešlete archu Boha israelského, neodsílejte jí prázdné, ale což jste povinni, dejte jí za hřích, a tehdáž uzdraveni budete: a zvíte, proč ruka jeho neodchází od vás.

4. Kteříž řekli: Co jest, cobychom za hřích měli jí dáti? I odpověděli oni:

5. Vedlé počtu krajin filistinských, pět zadků zlatých uděláte, a pět myší zlatých: nebo rána jednostejná byla na vás na všechněch, i na knížatech vašich. I uděláte podobenství zadků vašich, a podobenství myší, kteréž pokazily zemi, a dáte Bohu israelskému slávu: zdaliby snad pozlehčil ruky své nad vámi, a nad bohy vašimi, i nad zemí vaší.

6. Proč obtěžujete srdce svá, jako obtížili Egyptští, a Farao srdce své? Zdali, když byl raněn, tehdáž nepropustil jich, a odešli?

7. Nyní tedy udělejte vůz nový jeden: a vezměte dvě krávy otelené, na kteréž jha nebylo vkládáno, zapřáhněte je do vozu, a zavřete telata jejich doma.

8. I vezměte archu Hospodinovu, a vložte ji na vůz, a nádoby zlaté, kteréž jste jí vyplatili za hřích, položíte v skříňce na boku jejím: a propusťte ji, ať odejde.

9. A budete patřiti: a jestliže po cestě končin svých půjde proti Bethsames, onť jest učinil nám to zlé přenáramné: pakli nic, poznáme, že ne ruka jeho dotkla se nás, ale náhodou to přišlo.

10. Učinili tedy oni tak: a vzavše dvě krávy, kteréž kojily telata, zapřáhli je do vozu, a telata jejich zavřeli doma.

11. I vložili archu Hospodinovu na vůz, i skříňku, v kteréž byly myši zlaté, a podobenství zadků.

12. Krávy pak přímo šly cestou, kteráž vede do Bethsames, a cestou jednou kráčely, jdouce a řičíce, a neuchylovaly se ani na pravo, ani na levo: ale i knížata filistinská šla za nimi až k mezem Bethsames.

13. Bethsamitští pak žali pšenici v údolí: a pozdvihše očí svých, uzřeli archu, i zradovali se, vidouce ji.

14. A vůz přijel na pole Josue bethsamitského, a stál tam. Byl pak tam kámen veliký, i zsekali dříví vozu, a krávy vložily na ně v zápalnou obět Hospodinu.

15. Levítové pak složili archu Hospodinovu, i skříňku, kteráž byla při ní, v níž byly nádoby zlaté, a postavili na kámen veliký. Muži pak bethsamitští obětovali oběti zápalné, a obětovali oběti [jiné] v ten den Hospodinu.

16. A pět knížat filistinských to viděli, a navrátili se do Akkaron téhož dne.

17. Tito pak jsou zadkové zlatí, kteréž dali Filistinští za své provinění Hospodinu: Azot jeden, Gáza jeden, Askalon jeden, Geth jeden, Akkaron jeden:

18. a myši zlaté vedlé počtu měst filistinských, pěti krajin od města hrazeného až do vsi, kteráž byla beze zdi, a až do Abel [ka-

mene] velikého, na němž položili archu Hospodinovu, kteráž byla až do toho dne na poli Josue bethsamitského.

19. Pobil pak [Hospodin] z mužů bethsamitských, protože viděli archu Hospodinovu: a pobil z lidu sedmdesáte mužů, a padesáte tisíc lidu obecného. I kvílil lid, protože Hospodin pobil lid ranou velikou.

20. I řekli muži bethsamitští: Kdo bude moci státi před obličejem Hospodina Boha svatého tohoto? A k komu vstoupí od nás*?

21. I poslali posly k obyvatelům Kariathjarim, řkouce: Přivezliť jsou nazpět Filistinští archu Hospodinovu, sstupte, a zase ji přiveďte k sobě.

Kapitola 7.

Přenesení archy do Kariathjarim. 3. Obrácení se ku Pánu synů israelských, 7. a válka proti Filistinským.

1. Přišli tedy muži Kariathjarim, a zase odvedli archu Hospodinovu, a vnesli ji do domu Aminadabova v Gabaa: Eleazara pak syna jeho posvětili, aby ostříhal archy Hospodinovy.

2. I stalo se, že od toho dne, jakž zůstala archa Hospodinova v Kariathjarim, přeběhlo mnoho dní, (nebo byl již rok dvacátý,) a odpočinul všecken dům israelský po Hospodinu.

3. Mluvil pak Samuel ke všemu domu israelskému, řka: Jestliže celým srdcem svým obracíte se k Hospodinu, odejměte bohy cizí z prostředku sebe, Bálim a Astaroth: a připravte srdce svá Hospodinu, a služte jemu samému, a vytrhne vás z ruky Filistinských.

4. Odjali tedy synové israelští Bálim a Astaroth, a sloužili Hospodinu samému.

5. Řekl pak Samuel: Shromažďte všeho Israele do Masfath, ať se modlím za vás Hospodinu.

6. I sešli se do Masfath: a vážili vodu, a vylili ji před obličejem Hospodina, a postili se v ten den, a řekli tam: Zhřešili jsme Hospodinu. I soudil Samuel syny israelské v Masfath.

7. I uslyšeli Filistinští, žeby shromážděni byli synové israelští v Masfath, i vstoupili knížata filistinská k Israelovi. Což když uslyšeli synové israelští, báli se od tváří Filistinských.

8. I řekli k Samuelovi: Nepřestávejž volati za nás k Hospodinu Bohu našemu, aby nás vysvobodil z ruky Filistinských.

9. Vzal pak Samuel beránka jednoho, kterýž [ještě] ssal, a obětoval ho celého v oběť zápalnou Hospodinu: a volal Samuel k Hospodinu za Israele, a vyslyšel jej Hospodin.

10. Stalo se pak, když Samuel obětoval oběť zápalnou, Filistinští vešli v boj proti Israelovi: zahřměl pak Hospodin hřímáním velikým v ten den nad Filistinskými, a zastrašil je, a poraženi jsou před tváří Israele.

11. I vytáhše muži israelští z Masfath, honili Filistinské, a bili je, až na místo, kteréž bylo pod Betchar.

12. Vzal pak Samuel kámen jeden, a položil jej mezi Masfath, a mezi Sen: a nazval jmeno místa toho, Kámen pomoci. A řekl: Až potud pomohl nám Hospodin.

13. A sníženi jsou Filistinští, aniž přidali více, aby přišli do končin israelských. Stala se tedy ruka Hospodinova nad Filistinskými, po všecky dny Samuelovy.

14. A navrácena jsou města Israelovi, kteráž byli Filistinští odtrhli od Israele, od Akkaron, až do Geth, a končin jejich: a vysvobodil Israele z ruky Filistinských, i byl pokoj mezi Israelem a Amorrhejským.

15. Soudil také Samuel Israele po všecky dny života svého:

16. a chodil na každý rok obcházeje Bethel, a Galgala, a Masfath, a soudil Israele v předřečených místech.

20) t. ku komu má archa přenesena býti?

17. A navracoval se do Ramatha: nebo tam byl dům jeho, a tam soudil Israele: vzdělal také tam oltář Hospodinu.

Kapitola 8.

Synové Samuelovi soudcové lidu. 4. Lid prosí o krále. 10. Samuel královský obyčej lidu oznámil. 19. Lid, neústupný byv, krále obdržel.

1. Stalo se pak, když se zstaral Samuel, ustanovil syny své za soudce nad Israelem.
2. I bylo jmeno syna jeho prvorozeného Joel, a jmeno druhého Abia, soudců v Bersabé.
3. A nechodili synové jeho po cestách jeho: ale uchýlili se po lakomství, a brali dary, a převracovali soud.
4. Shromáždivše se tedy všickni starší israelští, přišli k Samuelovi do Ramatha,
5. a řekli jemu: Aj, tys se již zstaral, a synové tvoji nechodí po cestách tvých: ustanov nám krále, aby soudil nás, jako i všickni národové mají.
6. I nelíbila se řeč ta před očima Samuelovýma, že řekli: Dej nám krále, aby soudil nás. I modlil se Samuel Hospodinu.
7. Řekl pak Hospodin k Samuelovi: Uposlechni hlasu lidu ve všem, což mluví k tobě: nebo ne tebe zavrhli, ale mne, abych nekraloval nad nimi.
8. Podlé všech skutků svých, kteréž činili ode dne, v němž jsem je vyvedl z Egypta až do dne tohoto: jako opustili mne, a sloužili bohům cizím, tak činí také tobě.
9. Nyní tedy uposlechni hlasu jejich: ale však osvědč před nimi, a předpověz jim právo krále, kterýž kralovati bude nad nimi.
10. Mluvil tedy Samuel všecka slova Hospodinova k lidu, kterýž byl žádal od něho krále,
11. a řekl: Toto bude právo krále, kterýž kralovati bude nad vámi: Bráti bude syny vaše, a postaví je při vozích svých, a udělá sobě [z nich] jezdce, a předběhače vozů svých,
12. a ustanoví sobě z nich tisícníky, a setníky, a oráče rolí svých, a žence obilí, a kováře zbroje a vozů svých.
13. Z dcer také vašich udělá sobě ty, ježto masti dělají, a kuchařky, a pekařky.
14. Pole také vaše, a vinice, a olivové zahrady nejlepší pobéře, a dá služebníkům svým.
15. Ale i obilí vaše, i požitky z vinic pod desátky přivede, aby dal dvořanům a služebníkům svým.
16. Služebníky také vaše, i děvky, i mládence nejlepší, i osly odejme, a postaví je k dílu svému.
17. Z stád také vašich desátky bráti bude, a vy budete jemu za služebníky.
18. A volati budete k Bohu v ten den od tváři krále vašeho, kteréhož jste sobě vyvolili: a nevyslyší vás Hospodin v ten den, nebo jste žádali sobě krále.
19. Nechtěl pak lid uposlechnouti řeči Samuelovy, ale řekli: Nikoli, ale král bude nad námi,
20. a budeme my také jako všickni národové: a souditi bude nás král náš, a vycházeti bude před námi, a bojovati bude boje naše za nás.
21. I vyslyšel Samuel všecka slova lidu, a mluvil je v uši Hospodinovy.
22. Řekl pak Hospodin k Samuelovi: Uposlechni hlasu jejich, a ustanov nad nimi krále. I řekl Samuel k mužům israelským: Jdětež jedenkaždý do města svého.

Kapitola 9.

Saul hledaje oslic přišel k Samuelovi. 20. Samuel zvěstovav jemu, že má králem býti, 22. vzácně jej přijal.

1. I byl muž z [pokolení] Benjamin jmenem Cis, syn Abiele, syna Seror, syna Bechorath, syna Afia, syna muže Jemini, muž udatný v síle.

2. A ten měl syna jmenem Saule, výborného a dobrého: a nebylo muže z synů israelských lepšího nad něho; od ramene a vzhůru převyšoval veškeren lid.

3. Byly se pak ztratily oslice Cis, otce Saulova: i řekl Cis Saulovi synu svému: Vezmi s sebou jednoho z služebníků, a vstana jdi, a hledej oslic. Kteřížto když šli přes horu Efraim,

4. a skrze zemi Salisa, a nenalezli, prošli také zemi Salim, a ani tu jich nebylo: ale i skrze zemi Jemini, a nenalezli.

5. Když pak přišli do země Suf, řekl Saul k služebníku, kterýž byl s ním: Pojď, a navraťme se, aby snad otec můj nechaje oslic, nepečoval o nás.

6. Kterýž řekl jemu: Hle muž Boží jest v městě tomto, muž znamenitý: všecko, což praví, bez pochybení přichází. Nyní tedy pojďme tam, zdaliby snad oznámil nám cestu naši, pro kterouž jsme přišli.

7. I řekl Saul k služebníku svému: Aj půjdeme: co přineseme muži Božímu? Chleba se nedostává v pytlících našich: a daru nemáme, abychom dali člověku Božímu, ani co jiného.

8. Opět služebník odpověděl Saulovi, a řekl: Hle nalezena jest v ruce mé čtvrt lotu stříbra, dejme ji člověku Božímu, aby oznámil nám cestu naši.

9. (Za starodávna v Israeli tak říkával jedenkaždý, jda raditi se s Bohem: Pojďte, a jděme k vidoucímu. Nebo ten, kterýž nyní slove prorok, za starodávna sloul vidoucí.)

10. I řekl Saul k služebníku svému: Velmi dobrá jest řeč tvá. Pojď, jděme. I šli do města, v kterémž byl muž Boží.

11. A když vstupovali na horu města, nalezli děvečky vycházející vážit vodu, a řekli jim: Jest zde vidoucí?

12. Kteréžto odpověděvše, řekly jim: Zdeť jest: hle před tebou, pospěš nyní: nebo dnes přišel do města, protože dnes obět jest lidu na té hoře.

13. Vejdouce do města, hned naleznete ho, prvé než vstoupí na horu k jídlu. Nebo nebude jísti lid, dokudž on nepřijde: nebo on požehnává oběti, a potom jedí, kteříž povoláni jsou. Nyní tedy vstupte, nebo dnes naleznete ho.

14. I vstoupili do města. A když oni šli v prostřed města, ukázal se Samuel vycházeje jim v cestu, aby vstoupil na horu.

15. Hospodin pak byl zjevil uchu Samuelovu před jedním dnem, nežli přišel Saul, řka:

16. Právě v tuto hodinu, kteráž nyní jest, zejtra pošlu k tobě muže z země Benjamin, a pomažeš ho za vůdce nad lidem mým israelským: a on vysvobodí lid můj z ruky Filistinských: nebo jsem vzhlédl na lid svůj: nebo přišel křik jejich ke mně.

17. A když pohleděl Samuel na Saule, Hospodin řekl jemu: Hle muž, o kterémžto pravil jsem tobě, tenť panovati bude nad lidem mým.

18. Přistoupil pak Saul k Samuelovi u prostřed brány, a řekl: Ukaž mi, prosím, kde jest dům vidoucího.

19. I odpověděl Samuel Saulovi, řka: Já jsem vidoucí. Vstupiž přede mnou na horu, abyste jedli se mnou dnes, a potom ráno propustím tebe: a všecky věci, kteréž jsou v srdci tvém, oznámím tobě.

20. A o oslice, kteréž jsi před včerejškem ztratil, nestarej se, nebo nalezeny jsou. A čí budou všecky nejlepší věci israelské? Zdali ne tvé, a všeho domu otce tvého?

21. Odpovídaje pak Saul, řekl: Zdaliž já nejsem syn Jemini, z nejmenšího pokolení israelského, a rod můj nejposlednější mezi všemi čeledmi z pokolení Benjaminova? Proč jsi tedy ke mně mluvil tuto řeč?

22. Pojav tedy Samuel Saule, i služebníka jeho, uvedl je do večeřadla, a dal jim místo nejpřednější

mezi těmi, kteříž byli pozváni; byloť jich okolo třiceti mužů.
23. I řekl Samuel kuchaři: Dej díl, kterýž jsem dal tobě, a přikázal, abys jej obzvláštně odložil u sebe.
24. Zdvihl pak kuchař plece, a položil před Saule. I řekl Samuel: Hle což pozůstalo, polož před sebe, a jez: nebo naschvál zachováno jest pro tebe, když povolal jsem lidu. I jedl Saul s Samuelem v ten den.
25. I sstoupili s hory do města, a mluvil s Saulem na vrchní podlaze, a ustlal Saulovi na vrchní podlaze, a spal.
26. A když ráno vstali, a již svítalo, zavolal Samuel Saule na vrchní podlaze, řka: Vstaň, a propustím tebe. I vstal Saul: a vyšli oba, totiž on, a Samuel.
27. A když sstupovali na konci města, Samuel řekl k Saulovi: Rci služebníku, ať jde před námi, a pomine: ty pak pozastav se málo, ať oznámím tobě slovo Hospodinovo.

Kapitola 10.

Pomazání Saule na království, 17. a vyhlášení jeho.

1. Vzal pak Samuel nádobku oleje, a vylil jej na hlavu jeho, a políbil ho, a řekl: Aj pomazal tebe Hospodin nad dědictvím svým za kníže, a vysvobodíš lid jeho z rukou nepřátel jeho, kteříž vůkol něho jsou. A toto bude tobě znamením, že pomazal tebe Bůh za kníže*:
2. když půjdeš dnes ode mne, nalezneš dva muže u hrobu Ráchel v končinách Benjamin, o poledni, a řeknou tobě: Nalezeny jsou oslice, kterýchžto jsi šel hledat: a nechav otec tvůj oslic, stará se o vás, a praví: Co učiním o syna svého?
3. A když odejdeš odtud, a dále půjdeš, a přijdeš k dubu Thábor, potkají se s tebou tam tři muži vstupující k Bohu do Bethel, jeden nesa tři kozelce, a druhý tři pecníky chleba, a jiný nesa láhvici vína.
4. A když tebe pozdraví, dají tobě dva chleby, a přijmeš je z ruky jejich.
5. Potom přijdeš na pahrbek Boží, kdežto jest stanoviště Filistinských: a když tam vejdeš do města, potká se s tebou zástup proroků sstupujících s hory, a před nimi žaltář, a buben, a píšťalka, a citara, a oni prorokujíce*.
6. I rychle sstoupí na tě Duch Hospodinův, a prorokovati budeš s nimi, a proměněn budeš v muže jiného.
7. Když tedy sběhnou se při tobě všecka tato znamení, učiň, cožkoli najde ruka tvá, nebo Hospodin s tebou jest.
8. A sstoupíš přede mnou do Galgala, (nebo já sstoupím k tobě,) abys obětoval obět, a zabil oběti pokojné: za sedm dní čekati budeš, až přijdu k tobě, a ukáži tobě, cobys činiti měl.
9. Když tedy odvrátil rameno své, aby šel od Samuele, změnil mu Bůh srdce v jiné, a přišla všecka znamení tato v ten den.
10. I přišli k napředpověděnému pahrbku, a hle zástup proroků potkal se s ním: a rychle sstoupil na něj Duch Hospodinův, a prorokoval u prostřed nich.
11. Vidouce pak všickni, kteříž ho znali včera a před včerejškem, že jest s proroky a že prorokuje, řekli vespolek: Což se to stalo synovi Cis? Zdaliž i Saul mezi proroky?

1) Králové bývali pomazáni jako kněží a proroci, na znamení, že bude někdy Messiáš králem, knězem a prorokem (August.).

5) *Prorokovati* znamená tu tolik co: zpívati nábožné písně. Viz 4. Mojž. 11, 25. Byliť jsou tito proroci zbožní mládenci aneb muži, ježto se ve zvláštních školách scházeli, a tam se umění Božímu oddávali, tak že napotom o věcech těch hlasitě mluvili neb prozpěvovali, buď přirozeně, aneb vnitřním popuzením ducha.

12. I odpověděl jeden k druhému, řka: A kdo jest otec jejich? Protož přišlo v přísloví: Zdaliž i Saul mezi proroky?

13. Přestal pak [Saul] prorokovati, a přišel na horu.

14. I řekl strýc Saulův k němu, a k služebníku jeho: Kam jste odešli? Kteřížto odpověděli: Hledat oslic: kterýchž když jsme nenalezli, přišli jsme k Samuelovi.

15. I řekl jemu strýc jeho: Pověz mi, co tobě řekl Samuel.

16. I řekl Saul k strýci svému: Oznámil nám, žeby nalezeny byly oslice. Ale z strany království nic mu neoznámil, co byl mluvil jemu Samuel.

17. I svolal Samuel lid k Hospodinu do Masfa,

18. a řekl k synům israelským: Totoť praví Hospodin Bůh israelský: Já jsem vyvedl Israele z Egypta, a vytrhl jsem vás z ruky Egyptských, a z ruky všech králů, kteříž sužovali vás.

19. Vy pak dnes zavrhli jste Boha svého, kterýžto sám vyprostil vás ze všech zlých věcí, a z úzkostí vašich: a řekli jste: Nikoli: ale krále ustanov nad námi. Nyní tedy stůjte před Hospodinem po pokoleních vašich, a po čeledech.

20. I kázal Samuel přistupovati všem pokolením israelským, a padl los na pokolení Benjaminovo.

21. I kázal přistoupiti pokolení Benjaminovu, a rodinám jeho, a padl los na rodinu Metri, a přišlo až na Saule syna Cis. Hledali tedy ho, a není nalezen.

22. A potom tázali se Hospodina, přijde-li tam. I odpověděl Hospodin: Aj skryl se doma.

23. Běželi tedy, a vzali ho odtud: a stál u prostřed lidu, a převyšoval veškeren lid od ramene a vzhůru.

24. I řekl Samuel ke všemu lidu: Jistě vidíte, koho vyvolil Hospodin, žeť mu není podobného ve všem lidu. I zkřikl veškeren lid, a řekl: Živ buď král.

25. Vypravoval pak Samuel lidu právo království, a vepsal do knihy, a položil ji před Hospodinem; i propustil Samuel všecken lid, jednohokaždého do domu jeho.

26. Též i Saul odšel do domu svého do Gabaa: a odšel s ním díl vojska, kterýchžto srdcí Bůh se dotekl.

27. Synové pak Belial řekli: Zdaliž nás bude moci vysvoboditi tento? I pohrdali jím, a nepřinesli mu darů: on pak dělal se, jakoby neslyšel.

Kapitola 11.

Válka Saulova proti Ammonitským, 11. i vítězství jeho.

1. I stalo se jako po měsíci, přitáhl Naas Ammonitský, a počal bojovati proti Jábes v Galaad. I řekli všickni muži Jábes k Naasovi: Učiň s námi smlouvu, a budeme sloužiti tobě.

2. I odpověděl jim Naas Ammonitský: V tom učiním s vámi smlouvu, abych vyloupil všechněm z vás oči pravé, a položil vás v pohanění ve všem Israeli.

3. I řekli jemu starší z Jábes: Propůjč nám sedm dní, abychom rozeslali posly po všech končinách israelských: a nebude-li, kdožby nás bránil, vyjdeme k tobě.

4. Přišli tedy poslové do Gabaa Saulova: a mluvili slova tato, před lidem to slyšícím: i pozdvihl všecken lid hlasu svého, a plakal.

5. A hle Saul přicházel jda za voly s pole, a řekl: Co je lidu, že pláče? I vypravovali jemu slova mužů Jábes.

6. I rychle sstoupil Duch Hospodinův na Saule, když slyšel slova tato, a rozhněvala se prchlivost jeho příliš.

7. A vzav obadva voly, rozsekal je na kusy, a rozeslal po všech končinách israelských skrze ruku poslů, řka: Kdobykoli nevyšel, a nenásledoval Saule a Samuele, tak se stane volům jeho. Připadl tedy

strach Hospodinův na lid, a vyšli jako muž jeden.

8. I sčetl je v Bezech: a bylo synů israelských třikrát sto tisíc: mužů pak Júda třiceti tisíců.

9. I řekli [těm] poslům, kteříž byli přišli: Takto povíte mužům, kteříž jsou v Jábes v Galaad: Zejtra bude vaše vysvobození, když se zahřeje slunce. Přišli tedy poslové, a zvěstovali to mužům Jábes, kteřížto zradovali se,

10. i řekli [Ammonitským]: Ráno vyjdeme k vám: a učiníte nám, cožkoli se vám líbiti bude.

11. I stalo se, když den zejtřejší přišel, postavil Saul lid na tři strany, a všel do prostřed ležení [nepřátelského] v čas jitřního bdění, a bil Ammonitské až se den zahřel: ostatní pak rozprchli se, tak že nezůstalo z nich dvou pospolu.

12. I řekl lid k Samuelovi: Kdo jest ten, jenž pravil: Zdali Saul bude kralovati nad námi? Vydejte muže ty, a zabijeme je.

13. I řekl Saul: Nebudeť zabit žádný v den tento, nebo dnes učinil Hospodin vysvobození v Israeli.

14. Řekl pak Samuel k lidu: Pojďte, a jděme do Galgala, a obnovme tam království [Saulovo].

15. I šel veškeren lid do Galgala, a učinili tam Saule králem před Hospodinem v Galgala, a obětovali tam oběti pokojné před Hospodinem. I veselil se tam Saul, a všickni muži israelští příliš.

Kapitola 12.

Samuel svou nevinu před Bohem a lidem osvědčuje. 7. Obviňuje lid, 14. napomíná k bázni Boží, 19. a těší jej.

1. Řekl pak Samuel ke všemu Israelovi: Hle uposlechl jsem hlasu vašeho, ve všem, což jste mluvili ke mně, a ustanovil jsem nad vámi krále.

2. A nyní král jde před vámi: já pak zstaral jsem se, a ošedivěl jsem: synové pak moji jsou mezi vámi: protož obcovav před vámi od mladosti své až do tohoto dne, hle tu jsem.

3. Mluvte o mně před Hospodinem, a před Pomazaným jeho, vzal-li jsem čího vola, neb osla: učinil-li jsem komu násilí, utiskl-li jsem koho, vzal-li jsem dar z ruky někoho: a potupím jej dnes, a navrátím vám.

4. I řekli: Neučinil jsi nám násilí, aniž jsi nás utiskl, aniž jsi co vzal z ruky některého [z nás].

5. I řekl k nim: Svědek jest Hospodin proti vám, a svědek Pomazaný jeho v tento den, že jste nenalezli v ruce mé ničehož. I řekli: Svědek jest.

6. I řekl Samuel k lidu: Hospodin [jest svědek], kterýž učinil Mojžíše i Árona, a vyvedl otce naše z země egyptské.

7. Nyní tedy stůjte, ať v soud vejdu proti vám před Hospodinem o všecka milosrdenství Hospodinova, kteráž učinil s vámi, a s otci vašimi:

8. kterak Jakob všel do Egypta, a volali otcové vaši k Hospodinu: i poslal Hospodin Mojžíše a Árona, a vyvedl otce vaše z Egypta, a postavil je na tomto místě.

9. Kteřížto zapomenuli se na Hospodina Boha svého, a vydal je v ruku Sisary, knížete vojska Hasor, a v ruku Filistinských, a v ruku krále moabského, i bojovali proti nim.

10. Potom pak volali k Hospodinu, a řekli: Zhřešili jsme, nebo jsme opustili Hospodina, a sloužili jsme Bálim a Astaroth: nyní tedy vytrhni nás z ruky nepřátel našich, a sloužiti budeme tobě.

11. I poslal Hospodin Jerobále, a Badana*, a Jefte, a Samuele, a vytrhl vás z ruky nepřátel vašich vůkol, a bydlili jste bezpečně.

12. Vidouce pak, že Naas král synů Ammon přitáhl proti vám,

11) Toto jmeno se nenalezá v počtu soudců; řecký překlad staví na místo jeho Barák. Jiní vykladači rozumějí to slovo jako ono hebrejské Bedan, a míní jím Samsona, jenž byl z pokolení Dan.

řekli jste mu: Nikoli, ale král bude panovati nad námi: ješto Hospodin Bůh váš kraloval nad vámi.
13. Nyní tedy tu jest král váš, kteréhož jste vyvolili, a sobě žádali. Hle dal vám Hospodin krále.
14. Budete-li se báti Hospodina, a sloužiti jemu, a poslouchati hlasu jeho, a nebudete-li popouzeti úst Hospodinových*: budete i vy, i král, kterýž kraluje nad vámi, následující Hospodina Boha vašeho.
15. Pakli nebudete poslouchati hlasu Hospodinova, ale popouzeti budete řeči jeho, budeť ruka Hospodinova nad vámi i nad otci vašimi.
16. Ale i nyní stůjte, a vizte věc tuto velikou, kterouž učiní Hospodin před očima vašima.
17. Zdaliž není dnes žeň pšenice? A však vzývati budu Hospodina, a dá hlasy* a deště: a poznáte, a uzříte, že jste sobě veliké zlé učinili před obličejem Hospodinovým, žádavše sobě krále.
18. I volal Samuel k Hospodinu, a dal Hospodin hlasy a deště v ten den.
19. I bál se veškeren lid náramně Hospodina a Samuele, a řekl veškeren lid k Samuelovi: Modl se za služebníky své Hospodinu Bohu svému, abychom nezemřeli; neboť jsme přidali ke všem hříchům našim to zlé, že jsme sobě žádali krále.
20. I řekl Samuel k lidu: Nebojte se, vy jste učinili všecko zlé toto: ale však neodstupujte zpět od Hospodina, ale služte Hospodinu celým srdcem svým:
21. a neuchylujte se po marnostech*, kteréž neprospějí vám, aniž vysvobodí vás, nebo marné jsou:
22. a neopustí Hospodin lidu svého pro jmeno své veliké: nebo zapřisáhl Hospodin, že [z] vás učiní sobě lid.
23. Odstupiž pak ode mne ten hřích proti Hospodinu, abych přestal modliti se za vás, i budu učiti vás cestě dobré a přímé.
24. Protož bojte se Hospodina, a služte jemu v pravdě, a z celého srdce svého: nebo viděli jste veliké věci, kteréž mezi vámi učinil.
25. Jestliže pak trvati budete v zlosti: i vy, i král váš spolu zahynete.

14) t. zpěčovati se řeči jeho.
17) t. hřímání.
21) t. po modlách.

Kapitola 13.

Porážka Filistinských. 9. Saulovo všetečné obětování, 16. a ssoužení Israele od Filistinských.

1. Syn jednoho roku byl Saul, když kralovati počal, dvě létě pak kraloval nad Israelem*.
2. I vybral sobě Saul tři tisíce mužů z Israele: a bylo jich s Saulem dva tisíce v Machmas, a na hoře Bethel: tisíc pak bylo s Jonathou v Gabaa Benjaminově. Ostatní pak lid rozpustil jednohokaždého do příbytků jejich.
3. I porazil Jonathas stráž Filistinských, kteráž byla v Gabaa. Což když uslyšeli Filistinští, troubil Saul v troubu po vší zemi, řka: Ať slyší Hebrejští.
4. A veškeren Israel slyšel takovou pověst: Pobil Saul stráž Filistinských: a pozdvihl se Israel proti Filistinským*. Svolán tedy lid za Saulem do Galgala.
5. A Filistinští sebrali se k boji proti Israelovi, třiceti tisíc vozů, a šest tisíc jezdců, a ostatní lid obecný, jako písek, kterýž jest na břehu mořském velmi mnohý. A vstoupivše položili se v Machmas k východní straně Bethaven.
6. Což když viděli muži israelští, žeby byli postaveni v úzkosti, (nebo byl ssoužen lid,) skryli se v jeskyních, a v skrýších, v skalách také, a v doupatech i v cisternách.

1) t. Saul byl jeden rok králem: a když dvě létě kraloval nad Israelem, stalo se, což se níž dále vypravuje.
4) dle hebr.: Israel upadl v nenávist Filistinských.

7. Hebrejští pak přešli Jordán do země Gád a Galaad*. A když Saul ještě byl v Galgala, přestrašen jest všecken lid, kterýž šel za ním.
8. I čekal tu za sedm dní podlé vůle Samuele, a nepřicházel Samuel do Galgala, i rozešel se lid od něho.
9. Řekl tedy Saul: Přinestež mi obět zápalnou, a oběti pokojné. I obětoval obět zápalnou.
10. A když dokonal obětování zápalné oběti, hle Samuel přicházel: a Saul vyšel v cestu jemu, aby ho pozdravil.
11. I mluvil k němu Samuel: Co jsi učinil? Odpověděl Saul: Když jsem viděl, že lid rozchází se ode mne, a ty jsi nepřišel k uloženým dnům, Filistinští pak shromážděni byli v Machmas,
12. řekl jsem: Nyní sstoupí Filistinští ke mně do Galgala, a tváři Hospodinovy jsem neukrotil. Potřebou dohnán jsa, obětoval jsem obět zápalnou.
13. I řekl Samuel k Saulovi: Bláznivě jsi učinil, a nezachoval jsi přikázaní Hospodina Boha svého, kteráž přikázal tobě. Čehož kdybys nebyl učinil, již nyní byl by připravil Hospodin království tvé nad Israelem na věky,
14. ale království tvé nikoli více nepovstane. Vyhledalť jest Hospodin sobě muže vedlé srdce svého: a přikázal jemu Hospodin, aby byl vůdce nad lidem jeho, protožes nezachoval toho, což přikázal Hospodin.
15. Vstal pak Samuel, a vstoupil z Galgala do Gabaa Benjaminova. A ostatní z lidu vstoupili za Saulem v cestu lidu, kteříž bojovali proti nim přicházejícím z Galgala do Gabaa, na pahrbku Benjaminovu*. I sčetl Saul lid, jako šest set mužů, kteříž nalezeni byli s ním.
16. A Saul i Jonathas syn jeho, i lid, kterýž byl nalezen s nimi, byli v Gabaa Benjaminově. Filistinští pak usadili se v Machmas.
17. I vyšli na loupež z stanů filistinských tři houfové. Jeden houf šel proti cestě Efra, do země Sual:
18. jiný pak vcházel po cestě Bethhoron; třetí pak obrátil se k cestě meze, kteráž leží nad údolím Seboim proti poušti.
19. Nenalezalo se pak kováře ve vší zemi israelské; neb to byli způsobili Filistinští, aby Hebrejští snad neudělali meče, neb kopí.
20. Protož chodívali všickni Israelští k Filistinským, aby zostřil jeden každý radlici svou, i motyku, i sekeru, i kratci.
21. Byla tedy tupá ostří radlic, i motyk, i vidl třírohých, i seker, až do ostnu [potřebovala] opravení*:
22. a když přišel den bitvy, nenalezalo se meče ani kopí v ruce všeho lidu toho, kterýž byl s Saulem, a s Jonathou, kromě u Saule, a u Jonathy syna jeho.
23. Vyšla pak stráž filistinská, aby přešla do Machmas.

Kapitola 14.

Jonathas stráž Filistinských pobil, 24. a půst od Saule uložený nevěda zrušil.

1. I stalo se jednoho dne, že řekl Jonathas syn Saulův k služebníku, který nosil zbroj jeho: Pojď, a přejděme k stráži Filistinských, kteráž jest za oním místem. Otci pak svému toho nepověděl.
2. Saul pak zůstával na poslední straně Gabaa, pod jabloní granátovou, kteráž byla v Magron: a bylo lidu s ním okolo šesti set mužů.
3. A Achias syn Achitoba, bratra Ichabodova syna Fineesova, kterýž pošel z Heli kněze Hospodinova v Silo, nosil Efod*. Ale ani lid nevěděl, kam odšel Jonathas.
4. Byly pak mezi průchody, jimiž

7) t. kteří přišli z druhé strany řeky Jordánu, odešli opět za Jordán.
15) A „ostatní lid — Benjaminovu;“ slov těch v původním hebrejském textu není.
21) t. osten, jímž se bodal a poháněl potah, i všeliké nádobí potřebovalo býti zostřeno.
3) t. byl nejvyšším knězem. Viz 2. Mojž. 28, 6. Efod, t. roucho kněžské.

pokoušel se Jonathas přejíti k stráži Filistinských, vyniklé skály z obojí strany, a jako ku podobenství zubů skály z této i z oné strany příkré, jmeno jedné Boses, a jmeno druhé Sene:

5. jedna skála vysedlá na půlnoci proti Machmas, a druhá na poledne proti Gabaa.

6. I řekl Jonathas služebníku, kterýž nosil zbroj jeho: Pojď, přejděme k stráži neobřezaných těchto, zdaliby snad Hospodin učinil za nás: neboť není nesnadné Hospodinu vysvoboditi v mnoze, aneb v mále.

7. I řekl jemu oděnec jeho: Učiň všecko, což se líbí mysli tvé: jdi, kamžkoli žádáš, a budu s tebou, kdežkoli chtíti budeš.

8. I řekl Jonathas: Hle my přecházíme k mužům těmto. A když se jim ukážeme,

9. jestliže takto mluviti budou k nám: Počkejte až přijdeme k vám: stůjme na místě svém, aniž přistupujme k nim.

10. Pakliby řekli: Vstupte k nám: vstupme, nebo dal je Hospodin v ruce naše: toť bude nám znamením.

11. Ukázali se tedy obadva stráži Filistinských: i řekli Filistinští: Hle Hebrejští vycházejí z jeskyň, v nichž se byli skryli.

12. I mluvili muži z stráže k Jonathovi, a k oděnci jeho, a řekli: Vstupte k nám, a ukážeme vám něco. I řekl Jonathas k oděnci svému: vstupme, následuj mne: nebo dal je Hospodin v ruce Israele.

13. I vstoupil Jonathas leza na rukou i na nohách, a oděnec jeho za ním. Tedy jiní padali před Jonathu, jiné oděnec jeho zabíjel jda za ním.

14. I stala se porážka první, v kteréžto zabil Jonathas a oděnec jeho okolo dvacíti mužů na půl roli, kterouž spřežení volů za den obyčejně zorává.

15. I stal se div v ležení, a po polích: ale i všecken lid stráže i těch, kteříž byli vyšli na loupež, děsil se, a zbouřila se země: a přihodil se jako div od Boha.

16. I ohlédli se strážní Saulovi, kteříž byli v Gabaa Benjaminově, a hle množství poraženo, a sem i tam utíkající.

17. I řekl Saul lidu, kterýž byl s ním: Pohledejte, a vizte, kdo z nás odešel. A když hledali, nalezeno jest, že tu není Jonathy a oděnce jeho.

18. I řekl Saul k Achiasovi: Přilož archu Boží (nebo byla tam archa Boží v ten den s syny israelskými).

19. A když mluvil Saul k knězi, hřmot veliký pošel v ležení Filistinských: a rozmáhal se pomalu, a zvučněji vzněl. I řekl Saul k knězi: Stáhni ruku svou.

20. Zvolal tedy Saul, i veškeren lid, kterýž byl s ním, a přišli až k místu bitvy: a hle obrácen byl meč jednohokaždého proti bližnímu svému, a porážka příliš veliká.

21. Ale i Hebrejští, kteříž byli s Filistinskými včera a před včerejším, a byli vstoupili s nimi v vojště, navrátili se, aby byli s Israelskými, kteříž byli s Saulem a Jonathou.

22. Všickni také Israelští, kteříž se byli skryli na hoře Efraim, uslyševše, žeby utekli Filistinští, spojili se s svými v té bitvě. I bylo s Saulem jako deset tisíc mužů.

23. I vysvobodil Hospodin v ten den Israele, bitva pak přišla až do Bethaven.

24. I spojili se muži israelští vespolek v ten den: zavázal pak Saul lid přísahou, řka: Zlořečený muž, kterýžby jedl chléb až do večera, dokudž se nepomstím nad nepřátely svými. I nejedl veškeren lid chleba:

25. a veškeren lid země přišel do lesa, v němžto byl med na tváři země.

26. Všel tedy lid do lesa, a ukázal se tekoucí med, a žádný ne-

přičinil ruky k ústům svým: neb se bál lid přísahy.
27. Jonathas pak neslyšel, když přísahou zavazoval otec jeho lid; i vztáhl vrch prutu, kterýž měl v ruce, a omočil v plástu medu: a obrátil rukn svou k ústům svým, a osvíceny jsou oči jeho.
28. I odpovídaje jeden z lidu, řekl: Velikou přísahou zavázal otec tvůj lid, řka: Zlořečený muž, kterýžby jedl chléb dnes (lid pak byl zemdlel).
29. I řekl Jonathas: Zkormoutil otec můj zemi: viděli jste sami, že osvíceny jsou oči mé, protože jsem okusil maličko z tohoto medu:
30. čím více kdyby byl jedl lid z loupeže nepřátel svých, kterouž nalezl? Nebyla-ližby se stala větší porážka Filistinských?
31. Bili tedy Filistinské v ten den od Machmas až do Ajalon. I ustal lid příliš:
32. a obrátiv se k loupeži nabral ovcí, a volů, a telat, a zbili je na zemi: i jedl lid s krví.
33. I pověděli to Saulovi, řkouce, že lid zhřešil Hospodinu, jeda s krví. Kterýžto řekl: Přestoupili jste: přivalte již nyní ke mně kámen veliký.
34. A řekl Saul: Rozejděte se mezi lid, a rcete jim, aby přivedl ke mně jedenkaždý vola svého, a skopce, a zbijte na tomto [kameni], a jezte, a nehřešte Hospodinu jedouce s krví. Přivedl tedy veškeren lid jedenkaždý vola rukou svou až do noci: a zabíjeli tu.
35. Vzdělal pak Saul oltář Hospodinu: a tehdáž ponejprvé počal dělati oltář Hospodinu.
36. I řekl Saul: Udeřme na Filistinské v noci, a hubme je až do jitra, a nezůstavme z nich ani muže. I řekl lid: Všecko, což se dobře zdá před očima tvýma, učiň. I řekl kněz: Přistupme sem k Bohu.
37. I tázal se Saul Boha: Mám honiti Filistinské? Dáš li je v ruce Israele? A neodpověděl jemu v ten den.
38. I řekl Saul: Přistupujte sem všickni úhlové lidu*: a vyzvězte i vizte, skrze koho přihodil se dnes hřích tento.
39. Živť jest Hospodin vysvoboditel Israele, že jestliže skrze Jonathu syna mého učiněn jest, bez milosti umře. I neodpíral tomu žádný ze všeho lidu.
40. I řekl ke všemu Israelovi: Rozdělte se vy na jednu stranu, a já s Jonathou synem mým budu na druhé straně. I odpověděl lid k Saulovi: Což se dobrého zdá před očima tvýma, učiň.
41. I řekl Saul k Hospodinu Bohu israelskému: Hospodine Bože israelský, dej znamení: co jest, že jsi neodpověděl služebníku svému dnes? Jestli na mně, neb na Jonathovi synu mém, ta nepravost, dej znamení: aneb jestli ta nepravost na lidu tvém, dej svatost*. I postižen jest Jonathas a Saul, lid pak vyšel.
42. I řekl Saul: Vrzte los mezi mnou, a mezi Jonathou synem mým. I postižen jest Jonathas.
43. Řekl tedy Saul k Jonathovi: Pověz mi, cos učinil. I pověděl jemu Jonathas, a řekl: Okoušeje okusil jsem maličko medu na konci prutu, kterýž jsem měl v ruce své, a hle, já mám umříti?
44. I řekl Saul: Toto učiň mi Bůh, a toto přidej, že smrtí umřeš, Jonatho.
45. I řekl lid k Saulovi: Což tedy umře Jonathas, kterýž učinil vysvobození toto veliké v Israeli? Toť jest neslušné: živť jest Hospodin, že nespadne vlas s hlavy jeho na zemi, nebo s Bohem dělal dnes. Vyprostil tedy lid Jonathu, tak že neumřel.
46. I odtáhl Saul, aniž honil Filistinské: Filistinští pak odešli na místa svá.
47. A Saul upevniv se v království nad Israelem, bojoval vůkol proti všem nepřátelům svým, proti

38) t. přední, knížata lidu.
41) ukaž svatě a právě.

Moab, a synům Ammon, a Edom, a proti králům Soba, a proti Filistinským: a kamžkoli se obrátil, přemáhal.
48. A shromáždiv vojsko porazil Amalecha, a vysvobodil Israele z ruky zhoubců jeho.
49. Byli pak synové Saulovi, Jonathas, a Jessui, a Melchisua: a jmena dvou dcer jeho, jmeno prvorozené Merob, a jmeno mladší Míchol.
50. A jmeno manželky Saulovy, Achinoam, dcera Achimásova: a jmeno knížete vojska jeho Abner, syn Néra, strýce Saulova.
51. Cis pak byl otec Saulův, a Nér otec Abnerův, syn Abielův.
52. Byla pak válka silná proti Filistinským po všecky dny Saulovy. Nebo kteréhožkoli Saul viděl muže silného a způsobného k boji, připojoval ho k sobě.

Kapitola 15.

Válka Saulova proti Amalechitským. 9. Neposlušenství jeho, 16. i trest.

1. I řekl Samuel k Saulovi: Mne poslal Hospodin, abych pomazal tebe za krále nad lidem jeho israelským: nyní tedy slyš hlas Hospodinův.
2. Totoť praví Hospodin zástupů: Rozpomenul jsem se na to, co učinil Amalech Israelovi, kterak odpíral jemu na cestě, když vstupoval z Egypta.
3. Nyní tedy jdi, a pobij Amalecha, a zkaz všecky věci jeho: nešetři ho, a nepožádej ničeho z věcí jeho: ale pobij od muže až do ženy, i maličkého, i prsí požívajícího, vola, i ovci, velblouda i osla.
4. Přikázal tedy Saul lidu, a sčetl je jako beránky: dvakrát sto tisíc pěších, a deset tisíc mužů júdských.
5. A když přišel Saul až k městu Amalechovu, udělal zálohy v údolí.
6. I řekl Saul Cinejskému: Odejděte, odstupte, a odlučte se od Amalechitských: abych snad nezahrnul tebe s nimi: nebo ty učinil jsi milosrdenství se všemi syny israelskými, když vstupovali z Egypta. I odstoupil Cinejský z prostředku Amalecha.
7. I porazil Saul Amalecha od Hevily, až do Sur, kteréž jest naproti Egyptu.
8. A jal Agaga krále Amalechitského živého: veškeren pak lid pobil ostrostí meče.
9. I šetřil Saul, a lid Agaga, i nejlepší stáda ovec a skotů, a roucha a skopce, i všecko, což pěkného bylo, aniž chtěli vyhubiti jich: což pak koli bylo špatného a zavrženého, to pohubili.
10. Stalo se pak slovo Hospodinovo k Samuelovi, řkoucí:
11. Líto mi jest, že jsem Saule ustanovil králem: nebo opustil mne, a slov mých skutkem nevyplnil. I zarmoutil se Samuel, a volal k Hospodinu celou noc.
12. A když v noci vstal Samuel, aby šel k Saulovi ráno, zvěstováno jest Samuelovi, žeby Saul přišel do Karmélu, a vyzdvihl sobě klenutí vítězné, a navrátiv se přešel, a sstoupil do Galgala. Přišel tedy Samuel k Saulovi, a Saul obětoval zápalnou oběť Hospodinu z prvotin loupeží, kteréž byl přinesl z Amalecha.
13. A když přišel Samuel k Saulovi, řekl jemu Saul: Požehnaný ty Hospodinu, vyplnil jsem slovo Hospodinovo.
14. I řekl Samuel: A jaký jest tento hlas stád, kterýž zní v uších mých, a skotů, kteréž já slyším?
16. I řekl Saul: Od Amalechitských přihnali je: nebo zachoval lid lepší z ovcí a skotů, aby obětovány byly Hospodinu Bohu tvému, ostatní pak zbili jsme.
15. Samuel pak řekl k Saulovi: Nechejž mne, a oznámím tobě, co jest mluvil Hospodin ke mně v noci. I řekl jemu: Mluv.
17. I řekl Samuel: Když jsi byl maličký před očima svýma, zdaliž jsi nebyl učiněn hlavou v pokole-

ních israelských? A pomazal tebe Hospodin za krále nad Israelem,

18. a poslal tebe Hospodin na cestu, a řekl: Jdi, a pobij hříšníky Amalech, a bojovati budeš proti nim až do vyhlazení jich.

19. Proč jsi tedy neuposlechl hlasu Hospodinova: ale obrátil jsi se k loupeži, a učinil jsi zlé před očima Hospodinovýma?

20. I řekl Saul k Samuelovi: Však jsem uposlechl hlasu Hospodinova, a chodil jsem po cestě, po kteréžto poslal mne Hospodin, a přivedl jsem Agaga krále amalechitského, a Amalechitské pobil jsem.

21. Lid pak vzal z loupeže ovce a voly, prvotiny těch věcí, kteréž zbity jsou, aby obětoval Hospodinu Bohu svému v Galgala.

22. I řekl Samuel: Zdaliž chce Hospodin zápalům a obětem, a ne raději aby bylo posloucháno hlasu Hospodinova? Lepšíť jest zajisté poslušenství, nežli oběti: a uposlechnouti více, nežli obětovati tuk skopců.

23. Nebo jako hřích věštby, jest odpírati: a jako nešlechetnost modlářství, nechtíti přivoliti. Proto tedy, že jsi zavrhl řeč Hospodinovu, zavrhl tebe Hospodin, abys nebyl králem.

24. I řekl Saul k Samuelovi: Zhřešil jsem, že jsem přestoupil řeč Hospodinovu, a slova tvá, boje se lidu, a poslouchaje hlasu jejich.

25. Ale nyní, prosím, nesiž hřích můj, a navrať se se mnou, abych se poklonil Hospodinu.

26. I řekl Samuel k Saulovi: Nenavrátím se s tebou, nebo jsi zavrhl řeč Hospodinovu, a tebe zavrhl Hospodin, abys nebyl králem nad Israelem.

27. I obrátil se Samuel, aby odšel: on pak uchytil kraj pláště jeho, kterýž i odtrhl se.

28. I řekl k němu Samuel: Odtrhl jest Hospodin království israelské od tebe dnes, a dal je bližnímu tvému, lepšímu, než jsi ty.

29. Jistě vítěz v Israeli* neodpustí, a lítostí se nepohne: nebo není člověkem, aby litoval.

30. Ale on řekl: Zhřešil jsem: ale nyní cti mne před staršími lidu mého, a před Israelem, a navrať se se mnou, abych se klaněl Hospodinu Bohu tvému.

31. Navrátiv se tedy Samuel šel za Saulem: a poklonil se Saul Hospodinu.

32. I řekl Samuel: Přiveďte ke mně Agaga krále amalechitského. I podán jest jemu Agag náramně tučný, a třesa se. I řekl Agag: Tak-liž odděluje hořká smrt*?

33. I řekl Samuel: Jako učinil meč tvůj, aby ženy byly bez dětí, tak bez dětí bude mezi ženami matka tvá. I rozsekal ho na kusy Samuel před Hospodinem v Galgala.

34. Odšel pak Samuel do Ramatha: Saul pak vstoupil do domu svého v Gabaa.

35. A neviděl více Samuel Saule až do dne smrti své: ale však plakal Samuel Saule, protože litoval Hospodin, že ho ustanovil králem nad Israelem.

Kapitola 16.

David na království pomazán. 14. Tesknost Saulova, 19. David u dvora královského.

1. I řekl Hospodin k Samuelovi: I dokavadž ty budeš plakati Saule, ježto jsem já jej zavrhl, aby nekraloval nad Israelem? Naplň roh svůj olejem, a pojď, ať pošlu tebe k Isai bethlémskému: nebo jsem opatřil sobě [jednoho] z synů jeho [za] krále.

2. I řekl Samuel: Kterak půjdou? Neboť uslyší to Saul, a zabije mne. I řekl Hospodin: Tele z stáda vezmeš v ruce své, a díš:

29) t. Bůh israelský vítězný; dle hebr. Bůh pravdivý.

32) Podlé hebr. jest: Tu přišel k němu Agag dobré mysli a řekl: Opravdu odešla hořkost smrti. Myslil totiž, že ušetřen bude také od Samuele, když ho všickni prvé ušetřili.

Přišel jsem, abych obětoval Hospodinu.
3. I povoláš Isai k oběti, a já ukáži tobě, coby měl činiti, a pomažeš, kohožkoli ukáži tobě.
4. Učinil tedy Samuel, jakž mluvil jemu Hospodin. A přišel do Bethléma, a divili se starší města vyšedše proti němu, a řekli: Pokojný li jest příchod tvůj?
5. I řekl: Pokojný: abych obětoval Hospodinu, přišel jsem. Posvěťtež se, a pojďte se mnou, ať obětuji. Posvětil tedy Isai, i synů jeho, a povolal jich k oběti.
6. A když vešli, viděl Eliaba, a řekl: Zdali před Hospodinem jest Pomazaný jeho*?
7. I řekl Hospodin k Samuelovi: Nehleď na obličej jeho, ani na vysokost postavy jeho: nebo jsem jej zavrhl, aniž vedlé vzezření člověka já soudím: nebo člověk vidí to, což zevnitř jest, Hospodin pak hledí k srdci.
8. I povolal Isai Aminadaba, a přivedl ho před Samuele. Kterýž řekl: Ani toho nevyvolil Hospodin.
9. Přivedl pak Isai Samma, o němž řekl: Také toho nevyvolil Hospodin.
10. Přivedl tedy Isai sedm synů svých před Samuele: a řekl Samuel k Isai: [Žádného] z těchto nevyvolil Hospodin.
11. I řekl Samuel k Isai: Jsou-li to již všickni synové tvoji? Kterýž odpověděl: Ještěť zbývá maličký, a pase ovce. I řekl Samuel k Isai: Pošliž, a přiveď jej; nebo nesedneme za stůl prvé než on sem přijde.
12. Poslal tedy a přivedl ho. Byl pak ryšavý, a pěkného pohledění, a krásné tváři. I řekl Hospodin: Vstaň, pomaž ho, nebo ten jest to.
13. Vzal tedy Samuel roh s olejem, a pomazal ho u prostřed bratří jeho: a obrácen jest Duch Hospodinův na Davida od toho dne*, i potom: a vstav Samuel odšel do Ramatha.
14. Duch pak Hospodinův odstoupil od Saule, a lomcoval jím duch zlý, od Hospodina*.
15. I řekli služebníci Saulovi k němu: Hle duch od Boha zlý lomcuje tebou.
16. Nechť rozkáže pán náš, a služebníci tvoji, kteříž před tebou jsou, pohledají člověka, kterýžby uměl hráti na harfu, aby, kdyžby tě napadl duch od Hospodina zlý, hrál rukou svou, a tobě aby lehčeji bylo.
17. I řekl Saul k služebníkům svým: Opatřte mi tedy někoho dobře hrajícího, a přiveďte ho ke mně.
18. A odpovídaje jeden z služebníků, řekl: Hle viděl jsem syna Isai bethlémského, kterýž umí hráti, a jest velmi silný, a muž bojovný, a opatrný v řeči, a muž pěkný: a Hospodin jest s ním.
19. Poslal tedy Saul posly k Isai, řka: Pošli ke mně Davida syna svého, kterýž jest na pastvě.
20. Vzal tedy Isai osla, a nakladl naň chlebů a láhvici vína a kozelce z koz jednoho, a poslal po Davidovi synu svému Saulovi.
21. I přišel David k Saulovi, a stál před ním: on pak zamiloval ho velmi, a učiněn jest jeho oděncem.
22. I poslal Saul k Isai, řka: Nechť David stojí před obličejem mým: nebo nalezl milost před očima mýma.
23. Protož kdykoli duch od Hospodina zlý napadal Saule, brával David harfu, a hrával rukou svou, a občerstvoval se Saul, a polehčení míval: nebo odstupoval od něho duch zlý.

---

6) Zdali to ten, jenž pomazán býti má za krále?

13) Viz 2. Král. 7, 8. Žalm 88, 21. Skut. 13, 22.

14) t. s dopuštění Božího.

Kapitola 17.

Boj Filistinských s Israelem, 17. a poražení Goliáše.

1. Sebravše pak Filistinští vojska svá k boji, sešli se v Socho Jůdově, a položili se mezi Socho a Azeka, v končinách Dommim.
2. Saul pak a synové israelští shromaždivše se přišli do údolí terebintového, a zšikovali se k bitvě proti Filistinským.
3. A Filistinští stáli na hoře z oné strany a Israel stál na hoře z strany druhé, a údolí bylo mezi nimi.
4. I vyšel z stanů Filistinských muž soubojný, jmenem Goliáš, z Geth, zvýši šesti loket a pídi:
5. a lebka měděná na hlavě jeho, a v pancíř šupinovatý obláčel se: vážil pak jeho pancíř pět tisíc lotů mědi*:
6. a boty měděné měl na hnátech: a štít měděný přikrýval ramena jeho.
7. Dřevo pak kopí jeho bylo jako vratidlo tkadlcovské, železo pak kopí jeho, mělo šest set lotů železa: a oděnec jeho šel před ním.
8. A stoje volal proti vojskům israelským, a říkal jim: Proč jste přišli hotovi k bitvě? Zdaliž já nejsem Filistinský, a vy služebníci Saulovi? Vybeřte z sebe muže a nechť sstoupí [se mnou] k obzvláštnímu boji*.
9. Bude-li moci bojovati se mnou, a porazí-li mne, budeme vaši služebníci: pakli já přemohu, a porazím jej, vy služebníci budete, a nám budete sloužiti.
10. I pravil Filistinský: Já jsem dnes zhaněl vojska israelská: vydejte mi muže, a ať vejde se mnou v obzvláštní boj.
11. Slyše pak Saul, i všickni israelští, řeči takové Filistinského, strnuli, a báli se velmi.
12. David pak byl syn muže efratejského, o němž nahoře praveno jest, z Bethléma Jůdova, jehož jmeno bylo Isai, kterýž měl osm synů a byl muž za dnů Saule starý a velikověký mezi muži.
13. Odešli pak tři synové jeho starší za Saulem na vojnu, a jmena tří synů jeho, kteříž odešli na vojnu, Eliab prvorozený, a druhý Aminadab, a třetí Samma.
14. David pak byl nejmladší. Když tedy tři starší následovali Saule,
15. odšel David a navrátil se od Saule, aby pásl stádo otce svého v Bethlémě.
16. Vycházel pak Filistinský ráno i u večer a stával po čtyřiceti dní.
17. Řekl pak Isai k Davidovi synu svému: Vezmi bratrům svým Efu pražmy, a deset chlebů těchto, a běž do ležení k bratřím svým,
18. a deset syrečků těchto doneseš tisícníku: a bratry své navštívíš, dobře-li se mají: a s kterými jsou zřízeni, zvěz.
19. Saul pak, i oni, i všickni synové israelští v údolí terebintovém bojovali proti Filistinským.
20. Vstal tedy David ráno a poručil stádo strážnému: a vzav [všecko] odšel, jakož byl přikázal jemu Isai. I přišel na místo Magala, a do vojska, kteréžto vyšedši k boji, křičelo k bitvě.
21. Nebo zšikoval se byl Israel, ale i Filistinští naproti byli hotovi.
22. Zanechav tedy David nádob, kteréž byl přinesl pod rukou strážného u břemen*, běžel k místu bitvy, a tázal se, dobře-li se všecko vede s bratřími jeho.
23. A když on ještě mluvil s nimi, ukázal se muž ten soubojník, jmenem Goliáš, Filistinský, z Geth, vstupující z ležení Filistinských: a když on mluvil též ta slova, slyšel to David.
24. Všickni pak Israelští, když uzřeli toho muže, utíkali od tváři jeho, bojíce se ho velmi.

5) více než centnýř.
8) t. aby se potýkal se mnou sám a sám.
22) t. při špíži aneb polním nábytku.

25. I řekl někdo z Israele: Viděli-li jste toho muže, kterýž vyšel? Nebo aby haněl Israele vyšel. Protož muže, kterýžby zabil ho, zbohatí král bohatstvím velikým, a dceru svou dá jemu, a dům otce jeho osvobodí od daně v Israeli.

26. I řekl David k mužům, kteříž stáli s ním, řka: Co bude dáno muži, kterýžby zabil Filistinského tohoto, a odjal pohanění od Israele? Nebo kdo jest tento Filistinský neobřezaný, že zhaněl vojska Boha živého?

27. I pravil jemu lid touž řeč, řka: To bude dáno muži, kterýžby zabil ho.

28. Což když uslyšel Eliab, bratr jeho větší, že mluvil s jinými, rozhněval se na Davida, a řekl: Proč jsi přišel, a proč jsi nechal kolikasi těch ovec na poušti? Známť já pýchu tvou, a zlost srdce tvého: žes přišel dívati se bitvě.

29. I řekl David: Co jsem učinil? Zdaliž to není [pouhé] slovo*?

30. A uchýlil se maličko od něho k jinému, a řekl touž řeč. I odpověděl jemu lid slovo jako prvé.

31. Slyšána pak jsou slova, kteráž mluvil David, a zvěstována jsou Saulovi.

32. K němužto když byl přiveden, mluvil jemu: Nechť neupadá srdce žádného pro něho: já služebník tvůj půjdu, a budu bojovati proti tomu Filistinskému.

33. I řekl Saul k Davidovi: Nemůžeš odolati Filistinskému tomuto, ani bojovati proti němu: nebo mládeneček jsi, tento pak jest muž bojovný od mladosti své.

34. I řekl David k Saulovi: Pásl služebník tvůj stádo otce svého, a přicházel lev, aneb medvěd, a bral skopce z prostředku stáda:

35. i honil jsem je, a bil, a vydíral jsem ho z hrdla jejich: a oni povstávali proti mně, a já ujma je za čelist, udávil a zabil jsem je.

36. Nebo i lva, i medvěda zabil jsem, já služebník tvůj: bude tedy i tento filistinský neobřezaneo, jako jeden z nich. Nyní půjdu, a odejmu pohanění lidu: nebo kdo jest tento filistinský neobřezaneo, kterýž směl zlořečiti vojsku Boha živého?

37. I řekl David: Hospodin, kterýž vytrhl mne z moci lva, a z moci medvěda, onť vysvobodí mne z ruky Filistinského tohoto. Řekl pak Saul k Davidovi: Jdi, a Hospodin budiž s tebou.

38. I oblékl Saul Davida v roucha svá, a vstavil lebku měděnou na hlavu jeho, a oblékl jej v pancíř.

39. Opásán tedy jsa David mečem jeho na roucho své, počal zkušovati, mohl-liby v odění jíti: nebo neměl obyčeje. I řekl David k Saulovi: Nemohuť tak jíti, nebo jsem tomu nepřivykl. I složil to,

40. a vzal hůl svou, kterouž vždycky míval v rukou: a vybral sobě pět kamenů nejčistších z potoka, a vložil je do mošny pastýřské, kterouž měl s sebou, a prak svůj nesl v ruce: a šel proti Filistinskému.

41. Šel pak Filistinský kráčeje a přibližuje se proti Davidovi, a oděnec jeho před ním.

42. A když pohleděl Filistinský, a uzřel Davida, pohrdal jím. Nebo byl mládenec ryšavý, a pěkného vzezření.

43. I řekl Filistinský k Davidovi: Zdali já jsem pes, že ty přicházíš proti mně s holí? I zlořečil Filistinský Davidovi skrze bohy své:

44. a řekl k Davidovi: Pojď ke mně, a dámť tělo tvé ptákům nebeským, a zvířatům zemským.

45. Řekl pak David k Filistinskému: Ty přicházíš ke mně s mečem, a s kopím, a s pavézou: já pak přicházím k tobě ve jmenu Hospodina zástupů, Boha vojsk israelských, kteráž jsi zhaněl

46. dnes, a dá tebe Hospodin v ruku mou, a zabiji tebe, a sejmu hlavu tvou s tebe: a dám mrtviny

---

29) Jiní vykládají: Není-liž to z rozkazu, že jsem přišel?

vojska filistinského dnes ptákům nebeským, a zvířatům zemským: aby poznala všecka země, že Bůh jest v Israeli,

47. a aby poznalo všecko shromáždění toto, že ne mečem, ani kopím vysvobozuje Hospodin: nebo jeho jest boj, a dá vás v ruce naše.

48. Když tedy vstal Filistinský, a přicházel, a přibližoval se proti Davidovi, pospíšil David, a běžel k bitvě proti Filistinskému.

49. I vpustil ruku svou do mošny, a vyňal jeden kámen, a otočiv hodil z praku, a udeřil Filistinského v čelo: a uvázl kámen v čele jeho, a on padl na tvář svou na zem.

50. A přemohl David Filistinského prakem a kamenem, a udeřiv Filistinského zabil jej. A když neměl meče v ruce David,

51. běžel a stál nad Filistinským, a vzal meč jeho, a dobyl ho z pošvy jeho: a zabil jej, a sťal hlavu jeho. Vidouce pak Filistinští, že umřel nejsilnější jejich, utíkali.

52. A povstavše muži israelští a jůdští zkřikli, a honili Filistinské až přišli do údolí, a až k branám Akkaron, a padali ranění z Filistinských po cestě k Saraim, a až do Geth, a až do Akkaron.

53. A navracujíce se synové israelští od honění Filistinských, vpadli do jejich stanů.

54. David pak vzav hlavu Filistinského, přinesl ji do Jerusalema: odění pak jeho složil v stanu svém.

55. Toho pak času, když byl viděl Saul Davida vycházejícího proti Filistinskému, řekl k Abnerovi knížeti vojska: Abner, z kterého rodu jest tento mládenec? I řekl Abner: Živať jest duše tvá, králi, žeť nevím.

56. I řekl král: Zeptej ty se, čí syn jest toto pachole.

57. A když se navrátil David zabiv Filistinského, pojal ho Abner, a uvedl před krále, an drží hlavu Filistinského v ruce.

58. I řekl k němu Saul: Z kteréhož rodu jsi, ó mládenče? I řekl David: Syn služebníka tvého Isai bethlémského já jsem.

Kapitola 18.

Jonathas s Davidem se spřátnil 8. Saul počal jej v nenávisti míti. 17. Dcera Saulova Davidovi za manželku dána.

1. I stalo se, když přestal mluviti k Saulovi, duše Jonathova spojila se s duší Davidovou, a miloval ho Jonathas jako duši svou.

2. A vzal jej Saul toho dne, a nedopustil mu navrátiti se do domu otce svého.

3. Učinili pak David a Jonathas smlouvu: nebo miloval ho jako duši svou.

4. Nebo svlékl s sebe Jonathas sukni, kterouž byl odín, a dal ji Davidovi, i ostatní roucha svá, až do meče a lučiště svého, a až do pasu*.

5. Vycházel také David ke všemu, k čemuž ho koli posílal Saul, a opatrně sobě počínal: i ustanovil ho Saul nad bojovníky, a byl vzácen před očima všeho lidu, a nejvíce před obličejem služebníků Saulových.

6. Když pak se navracoval David zabiv Filistinského, vyšly ženy ze všech měst israelských, zpívajíce, a tancujíce vstříc Saulovi králi, s bubny veselosti, a cimbálky.

7. A prozpěvovaly ženy hrajíce, a řkouce: Porazilť jest Saul tisíc, a David deset tisíců.

8. Rozhněval se pak Saul náramně, a nelíbila se ta řeč před očima jeho: i řekl: Dali Davidovi deset tisíců, a mně dali [toliko] tisíc: což mu ještě zbývá dáti, leč jediné království?

9. Protož nelibě hleděl Saul na Davida od toho dne a potom.

10. Po druhém pak dni, napadl duch od Boha zlý Saule, a prorokoval u prostřed domu svého*:

---

4) Tímto způsobem se dokazovalo u starých nerozdílné přátelství.

10) t. počínal sobě jako prorok u vytržení — toliko že jeho vytržení mysli bylo po-

David pak hrál rukou svou, jako každého dne. I držel Saul kopí**,
11. a vyhodil je, mysle, probodnouti Davida až do stěny: i uchýlil se David od tváři jeho podruhé.
12. A bál se Saul Davida, proto že Hospodin byl s ním, a od něho odstoupil.
13. Protož vybyl ho Saul od sebe, a učinil ho tisíníkem nad tisíci muži: a vycházel, a vcházel před obličejem lidu.
14. Ve všech také cestách svých David opatrně sobě počínal, a Hospodin byl s ním.
15. Viděl tedy Saul, žeby byl příliš opatrný, a počal se ho vystříhati.
16. Veškeren pak Israel i Jůda miloval Davida: nebo on vcházel, i vycházel před nimi.
17. I řekl Saul k Davidovi: Hle dceru mou starší Merob, tu dám tobě za manželku: toliko buď muž silný, a veď boje Hospodinovy. Saul pak myslil, řka: Nebuď ruka má na něho, ale buď na něho ruka Filistinských.
18. Řekl pak David k Saulovi: Kdo jsem já, aneb jaký jest život můj, aneb rod otce mého v Israeli, abych byl zetěm královým?
19. Přišel pak čas, kdyžto měla dána býti Merob dcera Saulova Davidovi, i dána jest Hadrielovi Molathitskému za manželku.
20. Milovala pak Davida Míchol, druhá dcera Saulova. I oznámeno jest to Saulovi, a líbilo se jemu.
21. I řekl Saul: Dámť mu ji, aby mu byla osidlem, a aby byla na něho ruka Filistinských. I řekl Saul k Davidovi: Ve dvou věcech zetěm mým budeš dnes.
22. I rozkázal Saul služebníkům svým: Mluvte k Davidovi v nepřítomnosti mé, řkouce: Hle líbíš se králi, a všickni služebníci jeho milují tebe. Nyní tedy budiž zetěm královým.
23. I mluvili služebníci Saulovi v uši Davidovy všecka slova ta. I řekl David: Zdá-liž se vám to věc malá, býti zetěm královým? Já pak jsem muž chudý a potřebný.*
24. I oznámili služebníci Saulovi, řkouce: Taková slova mluvil David.
25. Řekl pak Saul: Takto rcete Davidovi: Nepotřebujeť král věnování, než toliko sto obřízek filistinských: aby se stala pomsta nad nepřátely královskými. Saul pak myslil dáti Davida v ruce Filistinských.
26. A když oznámili služebníci jeho Davidovi slova, kteráž byl řekl Saul, líbila se řeč před očima Davidovýma, aby byl zetěm královým.
27. A po nemnohých dnech vstav David, odšel s muži, kteříž pod ním byli, a zbil z Filistinských dvě stě mužů, a přinesl jejich obřízky, a vyčetl je králi, aby byl zetěm jeho. Dal tedy Saul jemu Míchol dceru svou za manželku.
28. I viděl Saul, a srozuměl, že Hospodin jest s Davidem. Míchol pak dcera Saulova milovala ho.
29. A Saul počal se více báti Davida: i učiněn jest Saul nepřítelem Davidovým po všecky dny.
30. I vyšli knížata filistinská*; od počátku pak vyjití jejich opatrněji se choval David, nežli všickni služebníci Saulovi, a slavné učiněno jest jmeno jeho velmi.

Kapitola 19.

Saul rozkázal Davida zabiti. 9. Nebezpečenství, 11. a ujití jeho před Saulem.

1. Mluvil pak Saul k Jonathovi synu svému, a ke všem služebníkům svým, aby zabili Davida. Jonathas pak syn Saulův miloval Davida velmi.
2. A oznámil Jonathas Davidovi,

šetilé. — **) Měli králové v obyčeji vždycky držeti v ruce buď žezlo aneb kopí.

23) t. nemohu dáti věno, jakéž by náleželo dáti za dceru královskou. Za starodávna nepřinášely věna ženy, nýbrž mužové dávali peníze za ženy.
30) t. do boje s Israelskými.

řka: Hledá Saul otec můj zabiti tebe; protož hleď se, prosím ráno, a zůstaň v skrytě, a schovej se.

3. Já pak vyjda státi budu podlé otce svého na poli, kdežkoli budeš: a jáť mluviti budu o tobě k otci svému: a cožkoli uhlídám, oznámím tobě.

4. Mluvil tedy Jonathas o Davidovi dobré věci k Saulovi otci svému, a řekl k němu: Nehřeš králi proti služebníku svému Davidovi, neboť nic nezavinil proti tobě, a skutkové jeho jsou tobě velmi dobří.

5. A položil duši svou v ruku svou, a zabil Filistinského a učinil Hospodin vysvobození veliké všemu Israeli, viděls to, a radoval jsi se. Proč bys tedy hřešil proti krvi nevinné, a zabil Davida, kterýž jest bez viny?

6. Což když uslyšel Saul, ukrocen jsa řečí Jonathovou, přisáhl, řka: Živť jest Hospodin, že nebude zabit.

7. Povolal tedy Jonathas Davida, a oznámil jemu všecka slova ta: a uvedl Jonathas Davida k Saulovi, a byl před ním, jako byl včera i před včerejším.

8. Vznikla pak opět válka, a vyšed David, bojoval proti Filistinským: a porazil je porážkou velikou, a utekli od tváři jeho.

9. I všel duch od Hospodina zlý do Saule. Seděl pak v domě svém, a držel kopí: David pak hrál rukou svou.

10. I snažil se Saul probodnouti kopím Davida až do stěny, a uchýlil se David od tváři Saulovy: kopí pak bez úrazu udeřilo v stěnu, a David utekl, a zachován jest té noci.

11. Poslal tedy Saul služebníky své do domu Davidova, aby stráhli ho, a byl zabit ráno. Což když oznámila Davidovi Míchol manželka jeho, řkouc: Jestliže se nezachováš této noci, zejtra umřeš:

12. spustila ho oknem. On pak odšel, a utekl, a zachován jest.

13. Vzala pak Míchol sochu*, a položila ji na lože, a kůži kozí chlupatou položila k hlavě její, a přikryla ji šaty.

14. Poslal pak Saul popravce, kteřížby jali Davida: i odpovědíno jest, žeby byl nemocen.

15. I poslal opět Saul posly, aby pohleděli na Davida, řka: Přineste ho ke mně na loži, aby byl zabit.

16. A když přišli poslové, nalezena jest socha na loži, a kůže kozí na hlavě její.

17. I řekl Saul k Míchol: Proč jsi mne tak oklamala, a propustila jsi nepřítele mého, aby utekl? I odpověděla Míchol k Saulovi: Proto že on řekl mi: Propusť mne, sic jinak zabiji tebe.

18. David pak utíkaje, vynikl z nebezpečenství, a přišel k Samuelovi do Ramatha, a oznámil jemu všecko, což byl učinil jemu Saul: i odešli on a Samuel a bydlili v Nájoth.

19. Oznámeno pak jest Saulovi řka: Hle David jest v Nájoth v Ramatha.

20. Poslal tedy Saul pochopy, aby vzali Davida: kteřížto když viděli houf proroků prorokujících, a Samuele, stojícího nad nimi, sstoupil také duch Hospodinův na ně, a oni také začali prorokovati*.

21. Což když oznámeno bylo Saulovi, poslal opět jiné posly: prorokovali pak i oni. A opět poslal Saul třetí posly: a také oni prorokovali. I rozhněvav se Saul,

22. odšel i on sám do Ramatha, a přišel až k cisterně veliké, kteráž jest v Socho, a zeptal se, a řekl: Na kterém místě jsou Samuel a David? I praveno jest jemu: Hle jsou v Nájoth v Ramatha.

23. I odšel do Nájoth v Ramatha, a stal se také nad ním duch

---

13) t. podobenství člověka mající.

20) t. písně svaté pěti. Posvátné zpěvy, vážná osoba Samuelova a vnitř účinkující milost učinila je docela nespůsobné, by na Davida sáhli.

Boží, i šel, a chodě prorokoval, až přišel do Nájoth v Ramatha.

24. I svlékl se také on z šatů svých, a prorokoval s jinými před Samuelem, a padl [a ležel] nahý celý ten den i noc. Odkudž i vyšlo přísloví: Zdali i Saul mezi proroky?

Kapitola 20.

Jonathas slíbil Davidovi milost u otce vyprositi. 27. Zastával ho před Saulem. 35. Rozešli se.

1. Utekl pak David z Nájoth, jenž jest v Ramatha, a přišed mluvil před Jonathou: Což jsem učinil? Jaká jest nepravost má, a jaký hřích můj proti otci tvému, že hledá duše mé?

2. Kterýžto řekl jemu: Odstup to, neumřeš: neboť neučiní otec můj ničehož velikého ani malého, leč prvé oznámí mně: [jakby] tedy tuto toliko řeč zatajil přede mnou otec můj? Nikoli toho nebude.

3. I přisáhl opět Davidovi. A on řekl: Víť jistě otec tvůj, že jsem nalezl milost před očima tvýma, a řekne: Nechť neví o tom Jonathas, aby se snad nezarmoutil. Nýbrž jistě, živť jest Hospodin, a živa jest duše tvá, že jedním toliko (ať tak dím) krokem, já a smrt dělíme se.

4. I řekl Jonathas k Davidovi: Cožkoli řekne mi duše tvá, učiním tobě.

5. Rekl tedy David k Jonathovi: Hle zejtra jest nov měsíce, a já mám obyčej sedati podlé krále k jídlu. Propusť mne tedy, ať se skryji na poli až do večera dne třetího.

6. Jestližeby ohlédna se otec tvůj ptal se na mne, odpovíš mu: Prosil mne David, aby rychle šel do Bethléma města svého: nebo oběti slavné mají tam všickni z čeledi jeho.

7. Řekne-liť: Dobře: pokoj bude služebníku tvému. Pakliť se rozzlobí, věz, žeť se doplnila zlost jeho.

8. Učiň tedy milosrdenství s služebníkem svým: nebo jsi v smlouvu Hospodinovu uvedl služebníka svého s sebou. Pakliť jest na mně jaká nepravost, ty zabij mne, a neuvoď mne k otci svému.

9. I řekl Jonathas: Odstup to od tebe: nebo aniž to býti může, abych, jestliže jistotně poznám, že doplnila se zlost otce mého proti tobě, neoznámil tobě.

10. I odpověděl David k Jonathovi: Kdož mi oznámí, odpoví-li snad co tobě otec tvůj tvrdě o mně?

11. I řekl Jonathas k Davidovi: Pojď, a vyjděme ven na pole. A když vyšli oba na pole,

12. řekl Jonathas k Davidovi: Hospodine Bože israelský, jestliže poznám úmysl otce svého zejtra neb pozejtří: a bude-li co dobrého o Davidovi, a ne hned pošli k tobě, a neoznámím tobě,

13. toto učiň Hospodin Jonathovi, a toto přidej. Jestliže pak trvati bude zlost otce mého proti tobě, zjevím to uchu tvému, a propustím tebe, abys šel v pokoji, a budiž Hospodin s tebou, jako byl s otcem mým.

14. A budu-li živ, učiníš mi milosrdenství Hospodinovo*: pakliť umru,

15. neodejmeš milosrdenství svého od domu mého až na věky, [ani] když vykoření Hospodin nepřátely Davidovy, jednohokaždého z země; ať odejme Jonathu z domu jeho, a vyhledává Hospodin z ruky nepřátel Davidových*.

16. Učinil tedy Jonathas smlouvu s domem Davidovým: a vyhledával Hospodin z ruky nepřátel Davidových.

17. A přidal Jonathas přisáhati

14) t. ty též naproti tomu přísahou se mi zavážeš, že se mnou učiníš milosrdenství, pakli někdy králem budeš.

15) „Vyhledávati něco z ruky něčí“ jest, žádati od něho počet z toho, trestati jej za to, pomstiti toho nad ním. Smysl tedy jest: Ať zahladí Hospodin Jonathu, a pomstí toho nad ním, jako nad nepřátely Davidovými, pakliby zrušil přísahu svou.

Davidovi, proto že miloval jej*: nebo jakož duši svou, tak miloval jej.

18. I řekl k němu Jonathas: Zejtra jest nov měsíce, a budeš hledán:

19. nebo hledáno bude sedění tvé až pozejtří. Sstoupíš tedy rychle, a přijdeš na místo, kdež se máš skrýti v den, v kterémž se dělati může, a seděti budeš podlé kamene, kterémuž jmeno jest Ezel.

20. A já tři střely pustím podlé něho, a střileti budu, jakobych se cvičil k znamení.

21. Pošlu také i pachole, řka jemu: Jdi, a přines mi střely.

22. Jestliže řeknu pacholeti: Hle střely před tebou jsou, přines je: ty přijď ke mně, nebo pokoj tobě jest, a nic zlého není, živť jest Hospodin. Pakli takto řeknu pacholeti: Hle střely za tebou jsou: jdi v pokoji, nebo propustil tebe Hospodin.

23. O slovu pak, kteréž jsme mluvili já a ty, buď Hospodin mezi mnou, a tebou až na věky*.

24. Skryl se tedy David na poli, a přišel den nov měsíce, a sedl král k jedení chleba.

25. A když seděl král na stolici své (vedlé obyčeje), kteráž byla u stěny, vstal Jonathas, i sedl Abner u boku Saulova, a ukázalo se místo Davidovo prázdné.

26. I neříkal Saul nic v ten den; nebo myslil, žeby snad přihodilo se jemu, aby nebyl čist, ani očistěn.

27. A když přišel druhý den po nov měsíci, opět ukázalo se prázdné místo Davidovo. I řekl Saul k Jonathovi synu svému: Proč nepřišel syn Isai, ani včera, ani dnes k jídlu?

28. I odpověděl Jonathas Saulovi: Prosil mne snažně, aby šel do Bethléma,

29. a řekl: Odpusť mne, nebo obět slavná jest v městě, jeden z bratří mých povolal mne: nyní tedy jestliže jsem nalezl milost před očima tvýma, půjdu spěšně, a spatřím bratry své. Pro tu příčinu nepřišel k stolu královskému.

30. Rozhněvav se pak Saul na Jonathu, řekl jemu: Synu ženy muže samochtě uchvacující*, zdaliž nevím, že miluješ syna Isai, k hanbě své, a k hanbě hanebné matky své?

31. Nebo po všecky dny, v nichž bude živ syn Isai na zemi, nebudeš upevněn ty, ani království tvé. Protož již nyní pošli, a přiveď jej ke mně: neboť jest syn smrti.

32. Odpovídaje pak Jonathas Saulovi, otci svému, řekl: Proč umře? Co jest učinil?

33. I chopil Saul kopí, aby jej udeřil. I srozuměl Jonathas, že uložil otec jeho, zabiti Davida.

34. Vstal tedy Jonathas od stolu v hněvu prchlivosti, a nejedl chleba v druhý den nov měsíce. Nebo zarmoutil se pro Davida, proto že ho zhaněl otec jeho.

35. A když bylo ráno, přišel Jonathas na pole vedlé libosti Davidovy, a pachole maličké s ním,

36. i řekl k pacholeti svému: Jdi, a přines mi střely, kteréž já vystřelím. A když pachole běželo, střelil druhou střelou přes pachole.

37. Přišlo tedy pachole k místu střely, kterouž byl vystřelil Jonathas: a volal Jonathas za pacholetem, a řekl: Hle tamto jest střela dále za tebou.

38. I volal opět Jonathas za pacholetem, řka: Pospěš rychle, nestůj. I sebralo pachole Jonathovo střely, a přineslo ku pánu svému:

39. a coby se jednalo, dokonce nevědělo: nebo toliko Jonathas a David o té věci věděli.

40. I dal Jonathas zbraň svou pacholeti, a řekl jemu: Jdi, a dones do města.

41. A když odešlo pachole, vstal David z místa, kteréž bylo ku poledni, a padna na tvář k zemi, poklonil se třikrát: a políbivše se

17) t. ještě jednou mu přísahal.
23) t. svědkem, že každý své vyplníme.
30) Jiný výklad: Synu převrácený a urputný!

vespolek, plakali spolu, David pak více.

42. Rekl tedy Jonathas k Davidovi: Jdi v pokoji: cokoli jsme sobě obadva přisáhli ve jmenu Hospodinovu, řkouce: Hospodin buď mezi mnou a tebou, i mezi semenem mým a semenem tvým až na věky*.

43. I vstal David, a odšel: ale i Jonathas všel do města.

Kapitola 21.

David utekl do Nobe, 10. a k Achisovi králi gethejskému.

1. Přišel pak David do Nobe k Achimelechovi knězi: i ulekl se Achimelech, proto že přišel David. I řekl jemu: Proč ty sám, a žádný není s tebou?

2. I řekl David k Achimelechovi knězi: Král mi přikázal věc, a řekl: Ať žádný neví o tom, proč jsi poslán ode mne, a jaká přikázaní tobě jsem dal: nebo i služebníkům uložil jsem na ono a na ono místo*.

3. Nyní tedy máš-li co před rukama, aspoň pět chlebů, dej mi, aneb cožkoli najdeš.

4. I odpovídaje kněz k Davidovi, řekl jemu: Nemám chlebů obecných před rukama, ale toliko chléb svatý: jsou-liž čistí služebníci, nejvíce od žen?

5. I odpověděl David knězi, a řekl jemu: Jistě, jedná-li se o ženách, zdrželi jsme se od včerejška, i před včerejškem, když jsme vycházeli, i byly nádoby služebníků svaté: cesta pak tato poskvrněna jest: ale i ona dnes posvěcena bude v nádobách.

6. Dal tedy jemu kněz posvěcený chléb; nebo nebylo tam chleba, leč toliko chlebové předložení, kteříž byli vzati od tváři Hospodinovy, aby položeni byli chlebové teplí*.

7. Byl pak tu muž jeden z služebníků Saulových, v týž den, vnitř v stánku Hospodinovu: a jmeno jeho Doeg idumejský, nejmocnější z pastýřů Saulových*.

8. Řekl pak David k Achimelechovi: Máš-li tuto před rukama kopí neb meč? Nebť jsem meče svého ani zbrani své nevzal s sebou: nebo řeč králova dotírala.

9. I řekl kněz: Hle tuto meč Goliáše filistinského, kteréhož jsi zabil v údolí terebintovém, jest obvinut v plášť za Efodem: chceš-li ten vzíti, vezmi, nebo zde jiného není kromě toho. I řekl David: Není tomu jiný podobný, dej mi jej.

10. Vstal tedy David, a utekl v ten den od tváři Saulovy, a přišel k Achisovi králi Geth.

11. I řekli služebníci Achisovi k němu, když uzřeli Davida: Zdaliž tento není David král země? Zdaliž tomuto nezpívali po houfích, řkouce: Porazil Saul tisíc, a David deset tisíců?

12. Složil pak David řeči tyto v srdci svém, a ulekl se velmi od tváři Achisa krále Geth.

13. I změnil ústa svá před nimi, a padal mezi rukama jejich, a ustrkoval se na vratech brány, a sliny tekly jemu po bradě.

14. I řekl Achis služebníkům svým: Viděli jste člověka blázna, proč jste ho přivedli ke mně?

15. Zdaliž se nám nedostává bláznů, že jste uvedli tohoto, aby bláznil přede mnou? Tento-liž vejde do domu mého?

Kapitola 22.

David skrývá se před Saulem. 9. Kněží od Doega osočeni, 18. i povražděni.

1. Odšel tedy David odtud, a utekl do jeskyně Odollam.

42) Dolož: při tom zůstane.
2) t. na jisté místo, kdeby mne čekali. Zlé účinky té nerozvážené výmluvy viz níž 22, 10—22. Takť lež, i z potřeby a z nouze mluvená, vždy spíše škodí, než prospěje.

6) t. a nového pečení. Viz 2. Mojž. 25, 30. a 3. Mojž. 24, 7—9.
7) t. dozorce nad nimi.

Což když uslyšeli bratří jeho, a všecken dům otce jeho, sstoupili k němu tam.

2. I sešli se k němu všickni, kteříž byli v úzkosti postaveni, a souženi pro dluhy, a hořké mysli: a učiněn jest jejich knížetem, a bylo s ním okolo čtyr set mužů.

3. I šel David odtud do Masfa, kteréž jest v Moab, a řekl k králi moabskému: Prosím, nechť zůstane otec můj a matka má s vámi, dokudž nezvím, co mi učiní Bůh.

4. I nechal jich před tváři krále moabského: a zůstali u něho po všecky dny, v nichž David byl na tom hradě.

5. I řekl Gád prorok k Davidovi: Nezůstávej na tom hradě, beř se, a jdi do země jůdské. A David šel, a přišel do lesa Haret.

6. I uslyšel Saul, že se ukázal David, i muži, kteříž byli s ním. Saul pak když zůstával v Gabaa, a byl v háji, kterýž jest v Rama, kopí v ruce drže, a všickni služebníci jeho stáli okolo něho,

7. řekl k služebníkům svým, kteříž stáli při něm: Slyšte nyní synové Jemini: zdaliž všechněm vám dá syn Isai pole a vinice, a všecky vás udělá tisíceníky a setníky:

8. že jste se spikli všickni proti mně, a není, kdoby mi oznámil*, zvláště když i syn můj učinil smlouvu s synem Isai? Není, kdoby mne politoval z vás: ani kdoby mi oznámil, protože vzbudil syn můj služebníka mého proti mně, zálohy mně strojícího až do dneška**?

9. Odpovídaje pak Doeg idumejský, kterýž tu stál a byl první mezi služebníky Saulovými, řekl: Viděl jsem syna Isai v Nobe u Achimelecha syna Achitobova kněze:

10. kterýž radil se o něho s Hospodinem, a dal mu potravy: ano i meč Goliáše filistinského dal jemu.

11. Poslal tedy král, aby zavolali Achimelecha kněze, syna Achitobova, i všecken dům kněžský otce jeho, kteříž byli v Nobe, kteříž všickni přišli k králi.

12. I řekl Saul k Achimelechovi: Slyš, synu Achitobův. Kterýž odpověděl: Tu jsem, pane.

13. I řekl k němu Saul: Proč jste se spikli proti mně: ty a syn Isai, a dal jsi mu chleby a meč, a radil jsi se s Bohem o něj, aby povstal proti mně, úkladník až do dneška trvaje?

14. I odpovídaje Achimelech králi, řekl: A kdo jest mezi všemi služebníky tvými tak věrný jako David, a zeť králův, a jdoucí k rozkázání tvému, a slavný v domu tvém?

15. Zdaliž dnes počal jsem se raditi s Bohem o něj? Odstup to ode mne: ať se nedomnívá král takové věci o služebníku svém, ve všem domu otce mého: nebť nevěděl služebník tvůj o této věci ničehož ani málo ani mnoho.

16. I řekl král: Smrtí umřeš, Achimelechu, ty, i všecken dům otce tvého.

17. I řekl král služebníkům, kteří stáli okolo něho: Obraťte se a pobijte [ty] kněží Hospodinovy: nebo ruka jejich s Davidem jest: vědouce že utíkal, a neoznámili mi. Nechtěli pak služebníci královští vztáhnouti rukou svých na kněží Hospodinovy.

18. A řekl král k Doegovi: Obrať ty se, a oboř se na ty kněží. A obrátiv se Doeg idumejský obořil se na kněží, a zabil toho dne osmdesáte a pět mužů oblečených v Efod lněný.

19. Nobe pak město kněžské vyhubil ostrostí meče, muže i ženy, i maličké, i požívající prsy, i voly, i osly, i ovce [pobil] ostrostí meče.

20. Vyvázna pak jeden syn Achi-

---

8) t. kde se David zdržuje. — **) Myslilť Saul ve své těžkomyslnosti, aneb mu tak jiní namluvili, že David, služebník jeho, strojí mu úklady, chtě ho zprovoditi ze světa; proto naříká, že nemá, kdoby mu vyzradil, kde se skrývá David, by ho mohl polapit a nebezpečenství se zprostit.

melechův, syna Achitobova, jehož jmeno bylo Abiathar, utekl k Davidovi,

21. a oznámil jemu, že pobil Saul kněží Hospodinovy.

22. I řekl David k Abiatharovi: Věděltť jsem v ten den, když tam byl Doeg idumejský, že to bez pochyby oznámí Saulovi; jáť jsem vinen všemi dušemi otce tvého.

23. Zůstaň se mnou, neboj se: bude-li kdo hledati duše mé, bude hledati i duše tvé, a se mnou zachován budeš.

Kapitola 23.

David vysvobodiv město Ceilu od Filistinských, 7. utíká na poušť Zif.

1. I oznámili Davidovi, řkouce: Hle Filistinští dobývají Ceily a loupí humna.

2. Tázal se tedy David Hospodina, řka: Půjdu-li, a porazím-li Filistinské tyto? I řekl Hospodin k Davidovi: Jdi, a porazíš Filistinské, a Ceilu vysvobodíš.

3. I řekli muži, kteříž byli s Davidem, k němu: Hle my zde v Júdstvu jsouce bojíme se*: čím více, půjdeme-li k Ceile proti vojskům Filistinských?

4. Opět tedy David tázal se Hospodina*. Kterýž odpovídaje, řekl jemu: Vstaň a jdi k Ceile: nebo já dám Filistinské v ruku tvou.

5. Odšel tedy David, i muži jeho, k Ceile, a bojoval proti Filistinským, a odehnal dobytky jejich, a porazil je ranou velikou: a vysvobodil David obyvatele Ceily.

6. Toho pak času, když utíkal Abiathar syn Achimelechův k Davidovi do Ceily, přišel maje s sebou Efod.

7. Oznámeno pak jest Saulovi, že přišel David do Ceily: i řekl Saul: Dalť ho Bůh v ruce mé, a zavřín jest, všed do města, v němžto jsou brány i zámkové.

8. I přikázal Saul všemu lidu, aby k boji sstoupil k Ceile, a oblehl Davida i muže jeho.

9. Což když zvěděl David, žeby Saul tajně ukládal o něm zlé, řekl k Abiatharovi knězi: Přičiň Efod*.

10. I řekl David: Hospodine Bože israelský, slyšel služebník tvůj pověst, žeby se chystal Saul přijíti do Ceily, aby vyvrátil město pro mne.

11. Vydají mne muži Ceily v ruce jeho? A sstoupí Saul, jakož slyšel služebník tvůj? Hospodine Bože israelský, oznam služebníku svému. I řekl Hospodin: Sstoupí.

12. I řekl David: Vydají mne muži Ceily, i muže, kteříž jsou se mnou, v ruce Saulovy? I řekl Hospodin: Vydají.

13. Vstal tedy David a muži jeho, takměř šest set, a vyšedše z Ceily, sem i tam toulali se nejisti jsouce: i oznámeno jest Saulovi, že utekl David z Ceily, a zachován jest: pro kteroužto věc zanedbal vyjíti.

14. Zdržoval se pak David na poušti v místech nejpevnějších, a zůstával na hoře pouště Zif, na hoře tmavé: však Saul hledal ho po všecky dny, ale nedal ho Bůh v ruce jeho.

15. I viděl David, že vyšel Saul, aby hledal duše jeho. David pak byl na poušti Zif v lese.

16. I vstal Jonathas syn Saulův, a odšel k Davidovi do lesa, a posilnil rukou jeho v Bohu, a řekl jemu:

17. Neboj se; neboť nenalezne tebe ruka Saule otce mého, a ty kralovati budeš nad Israelem, a já budu po tobě druhý: však i Saul otec můj ví to.

18. Učinili tedy obadva smlouvu před Hospodinem: a zůstal David v lese: Jonathas pak navrátil se do domu svého.

19. Vstoupili pak Zifejští k Saulovi do Gabaa řkouce: Zdaliž hle

3) totiž utíkajíce a skrývajíce se před vlastními krajany.

4) t. tázal se jako již prvé v. 2. skrze Urim a Thumim. Viz 2. Mojž. 28.

9) Přines sem Efod, a vezmi je na sebe, abys mi ve jmenu Hospodinově rady udělil.

David nepokrývá se u nás v místech nejbezpečnějších v lese na pahrbku Hachila, kterýž jest na pravé straně pouště?

20. Nyní tedy, jakož žádala duše tvá, abys sstoupil, sstup: naše pak péče bude, abychom ho vydali v ruce královy*.

21. I řekl Saul: Požehnaní vy od Hospodina, že jste ulitovali mne.

22. Jděte tedy, prosím, a pilněji připravte se, a šetrně sobě veďte, a shlédněte místo, kde jest noha jeho, aneb kdo ho tam viděl: neboť myslí o mně, že lstivě ukládám o něm.

23. Vyšpehujtež a spatřte všecky skrýše jeho, v nichž se kryje: a navraťte se ke mně s věcí jistou, abych šel s vámi. Byť pak také do země zalezl, hledati ho budu ve všech knížectvích Júda.

24. Ale oni vstavše odešli do Zif před Saulem: David pak a muži jeho byli na poušti Maon, na rovinách po pravé straně Jesimon.

25. Táhl tedy Saul, a tovaryši jeho hledati ho: i oznámeno jest to Davidovi, a hned sstoupil k skále, a bydlil na poušti Maon. O čemž když uslyšel Saul, honil Davida na poušti Maon.

26. I šel Saul s jedné strany hory: David pak a muži jeho byli po druhé straně hory: David pak již pochyboval, žeby mohl ujíti od tváři Saulovy: tedy Saul a muži jeho obkličovali Davida a muže jeho všudy vůkol, aby zjímali je.

27. I přišel posel k Saulovi, řka: Pospěš a přijď, nebo vtrhli Filistinští do země.

28. Navrátil se tedy Saul přestana honiti Davida, a táhl proti Filistinským. Proto nazvali místo to, Skálu rozdělující.*

26) Viz níž 26, 1.
28) t. proto, že se tu rozdělila a rozešla vojska.

Kapitola 24.

David moha Saule v jeskyni zabiti, neučinil toho. 17. Saul poznav nevinnost Davidovu, učinil s ním smlouvu.

1. Vstoupil tedy David odtud, a bydlil v místech bezpečných Engaddi.

2. A když se navrátil Saul po vyhnání Filistinských, oznámili mu, řkouce: Hle, David jest na poušti Engaddi.

3. Pojav tedy Saul tři tisíce mužů, vybraných ze všeho Israele, šel hledati Davida, a mužů jeho, také i na nejpříkrejších skalách, kteréž toliko kamzíkům průchodité jsou.

4. I přišel k stájím ovcí, kteréž se mu navrhly jdoucímu: a byla tam jeskyně, do které všel Saul na potřebu*: David pak a muži jeho dále u vnitřní straně té jeskyně kryli se.

5. I řekli služebníci Davidovi k němu: Aj den, o kterémž mluvil Hospodin k tobě řka: Já dám nepřítele tvého tobě, abys učinil jemu, jak se koli líbiti bude před očima tvýma. Vstal tedy David a uřezal tiše kraj pláště Saulova.

6. Potom udeřil se v srdce své David, protože odřezal kraj pláště Saulova*.

7. I řekl mužům svým: Budiž mi milostiv Hospodin, abych nečinil té věci pánu mému pomazanému Hospodinovu, abych vztáhl ruku svou na něj, nebo pomazaný Hospodinův jest.

8. I obměkčil David muže své [těmi] řečmi, a nedopustil jim, aby povstali proti Saulovi: Saul pak vstav z jeskyně bral se cestou svou.

9. Vstal pak i David po něm: a vyšed z jeskyně, volal za Saulem, řka: Pane můj králi. I ohlédl se Saul za sebe, a sehnuv se David tváří k zemi poklonil se,

10. a řekl Saulovi: Proč po-

4) t. aby tam pospal.
6) a přišlo mu na mysl, aby jej zabil.

slouchás řečí lidských, kteříž praví: David hledá zlého proti tobě?

11. Hle dnes vidějí oči tvé, že vydal tebe Hospodin v ruku mou v jeskyni: a pomyslil jsem, abych zabil tebe: ale odpustilo tobě oko mé; nebo jsem řekl: Nevztáhnuť ruky své na pána svého, poněvadž pomazaný Hospodinův jest.

12. Nýbrž, otče můj, viz, a poznej kraj pláště svého v ruce mé: žeť když jsem řezal kraj pláště tvého, nechtěl jsem vztáhnouti ruky své na tebe. Znamenej a viz, žeť není v ruce mé zlého, ani nepravosti, aniž jsem zhřešil proti tobě: ty pak úklady činíš duši mé, abys ji odjal.

13. Sudiž Hospodin mezi mnou a tebou, a nechť pomstí mne Hospodin nad tebou: ruka pak má ať není na tebe.

14. Jakož se i říká v starém přísloví: Od bezbožných vyjde bezbožnost: ruka tedy má ať není na tebe.

15. Koho honíš, králi israelský? Koho honíš? Psa mrtvého honíš, a jednu blechu.

16. Budiž Hospodin soudce, a nechť rozsoudí mezi mnou a tebou: a nechť pohledí, a soudí při mou, a vysvobodí mne z ruky tvé.

17. Když pak dokonal David mluvě řeči takové k Saulovi, řekl Saul: Není-liž to hlas tvůj, synu můj Davide? I pozdvihl Saul hlasu svého a plakal:

18. a řekl k Davidovi: Spravedlivější jsi ty, nežli já: nebo ty odplatils mi se dobrým: já pak zlým tobě jsem se odplacoval.

19. A ty ukázal jsi dnes, co jsi mi dobrého učinil, kterak dal mne Hospodin v ruku tvou, a nezabil jsi mne.

20. Nebo, kdo nalezna nepřítele svého, propustí ho po cestě dobré*? Ale Hospodin odplatiž tobě dobrým, za to, co jsi mi dnes učinil.

21. A nyní, poněvadž vím, že jistotně kralovati budeš, a že budeš míti v ruce své království israelské*:

22. přisáhniž mi skrze Hospodina, že nevypleníš semene mého po mně, ani vyhladíš jmena mého z domu otce mého.

23. I přisáhl David Saulovi. Odšel tedy Saul do domu svého: a David a muži jeho vstoupili na bezpečnější místa.

20) t. v pokoji, beze škody, jako ty mne?

Kapitola 25.

Samuel umřel. 2. David neobdržel potravy od Nábale. 18. Abigail hněv Davidův ukrotila. 38. Nábal umřel, a David pojal manželku jeho.

1. Umřel pak Samuel, a shromáždil se všecken Israel; i plakali ho, a pochovali ho v domě jeho v Ramatha. A vstav David sstoupil na poušť Fáran.

2. Byl pak muž nějaký na poušti Maon, a statek jeho byl na Karmélu a člověk ten byl bohatý velmi: a měl tři tisíce ovec, a tisíc koz: a přihodilo se, že se střihalo stádo jeho na Karmélu.

3. Jmeno pak muže toho bylo Nábal, a jmeno manželky jeho Abigail: a byla žena ta velmi opatrná a krásná: ale muž její byl tvrdý, a velmi zlý, a zlobivý: byl pak z pokolení Kálebova.

4. Když tedy uslyšel David na poušti, žeby Nábal střihal stádo své,

5. poslal deset mládenců, a řekl jim: Vstupte na Karmél, a jděte k Nábalovi, a pozdravte ho jmenem mým pokojně.

6. A rcete: Budiž bratřím mým a tobě pokoj, i domu tvému pokoj, i všem věcem, kteréžkoli máš, budiž pokoj.

7. Slyšel jsem, že střihou pastýři tvoji, kteříž byli s námi na poušti: nikdy jsme jim obtížni nebyli, aniž se jim kdy čeho nedostávalo ze stáda, po všecken čas, v němž byli s námi na Karmélu.

21) Poznával to Saul z toho, že ho Bůh vydával v ruce Davidovy, ješto Davida podivně před Saulem zachraňoval.

8. Ptej se služebníků svých, a povědí tobě. Nyní tedy nechť naleznou služebníci tvoji milost před očima tvýma: nebo v den dobrý přišli jsme: cožkoli najde ruka tvá, dej služebníkům svým, a synu svému Davidovi.

9. A když přišli služebníci Davidovi, mluvili k Nábalovi všecka slova ta, jmenem Davidovým: a přestali mluviti.

10. Odpovídaje pak Nábal služebníkům Davidovým, řekl: Kdo jest David? A kdo jest syn Isai? Mnohotě nyní služebníků, ješto utíkají od pánů svých.

11. Vezmu tedy chleby své, a vody své, a maso z hovad, kteráž jsem zabil střižcům svým, a dám mužům, o nichž nevím, odkudž jsou?

12. Navrátili se tedy služebníci Davidovi cestou svou, a vrátivše se přišli, a oznámili jemu všecka slova, kteráž byl řekl.

13. Tehdy řekl David služebníkům svým: Připaš každý meč svůj. I připásal jedenkaždý meč svůj, a připásal také David meč svůj: a šlo za Davidem okolo čtyř set mužů: dvě stě pak pozůstali u břemen.

14. Abigail pak manželce Nábalově oznámil jeden z služebníků jejích, řka: Aj poslal David posly z pouště, aby pozdravili pána našeho: a on ukřikl je*.

15. Lidé tito dosti dobří nám byli, a ne obtížní: aniž kdy co zahynulo po všecken čas, v němž jsme obcovali s nimi na poušti:

16. místo zdi byli nám v noci i ve dne, po všecky dny, v nichžto pásli jsme u nich stáda.

17. Protož znamenej a pomysl, co máš udělati: nebo jest naplněna zlost proti muži tvému, a proti domu tvému, a on jest syn Belial, tak že žádný nemůž s ním mluviti.

18. Pospíšila tedy Abigail, a vzala dvě stě chlebů, a dvě kožené láhvice vína, a pět skopců vařených, a pět měřic pražmy, a sto svazků sušených hroznů, a dvě stě hrud sušených fíků, a vložila na osly:

19. a řekla služebníkům svým: Jděte ž napřed: hle já půjdu za vámi: muži pak svému Nábalovi toho neoznámila.

20. Když tedy vsedla na osla, a sjížděla k konci hory, David a muži jeho sstupovali vstříc jí: s nimiž i ona se potkala.

21. I řekl David: Jistě nadarmo ostříhal jsem všech věcí, kteréž tohoto byly na poušti, a nezahynulo nic ze všech věcí, kteréž jemu příslušely: a odplatil mi se zlým za dobré.

22. Toto učiň Bůh nepřátelům Davidovým, a toto přidej, jestliže zanechám ze všech věcí, kteréž k němu přináležejí, až do jitra, močícího na stěnu*.

23. Když pak uzřela Abigail Davida, pospíšila, a ssedla s osla, a padla před Davidem na tvář svou, a poklonila se až k zemi,

24. a padla k nohám jeho, a řekla: Nechť jest na mně, pane můj, tato nepravost. Prosím, nechť mluví děvka tvá v uši tvé: a slyš slova služebnice své.

25. Nechť neklade, prosím, pán můj král srdce svého na muže tohoto nepravého Nábale; nebo vedlé jmena svého* blázen jest, a bláznovství jest při něm: já pak služebnice tvá neviděla jsem služebníků tvých, pane můj, kteréž jsi poslal.

26. Nyní tedy, pane můj, živť jest Hospodin, a živať jest duše tvá, kterýž zbránil tobě, abys nepřišel k [prolití] krve, a zachoval ruku tvou tobě*: a nyní ať jsou jako Nábal nepřátelé tvoji, a ti, kteříž hledají zlého pánu mému.

27. Pročež přijmi požehnání toto, kteréž přinesla služebnice tvá tobě pánu svému: a dej služebníkům, kteříž jdou za tebou pánem mým.

28. Odejmi nepravost děvky své,

14) t. osopil se na ně, zpurně je odbyl.

22) t. ani psa nenechám na živě.
25) Nábal, po česku blázen.
26) t. čistou od krve.

neb čině učiní* Hospodin tobě pánu mému dům věrný, nebo boje Hospodinovy ty, pane můj, vedeš: zlost tedy nechť se nenalezá při tobě po všecky dny života tvého.
29. Nebo jestliže kdy povstane člověk protivě se tobě, a hledaje duše tvé, bude duše pána mého ostříhána, jako v svazku živých u Hospodina Boha tvého: duše pak nepřátel tvých točena bude, jako se točí prakem vůkol prudce.
30. Když tedy učiní Hospodin tobě pánu mému všecky věci dobré, kteréž mluvil o tobě, a ustanoví tebe vůdcem nad Israelem,
31. nebude tobě to pánu mému k urážce, a k hryzení srdce, že jsi vylil krev nevinnou, aneb sám se pomstil: a když dobře učiní Hospodin pánu mému, rozpomeneš se na děvku svou.
32. I řekl David k Abigail: Požehnaný Hospodin Bůh israelský, kterýž tebe poslal dnes v cestu mně, a požehnaná řeč tvá,
33. a požehnaná ty, kteráž jsi zdržela mne dnes, abych nešel k prolití krve, a nepomstil se rukou svou.
34. Jinak živť jest Hospodin Bůh israelský, kterýž zbránil mně, abych neučinil tobě zlého: bys byla rychle nevyšla mi v cestu, nebylby zůstal Nábalovi až do jitra ani močící na stěnu.
35. Přijal tedy David z ruky její všecky věci, kteréž byla přinesla jemu, a řekl jí: Jdi pokojně do domu svého, hle uslyšel jsem hlas tvůj, a uctil jsem tvář tvou.
36. I přišla Abigail k Nábalovi: a hle byly hody v domě jeho, jako hody královské, a srdce Nábalovo veselé: nebo byl opilý příliš: i neoznámila jemu malého neb velikého slova až do rána.
37. Na úsvitě pak, když z vína vystřízlivěl Nábal, oznámila jemu manželka jeho ty věci, i zmrtvělo srdce jeho v něm, a učiněn jest jako kámen.

28) t. jistě učiní.

38. A když pominulo deset dní, porazil Hospodin Nábale, i umřel.
39. To když uslyšel David, že umřel Nábal, řekl: Požehnaný Hospodin, kterýž soudil při pohanění mého z ruky Nábale, a služebníka svého ostříhal od zlého, a zlost Nábalovu odplatil Hospodin na hlavu jeho. Poslal tedy David, a mluvil k Abigail, že ji vezme sobě za manželku.
40. I přišli služebníci Davidovi k Abigail na Karmél a mluvili k ní, řkouce: David poslal nás k tobě, aby tebe vzal sobě za manželku.
41. Kterážto vstavši poklonila se tváří k zemi, a řekla: Aj služebnice tvá budiž za děvku, aby umývala nohy služebníkům pána svého.
42. I pospíšila, a vstala Abigail, a vsedla na osla, a pět děveček šlo s ní, následujíce jí, a jela za posly Davidovými: a učiněna jest jeho manželkou.
43. Též i Achinoam pojal David z Jezrahel: a byly obě manželky jeho.
44. Saul pak dal Michol dceru svou, manželku Davidovu, Faltiovi, synu Lais, kterýž byl z Gallim.

Kapitola 26.

Zifejští vyzradili Davida, a Saul jej honil. 5. David moha, nechtěl Saule zabiti.

1. I přišli Zifejští k Saulovi do Gabaa, řkouce: Hle David skryl se na pahrbku Hachila, kterýž jest proti poušti.
2. I vstal Saul, a táhl na poušť Zif, a s ním tři tisíce mužů vybraných z Israele, aby hledal Davida na poušti Zif.
3. I položil se Saul u Gabaa Hachila, kteréž bylo proti poušti na cestě: David pak bydlil na poušti. Vida pak, žeby přišel Saul za ním na poušť,
4. poslal vyzvědače, a vyzvěděl, že jistotně přišel tam.
5. I vstal David tajně, a přišel na místo, kdežto byl Saul: a když spatřil místo, na kterémž ležel Saul,

a Abner syn Nér, kníže vojska jeho, a Saule an spí v stanu, a ostatní lid okolo něho,

6. řekl David k Achimelechovi Hethejskému, a k Abizai synu Sarvie, bratru Joabovu, řka: Kdo sstoupí se mnou k Saulovi do ležení? I řekl Abizai: Já sstoupím s tebou.

7. Přišli tedy David a Abizai k lidu v noci, a nalezli Saule, an leží a spí v stanu, a kopí vetknuté v zemi u hlavy jeho: Abnera pak a lid ani spí vůkol něho.

8. I řekl Abizai k Davidovi: Zavřel Bůh dnes nepřítele tvého v rukou tvých, protož nyní jej probodnu kopím do země pojednou, a podruhéť nebude potřebí.

9. I řekl David k Abizai: Nezabíjej ho: nebo kdož vztáhna ruku svou na pomazaného Hospodinova, bude nevinný?

10. I řekl David: Živť jest Hospodin, že leč Hospodin porazí ho, aneb den jeho přijde, že umře, aneb vstoupě do boje zahyne:

11. milostiv buď mi Hospodin, abych nevztáhl ruky své na pomazaného Hospodinova. Ale nyní vezmi kopí, kteréž jest u hlavy jeho, a číši vodní, a odejděme.

12. Vzal tedy David kopí, a číši vodní, kteráž byla u hlavy Saulovy, a odešli: a nebyl žádný, kdo by je viděl, a zvěděl, a procitil, ale všickni spali, nebo sen Hospodinův připadl byl na ně.

13. A když přešel David naproti, a stál na vrchu hory zdaleka, a bylo velmi prostranné místo mezi nimi,

14. zvolal David na lid, a na Abnera syna Nér, řka: Což mi neodpovíš Abner? A odpovídaje Abner, řekl: Kdo jsi ty, jenž křičíš, a nepokojíš krále?

15. I řekl David k Abnerovi: Zdaliž ty nejsi muž? A kdo jiný podobný tobě v Israeli? Proč jsi tedy neostříhal pána svého krále? Nebo všel jeden z zástupu, aby zabil krále, pána tvého.

16. Není to dobře, co jsi učinil: živť jest Hospodin, že vy hodni jste smrti, protože jste neostříhali pána svého, pomazaného Hospodinova. Nyní tedy pohleď, kde jest kopí královo, a kde jest číše vodní, kteráž byla u hlavy jeho.

17. Poznal pak Saul hlas Davidův, a řekl: Není-liž toto hlas tvůj, synu můj Davide? I řekl David: Můj hlas, pane můj králi.

18. I řekl: Proč pán můj honí služebníka svého? Co jsem učinil? Aneb co zlého jest v ruce mé?

19. Protož nyní poslyš, prosím, pane můj králi, slov služebníka svého: Jestliže Hospodin vzbuzuje tebe proti mně, nechť zachutná obět*: pakli lidé zlořečení jsou před obličejem Hospodinovým: nebo mne vyhnali dnes, abych nebydlil v dědictví Hospodinovu**, řkouce: Jdi, služ bohům cizím***.

20. A nyní nebudiž vylita krev má na zemi před Hospodinem: nebo vyšel král israelský, aby hledal blechy jedné, jako se honí kuroptva na horách.

21. I řekl Saul: Zhřešil jsem: navratiž se, synu můj Davide: neb nikoli více tobě zlého neučiním, protože drahá byla duše má před očima tvýma dnes: nebo zřejmé jest, že jsem bláznivě dělal, a že jsem neznal příliš mnohých věcí.

22. A odpovídaje David, řekl: Hle, kopí královo! Nechť přijde někdo z služebníků králových a vezme je.

23. Hospodin pak odplatí jednomu každému vedlé spravedlnosti jeho a věrnosti: nebo dal tebe Hospodin dnes v ruku mou, ale nechtěl jsem vztáhnouti ruky své na pomazaného Hospodinova.

24. A jako draze vážena byla duše tvá dnes v očích mých, tak buď vážena duše má v očích Hospodinových, a on vysvobodiž mne ze vší úzkosti.

19) t. ať se Bůh smíří obětí. — **) t. v zemi israelské. — ***) t. nutíce mne hledati útočiště svého v cizině mezi modloslužebníky.

25. Řekl tedy Saul k Davidovi: Požehnaný ty, synu můj Davide! a zajisté čině činiti budeš, a moha moci budeš*. Odšel pak David cestou svou, a Saul navrátil se na místo své.

Kapitola 27.

David nevěře Saulovi, zase utekl k Achisovi. 8. Vpády činil na Amalechitské, a jiné okolní národy.

1. I řekl David v srdci svém: Konečně [přece] upadnu jednoho dne v ruce Saulovy: není-liž lépe, abych utekl, a zachován byl v zemi Filistinských, aby neměl naděje Saul, a přestal hledati mne po všech končinách israelských? Uteku tedy rukám jeho.

2. I vstal David, a odšel, on, i šest set mužů s ním, k Achisovi synu Maoch, králi Geth.

3. A bydlil David s Achisem v Geth, on i muži jeho; muž, i dům jeho; i David, i dvě ženy jeho, Achinoam jezrahelská, a Abigail žena Nábalova z Karmélu.

4. I oznámeno jest Saulovi, že utekl David do Geth, i přestal ho dále hledati.

5. Řekl pak David k Achisovi: Jestliže jsem nalezl milost před očima tvýma, nechť se mi dá místo v některém městě krajiny této, abych tam bydlil: nebo pročby měl zůstávati služebník tvůj v městě královském s tebou?

6. Dal tedy jemu Achis v ten den Siceleg: a z té příčiny Siceleg učiněno jest [městem] králů júdských, až do tohoto dne.

7. Byl pak počet dnů, v nichžto David bydlil v krajině Filistinských, čtyři měsíce*.

8. I vstoupil David, a muži jeho, a činili loupeže z Gessuri, a z Gerzi, a z Amalechitských: nebo v těchto vesnicích bydlilo se v zemi té od starodávna, až kde se jde do Sur a až do země egyptské.

9. I hubil David všecku zemi tu, nenechávaje živého muže ani ženy: a bera ovce, i voly, i osly, i velbloudy, i roucha, navracoval se, a přicházel k Achisovi.

10. Říkal pak jemu Achis: Na koho jsi vpadl dnes? Odpovídal David: Proti poledni Júda, a proti poledni Jerameel, a proti poledni Ceni*.

11. Neživil David ani muže ani ženy, aniž jich přiváděl do Geth, řka: Aby snad nežalovali na nás řkouce: Toto učinil David: a to sobě umínil [činiti] po všecky dny, v nichž bydlil v krajině Filistinských.

12. Věřil tedy Achis Davidovi, řka: Mnoho zlého učinil proti lidu svému israelskému: protož mi bude služebníkem věčným.

Kapitola 28.

Filistinští proti Israelským vytáhli. 6. Saul od Boha oslyšán jsa, obrátil se k čarodějnici.

1. Stalo se pak v ty dny, že shromáždili Filistinští vojska svá, aby se připravili k boji proti Israelovi: i řekl Achis k Davidovi: Věda nyní věz, že ty se mnou potáhneš na vojnu, i muži tvoji.

2. I řekl David k Achis: Nyní zvíš, co učiní služebník tvůj. I řekl Achis k Davidovi: A já strážným hlavy své ustanovím tebe po všecky dny.

3. Samuel pak umřel, a plakal ho veškeren Israel, a pochovali jej v Ramatha, městě jeho. A Saul vyplenil čarodějníky a hadače z země.

4. I shromáždili se Filistinští, a přišli, a položili se v Sunam: shro-

25) t. tak čině, jistě vykonáš, co učiniti obmýšlíš, a mocen jsa, ještě mocnějším budeš, i zvítěziš.

7) Dle hebr.: jeden rok a čtyři měsíce.

10) Oni tři zloupení národové pohanští bydlili skutečně na poledni země júdské, Jerameel a Ceni: ale Achis té odpovědi rozuměl tak, jakoby byl David učinil vpád na své vlastní krajany v těch stranách.

máždil pak i Saul všeho Israele, a přišel do Gelboe.

5. I viděl Saul ležení filistinské, a bál se, a uleklo se srdce jeho příliš.

6. I dotazoval se Hospodina, a neodpověděl jemu, ani skrze sen, ani skrze kněží, ani skrze proroky.

7. I řekl Saul služebníkům svým: Hledejte mi ženy mající ducha věštího, a půjdu k ní, a tázati se budu skrze ni. I řekli služebníci jeho k němu: Jestiť žena mající věštího ducha v Endor.

8. Změnil tedy oděv svůj, a oblékl se v jiná roucha, a šel sám, a dva muži s ním, a přišli k ženě té v noci, a řekl jí: Hádej mi skrze ducha věštího, a vzkřes mi, kohož povím tobě*.

9. I řekla žena k němu: Aj ty víš, co učinil Saul, a kterak vyhladil čarodějníky a hadače z země: proč tedy ukládáš o život můj, abych byla usmrcena?

10. I přisáhl jí Saul skrze Hospodina, řka: Živť jest Hospodin, že se ti nepřihodí nic zlého pro tu věc.

11. I řekla jemu žena: Kohožť mám vzkřísiti? Kterýžto řekl: Samuele mi vzkřes.

12. Když pak uzřela žena Samuele, vzkřikla hlasem velikým, a řekla k Saulovi: Proč jsi mne oklamal? Nebo ty jsi Saul.

13. I řekl jí král: Neboj se: co jsi viděla? I řekla žena k Saulovi: [Jako] Boha jsem viděla vystupujícího z země.

14. I řekl jí: Jaká jest způsoba jeho? Kterážto řekla: Muž starý vystupuje a ten jest oděný pláštěm. I porozuměl Saul, žeby [to] Samuel byl, a sklonil se tváří svou k zemi a poklonil se.

15. Řekl pak Samuel k Saulovi: Proč jsi mne nepokojil, abych byl vzkříšen? I řekl Saul: Soužen jsem náramně: nebo Filistinští bojují proti mně, a Bůh odstoupil ode mne, a vyslyšeti mne nechtěl, ani skrze proroky, ani skrze sny: protož povolal jsem tebe, abys mi oznámil, cobych měl dělati.

16. I řekl Samuel: Co se mne ptáš, poněvadž Hospodin odstoupil od tebe, a přešel k soku tvému?

17. Nebo učiní tobě Hospodin, jakož mluvil skrze mne, a odtrhne království tvé od ruky tvé, a dá je bližnímu tvému Davidovi:

18. že jsi neuposlechl hlasu Hospodinova, aniž jsi vykonal hněvu prchlivosti jeho nad Amalechem: proto což trpíš, učinil tobě Hospodin dnes.

19. A vydá Hospodin také Israele s tebou v ruce Filistinských: zejtra pak ty, i synové tvoji budete se mnou*: ale i ležení israelské vydá Hospodin v ruce Filistinských.

20. A hned padl Saul tak jak dlouhý byl na zem: nebo se byl ulekl slov Samuelových, a síly v něm nebylo, nebo byl nejedl chleba ten celý den.

21. Vešla tedy žena ta k Saulovi (nebo byl velmi předěšen), a řekla k němu: Hle uposlechla děvka tvá hlasu tvého, a položila jsem duši svou v ruku svou: a uposlechla jsem řečí tvých, kteréž jsi mluvil ke mně.

22. Nyní tedy uposlechni i ty hlasu děvky své, a položím před tebe skyvu chleba, abys pojeda posilnil se, a mohl jíti cestou svou.

---

8) Tak hluboko může člověk klesnouti, že, maje jediné v Boha důvěřovati, k pověrám útočiště béře! Saul, který právem vyplenil čarodějníky a hadače, nyní, an pro nepravosti své od Boha opuštěným se vidí, sám zase jich hledá! Zaklínání mrtvých bylo za nejstarších věků provozováno. Jestiť to důkazem o všeobecné víře v nesmrtedlnost lidské duše. Že všeliké zaklínání mrtvých a hádání bylo jen podvod, nelze pochybovati; že ale nepřítel lidského pokolení právě toho užil, aby svou moc na zemi zachoval a rozšířil, vysvítá nejen z pojištění Písma, že on falešné zázraky činí (Mtš. 24, 24. 2. k Thess. 2, 9.), nýbrž i z toho, že se mnohé hádání čarodějníků s pravdou potkalo. (Srov. 2. Mojž. 7, 11. 22.; — 8, 7.).

19) t. mezi mrtvými.

23. Kterýžto odepřel, a řekl: Nebudu jísti. I nutili ho služebníci jeho, a ta žena, až i uposlech hlasu jejich vstal s země, a sedl na lože.

24. Žena pak ta měla tele pastevní v domě, i pospíšila, a zabila je: a vzavši mouky, zadělala ji, a napekla přesnic,

25. a položila před Saule, i před služebníky jeho. Kteřížto když pojedli, vstali, a šli přes celou tu noc.

Kapitola 29.

Knížata filistinská nechtěli Davida v svém vojště míti. 6. Protož mu kázal Achis zase se vrátiti na místo jeho.

1. Shromáždila se tedy všecka vojska filistinská v Afeku: ale i Israel položil se u studnice, kteráž byla v Jezrahel.

2. I táhla knížata filistinská po stech a tisících: David pak a muži jeho byli v nejzadnějším houfě s Achisem.

3. I řekla knížata filistinská k Achisovi: K čemu jsou [zde] tito Hebrejští? I řekl Achis k knížatům filistinským: Zdaliž neznáte Davida, kterýž byl služebníkem Saule krále israelského, a jest u mne mnoho dní, neb let, a neshledal jsem na něm ničeho ode dne, jakž utekl ke mně, až do tohoto dne?

4. I rozhněvala se na něj knížata filistinská, a řekli jemu: Nechť se navrátí muž tento, a sedí na místě svém, na kterémž ustanovil jsi jej, a ať netáhne s námi do bitvy, aby nebyl učiněn protivníkem naším, když se počneme bíti: nebo kterak jináč bude moci ukojiti pána svého, než hlavami našimi?

5. Zdaliž toto není ten David, kterémuž zpívali v houfích plesajících, řkouce: Porazilť jest Saul svých tisíc, ale David svých deset tisíc?

6. Povolal tedy Achis Davida, a řekl jemu: Živť jest Hospodin, že jsi ty upřímý, a dobrý před obličejem mým: a vyjití tvé i vjití tvé se mnou jest do vojska: a neshledal jsem na tobě nic zlého, ode dne, v kterýžs přišel ke mně, až do tohoto dne; ale knížatům se nelíbíš.

7. Navrať se tedy, a jdi v pokoji, a neurážej očí knížat filistinských.

8. I řekl David k Achisovi: Co jsem pak učinil, a co jsi shledal na mně služebníku svém, ode dne, v kterýž jsem byl před obličejem tvým, až do tohoto dne, abych nešel, a nebojoval proti nepřátelům pána mého krále?

9. Odpovídaje pak Achis, řekl k Davidovi: Vím, že dobrý jsi ty před očima mýma, jako anděl Boží: ale knížata filistinská řekla: Ať nevstoupí s námi do bitvy.

10. Protož vstaň ráno ty, i služebníci pána tvého, kteříž přišli s tebou: a když v noci vstanete, a počne svítati, odejděte.

11. Vstal tedy v noci David, on i muži jeho, aby šli ráno, a navrátili se do země filistinské: Filistinští pak táhli do Jezrahel.

Kapitola 30.

David pobil Amalechitské, 20. kořisti z nich vzal, a je rozbitoval.

1. A když přišli David, a muži jeho do Siceleg dne třetího, Amalechitští byli vpád učinili z strany polední na Siceleg, a vyhubili Siceleg, a vypálili jej.

2. A byli vedli zjímané ženy z něho, od nejmenšího až do velikého: a nezabili žádného, ale s sebou vedli, a šli cestou svou.

3. Když tedy přišli David a muži jeho do města, a nalezli je ano vypáleno, a ženy jejich, i synové jejich, a dcery že zajatí zavedeni jsou,

4. pozdvihli David, i lid, kterýž byl s ním, hlasů svých, a plakali, až se jim slzí nedostávalo.

5. Nebo i dvě manželky Davidovy zavedeny byly zajaté, Achinoam jezrahelská, a Abigail manželka Nábale karmélského.

6. I zarmoutil se David velmi: nebo chtěl ho lid kamenovati, poněvadž v hořkosti byla duše jednohokaždého muže nad syny a dcerami jejich: však posilnil se David v Hospodinu Bohu svém.

7. I řekl k Abiatharovi knězi synu Achimelechovu: Přilož ke mně Efod. I přiložil Abiathar Efod k Davidovi,

8. i tázal se David Hospodina, řka: Mám-li honiti lotříky ty, a dohoním-li se jich, čili nic? I řekl jemu Hospodin: Hoň: nebo se jich bez pochyby dohoníš, a odejmeš jim loupež.

9. Odšel tedy David sám, i šest set mužů, kteříž byli s ním, a přišli až ku potoku Besor: a ustavše někteří pozůstali tu.

10. I honil je David se čtyrmi sty mužů, nebo bylo zpět zůstalo dvě stě, kteříž ustavše nemohli přejíti potoka Besor.

11. I nalezli muže egyptského na poli, a přivedli ho k Davidovi: a dali mu chleba, aby pojedl, a vody, aby se napil,

12. též kus hrudy fíků, a dva svazky hroznů suchých. Což když snědl, navrátil se duch jeho, a okřál: nebo byl nejedl chleba, ani vody pil tři dny, a tři noci.

13. Řekl tedy jemu David: Cí jsi ty? aneb odkud? a kam jdeš? Kterýžto řekl: Pacholík egyptský já jsem, služebník muže amalechitského: opustil pak mne pán můj, že jsem se roznemohl, již teď třetí den.

14. Byli jsme zajisté vpád učinili k straně polední Cerethi, a proti Jůda, a k poledni Káleb, a Siceleg zapálili jsme ohněm.

15. I řekl jemu David: Můžeš-li mne dovesti k tomu houfu? Kterýžto řekl: Přisáhni mi skrze Boha, že mne nezabiješ, a že mne nevydáš v ruce pána mého, a já povedu tebe k houfu tomu. I přisáhl mu David.

16. Kterýž když ho přivedl, hle oni byli se rozprostřeli po vší té zemi, jedouce a pijíce, a jako sváteční den slavíce, za všecku loupež, a kořisti, kteréž pobrali z země filistinské, a z země jůdské.

17. I bil je David od večera až do večera druhého dne, a nevyvázl z nich žádný, kromě čtyř set mužů mládenců, kteříž byli vsedli na velbloudy, a ujeli.

18. Odňal jim tedy David všecko, což byli pobrali Amalechitští, i dvě manželky své vysvobodil.

19. Aniž se čeho nedostávalo od malého až do velikého, ani z synů, ani z dcer, ani z loupeží, a cožkoli byli pobrali, všecko zase David nazpět přivedl.

20. A pobral jim všecka stáda, i skoty, a hnal je před sebou; i řekli: Totoť jest loupež Davidova.

21. Přišel pak David k těm dvěma stům mužů, kteříž ustavše zastavili se, aniž mohli jíti za Davidem, a byl jim kázal zůstati u potoka Besor: kteřížto vyšli v cestu Davidovi, a lidu, kterýž byl s ním. Přistoupiv pak David k lidu, pozdravil jich pokojně.

22. I mluvili všickni, což jich koli bylo zlých a nepravých mezi muži, kteříž byli šli s Davidem, řkouce: Poněvadž nešli s námi, nedáme jim nic z kořisti, kteréž jsme odjali: ale dostiť buď jednomukaždému jeho žena a děti: ježto vezmouce, nechť odejdou.

23. Řekl pak David: Ne tak učiníte, bratří moji, s tím, což nám dal Hospodin, a ostříhal nás, a dal lotříky, kteříž vytáhli proti nám, v ruce naše;

24. aniž uposlechne vás kdo v té řeči: nebo rovný díl bude tomu, kterýž vyšel k bitvě, i tomu, kterýž zůstal u břemen, a rovně se děliti budou.

25. I stalo se to od toho dne, a potom ustanoveno a uloženo to jako právo v Israeli až do tohoto dne.

26. Přišel tedy David do Siceleg, a poslal dary z loupeže starším Jůda přátelům svým, řka: Přijměte

požehnání z loupeže nepřátel Hospodinových:
27. těm, kteříž byli v Bethel, a kteříž v Ramoth ku poledni, a kteříž v Jether,
28. a kteříž v Aroer, a kteříž v Sefamoth, a kteříž v Esthamo,
29. a kteříž v Rachal, a kteříž v městech Jerameel, a kteříž v městech Ceni,
30. a kteříž v Arama, a kteříž při jezeru Asan, a kteříž v Athach,
31. a kteříž v Hebron, i jiným, kteříž byli na těch místech, na nichž se byl zdržoval David, on a muži jeho.

Kapitola 31.

Israelští od Filistinských poraženi. 4. Kdežto i Saul zahynul s syny svými.

1. Filistinští pak bojovali proti Israelovi: i utekli muži israelští před Filistinskými, a padli zbiti jsouce na hoře Gelboe.
2. I obrátili se Filistinští na Saule, i na syny jeho, a zabili Jonathu, a Abinadaba, a Melchisua syny Saulovy,
3. a všecka tíž bitvy obrátila se na Saule: i uhonili ho muži střelci, a raněn jest náramně od střelců.
4. I řekl Saul k oděnci svému: Vytrhni meč svůj a zabij mne: ať snad nepřijdou neobřezaní tito, a nezabijí mne, posmívajíce se mi. I nechtěl oděnec jeho: nebo byl strachem náramným předěšen: pochytil tedy Saul meč, a nalehl na něj.
5. Což když viděl oděnec jeho, totižto že umřel Saul, nalehl i on na meč svůj, a umřel s ním.
6. Umřel tedy Saul, i tři synové jeho, i oděnec jeho, i všickni muži jeho v ten den společně.
7. Vidouce pak synové israelští, kteříž byli za údolím, a za Jordánem, že zutíkali muži israelští, a že umřel Saul, i synové jeho, nechali měst svých, a utekli: i přišli Filistinští, a bydlili tam.
8. A když bylo druhého dne, přišli Filistinští, aby zloupili pobité: a nalezli Saule a tři syny jeho ležící na hoře Gelboe.
9. I sťali hlavu Saulovi, a svlékli s něho odění: a poslali po zemi filistinské vůkol, aby to ohlášeno bylo v chrámě modl jejich, a v lidu.
10. I složili odění jeho v chrámě Astaroth, tělo pak jeho pověsili na zdi [města] Bethsan.
11. To když uslyšeli obyvatelé Jábes Galaad, co učinili Filistinští Saulovi,
12. vstali všickni muži nejsilnější, a šli celou noc, a vzali tělo Saulovo, a těla synů jeho, se zdi Bethsan: a přišli do Jábes Galaad, a spálili je tam:
13. a vzali kosti jejich, a pochovali je v lese Jábes, a postili se sedm dní.

Druhá kniha Královská,

která také slove

Druhá Samuelova.

Kapitola 1.

Zvěstování smrti Saulovy Davidovi, 17. a pláč jeho nad ním.

1. Stalo se pak, když umřel Saul, že se David navrátil od porážky Amalechitských, a pobyl v Siceleg za dva dny.
2. V den pak třetí, ukázal se člověk přicházející z vojska Saulova, maje roucho roztržené a prachem posypanou hlavu: a když přišel k Davidovi, padl na tvář svou, a poklonil se.
3. I řekl jemu David: Odkud přicházíš? Kterýž řekl jemu: Z vojska israelského utekl jsem.
4. I řekl jemu David: Cože se stalo? Pověz mi. Kterýžto řekl: Utekl lid z bitvy, a mnozí padše z lidu zemřeli: též i Saul i Jonathas syn jeho zahynuli.
5. I řekl David mládenci, kterýž mu to oznamoval: Kterak víš, že umřel Saul, i Jonathas syn jeho?
6. I řekl mládenec, kterýž to oznamoval jemu: Náhodou přišel jsem na horu Gelboe, a Saul byl nalehl na kopí své: vozové pak a jezdci přibližovali se k němu,
7. i obrátiv se zpátkem, a vida mne, zavolal na mne. Jemužto když jsem odpověděl: Tu jsem:
8. řekl mi: Kdo jsi ty? I odpověděl jsem jemu: Já jsem Amalechitský.
9. I řekl mi: Stůj nade mnou, a zabij mne, nebo úzkosti obklíčily mne, a ještě všecka duše má ve mně jest.
10. I přistoupiv k němu zabil jsem ho: nebo jsem věděl, že nemohl živ býti po svém pádu: a vzal jsem korunu, kteráž byla na hlavě jeho, i záponu s ramene jeho, a přinesl jsem [je] k tobě pánu mému sem.
11. Uchytiv pak David roucho své roztrhl je, i všickni muži, kteříž byli s ním,
12. a kvílili, i plakali, a postili se až do večera pro Saule, a pro Jonathu syna jeho, i pro lid Hospodinův, a pro dům israelský, protože padli mečem.
13. I řekl David mládenci, kterýž mu to oznámil: Odkud jsi ty? Kterýž odpověděl: Syn člověka příchozího Amalechitského já jsem.
14. I řekl jemu David: Proč jsi se nebál vztáhnouti ruky své, abys zabil pomazaného Hospodinova?
15. A zavolav David jednoho z služebníků svých, řekl mu: Přistoupě oboř se na něj. Kterýžto udeřil ho, tak že umřel.
16. I řekl k němu David: Krev tvá na hlavu tvou: nebo ústa tvá mluvila proti tobě řkouce: Já jsem zabil pomazaného Hospodinova.
17. Naříkal pak David naříkáním tímto nad Saulem, a nad Jonathou synem jeho,
18. a přikázal, aby učili syny júdské [písni] lučišti, jakož psáno v knize spravedlivých*. I řekl: Popatřiž Israeli na ty, kteříž zemřeli na výsostech tvých zraněni.
19. Slavní, Israeli, na horách tvých zabiti jsou: kterak padli silní?
20. Neoznamujtež [toho] v Geth, aniž [toho] ohlašujte na ulicích Askalon*: aby snad neradovaly se

---

18) t. nařídil, aby se pokolení Júdovo té písni, jež od lučiště Jonathova, v ní (v. 22.) slaveného, nápis měla „lučiště“ a vložena jest do knihy písní, z paměti učili.

20) Geth a Askalon byly hlavní města Fi-

dcery Filistinských, a neveselily se dcery neobřezaných.
21. Hory Gelboe, ani rosa, ani déšť nespadej na vás, aniž tu buď rolí prvotin*: nebo tam povržen jest štít silných, štít Saulův, jakoby nebyl pomazán olejem.
22. Od krve zabitých, od tuku silných, nikdy se neobracela střela Jonathova, a meč Saulův nenavracoval se prázdný. (Deut. 32, 42.)
23. Saul a Jonathas milí, a krásní v životě svém také při smrti nejsou rozloučeni: nad orlice byli rychlejší, nad lvy silnější.
24. Dcery israelské plačte Saule, kterýž odíval vás červcem v rozkoších, kterýž dával ozdoby zlaté k okrase vaší.
25. Kterak jsou padli silní v bitvě? Jonathas na výsostech tvých zabit jest?
26. Žalost mám nad tebou, bratře můj Jonatho, krásný příliš, a milostný nad milost ženskou*. Jako matka miluje syna svého jediného, tak jsem já tebe miloval.
27. Ach kterak jsou padli silní, i zahynula odění válečná?

Kapitola 2.

David pomazán na království v Hebronu. 8. Abner ustanovil Isbosetha za krále. 12. Válka mezi vojáky Davidovými a Isbosethovými.

1. Tedy potom tázal se David Hospodina řka: Mám-li jíti do některého města jůdského? I řekl Hospodin k němu: Jdi. I řekl David: Kam mám jíti? A odpověděl jemu: Do Hebronu.
2. Šel tedy David tam, a dvě manželky jeho, Achinoam jezrahelská, a Abigail žena Nábale karmélského:
3. ale i muže, kteříž byli s ním, vedl s sebou David jednohokaždého s čeledí jeho: a zůstali v městečkách Hebronu.
4. I přišli muži Jůda, a pomazali tam Davida, aby kraloval nad domem jůdským. I oznámeno jest Davidovi, že muži Jábes Galaad pochovali Saule.
5. Poslal tedy David posly k mužům Jábes Galaad, a řekl k nim: Požehnaní vy Hospodinu, jenž jste učinili milosrdenství s pánem vaším Saulem, a pochovali jste ho.
6. A nyní odplatíť vám Hospodin milosrdenství a pravdu: ale i já odplatím vám milostí, proto že jste to učinili.
7. Posilňtež se ruce vaše, a buďte synové síly: nebo ačkoli umřel pán váš Saul, však mne pomazal dům Jůdův sobě za krále.
8. Abner pak syn Nér, kníže vojska Saulova, vzal Isbosetha syna Saulova, a odvedl ho skrze vojsko*,
9. i ustanovil ho králem nad Galaad, a nad Gessuri, a nad Jezrahel, a nad Efraimem, a nad Benjaminem, i nade vším Israelem.
10. Ve čtyřicíti letech byl Isboseth, syn Saulův, když počal kralovati nad Israelem, a dvě létě kraloval: toliko dům Jůdův přidržel se Davida.
11. A byl počet dnů, v nichž přebýval David v Hebronu, kraluje nad domem Jůda, sedm let, a šest měsíců.
12. I vytáhl Abner syn Nér, a služebníci Isbosetha syna Saulova, z ležení do Gabaon.
13. Joab pak syn Sarvie*, a služebníci Davidovi vytáhli, a potkali se s nimi u rybníka Gabaon. A když se v jedno sešli, položili se naproti sobě: tito s jedné strany rybníka, a oni s druhé.
14. I řekl Abner k Joabovi:

listinských. Soudc. 16. — Ženské oslavovaly vítězství písněmi a tancem. (1. Král. 6, 17.)
21) t. pole úrodné, na němžby se rodilo obilí k obětem.
26) t. větší byla milost má k tobě, nežli bývá milost k ženám.
8) Dle hebr.: Uvedl ho do Machanaim [města].
13) Sarvie byla sestra Davidova. (1. Kron. 2, 16.)

Nechť vstanou mládenci, a hrají* před námi. I odpověděl Joab: Nechť vstanou.

15. Vstali tedy, a vyšli v počtu, dvanácte z Benjamina, z strany Isbosetha, syna Saulova, a dvanácte z služebníků Davidových.

16. I ujavše jedenkaždý tovaryše svého za hlavu, vrazil meč v bok odporníka, a padli spolu: a nazváno jest jmeno místa toho: pole silných, v Gabaon.

17. I povstal boj dosti tvrdý v ten den: a zahnán jest Abner, a muži israelští od služebníků Davidových.

18. Byli pak tu tři synové Sarvie, Joab, a Abisai, a Asael: Asael pak byl velmi rychlý v běhu, jako jedna ze srn lesních.

19. I honil Asael Abnera: a neuhnul se na pravo ani na levo, aby přestal honiti Abnera.

20. Ohlédl se tedy Abner za sebe, a řekl: Ty li jsi Asael? Kterýž odpověděl: Jáť jsem.

21. I řekl jemu Abner: Jdi na pravo, aneb na levo, a pojmi jednoho z mládenců, a vezmi sobě kořisti jeho. Nechtěl pak Asael spustiti se ho, aby nedotíral na něho.

22. A opět řekl Abner k Asaelovi: Uchyl se, nehoň mne, abych nebyl přinucen probodnouti tebe až k zemi, a nebudu smíti pozdvihnouti tváři své k Joabovi bratru tvému.

23. Kterýž nedbal uposlechnouti, a nechtěl se uchýliti: udeřil ho tedy Abner zadním koncem kopí v lůno, a probodl ho, tak že umřel na témž místě: a všickni, kteříž šli mimo to místo, na němž byl padl Asael, a umřel, zastavovali se.

24. Když pak Joab a Abisai honili Abnera utíkajícího, slunce zapadlo: a přišli až ku pahrbku vodovodu, kterýž jest naproti údolí cestou k poušti Gabaon.

25. I shromáždili se synové Benjamin k Abnerovi: a shlukše se v jeden houf, stáli na vrchu jednoho pahrbku.

26. I zkřikl Abner na Joaba, a řekl: Zdaliž až do zahubení meč tvůj zuřiti bude? Nevíš-liž, že nebezpečné jest zoufalství? Dokudž nedíš lidu, aby přestal honiti bratří svých?

27. I řekl Joab: Živť jest Hospodin, že kdybys byl mluvil, ráno bylby odšel lid, nechaje jedenkaždý honění bratra svého.

28. Zatroubil tedy Joab v troubu, a zastavilo se všecko vojsko, aniž honili více Israele, aniž hojovali.

29. Abner pak a muži jeho šli přes pole celou tu noc: a přepravili se přes Jordán, a prošedše všecku Bethhoron přišli do ležení.

30 Joab pak navrátil se nechav Abnera, a shromáždil všecken lid: a nedostávalo se z služebníků Davidových devatenácte mužů, kromě Asaele.

31. Služebníci pak Davidovi zbili z Benjaminských, a z mužů, kteříž byli s Abnerem, tři sta šedesáte, kteříž tu zahynuli.

32. I vzali Asaele, a pochovali ho v hrobě otce jeho v Bethlémě: a šli celou tu noc Joab, a muži, kteříž byli s ním, a na úsvitě přišli do Hebronu.

Kapitola 3.

Synové Davidovi. 7. Abner odstoupil od Isbosetha k Davidovi. 27. Joab Abnera zrádně zavraždil. 31. Pláč Davidův nad ním.

1. Byl tedy dlouho boj mezi domem Saulovým, a mezi domem Davidovým: David čím dále tím více se sílil: ale dům Saulův den ode dne umenšoval se.

2. I narodili se synové Davidovi v Hebronu: a byl prvorozený jeho Amnon z Achinoam jezrahelské.

3. A po něm Cheleab z Abigail ženy Nábale karmélského: třetí pak Absolon syn Maachy dcery Tholmai krále Gessur*.

14) t. hry vojenské, ať se potýkají pro podívanou.

3) Gessur bylo malé království v Syrii.

4. Čtvrtý pak Adoniáš, syn Haggith: a pátý Safathia, syn Abital.
5. Šestý také Jethraam, z Egly ženy Davidovy. Tito zrozeni jsou Davidovi v Hebronu.
6. Když tedy byl boj mezi domem Saulovým, a mezi domem Davidovým, Abner, syn Nér, spravoval dům Saulův.
7. Měl pak byl Saul ženinu jmenem Resfu, dceru Aja. I řekl Isboseth k Abnerovi:
8. Proč jsi přišel k ženině otce mého*? Kterýžto rozhněvav se velmi pro slova Isbosethova, řekl: Zdaliž já jsem psí hlava** proti Júdovi dnes, kterýž jsem učinil milosrdenství s domem Saule otce tvého, a s bratřími i příbuznými jeho, a nevydal jsem tebe v ruce Davidovy: a ty vyhledáváš na mně, abys mne stíhal dnes pro ženu?
9. Toto učiň Bůh Abnerovi, a toto mu přidej, jestliže jakož přisáh! Hospodin Davidovi, tak neudělám s ním,
10. aby přeneseno bylo království od domu Saulova, a vyzdvižen byl trůn Davidův nad Israelem, a nad Júdou, od Dan až do Bersabé.
11. I nemohl jemu nic odpověditi, nebo se ho bál.
12. Poslal tedy Abner posly k Davidovi, jenžby místo něho řekli: Čí jest země? A aby mluvili: Učiň se mnou přátelství, a bude ruka má s tebou, a přivedu k tobě veškeren Israel.
13. Kterýž řekl: Velmi dobře: jáť učiním s tebou přátelství: ale jedné věci žádám od tebe, řka: Neuzříš tváři mé, leč prvé přivedeš Míchol dceru Saulovu: a tak přijdeš, a uzříš mne.
14. I poslal David posly k Isbosethovi, synu Saulovu, řka: Navrať mi mou manželku Míchol, kterouž jsem sobě zasnoubil ve stu obřízek filistinských.
15. Poslal tedy Isboseth, a vzal ji od muže jejího Faltiele, syna Lais.
16. I šel za ní muž její pláče, až do Bahurim: i řekl k němu Abner: Jdi, a navrať se. I navrátil se.
17. Učinil také řeč Abner k starším israelským, řka: Tak včera, jako před včerejškem hledali jste Davida, aby kraloval nad vámi.
18. Protož nyní to vykonejte; nebo Hospodin mluvil k Davidovi, řka: Skrze ruku Davida služebníka svého vysvobodím lid svůj israelský z ruky Filistinských, i všech nepřátel jeho.
19. Mluvil pak to Abner také k [pokolení] Benjamin. A odšel, aby mluvil k Davidovi v Hebronu všecko, což se líbilo Israelovi, i všemu Benjamin.
20. I přišel k Davidovi do Hebronu s dvacíti muži: a učinil David Abnerovi, a mužům jeho, kteříž přišli s ním, hody.
21. I řekl Abner k Davidovi: Vstanu, abych shromáždil k tobě pánu svému králi všecken lid israelský, a všel s tebou v smlouvu, abys kraloval nade všemi, jakož žádá duše tvá. Když tedy vyprovodil David Abnera, a on šel v pokoji,
22. hned na to přišli služebníci Davidovi i Joab po porážce lotříků s loupeží velmi velikou. Abnera pak již nebylo s Davidem v Hebronu, nebo již ho byl propustil, a byl šel v pokoji.
23. A Joab, i všecko vojsko, kteréž bylo s ním, přišli potom. Oznámeno tedy jest Joabovi od vypravujících: Přišel Abner, syn Nér, k králi, a propustil ho, a odšel v pokoji.
24. I všel Joab k králi, a řekl: Co jsi učinil? Hle přišel Abner k tobě: proč jsi ho pustil, a odšel, a pryč jest?
25. Neznáš Abnera syna Nér, že proto přišel k tobě, aby podvedl

8) Kdo vzal ženu zemřelého krále, dělal si také právo na trůn; protož ho Isboseth káral. Podobnou věc uvidíme u Absolona. — **) t. člověk ničemný a za nic ve vojně proti pokolení Júdovu a králi Davidovi?

tebe, a věděl vycházení tvé i vcházení tvé, a zvěděl všecko, co činíš?
26. Vyšed tedy Joab od Davida, poslal posly za Abnerem, a zase přivedl ho od cisterny Síra, a David o tom nevěděl.
27. A když zase přišel Abner do Hebronu, přivedl ho soukromí Joab do prostřed brány, aby mluvil jemu lstně*: i udeřil ho tam v lůno, tak že umřel, na pomstu krve Asaele bratra jeho.
28. To když uslyšel David, co se již stalo, řekl: Čist jsem já i království mé, před Hospodinem, až na věky, od krve Abnera, syna Nér,
29. a nechť přijde na hlavu Joabovu, i na všecken dům otce jeho: a nechť není prázden dům Joabův trpícího tok semene, a malomocného, a držícího vřeteno*, a padajícího od meče, a nemajícího chleba.
30. A tak Joab a Abisai bratr jeho zabili Abnera, protože byl zabil Asaele bratra jejich v Gabaon, v bitvě.
31. Řekl pak David k Joabovi, i ke všemu lidu, kterýž byl s ním: Roztrhněte roucha svá (1. Mojž. 37, 30.), a přepašte se pytli, a plačte před pochováním Abnera; král pak David šel za marami.
32. A když pochovávali Abnera v Hebronu, pozdvihl král David hlasu svého, a plakal nad hrobem Abnerovým: plakal také i veškeren lid.
33. A naříkaje král, a kvíle Abnera, řekl: Nikoli neumřel Abner, jako umírají neudatní.
34. Ruce tvé nebyly svázány, a nohy tvé nebyly poutami stíženy: ale jako padají před syny nepravosti, taks ty padl. A ještě více všecken lid plakal nad ním.
35. A když přišlo všecko množství, aby pokrm přijali s Davidem, ještě záhy přisáhl David, řka: Toto ať mi učiní Bůh, a toto ať přidá, jestliže před západem slunce okusím chleba, aneb čehokoli jiného.
36. A veškeren lid slyšel, a líbilo se jim všecko, což činil král před obličejem všeho lidu.
37. A poznal veškeren lid, i všecken Israel v ten den, že nebylo učiněno od krále, aby zabit byl Abner, syn Nér.
38. Řekl také král služebníkům svým: Nevíte liž, že kníže, a to největší, padlo dnes v Israeli?
39. Já pak ještě mdlý jsem, a teprv na krále pomazaný: muži pak tito synové Sarvie jsou mi příliš tvrdí. Odplatiž Hospodin činícímu zlé vedlé zlosti jeho.

Kapitola 4.

Isboseth zrádně zabit. 5. Rechab a Baana, kteříž ho zabili, z rozkazu Davidova zavražděni.

1. Uslyšel pak Isboseth, syn Saulův, že padl Abner v Hebronu: i zemdlely ruce jeho, a všecken Israel předěšen jest.
2. Měl pak syn Saulův dva muže knížata nad dráby, jmeno jednoho Baana, a jmeno druhého Rechab, synové Remmona berothského z synů Benjamin: nebo i Beroth počteno jest v Benjamin.
3. I utekli Berothští do Gethaim: a byli tam příchozí až do toho času.
4. Měl pak Jonathas syn Saulův syna chromého na nohy: nebo v pěti letech byl, když přišla pověst o [smrti] Saulově a Jonathově z Jezrahel. Vzavši tedy jej chůva jeho, utekla s ním: a když pospíchala utíkajíc, upadl on, a okulhavěl: a měl jmeno Mifiboseth.
5. Přišedše tedy synové Remmona berothského, Rechab a Baana, vešli v horku dne do domu Isbosethova: kterýž spal na loži svém o poledni. A vrátná domu, opálajíc pšenici, [také] usnula.
6. Vešli pak do domu tajně, berouce klasy pšeničné*, a udeřili ho

27) t. odvedl ho na stranu v bráně města, jakoby mu nějakou věc svěřiti chtěl.
29) t. slabého. Dle hebr.: chodícího o berli.

6) t. jakoby bráti měli obilí pro své vojáky.

v lůno Rechab a Baana bratr jeho, a utekli.
7. Když pak byli vešli do domu, on spal na loži svém v pokojíku, a udeřivše zabili ho: a vzavše hlavu jeho, odešli cestou pouště, celou tu noc,
8. a přinesli hlavu Isbosethovu k Davidovi do Hebronu: a řekli králi: Hle hlava Isbosetha, syna Saulova, nepřítele tvého, kterýž hledal bezživotí tvého: a dal Hospodin pánu mému králi pomstu dnes nad Saulem, i nad semenem jeho.
9. Odpovídaje pak David Rechabovi, a Baanovi bratru jeho, synům Remmona berothského, řekl jim: Živť jest Hospodin, kterýž vysvobodil život můj ze vší úzkosti,
10. když jsem toho, kterýž mi byl oznámil, a řekl: Umřel Saul: ješto se domníval, že šťastné věci zvěstuje, jal, a zabil jsem ho v Siceleg, jemužto měl jsem dáti odplatu za poselství:
11. zdaliž mnohem více nyní, když lidé bezbožní zabili muže nevinného, v domě jeho, na loži jeho, nebudu vyhledávati krve jeho z ruky vaší, a nevyhladím vás z země?
12. Rozkázal tedy David služebníkům svým, a zabili je: a zutínavše ruce i nohy jejich, pověsili je nad rybníkem v Hebronu: hlavu pak Isbosethovu vzali, a pochovali ji v hrobě Abnerově v Hebronu.

Kapitola 5.

David utvrzen na království. 7. Dobyl Sionu. 13. Pojal sobě více žen. 17. Filistinské porazil.

1. I přišla všecka pokolení israelská k Davidovi do Hebronu, řkouce: Hle my kost tvá, a tělo tvé jsme.
2. Ale i včera a před včerejškem, když byl Saul králem nad námi, ty jsi vyváděl, i zase přiváděl Israele; řekl pak Hospodin k tobě: Ty pásti budeš lid můj israelský, a ty budeš vojvoda nad Israelem.
3. Přišli také i starší israelští k králi do Hebronu, a učinil s nimi král smlouvu v Hebronu před Hospodinem: i pomazali Davida za krále nad Israelem.
4. Ve třicíti letech byl David, když kralovati počal, a kraloval čtyřiceti let.
5. V Hebronu kraloval nad Júdou sedm let, a šest měsíců: v Jerusalémě pak kraloval třiceti a tři léta nade vším Israelem, i Júdou.
6. I táhl král, i všickni muži, kteříž byli s ním, k Jerusalému, k Jebusejskému, obyvateli té země: i praveno jest Davidovi od nich: Nevejdeš sem, leč odejmeš slepé a kulhavé, řkouce: Nevejdeť sem David*.
7. A však dobyl David hradu Sionu: toť jest město Davidovo.
8. Nebo byl nložil David v ten den odplatu, kdoby porazil Jebusejského, a doteklby se domových žlabů, a odjal slepé a kulhavé, mající v nenávisti duši Davidovu. Protož praví se v přísloví: Slepí a kulhaví nevejdou do chrámu.
9. Bydlil pak David na tom hradě, a nazval jej městem Davidovým; a vystavěl je vůkol od Mello i vnitř.
10. A vcházel prospívaje a rosta, a Hospodin Bůh zástupů byl s ním:
11. poslal také Hiram král týrský posly k Davidovi, a dříví cedrové, i tesaře, a zedníky: i vystavěli dům Davidovi.
12. I poznal David, že ho potvrdil Hospodin za krále nad Israelem, a že povýšil království jeho nad lidem svým israelským.
13. Pojal tedy [sobě] David ještě [více] ženin a žen z Jerusaléma,

6) David vytáhl s 340.822 bojovníky (1. Kron. 12, 23) před město Jerusalém, a žádal, aby mu hrad Sion vydán byl: Ale obyvatelé dali potupnou odpověď: „Náš hrad je tak pevný, že by ho také slepí a kulhaví ochránili. Nevejdeš sem.“

když byl přišel z Hebronu: a narodilo se Davidovi i jiných synů a dcer:

14. a tato jsou jmena těch, kteříž se zrodili jemu v Jerusalémě: Samna, a Sobab, a Náthan, a Šalomoun,

15. a Jebahar, a Elisua, a Nefeg,

16. a Jafia, a Elisama, a Elioda, a Elifaleth.

17. I uslyšeli Filistinští, že pomazali Davida za krále nad Israelem: a vytáhli všickni, aby hledali Davida: což když uslyšel David, sstoupil na místo hrazené.

18. Filistinští pak přitáhše položili se v údolí Rafaim.

19. I tázal se David Hospodina, řka: Mám-li vstoupiti proti Filistinským? a dáš-li je v ruku mou? I odpověděl Hospodin Davidovi: Vstup, nebo vydaje dám Filistinské v ruku tvou.

20. Přitáhl tedy David do Bál Farazim: a porazil je tam, a řekl: Rozdělil Hospodin nepřátely mé přede mnou, jakož se rozdělují vody. Protož nazváno jest jmeno místa toho Bál Farazim.

21. I zanechali tu rytin svých*: kteréž pobral David, a muži jeho.

22. A opět podruhé vytáhli Filistinští, a položili se v údolí Rafaim.

23. I tázal se David Hospodina: Mám-li vstoupiti proti Filistinským, a vydáš-li je v ruce mé? Kterýžto odpověděl: Nevstupuj proti nim, ale obejdi je pozadu, a přijdeš k nim naproti hruškám.

24. A když uslyšíš šust, jakoby někdo kráčel po vrchu hrušek, tehdy vejdi v boj: nebo tehdy vyjde Hospodin před tváří tvou, aby zbil vojska Filistinských.

25. Učinil tedy David, jakož mu přikázal Hospodin, a porazil Filistinské, od Gabaa, ažbys přišel do Gézer.

21) t. modl či bůžků svých, jež David potom spáliti kázal. 1. Kron. 14, 12.

Kapitola 6.

Přenesení archy z domu Abinadabova. 6. Smrt Ozy, jenž se jí dotekl. 10. Zanechání jí v domu Obededomově, 42. a přenesení odtud na Sion.

1. Shromáždil pak opět David všecky výborné z Israele, třiceti tisíc.

2. I vstal David a odšel, i veškeren lid, kterýž byl s ním z mužů Júda, aby přivezli archu Boží, nad kteroužto vzýváno jest jmeno Hospodina zástupů, sedícího na cherubinech nad ní.

3. I vložili archu Boží na vůz nový: a vzali ji z domu Abinadabova, kterýž byl v Gabaa: Oza pak a Ahio, synové Abinadabovi, řídili ten vůz nový*.

4. A když vzali ji z domu Abinadabova, kterýž byl v Gabaa, ostříhaje archy Boží, Ahio šel před archou.

5. David pak i veškeren Israel hráli před Hospodinem, na všeliké nástroje hudební z dříví, a na citary, a loutny, a bubny, a měděné chřestačky, a cimbálky.

6. Když pak přišli k humnu Náchonovu, vztáhl Oza ruku k arše Boží, a zadržel jí: nebo nohama házeli volové, a nachýlili ji.

7. I rozhněval se prchlivostí Hospodin na Ozu, a porazil ho pro tu všetečnost: kterýž tu umřel u archy Boží.

8. Zarmoutil se pak David, proto, že zabil Hospodin Ozu, a nazváno jest jmeno místa toho, Zabití Ozy, až do tohoto dne.

9. I bál se David Hospodina v ten den, řka: Kterakž vejde ke mně archa Hospodinova?

10. I nechtěl uvezti k sobě archy Hospodinovy do města Davidova: ale uvezl ji do domu Obededoma gethejského.

11. I pobyla archa Hospodinova v domě Obededoma gethejského za

3) t. šli při něm, voly řídíce, a jich ponoukajíce.

tři měsíce: a požehnal Hospodin Obededomovi i všemu domu jeho.
12. I oznámeno jest králi Davidovi, že požehnal Hospodin Obededomovi, i všem věcem jeho, pro archu Boží. Odšel tedy David, a přinesl archu Boží z domu Obededomova do města Davidova s radostí: a bylo s Davidem sedm kůrů [k zpěvu], a telata k oběti.
13. A když poodešli ti, kteříž nesli archu Hospodinovu, na šest kroků, obětoval [pokaždé] vola a skopce,
14. a David poskakoval ze vší síly před Hospodinem. Byl pak David oblečen v Efod lněný.
15. A tak David, i veškeren dům israelský provázeli archu svědectví Hospodinova s plesáním a zvukem trouby.
16. A když vcházela archa Hospodinova do města Davidova, Míchol dcera Saulova vyhlídajíc z okna, viděla krále Davida poskakujícího, a plesajícího před Hospodinem: a pohrdala jím v srdci svém*.
17. I vnesli archu Hospodinovu, a postavili ji na místě jejím, u prostřed stánku, kterýž byl rozbil pro ni David: a obětoval David před Hospodinem oběti zápalné, i pokojné.
18. A když dokonal obětování obětí zápalných a pokojných, požehnal lidu ve jmenu Hospodina zástupů.
19. A dal všemu množství israelskému, mužům i ženám, jednomu-každému jeden pecník chleba, a pečeni hovězího masa jednu, a koláč smažený v oleji: i odšel veškeren lid, jedenkaždý do domu svého.
20. I navrátil se David, aby dal požehnání domu svému: a vyšedši Míchol, dcera Saulova, vstříc Davidovi, řekla: Jak slavný byl dnes král israelský, odkrývaje se před děvkami služebníků svých, a byl obnažen, jako kdyby se obnažil jeden z lehkomyslných.
21. I řekl David k Míchol: Před Hospodinem, kterýž mne vyvolil raději nežli otce tvého, a nežli veškeren dům jeho, a přikázal mi, abych byl vůdcem nad lidem Hospodinovým v Israeli,
22. i hráti budu, i opovrženějším se učiním, nežli jsem se učinil, a budu poníženým před očima svýma, a s děvkami, o nichž jsi mluvila, slavnějším se ukážu.
23. Protož Míchol dceři Saulově nenarodil se syn až do dne smrti její*.

16) t. jakoby se to na krále neslušelo.

23) Neplodnost byla Židům potupou a trestem Božím. David byl pro svou poníženost poctěn, a Míchol byla pro svou pýchu potrestána.

Kapitola 7.

David chtěl Bohu chrám stavěti. 4. Ale Bůh mu toho nedopustil. 18. David chválil dobrotivost Boží.

1. Stalo se pak, když seděl král v domě svém, a Hospodin dal jemu odpočinutí ze všech stran přede všemi nepřátely jeho,
2. řekl k Náthanovi proroku: Vidíš-li, že já bydlím v domě cedrovém, a archa Boží postavena jest u prostřed koží*?
3. I řekl Náthan králi: Všecko, což jest v srdci tvém, jdi a učiň: nebo Hospodin s tebou jest.
4. Stalo se pak té noci: a hle, řeč Hospodinova k Náthanovi, řkoucí:
5. Jdi, a mluv k služebníku mému Davidovi: Toto praví Hospodin: Zdaliž ty vystavíš mi dům, v kterémžbych přebýval?
6. Neboť jsem nebydlil v domě od onoho dne, jakž jsem vyvedl syny israelské z země egyptské, až do dne tohoto: ale chodil jsem v stánku a oponě.
7. Po všech místech, kudyž jsem koli chodil se všemi syny israelskými, zdaliž mluvě mluvil jsem k některému z pokolení israelských, kterémuž jsem přikázal pásti lid

2) t. stojí v pouhém stanu z koží.

svůj israelský, řka: Proč jste mi nestavěli domu cedrového?

8. A nyní toto díš služebníku mému Davidovi: Totoť praví Hospodin zástupů: Já jsem vzal tebe z pastvy, když jsi chodil za stádem, abys byl vůdcem nad lidem mým israelským:

9. a byl jsem s tebou všudy, kdekoli jsi chodil, a pobil jsem všecky nepřátely tvé před tváří tvou: a učinil jsem tobě jmeno veliké, jako jmeno velikých, kteříž jsou na zemi.

10. A položím místo lidu svému israelskému, a vštípím jej a bydliti bude na něm, a nebude více kormoucen: aniž ho budou více trápiti synové nepravosti, jako prvé,

11. ode dne, jakž jsem ustanovil soudce nad lidem svým israelským, a dám tobě odpočinutí přede všemi nepřátely tvými: a předpovídá tobě Hospodin, že dům učiní tobě Hospodin.

12. A když se vyplní dnové tvoji, a usneš s otci svými, vzbudím símě tvé po tobě, kteréž vyjde z života tvého, a utvrdím království jeho.

13. Tenť ustaví dům jmenu mému, a (já) upevním dům království jeho až na věky*.

14. Já budu jemu za otce, a on mi bude za syna; kterýž jestliže co nepravého učiní, trestati ho budu v metle mužů, a v ranách synů lidských*.

15. Milosrdenství pak svého neodejmu od něho, jako jsem odjal od Saule, kteréhož jsem zavrhl od tváři své.

16. I bude stálý dům tvůj, i království tvé až na věky před tváří tvou*, trůn tvůj bude pevný ustavičně.

17. Vedlé všech slov těchto, a podlé všeho vidění tohoto, tak mluvil Náthan k Davidovi.

18. Všel pak král David, a posadil se před Hospodinem, a řekl: Kdož jsem já, Panovníče Hospodine, a jaký jest dům můj, žes mne přivedl až sem*?

19. Ale i to se zdálo málo před obličejem tvým, Panovníče Hospodine, tak žes mluvil také o domu služebníka svého na dlouhé časy: nebo tenť jest zákon Adamův, Panovníče Hospodine.*

20. Což tedy ještě bude moci přidati David, aby mluvil k tobě? Nebo ty znáš srdce služebníka svého, Panovníče Hospodine.

21. Pro slovo své, a vedlé srdce svého učinil jsi všecky tyto věci veliké, tak žes je známé učinil služebníku svému.

22. Protož zveleben jsi, Hospodine Bože, nebo není podobného tobě, aniž jest Bůh kromě tebe, dle všeho, což jsme slyšeli ušima svýma.

23. Kterýž pak jest národ na zemi, jako lid tvůj israelský, pro nějž šel Bůh, aby jej sobě vykoupil v lid, a položil sobě jmeno, a učinil jím veliké věci a hrozné na zemi, před tváří lidu svého, jejž jsi vykoupil sobě z Egypta, [přemohl] národ i boha jeho?

24. Nebo upevnil jsi sobě lid svůj israelský v lid věčný: a ty, Hospodine Bože, učiněn jsi jim Bohem.

25. Nyní tedy, Hospodine Bože, slovo, kteréž jsi mluvil nad služebníkem svým, a nad domem jeho, utvrď je na věky: a učiň, jakž jsi mluvil,

26. aby zvelebeno bylo jmeno tvé až na věky, a aby řečeno bylo: Hospodin zástupů, jest Bůh nad Israelem. A dům služebníka tvého Davida bude upevněn před Hospodinem,

---

13) jenžto v Kristu dosavád trvá, a vždy trvati bude.

14) t. metlou lidskou, a trestáním mírným, jako otec tresce syna svého, k napravení jeho, a ne k zkažení.

16) dle hebr.: Před tváří mou.

18) t. až k takovému důstojenství?

19) t. zákon a způsob lidský, ježto lidé též o své potomstvo dbají, a na budoucí časy zachovati je hledí. Tak se tedy snižoval Bůh k Davidovi, jako člověk k člověku a jako otec k synu, pečující o jeho potomstvo.

27. nebo ty, Hospodine zástupů, Bože israelský, zjevil jsi v ucho služebníka svého, řka: Dům ustavím tobě: protož nalezl služebník tvůj srdce své, aby se modlil tobě modlitbou touto.
28. Nyní tedy, Panovníče Hospodine, ty jsi Bůh, a slova tvá budou pravdivá: neb jsi mluvil k služebníku svému dobré věci tyto.
29. Začniž tedy a požehnej domu služebníka svého, aby byl na věky před tebou: nebo ty, Hospodine Bože, mluvil jsi to, a požehnáním tvým požehnán bude dům služebníka tvého na věky.

Kapitola 8.

Vítězství Davidovo nad nepřátely jeho, a radost z toho. 15. Úředníci Davidovi.

1. Stalo se pak potom, že porazil David Filistinské, a snížil je; a vzal David uzdu daně* z ruky Filistinských.
2. Porazil také Moabské, a změřil je provazcem, srovnav je s zemí*: odměřil pak jich dva provazce, jeden k zbití, a jeden k živení: a učiněn jest Moab Davidovi služebníkem pod daní.
3. Též porazil David Adarezera syna Rohobova krále Soby*, když vytáhl [tento], aby panoval nad řekou Eufratem.
4. A zjímav David z jeho vojska tisíc a sedm set jezdců, a dvaceti tisíc pěších, zpodřezával žíly všechněm koňům u vozů*: toliko zanechal z nich sto vozů.
5. Přitáhl také lid syrský od Damašku, aby dal pomoc Adarezerovi králi Soby: i porazil David z syrských dvamecítma tisíc mužů.
6. I osadil David stráží Syrii damašskou: a učiněna jest Syrie Davidovi sloužíc pod daní: a zachoval Hospodin Davida ve všech věcech, k kterýmžkoli šel.
7. I vzal David zbraně zlaté, kteréž měli služebníci Adarezerovi, a přinesl je do Jerusaléma.
8. A z Bete, a z Beroth, měst Adarezerových nabral král David velmi mnoho mědi.
9. Uslyšel pak Thou, král Emath, že porazil David všecku moc Adarezerovu,
10. a poslal Thou Jorama syna svého k králi Davidovi, aby ho pozdravil raduje se s ním a díky činil, protože vybojoval Adarezera, a porazil ho. Nebo nepřítel byl Thou Adarezerův, a v ruce jeho byly nádoby zlaté, i nádoby stříbrné, i nádoby měděné:
11. i ty také posvětil král David Hospodinu, s stříbrem a zlatem, kteréž byl posvětil ze všech národů, kteréž byl podmanil,
12. z Syrie, a Moab, a z synů Ammon, a z Filistinských, a z Amalechitských, a z kořistí Adarezera syna Rohoba, krále Soby.
13. Učinil také sobě David jmeno, když se navracoval vzav Syrii, v údolí Solnatém, pobiv osmnácte tisíců*:
14. a postavil v Idumei strážné, a osadil ji stráží: i učiněni jsou všickni Idumejští služebníky Davidovými, a zachoval Hospodin Davida při všech věcech, kam se koli obrátil.
15. I kraloval David nade vším Israelem; činil také David soud a spravedlnost všemu lidu svému.
16. Joab pak syn Sarvie, byl nad

1) t. úzdu poplatnosti; jinak úzdu ramene, t. zemdlil je, vzav jim moc a jako úzdu z ruky, na níž nejednou lid israelský drželi, po své vůli jimi vládnouce. Jinak 1. Paral. 18, 1.
2) t. položil je na zem, a odměřil jich, jak leželi, provazcem, jeden díl k sabití a jeden k necbání na živu. To se dělo dle tehdejšího vojenského práva as tak, jako když někdy dle nynějšího práva každý 3., 5. neb 10. muž, jak na něj počet padne, zastřelen bývá.
3) Soba, jinak Nisibis, bylo město i království u paty hor arménských.
4) David, ješto dle rozkazu Hospodinova žádných jezdců u vojště svém chovati nesměl, koňstvo nepřátelské zpodřezáním žil zahubiti rozkázal. Dle hebr. čtení: zkasil všecky vozy.
13) t. Idumejských, a to skrze Abisaje vůdce vojsk svých. (1. Par. 18, 12.)

vojskem: Josafat pak syn Ahiludův byl kancléřem:
17. a Sádok syn Achitobův, a Achimelech syn Abiatharův, byli kněžími: a Sarajáš byl písařem*.
18. Banajáš pak syn Jojadův, byl nad Cerethi a Felethi: synové pak Davidovi byli knížaty*.

Kapitola 9.

Dobrodiní od Davida učiněné pozůstalým z domu Saulova.

1. I řekl David: Jest-li ještě kdo pozůstalý z domu Saulova, abych učinil s ním milosrdenství pro Jonathu?
2. I byl z domu Saulova služebník jmenem Síba: kteréhož když povolal král k sobě, řekl mu: Ty-li jsi Síba? A on odpověděl: Játť jsem služebník tvůj.
3. I řekl král: Jest-liž ještě kdo pozůstalý z domu Saulova, abych učinil s ním milosrdenství Boží? I řekl Síba králi: Ještě jest syn Jonathův, chromý na nohy.
4. I řekl: Kdež jest? A Síba řekl králi: Hle jest v domě Machir, syna Ammielova v Lodabar.
5. Poslal tedy král David, a vzal jej z domu Machiry, syna Ammielova z Lodabar.
6. Když pak přišel Mifiboseth syn Jonathy, syna Saulova k Davidovi, padl na tvář svou, a poklonil se. I řekl David: [Ty-liž jsi] Mifiboseth? Kterýžto odpověděl: Zde jsem služebník tvůj.
7. I řekl jemu David: Neboj se, nebo jistě učiním s tebou milosrdenství pro Jonathu otce tvého, a navrátím tobě všecka pole Saule otce tvého, a ty budeš jísti chléb za stolem mým vždycky.
8. Kterýžto pokloniv se jemu, řekl: I kdo jsem já služebník tvůj, že jsi se ohlédl na psa mrtvého, jakýž jsem já?
9. Povolal tedy král Síby služebníka Saulova, a řekl jemu: Všecky věci, kteréž byly Saulovy, i veškeren dům jeho, dal jsem synu pána tvého.
10. Dělej tedy jemu zemi, ty i synové tvoji: a přinášeti budeš synu pána tvého pokrmy, aby krmen byl*, ale Mifiboseth syn pána tvého bude jísti vždycky chléb za stolem mým. Měl pak Síba patnácte synů, a dvaceti služebníků.
11. I řekl Síba králi: Jakož jsi rozkázal, pane můj králi, služebníku svému, tak učiní služebník tvůj. [I řekl David:] A Mifiboseth bude jísti za stolem mým, jako jeden z synů královských.
12. Měl pak Mifiboseth syna malého, jmenem Mícha: všecka pak rodina domu Síbova sloužila Mifibosethovi.
13. Mifiboseth pak zůstával v Jerusalémě, protože vždycky z stolu královského jídal, a byl kulhavý na obě nohy.

Kapitola 10.

Válka Davidova s Ammonitskými i vítězství nad nimi.

1. Stalo se pak potom, že umřel král synů Ammon, a kraloval Hanon syn jeho po něm.
2. I řekl David: Učiním milosrdenství s Hanonem synem Naasovým, jako učinil otec jeho se mnou milosrdenství. Poslal tedy David, aby ho potěšil skrze služebníky své pro smrt otce jeho. Když pak přišli služebníci Davidovi do země Ammonitských,
3. řekla knížata ammonitská k Hanonovi pánu svému: Domníváš se, žeby pro poctivost otce tvého poslal k tobě David, kteřížby tě potěšili, a ne spíše proto, aby shlédl, a vyšpehoval město, a potom je podvrátil, poslal David služebníky své k tobě?
4. Vzal tedy Hanon služebníky

17) t. měl pod svou správou sbírání, sčítání a spisování vojska.
18) t. prvními po králi.

10) t. aby se svou čeledí měl z čeho živ býti.

Davidovy, a oholil* půl brady [každému] z nich, a zustřihoval polovic roucha jejich až do zadku, a propustil je.

5. Což když oznámeno bylo Davidovi, poslal proti nim: nebo byli muži ti velmi ohyzdně zahanbeni a rozkázal jim David: Pobuďte v Jerichu, dokudž neobrostou brady vaše, a potom navraťte se.

6. Vidouce pak Ammonitští, že křivdu učinili Davidovi, poslali a najali za mzdu Syrského Rohob, a Syrského Sobu, dvacet tisíc pěších, a od krále Maachy tisíc mužů, a od Istoba dvanácte tisíc mužů*.

7. Což když uslyšel David, poslal Joaba, se vším vojskem bojovníků.

8. Vytáhli tedy Ammonitští, a šikovali se před samou branou*: Syrští pak Soba a Rohob, a Istob, a Mácha, byli zvláště na poli.

9. Vida tedy Joab, že přihotovena jest proti němu bitva, i s předu, i s zadu, vybral [některé] ze všech výborných Israelských, a sšikoval je proti Syrským:

10. ostatní pak díl lidu dal Abisajovi bratru svému, kterýž sšikoval jej proti Ammonitským.

11. I řekl Joab: Budou-li Syrští silnější mne, přispěješ mi na pomoc: pakli Ammonitští silnější budou tebe, pomohu já tobě.

12. Budiž muž silný, a bojujme za lid náš, a za město Boha našeho; Hospodin pak učiní, co dobrého jest před obličejem jeho.

13. Všel tedy Joab i lid, kterýž byl s ním, v boj proti Syrským: kteříž hned utekli před ním.

14. Ammonitští pak vidouce, že utekli Syrští, utekli i oni před Abisajem, a vešli do města: i navrátil se Joab od Ammonitských, a přišel do Jerusaléma.

15. Vidouce tedy Syrští, žeby poraženi byli od Israele, sebrali se vespolek.

16. I poslal Adarezer, a vyvedl Syrské, kteříž bydlili za řekou, a přivedl jejich vojsko: Sobach pak, vůdce vojska Adarezerova, vedl je.

17. Což když oznámeno bylo Davidovi, sebral veškeren lid israelský, a přepravil se přes Jordán, a přitáhl k Helam: i šikovali se Syrští proti Davidovi, a bojovali proti němu.

18. I utekli Syrští před Israelem, a porazil David z Syrských sedm set vozů a čtyřiceti tisíc jezdců: a Sobacha kníže vojska ranil: kterýž hned umřel.

19. Vidouce pak všickni králové, kteříž tu byli na pomoc Adarezerovi, že jsou přemoženi od Israele, ulekli se, a utekli před Israelem padesáte a osm tisíců. I učinili pokoj s Israelem: a sloužili jim, a báli se již Syrští dáti pomoc Ammonitským.

Kapitola 11.

Cizoložství Davidovo a vražda.

1. Stalo se pak po roce, toho času, když králové vyjíždívají na vojnu, že poslal David Joaba, a služebníky své s ním, i veškeren Israel, a hubili Ammonitské, a oblehli Rabba: David pak zůstal v Jerusalémě.

2. Když se tyto věci dály, přihodilo se, že David vstal s lože svého po poledni, a procházel se po nástřeší domu královského*: i uzřel s nástřeší svého ženu, ana se myje naproti: byla pak to žena pěkná velmi.

3. Poslav tedy král, a ptal se, kterýby to byla žena. I oznámeno jest jemu, že jest to Bethsabé, dcera

4) Oholení brady je obyvatelům krajin východních největší potupou až dosavád.

6) Rohob bylo město v Assyrii, při řece Lyku. Mácha bylo království v Syrii mezi Damaškem a Sobou. Istob byla končina v pusté Arabii. Soudc. 11, 3.

8) t. hlavního města svého Rabba. 1. Par. 19, 7.

2) Obyvatelé krajin východních za poledne pospávají, odpoledne pak, když bylo horko přestalo, procházívají se na ploských střechách domů svých.

Eliamova, manželka Uriáše Hethejského*.
4. Poslav tedy posly David, vzal ji [k sobě]. Kterážto když vešla k němu, spal s ní. A hned očistěna jest od nečistoty své.
5. I počavši navrátila se do domu svého. A poslavši oznámila Davidovi, a řekla: Počala jsem.
6. Poslal pak David k Joabovi, řka: Pošli ke mně Uriáše Hethejského. I poslal Joab Uriáše k Davidovi.
7. I přišel Uriáš k Davidovi. I tázal se David, kterak a dobře-li se má Joab a lid, a kterak se vede ve vojště.
8. I řekl David Uriášovi: Jdiž do domu svého, a umej sobě nohy. I vyšel Uriáš z domu králova, a nesen jest za ním pokrm královský.
9. Spal pak Uriáš před branou domu královského s jinými služebníky pána svého, a nešel do domu svého.
10. I oznámeno jest to Davidovi, že nešel Uriáš do domu svého. I řekl David k Uriášovi: Však jsi s cesty přišel? Pročežs nešel do domu svého?
11. I řekl Uriáš k Davidovi: Archa Boží, a Israel, a Júda bydlí v staních, a pán můj Joab, i služebníci pána mého na poli zůstávají: a já mělbych vjíti do domu svého, abych jedl, a pil, a spal s manželkou svou? Skrze zdraví tvé, a skrze zdraví duše tvé, neučiním věci té.
12. Řekl tedy David k Uriášovi: Pobuď zde ještě dnes, a zejtra propustím tebe. I zůstal Uriáš v Jerusalémě v den ten i druhý:
13. i pozval ho David, aby jedl před ním a pil, a opil jej: kterýž vyšed večer, spal na loži svém s služebníky pána svého, a nešel do domu svého.
14. Tehdy když bylo ráno, napsal David list Joabovi, a poslal jej po Uriášovi,
15. napsav v listu: Postavte Uriáše v předu boje, kde jest nejsilnější bitva: a opusťte ho, aby jsa poražen zahynul.
16. Protož když Joab oblehl město, postavil Uriáše na místě, kdež věděl, že jsou muži nejsilnější.
17. I vypadše muži z města bojovali proti Joabovi, i padli [někteří] z lidu ze služebníků Davidových, a umřel také Uriáš Hethejský.
18. Poslal tedy Joab, a oznámil Davidovi všecky příhody bitvy:
19. a přikázal poslu, řka: Když vypravíš králi všecko o bitvě,
20. uzříš-li, an se hněvá, a dí: Proč jste přistoupili ke zdi, abyste tu bojovali? Zdaliž jste nevěděli, že s hůry se zdi silně střílejí?
21. Kdo zabil Abimelecha syna Jerobálova: Zdali ne žena svrhši na něj kus žernova se zdi, zabila ho v Thebes? Proč jste přistupovali ke zdi? [Tedy] díš: Také služebník tvůj Uriáš Hethejský umřel.
22. Odšel tedy posel, a přišel, a vypravoval Davidovi všecko to, což mu byl přikázal Joab.
23. I řekl posel k Davidovi: Zmocnili se nás muži ti, a vytrhli proti nám do pole: my pak učinivše útok, honili jsme je až k bráně města.
24. I stříleli střelci na služebníky tvé se zdi s hůry: i zemřeli [někteří] z služebníků královych, také i služebník tvůj Uriáš Hethejský umřel.
25. I řekl David poslu: Toto řekneš Joabovi: Nezarmucuj tebe tato věc: nebo jsou rozličné příhody boje: nyní tohoto, a nyní onoho pohlcuje meč: posilň bojovníků svých proti městu, abys zkazil je, a vzbuzuj je.
26. Uslyšela pak manželka Uriášova, že umřel Uriáš muž její, i plakala ho.
27. Když pak pominul pláč, poslal David a uvedl ji do domu svého, a vzal ji sobě za manželku,

3) Kterýž nebyl doma, ale bojoval ve vojště Davidově.

a porodila mu syna: i nelíbilo se to Hospodinu, co učinil David.

Kapitola 12.

David trestán, 13. svůj hřích poznal. 18. Dítě umřelo. 24. Šalomoun se narodil. 27. Město Rabbath od Davida dobyto.

1. Protož poslal Hospodin Náthana k Davidovi: kterýž když přišel k němu, řekl jemu: Dva muži byli v městě jednom, jeden bohatý, a druhý chudý.
2. Bohatý měl ovec i volů velmi mnoho.
3. Chudý pak nic jiného neměl, krom jednu ovci maličkou, kterouž byl koupil, a choval, a kteráž odrostla při něn a při dětech jeho tolikéž z chleba jeho jídajíc, a z číše jeho pijíc, a v lůnu jeho spávajíc: a byla jemu jako dítě milá.
4. Když pak nějaký pocestný přišel k bohatému, nechtěl tento vzíti z ovcí, a z volů svých, aby udělal hody pocestnému tomu, kterýž byl přišel k němu, i vzal ovci muže chudého, a připravil pokrmy člověku, kterýž byl přišel k němu.
5. I rozhněvav se David na člověka toho náramně, řekl k Náthanovi: Živť jest Hospodin, žeť hoden jest smrti muž, kterýž to učinil.
6. Ovci nahradí čtvernásobně, protože učinil věc tu, a že nešetřil [té ovce].
7. I řekl Náthan k Davidovi: Ty jsi ten muž. Toto praví Hospodin Bůh israelský: Já jsem pomazal tebe za krále nad Israelem, a já vytrhl jsem tebe z ruky Saulovy,
8. a dal jsem tobě dům pána tvého, a manželky pána tvého v lůno tvé, a dal jsem tobě dům israelský a júdský: a jest-li to málo, přidám ti mnohem více.
9. Proč jsi tedy potupil jmeno Hospodinovo, tak žes učinil zlé před obličejem mým? Uriáše Hethejského zabil jsi mečem, a manželku jeho vzal jsi sobě za manželku, a zabil jsi ho mečem Ammonitských.
10. A protož neodejde meč z domu tvého až na věky, protožes pohrdl mnou, a vzal jsi manželku Uriáše Hethejského, aby byla manželka tvá.
11. Protož toto praví Hospodin: Aj já vzbudím proti tobě zlé z domu tvého, a vezmu ženy tvé před očima tvýma, a dám je bližnímu tvému, a spáti bude s manželkami tvými před očima slunce tohoto*.
12. Nebo tys to učinil skrytě: já pak to učiním před obličejem všeho Israele, a před obličejem slunce.
13. I řekl David k Náthanovi: Zhřešilť jsem Hospodinu. I řekl Náthan k Davidovi: Hospodin také promíjí hřích tvůj: neumřeš.
14. Ale však poněvadž jsi dal příčinu, aby se rouhali nepřátelé Hospodinovi, pro tu věc, syn, kterýž se narodil tobě, smrtí umře.
15. I navrátil se Náthan do domu svého. Ranil také Hospodin dítě, kteréž byla porodila manželka Uriášova Davidovi, a pochybovalo se o něm.
16. I prosil David Hospodina za to dítě: a postil se David, a všed v soukromí ležel na zemi.
17. Přišli pak starší domu jeho nutíce jej, aby vstal s země: kterýžto nechtěl, aniž jedl s nimi pokrmu.
18. Přihodilo se pak dne sedmého, že umřelo nemluvňátko: i báli se služebníci Davidovi oznámiti jemu, žeby umřelo dítě. Nebo řekli: Aj když ještě živo bylo dítě, mluvili jsme jemu, a neslyšel hlasu našeho: čímž více díme-li: Umřelo dítě, trápiti se bude?
19. Když tedy David viděl, an služebníci jeho [mezi sebou] šepcí, srozuměl, že umřelo dítě: i řekl k služebníkům svým: Umřelo-li jest dítě? Kteříž odpověděli jemu: Umřelo.

11) Vlastní syn tvůj bude nástrojem, jehož vedlé spravedlnosti své užiju k pomstění zločinu tvého. (2. Král. 17, 22.)

20. Vstal tedy David s země: a umyl se, i pomazal se: a když změnil roucho své, všel do domu Hospodinova, a klaněl se: a přišel [zase] do domu svého, a žádal, aby předložili jemu chléb, a jedl.
21. Řekli pak jemu služebníci jeho: Co jsi to učinil? Pro dítě, když ještě živo bylo, postils se, a plakal: když pak dítě umřelo, vstal jsi, a jedl jsi chléb?
22. Kterýžto řekl: Pro dítě, dokudž ještě živo bylo, postil jsem se, a plakal: nebo jsem řekl: Kdo ví, jestli snad mi ho nedaruje Hospodin, a živo bude dítě?
23. Nyní pak poněvadž umřelo, proč bych se postil? Zdaliž budu moci zase je vzkřísiti? Já spíše k němu půjdu: ale ono se nenavrátí ke mně.
24. I potěšil David Bethsabé manželky své, a všed k ní, spal s ní: kteráž porodila syna, a nazvala jmeno jeho Šalomoun, a Hospodin miloval ho.
25. I poslal skrze ruku Náthana proroka a nazval jmeno jeho Jididja, t. Milý Hospodinu, protože miloval ho Hospodin.
26. Bojoval tedy Joab proti Rabbath Ammonitských, a dobýval města královského*.
27. I poslal Joab posly k Davidovi, řka: Bojoval jsem proti Rabbath. a má se vzíti město Vod.
28. Nyní tedy sebera ostatek lidu, oblehni město, a vezmi je [sám]: aby kdyby ode mne pohubeno bylo město, jmenu mému nebylo připisováno vítězství.
29. Sebral tedy David veškeren lid, a táhl proti Rabbath: a když bojoval, vzal je.
30. A vzal korunu jeho s hlavy jeho, kteráž vážila hřivnu zlata, a bylo v ní velmi drahé kamení, a vstavena jest na hlavu Davidovu. Ale i kořist města odnesl velikou velmi:
31. lid jeho přiveda pilami přetíral, a přejížděl je vozy železnými: a noži rozdělil, a prohnal je skrze pec cihelnou. Tak učinil všem městům ammonitským. I navrátil se David, i všecko vojsko do Jerusaléma.

Kapitola 13.

Amnon násilí učinil Thámar; 28. od Absolona zabit. 34. Absolon utekl.

1. Stalo se pak potom, že Absolona syna Davidova sestru velmi krásnou, jmenem Thámar*, zamiloval Amnon syn Davidův,
2. a zamiloval ji velmi, tak že pro milost k ní roznemohl se: nebo poněvadž byla panna, nesnadné mu se zdálo, aby s ní něco nepoctivého provedl.
3. Měl pak Amnon přítele, jmenem Jonadaba, synu Semmaa bratra Davidova, muže opatrného velmi.
4. Kterýž řekl k němu: Proč tak chřadneš, synu králův, den ode dne? Proč mi nepovíš? I řekl jemu Amnon: Miluji Thámar sestru bratra svého Absolona.
5. Jemuž odpověděl Jonadab: Polož se na lože své, a udělej se nemocným: a když přijde otec tvůj, aby tě navštívil, rci jemu: Nechť přijde, prosím, Thámar sestra má, aby mi dala jísti, a udělala mi krmi, abych jedl z ruky její.
6. Položil se tedy Amnon, a jako nemocným býti počal: a když přišel král, aby ho navštívil, řekl Amnon k králi: Nechť přijde, prosím, Thámar sestra má, aby udělala před očima mýma dvě krmičky, a ať pojím z ruky její.
7. Poslal tedy David k Thámar do domu, řka: Jdi do domu Amnona bratra svého, a udělej mu krmičku.

26) t. vzal díl města, kdež byla stolice královská, jenž také město Vod slouło, v. níž 27.

1) Thámar byla dcera Davidova, z Máhy, dcery krále Gessurského, splozená. Amnon syn Davidův pocházel z jiné ženy, jmenem Achinoam. 1. Par. 3, 1—9.

8. I přišla Thámar do domu Amnona bratra svého: on pak ležel: kterážto vzavši mouku smísila jí, a rozpustivši před očima jeho uvařila krmičky.
9. A vzavši, což byla uvařila, vylila a vložila před něj, ale on nechtěl jísti, i řekl Amnon: Vyžeňte všecky ode mne. A když rozkázali všechněm ven,
10. řekl Amnon k Thámar: Vnes pokrm do pokojíka, abych jedl z ruky tvé. Vzala tedy Thámar krmičky, kteréž byla udělala, a vnesla k Amnonovi bratru svému do pokojíka.
11. A když podávala jemu pokrmu, uchopil jí, a řekl: Pojď, lež se mnou, sestro má.
12. Kteráž odpověděla jemu: Nečiň mi násilí, bratře můj, nečiň, nebo to není náležité v Israeli: nečiň toho bláznovství*.
13. Nebo já nebudu moci snésti pohanění svého, a ty budeš jako jeden z nemoudrých* v Israeli: ale raději mluv k králi, a neodepřeť mne tobě.
14. Nechtěl pak přivoliti prosbám jejím, ale zmocniv se jí, učinil jí násilí, a ležel s ní.
15. A vzal ji [potom] Amnon v nenávisť velikou velmi: tak že větší byla nenávist, kterouž nenáviděl jí, nežli milost, kterouž jí byl prvé miloval. I řekl jí Amnon: Vstaň a jdi.
16. Kterážto odpověděla jemu: Větší jest toto zlé, kteréž nyní činíš proti mně, nežli kteréž jsi prvé učinil, vyháněje mne. I nechtěl jí slyšeti:
17. ale povolav služebníka, kterýž jemu přisluhoval, řekl: Vyvrz tuto ode mne ven, a zamkni dvéře po ní.
18. Kteráž oblečena byla v sukni dlouhou až pod kůtky: nebo v takovém rouše chodívaly dcery královské panny. Vyvrhl tedy ji služebník jeho ven: a zamkl dvéře po ní.
19. Kterážto posypavši popelem hlavu svou, roztrhši sukni dlouhou pod kůtky, a vloživši ruce na hlavu svou, šla obcházejíc, a křičíc.
20. Řekl pak jí Absolon bratr její: Což snad Amnon bratr tvůj ležel s tebou? Ale nyní, sestro, mlč: bratr tvůj jest: aniž trap srdce svého pro tu věc. Zůstala tedy Thámar v domě Absolona bratra svého chřadnouc.
21. Když pak uslyšel král David o těch věcech, zarmoutil se velmi, ale nechtěl zarmoutiti Amnona syna svého, neb ho miloval, že byl prvorozený jeho.
22. Absolon pak nemluvil k Amnonovi, ani zlého, ani dobrého: nebo nenáviděl Absolon Amnona, protože porušil Thámar sestru jeho.
23. I stalo se po dvou letech, že se stříhaly ovce Absolonovy v Bálhasor, jenž jest podlé Efraim: i pozval Absolon všech synů královských,
24. a přišel k králi, a řekl jemu: Hle stříhou se ovce služebníku tvému: nechť přijde, prosím, král s služebníky svými k služebníku svému*.
25. I řekl král Absolonovi: Nežádej toho, synu můj: nežádej, abychom přišli všickni, a obtěžovali tebe. A když ho nutil, a on nechtěl jíti, dobrořečil mu.
26. I řekl Absolon: Poněvadž nechceš jíti, nechť aspoň s námi jde, prosím, Amnon bratr můj. I řekl k němu král: Neníť potřebí, aby šel s tebou.
27. Přinutil tedy ho Absolon, a odpustil s ním Amnona i všecky syny královské. I učinil byl Absolon hody jako hody královské.
28. Byl pak přikázal Absolon služebníkům svým, řka: Šetřte, když bude opilý Amnon vínem, a já řeknu vám: [tedy] bijte ho, a

12) t. té nešlechetnosti.
13) t. nešlechetník.

24) Při stříhání ovec strojívaly se hody. (1. Král. 25, 8.) Při té příležitosti uložil Absolon Ammona zabiti.

zabijte: nebojte se nic: nebo já jsem, kterýž přikazuji vám: posilňtež se, a buďte muži silní.

29. Učinili tedy služebníci Absolonovi proti Amnonovi, tak jakož jim byl přikázal Absolon. A vstavše všickni synové královi vsedli jeden-každý na mezka svého, a ujeli.

30. A když oni ještě byli na cestě, přišla pověsť k Davidovi, řkouc: Pobil Absolon všecky syny královské, a nezůstal z nich ani jeden.

31. Vstal tedy král, a roztrhl roucha svá: a padl na zem, a všickni služebníci jeho, kteříž stáli při něm, roztrhli roucha svá.

32. Odpovídaje pak Jonadab syn Semmaa bratra Davidova, řekl: Nedomnívej se pán můj král, žeby všickni mládenci synové královi byli zabiti. Amnon toliko umřel, neb v ústech Absolonových byl položen, od toho dne jakž byl násilí učinil Thámar sestře jeho.

33. Nyní tedy nechť připouští toho pán můj král k srdci svému, řka: Všickni synové královští zbiti jsou: nebo Amnon toliko umřel.

34. Absolon pak utekl: a pozdvihl služebník strážný očí svých, a pohleděl, a hle lid mnohý přicházel po cestě bludné po straně hory.

35. I řekl Jonadab k králi: Hle synové královští jsou tu: tak vedlé řeči služebníka tvého se stalo.

36. A když přestal mluviti, ukázali se i synové královští: a všedše pozdvihli hlasu svého, a plakali: též také král, i všickni služebníci jeho plakali pláčem velmi velikým.

37. Absolon pak utíkaje odšel k Tholomaji*, synu Ammiudovu, králi Gessur. I plakal David syna svého po všecky dny.

38. Absolon pak, když utekl, a přišel do Gessur, byl tam tři léta.

39. I přestal král David honiti Absolona, protože se již potěšil nad zahynutím Amnona.

37) Tholmaj, král gessurský, byl po matce děd Absolonův.

Kapitola 14.

Jednání o Absolona, 21. a přijetí ho na milost od otce Davida.

1. Srozuměv pak Joab syn Sarvie, žeby srdce královo zase obráceno bylo k Absolonovi,

2. poslal do Thekua, a vzal odtud ženu moudrou, a řekl k ní: Dělej se, jakobys zármutek měla, a oblec se v roucho smutku, a nepomazuj se olejem, abys byla, jako žena již od dlouhého času zármutek mající nad mrtvým.

3. I vejdeš k králi, a budeš mluviti k němu řeči takové. Položil pak Joab slova v ústa její.

4. Když tedy vešla žena thekuitská k králi, padla před ním na zemi, a poklonila se, a řekla: Zachovej mne, králi!

5. I řekl jí král: Což za při máš? Kterážto odpověděla: Ach, žena vdova já jsem: nebo umřel muž můj.

6. A měla služebnice tvá dva syny, kteřížto svadili se spolu na poli, a nebylo žádného, kdoby jim zbrániti mohl: i udeřil jeden druhého, a zabil ho.

7. A aj povstavši všecka rodina proti služebnici tvé, praví: Vydej toho, jenž zabil bratra svého, ať ho zabijeme za život bratra jeho, kteréhož zabil, a ať zahladíme dědice: a hledí uhasiti jiskru mou, kteráž mi pozůstala, tak aby nezůstalo muži mému jmena a potomků na zemi*.

8. I řekl král k ženě: Jdi do domu svého, a jáť poručím o tobě.

9. I řekla žena thekuitská králi: Nechť jest na mne, pane můj králi, nepravost, a na dům otce mého: král pak a stolice jeho, ať jest bez viny*.

7) Staré právo pomsty krevní žádalo, aby nejbližší příbuzní zabitého nenechali jeho vražedlníka bez trestu, ale jej též zabili; za kteroužto příčinou následovalo mnohdy na jednu vraždu více jiných vražd. (Viz v. 11.)

9) t. kdyžby zůstala krev zabitého bez.

10. I řekl král: Bude-li kdo mluviti co proti tobě, přiveď ho ke mně, a nedotkneť se tebe více.
11. Kterážto řekla: Nechť se rozpomene král na Hospodina Boha svého, aby se nerozmnožili bližní krve ku pomstě, a nikoli nezabili syna mého*. Kterýžto řekl: Živť jest Hospodin, žeť nespadne [ani jeden] z vlasů syna tvého na zem.
12. I řekla žena: Nechť promluví ještě služebnice tvá k pánu svému králi slovo. I řekl: Mluv.
13. I řekla žena: Proč jsi myslil takovou věc proti lidu Božímu*? A [proč] mluvil král slovo to, aby zhřešil, a vyhnaného svého [zpět] nepřivedl?
14. Všickni mřeme, a jako vody tratíme se do země, kteréž se nenavracují: ani Bůh nechce, aby duše zahynula, nýbrž odvolává mysle, aby konečně nezahynul ten, kterýž zavržen jest.
15. Nyní tedy přišla jsem, abych mluvila ku pánu svému králi slovo toto v přítomnosti lidu. I řekla služebnice tvá: Budu mluviti k králi, zdaliby některak učinil král slovo služebnice své.
16. I vyslyšel mne král, tak žeby vysvobodil služebnici svou z ruky všech, kteřížby chtěli z dědictví Božího vyhladiti mne, i syna mého spolu.
17. Nechť tedy řekne služebnice tvá, aby bylo slovo pána mého krále jako obět. Nebo jako anděl Boží, tak jest pán můj král, že ani dobrořečením [illegible] zlořečením nepohne se: protož i Hospodin Bůh tvůj jest s tebou.
18. A odpovídaje král, řekl k ženě: Netaj přede mnou toho, nač se tebe zeptám. I řekla jemu žena: Mluv, pane můj králi.

pomsty a tybys mi učinil tu milost, aby se neděla další pomsta a krveprolití.
11) Chytře dohání stařice krále dotíravou řečí až k zapřisáhnutí se skrze Hospodina, aby pak, kdyžby mu s pravým úmyslem přišla, nemohl jí ucouvnouti.
13) t. žes chtěl pomstiti krve Amnona nad Absolonem, jejž lid Boží israelský miluje.

19. I řekl král: Zdali ruka Joabova není s tebou ve všech těchto věcech? Odpověděla žena, a řekla: Skrze spasení duše tvé, pane můj králi, není ani na levo, ani na pravo ode všeho toho, což mluvil pán můj král: nebo služebník tvůj Joab, onť mi přikázal, a onť vložil v ústa služebnice tvé všecka slova tato.
20. Abych obrátila podobenství řeči této, služebník tvůj Joab přikázal mi to: ty pak, pane můj králi, moudrý jsi, jako má moudrost anděl Boží, abys porozuměl všechněm věcem na zemi.
21. I řekl král k Joabovi: Aj ukrocen jsa učinil jsem slovo tvé: jdiž tedy a povolej zpět mládence Absolona.
22. I padna Joab na tvář svou k zemi, poklonil se, a dobrořečil králi: i řekl Joab: Dnes poznal služebník tvůj, že jsem nalezl milost před očima tvýma, pane můj králi, nebo jsi učinil řeč služebníka svého.
23. Vstal tedy Joab, a odšel do Gessur, a přivedl Absolona do Jerusaléma.
24. Řekl pak král: Nechť se navrátí do domu svého, ale tváři mé ať nevidí. Navrátil se tedy Absolon do domu svého, ale tváři krále neviděl*.
25. Nebylo pak muže tak velmi pěkného a krásného ve všem Israeli, jako Absolon: od paty nohy [jeho] až do vrchu hlavy nebylo na něm žádné skvrny.
26. A když si stříhával vlasy (jednou pak v roce stříhával je, proto, že jej obtěžovala kštice) navážil vlasů hlavy své, dvě stě lotů váhy obecné.
27. Zrodili se pak Absolonovi tři synové, a jedna dcera jmenem Thámar, krásného vzezření.
28. I byl Absolon v Jerusalémě dvě létě, a tváři krále nespatřil.
29. Poslal tedy pro Joaba, aby jej poslal k králi: kterýžto nechtěl

24) t. nesměl se králi představiti.

přijíti k němu. A když podruhé poslal, a on nechtěl přijíti k němu,
30. řekl služebníkům svým: Víte-li pole Joabovo podlé pole mého, mající žeň ječmene: jděte tedy, a zapalte je. Zapálili tedy služebníci Absolonovi obilí. I přišedše služebníci Joabovi, s roztrženými oděvy svými, řekli: Zapálili služebníci Absolonovi díl pole ohněm.
31. I vstal Joab, a přišel k Absolonovi do domu jeho, a řekl: Proč zapálili služebníci tvoji obilí mé?
32. I odpověděl Absolon Joabovi: Poslal jsem k tobě prose, abys přišel ke mně, abych poslal tebe k králi, a abys řekl jemu: I proč jsem přišel z Gessur? Lépe mi bylo tam býti: prosím tedy, ať uzřím tvář královu: pakli ale pamětliv jest na nepravost mou, nechť mne zabije.
33. Všed tedy Joab k králi, oznámil všecko jemu: i povolán jest Absolon, a všel k králi, a poklonil se na tvář až k zemi před ním: i políbil král Absolona.

Kapitola 15.

Absolon chtěje kralovati, lid po sobě obracoval. 14. David před ním utekl.

1. Potom pak způsobil sobě Absolon vozy, a jezdce a padesáte mužů, kteřížby chodili před ním.
2. A vstávaje ráno Absolon, stával u cesty při bráně, a každého muže, kterýž maje při, šel k soudu královu, volal Absolon k sobě, a říkal: Z kterého jsi ty města? Kterýž [když] odpovídaje říkal: Z jednoho pokolení israelského jsem já služebník tvůj*:
3. I odpovídal jemu Absolon: Zdajíť mi se řeči tvé dobré a spravedlivé. Ale není, kdoby tě vyslyšel, ustanoven od krále. I říkával Absolon:
4. Kdož mne ustanoví soudcem v zemi, aby ke mně šli všickni, kteříž mají při, a abych spravedlivě soudil?
5. Ano i když někdo přistupoval k němu, aby ho pozdravil, vztahoval ruku svou, a uchopě ho políbil jej.
6. A činíval to všemu Israelovi přicházejícímu k soudu, aby byl slyšán od krále, i nachyloval k sobě tak srdce mužů israelských.
7. Po čtyřicíti pak letech*, řekl Absolon k králi Davidovi: Půjdu, a naplním sliby své v Hebronu, kteréž jsem učinil Hospodinu.
8. Nebo učinil slib služebník tvůj, když byl v Gessur v Syrii, řka: Jestliže mne zase přivede Hospodin do Jerusaléma, obětovati budu Hospodinu.
9. I řekl jemu král David: Jdi v pokoji. I vstal, a odšel do Hebronu.
10. Poslal pak Absolon vyzvědače do všech pokolení israelských, řka: Hned jak uslyšíte zvuk trouby, rcete: Kraluje Absolon v Hebronu.
11. S Absolonem pak šlo dvě stě mužů z Jerusaléma pozvaných, kteříž šli upřímým srdcem, a příčiny ovšem nevěděli.
12. Povolal také Absolon Achitofele gilonského, rádce Davidova, z města jeho Gilo. A když byl obětoval oběti, stalo se spiknutí veliké, a lid zbíhal a rozmnožoval se vůkol Absolona.
13. I přišel posel k Davidovi, řka: Celým srdcem veškeren Israel obrátil se po Absolonovi.
14. I řekl David služebníkům svým, kteříž byli s ním v Jerusalémě: Vstaňte, a utecme: sic nebudem moci ujíti tváři Absolonovy: pospěšte vyjíti, aby snad

2) Absolon dráždil lid k pozdvižení proti otci svému, a chtěl přivesti na stranu svou pokolení israelská, totiž krom Júdova, všecka ostatní pokolení, jakž byla před tím od Júdy odtržená, následujíce domu Saulova. To byl zajisté zárodek pozdějšího rozdělení království israelského na dvě království, israelské totiž a júdské.

7) t. po čtyřiceti letech od počátku království israelského, a po čtyrech od navrácení Absolona.

přijda nezastihl nás, a neuvalil na nás zkázy, a nepohubil města ostrostí meče.

15. I řekli služebníci královští jemu: Všecko, cožkoli přikáže pán náš král, rádi učiníme služebníci tvoji.

16. Vyšel tedy král se vší čeledí svou pěšky: a zanechal král desíti ženin, aby hlídaly domu.

17. A vyšed král, i veškeren Israel pěšky, zastavili se daleko od domu:

18. a všickni služebníci jeho šli podlé něho, a houfové Cerethi a Felethi, i všickni Gethejští, bojovníci silní, šest set mužů, kteříž byli za ním pěšky přišli z Geth, předcházeli krále*.

19. Řekl pak král k Ethajovi gethejskému: Proč jdeš s námi? Navrať se, a bydli s králem*, nebo cizozemec jsi, a vyšel jsi z místa svého.

20. Včera jsi přišel, a dnes mělbys přinucen býti s námi vyjíti? Jáť půjdu, kam půjdu: navratiž se, a veď s sebou nazpět bratry své, a Hospodin učiní s tebou milosrdenství a pravdu, že jsi mi ukázal milost a věrnost.

21. I odpověděl Ethai králi, řka: Živť jest Hospodin, a živť jest pán můj král: že na kterémžkoli místě budeš, pane můj králi, budiž k smrti neb k životu, tuť bude i služebník tvůj.

22. I řekl David Ethajovi: Pojdiž tedy a přejdi mimo. I přešel Ethaj gethejský, a všickni muži, kteříž s ním byli, i ostatní množství.

23. A všickni plakali hlasem velikým, a všecken lid přecházel: král také přešel potok Cedron, i veškeren lid [přešel] proti cestě, kteráž vede k poušti.

24. Přišel pak i Sádok, kněz, i všickni levítové s ním, nesouce archu úmluvy Boží, i složili archu Boží: a vstoupil* Abiathar, dokudž nepřešel veškeren lid, kterýž byl vyšel z města.

25. I řekl král k Sádokovi: Nes zase archu Boží do města: jestližeť naleznu milost před očima Hospodinovýma, přivedeť mne zase, a ukážeť mi ji, i stánek svůj.

26. Pakli řekne mi: Nelíbíš mi se: aj tu jsem, nechť učiní, co dobrého jest před ním.

27. I řekl král k Sádokovi knězi: O Vidoucí*, navrať se do města v pokoji: i Achimaas syn tvůj, i Jonathas syn Abiatharův, dva synové vaši, ať jsou s vámi.

28. Hle já skryji se na rovinách pouště, dokud nepřijde řeč od vás, kterážby oznámila mi*.

29. Donesli tedy zase Sádok a Abiathar archu Boží do Jerusaléma: a zůstali tam.

30. David pak vstupoval k vrchu [hory] Olivetské vstupuje a pláče, jda bosýma nohama, a maje přikrytou hlavu*: též i veškeren lid, kterýž byl s ním, přikryvše hlavy vstupovali plačíce.

31. Oznámeno pak jest Davidovi, že i Achitofel jest v spiknutí s Absolonem, i řekl David: Prosím, Hospodine, radu Achitofelovu v bláznovství obrať.

32. A když vstoupil David na vrch hory, na kteréž měl se klaněti Hospodinu, aj potkal se s ním Chusaj Arachitský maje roztržené roucho, a hlavu plnou prsti.

33. I řekl mu David: Půjdeš-li se mnou, budeš mi břemenem:

34. pakli se do města navrátíš, a díš Absolonovi: Služebník tvůj jsem, králi: a jakož jsem byl služebníkem otce tvého, tak již budu služebníkem tvým: zrušíš radu Achitofelovu.

35. Máš pak s sebou Sádoka a Abiathara kněží: a cožkoli uslyšíš

---

18) Dle hebr.: Všickni přecházeli podlé krále, kterýž stoje zhlídal či mustroval je.
19) t. s králem novým.
24) t. k oltáři a obětoval.
27) t. ó muži Boží! ó proroku!
28) t. co se v městě děje.
30) t. na znamení smutku.

z domu králova, oznámíš Sádokovi a Abiatharovi kněžím.

36. Jsouť pak s nimi dva synové jejich Achimaas, syn Sádokův, a Jonathas, syn Abiatharův: po nichž mi vzkážete všecko, což uslyšíte.

37. Šel tedy Chusaj přítel Davidův do města, a také Absolon všel do Jerusaléma.

Kapitola 16.

Mifiboseth osočen u Davida. 5. Semej zlořečí Davidovi. 16. Chusaj přišel k Absolonovi. 20. Nešlechetnost Absolonova.

1. A když David maličko pominul vrchu hory, ukázal se Síba služebník Mifibosethův jda proti němu se dvěma osly, kteříž nesli na sobě dvě stě chlebů, a sto svazků hroznů suchých, a sto hrud fíků, a láhvici vína.

2. I řekl král Síbovi: K čemu jsou tyto věci? I odpověděl Síba: Oslové jsou domácím královským, aby jeli na nich: chléb a fíky, aby jedli služebníci tvoji: víno pak, aby se napil, jestližeby kdo zemdlel na poušti.

3. I řekl král: Kdež jest syn pána tvého? I odpověděl Síba králi: Zůstal v Jerusalémě, řka: Dnes navrátí mi dům israelský království otce mého.

4. I řekl král Síbovi: Ať jsou tvé všecky věci, kteréž byly Mifibosethovy. I řekl Síba: Prosím, ať nalezám milost před tebou, pane můj králi.

5. Přišel tedy král David až do Bahurim: a hle vycházel odtud muž z rodu domu Saulova, jmenem Semej, syn Gerův, a vycházeje šel a zlořečil,

6. a házel kamením na Davida, a na všecky služebníky krále Davida: veškeren pak lid, a všickni bojovníci, šli po pravé, i po levé straně vedlé krále.

7. Takto pak mluvil Semej, když zlořečil králi: Vyjdi, vyjdi muži krve, a muži Belial.

8. Navrátil tobě Hospodin všecku krev domu Saulova: nebo jsi se vetřel v království místo něho, a nyní dal Hospodin království v ruku Absolona syna tvého: a hle již tebe sužují zlé věci tvé, nebo muž krve jsi.

9. I řekl Abisaj, syn Sarvie, králi: I proč zlořečí tento mrtvý pes pánu mému králi? Půjdu, a setnu mu hlavu.

10. I řekl král: Co mně a vám jest*, synové Sarvie? Nechtež ho, ať zlořečí: nebo Hospodin přikázal mu, aby zlořečil Davidovi: a kdo jest, aby směl říci, proč tak učinil?

11. I řekl král k Abisaji, i ke všem služebníkům svým: Hle syn můj, kterýž pošel z života mého, hledá bezživotí mého: čím více nyní syn Jemini? Nechte ho, ať zlořečí vedlé rozkázaní Hospodinova:

12. zdaliby snad popatřil Hospodin na soužení mé, a odplatilby mi Hospodin dobrým, za zlořečení toto dnešní.

13. Šel tedy David a tovaryši jeho cestou s ním. Semej pak, na na vrchu hory po stráni, proti němu kráčel, zlořeče, a házeje kamením proti němu, a sypaje prstí.

14. Přišel tedy král, i veškeren lid s ním ustalý*, a občerstvili se tu.

15. Absolon pak a veškeren lid jeho vešli do Jerusaléma, též i Achitofel s ním.

16. Když pak přišel Chusaj arachitský přítel Davidův k Absolonovi, řekl k němu: Zdráv buď, králi, zdráv buď, králi.

17. K němuž Absolon řekl: To-liž jest milost tvá k příteli tvému? Proč jsi nešel s přítelem svým?

18. I odpověděl Chusaj Absolonovi: Nikoli! nebo toho budu, kohož vyvolil Hospodin, a veškeren tento lid, i veškeren Israel, a s tím zůstanu.

19. Ale ať i toto přidám: Komuž já budu sloužiti? Zdaliž ne synu

10) t. co vám do toho — co se vás to týká?
14) t. umdlený do Ajesim.

královu? Jakož jsem byl poslušen otce tvého, tak i tebe poslušen budu.

20. Rekl pak Absolon Achitofelovi: Vejděte v radu, co máme činiti.

21. I řekl Achitofel k Absolonovi: Vejdi k ženinám otce svého, kterýchž zanechal, aby hlídaly domu: aby, kdyžby uslyšel veškeren Israel, žes poskvrnil otce svého, posilnily se ruce jejich s tebou.

22. Rozbili tedy Absolonovi stan na nástřeší, a všel k ženinám otce svého přede vším Israelem*.

23. Rada pak Achitofelova, kterouž dával toho času, byla, jako kdyby se kdo s Bohem byl radil: tak byla všeliká rada Achitofelova, i když byl s Davidem, i když byl s Absolonem.

Kapitola 17.

Rada Achitofelova, Absolonovi daná, od Chusaj zrušena. 22. David přešel Jordán. Achitofel se oběsil. Absolon táhl proti Davidovi do pole.

1. Řekl tedy ještě Achitofel k Absolonovi: Vyberu sobě dvanácte tisíc mužů, a vstana honiti budu Davida noci této.

2. A udeře naň (nebo on jest ustalý, a zemdlené má ruce), porazím ho: a když uteče všecken lid, kterýž s ním jest, zabiji krále opuštěného.

3. A tak zase přivedu všecken lid k tobě, jako se navracuje člověk jeden: nebo jednoho muže ty hledáš: a veškeren lid bude v pokoji.

4. I líbila se ta řeč jeho Absolonovi, i všechněm starším israelským.

5. Avšak řekl Absolon: Zavolejte Chusaj arachitského, a slyšme, co i on řekne.

6. A když přišel Chusaj k Absolonovi, řekl jemu Absolon: Takovou řeč mluvil Achitofel: máme-li to učiniti, čili nic? Jakou dáváš radu?

7. I řekl Chusaj k Absolonovi: Neníť dobrá rada, kterouž dal Achitofel tenkrát.

8. A opět řekl Chusaj: Ty víš, že otec tvůj, a muži, kteříž jsou s ním, přesilní jsou, a hořké mysli, jako kdyby medvědice, když jí mladé poberou, rozlítila se v lese: ale i otec tvůj muž bojovný jest, aniž pobude s lidem*.

9. Snad nyní kryje se v jamách, aneb v některém místě, v kterémž bude chtíti: a když padne jeden kdokoli při začátku, každý, kdožbykoli o tom uslyšel, dí: Stala se porážka v lidu, kterýž postoupil po Absolonovi.

10. A každý [i ten] nejsilnější, jehožto srdce jest jako lvové, strachem oslábne: nebo ví veškeren lid israelský, že jest udatný otec tvůj, a silní všickni ti, kteříž s ním jsou.

11. Ale tato se mi zdá dobrá býti rada: Nechť se shromáždí k tobě veškeren Israel od Dan až do Bersabé, jako písek mořský bez počtu: a ty budeš u prostředku nich.

12. A udeříme naň, na kterémžbykoli místě byl nalezen: a přikryjeme jej, jako padá rosa na zemi: a nezůstavíme mužů, kteříž jsou s ním, ani jednoho.

13. Pakliby vešel do některého města, obvleče veškeren Israel to město provazy, a potáhneme je do potoka, tak aby ani kaménka z něho nebylo lze najíti*.

14. I řekl Absolon, a všickni muži israelští: Lepšíť jest rada Chusaj arachitského, nežli rada Achitofelova. Hospodinovým pak zjednáním zrušena jest rada Achitofelova užitečná, aby uvedl Hospodin na Absolona zlé.

22) Na téže střeše, s které David druhdy mrzkým okem byl na ženu Uriášovu pohlédl, poskvrnil vlastní syn dům jeho!

8) Viz níž v. 9. J.: On, jakožto bedlivý bojovník, nebude (beze vší opatrnosti) nocovati, noční odpočinutí držeti s lidem.

13) Chusaj radil tak schvalně k dobrému krále Dávida.

15. I řekl Chusaj Sádokovi a Abiatharovi kněžím: Tak a tak radil Achitofel Absolonovi, a starším israelským: ale já takto a takto jsem radil.

16. Nyní tedy pošlete rychle, a oznamte Davidovi, řkouce: Nezůstávej této noci na rovinách pouště, ale bez odtahu přejdi Jordán: aby snad nebyl sehlcen král, i všecken lid, kterýž s ním jest.

17. Jonathas pak a Achimaas stáli u studnice Rogel*: i šla tam děvečka, a pověděla jim to: a oni šli, aby donesli to poselství králi Davidovi: nebo nesměli se ukázati aneb vjíti do města.

18. Vidělo pak je jedno pachole, a oznámilo to Absolonovi: oni pak rychle odšedše vešli do domu jednoho muže v Bahurim, kterýž měl studnici v síni své, i sstoupili do ní.

19. I vzala žena přikryvadlo, a rozestřela je na vrch studnice, jakoby kroupy sušila: a tak se věc zatajila.

20. A když přišli služebníci Absolonovi do domu k ženě, řekli: Kde jest Achimaas a Jonathas? I odpověděla jim žena: Přešli spěšně, okusivše maličko vody. A ti, jenž hledali, když nic nenalezli, navrátili se do Jerusaléma.

21. A když odešli, vystoupili onino ze studnice, a šedše oznámili králi Davidovi, a řekli: Vstaňte a přepravte se rychle přes řeku: nebo takovou radu dal proti vám Achitofel.

22. Vstal tedy David i veškeren lid, kterýž byl s ním, a přepravili se přes Jordán, až se rozednilo: a nezůstal ani jeden, ještoby se byl nepřepravil přes řeku.

23. Achitofel pak vida, že se nestalo vedlé rady jeho, osedlal osla svého, a vstav odjel do domu svého, a do města svého: a zřídiv dům svůj, oběsil se, i pochován jest v hrobě otce svého*.

24. David pak přišel do Ležení*, a Absolon přepravil se přes Jordán, on i všickni muži israelští s ním.

25. Ustanovil pak Absolon Amasu místo Joaba nad vojskem: Amasa pak byl syn muže, kterýž sloul Jetra z Jezrahel, kterýž všel k Abigail dceři Naas, sestře Sarvie, kteráž byla matka Joabova.

26. I rozbil stany Israel s Absolonem v zemi Galaad.

27. A když přišel David do Ležení, Sobi, syn Naas z Rabbath synů Ammon, a Machir syn Ammihelův z Lodabar, a Berzellai Galaadský z Rogelim,

28. darovali mu ložní šaty, a koberce, a nádoby hliněné, obilí a ječmene, a mouky, a krup, a bobu, a šocovice, a smažené cizrny,

29. a medu, a másla, ovce, a tučná telata. A dali Davidovi, i lidu, kterýž s ním byl, aby jedli: nebo se domnívali, žeby lid hladem a žízní zemdlen byl na poušti.

Kapitola 18.

Porážka vojska Absolonova, 9. a smrt jeho.

1. Spatřiv tedy David lid svůj, ustanovil nad nimi tisícníky, a setníky,

2. a dal třetinu lidu pod ruku Joabovu, a třetinu pod ruku Abisaje syna Sarvie, bratra Joabova, a třetinu pod ruku Ethaje, kterýž byl z Geth, i řekl král k lidu: Potáhnu i já s vámi.

3. I odpověděl lid: Nikoli nepotáhneš: nebo buď že utečeme, nebudouť na nás velmi dbáti: buď že padne polovice z nás, nebudou toho velmi vážiti: nebo ty sám za deset tisíců počítáš se: protož lépe jest, abys byl v městě nám pro pomoc.

4. Jimžto král řekl: Což se vám za dobré vidí, to učiním. Stál tedy

17) Pramen Rogel byl na východní straně Jerusaléma. Jan 15, 7. Rogel slove tolik, co pramen zkoumání.

23) Zrádný přítel Davidův, Achitofel, pamatuje nás na zrádce Kristova.

24) t. do města Machanaim, což slove ležení.

král u brány: a vycházel lid po houfích svých, po stu, a po tisíci.
5. I přikázal král Joabovi, a Abisajovi, a Ethajovi, řka: Zachovejte mi syna Absolona. A veškeren lid slyšel, když přikazoval král všechněm knížatům o Absolonovi.
6. A tak vytáhl lid do pole proti Israelovi, a stala se bitva v lese Efraim*.
7. I pobit jest tu lid israelský od vojska Davidova, a stala se porážka veliká v ten den, dvaceti tisíců.
8. Rozšířila pak se tu bitva po vší krajině, a mnohem více lidí bylo, kteréž les pohubil, nežli těch, kteréž meč zahladil v ten den.
9. Přihodilo se pak, že potkal se Absolon s služebníky Davidovými, sedě na mezku: a když podšel s ním mezek pod dub hustý a veliký, uvázl on za hlavu v dubě: a když tak visel mezi nebem a zemí, prošel mezek, na kterémž byl seděl.
10. Viděl pak to jeden, a oznámil Joabovi, řka: Viděl jsem Absolona, an visí na dubě.
11. I řekl Joab muži, kterýž mu to oznámil: Jestliže jsi viděl, pročes ho neprobodl až do země? A já bylbych dal tobě deset lotů stříbra, a jeden rytířský pás.
12. Kterýžto odpověděl Joabovi: Bys pak odvážil v ruce mé tisíc stříbrných*, nikolibych nevztáhl ruky své na syna králova: nebo jsme slyšeli, když přikazoval král tobě, a Abisajovi, a Ethajovi, řka: Šetřte mi syna Absolona.
13. Ale i kdybych to byl udělal proti duši své směle, nikoliby to nemohlo tajno býti krále, a tybys sám proti mně stál.
14. I řekl Joab: Ne jak ty chceš, ale udeřím na něho před tebou. Vzal tedy tři kopí do ruky své, a vrazil je v srdce Absolonovo: a když ještě hýbal se věze na dubě,
15. běželo deset mládenců oděnců Joabových, a bijíce dobili jej.
16. Zatroubil pak Joab v troubu, a zastavil lid, aby nehonili utíkajícího Israele, chtěje šetřiti množství.
17. I vzali Absolona, a uvrhli ho v lese do jámy veliké, a snesli na něj hromadu kamení velmi velikou: ale veškeren Israel zutíkali do stanů svých.
18. Absolon pak byl sobě vyzdvihl, když ještě živ byl, znamení pamětné, kteréž jest v údolí královském*: nebo byl řekl: Nemámť syna, a tato bude památka jmena mého. I nazval to znamení pamětné jmenem svým, a slove Ruka Absolonova, až do tohoto dne.
19. Achimaas pak syn Sádokův řekl: Poběhnu, a zvěstuji králi, že soud učinil jemu Hospodin, z ruky nepřátel jeho.
20. K němuž Joab řekl: Nebudeš poslem dnes, ale oznámíš to jiného dne: nechci, abys to dnes zvěstoval, nebo syn králův umřel.
21. I řekl Joab k Chusi: Jdi, a zvěstuj králi, cos viděl. Poklonil se Chusi Joabovi, a běžel.
22. Opět pak Achimaas syn Sádokův řekl Joabovi: Co škodí, poběhnu-li já také za Chusi? I řekl jemu Joab: Proč chceš běžeti, synu můj: Nepřineseš dobrého poselství.
23. Kterýž odpověděl: Co pak jestliže [přec] poběhnu? I řekl jemu: Běž. Běže tedy Achimaas cestou bližší, předběhl Chusi.
24. David pak seděl mezi dvěma branama: strážný pak, kterýž byl na vrchu brány nad zdí, pozdvihna očí, uzřel člověka, an běží sám.
25. I volaje oznámil to králi. I řekl král: Jest-liť sám jediný, dobré poselství jest v ústech jeho.

6) Les Efraim ležel na východní straně Jordánu, několik hodin od Machanaim. Jmeno lesa původ béře od porážky hrdého kmene Efraimova, jenž tu od Galaadských potlučen byl. Soudc. 12, 1—4.
12) Staří neměli bitých peněz, a protož se zlato a stříbro na libry vážilo. 1. Mojž. 23, 6.
18) Údolí královské bylo blíž Jerusaléma. 1. Mojž. 14, 17.

Když pak on pospíchal a přibližoval se,
26. uzřel strážný člověka druhého běžícího, a zvolav na vrchu, řekl: Ukazuje se mi druhý člověk, an běží sám. I řekl král: I ten jest dobrý posel.
27. Řekl pak strážný: Vidím běh prvního, jako běh Achimaasa syna Sádokova. I řekl král: Dobrýtě to muž: a s dobrým poselstvím jde.
28. Volaje pak Achimaas, řekl králi: Zdráv buď, králi! A pokloniv se králi, padl před ním tváří k zemi, a řekl: Požehnaný Hospodin Bůh tvůj, kterýž sevřel lidi, kteříž pozdvihli rukou svých proti pánu mému králi.
29. I řekl král: Jest-li pokoj synu [mému] Absolonovi? I řekl Achimaas: Viděl jsem hluk veliký, ó králi, když Joab služebník tvůj, posílal mne služebníka tvého; jiného nevím.
30. Jemuž řekl král: Přejdi, a stůj tuto. A když on přešel a stál,
31. ukázal se Chusi, a přišed řekl: Dobrou novinu nesu, pane můj králi: nebo soudil pro tebe Hospodin dnes z ruky všech, kteříž povstali proti tobě.
32. Řekl pak král k Chusi: Jest-li pokoj synu [mému] Absolonovi? Jemuž odpovídaje Chusi řekl: Nechť jsou tak jako syn ten, nepřátelé pána mého krále, i všickni, kteříž povstávají proti němu ke zlému.
33. I zarmoutiv se král, vstoupil do večeřadla brány, a plakal. A jda, mluvil takto: Synu můj, Absolone, Absolone synu můj; kdož mi dá, abych já umřel za tebe, Absolone synu můj, synu můj Absolone!

Kapitola 19.

Joab domlouvá se na Davida. 10. Israelští a Judští zase přijali Davida za krále.

1. I oznámeno jest Joabovi, že král pláče a kvílí syna svého:
2. a obrátilo se to vítězství v pláč v ten den všemu lidu: nebo slyšel lid v den ten, že bylo praveno: Zármutek má král pro syna svého.
3. I uchýlil se lid v ten den, aby nevešel do města, tak jako se uchyluje lid obrácený, utíkaje z bitvy.
4. Král pak přikryl hlavu svou, a křičel hlasem velikým: Synu můj Absolone, Absolone synu můj, synu můj!
5. Tedy všed Joab k králi do domu, řekl: Zahanbil jsi dnes tváři všech služebníků svých, kteříž vysvobodili život tvůj, a život synů tvých, i dcer tvých, i život žen tvých, i život ženin tvých.
6. Miluješ ty, kteříž tebe nenávidí, a v nenávisti máš ty, kteříž tebe milují: a ukázal jsi dnes, že nedbáš na vůdce své, a na služebníky své: a v pravdě jsem poznal nyní, že kdyby jen Absolon živ byl, a my všickni byli pobiti, tedy by se tobě líbilo.
7. Nyní tedy vstaň, a jdi, a mluvě dosti učiň služebníkům svým: nebo přisahám tobě skrze Hospodina, jestliže nevyjdeš, žeť nezůstane s tebou ani jeden této noci: a toť bude tobě horší, nežli všecky zlé věci, kteréž na tebe přišly od mladosti tvé až dosavád.
8. Vstal tedy král, a posadil se v bráně*, a povědíno bylo všemu lidu, že král sedí v bráně: i přišlo všecko množství před krále: Israel pak zutíkal do stanů svých.
9. Veškeren také lid hádal se ve všech pokoleních israelských, řka: Král vysvobodil nás z ruky nepřátel našich, a on vysvobodil nás z ruky Filistinských: a nyní utekl z země pro Absolona.
10. Absolon pak, kteréhož jsme pomazali [za krále] nad sebou, zahynul v boji: dokudž mlčíte, a nepřivodíte zase krále?
11. Král pak David poslal k Sádokovi, a Abiatharovi kněžím,

8) V bráně bylo u Židů místo, kdež se soudilo a sněmovalo, a kde se král lidu ukazoval.

řka: Mluvte k starším jůdským, řkouce: Proč chcete býti poslední v uvedení zase krále do domu jeho? (Nebo řeč všeho Israele došla krále v domě jeho.)

12. Bratří moji, vy, kost má, i tělo mé vy*, proč máte býti poslední v uvedení nazpět krále?

13. A Amasovi rcete: Zdaliž ty nejsi kost má a tělo mé*? Toto ať mi učiní Bůh, a toto přidá, jestliže nebudeš vůdcem vojska přede mnou po všecken čas místo Joaba.

14. I naklonil srdce všech mužů jůdských, jako muže jednoho: a poslali k králi, řkouce: Navratiž se ty, i všickni služebníci tvoji.

15. I navrátil se král, a přišel až k Jordánu, a veškeren lid jůdský přišel až do Galgala, aby vyšel vstříc králi, a převedl jej přes Jordán.

16. Pospíšil pak Semej syn Gery syna Jemini z Bahurim, a vyšel s muži jůdskými vstříc králi Davidovi

17. s tisíci muži z Benjamin, a Síba služebník z domu Saulova, a patnácte synů jeho, a dvaceti služebníků bylo s ním: a vkročivše do Jordánu, před králem

18. přešli brody, aby převedli čeleď královskou, a učinili [všecko] vedlé rozkázaní jeho: Semej pak syn Gery padna před králem, když již přešel Jordán,

19. řekl k němu: Nepočítej mi, pane můj, nepravosti, aniž pamatuj na to, co neprávě učinil služebník tvůj toho dne, když jsi vyšel, pane můj králi, z Jerusaléma, aniž toho skládej, králi, v srdci svém.

20. Neb já služebník tvůj poznávám hřích svůj: a protož dnes první přišel jsem ze vší čeledi Josefovy, a vyšel jsem vstříc pánu svému králi.

21. Odpovídaje pak Abisaj syn Sarvie, řekl: A což nebude zabit Semej proto, že zlořečil pomazanému Hospodinovu?

22. I řekl David: Co mně, a vám synové Sarvie? Proč se mi dnes děláte satanem? Tedy-liž dnes zabit bude muž v Israeli? Zdaliž nevím, že já dnes učiněn jsem králem nad Israelem?

23. I řekl král Semejovi: Neumřeš. I přisáhl mu [na to].

24. Mifiboseth také, syn Saulův, sstoupil vstříc králi, neumyv noh, a neoholiv brady: a šatů svých nevypral* od toho dne, jakž byl odšel král, až do dne navrácení jeho v pokoji.

25. A když v Jerusalémě potkal se s králem, řekl jemu král: Proč jsi nešel se mnou, Mifibosethe?

26. A odpovídaje řekl: Pane můj králi, služebník můj pohrdl mnou: i řekl jsem jemu já služebník tvůj, aby osedlal mi osla, abych vsedna odjel s králem: nebo kulhavý jsem služebník tvůj.

27. Nadto i obžaloval mne služebníka tvého u tebe pána mého krále: ale ty, pane můj králi, jsi jako anděl Boží, učiň, což se tobě líbí.

28. Nebo dům otce mého nebyl než smrtí vinen pánu mému králi: ty jsi pak zasadil mne služebníka svého mezi hodovníky stolu svého: a protož z čeho mám spravedlivě naříkati? Aneb oč mohu více volati k králi?

29. Řekl tedy jemu král: Co více mluvíš? Pevnéť jest, což jsem mluvil: ty a Síba rozdělte se o statky.

30. I odpověděl Mifiboseth králi: Třebas nechť všecko vezme, když se jen navrátil pán můj král pokojně do domu svého.

31. Berzellaj také Galaadský vyšed z Rogelim, převedl krále přes Jordán, také hotov jsa zprovoditi ho za řeku.

32. Byl pak Berzellaj Galaadský velmi starý, totiž, v osmdesáti letech, a on opatřoval krále stravou,

12) t. z jednoho a téhož pokolení, a tudy z jednoho otce Jůdy, vy i já.
13) t. příbuzný můj, výš 17, 25.
24) to všecko na znamení smutku.

když obýval v Ležení; nebo byl muž bohatý velmi.
33. Řekl tedy král Berzellajovi: Pojď se mnou, abys odpočíval bezpečně se mnou v Jerusalémě.
34. I řekl Berzellaj králi: Kolikž jest dní let živobytí mého, abych šel s králem do Jerusaléma?
35. V osmdesáti letech jsem dnes: zdaliž čerství jsou smyslové moji, abych rozeznati mohl, co sladkého jest, a co hořkého? Aneb může-li se kochati služebník tvůj v pokrmu a nápoji? Aneb zdaliž mohu více poslouchati hlasu zpěváků a zpěvakyň? Pročby služebník tvůj byl k obtížení pánu svému králi?
36. Maličko [ještě] půjdu já služebník tvůj od Jordánu s tebou: nepotřebujiť té odplaty,
37. ale prosím, nechť se [zase] vrátím já služebník tvůj, a umru v městě svém, a ať pochován jsem podlé hrobu otce svého, i matky své. Jest pak tu služebník tvůj Chamaam, on nechť jde s tebou, pane můj králi, a učiň jemu, cožkoli se ti dobrého vidí.
38. Řekl tedy jemu král: Nechť jde se mnou Chamaam, a já učiním jemu, cokoli se tobě líbiti bude, a čehožkoli požádáš ode mne, obdržíš.
39. A když přešel veškeren lid, i král přes Jordán, políbil král Berzellaje, a požehnal ho: a on se navrátil na místo své.
40. A tak bral se král do Galgala, a Chamaam s ním. Veškeren pak lid júdský byl převedl krále, a z lidu israelského toliko polovice přítomna byla.
41. Protož všickni muži israelští sebravše se k králi, řekli jemu: Proč jsou tě ukradli* bratří naši muži Júda, a převedli krále a čeleď jeho přes Jordán, i všecky muže Davidovy s ním?
42. I odpověděli všickni muži júdští k mužům israelským: Protože bližší jest nám král: proč se hněváte o to? Zdaliž jsme něco jedli od krále, aneb dary nám jsou dány?
43. I odpověděli muži israelští mužům júdským, a řekli: Desíti díly my jsme větší u krále*, a protož více přileží k nám král David, nežli k vám: proč jste nám křivdu udělali, a není nám oznámeno prvnějším, abychom zase přivedli krále svého? Tvrději pak odpovídali muži júdští nežli muži israelští.

Kapitola 20.

Odtržení lidu israelského od Davida skrze Sébu. 3. Smrt Amasova, 22. a Sébova. 23. Úředníci Davidovi.

1. Přihodilo se také, že tu byl nějaký muž Belial, jmenem Séba, syn Bochri, muž Jemini: a ten zatroubil v troubu, a řekl: Nemámeť my dílu v Davidovi, ani dědictví v synu Isai: navrať se do stanů svých, Israeli.
2. I odstoupil veškeren Israel od Davida, a následoval Séby syna Bochri: muži pak Júda přidrželi se krále svého, od Jordánu až do Jerusaléma.
3. A když přišel král do domu svého do Jerusaléma, vzal deset ženin, kterýchž byl zanechal, aby hlídaly domu, a dal je pod stráž*, dávaje jim potravu: a nevšel k nim, ale byly zavřené až do dne smrti své ve vdovství živy jsouce.
4. Řekl pak král Amasovi: Svolej mi všecky muže júdské do třetího dne, a ty buď také přítomen.
5. Odšel tedy Amasa, aby svolal Júdu, ale prodlil mimo určitý čas, kterýž mu byl uložil král.
6. Tedy řekl David k Abisajovi: Nyní více trápiti nás bude Séba syn Bochri, nežli Absolon: protož vezmi služebníky pána svého, a

31) t. tajně, kradí tě zase povolali a přivedli, neučinivše toho s naší radou a z společného svolení.

43) t. my se spravedlivě domlouváme, nebo desetkrát větší právo máme k králi, jsouce desatero pokolení, nežli vy, ješto jste dvoje toliko, Júda a Benjamin.

3) t. aby ostříhány byly v nějakém zvláštním domě. Příčinu toho viz výš 16, 22.

hoň jej, aby snad nenalezl měst hrazených, a ušelby nám.
7. Vyšli tedy s ním muži Joabovi, Cerethi také a Felethi: i všickni silní vytáhli z Jerusaléma, aby honili Sébu syna Bochri.
8. A když oni byli u kamene velikého, kterýž jest v Gabaon, přišed Amasa, potkal se s nimi. Joab pak oblečen byl v sukni úzkou, dle míry těla svého, a na svrchu měl připásaný meč, visící až na ledví v pošvě, kterýž tak udělán byl, že lehkým hnutím vycházeti mohl a biti.
9. Řekl tedy Joab k Amasovi: Zdráv buď, můj bratře. A ujal pravou rukou Amasu za bradu jako líbaje ho.
10. Amasa pak nepozoroval meče, jejž měl Joab, kterýž udeřil ho v bok, a vykydl střeva jeho na zem, aniž druhé rány přiložil, a umřel*. I honili Joab a Abisaj bratr jeho Sébu syna Bochri.
11. Mezi tím někteří muži, z tovaryšů Joabových, když stáli podlé mrtvého těla Amasova, řekli: Hle ten, ješto chtěl býti místo Joaba tovaryšem Davidovým.
12. Amasa pak ležel ve krvi zkálený, prostřed cesty. Viděl to jeden muž, že se zastavuje veškeren lid, aby pohleděl naň, i odvlékl Amasu s cesty na pole, a přikryl jej rouchem, aby se nezastavovali pro něho, kteříž šli tudy.
13. Když tedy byl odvlečen s cesty, šel jedenkaždý za Joabem, aby honili Sébu syna Bochri.
14. On pak byl prošel všecka pokolení israelská až do Abela a Bethmaacha: i všickni muži vybraní shromáždili se k němu.
15. Přišli tedy a oblehli ho v Abela, a v Bethmaacha, a obklíčili město náspem, a oblehli je: všecken pak zástup, kterýž byl s Joabem, usiloval zkaziti zdi.
16. I zvolala žena moudrá z města: Slyšte, slyšte, rcete Joabovi: Přistup sem, a budu s tebou mluviti.
17. Kterýž když přistoupil k ní, řekla jemu: Ty-li jsi Joab? A on odpověděl: Já. Jemuž takto mluvila: Poslyš řeči služebnice své. Kterýž odpověděl: Slyším.
18. A ona zase pravila: Říkali v starém přísloví: Kdo se ptají, nechť se ptají v Abela: a tak dobře pochodili.
19. Nejsem-li já, kteráž odpovídám pravdu v Israeli, a ty hledáš zkaziti město, a vyvrátiti matku v Israeli? Proč svrhuješ dědictví Hospodinovo?
20. A odpovídaje Joab, řekl: Odstup, odstup to ode mne: nesvrhujiť, ani bořím.
21. Není tak, ale člověk s hory Efraim Séba, syn Bochri příjmím, pozdvihl ruky své proti králi Davidovi: vydejte ho samého, a odtrhnem od města. I řekla žena k Joabovi: Hle hlava jeho vyvržena bude tobě přes zeď.
22. Šla tedy ke všemu lidu, a mluvila jim moudře: kteřížto stavše hlavu Séby syna Bochri vyhodili ji Joabovi. A on zatroubil v troubu, i rozešli se od města, jedenkaždý do stanů svých: Joab pak navrátil se do Jerusaléma k králi.
23. I byl Joab nade vším vojskem israelským: Banajáš pak syn Jojadův byl nad Cerethi a Felethi.
24. Aduram pak nad daněmi: Josafat pak syn Ahiludův, spisovatelem pamětí.
25. Siva pak písařem: Sádok pak a Abiathar, kněžími.
26. Ira pak Jairský byl knížetem* Davidovým.

Kapitola 21.

Hlad veliký. 15. Čtyry války Davidovy s Filistinskými.

1. Byl také hlad za dnů Davidových tři léta pořád: i otázal

10) Příčinu, za kteroužto Joab na svém blízkém příbuzném vraždu spáchal, viz výš 19, 13. a níže v. 11.

26) t. místodržícím —

se David úst Hospodinových*. I
řekl Hospodin: Pro Saule, a dům
jeho krvavý, poněvadž zavraždil
Gabaonitské.
2. Povolav tedy Gabaonitských
král, řekl k nim. (Gabaonitští pak
nebyli z synů israelských, ale o-
statkové Amorrhejských: jimžto
synové israelští byli přisáhli*, avšak
Saul je chtěl vypleniti jako z
horlivosti, pro syny israelské a
judské.)
3. Řekl tedy David Gabaonit-
ským: Co učiním vám? A které
bude pro vás očistění, abyste zase
dobrořečili dědictví Hospodinovu?
4. I řekli jemu Gabaonitští: Neníť
nám pře o stříbro a zlato, ale proti
Saulovi, a proti domu jeho: aniž
chceme, aby kdo zabit byl z Isra-
ele. Jimžto král řekl: Což tedy
chcete, abych učinil vám?
5. Kteříž řekli králi: Muže toho,
kterýž potřel nás, a potlačil ne-
spravedlivě, tak shladiti musíme,
aby ani jeden nezůstal z rodu jeho
ve všech končinách israelských.
6. Nechť jest nám dáno sedm
mužů z synů jeho, abychom je
ukřižovali Hospodinu* v Gabaa
Saule, někdy vyvoleného Hospodi-
nova. I řekl král: Já dám.
7. I ušetřil král Mifibosetha syna
Jonathy, syna Saulova, pro přísahu
Hospodinovu, kteráž byla mezi Da-
videm, a mezi Jonathou synem Sau-
lovým.
8. Vzal tedy král dva syny Resfy
dcery Aja, kteréž porodila Saulovi,
Armona a Mifibosetha: a pět synů
Míchol* dcery Saulovy, kteréž byla
porodila Hadrielovi synu Berzel-
laje, kterýž byl z Molathy,
9. a vydal je v ruce Gabaonit-
ských: kteřížto ukřižovali je na
hoře před Hospodinem: i padlo
těch sedm spolu zabitých, v prv-
ních dnech žně, když počali ječmen
žíti.
10. Vzavši pak Resfa dcera Aja
žíni, podestřela sobě na skále, od
začátku žně, dokud nekapala voda
na ně s nebe*: a nedala ptákům
jich trhati v dne, ani zvěři v noci.
11. I oznámeno jest Davidovi,
co učinila Resfa, dcera Aja, ženina
Saulova.
12. I odšel David, a vzal kosti
Saule, a kosti Jonathy syna jeho
od mužů Jábes Galaad, kteříž byli
ukradli je z ulice Bethsan, kdežto
byli je zvěšeli Filistinští, když za-
bili Saule na Gelboe:
13. a odnesl odtud kosti Saule,
a kosti Jonathy syna jeho: a se-
bravše kosti těch, kteříž ukřižováni
byli,
14. pochovali je s kostmi Saule,
a Jonathy syna jeho v zemi Ben-
jamin na boku, v hrobě Cis otce
jeho: a učinili všecko, což byl při-
kázal král, a potom zase slitoval
se Bůh nad zemí.
15. Vznikla pak opět válka Fi-
listinských proti Israelovi, i sstoupil
David a služebníci jeho s ním, a
bojovali proti Filistinským. Když
pak [v bitvě] ustal David,
16. Jesbibenob, kterýž byl z rodu
Arafa, jehožto železo u kopí vážilo
tři sta lotů, a měl připásaný k
sobě meč nový, usiloval zabiti Da-
vida.
17. Ale přispěl mu na pomoc
Abisaj syn Sarvie, a udeřiv Fili-
stinského zabil ho. Tehdy zapři-
sáhli se muži Davidovi, řkouce
jemu: Již nepůjdeš více s námi
do boje, abys nezhasil svíce isra-
elské*.
18. Byla jest i druhá válka v
Gob proti Filistinským: tehdáž

1) t. tázal se Hospodina skrze ústa nejvyššího kněze, pročby ten hlad byl na lid seslán?
2) t. že jich nevyhladí. Jos. 9, 15—19.
6) t. na odvrácení jeho hněvu, ješto pro zrušenou od čeledi Saulovy Gabaonitským přísahu (4. Král. 25, 4.) a pro zlořečení Gabaonitských celou zem suchem a hladem trestal.
8) Jinak Merob.
10) t. až zase pršelo. Nebo bylo tehdáž sucho, a tudy hlad, výš v. 1.
17) t. abys nezahynul v boji ty, jenž jsi nyní jediná sláva lidu israelského.

zabil Sobochaj z Husaty, Sáfu z rodu Arafa z pokolení obrů.

19. Třetí také válka byla v Gob proti Filistinským, v kteréž zabil Adeodat, syn Lesa, krumpýř bethlémský, [bratra] Goliáše Gethejského, u jehožto kopí dřevo bylo, jako vratidlo tkadlcovské*.

20. Čtvrtá válka byla v Geth: v kteréžto byl muž vysoký, jenž na rukou i na nohou měl po šesti prstech, totiž čtyřmecítma, a byl z rodu Arafa.

21. A rouhal se Israelovi: zabil ho pak Jonathan, syn Samaa, bratra Davidova.

22. Ti čtyři narodili se z Arafa v Geth, a padli od ruky Davidovy, a služebníků jeho.

Kapitola 22.

Píseň chvály, v níž David za vysvobození ode všech nepřátel svých Bohu děkuje.

1. Mluvil pak David Hospodinu slova písně této*, v den, v kterémž ho vysvobodil Hospodin z ruky všech nepřátel jeho, a z ruky Saulovy,

2. a řekl: Hospodin skála má, i síla má, i vysvoboditel můj.

3. Bůh síla má, doufati budu v něho: štít můj a roh spasení mého*: povyšitel můj, a útočiště mé: spasitel můj, [jenž] z nepravosti vysvobodíš mne.

4. Chvály hodného vzývati budu Hospodina: a od nepřátel svých vysvobozen budu.

5. Nebo obklíčily mne hrůzy smrti: proudové Belial přestrašili mne.

6. Provazové pekelní obklíčili mne: zachvátila mne osidla smrti.

7. V soužení svém vzývati budu Hospodina, a k Bohu svému volati budu: i vyslyší z chrámu svého hlas můj, a křik můj přijde v uši jeho.

8. Pohnula se a zatřásla se země: základové hor stlučeni jsou a střeseni, nebo se rozhněval na ně.

9. Vystoupil dým z chřípí jeho, a oheň z úst jeho sžírati bude: uhlí rozpálilo se od něho.

10. Naklonil nebes, a sstoupil: a mrákota pod nohama jeho.

11. A vstoupil na cherubíny, a letěl: a letěl na peří větru.

12. Položil tmy okolo sebe jako skrýši: [jako] řičící prosívaje vody z oblaků nebeských.

13. Pro blesk před obličejem jeho, rozpálilo se uhlí řeřavé.

14. Hřmíti bude s nebes Hospodin: a Nejvyšší vydá hlas svůj.

15. Vypustil střely, a rozptýlil je: [vypustil] blýskání, a strávil je.

16. A ukázala se vylití moře, a odkryti jsou základové okršlku [země] od kárání Hospodinova, od vdechnutí ducha prchlivosti jeho.

17. Poslal s výsosti, a pojal mne: a vytáhl mne z vod mnohých.

18. Vysvobodil mne od nepřítele mého přesilného, a od těch, kteříž nenáviděli mne: nebo silnější mne byli.

19. Předšel mne v den soužení mého, a učiněn jest Hospodin upevnění mé.

20. A vyvedl mne na širokost: vysvobodil mne, že jsem se jemu zalíbil.

21. Odplatíť mi Hospodin vedlé spravedlnosti mé: a vedlé čistoty rukou mých navrátí mi.

22. Nebo jsem ostříhal cest Hospodinových, a nečinil jsem bezbožně proti Bohu svému.

23. Nebo všickni soudové jeho před obličejem mým jsou: a přikázaní jeho neodložil jsem od sebe.

24. A budu dokonalý s ním: a vystříhati se budu od své nepravosti.

25. A protož navrátí mi Hospodin vedlé spravedlnosti mé: a vedlé čistoty rukou mých před obličejem očí svých.

---

19) dle hebr.: Elchanan (Adeodat, Bohdan), syn Jaare (saltus, les), zabil Lachmi, (bratra) Goliáše. Viz 1. Paral. 20, 5.

1) Píseň tato na znamení díkůčinění zpívaná, jest také obsažena v Žalmu 17.

3) Roh jest znamení síly a vítězství. (5. Mojž. 33, 17.)

26. S svatým svatý budeš: a s silným dokonalý*.
27. S vyvoleným vyvolený budeš: a s převráceným převrácený budeš*.
28. A lid chudý spasena učiníš: a očima svýma pyšných ponížíš*.
29. Nebo tys svíce má, Hospodine: a ty, Hospodine, osvítíš temnosti mé.
30. Nebo v tobě poběhnu přepásaný: v Bohu svém přeskočím zeď*.
31. Bůh, neposkvrněná cesta jeho, vyřčení Hospodinovo ohněm zkušené: onť jest štít všech, kteří doufají v něho.
32. Kdo jest Bůh krom Hospodina: a kdo silný krom Boha našeho?
33. Bůh, kterýž přepásal mne silou: a srovnal dokonalou cestu mou.
34. Přirovnaje nohy mé jelenům, a na výsostech mých postavuje mne.
35. Uče ruce mé boji, a způsobuje jako lučiště měděné ramena má.
36. Dals mi štít spasení svého: a tichost tvá rozmnožila mne.
37. Rozšíříš kroky mé pode mnou: a nezemdlejí kotníkové moji.
38. Honiti budu nepřátely své, a potru je: a nenavrátím se, dokudž nezahubím jich.
39. Zahubím je a polámu, aby nepovstali, padnou pod nohama mýma.
40. Přepásal jsi mne silou k boji: sklonil jsi pode mne ty, kteříž protiví se mi.
41. Obrátils nepřátely mé přede mnou v útěk: ty, kteříž nenávidí mne, a zkazím je.
42. Volati budou, a nebude, kdo by vysvobodil: k Hospodinu, a nevyslyší jich.
43. Shladím je, jako prach země: jako bláto na ulicích zetru je, a zdrobím.
44. Vysvobodíš mne od odpírání lidu mého: ostříhati mne budeš, abych byl hlavou národů; lid, kteréhož neznám, sloužiti mi bude.
45. Synové cizí protiviti se budou mně, slyšením ucha uposlechnou mne.
46. Synové cizí sprchli, a skrčeni budou v úzkostech svých.
47. Živť jest Hospodin, a požehnaný Bůh můj: a vyvyšován bude Bůh silný spasení mého.
48. Bože, kterýž dáváš mi pomsty, a podmaňuješ národy pode mne.
49. Kterýž vyvozuješ mne z nepřátel mých, a nad povstávajícími proti mně povyšuješ mne: od muže nepravého vysvobodíš mne*.
50. Protož vyznávati budu tebe, Hospodine, mezi národy: a jmenu tvému zpívati budu.
51. Jenž zvelebuješ spasení krále svého, a činíš milosrdenství pomazanému svému Davidovi, a semeni jeho až na věky.

Kapitola 23.

Poslední slova Davidova. 8. Jmena reků jeho.

1. Tato pak jsou slova Davidova poslední. Řekl David, syn Isai: řekl muž, jemužto ustanoveno jest o pomazaném* Boha Jakobova, výborný zpěvák israelský:
2. Duch Hospodinův mluvil skrze mne, a řeč jeho skrze jazyk můj.
3. Řekl mi Bůh israelský, mluvil Silný israelský panovník nad lidmi, spravedlivý panovník v bázni Boží.
4. Jako světlo záře jitřní, když

26) t. ty, Pane, s tím, kdož se pobožně chová, milostivě nakládáš: a k opravdově upřímnému upřímě se máš.
27) t. k čistému čistě (sprostě) se ukazuješ: a s převráceným přísně zacházíš.
28) t. lidu ssouženému, utištěnému spomáháš: a na pyšné zhrdajícíma očima hledíš.
30) t. vstupuji na zdi pevností nepřátelských.
49) Povstávající proti Davidovi byli Absolon a Séba; muž nepravý byl Saul.
1) t. jemuž o Messiášovi zaslíbení dáno. Hebr.: Jenž jest vyvýšený a pomazaný (totiž král) —

vychází slunce, ráno bez oblaků stkví se, a jako deštěm roste bylina z země.

5. Aniž jest takový dům můj před Bohem, aby úmluvu věčnou učinil se mnou, pevnou ve všech věcech, a utvrzenou. Nebo všecko spasení mé, i všecka vůle [daří mi se]: aniž jest co z ní, coby nerostlo*.

6. Přestupníci pak všickni vypleněni budou jako trní, kteréž rukou bráno nebývá:

7. ale kdožby se ho chtěl dotknouti, vezme železo, a dřevce od kopí, a ohněm zanícené spálí se až na prach.

8. Tato jsou jmena silných* Davidových. Sedící na stolici nejmoudřejší** kníže mezi třmi, on jest jako nejútlejší dřeva červíček***, kterýž osm set pobil útokem jedním. (1. Paral. 11, 11.)

9. Po něm, Eleazar, syn strýce jeho, Ahohitský*, mezi třmi silnými, kteříž byli s Davidem, když zhaněli Filistinské, a shromáždili se tam k boji.

10. A když vytáhli muži israelští, on stál a bil Filistinské, až ustala ruka jeho, a ztrnula s mečem: i učinil Hospodin vysvobození veliké v ten den: a lid, kterýž byl utekl, navrátil se, aby vzebral kořisti z zabitých.

11. A po něm Semma, syn Age z Arari. I shromáždili se byli Filistinští na stanovišti: bylo pak tam pole plné šocovice. A když utekl lid před Filistinskými,

12. stál on u prostřed pole [toho], a bránil ho, a porazil Filistinské: a učinil Hospodin vysvobození veliké.

13. A ti tři, kteříž byli přední z třicíti, byli také před tím sstoupili, a přišli v čas žně k Davidovi do jeskyně Odollam: vojsko pak filistinské leželo v údolí obrů*.

14. A David byl v pevnosti: stanoviště pak Filistinských tehdáž bylo v Bethlémě.

15. Zechtělo se tedy Davidovi [vody], a řekl: Ó by mi někdo dal píti vody z cisterny, kteráž jest v Bethlémě u brány*!

16. Probili se tedy ti tři silní skrze vojsko Filistinských, a navážili vody z cisterny bethlémské, kteráž byla u brány, a přinesli k Davidovi: ale on nechtěl jí píti, ale obětoval ji Hospodinu*,

17. řka: Milostiv buď mi Hospodin, abych neučinil toho: Zdaliž krev lidí těchto, kteříž šli, a nebezpečenství životů jejich píti budu? I nechtěl jí píti. To učinili ti tři nejsilnější.

18. Abisaj také bratr Joabův, syn Sarvie, byl kníže ze tří: onť jest, kterýž pozdvihl kopí svého proti třem stům, kteréž pobil, a byl slovútný mezi třemi*,

19. a z těch tří byl on znamenitější, a byl knížetem jejich, ale třem prvním nebyl roven.

20. A Banajáš syn Jojady muže udatného, velikých činů z Kabseel: on zabil dva lvy [muže] moabské, a on sstoupil, a zabil lva u prostřed cisterny toho času, když byl sníh.

21. On také zabil muže egyptského, muže hodného vidění, kterýž měl v rukou kopí: a protož když přišel k němu s holí, mocí vytrhl kopí z ruky Egyptského, a zabil ho kopím jeho.

22. To učinil Banajáš syn Jojadův.

23. I on byl slovútný mezi třemi silnými, kteříž byli mezi třicíti znamenitější: ale však až k [oněm]

---

5) t. nedařilo mi se.
8) t. hrdinů, udatných mužů a reků. — ** Hebr.: Jasob Bassebeth Tachkemonský. — *** Hebr.: ou sloul Hadino Haesno.
9) Hebr.: Syn Dodi, syna Ahohi.
13) t. Refaim — výš 5, 18.
15) Voda v okolí Bethléma má zvláštní líbeznou chuť. Šalomoun ji až do Jerusaléma po struhách vedl, kamž dosavád teče.
16) t. vylil ji za oběť.
18) Viz 1. Paral. 11, 20. 21.

třem nepřišel: i učinil ho sobě David za tajnou radu.
24. Asael bratr Joabův, byl mezi třiciti, Elehanan syn strýce jeho* z Bethléma,
25. Semma z Harodi, Elika z Harodi,
26. Heles z Falti, Híra syn Akkes z Thekua,
27. Abiezer z Anathoth, Mobonnaj z Husaty,
28. Selmon Ahohitský, Maharaj Netofatský,
29. Heled syn Baana, i on Netofatský, Ithaj syn Ribaje z Gabaath synů Benjamin,
30. Banajáš Farathonský, Heddaj od potoku* Gaas,
31. Abialbon Arbatský, Azmaveth z Beromi,
32. Eliaba z Salaboni. Synové Jassen, Jonathan,
33. Semma z Orori, Ajam, syn Sarar Arorský,
34. Elifelet syn Aasbaje syna Machati, Eliam syn Achitofelův Gelonský,
35. Hesraj z Karmélu, Faraj z Arbi,
36. Igaal syn Náthanův z Soby, Bonni z Gád,
37. Selek Ammonský, Naharaj Berotský, oděnec Joaba, syna Sarvie,
38. Ira Jethritský, Gareb i onť Jethritský,
39. Uriáš Hethejský. Všech třiceti a sedm.

Kapitola 24.

Nešťastné Davidovo lidu sečtení, 11. a pomsta Boží pro ně.

1. I popudila se opět prchlivost Hospodinova proti Israelovi, a pohnula Davida na ně*, aby řekl: Jdi, sečti lid israelský i judský**.
2. I řekl král k Joabovi knížeti vojska svého: Projdi všecka pokolení israelská od Dan až do Bersabé, a sečtěte lid, abych věděl počet jeho.
3. I řekl Joab králi: Přidejž Hospodin Bůh tvůj k lidu tvému, tak mnoho jak ho nyní jest a ještě stokrát víc přispoř před obličejem pána mého krále; ale co míní pán můj král takovou věcí?
4. Avšak přemohla řeč králova slova Joabova, i knížat vojska: a vyšel Joab a knížata vojska od krále, aby sečtli lid israelský.
5. A když přešli Jordán, přišli do Aroer po pravé straně města, kteréž jest v údolí Gád:
6. a skrze Jazer přišli do Galaad, a do země nižší Hodsi, a přišli k lesům Dan. I chodivše vůkol podlé Sidonu,
7. přišli blízko zdě Týru, i všecku zemi Hevejských, a Chananejských, a přišli na poledne [země] Júda do Bersabé:
8. a zchodivše všecku zemi, přišli po devíti měsících a dvacíti dnech do Jerusaléma.
9. Dal tedy Joab počet lidu, kterýž byl sepsal, králi, a nalezeno jest z Israele osmkrát sto tisíc mužů silných, kteřížby vytrhli meč: a z Júdy pětkrát sto tisíc [mužů] bojovných.
10. Udeřilo pak Davida srdce jeho, když sečten jest lid, a řekl David k Hospodinu: Zhřešil jsem těžce, učiniv to; ale prosím, Hospodine, abys odňal nepravost služebníka svého, nebo jsem příliš bláznivě učinil. (Žalm 113.)
11. Když tedy vstal David ráno, stala se řeč Hospodinova k Gádovi proroku, a Vidoucímu Davidovu, řkoucí:

24) Hebr.: Syn Dodův.
30) z údolí.
1) Bůh dopustil na Davida pokušení, kterémuž on ke škodě lidu neodepřel. — ** Sečtení lidu samo v sobě nic zlého nebylo (viz 2. Mojž. 13, 12. — 4. Mojž. 1, 2. 3, 44. a t. d.); ale hříšné tu bylo za příčinou, jakž k víře podobno, marné pýchy a vysokomyslnosti, a že David tu moc království svého za svůj, a ne raději za Boží skutek držel, a snad také více v ní, nežli v pomoci Boží svou naději ustavil. Také nebyl spokojen s 288.000 mužů bojovných. (1. Paral. 21, 1. 27, 2—15.)

12. Jdi, a mluv k Davidovi: Toto praví Hospodin: Tři věci dávají se tobě na vůli; vyvol [sobě] jednu z nich, kterou chceš, abych [ji] učinil tobě.

13. A když přišel Gád k Davidovi, oznámil mu, řka: Aneb přijde na tebe hlad za sedm let v zemi tvé: aneb tři měsíce budeš utíkati před nepřátely svými, a oni tebe honiti budou: aneb za tři dni bude mor v zemi tvé. Nyní tedy rozmysl se, a viz, jakou mám odpověď dáti tomu, kterýž mne poslal.

14. I řekl David k Gádovi: Soužen jsem náramně; ale lépe jest, abych upadl v ruce Hospodinovy (neboť jsou mnohá milosrdenství jeho), nežli v ruce lidské.

15. I dopustil Hospodin mor na Israele, od jitra toho až do času uloženého, a zemřelo z lidu od Dan až do Bersabé sedmdesáte tisíc mužů.

16. A když vztáhl ruku svou anděl Hospodinův na Jerusalém, aby hubil jej, slitoval se Hospodin nad soužením, a řekl andělu bijícímu lid: Dostiť jest; zdrž již ruku svou. Byl pak anděl Hospodinův u humna Arevny Jebusejského.

17. I řekl David k Hospodinu, když viděl anděla bijícího lid: Jáť jsem, kterýž jsem zhřešil, já jsem neprávě učinil; tito, jenž jsou jako ovce, co učinili? Nechť se obrátí, prosím, ruka tvá [raději] proti mně, a proti domu otce mého*.

18. Přišel pak Gád k Davidovi v ten den, a řekl jemu: Vstup, a vzdělej oltář Hospodinu na humně Arevny Jebusejského.

19. I vstoupil David vedlé řeči Gádovy, kterouž byl přikázal jemu Hospodin.

20. A vyhlídaje Arevna uzřel, an král a služebníci jeho jdou k němu:

21. a vyšed poklonil se králi padna tváří k zemi, a řekl: Co jest za příčinu, že přichází pán můj král k služebníku svému? Jemužto David řekl: Abych koupil od tebe humno, a vzdělal [na něm] oltář Hospodinu, aby přestal mor, kterýž se rozmohl v lidu.

22. I řekl Arevna k Davidovi: Nechť vezme pán můj král, a obětuje, jakž se líbí jemu; máš tu voly k zápalné oběti, i vůz, i jha volů k potřebě drev.

23. Všecky ty věci dával Arevna král* králi; a řekl Arevna králi: Hospodin Bůh tvůj přijmiž slib tvůj.

24. Jemuž odpovídaje král řekl: Nikoli, jakž ty chceš, ale za peníze koupím od tebe, aniž budu obětovati Hospodinu Bohu svému obětí zápalných darem sobě daných. Koupil tedy David humno*, i voly za padesáte lotů stříbra:

25. a vzdělal tu David oltář Hospodinu, a obětoval oběti zápalné a pokojné: a slitoval se Hospodin nad zemí, a zastavena jest rána v Israeli.

---

17) Viz Žalm 31, 5.

23) Arevna byl králík Jebusejských, man Davidův.

24) t. celou tuto horu Moria, za šest set lotů (siklů) zlata, kterýžto počet se pokládá v 1. Paral. 21, 25; tuto pak se opouští.

Obsah.

1. kniha Mojžíšova (Genesis) 1
2. kniha Mojžíšova (Exodus) . . . 61
3. kniha Mojžíšova (Leviticus) . . 111
4. kniha Mojžíšova (Numeri) . . . 146
5. kniha Mojžíšova (Deuteronomium) 193
Kniha Josue 235
Kniha Soudců 263
Kniha Ruth 291
První Královská 296
Druhá Královská 336
Třetí Královská 370
Čtvrtá Královská 410
První kniha Paralipomenon . . . 447
Druhá kniha Paralipomenon . . . 483
První kniha Esdrášova 525
Druhá kniha Esdrášova 538
Kniha Tobiášova 556
Kniha Judith 569
Kniha Esther 585
Kniha Jobova 601
Žaltář 644

Třetí kniha Královská,

podlé Hebrejských

První Královská či Malachim.

Kapitola 1.

Sešlost věku Davidova. 5. Adoniášovo vtírání se v království. 12. Uvedení Šalomouna v království.

1. A král David sstaral se, a měl věku svého velmi mnoho dní: a když se přikrýval šaty, nezahříval se*.
2. Řekli tedy jemu služebníci jeho: Nechať vyhledáme pánu našemu králi mladici pannu, aby stála před králem, a opatrovala jej, a aby spala v lůnu jeho, a zahřívala pána našeho krále.
3. Hledali tedy mladice krásné ve všech končinách israelských, a našli Abisag Sunamitskou, a přivedli ji ku králi.
4. Byla pak ta děvečka pěkná velmi, a spávala s králem, a posluhovala jemu, král pak nepoznal jí.
5. Adoniáš pak syn Haggity pozdvihoval se, řka: Já budu kralovati. I najednal sobě vozů, a jezdců, a padesáte mužů, kteřížby běhali před ním.
6. Aniž ho kdy trestal otec jeho, řka: Pročs to učinil? Byl pak i on velmi pěkný, druhý rodem po Absolonovi.
7. I mluvíval s Joabem synem Sarvie, a s Abiatharem knězem*, kteříž napomáhali straně Adoniášově.
8. Sádok pak kněz, a Banajáš syn Jojadův, a Náthan prorok, a Semej, a Rej, a [jiní] silní z vojska Davidova nebyli s Adoniášem.
9. Nabiv tedy Adoniáš skopců, a telat, a všeho tučného dobytka, u Kamene Zoheleth, kterýž byl blízko studnice Rogel, pozval všech bratří svých synů královských, a všech mužů Júda služebníků králových:
10. Náthana však proroka, a Banajáše, a [jiných] silných, a Šalomouna bratra svého, nepozval.
11. I řekl Náthan k Bethsabé matce Šalomounově: Neslyšela-lis žeby kraloval Adoniáš syn Haggity a pán náš David o tom neví?
12. Nyní tedy pojď, přijmi radu ode mne, a vysvoboď život svůj, i [život] syna svého Šalomouna.
13. Jdiž, a vejdi k králi Davidovi, a rci jemu: Zdaližs ty, pane můj králi, nepřisáhl mně služebnici své, řka: Šalomoun syn tvůj kralovati bude po mně, a on seděti bude na stolici mé? Pročež tedy kraluje Adoniáš?
14. A když ty ještě tam mluviti budeš s králem, přijdu já za tebou, a doplním řeči tvé.
15. Vešla tedy Bethsabé k králi do pokoje: král pak byl již velmi starý, a Abisag Sunamitská posluhovala jemu.
16. I sklonila se Bethsabé, a poklonila se králi. Jížto král řekl: Co chceš?
17. Kterážto odpovídajíc, řekla: Pane můj, ty jsi přisáhl skrze Hospodina Boha svého služebnici své: Šalomoun syn tvůj kralovati bude po mně, a on seděti bude na stolici mé.
18. A nyní hle Adoniáš kraluje, bez tvého, pane můj králi, vědomí.
19. Nabil volů, i jiných tučných věcí, a skopců množství, a pozval všech synů královských, i Abiathara kněze, a Joaba knížete voj-

1) Ačkoli jej šaty t. svrchními, ložními, podlé způsobu tehdejšího (nebo ještě neměli peřin) přikrývali; však nemohl se zahříti.

7) Jenž byl potomek nejvyššího kněze Heli.

ska: Šalomouna pak služebníka tvého nepozval.
20. Ale však, pane můj králi, na tebe jsou obráceny oči všeho Israele, abys jim oznámil, kdoby seděti měl na stolici tvé, pane můj králi, po tobě.
21. I stane se, když usne pán můj král s otci svými, že budeme já a syn můj Šalomoun [jako] hříšníci [jmíni a vyhlazeni].
22. Když ona ještě mluvila s králem, přišel Náthan prorok.
23. I oznámili králi, řkouce: Jest tu Náthan prorok. A když všel před krále, a poklonil se mu tváří k zemi,
24. řekl Náthan: Pane můj králi, ty-lis řekl: Nechť Adoniáš kraluje po mně, a on nechť sedí na trůnu mém?
25. Nebo odšel dnes, a nabil volů, a krmného [dobytka], a skopců množství, a pozval všechněch synů králových, a knížat vojska, i Abiathara kněze: a oni jedí a pijí před ním, a praví: Živ buď král Adoniáš:
26. mne pak služebníka tvého, a Sádoka kněze, a Banajáše syna Jojadova, a Šalomouna služebníka tvého nepozval.
27. Tak-liž jest od pána mého krále nařízeno a mně jsi neoznámil služebníku svému, kdoby měl seděti na trůnu pána mého krále po něm?
28. I odpověděl král David, řka: Zavolejte mi Bethsabé. Kterážto když vešla před krále, a stála před ním,
29. přisáhl král, a řekl: Živť jest Hospodin, kterýž vysvobodil duši mou ze všeliké úzkosti,
30. že, jako jsem přisáhl tobě skrze Hospodina Boha israelského, řka: Šalomoun syn tvůj kralovati bude po mně, a on seděti bude na stolici mé místo mne: tak učiním dnes.
31. A Bethsabé sklonivši hlavu k zemi, poklonila se králi, řkouc: Živ buď pán můj David na věky!
32. Řekl také král David: Zavolejte mi Sádoka kněze, a Náthana proroka, a Banajáše syna Jojadova. Kteřížto když vešli před krále,
33. řekl jim: Vezměte s sebou služebníky pána svého, a vsaďte Šalomouna syna mého na mezkyni mou*: a veďte jej do Gihon.
34. A ať ho tam pomaže Sádok kněz, a Náthan prorok, za krále nad Israelem: a troubiti budete trubou, a díte: Živ buď král Šalomoun!
35. A vstoupíte za ním, a přijde, a seděti bude na stolici mé, a on kralovati bude místo mne: a jemu přikážu, aby byl vůdcem nad Israelem, i nad Júdou.
36. A odpověděl Banajáš, syn Jojadův, králi, řka: Amen: tak nechať dí [také] Hospodin Bůh pána mého krále.
37. Jakož byl Hospodin s pánem mým králem, tak budiž i s Šalomounem, a zvelebiž stolici jeho více nežli stolici pána mého krále Davida.
38. Sstoupil tedy Sádok kněz, a Náthan prorok, a Banajáš syn Jojadův, a Cerethi a Felethi: a vsadili Šalomouna na mezkyni krále Davida, a přivedli ho do Gihon.
39. I vzal Sádok kněz roh oleje ze stánku, a pomazal Šalomouna: a troubili trubou, a řekl veškeren lid: Živ buď král Šalomoun.
30. I vstoupilo všecko množství za ním, a lid pískaje na píšťalky, a vesele se radostí velikou, a zavzněla země od křiku jejich.
41. I uslyšel to Adoniáš, i všickni, kteříž pozváni byli od něho, a již byly se hody dokonaly: ale i Joab uslyšev zvuk trouby, řekl: Co jest to za zvuk v městě hlučících?

---

33) Na mezkyni královu, skvostně ozdobenou, nesměl se mimo krále nikdo posaditi. Tedy posaditi někoho na mezkyni aneb do vozu krále, bylo tolik, jako ustanoviti ho místo sebe aneb prvním po sobě. (Viz Esther 6, 8.)

42. A když on ještě mluvil, Jonathas syn Abiathara kněze přišel; jemužto řekl Adoniáš: Vejdi sem, nebo muž silný jsi, a dobré zvěstující.
43. I odpověděl Jonathas Adoniášovi: Nikoli; nebo pán náš král David ustanovil Šalomouna za krále:
44. a poslal s ním Sádoka kněze, a Náthana proroka, a Banajáše syna Jojadova, a Cerethi a Felethi, a vsadili jej na mezkyni královu.
45. I pomazali jej Sádok kněz, a Náthan prorok za krále v Gihon: a vstoupili odtud veselice se, a zavznělo město; toť jest zvuk ten, kterýž jste slyšeli.
46. Ano i Šalomoun [již] sedí na stolici královské.
47. A všedše služebníci královští dobrořečili pánu našemu králi Davidovi, řkouce: Učiniž slavné Bůh jmeno Šalomounovo nad jmeno tvé, a zvelebiž trůn jeho nad trůn tvůj. I poklonil se král na ložci svém,
48. a řekl: Požehnaný Hospodin Bůh israelský, jenž dal dnes, kterýžby seděl na stolici mé, a abych očima svýma na to hleděl.
49. Předěšeni jsou tedy, a vstali všickni, kteříž pozváni byli od Adoniáše, a odešli jedenkaždý cestou svou.
50. Adoniáš pak boje se Šalomouna, vstal a odšel, a přidržel se rohu oltáře*.
51. I pověděli Šalomounovi, řkouce: Aj Adoniáš boje se krále Šalomouna přidržel se rohu oltáře, řka: Nechť mi přisáhne dnes král Šalomoun, že nezabije mne služebníka svého mečem.
52. I řekl Šalomoun: Bude liť muž dobrý, nespadneť z něho ani vlas na zem: pakliť co zlého nalezeno bude na něm, umře.
53. Poslal tedy král Šalomoun, a odvedl jej od oltáře: a přišed poklonil se králi Šalomounovi. I řekl jemu Šalomoun: Jdiž do domu svého.

50) t. jako nějakého útočiště. Viz 2. Mojž. 21, 14.; a níž 2, 28.

Kapitola 2.

David umřel. 13. Adoniáš zabit od Šalomouna. 26. Abiathar s kněžství složen. 28. Joab a Semej zabiti.

1. Přiblížil se pak čas smrti Davidovy, i přikázal Šalomounovi synu svému, řka:
2. Já vcházím na cestu vší země: posilniž se, a buď mnž.
3. A zachovávej přikázaní Hospodina Boha svého, abys chodil po cestách jeho, a ostříhal ustanovení jeho, a přikázaní jeho i soudů, i svědectví, jakož psáno jest v zákoně Mojžíšově: abys porozuměl všemu, což učiníš, a k čemužkoli se obrátíš:
4. aby potvrdil Hospodin řečí svých, kteréž mluvil o mně, řka: Budou-li ostříhati synové tvoji cest svých, a choditi přede mnou v pravdě, z celého srdce svého, a z celé duše své, nebude odjat tobě muž ze stolice israelské.
5. Ty také víš, co jest mi učinil Joab syn Sarvie, a co učinil dvěma knížatům vojska israelského, Abnerovi synu Nér, a Amasovi synu Jether: kteréž zabil, a vylil krev [jako v čas] války, v [čas] pokoje, a skropil krví boje pás svůj, kterýž měl na bedrách svých, a obuv svou, kterouž měl na nohách svých.
6. Učiníš tedy vedlé moudrosti své, a nedáš sstoupiti šedinám jeho pokojně do hrobu.
7. Ale synům Berzellaje Galaadského odplatíš se dobrým, a budou jídati při stole tvém: nebo vyšli mi v cestu, když jsem utíkal před Absolonem bratrem tvým.
8. Máš také u sebe Semeje syna Gery, syna Jemini z Bahurim, kterýž zlořečil mi zlořečením nejhorším, když jsem šel do Ležení: ale že sstoupil mi vstříc, když jsem přecházel Jordán, i přisáhl jsem jemu skrze Hospodina, řka: Nezabiju tě mečem;
9. ty netrp, aby on bez trestu

byl*. Muž pak moudrý jsi: abys věděl, co jemu učinit, a uvedeš šediny jeho s krví do hrobu.

10. Usnul tedy David s otci svými, a pochován jest v městě Davidově.

11. Dnů pak, v nichžto kraloval David nad Israelem, jest čtyřiceti let: v Hebronu kraloval sedm let: a v Jerusalémě třiceti a tři [léta].

12. I dosedl Šalomoun na trůn Davida otce svého, a utvrzeno jest království jeho velmi.

13. Všel pak Adoniáš syn Haggity k Bethsabé matce Šalomounově. Kterážto řekla jemu: Pokojný-li jest příchod tvůj? Kterýž odpověděl: Pokojný.

14. I řekl dále: Mám něco mluviti tobě. Jemužto ona řekla: Mluv. A on

15. řekl: Ty víš, že mé bylo království, a mne byl představil veškeren Israel sobě za krále: ale přeneseno jest království a dostalo se bratru mému; nebo od Hospodina ustanoveno jest jemu.

16. Nyní tedy jediné věci žádám od tebe; nezahanbuj tváři mé. Kterážto řekla jemu: Mluv.

17. A on řekl: Rci, prosím, Šalomounovi králi (neb nic nemůže tobě odepříti), ať mi dá Abisag Sunamitskou za manželku.

18. I řekla Bethsabé: Dobře, já budu mluviti o tebe s králem.

19. Šla tedy Bethsabé k králi Šalomounovi, aby mluvila s ním o Adoniáše: i povstal král [a šel jí] vstříc, a pokloniv se jí, posadil se na stolici své: a postavena jest stolice matce králově, a posadila se po pravici jeho.

20. I řekla jemu: Jediné věci neveliké já žádám od tebe: nezahanbuj tváři mé. I řekl jí král: Žádej, matko má: neboť není slušné, abych odvrátil tvář tvou.

21. Kterážto řekla: Nechť jest dána Abisag Sunamitská Adoniášovi bratru tvému za manželku.

22. I odpověděl král Šalomoun, a řekl matce své: Proč žádáš za Abisag Sunamitskou Adoniášovi? Žádej jemu i království*; nebo on jest bratr můj starší nežli já, a má po sobě Abiathara kněze, a Joaba syna Sarvie.

23. I přisáhl král Šalomoun skrze Hospodina, řka: Toto ať mi učiní Bůh, a toto přidá, že proti duši své mluvil Adoniáš slovo toto.

24. A nyní živť jest Hospodin, kterýž utvrdil mne, a posadil mne na stolici Davida otce mého, a kterýž mi vzdělal dům, jakož byl mluvil, že [ještě] dnes bude zabit Adoniáš.

25. I poslal král Šalomoun skrze ruku Banajáše syna Jojadova, kterýž zabil ho, i umřel.

26. Abiatharovi knězi také řekl král: Jdi do Anathoth k roli své, jsi zajisté muž smrti: ale dnes nezabiji tebe, poněvadž jsi nosil archu Hospodina Boha před Davidem otcem mým, a snášel jsi všecka soužení, kteráž snášel otec můj.

27. Svrhl tedy Šalomoun Abiathara, aby nebyl knězem Hospodinovým, aby se naplnila řeč Hospodinova, kterouž mluvil o domu Heli v Sílo*.

28. Donesla se pak ta pověst Joabovi, nebo Joab postoupil po Adoniášovi, a po Šalomounovi nepostoupil: protož utekl Joab do stánku Hospodinova, a chytil se rohu oltáře.

29. I oznámeno jest králi Šalomounovi, že utekl Joab do stánku Hospodinova, a že jest u oltáře: i poslal Šalomoun Banajáše syna Jojadova, řka: Jdi, zabij ho.

---

9) t. neměj se k němu jako k nevinnému a věrnému poddanému; nýbrž hleď, abys-ho potrestal.

22) Jakoby řekl: Království on hledá, za příčinou Abisag. Ženy a ženiny králů východních právem dědičným vždy připadaly na nápadníky v království, jakožto nerozdílná částka téhož království. Viz 2. Král. 3, 7. 8. 12, 8. 16, 21.

27) Viz 1. Král. 2, 31. 32.

30. I přišel Banajáš do stánku Hospodinova, a řekl jemu: Totoť praví král: Vyjdi. Kterýžto řekl: Nevyjdu, ale tuto umru. Oznámil zase Banajáš králi řeč tu, řka: Toto mluvil Joab, a toto odpověděl mi.

31. I řekl jemu král: Učiň mu, jakž mluvil, a zabij ho, a pochovej ho, a odejmeš krev nevinnou, kterouž vylil Joab, ode mne, i od domu otce mého*.

32. A tak navrátí Hospodin krev jeho na hlavu jeho: nebo zabil dva muže spravedlivé, a lepší než jest sám: a zabil je mečem, bez vědomí otce mého Davida, [totiž] Abnera syna Nér, kníže vojska israelského, a Amasu syna Jether, kníže vojska júdského:

33. a tak navrátí se krev jejich na hlavu Joabovu, a na hlavu semene jeho až na věky. Davidovi pak, a semeni jeho, i domu a trůnu jeho, buď pokoj až na věky od Hospodina.

34. Vstoupil tedy Banajáš syn Jojadův, a obořiv se na něj, zabil jej: a pochován jest v domě svém na poušti.

35. I ustanovil král Banajáše syna Jojadova místo něho nad vojskem, a Sádoka kněze ustanovil místo Abiathara.

36. Poslal také král, a povolal Semeje, a řekl jemu: Ustavěj sobě dům v Jerusalémě, a bydli tu: a nevycházej odtud [chodě] sem a tam.

37. V kterýkoli pak den vyjdeš, a přejdeš přes potok Cedron, věz, že budeš zabit; krev tvá bude na hlavu tvou.

38. I řekl Semej králi: Dobrát jest ta řeč. Jakož mluvil pán můj králi, takť učiní služebník tvůj. Bydlil tedy Semej v Jerusalémě za mnoho dní.

39. Stalo se pak po třech letech, že utekli [dva] služebníci Semeje k Achisovi synu Máchy, králi Geth: a oznámeno jest Semejovi, že služebníci jeho odešli do Geth.

40. Vstal pak Semej, a osedlal osla svého, a jel k Achisovi do Geth, aby hledal služebníků svých, a přivedl je z Geth.

41. Oznámeno pak jest Šalomounovi, že šel Semej z Jerusaléma do Geth, a zas se navrátil.

42. I poslav zavolal ho, a řekl jemu: Zdaliž jsem neosvědčil tobě skrze Hospodina, a předpověděl jsem tobě: V kterýkoli den vyjda sem a tam půjdeš, věz, že umřeš? a odpověděl jsi mi: Dobrá řeč, kterouž jsem slyšel:

43. pročežs tedy neostříhal přísahy Hospodinovy, a přikázaní, kteréž jsem přikázal tobě?

44. I řekl [také] král k Semejovi: Ty víš všecko zlé, kteréhož povědomo jest srdce tvé, co jsi učinil Davidovi otci mému: navrátilť Hospodin zlost tvou na hlavu tvou.

45. A král Šalomoun bude požehnaný, a trůn Davidův bude stálý před Hospodinem až na věky.

46. Přikázal tedy král Banajášovi synu Jojadovu: kterýžto vyšed, udeřil ho, že umřel.

Kapitola 3.

Šalomoun se oženil. 5. Moudrostí obdařen, 16. kterouž v soudu nesnadném prokázal.

1. Tedy utvrzeno jest království v ruce Šalomounově, a příbuzenstvím spojil se s Faraonem králem egyptským; nebo pojal dceru jeho, a uvedl ji do města Davidova, dokavadž nedostavěl domu svého, a domu Hospodinova, i zdí jerusalémských vůkol*.

2. Ale však lid obětoval na výsostech: nebo [ještě] nebyl vystaven chrám jmenu Hospodinovu až do toho dne.

3. Miloval pak Šalomoun Hospodina, chodě v přikázaních Davida otce svého, krom že na výsostech obětoval a zapaloval vonné věci.

31) t. pomsti krve bez příčiny od Joaba vylité (2. Král. 3, 23—37. 20, 8—13.), podlé přikázaní Božího (1. Mojž. 9, 6.), abychom já a čeleď má nemusili za to odbývati.

1) Viz 2. Paral. 1, 1. 8, 11.

4. Protož odšel do Gabaon, aby tam obětoval, nebo ta byla výsost největší: i obětoval Šalomoun tisíc obětí zápalných na tom oltáři v Gabaon.

5. Ukázal se pak Hospodin Šalomounovi ve snách v noci, řka: Žádej zač chceš, abych dal tobě.

6. I řekl Šalomoun: Ty jsi učinil s služebníkem svým Davidem otcem mým milosrdenství veliké, jakž chodil před obličejem tvým v pravdě, a v spravedlnosti, a v srdci upřímném s tebou: a zachoval jsi jemu milosrdenství své veliké, a dal jsi mu syna sedícího na trůnu jeho, jakož jest dnes.

7. A nyní, Hospodine Bože, ty jsi učinil, aby kraloval služebník tvůj místo Davida otce mého: já pak jsem mládenec maličký, ani vyjití, ani vjití svého neznaje*.

8. A služebník tvůj jest u prostřed lidu, kterýž jsi vyvolil, lidu nesčíslného, kterýž nemůže počítán a sečten býti pro množství.

9. Dáš tedy služebníku svému srdce k umění schopné, aby lid tvůj souditi mohl, a rozeznati mezi zlým a dobrým. Nebo kdo bude moci souditi lid tento, lid tento tvůj mnohý?

10. I líbilo se to Hospodinu, že Šalomoun žádal za takovou věc.

11. I řekl Bůh Šalomounovi: Žes žádal za věc tu, a neprosils sobě o dlouhý věk ani o bohatství, ani o duše nepřátel svých, ale žádal jsi sobě moudrosti, k rozeznání soudu:

12. hle učinil jsem tobě vedlé řečí tvých, a dal jsem tobě srdce moudré a rozumné, tak že žádného před tebou rovného tobě nebylo, aniž po tobě povstane.

13. Ale i to, začežs neprosil, dal jsem tobě: totiž bohatství, a slávu, tak že žádného nebylo tobě rovného mezi králi, po všecky předešlé dny.

14. Jestliže pak budeš choditi po cestách mých, a budeš-li ostříhati ustanovení a přikázaní mých, jako chodil [David] otec tvůj, prodloužím dnů tvých.

15. I procítil Šalomoun, a srozuměl, že to byl sen: a když přišel do Jerusaléma, stál před archou úmluvy Hospodinovy, a obětoval oběti zápalné, a oběti pokojné, a učinil velké hody všechněm služebníkům svým.

16. Tehdy přišly dvě ženy nevěstky k králi, a stály před ním,

17. z nichžto jedna řekla: Prosím, pane můj: já a žena tato bydlily jsme v jednom domě, i porodila jsem u ní v pokojíku.

18. Třetího pak dne po porodu mém porodila i tato: a byly jsme spolu, a žádný jiný nebyl s námi v domě, kromě nás dvou.

19. Umřel pak syn ženy této v noci; nebo spěci zalehla ho.

20. A vstavši tiše o půl noci, vzala syna mého od boku mého, děvky tvé, když jsem já spala, a položila jej v lůno své: svého pak syna, kterýž byl mrtev, položila do lůna mého.

21. A když jsem ráno vstala, abych dala mléko synu svému, ukázalo se, že byl mrtev: na kteréhož když jsem pilněji pohleděla v den jasný, poznala jsem, že to není [ten] můj, kteréhož jsem porodila.

22. I odpověděla druhá žena: Není tak, jakž pravíš, ale syn tvůj umřel, můj pak živ jest. Ona zase řekla: Lžeš, nebo syn můj živ jest, a syn tvůj umřel. A tak těmi řečmi hádaly se před králem.

23. Tehdy řekl král: Tato praví: Syn můj živ jest, a syn tvůj umřel. A tato odpověděla: Ne tak, ale syn tvůj umřel, můj pak živ jest.

24. Řekl tedy král: Přineste mi meč. A když přinesli meč před krále,

25. řekl: Rozdělte dítě živé na dvé, a dejte polovici jedné, a polovici druhé.

26. Žena pak, jejížto syn byl [ten] živý, řekla králi (nebo pohnula se střeva její nad synem

7) t. neumím k svému povolání hodně státi, sebe i poddané náležitě spravovati.

jejím: Prosím, pane, dejtež jí dítě živé, a nezabíjejte ho. Druhá naproti pravila: Ať neni ani mé ani tvé, ale buď rozděleno.

27. Odpověděl král, a řekl: Dejtež této dítě živé, a nebuď zabito, nebo tato jest matka jeho.

28. Uslyšel tedy veškeren Israel soud, kterýž vynesl král, a bál se krále, vidouce, že moudrost Boží jest v něm k vykonávání soudu.

Kapitola 4.

Sláva království Šalomounova i moudrost jeho.

1. Byl pak král Šalomoun králem nade vším Israelem,

2. a tato byla knížata jeho: Azariáš, syn Sádoka kněze:

3. Elihoref a Ahia synové Sísovi byli písaři: Josafat syn Ahilud byl kancléřem:

4. Banajáš syn Jojadův byl nad vojskem: Sádok pak a Abiathar byli kněžími:

5. Azariáš syn Náthanův byl nad těmi, kteříž stáli při králi*: Zabud syn Náthanův kněz, byl přítel králův:

6. a Ahisar byl vladařem domu: a Adoniram syn Abdi byl nad daněmi.

7. Měl pak Šalomoun dvanácte úředníků nade vším Israelem, kteříž opatřovali potravou krále, i dům jeho: nebo na jeden měsíc v roce posluhoval každý tím, co potřebí bylo.

8. A tato jsou jmena jejich: Benhur na hoře Efraim,

9. Bendekar v Makles, a v Salebim, a v Bethsames, a v Elon, a v Bethanan.

10. Benhesed v Aruboth, pod nímž bylo Socho, a všecka země Efer.

11. Benabinadab, pod nímž byla všecka krajina Nefathor, a měl Tafeth dceru Šalomounovu za manželku.

12. Bana syn Ahiludův spravoval Thanak a Mageddo, i veškeren Bethsan, kterýž jest podlé Sarthana pod Jezrahel, od Bethsan až do Abelmehula proti Jekmaan.

13. Bengaber v Ramoth Galaad: měl Avothjair, syna Manassesova v Galaad: ten vládl ve vší krajině Argob, kteráž jest v Básan, šedesáti městy velikými a zdmi ohrazenými, kteráž měla zámky měděné.

14. Ahinadab syn Addo vládl v Manaim.

15. Achimaas v Neftali: a také on měl za manželku Basemath dceru Šalomounovu.

16. Baana, syn Husy, [vládl] v Aser, a Baloth.

17. Josafat syn Farue, v Issachar.

18. Semej syn Ela, v Benjamin.

19. Gaber syn Uri, byl v zemi Galaad, v zemi [ondy] Sehona krále amorrhejského, a Oga krále Básan, nade vším, což bylo v té zemi.

20. Jůda a Israel byli nesčíslní v množství, jako písek mořský: jedouce, a pijíce, a veselíce se.

21. Šalomoun pak byl v panství svém, maje všecka království od řeky [Eufrat] země filistinské, až k končinám egyptským: i dávali jemu dary, a sloužili mu po všecky dny života jeho.

22. Byl pak pokrm Šalomounův* na každý den třiceti korců běli, a šedesáte korců mouky,

23. deset volů tučných, a dvaceti volů pastevních, a sto skopců, kromě lovu jelenů, srn, a bůvolů, a ptactva vykrmeného.

24. Nebo on panoval nade vší krajinou, kteráž byla za řekou, od Thafsa až do Gazy, i nade všemi králi těch krajin: a měl pokoj se všech stran vůkol.

25. I bydlil Jůda a Israel beze všeho strachu jedenkaždý pod svým vinným kmenem, a pod svým fíkem, od Dan až do Bersabé, po všecky dny Šalomounovy.

26. A měl Šalomoun čtyřiceti

5) totiž nad úředníky královskými.

22) t. vycházelo k potravě dvoru jeho.

tisíc jeslí koňů vozních, a dvanácte tisíc jízdných*.

27. A krmili je svrchu povědění královi úředníci: též i potřebných věcí k stolu krále Šalomouna s velikou pilností dodávali časem svým.

28. Ječmene také, a slámy pro koně a hovada, dodávali k místu, kde byl král, vedlé toho, co uloženo jim.

29. Dal také Bůh moudrost Šalomounovi, a opatrnost velikou náramně, a širokost srdce*, jako písek, kterýž jest na břehu mořském.

30. A převyšovala moudrost Šalomounova moudrost všech Východních, i Egyptských,

31. a byl moudřejší než všickni lidé: moudřejší než Ethan Ezrahitský, a [nežli] Heman, a Chalkol, a Dorda, synové Mahol: a byl jmenovaný po všech národech vůkol.

32. Mluvil také Šalomoun tři tisíce přísloví: a bylo písní jeho tisíc a pět.

33. A rozmlouval o stromech od cedru, kterýž jest na Libanu, až do yzopu, kterýž vychází ze zdi: a rozmlouval o hovadech, i o ptácích, i zeměplazích, i o rybách.

34. I přicházeli ze všech národů poslouchat moudrosti Šalomounovy, i ode všech králů země, kteříž slyšeli o moudrosti jeho.

Kapitola 5.

Přátelství Šalomounovo s Híramem. 12. Počet dělníků i úředníků k stavení chrámu.

1. Poslal tedy Híram král týrský služebníky své k Šalomounovi: nebo uslyšel, že ho pomazali za krále místo otce jeho: nebo byl přítel Davidův Híram po všecken čas.

2. Poslal pak Šalomoun k Híramovi, řka:

3. Ty víš o vůli Davida otce mého, a že nemohl vystavěti domu jmenu Hospodina Boha svého pro války nastávající vůkol něho, dokudž nedal jich Hospodin pod paty noh jeho.

4. Ale nyní Hospodin Bůh můj dal odpočinutí vůkol: a není protivníka, ani útoku zlého.

5. Pročež myslím stavěti chrám jmenu Hospodina Boha mého, jakož mluvil Hospodin Davidovi otci mému, řka: Syn tvůj, kteréhož posadím místo tebe na stolici tvou, ten vystaví dům jmenu mému.

6. A protož rozkaž, ať mi služebníci tvoji nasekají cedrů na Libanu, a služebníci moji budou s služebníky tvými: mzdu pak služebníků tvých dám tobě, jakéžkoli požádáš; nebo víš, že není v lidu mém muže, kterýžby uměl dříví sekati, jako Sidonští.

7. Když tedy uslyšel Híram slova Šalomounova, zradoval se velmi, a řekl: Požehnaný Hospodin Bůh dnes, kterýž dal Davidovi syna nejmoudřejšího nad lidem tímto tak mnohým.

8. I poslal Híram k Šalomounovi, řka: Slyšel jsem, cos mi koli poručil: jáť učiním všecku vůli tvou z strany dříví cedrového a jedlového.

9. Služebníci moji složí je s Libanu k moři: a já spořádám je ve vory, a po moři, až k místu, kdež mi uložíš: a tu je přistavím, a ty vezmeš je: a dáš mi potřeby, aby dán byl pokrm domu mému.

10. A tak Híram dával Šalomounovi dříví cedrového, a dříví jedlového vedlé vší vůle jeho.

11. Šalomoun pak dával Híramovi, dvaceti tisíc korců pšenice, ku pokrmu domu jeho, a dvaceti měr oleje nejčistšího: to dával Šalomoun Híramovi na každý rok.

12. Dal také Hospodin moudrost Šalomounovi, jakož mluvil jemu: a byl pokoj mezi Híramem a Šalomounem, a učinili obadva smlouvu.

13. I vybral král Šalomoun děl-

26) t. jezdců (viz 2. Paralip. 9, 25.) aneb koní pro dvanácte tisíc jezdců.

29) t. mysl velikou, ostrou a hlubokou důvtipnost a schopnost k pochopení věcí tak mnohých —

níky ze všeho Israele, a byl jich počet třiceti tisíc mužů.

14. I posílal z nich na Liban deset tisíců na každý měsíc jedny po druhých, tak že [jeden měsíc] bývali [na Libanu], a dva měsíce v domích svých: a Adoniram byl nad těmi vybranými.

15. I měl také Šalomoun sedmdesát tisíc těch, kteříž břemena nosili, a osmdesáte tisíc kameníků na hoře:

16. kromě úředníků, kteříž byli nad každým dílem, v počtu tři tisíce a tři sta, kteříž rozkazovali lidu, a těm, kteříž dělali dílo.

17. I přikázal král, aby vzali kamení veliké, kamení skvostné, k základu chrámu, a aby otesali je čtverohranně:

18. jež tesali kameníci Šalomounovi, a kameníci Híramovi: Giblitští* pak připravovali dříví a kamení k stavení domu.

Kapitola 6.

Stavění chrámu Šalomounova.

1. Stalo se tedy léta čtyrstého a osmdesátého po vyjití synů israelských z země egyptské, měsíce Zio, (jenž jest měsíc druhý*) čtvrtého léta kralování Šalomounova nad Israelem, počal se stavěti dům Hospodinu.

2. Dům pak, kterýž stavěl král Šalomoun Hospodinu, byl zdélí šedesáti loktů, a zšíří dvaceti loktů, a zvýší třiceti loktů.

3. A byla síň před chrámem dvaceti loktů zdélí, podlé míry širokosti chrámové: a měla deset loktů na šíř před chrámem.

4. I udělal v chrámě okna nakřivená.

5. A vzdělal při stěně chrámové opažení prken vůkol, na stěnách domu, okolo chrámu, a Odpovědnice*, a udělal boky vůkol.

6. Opažení, kteréž vezpod bylo, pět loket na šíř mělo: a prostřední opažení šest loket na šíř: a třetí opažení sedm loket majíc na šíř*. Trámy pak položil v domě vůkol zevnitř, aby nevězely ve zdech chrámu.

7. Dům pak když se stavěl, z kamení hlazeného a hotového stavěl se: a ani kladiva, ani sekery, ani jakého nástroje železného bylo slyšeti v domě, když byl stavěn.

8. Dvéře boku prostředního byly po pravé straně domu: a po okrouhlých schodech vstupovalo se na prostřední ponebí, a z prostředního na třetí.

9. A vystavěl dům, a dokonal jej: přikryl také dům deskami cedrovými.

10. I udělal opažení nade vším domem pěti loket zvýší, a přikryl dům dřívím cedrovým.

11. I stala se řeč Hospodinova k Šalomounovi, řkoucí:

12. Dům tento, kterýž stavíš*, jestliže budeš choditi v přikázaních mých, a činiti soudy mé, a ostříhati všech rozkazů mých, chodě v nich: utvrdím řeč svou tobě, kterouž jsem mluvil Davidovi otci tvému.

13. A budu bydliti u prostřed synů israelských, a neopustím lidu svého israelského.

14. Tedy vystavěl Šalomoun dům, a dokonal jej.

15. A vystavěl stěny domu vnitř

---

18) Gibla či Džibla bylo město fénické u Středního moře, od Řeků a od Římanů Byblus nazvané.

1) t. roku církevního, jejž počínali Židé od polovice našeho března, a rok obyčejný od polovice našeho září.

5) *Odpovědnice* nesluje zde ono místo na víku archy úmluvy, odkudž Bůh dával odpovědi lidu svému, nýbrž onen vnitřní, oponou zastřený díl domu Božího, kdež stála archa, jenž se nazýval Svatyně svatých, či Nejsvětější, aneb Svatosvaté (viz v. 16. 19.); přední díl domu Božího nazýval se pouze: Svatyně.

6) Ta opažení či ty pavlače o trojím ponebí byly k spodku užší pro větší tlustost zdí, kteréž čím výš tím víc ubývalo, a tak se vyšší pavlače porozšiřovaly.

12) t. co se týče domu, kterýž mi stavíš, věz, že —

prkny cedrovými, od půdy domu až do vrchu stěn, a až k stropu, přikryl je dřívím cedrovým vnitř: a podlažil půdu domu prkny jedlovými.

16. I vystavěl dvacíti loket k zadní straně chrámu opažení cedrová, od podlahy až do vrchu: a udělal vnitřní dům odpovědí [Božích]*, v Svatyni svatých.

17. Pročež čtyřiciti loktů byl sám chrám* před dveřmi Odpovědnice.

18. A cedrem všecken dům vnitř pokryt byl, maje vykroužení a spojení svá řemeslně udělaná, a řezby vysedlé: všecko deskami cedrovými bylo pokryto: a žádný kámen ve zdi nemohl vidín býti.

19. Odpovědnici pak u prostřed domu vnitř udělal, aby postavil tam archu úmluvy Hospodinovy.

20. Ta pak Odpovědnice byla dvacíti loktů zdélí, a dvacíti loktů zšíří, a dvacíti loktů zvýší: a přikryl ji, a obložil zlatem nejčistším. Ale i oltář obložil cedrem*.

21. Dům také před Odpovědnicí přikryl zlatem nejčistším, a přibil plechy hřeby zlatými.

22. A nic nebylo v chrámě, co by zlatem nebylo přikryto: též i celý oltář [před Odpovědnicí] přikryl zlatem.

23. A udělal v Odpovědnici dva cherubíny z dříví olivového, deset loket zvýší.

24. Pět loket bylo křídlo cherubína jedno, a pět loket křídlo cherubína druhé: totiž, deset loket bylo od konce křídla jednoho až do konce křídla druhého.

25. Desíti také loket byl cherubín druhý: v míře stejné, a díla jednoho byli ti dva cherubíni,

26. to jest, zvýší měl jeden cherubín deset loktů, a tolikéž cherubín druhý.

27. I postavil ty cherubíny u prostřed chrámu vnitřního*: a roztahovali cherubínové křídla svá, a dotýkalo se křídlo jednoho stěny, a křídlo cherubína druhého dotýkalo se stěny druhé: druhá pak křídla u prostřed chrámu vespolek se dotýkala.

28. Obložil také cherubíny zlatem.

29. A všecky stěny chrámu vůkol ozdobil rozličnými rytinami a soustrem: a udělal na nich cherubíny, a palmy, a řezby rozličné, jako vysedlé ze stěny, a čnějící ven.

30. Též i podlahu domu přikryl zlatem vnitř i zevnitř*.

31. A kudy vcházeli do Svatyně svatých, udělal dvéřce z dříví olivového, a podvoje do pěti hran.

32. A dvoje dvéře z dříví olivového: a vyryl na nich řezby cherubínů, a způsoby palm, a rytiny velmi vysedlé, a obložil je zlatem: a potáhl tak cherubíny jako palmy, i jiné věci zlatem.

33. Též kudy se vcházelo do chrámu, udělal podvoje z dříví olivového do čtyr hran.

34. A dvoje dvéře z dříví jedlového proti sobě: a oboje dvéře byly dvojité, a spolu spojujíce se otvíraly se.

35. A vyryl [na nich] cherubíny, a palmy, a rytiny velmi vysedlé: a obložil je všecky plechy zlatými díla taženého podlé pravidla.

36. A vystavěl síň vnitřní ze tří řad kamení hlazeného, a jedné řady dříví cedrového.

37. Léta čtvrtého založen jest dům Hospodinův měsíce Zio.

38. A léta jedenáctého, měsíce Bul (jenž jest měsíc osmý) dokonán

---

16) t. místa, z něhož Bůh těm, kteříž se s ním radívali, vůli svou zjevoval, a odpovědi dával.

17) t. kromě těch dvaceti loktů, kteréž z šedesáti loket délky všeho chrámu k Svatyni svatých přehradil.

20) Rozumí se zde oltář, na němž se zapalovalo kadidlo, jenž byl ze dříví cedrového, obložený zlatem, a stál v Svatyni t. j. v předním dílu domu Božího, před oponou, jenž zakrývala Odpovědnici, či Svatyni svatých. (Viz v. 21. 22)

27) t. v Odpovědnici, či v Svatyni svatých.

30) Zevnitř, t. j. v Svatyni, a vnitř, t. j. v Svatyni svatých, či v Nejsvětějším.

jest dům se vším dílem jeho: a se všemi nádobami jeho: stavěl jej sedm let.

Kapitola 7.

Stavění domu Šalomounova, 2. a dómu dcery Faraonovy. 17. Strojení nádobí i ozdob do chrámu.

1. Dům pak svůj stavěl Šalomoun třinácte let, a až k dokonání jej přivedl.
2. Vystavěl také dům háje libanského sto loket zdélí, a padesáte loket zšíří, a třiceti loket zvýší: a čtyry síně k procházkám mezi sloupy cedrovými: nebo z dříví cedrového vytesal sloupy.
3. A prkny cedrovými přikryl celý strop, kterýž na čtyřiceti a pět sloupů zpoléhal. Jedna pak řada měla sloupů patnácte
4. proti sobě postavených,
5. a k sobě hledících, [a bylo] stejné prostranství mezi sloupy, a na sloupích čtverhranné dříví ve všem stejné.
6. A síň sloupů vzdělal padesáti loket na dýl. a třiceti loket na šíř: a druhou síň v tváři větší síně: a sloupy, a makovice na sloupích.
7. Síň také trůnu, v kteréž soud jest, udělal: a přikryl ji dřívím cedrovým od půdy až do svrchku.
8. A domeček, v kterémž sedal, když soudil, byl u prostřed síně, podobného díla. Udělal také dům dceři Faraonově (kterouž byl za manželku pojal Šalomoun) takovým dílem, jako i tuto síň.
9. Všecko z kamení skvostného, kteréž podlé pravidla a míry tak vnitř, jako zevnitř pilou řezáno bylo: od základu až do vrchu zdí, a zevnitř až do síně větší.
10. Základové pak [byli] z kamení skvostného, z kamení velikého desíti, neb osmi loket.
11. A svrchu bylo kamení skvostné, dle stejné míry tesané, též také i dříví cedrové.
12. A síň větší byla okrouhlá, ze tří řad kamení tesaného, a z jedné řady hoblovaného cedroví: jakož i v síni domu Hospodinova vnitřní, a v síni domu.
13. Poslal také král Šalomoun, a vzal Hírama z Týru,
14. syna ženy vdovy z pokolení Neftali, z otce týrského, řemeslníka díla z mědi, a plného moudrosti, a rozumnosti i umění k udělání všelikého díla z mědi. Kterýžto když přišel k králi Šalomounovi, dělal všeliké dílo jeho.
15. I utvořil dva sloupy měděné, osmnácti loket zvýší sloup jeden: a okolek dvanácti loket obkličoval každý sloup.
16. Také dvě makovice udělal, kteréžby vstaveny byly na vrch sloupů, slité z mědi: pět loket zvýší makovice jedna, a pět loket zvýší makovice druhá:
17. a [na nich mřežování] jako na způsob síti, a řetězů k sobě vespolek divným dílem setkaných. Obědvě makovice sloupů byly slité: sedmiřadé mřížky na makovici jedné, a sedmiřadé mřížky na makovici druhé.
18. A udělal sloupy, a dvě řady jablek granátových vůkol jednékaždé mřížky, aby přikrývaly makovice, kteréž byly na vrchu: tak udělal i makovici druhou.
19. Makovice pak, které byly na vrchu sloupů, udělány byly jako dílo liliové v síni čtyř loket.
20. A opět jiné makovice [byly] nahoře na vrchu sloupů podlé míry sloupu proti mřížkám: granátových pak jablek bylo dvě stě [dvěma] řadama vůkol makovice druhé.
21. I postavil ty dva sloupy v síni chrámové: a postaviv sloup pravý, nazval jej jmenem Jachin: podobně vyzdvihl sloup druhý, a nazval jmeno jeho Booz*.
22. A na vrchu sloupů dílo na způsob lilium postavil: i dokonáno jest dílo sloupů.
23. Udělal také moře slité* de-

21) Jachin, t. j. Upevni, totiž Bůh dům tento. Booz, t. j. V Něm síla.
23) *Moře* sloula nádoba na vodu veliká, okrouhlá, z mědi ulitá, sloužíc kněžím k umývání i koupání. (2. Mojž. 30, 18.)

síti loket od jednoho kraje k druhému, okrouhlé vůkol: pět loket byla vysokost jeho, a okolek třiceti loket obkličoval je vůkol.

24. A rytina pod krajem obcházela je desíti lokty obkličující moře: dvě řady rytin prutovaných byly slity.

25. A stálo na dvanácti volích, z nichž tři patřili k půlnoci, a tři k západu, a tři k poledni, a tři k východu: a moře na nich svrchu bylo: jichžto všech zadkové vnitř pod mořem kryli se.

26. Tlustost pak umyvadla toho byla na dlaň: a kraj jeho jako kraj kalichu, a jako list nakřivený rozvitého lilium: dva tisíce batů v se bralo*.

27. A udělal [také] deset podstavků měděných, čtyř loket zdélí jedenkaždý podstavek, a čtyř loket zšíří, a tři loket zvýší.

28. A to dílo podstavků bylo mezi rytinami hladké: a rytiny [byly] mezi spojeními.

29. A mezi korunkami a kotoučky, lvové a volové a cherubínové [byli]: a při spojeních podobně jako svrchu: a pod lvy a voly, jako řemeny z mědi visící.

30. A čtyry kola u jednohokaždého podstavku, a osy měděné: a na čtyrech stranách jako raménka pod umyvadlem slitá, proti sobě vespolek hledíce.

31. Ústí také vnitř bylo na vrchu hlavy: a což zevnitř vidíno, na jeden loket bylo všecko okrouhlé, a spolu mělo půl druhého lokte: v úhlech pak sloupů rozličné rytiny byly: a prostředkové mezi sloupy, čtverhranní, a ne okrouhlí.

32. Čtyry také kola, kteráž ve čtyrech úhlech podstavku* byla, spojovala se spolu pod podstavkem: jedno kolo mělo zvýší půldruhého lokte.

33. Taková pak ta kola byla, jaká bývají u vozu: a osy jejich, a špice, a loukotě, a písty, všecko bylo slité.

34. A i ta čtyry raménka na každém úhlu jednoho každého podstavku, z téhož podstavku slita a spojena byla.

35. Na vrchu pak podstavku byla nějaká okrouhlost na půl lokte, tak udělaná, že umyvadlo svrchu mohlo postaveno býti, mající své rytiny a rozličné řezby z sebe samé.

36. Vyryl také na deskách těch, kteréž byly z mědi, a v úhlech, cherubíny, a lvy, a palmy, jako ku podobenství člověka stojícího, že ne vyryté ale přistavené vůkol se zdály.

37. Na ten způsob udělal deset podstavků, jednostejné slitiny, [jedné] míry, a jednostejné rytiny.

38. Udělal také deset umyvadel měděných: čtyřiceti batů bralo v se umyvadlo jedno, a bylo [každé] čtyř loket: i postavil jednokaždé umyvadlo na jednom [podstavku], to jest, [všech deset] na desíti podstavcích.

39. A postavil [těch] deset podstavků, pět na pravé straně chrámu, a pět na levé: moře pak postavil na pravé straně chrámu proti východu ku poledni.

40. Nadělal tedy Híram kotlíků, a mis, a konví, a dokonal všecko dílo králi Šalomounovi k chrámu Hospodinovu.

41. Sloupy dva, a dvě točenice makovic, na makovice těch sloupů: a mřežování dvoje, aby přikrývalo dvě točenice, kteréž byly na vrchu sloupů.

42. A granátových jablek čtyři sta na dvojím mřežování: dvě řady jablek granátových na jednomkaždém mřežování, k přikrytí točenic na makovicích, kteréž byly na vrchu sloupů.

43. A podstavků deset, a umyvadel deset na podstavcích.

44. A moře jedno, a volů dvanácte pod mořem.

45. A kotlíky, a mísy, a konve.

---

26) *Bat* byla míra tekutých věcí, tak mnoho v se beroucí, jako míra suchých, řečená Efa. (Soudc. 6, 19.)

32) t. pod tím lišováním.

Všecky nádoby, kterýchž nadělal Hiram králi Šalomounovi do domu Hospodinova, z mědi byly.
46. Na poli krajiny jordánské slíval je král v jilovaté zemi mezi Sochoth, a Sarthan.
47. I postavil Šalomoun všecky ty nádoby [do chrámu]: pro množství pak přílišné nebyla vážena měď.
48. I nadělal také Šalomoun všeho [jiného] nádobí do domu Hospodinova: oltář zlatý, i stůl zlatý, na kterémžby se kladli chlebové předložení:
49. a svícnů zlatých pět na pravé straně, a pět na levé straně, proti Odpovědnici, z zlata čistého: a jako liliové květy, a lampy svrchu zlaté: a utěradla ze zlata,
50. i baňky, i vidličky, i šálky, i moždířky, i kadidlnice, ze zlata nejčistšího: i stežeje dveří domu vnitřního, [totiž] Svatyně svatých, i dveří domu chrámu ze zlata byly.
51. A [tak] dokonal všecko dílo, kteréž dělal Šalomoun k domu Hospodinovu, a vnesl [tam], cokoli byl posvětil [Bohu] David otec jeho, stříbro i zlato, i nádoby, a složil to mezi poklady domu Hospodinova.

Kapitola 8.

Vnesení archy do chrámu, a posvěcení jeho.

1. Tehdy shromáždili se všickni starší lidu israelského s knížaty pokolení, i vůdcové čeledí synů israelských, k králi Šalomounovi do Jerusaléma: aby přinesli archu úmluvy Hospodinovy z města Davidova, to jest, z Sionu.
2. I sešel se k králi Šalomounovi veškeren Israel měsíce Ethanim, v den slavný: ten jest měsíc sedmý*.
3. A přišli všickni starší z Israele, a vzali kněží archu,
4. a přenesli archu Hospodinovu, i stánek úmluvy, i všecky nádoby Svatyně, kteréž byly v stánku: a tak přenesli to kněží a levitové. (2. Par. 1, 3.)
5. Král pak Šalomoun, a všecko množství israelské, kteréž se bylo sešlo k němu, šlo s ním před archou, a obětovali ovce a voly bez čísla a počtu.
6. A vnesli kněží archu úmluvy Hospodinovy na místo její, na místo chrámové odpovědí Božích, [totiž] do Svatyně svatých, pod křídla cherubínů.
7. Nebo cherubínové měli roztažená křídla nad místem archy, a přikrývali archu, i sochory její svrchu.
8. A když sochorové [prvé] vynikali, a vidíni byli koncové jejich ven z Svatyně před Svatyní svatých, [teď] nebylo jich dále viděti zevnitř, a byli tam až do dnešního dne*.
9. V arše pak nic jiného nebylo, než dvě desky kamenné, kteréž byl složil v ní Mojžíš na Horebě, kdyžto učinil Hospodin úmluvu s syny israelskými, když vyšli z země egyptské.
10. Stalo se pak, když vyšli kněží z Svatyně, že mlha naplnila dům Hospodinův*:
11. tak že nemohli kněží ostáti, a posluhovati pro mlhu: nebo byla naplnila sláva Hospodinova dům Hospodinův.
12. Tehdáž řekl Šalomoun: Hospodin řekl, že bude přebývati ve mlze.
13. Stavěje vystavěl jsem dům

2) Měsíc sedmý, Ethanim, také Tisri nazvaný, srovnává se s naším zářím a říjnem; den slavný toho měsíce byla slavnost stánků.

8) Totiž dokud stála archa úmluvy v starém stánku, nemohli se tam dlouzí sochorové její, pro skrovnost místa, docela vejíti, nýbrž bylo jich také venku v Svatyni, totiž za oponou, v níž hrby či vydutí dělali, znamenati: pak ale v chrámě bylo v Svatyni svatých místa dosti, že ty sochory již více ven nevynikaly.

10) Mlha, či oblak, byla zevnitřním znamením přítomnosti Boží. (2. Mojž. 16, 10. — 24, 15. 16. 40, 32. — 4. Mojž. 9, 15.)

k přebývání tvému, přepevnou stolici tvou na věky.
14. I obrátiv král tvář svou, dal požehnání všemu shromáždění israelskému: nebo všecko shromáždění israelské stálo.
15. I řekl Šalomoun: Požehnaný Hospodin Bůh israelský, kterýž mluvil ústy svými Davidovi otci mému, a rukou svou naplnil, řka:
16. Ode dne, kteréhož jsem vyvedl lid svůj israelský z Egypta, nevyvolil jsem města z žádného pokolení israelského, aby [mi v něm] vystaven byl dům, a aby bylo jmeno mé tam: ale Davida jsem vyvolil, aby byl nad lidem mým israelským.
17. I chtěl David otec můj stavěti dům jmenu Hospodina Boha israelského:
18. ale Hospodin řekl Davidovi otci mému: Že jsi umínil v srdci svém stavěti dům jmenu mému, dobře jsi učinil, v srdci to přemýšleje.
19. Ale však ty mi nebudeš stavěti domu, nýbrž syn tvůj, kterýž vyjde z beder tvých, ten vystaví dům jmenu mému.
20. Potvrdil Hospodin řeč svou, kterouž byl mluvil: i povstal jsem já na místo Davida otce svého, a dosedl jsem na trůn israelský, jakož byl mluvil Hospodin: a vystavěl jsem dům jmenu Hospodina Boha israelského.
21. A ustanovil jsem tu místo arše, v níž úmluva Hospodinova jest, kterouž učinil s otci našimi, když vyšli z země egyptské.
22. Postavil se pak Šalomoun před oltářem Hospodinovým před obličejem shromáždění israelského, a roztáhl ruce své k nebi,
23. a řekl: Hospodine Bože israelský, neníť podobného tobě Boha na nebi svrchu, ani na zemi dole: jenž ostříháš úmluvy a milosrdenství služebníkům svým, kteří chodí před tebou s celým srdcem svým:
24. jenž jsi splnil služebníku svému Davidovi otci mému, co jsi mluvil jemu: ústy jsi mluvil, a rukou splnil, jakož tento den dokazuje.
25. Nyní tedy Hospodine Bože israelský, naplniž služebníku svému Davidovi otci mému, co jsi mluvil jemu, řka: Nebudeť odjat z tebe muž přede mnou, kterýžby seděl na trůnu israelském: však ale tak, jestliže ostříhati budou synové tvoji cesty své, aby chodili přede mnou, jakž jsi ty chodil před obličejem mým.
26. Protož nyní, Hospodine Bože israelský, ať jsou upevněna slova tvá, kteráž jsi mluvil služebníku svému Davidovi, otci mému.
27. Což tedy domnívati se máme, že v pravdě Bůh bydlí na zemi*? Nebo jestliže nebe, a nebesa nebes obsáhnouti tebe nemohou, čímž méně dům tento, který jsem vystavěl?
28. Ale vzhlédni k modlitbě služebníka svého, a k prosbám jeho, Hospodine Bože můj: slyš chválu a modlitbu, kterouž služebník tvůj modlí se dnes před tebou:
29. aby oči tvé byly otevřené na dům tento v noci i ve dne: na dům, o němž jsi řekl: Budeť jmeno mé tu: abys vyslyšel modlitbu, kterouž modlí se tobě služebník tvůj na místě tomto.
30. I vyslyš prosbu služebníka svého, i lidu svého israelského, začbykoli prosili na místě tomto; a vyslyš je v místě přebývání svého na nebi, a vyslyše, milostiv buď.
31. Zhřešil-liby člověk proti bližnímu svému, a mělby nějakou přísahu, kterouž by držán byl zavázaný: a přišelby pro tu přísahu před oltář tvůj do domu tvého,
32. ty vyslyš na nebi: a učiň* a suď služebníky své, odsoudě bezbožného, a odplatě cesty jeho na hlavu jeho, a ospravedlně spraved-

27) t. tak, aby místem obsažen býti měl? Nikoli —
32) t. podlé slov přísahy, která obsahovala kletbu na toho, kterýby neprávě přisáhal.

livého, a odměně mu vedlé spravedlnosti jeho.

33. Jestližeby utekl lid tvůj israelský před nepřátely svými (nebo hřešiti bude proti tobě*), a činíce pokání, a vyznávajíce jmeno tvé, přišliby, a modliliby se, a prosiliby tebe v domu tomto:

34. ty vyslyš na nebi, a odpusť hřích lidu svému israelskému, a uveď je zase do země, kterouž jsi dal otcům jejich.

35. Jestližeby zavříno bylo nebe, a nepršelby déšť pro hříchy jejich, a modlíce se na místě tomto, pokáníby činili jmenu tvému, a od hříchů svých odvrátiliby se pro trápení své:

36. ty vyslyš je na nebi, a odpusť hříchy služebníků svých, a lidu svého israelského: a ukaž jim cestu dobrou, po nížby chodili, a dej déšť na zemi svou, kterouž jsi dal lidu svému k vládnutí.

37. Jestližeby hlad vznikl na zemi, aneb mor, aneb nakažené povětří, aneb rez, aneb kobylky, aneb porušení úrod zemských, a soužilby jej nepřítel jeho oblehna brány jeho, aneb jakákoli rána, jakákoli nemoc,

38. všeliké zlořečenství, a proklínání, kteréžby se přihodilo nějakému člověku z lidu tvého israelského: jestližeby kdo poznal ránu srdce svého, a rozprostřelby ruce své v domu tomto,

39. ty vyslyš na nebi v místě přebývání svého, a smiluj se, a učiň a dej jednomukaždému vedlé všech cest jeho, jakož uzříš srdce jeho (nebo ty znáš sám srdce všech synů lidských),

40. aby se báli tebe po všecky dny, dokudž živi budou na zemi, kterouž jsi dal otcům našim.

41. K tomu také i cizozemec, jenž není z lidu tvého israelského, když by přišel z země daleké pro jmeno tvé (neboť uslyší o jmenu tvém velikém, a o ruce tvé silné, a rameni tvém

42. vztaženém, všudy), kdyžby tedy přišel, a modliliby se na tomto místě,

43. ty vyslyš na nebi na pevném místě přebývání svého, a učiň všecko, očežkoli volati bude k tobě cizozemec ten: aby se naučili všickni národové země báti se jmena tvého, jako lid tvůj israelský, a zkusili, že jmeno tvé vzýváno jest nad domem tímto, kterýž jsem vystavěl.

44. Kdyžby vytáhl lid tvůj na vojnu proti nepřátelům svým, cestou, kamžbyskoli poslal je, a modliliby se tobě proti cestě města, kteréž jsi vyvolil, a naproti domu, kterýž jsem vystavěl jmenu tvému,

45. i vyslyš na nebi modlitby jejich, a prosby jejich, a učiň soud jejich.

46. Jestližeby pak zhřešili tobě (nebo není člověka, kterýžby nehřešil), a rozhněvaje se, vydalbys je nepřátelům jejich, a jatí byliby vedeni do země nepřátelské daleké, nebo blízké:

47. a činiliby pokání v srdci svém na místě vězení, a obrátíce se modliliby se tobě v zajetí svém, řkouce: Zhřešilit jsme, a neprávě jsme činili, bezbožně jsme jednali:

48. a obrátiliby se k tobě celým srdcem svým a celou duší svou, v zemi nepřátel svých, do kteréžby jatí zavedeni byli: a modliliby se tobě proti cestě země své, kterou jsi dal otcům jejich, a města, kteréž jsi vyvolil, a chrámu, který jsem vystavěl jmenu tvému:

49. vyslyš na nebi, na pevném trůnu svém, modlitby jejich, a prosby jejich, a učiň soud jejich:

50. a smiluj se nad lidem svým, kterýž zhřešil proti tobě, a nade všemi nepravostmi jejich, jimiž přestoupili proti tobě: a dej milosrdenství před těmi, kteřížby je zajaté měli, aby se smilovali nad nimi.

33) Jiné čtení: Jestližeby poražen byl lid tvůj od nepřátel (poněvadž zhřešil proti tobě), t. j. poněvadž tys ho vydal pro hříchy jeho v ruce nepřátel jeho —

51. Nebo lid tvůj jest to, a dědictví tvé, jež jsi vyvedl z země egyptské, [jako] z prostředku peci železné.

52. Ať jsou oči tvé otevřené k modlitbě služebníka tvého, a lidu tvého israelského, a vyslyš je ve všem, očežbykoli volali k tobě.

53. Nebo tys je oddělil sobě za dědictví ode všech národů země, jakožs mluvil skrze Mojžíše služebníka svého, když jsi vyvedl otce naše z Egypta, Pane Bože.

54. Stalo se pak, když dokonal Šalomoun modle se všeoku modlitbu, a prosbu tuto Hospodinu, že vstal od obličeje oltáře Hospodinova: nebo byl klekl na obě kolena na zem, a ruce byl roztáhl k nebi.

55. I stál, a dobrořečil všemu shromáždění israelskému hlasem velikým, řka:

56. Požehnaný Hospodin, kterýž dal odpočinutí lidu svému israelskému, vedlé všeho, což byl mluvil: neupadlo ani jedno slovo ze všech dobrých věcí, kteréž mluvil skrze Mojžíše služebníka svého.

57. Budiž Hospodin Bůh náš s námi, jako byl s otci našimi, neopouštěje nás, ani zamítaje:

58. ale nakloniž srdce naše k sobě, abychom chodili po všech cestách jeho, a ostříhali přikázaní jeho, a posvátných obyčejů jeho, a soudů, kteréžkoli přikázal otcům našim.

59. A ať jsou řeči tyto mé, kterýmiž jsem se modlil před Hospodinem, blízké Hospodinu Bohu našemu dnem i nocí, aby učinil soud služebníku svému, i lidu svému israelskému po všecky dny:

60. aby poznali všickni národové země, že Hospodin sám [toliko] jest Bůh, a že není jiného kromě něho.

61. Budiž také srdce naše dokonalé s Hospodinem Bohem naším*, abychom chodili v ustanoveních jeho, a ostříhali přikázaní jeho, jako i dnes.

62. Tedy král, a veškeren Israel s ním, obětovali oběti před Hospodinem.

63. I nabil Šalomoun obětí pokojných, kteréž obětoval Hospodinu, volů dvamecítma tisíců, a ovec sto dvaceti tisíců: a tak posvětili chrámu Hospodinova král i synové israelští.

64. V ten den posvětil král prostředku síně, kteráž byla před domem Hospodinovým: nebo obětoval tu obět zápalnou, a obět posvátnou, a tuk obětí pokojných: nebo oltář měděný, kterýž byl před Hospodinem, menší byl, a nemohly se na něm směstknati oběti zápalné, a oběti posvátné, a tukové obětí pokojných.

65. Udělal tedy Šalomoun v ten čas slavnost velikou, a veškeren Israel s ním, množství veliké od končin Emath, až ku potoku egyptskému, před Hospodinem Bohem naším, za sedm dní, a za sedm dní, to jest za čtrnácte dní.

66. A v den osmý propustil lidi*: kteříž dobrořečíce králi, šli do svých obydlí radujíce se, a s srdcem veselým ze všech dobrých věcí, kteréž byl učinil Hospodin Davidovi služebníku svému, a Israelovi lidu svému.

Kapitola 9.

Bůh se podruhé ukázal Šalomounovi. 11. Kterýž dal králi Híramovi dvaceti měst. 17. Vystavěl nová města, a některé národy sobě pod plat uvedl. 26. Lodí pro zlato vypravil.

1. Stalo se pak, když dokonal Šalomoun stavení domu Hospo-

61) t. budiž zcela věrné Hospodinu, a ne jen s polovice, chtíc poněkud sloužiti Bohu svému pravému, a poněkud také cizím modlám.

66) t. v den osmý slavnosti stánků. V prvních sedmi dnech posvěcovali chrámu, v druhých sedmi dnech slavnost stánků slavili. Osmého dne té slavnosti, jenž byl tak slavný, jako první, t. dne dvacátého druhého měsíce sedmého, u večer propustil král lid, jenž se dvacátého třetího téhož měsíce jedenkaždý do domu svého rozešel. (2. Paral. 7, 9. 10.)

dinova, a stavení královské, i všecko, což žádal a chtěl dělati,
2. ukázal se mu Hospodin podruhé, jakož se mu byl ukázal v Gabaon.
3. I řekl Hospodin k němu: Vyslyšelť jsem modlitbu tvou, a prosbu tvou, kterouž se modlil přede mnou: posvětil jsem domu toho, kterýž jsi vystavěl, abych položil jmeno své tam na věky*, a budou oči mé, a srdce mé tu po všecky dny.
4. Ty také jestliže choditi budeš přede mnou, jako chodil otec tvůj, v sprostnosti srdce, a v spravedlnosti: a budeš-li činiti všecko, což jsem přikázal tobě, a ustanovení má a soudy mé budeš-li zachovávati:
5. postavím trůn království tvého nad Israelem na věky, jakož jsem mluvil Davidovi otci tvému, řka: Nebudeť odjat muž z rodu tvého s trůnu israelského.
6. Pakli se nazpět odvrátíte vy i synové vaši, nenásledujíce mne, ani ostříhajíce přikázaní mých, a posvátných obyčejů mých, kteréž jsem vydal vám, ale odejdouce ctíti budete bohy cizí, a klaněti se jim:
7. vyplením Israele se svrchku země, kterouž jsem dal jim: a chrám, kteréhož jsem posvětil jmenu svému, zavrhu od obličeje svého, i budeť Israel v přísloví, a v rozprávku všem národům.
8. A dům tento bude ku příkladu: všeliký, když půjde mimo něj, užasne se, a sipěti bude, a řekne: Proč tak učinil Hospodin zemi této, a domu tomuto?
9. I odpovědí: Protože opustili Hospodina Boha svého, kterýž vyvedl otce jejich z země egyptské, a následovali bohů cizích, a klaněli se jim, a ctili je: protož uvedl na ně Hospodin všecko to zlé.
10. Když pak bylo po dvacíti letech, když byl vzdělal Šalomoun obadva domy, totiž dům Hospodinův, a dům královský,
11. (ješto Híram král týrský dodával Šalomounovi dříví cedrového, a jedlového, i zlata vedlé vší potřeby jeho,) tehdy Šalomoun dal Híramovi dvaceti měst v zemi galilejské.
12. I vyšel Híram z Týru, aby viděl města, kteráž byl dal jemu Šalomoun, ale nelíbila se jemu,
13. i řekl: To-liž jsou ta města, kteráž jsi mi dal, bratře? I nazval je zemí Chabul až do tohoto dne.
14. Poslal také Híram králi Šalomounovi sto dvaceti hřiven zlata.
15. Tať jest summa nákladů, kterouž obětoval král Šalomoun k stavení domu Hospodinova, a domu svého, a Mello, i zdi jerusalémské, a Heser, a Mageddo, a Gázer*.
16. Farao král egyptský vytáhl byl, a dobyl Gázer, a vypálil je, a Chananejské, kteříž bydlili v městě, pobil, a dal je za věno dceři své, manželce Šalomounově.
17. Protož vystavěl Šalomoun Gázer, a Bethoron dolní,
18. a Bálath, a Palmiru v zemi pouště syrské,
19. i všecka městečka, kteráž k němu náležela, a byla beze zdi, ohradil, i města vozů, i města jezdců, a cožkoli se mu líbilo, aby vystavěl v Jerusalémě, a na Libanu, i ve vší zemi panování svého.
20. Všecken [také] lid, kterýž byl pozůstal z Amorrhejských, a Hethejských, a Ferezejských, a Hevejských, a Jebusejských, kteříž nejsou z synů israelských:
21. těch syny, kteříž byli pozůstali v zemi, jichžto nemohli synové israelští vyhladiti, uvedl Šalomoun pod plat*, až do tohoto dne.
22. Z synů pak israelských žádného nepodrobil v službu Šalomoun,

8) t. aby byl příbytkem mým ustavičně; aneb: aby vždy jmenem mým, mým chrámem nazýván byl.

15) *Mello* jest tolik co hrad, či tvrz neb pevnost (citadella) v městě. *Heser*, *Mageddo* a *Gázer* byla hrazená města.

21) dle hebr.: v službu.

ale byli muži bojovníci, a služebníci jeho, a knížata, a vůdcové, a úředníci nad vozy, a nad koňmi.

23. Bylo pak knížat nade všemi díly Šalomounovými představených pět set a padesát, kteříž měli pod sebou lid, a v ustanovených dílech rozkazovali.

24. Dcera pak Faraonova přestěhovala se z města Davidova do domu svého, kterýž jí byl vystavěl Šalomoun: tehdáž vystavěl Mello.

25. Obětoval také Šalomoun třikrát na každý rok oběti zápalné, i pokojné oběti, na oltáři, kterýž byl vzdělal Hospodinu, a pálil vonné věci před Hospodinem: a dokonán jest chrám.

26. Nadělal také lodí velikých král Šalomoun v Asiongaber, kteréž jest podlé Ailath na břehu moře červeného, v zemi idumejské.

27. A poslal Híram na těch lodích služebníky své, muže plavce, a umělé na moři, s služebníky Šalomounovými.

28. Kteřížto když připlavili se do Ofir*, nabravše tam zlata čtyry sta a dvaceti hřiven, přivezli je králi Šalomounovi.

Kapitola 10.

Příjezd královny sabejské. 14. Bohatství a sláva Šalomounova.

1. Ale i královna z Sáby, uslyševši pověst o Šalomounovi ve jmenu Hospodina přijela, aby ho zkusila v pohádkách*.

2. A přijevši do Jerusaléma s komonstvem velikým, a se zbožím, s velbloudy nesoucími vonné věci, a zlata velmi mnoho, a kamení drahého, přišla k králi Šalomounovi, a mluvila jemu všecko, což měla na srdci svém.

3. I zodpovídal jí Šalomoun všechna slova, kteráž mu byla předložila: nic nebylo skrytého před králem, načby jí byl neodpověděl*.

4. I uzřevši královna z Sáby všecku moudrost Šalomounovu, i dům, kterýž byl vystavěl,

5. i pokrmy stolu jeho, i příbytky služebníků, i pořádky přisluhujících, i roucha jejich, i číšníky, i oběti zápalné, kteréž obětoval v domu Hospodinově: neměla více ducha.

6. I řekla k králi: Pravát jest řeč, kterouž jsem slyšela v zemi své,

7. o řečech tvých, a o moudrosti tvé: a nevěřila jsem vypravujícím mně: až jsem sama přišla, a uzřela očima svýma, a zkusila jsem, že není mi praveno ani polovice: větší jest moudrost tvá, i skutkové tvoji, nežli pověst, kterouž jsem slyšela.

8. Blahoslavení muži tvoji, a blahoslavení služebníci tvoji, kteříž stojí před tebou vždycky, a slyší moudrost tvou.

9 Budiž Hospodin Bůh tvůj požehnaný, jemužs se zalíbil, a posadil tebe na trůn israelský, protože zamiloval Hospodin Israele na věky, a ustanovil tebe králem, abys činil soud a spravedlnost.

10. I dala králi sto a dvaceti hřiven zlata, a vonných věcí velmi mnoho, i kamení drahého: aniž bylo kdy potom přivezeno vonných věcí tak mnoho, jako darovala královna z Sáby králi Šalomounovi.

11. (Však i lodi Híramovy, kteréž přinášely zlato z Ofir, přivezly z Ofir dříví vonného* velmi mnoho, a kamení drahého.

12. A nadělal král z dříví vonného zábradel v domu Hospodinovu, a v domu královu, a harf a louten zpěvákům: aniž jest kdy více přivezeno takové dříví vonné, ani vidíno až do dnešního dne.)

28) Ofir, krajina africká, kamž Feničané koráby se zbožím vysílali, a odkud zlato a jiné drahé zboží přiváželi. (3. Král. 10, 22.)

1) Sába či Šéba bylo hlavní město krajiny sabejské, jenž ležela na poledni požehnané Arabie a země israelské, a od královen řízena byla. Vtipné pohádky a průpovědi dávati a zodpovídati náleželo k mudrctví starých.

3) t. uhodl každou pohádku.

11) Hebr.: Almuggim, dříví nám neznámé.

13. Král pak Šalomoun dal královně z Sáby všecko, co chtěla a žádala od něho: mimo ty věci, kteréž byl jí dobrovolně dal darem královským. Kterážto navrátila se, a odjela do země své s služebníky svými.

14. Byla pak váha zlata, kteréž se přinášelo Šalomounovi na každý rok, šest set šedesáte šest hřiven zlata:

15. krom toho, kteréž přinášeli muži, jenž byli nad cly, a kupci, a všickni ti, ješto špatnější věci prodávali, i všickni králové arabští, a vévodové země.

16. Udělal také král Šalomoun dvě stě štítů z zlata nejčistšího, a šest set lotů zlata dal na plechy štítu jednoho:

17. a tři sta puklířů z zlata zkušeného: tři sta lotů zlata jeden puklíř přikrývalo: i složil je král v domě Lesu libanského.

18. Udělal také král Šalomoun trůn z kostí slonových veliký, a obložil jej zlatem stkvoucím velmi,

19. kterýž měl šest stupňů: a vrch trůnu okrouhlý byl na straně zadní: a dvě ruce z obou stran držíce stolici: a dva lvové stáli u každé ruky.

20. A dvanácte lvíčků stojících na šesti stupních s obou stran: nebylo takové dílo uděláno v nižádném království.

21. Nadto všecky nádoby, z nichž píval král Šalomoun, byly zlaté: a všeliké nádobí v domě Lesu libanského bylo z zlata nejčistšího: nebylo stříbra, aniž ho sobě co vážili ve dnech Šalomounových;

22. nebo lodi královské přes moře s lodími Hiramovými chodily do Tharsis jednou ve třech letech, přinášejíce odtud zlato a stříbro, a zuby slonové, a opice, a pávy.

23. I zveleben jest král Šalomoun nade všecky krále země, v bohatství, a v moudrosti.

24. A všecka země žádala viděti tvář Šalomounovu, aby slyšela moudrost jeho, kterouž dal Bůh v srdci jeho.

25. A přinášeli jedenkaždý dary jemu, totiž nádoby stříbrné a zlaté, roucha, a zbroj bojovnou, i vonné věci, a koně, a mezky, a to každého roku.

26. I nashromáždil Šalomoun vozů a jezdců, že měl tisíc a čtyry sta vozů, a dvanácte tisíc jezdců: a rozložil je po městech hrazených, a u krále v Jerusalémě.

27. I způsobil, že tak veliká hojnost stříbra byla v Jerusalémě, jako kamení: a tak mnoho bylo cedru, jako planého fíkoví, kteréž roste na poli.

28. A přiváděli [také] Šalomounovi koně z Egypta, a z Koa: nebo kupci královští kupovali je z Koa, a přiváděli je za [jisté] peníze.

29. Přicházela pak spřež čtyř koňů z Egypta za šest set lotů stříbra, a kůň za sto a padesáte. A tak tím způsobem všickni králové hethejští a syrští koně prodávali.

Kapitola 11.

Šalomounovo odvrácení se od Boha. 9. Protivníci, 43. i smrt jeho.

1. Král pak Šalomoun zamiloval ženy cizozemky mnohé, dceru také Faraonovu, a moabské, a ammonitské, idumejské, a sidonské, a hethejské;

2. z národů těch, o kterýchž řekl Hospodin synům israelským: Nevejdete k nim, ani z nich vejdou k vašim; nebo jistě odvrátí srdce vaše, abyste následovali bohů jejich. S těmi tedy spojil se Šalomoun náramným milováním.

3. A měl žen jako královen sedm set, a ženin tři sta: a odvrátily ženy srdce jeho.

4. A když již byl stár, nakaženo jest srdce jeho skrze ženy, že jest následoval bohů cizích: aniž bylo srdce jeho dokonalé s Hospodinem

Bohem svým, jako srdce Davida otce jeho.
5. Ale ctil Šalomoun Astarthu bohyni Sidonských, a Moloch modlu Ammonitských*.
6. I činil Šalomoun, což se nelíbilo Hospodinu, a nenaplnil, by následoval Hospodina, jako David otec jeho.
7. Tehdy vystavěl Šalomoun chrám* Chamosovi, modle moabské, na hoře, kteráž jest proti Jerusalému**, a Molochovi modle synů Ammon.
8. A tak to vzdělal všem ženám svým cizozemkám, kteréž kadily, a obětovaly bohům svým.
9. Protož rozhněval se Hospodin na Šalomouna, že mysl jeho odvrátila se od Hospodina Boha israelského, kterýž se mu byl ukázal podvakrát,
10. a přikázal tu věc, aby nenásledoval bohů cizích: ale neostříhal toho, což byl přikázal jemu Hospodin.
11. Řekl tedy Hospodin Šalomounovi: Poněvadž se to nalezlo při tobě, žes neostříhal úmluvy mé, a přikázaní mých, kteráž jsem přikázal tobě, roztrhna rozdělím království tvé, a dám je služebníku tvému.
12. Ale však za dnů tvých neučiním toho, pro Davida otce tvého: než z ruky syna tvého odtrhnu je.
13. A ani jemu celého království neodejmu, nýbrž pokolení jedno dám synu tvému, pro Davida služebníka mého, a pro Jerusalém, kterýž jsem vyvolil.
14. I vzbudil Hospodin protivníka Šalomounovi, Adada Idumejského, z rodu královského, kterýž byl v Edom.

5) Moloch byla modla ohavná, jížto pohané lidi a zvláště nevinné dítky obětovali, kladouce je za živa buď do břicha aneb na ruce roztopené modly, a tlukouce na bubny, aby úpění pálených neviňátek slyšeti nebylo.
7) Dle hebr.: výsost či oltář. — **) t. na hoře olivetské, jenž se také proto nazývala horou pohoršení. (4. Král. 23, 13.)

15. Nebo když byl David v Idumei, a Joab kníže vojska byl šel, aby pochoval ty, kteří byli pobiti, a pobil všecky pohlaví mužského v Idumei,
16. (za šest zajisté měsíců byl tam Joab, i všecken Israel, dokudž nevyplenil všech pohlaví mužského v Idumei)
17. utekl Adad sám, a [někteří] muži idumejští z služebníků otce jeho s ním, a vešel do Egypta: byl pak Adad [tehdáž] pachole maličké.
18. A když vyšli z Madian, přišli do Fáran, a vzali s sebou některé muže z Fáran, a přišli do Egypta k Faraonovi králi egyptskému: kterýž dal mu dům, a stravou opatřil ho, a zemi také mu vykázal.
19. I nalezl Adad milost před Faraonem velikou, tak že jemu dal za manželku, sestru vlastní manželky své Tafnes královny.
20. I porodila jemu sestra Tafnes Genubatha syna, a vychovala ho Tafnes v domu Faraonovu: a přebýval Genubath u Faraona s syny jeho.
21. Když pak uslyšel Adad v Egyptě, že usnul David s otci svými, a že umřel Joab kníže vojska, řekl Faraonovi: Propusť mne, ať jdu do země své.
22. I řekl jemu Farao: I čehožť se ti nedostává u mne, že chceš jíti do země své? Ale on odpověděl: Ničehož: ale prosím tebe, abys propustil mne.
23. Vzbudil ještě Bůh proti němu protivníka Razona syna Eliadova, kterýž byl utekl od Adarezera, krále Soby pána svého:
24. a shromáždil proti němu* muže, a byl knížetem drábů, když zabíjel je David**: a odešli do Damašku, a bydlili tam, a ustanovili ho králem v Damašku,
25. i byl protivníkem Israelovým po všeckny dny Šalomounovy: a

24) v hebr.: k sobě. — **) 2. Král. 8, 3.

to jest to zlé Adada, a nenávist proti Israelovi, i kraloval v Syrii.
26. Jeroboam také syn Nábatův Efrathejský, z Sareda: služebník Šalomounův, jehožto matka jmenem Šarva, byla žena vdova, pozdvihl ruky proti králi.
27. A tato jest příčina zprotivení se jemu, že Šalomoun vystavěl Mello, a srovnal propast města Davidova otce svého.
28. Byl pak Jeroboam muž silný a mocný: a vida Šalomoun mládence, žeby dobré povahy byl, a přičinlivý, ustanovil ho úředníkem nad platy všeho domu Josefova.
29. I stalo se toho času, že Jeroboam vyšel z Jerusaléma, a našel jej Ahiáš Silonský prorok na cestě, jsa odín pláštěm novým: byli pak toliko sami dva na poli.
30. A ujav Ahiáš plášť svůj nový, kterýž měl na sobě, roztrhal jej na dvanácte kusů.
31. I řekl Jeroboamovi: Vezmi sobě deset kusů; neboť toto praví Hospodin Bůh israelský: Aj já roztrhnu království z ruky Šalomounovy, a dám tobě desatero pokolení.
32. Jedno toliko pokolení* zůstane jemu, pro služebníka mého Davida, a pro Jerusalém město, kteréž jsem vyvolil ze všech pokolení israelských:
33. protože opustil mne, a klaněl se Astartě bohyni Sidonských, a Chamosu bohu moabskému, a Molochu bohu synů Ammon: a nechodil po cestách mých, aby byl činil spravedlnost přede mnou, a [zachovával] přikázaní má, a soudy, jako David otec jeho.
34. Však ale neodejmu všeho království z ruky jeho, nýbrž vůdcem zanechám ho po všecky dny života jeho, pro Davida služebníka mého, kteréhož jsem vyvolil, jenž ostříhal přikázaní mých, a ustanovení mých.
35. Ale odejmu království z ruky syna jeho, a dám tobě desatero pokolení:
36. synu pak jeho dám jedno pokolení, aby zůstala svíce Davidovi služebníku mému po všecky dny přede mnou v Jerusalémě městě, kteréž jsem vyvolil, aby bylo jmeno mé tam.
37. Tebe pak vezmu, a kralovati budeš nade všemi věcmi, kterýchž žádá duše tvá, a budeš králem nad Israelem.
38. Protož jestliže uposlechneš všeho toho, což přikáži tobě, a choditi budeš po cestách mých, a činiti, což pravého jest přede mnou, ostříhaje ustanovení mých, a přikázaní mých, jako činil David služebník můj: budu s tebou, a vzdělám tobě dům stálý, jako jsem vzdělal Davidovi dům, a dám tobě lid israelský:
39. a potrápímť semene Davidova pro tu věc, ale však ne po všecky dny.
40. Pro tu příčinu chtěl Šalomoun zabiti Jeroboama: kterýž vstal, a utekl do Egypta k Sesákovi králi egyptskému, a byl v Egyptě až do smrti Šalomounovy.
41. Ostatek pak slov* Šalomounových, a všecko, což činil, a moudrost jeho: hle všecky ty věci vypsány jsou v knize slov dnů Šalomounových.
42. Dnů pak, v nichž kraloval Šalomoun v Jerusalémě nade vším Israelem, jest čtyřiceti let.
43. I usnul Šalomoun s otci svými, a pochován jest v městě Davida otce svého, a kraloval Roboam syn jeho místo něho.

Kapitola 12.

Království po smrti Šalomounově rozděleno. 26. Jeroboam král udělal dvé telat k modlářství.

1. Přišel pak Roboam do Sichem: nebo tam sešel se byl veške-

32) t. Júdovo a Benjaminovo, jež se pro užší jich spojení i pro skrovnost pokolení Benjaminova za jedno počítala.

41) t. věcí či příběhů.

ren Israel, aby ho ustanovili za krále.

2. Ale Jeroboam syn Nábatův, jsa ještě v Egyptě, kamž byl utekl před Šalomounem králem, uslyšev o smrti jeho, navrátil se z Egypta.

3. I poslali, a povolali ho: přišel tedy Jeroboam, i všecko množství israelské, a mluvili k Roboamovi, řkouce:

4. Otec tvůj přetěžké jho vzložil na nás, protož ty nyní polehč panování otce svého přetvrdého, a jha přetěžkého, kteréž vzložil na nás, a budeme sloužiti tobě.

5. Kterýžto řekl jim: Odejděte, a třetího dne navraťte se ke mně. A když odšel lid,

6. radil se král Roboam se staršími, kteříž stávali před Šalomounem otcem jeho, když ještě živ byl, a řekl: Kterak mi radíte, abych odpověděl lidu tomuto?

7. Kteřížto řekli jemu: Jestliže dnes uposlechneš lidu tohoto, a posloužíš jim, a prosbě jejich povolíš, a budeš-li jim mluviti přívětivě, budouť služebníky tvými po všecky dny.

8. A on opustil radu starců, kterouž mu dali, a povolal mládenců, kteříž s ním vychováni byli, a stáli před ním*,

9. a řekl k nim: Co mi radíte, abych odpověděl lidu tomuto, jenž řekli mi: Polehč nám jha, kteréž vzložil otec tvůj na nás?

10. I řekli mu mládenci, kteříž vychováni byli s ním: Takto mluviti budeš lidu tomu, jenž pravili k tobě, řkouce: Otec tvůj ztížil jho naše, ty pak polehč nám [ho]. Takto díš jim: Nejmenší prst můj tlustší jest, nežli hřbet otce mého*.

11. A nyní otec můj vzložil na vás jho těžké, já pak přidám na jho vaše: otec můj mrskal vás bičíky, ale já mrskati vás budu biči uzlovatými*.

12. Přišel tedy Jeroboam, i veškeren lid k Roboamovi dne třetího, jakže byl mluvil král, řka: Navraťte se ke mně dne třetího.

13. I odpověděl král lidu tvrdě, opustiv radu starších, kterouž jemu byli dali,

14. a mluvil jim vedlé rady mládenců, řka: Otec můj ztížil jho vaše, já pak přidám ke jhu vašemu: otec můj mrskal vás bičíky, ale já mrskati vás budu biči uzlovatými.

15. I nepovolil král lidu, nebo se byl odvrátil od něho Hospodin, aby splnil slovo své, kteréž byl mluvil skrze Ahiáše Šílonského, k Jeroboamovi synu Nábatovu.

16. Vida tedy lid, žeby je král oslyšel, odpověděl jemu, řka: Jakýž díl máme v Davidovi? Aneb jaké dědictví v synu Isai? Jdi do stánků svých Israeli! Nyní viz dům svůj Davide*! I odšel Israel do stánků svých.

17. Nad syny pak israelskými, kteřížkoli byli v městech judských kraloval Roboam.

18. Poslal tedy král Roboam* Adurama, kterýž byl nad daněmi: a ukamenoval ho veškeren Israel, a umřel. Král pak Roboam rychle vsedl na vůz, a utekl do Jerusaléma:

19. a odstoupil Israel od domu Davidova, až do dnešního dne.

20. Stalo se pak, když uslyšel veškeren Israel, že se navrátil Jeroboam, poslali a povolali ho shromáždivše lid, a ustanovili ho krá-

8) t. byli teď v jeho službě a radě.

10) t. mnohem hůře já s vámi nakládati budu, nežli s vámi nakládal otec můj. Týž rozum jest i následujícího verše.

11) Bičování se dělo zvláštními bičíky, ježto měly několik, až do 39 řemínků, buď hladkých, aneb při těžším trestu usly neb rozličnými bodavými přívěsky na konci obtížených.

16) t. j. Co jest nám, desateru pokolení israelskému, do Davida, jenž jest syn Isai z pokolení Judova, a do potomka jeho? Pojďte domů, vy všickni, jenž jste Israelští! Nechť sobě kraluje potomstvo Davidovo nad pokolením svým Judovým: my sobě vyvolíme jiného krále. — Tak se rozdělilo celé království israelské, na dvé: jedno se nazývalo israelské, a druhé menší judské.

18) t. k zbouřeným Israelským. —

lem nade vším Israelem, aniž kdo následoval domu Davidova, krom samo pokolení Júdovo.

21. I přišel Roboam do Jerusaléma a shromáždil veškeren dům júdský, a pokolení Benjamin, sto a osmdesáte tisíců výborných mužů bojovníků, aby bojovali proti domu israelskému, a přivedli zase království k Roboamovi synu Šalomounovu.

22. Stala se pak řeč Hospodinova k Semejášovi muži Božímu, řkoucí:

23. Mluv k Roboamovi synu Šalomounovu, králi júdskému, a ke všemu domu Júdovu, i Benjaminovu, a k ostatním z lidu, řka:

24. Totoť praví Hospodin: Nepotáhnete, aniž budete bojovati proti bratřím svým synům israelským: navratiž se [každý] muž do domu svého, nebo ode mne stala se jest věc tato. I uposlechli řeči Hospodinovy, a navrátili se s cesty, jakož jim byl přikázal Hospodin.

25. Vystavěl pak Jeroboam Sichem na hoře Efraim, a bydlil tam: a vyšed odtud vystavěl Fanuel.

26. I řekl Jeroboam v srdci svém: Nyní navrátí se království zase k domu Davidovu,

27. jestliže bude choditi lid tento k obětování obětí v domě Hospodinově do Jerusaléma: i obrátí se srdce lidu tohoto ku pánu svému Roboamovi králi júdskému, a zabijí mne, a navrátí se zase k němu.

28. A vymysliv radu udělal dvé telat zlatých, a řekl jim: Nechoďtež více do Jerusaléma! Hle bohové tvoji, Israeli, kteříž tebe vyvedli z země egyptské!

29. I postavil jedno v Bethel a druhé v Dan:

30. a byla ta věc k hřešení: nebo chodíval lid klanět se teleti až do Dan.

31. A udělal chrámy na výsostech a [ustanovil] kněží z zadní [chasy] lidu, kteříž nebyli z synů Lévi.

32. I ustanovil den slavný měsíce osmého, patnáctého dne [téhož] měsíce, ku podobenství slavnosti, kteráž se slavívala v Júdstvu*, a vstoupiv obětoval na oltáři: podobně učinil [také] v Bethel, a obětoval telatům, kteráž byl udělal: a ustanovil v Bethel kněží výsostí, kteréž byl vzdělal.

33. A vstoupil [aby obětoval] na oltáři, kterýž byl udělal v Bethel, patnáctého dne měsíce osmého, kterýž byl sobě smyslil v srdci svém*: a učinil slevnost synům israelským, a vstoupil k oltáři, aby pálil kadidlo**.

Kapitola 13.

Jeroboam pro modlářství trestán. 24. Prorok pro neposlušenství od lva udáven. 33. Jeroboam v své zlosti přece zůstal.

1. A hle muž Boží přišel z Júdstva slovem Hospodinovým do Bethel, když Jeroboam stál u oltáře a kadidlo kladl.

2. I zkřikl proti oltáři slovem Hospodinovým, a řekl: Oltáři, oltáři, toto praví Hospodin: Hle syn narodí se domu Davidovu, Josiáš jmenem, a obětovati bude na tobě kněží výsostí, kteříž nyní na tobě kadidlo zapalují, a kosti lidské na tobě zapálí.

3. I dal téhož dne znamení, řka: Totoť bude znamení, že mluvil Hospodin: Hle oltář roztrhne se, a vysype se popel, kterýž jest na něm.

4. A když uslyšel král řeč člověka Božího, kterouž byl mluvil proti oltáři v Bethel, vztáhl ruku svou od oltáře, řka: Jměte ho. I uschla ruka jeho, kterouž byl vztáhl proti němu: aniž mohl jí přitáhnouti zase k sobě.

32) t. slavnosti stánků.
33) Slavnost stánků světila se v Jerusalémě dne 15. sedmého měsíce: ale Jeroboam přeložil ji dle vlastního smyslu a bez ohledu na zákon Mojžíšův na měsíc osmý. — ** t. osobil si i kněžství.

5. Oltář pak roztrhl se, a vysypal se popel z oltáře, vedlé znamení, kteréž byl předpověděl muž Boží v řeči Hospodinově.

6. I řekl král k muži Božímu: Pomodl se Hospodinu Bohu svému, a pros za mne, abych mohl zase přitáhnouti ruku svou k sobě. I modlil se muž Boží Hospodinu, a přitáhl král ruku zase k sobě, a byla jako prvé.

7. I řekl král k muži Božímu: Pojď se mnou domů, abys poobědval, a dám tobě dary.

8. I odpověděl muž Boží králi: By mi dal polovici domu svého, nepůjdu s tebou, aniž budu jísti chleba, aniž budu píti vody na místě tomto:

9. nebo tak přikázáno jest mi slovem Hospodina přikazujícího: Nebudeš jísti chleba, ani píti vody, ani se nevrátíš tou cestou, kterouž jsi přišel.

10. A tak odšel jinou cestou, a nenavrátil se tou cestou, kterouž byl přišel do Bethel.

11. Prorok pak jeden starý bydlil v Bethel, k němuž přišli synové jeho, a vypravovali mu všecky věci, kteréž byl učinil muž Boží toho dne v Bethel: i slova, kteráž byl mluvil k králi, vypravovali otci svému.

12. I řekl jim otec jejich: Kterou cestou odšel? I ukázali mu synové jeho cestu, kterouž byl odšel muž Boží, jenž byl přišel z Júdstva.

13. I řekl synům svým: Osedlejte mi osla. A když mu ho osedlali, vsedl [na něj],

14. a jel za mužem Božím, a nalezl ho sedícího pod terebintem, i řekl jemu: Ty-li jsi muž Boží, kterýž jsi přišel z Júdstva? A on odpověděl: Jsem.

15. I řekl k němu: Pojď se mnou domů, abys jedl chléb.

16. Kterýžto řekl: Nemohuť se navrátiti ani jíti s tebou, aniž budu jísti chleba, ani píti vody na místě tomto:

17. nebo mluvil Hospodin ke mně slovem Hospodinovým, řka: Nebudeš tam jísti chleba, ani píti vody, aniž se navrátíš touž cestou, kterouž jsi šel.

18. Kterýž řekl jemu: Takéť já prorok jsem, jako ty, a anděl mluvil ke mně slovem Hospodinovým, řka: Přiveď ho zase s sebou do domu svého, ať pojí chleba, a napije se vody. I oklamal ho*,

19. a přivedl ho nazpět s sebou, a jedl tedy chléb v domě jeho, a pil vodu.

20. A když seděli za stolem, stala se řeč Hospodinova k proroku, jenž byl onoho nazpět přivedl.

21. A zvolal na muže Božího, kterýž byl přišel z Júdstva, řka: Toto praví Hospodin: Že jsi nebyl poslušen řeči Hospodinovy, a neostříhal jsi přikázaní, kteréž vydal tobě Hospodin Bůh tvůj,

22. a navrátils se, a jedls chléb, a pils vodu, na místě, o kterémž přikázal tobě, abys nejedl chleba, ani nepil vody: nebudeť pochováno tělo tvé v hrobě otců tvých.

23. A když pojedl a napil se, osedlal osla svého proroku, jejž byl nazpět přivedl.

24. Kterýž když odšel, uhodil na něj lev na cestě, a udávil ho, a leželo tělo jeho mrtvé na cestě: osel pak stál podlé něho, a lev stál podlé těla mrtvého.

25. A aj, muži jdouce tudy uzřeli tělo mrtvé, ano leží na cestě, a lva, an stojí vedlé těla mrtvého. I přišedše, rozhlásili to v městě, v kterémž onen starý prorok bydlil.

26. Což když uslyšel ten prorok, kterýž ho byl nazpět přivedl s cesty, řekl: Muž Boží jest to, kterýž neposlušný byl řeči Hospodinovy, a [protož] vydal jej Hospodin lvu, a polámal ho, a udávil

---

18) Byl to tedy, dle výkladu sv. Řehoře, prorok lživý, jenž pouze o své vůli onoho muže Božího zkoumal, zdali roskazu Božímu věren zůstane, čímž by se dokázalo, opravdu-li od Hospódina poslán jest, čili nic.

vedlé slova Hospodinova, kteréž mluvil jemu.

27. I řekl synům svým: Osedlejte mi osla. Kteřížto když osedlali,

28. a on odjel, nalezl mrtvé tělo jeho, ano leží na cestě, a osla i lva ani stojí u těla; avšak nejedl lev těla, aniž co uškodil oslu.

29. Vzal tedy prorok tělo muže Božího, a vložil je na osla, a navrátiv se přinesl je do města proroka starého, aby plakal ho*.

30. I položil tělo jeho v hrobě svém: a plakali ho: Ach, ach, bratře můj.

31. A když oplakali ho, řekl k synům svým: Až umru, pochovejte mne v hrobě, v němž muž Boží jest pochován: vedlé kostí jeho položte kosti mé.

32. Neboť se jistě naplní řeč, kterouž předpověděl slovem Hospodinovým proti oltáři, kterýž jest v Bethel, a proti všechněm chrámům výsostí, kteříž jsou v městech samařských.

33. Po těchto slovích neodvrátil se Jeroboam od cesty své nejhorší, ale naopak nadělal z nejposlednějších lidu kněží výsostí: kdo jen chtěl, naplnil ruku svou*, a býval [učiněn] knězem výsosti.

34. A pro tu příčinu zhřešil dům Jeroboamův, a vyvrácen jest a vyhlazen se svrchku země.

Kapitola 14.

Zahynutí domu Jeroboamova předpověděno. 20. Smrt Jeroboamova. 22. Modlářství lidu judského. 25. Chrám jerusalémský obloupen.

1. Toho času roznemohl se Abia syn Jeroboamův.

2. I řekl Jeroboam manželce své: Vstaň, a změň oděv, aby tebe nepoznali, že jsi manželka Jeroboamova: a jdi do Sílo, kdežto jest Ahiáš prorok, kterýž mluvil mně, že mám kralovati nad lidem tímto. (3. Král. 11, 29—38.)

3. A vezmi v ruku svou deset chlebů, a koláč, a nádobu medu, a jdi k němu: onť oznámí tobě, co se stane pacholeti tomuto.

4. I učinila tak, jakž byl řekl, manželka Jeroboamova: a vstavši šla do Sílo, a přišla do domu Ahiášova: ale on nemohl již viděti, nebo byly mu pošly oči pro starost.

5. I řekl Hospodin k Ahiášovi: Aj manželka Jeroboamova vchází, aby se zeptala tebe o synu svém, kterýž jest nemocen. Toto a toto budeš jí mluviti. Když tedy ona vcházela, a činila se jinou, nežli byla,

6. uslyšel Ahiáš šust noh jejích, když vcházela do dveří, a řekl: Vejdi, manželko Jeroboamova. Proč se jinou činíš nežli jsi? Já pak poslán jsem k tobě nelibý posel.

7. Jdi, a pověz Jeroboamovi: Toto praví Hospodin Bůh israelský: Já jsem tě vyvýšil z prostředku lidu, a postavil jsem tě za vůdce nad lidem svým israelským:

8. a odtrhl jsem království od domu Davidova, a dal jsem je tobě, a nebyl jsi jako služebník můj David, kterýž ostříhal přikázaní mých, a následoval mne v celém srdci svém, čině, co se líbilo před obličejem mým:

9. ale páchal jsi zlé nade všecky, kteříž byli před tebou, a učinils sobě bohy cizí, a slité, abys mne k hněvu popudil, mne pak zavrhl jsi za hřbet svůj:

10. protož aj já uvedu zlé věci na dům Jeroboamův, a vyhladím z Jeroboama i toho, jenž močí na stěnu, a zavřeného, a nejposlednějšího* v Israeli: a vyklidím ostatky domu Jeroboamova, jako vyklizen bývá hnůj až do čista.

11. Kteříž zemrou z rodu Jero-

29) t. aby ho s pohřební slavností a s hořekováním, tehdáž obyčejným (o němž hned níž v. 30.) pochoval.

33) t. dary a obětmi. Jeroboam tedy sám ustanovoval na kněžství.

10) t. zanechaného, ve vraždění nepřátelském obecném, kterýžby nějak kradí meče ušel na čas, i toho přece vyhladím.

boamova v městě, snědí je psi: kteří pak zemrou na poli, žráti je budou ptáci nebeští: nebo Hospodin mluvil to.

12. Protož ty vstaň, a jdi do domu svého: rovně když vcházeti budeš do města, umře pachole,

13. a plakati ho bude veškeren Israel, i pochová ho: nebo ten jediný z [rodu] Jeroboamova dostane se do hrobu, nebo nalezena jest nad ním řeč dobrá od Hospodina Boha israelského, v domě Jeroboamově*.

14. Ustanoví pak sobě Hospodin krále nad Israelem, kterýž vyhladí dům Jeroboamův v ten den, a v ten čas:

15. a bíti bude Hospodin Bůh Israele, jako se klátí třtina ve vodě: a vytrhne Israele z země dobré této, kterouž dal otcům jejich, a rozvěje je za řeku*: proto že udělali sobě háje, aby popouzeli Hospodina**.

16. A vydá Hospodin Israele pro hříchy Jeroboamovy, kterýž zhřešil, i v hříchy uvodil Israele.

17. Vstala tedy manželka Jeroboamova, a odešla, a přišla do Thersy*: a když ona vkráčela na práh domu, umřelo pachole,

18. i pochovali je. A plakal ho veškeren Israel vedlé řeči Hospodinovy, kterouž mluvil skrze služebníka svého Ahiáše proroka.

19. Ostatní pak věci Jeroboamovy, kterak bojoval, a kterak kraloval, aj sepsány jsou v knize věcí [za] dnů králů israelských*.

20. Dnů pak, v nichžto kraloval Jeroboam, bylo dvamecítma let: i usnul s otci svými: a kraloval Nádab syn jeho místo něho.

21. Roboam pak syn Šalomounův kraloval nad Júdou. V jednom a ve čtyřiceti letech byl Roboam, když počal kralovati: a sedmnácte let kraloval v Jerusalémě městě, kteréž vyvolil Hospodin, ze všech pokolení israelských, aby tam položil jmeno své. Jmeno pak matky jeho [bylo] Naama Ammanitská.

22. I činil Júda zlé před Hospodinem, a popouzeli ho nade všecky věci, kteréž páchali otcové jejich v hříších svých, kterýmiž hřešili.

23. Nebo i oni vystavěli sobě oltáře, a modly, i háje na každém pahrbku vysokém, a pod každým stromem ratolestným:

24. ano i ženkýlové* byli v zemi, a činili všecky ohavnosti národů, kteréž potřel Hospodin před tváří synů israelských.

25. Pátého pak léta království Roboamova, přitáhl Sesák král egyptský do Jerusaléma,

26. a pobral poklady domu Hospodinova, a poklady královské, a všecko pobral: také pavézy zlaté, kteréž byl udělal Šalomoun:

27. místo kterýchž nadělal král Roboam pavéz měděných, a dal je v ruku* vůdců pavézníků, a těch, kteříž ponocovali přede dveřmi domu královského.

29. A když chodíval král do domu Hospodinova, nosili je ti, k jichž úřadu náleželo jej předcházeti: potom je zase přinášeli do zbrojnice pavézníků.

29. Ostatek pak skutků Roboamových, a všecko, což činil, sepsáno jest v knize skutků [za] dnů králů júdských.

30. I byla válka mezi Roboamem a Jeroboamem po všecky dny.

31. I usnul Roboam s otci svými, a pochován jest s nimi v městě Davidově: jmeno pak matky jeho, Naama Ammanitská: a kraloval Abiam syn jeho místo něho.

---

13) Nebo při tom jediném ze všeho domu Jeroboamova nalezeno jest srdce dobré, upřímnost k Hospodinu a t. d.

15) t. za řeku Eufrat do zajetí assyrského. — **) t. modlářstvím, jež prováděli v hájích.

17) t. do tehdejšího města sídelního králů israelských, prvé než jím bylo Samaří.

19) t. v letopisu o králích israelských.

24) t. ohavní smilníci ke cti pohanských bohů, i sodomáři.

27) t. k ostříhání.

Kapitola 15.

Králové jůdští: Abiam, 9. Asa, 24. Josafat; 25. israelští pak králové: Nádab, 28. a Baasa.

1. Léta pak osmnáctého království Jeroboamova syna Nábatova, kraloval Abiam nad Júdou.
2. Tři léta kraloval v Jerusalémě: jmeno matky jeho bylo Mácha dcera Abessalomova.
3. I chodil ve všech hříších otce svého, kteréž byl páchal před ním: aniž bylo srdce jeho dokonalé s Hospodinem Bohem jeho, jako srdce Davida otce jeho.
4. A však pro Davida dal jemu Hospodin Bůh jeho svíci v Jerusalémě, že vzbudil syna jeho po něm, a utvrdil Jerusalém:
(výš 11, 36.)
5. protože činil David dobré před očima Hospodinovýma, a neuchýlil se od ničeho, což mu byl přikázal, po všecky dny života svého, kromě skutku [strany] Uriáše Hethejského.
6. Avšak boj byl mezi Roboamem a Jeroboamem po všecken čas života jeho.
7. Ostatní pak věci Abiamovy, a všecko což činil, zdaliž to není popsáno v knize slov dnů králů júdských? A byl boj mezi Abiamem a Jeroboamem.
8. I usnul Abiam s otci svými, a pochovali ho v městě Davidově: a kraloval Asa syn jeho místo něho.
9. A tak léta dvacátého Jeroboama krále israelského kraloval Asa král júdský,
10. a kraloval v Jerusalémě čtyřiceti let a jedno. Jmeno matky jeho [bylo] Mácha, dcera Abessalomova*.
11. I činil Asa dobré před obličejem Hospodinovým, jako David otec jeho.
12. A vyplenil ženkýle* z země, a vyčistil všecku nečistotu modl, kterýchž byli nadělali otcové jeho,
13. nadto i Máchu matku svou odvedl, aby nebyla kněžnou v službách Priapových, a v háji, kteréhož jemu byla posvětila*: i podvrátil peleš jeho, a ztroskotal modlu tu přeohyzdnou, a spálil v potoce Cedron:
14. výsostí pak nezkazil*. Avšak srdce Asovo dokonalé bylo s Hospodinem po všecky dny jeho:
15. a vnesl ty věci, kterýchž byl posvětil otec jeho, a slíbil, do domu Hospodinova, stříbro i zlato, i nádoby.
16. Boj pak byl mezi Asou, a Baasou králem israelským, po všecky dny jejich.
17. Vytáhl také Baasa král israelský proti Júdovi, a stavěl Ráma*, aby nemohl žádný vyjíti, ani vjíti se strany Asy krále júdského.
18. Vzav tedy Asa všecko stříbro a zlato, kteréž bylo pozůstalo v pokladech domu Hospodinova, a v pokladech domu královského, dal je v ruce služebníků svých: a poslal je k Benadadovi synu Tabremona, syna Heziona, králi syrskému, kterýž bydlil v Damašku, řka:
19. Smlouva jest mezi mnou a tebou, a mezi otcem mým, a mezi otcem tvým: proto poslal jsem tobě dary, stříbro a zlato: a prosím, abys přišel a zrušil smlouvu, kte-

10) Mácha byla babička Asova, jenž dle hebrejského způsobu mluvení sluje tuto matkou. (2. Par. 13, 2.)

12) Asa ztroskotal sodomišťata, výš 14, 24.
13) Priapus byla modla, ctěná od smilníků. Mnozí text hebrejský překládají takto: Nadto, i Máchu matku (bábu) svou ssadil, aby nebyla královnou (nepanovala, nevládla): nebo byla udělala hroznou (strašlivou) modlu v háji (2. Paral. 15, 16.). Jiní blíže smyslu původního: Nadto i Máchu bábu svou odvedl od pocty jisté modly pod způsobem královny (jak k víře podobno, Astarty,) kterouž, totiž modlu, byla udělala v háji.
14) t. oltářů na výšinách, na nichž sice mimořádně, ale pravému Bohu obětovali. (2. Paral. 14, 2–5.)
17) Ráma, město v pokolení Benjamin, as 2 hodiny od Jerusaléma, kamž Baasa vrazil, a v městě tom se upevňoval.

rouž máš s Baasou králem israelským, ať odtrhne ode mne.
20. I povoliv Benadad králi Asa, poslal knížata vojska svého proti městům israelským, i porazili Ahion, a Dan, a Abel dům Mácha, a všecku Cenneroth, totiž všecku zemi Neftali,
21. To když uslyšel Baasa, přestal stavěti Ráma, a navrátil se do Thersy.
22. Král pak Asa dal provolati po všem Júdstvu, řka: Žádný ať není vymluven*. I pobrali kamení z Ráma, i dříví jeho, z něhož byl stavěl Baasa, a vystavěl z toho král Asa Gabaa Benjaminovo, a Masfa**.
23. Ostatní pak všecky věci Asovy, a všecka síla jeho, i všecko, což činil, a města, kteráž vystavěl, zdaliž nejsou ty věci popsány v knize slov dnů králů júdských? Ale však v času starosti své byl nemocen na nohy.
24. I usnul s otci svými, a pochován jest s nimi v městě Davida otce svého. I kraloval Josafat syn jeho místo něho.
25. Nádab pak syn Jeroboamův kraloval nad Israelem léta druhého Asy krále júdského: a kraloval nad Israelem dvě létě.
26. I činil, co zlého jest před obličejem Hospodinovým, a chodil po cestách otce svého, a v hříších jeho, jimiž k hřešení přivodil lid israelský.
27. I činil mu úklady Baasa syn Ahiášův z domu Issachar, a porazil ho v Gebbethon, jenž jest město Filistinských: Nádab zajisté i veškeren Israel byli oblehli Gebbethon.
28. A tak zabil ho Baasa léta třetího Asy krále júdského, a kraloval místo něho.
29. A když kraloval, pobil všecken dům Jeroboamův: nepozůstavil ani jedné [živé] duše semene jeho, až i vyhladil ho vedlé slova Hospodinova, kteréž byl mluvil skrze služebníka svého Ahiáše Silonského,
30. [a to] pro hříchy Jeroboama, jimiž hřešil, a jimiž k hřešení přivodil lid israelský: a pro hřích, kterýmž byl popudil Hospodina Boha israelského.
31. Ostatní pak věci Nádabovy, a všecko, což činil, zdaliž to není zapsáno v knize slov dnů králů israelských?
32. A byla válka mezi Asou a mezi Baasou králem israelským, po všecky dny jejich.
33. Léta třetího Asy krále júdského kraloval Baasa syn Ahiášův nade vším Israelem v Therse za čtyřmecítma let.
34. A činil zlé před Hospodinem, a chodil po cestě Jeroboamově, a v hříších jeho, jimiž k hřešení přivedl Israele.

Kapitola 16.

Proroctví Jehu proti Baasovi; 6. kralování v Israeli Ely, 10. Zambri, 22. Amri, 28. Achaba.

1. Stala se pak řeč Hospodinova k Jehu, synu Hanani proti Baasovi, řkoucí:
2. Protože jsem tebe povýšil z prachu a postavil jsem tebe za vůdce nad lidem mým israelským, ty pak chodils po cestě Jeroboamově, a přivedls k hřešení lid můj israelský, abys mne popudil hříchy jejich:
3. hle já sežnu posledky Baasovy, a posledky domu jeho: a učiním dům tvůj jako dům Jeroboama, syna Nábatova.
4. Kdo umře z rodiny Baasovy v městě, budou ho jísti psi: a kdo umře z něho v krajině, budou ho jísti ptáci nebeští.
5. Ostatní pak věci Baasovy, a všecko, což činil, i války jeho, zdaliž ty nejsou popsány v knize slov dnů králů israelských?
6. Usnul tedy Baasa s otci svými,

22) t. všickni ať se sejdou bez výmluvy. — ** t. dvě města pohraniční, k upevnění země své, proti vpádům krále israelského.

a pochován jest v Therse: a kraloval Ela syn jeho místo něho.
7. Když pak skrze Jehu syna Hanani proroka slovo Hospodinovo stalo se proti Baasovi, a proti domu jeho, a proti všemu zlému, kteréž byl učinil před Hospodinem, popouzeje ho skutky rukou svých, aby byl učiněn jako dům Jeroboamův: pro tu příčinu zabil ho totiž Jehu, syna Hanani proroka.
8. Léta dvacátého šestého Asy krále judského kraloval Ela syn Baasy nad Israelem v Therse dvě létě.
9. I zprotivil se jemu služebník jeho Zambri, vůdce polovice jezdců: byl pak Ela v Therse pije, i opilý, v domě Arsy vladaře v Therse.
10. Tedy Zambri připadna naň, udeřil a zabil ho, léta dvacátého sedmého Asy krále judského, a kraloval místo něho.
11. A když kraloval, a seděl na stolici jeho, pobil všecken dům Baasův, i příbuzné, i přátely jeho, a nepozůstavil z něho ani močícího na stěnu.
12. A vyhladil Zambri veškeren dům Baasův, vedlé slova Hospodinova, kteréž byl mluvil k Baasovi skrze Jehu proroka,
13. a to pro všecky hříchy Baasovy, i hříchy Ely syna jeho, kteříž hřešili, a v hříchy uvodili Israele, popouzejíce Hospodina Boha israelského marnostmi svými.
14. Jiné pak věci Ely, a všecko, což činil, zdaliž to není vypsáno v knize slov dnů králů israelských?
15. Léta dvacátého sedmého Asy krále judského kraloval Zambri v Therse sedm dní: vojsko pak oblehlo Gebbethon město Filistinských.
16. A když uslyšelo, že se Zambri zprotivil, a zabil krále, všecken Israel ustanovil sobě krále Amri, kterýž byl knížetem nad vojskem israelským toho času v ležení.
17. Táhl tedy Amri, a veškeren Israel s ním, od Gebbethon, a oblehli Thersu.
18. Vida pak Zambri, že má město dobyto býti, všel na palác, a zapálil se s domem královským, i umřel
19. v hříších svých, kterýmiž byl zhřešil čině zlé před Hospodinem, a chodě po cestě Jeroboamově, a v hříchu jeho, jímžto uvedl k hřešení lid israelský.
20. Jiné pak věci Zambri, i úkladové jeho, i tyranství, zdaliž to není vypsáno v knize slov dnů králů israelských?
21. Tehdy rozdělil se Israel na dvě straně: polovice lidu postoupilo po Thebni synu Gineth, aby ho ustanovili králem: a polovice po Amri.
22. Ale přemohl lid, kterýž byl postoupil po Amri, lid ten, kterýž postoupil po Thebni synů Gineth: i umřel Thebni, a kraloval Amri.
23. Léta třicátého prvního Asy krále judského, kraloval Amri nad Israelem, dvanácte let: v Therse kraloval šest let.
24. I koupil horu samařskou od Semera za dvě hřivny stříbra: a vystavěl ji, a nazval jmeno města, kteréž byl vystavěl, od jmena Semera pána té hory, Samaří.
25. Činil pak Amri zlé před obličejem Hospodinovým, a činil nešlechetně, nade všecky, kteříž byli před ním.
26. A chodil po všeliké cestě Jeroboama syna Nábatova, a v hříších jeho, kterýmiž přivodil k hřešení Israele: tak že popudil Hospodina Boha israelského marnostmi svými.
27. Jiné pak věci Amri, a bojové jeho, kteréž vedl, zdaliž to není popsáno v knize slov dnů králů israelských?
28. I usnul Amri s otci svými, a pochován jest v Samaří: a kraloval Achab syn jeho místo něho.
29. Kraloval pak Achab syn Amri nad Israelem léta třicátého osmého Asy krále judského. A kraloval Achab syn Amri nad Israelem v Samaří dvamecítma let.

30. I činil Achab syn Amri zlé před obličejem Hospodinovým, nade všecky, kteříž byli před ním.
31. Aniž bylo dosti jemu, že cho díl v hříších Jeroboama syna Nábatova: ale ještě pojal manželku Jezabel dceru Ethbaale krále sidonského. A odšed sloužil Bálovi, a klaněl se jemu.
32. A postavil oltář Bálovi v chrámě Bálově, kterýž byl vystavěl v Samaří,
33. a štípil háj: a přidal Achab v skutku svém, popouzeje Hospodina Boha israelského, nade všecky krále israelské, kteříž byli před ním.
34. Za dnů jeho Hiel z Bethel vystavěl Jericho: v Abiramovi prvorozeném svém založil je, a v Segubovi nejposlednějším svém postavil brány jeho: vedle slova Hospodinova, kteréž byl mluvil skrze Josue, syna Nun.

Kapitola 17.

Boží opatrování Eliáše v hladu, 17. a vzkříšení syna jedné vdovy.

1. I řekl Eliáš Thesbitský*, z obyvatelů Galaadských k Achabovi: Živť jest Hospodin Bůh israelský, před jehožto obličejem stojím, žeť nebude za těchto let rosy ani deště, leč vedlé řeči úst mých**.
2. I stalo se slovo Hospodinovo k němu řkoucí:
3. Odejdi odsud a jdi proti východu, a skrej se u potoka Karith, kterýž jest naproti Jordánu,
4. a tu z potoka píti budeš: a krkavcům jsem přikázal, aby tě tam krmili.
5. Odšel tedy, a učinil vedlé slova Hospodinova; a když odšel, usadil se při potoku Karith, kterýž jest proti Jordánu.
6. A krkavci přinášeli mu chléb a maso ráno, též chléb a maso večer, a z potoka pil.
7. Po čase pak vysechl potok: nebo nebylo pršelo na zemi.
8. Stala se tedy řeč Hospodinova k němu, řkoucí:
9. Vstaň, a jdi do Sarefty sidonské, a pobudeš tam: nebo jsem tam přikázal ženě vdově, aby tebe krmila.
10. Vstal, a odšel do Sarefty. A když přišel k bráně města, ukázala se mu žena vdova sbírající dříví, i zavolal ji, a řekl jí: Dej mi trochu vody v nádobě, abych se napil.
11. A když ona šla, aby mu ji přinesla, volal za ní, řka: Přines mi také, prosím, kousek chleba v ruce své.
12. Kterážto odpověděla: Živť jest Hospodin Bůh tvůj, žeť nemám chleba, leč mouky v nádobě coby mohl v hrst vzíti, a maličko oleje v láhvici: hle sbírám dvé dřívek, abych šla, a udělala ji sobě a synu svému, abychom ji snědli, a potom zemřeli.
13. Jížto Eliáš řekl: Nebojž se, ale jdi a učiň jakžs řekla: však mně nejprv udělej z té mouky malý podpopelný chléb, a přines ke mně: sobě pak a synu svému uděláš potom.
14. Toto zajisté praví Hospodin Bůh israelský: Neubudeť mouky v nádobě, aniž oleje v láhvici ubude, až do dne, kdyžto dá Hospodin [zase] déšť na zemi.
15. Kterážto šla, a učinila vedlé slova Eliášova: a jedl on i ona, i dům její: a od toho dne
16. v nádobě mouky neubývalo, ani v láhvici oleje umenšeno jest, vedlé slova Hospodinova, kteréž byl mluvil skrze Eliáše.
17. Stalo se pak potom, že se roznemohl syn té ženy hospodyně, a byla nemoc jeho velmi těžká, tak že nezůstalo již v něm dýchání.
18. Řekla tedy k Eliášovi: Co mně a tobě muži Boží? Přišel jsi

1) t. z města Thesbi, které leželo v pokolení Gád a v krajině Galaad za Jordánem. Eliáš byl, jak sv. otcové se domnívají, představeným některé prorocké školy. (1. Král. 10, 5.) — **) t. až zase rosu a déšť oznámím.

ke mně, aby připomenuty byly nepravosti mé, a abys zabil syna mého?

19. I řekl k ní Eliáš: Dej mi syna svého. A vzal ho z lůna jejího a nesl jej na večeřadlo, kdežto on přebýval, a položil ho na lůžko své.

20. I volal k Hospodinu, a řekl: Hospodine Bože můj, také-liž tu vdovu, u kteréžto živnost jakouž takouž mám, zarmoutil jsi, abys umořil syna jejího?

21. I roztáhl se, a změřil se nad pacholetem po třikrát, a volal k Hospodinu, a řekl: Hospodine Bože můj, prosím, nechť se navrátí duše pacholete tohoto do vnitřností jeho.

22. I vyslyšel Hospodin hlas Eliášův: a navrátila se duše pacholete do něho, a ožilo.

23. I vzal Eliáš pachole, a snesl je z večeřadla do nižšího domu, a dal je matce jeho, a řekl jí: Hle živ jest syn tvůj.

24. I řekla žena k Eliášovi: Nyníť jsem po tomto poznala, že jsi ty muž Boží, a že slovo Hospodinovo v ústech tvých pravé jest.

Kapitola 18.

Eliáš poslán k Achabovi, 19. modlářství rušil, 40. a déšť od Boha vyprosil.

1. Po mnohých dnech stalo se slovo Hospodinovo k Eliášovi, léta třetího řkoucí: Jdi, a ukaž se Achabovi, abych dal déšť na zem*.

2. Šel tedy Eliáš, aby se ukázal Achabovi: byl pak hlad veliký v Samaří.

3. I povolal Achab Abdiáše, vladaře domu svého: Abdiáš pak bál se Hospodina velmi.

4. Nebo když zabíjela Jezabel proroky Hospodinovy, vzal on sto proroků, a skryl je padesát a padesát v jeskyních, a krmil je chlebem a vodou.

5. Řekl tedy Achab k Abdiášovi: Jdi do země ke všem studnicím vod, a do všech údolí, zdalibychom kde mohli nalezti trávu, a zachovati koně a mezky, aby všecka hovada nezahynula.

6. I rozdělili sobě krajiny, aby zchodili je: Achab šel cestou jednou, a Abdiáš cestou druhou obzvláštně.

7. A když byl Abdiáš na cestě, potkal se s ním Eliáš: kterýž když poznal ho, padl na tvář svou, a řekl: Ty-li jsi, pane můj, Eliáš?

8. Jemuž on odpověděl: Jsem. Jdi, a pověz pánu svému: Že jest tu Eliáš.

9. A on řekl: Což jsem zhřešil, že vydáváš mne služebníka svého v ruku Achabovu, aby zabil mne?

10. Živť jest Hospodin Bůh tvůj, žeť není národu, ani království, kamžby neposlal pán můj hledati tebe: a když odpověděli všickni: Neníť ho tuto! požádal přísahy ode všech království a národů, že nejsi nalezen.

11. A ty nyní pravíš mi: Jdi, a pověz pánu svému: Eliáš jest tu.

12. A když odejdu od tebe, Duch Hospodinův zanese tebe na místo, kteréhož já nevím: a oznámím-li to Achabovi, nenalezna tebe, zabije mne: služebník pak tvůj bojí se Hospodina od mladosti své.

13. Zdaliž není oznámeno tobě pánu mému, co jsem učinil, když Jezabel zabíjela proroky Hospodinovy, že jsem skryl z proroků Hospodinových sto mužů, padesát a padesát v jeskyních, a krmil jsem je chlebem a vodou?

14. A nyní ty pravíš: Jdi, a pověz pánu svému: Jest tu Eliáš: aby zabil mne?

15. I řekl Eliáš: Živť jest Hospodin zástupů, před jehož obličejem stojím, žeť se jemu dnes ukáži.

16. Šel tedy Abdiáš vstříc Achabovi, a oznámil to jemu: i šel Achab vstříc Eliášovi.

1) V Zákoně Novém se toto dlouhé sucho na tři léta a na šest měsíců udává. (Luk. 4, 25.; Jak. 5, 17.)

17) t. jsa příčinou tak velikého sucha, drahoty a hladu?

17. A když uzřel jej, řekl: Zdaliž ty nejsi ten, kterýž kormoutíš Israele*?
18. A on řekl: Já jsem nezkormoutil Israele, ale ty, a dům otce tvého, kteříž jste opustili přikázaní Hospodinova, a následovali jste Bálim.
19. Ale však nyní pošli, a shromažď ke mně veškeren lid israelský na horu Karmél a proroků Bálových* čtyři sta a padesáte, a proroků hájů čtyři sta, kteříž jedí z stolu Jezabel.
20. I poslal Achab ke všem synům israelským, a shromáždil ty proroky na horu Karmél.
21. Přistoupiv pak Eliáš ke všemu lidu, řekl: I dokavadž kulhati budete na dvě straně*? Jest-liť Hospodin Bohem, následujtež ho [samého]: pakli Bál, následujtež toho. A neodpověděl mu lid slova.
22. I řekl opět Eliáš k lidu: Já jsem samotný pozůstal prorok Hospodinův: proroků pak Bálových jest čtyři sta a padesáte mužů.
23. Nechť jsou nám dáni dva voly, a oni nechť vyberou sobě vola jednoho, a zsekajíce ho na kusy, nechť jej vloží na dříví, ale ohně ať nepodkládají: a já také připravím vola druhého a vložím na dříví, ohně pak nepodložím.
24. Vzývejte vy jmena bohů vašich, a já vzývati budu jmeno Hospodina mého: a bůh, kterýž vyslyší skrze oheň, ten ať jest Bohem. Odpovídaje veškeren lid, řekl: Velmi dobré to propovědění.
25. Rekl tedy Eliáš prorokům Bálovým: Vybeřte sobě vola jednoho, a připravte ho [k oběti] nejprvé, nebť jest vás více: a vzývejte jmeno bohů vašich, ale ohně nepodkládejte.
26. Kteřížto když vzali vola, kteréhož jim dal, připravili ho: a vzývali jmeno Bále od jitra až do poledne, říkajíce: Báli vyslyš nás! Ale nebylo hlasu, ani kdoby odpověděl: i skákali přes oltář, kterýž byli udělali.
27. A když bylo již poledne, posmíval se jim Eliáš, řka: Křičte hlasem vyšším: nebo bůh jest, a snad v rozmlouvání, aneb v hospodě jest, aneb na cestě, aneb snad spí, aby se probudil.
28. Křičeli tedy hlasem velikým, a řezali se vedlé obyčeje svého nožmi, a bodali se špicemi: až se krví polívali*.
29. Když pak již bylo s poledne, a oni [ještě] prorokovali, přišel čas, v němžto obět obětována bývá*, aniž byl [dotud] slyšán hlas, aniž jim kdo odpovídal, aniž uslyšel prosících:
30. řekl Eliáš všemu lidu: Pojďtež ke mně. A když přistoupil k němu lid, opravil oltář Hospodinův, kterýž byl zbořený*.
31. A vzal dvanácte kamenů vedlé počtu pokolení synů Jakobových, k němužto stala se řeč Hospodinova, řkoucí: Israel bude jmeno tvé.
32. A vzdělal z těch kamenů oltář ve jmenu Hospodinovu: a udělal strouhu vůkol oltáře, zšíří jako dvou brázdiček,
33. a narovnal dříví: a rozsekal na kusy vola, a vkladl je na dříví,
34. a řekl: Naplňte čtyry stoudve vodou, a vlíte na obět zápalnou, i na dříví. A opět řekl: Učiňte též podruhé. Kteříž když učinili podruhé, řekl: Ještě i potřetí totéž učiňte. I učinili potřetí,
35. a tekla voda okolo oltáře, a naplnila strouhu.
36. A když byl již čas, aby obětována byla obět zápalná, při-

19) Prorokové Bále a hájů byli modlářští kněžíci, a bydleli v veškeré zemi, v hájích bohyni smilstva Astaroth sloužíce.
21) t. vrtkati se, jednak se Hospodina, jednak zase Bále držíce?
28) t. aby tím spíše milost bůžka svého vyprosili.
29) t. stále se modlili, volali, prosili až do času zápalné oběti v chrámě jerusalémském v hodinu třetí.
30) Prvé než chrám jerusalémský postaven byl, stál na hoře Karmélu oltář, na kterém se pravému Bohu obětovalo.

stoupiv Eliáš prorok, řekl: Hospodine Bože Abrahamův, a Isákův, a Israelův, ukaž dnes, že jsi ty Bůh v Israeli, a já [že jsem] služebník tvůj, a že jsem vedlé přikázaní tvého učinil všecky věci tyto.

37. Vyslyš mne Hospodine, vyslyš mne: aby poznal lid tento, že ty jsi Hospodin Bůh, a ty žes obrátil zase srdce jejich.

38. I spadl oheň Hospodinův, a spálil obět zápalnou, i dříví, i kamení, též i prsť, i vodu, kteráž byla v strouze, strávil.

39. Což když uzřel veškeren lid, padl na tvář svou, a řekl: Hospodin, onť jest Bůh, Hospodin, onť jest Bůh!

40. I řekl Eliáš k nim: Zjímejtež proroky Bálovy, ať ani jeden z nich neuteče. Kteréžto když zjímali, vedl je Eliáš k potoku Cison, a pobil je tam.

41. I řekl Eliáš k Achabovi: Vstup, jez a pí: nebo zvuk velikého deště jest.

42. Vstoupil Achab, aby pojedl a napil se: Eliáš pak vstoupil na vrch Karmélu, a skloniv se k zemi, položil tvář svou mezi kolena svá*,

43. a řekl k služebníku svému: Vstup, a pohleď proti moři. Kterýž když vstoupil a pohleděl, řekl: Nic není. I opět řekl jemu: [Jdi a] navrať se po sedmkrát.

44. Když pak po sedmé šel, aj obláček malý jako šlepěje člověka vystupoval z moře. Kterýžto řekl: Jdi, a rci Achabovi: Zapřež vůz svůj, a jeď dolů, aby tě nezastihl déšť.

45. A když se obrátil sem i tam, hle nebesa zamračila se, a [přišel] oblak, a vítr, a byl déšť veliký. Sstoupiv tedy Achab jel do Jezrahel:

46. a ruka Hospodinova stala se nad Eliášem, a přepásav bedra běžel před Achabem, až přišel do Jezrahel.

42) t. hluboce se klaně a horlivě za déšť k Bohu se modle.

Kapitola 19.

Eliáš utekl před Jezabel. 9. Bůh rozmlouval s Eliášem. 15. Eliseus k proroctví povolán

1. Oznámil pak Achab Jezabel všecko, což učinil Eliáš, a kterak pobil všecky proroky mečem.

2. I poslala Jezabel posla k Eliášovi, řkouc: Toto ať mi učiní bohové, a toto ať přidají, jestliže zejtra v tuto hodinu nepoložím duše tvé jako duši jednoho z nich*.

3. Bál se tedy Eliáš, a vstav odšel, kamž jej vůle nesla: a přišel do Bersabé v Júdstvu, a nechal tam služebníka svého,

4. a šel na poušť, cestou jednoho dne. A když tam přišel, a posadil se pod jedním jalovcem, žádal duši své, aby umřel, a řekl: Dostiť jest mi, Hospodine, vezmi duši mou: neboť nejsem lepší, nežli otcové moji.

5. I položil se, a usnul v stínu jalovcovém: a aj anděl Hospodinův dotekl se ho, a řekl jemu: Vstaň, a pojez.

6. I pohleděl, a aj u hlavy jeho podpopelný chléb, a nádoba vody: pojedl tedy a napil se, a zase usnul.

7. I navrátil se anděl Hospodinův podruhé, a dotekl se ho, a řekl jemu: Vstaň, pojez: nebo dlouhou cestu máš ještě před sebou.

8. Kterýžto když vstal, jedl a pil, a šel v síle pokrmu toho čtyřiceti dní, a čtyřiceti nocí, až na horu Boží Horeb.

9. A když tam přišel, zůstal v jeskyni: a aj [stala se] k němu řeč Hospodinova, a řekl jemu: Co zde děláš, Eliáši?

10. A on odpověděl: Horlivostí horlil jsem pro Hospodina Boha zástupů, nebo opustili úmluvu tvou synové israelští: oltáře tvé zbořili, proroky tvé pobili mečem, zůstal

2) t. jestliže tobě neučiním tak, jakos ty učinil mým prorokům.

jsem já sám, a hledají života mého, aby mi jej odjali.

11. I řekl jemu: Vyjdiž, a stůj na hoře před Hospodinem: a aj Hospodin jde tudy, a vítr veliký a silný podvracující hory, a rozrážející skály [šel] před Hospodinem: ale nebyl v tom větru Hospodin, a po větru pohnutí [země]: ale nebyl v tom pohnutí Hospodin,

12. a po pohnutí oheň: ale nebyl v ohni Hospodin, a po ohni hučení větříka tichého.

13. Což když uslyšel Eliáš, přikryl tvář svou pláštěm, a vyšed stál ve dveřích jeskyně, a aj hlas k němu řkoucí: Co zde děláš, Eliáši? A on odpověděl:

14. Horlivostí horlil jsem pro Hospodina Boha zástupů: nebo opustili úmluvu tvou synové israelští: oltáře tvé zbořili, proroky tvé pobili mečem, i zůstal jsem já samotný, a hledají života mého, aby mi jej odjali.

15. I řekl Hospodin k němu: Jdi, a navrať se cestou svou po poušti do Damašku: a když přijdeš tam, pomažeš Hazaele za krále nad Syrií,

16. a Jehu syna Namsi pomažeš za krále nad Israelem: Elisea pak syna Safatova, kterýž jest z Abelmehula, pomažeš za proroka místo sebe.

17. A stane se, že kdožkoli ujde meče Hazaelova, zabije ho Jehu: a kdožkoli ujde meče Jehu: zabije ho Eliseus.

18. A pozůstavím sobě v Israeli sedm tisíc mužů, jichžto kolena neskláněla se Bálovi, a všeliká ústa, kteráž se neklaněla jemu líbajíce mu ruce.

19. A tak odšed odtud Eliáš, nalezl Elisea syna Safatova, an oře dvanácterým spřežením volů. A on byl jeden mezi těmi dvanácterým spřežením orajícími: a když přišel Eliáš k němu, vrhl plášť svůj na něho.

20. Kterýž hned zanechav volů běžel za Eliášem, a řekl: Prosím, nechť políbím otce svého a matku svou, a tak půjdu za tebou. I řekl jemu: Jdi, a vrať se: nebo co slušelo na mne, učinil jsem tobě.

21. Navrátiv se pak od něho, vzal pár volů, a zabil je: a dřívím z pluhu uvařil maso volů, a dal lidu, i jedli: a vstav odšel, a šel za Eliášem a přisluhoval jemu.

Kapitola 20.

Achab po dvakrát zvítězil nad Benadadem králem syrským.

1. Benadad pak král syrský shromáždil všecko vojsko své, a třiceti a dva krále s sebou, i koně, i vozy: a vytáh bojoval proti Samaří a oblehl ji*.

2. A poslav posly k Achabovi králi israelskému do města, řekl:

3. Toto praví Benadad: Stříbro tvé, a zlato tvé mé jest: a ženy tvé, i synové tvoji nejlepší, moji jsou.

4. I odpověděl král israelský: Vedlé slova tvého, pane můj králi, tvůj jsem já, i všecky věci mé.

5. I navrátivše se poslové, řekli: Toto praví Benadad, kterýž poslal nás k tobě: Stříbro své, a zlato své, i ženy své, i syny své dáš mi.

6. Zejtra tedy o tento čas pošlu služebníky své k tobě, a přehledají dům tvůj, i dům služebníků tvých: a všecko, což se jim bude líbiti, vezmou v ruce své, a odnesou.

7. Povolal pak král israelský všech starších země, a řekl: Znamenejte a vizte, že úklady činí nám: nebo poslal ke mně pro ženy mé a syny, a pro stříbro i zlato: a neodepřel jsem [mu toho]*.

---

1) Králové, jichžto počet se na 32 udává, byli Benadadovi podrobeni, a vladykové jednotlivých měst v svých krajinách, kdež Josue krále kananejské nalezl. (Jos. 12, 7—24.)

7) Ale, chce dále říci, teď žádá ode mne více, také věci vaše.

8. I řekli všickni starší, i veškeren lid, k němu: Neposlouchejž ho, ani mu povoluj.
9. Odpověděl tedy poslům Benadadovým: Povězte pánu mému králi: Všecko, očež jsi poslal k služebníku svému prvé, učiním, ale této věci učiniti nemohu.
10. A navrátivše se poslové donesli mu to. Kterýž zase poslal, a řekl: Toto ať mi učiní bohové, a toto ať přidají, dostane-li se prachu ze Samaří do hrstí všeho lidu, kterýž jest se mnou*.
11. I odpovídaje král israelský, řekl: Rcete jemu: Ať se nechlubí opásaný tak jako odpásaný*.
12. Stalo se pak, když uslyšel Benadad řeč tuto, že pil on i králové v staních, a řekl služebníkům svým: Oblehněte město. I oblehli je.
13. A hle, prorok jeden přistoupiv k Achabovi králi israelskému, řekl jemu: Toto praví Hospodin: Jistě viděl jsi všecko toto množství veliké? Hle já dám je dnes v ruku tvou: abys poznal, že já jsem Hospodin.
14. I řekl Achab: Skrze koho? I řekl jemu: Toto praví Hospodin: Skrze služebníky knížat krajů. I řekl: Kdo počne bojovati? A on řekl: Ty*.
15. Sčetl tedy služebníky knížat krajů, a nalezl jich v počtu dvě stě třiceti a dva: a po nich sčetl lid, všecky syny israelské, sedm tisíc:
16. i vytáhli o poledni. Benadad pak pil a byl opilý v stanu svém, a králů třiceti a dva s ním, kteříž byli jemu na pomoc přišli.
17. Vytáhli pak služebníci knížat krajů nejprvé*. I poslal Benadad [některé]; kteříž oznámili jemu, řkouce: Muži vytáhli ze Samaří.
18. A on řekl: Buďto že jdou o pokoj, [tedy] zjímejte je živé: buďto aby bojovali, [také] je zjímejte živé.
19. Vytáhli tedy služebníci knížat krajů, a ostatní vojsko táhlo za nimi.
20. I zabil jedenkaždý muže, kterýž proti němu přicházel: i utekli Syrští, a honili je Israelští. Utekl také Benadad král Syrský na koni s jízdnými svými.
21. Vyšed také král israelský porazil koně i vozy, a porazil Syrii ranou velikou.
22. (I přistoupiv prorok k králi israelskému, řekl jemu: Jdiž, a posilň se, a věz, i viz, coby měl činiti: nebo druhého roku král syrský [zase] vytáhne proti tobě.)
23. Služebníci pak krále syrského řekli jemu: Bohové hor jsouť bohové jejich, protož nás přemohli: ale lépe jest, abychom bojovali proti nim na rovinách, a přemůžeme je.
24. Ty tedy učiň toto: Odbuď všech králů od vojska svého, a postav knížata místo nich:
25. a vyplň zase počet vojáků, kteříž padli z tvých, a koně jako ony koně, a vozy jako vozy, kteréž jsi prvé měl: a budeme bojovati proti nim na rovinách, a uzříš, že přemůžeme je. Uvěřil radě jejich, a učinil tak.
26. Protož když bylo po roce, sčetl Benadad Syrské, a vytáhl do Afeku, aby bojoval proti Israelovi.
27. Synové pak israelští sečteni jsou, a nabravše spíže vytáhli jim v cestu, a položili se proti nim, jako dvě malá stáda koz: Syrští pak naplnili zemi.

10) S prstí srovnám Samaří, a tak v nivec obrátím, že nezůstane z ní, coby každý voják můj do ruky vzíti mohl. Takové množství nás jest!

11) Ať se nechlubí ten, kterýž se teprv strojí do boje, a připravuje se k boji, jako ten se chlubiti může, kterýž již zvítěziv, svláčí s sebe zbroj. Nechlub se před časem.

14) Prorok králi odpovídá, aby na nepřítele udeřil, nečekaje, ažby nepřítel udeřil na něj, a že s pomocí služebníků knížat, t. j. vůdců lidu válečného nad nepřítelem zvítězí.

17) Vytáhlo pak těchto málo napřed, aby smýlili nepřítele, jakoby se jich, atby již v pokoji aneb k boji přicházeli, nebylo co báti; a ta lest se podařila.

28. (A přistoupiv jeden muž Boží, řekl králi israelskému: Toto praví Hospodin: Proto, že řekli Syrští: Bohem hor jest Hospodin, a není Bohem údolí: dám všechno množství toto veliké v ruce tvé, a zvíte, že já jsem Hospodin.)

29. I šikovali se k bitvě za sedm dní jedni proti druhým, sedmého pak dne svedli bitvu: i porazili synové israelští z Syrských sto tisíc pěších jednoho dne.

30. Kteří pak pozůstali, zutíkali do města Afeku: a spadla zeď* na dvaceti a sedm tisíc lidí, kteříž byli pozůstali. Benadad pak utíkaje všel do města, do pokoje, kterýž byl vnitř v pokoji**.

31. I řekli jemu služebníci jeho: Hle, slýchali jsme, že králové domu israelského jsou milostiví: protož vezmouce pytle na bedra svá*, a provázky na hlavy své**, pojďme k králi israelskému: snad zachová duše naše.

32. Tedy přepásali pytli bedra svá, a vzali provázky na hlavy své, a přišli k králi israelskému, a řekli jemu: Služebník tvůj Benadad praví: Prosím tebe, nechť živa jest duše má. A on řekl: Jest-li ještě živ, bratr můj jest.

33. Což vzali muži ti za dobré znamení, a rychle chytili slovo z úst jeho, a řekli: Bratr tvůj Benadad! I řekl jim: Jděte, a přiveďte ho ke mně. Vyšel tedy k němu Benadad, a pozdvihl ho [Achab] na vůz svůj.

34. Kterýž řekl jemu: Města, kteráž pobral otec můj otci tvému, navrátím: a ulice udělej sobě v Damašku, jako udělal sobě otec můj v Samaří, a já učině smlouvu, odstoupím od tebe. A tak učinil smlouvu, a propustil ho.

35. Tehdáž muž jeden z synů prorockých řekl k tovaryši svému slovem Hospodinovým: Bij mne. Ale on nechtěl ho bíti.

36. Jemužto on řekl: Že jsi nechtěl uposlechnouti hlasu Hospodinova, aj když půjdeš ode mne, zabije tebe lev. A když maličko odšel od něho, uhodil na něj lev, a zabil ho.

37. Též i druhého muže nalezna, řekl jemu: Bij mne. Kterýž bil, a ranil ho.

38. Odšel tedy prorok, a potkal se s králem na cestě, a změnil ústa a oči své prachem je posypav.

39. A když král pomíjel, zvolal na krále, a řekl: Služebník tvůj vyšel k bojování z blízka, a když utekl muž jeden, přivedl ho kdosi ke mně, a řekl: Ostříhej muže tohoto: kterýž jestliže se ztratí, bude život tvůj za život jeho, aneb odvážíš hřivnu stříbra.

40. Když pak já zkormoucen jsa sem i tam jsem se obracel, tožť se [muž] ztratil. I řekl král israelský k němu: Ten jest soud tvůj, jakýž jsi sám vydal.

41. Ale on i hned setřel prach s tváři své, a poznal ho král israelský, žeby z proroků byl.

42. Kterýžto řekl k němu: Toto praví Hospodin: Že jsi propustil muže hodného smrti z ruky své, budeť život tvůj za život jeho, a lid tvůj za lid jeho.

43. I navrátil se král israelský do domu svého, pohrdaje [to] slyšeti, a přišel prchliv do Samaří.

Kapitola 21.

Achab vzal Nábothovu vinici; Eliáš ho trestal. 27. Achab činil pokání.

1. Po věcech pak těchto [stalo se], že měl času toho Náboth Jezrahelský vinici, kteráž byla v Jezrahel, podlé paláců Achaba krále samařského*.

2. I mluvil Achab k Nábothovi, řka: Dej mi vinici svou, ať sobě udělám zahradu k zelinám, neboť

30) t. městská, na kteréž stáli, chtíce se brániti. — **) t. utíkal z pokoje do pokoje, skryl se do nejzadnějšího kouta.

31) t. smutek na sebe, způsobem kořících se, a milosti hledajících. — **) t. ukazujíce tím, že smrti hodni jsme.

1) Jezrahel bylo město, od kteréhož veškerá roslehlá krajina Jezrahel sloula.

jest blízko, a podlé domu mého: a dámť za ni vinici lepší: aneb jestližeť se zdá lépe, dámť stříbra cenu, zač stojí.

3. Jemuž odpověděl Náboth: Milostiv mi buď Hospodin, abych nedal dědictví otců mých tobě*.

4. Tedy přišel Achab do domu svého hněvaje se, a skřipě [zuby] nad slovem, kteréž byl mluvil k němu Náboth Jezrahelský, řka: Nedám tobě dědictví otců mých. A vrh sebou na lůžko své, odvrátil tvář svou k stěně, a nejedl chleba.

5. Vešla pak k němu Jezabel manželka jeho, a řekla jemu: Co jest to, proč tak smutný jest duch tvůj? a proč nejíš chleba?

6. Kterýž odpověděl jí: Mluvil jsem s Nábothem Jezrahelským, a řekl jsem jemu: Dej mi vinici svou, za peníze: aneb jestliť se líbí, dám tobě za ni vinici lepší. A on odpověděl: Nedám tobě vinice své.

7. I řekla mu Jezabel manželka jeho: Velikou vážnost máš, a dobře spravuješ království israelské! Vstaň, a pojez chleba, a buď dobré mysli, já tobě dám vinici Nábotha Jezrahelského.

8. Napsala tedy listy jmenem Achabovým, a zapečetila je prstenem jeho, a poslala k starším, a předním, kteříž byli v městě jeho, a bydlili s Nábothem.

9. Rozum pak listů tento byl: Vyhlaste půst*, a posaďte Nábotha mezi předními z lidu,

10. a postavte dva muže syny Belialovy proti němu, a ať falešné svědectví praví: Dobrořečil Bohu a králi*: a vyveďte ho, a ukamenujte, a tak ať umře.

11. Učinili tedy měšťané jeho starší, a přední, kteříž bydlili s ním v městě, jakž byla rozkázala jim Jezabel, a jakž psáno bylo v listech, kteréž byla poslala k nim:

12. vyhlásili půst, a posadili Nábotha mezi předními z lidu.

13. A přivedše dva muže syny ďáblovy, kázali jim sednouti proti němu: a oni, jako muži ďáblovi, pravili proti němu svědectví před množstvím: Dobrořečil Náboth Bohu a králi: pročež vyvedli ho za město, a kamenovali ho, až umřel*.

14. I poslali k Jezabel, řkouce: Ukamenován jest Náboth, a umřel.

15. I stalo se, když uslyšela Jezabel, že ukamenován jest Náboth, a že umřel, řekla Achabovi: Vstaň, a vládni vinicí Nábotha Jezrahelského, kterýž nechtěl povoliti tobě, a dáti ji za peníze: nebo [již] není živ Náboth, ale umřel*.

16. To uslyšev Achab, žeby totiž umřel Náboth, vstal, a šel do vinice Nábotha Jezrahelského, aby vládl jí.

17. Tedy stala se řeč Hospodinova k Eliášovi Thesbitskému, řkoucí:

18. Vstaň, a vyjdi vstříc Achabovi králi israelskému, kterýž jest v Samaří: hle jdeť do vinice Nábothovy, aby vládl jí:

19. a mluviti budeš k němu, řka: Toto praví Hospodin: Zabil jsi, nad to i vládl jsi*. A potom přidáš: Toto praví Hospodin: Na tom místě, na kterémž lízali psi krev Nábothovu, i tvou krev také lízati budou.

20. I řekl Achab k Eliášovi: Zdaliž jsi nalezl mne nepřítelem sobě*? Kterýž řekl: Nalezl jsem, proto že prodán jsi, abys činil zlé před obličejem Hospodinovým.

21. Aj já uvedu na tebe zlé, a sežnu posledky tvé, a zabiji z [domu] Achabova močícího na stěnu,

---

3) Vedlé zákona Mojžíšova nesměl žádný pole (dědictví) otců svých jinému popustit. (3. Mojž. 25, 23.)

9) Den postu vyhlášen býval po spáchání veřejného zločinu. (2. Par. 30, 34; Esd. 8, 21.)

10) t. naopak: roubal se Bohu i králi. Rouhači bývali dle zákona Mojžíšova kamenováni. (3. Mojž. 24, 16.)

13) Ukamenovali netoliko Nábotha, ale i jeho syny. (4. Král. 9, 26.)

15) Jmění utracených zrádců připadlo králi.

19) tys vražedlník i zloděj

20) t. Zdaliž kdy shledal, žebych byl nepřítel tvůj?

21) t. vyhladím až do posledního potomstvo tvé, dí Hospodin.

a zavřeného, a nejposlednějšího v Israeli*.
22. A učiním s domem tvým jako s domem Jeroboama syna Nábatova, a jako s domem Baasy syna Ahiášova: nebo jsi činil, abys mne k hněvu popuzoval, a přivedl jsi k hřešení Israele.
23. Ale i o Jezabel mluvil Hospodin, řka: Psi jísti budou Jezabel na poli Jezrahel.
24. Umře-li Achab v městě, jísti ho budou psi: pakli umře na poli, jísti ho budou ptáci nebeští.
25. I nebylo podobného Achabovi, kterýž prodán byl, aby činil zlé před obličejem Hospodinovým: nebo ponoukala ho Jezabel manželka jeho,
26. a ohavný učiněn jest tak velmi, že následoval modl, kteréž byli udělali Amorrhejští, kteréž vyplenil Hospodin před syny israelskými.
27. Když tedy uslyšel Achab řeči tyto, roztrhl roucho své, a přikryl žíní tělo své, a postil se, a spal v pytli, a chodil sklopiv hlavu.
28. I stala se řeč Hospodinova k Eliášovi Thesbitskému, řkoucí:
29. Viděl-lis, jak se ponížil Achab přede mnou? Protož poněvadž se ponížil pro mne, neuvedu toho zlého za dnů jeho, ale za dnů syna jeho uvedu to zlé na dům jeho.

Kapitola 22.

Achab s Josafatem vytáhl na vojnu. 27. Micheáš vsazen do žaláře. 37. Smrt Achabova, 51. i Josafatova.

1. Nebylo tedy za tři léta války mezi Syrií a Israelem.
2. Léta pak třetího, sstoupil Josafat král júdský k králi israelskému*.
3. (I řekl král israelský k služebníkům svým: Nevíte-li, že naše jest Rámoth* v Galaad, a my zanedbáváme vzíti je z ruky krále syrského?)
4. I řekl k Josafatovi: Potáhneš-li se mnou na vojnu proti Rámoth v Galaad?
5. I řekl Josafat k králi israelskému: Jako jsem já, tak jsi ty: lid můj, a lid tvůj, jednoť jsou: a jezdci moji [jako] jezdci tvoji. I řekl Josafat k králi israelskému: Zeptej se, prosím tebe, dnes na řeč Hospodinovu*.
6. Shromáždil tedy král israelský proroků okolo čtyř set mužů, a řekl jim: Mám-li táhnouti na vojnu proti Rámoth v Galaad, či tak nechati? Kteřížto odpověděli: Táhni, a dá je Hospodin v ruku krále*.
7. Řekl pak Josafat: Není zde žádného proroka Hospodinova, abychom se ptali skrze něho?
8. I řekl král israelský k Josafatovi: Ještěť jest muž jeden, skrze něhož můžeme se zeptati Hospodina: ale já ho nenávidím, proto že neprorokuje dobré, než zlé, Micheáš, syn Jemlův. Jemuž Josafat řekl: Nemluv tak králi.
9. Povolal tedy král israelský komorníka jednoho, a řekl jemu: Přiveď mi sem rychle Micheáše syna Jemlova.
10. Král pak israelský, a Josafat král júdský, seděli jedenkaždý na trůnu svém, odíni jsouce rouchem královským, na placu u vrat brány samařské, a všickni prorokové prorokovali před obličejem jejich.
11. Udělal sobě také Sedeciáš syn Chanaanův rohy železné, a řekl: Toto praví Hospodin: Těmito rozvěješ Syrii, dokudž nezahladíš jí.
12. Podobně i všickni [ostatní] prorokové prorokovali, řkouce: Táhni proti Rámoth Galaad, a jdi šťastně, a dáť je Hospodin v ruce krále.
13. Posel pak, kterýž šel, aby zavolal Micheáše, mluvil jemu, řka: Hle řeči proroků jedněmi ústy před-

2) t. Par. 18, 11.
3) Rámoth bylo město israelské, jenž leželo na východní straně Jordánu.
5) t. zeptej se Hospodina skrze proroky, šťastné li to naše tažení bude, čili nešťastné.
6) Okolo čtyř set proroků, kteří sice Bálovi neslouží, ale zlatému teleti.

povídají dobré věci králi: buď tedy řeč tvá jako řeč jejich, a mluv dobré věci.

14. Jemužto Micheáš řekl: Živť jest Hospodin, že což mi koli řekne Hospodin, toť budu mluviti.

15. Přišel tedy k králi, a řekl jemu král: Micheáši, máme-li táhnouti na vojnu proti Rámoth v Galaad, či tak nechati? Jemuž on odpověděl: Táhni, a jdi šťastně, a dá je Hospodin v ruce krále*.

16. Řekl pak král k němu: Jednou i po druhé přísahou zavazuji tebe, abys mi nemluvil, než co pravdivého jest, ve jmenu Hospodinovu.

17. A on řekl: Viděl jsem veškeren lid israelský rozptýlený po horách, jako ovce, kteréž nemají pastýře. I řekl Hospodin: Nemají tito pána: navrať se jedenkaždý do domu svého v pokoji.

18. Protož řekl král israelský k Josafatovi: Zdaližť jsem neřekl, že mi neprorokuje nic dobrého, ale vždycky zlé?

19. On pak řekl dále: Protož slyš řeč Hospodinovu: Viděl jsem Hospodina sedícího na stolici své, a všecko vojsko nebeské stojící při něm po pravici i po levici.

20. I řekl Hospodin: Kdo oklamá Achaba krále israelského, aby vytáhl, a padl v Rámoth Galaad? I mluvil ten takto, a jiný jináč.

21. Vystoupil pak [jeden] duch, a postavil se před Hospodinem, a řekl: Játť oklamám ho. Jemuž řekl Hospodin: V čem?

22. A on řekl: Vyjdu a budu duchem lživým v ústech všech proroků jeho. I řekl Hospodin: Oklamáš a přemůžeš ho: vyjdiž, a učiň tak.

23. Protož nyní aj dal Hospodin ducha lživého v ústa všech proroků tvých, kteříž tuto jsou, a Hospodin mluvil zlé proti tobě*.

24. I přistoupiv Sedeciáš syn Chanaanův, dal Micheášovi políček, a řekl: Což tedy mne opustil Duch Hospodinův, a mluvil tobě?

25. I řekl Micheáš: Uzříš to v ten den, když utíkati budeš z pokoje do pokoje, abys se ukryl.

26. I řekl král israelský: Vezměte Micheáše, a ať jest u Amona knížete města, a u Joasa syna Amalechova,

27. a rcete jim: Toto praví král: Dejte tohoto muže do žaláře, a chovejte ho chlebem trápení, a vodou úzkosti, dokudž se nenavrátím v pokoji.

28. I řekl Micheáš: Jestliže se navrátíš v pokoji, tedyť nemluvil skrze mne Hospodin. A [dále] řekl: Slyštež to všickni lidé!

29. Táhl tedy král israelský, a Josafat král júdský, proti Rámoth v Galaad.

30. I řekl král israelský k Josafatovi: Vezmi odění, a jdi k bitvě, a obleo se v roucho své. I změnil král israelský oděv svůj, a šel do boje.

31. Král pak syrský přikázal byl třiceti dvěma knížatům svým nad vozy, řka: Nebudete bojovati proti [žádnému] ani malému ani velikému, než proti samému králi israelskému.

32. Když tedy uzřeli knížata nad vozy Josafata, domnívali se, žeby on byl král israelský a obořivše se naň, bojovali proti němu: i zkřikl Josafat.

33. I porozuměli knížata vozů, že on není král israelský, a nechali ho.

34. Muž pak jeden natáh lučiště, na nejisto střelu vystřelil, a náhodou ranil krále israelského mezi plícemi a žaludkem. Pročež řekl vozkovi svému: Obrať ruku svou, a vyvez mne z vojska, nebo těžce raněn jsem.

35. I stala se bitva v ten den, a král israelský stál na voze svém proti Syrským, a umřel večer:

---

15) Opětuje zde slova falešných proroků, v smyslu opáčném.

23) Smysl toho všeho jest: Bůh to tak dopustil a nechal býti, aby všickni proroci tvoji nepravdu mluvili, a tebe k tvé záhubě oklamali.

tekla pak krev z rány do korby vozu,

36. i volal vyvolavač po všem vojště prvé než slunce zapadlo, řka: Jedenkaždý navrať se do města svého, a do země své.

37. I umřel král, a přinesen jest do Samaří: a pochovali ho v Samaří,

38. i myli vůz jeho v rybníku samařském, a lízali psi krev jeho, též umývali uzdy, vedlé řeči Hospodinovy, kterouž byl mluvil. (Výš 21, 19.)

39. Ostatní pak věci Achabovy, a všecko což činil, a jaký dům z kostí slonových vystavěl, i všecka města, kteráž vzdělal, o tom zapsáno jest v knize řečí dnů králů israelských.

40. Usnul tedy Achab s otci svými, a kraloval Ochoziáš syn jeho místo něho.

41. Josafat pak syn Asy počal kralovati nad Júdou léta čtvrtého Achaba krále israelského.

42. Ve třicíti pěti letech byl, když počal kralovati, a pětmecítma let kraloval v Jerusalémě: jmeno matky jeho bylo Azuba dcera Salaje.

43. A chodil po vší cestě Asy otce svého, aniž se od ní uchýlil: a činil, což pravého bylo před obličejem Hospodinovým.

44. Ale však výsostí neodjal: nebo ještě lid obětoval, a kadil na výsostech.

45. A pokoj měl Josafat s králem israelským.

46. Jiné pak věci Josafatovy, a skutkové jeho, i války, kteréž vedl, tyť zapsány jsou v letopisích králů júdských.

47. Ale i ostatky ženkýlů, kteříž byli pozůstali za dnů Asy otce jeho, vyplenil ze země.

48. Aniž byl tehdáž král ustanoven v Edom.

49. Král pak Josafat nadělal byl lodí na moři, kteréž se měly plaviti do Ofir pro zlato: ale nemohly se plaviti, nebo se polámaly v Asiongaber.

50. Tehdy řekl Ochoziáš syn Achabův k Josafatovi: Nechť jdou služebníci moji s služebníky tvými na loděch. I nechtěl Josafat.

51. I usnul Josafat s otci svými, a pochován jest s nimi v městě Davida otce svého: a kraloval Joram syn jeho místo něho:

52. Ochoziáš pak syn Achabův počal kralovati nad Israelem v Samaří, léta sedmnáctého Josafata krále júdského, a kraloval nad Israelem dvě létě.

53. A činil zlé před obličejem Hospodinovým, a chodil po cestě otce svého, i matky své, a po cestě Jeroboama syna Nábatova, kterýž přivodil k hřešení lid israelský.

54. Sloužil také Bálovi, a klaněl se jemu, a popudil Hospodina Boha israelského, vedlé všeho, což činil otec jeho.

Čtvrtá kniha Královská,

podlé Hebrejských

Druhá Královská či Malachim.

Kapitola 1.

Nemoc i smrt Ochoziášova.

1. Zprotivil pak se Moab* Israelovi po smrti Achabově.
2. A spadl Ochoziáš skrze mříži večeřadla svého, kteréž měl v Samaří, a stonal: i poslal posly, řka jim: Jděte, ptejte se Bélzebuba boha akkaronského, budu-li moci živ býti z této mé nemoci*.
3. Anděl pak Hospodinův mluvil k Eliášovi Thesbitskému, řka: Vstaň, a jdi vstříc poslům krále samařského, a díš k nim: Zdaliž není Boha v Israeli, že jdete dotazovati se Bélzebuba boha akkaronského?
4. Protož toto praví Hospodin: S ložce, na kterés se položíš, nesejdeš, ale smrtí umřeš. I odšel Eliáš.
5. A navrátili se poslové k Ochoziášovi. Kterýžto řekl jim: Proč jste se vrátili?
6. A oni odpověděli jemu: Muž potkal se s námi, a řekl nám: Jděte, a navraťte se k králi, kterýž poslal vás, a dite jemu: Toto praví Hospodin: Zdali nebylo Boha v Israeli, že posíláš tázati se Bélzebuba boha akkaronského? Protož s ložce, na kterés se položil, nesejdeš, ale smrtí umřeš.
7. Kterýž řekl jim: Jakého způsobu a oděvu jest muž ten, kterýž se potkal s vámi, a mluvil slova tato?
8. A oni řekli: Muž chlupatý, a pasem koženým přepásaný na bedrách*. On pak řekl: Eliáš Thesbitský jest to.
9. I poslal k němu padesátníka, a padesáte [mužů], kteříž byli pod ním. Kterýž šel k němu, a sedícímu na vrchu hory, řekl: Člověče Boží*, král rozkázal, abys sstoupil dolů.
10. A odpovídaje Eliáš, řekl padesátníkovi: Jestliže jsem člověk Boží, nechť sstoupí oheň s nebe, a sžíře tebe, i tvých padesát. Tedy sstoupil oheň s nebe, a sežral ho, i padesáte, kteříž byli s ním.
11. A opět poslal k němu [král] padesátníka jiného, a padesáte s ním. Kterýž mluvil jemu: Člověče Boží, totoť praví král: Pospěš, sstup dolů.
12. Odpovídaje Eliáš, řekl: Jestliže jsem já člověk Boží, nechť sstoupí oheň s nebe, a sžíře tebe, i tvých padesát. Sstoupil tedy oheň s nebe, a sežral ho, i padesát jeho.
13. Opět poslal padesátníka třetího, a padesát, kteříž s ním byli. Kterýž když přišel, sklonil kolena před Eliášem, a prosil ho, a řekl: Člověče Boží, nepohrdej duší mou, a dušemi služebníků tvých, kteříž se mnou jsou.

---

1) Lid moabský se odtrhl od království israelského, jemuž za panování Davida krále poplatným učiněn byl. (2. Král. 1, 2.)

2) Bélzebub, tolik co *pán nad muchami*, byl bůžek Filistinských, jehož modlu měli a ctili v hlavním městě svém, Akkaron nazvaném. Vzývali ho zvláště za ochranu před muchami, od nichž i s dobytkem svým velmi souženi bývali, ješto jich v bahnité zemi jejich, jakož i v dolejším Egyptě, náramné množství bylo. Od toho Bélzebuba rozeznává se Bélzebul (Mat. 12, 24.), kníže zlých duchů; ač Židé i tohoto posměšně Bélzebubem, pánem muším, nazývali.

8) Muž s chlupatým pláštěm čili kožichem, jímž proroci přiodíni bývali. (Zachar. 13, 4. Mat. 3, 4. Isai. 20, 2.)

9) t. proroku! K víře podobno, že jen na posměch tak ho nazýval.

14. Hle sstoupil oheň s nebe, a sežral dva první padesátníky, a padesáte, kteříž byli s nimi: ale nyní prosím, abys se smiloval nad duší mou.
15. I mluvil anděl Hospodinův k Eliášovi, řka: Sstup s ním, neboj se. Tedy vstav, šel s ním k králi,
16. a mluvil jemu: Toto praví Hospodin: Že jsi poslal posly, aby se tázali Bélzebuba boha akkaronského, jakoby nebylo Boha v Israeli, od něhožbys mohl otázati se řeči, protož s ložce, na kterés se položil, nesejdeš, ale smrtí umřeš.
17. I umřel vedlé řeči Hospodinovy, kterouž mluvil Eliáš, a kraloval Joram bratr jeho místo něho, léta druhého Jorama syna Josafatova krále júdského: nebo neměl syna.
18. Jiné pak věci Ochoziášovy, kteréž činil, tyť sepsány jsou v letopisích králů israelských.

Kapitola 2.

Eliáš u vichru vzat. 14. Eliseus duchem Eliášovým obdařen, 19. divy činí.

1. Stalo se pak, když chtěl Hospodin vyzdvihnouti Eliáše u vichru do nebe, šli Eliáš a Eliseus z Galgala.
2. I řekl Eliáš k Eliseovi: Poseď tuto, nebo Hospodin poslal mne až do Bethel. Jemužto řekl Eliseus: Živť jest Hospodin, i živať jest duše tvá, žeť nespustím se tebe. A když sstoupili do Bethel,
3. vyšli synové proročtí, kteříž byli v Bethel, k Eliseovi, a řekli jemu: Víš-liž, že dnes Hospodin vezme pána tvého od tebe? Kterýž odpověděl: I já vím: mlčte.
4. Řekl pak Eliáš k Eliseovi: Poseď tuto, nebo Hospodin poslal mne do Jericha. A on řekl: Živť jest Hospodin, a živať jest duše tvá, že nespustím se tebe. A když přišli do Jericha,
5. přistoupili synové proročtí, kteříž byli v Jerichu, k Eliseovi, a řekli jemu: Víš-liž, že dnes vezme Hospodin pána tvého od tebe? I řekl: I já vím: mlčte.
6. Řekl pak mu Eliáš: Poseď tuto: nebo Hospodin poslal mne až k Jordánu. Kterýž řekl: Živť jest Hospodin, a živať jest duše tvá, že nespustím se tebe. Šli tedy obadva spolu,
7. a padesáte mužů z synů prorockých šlo za nimi, kteřížto i stáli naproti, zdaleka: oni pak obadva stáli u Jordánu.
8. I vzal Eliáš plášť svůj, a svinul jej, a udeřil na vodu, kteráž rozdělila se na obě straně, a přešli oba po suchu.
9. A když přešli, řekl Eliáš k Eliseovi: Žádej co chceš, ať učiním tobě, prvé nežli vzat budu od tebe. I řekl Eliseus: Prosím, aby byl ve mně dvojnásobně duch tvůj*.
10. Kterýž odpověděl: Nesnadnés věci požádal: a však jestli uzříš mne, když vzat budu od tebe, staneť se tobě, co jsi žádal: pakli neuzříš, nestane se.
11. A když předse šli, a jdouce rozmlouvali: aj vůz ohnivý, a koně ohniví rozdělili obadva od sebe, a vstoupil Eliáš u vichru do nebe*.
12. Eliseus pak to viděl, a volal: Otče můj, otče můj, voze israelský, a vozotaji jeho! A neviděl ho více: i uchopiv roucho své, roztrhl je na dva kusy.
13. A zdvihl plášť Eliášův, kterýž byl spadl s něho: a navrátiv se stál na břehu jordánském,
14. a pláštěm Eliášovým, kterýž byl spadl s něho, udeřil na vodu, a nerozdělila se, i řekl: Kdež jest Hospodin Bůh Eliášův také nyní? I udeřil na vodu, a rozdělila se sem a tam, i přešel Eliseus.
15. Vidouce pak synové proročtí, kteříž byli v Jerichu naproti, řekli: Odpočinul duch Eliášův nad Eliseem. A přišedše vstříc jemu, poklonili se mu až k zemi,

9) Dej mi dvojnásobné dědictví ducha svého, jako otcové prvorozeným synům svým dvojnásobné dědictví dávají.
11) Eliáš byl vzat jako Enoch. (1. Mach. 2, 58. 1. Mojž. 5, 24.)

16. a řekli jemu: Hle, se služebníky tvými jest padesáte mužů silných, kteříž mohou jíti, a hledati pána tvého, snad ho zanesl Duch Hospodinův, a povrhl jej na některé hoře, aneb některém údolí. Kterýž řekl: Neposílejte.
17. I přinutili ho, až přivolil, a řekl: Pošlete. I poslali padesáte mužů: kteřížto hledavše po tři dni, [nic] nenalezli.
18. I navrátili se k němu: a on bydlil v Jerichu, a řekl jim: Zdaliž jsem neřekl vám: Neposílejte?
19. Řekli také muži města k Eliseovi: Hle byt v městě tomto jest výborný, jakož ty pane sám vidíš: ale vody jsou zlé, a země neúrodná.
20. A on řekl: Přineste mi nádobu novou, a nasypte do ní soli. Kterouž když přinesli,
21. vyšed k studnicím vod, vysypal do ní sůl, a řekl: Toto praví Hospodin: Uzdravil jsem vody tyto, a nebudeť více v nich smrti, ani neplodnosti.
22. A tak uzdraveny jsou ty vody až do tohoto dne, vedlé slova Eliseova, kteréž byl mluvil.
23. Vstoupil pak odtud do Bethel: a když šel cestou, pacholata malá vyšedše z města, posmívala se jemu, říkajíce: Vstupuj lysý, vstupuj lysý*.
24. Kterýžto ohlédna se, uzřel je, a zlořečil jim ve jmenu Hospodinovu: i vyšli dva medvědi z lesa, a roztrhali z nich čtyřiceti a dvě pacholata.
25. I šel odtud na horu Karmél, a odtud navrátil se do Samaří.

Kapitola 3.

Tažení tří králů proti králi moabskému. 16. K Eliseově modlitbě vojsku jejich dána voda i vítězství.

1. Joram pak syn Achabův kraloval nad Israelem v Samaří léta osmnáctého Josafata krále júdského. I kraloval dvanácte let.
2. A činil zlé před Hospodinem, ale ne jako otec jeho, a matka: nebo odjal modly Bál, kteréž byl udělal otec jeho.
3. A však v hříších Jeroboama syna Nábatova, kterýž k hřešení přivedl Israele, vězel, aniž odstoupil od nich*.
4. Mésa pak král moabský, choval mnoho dobytka, a platil králi israelskému sto tisíc beránků, a sto tisíc skopců, s vlnou jejich.
5. A když umřel Achab, zrušil [Mésa] smlouvu, kterouž měl s králem israelským.
6. Tedy vytáhl král Joram v ten den z Samaří, a sčetl veškeren Israel.
7. I poslal k Josafatovi králi júdskému, řka: Král moabský odstoupil ode mne, pojď se mnou proti němu na vojnu. Kterýž odpověděl: Potáhnu: kdož můj jest, tvůj jest: lid můj, lid tvůj, a koni moji, koni tvoji*.
8. I řekl: Kterou cestou potáhneme? A on odpověděl: Po poušti idumejské.
9. Táhli tedy, král israelský, a král júdský, a král edomský, a obcházeli cestou sedm dní, a nebylo vody vojsku, ani hovadům, kteráž šla za nimi.
10. I řekl král israelský: Ach, ach, ach, shromáždil nás tu Hospodin tři krále, aby nás vydal v ruce Moabovy.
11. I řekl Josafat: Jest-li zde prorok Hospodinův, abychom prosili Hospodina skrze něho? I odpověděl jeden z služebníků krále israelského: Jest zde Eliseus syn Safatův, kterýž líval vodu na ruce Eliášovy*.
12. I řekl Josafat: U tohoť jest řeč Hospodinova. I šli k němu král israelský, a Josafat král júdský, a král edomský.

---

23) t. plechatý.

3) Ač Joram modloslužebnost Bálovu netrpěl, přece zlatých telat nezrušil. (1. Král. 12, 28.)
7) t. jsem všecken i s lidem, jak pěším tak jízdným, po tvé straně. (3. Král. 22, 4.)
11) t. j. který sloužil Eliášovi.

13. I řekl Eliseus k králi israelskému: Co mně a tobě jest? Jdi k prorokům otce svého, a matky své. I řekl mu král israelský: Proč shromáždil Hospodin tři krále tyto, aby je vydal v ruce Moabovy?

14. I řekl k němu Eliseus: Živť jest Hospodin zástupů, před jehožto obličejem stojím, že, bychť se nestyděl obličeje Josafata, krále júdského, nepohleděl bych zajisté na tebe, ani popatřil.

15. Ale nyní přiveďte mi hudce. A když hrál hudec, stala se nad ním ruka Hospodinova, a řekl:

16. Toto praví Hospodin: Udělejte v řečišti potoka tohoto jámy a jámy*.

17. Nebo toto dí Hospodin: Neuzříte větru, ani deště: a příkop tento naplní se vodou, a budete píti vy, i čeledi vaše, i hovada vaše.

18. A to málo jest před obličejem Hospodinovým: dáť nad to i Moabské v ruce vaše.

19. A zkazíte všeliké město hrazené i všeliké město výborné, i všeliké stromoví ovocné posekáte, a všecky studnice vod zasypete, a všeliké pole výborné kamením přikryjete.

20. Stalo se tedy ráno, když obětována bývá oběť, a aj vody přicházely cestou, a naplněna jest země vodami.

21. Všickni pak Moabští, uslyševše, žeby vytáhli králové, aby bojovali proti nim, svolali všecky, kteříž byli přepásáni pasem svrchu*, a postavili se na pomezí.

22. A hned ráno vstavše, a když již slunce vzešlo naproti vodám, uzřeli Moabští naproti ty vody červené jako krev, .

23. a řekli: Krev jest od meče: bojovali králové proti sobě, a pobili jedni druhé: nyní pospěš k loupeži Moabe.

24. I přišli do ležení israelského: povstavše pak Israelští, porazili Moabské: a oni utíkali před nimi. Vtrhli tedy ti, jenž byli svítězili, [dále], a porazili Moabské,

25. a města zkazili: a všeliké pole výborné, házejíce jedenkaždý kamením, naplnili: i všecky studnice vod zasypali: a všecko stromoví plodné posekali, tak že zdi toliko hliněné* pozůstaly: i obklíčili to město prakovníci, a na velikém díle je zkazili.

26. Což když viděl král moabský, že totižto zmocnili se nepřátelé, vzal s sebou sedm set mužů vytahujících meč, aby udeřili na krále edomského: ale nemohli.

27. A uchopiv syna svého prvorozeného, kterýž měl kralovati místo něho, obětoval ho v oběť zápalnou na zdi: i stalo se rozhněvání veliké v Israeli, a hned odtrhli od něho, a navrátili se do země své.

Kapitola 4.

Divové někteří od Elisea učinění.

1. Žena pak jedna z manželek prorockých volala k Eliseovi, řkouc: Služebník tvůj, muž můj umřel, a ty víš, že služebník tvůj bál se Hospodina: a hle věřitel přišel, aby vzal dva syny mé sobě za služebníky*.

2. Jížto řekl Eliseus: Co chceš, ať učiním tobě? Pověz mi, co máš v domě svém? A ona odpověděla: Nemám dívka tvá nic v domě svém, než maličko oleje, jímžbych se mazala.

3. Jížto řekl: Jdi, a vypůjč sobě ode všech sousedů svých nádob prázdných nemálo.

4. A vejdi, a zavři dvéře své, když vnitř budeš ty i synové tvoji, a nalévej z něho do všech těch nádob: a když plné budou, vezmeš [je].

5. Šla tedy žena, a zavřela dvéře

16) t. mnoho jam.
21) t. všecky, kteříž se jen mohli ozbrojiti, mladí i staří.
25) Dle Hebr.: Zdi Kirchareset, hlavního to města moabského —

1) Viz 2. Mojž. 21, 1.—3. Mojž. 25, 39. — Mat. 18, 25.

po sobě, a po synech svých: oni podávali nádob, a ona nalévala.
6. A když plné byly nádoby, řekla k synu svému: Podej mi ještě nádoby. A on odpověděl: Nemám. I stál olej.
7. Tedy přišla ona, a oznámila to člověku Božímu. A on řekl: Jdi, prodej olej, a zaplať věřiteli svému: ty pak a synové tvoji živi buďte z ostatku.
8. Stalo se pak jednoho dne, že šel Eliseus skrze Sunam: i byla tam žena veliká*, kteráž zadržela jej, aby jedl [u ní] chléb: a když často tudy chodíval, stavoval se u ní, a jídal [tam] chléb.
9. Kterážto řekla k muži svému: Seznávám, že ten muž Boží svatý jest, kterýž často chodívá skrze nás.
10. Udělejme tedy jemu večeřadlo* malé, a postavme jemu v něm ložce a stůl, a stolici, a svícen, aby kdyžby přišel k nám, zůstával tam.
11. Stalo se tedy jednoho dne, že přijda uchýlil se do večeřadla, a odpočinul tu.
12. I řekl k Giezi služebníku svému: Zavolej té Sunamitské. Kterýž když zavolal jí, a ona stála před ním,
13. řekl k služebníku svému: Mluv k ní: Hle pilně ve všem sloužila jsi nám: co chceš, ať učiním tobě? Máš-li potřebu, a chceš-li, abych mluvil [o to] králi neb knížeti vojska? Kteráž odpověděla: U prostřed lidu svého bydlím*.
14. I řekl: Co tedy chce, abych učinil jí? I řekl Giezi: Neptej se: nebo syna nemá, a muž její starý jest.
15. Rozkázal tedy, aby povolal jí. Kteráž když povolána byla, a stála přede dveřmi,
16. řekl k ní: V tento čas, a v tutouž hodinu, budeš-li živa, budeš míti v životě syna. Ale ona odpověděla: Nechtěj, prosím, pane můj, muži Boží nechtěj, klamati služebnice své*.
17. I počala žena, a porodila syna, v ten čas a v hodinu, kterouž byl řekl Eliseus.
18. I rostlo pachole. A stalo se některého dne, že vyšedši k otci svému k žencům,
19. řeklo otci svému: Hlava mne bolí, bolí mne hlava. A on řekl služebníku: Vezmi, a veď jej k matce jeho.
20. Kterýž když vzal, a vedl jej k matce jeho, ona vzala jej na klín svůj až do poledne, a umřel.
21. Tedy ona vstoupivši, položila jej na ložce člověka Božího, a zavřela dvéře: a vyšedši,
22. zavolala muže svého, a řekla: Pošli se mnou, prosím jednoho z služebníků, a oslici, ať doběhnu až k člověku Božímu, a zase navrátím se.
23. Kterýž řekl jí: Pročež jdeš k němu? Dnes není nov měsíce, ani sobota. Kterážto odpověděla: Půjdu.
24. A osedlala oslici, a přikázala služebníku: Pobádej a pospěš, nemeškej mne v jízdě: a to dělej, což přikazuji tobě.
25. A tak jela, a přijela k muži Božímu na horu Karmél: a když ji uzřel muž Boží naproti, řekl k Giezi služebníku svému: Hle ona Sunamitská.
26. Protož jdi jí v cestu, a rci jí: Dobře-li se děje s tebou a s mužem tvým, a se synem tvým? Kteráž odpověděla: Dobře.
27. A když přišla k muži Božímu na horu, chopila se noh jeho: i přistoupil Giezi, aby ji odstrčil. I řekl člověk Boží: Nechej jí: nebo v hořkosti jest duše její, a Hospodin zatajil toho přede mnou, aniž mi toho oznámil.
28. Kterážto řekla jemu: Zdaliž

8) t. vzácná a bohatá.
10) t. pokojík na vrchním ponebí.
13) t. u svých v pokoji živa jsouc, nemám žádné pře.
16) t. nechtěj mi marnou naději dělati.
28) t. chvátej a ničím se nedej zdržovati. — Obyvatelé východní užívají mno-

jsem žádala syna od pána mého? Zdaliž jsem neřekla tobě: Nešal mne?

29. A on řekl k Giezi: Přepaš bedra svá, a vezmi hůl mou v ruku svou, a jdi. Jestliže potkáš koho, nepozdravuj ho: a jestliže tě kdo pozdraví, neodpovídej mu*: a polož hůl mou na tvář pacholete.

30. Matka pak pacholete řekla: Živť jest Hospodin, a živa jest duše tvá, že se tebe nespustím. Vstal tedy, a šel za ní.

31. Giezi pak byl předešel je, a položil hůl na tvář pacholete, ale nebylo hlasu, ani čitedlnosti [v něm]: a protož navrátil se vstříc jemu, a oznámil mu, řka: Nevstalo pachole.

32. Všel tedy Eliseus do domu, a aj pachole mrtvé leželo na ložci jeho:

33. a všed zavřel dvéře po sobě, a po pacholeti: a modlil se k Hospodinu.

34. A vstoupil, a zpolehl na dítě: a položil ústa svá na ústa jeho, a oči své na oči jeho, a ruce své na ruce jeho: a sklonil se nad ním, a zahřelo se tělo pacholete.

35. A on navrátiv se, procházel se po domě, jednou sem a tam: a [zase] vstoupil, a zpolehl na ně: i zívlo dítě sedmkrát, a otevřelo oči.

36. Tedy on zavolal Giezi, a řekl jemu: Zavolej Sunamitské. Kteráž jsouc zavolána, vešla k němu. Kterýž řekl: Vezmi syna svého.

37. Přišla ona, a padla k nohám jeho, a poklonila se k zemi: i vzala syna svého, a vyšla.

38. A Eliseus navrátil se do Galgala. Byl pak hlad v té zemi, a synové proročtí bydlili s ním. I řekl jednomu z služebníků svých: Přistav hrnec veliký, a uvař krmi synům prorockým.

39. I vyšel jeden na pole, aby nasbíral bylin polních, i nalezl [něco] jako rév lesní, a nasbíral z něho tykvic planých, a naplnil jimi plášť svůj, a navrátiv se skrájel je do hrnce na krmi: nebo nevěděl, coby to bylo.

40. Nalili tedy tovaryšům, aby jedli: a když okusili krmě, zkřikli, řkouce: Smrt v hrnci muži Boží. I nemohli jísti*.

41. Ale on řekl: Přineste mouky. A když přinesli, nasypal do hrnce, a řekl: Nalí lidu, ať jedí. A nebylo více žádné hořkosti v hrnci.

42. Muž pak nějaký přišel z Bálsalisa, nesa muži Božímu chleby z prvotin, dvaceti chlebů ječných, a obilí nové v mošně své. A on řekl: Dej lidu, ať jí.

43. I odpověděl jemu služebník jeho: Což jest to, abych předložil sto mužům? Opět on řekl: Dej lidu, ať jí: nebo toto praví Hospodin: Jísti budou, a zbývati bude.

44. A tak předložil jim: i jedli, a zbylo vedlé slova Hospodinova.

Kapitola 5.

Náman malomocný od Elisea uzdraven: 20. Giezi zmalomocněl.

1. Náman, kníže vojska krále syrského, byl muž veliký u pána svého, a ctěný: nebo skrze něho dal Hospodin vysvobození Syrii: byl pak muž silný a bohatý, ale malomocný.

2. Z Syrie pak byli vyšli lotříkové, a přivedli z země israelské zajatou děvečku maličkou, kteráž byla v službě u manželky Námanovy.

3. Kterážto řekla ku paní své: Ó by byl pán můj u proroka, kterýž jest v Samaří: jistě uzdravil by ho od malomocenství, kteréž má.

4. Tedy všel Náman ku pánu svému, a oznámil to jemu, řka: Takto a takto pravila děvečka z země israelské.

5. I řekl jemu král syrský: Jdi,

---

hých slov na potkání při obapolném pozdravování, čímž mnoho času uchází. (Luk. 10, 4.)

40 t. pro hořkost.

a já pošlu list králi israelskému. Kterýž odšed, a vzav s sebou deset hřiven stříbra, a šest tisíců zlatých, a desatero roucho proměnné*,
6. přinesl list králi israelskému v tato slova: Když přijmeš list tento, věz, žeť jsem poslal k tobě Námana služebníka svého, abys ho uzdravil od malomocenství jeho.
7. A když přečetl král israelský list, roztrhl roucho své, a řekl: Zdaliž jsem já bohem, abych mohl zabiti a obživiti, že tento poslal ke mně, abych uzdravil člověka od malomocenství jeho? Znamenejte, a vizte, že příčin hledá proti mně.
8. To když uslyšel Eliseus muž Boží, totiž, žeby král israelský roztrhl roucho své, poslal k němu, řka: Proč jsi roztrhl roucho své? Nechť přijde ke mně, a zví, že jest prorok v Israeli.
9. Tedy přišel Náman s koňmi, a vozy, a stál u dveří domu Eliseova.
10. I vyslal k němu posla Eliseus, řka: Jdi, a umej se sedmkráte v Jordáně, a uzdraveno bude tělo tvé, a čist budeš.
11. Rozhněvav se Náman bral se odtud, řka: Domníval jsem se, že vyjde ke mně, a stoje, vzývati bude jmeno Hospodina Boha svého, a dotkna se rukou svou místa malomocenství uzdraví mne.
12. Zdaliž nejsou lepší Abana a Farfar, řeky damašské, nad všecky vody israelské, abych se v nich zmyl, a očistěn byl? Když tedy obrátil se, a odcházel hněvaje se,
13. přistoupili k němu služebníci jeho, a mluvili mu: Otče, by pak velikou věc řekl tobě prorok, jistě mělbys učiniti: čímž více, když řekl: Umej se a budeš čist?
14. Sstoupil [tedy], a umyl se v Jordáně sedmkrát vedlé řeči muže Božího, a učiněno jest tělo jeho, jako tělo dítěte malého, a očistěn jest.
15. A navrátiv se k muži Božímu se vším komonstvem svým, přišel, a stál před ním, a řekl: V pravdě vím, žeť není jiného Boha na vší zemi, jediné toliko v Israeli. Protož prosím, přijmiž požehnání* od služebníka svého.
16. Ale on odpověděl: Živť jest Hospodin, před kterýmžto stojím, žeť [ničeho] nevezmu. A ač ho nutil, nikoli nesvolil.
17. I řekl Náman: Jakž chceš: ale prosím, dopusť mi služebníku svému, ať vezmu břímě země na dva mezky*: neboť nebude více obětovati služebník tvůj zápalné neb jiné oběti bohům cizím, jediné Hospodinu.
18. Toto však jediné jest, očbys prosil Hospodina za služebníka svého: když vejde pán můj do chrámu Remmon*, aby se tam klaněl, a on podepře se na ruku mou, jestliže se budu klaněti v chrámě Remmon, když on se klaní na témž místě, aby odpustil mi Hospodin služebníku tvému v té věci.
19. Kterýžto řekl jemu: Jdi v pokoji. Odjel tedy od něho v zvoleném času země*.
20. I řekl Giezi služebník muže Božího: Šanoval pán můj Námana syrského tohoto, že nevzal od něho, co byl přinesl: živ jest Hospodin, žeť poběhnu za ním, a vezmu něco od něho.
21. I běžel Giezi za Námanem: kteréhož když viděl an běží k němu, skočil s vozu jemu vstříc jemu, a řekl: Dobře-li se všecko děje?
22. A on řekl: Dobře. Pán můj poslal mne k tobě, řka: Nyní přišli ke mně dva mládenci s hory Efraim, z synů prorockých: dej jim hřivnu stříbra a dvoje roucho proměnné.

5) V krajinách východních bylo za nezdvořilost pokládáno, někoho bez daru navštíviti.

15) dary z Božího požehnání.
17) t. země tolik, coby dva mezkové unesli, nepochybně k vzdělání oltáře Hospodinu. (Ruth 1, 15.)
18) Remmon byla modla syrská.
19) t. času jarního.

23. I řekl Náman: Lépeť jest, abys vzal dvě hřivny. I přinutil ho, a svázal dvě hřivny stříbra do dvou pytlů, a dvoje roucho, a vložil na dva pacholky své, kteříž i nesli před ním.
24. A když přišel již u večer, vzal to z rukou jejich, a složil v domě, i propustil muže, a odešli.
25. Sám pak všed, stál před pánem svým. I řekl mu Eliseus: Odkud přicházíš, Giezi? Kterýž odpověděl: Nechodil služebník tvůj nikam.
26. A on řekl: Zdaliž srdce mé nebylo při tom, když obrátil se člověk s vozu svého vstříc tobě? Protož nyní vzal jsi stříbro, a vzal jsi roucha, abys nakoupil zahrad olivových a vinic, a ovcí, a volů, a služebníků, a děvek.
27. Ale i malomocenství Námanovo přichytí se tebe, i semene tvého, až na věky. I vyšel od něho malomocný jako sníh*.

Kapitola 6.

Divové někteří od Elisea činění. 8. Syrských vpád na Israelské. 25. Hlad v Samaří.

1. Řekli pak synové proročtí k Eliseovi: Hle místo, v něž bydlíme s tebou, těsné jest nám.
2. Pojďme až k Jordánu, a nechť vezme jedenkaždý z lesa po jednom břevnu, abychom vystavěli sobě tam místo k bydlení. A on řekl: Jděte.
3. I řekl jeden z nich: Pojdiž i ty také s služebníky svými. Odpověděl: I já půjdu.
4. A šel s nimi. A když přišli k Jordánu, sekali dříví.
5. Přihodilo se pak, když jeden podtínal dřevo, že spadlo železo z sekery do vody: i zkřikl on, a řekl: Ach, ach, ach, pane můj, a tu ještě jsem byl vypůjčil.
6. I řekl muž Boží: Kamž jest upadla? I ukázal mu to místo. Uťal tedy dřevo, a vrhl tam: i zplynulo železo,
7. a řekl: Vezmi je sobě. Kterýžto vztáhl ruku, a vzal je.
8. Král pak syrský bojoval proti Israeli, a vešel v radu s služebníky svými, řka: Na tom a na tom místě udělejme zálohy.
9. Tedy poslal muž Boží k králi israelskému, řka: Varuj se, abys nešel na to místo: nebo jsou tam Syrští v zálohách.
10. Poslal tedy král israelský na místo, o kterémž mu byl řekl muž Boží, a přešed opanoval je, a šetřil se ho, ne jednou ani dvakrát*.
11. I zkormoutil se v srdci svém král syrský pro tu věc: a svolav služebníky své řekl: Proč mi neoznamujete, kdo jest můj zrádce u krále israelského?
12. I řekl jeden z služebníků jeho: Nikoli pane můj králi, ale Eliseus prorok, kterýž jest v Israeli, oznamuje králi israelskému všecka slova, kterážkoli mluvíš v pokojíku svém.
13. I řekl jim: Jděte, a vizte, kde jest: abych poslal a jal ho. I oznámili jemu, řkouce: Hle jest v Dothan.
14. Poslal tedy tam koně a vozy, a vojsko veliké: kteřížto přitáhše v noci, oblehli město.
15. Vstav pak na úsvitě služebník muže Božího, a vyšed, uzřel vojsko okolo města, a koně i vozy: a oznámil to jemu řka: Ach, ach, ach, pane můj, což budeme dělati?
16. A on odpověděl: Neboj se: nebo více jich s námi jest, nežli s nimi.
17. A modle se Eliseus, řekl: Hospodine, otevři oči tohoto, ať vidí. I otevřel Hospodin oči služebníka, a viděl: a aj hora ta plná koňů, a vozů ohnivých, okolo Elisea.

27) Eliseus poznal úmysl služebníka svého, jenž mínil ze služby vystoupit, a statku sobě nakoupit, i jako pán živ být. Prorok propustil lstivého služebníka ze služby, a poznamenal ho k potrestání malomocenstvím.

10) Nýbrž mnohokráte.

18. Nepřátelé pak táhli k němu: Eliseus pak modlil se k Hospodinu, řka: Poraz, prosím, národ tento slepotou. I porazil je Hospodin, že neviděli, vedlé slova Eliseova*.

19. Řekl pak k nim Eliseus: Neníť to ta cesta, ani to město: pojďte za mnou, a ukážu vám muže, kteréhož hledáte. Takž je vedl do Samaří.

20. A když vešli do Samaří, řekl Eliseus: Hospodine, otevři oči těchto, ať vidí. I otevřel Hospodin oči jejich, a viděli, že u prostřed Samaří jsou.

21. I řekl král israelský k Eliseovi, když je uzřel: Mám-liž je pobiti, otče můj?

22. A on řekl: Nepobíjej: však jsi jich nezjímal mečem, ani lučištěm svým, abys je pobil: ale polož chléb a vodu před ně, ať pojedí a napijí se, a odejdou ku pánu svému.

23. I připravil a dal jim hojnost krmí, a jedli i pili, a propustil je, a odešli ku pánu svému, aniž více přišli lotříkové syrští do země israelské.

24. Stalo pak se potom, že shromáždil Benadad král syrský všecko vojsko své, a přitáh oblehl Samaří.

25. I stal se hlad veliký v Samaří: a tak dlouho obleženo bylo to město, až hlavu oslovou prodávali za osmdesáte stříbrných, a čtvrtý díl [míry] Káb trusu holubího* za pět stříbrných.

26. A když král israelský šel po zdi, žena jedna zvolala k němu, řkouc: Spomoz mi, pane můj králi.

27. Kterýžto řekl: Nepomáhá tobě Hospodin: odkudž já mohu tobě pomoci? z humna-li aneb z lisu? I řekl jí král: Co pak chceš? Kteráž odpověděla:

28. Žena tato řekla mi: Dej syna svého, abychom ho snědly dnes, a syna mého sníme zejtra.

29. I uvařily jsme syna mého, a snědly jsme ho. I řekla jsem jí druhého dne: Dej syna svého, abychom ho snědly. Ona pak skryla svého syna.

30. To když uslyšel král, roztrhl roucho své, a šel po zdi. I viděl všecken lid žíni, v kterouž oblečen byl vnitř po [nahém] těle.

31. I řekl král: Toto mi učiň Bůh, a toto přidej, jestliže zůstane hlava Elisea, syna Safatova, na něm dnes*.

32. Eliseus pak seděl v domě svém, a staří seděli s ním. Předeslal tedy král muže, a prvé nežli přišel posel ten, řekl [Eliseus] k starcům: Nevíte-liž, že poslal ten syn vražedlníka*, aby sťata byla hlava má? A protož hleďte, kdyžby přišel posel, zavřete dvéře a nedopouštějte mu vjíti: nebo aj dusání noh pána jeho za ním jest.

33. A když on ještě mluvil jim, ukázal se posel, kterýž přicházel k němu. A řekl: Aj tak veliké zlé od Hospodina jest: což více čekati budu od Hospodina*?

Kapitola 7.

Eliseus prorokoval o hojnosti v Samaří dne druhého. 5. Syrští utekli. 17. Kníže nevěrné od lidu pošlapáno.

1. Řekl pak Eliseus: Slyšte slovo Hospodinovo: Toto praví Hospodin: O tomto času zejtra míra mouky bělné bude za jeden lot, a dvě míry ječmene za jeden lot, v bráně samařské.

2. Odpovídaje jeden z vůdců, na jehožto ruku král zpoléhal, člověku Božímu, řekl: Kdyby Hospodin udělal také průduchy v nebi, zdaliž bude moci býti, co mluvíš*? Kterýžto řekl: Uzříš očima svýma, ale nebudeš jísti z toho.

---

18) Ta slepota záležela v tom, že ani Elisea, ani té krajiny nepoznali.

25) dle jiných: praženého hrášku.

31) Na jehož slovo, jakž podobno, nepřátelům odpíráno, a město nevzdáno.

32) t. Joram, syn Achaba, jenžto zabil Nábotha.

33) Což déle čekati máme na pomoc Hospodinovu? Raději se vzdejme.

3. I byli čtyři muži malomocní u vrat brány, kteříž řekli vespolek: Co chceme zde býti, ažbychom zemřeli?

4. Budeme li chtít vjíti do města, umřem hladem: pakli zde zůstaneme, zemříti musíme: protož pojďte, a utecme do ležení Syrských. Jestliže nás zachovají, živi budeme: pakli nás budou chtít zabiti, beztoho zemřeme.

5. Vstali tedy u večer, aby šli do ležení syrského. A když přišli k kraji ležení syrského, žádného tu nenalezli.

6. Nebo Pán učinil, že hřmot slyšán byl v ležení syrském, vozů a koňů, a vojska velikého: i řekli vespolek: Hle ze mzdy najal proti nám král israelský krále Hethejských a Egyptských, a připadli na nás.

7. Vstali tedy, a utekli ve tmách, a nechali tu stanů svých, i koňů, i oslů v ležení, a utekli, toliko životy své zachovati chtíce.

8. Když tedy přišli malomocní ti na kraj ležení, vešli do jednoho stanu, i jedli a pili: a pobrali v něm stříbro, i zlato, i roucha, a odešli a schovali: a opět se navrátili do jiného stanu, a tu tolikéž pobravše schovali.

9. I řekli vespolek: Nedobře děláme; nebo tento jest den novin. Jestliže budeme mlčeti, a nedáme-li o tom věděti až do jitra, vinni budeme hříchem: pojďte, jděme a oznamme to ve dvoru královském.

10. A když přišli k bráně města, a vypravovali jim, řkouce: Šli jsme do ležení syrského, a žádného člověka jsme tam nenalezli, jediné koně a osly přivázané, a rozbité stany.

11. I šli branní, a zvěstovali to u vnitř na paláci krále.

12. Kterýž vstal v noci, a řekl služebníkům svým: Povím vám, co jsou udělali nám Syrští. Vědíť, že hlad trpíme, a protož vyšli z ležení, a kryjí se v poli, řkouce: Když vyjdou z města, zjímáme je živé, a tak budeme moci vjíti do města.

13. I odpověděl jeden z služebníků jeho: Vezměme pět koní, kteříž pozůstali v městě (nebo ti toliko jsou ve všem množství israelském, jiní zajisté stráveni jsou), a pošlíce* tam, budeme to moci vyzvěděti.

14. Přivedli tedy dva koně, a poslal král do ležení Syrských, řka: Jeďte, a vizte.

15. Kteříž jeli za nimi až k Jordánu: a aj po vší cestě plno bylo šatů a nádob, kteréž byli metali Syrští, splašeni jsouce: a navrátivše se poslové oznámili to králi.

16. A vyšed lid rozebral ležení syrské: a byla míra mouky bělné za jeden lot, a dvě míry ječmene za jeden lot, vedlé slova Hospodinova*.

17. Král pak ustanovil vůdce toho, na jehož ruku zpoléhal, u brány: kteréhož pošlapal zástup u vcházení do brány, a umřel vedlé toho, což byl mluvil muž Boží, když byl sstoupil král k němu.

18. I stalo se vedlé řeči muže Božího, kterouž byl mluvil králi, řka: Dvě míry ječmene budou za jeden lot, a míra mouky bělné za jeden lot, o tomto čase zejtra v bráně samařské.

19. Když byl odpověděl ten vůdce muži Božímu, a řekl: Byť pak Hospodin udělal průduchy v nebi, zdaliž se bude moci státi, co pravíš? A on řekl jemu: Uzříš očima svýma, ale jísti z toho nebudeš.

20. A tak se stalo jemu, jakž předpovědíno bylo, a pošlapal ho lid v bráně a umřel.

---

2) t. byť také obilí z oblaků pršelo, nemůže býti taková láce.

13) t. někoho na těch koních.

16) Výš v. 1.

Kapitola 8.

Hlad v zemi. 7. Smrt Benadadova, 24. též i Joramova, a Ochoziášovo kralování.

1. Eliseus pak mluvil k ženě, jejíhož byl syna vzkřísil, řka: Vstaň, jdi ty i dům tvůj, a buď pohostinu, kdežkoli [místo] nalezneš; nebo zavolal Hospodin hladu, a přijdeť na zemi za sedm let.

2. Kterážto vstala, a učinila vedlé slova muže Božího: a jdouc s domem svým, byla pohostinu v zemi Filistinských za mnoho dní.

3. A když pominulo sedm let, navrátila se ta žena z země filistinské: a šla, aby prosila krále za dům svůj, a za pole své*.

4. Král pak mluvil s Giezi služebníkem muže Božího, řka: Vypravuj mi o všech věcech velikých, kteréž činil Eliseus.

5. A když on vypravoval králi, kterak mrtvého vzkřísil, přišla žena, jejíhož syna byl obživil, volajíc k králi o dům svůj, a o pole své. I řekl Giezi: Pane můj králi, to jest ta žena, a to jest ten syn její, kteréhož vzkřísil Eliseus.

6. I tázal se král ženy: kterážto vypravovala jemu. I dal jí král jednoho komorníka řka: Navrať jí všecky věci, kteréž její jsou, a všecky užitky pole, ode dne, v němž opustila zemi, až dosavád.

7. Přišel také Eliseus do Damašku, a Benadad král syrský stonal: i oznámili mu, řkouce: Přišel muž Boží sem.

8. I řekl král Hazaelovi: Vezmi s sebou dary, a jdi vstříc muži Božímu, a zeptej se Hospodina skrze něho řka: Budu-li moci povstati z této mé nemoci?

9. Šel tedy Hazael vstříc jemu, maje s sebou dary, a všeliké věci výborné damašské, břemena na čtyřicíti velbloudích. A když stál před ním, řekl: Syn tvůj Benadad král syrský poslal mne k tobě řka: Budu-li moci uzdraven býti od této mé nemoci?

10. I řekl mu Eliseus: Jdi, pověz jemu: Budeš uzdraven: ale Hospodin mi ukázal, že smrtí umře.

11. I stál s ním, a zkormoutil se až do zardění obličeje: i plakal muž Boží.

12. Jemuž Hazael řekl: Proč pán můj pláče? A on řekl: Proto že vím, co zlého učiníš synům israelským. Města jejich hrazená vypálíš, a mládence jejich pobiješ mečem, a nemluvňátka jejich rozrážeti budeš, a těhotné zroztínáš.

13. I řekl Hazael: I což jsem já služebník tvůj pes, abych učinil věc tuto velikou*? I řekl Eliseus: Ukázalť mi Hospodin, že ty budeš králem syrským.

14. Kterýž odšed od Elisea, přišel ku pánu svému. Kterýžto řekl jemu: Cožť řekl Eliseus? A on odpověděl: Řekl mi: že budeš zase zdráv.

15. A když bylo druhého dne, vzal koberec: a nalil vody, a prostřel na tvář jeho*: kterýž když umřel, kraloval Hazael místo něho.

16. Léta pátého Jorama syna Achabova krále israelského, a Josafata krále júdského, kraloval Joram syn Josafatův král júdský*.

17. Ve dvou a třicíti letech byl, když počal kralovati, a kraloval osm let v Jerusalémě.

18. A chodil po cestách králů israelských, jako byl chodil dům Achabův: nebo dcera Achabova byla manželka jeho: a činil, což zlého jest před obličejem Hospodinovým.

---

3) t. kteréž byli zatím jiní vzali a jich užívali.

13) Chce říci: Jakžbych mohl já tak velikou věc způsobiti, ježto jsem beze vší moci, jako pes ten, a nejposlednější v lidu?

15) V krajinách východních, kdež mouchy nemocným spícím tuze obtížny jsou, zastírá se jim tvář dirkovatým kobercem. Hazael smočil tento koberec ve vodě, a na tvář královu ho položil, čímž, an vzduch provívati nemohl, král se zadusil.

16) t. počal kralovati, králem učiněn, ješto již prvé také s otcem svým spravoval království. (Výš 1, 17.)

19. Nechtěl však Hospodin zahladiti Júdy pro Davida služebníka svého, jakož mu byl zaslíbil, že dá jemu svíci, i synům jeho po všecky dny.

20. Ve dnech jeho odstoupil Edom, aby nebyl pod Júdou, a ustanovil sobě krále.

21. A přitáhl Joram do Seir, i všickni vozové s ním: a vstav v noci, porazil Idumejské, kteříž jej byli obklíčili, i knížata vozů: lid pak utekl do stanů svých.

22. A tak odstoupil Edom, aby nebyl poddán Júdovi až do dne tohoto. Takž odstoupila i Lobna* téhož času.

23. Jiné pak věci Joramovy, a všecko, což činil, zdaliž to není psáno v letopisích králů júdských?

24. I usnul Joram s otci svými, a pochován jest s nimi v městě Davidově, a kraloval Ochoziáš syn jeho místo něho*.

25. Léta dvanáctého Jorama syna Achabova krále israelského, kraloval Ochoziáš syn Jorama krále júdského.

26. Ve dvamecítma letech byl Ochoziáš, když počal kralovati, a jeden rok kraloval v Jerusalémě: jmeno matky jeho Athalia dcera Amri krále israelského.

27. A chodil po cestách domu Achabova: a činil, co zlého jest před Hospodinem, jako dům Achabův: nebo byl zetěm domu Achabova.

28. Táhl také s Joramem synem Achabovým, na vojnu proti Hazaelovi králi syrskému do Ramoth Galaad, a ranili Syrští Jorama:

29. kterýžto navrátil se do Jezrahel, aby se hojil: nebo jsou ho ranili Syrští v Ramoth, když bojoval proti Hazaelovi, králi syrskému. Ochoziáš pak syn Joramův král júdský přijel, aby navštívil Jorama syna Achabova v Jezrahel, nebo tam nemocen byl.

22) Lobna, město králů chananejských, z nichžto poslední od Josue přemožen byl. (Jos. 10, 30.)

24) Ochoziáš, jinak (Joachaz v. 2. Par. 21, 17.)

Kapitola 9.

Jehu na království israelské pomazán jsa, Jorama a Ochoziáše zabil. 33. Jezabel pak z domu shoditi rozkázal.

1. Prorok pak Eliseus povolal jednoho z synů prorockých, a řekl jemu: Přepaš bedra svá, a vezmi tuto nádobku oleje do ruky své, a jdi do Ramoth Galaad.

2. A když tam přijdeš, uzříš Jehu syna Josafata, syna Namsi: a vejda vyvoláš ho z prostředku bratří jeho, a uvedeš ho do vnitřnějšího pokojíka,

3. a vezma nádobku oleje, vyleješ na hlavu jeho, a díš: Toto praví Hospodin: Pomazal jsem tebe za krále nad Israelem. A otevra dvéře, utečeš, a nezastavíš se tam.

4. Odšel tedy mládenec, služebník proroků, do Ramoth Galaad,

5. a všel tam: a hle knížata vojska seděli, i řekl: Mám ti něco pověděti, ó kníže. I řekl Jehu: Komu ze všech nás? A on řekl: Tobě, ó kníže.

6. I vyvstal, a všel do pokojíka: a on vylil olej na hlavu jeho, a řekl: Toto praví Hospodin Bůh israelský: Pomazal jsem tebe za krále nad lidem Hospodinovým Israelem,

7. a zabiješ dům Achaba pána svého, a pomstím krve služebníků svých proroků, a krve všech služebníků Hospodinových, z ruky Jezabel.

8. A zahladím veškeren dům Achabův: a zabiji z Achaba močícího na stěnu, i zavřeného, i nejposlednějšího v Israeli.

9. A učiním domu Achabovu, jako domu Jeroboama syna Nábatova, a jako domu Baasy syna Ahiášova.

10. Jezabel také sežerou psi na poli Jezrahel, a nebudeť, kdoby ji pochoval. I otevřel dvéře a utekl.

11. Jehu pak vyšel k služebníkům pána svého: kteřížto řekli jemu: Dobře-li se všecko děje?

Proč přišel nesmyslný tento k tobě? Jimžto on řekl: Znáte člověka, a co mluvil?

12. A oni odpověděli: Klamť jest to, ale pověz nám to raději. Kterýž řekl jim: Ty a ty věci mluvil mi, a řekl: Toto praví Hospodin: Pomazal jsem tebe za krále nad Israelem.

13. Pospíšili tedy, a jedenkaždý vzav plášť svůj položili pod nohy jeho, ku podobenství soudné stolice, a zatroubili v troubu, a řekli: Kralujeť Jehu.

14. Spikl se tedy Jehu syn Josafata, syna Namsi proti Joramovi: Joram pak byl oblehl Ramoth Galaad, on i veškeren Israel, proti Hazaelovi králi syrskému:

15. a navrátil se, aby se hojil v Jezrahel na rány, nebo jej byli ranili Syrští, když bojoval proti Hazaelovi králi syrskému. I řekl Jehu: Líbí-li se vám, nechť žádný nevyklouzne z města, aby nešel a neoznámil [toho] v Jezrahel.

16. I vstoupil, a jel do Jezrahel: nebo Joram ležel tam nemocen, a Ochoziáš král júdský byl přijel, aby navštívil Jorama.

17. Tedy strážný, kterýž stál na věži jezrahelské, uzřel houf Jehu přicházejícího, a řekl: Vidím já houf. I řekl Joram: Vezmi vůz, a pošli vstříc jim, a jda nechť řekne: Dobře-li se všecko děje?

18. I odjel, kterýž byl vstoupil na vůz, vstříc jemu, a řekl: Toto praví král: Jsou-li pokojné všecky věci? I řekl Jehu: Co tobě do pokoje? Pomiň, a jeď za mnou. I oznámil také strážný, řka: Přijel posel k nim, a nevracuje se.

19. Ještě poslal druhý vůz s koňmi: i přijel k nim, a řekl: Toto praví král: Jest-li pokoj? I řekl Jehu: Co tobě do pokoje? Pomiň, a jeď za mnou.

20. I oznámil strážný, řka: Přijel až k nim, ale nevrací se: příjezd pak jest jako příjezd Jehu syna Namsi, nebo prudce jede.

21. I řekl Joram: Zapřáhni vůz. I zapřáhli vůz jeho, a vyjel Joram král israelský, a Ochoziáš král júdský, každý na voze svém, i vyjeli proti Jehu, a potkali se s ním na poli Nábotha Jezrahelského.

22. A když viděl Joram Jehu, řekl: Jest-li pokoj Jehu? A on odpověděl? Jaký pokoj? Ještě smilství* Jezabel matky tvé, a kouzedlnictví její mnohá trvají.

23. Obrátil pak Joram ruku svou* a utíkaje řekl k Ochoziášovi: Úkladové, Ochoziáši**.

24. Jehu pak natáhl lučiště rukou, a střelil Jorama mezi plece: a vyšla střela skrze srdce jeho, a hned padl na voze svém.

25. I řekl Jehu k Badacerovi vůdci: Vezmi, a vrz jej na pole Nábotha Jezrahelského: nebo pamatuji, když já a ty jeli jsme sedíce na voze za Achabem otcem tohoto, že Hospodin břímě toto zdvihl na něho, řka:

26. Zajisté krve Nábothovy, a krve synů jeho*, kterouž jsem viděl včera, dí Hospodin, pomstím na tobě na poli tomto, dí Hospodin. Nyní tedy vezmi a vrz ho na pole, vedlé slova Hospodinova.

27. Ochoziáš pak král júdský vida to, utíkal cestou k domu zahradnímu: i honil ho Jehu, a řekl: I toho zabijte na voze jeho. I ranili jej na vrchu Gaver, jenž jest podlé Jeblaam: ale on utekl do Mageddo, a tam umřel.

28. A vložili ho služebníci jeho na vůz jeho, a vezli ho do Jeruseléma: a pochovali jej v hrobě s otci jeho v městě Davidově.

29. Od léta jedenáctého Jorama syna Achabova, kraloval Ochoziáš nad Júdou.

---

22) Smilství tolik co modlářství.

23) Obrátil ruku, t. j. obrátil rukou koně a vůz zpět na útěk. — **) t. zráda jest to, úklady se nám strojí.

26) Synové Nábothovi byli spolu s otcem odpraveni, na vzdor zákonu Mojžíšovu, jenž přikazuje, aby netrpěl odsouzení syn za otce, ani otec za syna.

30. A přijel Jehu do Jezrahel. Jezabel pak uslyševši o příjezdu jeho, zmalovala oči své ličidlem, a ozdobila hlavu svou, a vyhlédala z okna

31. na Jehu vcházejícího skrze bránu, a řekla: Můž-li býti pokoj Zambrovi, kterýž zabil pána svého?

32. I pozdvihl Jehu tváři své k oknu, a řekl: Která jest tato? A naklonili se k němu dva aneb tři komorníci.

33. A on řekl jim: Svrzte ji dolů. I svrhli ji, a pokropena jest krví stěna, a koňská kopyta pošlapala ji.

34. A když [Jehu] všel, aby jedl, a pil, řekl: Jděte, a pohleďte na tu zlořečenou, a pochovejte ji: nebť jest dcera královská.

35. A když šli, aby ji pochovali, nenalezli jediné leb, a nohy a konce rukou.

36. A navrátivše se oznámili to jemu. I řekl Jehu: Řeč Hospodinova jest to, kterouž mluvil skrze služebníka svého Eliáše Thesbitského, řka: Na poli Jezrahel jísti budou psi tělo Jezabel,

37. a bude tělo Jezabel jako lejno na svrchku země na poli Jezrahel, tak že ti, kteříž přijdou tudy, řeknou: To-li jest ta Jezabel?

Kapitola 10.

Synové Achabovi, 13. i přátelé Ochoziášovi pobiti. 18. Modlářství skaženo. 34. Jehu umřel.

1. Měl pak Achab sedmdesáte synů v Samaří: i napsal Jehu list, a poslal do Samaří k předním města, a k starším, a k pěstounům [synů] Achabových, řka:

2. Hned jakž vás dojde list tento, kteříž máte syny pána svého, a vozy a koně, a města pevná, a zbroj,

3. vyberte [nejlepšího], a toho, kterýž se vám bude líbiti z synů pána vašeho, a posaďte jej na trůn otce jeho, a bojujte za dům pána svého.

4. Oni [pak] se báli náramně, a řekli: Hle dva králové nemohli ostáti před ním, a kterak my budeme moci odolati?

5. Poslali tedy správcové domu, a úředníci města, a starší, a pěstounové k Jehu řkouce: Služebníci tvoji jsme, cožkoli rozkážeš, učiníme, aniž sobě ustanovíme krále: cožkoli se tobě líbí, učiň.

6. I odepsal jim list podruhé, řka: Jste-li moji, a posloucháte-li mne: vezměte hlavy synů pána svého, a přijďte ke mně v tuto hodinu zejtra do Jezrahel. Synů pak králových bylo sedmdesáte mužů, a byli u nejpřednějších města chováni.

7. A když jich došel list ten, vzali syny královské, a zabili [všech] sedmdesáte mužů, a vkladli hlavy jejich do košů, a poslali je k němu do Jezrahel.

8. I přišed posel, oznámil jemu, řka: Přinesli hlavy synů královských. Kterýžto odpověděl: Skladte je na dvě hromady u vrat brány až do jitra.

9. A když se rozednilo, vyšel, a stoje řekl ke všemu lidu: Spravedliví jste [vy]*: jestliže já spiknul jsem se proti pánu svému, a zabil jsem ho, kdož pobil všecky tyto**?

10. Vizte tedy nyní, že nepadlo na zem z řečí Hospodinových, kteréž mluvil Hospodin proti domu Achabovu, ale vykonal Hospodin, což mluvil skrze služebníka svého Eliáše*.

11. A tak pobil Jehu všecky, kteříž pozůstali z domu Achabova v Jezrahel, a všecky nejpřednější jeho i známé, i kněží, tak že nezůstalo z něho zbytku.

12. I vstal, a jel do Samaří: a když přišel na cestě k chalupě pastýřské,

13. nalezl bratry Ochoziáše, krále

---

9) t. bez viny jste — **) t. těch sedmdesáte.
10) t. stalo se to všecko řízením Božím, jakž to předpověděno bylo, a my byli toliko nástrojové k vyplnění toho.

judského, a řekl k nim: Kdo jste vy? Kteřížto odpověděli: Jsme bratří Ochoziášovi*, a jdeme, abychom pozdravili synů královych, a synů královny**.

14. Kterýž řekl: Zjímejte je živé. Kteréž když zjímali živé, pobili je u cisterny podlé Chalupy, čtyřiceti a dva muže, a nezůstavil z nich žádného.

15. A když odšel odtud, nalezl Jonadaba syna Rechabova*, kterýž se s ním potkal, a pozdravil ho, i řekl k němu: Jest-liž srdce tvé přímé, jako srdce mé s srdcem tvým? I řekl Jonadab: Jest. Řekl: Jestliže tak jest, podej mi ruky své. Kterýžto podal mu ruky své. A on zdvihl jej k sobě na vůz:

16. a řekl k němu: Pojeď se mnou, a viz horlivost mou pro Hospodina. A vsadiv jej na svůj vůz,

17. vezl jej do Samaří. A pobil všecky, kteříž byli pozůstali z domu Achabova v Samaří až do jednoho, vedlé slova Hospodinova, kteréž byl mluvil skrze Eliáše.

18. I shromáždil Jehu veškeren lid, a řekl jim: Achab málo ctil Bále, jáť pak budu jej více ctíti.

19. Protož nyní všecky proroky Bálovy, a všecky služebníky jeho, i všecky kněží jeho svolejte ke mně: ať žádný není, kterýžby nepřišel, nebo velikou obět budu obětovati Bálovi: kdožbykoli nebyl přítomen, nezůstane živ. Jehu pak činil to úkladně, aby vyhladil ctitele Bálovy.

20. I řekl: Zasvěťte den slavný Bálovi. I povolal,

21. a poslal po všech končinách israelských, a sešli se všickni služebníci Bálovi. Nezůstalo ani jednoho, ještoby nebyl přišel. I vešli do chrámu Bálova: a naplněn jest dům Bálův, od jednoho konce až do druhého.

22. I řekl těm, kteříž byli nad rouchy: Vyneste roucha všem služebníkům Bálovým. I přinesli jim roucha.

23. A všed Jehu, a Jonadab syn Rechabův, do chrámu Bálova, řekl ctitelům Bálovým: Vyhledejte a vizte, ať by snad někdo nebyl mezi vámi z služebníků Hospodinových, ale ať jsou služebníci Bálovi sami.

24. A tak vešli, aby obětovali oběti a zápaly: Jehu pak byl zřídil sobě vně osmdesáte mužů, jimž byl řekl: Kdožbykoli [dopustil, aby někdo] utekl z lidí těch, kteréž já přivedu do rukou vašich, život jeho bude za život toho.

25. Stalo se pak, když se dokonala obět zápalná, rozkázal Jehu vojákům a vůdcům svým: Vejděte a pobijte je, ať žádný neujde. I pobili je ostrostí meče, a vymetali je vojáci a vůdcové: a šli do města chrámu Bálova,

26. a vynesli modlu z domu Bálova, a spálili,

27. a setřeli ji. Spálili také dům Bálův, a nadělali z něho záchodů, až do tohoto dne.

28. A tak vyplenil Jehu Bále z lidu israelského:

29. avšak od hříchů Jeroboama syna Nábatova, kterýž přivedl k hřešení Israele, neodstoupil, aniž opustil telat zlatých, kteráž byla v Bethel, a v Dan.

30. Řekl pak Hospodin k Jehu: Poněvadž jsi snažně vykonal, což pravého bylo, a líbilo se před očima mýma, a všecky věci, kteréž byly v srdci mém, učinil jsi domu Achabovu: synové tvoji až do čtvrtého pokolení seděti budou na trůnu israelském.

31. Ale Jehu neostříhal toho, aby byl chodil v zákoně Hospodina Boha israelského celým srdcem svým: nebo neodstoupil od hříchů Jeroboama, kterýž byl přivedl k hřešení Israele.

32. Za těch dnů počal Hospodin sobě ošklivíti Israele: a porazil

13) t. příbuzní jeho — **) t. těch, o nichž nevěděli, že již pobiti byli.

15) Rechab byl potomek Jethrův, a hlava Rechabských. (Viz Jerem. 35, 2. — 1. Par. 2, 55.)

je Hazael ve všech končinách israelských,
33. od Jordánu proti východu slunce, všecku zemi Galaad, i Gád, i Rúben, i Manasse, od Aroer, kteréž jest nad potokem Arnon, i Galaad, i Básan.
34. Jiné pak věci Jehu, a všecko, což činil, a o síle jeho, zdaliž to není sepsáno v letopisích králů israelských?
35. I usnul Jehu s otci svými, a pochovali ho v Samaří: a kraloval Joachaz syn jeho místo něho.
36. Dnů pak, v nichžto kraloval Jehu nad Israelem v Samaří, bylo let osmmecítma.

Kapitola 11.

Athalia pobila syny královské. 4. Joas vysvobozen, 12. a králem júdským ustanoven; 16. Athalia zabita: smlouva mezi králem a lidem.

1. Athalia pak matka Ochoziášova vidouc, že umřel syn její, vstala, a pobila všecko símě královské.
2. Ale Josaba dcera krále Jorama, sestra Ochoziášova, vzavši Joasa syna Ochoziášova, ukradla ho z prostředku synů královských, kteříž zabíjeni byli, i chůvu jeho z lehací komory: a skryla jej před Athalií, tak že nebyl zabit.
3. I byl s ní v domu Hospodinovu tajně za šest let: Athalia pak kralovala v zemi.
4. Léta pak sedmého poslal Jojada, a pojav setníky a vojáky, uvedl je k sobě do chrámu Hospodinova, a učinil s nimi smlouvu: a zavázav je přísahou v domu Hospodinovu, ukázal jim syna králova:
5. a přikázal jim, řka: Tato jest věc, kterouž máte udělati:
6. Třetí díl vás ať vejde v sobotu, a drží stráž u domu královského: třetí pak díl ať jest u brány Sur: a třetí díl ať jest u brány, kteráž jest za příbytkem pavézníků: a budete držeti stráž u domu Messa*.
7. Dva pak díly z vás, všickni vycházející v sobotu, ať drží stráž v domu Hospodinovu při králi.
8. A obstoupíte jej, majíce braň v rukou svých: jestližeby pak kdo všel do té ohrady chrámové, zabíte jej: a budete s králem vcházejícím, i vycházejícím.
9. I učinili setníci všecko, jakž byl rozkázal jim Jojada kněz: a pojavše jedenkaždý muže své, kteříž přicházeli v sobotu, s těmi kteříž odcházeli v sobotu, přišli k Jojadovi knězi.
10. Kterýž dal jim kopí, a braň krále Davida, kteráž byla v domu Hospodinovu.
11. I stáli jedenkaždý majíce braň v ruce své, od pravé strany chrámu, až do levé strany oltáře, a domu, okolo krále.
12. I vyvedl syna králova, a vstavil na něj korunu, a svědectví*: i ustanovil jej králem, a pomazali ho, a plesajíce rukama, říkali: Živ buď král.
13. I uslyšela Athalia hlas lidu běžícího: a všedši k lidu do chrámu Hospodinova,
14. uzřela krále, an stojí na stolici soudné vedlé obyčeje, a zpěváky a trouby blízko něho, i veškeren lid země an se raduje a troubí: i roztrhla roucho své, a zkřikla: Spiknutí, spiknutí.
15. Jojada pak rozkázal setníkům, kteříž byli nad vojskem, a řekl jim: Vyveďte ji z ohrady chrámové, a kdožbykoli za ní šel*, zabijte ho mečem. Nebo byl řekl kněz: Ať není zabita v chrámě Hospodinově.
16. I vložili na ni ruce, a vystrčili ji cestou, kudy koni vcházejí, podlé paláce, a zabita jest tam.
17. Tedy učinil Jojada smlouvu mezi Hospodinem, a mezi králem, a mezi lidem, aby byli lid Hospodi-

6) Brána Sur a brána za příbytkem pavézníků či drabantů vedly do chrámu; v domě Messa bydlel mladý král Joas.

12) t. zákon Mojžíšův mu předložil.
15) t. kdoby s ní držel a o ní se zastával.

nův, i [smlouvu] mezi králem a lidem.

18. A všel veškeren lid země do chrámu Bálova, a zbořili oltáře jeho, a obrazy zetřeli mocně: Máthana také kněze Bálova zabili před oltářem. I osadil kněz stráží dům Hospodinův.

19. A pojal setníky, a houfy Cerethi a Felethi, i veškeren lid země, a vyprovodili krále z domu Hospodinova: a přišli cestou brány pavézníků na palác, a posadil se na stolici královské.

20. I veselil se veškeren lid země, a město se upokojilo: Athalia pak zabita jest mečem v domě královském.

21. A byl Joas v sedmi letech, když počal kralovati.

Kapitola 12.

Chrám Boží opravován. 18. Joas jej zloupil, 20. potom zabit.

1. Léta sedmého Jehu, kraloval Joas: a kraloval čtyřiceti let v Jerusalémě. Jmeno matky jeho bylo Sebia z Bersabé.

2. I činil Joas, což pravého jest před Hospodinem po všecky dny, v kterýchž ho vyučoval Jojada kněz.

3. Ale však výsostí neodjal: nebo ještě lid obětoval, a kadil na těch výsostech.

4. I řekl Joas k kněžím: Všecky peníze posvátné, kteréž vneseny budou do chrámu Hospodinova od pomíjejících, kteréž se obětují za cenu duše, a kteréž dobrovolně, a z svobodné vůle srdce svého vnášejí do chrámu Hospodinova:

5. ať je vezmou kněží vedlé pořádku svého, a ať opravují zbořeniny domu [Božího], cožby viděli potřebí opraviti.

6. Avšak až do dvacátého třetího léta krále Joasa neopravovali kněží zbořenin chrámu.

7. I povolal král Joas Jojady biskupa, a kněží, řka jim: Proč neopravujete zbořenin chrámových? Nebeřtež tedy více peněz vedlé pořádku svého, ale na opravu chrámu je vydejte*.

8. I zabráněno jest kněžím, aby více nebrali peněz od lidu, ani opravovali zbořenin domu.

9. A vzal Jojada biskup jednu pokladnici, a udělal svrchu díru, a postavil ji vedlé oltáře po pravé straně, kudy se vchází do domu Hospodinova. I kladli do ní kněží, kteříž ostříhali dveří, všecky peníze, kteréž vnášeny bývaly do chrámu Hospodinova.

10. A kdykoli viděli, žeby mnoho peněz bylo v pokladnici, přicházel písař králův, a biskup, i vysýpali a počítávali peníze, kteréž se nalézaly v domu Hospodinově:

11. a dávali je vedlé počtu a míry, v ruce těch, kteříž byli nad zedníky domu Hospodinova: kteříž platili jimi tesařům, a zedníkům těm, kteříž dělali v domu Hospodinově,

12. a zbořeniny opravovali: a těm, kteříž kamení tesali, a aby nakoupili dříví, a kamení, kteréž tesáno bylo, tak aby opraven byl dům Hospodinův ve všech věcech, kteréž potřebovaly nákladu k upevnění domu.

13. Avšak nebylo děláno z týchž peněz číší do chrámu Hospodinova, a vidliček, a kadidlnic, a trub, ani jakých nádob zlatých ani stříbrných, z peněz, kteréž vnášíny byly do chrámu Hospodinova;

14. nebo těm, kteříž dělali dílo, dávány byly, aby opraven byl chrám Hospodinův.

15. A nedávali počtu ti lidé, kteříž přijímali peníze, aby je vydávali řemeslníkům, ale věrně se přitom zachovávali.

16. Peněz pak za vinu, a peněz za hříchy nevnášeli do chrámu Hospodinova, nebo kněžské byly.

17. Tehdáž vytáhl Hazael král

---

7) t. i ty peníze vydejte, které jste již dosavád vybrali.

syrský, a bojoval proti Geth, a dobyl ho: a obrátil tvář svou, aby táhl k Jerusalému.

18. Protož pobral Joas král judský všecky věci posvátné, kterýchž byli posvětili [Bohu] Josafat, a Joram, a Ochoziáš, otcové jeho, králové judští, i kteréž on sám byl obětoval: i všecko stříbro, kteréž mohlo nalezeno býti v pokladích chrámu Hospodinova, a v domu královském, a poslal to Hazaelovi králi syrskému. I odtáhl [tento] od Jerusaléma*.

19. Jiné pak věci Joasovy, a všecko, což činil, zdaliž to není psáno v letopisích králů judských?

20. Povstali pak služebníci jeho, a spikli se mezi sebou, a zabili Joasa v domu Mello, kudy se chodí do Sella:

21. totiž Josachar syn Semaathův, a Jozabad syn Somerův, služebníci jeho, zabili ho, a umřel: i pochovali jej s otci jeho v městě Davidově, a kraloval Amasiáš syn jeho místo něho.

Kapitola 13.

Joachaz kraluje v Israeli. 9. Po něm Joas. 13. Potom Jeroboam, 20. Eliseus umřel. 21. Mrtvý, jenž vržen byl do hrobu Eliseova, ožil. 23. Vítězství Israelských nad Syrskými.

1. Léta třimecítmého Joasa syna Ochoziáše krále judského kraloval Joachaz syn Jehu nad Israelem v Samaří sedmnácte let.

2. A činil zlé před Hospodinem, a následoval hříchu Jeroboama syna Nábatova, kterýž přivedl k hřešení Israele, a neuchýlil se od nich.

3. I rozhněvala se prchlivost Hospodinova na Israele, a vydal je v ruku Hazaele krále syrského, a v ruku Benadada syna Hazaelova, po všecky dny.

4. Prosil pak Joachaz tváři Hospodinovy, a vyslyšel jej Hospodin: nebo viděl soužení lidu israelského, že je byl potřel král syrský:

5. a dal Hospodin vysvoboditele Israelovi, a vysvobozen jest z ruky krále syrského: i bydlili synové israelští v stáncích svých jako včera, a před včerejším.

6. Ale však neodstoupili od hříchů domu Jeroboamova, kterýž přivedl k hřešení Israele, ale v nich chodili: ano i háj* zůstal [ještě] v Samaří.

7. A nezůstalo Joachazovi z lidu než padesáte jízdných, a deset vozů, a deset tisíc pěších: nebo je byl pobil král syrský, a zetřel jako prach při mlácení na humně.

8. Jiné pak věci Joachazovy, a všecko, což činil, a síla jeho, zdaliž to není psáno v letopisích králů israelských?

9. I usnul Joachaz s otci svými, a pochovali ho v Samaří: a kraloval Joas syn jeho místo něho.

10. Léta třicátého sedmého Joasa krále judského, [začal kralovati] Joas syn Joachazův nad Israelem, a kraloval v Samaří šestnácte let,

11. a činil to, což jest zlé před obličejem Hospodinovým: neuchýlil se od žádných hříchů Jeroboama syna Nábatova, kterýž přivedl k hřešení Israele, ale chodil v nich.

12. Jiné pak věci Joasovy, a všecko, což činil, i síla jeho, kterak bojoval proti Amasiášovi králi judskému, zdaliž to není psáno v letopisích králů israelských?

13. I usnul Joas s otci svými: Jeroboam pak sedl na stolici jeho. Joas pak pochován jest v Samaří s králi israelskými.

14. Eliseus pak roznemohl se nemocí, v kteréž i umřel: i přišel k němu Joas král israelský, a plakal nad ním, a řekl: Otče můj, otče můj, vůz israelský, i vozataj jeho*.

18) Hazael odtáhl, ale za rok potom opět vrazil do země judské, poplenil ji, potloukl vojsko Joasovo, kterýž se do Jerusaléma utekl, kdež i zavražděn jest. (2. Par. 27, 25.)

6) t. založený od bezbožného Achaba k poctě pohanské bohyně Astarty.

15. I řekl jemu Eliseus: Přines lučiště a střely. A když přinesl k němu lučiště a střely,
16. řekl králi israelskému: Vlož ruku svou na lučiště. A když vložil on ruku svou, vložil Eliseus ruce své na ruce královy,
17. a řekl: Otevři okno východní. A když otevřel, řekl Eliseus: Vystřel střelu, i vystřelil. A řekl Eliseus: Střela spasení Hospodina, a střela spasení proti Syrii: i porazíš Syrii v Afeku, až i zkazíš ji.
18. I řekl opět: Vezmi střely. A když on je vzal, opět řekl jemu: Udeř šípem zemi. A když udeřil po třikrát, a přestal,
19. rozhněval se muž Boží na něj, a řekl: By byl udeřil pětkrát neb šestkrát, aneb sedmkrát, byl bys porazil Syrii až do vyhlazení: nyní pak jen po třikrát porazíš ji.
20. I umřel Eliseus a pochovali ho. Lotříkové pak z Moab přišli do země toho roku.
21. Někteří pak pochovávajíce člověka, uzřeli lotříky, i uvrhli tělo mrtvé do hrobu Eliseova. Kteréž když se dotklo kostí Eliseových, ožil člověk, a vstal na nohy své.
22. Tedy Hazael král syrský sužoval Israele po všecky dny Joachaza.
23. I slitoval se Hospodin nad nimi, a obrátil se k nim pro úmluvu svou, kterouž měl s Abrahamem, a Isákem, a Jakobem: a nechtěl jich zahladiti, ani zavrci docela až do nynějšího času.
24. Umřel pak Hazael král syrský, a kraloval Benadad syn jeho místo něho.
25. Joas pak syn Joachazův dobyl [zase] měst z ruky Benadada syna Hazaelova, kteráž byl vzal z ruky Joachaza otce jeho právem válečným: po třikrát porazil ho Joas, a navrátil města israelská.

14) t ty nás opustíš! Bůh tě vezme k sobě z tohoto světa, jako Eliáše. Aneb: více jsi byl království israelskému proti Syrským, nežli vojska a válečné vozy.

Kapitola 14.

Amasiáš porazil Edomské. 8. Potom od Joasa přemožen, a jat jest. 21. Azariáš nad Júdou, 23. a Jeroboam nad Israelem kraluje.

1. Léta druhého Joasa syna Joachaza krále israelského, kraloval Amasiáš syn Joasa krále júdského.
2. V pětmecítma letech byl, když počal kralovati: a kraloval dvaceti a devět let v Jerusalémě. Jmeno matky jeho bylo Joadan z Jerusaléma.
3. I činil, co pravého jest před Hospodinem, ale však ne jako David otec jeho. Vedlé všech věcí, kteréž činil Joas otec jeho, i on činil*:
4. jediné toliko to, že výsostí neodjal: nebo ještě lid obětoval, a kadil na výsostech.
5. A když obdržel království, pobil služebníky své, kteříž byli zabili krále otce jeho:
6. synů pak těch, kteří jej byli zabili, nepobil, jakož jest psáno v knize zákona Mojžíšova, že přikázal Hospodin, řka: Neumrou otcové za syny, ani synové umrou za otce: ale jedenkaždý za hřích svůj umře.
7. On porazil Edomských v údolí Solnatém deset tisíců, a dobyl Skály bojem, a nazval jmeno její Joktehel, až do tohoto dne*.
8. Tehdy poslal Amasiáš posly k Joasovi synu Joachaza, syna Jehu krále israelského, řka: Přijď, a pohleďme na sebe*.
9. I poslal zase Joas král isra-

8) t. ne tak úplně jako David, řídě se více příkladem otce svého, kterýž nesrušil oltářů na výšinách.
7) Údolí solnaté jest rovina mezi mořem mrtvým a mezi jižními horami pokolení Júdova, a vztahuje se do země Idumejské. Skalou rozumí se místo Sela, lat. Petra, po česku Skála.
8) t. bojujme proti sobě; vyzval ho k vojně.
9) Cedrem míní Joas sebe, z příčiny království svého velikého nad desaterým

elský k Amasiášovi králi jůdskému, řka: Bodlák libanský poslal k cedru který jest na Libanu, řka: Dej dceru svou synu mému za manželku. I šla tudy zvířata lesní, kteráž jsou na Libanu, a pošlapala bodlák*.

10. Porážeje zmohl jsi se nad Edoma, a pozdvihlo tě srdce tvé: měj dosti na slávě, a seď v domě svém: proč vybízíš mne k svému zlému, abys padl ty i Jůda s tebou?

11. A neuposlechl Amasiáš. I vstoupil Joas král israelský, a viděli se, on a Amasiáš král Jůdský u Bethsames městečka Jůdova.

12. I poražen jest Jůda od Israele, a utekli jedenkaždý do stánků svých.

13. Amasiáše pak krále jůdského, syna Joasa syna Ochoziášova, jal Joas král israelský v Bethsames, a přivedl ho do Jerusaléma: a zbořil zeď jerusalémskou, od brány Efraim až k bráně úhlu na čtyry sta loktů.

14. A pobral všecko zlato, i stříbro, i všecky nádoby, kteréž se nalézaly v domu Hospodinově, a v pokladích královských, a vzal s sebou osoby zástavné, a navrátil se do Samaří.

15. Jiné pak věci Joasovy, kteréž činil, i síla jeho, kterak bojoval proti Amasiášovi králi jůdskému, zdaliž to není psáno v letopisích králů israelských?

16. I usnul Joas s otci svými, a pochován jest v Samaří s králi israelskými: a kraloval Jeroboam syn jeho místo něho.

17. Byl pak živ Amasiáš, syn Joasův, král jůdský, po smrti Joasa syna Joachaza krále israelského, patnácte let.

18. Jiné pak věci Amasiášovy, zdaliž ty nejsou psány v letopisích králů jůdských?

19. I spikli se proti němu v Jerusalémě: a on utekl do Lachis*. I poslali za ním do Lachis, a zabili jej tam.

20. A přinesli jej na koních, a pochován jest v Jerusalémě s otci svými v městě Davidově.

21. Tedy veškeren lid jůdský vzali Azariáše, kterýž byl v šestnácti letech, a ustanovili ho za krále na místě otce jeho Amasiáše.

22. On vystavěl Elath*, a navrátil je Jůdovi, když usnul král s otci svými.

23. Léta patnáctého Amasiáše, syna Joasa krále jůdského, kraloval Jeroboam syn Joasa krále israelského v Samaří, čtyřiceti a jedno léto:

24. a činil, což jest zlé před Hospodinem. Neuchýlil se od žádných hříchů Jeroboama syna Nábatova, kterýž k hřešení přivedl Israele.

25. On zase dobyl končin israelských od místa, kudy se jde do Emath, až k moři pouště, vedlé řeči Hospodina Boha israelského, kterouž mluvil skrze služebníka svého Jonáše syna Amathy proroka, kterýž byl z Geth, kteréž jest v Ofer. (Jon. 1, 1.)

26. Nebo viděl Hospodin trápení Israele těžké náramně, a že jsou zkaženi až do zavřených v žaláři, a do nejposlednějších, a žeby nebyl, kdoby spomohl Israelovi.

27. Aniž mluvil Hospodin, aby zahladil jmeno Israelovo pod nebem, ale aby vysvobodil je skrze Jeroboama syna Joasova.

28. O jiných pak věcech Jeroboamových, a cožkoli činil, a o síle jeho, kterak bojoval, a kterak navrátil Damašek a Emath Jůdovo Israeli, zdaliž to není psáno v letopisích králů israelských?

---

pokolením: Amasiáše pak bodlákem, z příčiny malého království nad dvojím toliko pokolením. Zvířaty polními míní vojska, kterýmiž Amasiáš poražen byl. (2. Par. 25, 13.)

19) Lachis byla pevnost v pokolení Jůdově. (Josue 10, 3.)

22) t. upevnil Elath, nyní Akka, město Idumejské, při moři ležící.

29. I usnul Jeroboam s otci svými s králi israelskými, a kraloval Zachariáš syn jeho místo něho.

Kapitola 15.

Azariáš král júdský, po němž v Júdstvu kraloval Joathan. 8. Králové israelští: Zachariáš, Sellum, Manahem, Faceja, a Facee. 38. Umřel Joatham, po němž kraloval Achaz.

1. Léta sedmmecítmého Jeroboama krále israelského, kraloval Azariáš syn Amasiáše krále júdského.
2. V šestnácti letech byl, když počal kralovati, a kraloval padesáte dvě létě v Jerusalémě; jmeno matky jeho Jechelia z Jerusaléma.
3. I činil, což se líbilo před Hospodinem, vedlé všech věcí, kteréž činil Amasiáš otec jeho.
4. Ale však výsostí nezkazil: ještě lid obětoval, a kadil na výsostech.
5. Ranil pak Hospodin krále, a byl malomocný až do dne smrti své, a bydlil v domu svobodném obzvláštně: Joathan pak syn králův spravoval dvůr, a soudil lid země.
6. Jiné pak věci Azariášovy, a všecko, což činil, zdaliž to není psáno v letopisích králů júdských?
7. I usnul Azariáš s otci svými: a pochovali ho s předky jeho v městě Davidově, a kraloval Joathan syn jeho místo něho.
8. Léta třicátého osmého Azariáše krále júdského, kraloval Zachariáš syn Jeroboamův nad Israelem v Samaří, šest měsíců:
9. a činil, což jest zlé před Hospodinem, jako činívali otcové jeho: a neuchýlil se od hříchů Jeroboama syna Nábatova, kterýž přivedl k hřešení Israele.
10. I spikl se proti němu Sellum syn Jabes: a udeřil ho zjevně, i zabil ho, a kraloval místo něho.
11. O jiných pak věcech Zachariášových, zapsáno jest v letopisích králů israelských.
12. To jest ta řeč Hospodinova, kterouž mluvil k Jehu, řka: Synové tvoji až do čtvrtého kolena seděti budou na trůnu israelském. A tak se stalo.
13. Sellum syn Jabesův kraloval léta třicátého devátého Azariáše krále júdského: kraloval pak jeden měsíc v Samaří.
14. I přitáhl Manahem syn Gadi z Thersy: a přišed do Samaří, porazil Sehum syna Jabes v Samaří, a zabil ho, a kraloval místo něho.
15. Jiné pak věci Sellum, a spiknutí jeho, skrze kteréž učinil úklady, zdali to není psáno v letopisích králů israelských?
16. Tehdy vyhubil Manahem Thapsu, a všecky, kteříž byli v ní, i končiny její od Thersy. Nebo jsou mu byli nechtěli otevříti: i pobil všecky těhotné v něm, a zroztínal je.
17. Léta třicátého devátého Azariáše krále júdského, kraloval Manahem syn Gadi nad Israelem deset let v Samaří.
18. I činil, což bylo zlé před Hospodinem: neuchýlil se od hříchů Jeroboama syna Nábatova, kterýž přivedl k hřešení Israele po všecky dny své.
19. Přitáhl pak Ful král assyrský do země, a dal Manahem Fulovi tisíc hřiven stříbra, aby mu byl na pomoc, a utvrdil království jeho.
20. I uložil Manahem stříbro na Israele na všecky možné a bohaté, aby je dal králi assyrskému, padesáte lotů stříbra na jednohokaždého: a tak navrátil se král assyrský, a nemeškal se v zemi.
21. Jiné pak věci Manahemovy, a všecko, což činil, zdaliž to není psáno v letopisích králů israelských?
22. I usnul Manahem s otci svými: a kraloval Faceja syn jeho místo něho.
23. Léta padesátého Azariáše krále júdského, kraloval Faceja, syn Manahemův nad Israelem v Samaří dvě létě:
24. a činil, což bylo zlé před Hospodinem: neuchýlil se od hří-

chů Jeroboama syna Nábatova, kterýž k hřešení přivedl Israele.
25. Spikl se pak proti němu Facee syn Romeliův, vůdce jeho, a zabil ho v Samaří na věži domu královského, podlé Argob, a podlé Arie, a s ním padesáte mužů z synů Galaadských, a zabiv ho, kraloval místo něho.
26. Jiné pak věci Faceja, a všecko, což činil, zdaliž to není psáno v letopisích králů israelských?
27. Léta padesátého druhého Azariáše krále judského, kraloval Facee syn Romeliův nad Israelem v Samaří dvaceti let.
28. A činil, což bylo zlé před Hospodinem: neodstoupil od hříchů Jeroboama syna Nábatova, kterýž k hřešení přivedl Israele.
29. Za dnů Facee krále israelského přitáhl Theglathfalasar král assyrský, a dobyl Ajon, a Abel Domu Mácha*, a Janoe, a Cedes, a Asor, a Galaad, a Galilei, i všecku zemi Neftali: a zavedl je do Assyrie**.
30. Spikl se pak, a činil úklady Osee syn Ely proti Facee synu Romeliovu, a udeřiv ho, zabil jej: a kraloval místo něho, dvacátého léta Joathama syna Osiášova.
31. Jiné pak věci Facee, a všecko, což činil, zdaliž to není psáno v letopisích králů israelských?
32. Léta druhého Facee, syna Romelia, krále israelského, kraloval Joatham syn Osiáše krále judského.
33. V pětmecítma letech byl, když počal kralovati, a šestnácte let kraloval v Jerusalémě: jmeno matky jeho Jerusa dcera Sádokova.
34. I činil, což bylo libého před Hospodinem: podlé všeho, což činil Osiáš otec jeho, [i on] činil.
35. Ale však výsostí neodjal: ještě lid obětoval, a kadil na výsostech: on vystavěl bránu domu Hospodinova nejvyšší.
36. Jiné pak věci Joathamovy, a všecko, což činil, zdaliž to není psáno v letopisích králů judských?
37. Za dnů těch počal Hospodin posílati na Júdu, Rasina krále syrského, a Facee syna Romeliova.
38. I usnul Joatham s otci svými, a pochován jest s nimi v městě Davida otce svého, a kraloval Achaz syn jeho místo něho.

Kapitola 16.

O Achazovi králi judském modláři, i smrti jeho.

1. Léta sedmnáctého Facee syna Romeliova, kraloval Achaz syn Joathama krále judského.
2. Ve dvacíti letech byl Achaz, když kralovati počal, a šestnácte let kraloval v Jerusalémě: nečinil, což bylo libého před obličejem Hospodina Boha svého, jako David otec jeho:
3. ale chodil po cestě králů israelských: nadto i syna svého posvětiv, provedl jej skrze oheň vedlé modlářství národů: kteréž byl rozptýlil Hospodin před syny israelskými*.
4. Obětoval také oběti, a kadil na výsostech, a na pahrbcích, i pod všelikým stromem ratolestným.
5. Tehdy vytáhl Rasin král syrský, a Facee syn Romeliův král israelský, proti Jerusalému k boji: a oblehše Achaza, nemohli přemoci ho.
6. Toho času navrátil Rasin král syrský, Ailu* Syrii, a vyvrhl Židy

29) Hebr.: Abel-beth-Mácha. — **) Theglathfalasar (velké kníže), jinak Ninus Mladší, jenž po ztroskotání království staroassyrského založil království novoassyrské, přitáhl na krále israelského léta od stv. světa 3257, před n. K. 747, a odvedl díl lidu israelského do zajetí. To bylo to první zavedení lidu israelského do Assyrie: druhé úplnější následovalo později — níž 17, 6.

3) t. Achaz, král judský, posvětil syna svého ku poctě Molocha, modly národů chananejských.
6) jinak Elat, město idumejské při zátoce rudého moře, brzy Syrským brzy Judským poplatné.

z Aily: i přišli Idumejští do Aily, a bydlili tam až do tohoto dne.

7. Poslal pak Achaz posly k Theglathfalasarovi králi assyrskému, řka: Služebník tvůj, a syn tvůj já jsem: přitáhni, a vysvoboď mne z ruky krále syrského, a z ruky krále israelského, kteříž povstali proti mně.

8. A sebrav stříbro a zlato, kteréž se nalézti mohlo v domě Hospodinově, a v pokladích královských, poslal králi assyrskému dary.

9. Kterýž i povolil vůli jeho: přitáhl zajisté král assyrský k Damašku, a vyhubil jej: a přenesl obyvatele jeho do Cyrene, Rasina pak zabil.

10. I vypravil se král Achaz vstříc Theglathfalasarovi, králi assyrskému do Damašku: a když uzřel oltář damašský, poslal král Achaz k Uriášovi knězi vzor jeho, a podobenství vedlé všelikého díla jeho.

11. I vzdělal Uriáš kněz oltář: vedlé všeho, což byl přikázal král Achaz z Damašku, tak udělal Uriáš kněz, prvé nežli se vrátil Achaz z Damašku.

12. A když se navrátil král z Damašku, viděl oltář, a ctil jej: a přistoupil a obětoval zápalné oběti, i suchou oběť svou:

13. a obětoval mokré oběti, a lil krev obětí pokojných, kteréž byl obětoval na oltáři.

14. Oltář pak měděný, kterýž byl před Hospodinem, přenesl od tváři chrámu, a z místa oltáře, a z místa chrámu Hospodinova: a postavil jej po boku oltáře k půlnoci.

15. Přikázal také král Achaz Uriášovi knězi, řka: Na větším oltáři obětuj oběť zápalnou jitřní, a oběť suchou večerní, a oběť zápalnou královskou, a oběť suchou jeho, i oběť zápalnou všeho lidu země, a oběti suché jejich, i oběti mokré jejich: i všelikou krev oběti zápalné, i všelikou krev oběti vítězné na něj vyleješ: oltář pak měděný bude hotov k vůli mé.

16. Učinil tedy Uriáš kněz všecko, jakž byl přikázal král Achaz.

17. Vzal pak král Achaz ryté podstavky, i umývadlo, kteréž bylo svrchu: a moře složil s volů měděných, kteříž je na sobě drželi, a položil je na dláždění kamenné.

18. Zastření také sobotní, kteréž byl vystavěl v chrámě, a vcházení královské z zevnitř, obrátil do chrámu Hospodinova, pro krále assyrského*.

19. Jiné pak věci Achaza, kteréž činil, tyť zapsány jsou v letopisích králů judských.

20. I usnul Achaz s otci svými a pochován jest s nimi v městě Davidově, a kraloval Ezechiáš syn jeho místo něho.

Kapitola 17.

O Osee králi israelském, 6. a zavedení lidu jeho do Assyrie. 24. Osazení se Assyrských v Samaří: 26. a náboženství jejich.

1. Léta dvanáctého Achaze krále judského, kraloval Osee, syn Ely v Samaří nad Israelem devět let.

2. I činil zlé před Hospodinem: ale ne jako králové israelští, kteříž byli před ním.

3. Proti němu přitáhl Salmanasar král assyrský*, a učiněn jest Osee služebníkem jeho, a dával mu daně.

4. A když srozuměl král assyrský, žeby Osee chtěje se zprotiviti, poslal posly k Sua králi egyptskému, aby nedával daní králi assyrskému, jakž na každý rok měl obyčej, oblehl ho, a svázaného dal do žaláře*.

---

18) t. navedením, aneb dle příkladu krále assyrského.

3) t. nástupce Theglathfalasarův. (Tob. 1, 2.)

4) Osee umřel v žaláři, a učiněn jest konec království israelskému, ježto po 254 léta trvalo. Judské pak trvalo ještě dále.

5. I táhl po vší zemi: a přitáh k Samaří, ležel u ní tři léta.
6. Léta pak devátého [kralování] Osee vzal král assyrský Samaří, a přenesl Israele do Assyrie: a osadil je v Hale, a v Habor, podlé řeky Gozan, v městech médských*.
7. Nebo se stalo, že hřešili synové israelští proti Hospodinu Bohu svému, kterýž je vyvedl z země egyptské, z ruky Faraona krále egyptského, a ctili bohy cizí.
8. I chodili vedlé obyčeje pohanů, kteréž byl zkazil Hospodin před obličejem synů israelských, [vedlé] králů israelských, nebo jsou též činili.
9. I urazili synové israelští slovy nepravými Hospodina Boha svého: a vzdělali sobě výsosti ve všech městech svých od věže strážných, až do města hrazeného.
10. A nadělali sobě modl, i hájů, na všelikém pahrbku vysokém, a pod každým stromem zeleným:
11. a zapalovali tam zápal na oltářích vedlé obyčeje pohanů, kteréž byl vyhnal Hospodin od tváři jejich: a činili věci nejhorší popouzejíce Hospodina,
12. a ctili nečistoty*, o nichž přikázal jim Hospodin, aby nečinili toho.
13. I osvědčoval Hospodin proti Israelovi a Júdovi, skrze všecky proroky a Vidoucí, řka: Odvraťte se od cest svých zlých, a ostříhejte přikázaní mých a ustanovení, vedlé všeho zákona, kterýž jsem dal otcům vašim, a jakž jsem [jej] kázal vám skrze služebníky své proroky.
14. Avšak neposlechli, ale zatvrdili šíji svou jako [zatvrdili] šíje otcové jejich, kteříž nechtěli poslouchati Hospodina Boha svého.
15. A zavrhli ustanovení jeho, i úmluvu, kterouž učinil s otci jejich, i osvědčování jeho, kterýmiž se jim osvědčoval: a odešli po marnosti, a činili marně*: a následovali pohanů, kteříž byli vůkol nich, o nichž byl jim přikázal Hospodin, aby tak nečinili, jako oni.
16. A opustili všecka přikázaní Hospodina Boha svého: a udělali sobě dvé telat slitých, a háje, a klaněli se všemu vojsku nebeskému*, a sloužili Bálovi,
17. a posvěcovali synů svých, i dcer svých skrze oheň*: a obírali se hádáním a věštbou: a vydávali se, aby činili zlé před Hospodinem, a aby popouzeli ho.
18. I rozhněval se Hospodin náramně na Israele, a zavrhl je od obličeje svého*, a nezůstalo než toliko pokolení Júdovo.
19. Ale ani to Júdovo neostříhalo přikázaní Hospodina Boha svého: ale chodili v bludích israelských, kteréž páchali.
20. A zavrhl Hospodin všecko símě israelské, a ssužoval je, a vydal je v ruku loupežníků, až je zavrhl od tváři své:
21. již od toho času, v kterémž odtrhl se Israel od domu Davidova, a ustanovil sobě krále Jeroboama syna Nábatova; nebo Jeroboam odvrátil Israele od Hospodina, a přivedl je k hřešení hříchem velikým.
22. I chodili synové israelští ve všech hříších Jeroboamových, kteréž on činil, a neodstoupili od nich,
23. až i zavrhl Hospodin Israele od tváři své, jakož byl mluvil skrze všecky služebníky své proroky: a zaveden jest Israel z země své do Assyrie, až do tohoto dne.

6) A to bylo to druhé a úplné odvedení lidu israelského do Assyrie, nazváno zajetím assyrským, ješto lid království júdského později do zajetí babylonského odveden byl.
12) t. j. ohavné modly, jimž se smilstvím a všelikou nečistotou sloužilo.
15) t. provozovali modlářství, a živi byli jako vůkolní pohané.
16) t. slunci, měsíci a hvězdám.
17) t. modle Molochu je obětovali; výš 16, 3
18) Vyhnal je z země palestinské, kdežto obzvláštně přítomen byl, a svůj chrám k zvláštnímu obydlí svému měl.
24) Tento sem přivedený lid cizí, pohanský, smísil se s částí tu ještě pozůstalého lidu israelského, a přejal pak od něho i zákon Mojžíšův. Z těchto smíšenců povstal lid samaritánský, od Židů nenáviděný.

24. Přivedl pak král assyrský lidi z Babylona, a z Kuthy, a z Avah, a z Emath, a z Sefarvaim: a osadil je v městech samařských místo synů israelských: kteříž opanovali Samaří, a bydlili v městech jejich*.

25. A když tam bydliti počali, nebáli se Hospodina*: i poslal na ně Hospodin lvy, kteříž dávili je**.

26. I oznámeno jest to králi assyrskému, a povědíno: Národové ti, kteréžs přenesl, a osadil v městech samařských, neznají ustanovení Boha země té: i poslal na ně Hospodin lvy, a hle hubí je, protože neznají obyčeje Boha země té.

27. I přikázal král assyrský, řka: Doveďte tam jednoho z kněží, kteréž jste odtud zajaté přivedli, a nechť jde a bydlí s nimi: a učí je ustanovením Boha země té.

28. Když tedy přišel jeden z kněží těch, kteříž zajatí odvedeni byli z Samaří, bydlil v Bethel, a učil je, kterakby měli ctíti Hospodina*.

29. A udělal si každý národ boha svého: a postavili je v chrámích na výsostech, jichž byli na dělali Samařští, jedenkaždý národ v městech svých, v nichž bydlili.

30. Nebo muži babylonští udělali sobě [modlu] Sochothbenoth; muži pak Kutejští udělali Nergel: a muži z Emath udělali si Asima.

31. Hevejští pak udělali Nebahaz a Tharthak. Ti pak, kteříž byli z Sefarvaim, pálili syny své ohněm, Adramelechovi, a Anamelechovi bohům Sefarvaimským.

32. Avšak mimo to ctili Hospodina. Ustanovili pak sobě kněží výsosti z nejposlednějších lidí, a postavili je v chrámích výsostí.

33. A ctíce Hospodina, také bohům svým sloužili vedlé obyčeje národů, z kterýchž převedeni byli do Samaří:

34. až do dnešního dne následují obyčeje starého: nectí Hospodina, ani ostříhají jeho ustanovení, soudů, a zákona, a přikázaní, kteréž byl přikázal Hospodin synům Jakobovým, jehož nazval Israelem:

35. a s nimiž byl učinil smlouvu a jimž přikázal řka: Nectěte bohů cizích, a neklaněite se jim: aniž jim služte, a neobětujte jim:

36. ale Hospodina Boha vašeho, kterýž vyvedl vás z země egyptské v síle veliké, a v rameni vztaženém, toho se bojte, a jemu se klaněite, a jemu obětujte.

37. Také ustanovení, i soudů, i zákona, i přikázaní, kteréž napsal vám, ostříhejte, plníce je po všecky dny: a nectěte bohů cizích.

38. A na úmluvu, kterouž jsem učinil s vámi, nezapomínejte: aniž služte bohům cizím.

39. ale Hospodina Boha svého se bojte, a on vytrhne vás z ruky všech nepřátel vašich.

40. Oni pak neposlechli, ale vedlé obyčeje svého prvního páchali*.

41. Báli se tedy ti národové Hospodina, ale mimo to i modlám svým sloužili: a tak i synové jejich, i vnukové, jako činili otcové jejich, činí až do dnešního dne*.

Kapitola 18.

Zkažení výsostí, modl a hájů skrze Ezechiáše. 9. Zajetí lidu israelského do Assyrie. 13. Přitažení vojska Sennacheribova do Júdstva, a k Jerusalému.

1. Léta třetího Osee syna Ely krále israelského kraloval Ezechiáš syn Achaza, krále júdského.

25) t. neznali a nectili pravého Boha, Hospodina israelského. — **) Mezi tím, když tam lidí nebylo, rozmnožili se lvové, poněvadž po odvedení lidu israelského do Assyrie až do toho času nového osazení té země, což se stalo za Asorhaddana (1. Esdr 4, 2.), po smrti Sennacheribově, žádného tu nebylo, kdoby byl tu zvěř hubil, a rozmnožení jejímu přítrž činil. Ti tedy mnoho nových obyvatelů podávili, čehož oni příčinu tomu dávali, že Hospodina Boha země té nectili.

28) t. uvedl jim vznámost zákon Mojžíšův.

40) t. modloslužebnost.

41) t. až do času, když se tyto věci psaly.

2. V pětmecítma letech byl, když počal kralovati: a dvaceti devět let kraloval v Jerusalémě: jmeno matky jeho [bylo] Abi, jenž [byla] dcera Zachariášova.

3. I činil, což dobrého bylo před Hospodinem, všecko tak jakž činil David otec jeho.

4. On rozmetal výsosti, a ztroskotal obrazy, a háje posekal, a ztloukl hada měděného, jehož byl udělal Mojžíš: nebo až do toho času synové israelští kadívali jemu: a nazval jmeno jeho Nohestan*.

5. V Hospodinu Bohu israelském doufal: protož po něm nebylo jemu rovného mezi všemi králi judskými: ale ani mezi těmi, kteříž před ním byli.

6. A držel se Hospodina, a neodšel od šlepějí jeho, a ostříhal přikázaní jeho, kteráž byl přikázal Hospodin Mojžíšovi.

7. A protož i Hospodin byl s ním, a ve všem, k čemuž se koli obracel, moudře se choval. Zprotivil se také králi assyrskému, a nesloužil jemu.

8. On porazil Filistinské až do Gázy, a všech končin jejich, od věže strážných až do města hrazeného.

9. Léta čtvrtého krále Ezechiáše, jenž byl sedmý rok Osee syna Ely krále israelského, vytáhl Salmanasar král assyrský proti Samaří, a dobýval jí,

10. i dobyl jí: nebo po třech letech, léta šestého Ezechiášova, totiž léta devátého Osee krále israelského, vzata jest Samaří.

11. A zavedl král assyrský Israele do Assyrie, a osadil jej v Hale a v Habor řekách, Gozan a v městech médských:

12. protože neposlouchali hlasu Hospodina Boha svého, ale přestupovali úmluvu jeho: cokoli přikázal Mojžíš, služebník Hospodinův, nic neposlouchali, ani činili.

13. Čtrnáctého léta krále Ezechiáše, přitáhl Sennacherib král assyrský ke všem městům judským hrazeným: a zdobýval jich.

14. Tehdy poslal Ezechiáš král judský posly k králi assyrskému do Lachis, řka: Zhřešil jsem, odtáhni ode mne: a všecko, což uložíš mně, ponesu. I uložil král assyrský Ezechiášovi králi judskému tři sta hřiven stříbra, a třiceti hřiven zlata.

15. A dal Ezechiáš všecko stříbro, kteréž nalezeno bylo v domu Hospodinovu, a v pokladích královských.

16. Toho času olámal Ezechiáš dvéře chrámu Hospodinova, a [vzal] plechy zlaté, kteréž byl sám [na ně] přibil, a dal je králi assyrskému.

17. Avšak poslal král assyrský Tharthana, a Rabsara, a Rabsace, z Lachis k králi Ezechiášovi, s vojskem velikým, k Jerusalému, kteříž vytáhše, přišli k Jerusalému, a stáli podlé strouhy rybníka hořejšího, kterýž jest vedlé cesty pole valchářova.

18. I zavolali krále: vyšel pak k nim Eliakim syn Helkiášův, správce domu*, a Sobna písař, a Joahe syn Asafův kancléř**.

19. I řekl k nim Rabsaces: Mluvte Ezechiášovi: Toto praví král veliký, král assyrský: Jakéž jest to doufání, na kterémž se zakládáš?

20. Snad jsi se uradil, abys se strojil k bitvě? V koho doufáš, že smíš se zprotivovati?

21. Zdaliž doufáš v hůl třtinovou a nalomenou, na Egypt, na niž zpodepřel-liby se kdo, zlomí se a pronikne ruku jeho, i probodne ji? Takť jest Farao král egyptský všem, kteříž doufají v něho.

22. Pakli mi díte: V Hospodinu

Posléze sobě také Samaritáni modloslužbnost zošklivili, a řídili se zákonem Mojžíšovým potud, pokud se jím jejich otcové řídili.

4) t. k posměchu, Nechustan jest tolik co měděný, aneb maličko mědi, jakoby řekl: Trochutě to mědi, a ne Bůh. (4. Mojž. 21, 9.)

18) t. královského. — **) Samí to úředníci královští.

Bohu svém doufání máme: zdaliž to není ten, jehož Ezechiáš odjal výsosti i oltáře: a přikázal Júdovi i Jerusalému: Před tímto oltářem klaněti se budete v Jerusalémě*?

23. Nyní tedy přejděte ku pánu mému králi assyrskému, a dám vám dva tisíce koní, a vizte, můžete-li míti, kdoby na nich jeli.

24. A kterak můžete odolati jednomu knížeti z služebníků nejmenších pána mého? Zdali máš naději v Egyptu pro vozy a pro jezdce?

25. Zdali bez vůle Hospodinovy přitáhl jsem k místu tomuto, abych je zkazil? Hospodin řekl mi: Táhni do země té, a zkaz ji.

26. Řekli pak Eliakim syn Helkiášův, a Sobna, a Joahe, Rabsacovi: Prosíme, mluv nám služebníkům svým syrsky: neb rozumíme tomu jazyku: a nemluv nám židovsky, ješto slyší lid, kterýž jest na zdi.

27. I odpověděl jim Rabsaces, řka: Zdaliž ku pánu tvému, a k tobě poslal mne pán můj, abych mluvil řeči tyto, a ne raději k mužům, kteříž sedí na zdi, aby jedli lejna svá, a pili moč svou s vámi?

28. Stál tedy Rabsaces, a volal hlasem velikým židovsky, a řekl: Slyšte slova krále velikého, krále assyrského.

29. Toto praví král: Nechť vás nesvádí Ezechiáš: neboť nebude moci vytrhnouti vás z ruky mé.

30. A nechť vám nedává doufání v Hospodinu, řka: Vytrhna vysvobodí nás Hospodin: a nebudeť vydáno město toto v ruku krále assyrského.

31. Neposlouchejtež Ezechiáše. Nebo toto praví král assyrský: Učiňte se mnou, což jest vám užitečného, a vyjděte ke mně: a bude jísti jedenkaždý z vinice své, a z fíku svého, a budete píti vody z cistern svých,

32. dokavadž nepřijdu, a nepřenesu vás do země, kteráž podobná jest zemi vaší, do země úrodné, a nesoucí hojně vína, do země chleba a vinic, země olivoví, a oleje i medu, a živi budete a nezemřete. Neposlouchejtež Ezechiáše, kterýž vás svozuje, řka: Hospodin vysvobodí nás*.

33. Zdaliž vysvobodili bohové národů zemi svou z ruky krále assyrského?

34. Kdež jest bůh Emath, a Arfad? Kde jest bůh Sefarvaim, Ana, a Ava? Zdaliž vysvobodili Samaří z ruky mé?

35. Kteříž jsou mezi všemi bohy zemí, ještoby vysvobodili krajinu svou z ruky mé, aby pak Hospodin vysvoboditi mohl Jerusalém z ruky mé.

36. I mlčel lid, a nic mu neodpověděl: nebo tak jim byl král rozkázal, aby nic neodpovídali jemu.

37. I přišel Eliakim syn Helkiášův, správce domu, a Sobna písař, a Joahe syn Asafův kancléř, k Ezechiášovi, majíce roucho roztržené, a oznámili jemu slova Rabsacova.

Kapitola 19.

Potěšení Ezechiášovi v jeho úzkostech dáno. 35. Vojsko nepřátelské pobito.

1. To když uslyšel Ezechiáš král, roztrhl roucho své, a oděv se žíní, všel do domu Hospodinova.

2. I poslal Eliakima správce domu, a Sobnu písaře, a starší z kněží, oblečené v žíně k Isaiášovi proroku, synu Amosovu.

3. Kteříž řekli: Toto praví Eze-

22) Rabsaces naráží zde na to, co se výše (v. 3.) schvaluje o králi Ezechiášovi, že s horlivosti pro Boha a pravé náboženství pobořil oltáře na horách, na kterýchž lid israelský dosavád Bohu obětovati obliboval, ješto mu od té doby k obětování jediný oltář v chrámě jerusalémském vykázán byl. Chtěl tak Rabsaces lid židovský k své straně a proti králi namluviti, i pomoc Boží očekávanou v pochybnost uvésti.

32) Měli tedy, jako prvé Israelští, tak nyní i Júdští nechat se odvésti do zajetí assyrského. Tentokrát sic tomu ušli, ale upadli později do zajetí babylonského.

chiáš: Den trápení, a útržek a rouhání, jest den tento: přišli synové až ku porodu, ale síly nemá rodička*.

4. Snad uslyší Hospodin Bůh tvůj všecka slova Rabsacesa, jehož poslal král assyrský, pán jeho, aby rouhal se Bohu živému, a haněl jej slovy, kteráž slyšel Hospodin Bůh tvůj: i učiniž modlitbu za ostatek [lidu], kterýž se tu nalézá.

5. Tedy přišli služebníci krále Ezechiáše k Isaiášovi.

6. I řekl jim Isaiáš: Toto povíte pánu svému: Takto praví Hospodin: Neboj se těch řečí, kteréž jsi slyšel, jimiž se mi rouhali služebníci krále assyrského.

7. Aj já pustím naň ducha, a uslyší novinu, a navrátí se do země své, a porazím jej mečem v zemi jeho.

8. Tedy navrátil se Rabsaces, a nalezl krále assyrského an dobývá Lobny: nebo byl slyšel, že odtrhl od Lachis.

9. A když uslyšel [Sennacherib] o Tharakovi králi mouřenínském, ano pravili: Aj vytáhl, aby bojoval proti tobě: a když šel proti němu, poslal posly k Ezechiášovi králi júdskému, řka:

10. Toto rcete Ezechiášovi králi júdskému: Nechť tebe nesvodí Bůh tvůj, v němžto máš doufání: aniž říkej: Nebudeť dán Jerusalém v ruce krále assyrského.

11. Ty zajisté sám slyšel jsi, co jsou učinili králové assyrští všechněm zemím, kterak pohubili je: zdaliž tedy ty sám budeš moci vysvobozen býti?

12. Zdaliž jsou vysvobodili bohové národů všecky ty, jež pohubili otcové moji, totiž Gozan, a Haran, a Resef, a syny Eden, kteříž byli v Thelassar?

13. Kde jest král Emath, a král Arfad, a král města Sefarvaim, Ana, a Ava?

14. Tedy když vzal Ezechiáš list z ruky poslů, a přečetl jej, vstoupil do domu Hospodinova, a rozvinul jej před Hospodinem,

15. a modlil se před obličejem jeho, řka: Hospodine Bože israelský, kterýž sedíš nad cherubíny, ty jsi sám Bůh všech králů země, ty jsi učinil nebe i zemi.

16. Nakloniž ucha svého, a uslyš: otevři, Hospodine, oči své, a pohleď; slyš všecka slova Sennacheribova, kterýž poslal, aby zhaněl nám Boha živého.

17. Takť jest, Hospodine, že jsou rozptýlili králové assyrští národy, i všechny země jejich,

18. a uvrhli bohy jejich do ohně: nebo nebyli bohové, ale dílo rukou lidských z dřeva a z kamene, a zahladili je.

19. Nyní tedy, Hospodine Bože náš, vysvoboď nás z ruky jeho, ať poznají všecka království země, že jsi ty sám Hospodin Bůh.

20. I poslal Isaiáš syn Amosův k Ezechiášovi, řka: Toto praví Hospodin Bůh israelský: Zač jsi mi se modlil s strany Sennacheriba krále assyrského, vyslyšel jsem tebe.

21. Tatoť jest řeč, kterouž mluvil Hospodin o něm: Pohrdla tebou*, a posmívala se tobě, panna dcera sionská**: za hřbetem tvým hlavou kývala dcera jerusalémská.

22. Kohož jsi zhaněl, a komus se rouhal? Proti komus povýšil hlasu svého, a pozdvihls vzhůru očí svých? Proti Svatému israelskému.

23. Skrze služebníky své zhaněl jsi Hospodina, a řekl: V množství vozů svých vytáhl jsem na výsosti hor na vrch Libanu, a zpodtínal jsem vysoké cedry jeho, i výborné jedle jeho. A všel jsem až na kraje jeho, a háj Karmélu jeho já jsem zpodtínal.

24. I pil jsem vody cizí, a vysušil jsem šlepějemi noh svých všecky vody zavřené*.

3) t. aby porodila. Tím se ukazuje svrchovaná úskost i neodhodlanost Jerusalémských, tak že nevěděli, na čem by se ustanovili; zdali by se měli vzdáti, aneb pomoci Boží očekávati.

21) t. králi Sennacheribel — **) t. město Jerusalém.

24) Vody znamenají země a města národů,

25. Zdaliž jsi neslyšel [dí Hospodin], co jsem učinil od počátku? Ode dnů starých připravil jsem to, a nyní jsem to přivedl: a budouť ku pádu pahrbků bojujících města hrazená*.

26. A ti, kteříž sedí v nich, ponížení rukou* třásli se a zahanbeni jsou, učiněni jsou jako tráva polní, a jako zelenající se bylina na střechách, kteráž uvadla prvé nežli právě dorostla.

27. Příbytek tvůj, a vycházení tvé, i vcházení tvé, i cestu tvou já jsem předzvěděl, i vzteklost tvou proti mně.

28. Vztekal jsi se proti mně, a pýcha tvá vstoupila do uší mých: protož vstrčím kroužek v chřípě tvé, a udidlo ve rty tvé*, a odvedu tě zase cestou, kterouž přišel.

29. Ty pak Ezechiáši toto budeš míti za znamení: Jez tohoto roku, co nalezneš: druhého pak roku, co se samo zrodí: třetího pak roku sejte a žněte: štěpujte vinice, a jezte ovoce z nich.

30. A cožkoli ostane [lidu] z domu Júdova, pustíť kořen dolů, a vydá užitek vzhůru*.

31. Nebo z Jerusaléma vyjdou ostatkové [lidu], a coby zachováno bylo z hory Sion: horlivost Hospodina zástupů učiní to.

32. A protož toto praví Hospodin o králi assyrském: Nevejdeť do města tohoto, aniž vstřelí do něho šípu, aniž se ho zmocní pavéza, aniž obehnáno bude náspem.

33. Cestou, kterouž přitáhl, navrátí se: a do města tohoto nevejde, praví Hospodin.

34. A budu chrániti města tohoto, a vysvobodím je pro sebe, a pro Davida služebníka svého*.

35. Tedy stalo se v tu noc, že přišel anděl Hospodinův: a porazil v ležení assyrském sto osmdesáte pět tisíců. A když ráno vstal, uzřel všecka těla mrtvých, a odtrhna odešel,

36. a navrátil se [domů] Sennacherib král assyrský, a bydlil v Ninive.

37. Když pak se klaněl v chrámě Nesroch bohu svému, Adramelech a Sarasar synové jeho zabili jej mečem, a utekli do země armenské, i kraloval Asarhaddon syn jeho místo něho.

Kapitola 20.

Ezechiášova nemoc. 5. Navráceno mu zase zdraví. 12. Poselství z Babylona k němu, 21. a smrt jeho.

1. V těch dnech roznemohl se Ezechiáš až k smrti: i přišel k němu Isaiáš syn Amosův, prorok, a řekl jemu: Toto praví Hospodin Bůh: Zřiď dům svůj: nebo umřeš, a nebudeš živ*.

2. Kterýž obrátil tvář svou k stěně, a modlil se Hospodinu, řka:

3. Prosím, Hospodine, rozpomeň se medle, kterak jsem chodil před tebou v pravdě, a v srdci dokonalém, a což jest libého před tebou, činil jsem. I plakal Ezechiáš pláčem velikým.

4. A prvé než vyšel Isaiáš do půl síně, stala se řeč Hospodinova k němu, řkoucí:

5. Navrať se, a rci Ezechiášovi vůdci lidu mého: Toto praví Hospodin Bůh Davida otce tvého: Slyšelť jsem modlitbu tvou, a viděl jsem slzy tvé: a aj uzdravím tebe, třetího dne vstoupíš do chrámu Hospodinova.

6. A přidám ke dnům tvým patnáctе let: ale i z ruky krále assyrského vysvobodím tě, i město toto, a chrániti budu města tohoto pro

---

které byl Sennacherib podmanil; vody zavřené jsou města hrazená a tvrze.

25) dle hebr.: Budou zkažena v hromadu rumu.

26) t. zemdleni na síle —

28) t. zkrotím tebe, jako se krotí hovado kroužkem v chřípích aneb udidly v tlamě.

30) t. zase se zmůže —

34) Totiž pro čest svou, Sennacheribem zlehčenou, a pro slib Davidu učiněný.

1) t. dělej poslední rozkaz, a chystej se k smrti. (Is. 38, 1.)

sebe, a pro Davida služebníka svého.
7. I řekl Isaiáš: Přineste hrudu fíků. Kterouž když přinesli, a přiložili na vřed jeho, uzdraven jest.
8. Byl pak řekl Ezechiáš k Isaiášovi: Jaké bude znamení, že mne uzdraví Hospodin, a že půjdu třetího dne do chrámu Hospodinova?
9. Jemuž řekl Isaiáš: Toto bude znamení od Hospodina, že učiní Hospodin věc, kterouž mluvil: Chceš-li, aby postoupil dále stín o deset čárek, čili aby se vrátil zpátkem o tolikéž stupňů?
10. I řekl Ezechiáš: Snadnéť jest stínu růsti o deset čárek: aniž tomu chci, aby se to stalo, ale aby se vrátil zpátkem o deset stupňů.
11. Volal tedy Isaiáš prorok k Hospodinu, a vrátil stín po čárkách, po nichž již byl sešel na hodinách slunečních Achazových, zpátkem o deset stupňů.
12. Toho času poslal Berodach Baladan, syn Baladanův, král babylonský, list a dary Ezechiášovi: nebo byl slyšel, že nemocen byl Ezechiáš.
13. Radoval se pak z příští jejich Ezechiáš, a ukázal jim dům vonných věcí, i zlato, i stříbro, i rozličné vonné věci, masti také, i dům nádob svých, i všecko, což mohl míti v pokladích svých. Nebylo, čehožby jim nebyl ukázal Ezechiáš v domě svém, a ve všem panství svém.
14. I přišel Isaiáš prorok k králi Ezechiášovi, a řekl jemu: Co pravili muži tito, aneb odkud přišli k tobě? Jemuž řekl Ezechiáš: Z země daleké přišli ke mně, z Babylona.
15. A on řekl: Co jsou viděli v domě tvém? Odpověděl Ezechiáš: Všecko, cožkoli jest v domě mém, viděli: ničeho není v pokladích mých, čehožbych jim byl neukázal.
16. Řekl tedy Isaiáš Ezechiášovi: Slyšiž řeč Hospodinovu:
17. Aj dnové přijdou, a budeť odneseno všecko, což jest v domě tvém, a co nachovali otcové tvoji až do tohoto dne, do Babylona: nezůstaneť [z toho] ničehož, praví Hospodin.
18. Ale i z synů tvých, kteříž pojdou z tebe, kteréž zplodíš, pobráni budou, a budou komorníci při dvoru krále babylonského.
19. Řekl Ezechiáš k Isaiášovi: Dobrát řeč Hospodinova, kterouž jsi mluvil: buď [toliko] pokoj a pravda za dnů mých.
20. O jiných pak věcech Ezechiášových, i vší síle jeho, a kterak udělal rybník, a vodu po trubách uvedl do města, toť zapsáno jest v letopisích králů judských.
21. I usnul Ezechiáš s otci svými, a kraloval Manasses syn jeho místo něho.

Kapitola 21.

Manasses, 18. Amon. 24. Josiáš, králové judští.

1. Ve dvanácti letech byl Manasses, když počal kralovati, a padesáte pět let kraloval v Jerusalémě. Jmeno matky jeho Hafeba.
2. I činil zlé před obličejem Hospodinovým, vedlé modl národů, kteréž vyplenil Hospodin před syny israelskými.
3. A obrátil se, a vzdělal výsosti, kteréž byl zkazil Ezechiáš otec jeho: a vystavěl oltáře Bálovi: a udělal háje, jako byl učinil Achab král israelský, a klaněl se všemu vojsku nebeskému, a ctil je.
4. A vzdělal oltáře [modlám] v domě Hospodinově, o němž byl řekl Hospodin: V Jerusalémě položím jmeno své.
5. A nadělal oltářů všemu vojsku nebeskému v oboudvou síněch chrámu Hospodinova.
6. A provedl syna svého skrze oheň: a s hadačstvím zacházel, a šetřil ptačího štěbetání, a zřídil věšťce, a hadače rozmnožil, a tak činil zlé před Hospodinem, a popouzel ho.
7. Postavil také modlu háje*,

7) t. Astartu, bohyni lesní.

kterouž byl udělal, v chrámu Hospodinovu; o kterémž mluvil Hospodin k Davidovi, a k Šalomounovi synu jeho: V chrámě tomto, a v Jerusalémě, kterýž jsem vyvolil ze všech pokolení israelských, položím jmeno své na věky.

8. A více nedopustím, aby se pohnula noha Israele z země, kterouž jsem dal otcům jejich: budou-li však skutečně ostříhati všeho, což jsem jim přikázal, a všeho zákona, kterýž jim vydal Mojžíš služebník můj.

9. Oni pak neuposlechli: ale svedeni jsou od Manassesa, aby činili horší věci, nežli národové, kteréžto setřel Hospodin před tváří synů israelských.

10. I mluvil Hospodin skrze služebníky své proroky, řka:

11. Protože činil Manasses král judský ohavnosti tyto nejhorší, nad všecko, což činili Amorrhejští před ním, a přivedl i Júdu k hřešení v nečistotách svých:

12. tedy toto praví Hospodin Bůh israelský: Aj já uvedu zlé věci na Jerusalém a na Júdu: aby kdožbykoli o tom uslyšel, znělo v obou uších jeho.

13. A vztáhnu na Jerusalém provázek samařský, a závaží domu Achabova*: a shladím Jerusalém, jako se shlazují desky: a shladě obrátím a přetáhnu častěji rafiji přes tvář jeho**.

14. I opustím ostatky dědictví svého, a vydám je v ruce nepřátel jejich: i budou v rozchvátání a v loupež všechněm nepřátelům svým:

15. protože činili zlé přede mnou, a bez přestání popouzeli mne, ode dne, jakž vyšli otcové jejich z Egypta, až do dne tohoto.

16. Nadto i krve nevinné vylil Manasses velmi mnoho, tak že jí naplnil Jerusalém až do úst: kromě hříchů svých, jimiž přivedl k hřešení Júdu, aby činil zlé před Hospodinem.

17. Jiné pak věci Manassesovy, a všecko což činil, a hřích jeho, kterýmž zhřešil, toť zapsáno jest v letopisích králů judských*.

18. I usnul Manasses s otci svými, a pochován jest v zahradě domu svého, v zahradě Ozy: a kraloval Amon syn jeho místo něho.

19. Ve dvamecítma letech byl Amon, když počal kralovati: a kraloval dvě létě v Jerusalémě. Jmeno matky jeho Messalemeth dcera Harusa z Jeteby.

20. I činil zlé před obličejem Hospodinovým, jakož činil Manasses otec jeho.

21. A chodil po vší cestě, po níž byl chodil otec jeho: a sloužil nečistotám, jimž byl sloužil otec jeho, a klaněl se jim:

22. a opustil Hospodina Boha otců svých, a nechodil po cestě Hospodinově.

23. I uložili jemu úklady služebníci jeho, a zabili ho v domě jeho.

24. Lid pak země pobil všecky, kteříž se byli spikli proti králi Amonovi: a ustanovili sobě krále Josiáše syna jeho místo něho.

25. Jiné pak věci Amonovy, kteréž činil, tyť zapsány jsou v letopisích králů judských.

26. I pochovali ho v hrobě jeho, v zahradě Ozy: a kraloval Josiáš syn jeho místo něho.

Kapitola 22.

Josiáš pobožný král. 8. Zákon Boží v chrámě nalezen. 12. Pomsta Boží Jerusalému předpovědína.

1. V osmi letech byl Josiáš, když počal kralovati, a kraloval

13) Touž měrou Jerusalému odměřím, jako jsem městu Samaří odměřil, a rovně tak čeleď Manassesovu zahladím, jako jsem zahladil dům Achabův. — **) t. docela ho shladím a se semí srovnám.

17) Podlé 2. Par. 33, 11—17, poslal Bůh proti Manassesovi vůdce krále assyrského, kteřížto Manassesa jali, a do Babylona, tehdáž Assyrským podrobeného, odvedli. V tom zajetí činil Manasses pokání; a byv na svobodu propuštěn, do Jerusaléma se navrátil, kdež nábožným životem prvější pohoršení napraviti se snažil, a kajícně zemřel.

jedno a třiceti let v Jerusalémě: jmeno matky jeho Idida, dcera Hadajášova z Besekath.

2. A činil, což libého bylo před Hospodinem, a chodil po všech cestách Davida otce svého: neuchýlil se na pravo ani na levo.

3. Léta pak osmnáctého krále Josiáše, poslal král Safana syna Asliášova, syna Messulamova, písaře chrámu Hospodinova, řka jemu:

4. Jdi k Helkiášovi knězi nejvyššímu, ať jsou shromážděny peníze, kteréž jsou vneseny do chrámu Hospodinova, kteréž sebrali vrátni chrámu od lidu,

5. a ať jsou dány řemeslníkům skrze úředníky domu Hospodinova: kteřížto ať je rozdělují těm, jenž dělají v chrámě Hospodinově, opravujíce zbořeniny chrámu:

6. totiž tesařům, a zedníkům, a těm, kteříž zbořeniny opravují: a ať nakoupí dříví, a kamení z lomů, k opravování chrámu Hospodinova.

7. Ale však ať se jim nesčítá stříbro, kteréž přijímají, ale ať je mají v moci a u víře.

8. Řekl pak Helkiáš kněz nejvyšší k Safanovi písaři: Knihu Zákona nalezl jsem v domu Hospodinovu*: i dal Helkiáš knihu tu Safanovi, kterýž i četl v ní.

9. I přišel Safan písař k králi, a oznámil jemu, což byl přikázal, a řekl: Sebrali služebníci tvoji peníze, kteréž se nalezly v domu Hospodinovu: a dali je, aby rozděleny byly řemeslníkům od představených nad dílem chrámu Hospodinova.

10. Vypravoval také Safan písař králi, řka: Knihu mi dal Helkiáš kněz. Kterouž když četl Safan před králem,

11. a když slyšel král slova knihy Zákona Hospodinova*, roztrhl roucho své,

12. a rozkázal Helkiášovi knězi, a Ahikamovi synu Safanovu, a Achoborovi synu Michy, a Safanovi písaři, a Asajášovi služebníku královskému, řka:

13. Jděte, a poraďte se s Hospodinem o mne, i o lid, i o všeho Júdu, o slovích knihy této, kteráž nalezena jest: nebo veliký hněv Hospodinův rozpálen jest proti nám: proto že neposlouchali otcové naši slov knihy této, aby činili všecko, což jest nám [v ní] napsáno.

14. Tedy šli, Helkiáš kněz, a Ahikam, a Achobor, a Safan, a Asaja, k Holdě prorokyni, manželce Selluma, syna Thekue, syna Araasa, strážného nad rouchem, kteráž bydlila v Jerusalémě na druhé [straně]: a mluvili k ní.

15. A ona odpověděla jim: Toto praví Hospodin Bůh israelský: Povězte muži, kterýž vás poslal ke mně:

16. Toto praví Hospodin: Aj já přivedu zlé věci na místo toto, i na obyvatele jeho, všecka slova Zákona, kteráž četl král júdský:

17. protože opustili mne, a obětovali bohům cizím, popouzejíce mne ve všech skutcích rukou svých: a rozpálí se hněv můj na místo toto, a nebudeť uhašen.

18. Králi pak júdskému, kterýž poslal vás, abyste se tázali Hospodina, takto povíte: Toto praví Ho-

---

8) Kniha zákona, ježto byla psaná rukou Mojžíšovou. Tato kniha byla dle rozkazu Božího s jinými věcmi posvátnými v arše úmluvy schována, pak ale po vystavění chrámu a vnesení archy do Svatyně svatých bez pochyby v některém pokojíku domu Božího s mnohými jinými vzácnostmi uložena. Tu zajisté přišla v zapomenutí, zvláště za panování králů, zákona Božího nedbalých a modlářstvu příznivých; ač nelze pochybovati, že se v kněžstvu a lidu mnohé novější opisy zákona Páně nalezaly. Že pak sám král žádného opisu ani známosti zákona neměl, není se co diviti, jelikož vůbec známo jest, jak málo nábožné bývá dvorní vychování po všecky časy, a jak bezbožné zvláště toho oto krále bylo. (Viz 2. Par. 34, 14. — 5. Mojž. 31, 26. — 3. Král. 8, 9.)

11) Zvláště pak klatbu na přestupníky zákona. (3. Mojž. 26, 14. — 5. Mojž. 28, 15.)

spodin Bůh israelský: Proto, že jsi slyšel slova knihy,

19. a uleklo se srdce tvé, a ponížils se před Hospodinem, slyše řeči proti místu tomuto, a obyvatelům jeho, totiž, že budou v užasnutí, a v zlořečení: a roztrhl jsi roucho své, a plakals přede mnou, i já také uslyšel jsem tě, praví Hospodin.

20. Protož připojím tě k otcům tvým, a pochován budeš v hrobě svém v pokoji*, aby neviděly oči tvé ničeho z toho zlého, kteréž uvedu na místo toto.

Kapitola 23.

Josiáš obnovil náboženství v Judstvu, a Velikonoc slavil. 29. Potom byl zabit. 30. Po něm kraloval Joachaz, 34. a potom Eliakim.

1. I oznámili králi, co pověděla [Holda]. Kterýž poslal, aby se shromáždili k němu všickni starší judští a jerusalémští.

(2. Par. 34, 29.)

2. I vstoupil král do chrámu Hospodinova, i všickni muži judští, i všickni, kteříž bydlili v Jerusalémě, šli s ním, kněží i proroci, i veškeren lid od malého až do velikého: i četl, an všickni slyšeli všecka slova knihy úmluvy, kteráž nalezena jest v domu Hospodinovu.

3. I stál král na stupni; a učinil úmluvu před Hospodinem, že budou následovati Hospodina, a ostříhati přikázaní jeho, a svědectví, i ustanovení jeho, z celého srdce a ze vší duše, a že obnoví slova úmluvy, kteráž napsána byla v oné knize: i povolil lid smlouvě té.

4. A přikázal král Helkiášovi nejvyššímu knězi, i kněžím druhého řádu, i vrátným, aby vymetali z chrámu Hospodinova všecky nádoby, kteréž udělány byly Bálovi, a v háji*, i všemu vojsku nebeskému: a spálil je vně za Jerusalémem v údolí Cedron**, a nesl popel jejich do Béthel***.

5. A zahladil hadače, kteréž ustanovili králové judští, aby obětovali na výsostech po městech judských a vůkol Jerusaléma: i ty, kteříž kadívali Bálovi, a slunci, a měsíci, a dvanácti znamením, i všemu vojsku nebeskému.

6. A rozkázal vynesti háj z domu Hospodinova ven za Jerusalém do údolí Cedron, a spálil jej tam, a obrátil jej v prach, a uvrhl jej na hroby obecného lidu*.

7. Zkazil také domky ženkýlů, kteříž byli při domu Hospodinovu, pro kteréžto ženy tkaly jako domky háje*.

8. A shromáždil všecky kněží z měst judských, a poskvrnil výsosti, kdežto obětovali kněží, od Gabaa až do Bersabé: a zkazil oltáře bran u vrat brány Josue knížete města, jenž byla na levé straně brány městské.

9. Ale však nevstupovali kněží výsostí k oltáři Hospodinovu v Jerusalémě; ale toliko jídali přesné chleby mezi bratřími svými.

(Lev. 21, 21. 22.)

10. Poskvrnil také Tofeth, jenž jest v údolí syna Ennom: aby žádný neposvěcoval syna svého neb dcery skrze oheň, Molochovi.

11. Odjal také koně, kteréž byli dali králové judští, Slunci, ve dveřích chrámu Hospodinova podlé domku Nathanmelecha komorníka, kterýž byl ve Farurim: vozy pak Slunce spálil ohněm*.

---

20) t. co se pokojného způsobu království dotýče, ještě za něho v cele trvati mělo. Ostatně Josiáš sám byl zabit, toliko že nebyv do cizí země zaveden, doma pokojného hrobu došel, a zkázy národu svého se nedočkal.

4) t. bohyni lesní Astartě, t. j. lůně či měsíci. — **) ješto bylo místo nečisté za příčinou modloslužebnosti Molochovy. — ***) Béthel bylo místo, kde se zlatým telatům hned od časů Jeroboama klaněli, a tudy nečisté.

6) t. na nečistá místa, jakož byli hrobové, i všecko, cožkoli se jich dotklo.

7) totiž plachty na stánky do háje bohyně Astarty.

11) Všickni téměř východní národové klaněli se slunci, jež sobě představovali i vypodobňovali jako boha, po oblose

12. Oltáře také, jenž byly na střechách síně Achazovy, kteréž byli vzdělali králové jůdští, a oltáře, kteréž byl vzdělal Manasses v oboudvou síních chrámu Hospodinova, zkazil král, a běžel odtud, a vysypal popel jejich do potoka Cedron.

13. Výsosti také, kteréž byly v Jerusalémě na pravé straně Hory úrazu*, jež byl vzdělal Šalomoun král israelský Astaroth modle Sidonských, a Chámosovi obrazu Moabských, a Melchomovi ohavnosti synů Ammon, poskvrnil král.

14. A ztroskotal obrazy, a posekal háje: a naplnil místa jejich kostmi mrtvých*.

15. Nadto i oltář, kterýž byl v Béthel: a výsost, kterouž byl udělal Jeroboam syn Nábatův, jenž přivedl k hřešení Israele: i ten oltář i výsost zkazil, a spálil, a zetřel na prach, spálil také i háj.

16. A obrátiv se Josiáš, uzřel hroby, kteříž byli na té hoře: i poslav pobral kosti z těch hrobů, a spálil je na tom oltáři, a tak poskvrnil ho vedlé slova Hospodinova, kteréž mluvil muž Boží, kterýž byl předpověděl slova tato*.

17. I řekl: Jaký jest onenno nápis, kterýž vidím? A odpověděli jemu měšťané města toho: Hrob jest to muže Božího, kterýž přišel z Jůdstva, a předpověděl tyto věci, kteréž jsi učinil při oltáři Béthel.

18. I řekl: Nechtež ho, žádný nehýbej kostmi jeho. A zůstaly nedotčené kosti jeho s kostmi proroka onoho, kterýž byl přišel ze Samaří.

19. Nadto i všecky chrámy výsostí, kteříž byli v městech samařských, kteréž byli vzdělali králové israelští, aby popouzeli Hospodina, odstranil Josiáš: a učinil jim rovně tak, jakž byl učinil v Béthel*.

20. A pobil všecky kněží výsostí, kteříž byli tam nad oltáři, a spálil kosti lidské na nich: a navrátil se do Jerusaléma.

21. I přikázal všemu lidu, řka: Udělejte Velikonoc Hospodinu Bohu svému, tak jakož psáno jest v knize úmluvy této.

(2. Par. 35, 18. 19.)

22. Nebo nebyla slavena taková Velikonoc od časů soudců, kteříž soudili Israele, a po všecky dny králů israelských, i králů jůdských,

23. jako osmnáctého léta krále Josiáše slavena jest Velikonoc ta Hospodinu v Jerusalémě.

24. Ano i věštce, a hadače, a obrazy modl, a nečistoty, i ohavnosti, kteréž byly v zemi jůdské, a v Jerusalémě, odjal Josiáš: aby naplnil slova zákona, kteráž psána byla v knize, kterouž nalezl Helkiáš kněz v chrámu Hospodinovu.

25. Nebylo mu podobného krále před ním, kterýžby se byl obrátil k Hospodinu celým srdcem svým, a celou duší svou, a vší mocí svou, vedlé všeho zákona Mojžíšova: aniž jest po něm kdo povstal podobný jemu.

26. Ale však neodvrátil se Hospodin od hněvu prchlivosti své veliké, kterouž rozhněvala se prchlivost jeho proti Jůdovi, pro [všecka] popouzení, kterýmiž ho byl popouzel Manasses.

27. Protož řekl Hospodin: Také i Jůdu zavrhu od tváři své, jako jsem zavrhl Israele: a zavrhu město toto, kteréž jsem vyvolil, Jerusalém, i dům, o kterémž jsem řekl: Bude jmeno mé tam.

28. O jiných pak věcech Josiá-

od východu k západu jezdícího, ve voze ohnivém, koňmi zapřaženém. Protož mu také zasvěcovali i obětovali koně. I v tomto následovali králové židovští cizích národů.

13) t. hory olivetské, ohavné a urážlivé proto, že se tu obyzdná modlářství dála.

14) t. aby je tím poskvrnil, a lid od nich odvrátil, jenž se dle obyčeje mrtvol a hrobů štítil.

16) Viz 3. Král. 13, 2.

19) To se dálo v někdejším království israelském. Mohl pak Josiáš, král jůdský, po zrušení toho království snadno to všecko vyříditi, pokud jen pozůstalý tam lid se neprotivil, zvláště když i království assyrské velmi slabé bylo, a svému pádu se blížilo.

šových, a cožkoli činil, toť zapsáno jest v letopisích králů judských.
29. Za dnů jeho přitáhl Farao Nechao král egyptský, proti králi assyrskému, k řece Eufratu: a vytáhl Josiáš král vstříc jemu: a zabit jest v Mageddo, když viděl ho*.
30. I nesli ho služebníci jeho mrtvého z Mageddo: a přivezli ho do Jerusaléma, a pochovali ho v hrobě jeho. I vzal lid země Joachaza syna Josiášova: a pomazali ho, a ustanovili ho králem místo otce jeho.
31. Ve třimecítma letech byl Joachaz, když počal kralovati, a kraloval tři měsíce v Jerusalémě: jmeno matky jeho Amital, dcera Jeremiášova z Lobny.
32. I činil zlé před Hospodinem, všecko tak, jakž činili otcové jeho.
33. I svázal ho Farao Nechao v Reble, jenž jest v zemi Emath, aby nekraloval v Jerusalémě: a uložil pokutu zemi, sto hřiven stříbra, a hřivnu zlata.
34. I ustanovil Farao Nechao za krále Eliakima syna Josiášova místo Josiáše otce jeho: a proměnil jmeno jeho, [aby sloul] Joakim. Joachaza pak vzal, a vedl do Egypta, i umřel tam.
35. Stříbro pak, a zlato dal Joakim Faraonovi, když byl uložil zemi na jednohokaždého, aby sneseno bylo k rozkázaní Faraonovu: a od jednohokaždého žádal vedlé možnosti jeho, a [vzal] stříbro i zlato od lidu země, aby je dal Faraonovi Nechaovi.
36. V pětmecítma letech byl Joakim, když počal kralovati: a jedenácte let kraloval v Jerusalémě: jmeno matky jeho Zebida, dcera Fadajova z Rumy.
37. I činil zlé před Hospodinem, vedlé všeho, což byli činili otcové jeho.

29) t. když se byli v bitvě setkali. (Výš 14, 8. 11.)

Kapitola 24.

Joakim od Nabuchodonosora sužován, 10. a s lidem do Babylona zaveden. 17. Sedechiášovo panování.

1. Za dnů jeho přitáhl Nabuchodonosor král babylonský, a učiněn jest Joakim služebníkem jeho za tři léta: a opět zprotivil se jemu.
2. I poslal Hospodin na něj lotříky chaldejské, a lotříky syrské, a lotříky moabské, a lotříky synů Ammon: a poslal je na Júdu, aby ho zkazili, vedlé slova Hospodinova, kteréž byl mluvil skrze služebníky své proroky.
3. Stalo se pak to skrze slovo Hospodinovo proti Júdovi, aby zavrhl jej od sebe, pro hříchy Manassesovy veškeré, jež byl činil,
4. a pro krev nevinnou, kterouž byl vylil, a naplnil Jerusalém krví nevinných: a pro tu věc nechtěl se Hospodin slitovati.
5. Jiné pak věci Joakimovy, a všecko což činil, toť zapsáno jest v letopisích králů judských. I usnul Joakim s otci svými:
6. a kraloval Joachin, syn jeho, místo něho*.
7. A více nevytáhl král egyptský z země své: nebo byl vzal král babylonský, od potoka egyptského až k řece Eufratu, všecko, což bylo krále egyptského.
8. V osmnácti letech byl Joachin, když počal kralovati, a tři měsíce kraloval v Jerusalémě: jmeno matky jeho Nohesta dcera Elnathanova, z Jerusaléma.
9. I činil zlé před Hospodinem, všecko tak, jakž byl činil otec jeho.
10. Toho času přitáhli služebníci Nabuchodonosora krále babylonského k Jerusalému, a obehnáno jest město pevnostmi.
11. I přitáhl také Nabuchodonosor král babylonský k městu s služebníky svými, aby dobývali ho.

6) Joachin, jinak také Jechoniáš. (Jerem. 22, 24. — Mat. 1, 11.)

12. I vyšel Joachin král jůdský ke králi babylonskému, on i matka jeho, i služebníci jeho, i knížata jeho, i komorníci jeho: a přijal ho král babylonský léta osmého kralování svého.

13. A vynesl odtud všecky poklady domu Hospodinova, i poklady domu královského: a ztloukl všecky nádoby zlaté, jichž byl nadělal Šalomoun král israelský v chrámě Hospodinově, vedlé slova Hospodinova.

14. A přenesl veškeren lid jerusalémský, i všecka knížata, i všecky silné z vojska, deset tisíců, do zajetí: i všecky řemeslníky, a hraditele pevností: a žádného nezanechal, kromě chudých lidí země.

15. Zavedl také i Joachina do Babylona, i matku královu, i ženy královské, i komorníky jeho, i soudce země vedl do vězení z Jerusaléma do Babylona.

16. I všech mužů silných, sedm tisíců, i řemeslníků, a hraditelů pevností tisíc, všecky muže silné a bojovné: i vedl je král babylonský jaté do Babylona.

17. I ustanovil Matthaniáše strýce jeho [králem] místo něho: a převzděl mu jmeno Sedechiáš.

18. V jedenmecítma letech byl Sedechiáš, když počal kralovati, a jedenácte let kraloval v Jerusalémě: jmeno matky jeho bylo Amital, dcera Jeremiášova, z Lobny.

19. I činil zlé před Hospodinem, všecko tak, jakž byl činil Joakim.

20. Nebo hněval se Hospodin na Jerusalém, a na Jůdu, až i zavrhl je od tváři své: i odstoupil Sedechiáš od krále babylonského.

Kapitola 25.

Zajetí Sedechiáše i s lidem do Babylona. 22. Godoliáše za správce lidu pozůstalému představení.

1. Stalo se pak léta devátého kralování jeho, měsíce desátého, v desátý den měsíce, že přitáhl Nabuchodonosor král babylonský, sám i všecko vojsko jeho k Jerusalému, a oblehli jej: a vzdělali vůkol něho pevnosti.

2. I zavříno jest město a obehnáno valy, až do jedenáctého léta krále Sedechiáše,

3. devátého dne měsíce [čtvrtého]: i rozmohl se hlad v městě, aniž měl chleba lid země.

4. I prolomeno jest město: a všickni muži bojovní utekli noci té cestou brány, kteráž jest mezi dvěma zdmi u zahrady královské (ačkoli Chaldejští oblehli vůkol město). Utekl tedy lid a Sedechiáš cestou, kteráž vede k rovinám pouště.

5. I honilo vojsko chaldejské krále, a postihli ho na rovině jerišské: a všickni bojovníci, kteříž byli s ním, rozprchli se, a opustili ho.

6. A tak javše krále přivedli ho k králi babylonskému do Reblatha: kterýž vyřkl nad ním soud.

7. Syny pak Sedechiášovy pobil před ním, a jemu oči vyloupil, a svázal jej řetězy, a přivedl jej do Babylona.

8. Měsíce pátého, sedmý den měsíce, to jest léta devatenáctého krále babylonského: přitáhl Nabuzardan kníže vojska, služebník krále babylonského, do Jerusaléma.

9. A zapálil dům Hospodinův, i dům královský: i domy jerusalémské, a všeliký dům ohněm spálil.

10. A zdi jerusalémské vůkol pobořilo všecko vojsko Chaldejských, kteréž bylo s tím knížetem vojska.

11. Ostatek pak lidu, kterýž byl zůstal v městě, a poběhlce, kteříž byli utekli k králi babylonskému, i jiný obecní lid zavedl Nabuzardan kníže vojska [do zajetí].

12. A něco chudého lidu země zanechal za vinaře, a oráče.

13. Sloupy pak měděné, kteříž byli v chrámě Hospodinově, a podstavky, a moře měděné, kteréž bylo v domu Hospodinovu, ztloukli Chaldejští, a přenesli všecku tu měď do Babylona.

14. Hrnce také měděné, a pánve, a háky třízubé, a koflíky, i

moždířky, i všecky nádoby měděné jimiž se posluhovalo, pobrali.

15. Také i kadidlnice, i baňky, a cokoli zlatého a stříbrného bylo, pobral ten vůdce vojska:

16. totiž, sloupy dva, moře jedno, a podstavky, kteréž byl udělal Šalomoun do chrámu Hospodinova: nebyla k vážení měď všech nádob.

17. Osmnácti loket byla výška sloupu jednoho: a [měl] makovici měděnou na sobě zvýší tří loket, a mřežování, a jablka granátová na makovici sloupu, všecko měděné: takovou měl ozdobu i druhý sloup.

18. Vzal také kníže vojska Sarajáše kněze předního, a Sofoniáše kněze druhého a tři vrátné.

19. A z města [vzal] komorníka jednoho, kterýž byl ustanoven nad muži bojovnými: a pět mužů z těch, kteříž stávali před králem, kteréž nalezl v městě: a Sofera kníže vojska, kterýž zkušoval nových vojáků z lidu země: a šedesáte mužů z lidu obecného, kteříž byli nalezeni v městě.

20. Kteréž vzav Nabuzardan kníže vojska, vedl je k králi babylonskému do Reblatha.

21. I pobil je král babylonský, a zavraždil je v Reblatha, v zemi Emath, a zaveden jest Jůda z země své*.

22. Lidu pak, kterýž zanechán jest v zemi judské, jejž byl zanechal Nabuchodonosor král babylonský, představil Godoliáše syna Ahikama syna Safan.

23. To když uslyšeli všickni vůdcové vojska*, oni i muži, kteříž byli s nimi, totiž, že ustanovil král babylonský Godoliáše: přišli k Godoliášovi do Masfy, Ismahel syn Nathaniášův, a Johanan syn Karee, a Sarajáš, syn Thanehumetha Netofatského, a Jesoniáš, syn Máchathi, oni i tovaryši jejich.

24. I přisáhl Godoliáš jim i tovaryšům jejich, řka: Nebojte se sloužiti Chaldejským: zůstaňte v zemi, a služte králi babylonskému, a dobře bude vám.

25. I stalo se měsíce sedmého přišel Ismahel syn Nathaniáše syna Elisamova z semene královského, a deset mužů s ním: a zabili Godoliáše, kterýž i umřel: také i Židy a Chaldejské, kteříž byli s ním v Masfě.

26. I povstav veškeren lid od malého až do velikého, i knížata vojska, ušli do Egypta, bojíce se Chaldejských.

27. Stalo se pak léta třicátého sedmého po zavedení Joachina krále judského, měsíce dvanáctého, dvacátého sedmého dne měsíce: pozdvihl Evilmerodach* král babylonský, toho léta, když počal kralovati, hlavy Joachina krále judského, [pustiv ho] ze žaláře.

28. A mluvil s ním dobrotivě: a postavil trůn jeho nad trůny králů, kteříž byli s ním v Babylóně.

29. A změnil roucho jeho, kteréž měl v žaláři, a jedl chléb vždycky před obličejem jeho po všecky dny života svého

30. Potravu také uložil jemu ustavičnou, kteráž i dávána byla jemu od krále na každý den, po všecky dny života jeho.

---

21) t do zajetí babylonského.

23) Vůdcové vojska Sedechiášova, jižto se před tím rozprchli, potom ze svých brloh vystoupivše s Godoliášem rokovali, kterýž v Masfě, od Jerusaléma dvě hodiny vzdáleném a na sever ležícím, byl se usadil.

27) Evilmerodach, syn a nástupce Nabuchodonosorův.

První kniha Paralipomenon,

hebrejsky

Dibre Hajamim.

Dvoje knihy Paralipomenon, t. j. vynechaných věcí (v hebrejsk. knihy denní i kroniky, nazvané) mají to jmeno, poněvadž se jimi knihy královské doplňují. První kniha podává příběhy od Adama až na Davida, kteréhožto život se vypisuje až do času pomazání Šalomounova, t. do léte od stv. světa 2990. — Druhá kniha vypravuje o Šalomounovi a nástupcích jeho v království judském až do konce zajetí babylonského, z něhožto navrátiti se židům povolil Cyrus. O důležitosti těchto knih praví sv. Jeronym, že sobě bez nich nikdo známost písma sv. osobiti nemůže, ješto v nich mnohé otázky vzhledem na Evangelium rozhodnuty jsou.

Kapitola 1.

Vypsání od Adama, až do synů Esau.

1. Adam, Seth, Enos,
2. Kajnan, Malaleel, Járed,
3. Henoch, Mathusalem, Lámech.
4. Noé, Sem, Cham, a Jafet.
5. Synové Jafetovi: Gomer, a Magog, a Madaj, a Jávan, Thubal, Mosoch, Thiras.
6. Synové pak Gomerovi: Ascenez, a Rifat, a Thogorma*.
7. Synové pak Jávanovi: Elisa, a Tharsis, Cethim, a Dodanim.
8. Synové Chamovi: Chus, a Mefraim, a Fut, a Chanaan.
9. Synové pak Chusovi: Sába, a Hevila, Sabata, a Regma, a Sabatacha. Synové pak Regmovi: Sába a Dadan.
10. Chus pak zplodil Nemroda: ten počal mocný býti na zemi.
11. Mesraim pak zplodil Ludim, a Anamim, a Laabim, a Neftuim.
12. Fetrusim také, a Kaslnim: z nichžto pošli Filistinští, a Kaftorimští.
13. Chanaan pak zplodil Sidona prvorozeného svého, Hethea také,
14. a Jebusea, a Amorrhea, a Gergesea,
15. a Hevea, a Aracea, a Sinea;
16. Aradia také, a Samarea, a Hamatea.
17. Synové Semovi: Elam a Asur, a Arfaxad, a Lud, a Aram, a Hus, a Hul, a Gether, a Mosoch.
18. Arfaxad pak zplodil Sále, jenž zplodil Hebera.
19. Heberovi pak narodili se dva synové: jednoho jmeno Fáleg, proto že za dnů jeho rozdělena jest země: a jmeno bratra jeho Jektan.
20. Jektan pak zplodil Elmodada, a Sálefa, a Asarmotha, a Járe,
21. Adorama také a Huzala, a Deklu,
22. Hebala také, a Abimaele, a Sábu, také
23. i Ofira, i Hevilu, a Jobaba. Všickni tito synové Jektanovi.
24. Sem, Arfaxad, Sále,
25. Heber, Fáleg, Ragau,
26. Serug, Náchor, Tháre,
27. Abram, jenž jest Abraham.
28. Synové pak Abrahamovi, Isák a Ismael.
29. A tito [jsou] rodové jejich. Prvorozený Ismaelův, Nabajoth, a Cedar, a Adbeel, a Mabsam,
30. a Masma, a Duma, Massa, Hadad, a Thema,
31. Jetur, Náfis, Cedma: ti jsou synové Ismaelovi.
32. Synové pak Cetury ženiny Abrahamovy, kteréž porodila: Zamran, Jeksan, Madan, Madian, Jesbok, a Sue. Synové pak Jeksanovi: Sába, a Dadan. Synové pak

6) Z nichž národové, týmiž jmeny nazvaní pošli. Takž i níže vždy rozuměti.

Dadanovi: Assurim, a Latusim, a Laomim.
33. Synové pak Madianovi: Efa, a Efer, a Henoch, a Abida, a Eldaa: všickni tito, synové Cetury.
34. Zplodil pak Abraham Isáka: jehožto byli synové Esau a Israel.
35. Synové Esau: Elifaz, Rahuel, Jehus, Ihelom, a Kóre.
36. Synové Elifazovi: Theman, Omar, Sefi, Gathan, Cenez, [a z] Thamny, Amalek.
37. Synové Rahuelovi: Nahath, Zára, Samma, Meza.
38. Synové Seir*: Lotan, Sobal, Sebeon, Ana, Dison, Eser, Disan.
39. Synové Lotanovi: Hori, Homam. Sestra pak Lotanova byla Thamna.
40. Synové Sobalovi: Alian, a Manahat, a Ebal, Sefi, a Onam. Synové Sebeonovi: Aja, a Ana. Synové Any: Dison.
41. Synové Disonovi: Hamram*, a Eseban, a Jethran, a Charan.
42. Synové Eserovi: Balaan, a Zavan, a Jakan. Synové Disanovi: Hus, a Aran.
43. Tito pak jsou králové, kteříž kralovali v zemi Edom, prvé nežli byl který král nad syny israelskými: Bale syn Beorův: a jmeno města jeho, Denaba.
44. Umřel pak Bale, a kraloval na místě jeho Jobab syn Záre z Bosry.
45. A když umřel Jobab, kraloval místo něho Husam z země Themanských.
46. Umřel také i Husam, a kraloval místo něho Adad, syn Badadův, kterýž porazil Madianské v zemi moabské: a jmeno města jeho Avith.
47. A když umřel Adad, kraloval místo něho Semla z Masreky.
48. Ale i Semla umřel, a kraloval místo něho Saul z Rohobot, kteréž podlé řeky [Eufratu] leží.
49. Když také umřel Saul, kraloval místo něho Bálanan syn Achoborův.
50. Ale i ten umřel, a kraloval místo něho Adad: jehožto města jmeno bylo Fau, a manželka jeho sloula Meetabel, dcera Matredy, dcery Mezábovy.
51. Když pak Adad umřel, místo králů v Edom vévodové počali býti: vévoda Thamna, vévoda Alva, vévoda Jethet,
52. vévoda Oolibama, vévoda Ela, vévoda Finon,
53. vévoda Cénez, vévoda Theman, vévoda Mabsar,
54. vévoda Magdiel, vévoda Híram, ti byli vévodové Edomských.

Kapitola 2.

Jmena synů Jakobových. 3. Rodina Júdova až do Davida. 18. Rodina Kálebova, 25. a Jerameelova,

1. Synové pak Israelovi [jsou]: Rúben, Simeon, Lévi, Júda, Issachar, a Zabulon,
2. Dan, Josef, Benjamin, Neftali, Gád, a Aser.
3. Synové Júdovi: Her, Onan, a Séla: ti tři narodili se jemu z dcery Sue Chananejské. Byl pak Her, prvorozený Júdův, zlý před Hospodinem, i zabil jej.
4. Thámar pak nevěsta jeho porodila jemu Fáresa a Záru: všech tedy synů Júdových, pět.
5. Synové pak Fáresovi: Hesron, a Hamul.
6. A synové Záre: Zamri, a Ethan, a Eman, Chalchal také, a Dara, spolu pět.
7. Synové Charmi: Achar, kterýž zkormoutil Israele, a zhřešil v krádeži věci zaklené.
8. Synové Ethamovi: Azariáš.
9. Synové pak Hesronovi, kteříž se mu zrodili: Jerameel, a Ram, a Kalubi*.

38) Tento Seir není z pokolení Esau, nýbrž z prvotních obyvatelů země té, prvé než se tam usadil Esau a potomstvo jeho.
41) jinak Hamdan; viz 1. Mojž. 36, 26.

9) Ram, jinak Aram, Kalubi, jinak Káleb.

10. Ram pak zplodil Aminadaba: Aminadab pak zplodil Nahassona kníže synů Júdy.
11. Nahasson pak zplodil Salmu, z něhož pošel Booz.
12. Booz pak zplodil Obéda, kterýž zplodil Isaje.
13. Isaj pak zplodil prvorozeného Eliaba, druhého Abinadaba, třetího Simmau,
14. čtvrtého Nathanaele, pátého Raddaje,
15. šestého Asoma, sedmého Davida.
16. Jichžto sestry byly, Sarvia, a Abigail. Synové pak Sarvie, Abisaj, Joab, a Asael, tři.
17. Abigail pak porodila Amasu, jehož otec byl Jether Ismahelitský.
18. Káleb pak syn Hesronův pojal manželku jmenem Azuba, z nížto zplodil Jeriotha: a byli synové jeho, Jaser, a Sobab, a Ardon.
19. A když umřela Azuba, pojal Káleb manželku, Efratu, kteráž mu porodila Hura.
20. Hur pak zplodil Uri: a Uri zplodil Bezeleele.
21. Potom všel Hesron k dceři Machira otce Galaadova, a pojal ji, když byl v šedesáti letech: kteráž porodila jemu Seguba.
22. Segub pak zplodil Jaira, a ten vládl třimecítma městy v zemi Galaad.
23. A vzali Gessurští, a Aramští městečka Jair, a Kanath, a vesnice jeho, šedesáte měst: všickni ti [jsou] synové Machira otce Galaad.
24. Když pak umřel Hesron, všel Káleb k Efratě. Měl také Hesron manželku Abiu, kteráž porodila jemu Ashura otce Thekue.
25. Narodili se pak synové Jerameele, prvorozeného Hesronova. Ram prvorozený jeho, a Buna, a Aram, a Asom, a Achia.
26. Pojal také manželku druhou Jerameel, jmenem Atara, kteráž byla matka Onamova.
27. Synové pak Ram prvorozeného Jerameelova, byli Moos, Jamin, a Achar.
28. Onam pak měl syny, Semej, a Jada. Synové pak Semej: Nádab a Abisur.
29. Jmeno pak manželky Abisurovy, Abihail, kteráž porodila jemu Ahobbana, a Molida.
30. Synové pak Nádabovi byli, Saled, a Afaim. Umřel pak Saled bez dětí.
31. Syn pak Afaimův, Jesi: kterýžto Jesi zplodil Sesana. Sesan pak zplodil Oholaj.
32. Synové pak Jady bratra Semeje: Jether, a Jonathan. Ale i Jether umřel bez dětí.
33. Jonathan pak zplodil Faletha, a Zizu. Ti byli synové Jerameelovi.
34. Sesan pak neměl synů, ale [měl] dcery, a služebníka egyptského jmenem Jeraa.
35. I dal jemu dceru svou za manželku, kteráž porodila jemu Etheje.
36. Ethej pak zplodil Náthana, a Náthan zplodil Zábada.
37. Zábad také zplodil Oflala, a Oflal zplodil Obéda,
38. Obéd zplodil Jehu, Jehu zplodil Azariáše,
39. Azariáš zplodil Hellesa, a Helles zplodil Elasu.
40. Elasa zplodil Sisamoje, Sisamoj zplodil Selluma.
41. Sellum zplodil Ikamiáše, Ikamiáš pak zplodil Elisama.
42. Synové pak Káleba bratra Jerameelova: Mesa prvorozený jeho, jenž jest otec Zifejských: a synové Maresy otce Hebrona.
43. Synové pak Hebronovi, Kóre, a Tafua, a Rekem, a Samma.
44. Samma pak zplodil Rahama, otce Jerkaamova, a Rekem zplodil Sammaje.
45. Syn pak Sammaje, Maon: a Maon [byl] otec Bethsurských.
46. Efa pak ženina Kálebova porodila Harana, a Mosu, a Gezeza. Haran pak zplodil Gezeza

47. Synové pak Jahaddaje, Regom, a Joathan, a Gesan, a Falet, a Efa, a Saaf.
48. Ženina Kálebova Mácha porodila Sabera, a Tharana.
49. Zplodil pak Saaf otec Madmena, Sue otce Machbena, a otce Gabaa. Dcera pak Kálebova byla Achsa.
50. Tito byli synové Káleba syna Hur, prvorozeného Efraty, Sobal otec Kariathjarimských,
51. Salma otec Bethlémských, Harif otec Bethgaderských,
52. Byli pak synové Sobala otce Kariathjarimských, kterýž viděl polovici odpočinutí*.
53. A z rodu Kariathjarimských [jsou], Jethrejští, a Afuthejští a Semathejští a Maserejští. Z těch pošli Saraitští, a Esthaolští.
54. Synové Salmi, Bethlehemští, a Netofatští, Koruny domu Joabova, a polovice odpočinutí Saraj.
55. Rody také písařů přebývajících v Jábes, zpívajíce, a zvučíce, a v staních bydlíce. Ti jsou Cinejští, kteříž pošli z Horkosti otce domu Rechabova*.

Kapitola 3.

Potomci Davidovi. 10. Králové z jeho rodu až do Sedechiáše. 16. Potomci Joakimovi.

1. David pak měl tyto syny, kteříž se jemu zrodili v Hebronu, prvorozeného Amnona z Achinoam Jezrahelské, druhého Daniele z Abigail Karmélské,
2. třetího Absolona syna Máchy dcery Tholmaje krále Gessur, čtvrtého Adoniáše syna Aggith,
3. pátého Safathiáše z Abital, šestého Jethrahama z Egly manželky své.
4. A tak šest se mu jich zrodilo v Hebronu, kdež kraloval sedm let, a šest měsíců. Třiceti pak a tři léta kraloval v Jerusalémě.
5. V Jerusalémě pak zrodili se jemu synové, Simmaa a Sobab, a Náthan, a Šalomoun, čtyři z Bethsabé dcery Ammielovy,
6. Jebaar také a Elisama,
7. a Elifalet, a Noge, a Nefeg, a Jafia,
8. a Elisama, a Eljada, a Elifeleth, devět [jich]:
9. všickni ti jsou synové Davidovi, krom synů ženin: a měli sestru Thámar.
10. Syn pak Šalomounův, Roboam: jehožto syn Abia zplodil Asu, z něhož narodil se Josafat,
11. otec Joramův: kterýžto Joram zplodil Ochoziáše, z něhož pošel Joas:
12. a toho syn Amasiáš zplodil Azariáše. Azariášův pak syn Joathan
13. zplodil Achaza, otce Ezechiášova, z něhožto narodil se Manasses.
14. Manasses pak zplodil Amona otce Josiášova.
15. Synové pak Josiášovi byli, prvorozený Johanan, druhý Joakim, třetí Sedechiáš, čtvrtý Sellum.
16. Z Joakima narodil se Jechoniáš, a Sedechiáš.
17. Synové Jechoniášovi byli, Asir, Salathiel,
18. [toho pak] Melchiram, Fadaja, Senneser, a Jekemia, Sama, a Nadabja.
19. Z Fadaje pošli Zorobabel, a Semej. Zorobabel zplodil Mosolla-

52) Slova verše tohoto se mohou rozuměti, že měl Sobal syny, a že viděl, t. j. držel polovici dědictví otcovského. Aneb že měl Sobal syna Harve (kterýž viděl), jenž byl otec aneb předek polovice (obyvatelů) Menuchotských, neb jakž níže 8, 6. v latinském textu slovou, Manahatských (odpočinutí). Aneb že měl tyto syny: Harve (t. j. kterýž viděl), Hazi (t. j. polovice), Menahoth (odpočinutí). Text latinský přeložil zde jmena ta dle obecného významu.

55) Rody písařů, t. j. dle hebr. Soferských; zpívajíce, t. j. Tiratských; zvučíce, t. j. Simatských; v staních bydlíce, t. j. Suchatských. Z Horkosti t. j. z Chamath, předka pokolení Rechabova.

19) Z těchto dvou synů sloul jeden také Abiud. (Mat. 1, 18.)

ma, Hananiáše*, a Salomit sestru jejich:
20. Hasabana také a Ohola, a Barachiáše, a Hasadiáše, Josabheseda, [těch] pět.
21. Syn pak Hananiášův, Faltiáš otec Jeseje, jehožto syn Rafaja: toho také syn, Arnan, z něhož narodil se Obdia, kteréhož syn byl Secheniáš.
22. Syn Secheniáše, Semeja: jehožto synové, Hattus, a Jegaal, a Baria, a Naaria, a Safat*, šest v počtu.
23. Syn Naariův, Eljoenaj, a Ezechiáš, a Esrikam, tři.
24. Synové Eljoenaje, Odvia, a Eliasub, a Feleja, a Akkub, a Johanan, a Dalaja, a Anani, sedm [jich].

Kapitola 4.

Rodina Júdova a Simeonova.

1. Synové Júdovi: Fáres, Hesron, a Charmi, a Hur, a Sobal.
2. Raja pak syn Sobalův, zplodil Jahata, z něhož narodili se Ahumaj a Laad. Ti jsou rodové Sarathi.
3. Tento také kmen Etam: Jezrahel, a Jesema, a Jedebos. A jmeno sestry jejich, Asalelfuni.
4. Fanuel pak otec Gedor, a Ezer otec Hosa. Ti jsou synové Hur prvorozeného Efraty, otce Bethlehemských.
5. Assur pak otec Thekue měl dvě manželky, Halau, a Naaru.
6. Porodila pak jemu Naara, Oozama, a Hefera, a Themani, a Ahasthari. Ti jsou synové Naary.
7. Synové pak Halay, Seret, Isaar, a Ethnan, [a Kós].
8. Kós pak zplodil Anoba, a Soboba, a rodinu Aharehele, syna Arumova.
9. Byl pak Jábes slavnější nad bratry své, a matka jeho nazvala jmeno jeho Jábes, řkouc: že jsem ho porodila s bolestí.
10. Vzýval pak Jábes Boha israelského, řka: Jestliže požehnávaje požehnáš mi, a rozšíříš meze mé, a bude ruka tvá se mnou, a učiníš mi, abych od zlosti nebyl utištěn*. I učinil Bůh, začež žádal.
11. Káleb pak bratr Sua zplodil Mahira, kterýž byl otec Esthonův.
12. Esthon pak zplodil Bethrafa, a Fesse, a Tehinna otce města Naas: ti jsou muži Recha.
13. Synové pak Cenezovi Othoniel, a Saraja. Synové pak Othonielovi, Hathath, a Maonathi.
14. Maonathi zplodil Ofru. Saraja pak zplodil Joaba otce údolí řemeslníků: nebo tam řemeslníci byli.
15. Synové pak Káleba syna Jefonova*, Hir, a Ela, a Naham. Synové pak Ely: Cenez.
16. Synové také Jaleleelovi: Sif, a Zifa, Thiria, a Asrael.
17. A synové Ezry, Jether, a Mered, a Efer, a Jalon, i zplodil Mariama, a Sammaje, a Jesbu otce Esthamo.
18. Manželka také jeho Judaja, porodila Jareda otce Gedor, a Hebera otce Socho, a Ikuthiele otce Zanoe. Ti pak jsou synové Bethie dcery Faraonovy, kterouž pojal Mered.
19. A synové manželky Odaje sestry Nahamovy otce Ceily: Garmi, a Esthamo, kterýž byl z Machaty.
20. Synové také Simonovi, Amnon, a Rinna syn Hanan*, a Thilon. A synové Jesi, Zoheth, a Benzoheth.
21. Synové Sely syna Júdy: Her otec Lecha, a Laada otec Maresa, a rodiny domu dělajících kment v domu přísahy*.
22. A kterýž učinil, aby stálo

22) a ještě jeden vynechán —

10) Dolož: tedy slibuji to a to. Ten a takový doklad se v Písmě při slibech aneb přísahách obyčejně vynechává.
15) Káleb jest znamenitý kmet, jenž za času Josue živ jsa, krajinou kol Hebronu vládl (Jos. 14, 6.)
20) Hebr.: Benhanan.
21) V domu přísahy t. j. v městě Beth-Asbea.

slunce, a muži Lži, a Bezpečný a Zapalující*, kteříž knížata byli v Moab, a kteříž se navrátili do Lahem. Ale ta slova jsou starodávní.

23. Toť jsou hrnčíři přebývající v štěpnicích, a v ohradách u krále v dílech jeho, a bydlili tam*.

24. Synové Simeonovi: Namuel, a Jamin, Jarib, Zára, Saul.

25. Sellum syn jeho, Mapsam syn jeho, Masma syn jeho*.

26. Synové Masmovi: Hamuel syn jeho, Zachur syn jeho, Semej syn jeho.

27. Synů Semeje [bylo] šestnácte, a dcer šest: bratří pak jeho neměli mnoho synů, a všecka rodina nemohla se přirovnati počtu synů Júdových.

28. Bydlili pak v Bersabé, a Molada, a Hasarsuhal,

29. a v Bála, a v Asom, a v Tholad,

30. a v Bathuel, a v Horma, a v Siceleg,

31. a v Bethmarchabot, a v Hasarsusim, a v Bethberaj, a v Saarim. Ta byla města jejich až do [panování] krále Davida.

32. Vesnice také jejich: Etam, a Aen, Remmon, a Thochen, a Asan, měst pět.

33. A všecky vesnice jejich vůkol měst těch až do Bál: toť jest obydlí jejich, a sídel rozdělení.

34. Mosobab také a Jemlech, a Josa syn Amasiášův,

35. a Joel, a Jehu, syn Josabiáše syna Sarajášova syna Asielova,

36. a Eljoenaj, a Jakoba, a Isuhaja, a Asaja, a Adiel, a Ismiel, a Banaja.

37. Ziza také syn Sefeje syna Allonova, syna Idajášova, syna Semrova, syna Samajášova.

38. Tito jmenovaní [byli] knížata v rodinách svých, a v domu příbuzenství svých rozmnožili se náramně.

39. I šli, aby vešli do Gador až k východu údolí, a aby hledali pastev stádům svým.

40. I nalezli pastvy hojné, a velmi dobré, a zemi přeširokou, a pokojnou, i plodnou, v kteréž byli prvé bydlili [lidé] z rodu Chamova.

41. Ti tedy přišli, kteréž jsme svrchu vypsali ze jmena, ve dnech Ezechiáše krále júdského: a potloukli stany jejich, i obyvatele, kteříž tam nalezeni byli, a vyhladili je až do dnešního dne: a bydlili [tu] místo nich, nebo přehojné pastvy tu nalezli.

42. Z synů také Simeonových odešlo na horu Seir mužů pět set, majíce knížata Faltiáše, a Naariáše a Rafajáše, a Oziele syny Jesi,

43. a pobili ostatky, kteříž byli mohli uteci*, Amalechitských, a bydlili tam místo nich až do tohoto dne.

Kapitola 5.

Vyčítání synů Rúbenových, Gádových a polovice pokolení Manassesova.

1. Synové pak Rúbena prvorozeného Israelova (nebo on byl prvorozený jeho: ale když poskvrnil lože otce svého, dána jsou [práva] prvorozenství jeho synům Josefa, syna Israelova, a on není počten za prvorozeného.

2. Júdas pak, kterýž byl nejsilnější mezi bratřími svými, z rodu jeho knížata zplodila se, prvorozenství pak přičteno jest Josefovi).

3. Synové tedy Rúbena prvoroze-

22) Text latinský přeložil zde vlastní jmena mužů dle jejich významu, a tedy rozuměj: Kterýž učinil, aby stálo slunce t. j. Jakim; muži Lži, t. j. obyvatelé Kozeby; Bezpečný t. j. Joas, a zapalující t. j. Saraf.

23) Potomci Sely byli již v Egyptě znamenití hotovitelé díla hrnčířského, a pracovali tam v štěpnicích t. j. v městě Netaim, a v ohradách t. j. v Gededach, pro krále.

25) t. j. Sellum syn Saulův; Mapsám syn Sellumův a t. d.

43) t. kteříž ušli meče Saulova a Davidova. (1. Král. 14, 48. a 15, 2. — 2. Král. 8, 12.)

ného Israelova: Enoch a Fallu, Esron a Karmi.
4. Synové Joelovi: Samaja syn jeho, Gog syn jeho, Semej syn jeho,
5. Mícha syn jeho, Reja syn jeho, Bál syn jeho,
6. Béra syn jeho, jejž vedl jatého Thelgathfalnasar král assyrský, a byl knížetem v pokolení Rúbenově.
7. Bratří pak jeho, a všecka rodina jeho, když počítáni byli po rodinách svých, měli knížata Jehiele, a Zachariáše.
8. Bála pak syn Azaza, syna Sammova, syna Joelova, ten bydlil v Aroer až do Nébo, a Bélmeon.
9. Také na východní stranu bydlil až do vjití pouště a řeky Eufrat: nebo mnohý počet dobytka měli v zemi Galaad.
10. Ve dnech pak Saulových bojovali proti Agarejským, a pobili je, a bydlili místo nich v staních jejich, po vší krajině, kteráž leží k východu Galaad.
11. Synové pak Gádovi naproti nim bydlili v zemi Básan až do Selchy:
12. Joel v hlavě, a Safan druhý; pak Janaj, a Safat v Básan.
13. Bratří pak jejich podlé domů rodin svých, Michael, a Mosollam, a Sebe, a Joraj, a Jachan, a Zie, a Heber, sedm.
14. Ti [byli] synové Abihaila, syna Huri, syna Jara, syna Galaad, syna Michael, syna Jesesi, syna Jeddo, syna Buz.
15. Bratří také synové Abdiele*, syna Guni, kníže domu v čeledech svých.
16. A bydlili v Galaad, a v Básan, a v vesnicech jeho, a ve všech předměstích Sáron, až do mezí.
17. Všickni tito sečteni jsou ve dnech Joathana krále júdského, a ve dnech Jeroboama krále israelského.
18. Synů Rúbenových, a Gádových, a polovice pokolení Manassesova, mužů bojovných, štíty nesoucích a meče, a natahujících lučiště, a vycvičených k bitvám, čtyřiceti čtyři tisíce, a sedm set, a šedesát, jdoucích k boji.
19. Bojovali proti Agarejským: Iturejští pak a Nafisští a Nodabští*,
20. dali jim pomoc. I dáni jsou v ruce jejich Agarejští, i všickni, kteříž byli s nimi, nebo Boha vzývali, když bojovali: a vyslyšel je, proto že věřili v něho.
21. I pobrali všecky věci, kterýmiž byli oni vládli, velbloudů padesáte tisíců, a ovec dvě stě a padesáte tisíců, a oslů dva tisíce, a lidí sto tisíc osob.
22. Ranění pak mnozí padli, nebo byl boj Páně. I bydlili na místě jejich až do přestěhování*.
23. Synové také polovice pokolení Manassesova, vládli zemí tou od končin Básan až do Bál, Hermon a Sanir, a do hory Hermon, nebo veliký počet byl jich.
24. A tato byla knížata domu rodiny jejich, Efer, a Jesi, a Eliel, a Esriel, a Jeremia, a Odoja, a Jediel, muži udatní, a mocní, a slovútní vůdcové v čeledech svých.
25. Opustili pak Boha otců svých, a smilnili po bozích národů země, kteréž odjal Bůh před nimi.
26. I vzbudil Bůh israelský ducha Fůle krále assyrského, a ducha Thelgathfalnasara krále Assur: a ten přenesl [pokolení] Rúbenovo a Gádovo, a polovici pokolení Manassesova, a přivedl je do Lahela, a do Habor, a Ara, a k řece Gozan, [kdežto jsou] až do tohoto dne.

Kapitola 6.

Vyčítání rodu synů Lévi, 31. úřadů 64. i bydlení jejich.

1. Synové pak Lévi: Gerson, Kaath, a Merari.

15) Hebr.: Achi syn Abdiele —

19) Jako Agarejští tak i Iturejští, Nafisští a Nodabští byli Arabové, potomci Ismaele syna Agar, děvky Abrahamovy. (1. Mojž. 25, 15.)

22) t. do Assyrie, o čemž výš v. 6, a 4. Král. 15, 29.

2. Synové Kaath: Amram, Isár, Hebron, a Oziel.
3. Synové Amramovi: Aron, Mojžíš, a [dcera] Maria. Synové Aronovi: Nádab a Abiu, Eleazar a Ithamar.
4. Eleazar zplodil Fineesa, a Finees zplodil Abisue.
5. Abisue pak zplodil Bokki, a Bokki zplodil Ozi.
6. Ozi zplodil Zarajáše, a Zarajáš zplodil Merajota.
7. Merajot pak zplodil Amariáše, a Amariáš zplodil Achitoba.
8. Achitob zplodil Sádoka, a Sádok zplodil Achimása,
9. Achimás zplodil Azariáše, Azariáš zplodil Johanana*,
10. Johanan zplodil Azariáše, Tenť jest, jenž kněžství užíval, v domu, kterýž vzdělal Šalomoun v Jerusalémě.
11. Zplodil pak Azariáš Amariáše, a Amariáš zplodil Achitoba.
12. Achitob zplodil Sádoka, a Sádok zplodil Selluma,
13. Sellum zplodil Helkiáše, a Helkiáš zplodil Azariáše.
14. Azariáš zplodil Sarajáše, a Sarajáš zplodil Josedeka.
15. Josedek pak odšel*, když přenesl Hospodin Júdu a Jerusalém skrze Nabuchodonosora.
16. Synové tedy Lévi: Gerson, Kaath, a Merari.
17. A tato jmena synů Gersonových: Lobni, a Semej.
18. Synové Kaath: Amram, a Isár, a Hebron, a Oziel.
19. Synové Merari: Moholi, a Musi. Tito pak rodové Lévi podlé čeledi jejich:
20. Gersom, Lobni syn jeho, Jahath syn jeho, Zamma syn jeho.
21. Joah syn jeho, Addo syn jeho, Zára syn jeho, Jethraj syn jeho.
22. Synové Kaath, Aminadab syn jeho, Kóre syn jeho, Asir syn jeho,
23. Elkana syn jeho, Abiasaf syn jeho, Asir syn jeho,
24. Thahath syn jeho, Uriel syn jeho, Oziáš syn jeho, Saul syn jeho.
25. Synové Elkanovi: Amasaj, a Achimoth,
26. a Elkana. Synové Elkanovi: Sofaj syn jeho, Nahath syn jeho,
27. Eliab syn jeho, Jeroham syn jeho, Elkana syn jeho, [Samuel syn jeho].
28. Synové Samuelovi, prvorozený Vasseni, a Abia.
29. Synové pak Merari, Moholi: Lobni syn jeho, Semej syn jeho, Oza syn jeho,
30. Sammaa syn jeho, Haggia syn jeho, Asaja syn jeho.
31. Tito jsou, kteréž ustanovil David nad zpěváky domu Hospodinova, jakž postavena jest archa*:
32. a přisluhovali před stánkem svědectví, zpívajíce, dokudž nevystavěl Šalomoun domu Hospodinova v Jerusalémě: stávali pak podlé řádu svého v přisluhování.
33. Tito pak jsou, kteříž stáli s syny svými, z synů Kaath, Heman zpěvák syn Johele, syna Samuelova,
34. syna Elkanova, syna Jerohamova, syna Elielova, syna Thohu,
35. syna Sufova, syna Elkanova, syna Mahatova, syna Amasajova,
36. syna Elkanova, syna Johelova, syna Azariášova, syna Sofoniášova,
37. syna Thahatova, syna Asirova, syna Abiasafova, syna Kóre,
38. syna Isárova, syna Kaatova, syna Lévi, syna Israelova.
39. A bratr jeho Asaf, kterýž stával po pravici jeho, Asaf, syn Barachiáše, syna Sammaa,
40. syna Michaelova, syna Basajášova, syna Melchiášova,
41. syna Athanaje, syna Záry, syna Adaje,
42. syna Ethanova, syna Zamma, syna Semejova,
43. syna Jeth, syna Gersomova, syna Lévi.

9) Johanan také Jojada nazván.
15) t. do zajetí babylonského.
31) t. v Jerusalémě na hoře Sion.

44. Synové pak Merari bratří jejich, [stávali] po levici, Ethan syn Kusi, syna Abdi, syna Malochova,
45. syna Hasabiášova, syna Amasiašova, syna Helkiášova,
46. syna Amasajova, syna Boni, syna Somerova,
47. syna Moholi, syna Musi, syna Merari, syna Lévi.
48. Bratří také jejich levítové, kteříž zřízeni jsou ke všelikému přisluhování stánku domu Páně.
49. Áron pak, a synové jeho zapalovali zápal na oltáři zápalné oběti, a na oltáři vonných věcí, a ke všelikému dílu Svatyně svatých: a aby se modlili za Israele, podlé všeho, což byl přikázal Mojžíš služebník Boží.
50. Tito jsou pak synové Aronovi: Eleazar syn jeho, Finees syn jeho, Abisue syn jeho,
51. Bokki syn jeho, Ozi syn jeho, Zarahia syn jeho,
52. Merajoth syn jeho, Amariáš syn jeho, Achitob syn jeho,
53. Sádok syn jeho, Achimaas syn jeho.
54. A tito [jsou] příbytkové jejich po městečkách a pomezích, totiž předně synů Áronových, podlé rodů Kaatských: nebo se jim byli losem dostali.
55. Dali tedy jim Hebron v zemi júdské, a předměstí jeho vůkol:
56. pole pak města, a vsi dali Kálebovi synu Jefonovu.
57. Synům pak Áronovým dali města k útočišti Hebron, a Lobnu, a předměstí jeho,
58. Jether také i Esthemo s předměstími jejich, též i Helon a Dabir s předměstími jejich,
59. Asan také a Bethsemes i předměstí jejich.
60. Z pokolení pak Benjamin, Gabee, a předměstí jeho, a Almath s předměstími jeho, Anathoth také s předměstími jeho, všech měst třinácte po rodinách jejich.
61. Synům pak Kaatovým ostatním z rodu jejich, dali z polovice pokolení Manassesova k vládnutí měst deset.
62. Synům pak Gersomovým po čeledech jejich, z pokolení Issachar, a z pokolení Aser, a z pokolení Neftali, a z pokolení Manassesa v Básan, měst třinácte.
63. Synům pak Merari po čeledech jejich, z pokolení Rúben, a z pokolení Gád, a z pokolení Zabulon, dali losem měst dvanáct.
64. Dali také synové israelští levítům města, i předměstí jejich:
65. a dali je losem, z pokolení synů Júdových, z pokolení synů Simeonových, a z pokolení synů Benjaminových, města ta, kteráž nazvali jmeny jejich,
66. a těm, kteříž byli z čeledi synů Kaat, a byla města v mezech jejich z pokolení Efraim.
67. Dali tedy jim města k útočišti, Sichem s předměstími jeho na hoře Efraim, a Gáser s předměstími jeho,
68. Jekmaam také s předměstími jeho, a Bethoron též,
69. také i Helon s předměstími jeho, a Gethremmon týmž způsobem.
70. Z polovice pak pokolení Manassesova, Aner a předměstí jeho Bálam a předměstí jeho: těm totiž, kteříž z rodu synů Kaat ostatní byli.
71. Synům pak Gersomovým, z čeledi polovice pokolení Manassesova, [dali] Gaulon v Básan, a předměstí jeho, a Astaroth s předměstími jeho.
72. Z pokolení Issachar, Cedes a předměstí jeho, a Dabereth s předměstími jeho.
73. Ramoth také i předměstí jeho, a Anem s předměstími jeho.
74. Z pokolení pak Aser: Masal s předměstími jeho, a Abdon též,
75. Hukak také a předměstí jeho, a Rohob s předměstími jeho.
76. Z pokolení pak Neftali, Cedes v Galilei a předměstí jeho, Ha-

mon s předměstími jeho, a Kariathaim i předměstí jeho.
77. Synům pak Merari ostatním: z pokolení Zabulon, Remmono a předměstí jeho, a Thábor s předměstími jeho.
78. Za Jordánem také proti Jerichu proti východní straně Jordánu, z pokolení Rúbenova, Bosor na poušti s předměstími jeho, a Jassa s předměstími jeho,
79. Kademoth také i předměstí jeho, a Mefaat s předměstími jeho.
80. Také i z pokolení Gád, Ramoth v Galaad a předměstí jeho, a Manaim s předměstími jeho,
81. též i Hesebon s předměstími jeho, a Jezer s předměstími jeho.

Kapitola 7.

Vypsání rodu čtyř synů Jakobových a dvou Josefových.

1. Synové pak Issacharovi: Thola, a Fua, Jasub, a Simeron, čtyři.
2. Synové Tholy: Ozi a Rafaja, a Jeriel, a Jemaj, a Jebsem, a Samuel, knížata po domích rodin svých. Z kmene Tholy mužů přesilných sečteno jest ve dnech Davidových, dvamecítma tisíců a šest set.
3. Synové Ozi: Izrahia, z něhož se zrodili Michael, a Obadia, Johel, a Jesia, všech patero knížat.
4. A s nimi po čeledech a lidech svých, přepásaní k boji, muži přesilní, [jichž bylo] třiceti šest tisíců: nebo měli mnoho žen a synů.
5. Bratří také jejich po všem rodu Issacharovu, stateční k boji, osmdesáte sedm tisíců sečteni jsou.
6. Synové Benjaminovi: Bela, a Bechor, a Jadiel, ti tři.
7. Synové Belovi: Esbon, a Ozi, a Oziel, a Jerimoth, a Uraj, pět knížat čeledí, a k boji přesilných: počet pak j jich dvamecítma tisíců třiceti a čtyři.
8. Synové pak Bechorovi: Zamira, a Joas, a Eliezer, a Elioenaj, a Amri, a Jerimoth, a Abia, a Anathoth, a Almath: všickni tito synové Bechorovi.
9. Sečteni pak jsou po čeledech svých knížata rodů svých, k bojům přesilní, dvaceti tisíců a dvě stě.
10. Synové pak Jadihelovi: Balan. Synové pak Balanovi: Jehus a Benjamin, a Aod, a Chanana, a Zethan, a Tharsis, a Ahisachar:
11. všickni tito synové Jadihelovi, knížata rodů svých, muži přesilní, sedmnáct tisíc a dvě stě, jdoucích k boji.
12. Sefam také a Hafam synové Hir: a Hasim synové Aher.
13. Synové pak Neftali: Jasiel, a Guni, a Jeser, a Sellum, synové Bala.
14. Syn pak Manassesa Esriel: a ženina jeho syrská porodila Machira otce Galaad.
15. Machir pak vzal manželky synům svým Hafim, a Safan: a měl sestru jmenem Mácha: jmeno pak druhého Salfád, i zrodily se Salfádovi dcery,
16. a porodila Mácha manželka Machirova syna, a nazvala jmeno jeho Fáres: jmeno pak bratra jeho Sáres: a synové jeho Ulam, a Reken.
17. Syn pak Ulamův, Badan. Tiť jsou synové Galaada syna Machirova, syna Manassesova.
18. Sestra pak jeho Regina porodila Muže krásného*, a Abiezera, a Mohola.
19. Byli pak synové Semidovi, Ahin, a Sechem, a Leki, a Aniam.
20. Synové pak Efraimovi: Suthala, Bared syn jeho, Thahath syn jeho, Elada syn jeho, Thahath syn jeho, a toho syn Zadad,
21. a toho syn Suthala, a toho syn Ezer, a Elad: zbili pak je muži Geth tam rodilí, nebo sstoupili byli, aby vpadli ve vladařství jejich*.

---

18) Regina, hebr. Molechet (sestra Galaadova) porodila Ishoda, jenž se vykládá na česko muž krásný.
21) Filistinští, v zemi Geth bydlící a z Egypta pošlí, vpadli po smrti Josefově

22. Protož kvílil Efraim otec jejich za mnohé dny, a přišli bratří jeho, aby ho těšili.
23. I všel k manželce své: kteráž počala, a porodila syna, a nazvala jmeno jeho Beria*, protože v zlé [příhodě] domu jeho zplozen jest:
24. dcera pak jeho byla Sára, kteráž vystavěla Bethoron dolejší, i hořejší, a Ozensara.
25. Syn pak jeho [byl] Rafa, a Resef, a [toho syn] Thale, z něhož narodil se Thaan,
26. kterýž zplodil Ládana: tohoto také syn Ammiud, kterýž zplodil Elizama,
27. z něhož pošel Nun, kterýž měl syna Josue.
28. Vladařství pak jejich* a bydlení, Bethel s dcerami svými, a proti východu Noran, k západní straně Gázer, a dcery jeho, Sichem také s dcerami svými, až do Aza s dcerami jeho**.
29. Také podlé synů Manassesových, Bethsan, a dcery jeho, Thanach a dcery jeho, Mageddo a dcery jeho, Dor a dcery jeho: v těch bydlili synové Josefa, syna Israelova.
30. Synové Aser: Jemna a Jesua, a Jessui, a Baria, a Sára sestra jejich.
31. Synové pak Baria: Heber, a Melchiel: tenť jest otec Barsaith.
32. Heber pak zplodil Jeflata, a Somera, a Hothama, a Suau sestru jejich.
33. Synové Jeflatovi: Fosech, a Chamaal, a Asoth: tiť jsou synové Jeflatovi.
34. Synové pak Somerovi: Ahi, a Roaga, a Haba, a Aram.
35. Synové pak Helema bratra jeho: Sufa, a Jemna, a Selles, a Amal.
36. Synové Sufy: Sue, Harnafer, a Sual, a Beri, a Jamra,
37. Bosor, a Hod, a Samna, a Salusa, a Jethran, a Bera.
38. Synové Jetherovi: Jefone, a Fasfa, a Ara.
39. Synové pak Olla: Aree, a Haniel, a Resia.
40. Všickni ti jsou synové Aser, knížata rodů, vybraní, a přesilní vůdcové vůdců*: počet pak jejich u věku, kterýžby byl příhodný k boji, dvaceti šest tisíců.

do krajiny Gessen, kdež synové Efraimovi stáda pásli, a tu od těch Filistinských pobiti byli.
23) t. tolik, co v neštěstí zrozený.
28) t. synů či potomků Efraima. — ** Dcery se zde rozumí menší místa, vesnice, městečka, kteráž k Bethel, Gaza a jiným hlavním městům jako dcery k matkám příslušela.

Kapitola 8.

Vyčítání rodiny Benjaminovy.

1. Benjamin pak zplodil Bále prvorozeného svého, Asbela druhého, Ahara třetího,
2. Nohaa čtvrtého, a Rafa pátého.
3. I byli synové Bále: Addar, a Gera, a Abiud,
4. Abisue také, a Náman, a Ahoe,
5. též i Géra, i Sefufan, i Huram.
6. Tiť jsou synové Ahod, knížata rodů bydlících v Gabaa, kteříž přeneseni jsou do Manahath.
7. Náman pak a Achia, a Gera, on přenesl je, a zplodil Ozu, a Ahiuda.
8. Saharaim pak zplodil [děti] v krajině moabské, když propustil Husim a Báru, manželky své.
9. Zplodil pak z Hodes manželky své Jobaba, a Sebia, a Mosa, a Molchoma,
10. Jehusa také, a Sechia, a Marma. Tiť jsou synové jeho, knížata v čeledech svých.
11. Mehusim pak zplodil Abitoba, a Elfaala.
12. Synové pak Elfaalovi: Heber, a Misaam, a Samad: ten vystavěl Ono, a Lod, a vsi jeho.
13. Baria pak a Sama, knížata rodů bydlících v Ajalon: ti zahnali obyvatele Geth.

40) t. nejsilnější z vůdců.

14. A Ahio a Sesák, a Jerimoth,
15. a Zabadia, a Arod, a Heder,
16. Michael také, a Jesfa, a Joha, synové Baria.
17. A Zabadia, a Mosollam, a Hezeki, a Heber,
18. a Jesamari, a Jezlia, a Jobab, synové Elfaalovi,
19. a Jakim, a Zechri, a Zabdi,
20. a Eljoenaj, a Selethaj, a Eliel,
21. a Adaja, a Baraja, a Samarath, synové Semej.
22. A Jesfam, a Heber, a Eliel,
23. a Abdon, a Zechri, a Hanan,
24. a Hanania, a Elam, a Anathothia,
25. a Jefdaja, a Fanuel, synové Sesákovi.
26. a Samsari, a Sohoria, a Otholia,
27. a Jersia, a Elia, a Zechri, synové Jerohamovi.
28. Tito jsou arciotcové a knížata rodů, kteříž bydlili v Jerusalémě.
29. V Gabaon pak bydlili Abigabaon, a jmeno manželky jeho Mácha:
30. a syn jeho prvorozený Abdon, a po něm Sur, a Cis, a Bál, a Nádab.
31. Gedor také, a Ahio, a Zacher, a Makelloth:
32. a Makelloth zplodil Samaa: i bydlili naproti bratřím svým v Jerusalémě s bratřími svými.
33. Ner pak zplodil Cisa, a Cis zplodil Saule. Saul pak zplodil Jonathu, a Melchisua, a Abinadaba, a Esbála.
34. Syn pak Jonathův byl Meribbál: a Meribbál zplodil Míchu.
35. Synové Míchovi: Fithon, a Melech, Tharaa, a Ahaz.
36. A Ahaz zplodil Joadu, a Joada zplodil Alamata, a Azmota, a Zamri: Zamri pak zplodil Mosu,
37. a Mosa zplodil Banaa, jehožto syn byl Rafa, od něhož pošel Elasa, kterýž zplodil Asele.
38. Asel pak měl šest synů těmito jmeny, Ezrikam, Bokru, Ismael, Saria, Obdia, a Hanan. Všickni ti [byli] synové Aselovi.
39. Synové pak Eseka bratra jeho, Ulam prvorozený, a Jehus druhý, a Elifalet třetí.
40. I byli synové Ulamovi muži přesilní, a velikou silou natahující lučiště: a mající mnoho synů a vnuků, až do sta a padesáti. Všickni ti [jsou] synové Benjaminovi.

Kapitola 9.

Poznamenání těch, kteříž se z zajetí babylonského do Jerusaléma vrátili. 39. Vyčítání zase rodiny Saulovy.

1. Veškeren tedy Israel sečten jest: a summa jich napsána jest v knize králů israelských a júdských: a přeneseni jsou do Babylona pro hřích svůj.
2. Kteří pak bydlili první v vladařství, a v městech svých: Israel, i kněží, i levítové, i Nathinejští*.
3. Bydlili v Jerusalémě z synů Júdových a z synů Benjaminových, i z synů Efraimových, a Manassesových.
4. Othej syn Ammiuda syna Amri, syna Omraj, syna Bonni, z synů Fáresa syna Júdova.
5. A z [čeledi] Silonovy: Asaja prvorozený a synové jeho.
6. Z synů pak Zára: Jehuel a bratří jejich, šest set devadesát.
7. Z synů pak Benjaminových: Salo syn Mosollama, syna Oduja, syna Asana:
8. a Jobania syn Jerohamův: a Ela syn Ozi, syna Mochori: a Mosollam syn Safatiáše, syna Rahuele, syna Jebanie,
9. a bratří jejich po čeledech jejich devět set padesáte a šest. Všickni ti byli knížata rodů po domích otců svých.
10. Z kněží pak: Jedaja, Jojarib, a Jachin:

---

2) t. j. darovaní, jižto nepochybně v bitvě zajati, co otroci kněžím a levítům k službě dáni byli; slovem tedy sluhové chrámu. (Jos. 9, 23. — Esdr. 2, 43.)

11. Azariáš také syn Helkiáše, syna Mosollamova, syna Sádokova, syna Marajotova, syna Achitobova, biskup domu Božího.
12. Adajáš pak syn Jerohama, syna Fassurova, syna Melchiášova: a Másaj syn Adiele, syna Jezra, syna Mosollamova, syna Mosollamitova, syna Emmerova.
13. Bratří také jejich knížata po čeledech svých, tisíc, sedm set a šedesát, přeudatní v síle k činění díla služebnosti v domu Božím.
14. Z levítů pak: Semeja syn Hassuba, syna Ezrikamova, syna Hasebia, z synů Merari.
15. Bakbakar také tesař, a Galal, a Mathania syn Míchy, syna Zechri, syna Asafova:
16. a Obedia syn Semejáše, syna Galalova, syna Idithunova: a Barachia syn Asy, syna Elkanova, jenž bydlil v síních Netofatských.
17. Vrátní pak: Sellum, a Akkub, a Telmon, a Ahimam: a bratr jejich Sellum [byl] kníže,
18. až do toho času v bráně královské* k východu, drželi stráž po pořádcích svých mezi syny Lévi.
19. Sellum pak syn Kóre, syna Abiasafova, syna Kóre, s bratřími svými, a domem otce svého, tiť jsou Korítští nad pracemi přislunování, strážní síncí stánku: a čeledi jejich po pořádcích ostříhali vcházení ležení Hospodinova.
20. Finees pak syn Eleazarův, byl vůdce jejich před Hospodinem.
21. Zachariáš pak syn Mosollamiášův, vrátným byl u brány stánku svědectví.
22. Všickni tito vyvoleni za vrátné u dveří, dvě stě dvanáct: a zapsáni po vlastních vesnicech; kteréž ustanovili David a Samuel Vidoucí, u víře své,
23. tak je, jako syny jejich ve dveřích domu Hospodinova, a v stánku po pořádcích svých.
24. Ke čtyřem větrům byli vrátní: to jest k východu, a k západu, a k půlnoci, a ku poledni.
25. Bratří pak jejich ve vesnicech přebývali, a přicházeli v sobotách svých od času až do času*.
26. Těm čtyřem levítům* svěřen byl veškeren počet vrátných, a byli nad komorami, a poklady domu Hospodinova.
27. Vůkol také chrámu Hospodinova bydlili v strážích svých: aby kdyžby čas byl, oni ráno otvírali dvéře.
28. Z [rodu] těch byli i nad nádobami přislunování: nebo v počtu vnášeli nádoby, i vynášeli.
29. Z nich, i kteří svěřené měli nádoby svatyně, byli nad bělí, a vínem, a olejem, a kadidlem, a vonnými věcmi.
30. Synové pak kněžští strojili masti z vonných věcí.
31. A Mathathiáš levíta prvorozený Selluma Korítského, správcem byl těch věcí, kteréž se na pánvi smažily.
32. Z synů pak Kaat bratří jejich, byli nad chleby předložení, aby vždycky nové na každou sobotu připravovali.
33. Tiť jsou knížata zpěváků po čeledech levítských, kteříž v pokojích přebývali, aby ve dne i v noci ustavičně svým posluhováním sloužili.
34. Přední z levítů, po čeledech svých knížata, bydlili v Jerusalémě.
35. V Gabaon pak bydlili otec Gabaon Jehiel, a jmeno manželky jeho Mácha*.
36. Syn prvorozený jeho Abdon, a Sur, a Cis, a Bál, a Ner, a Nádab.
37. Gedor také, a Ahio, a Zachariáš, a Makelloth.

---

18) t. kteroužto branou chodíval král ze svého hradu do chrámu.

25) t. přicházeli na sedm dní, když na ně přišel řád.

26) viz výš v. 17.

35) Od pokolení levítů se vrací sv. spisovatel zas k pokolení Benjaminovu, a připomíná opět pokolení Saulovo, aby o králi Davidovi řeč zavedl.

38. Makelloth pak zplodil Samaana: ti bydlili naproti bratřím svým v Jerusalémě, s bratřími svými.
39. Ner pak zplodil Cisa, a Cis zplodil Saule, a Saul zplodil Jonathu, a Melchisua, a Abinadaba, a Esbála.
40. Syn pak Jonathův byl Meribbál, a Meribbál zplodil Míchu:
41. synové pak Míchovi, Fithon, a Melech, a Tharaa, a Ahaz.
42. Ahaz pak zplodil Járu, a Jára zplodil Alamata, a Azmota, a Zamri. Zamri pak zplodil Mosu.
43. Mosa pak zplodil Banaa: jehožto syn Rafaja zplodil Elasa: z kteréhož pošel Asel.
44. Asel pak měl šest synů těmito jmeny, Ezrikam, Bokru, Ismael, Saria, Obdia, Hanan. Ti jsou synové Aselovi.

Kapitola 10.

Smrt Saulova i synů jeho v boji: 11. a pohřeb jejich.

1. Filistinští pak bojovali proti Israelovi, i utekli muži israelští před Filistinskými, a padli ranění na hoře Gelboe.
2. A když se přiblížili Filistinští stíhajíce Saule i syny jeho, zabili Jonathu, a Abinadaba, a Melchisua syny Saulovy.
3. I ssílila se bitva proti Saulovi, a zastihli jej střelci, a ranili jej střelami.
4. I řekl Saul k oděnci svému: Vytrhni meč svůj, a zabí mne: aby snad nepřišli neobřezaní tito, a nečinili sobě ze mne posměchu. Nechtěl pak oděnec jeho toho učiniti, strachem jsa přestrašen: pochytil tedy Saul meč, a nalehl na něj.
5. Což když viděl oděnec jeho, totižto že umřel Saul, nalehl i on na meč svůj, a umřel.
6. A tak zahynul Saul a tři synové jeho, i veškeren dům jeho spolu padl.
7. To když viděli muži israelští, kteříž bydlili na rovinách, utekli: a když zemřeli Saul a synové jeho, zanechali měst svých, a sem i tam rozběhli se: i přišli Filistinští, a bydlili v nich.
8. Dne tedy druhého loupíce Filistinští pobité, nalezli Saule, a syny jeho ležící na hoře Gelboe.
9. A když obloupili ho, a sťali mu hlavu, a z odění ho svlékli, poslali ji do země své, aby obnášena byla: a ukazována po chrámích modl, i lidu:
10. odění pak jeho posvětili v chrámě boha svého, a hlavu přibili v chrámě Dágon.
11. To když uslyšeli muži Jábes Galaad, totiž všecko, což učinili Filistinští Saulovi,
12. povstali všickni muži silní, a vzali těla Saule a synů jeho, a přinesli je do Jábes, a pochovali kosti jejich pod dubem, kterýž byl v Jábes a postili se sedm dní.
13. A tak umřel Saul pro nepravosti své, protože přestoupil přikázaní Hospodinovo, kteréž byl přikázal, a neostříhal ho: ale nadto také s věštkyní se radil,
14. aniž doufal v Hospodina: pročež zabil ho, a přenesl království jeho na Davida syna Isai.

Kapitola 11.

David na království pomazán. 10. Udatní rekové jeho.

1. Shromáždil se tedy veškeren Israel k Davidovi do Hebron, řka: Kost tvá jsme i tělo tvé.
2. Včera také, a před včerejškem, když ještě kraloval Saul, tys byl, jenžs vyvodil, i uvodil Israele: nebo tobě řekl Hospodin Bůh tvůj: Ty pásti budeš lid můj israelský, a ty budeš knížetem nad ním.
3. Přišli tedy všickni starší israelští k králi do Hebronu, a učinil David s nimi smlouvu před Hospodinem: a pomazali jej za krále nad Israelem, podlé řeči Hospodi-

novy, kterouž mluvil skrze Samuele.
4. I táhl David i veškeren Israel k Jerusalému, tenť jest Jebus, kdež byli Jebusejští obyvatelé země.
5. I řekli, kteříž bydlili v Jebus, k Davidovi: Nevejdeš sem. A však David vzal hrad Sion, jenž jest Město Davidovo.
6. A řekl: Kdožbykoli porazil Jebusea nejprvé, bude knížetem a vůdcem. Vstoupil tedy první Joab syn Sarvie, a učiněn jest knížetem.
7. Bydlil pak David na hradě, a protož nazván jest Městem Davidovým.
8. A vystavěl město vůkol od Mello až do okolku, Joab pak vystavěl ostatek města.
9. I prospíval David jda a rosta, a Hospodin zástupů byl s ním.
10. Tito [jsou] přední z mužů udatných Davidových, kteříž dopomáhali jemu, aby byl králem nade vším Israelem, podlé slova Hospodinova, kteréž mluvil k Israelovi.
11. A tento počet silných Davidových: Jesbaam syn Hachamonův kníže mezi třicíti: ten pozdvihl kopí svého proti třem stům raněných pojednou*.
12. A po něm Eleazar syn strýce jeho Ahohitský, kterýž byl mezi třemi mocnými.
13. Ten byl s Davidem v Fesdomim, když Filistinští shromáždili se na to místo k bitvě: a bylo pole krajiny té plné ječmene, a lid byl utekl od tváří Filistinských:
14. tito stáli uprostřed pole, a bránili ho, a porazili Filistinské, a dal Hospodin vysvobození veliké lidu svému.
15. Sstoupili pak ti tři z třicíti knížat k skále, v níž byl David, do jeskyně Odollam, když Filistinští byli stany rozbili v údolí Rafaim.
16. David pak byl v pevnosti, a stanoviště Filistinských [bylo] v Bethlémě.
17. Zechtělo se tedy Davidovi [vody], a řekl: Ó by mi někdo dal vody z cisterny bethlémské, kteráž jest v bráně.
18. Protož ti tři prostředkem vojska Filistinských šli, a navážili vody z cisterny bethlémské, kteráž byla v bráně, a přinesli k Davidovi, aby pil: kterýžto nechtěl píti, ale raději obětoval ji Hospodinu,
19. řka: Odstup to, abych před obličejem Boha svého to učinil, a krev těchto mužů pil: nebo s opovážením života svého přinesli mi vody. A pro tu příčinu nechtěl píti. To učinili ti tři nejsilnější.
20. Abisaj také bratr Joabův ten byl kníže mezi třemi, a ten pozdvihl kopí své proti třem stům raněných, a on byl mezi třemi nejslovútnější,
21. a mezi třemi druhými slavný, a kníže jejich: ale však třem prvním nebyl rovný.
22. Banajáš syn Jojady muže přesilného, kterýž mnohé skutky byl provozoval, z Kabseel: ten zabil dva lvy moabské: a tentýž sstoupil, a zabil lva u prostřed cisterny v čas sněhu.
23. A on také zabil muže egyptského, zvýší pěti loket, a měl kopí jako vratidlo tkadlcovské: i sstoupil k němu s holí, a vytrhl kopí, kteréž držel v ruce, a zabil ho kopím jeho.
24. To učinil Banajáš syn Jojady, kterýž byl mezi třemi silnými nejslovútnější,
25. mezi třicíti první. Ale však až k třem nebyl přišel: posadil pak ho David k uchu svému.
26. Jiní pak udatní muži v vojště [byli], Asahel bratr Joabův, a Elchanan syn strýce jeho z Bethléma,

11) V jednom potýkání, 2. Král. 23. 8, kdežto jináč slove, praví se, že jich osm set pobil, snad s lidem svým, tak aby od jeho ruky tři sta jich padlo, ostatních pak pět set od jeho lidu zbito bylo.

27. Sammoth Arorský, Helles Falonský,
28. Ira syn Akces Thekuitský, Abiezer Anathotský,
29. Sobbochaj Husatský, Ilaj Ahohitský,
30. Maharaj Netofatský, Heled syn Baana Netofatský,
31. Ethaj syn Rybaj z Gabaath synů Benjaminových, Banajáš Farathonský,
32. Huraj z potoku Gaas, Abiel Arbatský, Azmoth Bauramitský, Eliaba Šalabonský.
33. Synové Assem Gezonský, Jonathan syn Sage Ararský.
34. Ahiam syn Sacharův Ararský.
35. Elifal syn Ur,
36. Hefer Mecheratský, Ahia Felonský,
37. Hesro Karmelský, Naaraj syn Asbaj.
38. Joel bratr Náthanův, Mibahar, syn Agaraj.
39. Selek Ammonský, Naaraj Berotský oděnec Joaba syna Sarvie.
40. Ira Jethrejský, Gareb Jethrejský.
41. Uriáš Hethejský, Zabad syn Oholi,
42. Adina syn Sizův Rúbenský, kníže Rúbenských, a s ním třiceti.
43. Hanan syn Máchův, a Josafat Mathanský.
44. Ozia Astarothský, Samma a Jehiel synové Hothama Arorského.
45. Jedihel syn Samri, a Joha bratr jeho Thosajtský,
46. Eliel Mahumský, a Jeribaj, a Josaj, synové Elnaemovi, a Jethma Moabský, Eliel a Odéb, a Jasiel z Masobia.

Kapitola 12.

Kteří přišli k Davidovi v čas utíkání jeho před Saulem: 23. a kteří šli do Hebronu, aby ho za krále zvolili.

1. Tito také přišli k Davidovi do Sicelechu, když ještě utíkal před Saulem synem Cis, jenž byli velmi udatní a výborní bojovníci,
2. natahujíce lučiště, a oběma rukama kamením z praků házejíce, a střelami střílejíce: z bratří Saulových z pokolení Benjaminova*.
3. Kníže Ahiezer, a Joas, synové Sammaa, Gabaatští, a Jaziel, a Fallet synové Azmotovi, a Baracha, a Jehu Anathotský.
4. Samajáš také Gabaonitský nejsilnější mezi třicíti, a nad třicíti. Jeremiáš, a Jeheziel a Johanan, a Jezabad Gaderotský.
5. A Eluzaj, a Jerimuth, a Bália, a Samaria, a Safatia Harufský,
6. Elkana, a Jesia, a Azareel, a Joezer, a Jesbaam z Karehim:
7. Joela také, a Zabadia, synové Jeroham z Gedor.
8. Též i z Gádských* utekli k Davidovi, když se kryl na poušti, muži přesilní, a bojovníci výborní, držíce štít a kopí: tváři jejich jako tváři lvové, a rychlí jako srny na horách:
9. Ezer kníže, Obdiáš druhý, Eliab třetí,
10. Masmana čtvrtý, Jeremiáš pátý,
11. Ethi šestý, Eliel sedmý,
12. Johanan osmý, Elzebad devátý,
13. Jeremiáš desátý, Machbanaj jedenáctý.
14. Ti byli z synů Gádových, knížata vojska: nejposlednější [z nich] nad sto vojáky vládl, a největší nad tisícem.
15. Ti jsou, kteříž přešli Jordán měsíce prvního, když se rozvodňuje z břehů svých: a zahnali všecky, kteříž bydlili v údolích k východní i k západní straně.
16. Přišli pak i z Benjamina i z Júdy, k pevnosti, v kteréž přebýval David.
17. I vyšel David jim vstříc, a řekl: Jestliže pokojně přišli jste ke mně, abyste mi pomáhali, srdce mé spojiž se s vámi: pakli uklá-

2) Také někteří příbuzní Saulovi Davida se přidrželi proto, že poznali, že nevinen jest; zvlášť pak byli jeho ctnostmi přivábeni.
8) t. z pokolení Gádova.

dáte o mně nepřátelům mým, ješto není nepravosti v rukou mých, pohlediž Bůh otců našich a suď.

18. Duch pak přišel na Amasaj kníže mezi třicíti, a řekl: Tvoji jsme. ó Davide, a s tebou [držíme] synu Isai: pokoj, pokoj tobě, a pokoj pomocníkům tvým. Nebo tobě pomáhá Bůh tvůj. Přijal tedy je David, a ustanovil je knížaty houfu svého.

19. Z pokolení pak Manassesova odstoupili k Davidovi, když táhl s Filistinskými proti Saulovi do boje: ale nebojoval s nimi: nebo uradivše se knížata filistinská propustili ho zase, řkouce: S nebezpečenstvím hlavy naší navrátí se ku pánu svému Saulovi.

20. Když tedy navrátil se do Sicelechu, odstoupili k němu z pokolení Manassesova, Ednas, a Jozabad, a Jedihel, a Michael, a Ednas, a Jozabad, a Eliu, a Salathi, knížata nad tisíci v pokolení Manassesově.

21. Ti dali pomoc Davidovi proti lotříkům: nebo všickni byli muži udatní, a učiněni jsou knížaty v vojště [jeho].

22. Anobrž každého dne přicházeli k Davidovi ku pomoci jemu, až byl veliký počet, jako vojsko Boží.

23. A tento jest počet knížat vojska, kteříž přišli k Davidovi, když byl v Hebron, aby přenesli království Saulovo k němu, podlé slova Hospodinova.

24. Z synů Júdových nosících štít, a kopí, šest tisíc osm set hotových k boji.

25. Z synů Simeonových, mužů udatných k boji, sedm tisíc a sto.

26. Z synů Lévi, čtyři tisíce šest set.

27. Jojada také kníže z kmene Aronova, a s ním tři tisíce sedm set.

28. Sádok také pachole ušlechtilého přirození, a z domu otce jeho, knížat dvamecítma.

29. Z synů pak Benjaminových bratří Saulových, tři tisíce: nebo veliký díl jich ještě následoval domu Saulova.

30. Z synů pak Efraimových dvacet tisíc osm set, přesilní silou, muži slovútní v čeledech svých.

31. A z polovice pokolení Manassesova, osmnácte tisíc jedenkaždý po jmeních svých přišli, aby ustanovili Davida za krále.

32. Z synů také Issacharových muži umělí, kteříž znali jedenkaždý čas, ukázati co kdy má činiti Israel*, knížat dvě stě: všickni pak ostatní toho pokolení následovali jejich rady.

33. Z pokolení pak Zabulonova, kteříž vycházeli k boji, a stávali v šiku připraveni v odění bojovná, padesáte tisíc přišlo ku pomoci, ne v dvojitém srdci.

34. A z pokolení Neftalimova, knížat tisíc: a s nimi opatřených štíty a kopími třiceti a sedm tisíc.

35. Z pokolení Dan také připravených k boji, osmmecítma tisíců šest set.

36. A z pokolení Aserova vycházejících k boji, a v šiku popouzejících, čtyřiceti tisíc.

37. Z Zájordání pak z synů Rúbenových, a z Gád, a z polovice pokolení Manassesova, [mužů] připravených v odění bojovná, sto dvaceti tisíc.

38. Všickni tito muži bojovní, hotovi k bojování, srdcem dokonalým přišli do Hebronu, aby ustanovili Davida králem nade vším Israelem: nýbrž i všickni ostatní z Israele jednoho srdce byli, aby David učiněn byl králem.

39. I byli tam u Davida tři dni jedouce a pijíce: nebo byli jim to připravili bratří jejich.

40. Ano i ti, kteříž podlé nich byli, až k Issachar, a Zabulon, a

---

32) Uměli času šetřiti, a ukázati, jakby lid israelský příhodně podlé času tehdejšího své věci vnésti měl, t. že jim prospěšné bylo, Isboseta syna Saulova se strhnouti, a Davida se přidržeti.

Neftali, přinášeli chleby na oslích, a na velbloudích, a na mezcích, a na volích, ku potravě: mouku, fíky, sušené hrozny, víno, olej, voly, skopce, všeho v hojnosti. Nebo radost byla v Israeli.

Kapitola 13.

Přenesení archy z Kariathjarim, a Davidovo plesání před ní. 9. Smrt Ozy, jenž se jí dotekl. 13. Zanechání jí v domu Obededomově.

1. Všel pak David v radu s tisícníky, a setníky, i se všemi knížaty,
2. a řekl ke všemu shromáždění israelskému: Jestliže se vám líbí: a [jestliže] od Hospodina Boha našeho vychází řeč, kterouž mluvím: pošleme k bratřím našim pozůstalým do všech krajin israelských, a k kněžím, i levítům, kteříž bydlí v předměstích měst, aby se shromáždili k nám,
3. a abychom zase přivezli archu Boha našeho k nám: nebo jsme jí nehledali ve dnech Saulových*.
4. I odpovědělo všecko množství, aby se tak stalo: nebo se líbila řeč všemu lidu.
5. Shromáždil tedy David všeho Israele, od Sihor egyptského*, až kudy se vchází do Emath, aby přivezl archu Boží z Kariathjarim.
6. I vstoupil David a veškeren lid israelský, na pahrbek Kariathjarim, kterýž jest v Júdstvu, aby přinesl odtud archu Hospodina Boha sedícího nad cherubíny, kdežto vzýváno jest jmeno jeho.
7. I vložili archu Boží na vůz nový z domu Abinadabova: Oza pak, a bratr jeho spravovali vůz.
8. Ale David, a veškeren Israel, hráli před Bohem ze vší síly v zpěvích, a na harfy, a na loutny, a na bubny, a na cimbály, a na trouby.
9. Když pak přišli až k humnu Chidon, vztáhl Oza ruku svou, aby zadržel archu: nebo vůl bujně, maličko ji byl nachýlil.
10. Rozhněval se tedy Hospodin na Ozu, a zabil jej, proto že se dotekl archy: a umřel tam před Hospodinem.
11. I zarmoutil se David, proto že rozdělil Hospodin Ozu, a nazval místo to: Rozdělení Ozy až do dnešního dne*.
12. A bál se Boha toho času, řka: Kterak mohu k sobě uvesti archu Boží?
13. A pro tu příčinu nepřivezl ji k sobě, to jest, do města Davidova*, ale obrátil ji do domu Obededoma Gethejského.
14. Zůstala tedy archa Boží v domu Obededomovu za tři měsíce: a požehnal Hospodin domu jeho, i všemu, což měl.

Kapitola 14.

Híram Davidovi poslal dříví i řemeslníky k stavění domu jeho. 8. Filistinští dvakrát poraženi.

1. Poslal také Híram král tyrský posly k Davidovi, a dříví cedrové, a zedníky i tesaře: aby vystavěli jemu dům.
2. I poznal David, že ho potvrdil Hospodin za krále nad Israelem, a že povýšeno jest království jeho nad lidem jeho israelským.
3. Pojal také David jiné ženy v Jerusalémě: a zplodil syny i dcery.
4. A tato [jsou] jmena těch, kteříž se jemu zrodili v Jerusalémě: Samua, a Sobad, Náthan a Šalomoun,
5. Jebahar, a Elisua, a Elifalet,
6. Noga také, a Nafeg, a Jafia,
7. Elisama a Báliada, a Elifalet.
8. Uslyševše pak Filistinští, žeby

3) V bouřlivých časech za panování krále Saule nebylo nám možná slušné a bezpečné místo pro archu Boží připraviti.
5) t. potoku egyptského. (Jos. 13, 3.)
11) Rozdělení se rozumí duše od těla t. j. usmrcení.
13) t. do Jerusaléma na Sion, jenž sloul také městem Davidovým, kamž později přenešena byla.

pomazán byl David za krále nade vším Israelem, vytáhli všickni, aby ho hledali: což když uslyšel David, vyšel vstříc jim.

9. Filistinští pak přišedše, rozprostřeli se v údolí Rafaim.

10. I tázal se David Hospodina, řka: Vstoupím-li k Filistinským, a dáš-li je v ruku mou? I řekl jemu Hospodin: Vstup, a dám je v ruku tvou.

11. A když oni vtrhli do Bálfarasim, porazil je tam David, a řekl: Rozdělil Bůh nepřátely mé skrze ruku mou, jako se rozdělují vody: a proto nazváno jest jmeno místa toho Bálfarasim.

12. I zanechali tam bohů svých, kteréž David rozkázal spáliti.

13. Jiné chvíle také Filistinští vpadli, a rozprostřeli se v údolí.

14. I tázal se opět David Boha, a řekl jemu Bůh*: Nevstupuj za nimi, odstup od nich, a přijdeš proti nim naproti hruškoví.

15. A když uslyšíš šust kráčejícího po vrchu hruškoví, tehdy vyjdeš k boji. Nebo vyšel Bůh před tebou, aby porazil vojska filistinská.

16. Učinil tedy David, jakž mu byl přikázal Bůh, a porazil vojska Filistinských, od Gabaon až do Gazera.

17. I rozhlášeno jest jmeno Davidovo po všech krajinách, a Hospodin dopustil strach jeho na všecky národy.

Kapitola 15.

Donešena archa úmluvy do Jerusaléma, s radostí a plesáním.

1. Nadělal také sobě domů v městě Davidově: a vzdělal místo pro archu Boží, a roztáhl pro ni stánek.

2. Tehdy řekl David: Neslušíť žádnému nositi archy Boží kromě levítů, kteréž vyvolil Hospodin, aby nosili ji, a aby přisluhovali jemu až na věky.

3. I shromáždil veškeren lid israelský do Jerusaléma, aby přinesena byla archa Hospodinova na místo své, kteréž jí byl připravil.

4. [Shromáždil] také i syny Áronovy, a levíty.

5. Z synů Kaath byl: Uriel kníže; a bratří jeho [bylo] sto a dvaceti.

6. Z synů Merari, Asaja kníže; a bratří jeho dvě stě a dvaceti.

7. Z synů Gersomových, Joel kníže; a bratří jeho sto a třiceti.

8. Z synů Elisafanových, Semejáš kníže; a bratří jeho dvě stě.

9. Z synů Hebronových, Eliel kníže; a bratří jeho osmdesát.

10. Z synů Ozielových, Aminadab kníže; a bratří jeho sto a dvanácte.

11. I povolal David Sádoka, a Abiathara kněží, i levítů, Uriele, Asajáše, Joele, Semejáše, Eliele, a Aminadaba:

12. a řekl jim: Vy kteříž jste knížata čeledí levítských, posvěťte se* s bratřími svými, a přineste archu Hospodina Boha israelského na místo, kteréž jest jí připraveno:

13. aby jako prvé, že jste nebyli přítomní, zbil nás Hospodin, tak i nyní se nestalo, kdyžbychom něco neslušného učinili.

14. Posvětili se tedy kněží, a levítové, aby nesli archu Hospodina Boha israelského.

15. I nesli synové Lévi archu Boží, jakož byl přikázal Mojžíš, podlé slova Hospodinova, na ramenou svých, na sochořích.

16. I řekl David předním z levítů, aby ustanovili z bratří svých zpěváky s nástroji hudebnými, totiž harfami, a loutnami, a cimbály, aby vzněl na výsostech zvuk radosti.

17. I ustanovili [k tomu] levíty: Hemana syna Joelova, a bratří jeho, Asafa syna Barachiášova: z synů pak Merari, bratří jejich, Ethana syna Kasajášova.

14) t. skrze Urim a Thumim. (2. Mojž. 28, 30.)

12) t. umytím a zdrželivostí. (2. Mojž. 19, 10.)

18. A s nimi bratří jejich: v druhém řadu, Zachariáše, a Bena, a Jaziele, a Semiramota, a Jahiele, a Ani, Eliaba, a Banajáše, a Maasiáše, a Mathathiáše, a Élifalu, a Makeniáše, a Obededoma, a Jehiele, vrátné.

19. Zpěváci pak [byli] Heman, Asaf, a Ethan, na cimbálích měděných hrajíce.

20. Zachariáš pak, a Oziel, a Semiramoth, a Jahiel, a Ani, a Eliab, a Maasiáš, a Banajáš na harfách tajné věci prozpěvovali.

21. Mathathiáš pak, a Elifalu, a Makeniáš, a Obededom, a Jehiel, a Ozazin na citarách osmi strun hráli vítěznou chválu.

22. Choneniáš pak přední z levítů, nad proroctvím byl, k začínání líbezné písně: nebo byl velmi umělý.

23. A Barachiáš, a Elkana, [byli] vrátní u archy.

24. Sebeniáš pak, a Josafat, a Nathanael, a Amasaj, a Zachariáš, a Banajáš a Eliezer, kněží, troubili na trouby před archou Boží: a Obededom, a Jehiáš byli vrátní u archy.

25. A tak David, a všichni starší israelští, a tisícníci, šli, aby přenesli archu úmluvy Hospodinovy z domu Obededomova, s veselím.

26. A když pomohl Bůh levítům, kteříž nesli archu úmluvy Hospodinovy, obětovali sedm volů, a sedm skopců*.

27. David pak odín byl rouchem kmentovým*, i všickni levítové, kteříž nesli archu, i zpěváci i Choneniáš kníže proroctví mezi zpěváky: David pak také oblečen byl v Efod lněný.

28. A veškeren Israel provázeli archu úmluvy Hospodinovy s plesáním, a zvukem trouby, a s trubami, a na cimbály, a na harfy, a na citary hrajíce.

29. A když přišla archa úmluvy Hospodinovy až do města Davidova, Míchol dcera Saulova vyhlédajíc z okna, viděla krále Davida poskakujícího, a hrajícího, i pohrdla jím v srdci svém.

Kapitola 16.

Archa Boží postavena na místo své s obětmi a radostným Boha chválením.

1. Přinesli tedy archu Boží, a postavili ji u prostřed stánku, kterýž byl pro ni rozbil David: a obětovali oběti zápalné, i oběti pokojné před Bohem.

2. A když dokonal David obětování obětí zápalných, a obětí pokojných, dal požehnání lidu ve jmenu Hospodinovu:

3. a podělil všecky od muže až do ženy každého koláčem, a kusem pečeně bůvolové, a žemlí usmaženou v oleji.

4. A ustanovil před archou Hospodinovou [některé] z levítů, kteříž by tu přisluhovali a připomínali skutky jeho, a oslavovali, i chválili Hospodina Boha israelského:

5. Asafa předního; a druhého po něm Zachariáše: Jahiele pak, a Semiramota, a Jehiele, a Mathathiáše, a Eliaba, a Banajáše, a Obededoma: Jehiele nad nástroji žaltáře, a nad loutnami: Asafa pak, aby na cimbálích hrál:

6. Banajáše pak a Jaziele kněží, aby na trouby troubili ustavičně před archou úmluvy Hospodinovy.

7. V ten den ustanovil David kníže Asafa a bratry jeho k chválení Hospodina*.

8. Chvalte Hospodina, a vzývejte jmeno jeho, oznamujte mezi národy nálezky jeho.

9. Zpívejte jemu, a žalmy hrejte jemu: a vypravujte všecky divné věci jeho.

10. Chvalte jmeno svaté jeho: vesel se srdce hledajících Hospodina.

11. Hledejte Hospodina, i moci jeho: hledejte tváři jeho vždycky.

---

26) t. na znamení vděčnosti, že žádného z nich takové neštěstí nepotkalo, jako prvé Ozu.

27) Roucho kmentové, totiž z nejdražšího egyptského plátna udělané.

7) t. následujícím žalmem —

12. Rozpomínejte se na divné skutky jeho, kteréž činil: na zázraky jeho, a na soudy úst jeho.
13. Símě Israele služebníka jeho: synové Jakobovi vyvolení jeho.
14. Onť [jest] Hospodin Bůh náš: na vší zemi soudové jeho*.
15. Pamatujte na věky na smlouvu jeho: na řeč, kterouž přikázal do tisíce pokolení.
16. Kterouž utvrdil s Abrahamem: a na přísahu jeho s Isákem,
17. a vystavil ji Jakobovi za ustanovení: a Israelovi za smlouvu věčnou,
18. řka: Tobě dám zemi chananejskou, provázek dědictví vašeho.
19. Když byli nemnozí v počtu, málo a pohostinu v ní,
20. a přecházeli od národu k národu, a z království k jinému lidu:
21. nedopustil žádnému utiskovati jich, ale krále pro ně trestal.
22. [Řka]: Nedotýkejte se pomazaných mých: a prorokům mým nečiňte nic zlého*.
23. Zpívejte Hospodinu všecka země: zvěstujte den po dni spasení jeho.
24. Vypravujte mezi pohany slávu jeho: a mezi všemi národy divy jeho.
25. Nebo veliký [jest] Hospodin, a chvalitebný náramně: a hrozný nade všecky bohy.
26. Nebo všickni bohové národů modly: Hospodin pak nebesa učinil.
27. Vyznávání a velebnost před ním: síla a radost na místě jeho*.
28. Vzdejte Hospodinu čeledi lidské: vzdejte Hospodinu slávu a panování.
29. Vzdejte Hospodinu slávu, jmenu jeho, pozdvihněte obětí, a přijďte před obličej jeho: a klanějte se Hospodinu v okrase svaté.
30. Ať se pohne před tváří jeho všecka země: nebo on založil okršlek nepohnutedlný.
31. Veselte se nebesa, a raduj se země: a ať řeknou mezi národy: Hospodin kraloval.
32. Nechť zahřmí moře, i plnost jeho: nechť se veselí pole, i všecky věci, kteréž na nich jsou.
33. Tehdáž chválu vydá dříví lesní před Hospodinem: neb přišel souditi zemi.
34. Chvalte Hospodina, nebo dobrý jest: nebo na věky milosrdenství jeho.
35. A rcete: Spas nás Bože spasiteli náš: a shromažď nás, a vytrhni z pohanů, abychom chválili jmeno svaté tvé, a veselili se v písních tvých.
36. Požehnaný Hospodin Bůh israelský od věku až na věky: a rci veškeren lid: Amen, a písní chval Hospodina.
37. Nechal tedy tu [David] před archou úmluvy Hospodinovy, Asafa a bratry jeho, aby přisluhovali před archou ustavičně po všecky dny, a po pořádcích svých.
38. Obededoma pak, a bratry jeho šedesáte osm: a Obededoma syna Idithunova, a Hosu ustanovil vrátnými.
39. Sádoka pak kněze, a bratří jeho kněží, nechal před stánkem Hospodinovým na výsosti, kteráž byla v Gabaon*,
40. aby obětovali oběti zápalné Hospodinu na oltáři zápalu ustavičně, ráno i večer, podlé všeho, což psáno jest v zákoně Hospodinově, jejž přikázal Israelovi.
41. A po něm Hemana, a Idithuna, a jiných vybraných, jednohokaždého jmenem jeho, aby chválili Hospodina: proto že na věky [trvá] milosrdenství jeho.

---

14) t. Hospodin soudí veškerou zem a soudové jeho všudy patrní jsou.
22) Arciotcové slovou tu pomazaní; byliť králové i proroci. (2. Mojž. 29, 7.)
27) t. tu, kdež on se koli přítomným skrze své skutky ukazuje.
39) Stánek Boží, od Mojžíše vzdělaný, byl v Gabaonu s oltářem oběti zápalných. Tam poslal David Sádoka, jehož Saul knížetem kněžským byl učinil. Abiathar pak měl v Jerusalémě při arše Boží službu konati, kteráž dávno již v stánku nebyla, proto že ji Židé s sebou v bitvách nosili.

42. Hemana také a Idithuna [ustanovil, aby] na trouby troubili, a hráli na cimbály, i na všecky hudebné nástroje, k zpívání Bohu; syny pak Idithunovy učinil vrátnými.
43. I navrátil se veškeren lid do domu svého: i David, aby také požehnal domu svému.

Kapitola 17.

Nedal Bůh chrámu stavěti Davidovi. 11. Ale přislíbil mu dáti syna, kterýžby jej vystavěl. 16. Za to David Pánu Bohu děkoval.

1. Když pak bydlil David v domu svém, řekl k Náthanovi proroku: Hle já bydlím v domu cedrovém, archa pak úmluvy Hospodinovy pod kožemi jest.
(2. Král. 7, 2.)
2. I řekl Náthan Davidovi: Všecko, což jest v srdci tvém, učiň: nebo Bůh s tebou jest.
3. Tehdy té noci stala se řeč Boží k Náthanovi, řkoucí:
4. Jdi a mluv Davidovi služebníku mému: Toto praví Hospodin: Nebudeš ty mi stavěti domu k bydlení.
5. Nebo jsem nebydlil v domě, od toho času, jakž jsem vyvedl Israele, až do dne tohoto: ale byl jsem vždycky měně místa stánku, a v stanu
6. přebývaje se vším Israelem. Zdaliž jsem kdy mluvil aspoň jednomu z soudců israelských, kterýmž jsem byl přikázal, aby pásli lid můj, a řekl-li jsem: Proč jste mi neustavěli domu cedrového?
7. Protož nyní takto mluviti budeš k služebníku mému Davidovi: Toto praví Hospodin zástupů: Já jsem tě vzal, když jsi na pastvách za stádem chodil, abys byl vůdcem lidu mého israelského.
8. A byl jsem s tebou, kamžs se koli obrátil: a pobil jsem všecky nepřátely tvé před tebou, a učinil jsem tobě jmeno jako jednoho z velikých, kteříž slaví se na zemi.
9. I dal jsem místo lidu svému israelskému: vštípen bude, a bydliti bude v něm, a více se nepohne: ani synové nepravosti potrou ho, jako od počátku,
10. ode dnů, jakž jsem dal soudce lidu svému israelskému, a ponížil jsem všech nepřátel tvých. Zvěstuji tedy tobě, že Hospodin vystaví tobě dům.
11. A když vyplníš dny své, abys šel k otcům svým, vzbudím símě tvé po tobě, kteréž bude z synů tvých: a upevním království jeho.
12. Onť mi ustaví dům, a já utvrdím trůn jeho až na věky.
13. Já budu jemu za otce, a on bude mi za syna: a milosrdenství svého neodejmu od něho, jakož jsem odjal od toho, kterýž před tebou byl.
14. A ustanovím jej v domu svém, a v království svém, až na věky: a trůn jeho bude přepevný na věky.
15. Podlé všech slov těchto, a podlé všeho vidění tohoto, tak mluvil Náthan Davidovi.
16. A když přišel král David, a posadil se před Hospodinem, řekl: Kdož jsem já Hospodine Bože, a jaký [jest] dům můj, abys mi učinil takové věci?
17. Ale i to málo zdálo se před obličejem tvým, a protož mluvil jsi o domu služebníka svého také na budoucí časy: a učinil jsi mne znamenitého nade všecky lidi, Hospodine Bože.
18. Což více přidati může David, poněvadž tak jsi oslavil služebníka svého, a poznal jsi ho?
19. Hospodine, pro služebníka svého podlé srdce svého učinil jsi všecku velebnost tuto, a chtěl jsi, aby známé byly všecky veliké věci [tyto].
20. Hospodine, neníť tobě rovného: anobrž není jiného Boha kromě tebe, ze všech, o nichž jsme slyšeli ušima svýma.
21. Nebo který jest jiný, jako lid tvůj israelský, národ jediný na zemi, k němuž šel Bůh, aby vysvobodil ho, a udělal ho sobě lidem,

a aby velikostí svou a hrůzami vyvrhl národy před tváří jeho, jejž byl z Egypta vysvobodil?
22. A položil jsi lid svůj israelský sobě za lid až na věky, a ty Hospodine učiněn jsi Bohem jeho.
23. Nyní tedy Hospodine, řeč, kterouž jsi mluvil služebníku svému, a o domu jeho, utvrzena buď na věky, a učiň, jakož jsi mluvil.
24. A zůstaň, a zvelebeno buď jmeno tvé až na věky: a říkáno buď: Hospodin zástupů, Bůh israelský, a dům Davida služebníka jeho trvající před ním.
25. Nebo ty Hospodine Bože můj zjevil jsi v ucho služebníka svého, že mu ustavíš dům: a protož našel služebník tvůj důvěrnost, aby se modlil před tebou.
26. Nyní tedy Hospodine, ty jsi Bůh: a mluvil jsi služebníku svému tak veliká dobrodiní.
27. A počal jsi dobrořečiti domu služebníka svého, aby vždycky byl před tebou: nebo když ty Hospodine požehnáš, požehnán bude na věky.

Kapitola 18.

Vítězství Davidovo nad Filistinskými i jinými nepřátely.

1. Stalo se pak potom, že porazil David Filistinské, a snížil je, a vzal Geth, i vesnice jeho, z ruky Filistinských,
2. a porazil Moaba, a učiněni jsou Moabští služebníci Davidovi, obětujíce jemu dary.
3. Toho času porazil David také Adarezera krále Soby krajiny Hemath, když vytáhl, aby rozšířil království své až k řece Eufratu.
4. Vzal tedy David tisíc vozů jeho, a sedm tisíc jezdců, a dvaceti tisíc mužů pěších, a zpodřezoval žíly všechněm koňům vozním, krom sto vozů, kteréž zachoval sobě.
5. Přišel pak i lid syrský z Damašku, aby dal pomoc Adarezerovi králi Soby: ale i z těch porazil David dvamecítma tisíc mužů.
6. A položil vojáky v Damašku, tak že Syrie také sloužila jemu, a obětovala dary. A pomáhal jemu Hospodin ve všech věcech, ku kterýmž se koli obrátil.
7. Vzal také David touly zlaté, kteréž byli měli služebníci Adarezerovi, a přinesl je do Jerusaléma.
8. Také Thebath a Chun, měst Adarezerových, mědi velmi mnoho, z kteréž udělal Šalomoun moře měděné, a sloupy, a nádoby měděné.
9. To když uslyšel Thou král Hemath, totižto že porazil David všecko vojsko Adarezera krále Soby,
10. poslal Adorama syna svého k králi Davidovi, aby žádal od něho pokoje, a spolu radoval se s ním, že porazil a vybojoval Adarezera: nebo Thou byl nepřítel Adarezerův.
11. Ale i všecky nádoby zlaté, a stříbrné, a měděné, posvětil David král Hospodinu se stříbrem, a zlatem, kteréž byl pobral ze všech národů, tak z Idumejských a z Moabských, a z synů Ammonových, jako z Filistinských, a z Amalechitských.
12. Abisaj pak syn Sarvie porazil Edoma v údolí Solnatém, osmnácte tisíc.
13. A postavil v Edomu stráž, aby sloužila Idumea Davidovi: i zachoval Hospodin Davida při všech věcech kamž se koli obrátil.
14. A tak kraloval David nade vším Israelem, a činil soud a spravedlnost všemu lidu svému.
15. Joab pak syn Sarvie byl nad vojskem, a Josafat syn Ahiludův kancléřem.
16. Sádok pak syn Achitobův, a Ahimelech syn Abiatharův, kněžími; a Susa písařem.
17. Banajáš také syn Jojadův nad zástupy Cerethi, a Felethi: synové pak Davidovi první k ruce králi.

Kapitola 19.

Hanon zohavil Davidovy posly. 6. Válka Davidova s Ammonitskými, i vítězství jeho nad nimi.

1. Přihodilo se pak, že umřel Naas král synů Ammon, a kraloval syn jeho místo něho.
2. I řekl David: Učiním milosrdenství s Hanonem synem Naasovým: nebo prokázal mi otec jeho milost. I poslal David posly, aby potěšili ho pro smrt otce jeho. Kteřížto když přišli do země Ammonitských, aby potěšili Hanona,
3. řekla knížata ammonitská k Hanonovi: Ty snad se domníváš, žeby David pro poctivost otce tvého poslal, kteřížby tě potěšili: aniž znamenáš, že, aby shlédli, a vyšpehovali, a přehledali zemi tvou, přišli služebníci jeho k tobě.
4. Protož Hanon služebníky Davidovy oblysil, a oholil, a zustřihal sukně jejich od beder až k nohám, a propustil je.
5. Kteřížto když odešli, a to vzkázali Davidovi, poslal proti nim (nebo velikou potupu trpěli), a rozkázal, aby pobyli v Jerichu, dokudžby neobrostly brady jejich, a aby potom se navrátili.
6. Vidouce pak Ammonitští, že křivdu učinili Davidovi, tak Hanon, jako jiný lid, a poslali tisíc hřiven stříbra, aby sobě najali z Mesopotamie, a z Syrie Maachy, a z Soby vozů a jezdců.
7. I najali třiceti dva tisíce vozů, a krále Maachy s lidem jeho. Kteřížto přitáhše, rozbili stany naproti Medaba. Ammonitští také shromáždivše se z měst svých přitáhli k boji.
8. Což když uslyšel David, poslal Joaba, a všecko vojsko mužů udatných:
9. a vytáhše Ammonitští šikovali se u brány města: králové pak, kteříž byli jim na pomoc přitáhli, zvláště stáli na poli.
10. Protož Joab porozuměv, že se boj s předu i s zadu proti němu strojí, vybral muže nejsilnější ze všeho Israele, a táhl proti Syrským.
11. Ostatní pak díl lidu dal pod ruku Abisaje bratra svého; a ti táhli proti Ammonitským.
12. I řekl: Budouliť mne přemáhati Syrští, přispěješ mi na pomoc: pakli budou tebe přemáhati Ammonitští, pomohu já tobě.
13. Posiliž se: a zmužile se mějme za lid náš, a za města Boha našeho: Hospodin pak, což před obličejem jeho dobré jest, učiní.
14. Táhl tedy Joab, i lid, kterýž s ním byl, proti Syrským k bitvě: a zahnal je.
15. Ammonitští pak vidouce, že utekli Syrští, utekli také i oni před Abisajem bratrem jeho, a vešli do města: Joab též navrátil se do Jerusaléma.
16. Vidouce pak Syrští, žeby poraženi byli od Israele, poslali posly, a vyvedli Syrské, kteříž byli za řekou: Sofach pak kníže vojska Adarezeova, byl vůdce jejich.
17. Což když oznámeno bylo Davidovi, shromáždil veškeren lid israelský, a přeplavil se přes Jordán, a připadl na ně, a zšikoval vojsko proti nim, a oni naproti bojovali.
18. I utekli Syrští před Israelem: a pobil David z Syrských sedm tisíc vozů, a čtyřiceti tisíc pěších, i Sofacha kníže vojska.
19. Vidouce pak služebníci Adarezerovi, že jsou přemoženi od Israele, utekli k Davidovi a sloužili jemu: a nechtěli více Syrští pomoci dávati Ammonitským.

Kapitola 20.

David dobyl město Rabby. 4. Filistinští třikrát od něho přemoženi.

1. Stalo se pak po roce, toho času, když králové vyjíždívají na vojnu, sebral Joab vojsko, a lid válečný, a hubil zemi synů Am-

mon; i šel a oblehl Rabbu: David pak zůstal v Jerusalémě, když Joab dobyl Rabby, a zkazil ji.

2. Vzal pak David korunu Melchomovi s hlavy jeho, a našel, že vážila hřivnu zlata, a [a bylo v ní] velmi drahé kamení, a udělal sobě z toho korunu: kořisti také města velmi mnohé vzal:

3. lid pak, kterýž byl v něm, vyvedl: a rozkázal, aby po nich jeli vozy mláticími a branami železnými a vozy železnými, tak aby roztrháni a zetříni byli: tak učinil David všem městům ammonitským: a navrátil se se vším lidem svým do Jerusaléma.

4. Potom povstala též válka v Gázer s Filistinskými: v kteréžto zabil Sobochaj Husatský, Safaje z rodu Rafaim, a snížil je.

5. Jiná také válka stala se proti Filistinským, v kteréž zabil Bohdan syn Gáje Bethlémský bratra Goliáše Gethejského, u jehožto kopí dřevo bylo jako vratidlo tkadlcovské.

6. Ještě i jiná válka stala se v Geth, kdežto byl člověk převysoký, maje po šesti prstech, totiž, všech čtyřmecítma: i ten byl z rodu Rafa zplozen.

7. Ten se rouhal Israelovi: a zabil ho Jonathan syn Samay bratra Davidova. Tito jsou synové Rafa v Geth, kteříž padli od ruky Davidovy a služebníků jeho.

Kapitola 21.

Davidovo lid u sečteni: 10. i pomsta pro ně

1. Povstal pak satan proti Israelovi: a ponukl Davida, aby sčetl Israele.

2. I řekl David k Joabovi, a knížatům lidu: Jděte, a sečtěte Israele od Bersabé až do Dan: a přineste mi, abych věděl počet [jeho].

3. I odpověděl Joab: Přispořiž Hospodin lidu svého stokrát více, nežli jest: zdaliž, pane můj králi, všickni služebníci tvoji nejsou? Proč toho hledá pán můj, co by k hříchu počteno bylo Israelovi?

4. Ale řeč králova jest přemohla: i vyšel Joab, a obšel všeho Israele: a navrátil se do Jerusaléma.

5. I dal Davidovi počet těch, kteréž byl obšel: a nalezen jest počet všeho Israele tisíc tisíců, a sto tisíc mužů vytahujících meč: z Jůdy pak čtyřikrát sto tisíc a sedmdesáte tisíc bojovníků.

6. Nebo Lévi, a Benjamina nepočítal: protože Joab bezděčně vykonával královo rozkázaní.

7. Nelíbilo se pak Bohu, což rozkázáno bylo: a bil Israele.

8. I řekl David k Bohu: Zhřešil jsem příliš, že jsem to učinil: prosím, odejmiž nepravost služebníka svého, neboť jsem nemoudře učinil.

9. I mluvil Hospodin k Gádovi Vidoucímu Davidovu, řka:

10. Jdi, a mluv k Davidovi, a rci jemu: Toto praví Hospodin: Tři věci tobě na vůli dávám: jednu, kteroužbys chtěl, vyvol, a učiním tobě.

11. A když přišel Gád k Davidovi, řekl jemu: Toto praví Hospodin: Vyvol, co chceš:

12. buďto hlad za tři léta: buď abys za tři měsíce utíkal před nepřátely svými, a meče jejich abys nemohl ujíti: aneb aby za tři dny meč Hospodinův, a mor byl na zemi, a anděl Hospodinův aby vraždil po všech končinách israelských: nyní tedy viz, co mám odpověditi tomu, kterýž mne poslal.

13. I řekl David Gádovi: Se všech stran úzkosti mne sužují: ale lépe mi jest, abych upadl v ruce Hospodinovy, neb mnohá jsou slitování jeho, [víc] nežli v ruce lidské.

14. Tedy dopustil Hospodin mor na Israele: a padlo z Israele sedmdesáte tisíc mužů.

15. Poslal také anděla do Jerusaléma, aby hubil jej; a když hubil, popatřil Hospodin, a slitoval se nad velikým zlým: i přikázal andělu, kterýž hubil: Dostiť jest, již přestaň ruka tvá. Anděl pak

Hospodinův stál podle humna Ornana Jebusejského.

16. I pozdvih David očí svých, viděl anděla Hospodinova stojícího mezi nebem a zemí, a dobytý meč v ruce jeho, a obrácený proti Jerusalému: i padli, on i starší odíni jsouce žíněmi, tváří k zemi.

17. I řekl David k Bohu: Zdaliž nejsem já ten, kterýž jsem rozkázal, aby sečten byl lid? Jáť jsem ten, kterýž jsem zle učinil: toto stádo což jest provinilo? Hospodine Bože můj, nechť se obrátí, prosím, ruka tvá na mne, a na dům otce mého: lid pak tvůj ať není mořen.

18. Anděl pak Hospodinův přikázal Gádovi, aby řekl Davidovi, aby vstoupil a vzdělal oltář Hospodinu Bohu na humně Ornana Jebusejského.

19. I vstoupil David podle řeči Gádovy, kterouž byl jemu mluvil ve jmenu Hospodinovu.

20. Ornan pak když vzhlédl, a viděl anděla, a čtyři synové jeho s ním, skryli se: nebo toho času mlátil na humně pšenici.

21. Tehdy když přicházel David k Ornanovi, uzřel jej Ornan, a šel vstříc jemu z humna, a poklonil se jemu tváří k zemi.

22. I řekl jemu David: Dej mi to místo humna svého, ať vzdělám na něm oltář Hospodinu: tak abys zač stojí stříbra vzal, ať přestane rána od lidu.

23. I řekl Ornan k Davidovi: Nechť [sobě] vezme, a učiní pán můj král, což se koli jemu líbí: ale i voly [tyto] dávám k zápalné oběti, i vozy mláticí na dříví, i pšenici k oběti: to všecko rád dám.

24. I řekl jemu král David: Nikoli tak nebude, ale stříbra tobě dám, zač stojí: neboť není slušné, abych tobě co odjal, a tak obětoval Hospodinu oběti zápalné darem [sobě] dané.

25. Dal tedy David Ornanovi za to místo lotů zlata spravedlivé váhy šest set.

26. A vzdělal tu oltář Hospodinu: a obětoval oběti zápalné i pokojné, a vzýval Hospodina, a vyslyšel jej skrze oheň s nebe na oltář zápalné oběti.

27. I přikázal Hospodin andělu, a obrátil meč svůj do pošvy.

28. Protož hned David vida, že jej vyslyšel Hospodin na humně Ornana Jesubejského, obětoval tu oběti.

29. Stánek pak Hospodinův, kterýž byl udělal Mojžíš na poušti, a oltář zápalných obětí toho času byl na výsosti v Gabaon.

30. A nemohl David jíti k oltáři, aby tam prosil Boha: nebo náramným strachem byl přestrašen, vida meč anděla Hospodinova.

Kapitola 22.

Připravení potřeb k chrámu, 6. a poručení Davidovo o stavení jeho.

1. I řekl David: Tento jest dům Boží, a tento oltář k zápalné oběti lidu israelského*.

2. I přikázal, aby se shromáždili všickni znova k židovstvu obrácení z země israelské*, a ustanovil z nich kameníky, aby tesali a hladili kamení, aby vystaven byl dům Boží.

3. Železa také velmi mnoho na hřeby ke dveřím, a na háky, a skoby připravil David: a mědi váhu nesčíslnou.

4. Též i dříví cedrového bez počtu, kteréž Sidonští a Tyrští přiváželi Davidovi.

5. I řekl David: Šalomoun syn můj pacholík maličký jest a útlý; dům pak, kterýž chci stavěti Hospodinu, takový má býti, aby po všech krajinách slovútný byl: a protož připravím jemu potřeb. A pro tu příčinu před smrtí svou připravil všecky náklady*.

---

1) Tuto na hoře Moria, kdež bylo humno Ornanovo, budiž chrám založen a postaven: tuto také obětovati se bude. (2. Par. 3, 1.)

2) Cizozemci, t. j. Kananejští, uprostřed Israelitů bydlící, k těžkým pracem odsouzení, jimž s tou výminkou život darován byl, aby se modlářství odřekli.

5) t. potřeby na stavení chrámu Božího.

6. I povolal Šalomouna syna svého: a přikázal mu, aby stavěl dům Hospodinu Bohu israelskému.
7. I řekl David Šalomounovi: Synu můj, vůle má byla, abych vystavěl dům jmenu Hospodina Boha mého;
8. ale stala se řeč Hospodinova ke mně, řkoucí: Mnoho jsi krve vylil, a velmi mnohé války jsi vedl: nebudeš moci stavěti domu jmenu mému, vyliv tak mnoho krve přede mnou:
9. syn, kterýž narodí se tobě, bude muž pokojný: odpočinutí zajisté dám jemu přede všemi nepřátely jeho vůkol: a pro tu příčinu Pokojný* slouti bude: a pokoj, i odpočinutí dám v Israeli po všecky dny jeho.
10. Onť ustaví dům jmenu mému, a on bude mi za syna, a já budu jemu za otce: a upevním trůn království jeho nad Israelem na věky.
11. Nyní tedy synu můj, budiž Hospodin s tebou, a šťastněť se veď, a vystavěj dům Hospodinu Bohu svému, jakož mluvil o tobě.
12. Dejž také tobě Hospodin opatrnost a smysl, abys mohl spravovati Israele, a ostříhati zákona Hospodina Boha svého.
13. Nebo tehdyť budeš moci prospívati, budeš-li ostříhati přikázání a soudů, kteréž přikázal Hospodin Mojžíšovi, aby naučil Israele: posilniž se, a zmužile sobě počínej, neboj se, ani lekej.
14. Hle já v chudobě své připravil jsem náklady na dům Hospodinův, zlata hřiven sto tisíc, a stříbra tisíc tisíců hřiven: mědi pak a železa neníť váhy, nebo množství převyšuje počet: dříví i kamení připravil jsem ke všem potřebám.
15. Máš také hojně řemeslníků, kameníků, a zedníků, i tesařů, a v každém řemesle zběhlých k dělání díla,
16. na zlatě, i stříbře, i mědi, i železe, kteréhož není počtu. Vstaň tedy, a dělej, a bude Hospodin s tebou.
17. Přikázal také David všem knížatům israelským, aby pomáhali Šalomounovi synu jeho,
18. řka: Vidíte, že Hospodin Bůh váš s vámi jest, a dal vám odpočinutí vůkol, a dal všecky nepřátely vaše v ruce vaše, a podmaněna jest země před Hospodinem a před lidem jeho.
19. Vydejte se tedy srdcem svým i duší svou [na to], abyste hledali Hospodina Boha svého, a povstaňte, a vystavějte Svatyni Hospodinu Bohu, aby uvedena byla archa úmluvy Hospodinovy, i nádoby Hospodinu posvěcené, do domu, kterýž bude vystaven jmenu Hospodinovu.

Kapitola 23.

Ustanovení Šalomouna za krále. 3. Sčtění levítů, a rozdělení jich i povinností jejich.

1. Tedy David starý a plný dnů, ustanovil králem Šalomouna syna svého nad Israelem.
2. A shromáždil všecka knížata israelská, i kněží a levíty.
3. I sečteni jsou levítové od třicítiletých, a výše: a nalezeno jest třiceti a osm tisíců mužů.
4. Z těch vybráno jest a rozděleno k službě domu Hospodinova, čtyřmecítma tisíců: vladařů pak a soudců šest tisíců.
5. A vrátných čtyři tisíce: a tolikéž zpěváků prozpěvujících Hospodinu na nástrojích, kterýchž nadělal [David] k zpívání.
6. A rozdělil je David po pořádcích synů Lévi, totiž Gersoma, a Kaathia, a Merari.
7. Synové Gersonovi: Leedan a Semej.
8. Synové Leedanovi: kníže Jahiel, Zethan, a Joel, ti tři.
9. Synové Semeje: Salomith, a Hosiel, a Aran, ti tři: ta jsou knížata čeledí Leedanských.

9) Šalomoun zní na česko Pokojný.

10. Synové pak Semeje, Leheth, a Ziza, a Jaus, a Baria: ti [jsou] synové Semeje, čtyři.
11. Byl pak Leheth první, Ziza druhý: Jaus pak a Baria neměli mnoho synů, a protož za jednu čeleď, a za jeden dům, počteni jsou.
12. Synové Kaath: Amram, a Isaar, Hebron a Oziel, ti čtyři.
13. Synové Amram: Aron a Mojžíš. I oddělen jest Aron, aby posluhoval v Svatyni svatých, on i synové jeho na věky, a aby zapaloval zápal Hospodinu vedle obyčeje svého, a dobrořečil jmenu jeho na věky.
14. Mojžíše také muže Božího synové počteni jsou v pokolení Lévi.
15. Synové Mojžíšovi: Gersom, a Eliezer.
16. Synové Gersomovi: Subael první.
17. Synové pak Eliezerovi byli: Rohobia první: a neměl Eliezer synů jiných. Synové pak Rohobiášovi rozmnožili se velmi.
18. Synové Isaarovi: Salomith první.
19. Synové Hebronovi: Jerjau první, Amariáš druhý, Jahaziel třetí, Jekmaam čtvrtý.
20. Synové Ozielovi: Mícha první, Jesia druhý.
21. Synové Merari: Moholi, a Musi. Synové Moholi: Eleazar a Cis.
22. Umřel pak Eleazar, a neměl synů, než dcery: i pojali je synové Cis bratří jejich*.
23. Synové Musi: Moholi, a Eder, a Jerimoth, ti tři.
24. Ti [jsou] synové Lévi po příbuznostech a čeledech svých, knížata po pořádcích, a počtu hlav jednohokaždého, kteříž konali dílo přisluhování domu Hospodinova, od dvacítiletých a výše.
25. Nebo řekl David: Odpočinutí dal Hospodin Bůh israelský lidu svému, a bydlení v Jerusalémě až na věky.
26. Aniž bude úřad levítský, aby více nosili stánek, a všecky nádoby jeho k přisluhování.
27. Také podle rozkázání Davidova nejposlednějšího počítán bude počet synů Lévi od dvacítiletých a výše.
28. A budou pod rukou synů Áronových v přisluhování domu Hospodinova, v síňcích, a v komorách, a na místě očisťování, a v Svatyni, a při vší práci služebnosti chrámu Hospodinova.
29. Kněží pak byli, nad chleby předložení, a k oběti bělné mouky, a k koláčům přesným, a k pánvi, a k pražení, i nad všelikou vahou a měrou.
30. Levítové pak, aby stáli ráno k chválení a zpívání Hospodinu: tolikéž i u večer,
31. tak při obětování obětí zápalných Hospodinových, jako v soboty, a na nov měsíce a při slavnostech ostatních, vedle počtu, a posvátných řádů jednékaždé věci, ustavičně před Hospodinem.
32. A aby ostříhali ostříhání stánku úmluvy, a řádu Svatyně, i zachovávání synů Áronových bratří svých, aby posluhovali v domu Hospodinovu.

Kapitola 24.

Rozděleni synů Áronových na čtyřmecítma tříd neb losů.

1. Synů pak Áronových tato rozdělení byla. Synové Áronovi: Nádab a Abiu, a Eleazar, a Ithamar.
2. Umřeli pak Nádab a Abiu před otcem svým bez dětí: a konal úřad kněžský Eleazar a Ithamar.
3. I rozdělil je David, totiž, Sádoka z synů Eleazarových, a Ahimelecha z synů Ithamarových, vedlé tříd jejich a posluhování.
4. A nalezeno jest mnohem více synů Eleazarových předních mužů

22) t. příbuzní, bratranci jejich. Umřel-li otec bez synů, dědily po něm dcery, ale musely se vdáti za někoho ze svého pokolení. (4. Mojz. 27, 6. a 36, 6.)

nežli synů Ithamarových. Rozdělil pak jim, to jest synům Eleazarovým, knížata po čeledech šestnácte: a synům Ithamarovým po čeledech a domích jejich osm.

5. Rozdělil pak obědvě čeledi mezi sebou losy: nebo byli knížata Svatyně, a knížata Boží, tak z synů Eleazarových, jako z synů Ithamarových*.

6. I popsal je Semejáš syn Nathanaelův písař z pokoleni Lévi, před králem a knížaty, a Sádokem knězem, a Ahimelechem synem Abiatharovým, i před knížaty čeledí kněžských a levítských: jeden dům, kterýž nad jinými byl, Eleazarův: a druhý dům, kterýž pod sebou měl jiné Ithamarův*.

7. Vyšel pak los první na Jojariba*, druhý na Jedeje,

8. třetí na Harima, čtvrtý na Seorima,

9. pátý na Melchia, šestý na Majmana,

10. sedmý na Akkosa, osmý na Abia,

11. devátý na Jesua, desátý na Senechia.

12. jedenáctý na Eliasiba, dvanáctý na Jakima,

13. třináctý na Hopfa, čtrnáctý na Isbaaba,

14. patnáctý na Belga, šestnáctý na Emmera,

15. sedmnáctý na Hezira, osmnáctý na Afsesa,

16. devatenáctý na Feteja, dvacátý na Hezechiele,

17. jedenmecítmý na Jachina, dvamecítmý na Gamula,

18. třimecítmý na Dalajau, čtyřmecítmý na Maazjau.

19. Ty jsou třídy jejich podlé přisluhování jejich, aby vcházeli do domu Hospodinova, a podlé řádu svého pod rukou Árona otce jejich: jakož byl přikázal Hospodin Bůh israelský.

20. Z synů pak Lévi ostatních, z synů Amram byl Subael, a z synů Subael Jehedeja.

21. Z synů také Rohobiáše kníže Jesiáš.

22. Isaarův pak syn [byl] Salemoth, a syn Salemothův Jahath:

23. a syn jeho Jerjau první, Amariáš druhý, Jahaziel třetí, Jekmaan čtvrtý.

24. Syn Ozielův, Mícha: syn Míchy, Samir.

25. Bratr Míchův Jesiáš: a syn Jesiášův, Zachariáš.

26. Synové Merari: Moholi a Musi. Syn Oziau, Benno.

27. Synové také Merari: Oziau, a Soam, a Zachur, a Hebri.

28. Moholův pak syn Eleazar, kterýž neměl dětí.

29. Syn pak Cis, Jerameel.

30. Synové Musi: Moholi, Eder, a Jerimoth; tiť jsou synové Lévi podlé domů čeledí svých.

31. I ti také metali losy naproti bratřím svým synům Áronovým, před Davidem králem, a Sádokem, a Ahimelechem, a knížaty čeledí kněžských a levítských, tak větší jako menší: všecky los rovně dělil.

Kapitola 25.

Zřízení neb rozdělení zpěváků též jako i kněží na čtyřmecítma dílů neb tříd.

1. Protož David a správcové vojska, oddělili k službě syny Asafovy, a Hemanovy, a Idithunovy: kteřížby prorokovali* na citarách, a žaltářích, a cimbálích, vedlé počtu svého oddanému sobě úřadu sloužíce.

2. Z synů Asafových: Zachur, a Josef, a Nathanaja, a Asarela, synové Asafovi: pod rukou Asafa prorokujícího podlé krále*.

---

5) t. j. Všickni byli sobě rovni právem a důstojenstvím, a proto rozděleni jsou losem, aby se žádnému neděla křivda.

6) t. j. vždy jeden los pro jednu z čeledi Eleazarových, a hned na to druhý pro jednu z čeledi Ithamarových tažen byl.

7) Rozhodlo se losem, že první třídou kněžskou učiněn jest rod, jehož hlavou či knížetem byl Jojarib a t. d.

1) t. j. písně zpívali a hráli.

2) Písně, kteréž David složil, uvedl Asaf v hudbu a opatřil je nápěvy.

3. Z Idithuna pak: synové Idithunovi, Godoliáš, Sori, Jesejáš, a Hasabiáš, a Mathatiáš, a [Semej] šest, pod rukou otce jejich Idithuna, kterýž na harfě prorokoval nad vyznávajícími, a chválícími Hospodina.

4. Z Hemana také: Synové Hemanovi, Bokkiau, Mathanjau, Oziel, Subuel, a Jerimoth, Hananiáš, Hanani, Eliatha, Geddelthi, a Romemthiezer, a Jesbakassa, Mellothi, Othir, Mahazioth:

5. všichni tito synové Hemana Vidoucího králova v řečech Božích, aby povýšil rohů*: a dal Bůh Hemanovi synů čtrnácte, a dcery tři.

6. Všichni ti pod rukou otce svého k zpívání v chrámě Hospodinově rozděleni byli, na cimbálích a žaltářích, a harfách, k službám domu Hospodinova . podlé krále: totiž Asaf a Idithun, a Heman.

7. Byl pak počet jich s bratřími jejich, kteříž byli vycvičeni v zpěvu Hospodinovu, všech učitelů, dvě stě osmdesát osm*.

8. I metali losy po třídách svých zároveň, tak větší jako menší, též učený, i neučený*.

9. I vyšel los první Josefovi, kterýž byl z [synů] Asafa. Druhý Godoliášovi, jemu a synům jeho, a bratřím jeho dvanácti*.

10. Třetí Zachurovi, synům a bratřím* jeho dvanácti.

11. Čtvrtý Isarovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

12. Pátý Nathaniášovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

13. Šestý Bokkiau, synům a bratřím jeho dvanácti.

14. Sedmý Isreelovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

15. Osmý Jesajášovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

16. Devátý Mathaniášovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

17. Desátý Semejášovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

18. Jedenáctý Azareelovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

19. Dvanáctý Hasabiášovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

20. Třináctý Subaelovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

21. Čtrnáctý Mathatiášovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

22. Patnáctý Jerimothovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

23. Šestnáctý Hananiášovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

24. Sedmnáctý Jesbakassovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

25. Osmnáctý Hananiovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

26. Devatenáctý Mellothiovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

27. Dvacátý Eliathovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

28. Jedenmecítmý Othirovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

29. Dvamecítmý Geddelthovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

30. Třimecítmý Mahaziothovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

31. Čtyřmecítmý Romenthiezerovi, synům a bratřím jeho dvanácti.

---

5) Vidoucího, t. j. proroka aneb i pěvce Božího vyvyšujícího a oslavujícího písněmi roh, t. j. moc a sílu Boží.

7) Zpěváci byli na 24 tříd rozděleni, tak jako kněží. Každá třída měla 12 představených neb mistrů, dohromady tedy 288. Mezi těmi byli také zpěváci méně obratní, kteří se pod správou mistrů či učitelů ve zpěvu cvičili.

8) Metali losy, aby poznali třídu, v které by každý službu konati měl. A protož byly třídy zpěváků, rovněž jako třídy ostatních v chrámě posluhujících levitů jistým třídám kněží podrobeny.

9) Druhý los padl na Godoliáše, jehož kůr neb třída měla dvanácte mužů, s částky synů jeho, s částky pak bratří t. jiných levitů, v hudbě a v zpívání zběhlých. Tak i níž vždy má rozumino býti.

10) Synům a bratřím, též příbuznýmu levitům. Tak i níž.

Kapitola 26.

Vrátní při chrámu. 20. Správcové nad poklady domu Božího. 29. Jakož i soudcové a učitelé lidu zřízeni.

1. Rozdělení pak vrátných [jsou tato]: z Koreitských Meselemia syn Kóre, z synů Asafových*.
2. Synové Meselemiášovi: Zachariáš prvorozený, Jadihel druhý, Zabadiáš třetí, Jathanael čtvrtý,
3. Elam pátý, Johanan šestý, Eljoenaj sedmý.
4. Synové pak Obededomovi: Semejáš prvorozený, Jozabad druhý, Joaha třetí, Sachar čtvrtý, Nathanael pátý,
5. Ammiel šestý, Issachar sedmý, Follathi osmý: nebo požehnal mu Hospodin. (Výš 13, 14.)
6. Semejovi pak synu jeho zrodili se synové, vladařové čeledí svých: nebo byli muži přesilní.
7. Synové tedy Semejášovi: Othni, a Rafael, a Obéd, Elzabad, bratří jeho muži udatní: Eliu také, a Samachiáš.
8. Všickni ti z synů Obededomových: oni i synové, i bratří jejich, udatní ku posluhování, šedesáte a dva z Obededoma*.
9. Synů pak Meselemiášových a bratří jejich přesilných, osmnáct.
10. Z Hosy pak, totiž z synů Merari: Semri kníže (nebo neměl prvorozeného, a protož postavil ho otec jeho za kníže).
11. Helkiáš druhý, Tabeliáš třetí, Zachariáš čtvrtý. Všech těch synů, a bratří Hosových, třinácte.
12. Tito rozděleni jsou, aby byli vrátní, aby vždycky [jako] knížata stráží, jakož i bratří jejich posluhovali v domu Hospodinovu.
13. Metaly se tedy losy zároveň i malým, i velikým, po čeledech jejich, k jednékaždé bráně*.
14. Padl tedy los [k bráně] východní, Selemiášovi. Zachariášovi pak synu jeho, muži velmi opatrnému, a učenému, losem dostala se strana půlnoční.
15. Obededomovi pak a synům jeho na poledne: na kteréžto straně domu byla rada starších.
16. Sesimovi a Hosovi na západ, u brány, kteráž vede k cestě vzhůru jdoucí*: stráž naproti stráži.
17. A sice k východu levítů šest: a k půlnoci čtyři na [každý] den: a ku poledni též na den čtyři: a a kde byla rada, dva a dva.
18. V komůrkách také vrátných k západu čtyři na cestě, a po dvou po komůrkách.
19. Tať jsou rozdělení vrátných, synů Kóre, a Merari.
20. Achiáš pak byl nad poklady domu Božího a nad nádobami posvátnými.
21. A synové Ledana, synové Gersonni: z Ledana knížata čeledí, Ledan a Gersonni, Jehieli.
22. Synové Jehielovi: Zathan, a Joel bratří jeho [byli] nad poklady domu Božího.
23. Amramští [také], a Isaarští, a Hebronští, a Ozihelští.
24. Subael pak syn Gersoma, syna Mojžíšova, byl vladař nad poklady.
25. Bratří také jeho z Eliziera, jehož syn jest Rahabia, a toho syn Isaiáš, a toho syn Joram, toho také syn Zechri, a toho syn Selemith.
26. Ten Selemith, a bratří jeho, byli nad poklady věcí posvěcených, kterýchž posvětil David král, a knížata čeledí, i tisícníci, i setníci, i vůdcové vojska,
27. z bojů, a z kořistí vybojovaných, jichž byli posvětili k opravení a k nábytku chrámu Hospodinova.

---

1) Vrátní chrámu byli na 24 tříd rozděleni a měli čtyry představené. Byli voleni z potomků Kóre, jenž byl z pokolení Kahathova, a z rodin z Merari pošlých.

8) Mezi ctnostmi vrátných se také udatnost vychvaluje; oni museli v davu lidstva pořádek zachovati, a archu Boží opatrovati.

13) t. kdoby při které bráně stráž držeti měl.

16) t. na horu chrámovu.

28. To pak všecko posvětil Samuel Vidoucí, a Saul syn Cis, a Abner syn Nér, a Joab syn Sarvie, všickni, kteříž byli posvětili jich skrze ruku Selemitha a bratří jeho.

29. Nad Isaarskými pak byl Choneniáš, a synové jeho, k dílům zevnitřním nad Israelem, k učení a souzení jich.

30. Z Hebronských pak Hasabiáš, a bratří jeho mužů přesilných tisíc a sedm set bylo nad Israelem za Jordánem k západu, ve všech dílech Hospodinových, a v službě královské.

31. Hebronských pak kníže byl Jeria, podlé čeledí a rodin jejich. Čtyřicátého léta království Davidova sečteni jsou, a nalezeno jest mužů přesilných v Jaser Galaad,

32. a bratří jeho zmužilejšího věku, dva tisíce a sedm set knížat čeledí. Ustanovil pak je David král nad Rúbenskými, a Gádskými, a nad polovicí pokolení Manassesova, ke všeliké službě Boží, a králově.

Kapitola 27.

O rozdělení lidu na dvanáct houfů, s knížaty jejich: 16. o správcích dvanáctera pokolení, i jiných vladařích.

1. Synové pak israelští podlé počtu svého, knížata čeledí, tisícníci, a setníci, i úředníci, kteříž sloužili králi po houfích svých, vcházejíce a vycházejíce na každý měsíc v roce, nad čtyřmecítma tisíci každý z nich byl ustanoven*.

2. Nad prvním houfem první měsíc vládl Jesboam syn Zabdielův, a pod ním čtyřmecítma tisíců.

3. Byl ze synů Faresových, a kníže všech knížat ve vojště měsíce prvního.

4. Nad houfem druhého měsíce byl Dudia Ahohitský, a po něm druhý jmenem Makelloth, kterýž spravoval díl vojska čtyřmecítma tisíců.

5. Vůdce pak houfu třetího na třetí měsíc byl Banajáš syn Jojady, kněz: a v houfě jeho čtyřmecítma tisíců.

6. To jest ten Banajáš nejsilnější mezi třiciti, a nad třiciti, byl pak nad houfem jeho Amizabad syn jeho*.

7. Čtvrtý, měsíce čtvrtého, Asahel bratr Joabův, a Zabadiáš syn jeho po něm: a v houfě jeho čtyřmecítma tisíců.

8. Pátý, měsíce pátého, kníže Samaoth Jezeritský: a v houfě jeho čtyřmecítma tisíců.

9. Šestý, měsíce šestého, Hira syn Akkesa Thekuitský: a v houfě jeho čtyřmecítma tisíců.

10. Sedmý, měsíce sedmého, Helles Falonský z synů Efraim: a v houfě jeho čtyřmecítma tisíců.

11. Osmý, měsíce osmého, Sobochaj Husatský z rodu Zarahi: a v houfě jeho čtyřmecítma tisíců.

12. Devátý, měsíce devátého, Abiezer Anathotský z synů Jemini: a v houfě jeho čtyřmecítma tisíců.

13. Desátý, měsíce desátého, Maraj, i on Nethofatský z rodu Zarachi: a v houfě jeho čtyřmecítma tisíců.

14. Jedenáctý, měsíce jedenáctého, Banajáš Farathonský z synů Efraim: a v houfě jeho čtyřmecítma tisíců.

15. Dvanáctý, měsíce dvanáctého, Holdaj, Nethofatský, z rodu Gothonielova: a v houfě jeho čtyřmecítma tisíců.

16. Potom nad pokoleními israelskými byli: nad Rúbenskými, vévoda Elizier syn Zechri: nad Simeonskými, vévoda Zafatiáš syn Máchův:

---

1) David sebral 288.000 mužů k boji schopných, z nichžto v čas pokoje každého měsíce 24 tisíce mužů v službě královské trvati musely. Jedenáct tedy měsíců vojínové k službě schopní od služby osvozeni byli, tak že pole své vzdělávati a jiný obchod vésti mohli.

6) Proto, že jakž podobné, Banajáš sám vždy při králi býti musil.

17. nad Levítskými, Hasabiáš syn Kamuelův: nad Aronskými, Sádok:
18. nad Jůdovými, Eliu bratr Davidův: nad Issacharskými, Amri syn Michaelův:
19. nad Zabulonskými, Jesmajáš syn Abdiášův: nad Neftalskými, Jerimoth, syn Ozrielův:
20. nad syny Efraim, Osse syn Oraziův: nad polovicí pokolení Manassesova, Joel syn Fadajášův:
21. a nad druhou polovicí pokolení Manassesova v Galaad, Jaddo syn Zachariášův: nad Benjaminovými pak, Jasiel syn Abnerův:
22. nad Danovými pak, Ezrihel syn Jerohamův: tať jsou knížata synů israelských.
23. Nechtěl pak David sčísti jich od dvaceti let níže*: nebo byl řekl Hospodin, že rozmnoží Israele jako hvězdy nebeské.
24. Joab syn Sarvie počal je sice počítati, ale nedokonal: nebo přišel proto hněv na Israele: a protož počet těch, kteří byli sečteni, není vložen v knihy památné krále Davida.
25. Nad poklady pak královskými* byl Azmoth syn Adielův. Nad těmi pak poklady, kteříž byli v městech, a ve vsech, a v věžích, byl Jonathan syn Oziášův.
26. Nad dílem pak sedlským, a nad oráči, kteříž vzdělávali zemi, byl Ezri, syn Cheluhův:
27. a nad dělníky vinic, Semejáš Romatský: na sklepy pak vinnými, Zabdiáš Afonitský.
28. A nad olivovím, a fíkovím, kteréž bylo na polích, Balanan Gederský: nad špižírnami pak olejními, Joas.
29. Potom nad skoty, kteříž se pásli v Sáron, vladař byl Setraj Sáronský: a nad voly v údolích, Safat syn Adli:
30. nad velbloudy pak, Ubil Ismahelský: a nad osly Jadiáš Meronatský.
31. Nad ovcemi také, Jaziz Agarejský: všickni ti byli knížata statku krále Davida.
32. Jonathan pak strýc Davidův, [byl] rádcem, muž opatrný a učený; on a Jahiel syn Hachamonův byli s syny královskými.
33. Achitofel [byl] též rádce králův, a Chusai Arachitský [byl] přítel králův.
34. Po Achitofelovi byl Jojada syn Bajanášův, a Abiathar*. Kníže pak vojska králova byl Joab.

Kapitola 28.

Napomenutí Davidovo Šalomouna i lidu k stavění chrámu Božího.

1. Svolal tedy David všecka knížata israelská, vévody pokolení, a vladaře houfů, kteříž posluhovali králi: tisícníky také, a setníky, kteříž byli nad statkem, a jměním královým, i syny své s komorníky, i mocné, i všecky jiné nejsilnější v vojště do Jerusaléma.
2. A když vstal král, a stál, řekl: Slyšte mne bratří moji, a lide můj: Myslil jsem, abych vystavěl dům, v němžby odpočívala archa úmluvy Hospodinovy, a podnož noh Boha našeho: a připravil jsem všecky věci k stavení.
8. Ale Bůh mi řekl: Nebudeš stavěti domu jmenu mému, proto že jsi muž bojovný, a krev jsi proléval.
4. Ale vyvolil Hospodin Bůh israelský mne ze všeho domu otce mého, abych byl králem nad Israelem na věky: nebo z Jůdy vyvolil knížata: z domu pak Jůdova dům otce mého: a z synů otce mého líbilo se jemu, aby vyvolil mne za krále nade vším Israelem.

23) t. těch, jimž nebylo ještě dvaceti let, dílem, že jich neměl k svému úmyslu potřebí, dílem aby se neprohřešil proti písmeně zaslíbení Božího, kdyžby chtěl všecken lid sčísti, jenž měl býti pro veliké množství nesčítatedlný.

25) Těmito poklady se vyrozumívají sklady obilí.

34) t. rádci královými.

5. Tolikéž ze synů mých (nebo mnoho synů dal mi Hospodin) vyvolil Šalomouna syna mého, aby seděl na stolici království Hospodinova nad Israelem.
6. A řekl mi: Šalomoun syn tvůj vystaví dům můj, a síně mé: nebo jsem ho vyvolil sobě za syna, a já budu jemu za otce.
7. A utvrdím království jeho až na věky, bude-li stálý v ostříhání přikázání mých, a soudů, jako i dnes.
8. Nyní tedy přede vším shromážděním Israele, an slyší Bůh náš, ostříhejte, a vyhledávejte všech přikázání Hospodina Boha našeho: abyste vládli zemí [touto] dobrou, a zůstavili ji synům svým po sobě až na věky.
9. Ty pak Šalomoune synu můj, znej Boha otce svého, a služ jemu srdcem dokonalým, a myslí volnou: nebo Hospodin zpytuje všecka srdce, a rozumí všem myšlením myslí. Budeš-li ho hledati, nalezneš jej: pakli ho opustíš, zavrže tě na věky.
10. Nyní tedy, poněvadž vyvolil tebe Hospodin, abys vystavěl dům Svatyně, posilniž se a dělej.
11. Dal pak David Šalomounovi synu svému vypodobnění síně, i chrámu, i sklepů, a večeřadla*, i komor u vnitř, i domu slitování**,
12. také i vypodobnění všech, jež byl [zříditi] myslil, síní i komor vůkol pro poklady domu Božího, a pro poklady na věci posvěcené,
13. a [poznamenání] oddělení kněžských a levítských, ke všem dílům domu Hospodinova, a všech nádob k přisluhování v chrámu Hospodinovu.
14. Zlata [dal] v [jisté] váze na jednukaždou nádobu služby, stříbra také váhu dle rozličnosti nádob a díl.
15. Též i na zlaté svícny, a na jejich lampy, zlata [dal] vedle míry jednohokaždého svícnu i lamp. Podobně i na svícny stříbrné, a na lampy jejich, vedlé rozličnosti míry, váhu stříbra dal.
16. Zlata též dal na stoly [chlebů] předložení vedlé rozličnosti stolů: též i stříbra na jiné stoly stříbrné.
17. Na vidličky také, a baňky, a kadidlnice z zlata nejčistšího, a na lvíčky zlaté, podlé míry váhu rozdělil na lvíčka a lvíčka. Též i na lvy stříbrné rozličnou váhu stříbra oddělil*.
18. Na oltář pak, na němž se zapaluje kadidlo, zlata nejčistšího dal: aby též z něho uděláno bylo podobenství vozu cherubínů, roztahujících křídla, a zakrývajících archu úmluvy Hospodinovy.
19. I řekl: Všecko to došlo mne psané rukou Hospodinovou, abych vyrozuměl všem dílům toho vypodobnění.
20. Řekl také David Šalomounovi synu svému: Zmužile sobě počínej, a posilň se, a dělej: neboj se, ani se lekej, nebo Hospodin Bůh můj bude s tebou, a nenechá tě, ani opustí, dokudž nedokonáš všeho díla služby domu Hospodinova.
21. Hle oddělení kněží a levítů, ke všeliké službě domu Hospodinova stojí při tobě, a jsou hotovi, i umějí tak knížata jako lid činiti všecka přikázaní tvá.

Kapitola 29.

Darové od Davida a lidu k stavění chrámu. 10. Modlitba Davidova, i oběti. 22. Šalomoun na království pomazán. 26. David umřel.

1. I mluvil David král ke všemu shromáždění: Šalamouna syna

11) t. svrchního ponebí, kdež se obyčejně veliká síň, a v ní večeřadlo nalezalo; protož v Písmě jedno za druhé se béře a klade. — **) t. Svatyně a Svatyně svatých, ježto byly v jednom stavení, toliko oponou oddělené.

17) Lvy a lvíčky rozuměji se koflíky větší a menší té podoby. (2. Mojž. 1, 10 a 8, 2.)

mého jediného vyvolil Bůh, ještě pacholíka, a mladičkého: dílo pak toto veliké jest; nebo ne člověku připravuje se příbytek, ale Bohu.

2. Já pak podlé vší své možnosti připravil jsem náklady k domu Boha svého. Zlato k nádobám zlatým, a stříbro k stříbrným, měď k měděným, železo k železným, dříví k dřevěným: a kamení onyxové, a jako ulíčené, a rozličných barev, a všelijakého kamení drahého i mramoru z Páros* přehojně:

3. a nadto, což jsem obětoval do domu Boha svého, z statku svého stříbra a zlata, dávám k chrámu Boha svého, mimo to, což jsem připravil k domu svatému,

4. tři tisíce hřiven zlata, od zlata z Ofir; a sedm tisíc hřiven stříbra přečištěného, k potažení stěn chrámových.

5. A kdežkoli potřebí jest zlata, z zlata, a kdežkoli potřebí jest stříbra, z stříbra ať se dělají díla skrze ruce řemeslníků: a jestliže kdo dobrovolně obětovati chce, nechť naplní ruku svou dnes, a obětuje Hospodinu, cožkoli chce.

6. Tedy slíbili knížata čeledí, a knížata pokolení israelských, tisícníci také, i setníci, i knížata statků královských,

7. a dali k dílu domu Božího zlata hřiven pět tisíc, a deset tisíc zlatých*: stříbra hřiven deset tisíc, a mědi hřiven osmnácte tisíc: železa také sto tisíc hřiven.

8. A u kohožkoli nalezeno jest kamení, dali je do pokladů domu Hospodinova skrze ruku Jahiele Gersonského.

9. I veselil se lid, když sliby dobrovolně naplňovali: nebo celým srdcem obětovali je Hospodinu: nobrž i David král radoval se radostí velikou.

10. I dobrořečil Hospodinu přede vším množstvím, a řekl: Požehnaný jsi Hospodine Bože Israele otce našeho od věků na věky.

11. Tvát jest Hospodine velebnost, i moc, i sláva, i vítězství: a tobě chvála: nebo všecko, což jest na nebi i na zemi, tvé jest: tvé Hospodine jest království, a tys nade všecka knížata.

12. Tvé jest bohatství, a tvá jest sláva: ty panuješ nade vším, v ruce tvé jest síla i moc: v ruce tvé jest velikost i panování nade všemi věcmi.

13. Nyní tedy Bože náš vyznáváme se tobě, a chválíme jmeno tvé slavné.

14. Kdož jsem já, a co jest lid můj, abychom mohli toto všecko tobě slíbiti*? Tvéť jest všecko: a co jsme z ruky tvé vzali, tobě jsme dali.

15. Nebo pohostinu jsme před tebou a příchozí, jakož všickni otcové naši. Dnové naši na zemi jsou jako stín, a není žádného stání.

16. Hospodine Bože náš, všecka ta hojnost, kterouž jsme připravili, aby vystaven byl dům jmenu tvému svatému, z ruky tvé jest, a tvé jsou všecky věci.

17. Vím Bože můj, že zkušuješ srdcí, a miluješ sprostnost, protož i já v sprostnosti srdce svého vesele obětoval jsem toto všecko: a lid tvůj, kterýž se zde shledal, viděl jsem s velikou radostí tobě obětovati dary.

18. Hospodine Bože Abrahama, a Isáka, a Israele, otců našich, zachovejž na věky tuto vůli srdce jejich, a k uctění tebe ať vždycky trvá mysl tato.

19. Šalomounovi také synu mému dej srdce dokonalé, aby ostříhal tvých přikázaní, tvých svědectví, a tvých ustanovení, a aby činil všecko to: a aby vystavěl dům, k němuž jsem náklady připravil.

20. I přikázal David všemu shro-

2) t. bílého, vzácného, z ostrova Páros přivezeného.

7) Vlastně dariků, jež jsou peníze perské; jeden obnáší $2^1/_2$ dukátu. (1. Esdr. 2, 69.)

14) t. j. ze svého, a bez tvého požehnání darovati?

máždění, řka: Dobrořečte Hospodinu Bohu našemu. I dobrořečilo všecko shromáždění Hospodinu Bohu otců svých: a sklonili se, a klaněli se Hospodinu, a potom králi.

21. A obětovali oběti Hospodinu: a obětovali zápalné oběti druhého dne, volů tisíc, skopců tisíc, beránků tisíc s mokrými obětmi jejich, a se všelikým řádem přehojně za veškeren Israel.

22. I jedli a pili před Hospodinem v ten den s velikou radostí. A pomazali podruhé* Šalomouna syna Davidova. Pomazali pak jej Hospodinu za kníže, a Sádoka za biskupa.

23. I dosedl Šalomoun na stolici Hospodinovu za krále místo Davida otce svého, a všechněm se líbil: a poslouchal ho veškeren Israel.

24. Tolikéž i všecka knížata, a mocní, a všickni synové krále Davida dali ruku, a byli poddáni Šalomounovi králi.

25. I zvelebil Hospodin Šalomouna nade vším Israelem: a dal jemu slávu královskou, jakéž neměl před ním žádný král israelský.

26. David tedy syn Isaje kraloval nade vším Israelem.

27. A dnů, v nichž kraloval nad Israelem, bylo čtyřiceti let: a v Hebronu kraloval sedm let, a v Jerusalémě třiceti a tři léta.

28. I umřel v starosti dobré, pln jsa dnů, i bohatství, i slávy, a kraloval Šalomoun syn jeho místo něho.

29. Cinové pak Davida krále první i poslední, popsáni jsou v knize Samuele Vidoucího, a v knize Náthana proroka, a v knize Gáda Vidoucího:

30. též i [děje] všeho království jeho, i síly jeho, i časů, kteříž přeběhli za něho buďto v Israeli, buďto ve všech královstvích země.

---

22) t. za krále podruhé, a slavněji, než tam, 3. Král. 1, 34. ustanovili —

Druhá kniha Paralipomenon.

Tato kniha připomíná události za panování krále Šalomouna zběhlé; potom příběhy za panování králů judských až ku konci království judského, a k odvedení lidu do zajetí babylonského, kdež byl až do času panování perského krále Cyra. Příběhů králů israelských toliko sem a tam se dotýká, pokud se na království judské vztahují.

Kapitola 1.

Šalomoun obětuje v Gabaon. 7. Prosí Boha za moudrost, i dána jest jemu, i s slávou a s bohatstvím.

1. Posilněn jest tedy Šalomoun syn Davidův v království svém, a Hospodin Bůh jeho byl s ním, a zvelebil ho vysoce.
2. I rozkázal Šalomoun všemu Israelovi, tisícníkům, i setníkům, i vůdcům i soudcům všeho Israele, i knížatům čeledí:
3. a šel se vším množstvím na výsost Gabaon, kdežto byl stánek úmluvy Boží, kterýž udělal Mojžíš služebník Hospodinův na poušti.
4. Archu pak Boží byl přivezl David z Kariathjarim, na místo, kteréž byl jí připravil, a kdež jí byl rozbil stan, totiž do Jerusaléma.
5. Oltář také měděný, kterýž byl udělal Beseleel syn Uri, syna Hur, tam byl před stánkem Hospodinovým: kteréhož hledali Šalomoun i všecko shromáždění.
6. I vstoupil Šalomoun k oltáři měděnému, před stánkem úmluvy Hospodinovy, a obětoval na něm tisíc obětí.
7. Hle pak té noci ukázal se jemu Bůh, řka: Žádej zač chceš, abych dal tobě.
8. I řekl Šalomoun Bohu: Ty jsi učinil s Davidem otcem mým milosrdenství veliké: a ustanovil jsi mne králem místo něho.
9. Nyní tedy Hospodine Bože, ať se naplní řeč tvá, kterouž jsi slíbil Davidovi otci mému: nebo ty jsi mne ustanovil za krále nad lidem svým mnohým, kterýž tak nesčíslný jest, jako prach země.
10. Dejž mi moudrost a rozum, abych vcházel i vycházel před lidem tvým*: nebo kdož může tento lid tvůj, kterýž tak mnohý jest, náležitě souditi?
11. I řekl Bůh Šalomounovi: Poněvadž se to více líbilo srdci tvému, a nežádal jsi bohatství, ani zboží, ani slávy, ani duší těch, kteříž tebe nenáviděli, aniž také za mnohé dny života [jsi prosil]: ale žádal jsi sobě moudrosti a umění, abys mohl souditi lid můj, nad nímž jsem tě ustanovil králem:
12. [protož] moudrost a umění dáno jest tobě: bohatství pak, a statek, a slávu dám tobě, tak že žádný z králů ani před tebou nebyl, ani po tobě bude tobě rovný.
13. I navrátil se Šalomoun s výsosti Gabaon do Jerusaléma od stánku úmluvy, a kraloval nad Israelem.
14. I nashromáždil sobě vozů a jezdců, a měl tisíc a čtyry sta vozů, a dvanácte tisíc jezdců: a rozložil je do měst vozů*, a u krále v Jerusalémě.
15. I způsobil král, že bylo stříbra i zlata v Jerusalémě jako kamení, a cedrového dříví jako planého fíkoví, kteréž roste na poli u velikém množství.

---

10) t. abych náležitě před ním obcovati, a jej spravovati mohl.
14) V těchto městech vozů byly konírny pro koně královské založeny a postaveny. (3. Král. 9, 19.)

16. Přiváděli pak jemu koně z Egypta, a z Goa, kupci královští, kteříž chodili a kupovali je za peníze,
17. [totiž] spřež čtyř koňů za šest set stříbrných, a koně za sto a padesát: podobně ze všech království hethejských, a od králů syrských, koupě se dála.
(3. Král. 10, 30.)

Kapitola 2.

Smlouva Šalomounova s Híramem, o dělníky a potřeby k stavění chrámu.

1. Umínil pak Salomoun stavěti dům jmenu Hospodinovu, a sobě dům královský.
2. A odčetl sedmdesáte tisíc mužů, kteřížto nosili na ramenou, a osmdesáte tisíc, kteřížby tesali kamení na horách, a úředníků nad nimi tři tisíce a šest set*.
(3. Král. 5, 16.)
3. Poslal také k Híramovi králi tyrskému, řka: Jako jsi učinil s Davidem otcem mým, a poslal jsi mu dříví cedrové, aby stavěl sobě dům, v kterémžto i bydlil:
4. tak učiň se mnou, abych stavěl dům jmenu Hospodina Boha svého, abych posvětil ho k zapalování kadidla před ním, a k kouření vonnými věcmi, a k věčnému předkládání chlebů, a k obětem zápalným ráno i večer, též ve dny sobotní, a na nov měsíce, i na slavnosti Hospodina Boha našeho na věky, kteréž přikázány jsou Israelovi.
5. Nebo dům, kterýž stavěti chci, veliký má býti: nebo veliký jest Bůh náš nade všecky bohy.
6. Kdo tedy bude moci s to býti, aby vystavěl jemu dům hodný? Jestliže nebe a nebesa nebes nemohou obsáhnouti ho: kteraký jsem já, abych mohl vystavěti jemu dům? Ale k tomu toliko, aby se kadilo před ním*.
7. Protož pošli mi muže umělého, kterýžby uměl dělati na zlatě, a na stříbře, na mědi, a železe, ze zlatohlavu, a z červce, a z hyacintu, a kterýžby uměl rýti rytiny, s těmi řemeslníky, kteříž jsou u mne v Júdstvu, a v Jerusalémě, kteréž zjednal David otec můj.
8. Přes to pošli mi také dříví cedrového, i jedlového, i sosnového, z Libanu: nebo vím, že služebníci tvoji umějí sekati [a tesati] dříví z Libanu, a budou [dělati] služebníci moji s služebníky tvými,
9. aby mi připraveno bylo mnoho dříví. Nebo dům, kterýž chci stavěti, má býti veliký velmi a slavný.
10. Dělníkům pak, kteříž sekati budou dříví, služebníkům tvým dám stravu dvacet tisíc korců pšenice, a ječmene tolikéž, a vína dvacet tisíc batů, oleje také láhvic dvacet tisíc.
11. Odpověděl pak Híram král tyrský psaním, kteréž byl poslal Šalomounovi: Žeť zamiloval Hospodin lid svůj, proto dal, abys ty kraloval nad ním.
12. A řekl dále: Požehnaný Hospodin Bůh israelský, kterýž učinil nebe i zemi, kterýž dal Davidovi králi syna moudrého a umělého, a smyslného a opatrného, aby vystavěl dům Hospodinu, a palác sobě.
13. Poslal jsem tedy tobě muže opatrného a nejumělejšího Híráma, otce mého*,
14. syna ženy z dcer Dan, jehožto otec byl Tyrský, kterýž umí dělati na zlatě, a na stříbře, na mědi, a

2) Podlé 3. Král. 5, 16. bylo dělníků a dohlížitelů toliko 3300; 300 tuto přes počet byli bez pochyby vrchní dohlížitelé, a jsou v knihách vypuštěni.
6) Jakoby řekl: Nemínímť já, aniž mohu takového domu jemu stavěti, kterýžby jej obsáhnouti mohl; ale chci mu toliko stavěti dům veliký a jakýž na tak velikého Boha sluší, a v němžby se jemu slušná pocta a služba dála.
13) t. kterého ctím, co otce. Jiní vykládají: Híráma, někdy dělníka otce mého; jiní zas to celé berou za jméno, totiž Híráma, příjmením Abi (Otec můj): však se to zdá býti způsob zdvořilého mluvení a důkaz vážnosti.

železe, i mramoru, i na dříví, z šarlatu také, a z hyacintu, a z kmentu, a červce: a kterýž umí rýti všelikou rytinu, a vymysliti moudře, čehožkoli potřebí jest v díle, s řemeslníky tvými, a s řemeslníky pána mého Davida otce tvého.

15. Pšenice tedy, a ječmene, a oleje a vína, což jsi slíbil pane můj, pošli služebníkům svým.

16. My pak nasekáme dříví z Libanu, což ho koli bude potřebí tobě, a připlavíme je v vořích po moři do Joppe: ty pak odtud dáš je voziti do Jerusaléma.

17. Tedy sčetl Šalomoun všecky muže obrácené k židovstvu, kteříž byli v zemi israelské, po sečtení, kterýmž sčetl je David otec jeho, a nalezeno jich sto a padesát tisíc, tři tisíce, a šest set.

18. I vybral z nich sedmdesáte tisíců, kteřížby nosili na ramenou břemena, a osmdesáte tisíc, kteřížby kamení tesali na horách: tři pak tisíce a šest set úředníků nad dílem lidu.

Kapitola 3.

Stavení i vypsání chrámu Božího.

1. I začal Šalomoun stavěti domu Hospodinova v Jerusalémě na hoře Moria, kteráž byla ukázána Davidovi otci jeho, na místě, kteréž byl připravil David na humně Ornana Jebusejského.

2. Počal pak stavěti druhého měsíce, léta čtvrtého království svého.

3. A tito jsou základové, kteréž založil Šalomoun, aby stavěl dům Boží, vzdélí loktů podlé staré míry šedesáte, a na šíř loktů dvaceti.

4. Síň pak před čelem, kteráž se vztahovala na dýl, podlé míry širokosti domu, dvacíti loktů: vysokost pak sto a dvacíti loktů byla: a pozlatil ji vnitř zlatem nejčistším.

5. Dům také větší* přikryl dskami dřevěnými jedlovými, a obložil všudy plechy z zlata ryzího: a vyryl na něm palmy, a jako řetízky, ani se spolu víží.

6. Podlažil také podlahu chrámovou předrahým mramorem s ozdobou mnohou.

7. Zlato pak bylo přezkušené, z něhožto nadělav plechů obložil dům, i trámy jeho, i veřeje, i stěny, i dvéře, a vyryl cherubíny na stěnách.

8. Udělal také dům Svatyně svatých: jehožto dýlka byla jako šířka domu, dvacíti loktů: a šířka též dvacíti loktů: a obložil jej plechy zlatými, as šesti sty hřiven.

9. Též i hřeby udělal zlaté*, tak že jedenkaždý hřeb vážil padesáte lotů: síňce také obložil zlatem.

10. Udělal také v domě Svatyně svatých cherubíny dva dílem řezbářským: a obložil je zlatem.

11. Křídla cherubínů na dvaceti loket roztažena byla, tak že jedno křídlo mělo pět loket, a dotýkalo se stěny domu: a druhé pět loket majicí dotýkalo se křídla druhého cherubína.

12. Podobně křídlo druhého cherubína mělo pět loket, a dotýkalo se stěny: a křídlo jeho druhé na pět loket dotýkalo se křídla cherubína druhého.

13. Křídla tedy obou cherubínů roztažená byla, a roztahovala se na dvaceti loktů: oni pak stáli vzhůru na nohách, a tváři jejich byly obrácené k zevnitřnímu domu*.

14. Udělal také i oponu z hyacintu, z šarlatu, z červce, a z kmentu: a vytkal na ní cherubíny.

15. Přede dveřmi také chrámu postavil dva sloupy, kteříž třiceti a pět loktů měli zvýší: makovice pak na nich byly na pět loket.

16. Také i jako řetízky v Svatyni [zdělal], a vložil je na makovice těch sloupů: jablek také granátových sto, kteráž položil mezi řetízky.

17. A tak postavil ty sloupy v síni chrámu, jeden na pravé straně,

5) Dům větší, t. Svatyni.

9) Hřeby, jimiž zlatý plech upevněn byl, toliko pozlaceny byly.

13) t. k oponě a k přednímu dílu chrámu, či k Svatyni.

a druhý na levé: ten, kterýž byl na pravé straně, nazval Jachin; a kterýž byl na levé, Booz.

Kapitola 4.

Oltář k zápalným obětem, a nádobí chrámová.

1. Udělal také i oltář měděný dvaciti loktů vzdélí, a dvacíti loktů zšíří, a desíti loktů zvýší.
2. Též i moře slité desíti loket od jednoho kraje k druhému, okrouhlé vůkol: zvýší bylo na pět loktů, a okolek třicíti loket obkličoval je vůkol.
3. Podobenství také volů bylo pod ním, a na deset loktů zevnitř nějaké rytiny, jako dvěma řady to moře obsahovaly. Volové pak byli sliti:
4. a to moře na dvanácti volích postaveno bylo, z nichžto tři patřili k půlnoci, a jiní tři k západu: tři pak jiní ku poledni, a tři ostatní k východu, držíce na sobě moře: zadkové pak těch volů byli vnitř pod mořem.
5. Tlustost pak jeho byla na dlaň, a kraj jeho byl jako kraj kalichu, aneb nakřiveného lilium: a bralo v sebe tři tisíce měřic*.
6. Udělal také deset umyvadel: a postavil jich pět po pravé straně, a pět po levé, aby umývali v nich všecko, což v zápalnou obět měli obětovati: v moři pak kněží se umývali.
7. Udělal pak i svícnů zlatých deset, vedlé způsobu, jakž je udělati rozkázáno bylo: a postavil je v chrámě, pět po pravé straně, a pět po levé.
8. Také i stolů deset [udělal]: a postavil je v chrámě, pět po pravé straně, a pět po levé: šálů také zlatých sto.
9. Udělal také síň kněžskou, a síň velikou*, a dvéře u též síně, jež okoval mědí.
10. Moře pak postavil na pravé straně proti východu ku poledni.
11. Nadělal pak Hiram [také] kotlíků, a vidliček, a šálů: a dokonal všecko dílo králi k domu Božímu,
12. totiž, dva sloupy, a makovice a vrchy, a jako nějaké síti, kteréžby přikrývaly vrchy na makovicích.
13. Jablek také granátových čtyry sta, a mřežování dvoje, tak aby dva řady jablek granátových byly na jednomkaždém mřežování, aby přikrývala ty makovice, a vrchy sloupů.
14. Udělal také podstavky, i umyvadla, kterážto vstavil na podstavky:
15. moře jedno, a volů dvanácte pod mořem.
16. I kotly, i háky, i šály. Všecky nádoby udělal Salomounovi Hiram otec jeho* k domu Hospodinovu z mědi přečisté.
17. V krajině jordánské slil je král v zemi jilovaté mezi Sochot a Saredatha.
18. Bylo pak množství nádob nesčíslné, tak že váhy té mědi nevěděli.
19. A udělal Šalomoun všecky nádoby do domu Božího, i oltář zlatý i stoly, a na nich chleby předložení:
20. svícny také s lampami jejich, aby svítily před Svatyní vedlé řádu, z zlata nejčistšího,
21. a květy nějaké [na nich], a lampy a utěradla zlatá, všecky věci z zlata nejčistšího udělány byly.
22. Schránky také na kadidlo, a kadidlnice, a šály, a moždířky, z zlata nejčistšího. I dvéře ozdobil rytinami vnitřní chrámové, to jest, do Svatyně Svatých: i dvéře chrámu zevnitřní [udělal] zlaté. A tak dokonáno jest všecko dílo, kteréž dělal Šalomoun k domu Hospodinovu.

---

5) Bátů; jakž myslí, tak mnoho vody až do vrchu mohlo se vlíti: ačkoli v něm obyčejně jen dva tisíce bátů bývalo. (3. Král. 7, 26.)

9) t. pro obecný lid, a sice pro mužský.

16) jejž Šalomoun u veliké vážnosti jako otce měl. Jiní jinak vykládají; viz výš 2, 13.

Kapitola 5.

Vnesení archy i nádob do chrámu.

1. Vnesl tedy Šalomoun všecky věci, kteréž byl zaslíbil [Bohu] David otec jeho, stříbro i zlato, i všecky nádoby, a složil to mezi poklady domu Božího.
2. Potom shromáždil starší israelské, a všecka knížata pokolení, a přední čeledí z synů israelských do Jerusaléma, aby přenesli archu úmluvy Hospodinovy z města Davidova, jenž jest Sion.
3. Přišli tedy k králi všickni muži israelští v den slavný měsíce sedmého.
4. A když přišli všickni starší israelští, nesli levítové archu,
5. a přenesli ji tam, i všecku přípravu stánku. Nádoby také Svatyně, kteréž byly v stánku, přenesli kněží s levíty.
6. Král pak Šalomoun, i všecko shromáždění israelské, i všickni, kteříž se byli sešli, šli před archou, a obětovali skopce, a voly beze všeho počtu: tak zajisté mnoho bylo obětí.
7. A vnesli kněží archu úmluvy Hospodinovy na místo její, totiž na místo chrámové odpovědí Božích, do Svatyně Svatých pod křídla cherubínů:
8. tak že cherubínové měli roztažená křídla svá nad místem, kdež postavena byla archa, a zakrývali archu s sochory jejími.
9. Koncové pak sochorů, na kterýchž nesena byla archa, že jsou něco delší byli, vidíni byli před odpovědnicí*, pakliby kdo byl maličko vně, nemohl jich viděti**. I byla tu archa až do dnešního dne.
10. A nic jiného nebylo v arše, nežli dvě desky, kteréž byl do ní vložil Mojžíš na Horebě, kdyžto Hospodin dal zákon synům israelským, jenž vyšli z Egypta.
11. Když pak vyšli kněží ze Svatyně*, (nebo všickni kněží, kteříž se tu koli našli, byli se posvětili: aniž ještě v ten čas třídy, a pořádek služby mezi nimi rozdělen byl**)
12. tak levítové, jako zpěváci, totiž, i kteříž pod Asafem byli, i kteří pod Emanem, i kteří pod Idithunem, synové i bratří jejich odíni jsouce oděvy kmentovými, na cimbály, a žaltáře, a harfy hráli, stojíce k východní straně oltáře, a s nimi sto a dvaceti kněží troubících na trouby.
13. Protož když všickni spolu trubami, i hlasy, i cimbály, i varhanami i rozličnými nástroji hudebnými [zvučeli a] zpívali, a hlasu vzhůru pozdvihovali, daleko zvuk slyšán byl, tak že když Hospodina chváliti začali, a říkati: Chvalte Hospodina, nebo dobrý jest, nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho, naplněn jest dům Boží oblakem,
14. a nemohli kněží ostáti, a posluhovati pro mrákotu: nebo byla naplnila sláva Hospodinova dům Boží.

Kapitola 6.

Požehnání Šalomounovo shromáždění israelskému, 14. i modlitba jeho.

1. Tehdy řekl Šalomoun: Hospodin slíbil, že bude přebývati v mrákotě:
2. já pak vystavěl jsem dům jmenu jeho, aby bydlil tam na věky.
3. I obrátil král tvář svou, a dal požehnání všemu množství israelskému, (nebo všechen zástup stál pozoruje,) a řekl:

9) t. před Svatyní svatých či před Nejsvětějším. — ** Dle 3. Král. 8, 8. nebylo jich zhola viděti, než toliko znamenati se mohli skrze oponu, v níž hrby aneb vydutí dělali.

11) t. když archu již složili v Svatyni svatých — ** Krátce: Nešetřili pořádku, t. ne jedna toliko třída kněží, kteříž vždy týhoden po týhodni v chrámě přisluhovali, posvětila se k té slavnosti ale všecky třídy tu přítomné byly.

4. Požehnaný Hospodin Bůh israelský, kterýžto, což mluvil Davidovi otci mému, v skutku splnil, řka:
5. Od toho dne, jakž jsem vyvedl lid svůj z země egyptské, ne vyvolil jsem města z žádného pokolení israelského, k vystavění v něm domu jmenu mému, aniž jsem vyvolil kterého jiného muže, aby byl vůdcem lidu mého israelského,
6. ale vyvolil jsem Jerusalém, aby bylo jmeno mé v něm, a vyvolil jsem Davida, abych ustanovil ho nad lidem mým israelským.
7. A když byl uložil David otec můj, stavěti dům jmenu Hospodina Boha israelského,
8. řekl Hospodin k němu: Že jsi uložil stavěti dům jmenu mému, dobřes zajisté učinil, žes měl tu vůli:
9. a však ty nebudeš stavěti toho domu, ale syn tvůj, kterýž vyjde z bedr tvých, on vystaví dům jmenu mému.
10. A tak naplnil Hospodin řeč svou, kterouž byl mluvil: a já povstal jsem na místo Davida otce svého, a dosedl jsem na trůn israelský, jakož byl mluvil Hospodin: a vystavěl jsem dům tento jmenu Hospodina Boha israelského.
11. A postavil jsem v něm archu, v níž jest úmluva Hospodinova, kterouž učinil s syny israelskými.
12. I postavil se před oltářem Hospodinovým přede vším množstvím israelským, a roztáhl ruce své:
13. neb byl sobě udělal Šalomoun stupeň měděný, a postavil jej u prostřed síně, jenž byl pěti loktů zdélí, a pěti loktů zšíří, a tří loket zvýší: a stál na něm: a potom klekl na kolena přede vším množstvím israelským, a pozdvihl rukou k nebi,
14. a řekl: Hospodine Bože israelský, neníť podobného tobě Boha na nebi, ani na zemi: kterýž ostříháš smlouvy a [prokazuješ] milosrdenství služebníkům svým, kteříž chodí před tebou v celém srdci svém:
15. kterýž jsi splnil služebníku svému Davidovi otci mému, cožkoli jsi jemu mluvil: a co jsi ústy slíbil, skutkem jsi naplnil, jakož i nynější čas dokazuje.
16. Nyní tedy, Hospodine Bože israelský, naplniž [i budoucně] služebníku svému Davidovi otci mému cožskoli mluvil jemu, řka: Nebudeť se nedostávati z tebe muže přede mnou, kterýžby seděl na trůnu israelském: však tak, jestli že budou ostříhati synové tvoji cest svých, a v zákoně mém budouli choditi, jakožs i ty chodil přede mnou.
17. A nyní Hospodine Bože israelský, nechť jest utvrzena řeč tvá, kterouž jsi mluvil služebníku svému Davidovi.
18. Ač zdali k víře podobné jest, že bydlí Bůh s lidmi na zemi? Jestliže nebe, a nebesa nebes neobsahují tebe, čím méně dům tento, kterýž jsem vystavěl?
19. Avšak k tomu toliko udělán jest, abys vzhlédl na modlitbu služebníka svého, a na prosbu jeho, Hospodine Bože můj, a slyšel prosby, kteréž vylévá služebník tvůj před tebou:
20. abys otevřel oči své na dům tento ve dne i v noci, na místo, o němž jsi slíbil, že tu vzýváno bude jmeno tvé,
21. a abys vyslyšel modlitbu, kterouž modlí se služebník tvůj na něm: i vyslyšel prosby služebníka svého, i lidu svého israelského. Kdožbykoli modlil se na místě tomto, vyslyš z příbytku svého, totiž, s nebe, a milostiv buď.
22. Zhřešil-li by kdo proti bližnímu svému, a přišel by hotov jsa přisáhati proti němu a zavázal by se zlořečením před oltářem v domě tomto:
23. ty uslyš s nebe, a učiň soud služebníkům svým, tak abys odplatil nepravému cestu jeho na hlavu jeho vlastní, a pomstil spra-

vedlivého, odplatě jemu vedlé spravedlnosti jeho.
24. Jestližeby přemožen byl lid tvůj israelský od nepřátel, (neboť zhřeší [proti] tobě,) a obrátíce se činili by pokání a prosili by jmena tvého, a modlili se na místě tomto:
25. ty vyslyš s nebe, a odpusť hřích lidu svému israelskému, a přiveď je zase do země, kterouž jsi dal jim, a otcům jejich.
26. Jestližeby zavříno bylo nebe, a nepršelby déšť pro hříchy lidu, a modliliby se tobě na místě tomto a vyznávali by se jmenu tvému, a obratíli by se od hříchů svých, kdyžbys je trápil:
27. vyslyš s nebe Hospodine, a odpusť hříchy služebníků svých, a lidu svého israelského, a vyuč je cestě dobré, po nížby chodili: a dej déšť na zemi, kterouž jsi dal lidu svému k vládnutí.
28. Byl-li by hlad na zemi, aneb mor, aneb rez, aneb ruda, aneb kobylky, aneb chroust, aneb nepřátelé, pohubivše zemi, oblehli by brány města, aneb jakákoli rána a nemoc trápila by lid:
29. jestliže by někdo z lidu tvého israelského modlil se, poznaje ránu a nemoc svou, a rozprostřel by ruce své v domu tomto:
30. ty vyslyš s nebe, totiž z vysokého příbytku svého, a milostiv buď, a odplať jednomukaždému podlé cest jeho, kteréž znáš an má v srdci svém: (nebo ty sám znáš srdce synů lidských)
31. aby se báli tebe, a chodili po cestách tvých, po všecky dny v nichžto živi jsou na zemi, kterouž jsi dal otcům našim.
32. Také i cizozemce, kterýž není z lidu tvého israelského, přišel-liby z země daleké, pro jmeno tvé veliké, a ruku tvou silnou, a rámě tvé vztažené, a klaněl by se na místě tomto,
33. ty vyslyš s nebe z nejpevnějšího příbytku svého, a učiň všecko, očež volati bude k tobě cizozemec ten: aby poznali všickni národové země jmeno tvé, a báli se tebe, jako lid tvůj israelský, i poznali, že jmeno tvé vzýváno jest nad domem tímto, kterýž jsem vystavěl.
34. Kdyžby vytáhl lid tvůj na vojnu proti nepřátelům svým cestou, kteroužbys je poslal, a klaněliby se tobě proti cestě, na kteréž jest toto město, jež jsi vyvolil, a dům, kterýž jsem vystavěl jmenu tvému:
35. ty vyslyš s nebe prosby jejich, a modlitbu, a pomsti [jich].
36. Jestližeby pak zhřešili [proti] tobě (nebo není člověka, ještoby nehřešil,) a rozhněvalbys se na ně, a vydalbys je nepřátelům, a jaté vedliby je do země daleké, aneb blízké,
37. a obrátivše se v srdci svém, v zemi, do kteréž jatí zavedeni jsou, činiliby pokání, a modliliby se tobě v zemi zajetí svého, řkouce: Zhřešili jsme, neprávě jsme činili, a nespravedlivě jsme se chovali;
38. a navrátiliby se k tobě celým srdcem svým, a celou duší svou, v zemi zajetí svého, do kteréž zavedeni jsou, a klaněliby se tobě proti cestě země své, kterouž jsi dal otcům jejich, a města, kteréž jsi vyvolil, a domu, kterýž jsem vystavěl jmenu tvému:
39. ty vyslyš s nebe, totiž z pevného příbytku svého, prosby jejich a učiň soud, a odpusť lidu svému, ačkoli hříšnému.
40. Tyť jsi Bůh můj: nechť jsou prosím, otevřené oči tvé, a uši tvé nechť jsou pozorující na modlitbu, kteráž se děje na tomto místě.
41. Nyní tedy povstaň, Hospodine Bože, k odpočinutí svému*, ty i archa moci tvé: kněží tvoji, Hospodine Bože nechť jsou oblečeni v spasení**, a svatí tvoji nechť se veselí v dobrých věcech.

---

41) t. přijď do stálého příbytku svého v chrámě, zůstávaje tu s archou svou, a již více nepřecházeje se stánkem svým z místa na místo. (2. Král. 7, 6.)

42. Hospodine Bože, neodvracujž tváři od pomazaného svého: pamatuj na milosrdenství Davida služebníka svého.

Kapitola 7.

Oheň s nebe oběti spálil. 8. Posvěcení chrámu. 12. Bůh zjevil Šalomounovi, že jeho modlitbu vyslyšel.

1. A když dokonal Šalomoun modlitby tyto, oheň sstoupil s nebe, a shltil oběti zápalné, i [jiné] oběti: a velebnost Hospodinova naplnila dům.

2. Aniž mohli kněží vjíti do chrámu Hospodinova, proto že velebnost Hospodinova naplnila chrám Hospodinův.

3. Ale i všickni synové israelští viděli sstupující oheň a slávu Hospodinovu na dům: a padše tváří na zemi na podlahu dláženou kamením klaněli se, a chválili Hospodina: Že dobrý jest, že na věky [trvá] milosrdenství jeho.

4. Král pak, a veškeren lid, obětovali oběti před Hospodinem.

5. Tehdy zabil král Šalomoun oběti, volů dvamecítma tisíců, skopců sto a dvaceti tisíců: a tak posvětil domu Božího král i veškeren lid.

6. Kněží pak stáli při svých úřadech: i levítové s nástroji hudebními Hospodinovými, kterýchž nadělal David král k chválení Hospodina: Že na věky [trvá] milosrdenství jeho, písně Davidovy zpívajíce skrze ruce své: kněží pak troubili na trouby naproti nim, a veškeren Israel stál.

7. Posvětil také Šalomoun prostředku síně před chrámem Hospodinovým: nebo obětoval tu zápalné oběti a tuky pokojných obětí: nebo oltář měděný, kterýž byl učinil, nemohl snésti zápalných obětí, a obětí posvátných, a tuků.

8. Držel tedy Šalomoun slavnost v ten čas po sedm dní, a veškeren Israel s ním, shromáždění velmi veliké, od vjití Emath, až ku potoku egyptskému.

9. I učinil dne osmého shromáždění, protože posvěcoval oltář po sedm dní, a slavnost světil po sedm dní.

10. Tehdy třimecítmého dne měsíce sedmého propustil lid k příbytkům jejich radující se, a veselící se z toho, což dobrého učinil Hospodin Davidovi, a Šalomounovi, a Israelovi lidu svému.

11. I dokonal Šalomoun dům Hospodinův, i dům královský, i všecko, což byl umínil v srdci svém, aby udělal v domu Hospodinovu, i v domu svém, a šťastně se mu to povedlo.

12. Ukázal se pak jemu Hospodin v noci, a řekl: Uslyšelť jsem modlitbu tvou, a vyvolil jsem sobě místo toto za dům oběti.

13. Jestliže zavru nebe, a déšť nebude pršeti, a jestliže rozkáži a přikáži kobylkám, aby pohubily zemi, a jestliže pošlu mor na lid svůj:

14. obrátě se pak lid můj, nad kterýmž vzýváno jest jmeno mé, modlilby mi se, a hledalby tváři mé, a činilby pokání od cest svých zlých: i já vyslyším je s nebe, a milostiv budu hříchům jejich, a uzdravím zemi jejich.

15. Oči také mé budou otevřené, a uši mé pozorující na modlitbu toho, kdožby se modlil na tomto místě.

16. Nebo jsem vyvolil, a posvětil místa tohoto, aby bylo jmeno mé tam na věky, a aby tu byly oči mé, i srdce mé po všecky dny.

17. Ty také budeš-li choditi přede mnou, jako chodil David otec tvůj, a budeš-li činiti všecko, což jsem přikázal tobě, a spravedlnosti mé a soudy budeš-li zachovávati:

18. utvrdím trůn království tvého, jakož jsem slíbil Davidovi otci

— ** t. uděl jim milost svou, aby spasitedlně živi byli, i lid tvůj k spasení vedli, tak žeby nenávidě zlého, radost měl v dobrém.

tvému, řka: Nebude odjat muž z rodu tvého, aby nebyl knížetem v Israeli.
19. Jestliže pak se odvrátíte, a opustíte práva má, a přikázaní má, kteráž jsem vydal vám, a odejdouce sloužiti budete bohům cizím, a klaněti se jim,
20. vyplením vás z země své, kterouž jsem dal vám: a dům tento, kteréhož jsem posvětil jmenu svému, zavrhu od tváři své, a vydám jej v přísloví, a v příklad všem národům.
21. A dům tento bude v přísloví všem mimo jdoucím, a užasnouce se řeknou: Proč tak učinil Hospodin zemi této, a domu tomuto?
22. A odpovědí: Protože opustili Hospodina Boha otců svých, kterýž je vyvedl z země egyptské, a chopili se bohů cizích, a klaněli se jim, a ctili je: proto přišly na ně všecky tyto zlé věci.

Kapitola 8.

Města některá od Šalomouna vystavena. 7. Národové pod plat uvedeni. 14. Kněží spořádáni.

1. Když se pak vyplnilo dvaceti let, když vystavěl Šalomoun dům Hospodinův a dům svůj:
2. vystavěl [také] města, kteráž byl [zpět] dal Híram Šalomounovi, a osadil tam syny israelské.
3. Táhl také do Emath Suba a dobyl ho.
4. A vystavěl Palmíru na poušti, a jiná města přepevná vystavěl v [krajině] Emath.
5. A vystavěl Bethoron hořejší, i Bethoron dolejší, města ohrazená zdmi, mající brány, a závory, i zámky:
6. Balaath také i všecka města přepevná, kteráž byla Šalomounova, i všecka města vozů, a města jízdných: všecko, cožkoli chtěl Šalomoun a uložil, vystavěl v Jerusalémě a na Libanu, i po vší zemi panování svého.
7. Veškeren lid, kterýž byl pozůstal z Hethejských a Amorrhejských, a Ferezejských, a Hevejských, a Jebusejských, kteříž nebyli z rodu israelského,
8. z synů jejich, a z potomků, jichžto nepobili synové israelští, podmanil Šalomoun v poplatníky až do tohoto dne:
9. z synů pak israelských nepodrobil [žádného] v službu při díle královském: neb oni byli muži bojovní, a vůdcové přední, a knížata nad vozy, i nad jezdci jeho.
10. Všech pak knížat vojska krále Šalomouna bylo dvě stě padesáte, kteříž cvičili lid.
11. Dceru pak Faraonovu přestěhoval z města Davidova do domu, kterýž jí byl vystavěl. Nebo řekl král: Nebudeť bydliti manželka má v domu Davida krále israelského, protože jest posvěcený; nebo vešla do něho archa Hospodinova.
12. Tehdy obětoval Šalomoun zápalné oběti Hospodinu na oltáři Hospodinovu, kterýž byl vzdělal před síní,
13. aby každého dne obětováno bylo na něm vedlé přikázaní Mojžíšova, ve dny sobotní, a na nov měsíce, a na slavnosti, po třikrát do roka, totiž na slavnost přesnic, a na slavnost týhodnů, a na slavnost stánků.
14. A ustanovil podlé nařízení Davida otce svého úřady kněžské dle služeb jejich: a levíty dle pořádku jejich, aby chválili [Boha], a přisluhovali při kněžích, vedlé řádu jednohokaždého dne: i vrátné v pořádcích jejich u jednékaždé brány; nebo tak byl přikázal David muž Boží.
15. Aniž jsou co přestoupili z rozkázaní králových, tak kněží jako levítové, při všech věcech, kteréž byl přikázal, i při strážích pokladů.
16. Všecky náklady hotové měl Šalomoun, od toho dne, v němž založil dům Hospodinův, až do dne, v kterémž jej dokonal.
17. Tehdy odjel Šalomoun do

Asiongaber a do Ailath u břehu moře červeného, kterýž jest v zemi Edom.

18. Poslal pak mu Híram po služebnících svých lodí, a plavce umělé na moři, i plavili se s služebníky Šalomounovými do Ofir, a vzali odtud čtyři sta a padesáte hřiven zlata, a přinesli je králi Šalomounovi.

Kapitola 9.

Příjezd královny Sabejské. 13. Bohatství a sláva Šalomounova, i smrt jeho.

1. Královna také z Sáby, když uslyšela pověst o Šalomounovi, přijela do Jerusaléma, aby zkusila ho v pohádkách, s velikým zbožím, a s velbloudy, kteříž nesli vonné věci, a zlata velmi mnoho, i kamení drahé. A když přišla k Šalomounovi, mluvila jemu, cožkoli měla v srdci svém.

2. I vyložil jí Šalomoun všecko, což jemu byla podala: aniž co bylo, ježtoby jí nevyložil.

3. Kterážto když uzřela moudrost Šalomounovu, a dům, kterýž byl vystavěl,

4. také i pokrmy stolu jeho, a obydlí služebníků, a úřady sloužících jemu, i roucha jejich, číšníky také, a oděvy jejich, i oběti, kteréž obětoval v domu Hospodinovu: pro veliké divení nebylo v ní více ducha.

5. I řekla k králi: Pravát jest řeč, kterouž jsem slyšela v zemi své o věcech tvých, a o moudrosti tvé.

6. Nevěřila jsem vypravujícím, až jsem sama přišla, a uzřela očima svýma, a zkusila jsem, že sotva polovici o moudrosti tvé pověděli mi: převýšilť jsi pověst ctnostmi svými.

7. Blahoslavení muži tvoji, a blahoslavení služebníci tvoji, kteříž stojí před tebou po všeliký čas, a slyší moudrost tvou.

8. Budiž Hospodin Bůh tvůj požehnaný, kterýž chtěl tebe zříditi na svém trůnu králem [na místě] Hospodina Boha tvého. Neboť miluje Bůh Israele, a chce zachovati jej na věky, protož ustanovil tebe nad ním králem, abys činil soud a spravedlnost.

9. I dala králi sto a dvaceti hřiven zlata, a vonných věcí velmi mnoho, a kamení drahého: nebylo [nikdy] takových vonných věcí, jako [byly] ty, kteréž darovala královna z Sáby králi Šalomounovi.

10. K tomu také i služebníci Híramovi s služebníky Šalomounovými přivezli zlata z Ofir, a dříví thyinového, a kamení drahého:

11. z kteréhož dříví, totiž thyinového, nadělal král schodů v domu Hospodinovu, i v domu královu, harf také a žaltářů zpěvákům: nikdy nebylo vídáno dříví takového v zemi judské.

12. Král pak Šalomoun dal královně z Sáby všecky věci, kteréž chtěla, a kterých požádala, a mnohem více nežli byla k němu přinesla: kterážto navrátivši se odjela do země své s služebníky svými.

13. Byla pak váha zlata, kteréž přinášino bývalo Šalomounovi na každý rok, šest set, šedesáte a šest hřiven zlata:

14. kromě té summy, kterouž poslové rozličných národů a kupci přinášeli, i všickni králové arabští, a knížata zemí, kteříž přiváželi zlato a stříbro Šalomounovi.

15. Udělal tedy král Šalomoun dvě stě kopí zlatých z summy šesti set zlatých, kteříž na jednokaždé kopí vynaloženi byli:

16. tři sta také štítů zlatých ze tří set zlatých, jimiž přikryt byl jedenkaždý štít: i složil je král v zbrojnici, kteráž byla Lesem [libánským] obsazena. (3. Král. 10, 17.)

17. Udělal také král trůn veliký z kostí slonových, a obložil jej zlatem nejčistším.

18. Také šest stupňů, po nichž se vstupovalo na trůn, a podnož

zlatou, a spolehadla dvě s obou stran, a dva lvy, ani stáli u spolehadel,

19. též i jiných dvanácte lvíčků stojících tu na šesti stupních s obou stran: nebylo takového trůnu v žádném království.

20. Všecky také nádoby hodování královského byly zlaté, i nádoby v domu Lesu libánského z zlata nejčistšího. Stříbra zajisté za dnů těch za nic sobě nevážili.

21. Nebo lodí královy chodívaly do Tharsis, s služebníky Híramovými, jednou ve třech letech: a přinášely odtud zlato, a stříbro, a kosti slonové, a opice, a pávy.

22. I zveleben jest Šalomoun nade všecky krále země v bohatství a v slávě.

23. A všickni králové země žádali viděti tvář Šalomounovu, aby slyšeli moudrost, kterouž byl dal Bůh v srdce jeho:

24. a přinášeli mu dary, nádoby stříbrné i zlaté, i roucha, i zbroje, i vonné věci, koně i mezky, každého roku.

25. Měl také Šalomoun čtyřiceti tisíců koní na stájích, a vozů i jezdců dvanácte tisíc, a rozsadil je do měst vozů, a v Jerusalémě, kde byl král.

26. Provozoval také moc nade všemi králi od řeky Eufrat až k zemi filistinské, a až k končinám egyptským.

27. A tak velikou hojnost stříbra způsobil v Jerusalémě jako kamení; a dříví cedrového tak veliké množství, jako planého fíkoví, kteréž roste na poli.

28. A přiváděli jemu koně z Egypta, a ze všech krajin.

29. Jiní pak skutkové Šalomounovi první i poslední, sepsáni jsou v slovích Náthana proroka, a v knihách Ahiáše Silonského, také u vidění Addo Vidoucího, proti Jeroboamovi synu Nábatovu.

30. Kraloval pak Šalomoun v Jerusalémě nade vším Israelem čtyřiceti let.

31. I usnul s otci svými, a pochovali jej v městě Davidově: a kraloval Roboam syn jeho místo něho.

Kapitola 10.

Roboam pohrd radou starších příčinu dal k rozdělení království.

1. Šel pak Roboam do Sichem: nebo tam sešel se byl veškeren Israel, aby ho ustanovili za krále.

2. To když uslyšel Jeroboam syn Nábatův, kterýž byl v Egyptě (nebo byl tam utekl před Šalomounem), i hned se navrátil.

3. I povolali ho, a přišel, i veškeren Israel, a mluvili k Roboamovi, řkouce:

4. Otec tvůj přetěžkým jhem obtěžoval nás, ty lehčejší věci rozkazuj nežli otec tvůj, kterýž na nás vložil službu těžkou, a maličko polehč břemena, abychom sloužili tobě.

5. Kterýžto řekl: Po třech dnech navraťte se ke mně. A když odšel lid,

6. radil se s staršími, kteříž stávali před otcem jeho Šalomounem, když ještě živ byl, řka: Kterak mi radíte, abych odpověděl lidu?

7. Kteříž řekli jemu: Jestliže se zalíbíš lidu tomuto, a ukojíš-li je slovy milostivými, budouť sloužiti tobě po všecken čas.

8. Ale on opustil radu starců, a počal se raditi s mladými, kteříž s ním vychováni byli, a byli v tovaryšstvu s ním.

9. I řekl k nim: Co se vám zdá? Jakou mám dáti odpověď lidu tomuto, kterýž řekl mi: Polehč nám jha, kteréž vzložil otec tvůj na nás?

10. Oni pak odpověděli jako mladí, a vychovaní s ním v rozkošech, a řekli: Takto mluviti budeš lidu, kterýž řekl tobě: Otec tvůj ztížil jho naše, ty polehč nám: a takto jemu odpovíš: Nejmenší prst můj tlustší jest, nežli bedra otce mého.

11. Otec můj vzložil na vás jho těžké, já [ještě] těžší břemeno při-

ložím: otec můj mrskal vás bičíky, ale já mrskati budu vás biči uzlovatými.

12. Přišel tedy Jeroboam, i veškeren lid, k Roboamovi dne třetího, jakož jim byl rozkázal.

13. I odpověděl král tvrdě, opustiv radu starších:

14. a mluvil vedlé vůle mladých: Otec můj těžké jho na vás vzložil, a já [ještě] těžší přiložím: otec můj mrskal vás bičíky, ale já mrskati vás budu biči uzlovatými.

15. I nepovolil prosbám lidu: nebo byla to vůle Boží, aby se naplnila řeč jeho, kterouž byl mluvil skrze Ahiáše Sílonského k Jeroboamovi synu Nábatovu.

16. Lid pak veškeren, když mu král tak tvrdě mluvil, takto řekl k němu: Neníť nám dílu v Davidovi, ani dědictví v synu Isaj. Navratiž se do stanů svých, Israeli, ty pak dům svůj pas, Davide. I odšel Israel do stanů svých.

17. Protož jen nad syny israelskými, kteříž bydlili v městech judských, kraloval Roboam.

18. I poslal [k nim] král Roboam Adurama, kterýž byl nad platy, ale ukamenovali ho synové israelští, i umřel: král pak Roboam pospíšiv vsedl na vůz, a ujel do Jerusaléma.

19. A [tak] odstoupil Israel od domu Davidova až do tohoto dne.

Kapitola 11.

Roboamovi válčiti proti Israelovi od Boha zabráněno. 5. Města od něho vzdělaná. 18. Ženy i děti jeho.

1. I přijel Roboam do Jerusaléma, a svolal všecken dům Judův, a Benjaminův, sto a osmdesáte tisíc výborných a bojovníků, aby bojoval proti Israelovi, a obrátil k sobě království své.

2. I stala se řeč Hospodinova k Semejášovi muži Božímu, řkoucí:

3. Mluv k Roboamovi synu Šalomounovu králi judskému, a ke všemu Israelovi, kterýž jest v [pokolení] Judově a Benjaminově, řka:

4. Totoť praví Hospodin: Nevytáhnete, aniž bojovati budete proti bratřím svým: navratiž se jedenkaždý do domu svého, nebo mou vůlí dálo se to. Kteřížto uposlechše řeči Hospodinovy, navrátili se, a netáhli proti Jeroboamovi.

5. Bydlil pak Roboam v Jerusalémě, a vzdělal města hrazená v Judstvu.

6. A vzdělal Bethlehem, a Etam, a Thekue.

7. Bethsur také, a Socho, a Odollam,

8. tolikéž i Geth, a Maresa, a Zif,

9. též i Aduram, a Lachis, a Azeka,

10. Saraa také, a Ajalon, a Hebron, kteráž byla v zemi Judově a Benjaminově, města přepevná.

11. A když je zdmi ohradil, usadil v nich knížata, a [zdělal] špižírny k potravám, totiž, k oleji a vínu.

12. Též i v jednomkaždém městě udělal zbrojnici na štíty a kopí, a zpevnil je se vší pilností, a kraloval nad Judou a Benjaminem.

13. Kněží pak a levítové, kteříž byli ve všem Israeli, přišli k němu ze všech sídel svých,

14. opustivše podměstí, i vladařství svá, a odebravše se do Judstva a do Jerusaléma: proto že je zavrhl Jeroboam, a potomci jeho, tak že kněžství Hospodinova nevykonávali.

15. A ustanovil sobě kněží výsostí, a ďáblů, a telat, kterýchž byl nadělal.

16. Též i ze všech pokolení israelských, kteřížkoli oddali srdce své, aby hledali Hospodina Boha israelského, přišli do Jerusaléma, aby obětovali oběti své před Hospodinem Bohem otců svých.

17. A tak posilnili království judského, a ssílili Roboama syna Šalomounova za tři léta: nebo cho-

17) t. tak dlouho v Jerusalémě trvala čistá pocta Boží a náboženství pravé, tak jakž je David a Šalomoun zřídili a konali.

dili po cestách Davidových a Šalomounových, toliko tři léta*.
18. Pojal pak sobě Roboam manželku Mahalath, dceru Jerimotha, syna Davidova: a Abihail dceru Eliaba, syna Isaj,
19. kterážto porodila jemu syny, Jehusa, a Somoriáše, a Zooma.
20. A po té pojal sobě Máchu, dceru Absolonovu*, kteráž mu porodila Abiáše, a Ethaje, a Zizu, a Salomith.
21. Miloval pak Roboam Máchu dceru Absolonovu, nade všecky jiné manželky své a ženiny, nebo byl pojal manželek osmnácte, a ženin šedesáte: a zplodil osmmecítma synů, a šedesáte dcer.
22. Ustanovil pak za kníže, Abiáše syna Máchy, za vůdce nade všemi bratřími jeho*: nebo myslil ho ustanoviti králem [po smrti své]:
23. nebo byl moudřejší, a mocnější nade všecky syny jeho, a po všech krajích Júdových a Benjaminových, a ve všech městech hrazených*: a dal jim potravy hojně, a žádal [pro ně] mnoho žen.

Kapitola 12.

Sesák vtrhl do Jerusaléma. 9. Chrám zloupen. 16. Smrt Roboamova.

1. A když utvrzeno bylo království Roboamovo, a posilněno, opustil zákon Hospodinův, i všecken Israel s ním.
2. Léta pak pátého království Roboamova, přitáhl Sesák* král egyptský k Jerusalému (neb jsou byli zhřešili Hospodinu,)
3. s tisícem a dvěma sty vozů, a s šedesáti tisíci jízdných: lidu pak obecného nebylo počtu, kterýž přitáhl s ním z Egypta, totiž Lybijských, a Trogloditů a Mouřenínů*.
4. I dobyl měst hrazených v Júdstvu, a přišel až k Jerusalému.
5. Tedy Semejáš prorok přišel k Roboamovi, a k knížatům júdským, kteříž se byli sebrali do Jerusaléma, utíkajíce před Sesákem, a řekl k nim: Toto praví Hospodin: Vy jste mne opustili, a já opustil jsem vás v ruce Sesáka.
6. I poníživše se knížata israelská i král, řekli: Spravedlivýť jest Hospodin.
7. A když viděl Hospodin, že se ponížili, stala se řeč Hospodinova k Semejášovi, řkoucí: Protože jsou se ponížili, neshladím jich, a dám jim poněkud pomoc, a nevyleje se prchlivost má na Jerusalém skrze Sesáka,
8. ale však sloužiti jemu budou, aby znali rozdíl mezi službou mou, a službou království zemského.
9. Odtrhl tedy Sesák král egyptský od Jerusaléma, pobrav poklady domu Hospodinova, a domu královského, a všecko s sebou vzal, i pavézy zlaté, kterýchž byl nadělal Šalomoun,
10. místo kterýchž nadělal král [pavéz] měděných, a dal je knížatům pavézníků, kteříž ostříhali síně paláců.
11. A když chodíval král do domu Hospodinova, přicházeli pavézníci, a brali je, a zase odnášeli je do zbrojnice své.
12. Ale však že jsou se ponížili, odvrátil se od nich hněv Hospodinův, aniž jsou docela shlazeni: nebo i v Júdstvu nalezeni jsou skutkové dobří.
13. Tedy zmocnil se král Roboam v Jerusalémě, a kraloval: ve čtyřicíti pak a jednom létě byl, když počal kralovati, a sedmnácte let kraloval v Jerusalémě, městě, kte-

20) t. z potomstva Absolonova. Níž 13, 2.
22) Za budoucího náměstka svého v království júdském jej ze všech bratří jeho vyvolil.
23) Dolož z hebr.: „rozsadil ty syny" — bez pochyby, aby neučinili zbouření.
2) Sesák, jinak Sesostris. (3. Král. 14, 25.)

3) Troglodité, lidé v jeskyních a v jamách bydlící na břehách rudého moře; dle hebr. Suchité. Mouřenínové, jinak Kušité, pocházeli od Ismaele a bydleli v polední Arabii a Ethiopii.

réž vyvolil Hospodin ze všech pokolení israelských, aby utvrdil jmeno své tam; jmeno pak matky jeho bylo Naama Ammanitská.

14. Činil pak zlé, a nepřipravil srdce svého, aby hledal Hospodina.

15. Skutkové pak Roboamovi první i poslední zapsáni jsou v knihách Semejáše proroka, a Addo Vidoucího, a pilně vyloženi: i bojovali proti sobě Roboam a Jeroboam po všecky dny.

16. I usnul Roboam s otci svými, a pochován jest v městě Davidově. A kraloval Abiáš syn jeho místo něho.

Kapitola 13.

Vítězství Abiáše krále júdského nad Jeroboamem. 21. Ženy a děti jeho.

1. Léta osmnáctého krále Jeroboama kraloval Abiáš nad Júdou.

2. Tři léta kraloval v Jerusalémě, a jmeno matky jeho Míchaja, dcera Urielova* z Gabaa: a byla válka mezi Abiášem a Jeroboamem.

3. A když počal bojovati Abiáš, a měl udatných bojovníků, a výborných čtyřikrát sto tisíc: Jeroboam naproti sšikoval vojska, osmkrát sto tisíc mužů, kteříž také výborní byli, a k bojům velmi silní.

4. I postavil se Abiáš na hoře Semeron, kteráž byla v Efraim, a řekl: Slyš Jeroboame, i veškeren Israeli.

5. Zdaliž nevíte, že Hospodin Bůh israelský dal království Davidovi nad Israelem na věky, jemu i synům jeho smlouvou soli*?

6. I povstal Jeroboam, syn Nábatův, služebník Šalomouna syna Davidova, a zprotivil se pánu svému.

7. I sebrali se k němu lidé nevážní, a synové Belial: a ssílili se proti Roboamovi synu Šalomounovu: Roboam pak byl hloupý a srdce bázlivého, aniž mohl odolati jim.

8. Nyní tedy vy pravíte, že můžete odolati království Hospodinovu, kterýmž vládne skrze syny Davidovy, a [máte] lidu veliké množství, a telata zlatá, kteráž vám zdělal Jeroboam za bohy.

9. A vyvrhli jste kněží Hospodinovy, syny Aronovy, a levíty: a nadělali jste sobě kněží, jako všickni národové zemí: kdožbykoli přišel, a posvětil rukou svých býkem z volů, a sedmi skopci, bývá knězem těch, jenž nejsou bohové.

10. Náš pak Hospodin, Bůh jest, kteréhož neopouštíme, a kněží přisluhují Hospodinu z synů Aronových, a levítové jsou v řádu svém:

11. oběti také zápalné obětují Hospodinu na každý den ráno i večer, i kadidlo z vonných věcí vedlé přikázaní zákona způsobené, a předkládají se chlebové na stole nejčistším, a jest u nás svícen zlatý, i lampy jeho, aby se vždycky rozsvěcovaly k večeru: nebo my ostříháme přikázaní Hospodina Boha svého, kteréhož jste vy opustili.

12. Protož v vojsku našem jestiť Bůh vůdce, i kněží jeho, kteříž troubí na trouby, a znějí proti vám: synové israelští nebojujte proti Hospodinu Bohu otců svých, nebo není vám užitečné.

13. Když on to mluvil, Jeroboam z zadu ukládal zálohy, a stoje před nepřátely, Júdu, nevědoucího [o tom], svým vojskem obkličoval.

14. I ohlédna se lid júdský viděl, že mu boj nastává popředu i pozadu, a volal k Hospodinu: a kněží počali troubiti v trouby.

15. I všickni muži júdští zkřikli: a aj když oni křičeli, přestrašil Bůh Jeroboama, i všeho Israele, kterýž stál proti Abiášovi a lidu júdskému.

16. I utekli synové israelští před Júdou: a dal je Bůh v ruku jejich.

---

2) Výš 11, 20. a 3. Král. 15, 2. čte se Mácha, dcera Absolonova, jakž podobno, vnučka onoho, a toho tu dcera.

5) Sůl znamená neporušitedlnost; smlouva soli jest tedy smlouva nezrušitedlná, věčná. (4. Mojž. 18, 19.)

17. A tak porazil je Abiáš a lid jeho, ranou velikou: a padlo raněných z Israele pětkrát sto tisíc mužů silných.
18. I sníženi jsou synové israelští v ten čas, a zmocnili se přenáramně synové Júdovi, proto že doufali v Hospodina Boha otců svých.
19. Honil pak Abiáš utíkajícího Jeroboama, a vzal mu města, Bethel i vsi jeho, a Jesana se vsmi jeho, Efron také i vsi jeho:
20. aniž mohl více odolati Jeroboam za dnů Abiášových: kteréhož ranil Hospodin, a umřel.
21. Protož Abiáš potvrdiv království svého, pojal manželek čtrnácte; a zplodil dvamecítma synů, a šestnácte dcer.
22. Ostatek pak věcí Abiášových a cest, i skutků jeho, sepsáno jest velmi pilně v knize Addo proroka.

Kapitola 14.

Kralování Asovo a skažení modlářství. 9. Téhož válka i vítězství nad Mouřeníny.

1. Usnul pak Abiáš s otci svými, a pochovali jej v městě Davidově: a kraloval Asa syn jeho místo něho, za jehožto dnů v pokoji byla země deset let.
2. I činil Asa, což bylo dobrého a líbezného před obličejem Boha jeho, a zbořil oltáře cizího náboženství, i výsosti,
3. a ztroskotal modly, a háje posekal:
4. a přikázal lidu júdskému, aby hledali Hospodina Boha otců svých, a plnili zákon, i všecka přikázaní jeho:
5. a odjal ze všech měst júdských oltáře, i chrámy modlářské, a kraloval v pokoji.
6. Vystavěl také města pevná v Júdstvu, nebo pokojný byl, a žádné války za času jeho nepovstaly, nebo Hospodin dal pokoj.
7. I řekl lidu júdskému: Vystavme ta města, a ohraďme je zdmi, a upevněme věžemi, a branami, a zámky, dokud před válkami v pokoji jsou všecky věci, proto že jsme hledali Hospodina Boha otců svých, a dal nám pokoj vůkol. Stavěli tedy, a nebylo žádné překážky v stavení.
8. Měl pak Asa v vojště svém těch, kteříž nosili pavézy a kopí z pokolení Júdova třikrát sto tisíců: z pokolení pak Benjaminova [měl] pavézníků a střelců dvě stě a osmdesáte tisíců, všickni to muži udatní.
9. I vytáhl proti nim Zára Mouřenín s vojskem svým desetkrát sto tisíců, a vozů tři sta: a přitáhl až k Maresa.
10. Vytáhl též i Asa proti němu, a sšikoval vojsko k boji v údolí Sefata, kteréž jest u Maresa:
11. i volal k Hospodinu Bohu, a řekl: Hospodine, neníť u tebe žádného rozdílu, v mále-li bojovníků spomáháš, čili v mnoze: pomoziž nám, Hospodine Bože náš: nebo v tobě, a v tvém jmenu majíce naději, přišli jsme proti tomuto množství. Hospodine, ty jsi Bůh náš, nechť nepřemáhá proti tobě člověk.
12. Přestrašil tedy Hospodin Mouřeníny před Asou a Júdou: a utekli Mouřenínové.
13. I honil je Asa, a lid, kterýž byl s ním, až do Gerary: a padli Mouřenínové [téměř] až do posledního, nebo potříni jsou od Hospodina je bijícího, a vojska jeho bojujícího. I nabrali [Júdští] loupeže mnoho,
14. a pohubili všecka města vůkol Gerary: nebo byl strach náramně veliký připadl na všecky: i vzebrali ta města, a mnoho loupeže odnesli.
15. Též i stáje ovcí zkazivše zajali dobytka nesčíslné množství, i velbloudů: a navrátili se do Jerusaléma.

Kapitola 15.

Napomenutí Azariášovo. 8. Obnovení pravého náboženství.

1. Azariáš pak syn Odedův, když se stal v něm duch Boží,

2. vyšel vstříc Asovi, a řekl jemu: Slyšte mne Aso, i veškeren lide júdský, a benjaminský: Hospodin byl s vámi, proto že vy jste byli s ním. Budete-li ho hledati, najdete ho: pakli opustíte jej, opustí i vás.
3. Pominouť pak mnozí dnové v Israeli bez Boha pravého, a bez kněze učitele a bez zákona.
4. Ale když se navrátí v úzkosti své k Hospodinu Bohu israelskému, a budou ho hledati, naleznouť ho.
5. Toho času nebude pokoj vycházejícímu a vcházejícímu, ale strach bude odevšad mezi všemi obyvateli země:
6. nebo bojovati bude národ proti národu, a město proti městu, neb Hospodin zkormoutí je všelikou úzkostí.
7. Protož vy posilňte se, a nechť neoslabnou ruce vaše: nebo bude míti mzdu práce vaše.
8. To když uslyšel Asa, totiž slova a proroctví Azariáše, syna Odeda proroka, posílil se, a vyplenil modly ze vší země júdské, a benjaminské, i z měst, kterýchž byl dobyl na hoře Efraim, a posvětil oltáře Hospodinova, kterýž byl před síní [chrámu] Hospodinova.
9. A shromáždil veškeren lid júdský a benjaminský, i příchozí s nimi Efraimské, a Manassesovy, a Simeonovy: nebo mnozí byli utekli k němu z Israele, vidouce, že Hospodin Bůh jeho jest s ním.
10. A když přišli do Jerusaléma měsíce třetího a léta patnáctého kralování Asova,
11. obětovali Hospodinu ten den z kořisti a loupeže, kterouž byli přivedli, volů sedm set, a skopců sedm tisíc.
12. I vešel z obyčeje k potvrzení smlouvy, aby hledali Hospodina Boha otců svých z celého srdce svého, a z celé duše své.
13. I řekl, jestližeby pak kdo nehledal Hospodina Boha israelského, aby umřel od nejmenšího až do největšího, od muže až do ženy.
14. I přisáhli Hospodinu hlasem velikým s plesáním, a s zvukem trouby, a s zněním pozounů,
15. všickni, kteříž byli v Júdstvu s zaklínáním*: nebo z celého srdce svého přisáhli, a celou vůlí hledali ho, i nalezli: a dal jim Hospodin odpočinutí vůkol.
16. Nadto i Máchu matku Asy krále ssadil z královského důstojenství, proto že udělala v háji modlu Priápovu: kteroužto všecku ztroskotal, a na kusy zdrobiv spálil u potoka Cedron.
17. Výsosti pak zůstaveny jsou v Israeli: ale však srdce Asovo bylo dokonalé po všecky dny jeho.
18. A ty věci, kteréž byl slíbil otec jeho, i on, vnesl do domu Hospodinova, stříbro, i zlato, i nádob rozličný nábytek.
19. Války pak nebylo, až do třicátého pátého léta kralování Asova.

Kapitola 16.

Válka Básova s Asou. 7. Proroctví Hanani proroka. 12. Smrt Asova.

1. Léta pak třicátého šestého kralování jeho, vytáhl Bása král israelský proti Júdovi, a zdí ohražoval Ráma, aby žádný nemohl bezpečně vyjíti, ani vjíti z království Asy. (3. Král. 15, 17.)
2. Vzal tedy Asa stříbro a zlato z pokladů domu Hospodinova, a z pokladů královských, a poslal k Benadadovi králi syrskému, kterýž bydlil v Damašku, řka:
3. Smlouva jest mezi mnou a tebou, otec také můj, a otec tvůj měli svornost: a protož poslal jsem tobě stříbro i zlato, abys zruše smlouvu, kterou máš s Básou králem israelským, způsobil, aby on odtrhl ode mne.

15) t. přisábali a zaklínali se před Bohem že sloužiti budou jemu dle učiněné smlouvy.

4. To zvěděv Benadad poslal knížata s vojsky svými proti městům israelským: kteříž dobyli Ahion a Dan, a Abelmaim, i všech měst Neftali hrazených.
5. To když uslyšel Bása, přestal stavěti Ráma, a zanechal díla svého.
6. Asa pak král pojal veškeren lid júdský, a pobrali kamení z Ráma, i dříví, kteréž byl připravil k stavení Bása, a vystavěl z něho Gabaa, a Masfa.
7. Toho času přišel Hanani prorok k Asovi králi júdskému, a řekl jemu: Že jsi měl doufání v králi syrském, a ne v Hospodinu Bohu svém, proto ušlo vojsko krále syrského z ruky tvé*.
8. Zdaliž Mouřenínů a Libijských mnohem více nebylo, vozů a jezdců, a pěších množství bez počtu, ježto, když jsi věřil Hospodinu, vydal v ruku tvou?
9. Oči zajisté Hospodinovy spatřují všecku zemi, a dávají sílu těm, kteříž srdcem dokonalým věří v něho. Protož bláznivě jsi učinil a pro tu věc od toho času povstanou války proti tobě.
10. I rozhněvav se Asa na Vidoucího, rozkázal ho do vazby vsaditi: nebo se byl velmi rozhněval pro tu věc: a pobil z lidu velmi mnohé toho času.
11. Skutkové pak Asy první i poslední, sepsáni jsou v knize králů júdských a israelských.
12. I roznemohl se Asa léta třicátého devátého kralování svého, na nohy přetěžkou nemocí, a ani v nemoci své nehledal Hospodina, ale více doufal v lékařské umění*.
13. I usnul s otci svými: a umřel léta čtyřicátého prvního kralování svého.
14. A pochovali ho v hrobě jeho, kterýž byl vykopal sobě v městě Davidově: a položili ho na lože jeho plné vonných věcí, a mastí nevěstčích, kteréž byly lékárnickým uměním skládány, a pálili je nad ním s nádherností přílišnou*.

Kapitola 17.

Josafatovo kralování nad lidem júdským; 3. pobožnost, 10. i moc jeho.

1. I kraloval Josafat syn jeho místo něho, a zmocnil se proti Israelovi.
2. I osadil houfy žoldnéřů všecka města júdská, kteráž byla ohrazena zdmi. A postavil stráže v zemi júdské, a v městech Efraim, kteráž byl zdobýval Asa otec jeho.
3. A byl Hospodin s Josafatem, proto že chodil po cestách Davida otce svého prvních: a nedoufal v Bálim,
4. ale v Boha otce svého, a chodil v přikázaních jeho, a ne vedlé hříchu lidu israelského.
5. I utvrdil Hospodin království v ruce jeho, a dal veškeren Júda dary Josafatovi*: i měl zboží nesčíslná, a slávu velikou.
6. A když nabylo srdce jeho smělosti pro cesty Hospodinovy, také výsosti, a háje z Júdy odjal.
7. Třetího pak léta království svého, poslal z knížat svých Benhaila, a Obdiáše, a Zachariáše, a Nathanaele, a Micheáše, aby učili* v městech júdských:
8. a s nimi levíty, Semejáše a

7) Kdybys byl na Hospodina jediné spoléhal, bylbys svítězil netoliko nad králem israelským, ale i nad syrským, pakliby on jemu na pomoc, podlé smlouvy (výš v. 3.), proti tobě byl vytáhl.
12) Nemocnému Asovi králi se nevyčítá, že hledal pomoci lékařské; neb lékaře v poctivosti míti, a pomoci jeho užiti, samo Písmo velí (Sir. 38, 1): nýbrž klade se mu za vinu, že více doufal v umění lékařské, než v pomoc Boží; ježto lékař jediné pomocí Boží uzdraviti může.
14) Spálili to všecko, a snad i s tělem jeho, ohněm velmi velikým, nádherně, podlé obyčeje královského za časů tehdejších, a potom kosti jeho pochovali v hrobě jeho, tak jako 1. Král. 31, 12. 13. Níž 21, 19. Jer. 34, 5.
5) Tím se k němu, jako k králi svému, přiznávajíce.
7) t. aby nápomocni byli vážností a jinou správou svou kněžím a levítům, kteřížby —

Nathaniáše a Zabadiáše, Asaele také, a Semiramota, a Jonathana, a Adoniáše, a Thobiáše, a Thobadoniáše, levíty, a s nimi Elisama a Jorama kněží.

9. A ti učili lid v Júdstvu, majíce s sebou knihu zákona Hospodinova, a chodili vůkol po všech městech júdských, a učili lid.

10. Protož stal se strach Hospodinův na všecka království zemí, kteréž byli vůkol Júdstva, aniž směli bojovati proti Josafatovi.

11. Nýbrž i Filistinští přinášeli Josafatovi dary, a plat stříbra. Arabští také přiháněli mu dobytky, skopců sedm tisíc a sedm set, a kozlů tolikéž.

12. I prospíval Josafat a zveleben jest až na nejvýš: a vystavěl v Júdstvu domy na způsob věží, a města hrazená.

13. A mnohé věci zdělal v městech júdských: muži také bojovníci, a silní byli v Jerusalémě,

14. jichž tento jest počet po domích a čeledech jednohokaždého: V Júda knížata vojska, Ednas vůdce, a s ním nejsilnějších mužů třikrát sto tisíc.

15. Po něm Johanan kníže, a s ním dvě stě a osmdesáte tisíc.

16. Po něm také Amasiáš syn Zechri, posvěcený Hospodinu*, a s ním dvakrát sto tisíc mužů udatných.

17. Po něm byl* silný k bitvám Eliada, a s ním lidu zbrojného s lučišti, a pavézami dvakrát sto tisíc.

18. Po něm také byl Jozabad, a s ním sto a osmdesáte tisíc hotových bojovníků.

19. Ti všickni byli k ruce králi, kromě jiných, kteréž byl osadil po městech hrazených po všem Júdstvu.

16) t. který se dobrovolně byl oddal k správě a k obhajování lidu Božího.
17) dle hebr. z pokolení Benjaminova.

Kapitola 18.

Tažení Josafatovo s Achabem proti Syrským. 16. Micheáš vsazen do vězení, 33. Achab zabit.

1. Byl tedy Josafat bohatý a slavný velmi, i spojil se příbuzenstvím s Achabem*.

2. I přijel po [dvou] letech k němu do Samaří: k jehožto příští nabil Achab skopců a volů velmi mnoho, pro něj i pro lid, kterýž byl přišel s ním: a namluvil ho, aby [s ním] táhl proti Rámoth v Galaad.

3. I řekl Achab král israelský k Josafatovi králi júdskému: Táhni se mnou proti Rámoth v Galaad. Jemuž on odpověděl: Jako já, tak i ty: jako lid tvůj, tak i lid můj: a s tebou budeme v boji.

4. I řekl Josafat králi israelskému: Vzeptej se, prosím, nyní [o to] na řeč Hospodinovu.

5. Shromáždil tedy král israelský proroků [svých] čtyři sta mužů, a řekl jim: Máme-li táhnouti na vojnu proti Rámoth v Galaad, čili tak nechati? A oni řekli: Táhni, a dá je Bůh v ruku královu.

6. I řekl Josafat: Což není zde proroka Hospodinova, abychom se ho také tázali?

7. I řekl král israelský k Josafatovi: Jest [tu] muž jeden, jehož se ptáti můžeme na vůli Hospodinovu: ale já ho nenávidím, proto že mi [nikdy nic] dobrého neprorokuje, ale vždycky zlé: a jest to Micheáš syn Jemlův. I řekl Josafat: Nemluv tak králi.

8. Povolal tedy král israelský jednoho z komorníků, a řekl jemu: Zavolej mi rychle Micheáše syna Jemlova.

9. Král pak israelský, a Josafat král júdský, seděli jedenkaždý na trůnu svém, odíni jsouce rouchem

1) Joram, syn Josafatův, pojal sobě za manželku Athalii, dceru Achabovu, a tím sňatkem přišlo mnoho neštěstí na krále i na lid jeho.

královským: seděli pak na placu u brány samařské, a všickni proroci prorokovali před nimi.
10. Sedeciáš pak syn Chanaanův udělal sobě rohy železné, a řekl: Toto praví Hospodin: Těmito rozvěješ Syrii, až setřeš ji.
11. Podobně i všickni [ostatní] proroci prorokovali a pravili: Táhni proti Rámoth v Galaad a šťastně se povede, a dá je Hospodin v ruku královu.
12. Posel pak, kterýž šel, aby zavolal Micheáše, řekl jemu: Hle slova všech proroků jedněmi ústy předpovídají dobré věci králi: protož prosím tebe, ať i řeč tvá není jim odporna, a abys též mluvil šťastné věci.
13. Jemuž odpověděl Micheáš: Živť jest Hospodin, že což mi koli řekne Bůh můj, toť budu mluviti.
14. Přišel tedy k králi. Jemuž král řekl: Micheáši, máme-li táhnouti proti Rámoth Galaad na vojnu, čili tak nechati? Jemuž on odpověděl: Táhněte: nebo všecko se šťastně povede, a dáni budou nepřátelé v ruce vaše.
15. I řekl král: Jednou i podruhé přísahou zavazuji tebe, abys mi nemluvil, než co pravdivého jest, ve jmenu Hospodinovu.
16. A on řekl: Viděl jsem veškeren lid israelský rozptýlený po horách, jako ovce bez pastýře: i řekl Hospodin: Nemajíť tito pánů: navrať se jedenkaždý do domu svého v pokoji.
17. I řekl král israelský k Josafatovi: Zdaližť jsem neřekl, že mi tento neprorokuje nic dobrého, ale [vždy] to, což zlé jest?
18. On pak řekl [dále]: Protož slyšte slovo Hospodinovo: Viděl jsem Hospodina sedícího na stolici své, a všecko vojsko nebeské stojící při něm po pravici i po levici.
19. I řekl Hospodin: Kdo oklamá Achaba krále israelského, aby vytáhl a padl v Rámoth Galaad? A když mluvil ten takto, a jiný jináč:
20. vyšel duch, a postavil se před Hospodinem, a řekl: Játť oklamám ho. Jemuž řekl Hospodin: V čem jej oklamáš?
21. A on odpověděl: Vyjdu, a budu duchem lživým v ústech všech proroků jeho, I řekl Hospodin: Oklamáš, a přemůžeš: vyjdiž, a učiň tak.
22. Protož nyní, aj dal Hospodin ducha lživého v ústa všech proroků tvých, a Hospodin mluvil zlé proti tobě.
23. I přistoupiv Sedeciáš syn Chanaanův, dal Micheášovi políček, a řekl: Kterouž jest cestou odšel duch Hospodinův ode mne, aby mluvil tobě?
24. I řekl Micheáš: Ty sám to uzříš v ten den, když utíkati budeš z pokoje do pokoje, abys se skryl.
25. I přikázal král israelský, řka: Vezměte Micheáše, a veďte ho k Amonovi knížeti města, a k Joasovi synu Amelechovu.
26. A rcete: Toto praví král: Dejte tohoto do žaláře, a dávejte mu maličko chleba, a maličko vody, dokudž se nenavrátím v pokoji.
27. I řekl Micheáš: Jestliže se navrátíš v pokoji, nemluvil skrze mne Hospodin. A [přes to] řekl: Slyštež to všickni lidé.
28. Táhl tedy král israelský, a Josafat král júdský proti Rámoth Galaad.
29. I řekl král israelský k Josafatovi: Já změním oděv, a tak půjdu k bitvě, ty pak oblec se v roucho své. I změnil král israelský oděv, a tak šel do boje.
30. Král pak syrský přikázal byl vůdcům jezdců svých, řka: Nebojujte proti malému, ani proti velikému, než proti samému králi israelskému.
31. Protož když uzřeli knížata jezdců Josafata, řekli: Toť jest král israelský. I obklíčili jej bojujíce proti němu: ale on zvolal k

Hospodinu, a spomohl jemu, a odvrátil je od něho.
32. Nebo uzřevše vůdcové jízdných, že on není král israelský, nechali ho.
33. I přihodilo se, že jeden z lidu střelu na nejisto vystřelil a ranil krále israelského mezi šíjí a plecemi. Protož řekl vozkovi svému: Obrať ruku svou, a vyvez mne z vojska, nebo jsem raněn.
34. A dokonala se bitva v ten den: král pak israelský zůstal na voze svém proti Syrským až do večera, a umřel v západ slunce.

Kapitola 19.

Potrestání Josafata od proroka Jehu. 5. Ustanovení soudců světských i duchovních.

1. I navrátil se Josafat král júdský do domu svého pokojně do Jerusaléma.
2. Jemuž vstříc vyšel Jehu syn Hananův Vidoucí, a řekl jemu: Bezbožnému dáváš pomoc, a s těmi, kteříž nenávidí Hospodina, přátelstvím se spojuješ, a proto zasloužil jsi sice hněvu Hospodinova:
3. ale dobří skutkové nalezli se při tobě, že jsi sklidil háje z země júdské, a připravil jsi srdce své, abys hledal Hospodina Boha otců svých.
4. I bydlil Josafat v Jerusalémě: ale opět vyšel k lidu od Bersabé až k hoře Efraim, a navrátil je k Hospodinu Bohu otců jejich.
5. I ustanovil soudce země po všech městech júdských hrazených na každém místě,
6. a přikazuje soudcům, řekl: Vizte, co činíte, nebo nevedete soudu lidského, ale [soud] Hospodinův: a cožkoli souditi budete, na vás se obrátí.
7. Budiž [tedy] bázeň Hospodinova při vás, a pilností všecky věci čiňte: neboť není u Hospodina Boha našeho nespravedlnosti, ani přijímání osob, ani žádosti darů.
8. V Jerusalémě také ustanovil Josafat levíty, a kněží, a knížata čeledí z Israele, aby soud a při Hospodinovu soudili obyvatelům jeho.
9. A přikázal jim, řka: Tak budete činiti v bázni Hospodinově věrně a srdcem dokonalým.
10. A u všeliké rozepři, kterážby přišla před vás, od bratří vašich kteříž bydlí v městech svých, mezi příbuzenstvím a příbuzenstvím, aneb kdežbykoli otázka byla o zákonu, o přikázaní, o ustanoveních a ospravedlněních: ukažte jim, aby nezhřešili proti Hospodinu a nepřišel hněv na vás, a na bratry vaše: tak tedy činíce nezhřešíte.
11. Amariáš pak kněz, a biskup váš, v těch věcech, kteréž k Hospodinu přísluší, představeným bude: Zabadiáš pak syn Ismahelův, kterýž jest vůdce v domu Júdově, bude nad těmi věcmi, kteréž k královskému úřadu příslušejí; a máte [také] mistry levíty před sebou, posilňtež se, a čiňte to pilně, a bude Hospodin s vámi v dobrých věcech.

Kapitola 20.

Válka Moabských a Ammonitských proti Josafatovi; 22. vítězství jeho nad nimi. 35. Josafat stovaryšiv se s Ochoziášem, trestán od Boha.

1. Potom shromáždili se synové Moab, a synové Ammon a s nimi někteří z Ammonitských* proti Josafatovi, aby bojovali proti němu.
2. I přišli poslové a oznámili Josafatovi, řkouce: Přitáhlo proti tobě množství veliké z těch míst, kteráž jsou za mořem*, a z Syrie, a hle položili se v Asasonthamar, jenž jest Engaddi.
3. Tedy Josafat jsa bázní přestrašen, oddal se veškeren na to, aby se modlil Hospodinu a vyhlásil půst všemu lidu júdskému.

1) dle jiného čtení způsobu: z Idumejských. (Viz níže v. 10)
2) t. za mořem mrtvým.

4. I shromáždil se lid júdský, aby se modlil Hospodinu: také i všickni z měst svých sešli se, aby se modlili jemu.
5. A když stál Josafat u prostřed shromáždění júdského a jerusalémského, v domu Hospodinovu před síní novou,
6. řekl: Hospodine Bože otců našich, ty jsi Bůh na nebi, a panuješ nade všemi královstvími národů, v ruce tvé jestiť síla a moc, aniž kdo může tobě odolati.
7. Zdaliž jsi ty Bože náš nepohubil všech obyvatelů země této před lidem svým israelským, a dal jsi ji semeni Abrahama přítele svého na věky?
8. I bydlili v ní, a vystavěli v ní Svatyni jmenu tvému, řkouce:
9. Jestližeby přišly na nás zlé věci, meč soudu*, mor, a hlad, postavíme se před tímto domem, před obličejem tvým, v němžto vzýváno jest jmeno tvé: a volati budeme k tobě v zámutcích svých, a vyslyšíš nás, a vysvobodíš.
10. Nyní tedy aj synové Ammon, a Moab, a hora Seir*, skrze něž jsi nedopustil jíti Israelovi, když vycházeli z Egypta, ale uhnuli se od nich, a nepohubili jich:
11. na opak [nám] činí*, a usilují vyhnati nás z vladařství, kteréž jsi dal nám.
12. Bože náš, zdali nebudeš souditi jich? V nás zajisté není tak veliká síla, abychom mohli odolati tomuto množství, jenž táhne proti nám. A ješto nevíme, cobychom činiti měli, to nám toliko pozůstává, abychom oči své obrátili k tobě.
13. Veškeren pak Júda stál před Hospodinem, s dětmi, a s manželkami, a s syny svými.
14. Byl pak tu Jahaziel syn Zachariáše, syna Banajášova, syna Jehielova, syna Mathaniášova, levíta z synů Asafových, nad nímžto stal se duch Hospodinův u prostřed zástupu,
15. a řekl: Pozorujte veškeren Júdo, i kteříž bydlíte v Jerusalémě, a ty králi Josafate: Toto vám praví Hospodin: Nebojtež se, aniž se lekejte toho množství: neboť není ten boj váš, ale Boží*.
16. Zejtra vytáhnete proti nim: nebo potáhnou po stráni jmenem Sis, a naleznete je při konci potoka, kterýž jest proti poušti Jeruel.
17. Nebudete vy, jenž se budete potýkati, ale toliko doufánlivě stůjte, a uzříte pomoc Hospodinovu nad sebou, ó Júdo a Jerusaléme: nebojte se, aniž se strachujte; zejtra vyjdete proti nim, a Hospodin bude s vámi.
18. Protož Josafat, a lid júdský, i všickni obyvatelé jerusalémští, padli na tvář na zemi před Hospodinem, a klaněli se jemu.
19. Levítové pak z synů Kaath, a z synů Kóre, chválili Hospodina Boha israelského hlasem velikým, a vysokým.
20. A když ráno vstali, táhli po poušti Thekue: a když šli, stoje Josafat u prostřed nich, řekl: Poslyšte mne muži júdští, i všickni obyvatelé jerusalémští: věřte v Hospodina Boha svého, a bezpečni budete: věřte prorokům jeho, a všecko se šťastně povede.
21. I dal radu lidu, a postavil zpěváky Hospodina, aby chválili ho v houfích svých, a aby šli před vojskem, a jednostejným hlasem aby říkali: Chvalte Hospodina, nebo na věky milosrdenství jeho.
22. A když začali chvály zpívati, obrátil Hospodin zálohy jejich na ně samé, synů totižto Ammon, a Moab, a hory Seir, kteříž byli vytáhli, aby bojovali proti Júdovi, a [tak] zbiti jsou.
23. Nebo povstali synové Ammon a Moab proti obyvatelům hory Seir, aby pobili a shladili je: a

9) t. soudu Božího či trestu.
10) totiž Idumejští, obyvatelé hory Seir, potomci Esauovi.
11) zlým se nám za dobré odměňují.
15) Nebudete vy proti nim bojovati, ale Bůh sám.

když to skutkem dokonali, také sami proti sobě obrátivše se, bili se vespolek.

24. Mezi tím lid júdský když přitáhl k stráži, kteráž leží k poušti, uzřel podál všecku krajinu, ana jest plna mrtvých těl, aniž kdo pozůstal, jenžby byl smrti ušel.

25. Pročež přistoupil Josafat, a všecken lid s ním, aby sebrali loupeže z těch mrtvých: a nalezli mezi zbitými rozličný nábytek, roucha také a nádoby předrahé, a sebrali tolik, že všeho unesti nemohli, ani za tři dni odnositi loupeže pro množství kořisti.

26. V den pak čtvrtý shromáždili se v údolí Dobrořečení: nebo proto že tu dobrořečili Hospodinu, nazvali místo to údolím Dobrořečení až do dnešního dne.

27. I navrátili se všickni muži júdští, i obyvatelé jerusalémští, a Josafat před nimi, do Jerusaléma s radostí velikou, proto že dal jim Hospodin radost nad nepřátely jejich.

28. I vešli do Jerusaléma s loutnami, [a harfami,] a s troubami do domu Hospodinova.

29. I připadl strach Boží na všecka království země, když uslyšeli, že bojoval [sám] Hospodin proti nepřátelům israelským.

30. I bylo v pokoji království Josafatovo, a dal jemu Bůh pokoj odevšad.

31. Kraloval tedy Josafat nad Júdou, a byl ve třicíti pěti letech, když počal kralovati: a pětmecítma let kraloval v Jerusalémě, a jmeno matky jeho bylo Azuba dcera Selahi.

32. A chodil po cestě otce svého Asy, aniž se uchýlil od ní, čině což libého bylo před Hospodinem.

33. Ale však výsostí nezkazil*, a ještě byl lid nenastrojil srdce svého [zúplna] k Hospodinu Bohu otců svých.

33) t. oltářů na výšinách, na nichž lid pravému Bohu obětoval, ač to vždy proti vůli jeho bylo, ježto se jediné v chrámě obětovati mělo. Sic jinak o výsostech modlářských viz výš 17, 6.

34. Ostatek pak skutků Josafatových prvních i posledních, sepsáno jest v slovích Jehu syna Hanani, kteráž vložil do knih králů israelských.

35. Potom Josafat král júdský vešel v přátelství s Ochoziášem králem israelským, jehožto skutkové byli velmi bezbožní:

36. a účasten byl toho, že nadělali lodí, kteréžby se plavily do Tharsis: i nadělali lodí v Asiongaber.

37. Prorokoval pak Eliezer, syn Dodaův z Maresy proti Josafatovi, řka: Že jsi učinil smlouvu s Ochoziášem, porazil Hospodin dílo tvé, i ztroskotány jsou lodi, aniž mohly jíti do Tharsis*.

Kapitola 21.

Smrt Josafatova, ukrutenství, i jiní hříchové Joramovi. 8. Válka s Idumejskými. 18. Nemoc i smrt jeho.

1. I usnul Josafat s otci svými, a pochován jest s nimi v městě Davidově: i kraloval Joram syn jeho místo něho.

2. Kterýž měl bratry syny Josafatovy, Azariáše, a Jahiele, a Zachariáše, a Azariáše, a Michaele, a Safatiáše. Všickni ti byli synové Josafata krále júdského.

3. I dal jim otec jejich mnoho darů stříbra i zlata, a platy s městy přepevnými v Júdstvu: království pak dal Joramovi, proto že byl prvorozený.

4. Tedy povstal Joram v království otce svého: a zmocniv se, pobil všecky bratry své mečem, i některé z knížat israelských.

5. Ve dvou a třicíti letech byl Joram, když počal kralovati: a osm let kraloval v Jerusalémě.

6. A chodil po cestách králů israelských, jako byl činil dům

37) Duchem prorockým, jenž vidí, co se státi má, jakoby se již bylo stalo, mluví se zde o věcech budoucích, tak jako o minulých; totiž porazil místo porazí, ztroskotány jsou místo budou.

Achabův: nebo dcera Achabova byla manželka jeho, a činil zlé před obličejem Hospodinovým.

7. Hospodin však nechtěl zahladiti domu Davidova pro smlouvu, kterouž byl učinil s ním: a že byl slíbil, že dá jemu svíci*, i synům jeho po všeliký čas.

8. V těch dnech zprotivil se Edom*, aby nebyl poddán Júdovi, a ustanovili sobě krále.

9. A když přitáhl Joram s knížaty svými, i se všemi jízdnými, kteříž byli s ním, vstal v noci, a porazil Idumejské, kteříž jej byli obklíčili, i všecky vůdce jízdných jejich.

10. Však předce zprotivili se Idumejští, aby nebyli pod mocí Júdovou až do tohoto dne: toho času i Lobna odstoupila, aby nebyla pod rukou jeho. Nebo byl opustil [Joram] Hospodina Boha otců svých.

11. Přes to i výsosti zdělal v městech júdských, a uvedl v smilství obyvatele jerusalémské, a v přestoupení Júdu.

12. I přineseno jest jemu psaní od Eliáše proroka, na němžto bylo psáno: Toto praví Hospodin Bůh Davida otce tvého: Proto že jsi nechodil po cestách Josafata otce svého, a po cestách Asy krále júdského,

13. ale chodil jsi po cestě králů israelských, a uvedl jsi v smilství Júdu, a obyvatele jerusalémské, následovav smilstva domu Achabova, nadto i bratry své, dům otce svého, lepší než jsi sám, pobil jsi,

14. až Hospodin uvede ránu velikou na tě, i na lid tvůj, i na syny, i na ženy tvé, i na všecko jmění tvé.

15. Ty pak nemocen budeš nejhorší nemocí břicha svého, až vyjdou střeva tvá pomalu den ode dne.

16. Vzbudil tedy Hospodin proti Joramovi ducha Filistinských, a Arabských, kteříž jsou při končinách Mouřenínů.

17. I vtrhli do země júdské, a pohubili ji, a pobrali všecko jmění, kteréž se nalezlo v domu královském, nadto i syny jeho i ženy: aniž zůstal jemu [který] syn, kromě Joachaza, jenž nejmladší byl.

18. A nadto nade všecko ranil jej Hospodin nemocí břicha nezhojitelnou.

19. A když den po dni pomíjel, a čas po času, přeběhly dvě létě: a tak dlouhým neduhem ztrápen jsa, tak že vykydal také střeva svá, neduhu spolu i života zbyl jest. I umřel v nemoci nejhorší, a neučinil mu lid pohřbu vedlé obyčeje pálení, jako byl učinil předkům jeho*.

20. Ve třicíti a ve dvou letech byl, když počal kralovati, a osm let kraloval v Jerusalémě. A chodil neupřímě*, a pochovali jej v městě Davidově: ale však ne v hrobě králů.

Kapitola 22.

Kralování Ochoziášovo; 8. pomsta Boží nad ním, i domem Achabovým. 10. Ukrutnost Athalie.

1. Tedy ustanovili krále obyvatelé jerusalémští Ochoziáše syna jeho nejmladšího, místo něho: nebo všecky starší, kteříž byli před ním, pobili lotři arabští, kteříž byli vtrhli do ležení*: a tak kraloval Ochoziáš syn Jorama krále júdského.

2. Ve čtyřiceti a dvou letech* byl Ochoziáš, když kralovati počal, a jeden rok kraloval v Jerusalémě,

7) t. j. potomstvo. Dokud trvá něčí rod, jest tolik, jakoby svíce jeho hořela, a když vymřel, jest tolik, jakoby byla zhasla.

8) t. lid idumejský.

19) t. bez těch ceremonií, kterýchž při pohřbích královských užívali, pochován jest. (Výš 16, 14.)

20) t. před Hospodinem; nebyl živ dle zákona.

1) t. do země, a do krajin králi júdskému náležejících; viz výš 21, 17.

2) Vlastně ve 22 letech; nebo otec jeho toliko 40 let věku dočkal. (Viz 4. Král. 8, 26.)

a jmeno matky jeho Athalia dcera Amri.
3. I on také chodil po cestách domu Achabova: nebo matka jeho navedla ho, aby bezbožně činil.
4. Protož činil zlé věci před obličejem Hospodinovým, jako dům Achabův: oni zajisté byli rádcové jeho po smrti otce jeho, k zahynutí jeho.
5. I spravoval se radou jejich. A táhl s Joramem synem Achabovým králem israelským, na vojnu proti Hazaelovi králi syrskému do Rámoth Galaad: i ranili Syrští Jorama.
6. Kterýžto navrátil se, aby se hojil v Jezrahel: nebo byl mnoho ran dostal v předdotčeném boji. Protož Ochoziáš syn Joramův král júdský, přijel, aby navštívil Jorama syna Achabova v Jezrahel nemocného.
7. Vůle zajisté Boží byla proti Ochoziášovi, aby přišel k Joramovi: a když přišel, vyjel s ním proti Jehu synu Namsi, kteréhož pomazal Hospodin, aby zahladil dům Achabův.
8. Když tedy hubil Jehu dům Achabův, nalezl knížata júdská, a syny bratří Ochoziášových, kteříž sloužili jemu, i pobil je.
9. Samého také Ochoziáše hledaje jal jej, an se pokrýval v Samaří: a když ho přivedli k němu, zabil jej, i pochovali ho: proto že byl syn* Josafata, kterýž hledal Hospodina celým srdcem svým. Aniž byla více jaká naděje, aby kdo kraloval z rodu Ochoziášova;
10. nebo Athalia matka jeho, vidouc, že umřel syn její, vstala a pobila všecken rod královský domu Joramova.
11. Ale Josabeth dcera královská vzala Joasa syna Ochoziášova, a ukradla jej z prostředku synů královských, když zabíjeni byli: a schovala jej s chůvou jeho v komoře, kdež byla lůžka: Josabeth pak, kteráž skryla jej, byla dcera krále Jorama, manželka Jojady biskupa, sestra Ochoziášova, a protož Athalia nezabila ho.
12. I byl s nimi v domu Božím skryt jsa za šest let, v nichžto Athalia kralovala v zemi.

Kapitola 23.

Kralování Joasovo. 12. Smrt Athalie. 16. Obnovení služby Boží, a zkažení modlářství.

1. Léta pak sedmého posilniv se Jojada pojal setníky, totiž Azariáše syna Jerohamova, a Ismahele syna Johananova, Azariáše také syna Obédova, a Maasiáše syna Adajášova, a Elisafata syna Zechri: a učinil s nimi smlouvu.
2. Kteříž obcházejíce zemi júdskou, shromáždili levíty ze všech měst júdských, a knížata čeledí israelských, a přišli do Jerusaléma.
3. I učinilo všecko to množství smlouvu v domu Božím s králem: i řekl k nim Jojada: Aj syn králův kralovati bude, jakož mluvil Hospodin o synech Davidových.
4. Protož tato jest věc, kterouž učiníte:
5. Třetí díl vás, kteříž přicházejí k sobotě*, kněží, a levítů, a vrátných, bude v branách: třetí pak díl bude u domu králova: a třetí u brány, kteráž slove [brána] Základu: jiný pak lid veškeren ať jest v síních domu Hospodinova.
6. Aniž kdo jiný vcházej do domu Hospodinova kromě kněží, a levítů, kteříž konají služby: ti toliko ať vcházejí, nebo posvěceni jsou: a všecken ostatní lid ať drží stráže Hospodinovy.
7. Levítové pak ať obklíčí krále, majíce jedenkaždý svou braň: (a jestližeby kdo jiný všel do chrámu, ať jest zabit) a ať jsou s králem i vcházejícím, i vycházejícím.
8. Tedy učinili levítové, i veškeren Júda všecky věci tak, jakž byl rozkázal Jojada biskup: a pojal

9) Rozuměj potomek, právě vnuk toho náb ožného krále.

5) t. k službě ob týden.

jedenkaždý muže, kteréž pod sebou měl, a přicházeli vedlé pořádku soboty, s těmi, kteříž vyplnili sobotu, a vycházeti měli. Nebo Jojada biskup nedopustil odjíti zástupům, kteříž se na každý týhoden vedlé obyčeje střídali.

9. I dal Jojada kněz setníkům kopí, a pavézy, i štíty krále Davida, kterýchž byl posvětil do domu Božího.

10. A postavil veškeren lid, kteříž měli braň, od pravé strany chrámu, až do levé strany chrámu, proti oltáři, a chrámu okolo krále.

11. I vyvedli syna králova, a vstavili naň korunu, a svědectví, a dali mu v ruce zákon, aby jej držel, a ustanovili jej králem: pomazal ho také Jojada biskup, a synové jeho: a žádali mu, a říkali: Živ buď král!

12. To když uslyšela Athalia, totiž hlas běžících a chválících krále, vešla k lidu do chrámu Hospodinova.

13. A když uzřela krále, an stojí na stupni, kudyž se vchází, a knížata, a houfy okolo něho, i veškeren lid země an se raduje, a troubí, a zpívá s rozličnými nástroji hudebnými, a hlas chválících, roztrhla roucho své, a řekla: Úkladové, úkladové!

14. Vyšed pak Jojada biskup k setníkům, a knížatům vojska, řekl jim: Vyveďte ji z ohrady chrámové, a ať venku zabita jest mečem. A přikázal kněz, aby nebyla zabita v domu Hospodinovu.

(4. Král. 11, 15.)

15. I vložili na šíji její ruce: a když vešla do brány koňské domu králova, zabili ji tam.

16. I učinil Jojada smlouvu mezi sebou, a vším lidem i králem, aby byli lid Hospodinův.

17. Tedy všel veškeren lid do domu Bálova, a zbořili jej: i oltáře a obrazy jeho ztroskotali: Mathana také kněze Bálova zabili před těmi oltáři.

18. Ustanovil pak Jojada úředníky v domu Hospodinovu pod rukama kněží a levitů, kteréž rozdělil David v domu Hospodinovu: aby obětovali zápalné oběti Hospodinu, jakož psáno jest v zákoně Mojžíšově, v radosti, a v písních, vedlé nařízení Davidova.

19. Postavil také vrátné v branách domu Hospodinova, aby nevcházel do něho poskvrněný jakoužkoli věcí.

20. A pojal setníky, a nejsilnější muže, a knížata lidu, i veškeren lid země, a vyvedli krále z domu Hospodinova, a vedli jej skrze bránu hořejší, do domu královského, a posadili ho na stolici královské.

21. I veselil se veškeren lid země, a město se upokojilo: Athalia pak zabita jest mečem.

Kapitola 24.

Opravení chrámu od Joasa. 15. Smrt Jojadova. 17. Modlářství, 21. a ukrutnost Joasova; 23. válka proti němu, 25. i smrt jeho.

1. V sedmi letech byl Joas, když počal kralovati: a čtyřiceti let kraloval v Jerusalémě: jmeno matky jeho bylo Sebia z Bersabé.

2. I činil, což dobrého jest před Hospodinem, po všecky dny Jojady kněze.

3. Vzal pak mu Jojada manželky dvě, z nichžto zplodil syny i dcery.

4. Potom zlíbilo se Joasovi, aby opravil dům Hospodinův.

5. I shromáždil kněží, a levíty, a řekl jim: Vyjděte do měst júdských, a vybírejte ode všeho Israele peníze na opravu domu Boha vašeho, na každý rok, a učiňte to spěšně. Levítové pak nedbánliví byli.

6. I povolal král Jojady předního [kněze], a řekl jemu: Proč jsi neměl péče, přinutiti levíty, aby snesli z Júdy a z Jerusaléma peníze, kteréž uloženy jsou od Mojžíše služebníka Hospodinova, aby všecko množství israelské je vneslo do stánku svědectví?

7. Nebo Athalia bezbožná, a

synové její, zkazili dům Boží; a ze všech věcí, kteréž posvěceny byly do chrámu Hospodinova, ozdobili chrám Bálův.

8. Přikázal tedy král, a udělali truhlu: a postavili ji u brány domu Hospodinova vně.

9. I ohlášeno jest v Júdstvu a v Jerusalémě, aby přinesli jedenkaždý plat Hospodinu, kterýž uložil Mojžíš služebník Boží na všeho Israele na poušti.

10. I veselila se všecka knížata, i veškeren lid: a vcházejíce snášeli do truhly Hospodinovy, a metali, tak že se naplnila.

11. A když čas byl, aby přinesli truhlu před krále skrze ruce levítů (nebo viděli mnoho peněz), přicházel písař králův, a kohož první kněz ustanovil; i vysypávali peníze, kteréž byly v truhle: potom truhlu zase donášeli na místo její: a tak činívali na každý den, a sebrali peněz velmi mnoho.

12. Kteréž vydával král a Jojada těm, kteříž byli nad dílem domu Hospodinova: a oni najímali za ně kamenníky, a řemeslníky všelikého díla, aby opravili dům Hospodinův: kováře také [dělající] z železa a z mědi, aby, což počalo padati, upevněno bylo.

13. I dělali dělníci pilně, a zazděny jsou díry v stěnách skrze ruce jejich, a přivedli dům Boží k způsobu prvnímu, a upevnili jej.

14. A když dokonali všecka díla, přinesli před krále a Jojadu ostatek peněz: z nichž nadělali nádob chrámových k službě, a k zápalným obětem, šálů také, i jiných nádob zlatých a stříbrných: a tak obětovali oběti zápalné v domu Hospodinovu ustavičně po všecky dny Jojadovy.

15. I sstaral se Jojada pln jsa dnův, a umřel, jsa ve stu a třicíti letech.

16. I pochovali ho v městě Davidově s králi, proto že udělal dobře s Israelem, i s domem jeho.

17. Když pak umřel Jojada, přišla knížata júdská, a klaněli se králi, kterýž obměkčen jsa pěknou řečí jejich, povolil jim.

18. I opustili chrám Hospodina Boha otců svých, a sloužili hájům a rytinám, a přišel hněv [Boží] na lid júdský, a na Jerusalém pro ten hřích.

19. I posílal k nim proroky, aby se navrátili k Hospodinu: kteříž když jim osvědčovali, nechtěli jich slyšeti.

20. Duch tedy Boží oblékl Zachariáše syna Jojady kněze, i postavil se před obličejem lidu, a řekl jim: Toto praví Hospodin Bůh: Proč přestupujete přikázaní Hospodinovo, ješto vám to neprospěje? A opustili jste Hospodina, aby opustil vás?

21. Kteříž shromáždivše se proti němu, ukamenovali ho z rozkazu králova v síni domu Hospodinova.

22. Aniž se rozpomenul Joas král na milosrdenství, kteréž byl učinil s ním Jojada otec jeho, ale zabil syna jeho. Kterýžto když umíral, řekl: Nechť popatří [na to] Hospodin, a vyhledává [to].

23. A když bylo po roce, vytáhlo proti němu vojsko syrské: a přitáhlo do Júdstva a do Jerusaléma, a pobili všecka knížata lidu, a všecku loupež poslali králi do Damašku.

24. Nebo ač přitáhli u velmi malém počtu Syrští, Hospodin dal v ruce jejich nesčíslné množství, proto že opustili Hospodina Boha otců svých: proti Joasovi také hanebné činili soudy*.

25. A odšedše nechali ho v bolestech velikých: i povstali proti němu služebníci jeho ku pomstě krve syna Jojady kněze, a zabili jej na ložci jeho, i umřel: a pochovali jej v městě Davidově, ale ne v hrobích královských.

26. Byli pak jemu úklady činili, Zabad syn Semmaath [rodem] Am-

---

24) t. ti Syrští nemilosrdně s ním nakládali, činíce mu rozličné muky. (Níž v. 25.)

manitské, a Jozabad syn Semarith Moabitské.

27. O synech pak jeho, a summě peněz, kteréž sebrány jsou za něho, a o opravení domu Božího, to sepsáno jest pilně v knize králů: kraloval pak Amasiáš syn jeho místo něho.

Kapitola 25.

Kralování Amasiášovo, 11. vítězství nad Idumejskými, 14. modlářství, 17. válka s Israelem, 27. smrt jeho.

1. V pětmecítma letech byl Amasiáš, když počal kralovati, a devětmecítma let kraloval v Jerusalémě. Jmeno matky jeho bylo Joadan z Jerusaléma.

2. I činil dobré před obličejem Hospodinovým: ale však ne srdcem dokonalým. (4. Král. 14, 3.)

3. A když viděl, že upevněno jest království jeho, zabil služebníky, kteříž byli zabili krále otce jeho,

4. a však synů jejich nepobil, jakž psáno jest v knize zákona Mojžíšova, kdežto přikázal Hospodin, řka: Nebudou zabíjeni otcové za syny, aniž synové za otce své: ale jedenkaždý za svůj hřích umře.

5. Tedy shromáždil Amasiáš lid judský, a zřídil je po čeledech, po tisícnících, i setnících, ve všem Judstvu, a [pokolení] Benjaminovu: a sčetl je od dvacítiletých a výše, a nalezl jich třikrát sto tisíc mladých mužů, kteřížby mohli jíti do boje, a vlásti kopím a pavézou.

6. Najal také ze mzdy z Israele sto tisíc silných, ze sta hřiven stříbra.

7. I přišel k němu muž Boží, a řekl: O králi, nechť netáhne s tebou vojsko israelské: nebo Hospodin není s Israelem, a se všemi syny Efraimovými*:

8. jestliže pak domníváš se, že na síle vojska bojové záleží, dopustíť Bůh, že budeš přemožen od nepřátel: neboť na Bohu jest pomoci a na utíkání obrátiti.

9. I řekl Amasiáš muži Božímu: Ale jakž udělám se stem hřiven [stříbra], kteréž jsem dal vojsku israelskému? I odpověděl jemu muž Boží: Máť Hospodin, odkud dáti tobě mnohem víc nežli to.

10. A tak oddělil Amasiáš vojsko, kteréž bylo přitáhlo k němu z Efraim, aby se zase navrátili na místo své: oni pak rozhněvavše se náramně na Judské, navrátili se do krajiny své.

11. Ale Amasiáš doufánlivě vyvedl lid svůj, a táhl do údolí Solnatého, a porazil synů Seir deset tisíců.

12. A jiných deset tisíc mužů zjímali synové judští, a vedli na vrch jedné skály, a sházeli je s vrchu dolů, kteřížto všickni zrozráželi se.

13. To pak vojsko, kteréž byl zase odeslal Amasiáš, aby netáhlo s ním do boje, vtrhlo do měst Judských, od Samaří až do Bethoron, a pobivše tři tisíce, pobrali loupež velikou.

14. Amasiáš pak po porážce Idumejských, a přinesení bohů synů Seir, postavil je sobě za bohy, a klaněl se jim, a zapaloval jim kadidlo.

15. Pročež rozhněvav se Hospodin na Amasiáše, poslal k němu proroka, kterýžby mu řekl: Proč jsi se klaněl bohům, kteříž nevysvobodili lidu svého z ruky tvé?

16. A když on to mluvil, odpověděl jemu [král]: Zdaliž rádce královský jsi ty? Přestaniž, ať nezabím tebe. A odcházeje prorok řekl: Vím, že umínil Bůh zabiti tebe, že jsi učinil to zlé, a nadto neuposlechl jsi rady mé.

17. Tedy Amasiáš král judský, všed v radu nejhorší, poslal k Joasovi synu Joachaza syna Jehu, králi israelskému, řka: Přijď, pohleďme na sebe vespolek.

18. A on poslal zase posly řka: Bodlák, kterýž jest na Libanu,

7) Království Israel sluje také jinak Efraim.

poslal k cedru libánskému, řka: Dej dceru svou synu mému za manželku: a hle zvířata, kteráž byla v lese libánském, šla tudy, a pošlapala bodlák.
19. Řekl jsi: Porazil jsi Edoma, a protož pozdvihuje se srdce tvé v pýchu: seď v domě svém, proč popouzíš na sebe zlé věci, abys padl i ty i Jůda s tebou?
20. I nechtěl uposlechnouti Amasiáš, proto že vůle Hospodinova byla, aby byl vydán v ruce nepřátel pro bohy edomské.
21. Protož vytáhl Joas král israelský, a pohleděli sobě v oči: Amasiáš pak král jůdský byl v Bethsames Jůdově.
22. I padl Jůda od Israele, a utekl do příbytků svých.
23. Amasiáše pak krále jůdského, syna Joasa, syna Joachazova, jal Joas král israelský v Bethsames, a přivedl ho do Jerusaléma: a zbořil zeď jeho od brány Efraim, až k bráně úhlu na čtyry sta loktů.
24. Také všecko zlato, a stříbro, i všecky nádoby, kteréž byl nalezl v domu Božím, a u Obededoma, i v pokladích domu královského, a také syny zastavených, vezl s sebou navrátiv se do Samaří.
25. Byl pak živ Amasiáš syn Joasův král jůdský, po smrti Joasa syna Joachaza krále israelského, patnácte let.
26. Jiné pak věci Amasiášovy, první i poslední, sepsány jsou v knize králů jůdských a israelských.
27. Kterýžto když odstoupil od Hospodina, učinili zálohy proti němu v Jerusalémě. A když utekl do Lachis, poslali, a zabili ho tam.
28. A přivezše ho na koních, pochovali jej s otci jeho v městě Davidově.

Kapitola 26.

Oziáš kraloval, a nad nepřátely svítězil. 9. Stavěl Jerusalém. 16. Malomocenstvím raněn.

1. Tedy veškeren lid jůdský, Oziáše syna jeho, [kterýž byl] v šestnácti letech, ustanovil za krále místo Amasiáše otce jeho.
2. Tenť jest vystavěl Ailath, a navrátil je panství jůdskému, když [byl již] umřel král s otci svými.
3. V šestnácti letech byl Oziáš, když kralovati počal, a padesáte a dvě létě kraloval v Jerusalémě. Jmeno matky jeho Jechelia z Jerusaléma.
4. I činil to, což pravého bylo před očima Hospodinovýma, podlé všeho, což byl [s počátku] činil Amasiáš otec jeho.
5. A vyhledával Hospodina, za dnů Zachariáše rozumějícího, a vidoucího Boha: a když hledal Hospodina, spravoval ho [on] ve všem.
6. Potom vytáhl, a bojoval proti Filistinským, a zbořil zeď [města] Geth, a zeď Jabnie, a zeď Azotu: vystavěl také městečka v Azotu, i v zemi filistinské.
7. A pomáhal mu Bůh proti Filistinským, a proti Arabským, kteříž bydlili v Gurbál, a proti Ammonitským.
8. I dávali Ammonitští dary Oziášovi: a rozhlásilo se jmeno jeho, až kudy se vchází do Egypta, pro častá vítězství.
9. A vystavěl Oziáš věže v Jerusalémě nad branou úhlovou, a nad branou údolí, i jiné v též straně zdi, a zpevnil je.
10. Vzdělal také věže na poušti, a vykopal cistern velmi mnoho, proto že měl mnoho dobytka, jakož na polích, tak i na širokosti pouště: vinice také měl, a vinaře na horách, i na Karmélu: nebo byl člověk náchylný k dělání rolí.
11. Bylo pak vojsko bojovníků jeho, kteříž vycházeli k boji, pod rukou Jehiele písaře, a Maasiáše učitele, a pod rukou Hananiáše, kterýž byl z vůdců královských.
12. A všecken počet knížat po čeledech mužů udatných, dva tisíce a šest set.
13. A pod nimi všecko vojsko třikrát sto a sedm tisíc, a pět set:

kteříž způsobní byli k boji, a za krále bojovali proti nepřátelům.
14. Připravil jim také Oziáš, totiž, všemu vojsku, pavézy, a kopí, a lebky, a pancíře, a lučiště, a praky k házení kamením.
15. A nadělal v Jerusalémě rozličných nástrojů, kteréž na věžech postavil, a na úhlech zdi, aby stříleli [z nich] střelami, a kamením velikým*: i rozneslo se jmeno jeho daleko, proto že pomáhal jemu Hospodin, a posilnil ho.
16. Ale když se zmocnil, pozdvihlo se srdce jeho k zahynutí jeho, a nedbal na Hospodina Boha svého: a všed do chrámu Hospodinova, chtěl kaditi na oltáři vonných věcí.
17. A hned všed za ním Azariáš kněz, a s ním kněží Hospodinových osmdesáte, mužů přesilných,
18. bránili to králi, a řekli: Neníť to tvůj úřad Oziáši, abys zapaloval kadidlo Hospodinu, ale kněžský, to jest, synů Aronových, kteříž posvěceni jsou k té službě: vyjdiž ze Svatyně, nepotupuj [jí]: nebo nebudeť to počteno tobě k slávě od Hospodina Boha.
19. I rozhněvav se Oziáš, drže v ruce kadidlnici, aby kadil, hrozil kněžím. A hned vzešlo malomocenství na čele jeho před kněžími, v domu Hospodinovu u oltáře vonných věcí.
20. A když pohleděl na něho Azariáš biskup, i všickni jiní kněží, uzřeli malomocenství na čele jeho, a spěšně vyhnali jej. A on také ulek se, pospíšil vyjíti, proto že hned ucítil [na sobě] ránu Hospodinovu.
21. A tak byl Oziáš král malomocný až do dne smrti své, a bydlil v domě obzvláštním pln jsa malomocenství, pro kteréž vyvržen byl z domu Hospodinova. Joatham pak syn jeho spravoval dům královský, a soudil lid země.
(4. Král. 15, 5.)
22. Ostatek pak věcí Oziášových prvních a posledních, sepsal Isaiáš syn Amosův, prorok.
23. I usnul Oziáš s otci svými, a pochovali ho na poli královských hrobů, proto že byl malomocný: i kraloval Joatham syn jeho místo něho.

15) Toť první zmínka v písmích sv. o vtipně vzdělaných nástrojích, jimiž se střelami a kamením daleko házelo.

Kapitola 27.

Kralování Joathamovo. 5. Vítězství nad Ammonitskými, a smrt jeho.

1. V pětmecítma letech byl Joatham, když počal kralovati, a šestnácte let kraloval v Jerusalémě: jmeno matky jeho Jerusa dcera Sádokova*.
2. I činil, což pravého bylo před Hospodinem, podlé všeho, což činil Oziáš otec jeho, kromě že nevšel do chrámu Hospodinova, a že ještě lid hřešil*.
3. On vystavěl bránu domu Hospodinova vysokou, a na zdi Ofel mnoho ustavěl.
4. Města také vystavěl na horách júdských, a v lesích zámky a věže.
5. On bojoval proti králi synů Ammon, a přemohl je, i dali mu synové Ammon toho času sto hřiven stříbra, a deset tisíc měr pšenice, a tolikéž měr ječmene: to jemu dali synové Ammon, léta druhého, a třetího.
6. A ssílil se Joatham, proto že spravoval cesty své před Hospodinem Bohem svým.
7. Jiné pak věci Joathamovy, i všickni bojové jeho, i skutkové, zapsáni jsou v knize králů israelských a júdských.
8. V pětmecítma letech byl, když počal kralovati, a šestnácte let kraloval v Jerusalémě.
9. I usnul Joatham s otci svými: a pochovali jej v městě Davidově: a kraloval Achaz syn jeho místo něho.

1) Viz 4. Král. 15, 33.
2) Modlářstvím. (4. Král. 15, 35.)

Kapitola 28.

Bezbožnost Achazova, 5. poražení a ssoužení jeho od nepřátel, 17. i smrt.

1. Ve dvacíti letech byl Achaz, když počal kralovati: a šestnácte let kraloval v Jerusalémě: a nečinil, což jest pravého před obličejem Hospodinovým, jako David otec jeho:
2. ale chodil po cestách králů israelských: nadto i slil obrazy Bálim.
3. Onť jest ten, kterýž kadíval v údolí Benennom, a čistil syny své ohněm podlé obyčeje pohanů, kteréž pobil Hospodin v příchodu synů israelských.
4. Obětoval také, a kadíval na výsostech, a na pahrbcích, a pod všelikým stromem ratolestným.
5. I dal jej Hospodin Bůh jeho v ruku krále syrského, kterýž porazil ho*, a velikou loupež vzal z jeho království, a přivedl do Damašku: v ruce také krále israelského dán jest, a zbit porážkou velikou.
6. I pobil Facee, syn Romelie, z Júdy sto a dvacet tisíců v jeden den, vše mužů bojovných: proto že opustili Hospodina Boha otců svých.
7. Téhož času zabil Zechri, muž mocný z Efraima, Maasiáše syna králova, a Ezriku vůdce domu jeho, Elkanu také druhého po králi.
8. I zajali synové israelští z bratří svých* dvakrát sto tisíc žen, pacholat, a děvčat, a nesčíslnou loupež: a přinesli ji do Samaří.
9. Toho času byl tu prorok Hospodinův jmenem Oběd: kterýž vyšed proti vojsku přicházejícímu do Samaří, řekl jim: Hle rozhněvav se Hospodin Bůh otců vašich na Júdské, vydal je v ruce vaše, a pobili jste je ukrutně, tak že k nebi dosáhlo vaše ukrutenství.
10. K tomu chcete syny a dcery júdské, a jerusalémské sobě podrobiti za služebníky a děvky, ješto toho nikoli není potřebí: nebo jste zhřešili v tom Hospodinu Bohu vašemu.
11. A protož poslechněte rady mé, a dovedťe zpět zajaté, kteréž jste přivedli z bratří svých: nebo veliká prchlivost Hospodinova nastává vám.
12. Tedy povstali muži z knížat synů Efraim, Azariáš syn Johananův, Barachiáš syn Mosellamothův, Ezechiáš syn Sellumův, a Amasa syn Adaliův, proti těm, kteříž přicházeli z bitvy,
13. a řekli jim: Neuvádějte sem těch zajatých: abychom nezhřešili Hospodinu. Proč chcete přidati k hříchům našim, a staré viny přivětšiti? Velikýť zajisté hřích [náš], a hněv prchlivosti Hospodinovy nastává Israelovi.
14. I nechali muži bojovníci loupeže, a všech [kořistí], kteréž byli vzali, před knížaty a vším množstvím.
15. I povstali muži nahoře jmenovaní, a vzavše zajaté, všecky, kteříž nazí byli, přiodili kořistí: a když je zobláčeli, a zobouvali, a občerstvili pokrmem a nápojem, a pomazali pro unavení, a péči o ně měli: kteřížkoli choditi nemohli, a byli mdlí na těle, vsadili je na hovádka, a dovedli je do Jericha města palmového k bratřím jejich, a sami navrátili se do Samaří.
16. Toho času poslal král Achaz k králi assyrskému žádaje pomoci.
17. I přitáhli také Idumejští, a zbili mnohé z Júdy, a nabrali loupeže mnoho.
18. Filistinští také rozložili se po městech na rovinách, a na straně polední Júdstva ležících, a vzali Bethsames, a Ajalon, a Gaderoth, Socho také, a Thamnan, a Gamzo, s vesnicemi jejich, a bydlili v nich.
19. Nebo byl snížil Hospodin

5) t. jakž k víře podobno, před obležením města Jerusaléma, o němž 4. Král. 16, 5.
8) t. z Júdských.

Júdu pro Achaza krále júdského, protože odjal od něho pomoc*, a v potupě měl Hospodina.

20. I přivedl proti němu Thelgathfalnasara krále assyrského, kterýž i ssužoval ho, a zkazil, an žádný neodpíral.

21. Tedy Achaz, obloupiv dům Hospodinův, a dům královský a knížat, dal králi assyrskému dary, a však nic jemu [ten král] nepomáhal.

22. Nadto i v času úzkosti své rozmnožil potupu proti Hospodinu, sám od sebe král Achaz.

23. Obětovalť bohům damašským oběti, kteříž ho porazili, a řekl: Bohové králů syrských pomáhajíť jim, kteréž ja ukojím obětmi, a budouť se mnou, ano naopak byli ku pádu jemu, i všemu Israelovi.

24. Pobrav tedy Achaz všecky nádoby domu Božího, a ztlouk je zavřel dvéře chrámu Božího, a nadělal sobě oltářů při každém úhlu v Jerusalémě.

25. Ve všech také městech júdských zdělal oltáře, aby pálil [na nich] kadidlo*, a tak k hněvu popouzel Hospodina Boha otců svých.

26. Jiné pak věci jeho, i všickni skutkové jeho první i poslední, sepsáni jsou v knize králů júdských a israelských.

27. I usnul Achaz s otci svými, a pochovali ho v městě Jerusalémě: nebo nepřijali ho do hrobů králů israelských. I kraloval Ezechiáš syn jeho místo něho.

Kapitola 29.

Chrámu otevření od Ezechiáše. 5. Vyčištění ho skrze kněží a levíty. 20. Oběti jejich.

1. Tedy Ezechiáš počal kralovati, když byl v pětmecítma letech, a devětmecítma let kraloval v Jerusalémě; jmeno matky jeho Abia, dcera Zachariášova.

2. I činil, což bylo libého před obličejem Hospodinovým, vedlé všech věcí, kteréž činil David otec jeho.

3. On prvního léta kralování svého měsíce prvního otevřel dvéře domu Hospodinova, a opravil je.

4. A uvedl kněží a levíty, a shromáždil je do ulice východní.

5. A řekl jim: Slyšte mne levítové, a posvěťte se, vyčisťte dům Hospodina Boha otců vašich, a vyneste všecku nečistotu ze Svatyně.

6. Zhřešilit otcové naši, a činili zlé věci před obličejem Hospodina Boha našeho, opustivše ho: odvrátili tvář svou od stánku Hospodinova, a obrátili se [k němu] hřbetem.

7. Zavřeli dvéře, kteréž byly v síni, a zhasili lampy, a kadidlem nekadili, a zápalných obětí neobětovali v Svatyni Bohu israelskému.

8. Protož popudila se prchlivost Hospodinova na Júdu a na Jerusalém, a vydal je v pohnutí, a v zahynutí, a v posměch, jakož sami vidíte očima svýma.

9. A aj padli otcové naši od meče; synové naši, a dcery naše a manželky zajaté vedeny jsou pro ten hřích.

10. Nyní tedy líbí mi se, abychom vešli v smlouvu s Hospodinem Bohem israelským, a odvrátí od nás prchlivost hněvu svého.

11. Synové moji nezanedbávejte toho: vás jest vyvolil Hospodin, abyste stáli před ním, a sloužili jemu, a ctili jej a pálili jemu kadidlo.

12. Povstali tedy levítové: Mahath syn Amasajův, a Joel syn Azariášův z synů Kaath: z synů pak Merari, Cis syn Abdi, a Azariáš syn Jalaleelův. Z synů pak Gersom, Joach syn Zemma, a Eden syn Joachův.

13. Z synů pak Elisafanových, Samri a Jahiel. Z synů také Asafových, Zachariáš a Mathaniáš:

14. též z synů Hemanových, Ja-

---

19) t. Achaz odvrátil od lidu júdského pomoc Boží — pro svou bezbožnost.

25) t. bohům cizím, modlám —

hiel a Semej: ale i z synů Idithunových, Semejáš a Oziel.
15. I shromáždili bratry své, a posvětili se, a vešli vedlé rozkázaní králova, a přikázaní Hospodinova, aby vyčistili dům Boží.
16. Kněží také všedše do chrámu Hospodinova, aby ho posvětili, vynesli všecku nečistotu, kterouž vnitř nalezli, do síně domu Hospodinova, a vzavše ji levítové, vynesli ji ven ku potoku Cedron.
17. Počali pak čistiti prvního dne měsíce prvního, a dne osmého téhož měsíce vešli do síně chrámu Hospodinova, a vyčistili chrám v osmi dnech, a dne šestnáctého téhož měsíce, což byli začali, dokonali.
18. I vešli k Ezechiášovi králi, a řekli jemu: Posvětili jsme všeho domu Hospodinova, i oltáře zápalu, i nádobí jeho, stolu také předložení se všemi nádobami jeho,
19. i všech nádob chrámových, kterýchž byl poskvrnil král Achaz za kralování svého, když převráceně činil: a hle vystaveny jsou všecky ty věci před oltář Hospodinův.
20. I vstav na úsvitě Ezechiáš král, shromáždil všecka knížata města, a vstoupil do domu Hospodinova:
21. a obětovali spolu býků sedm, a skopců sedm, beránků sedm, a kozlů sedm [k oběti] za hřích, za království, za Svatyni, za lid judský: i řekl kněžím synům Aronovým, aby to obětovali na oltáři Hospodinovu.
22. Tedy zabili ty býky, a vzali kněží krev a lili ji na oltář, zabili též i skopce, a krev jejich lili na oltář, a zabili [také] beránky, a lili krev na oltář.
23. Přivedli kozly [k oběti] za hřích, před krále a přede všecko množství, a ti vložili ruce své na ně:
24. i zabili je kněží, a kropili krví jejich před oltářem k očistění všeho Israele: nebo za veškeren lid israelský rozkázal král obětovati obět zápalnou a za hřích.
25. Ustanovil také levíty v domu Hospodinovu, s cymbály, a loutnami a harfami vedlé nařízení Davida krále a Gáda Vidoucího, a Náthana proroka nebo od Hospodina bylo to přikázáno skrze proroky jeho.
26. A stáli levítové držíce nástroje hudby Davidovy, a kněží trouby.
27. I rozkázal Ezechiáš, aby obětovali oběti zápalné na oltáři, a když obětovali oběti zápalné, počali zpívati chvály Hospodinu, a na trouby troubiti, a na rozličné nástroje, kteréž byl připravil David král israelský, zvučeti.
28. Když pak se veškeren zástup klaněl, zpěváci, a ti, kteříž drželi trouby, byli v úřadu svém, dokudž se nedokonala obět zápalná.
29. A když se dokonalo obětování, sklonil se král, a všickni, kteříž byli s ním, a poklonu učinili.
30. I přikázal Ezechiáš i knížata levítům, aby chválili Hospodina slovy Davidovými, a Asafa Vidoucího: kteřížto chválili ho s velikým veselím, a klekše na kolena klaněli se.
31. Ezechiáš pak i to přidal: Naplnili jste ruce své Hospodinu, přistupte, a obětujte oběti a chvály v domu Hospodinovu. I obětovalo všecko množství oběti, a chvály, a zápalné oběti, mysli nábožnou.
32. Počet pak obětí zápalných, kteréž obětovalo množství, tento byl: Býků sedmdesáte, skopců sto, beránků dvě stě,
33. a [nadto] posvětili Hospodinu volů šest set, a ovec tři tisíce.
34. Kněží však bylo málo, aniž mohli postačiti stahovati koží z obětí zápalných: pročež i levítové bratří jejich pomáhali jim, dokudž se nedokonalo dílo, a neposvětilo se kněží: nebo levítové snadněj-

ším řádem posvěceni bývají, nežli kněží.

35. Bylo tedy velmi mnoho obětí zápalných, tuků obětí pokojných, a obětí mokrých při obětech zápalných: i dokonala se služba domu Hospodinova.

36. A veselil se Ezechiáš, i veškeren lid z toho, že služba Boží vyplnila se. Nebo se bylo líbilo, aby se to rychle stalo.

Kapitola 30.

Slavení hodu beránka.

1. Poslal také Ezechiáš ke všemu lidu israelskému i júdskému: a rozepsal listy k pokolení Efraimovu, a Manassesovu, aby přišli do domu Hospodinova do Jerusaléma, a učinili Fáse Hospodinu Bohu israelskému.

2. I uradivše se král a knížata, a všecko shromáždění jerusalémské, snesli se na tom, aby učinili Fáse měsíce druhého.

3. Nebo nemohli toho učiniti časem svým*, proto že kněží, kteřížby mohli stačiti, nebyli posvěceni**, a lid ještě se byl neshromáždil do Jerusaléma.

4. I líbila se řeč králi, i všemu množství.

5. A usoudili, aby rozeslali posly po všem Israeli, od Bersabé až do Dan, aby přišli, a slavili Fáse Hospodinu Bohu israelskému v Jerusalémě: nebo mnozí je nebyli slavili, jakož zákonem předepsáno jest.

6. I šli poslové s listy z rozkázaní krále, i knížat jeho, ke všemu Israelovi, i Júdovi, jakož král rozkázal, ohlašujíce: Synové israelští, obraťte se k Hospodinu Bohu Abrahamovu, Isákovu, a Israelovu: a [on] obrátí se k ostatkům, kteříž ušli ruky krále assyrského.

7. Nebývejte jako otcové vaši a bratří, kteříž odstoupili od Hospodina Boha otců svých, kterýž dal je v zahynutí, jakž sami vidíte.

8. Nezatvrzujtež šíjí svých, jako otcové vaši: podejte ruky Hospodinu, a pojďte k Svatyni jeho, kteréž posvětil na věky: služte Hospodinu Bohu otců vašich, a odvrátí se od vás hněv prchlivosti jeho.

9. Nebo obrátíte-li se k Hospodinu: [také] bratří vaši i synové obdrží milosrdenství u pánů svých, kteříž je zavedli zajaté, a navrátí se do země této: dobrotivý zajisté a milostivý jest Hospodin Bůh váš, aniž odvrátí tváři své od vás, jestliže se obrátíte k němu.

10. Tedy poslové chodili rychle z města do města, po zemi Efraim a Manasse až do Zabulon, oni pak posmívali a porouhali se jim.

11. Ale však někteří muži z Aser, a Manasse, a Zabulon, povolivše radě přišli do Jerusaléma.

12. V Júdstvu pak stala se ruka Páně, že dal jim srdce jedno, aby učinili vedlé rozkázaní králova a knížat, slovo Hospodinovo.

13. I sešlo se do Jerusaléma lidu mnoho, aby drželi slavnost přesnic, měsíce druhého:

14. a povstavše zbořili oltáře [modlářské], jenž byly v Jerusalémě, i všecky věci, kterými se kadívalo modlám, zkazivše vmetali je do potoka Cedron.

15. Obětovali pak Fáse čtrnáctého dne měsíce druhého. Kněží také a levítové posléze posvětivše se, obětovali zápalné oběti v domu Hospodinovu.

16. A stáli v řadu svém, vedlé nařízení a zákona Mojžíše muže Božího: kněží pak přijímali krev, kteráž se měla vylévati, z rukou levítů,

17. proto že mnohý zástup posvěcen nebyl: a proto levítové zabíjeli Fáse těm, kteříž se nebyli

3) t. určitým k slavení Velikonoci t. měsíce prvního. (Viz 4. Mojž. 9, 8—11.) — ** Proto že nebylo dosti posvěcených kněží —

připravili, aby se posvětili Hospodinu.

18. Veliký také díl lidu z Efraim, a Manassesa, a Issachara, a Zabulona, kterýž posvěcen nebyl, jedl beránka velikonočního, ne tak jakž psáno jest: i modlil se za ně Ezechiáš, řka: Hospodin dobrý smiluje se

19. nade všemi, kteříž z celého srdce hledají Hospodina Boha otců svých, a nebude jim počteno, že méně posvěceni jsou.

20. I vyslyšel jej Hospodin, a odpustil lidu svému.

21. A drželi synové israelští, kteříž byli v Jerusalémě, slavnost přesnic za sedm dní s veselím velikým, chválíce Hospodina každého dne: levítové také a kněží, na nástrojích, kteříž k úřadu jejich příslušeli.

22. I mluvil Ezechiáš k srdci všech levítů, kteříž měli rozumnost dobrou o Hospodinu: a jedli za sedm dní slavnosti té, obětujíce oběti pokojné, a chválíce Hospodina Boha otců svých.

23. I líbilo se všemu množství, aby ještě i jiných sedm dní slavili: i učinili tak s velikou radostí.

24. Nebo Ezechiáš král júdský dal lidu tisíc volů, a sedm tisíc ovec: knížata také dala lidu tisíc volů, a ovec deset tisíců: i posvětilo se kněží veliké množství.

25. A veselilo se všecko shromáždění júdské, i kněží a levítové, i všecko množství, kteréž bylo přišlo z Israele; také i příchozí z země israelské, a bydlili v Júdstvu.

26. I stala se veliká slavnost v Jerusalémě, ješto takové nebylo ode dnů Šalomouna syna Davida krále israelského v tom městě.

27. Vstali pak kněží a levítové, a dali požehnání lidu; i vyslyšán jest hlas jejich: a přišla ta modlitba do příbytku svatého nebeského.

Kapitola 31.

Spořádání kněží a levítů od Ezechiáše, 4. i opatření jich od lidu.

1. A když ty věci řádně byly se slavily, vyšel veškeren Israel, což ho koli bylo v městech júdských, a ztroskotali modly, a posekali háje, zbořili výsosti, a oltáře zkazili, netoliko po vší zemi júdské a benjaminské, ale i v Efraim také i v Manasse, až je zcela vyplenili a navrátili se všickni synové israelští do vládařství a do měst svých.

2. Ezechiáš pak ustanovil třídy kněžské a levítské po rozděleních jejich, jednohokaždého v úřadu vlastním, totiž kněží i levíty, k obětování obětí zápalných a pokojných, aby přisluhovali a chválili, i zpívali v branách ležení Hospodinova*.

3. Díl pak králův byl, aby z vlastního jeho statku obětována byla obět zápalná, vždycky ráno, a večer. V soboty také, a na nov měsíce a na jiné slavnosti, jakož psáno jest v zákoně Mojžíšově.

4. Přikázal také lidu přebývajícímu v Jerusalémě, aby dávali díly kněžím a levítům, aby se mohli obírati s zákonem Hospodinovým.

5. To když uslyšelo množství, mnoho prvotin obětovali synové israelští, obilí, vína, a oleje, medu také: a ze všech úrod země, desátky obětovali.

6. Též i synové israelští a júdští, kteříž bydlili v městech júdských, obětovali desátky z volů a ovec, a desátky z věcí svatých, kteréž byli slíbili Hospodinu Bohu svému: a všecko snášejíce, učinili hromad mnoho.

7. Měsíce třetího počali zakládati těch hromad, a měsíce sedmého dokonali je.

---

2) t. v síních chrámových, kdež jisté třídy levítů stráž drželi. (Viz 1. Paral. 9, 19.)

8. A když vešli Ezechiáš, a knížata jeho, viděli hromady ty, a dobrořečili Hospodinu a lidu israelskému.
9. I tázal se Ezechiáš kněží a levítů, pročby tak ležely ty hromady.
10. I odpověděl jemu Azariáš kněz první z rodu Sádokova, řka: Jakž počaly se obětovati prvotiny do domu Hospodinova, jedli jsme, a nasyceni jsme, a zůstalo [ještě] velmi mnoho, proto že požehnal Hospodin lidu svému: zbytků pak jestiť hojnost tato, kterouž vidíš.
11. Tedy rozkázal Ezechiáš nadělati špižíren v domu Hospodinovu. Což když učinili,
12. snášeli tam věrně i prvotiny, i desátky, a cožkoli byli slíbili. Byl pak správce nad tím Choneniáš levíta, a Semej bratr jeho, druhý.
13. Po němž Jahiel, a Azariáš, a Nahath, a Asael, a Jerimoth, Josabad také, a Eliel, a Jesmachiáš, a Mahath, a Banajáš, úředníci pod rukama Choneniáše, a Semeje bratra jeho, z rozkázaní Ezechiáše krále a Azariáše biskupa domu Božího, k nimž všecky věci přináležely.
14. Kóre pak syn Jemny, levíta a vrátný u brány východní, ustanoven byl nad tím, což dobrovolně obětovali Bohu, a nad prvotinami a posvěcenými věcmi do Svatyně svatých.
15. A pod správou jeho [byl] Eden a Benjamin, Jesue, a Semejáš, Amariáš také a Secheniáš, po městech kněžských, aby věrně rozdělovali bratřím svým díly, menším a větším:
16. mimo pacholíky od tříletých a výše, všechněm, kteříž vcházeli do chrámu Hospodinova, a cožkoli na každý den příslušelo k službě a k zachovávání vedlé rozdělení jejich.
17. Kněžím [také] po čeledech [jejich], a levítům od dvacítiletých a výše, po řádích a třídách jejich,
18. a všemu množství, jak ženám, tak dětem jejich obého pohlaví, věrně z těch věcí, kteréž posvěceny byly, pokrmové dáváni bývali.
19. Též i z synů Áronových po polích, a předměstích jednohokaždého města, spořádáni byli muži, kteřížby díly rozdělovali všem pohlaví mužského z kněží a levítů.
20. A tak učinil Ezechiáš všecky ty věci, kteréž jsme pravili, ve všem Júdstvu: a činil což dobrého, a přímého, a pravého bylo před Hospodinem Bohem svým,
21. ve všelikém díle domu Hospodinova vedlé zákona, a posvátných řádů, chtě hledati Boha svého celým srdcem svým: i činil, a šťastně se mu vedlo.

Kapitola 32.

Vpád Sennacheribův do Júdstva. 9. Rouhání proti Bohu, 21. i zahynutí jeho. 33. Smrt Ezechiášova.

1. Po těch věcech, a po té pravdě, přitáhl Sennacherib král assyrský, a vtrh do Júdstva, oblehl města hrazená, chtě jich zdobývati.
2. To když viděl Ezechiáš, že totiž přitáhl Sennacherib, a že se všecka síla boje obracuje proti Jerusalému,
3. uradil se s knížaty a muži nejsilnějšími, aby zacpali prameny studnic, kteréž byly vně za městem: a když se na tom všickni snesli,
4. shromáždil veliké množství, a zacpali všecky studnice, i potok, kterýž tekl u prostřed země, řkouce: Aby přijdouce králové assyrští, nenalezli hojnost vody.
5. Vystavěl také všecku zeď, kteráž byla zbořená, opatrně sobě čině, a zdělal věže svrchu, a zevnitř zeď druhou: a zopravoval Mello v městě Davidově, a nadělal rozličné braně, a pavéz,
6. a ustanovil knížata nad bojovníky ve vojště: a svolav všecky do ulice brány městské, mluvil k srdci jejich, řka:
7. Zmužile sobě čiňte, a posilňte

se: nebojte se, ani strachujte krále assyrského, ani všeho množství, kteréž jest s ním: nebo mnohem více jest s námi, nežli s ním.

8. Nebo s ním jest rámě tělesné: s námi [pak] Hospodin Bůh náš, kterýž jest pomocník náš, a bojuje za nás. I posilněn jest lid takovými slovy Ezechiáše krále judského.

9. To když se dálo, poslal Sennacherib král assyrský služebníky své do Jerusaléma (nebo sám se vším vojskem oblehl Lachis,) k Ezechiášovi králi judskému, a ke všemu lidu, kterýž byl v městě, řka:

10. Toto praví Sennacherib král assyrský: V čem doufáte, že sedíte obleženi v Jerusalémě?

11. Zdali Ezechiáš nesvodí vás, aby umořil vás hladem a žízní, pravě, že Hospodin Bůh váš vysvobodí vás z ruky krále assyrského?

12. Zdaliž to není ten Ezechiáš, kterýž zbořil výsosti jeho, i oltáře a přikázal Judovi a Jerusalémským, řka: Před jedním oltářem klaněti se budete, a na něm kaditi?

13. Nevíte-liž, co jsem učinil já, i otcové moji všechněm národům zemí? Zdaliž mohli bohové těch národů, a všech zemí, vysvoboditi zemi svou z ruky mé?

14. Kdo jest ze všech bohů národů, jež pohubili otcové moji, kterýžby mohl vytrhnouti lid svůj z ruky mé, aby pak mohl Bůh váš vytrhnouti vás z ruky této?

15. Nechť tedy vás nesvodí Ezechiáš, ani daremným namlouváním zavodí, aniž mu věřte. Kdyžtě nemohl žádný bůh všech národů a království vysvoboditi lidu svého z ruky mé, a z ruky otců mých, aniž také Bůh váš bude moci vás vytrhnouti z ruky mé.

16. Též i jiné mnohé věci mluvili služebníci jeho proti Hospodinu Bohu, a proti Ezechiášovi služebníku jeho.

17. Listy také psal [Sennacherib] Ezechiášovi plné rouhání proti Bohu israelskému, a mluvil proti němu: Jakož bohové národů jiných nemohli vysvoboditi lidu svého z ruky mé, tak i Bůh Ezechiášův nebudeť moci vytrhnouti lidu svého z ruky této.

18. A nadto hlasem velikým křičel, jazykem židovským, proti lidu, kterýž seděl na zdi jerusalémské, aby předěsil je, a vzal město.

19. A [tak] mluvil proti Bohu jerusalémskému, jako proti bohům národů země, dílům rukou lidských.

20. Tedy modlil se Ezechiáš král, a Isaiáš syn Amosův prorok, proti tomu rouhání, a volali k nebi.

21. I poslal Hospodin anděla, kterýž porazil všecky muže silné, a bojovníky, i knížata vojska krále assyrského: i navrátil se s hanbou do země své. A když všel do domu boha svého, synové, kteříž vyšli z života jeho, zabili jej mečem.

22. A vysvobodil Hospodin Ezechiáše i obyvatele jerusalémské z ruky Sennacheriba krále assyrského, a z ruky všech, a dal jim pokoj vůkol.

23. Mnozí také přinášeli dary a oběti Hospodinu do Jerusaléma, a dary Ezechiášovi králi judskému: kterýž vznešen jest potom u všech národů.

24. V těch dnech roznemohl se Ezechiáš až k smrti, i modlil se Hospodinu: a vyslyšel ho, a dal mu znamení.

25. Ale [Ezechiáš] neodplatil se podlé dobrodiní, kteráž byl přijal: nebo pozdvihlo se srdce jeho: a povstal proti němu hněv, i proti Judovi a Jerusalému.

(4. Král. 20, 12—18.)

26. A pokořil se potom, proto že pozdvihlo se bylo srdce jeho, tak on, jako obyvatelé jerusalémští: a proto nepřišel na ně hněv Hospodinův ve dnech Ezechiášových.

27. Byl pak Ezechiáš bohatý, a slavný velmi, a nashromáždil sobě pokladů velmi mnohých stříbra, a zlata, i kamení drahého, vonných věcí, a odění rozličného, a nádob velmi drahých.

28. Spižírny také na obilí, víno, a olej, i stáje pro všeliká hovada, a chlévy pro dobytek,
29. a města vystavěl sobě: nebo měl stâda ovec, a skotů bez počtu, proto že dal jemu Pán zboží náramně veliké.
30. Toť jest ten Ezechiáš, kterýž zacpal hořejší studnici vůd Gihon, a obrátil je dolů k západní straně města Davidova: ve všech skutcích jeho dařilo mu se kterak chtěl.
31. A však při poselství knížat babylonských, kteříž byli posláni k němu, aby se otázali o zázraku, kterýž se byl stal na zemi*, opustil jej Bůh, aby ho zkusil, a známé bylo všecko, cožkoli bylo v srdci jeho**.
32. Jiné pak věci Ezechiášovy, i milosrdenství jeho, zapsány jsou v vidění Isaiáše syna Amosova proroka, a v knize králů júdských a israelských.
33. I usnul Ezechiáš s otci svými, a pochovali ho nad hroby synů Davidových: a učinili mu slavný pohřeb veškeren Júda, i všickni obyvatelé jerusalémští: a kraloval Manasses syn jeho místo něho.

Kapitola 33.

Modlářství Manassesovo, 10. zajetí, 13. pokání, 20. i smrt jeho. 21. Kralování, 24. i zahynutí Amona syna jeho.

1. Ve dvanácti letech byl Manasses, když počal kralovati, a padesáte pět let kraloval v Jerusalémě.
2. Činil pak zlé před Hospodinem, vedlé ohavností národů, kteréž vyhladil Hospodin před syny israelskými:
3. a obrátiv se opravil výsosti, kteréž byl zbořil Ezechiáš otec jeho: a vystavěl oltáře Bálům, a udělal háje, a klaněl se všemu vojsku nebeskému*, a ctil je.
4. Vzdělal také oltáře modlářské v domu Hospodinově, o němž byl řekl Hospodin: V Jerusalémě bude jmeno mé na věky.
5. Vzdělal pak je všemu vojsku nebeskému, ve dvou síněch domu Hospodinova.
6. A dal provoditi syny své skrze oheň v údolí Benennom: šetřil snů, a obíral se s hadačstvím z ptačího štěbetání, a přidržel se umění kouzedlnického, a měl s sebou čarodějníky, a zaklinače: a mnoho zlého páchal před Hospodinem, aby popudil ho.
7. Postavil také rytý a slitý obraz v domu Božím, o kterémž mluvil Bůh k Davidovi, a k Šalomounovi synu jeho, řka: V domě tomto a v Jerusalémě, kterýž jsem vyvolil ze všech pokolení israelských, položím jmeno své na věky.
8. A nedopustím, aby se pohnula noha Israele z země, kterouž jsem dal otcům jejich: však tak, budou-li skutečně ostříhati, co jsem jim přikázal, a všeho zákona, a ustanovení, i soudů vydaných skrze Mojžíše.
9. Manasses tedy svedl Júdu, a obyvatele jerusalémské, aby činili horší věci, nežli všickni národové, kteréž byl vyplenil Hospodin před tváří synů israelských.
10. I mluvil Hospodin k němu, a k lidu jeho, a nechtěli pozorovati.
11. Pročež přivedl na ně knížata vojska krále assyrského: i jali Manassesa, a svázavše jej řetězy a pouty vedli ho do Babylona.
12. Kterýžto když byl v úzkosti, modlil se Hospodinu Bohu svému a činil pokání velmi před Bohem otců svých.
13. A modlil se jemu, a prosil snažně: i vyslyšel modlitbu jeho a uvedl jej zase do Jerusaléma do království jeho, a poznal Manasses, že Hospodin sám jest Bohem.
14. Potom vystavěl zeď vně před městem Davidovým k západní stra-

31) t. že se stín slunce zpět obrátil. Viz 4. Král. 20, 9. — ** Nevystřáhl ho Bůh, ale dopustil mu, aby dělal podlé zdání svého.
3) t. všem hvězdám.

ně Gihon v údolí, odtud, kudy se vchází do brány rybné vůkol až do Ofel, a vyhnal ji velmi vysoko: a ustanovil knížata vojska ve všech městech judských hrazených:

15. a vymetal bohy cizí, a modlu z domu Hospodinova: oltáře také, kteréž byl udělal na hoře domu Hospodinova, a v Jerusalémě, a všecko vyházel za město.

16. Opravil pak oltář Hospodinův, a obětoval na něm oběti, i pokojné oběti, i chválu: a přikázal Judským, aby sloužili Hospodinu Bohu israelskému.

17. A však ještě lid obětoval na výsostech Hospodinu Bohu svému.

18. Ostatek pak skutků Manassesových: a modlitba jeho k Bohu jeho: slova také Vidoucích, kteříž mluvívali k němu ve jmenu Hospodina Boha israelského, [to vše] zapsáno jest v řečech králů israelských.

19. Modlitba také jeho, a vyslyšení, i všickni hříchové a potupy, místa také, na kterýchž vzdělal výsosti, a udělal háje i obrazy, prvé nežli činil pokání, [to vše] zapsáno jest v řečech Hozaje.

20. I usnul Manasses s otci svými, a pochovali jej v domě jeho: a kraloval místo něho syn jeho Amon.

21. Ve dvamecítma letech byl Amon, když počal kralovati, a dvě létě kraloval v Jerusalémě.

22. I činil zlé před obličejem Hospodinovým, jako byl činil Manasses otec jeho, a všechněm modlám, kterýchž byl nadělal Manasses, obětoval a sloužil.

23. A neponížil se před tváří Hospodinovou, jako se ponížil Manasses otec jeho: i mnohem více hřešil.

24. I spikše se proti němu služebníci jeho, zabili jej v domě jeho.

25. Lid pak ostatní, pobiv ty, kteříž zabili Amona, ustanovil krále Josiáše syna jeho místo něho.

Kapitola 34.

Obnovení náboženství, 8. i chrámu od Josiáše. 14. Nalezení zákona Božího. 29. Smlouva Josiáše i lidu s Bohem.

1. V osmi letech byl Josiáš, když počal kralovati, a kraloval jedno a třiceti let v Jerusalémě.

2. I činil, což pravého bylo před obličejem Hospodinovým, a chodil po cestách Davida otce svého: neuchýlil se na pravo ani na levo.

3. Osmého pak léta kralování svého, když byl ještě pacholík, počal hledati Boha otce svého Davida: a dvanáctého léta kralování svého, vyčistil Júdu a Jerusalém od výsostí, a hájů, a obrazů, a rytin.

4. I rozbořili před ním oltáře Bálů: a obrazy, kteříž byli na nich, zkazili: též i háje, a rytiny zpodtínal a zdrobil: a rozsypal prach po hrobích těch, kteříž jim obětovávali.

5. Nadto kosti kněží spálil na oltářích modlářských, a vyčistil Júdu a Jerusalém.

6. Též i v městech Manassesa, a Efraima, a Simeona, až do Neftali, všecky věci [modlářské] podvrátil.

7. A když oltáře rozbořil, a háje zkazil, i rytiny ztroskotal na kusy, a všecky chrámy modlářské zbořil po vší zemi israelské, navrátil se do Jerusaléma.

8. Tedy léta osmnáctého kralování svého, když již byla vyčistěna země, i chrám Boží, poslal Safana syna Eseliášova, a Maasiáše úředníka města, a Joha syna Joachazova kancléře, aby opravili dům Hospodina Boha svého.

9. Kteřížto přišli k Helkiášovi knězi nejvyššímu: a vzavše od něho peníze, kteréž byly vneseny do domu Hospodinova, a kteréž byli sebrali levítové, a vrátní, z Manassesa, a Efraima, i ze všech ostatků israelských, i od všeho Júdy, a Benjamina, a obyvatelů jerusalémských,

10. dali je v ruce těch, kteříž byli nad dělníky domu Hospodinova, aby opravili chrám, a což slabého bylo, aby upevnili.
11. A ti je dali řemeslníkům a zedníkům, aby nakoupili kamení z lomů, a dříví k vazbám stavení, a k trámům domů, kteréž byli zbořili králové jůdští.
12. Kteřížto věrně všecky věci činili. Byli pak představení nad dělníky, Jahath a Abdiáš z synů Merari, Zachariáš a Mosollam z synů Kaath, kteříž přidržovali k dílu: všickni byli levítové, jenž uměli hráti na nástroje hudebné.
13. Nad těmi pak, kteříž nosili břemena k rozličným potřebám, byli písaři, a mistři z levítů a vrátní.
14. A když vynášeli peníze, kteréž sneseny byly do chrámu Hospodinova, nalezl Helkiáš kněz knihu zákona Hospodinova skrze ruku Mojžíšovu.
15. I řekl k Safanovi písaři: Knihu zákona nalezl jsem v domu Hospodinovu: a dal ji jemu:
16. a on přinesl knihu králi, a oznámil jemu, řka: Všecko, což jsi dal v ruku služebníkům svým, hle dokonává se.
17. Stříbro, kteréž se nalezlo v domu Hospodinovu, sebrali: a dáno jest úředníkům nad řemeslníky, a nad dělníky rozličného díla.
18. Také tuto knihu dal mi Helkiáš kněz. Kterouž když četl před králem,
19. a on uslyšel slova zákona, roztrhl roucho své:
20. a rozkázal Helkiášovi, a Ahikamovi synu Safanovu, a Abdonovi synu Míchovu, Safanovi také písaři, a Asaášovi služebníku královskému, řka:
21. Jděte, a modlte se Hospodinu za mne, a za pozůstalý lid israelský a jůdský, nade všemi řečmi knihy této, kteráž nalezena jest: nebo veliká prchlivost Hospodinova vylita jest na nás, proto že neostříhali otcové naši slov Hospodinových, aby činili všecko, což psáno jest v knize této.
22. Tedy šel Helkiáš, i ti, kteříž s ním posláni byli od krále, k Oldě prorokyni, manželce Selluma syna Thekuath, syna Hasra, strážného nad rouchem: kteráž bydlila v Jerusalémě na druhé [straně]: i mluvili jí slova svrchu pověděná.
23. A ona odpověděla jim: Toto praví Hospodin Bůh israelský: Povězte muži, kterýž vás poslal ke mně:
24. Toto praví Hospodin: Aj já uvedu zlé věci na místo toto, i na obyvatele jeho, a všecka zlořečení, kteráž napsána jsou v knize této, kterouž čtli před králem jůdským.
25. Proto že opustili mne, a obětovali bohům cizím, aby mne k hněvu popouzeli ve všech skutcích rukou svých: proto vylita bude prchlivost má na místo toto, a nebudeť uhašena.
26. Králi pak jůdskému, kterýž poslal vás, abyste prosili Hospodina, takto povězte: Toto praví Hospodin Bůh israelský: Že jsi slyšel slova knihy,
27. a obměkčeno jest srdce tvé, a ponížils se před obličejem Božím, pro ty věci, kteréž praveny jsou proti místu tomuto, a obyvatelům jerusalémským, a poníživ se před tváří mou, roztrhl jsi roucho své, a plakals přede mnou: já také vyslyšel jsem tě, praví Hospodin.
28. Již zajisté připojím tebe k otcům tvým, a pochován budeš v hrobě svém v pokoji: aniž budou viděti oči tvé něco z toho zlého, kteréž já uvedu na místo toto, a na obyvatele jeho. I oznámili králi všecko, co byla řekla.
29. A on svolav všecky starší jůdské a jerusalémské,
30. vstoupil do domu Hospodinova, a s ním všickni muži jůdští a obyvatelé jerusalémští, kněží a levítové, i všecken lid od nejmenšího až do největšího. I četl král

těm, jenž ho poslouchali, všecka slova knihy v domu Hospodinovu.
31. A stoje na stolici své, učinil smlouvu před Hospodinem, že bude následovati ho, a ostříhati přikázaní, a svědectví, a spravedlnosti jeho, z celého srdce svého, a ze vší duše své, a plniti, co psáno jest v knize té, kterouž byl četl.
32. Zavázal také k tomu pod přísahou všecky, kteříž nalezeni jsou v Jerusalémě, a v Benjaminu: i činili obyvatelé jerusalémští podlé smlouvy Hospodina, Boha otců svých.
33. Vyplenil tedy Josiáš všecky ohavnosti ze všech krajin synů israelských: a způsobil, že všickni, kteříž byli zůstali z Israele, sloužili Hospodinu Bohu svému. Po všecky dny jeho neodstoupili od Hospodina Boha otců svých.

Kapitola 35.

Hod beránka slavil Josiáš s svým lidem. 20. Proti králi egyptskému bojuje zabit jest.

1. Učinil pak Josiáš v Jerusalémě slavnost beránka velikonočního Hospodinu, jenž zabit jest čtrnáctého dne měsíce prvního:
2. a postavil kněží v úřadech jejich, a napomínal jich, aby sloužili v domu Hospodinovu.
3. Levítům také, k jejichžto vyučování veškeren Israel posvěcoval se Hospodinu, řekl: Postavte archu v Svatyni chrámu, kterýž vystavěl Šalomoun syn Davidův král israelský, nebo nikoli ji více nebudete nositi: protož nyní služte Hospodinu Bohu svému, i lidu jeho israelskému.
4. A připravte se po čeledech a rodech svých, po třídách jednékaždé [čeledi], jakož přikázal David král israelský, a předepsal Šalomoun syn jeho.
5. A služte v Svatyni po čeledech a třídách levítských,
6. a posvěceni jsouce zabíte beránka: [pro] bratry své také připravte, aby činiti mohli vedlé slov, kteráž mluvil Hospodin skrze Mojžíše.
7. Dal také Josiáš všemu lidu, kterýž tu byl nalezen na slavnost velikonoční, beránků a kozeloů z stád, a jiného dobytka třicet tisíc, volů také tři tisíce, to vše z statku královského.
8. Knížata také jeho, což dobrovolně slíbili, dali: tak lidu, jako kněžím, a levítům. Helkiáš pak, a Zachariáš, a Jahiel, přední v domu Páně, dali kněžím, aby učinili hod beránka, bravu vesměs dva tisíce a šest set, a volů tři sta.
9. Choneniáš pak, a Semejáš, i Nathanael, bratří jeho, též Hasabiáš, a Jehiel, a Josabad, přední z levítů, dali jiným levítům k slavení hodu beránka pět tisíc bravu, a volů pět set.
10. I připravena jest služba, a stáli kněží v úřadu svém: levítové také po třídách, vedlé rozkazu královského.
11. I zabíjeli beránky, a kropili kněží krví rukou svou, a levítové stahovali z koží zápalné oběti:
12. a oddělili je, aby je dali po domích a čeledech jednohokaždého, a aby obětovány byly Hospodinu, jakož psáno jest v knize Mojžíšově: tolikéž i s voly učinili.
13. I pekli beránky velikonoční na ohni, jakož v zákoně napsáno jest: pokojné pak oběti vařili v kotlích, a v pánvicích, a hrncích, a rozdávali rychle všemu lidu:
14. sobě pak a kněžím potom připravili: nebo obětováním zápalných obětí a tuků zaneprázdněni byli kněží až do noci: protož levítové sobě, i kněžím synům Aronovým nejposléze připravili.
15. Zpěváci pak synové Asafovi stáli v řadu svém, podlé rozkázaní Davida, a Asafa, a Hemana, a Idithuna, proroků královských: vrátní pak při jednékaždé bráně hlídali, tak že ani na okamžení neodstupovali od služby: pročež i bratří jejich levítové připravili jim pokrmy.

16. A tak všecka služba Hospodinova řádně dokonána jest v ten den, aby slavili hod beránka, a obětovali zápalné oběti na oltáři Hospodinovu, podlé rozkázaní krále Josiáše.

17. I slavili synové israelští, což se jich tu našlo, hod beránka v ten čas, a slavnost přesnic za sedm dní.

18. Nebyla slavena velikonoc [té] podobná v Israeli ode dnů Samuele proroka: aniž který ze všech králů israelských slavil [takového] hodu beránka, jako Josiáš, s kněžími, a levíty, i se vším lidem jůdským, a israelským, což se ho našlo, i s obyvateli jerusalémskými.

19. Osmnáctého léta kralování Josiášova slaven byl ten hod beránka.

20. Potom když byl Josiáš opravil chrám, přitáhl Nechao král egyptský, aby bojoval proti Charkamis u Eufratu*: i vytáhl proti němu Josiáš.

21. On pak, poslav k němu posly, řekl: Co mně a tobě jest králi jůdský? Ne proti tobě dnes táhnu, ale proti jinému domu bojuji, proti kterémuž rozkázal mi Bůh* spěšně táhnouti: přestaň proti Bohu činiti, kterýž se mnou jest, ať tě neshladí.

22. Nechtěl se Josiáš navrátiti, ale připravil proti němu boj, aniž uposlechl řečí Nechaových z úst Božích: ale táhl, aby bojoval naproti Mageddo.

23. A tu jsa raněn od střelců, řekl služebníkům svým: Vyvezte mne z bitvy, neb jsem velmi raněn.

24. Kteřížto přenesli jej s vozu na druhý vůz, jenž jel za ním vedlé obyčeje královského, a dovezli ho do Jerusaléma, i umřel, a pochován jest v hrobě otců svých: i plakal veškeren Jůda a Jerusalém nad ním.

25. Jeremiáš nejvíce: jehožto naříkání všickni zpěváci a zpěvakyně až do dnešního dne, nad Josiášem opětují, a jako za právo to vešlo v Israeli: Hle psáno jest v naříkáních.

26. Jiné pak věci Josiášovy, i milosrdenství jeho, jakž přikázáno jest zákonem Hospodinovým,

27. i skutkové jeho první i poslední, zapsáni jsou v knize králů jůdských a israelských.

Kapitola 36.

Zajetí králů jůdských i lidu. 22. Téhož zase propuštění.

1. Tedy vzal lid země Joachaza syna Josiášova, a ustanovil ho králem místo otce jeho v Jerusalémě.

2. Ve třímecítma letech byl Joachaz, když počal kralovati, a tři měsíce kraloval v Jerusalémě.

3. Ssadil pak ho král egyptský, když přitáhl do Jerusaléma, a uložil na zem sto hřiven stříbra a hřivnu zlata.

4. A ustanovil místo něho Eliakima bratra jeho za krále nad Jůdou a nad Jerusalémem: a proměnil jmeno jeho v Joakim: Joachaza pak vzal s sebou, a zavedl ho do Egypta.

5. V pětmecítma letech byl Joakim, když počal kralovati, a jedenácte let kraloval v Jerusalémě: i činil zlé před Hospodinem Bohem svým.

6. Přitáhl proti němu Nabuchodonosor král chaldejský, a svázav jej řetězy vedl ho do Babylona.

7. Do kteréhož i nádoby Hospodinovy přenesl, a dal je do chrámu svého.

8. Jiné pak věci Joakimovy, a ohavnosti jeho, kteréž páchal, i což se nalezalo při něm, zapsáno jest v knize králů jůdských a israelských. I kraloval Joachin syn jeho místo něho*.

20) Charkamis, jinak Cercesium, pevné město assyrské u vpádu řeky Chaboras do Eufratu.

21) Prorok Jeremiáš předpověděl Nechaovi vítězství.

8) Tento Joachin sloul také Jechoniáš. Viz Mat. 1, 11.

9. V osmnácti letech byl Joachin, když počal kralovati, a tři měsíce, a deset dní kraloval v Jerusalémě, i činil zlé před obličejem Hospodinovým.

10. A když bylo po roce, poslal Nabuchodonosor král [bojovníky své], kteříž přivedli ho do Babylona, odnesše spolu nejdražší nádoby domu Hospodinova. Králem pak ustanovil Sedeciáše, strýce jeho, nad Júdou a Jerusalémem.

11. V jedenmecítma letech byl Sedeciáš, když počal kralovati, a jedenácte let kraloval v Jerusalémě.

12. I činil zlé před očima Hospodina Boha svého, aniž se styděl tváři Jeremiáše proroka, mluvícího k němu z úst Hospodinových.

13. Od krále také Nabuchodonosora odstoupil, jenž ho byl přísahou zavázal skrze Boha: i zatvrdil šíji svou i srdce, tak že se nenavrátil k Hospodinu Bohu israelskému.

14. Ano i všecka knížata kněžská, i lid, přestupovali neprávě podlé všech ohavností pohanů, a poskvrnili domu Hospodinova, jehož byl sobě posvětil v Jerusalémě.

15. Posílal pak Hospodin Bůh otců jejich k nim skrze ruku poslů svých, v noci povstávaje, a každodenně napomínaje: proto že odpouštěl lidu, a příbytku svému.

16. Ale oni posmívali se poslům Božím, a málo sobě vážili řeči jeho, a porouhali se prorokům, až přišla prchlivost Hospodinova na lid jeho, a nebylo žádného uléčení.

17. Nebo přivedl na ně krále chaldejského, a pobil mládence jejich mečem v domu Svatyně své: a neslitoval se nad mládencem ani nad pannou, nad starcem, ani nad kmetem, ale všecky dal v ruce jeho.

18. I všecky nádoby domu Hospodinova, veliké i malé: i poklady chrámové, i královské, i knížat přenesl do Babylona.

19. Vypálili nepřátelé dům Boží a zbořili zeď jerusalémskou, i všecky věže spálili, a cožkoli drahého bylo, zkazili.

20. Jestliže kdo ušel meče, zaveden jsa do Babylona sloužil králi a synům jeho, dokudž nekraloval král perský,

21. a nenaplnila se řeč Hospodinova skrze ústa Jeremiášova, a nevykonala země sobot svých: nebo po všecky dny zpuštění držela sobotu, až se vyplnilo sedmdesáte let.

22. Léta pak prvního Cýra krále perského, aby se naplnila řeč Hospodinova, kterouž byl mluvil skrze ústa Jeremiášova, vzbudil Hospodin ducha Cýra krále perského: kterýž rozkázal provolati po všem království svém, i také rozepsal, řka:

23. Toto praví Cýrus, král perský: Všecka království země dal mi Hospodin Bůh nebes, a on přikázal mi, abych mu vystavěl dům v Jerusalémě, kterýž jest v Júdstvu. Kdo z vás jest ve všem lidu jeho*? Budiž Hospodin Bůh jeho s ním, a ať jde.

---

23) t. jenžby chtěl jíti do své vlasti.

První kniha Esdrášova.

Knihu tuto sepsal Esdráš, vnuk nejvyššího kněze Soriáše (4. Král. 25, 18.) Byl to muž duchem Božím obdařený, a v zákoně Páně velmi učený; protož také níže (7, 6.) rychlým písařem v zákoně Mojžíšově sluje, t. j. cvičeným zákonníkem, aneb zákona učitelem. V knize této vypravuje se návrat jedné části národu židovského, t. pokolení Júdova a Benjaminova, ze zajetí Babylonského do Jerusaléma: jakož pak i založení a vystavení chrámu, navzdor všelikým překážkám se strany nepřátel. To se obsahuje v prvních 6. kapitolách, a dálo se to v běhu 20 let, od času krále Cýra a prvního roku jeho panování, až do roku 7. panování krále Daria příjmím Hystaspes (či od r. 536 do roku 515 před K.). Od kapitoly sedmé vypravuje Esdráš své vlastní skutky, totiž: druhé přivedení Židů ze zajetí do země júdské, za panování krále perského Artaxerxa Dlouhorukého (okolo r. 457 př. K.), uvedení služeb Božích dle zákona Mojžíšova a obnovení řízení židovského v Jerusalémě, což se všecko dělo působením Esdráše, spisovatele knihy této.

Kapitola 1.

Propuštění lidu židovského z Babylona: 7. a navrácení jim nádob chrámových.

1. Léta prvního Cýra krále perského, aby se naplnilo slovo Hospodinovo skrze ústa Jeremiášova, vzbudil Hospodin ducha Cýra, krále perského: aby dal provolati po všem království svém, i také rozepsal, řka:

2. Toto praví Cýrus, král perský: Všecka království země dal mi Hospodin Bůh nebes, a on přikázal mi, abych mu vystavěl dům v Jerusalémě, kterýž jest v Júdstvu.

3. Kdo mezi vámi jest ze všeho lidu jeho? Budiž Bůh jeho s ním. Nechať jde do Jerusaléma, kterýž jest v Júdstvu, a staví dům Hospodina Boha israelského. Tenť jest Bůh*, kterýž jest v Jerusalémě.

4. A všickni ostatní muži po všech místech, kdežkoli bydlejí, ať pomáhají jemu z místa svého stříbrem i zlatem, i statkem, i hovady, mimo to, což dobrovolně obětují chrámu Božímu, kterýž jest v Jerusalémě.

5. I povstali přední otců z [pokolení] Júdova a Benjaminova, i kněží a levítové, i každý, jehož ducha vzbudil Bůh, aby šli k stavení chrámu Hospodinova, kterýž byl v Jerusalémě.

6. A všickni, kteříž byli vůkol, pomáhali rukám jejich nádobami stříbrnými a zlatými, statkem i hovady, a nábytkem, mimo to, což byli dobrovolně obětovali.

7. Král také Cýrus vydal nádoby chrámu Hospodinova, kteréž byl Nabuchodonosor z Jerusaléma pobral, a dal do chrámu boha svého.

8. Vydal pak je Cýrus král perský skrze ruku Mithridáta syna Gazabara, a ten vyčetl je Sassabasarovi knížeti júdskému*.

9. A tento jest počet jejich: Šálků zlatých třiceti, šálků stříbrných tisíc, nožů devětmecítma, koflíků zlatých třiceti,

10. koflíků druhých stříbrných čtyři sta a deset: nádob jiných tisíc.

11. Všech nádob zlatých a stříbrných pět tisíc a čtyři sta: všecko to odnesl Sassabasar, s těmi, kteříž šli z vězení babylonského do Jerusaléma.

3) t. Bůh pravý.

8) Sassabasar jest jmeno perské, místo hebr. Zorobabel.

Kapitola 2.

Počet lidu vracejícího se z zajetí babylonského.

1. Tito pak jsou synové krajiny*, kteříž se brali ze zajetí, v kteréž je byl zavedl Nabuchodonosor král babylonský do Babylona, a navrátili se do Jerusaléma a Júdstva, jedenkaždý do města svého.
2. Ti jenž přišli s Zorobabelem, s Josue, s Nehemiášem, Sarajášem, Rahelajášem, Mardochajem, Belfanem, Mesfarem, Begvajem, Rehumem, a Baanou. Počet mužů z lidu israelského:
3. Synů Farosových, dva tisíce, sto sedmdesáte dva.
4. Synů Sefatiášových, tři sta, sedmdesáte dva.
5. Synů Arey, sedm set sedmdesáte pět.
6. Synů Fahath-Moab, z synů Josue: a Joaba, dva tisíce, osm set a dvanácte.
7. Synů Elamových, tisíc dvě stě padesáte čtyři.
8. Synů Zethnových, devět set čtyřiceti pět.
9. Synů Zachajových, sedm set a šedesát.
10. Synů Báni, šest set čtyřiceti dva.
11. Synů Bebajových, šest set třimecítma.
12. Synů Azgadových, tisíc dvě stě dvamecítma.
13. Synů Adonikamových, šest set šedesáte šest.
14. Synů Begvajových dva tisíce padesáte šest.
15. Synů Adinových, čtyři sta padesáte čtyři.
16. Synů Atherových, kteříž byli z Ezechiáše, devadesáte osm.
17. Synů Besajových, tři sta třimecítma.
18. Synů Jory, sto a dvanácte.
19. Synů Hasumových, dvě stě třimecítma.
20. Synů Gebbarových, devadesáte pět.
21. Synů bethlémských, sto třimecítma.
22. Mužů města Netufy, padesáte šest.
23. Mužů anathotských, sto osmmecítma.
24. Synů azmavetských, čtyřiceti dva.
25. Synů kariathjarimských, kefirských, a berotských, sedm set čtyřiceti a tři.
26. Synů Ráma a Gabaa, šest set jedenmecítma.
27. Mužů Machmas, sto dvamecítma.
28. Mužů z Béthel a Haj, dvě stě třimecítma.
29. Synů z Nébo, padesáte dva.
30. Synů Megbisových, sto padesáte šest.
31. Synů Elama druhého, tisíc dvě stě padesáte čtyři.
32. Synů Harimových, tři sta dvaceti.
33. Synů Lodových, Hadidových, a Onových, sedm set dvaceti pět.
34. Synů [města] Jericho, tři sta čtyřiceti pět.
35. Synů Senaa, tři tisíce šest set a třiceti.
36. Kněží: Synů Jadajášových z domu Josue, devět set sedmdesáte tři.
37. Synů Emmerových tisíc padesáte dva.
38. Synů Feshurových tisíc dvě stě čtyřiceti sedm.
39. Synů Harimových, tisíc a sedmnácte.
40. Levítů: Synů Josue a Kedmihele, z synů Odoviášových, sedmdesáte čtyři.
41. Zpěváků: Synů Asafových sto a osmmecítma.
42. Synů vrátných: Synů Sellumových, synů Aterových, synů Telmonových, synů Akkubových,

1) t. júdské aneb za-eufratské, kterážto země po vítězství Nabuchodonosorovu k říši babylonské, potom perské, jakožto krajina za řekou Eufratem připojena byla. (Níž 5, 8.)

synů Hatity, synů Sobaje: všech sto třiceti devět.
43. Nathinejských: Synů Sihy, synů Hasufy, synů Thabbaotha,
44. synů Kerosa, synů Siay, synů Fadona,
45. synů Lebany, synů Hagaby, synů Akkuba,
46. synů Hagaba, synů Semlaje, synů Hanana,
47. synů Gaddele, synů Gahera, synů Raaje,
48. synů Rasina, synů Nekody, synů Gazama,
49. synů Asy, synů Fasey, synů Besee,
50. synů Aseny, synů Munim, synů Nefusim,
51. synů Bakbuka, synů Hakufy, synů Harhura,
52. synů Beslutha, synů Mahidy, synů Harsy,
53. synů Berkosa, synů Sisary, synů Themy,
54. synů Nasiacha, synů Harify,
55. synů služebníků Šalomounových, synů Sotaje, synů Sofereta, synů Farudy,
56. synů Jaly, synů Derkona, synů Geddele,
57. synů Safatiášových, synů Hatila, synů Focheretha, kteříž byli z Asebaim, synů Ami.
58. Všech Nathinejských, a synů služebníků Šalomounových, tři sta devadesáte dva. (3. Král. 9, 20.)
59. A tito jsou, jenž šli z Thelmaly, Thelharsy, Cherub, a Adon, a Emer*: a nemohli ukázati domu otců svých, a semene svého, jsou-li z lidu israelského:
60. synů Dalajášových, synů Tobiášových, synů Nekodových, šest set padesáte dva.
61. A z synů kněžských: synové Hobiášovi, synové Akkosovi, synové Berzellaje, kterýž pojal z dcer Berzellaje Galaaditského manželku, a nazván jest jmenem jejich:
62. ti vyhledávali zapsání rodu svého, ale nenalezli, a vyvrženi jsou z kněžství.

59) Jsou to jmena měst chaldejských.

63. I řekl jim Athersatha, aby nejedli z věcí svatosvatých, dokavadžby nepovstal kněz učený a dokonalý*.
64. Všecko to množství jako jeden, čtyřiceti dva tisíce tři sta šedesáte:
65. kromě služebníků jejich a děvek, jichž bylo sedm tisíc tři sta třiceti sedm: a mezi nimi zpěváků a zpěvakyň dvě stě.
66. Koňů jejich bylo sedm set třiceti šest, mezků jejich dvě stě čtyřiceti pět,
67. velbloudů jejich čtyři sta třiceti pět, oslů jejich šest tisíc, sedm set a dvaceti.
68. A [mnozí] z knížat otcovských, když vcházeli do chrámu Hospodinova, kterýž jest v Jerusalémě, dobrovolně obětovali k domu Božímu k vystavení ho na místě jeho.
69. A dali vedlé možnosti své náklady k dílu: zlata siklů jeden a šedesáte tisíc, stříbra pět tisíc kop siklů, a oděvů kněžských sto.
70. A tak bydlili kněží, a levítové, i [někteří] z lidu, i zpěváci, i vrátní, i Nathinejští, v městech svých, i veškeren Israel v městech svých.

Kapitola 3.

Vzdělání oltáře. 4. Slávnost stánků. 6. Založení chrámu.

1. A již byl nastal měsíc sedmý, a byli synové israelští v městech svých: shromáždil se tedy lid jako muž jeden do Jerusaléma.
2. I vstal Josue syn Josedekův, a bratří jeho kněží a Zorobabel syn Salathielův, a bratří jeho, a vzdělali oltář Boha israelského, aby obětovali na něm oběti zápalné, jakož psáno jest v zákoně Mojžíše muže Božího.
3. Postavili pak oltář Boží na

68) t. dokavadžby nebyl zase zřízen kněz s Urim a Thumim, kterýžby se o ně poradil s Bohem, mají-li za kněží jmíni býti, čili nic.

základích jeho, an je odstrašovali lidé okolních zemí*, a obětovali na něm zápalné oběti Hospodinu ráno i večer:

4. a konali slavnost stánků, jakož psáno jest, a obět zápalnou na každý den pořádně vedlé přikázaní, [a] dílo každého dne ve dni svém,

5. a potom obět zápalnou ustavičnou, i na nov měsíce, i na všecky slavnosti Hospodinovy, kteréž byly posvěceny, i ve všech [dnech], v kterýchžto dobrovolně obětován byl dar Hospodinu.

6. Od prvního dne měsíce sedmého počali obětovati oběti zápalné Hospodinu: ačkoli chrám Boží ještě nebyl založen.

7. I dali peníze kamenníkům a zedníkům: též potravy i nápoje, i oleje Sidonským, a Tyrským, aby snášeli dříví cedrové z Libanu k moři Joppe, jakž rozkázal jim Cýrus král perský.

8. Léta pak druhého po jejich se navrácení k chrámu Božímu do Jerusaléma, měsíce druhého začali [to dílo] Zorobabel syn Salathielův, a Josue syn Josedekův, i jiní bratří jejich kněží, a levítové, i všickni, kteříž byli přišli ze zajetí do Jerusaléma, a ustanovili levíty ode dvacítiletých, a výše, aby přidržovali [lid] k dílu [domu] Hospodinova.

9. A stál Josue i synové jeho, i bratří jeho, Kedmihel i synové jeho, i synové Júdovi*, jako muž jeden, aby přidržovali [k dílu] ty, kteříž dělali při chrámu Božím: [též] i synové Henadadovi, i synové jejich, i bratří jejich levítové.

10. Když tedy zakládali zedníci chrám Hospodinův, stáli kněží v rouše svém s trubami: a levítové synové Asafovi, s cimbály, aby chválili Boha podlé nařízení Davida krále israelského.

11. A zpívali spolu chválíce a oslavujíce Hospodina: že dobrý jest, a že na věky [trvá] milosrdenství jeho nad Israelem. Veškeren také lid pokřikoval hlasem velikým chválíce Hospodina, proto že založen jest chrám Hospodinův.

12. A mnozí z kněží a z levítů, a knížata otců*, a starší, kteříž byli viděli chrám prvnější, když založen byl chrám tento před očima jejich, plakali hlasem velikým: a mnozí pokřikujíce s radostí, pozdvihovali hlasu**.

13. Aniž kdo mohl rozeznati hlasu pokřikování radostného, od hlasu plačícího lidu: nebo vesměs lid křičel křikem velikým, a hlas slyšán byl daleko.

Kapitola 4.

Zastaveno dílo chrámu Božího.

1. Uslyšeli pak nepřátelé* Júdovi a Benjaminovi, žeby synové zajetí stavěli chrám Hospodinu Bohu israelskému:

2. a přistoupivše k Zorobabelovi a k knížatům otců, řekli jim: Nechť stavíme s vámi, nebo tak jako vy, hledáme [i my] Boha vašeho: hle my obětovali jsme oběti ode dnů Asorhaddana krále assyrského, kterýž nás sem uvedl.

3. I řekl jim Zorobabel, a Josue, i jiná knížata z otců israelských: Nenáleží vám a nám, abychom stavěli dům Bohu našemu*: ale my sami stavěti budeme Hospodinu Bohu našemu, jakž přikázal nám Cýrus král perský.

4. Stalo se tedy, že lid země překážel rukám lidu júdského, a vytrhoval je v stavení.

5. I najímali proti nim rádce*, aby rušili úmysl jejich po všecky

---

3) t. na prvním místě jeho, ač jim v tom okolní národové překážky činili. (Níž 4, 1.)

9) t. jinak Odoviášovi. (Výš 2, 40.)

12) t. nejpřednější se starších lidu — **) ti, jenž znali ještě krásu a velikost chrámu prvnějšího, plakali, že se mu tento nevyrovnal: a ostatní se radovali.

1) t. Samaritáné. (Viz 4. Král. 17, 24.) —

3) t. j. nesluší nám spolu s vámi stavěti.

dny Cýra krále perského, až do kralování Daria krále perského.

6. Za kralování pak Asvera*, při začátku kralování jeho, sepsali žalobu proti obyvatelům júdským a jerusalémským.

7. A za dnů Artaxerxa psal Beselam, Mithridates, a Thabeel, i jiní, kteříž byli v radě jejich, k Artaxerxovi králi perskému: list pak obžalování psán byl syrsky, a čten byl řečí syrskou*.

8. Reum Bélteem*, a Samsaj písař, napsali jaden list o Jerusalémě Artaxerxovi králi, takový:

9. Reum Bélteem, a Samsaj písař i jiní rádcové jejich, Dinejští, a Afarsathachejští, Terfalejští, Afarsejští, Erchuejští, Babylonští, Susanechejští, Dievští, a Elamitští,

10. i jiní z národů, kteréž převedl Asenafar* veliký a slavný: a rozsadil je v městech samařských, i v jiných krajinách za řekou v pokoji:

11. (tento pak jest výpis listu, kterýž poslali k němu) Artaxerxovi králi, služebníci tvoji, muži, kteříž jsou za řekou, pozdravení vzkazují.

12. Známo buď králi, že Židé, kteříž se navrátili od tebe k nám, přišli do Jerusaléma města odporného a nejhoršího, kteréž stavějí vzdělávajíce zdi jeho, a stěny spojujíce.

13. Protož nyní známo buď králi, bude-li to město vystaveno, a zdi jeho zopraveny, že daní, a cla, a úroků dávati nebudou, a až k králům ta škoda přijde.

14. My pak pamatujíce na sůl, kterouž jsme v paláci jedli*, a pokládajíce za neslušnou věc dívati se škodám královským, protož poslali jsme oznámiti to králi,

15. abys hledal v knihách kronik otců svých, a nalezneš psáno v kronikách: a zvíš, že město to, jest město odbojné a škodlivé králům i krajinám, a že se bojové zdvihají v něm od starodávna: pročež také město to zkaženo bylo.

16. Známo činíme králi, že bude-li to město vystaveno, a zdi jeho zopraveny, vladařství za řekou míti nebudeš.

17. Odeslal odpověď král Reumovi Bélteemovi, a Samsajovi písaři, i ostatním, jenž byli v radě jejich, obyvatelům v Samaří, i jiným za řekou, pozdravení vzkazuje a pokoj.

18. Žaloba, kterouž jste k nám poslali, zjevně čtena jest přede mnou,

19. i rozkázal jsem: a hledali, a nalezli, že to město od starodávna povstává proti králům, a zprotivování, i války z něho pochodí:

20. nebo i králové přesilní bývali v Jerusalémě, a panovali nade vší krajinou, kteráž jest za řekou: plat také, i clo, i důchody brali.

21. Protož nyní slyšte vyrčení: Zabraňte mužům těm, aby to město nebylo staveno, dokavadžby snad ode mne [jináče] poručeno nebylo.

22. Hleďtež, abyste v té věci nedbalí nebyli, a pomalu nezrostlo něco zlého proti králům.

23. Protož ten výpis vyrčení Artaxerxa krále čten jest před Reum Bélteem, a Samsajem písařem, a rádcemi jejich: i odešli rychle do Jerusaléma k Židům, a zabránili jim [stavěti] mocí a silou.

24. A tak přetrženo jest dílo domu Páně v Jerusalémě, a nedělali až do druhého léta kralování Daria, krále perského.

---

5) t. dvořeníny krále perského.

6) t. syna Cýrova, jenž se také nazýval Kambyses.

7) Artaxerxes (veliký bojovník) rozumí se snad Oropastes, jenž po smrti Kambysa za jeho umrlého bratra Smerdisa (Pseudo-Smerdis) se vydával, a pět měsíců panoval.

8) Bélteem na česko úředník, správce.

10) Jinak Asar-Haddan, či Salmanassar, jenž poslal rozličné osadníky do Samaří.

14) t. poněvadž jakožto úředníci ode dvora královského chléb máme a placeni jsme. Sůl znamená u starých také službu a plat, Salarium.

Kapitola 5.

Opět počali stavěti chrámu. 5. I psáno jest o to králi Dariovi.

1. Prorokovali pak Aggeus prorok, a Zachariáš syn Addo, prorokujíce Židům, kteříž byli v Júdstvu a v Jerusalémě, ve jmenu Boha israelského.
2. Tehdy povstali Zorobabel syn Salathielův, a Josue syn Josedekův, a počali stavěti chrámu Božího v Jerusalémě, a byli s nimi proroci Boží pomáhajíce jim.
3. Téhož pak času přišel k nim Thathanaj, kterýž byl vévodou za řekou, a Stharbusanaj, i rádcové jejich: a takto řekli jim: Kdo vám dal radu, abyste tento dům stavěli, a zdi jeho opravovali?
4. Načež jsme jim odpověděli, oznámivše jmena mužů, původců stavení toho.
5. Oko pak Boha jejich stalo se nad staršími židovskými, a nemohli zabrániti jim. I zdálo se za slušné, aby ta věc vznesena byla na Daria, a tak aby dosti učinili žalobě té.
6. Výpis listu, jejž poslal Thathanaj vévoda krajiny za řekou, a Stharbusanaj, i rádcové jeho Arfasachejští, kteříž byli za řekou, k Dariovi králi.
7. Řeč, kterouž poslali jemu, takto psána byla: Dariovi králi pokoj všeliký.
8. Známo buď králi, že jsme přišli do júdské krajiny, k domu Boha velikého, kterýžto stavějí kamením netesaným, a dříví kladou do stěn: a dílo to pilně se staví, a roste v rukou jejich.
9. Tedy otázali jsme se těch starších, a takto jsme jim řekli: Kdož vám dal moc, abyste dům tento stavěli, a zdi tyto opravovali?
10. Ano i na jmena jejich ptali jsme se jich, abychom oznámili tobě: a napsali jsme jmena mužů těch, kteříž jsou přední mezi nimi.
11. Takovou pak odpověď nám dali, řkouce: My jsme služebníci Boha nebe i země, a stavíme chrám, kterýž byl ustaven před mnohými těmito lety, jejž byl veliký král israelský vzdělal, a vystavěl.
12. Ale potom když k hněvu popudili otcové naši Boha nebes, vydal je v ruce Nabuchodonosora krále babylonskeho chaldejského, [kterýž] také dům tento zbořil, a lid jeho převedl do Babylona.
13. Léta pak prvního Cýra krále babylonského, Cýrus král učinil vyrčení, aby tento dům Boží [zase] staven byl.
14. Nadto i nádoby chrámu Božího zlaté a stříbrné, kteréž byl Nabuchodonosor vzal z chrámu, jenž byl v Jerusalémě, a jež byl odnesl do chrámu babylonského, vzal Cýrus král z chrámu babylonského, a dány jsou [jednomu] jmenem Sassabasarovi, jehož i knížetem ustanovil.
15. A řekl jemu: Nádoby tyto vezmi, a jdi, a slož je v chrámě, kterýž jest v Jerusalémě, a dům Boží ať se zase staví na místě svém.
16. Tehdy ten Sassabasar přišel, a založil grunty chrámu Božího v Jerusalémě, a od toho času až dosavád staví se, a ještě není dokonán.
17. Nyní tedy, jestli se za dobré králi vidí, nechť pohledá v knihovně královské, kteráž jest v Babyloně, jestli Cýrus král poručil, aby staven byl dům Boží v Jerusalémě, a vůli královskou o té věci nechť pošle nám.

Kapitola 6.

Stavení chrámu, 16. i posvěcení jeho. 19. Slavení Velikonoci.

1. Tehdy Darius král rozkázal: i hledali v skladu knih, kteréž byly složeny v Babyloně,
2. a nalezeny jsou v Ekbatanech, jenž jest hrad v médské

krajině, knihy jedny, a takto zapsána byla v nich paměť:
3. Léta prvního Cýra krále: Cýrus král rozkázal, aby staven byl dům Boží, kterýž jest v Jerusalémě, na místě, kdežby obětovali oběti, a aby založili grunty, na kterýchžby mohla státi výsost loktů šedesáti, a širokost loktů šedesáti.
4. Třmi řady z kamení netesaného, a tak řady z dříví nového: náklad pak z domu královského bude dáván.
5. Též i nádoby chrámu Božího zlaté a stříbrné, kteréž Nabuchodonosor byl pobral z chrámu jerusalémského, a byl je přenesl do Babylona, ať jsou navráceny, a doneseny do chrámu jerusalémského na místo své, kteréž i složeny jsou v chrámě Božím.
6. Protož nyní Thathanaji vůdce krajiny, kteráž jest za řekou, Stharbusanaji, a rádcové vaši Afarsachejští, kteříž jste za řekou, daleko odstupte od nich,
7. a nechte, ať se dělá chrám Boží ten od vůdce židovského, a od starších jejich, nechať ten dům Boží stavějí na místě jeho.
8. Také ode mne přikázáno jest, co by se mělo státi od těch starších židovských, aby se stavěl dům Boží, totiž aby z pokladnice královské, to jest, z platů, kteříž se dávají z krajiny za řekou, pilně dáváni byli nákladové mužům těm, aby dílo nemělo překážky.
9. Jestližeby bylo potřebí, buďto telat, aneb beránků, i kozelců, k oběti zápalné Bohu nebeskému, obilí, soli, vína, a oleje, vedlé řádu kněží, kteříž jsou v Jerusalémě, ať se jim dává na každý den, aby nebylo v něčem naříkání.
10. A ať obětují oběti Bohu nebeskému, a modlí se za život krále, i synů jeho.
11. Ode mne tedy učiněno jest rozkázaní: Kdožbykoli změnil přikázaní toto, aby vyboženo bylo z domu jeho dřevo, a zdviženo bylo, a na něm aby byl přibit, dům pak jeho ať jest obecným učiněn.
12. Bůh pak, kterýž učinil, aby jmeno jeho přebývalo tam, ať rozptýlí všecka království, i lid, kterýžby vztáhl ruku svou, aby odpíral, a zkazil dům Boží ten, kterýž jest v Jerusalémě. Já Darius uložil jsem to ustanovení, kteréž choi, aby pilně naplněno bylo.
13. Protož Tathanaj vůdce krajiny za řekou, a Stharbusanaj, i rádcové jeho, vedlé toho, jakž rozkázal Darius král, tak učinili s pilností.
14. Starší pak židovští stavěli, a dařilo se jim vedlé proroctví Aggea proroka, a Zachariáše syna Addova: i stavěli a dokonali, z rozkázaní Boha israelského, a z rozkázaní Cýra, a Daria, a Artaxerxa králů perských:
15. i dokonali ten dům Boží ke dni třetímu měsíce Adar, kterýž jest rok šestý kralování Daria krále.
16. I učinili synové israelští, kněží a levítové, i jiní z synů přestěhování, posvěcení domu Božího s radostí.
17. A obětovali na posvěcení domu Božího, telat sto, skopců dvě stě, beránků čtyři sta, a kozlů za hřích za veškeren Israel dvanácte, vedlé počtu pokolení israelských.
18. A postavili kněží v třídách jejich, a levíty v pořádcích jejich, při službě Boží v Jerusalémě, jakož psáno jest v knize Mojžíšově.
19. Slavili pak synové israelští z přestěhování, Velikonoc, čtrnáctého dne měsíce prvního.
20. Nebo se byli očistili kněží a levítové jako jeden: všickni čisti byli k obětování beránka velikonočního za všecky syny přestěhování, i za bratry své kněží, i za sebe.
21. A jedli synové israelští, kteříž se byli navrátili z přestěhování, i všickni, kteříž se byli oddělili od poskvrnění národů země k nim,

aby hledali Hospodina Boha israelkého.
22. A drželi slavnost přesnic za sedm dní s veselím, nebo byl se rozveselil Hospodin, a byl obrátil srdce krále asyrského* k nim, aby pomohl jim v díle domu Pána Boha israelského.

Kapitola 7.

Esdrášovo se z Babylona navrácení. 11. Obdarování ho od krále perského.

1. Po těch pak věcech, za kralování Artaxerxa krále perského, Esdráš syn Sarajáše, syna Azariášova, syna Helkiášova,
2. syna Sellumova, syna Sádokova, syna Achitobova,
3. syna Amariášova, syna Azariášova, syna Marajothova,
4. syna Zarahiášova, syna Ozi, syna Bokki,
5. syna Abisue, syna Fineesa, syna Eleazarova, syna Árona kněze od počátku.
6. Tento Esdráš vyšel z Babylona, a on byl písař rychlý v zákoně Mojžíšově, kterýž vydal Hospodin Bůh Israelovi: a dal mu král, podlé toho, jakž ruka Hospodina Boha jeho byla s ním, všecko, začež žádal.
7. I vyšli [s ním také někteří] z synů israelských, i z synů kněžských, i z synů levitských, i z zpěváků, i z vrátných, i z Nathinejských, do Jerusaléma, léta sedmého Artaxerxa krále.
8. A přišli do Jerusaléma měsíce pátého, jenž jest rok sedmý toho krále.
9. Nebo prvního dne měsíce prvního počal vstupovati z Babylona, a prvního dne měsíce pátého přišel do Jerusaléma, vedlé ruky Boha svého dobré nad ním.
10. Nebo Esdráš připravil srdce své, aby zpytoval zákon Hospodinův, a aby plnil jej, i učil lid israelský přikázaním a soudům.
11. Tento pak jest výpis listu vyrčení, kterýž dal král Artaxerxes Esdrášovi knězi, písaři umělému v řečech a přikázaních Hospodinových, a ustanoveních jeho v Israeli.
12. Artaxerxes král nad králi Esdrášovi knězi, písaři zákona Boha nebeského nejučenějšímu, pozdravení.
13. Ode mne ustanoveno jest, komužbykoli se líbilo v království mém z lidu israelského, a z kněží jeho, i z levítů, jíti do Jerusaléma, s tebou aby šel.
14. Nebo od krále, a sedmi rádců jeho poslán jsi, abys dohlédal k Júdstvu a k Jerusalému podlé zákona Boha tvého, kterýž jest v ruce tvé:
15. a abys donesl stříbro a zlato, kteréž král a rady jeho dobrovolně obětovali Bohu israelskému, jehožto příbytek jest v Jerusalémě.
16. A všecko stříbro a zlato, kteréžkoli nalezneš ve vší krajině babylonské, a lid chtělby obětovati, a kněží, cožby dobrovolně obětovali k domu Boha svého, kterýž jest v Jerusalémě,
17. svobodně vezmi, a bez meškání nakup za ty peníze telat, skopců, beránků, a obětí suchých, i mokrých obětí jejich, a obětuj je na oltáři chrámu Boha vašeho, kterýž jest v Jerusalémě.
18. Též což se koli tobě a bratřím tvým líbiti bude, s ostatkem zlata a stříbra činiti, vedlé vůle Boha vašeho učiňte.
19. Nádoby také, kteréž se tobě dávají k službě domu Boha tvého, dej před obličej Boží v Jerusalémě.
20. Také i jiné věci, kterýchžby bylo potřebí k domu Boha tvého, jakkoli mnoho bude potřebí vynaložiti, dáno bude z pokladu a komory královské,
21. a ode mne. Já Artaxerxes král ustanovil jsem a nařídil všechněm strážným pokladnice obecné,

22) Vlastně perského; neb Assyrie byla vládě perské podrobena.

kteříž jsou za řekou, abyste, čehožbykoli žádal od vás Esdráš kněz, učitel zákona Boha nebeského, bez prodlení dali,

22. až do sta hřiven stříbra, a až do sta měr obilí, a až do sta sudů vína, a až do sta tun oleje, soli pak bez míry.

23. Všecko, což k službě Boha nebeského přísluší, nechť jest dáno pilně k domu Boha nebeského: aby snad nerozhněval se na království krále a synů jeho.

24. Také vám oznamujeme z strany všech kněží, a levítů, a zpěváků, a vrátných, Nathinejských, a služebníků v domu Boha toho, abyste cla, a platu, a úroků neměli moci na ně ukládati.

25. Ty pak Esdráši, podlé moudrosti Boha tvého, kteráž jest v ruce tvé, ustanov soudce a úředníky, kteřížby soudili veškeren lid, jenž jest za řekou, totiž ty, kteříž znají zákon Boha tvého, též i neumělé učte svobodně.

26. Kdožby pak koli neplnil zákona Boha tvého, a zákona králova pilně, soud bude o něm, buďto k smrti, buďto k vypovědění, anebo k odsouzení statku jeho, aneb k žaláři.

27. Požehnán [buď] Hospodin Bůh otců našich, kterýž dal to v srdce královo, aby zvelebil dům Hospodinův, kterýž jest v Jerusalémě,

28. a naklonili ke mně milosrdenství svého před králem, a před radami jeho a přede všemi mocnými knížaty královskými: a já posilněn jsa rukou Hospodina Boha svého, kteráž byla nade mnou, shromáždil jsem z Israele knížata, kteřížby šli se mnou.

Kapitola 8.

Počet vracujících se s Esdrášem do země judské. 15. Výprava jejich, 31. a příchod do Jerusaléma.

1. Tato jsou tedy knížata čeledí, a rodové těch, kteříž vyšli se mnou za kralování Artaxerxa krále z Babylona.

2. Z synů* Fineesových, Gersom. Z synů Ithamarových, Daniel. Z synů Davidových, Hattus.

3. Z synů Secheniášových, z synů Farosových*, Zachariáš: a s ním počteno jest mužů sto a padesáte.

4. Z synů Fahat-Moab, Eljoenaj syn Zarehův, a s ním dvě stě mužů.

5. Z synů Secheniášových, syn Ezechiel, a s ním tři sta mužů.

6. Z synů Adanových, Abed syn Jonathanův, a s ním padesáte mužů.

7. Z synů Alamových, Isaiáš syn Ataliášův, a s ním sedmdesáte mužů.

8. Z synů Safatiášových, Zebediáš syn Michaelův, a s ním osmdesáte mužů.

9. Z synů Joabových, Obediáš syn Jahielův, a s ním dvě stě a osmnácte mužů.

10. Z synů Selomitových, syn Jossiášův a s ním sto a šedesáte mužů.

11. Z synů Bebajových, Zachariáš syn Bebajův, s ním osmmecítma mužů.

12. Z synů Azgadových, Johanan syn Ekketanův, a s ním sto a deset mužů.

13. Z synů Adonikamových, kteříž byli nejposlednější*: a tato jmena jejich: Elifeleth, a Jehiel, a Samajáš, a s nimi šedesáte mužů.

14. Z synů Begujových, Uthaj a Zachur, a s nimi sedmdesáte mužů.

15. Shromáždil jsem pak je u řeky, kteráž běží k Ahavě, a pobyli jsme tu tři dni: a hledal jsem v lidu a mezi kněžími [některé] z synů Lévi* a nenalezl jsem tu [žádného].

---

2) rozuměj: z potomků —

3) Tento přídavek rozličuje potomky tohoto Secheniáše od potomků níže v 5. položeného.

13) t. kteříž posléze přišli s Esdrášem; nebo jiní vyšli prvé s Zorobabelem. Výš 2, 13.

15) t. některé sprosté levíty, kteří nebyli

16. Protož poslal jsem Eliezera, a Ariele, a Semejáše, a Elnathana, a Jariba, a druhého Elnathana, a Náthana, a Zachariáše, a Mosollama knížata: a Jojariba, a Elnathana [muže] moudré*:

17. poslal jsem je k Eddovi, jenž jest první v Chasfie místě, a položil jsem v ústa jejich slova, kterážby mluvili k Eddovi, a bratřím jeho Nathinejským, v Chasfie místě, aby nám přivedli služebníky domu Boha našeho.

18. I přivedli nám skrze ruku Boha našeho dobrou nad námi* muže velmi učeného z synů Moholi, syna Lévi, syna Israelova, a Sarabiáše, i syny jeho, i bratří jeho osmnácte,

19. a Hasabiáše, a s ním Isajáše z synů Merari, a bratří jeho a synů jeho dvaceti:

20. a z Nathinejských, jež byl dal David a knížata k službě levítům, dvě stě a dvaceti Nathinejských: všickni ti svými jmeny nazváni byli.

21. I vyhlásil jsem tu půst u řeky Ahavy, abychom se trápili před Pánem Bohem svým, a vyprosili od něho cestu přímou, sobě i synům svým, i všemu jmění našemu.

22. Nebo styděl jsem se žádati od krále pomoci a jízdných, kteřížby bránili nás před nepřátely na cestě: neboť jsme řekli králi: Ruka* Boha našeho jest nade všemi, kteříž hledají ho v dobrotě**: ale panování jeho a síla jeho, i prchlivost proti všechněm, kteří opouštějí ho.

23. Protož postili jsme se, a prosili jsme Boha svého za to: i zdařilo se nám šťastně.

24. I oddělil jsem z knížat kněžských dvanácte, Sarabiáše, a Hasabiáše, a s nimi bratří jejich* deset,

25. a odvážil jsem jim stříbro a zlato, a nádoby posvěcené* k domu Boha našeho, kteréž byl obětoval král, a rady jeho, i knížata jeho, i veškeren lid israelský z těch, což se jich našlo:

26. i odvážil jsem do rukou jejich stříbra hřiven šest set a padesáte, a nádobí stříbrného sto hřiven, a zlata sto hřiven:

27. a koflíků zlatých dvaceti, kteříž vážili [siklů] zlatých tisíc, a dvě nádoby z mosazi nejlepší a stkvoucí, pěkné jako zlato.

28. I řekl jsem jim: Vy jste posvěceni Hospodinu, i nádoby [tyto jsou] posvěcené, i stříbro a zlato, kteréž dobrovolně obětováno jest Hospodinu Bohu otců našich:

29. bděte a ostříhejte toho, dokavad [zase] neodvážíte toho před knížaty kněžskými a levítskými, a vůdci čeledí israelských v Jerusalémě, do pokladu domu Hospodinova.

30. I přijali kněží a levítové tu váhu stříbra a zlata, i nádob, aby ji donesli do Jerusaléma, do domu Boha našeho.

31. I hnuli jsme se od řeky Ahavy dvanáctého dne měsíce prvního, abychom se brali do Jerusaléma: a ruka Boha našeho byla nad námi, a vysvobodila nás z ruky nepřítele, a úkladníka na cestě*.

32. I přišli jsme do Jerusaléma, a pobyli jsme tu tři dni.

33. Dne pak čtvrtého odváženo jest stříbro a zlato, i nádobí v domu Boha našeho, skrze ruku Meremota syna Uriáše kněze, s nímž [byl] Eleazar syn Fineesův, a s těmi [zas] Jozabed syn Josue, a Noadiáš syn Bennoje, levítové,

34. dle počtu a váhy všeho: a

---

kněží, ale toliko k pomoci kněžím při službě Boží.

16) t. učené, jimž učení lidu pravému náboženství svěřeno bylo.

18) t. pod ochranou a s pomocí Boží.

22) t. ochrana — ** t. kdo jej ctí, a jemu slouží dobrými skutky.

23) t. jiných kněží a levítů —

25) t. darované, zaslíbené.

31) t. chránil nás Bůh od loupežníků a škůdců, kteří obírají lidi na cestách.

zapsána jest všecka ta váha toho času.

35. Též i ti, kteříž byli přišli z zajetí, synové přestěhování, obětovali oběti zápalné Bohu israelskému, telat dvanácte za všecken lid israelský, skopců devadesáte a šest, beránků sedmdesát a sedm, kozlů za hřích dvanácte: vše v oběť zápalnou Hospodinu.

36. I odevzdali rozkazy královy knížatům, kteříž bývali před obličejem krále, a vévodám za řekou*, a [ti] vyzdvihli lid a dům Boží**.

Kapitola 9.

Knížata žalovali Esdrášovi na lid i na kněží. 3. Esdráš se proto rmoutil, a modlil Bohu za odpuštění hříchů.

1. Když se pak to vykonalo, přistoupili ke mně knížata, řkouce: Neoddělil se lid israelský, [ani] kněží a levítové, od národů zemí [cizích] a od ohavností jejich, totiž Chananejských, a Hethejských, a Ferezejských, a Jebusejských, a Ammonitských, a Moabských, a Egyptských, a Amorrhejských:

2. nebo vzali sobě a synům svým [manželky] z dcer jejich, a smísili se, símě svaté, s národy zemi; ruka také knížat a představených první byla v tom přestoupení*.

3. Kteroužto věc když jsem uslyšel, roztrhl jsem plášť svůj a roucho [své], a trhal jsem vlasy s hlavy své i z brady, a seděl jsem truchle.

4. I sešli se ke mně všickni, kteříž se báli slova Boha israelského, pro [ono] přestoupení těch, jenž byli z zajetí přišli, a já jsem seděl smuten až do oběti večerní.

5. A v čas oběti večerní vstal jsem od trápení svého, a s roztrženým pláštěm a rouchem klekl jsem na kolena svá, a rozprostřev ruce své k Hospodinu Bohu svému,

6. řekl jsem: Bože můj, hanbím se a stydím pozdvihnouti tváři své k tobě: nebo nepravosti naše rozmnožily se nad hlavu naši*, a hříchové naši vzrostli až k nebi,

7. ode dnů otců našich: též i my sami hřešili jsme těžce až do tohoto dne, a pro nepravosti naše vydáni jsme my, i králové naši, i kněží naši, v ruku králů [cizích] zemí, a pod meč, a v zajetí, a v loupež, a v zahanbení tváři, jakož i tohoto dne.

8. A nyní jako na málo, a na okamžení učiněna* jest prosba naše u Hospodina Boha našeho, že zanecháni jsou nám ostatkové, a dán jest nám kolík**, na místě svatém jeho, aby osvítil oči naše*** Bůh náš, a dal nám maličko života v službě naší****:

9. nebo služebníci jsme*, a neopustil nás v službě naší Bůh náš, ale naklonil k nám milostí krále perského, aby nám dal život**, a povýšil domu Boha našeho, a vzdělal pustiny*** jeho, a dal nám plot**** v Júdstvu a v Jerusalémě.

10. A nyní co díme, Bože náš, po těch věcech? Neboť jsme [zase] opustili přikázaní tvá,

11. kteráž jsi vydal skrze služebníky své proroky, řka: Země, do kteréž vy jdete, abyste jí vládli, jest země nečistá, dle nečistoty [modlářské] národů, a jiných zemí, pro ohavnosti těch, jenž ji naplnili od úst až do úst poskvrněním svým*.

12. Protož nyní dcer vašich nedávejte synům jejich, a dcer jejich neberte synům vašim, a nehledejte pokoje jejich, a štěstí jejich, až na věky: abyste se zmocnili, a

36) t. správcům krajiny za řekou Eufratem ležící, k níž i země židovská náležela — ** t. ujali se lidu a stavení domu Božího, podporujíce je.

2) t. napřed si to přestoupení dovolili, jichž potom lid následoval.

6) t. celí v nich až nad hlavu pohříženi jsme —

8) Vyslyšena a splněna — ** pevné stání a přebývání — *** t. aby nás obveselil — **** t. maličko oddechnutí od služby v porobě naší dal nám.

9) t. králů perských — ** propustil nás na svobodu — *** t. pusté sbořeniny — **** t. ohradu a bezpečné bydlení —

11) t. od konce až do konce, veskrze modlářstvím ji naplnili.

jedli dobré věci země, a měli dědice syny své po sobě až na věky.
13. A po těch všech věcech, které přišly na nás pro skutky naše nejhorší, a pro veliké provinění naše, poněvadž ty Bože náš vysvobodil jsi nás z nepravosti naší, a dal jsi nám vysvobození, jakož jest dnes,
14. abychom se neobraceli*, a nerušili přikázaní tvých, ani se manželstvím spojovali s národy těmito ohavnými: zdaliž jsi se rozhněval na nás až do skonání, abys nezůstavil nám ostatků k zachování**?
15. Hospodine Bože israelský, ty jsi spravedlivý: nebo zanecháni jsme, kteřížbychom zachováni byli, jako tohoto dne*. Aj [teď] před tebou jsme v provinění našem**, nebo nelze ostáti před tebou pro takovou věc.

Kapitola 10.

Pokání lidu a oddělení se od žen z cizích národů. 18. Jmena těch, kteří je byli pojali.

1. Když se tak modlil a vzýval [Boha] Esdráš, pláče a leže před chrámem Božím, sešel se k němu z lidu israelského velmi veliký zástup mužů i žen, i dětí, a plakal lid pláčem velikým.
2. I promluvil Secheniáš syn Jehielův z synů Elamových, a řekl k Esdrášovi: My jsme zhřešili proti Bohu svému, pojavše sobě ženy cizozemky z národů zemí: a nyní, jest-li pokání v Israeli nad tím,
3. učiníme smlouvu s Hospodinem Bohem naším, že zapudíme všecky ty ženy, i ty, kteří se z nich zrodili, podlé vůle Páně, a těch, kteří se bojí přikázaní Hospodina Boha našeho: a podlé zákona ať se stane.
4. Vstaň, tobě náleží to nařiditi, a my budeme s tebou: posilň se a učiň tak.
5. Vstal tedy Esdráš, a zavázal přísahou přednější kněží a levíty, i veškeren lid israelský, aby učinili podlé slova toho; i přisáhli.
6. Vstal pak Esdráš [z místa svého] před domem Božím, a odšel do pokojíka Johanana syna Eliasibova, a všed tam, chleba nejedl, a vody nepil*: nebo rmoutil se pro přestoupení těch, kteříž byli přišli ze zajetí.
7. I provoláno jest v Júdstvu, a v Jerusalémě k všechněm přestěhovaným, aby se shromáždili do Jerusaléma:
8. kdoby pak koli nepřišel ve třech dnech podlé rady knížat a starších, tomu že pobrán bude veškeren statek jeho, a sám že vyvržen bude z zástupu přestěhování*.
9. A protož sešli se všickni muži júdští a benjaminští do Jerusaléma ve třech dnech, dvacátého dne měsíce, jenž jest měsíc devátý: i seděl veškeren lid na ulici domu Božího, třesouce se pro hřích, i pro déšť*.
10. I vstal Esdráš kněz, a řekl k nim: Vy jste přestoupili, pojavše sobě ženy cizozemky, tak že jste [tím] přidali k provinění lidu israelského [starému].
11. Protož nyní vyznejte se Hospodinu Bohu otců svých, a čiňte vůli jeho, a oddělte se od národů země, i od žen cizozemek.
12. I odpovědělo všecko množství, a řekli hlasem velikým: Podlé slova tvého k nám, staň se tak.
13. Ale však že lidu mnoho jest, a čas deště, a nemůžeme vně státi, a není to práce jednoho dne ani

14) t. více k zlému — ** t. když jsme opět zhřešili, a nedovolených manželství se dopustili? Nikoli, nýbrž zachováni jsme posud! Viz v. 15.
15) t. až do tohoto dne. — ** t. pro ta nedovolená manželství —
6) t. postil se, ničehož nejedl ani nepil.
8) t. ze shromáždění a obce těch, jenž se opět do vlasti přistěhovali.
9) Měsíc devátý, polovice našeho listopadu a prosince, jest v Palestině čas zimy a deště.

dvou (nebo jsme náramně zhřešili v této věci):
14. nechť jsou ustanovena knížata ze všeho shromáždění: a kdožbykoli v městech našich byli, kteříž pojali ženy cizozemky, ať přijdou v uložený čas, a s nimi starší jednoho každého města, a soudcové jeho, ažby odvrátil se hněv Boha našeho od nás pro ten hřích*.
15. Protož Jonathan syn Azahelův, a Jaasia syn Thekueův, stáli nad tím, a Mesollam a Sebethaj levítové pomáhali jim:
16. i učinili tak synové přestěhování. I šli Esdráš kněz, a muži přední čeledí po domích otců svých, i všickni po jmenech svých, a zasedli prvního dne měsíce desátého, aby to vyhledali.
17. A dokonali to při všech mužích, kteříž byli pojali ženy cizozemky, až do prvního dne měsíce prvního.
18. A nalezeni jsou z synů kněžských, kteří byli pojali ženy cizozemky [tito]. Z synů Josue syna Josedekova a z bratří jeho, Maasiáš, a Eliezer, a Jarib, a Godoliáš.
19. I dali [na to] ruce své, že zapudí ženy své [cizozemky], a že obětovati budou [jedenkaždý] skopce z stáda za vinu svou.
20. A z synů Emmerových, Hanani, a Zebediáš:
21. a z synů Harimových, Maasiáš, a Elia, a Semejáš, a Jehiel, a Oziáš:
22. a z synů Feshurových Eljoenaj, Maasiáš, Ismael, Nathanael, Jozabed, a Elasa.
23. A z synů levítských, Jozabed, a Semej, a Kelajáš, jenž jest Kalita, Fatajáš, Jůda, a Eliezer:
24. a z zpěváků, Eliasib: a z vrátných, Sellum, a Telem, a Uri.
25. A z lidu israelského, z synů Fárosových, Remejáš, a Jeziáš, a Melchiáš, a Miamin, a Eliezer, a Melchiáš, a Banea:
26. a z synů Elamových, Mathaniáš, Zachariáš, a Jehiel, a Abdi, a Jerimoth, a Elia:
27. a z synů Zethuy, Eljoenaj, Eliasib, Mathaniáš, a Jerimuth, a Zábad, a Aziza:
28. a z synů Bebajových, Johanan, Hananiáš, Zabbaj, Athalaj:
29. a z synů Bániových, Mosollam, a Melluch, a Adajáš, Jasub, a Sál, a Ramoth:
30. a z synů Fáhath-Moabových, Edna, a Chalal, Banajáš, a Maasiáš, Mathaniáš, Beseleel, Bennuj a Manasse:
31. a z synů Heremových, Eliezer, Josue, Melchiáš, Semejáš, Simeon,
32. Benjamin, Maloch, Samariáš:
33. a z synů Hasomových, Mathanaj, Mathatha, Zabad, Elifeleth, Jermaj, Manasse, Semej:
34. z synů Baniových, Maaddi, Amram, a Uel,
35. Baneáš, a Badajáš, a Cheliau,
36. Vaniáš, Marimuth, a Eliasib,
37. Mathaniáš, Mathanaj, a Jasi,
38. a Báni, a Bennuj, Semej,
39. a Salmiáš, a Náthan, a Adajáš,
40. a Mechnedebaj, Sisaj, Saraj,
41. Ezrel, a Selemjau, Semeriáš,
42. Sellum, Amariáš, Josef:
43. z synů Nebových, Jehiel, Mathathiáš, Zabad, Zabina, Jeddu, a Joel, a Banajáš.
44. Všickni tito byli pojali ženy cizozemky, a byly mezi nimi ženy, jenž byly děti zplodily.

---

14) t. zrušením a rozvedením všech těch nedovolených manželství.

Druhá kniha Esdrášova,

jež jest

Nehemiášova.

Kniha tato jest pokračování předešlé knihy Esdrášovy, a proto se obyčejně nadpisuje i nazývá druhá Esdrášova, ačkoli ani nejedná o Esdrášovi, aniž od něho sepsána jest. Právem by se měla kniha ta nazývati Nehemiášovou, poněvadž skutečně i obsahem i sepsáním Nehemiášova jest. Vypisuje v ní Nehemiáš své vlastní skutky ku prospěchu nové osady židovské, po zajetí babylonském v Júdstvu a v Jerusalémě statečně vykonané. Bylť to muž, duchem i srdcem, a zvláště láskou k Bohu a svému národu nad jiné výtečný, a pravý Nehemiáš, t. j. potěšitel svého lidu. Kniha jeho obsahuje děje lidu židovského v Júdstvu, as 31 let, totiž od roku 20. panování krále perského Artaxerxa Longimana až do panování krále Daria Notha, před Kristem 454—423.

Kapitola 1.

Nehemiáš slyše o trápení Židů, kteří se navrátili do Jerusaléma, postil se a modlil se Bohu za ně.

1. Slova Nehemiáše, syna Helchiášova. I stalo se měsíce Kasleva*, léta dvacátého**, a já jsem byl na hradě Susan***.

2. A přišel Hanani jeden z bratří mých, on a muži z Júdstva: i vzeptal jsem se na Židy, kteříž byli pozůstali a zbyli ze zajetí, a na Jerusalém.

3. I řekli mi: Ostatkové ti, jenž pozůstali ze zajetí tam v krajině, jsou u velikém nátisku, a v pohanění: i zeď Jerusaléma rozbořena jest, a brány jeho vypáleny jsou ohněm*.

4. Kterážto slova když jsem uslyšel, seděl jsem, a plakal, i kvílil jsem za mnohé dny: a postil jsem se, a modlil před tváří Boha nebeského.

5. I řekl jsem: Prosím, Hospodine Bože nebes silný, veliký a hrozný, jenž ostříháš úmluvy, a [činíš] milosrdenství s těmi, kteří miluji tě, a zachovávají přikázaní tvých:

6. nechť jsou uši tvé pozorné, a oči tvé otevřené, abys slyšel modlitbu služebníka svého, kterouž já modlím se před tebou nyní dnem i nocí, za syny israelské služebníky tvé: a vyznávám hříchy synů israelských, jimiž hřešili proti tobě: já i dům otce mého hřešili jsme,

7. marností svedeni jsme byli, a neostříhali jsme přikázaní tvého, a ustanovení, a soudů, kteréž jsi přikázal Mojžíšovi služebníku svému.

8. Pamatuj na slovo, kterés přikázal Mojžíšovi služebníku svému, řka: Když přestoupíte, já rozptýlím vás mezi národy:

9. jestliže [pak] se zas obrátíte ke mně, a ostříhati budete přikázaní mých, a plniti je: byste pak zavedeni byli na kraj nebe*, odtud shromáždím vás, a přivedu zase na místo, kteréž jsem vyvolil, aby tam přebývalo jmeno mé.

10. Však oni jsou služebníci tvoji, a lid tvůj: kteréž jsi vykoupil mocí svou velikou, a rukou svou přesilnou.

11. Prosím Hospodine, nechť ucho

---

1) t. měsíce 9. — ** t. kralování Artaxerxa Longimana, jenž kraloval vesměs 41 let. — *** V zimním sídelním městě země perské.

3) To všecko bylo od času Nabuchodonosora tak zkažené, aneb po učiněném obnovení za dnů Zorobabele, potom ve válkách Peršanů s Egyptskými, aneb i nenávistí Samaritánů opět zbořeno, spáleno a spuštěno.

9) Aneb, jak my říkáme, na kraj světa —

tvé jest pozorné na modlitbu služebníka tvého, a na modlitbu služebníků tvých, kteříž chtějí se báti jmena tvého: a spravuj služebníka svého dnes, a dej jemu milost před mužem tímto*; já zajisté byl jsem číšníkem královským.

Kapitola 2.

Navrácení se Nehemiáše z Babylona do Júdstva. 17. I napomenutí Židů k stavení města.

1. Stalo se pak měsíce Nísan, léta dvacátého Artaxerxa krále: když bylo víno před ním, že vzav víno, podal jsem ho králi: a byl jsem jako neduživý před tváří jeho.
2. I řekl mi král: Proč obličej tvůj jest smutný, poněvadž nevidím, že bys byl nemocen? Neníť to darmo, ale něco, nevím co těžkého jest na srdci tvém. I bál jsem se velice, a náramně,
3. a řekl jsem králi: Králi buď živ na věky! Kterak nemá býti smutný obličej můj, když město hrobu otce mého zpuštěno jest, a brány jeho vypáleny jsou ohněm?
4. I řekl mi opět král: Čeho žádáš? I modlil jsem se Bohu nebeskému*,
5. a řekl jsem králi: Zdá-liť se za dobré králi, a jestliže se líbí služebník tvůj před tváří tvou*, [žádám,] abys mne poslal do Júdstva, do města hrobu otce mého, a vystavím je.
6. I řekl mi král, i královna, kteráž seděla podlé něho: Dlouho-li budeš na cestě, a kdy se zas navrátíš? I líbilo se to králi, a poslal mne: a udal jsem mu čas*.
7. A řekl jsem králi: Vidí-li se za dobré králi, ať mi dá listy k vévodám krajiny za řekou, aby mne provedli, ažbych přišel do Júdstva;
8. též i list k Asafovi, strážnému lesu královského, by mi dal dříví, abych mohl přikrýti brány věže domu [Božího]*, a zdi města**, i dům, do kteréhož vejdu***. I dal mi to král vedlé ruky Boha mého dobré se mnou.
9. I přišel jsem k vévodám krajiny za řekou, a podal jsem jim listy královské. Poslal pak král se mnou knížata vojska a jezdce.
10. I uslyšel to Sanaballat Horonský, a Tobiáš služebník Ammanitský: a zarmoutili se zármutkem velikým, že přišel člověk, kterýžby hledal štěstí synů israelských.
11. I přišel jsem do Jerusaléma, a pobyl jsem tam tři dni,
12. a vstal jsem v noci já, a kolikosi mužů se mnou, a neoznámil jsem žádnému, co mi dal Bůh v srdce, abych činil v Jerusalémě, aniž jsem měl hovada s sebou, kromě hovádka, na němž jsem jel.
13. A vyjel jsem branou údolí* v noci, před studnici drakovou, a k bráně hnojné, a ohledoval jsem zdi Jerusaléma pobořené, a bran jeho zkažených ohněm.
14. A odtud jsem jel k bráně studničné, k vodovodu královskému, a nebylo místa hovadu, na němž jsem jel, kudyby přešlo*.
15. I bral jsem se přes potok* v noci, a ohledoval jsem zdi, odkudž vraceje se, přijel jsem k bráně údolí, a navrátil jsem se**.
16. Správcové pak [města] nic nevěděli, kam jsem odjel, aneb co jsem činil: ale ani Židům, ani kněžím, ani přednějším, ani správcům, ani jiným, kteříž dělali dílo, až do té chvíle nic jsem neoznámil.
17. I řekl jsem jim: Vy znáte soužení, v kterémž jsme; že Jeru-

11) t. před králem perským Artaxerxem, příjmím Dlouhoruký (Longimanus).
4) t. vzýval jsem v duchu Boha o pomoc a vnuknutí, co bych odpověditi měl.
5) t. chceš-li mi jakou milost prokázati. —
6) totiž 12 let, až by se zas navrátil.
8) t. dříví na trámy a krov zevnitřního stavení domu Božího — ** t. k branám zdí městských — *** t. v kterémž já bydliti mám.
13) t. údolí, kdež byl potok Cedron.
14) t. pro samé zříceniny.
15) anebo-li údolí Cedron — ** t. zas do města.

salém jest zpuštěný, a brány jeho jsou ohněm zkaženy: pojďtež, a stavějme zdi jerusalémské, a nebuďme více v pohanění.

18. A oznámil jsem jim ruku Boha svého, žeby byla dobrá se mnou, i slova krále, kteráž ke mně mluvil, i řekl jsem: Vstaňme, a stavějme. I posilněny jsou ruce jejich v dobrém.

19. Když to uslyšel Sanaballat Horonský, a Tobiáš služebník Ammanitský, a Gosem Arabský, posmívali se nám, a pohrdali námi, a řekli: Což to děláte? Zdali vy chcete králi se zprotiviti?

20. Jimžto odpovídaje, řekl jsem: Bůh nebeský, tenť nám pomáhá, a my služebníci jeho jsme: vstaňme, a stavějme: vy pak nemáte dílu, ani práva, ani památky v Jerusalémě.

Kapitola 3.

Jmena a pořádek stavitelů zdí a bran jerusalémských.

1. Tedy povstal Eliasib kněz nejvyšší, a bratří jeho kněží, a stavěli bránu stáda*: ti posvětili ji, a postavili vrata její, a až k věži sto loket posvětili ji, až k věži Hananeel.

2. A podlé něho stavěli muži* Jericha: a podlé něho** stavěl Zachur, syn Amri.

3. Bránu pak rybnou stavěli synové Asnaa: ti přikryli ji, a vstavili vrata její, s zámky, i závorami. A podlé nich stavěl Marimuth syn Uriáše, syna Akkusova.

4. A podlé něho stavěl Mosollam, syn Barachiáše, syna Mesezebelova: a podlé těch stavěl Sádok syn Baanův:

5. a podlé nich stavěli Thekuitští: ale jejich přednější nepodložili šíjí svých k dílu Pána svého.

6. A bránu starou stavěli, Jojada syn Faseův, a Mosollam syn Besodiův: ti přikryli ji, a vstavili vrata její, s zámky, i závorami:

7. a podlé nich stavěli Meltiáš Gabaonitský, a Jadon Meronatský, [též] muži z Gabaonu a Masfy, místo vévody, jenž byl v krajině za řekou.

8. A podlé něho stavěl Eziel syn Arajášův zlatník: a podlé něho stavěl Ananiáš syn lékárníkův: a nechali [zdi] Jerusaléma až do zdi ulice širší*.

9. A podlé něho stavěl Rafajáš syn Hurův, kníže ulice jerusalémské*.

10. A podlé něho stavěl Jedajáš syn Haromasův proti domu svému: a podlé něho stavěl Hattus syn Haseboniášův.

11. Polovici ulice stavěl Melchiáš, syn Heremův, a Hasub syn Fahath-Moabův, i věži pecí.

12. A podlé něho stavěl Sellum, syn Alohesův, kníže polovice ulice jerusalémské, on i dcery jeho.

13. A bránu údolí stavěl Hanun, a obyvatelé Zanoe: oni vystavěli ji, a vstavili vrata její, s zámky, i závorami, a zdi na tisíc loket až k bráně hnojné.

14. A bránu hnojnou stavěl Melchiáš syn Rechabův, kníže ulice Bethacharam: on vystavěl ji, a vstavil vrata její, s zámky, i závorami.

15. A bránu studnice stavěl Sellum syn Cholhozův, kníže vsi Masfy: on vystavěl ji, i přikryl, i vstavil vrata její, s zámky, i závorami, i zdi rybníka Siloe u zahrady královské, až k stupňům, kteříž jdou dolů z města Davidova.

16. Za ním stavěl Nehemiáš syn Asbokův, kníže polovice ulice Bethsur, až proti hrobu Davidovu, a až k rybníku, kterýž velikým

1) t. bránu, kudy se obětní hovada do chrámu vodila.
2) t. obyvatelé města — ** t. z druhé strany —
8) t. tak jak byla, snad že nebylo třeba ji opravovati.
9) t. představený jedné části města Jerusaléma.
16) Viz 4. Král. 20, 20. — ** t. vojínů, kde snad někdy královská stráž bývala.

dílem vzdělán jest*, a až k domu silných**.

17. Za ním stavěli levítové, Rehum syn Beni: za ním stavěl Hesebiáš kníže polovice ulice Cejly v ulici své.

18. Za ním stavěli bratří jejich, Bavaj syn Enadadův, kníže [druhé] polovice Cejly,

19. a podlé něho stavěl Aser syn Josue, kníže Masfy, míru druhou* proti vstupování nejpevnějšího úhlu.

20. Za ním na hoře stavěl Baruch syn Zachajův míru druhou, od úhlu až ke dveřům domu Eliasiba, kněze nejvyššího.

21. Za ním stavěl Merimuth, syn Uriáše, syna Hakkusova, míru druhou, ode dveří domu Eliasibova, až pokud se vztahoval dům Eliasibův.

22. A za ním stavěli kněží, muži z rovin jordánských.

23. Za ním stavěl Benjamin a Hasub, [každý] proti domu svému: a za ním stavěl Azariáš syn Maasiáše, syna Ananiášova, proti domu svému.

24. Za ním stavěl Bennuj syn Henadadův míru druhou, od domu Azariášova až do záhybu, a až do úhlu.

25. Falel syn Oziův [stavěl] proti záhybu a věži vysoké, kteráž vyniká z domu králova, to jest v síni žaláře: za ním Fadajáš syn Fárosův.

26. Nathinejští pak, [jenž] bydlili v Ofel, [stavěli] až proti bráně vodní k východu, a proti věži, kteráž tu vynikala.

27. Za ním stavěli Thekuitští míru druhou naproti, od věže [tu] vynikající, až ke zdi chrámové.

28. Vzhůru pak od brány koňské stavěli kněží, jedenkaždý naproti domu svému.

29. Za nimi stavěl Sádok syn Emerův, naproti domu svému. A za ním stavěl Samajáš syn Secheniášův, strážný brány východní.

30. Za ním stavěl Hananiáš syn Selemiášův, a Hanun syn Selefův šestý, míru druhou: za ním stavěl Mosollam syn Barachiášův, proti pokladnici své*. Za ním stavěl Melchiáš syn zlatníkův, až k domu Nathinejských, a vetché věci prodávajících proti bráně soudné, a až do večeřadla úhlového**.

31. A mezi večeřadlem úhlovým a branou stáda stavěli zlatníci a kupci.

Kapitola 4.

Nepřátelé spojivše se chtěli jim překážeti v stavení. 9. Nehemiášova opatrnost.

1. I stalo se, když uslyšel Sanaballat, že stavíme zeď, rozhněval se velmi: a pohnut jsa náramně posmíval se Židům,

2. a řekl před bratřími svými, a před množstvím samařským: Co to dělají ti mdlí Židé? Zdali jich [při tom] nechají národové? Což [také] obětovati budou, a dodělají to v jednom dni*? Zdaliž budou moci udělati z hromad prachu [celé] kameny, kteří spáleni jsou**?

3. Také i Tobiáš Ammanitský stoje podlé něho řekl: Nechť stavějí: však přijde-li liška, přeskočí zeď jejich kamennou.

4. Slyš Bože náš, že jsme v pohrzení: obratiž to pohanění na hlavu jejich, a dej je v potupu v zemi zajetí.

5. Nepřikrývej nepravosti jejich, a hřích jejich před tváří tvou ať není shlazen, proto že se posmívali [nám] stavějícím.

6. A tak stavěli jsme zeď, a spo-

19) t. druhý odměřený díl —
30) t. proti pokojíku svému v chrámě. — ** t. tu na úhlu zdi postaveného.

2) t. Jest to dlouholetá práce, ku kteréž ti mdlí Židé nestačí, aniž se toho dočkají, aby mohli opět v chrámě obětovati. — ** Kámen k stavění vápenný rozsypává se ohněm v prach. Chce říci: odkud vezmou dosti kamene k stavění? Budou-liž si ho moci udělati z onoho ohněm zkaženého a v prach obráceného kamení ze zdí starých?

jili všecku až do polovice: a vzbudilo se srdce lidu k dílu [tomu].
7. Stalo se pak, když uslyšel Sanaballat, a Tobiáš, a Arabští, a Ammanitští, a Azotští, žeby zadělány byly díry zdi jerusalémské, a že se počaly mezery zavírati, rozhněvali se velmi.
8. A shromáždili se všickni spolu, aby táhli, a bojovali proti Jerusalému, a aby strojili [nám] úklady*.
9. I modlili jsme se Bohu svému, a postavili jsme strážné na zdi proti nim ve dne i v noci.
10. Řekli pak Judští: Zemdlena jest síla nosičů, a rumu příliš mnoho jest, a my nebudeme moci [dále] stavěti zdi.
11. I řekli nepřátelé naši: Nechť nevědí, ani spatří, až vpadneme mezi ně, a pobijeme je, a zastavíme to dílo.
12. Stalo se pak, když přišli Židé, kteříž bydleli vedlé nich, a pravili nám na desetkrát* ze všech míst, z nichž byli přišli k nám,
13. postavil jsem na místě za zdí vůkol lid v pořádku s meči jejich, a s kopími, a lučišti.
14. A prohlédl jsem to, a vstal jsem, a řekl jsem k přednějším, a správcům, a k ostatní části lidu: Nebojte se jich. Na Hospodina velikého a hrozného pamatujte, a bojujte za bratry své, syny své, a dcery své, za manželky své, a domy své.
15. I stalo se, když uslyšeli nepřátelé naši, že jest nám to oznámeno, rozptýlil Bůh radu jejich. I navrátili jsme se všickni ke zdem, jedenkaždý k dílu svému.
16. I stalo se od toho dne, že polovice mládenců dělali své dílo, a polovice hotovi byli k boji: a kopí, i pavézy, i lučiště, i pancíře, a knížata [byla] za nimi ve všem domu Judovu,
17. kteříž dělali na zdi, a nosili břemena, a nakládali: jednou rukou [každý] dělal, a v druhé držel meč:
18. nebo jedenkaždý z těch, kteříž stavěli, měl meč připásaný na bedrách. A tak stavěli a troubili na troubu vedlé mne*.
19. I řekl jsem k přednějším, a k správcům, i k ostatní části lidu: Dílo veliké jest, a rozsáhlé, a my porůznu jsme na zdi daleko jeden od druhého:
20. [protož] na kterémkoli místě slyšelibyste zvuk trouby, sběhněte se k nám: Bůh náš bude bojovati za nás.
21. A my sami dělejme dílo: a polovice nás ať drží kopí, od východu dennice, až vyjdou hvězdy.
22. Toho také času řekl jsem lidu: Jedenkaždý se služebníkem svým zůstaň [přes noc] u prostřed Jerusaléma, a mějte třídy přes noc*, a den k dělání.
23. Já pak a bratří moji, i služebníci moji, i strážní, kteříž byli za mnou, nesvláčeli jsme oděvu svého*: každý toliko svlékl se, když se měl omyti.

Kapitola 5.

Křik v lidu pro hlad. 6. Nehemiáš nedal bráti lichvu; 15. aniž sám při svém úřadu zisku hleděl.

1. I stal se křik veliký lidu i žen jejich proti bratřím jich Židům.
2. A byli, kteří pravili: Synů našich, a dcer našich jest příliš mnoho: beřme za cenu jich obilí, a jezme a živi buďme.
3. Jiní opět pravili: Pole svá, i vinice, a domy své zastavme, a vezměme obilí v hladu tomto.
4. A jiní pravili: Vypůjčme peněz na platy královské, a dejme pole svá i vinice:
5. a nyní, jako těla bratří našich, tak těla naše jsou: a jako

8) t. odkudby stavějících nenadále přepadli a dílo jejich skasili.
12) t. mnohdykrát pravili, co nepřátelé obmýšlí.
18) t. když toho bylo potřebí. Viz v. 20.
22) t. k stráži —
23) t. pořád ve dne v noci bez odpočinutí byli jsme na nohách —

synové jejich, tak i synové naši*. A hle, my podrobujeme syny své, i dcery své v službu, a [některé] z dcer našich jsou služebnice, aniž máme jich čím vyplatiti, a pole naše a vinice naše drží jiní.

6. I rozhněval jsem se velmi, když jsem slyšel křik jejich a slova taková:

7. i myslil jsem [na to] v srdci svém: a domlouval jsem přednějším a správcům, a řekl jsem jim: Lichvu-li béřete jedenkaždý od bratří svých? I svolal jsem proti nim shromáždění veliké,

8. a řekl jsem jim: My, jakož víte, vyplatili jsme bratry své Židy, kteříž byli prodáni pohanům, podlé možnosti naší: což vy tedy prodáte [zase] bratry své, abychom je [opět] vypláceli? I mlčeli, aniž nalezli, coby odpověděli.

9. I řekl jsem k nim: Není to dobře, co děláte: proč nechodíte v bázni Boha našeho, aby nás nehaněli pohané nepřátelé naši?

10. I já, i bratří moji, i služebníci moji, půjčili jsme mnohým peněz i obilí: neupomínejme vůbec toho, dluh odpusťme, kterýž nám dlužni jsou.

11. Navraťme jim dnes pole jejich, i vinice jejich, i zahrady olivové jejich, i domy jejich: ano i ten stý díl peněz, obilí, vína, a oleje, kterýž od nich vybíráte, dejte za ně*.

12. I řekli: Navrátíme, a nic od nich vyhledávati nebudeme: a tak učiníme, jakž pravíš. I povolal jsem kněží, a přísahou zavázal jsem je, aby učinili tak, jakž jsem řekl.

13. K tomu vytřásl jsem ňadra svá, a řekl jsem: Tak vytřes Bůh každého muže, kterýžby nesplnil slova tohoto, z domu jeho, i z prací jeho: tak buď vytřesen, a prázden*. I řeklo všecko množství: Amen. A chválili Boha. I učinil lid tak, jakož bylo povědíno.

14. Od toho pak dne, v kterémž mi přikázal král, abych byl vévodou v zemi judské, od léta dvacátého až do léta třicátého druhého Artaxerxa krále, za dvanácte let, ani já ani bratří moji potrav, které vévodám přináležely, nejedli jsme.

15. Ješto vůdcové prvnější, kteříž byli přede mnou, obtěžovali lid, a brali od nich, na chlebě, a víně, a penězích, na každý den čtyřiceti lotů: nadto i služebníci jejich sužovali lid. Já pak nečinil jsem tak pro bázeň Boží:

16. alebrž také při opravování zdí stavěl jsem, a pole jsem nekoupil, a všickni služebníci moji byli shromážděni k dílu.

17. Židé také a správcové, půl druhého sta mužů, a ti kteří přicházeli k nám z národů, jenž vůkol nás jsou, jídali u stolu mého.

18. Pročež strojíval se mi na každý den vůl jeden, skopců šest výborných, krom ptactva, a v desíti dnech vína rozličná, i jiné mnohé věci dával jsem: nadto i potrav knížetství mého nežádal jsem: nebo velmi ochudlý byl lid.

19. Pomniž na mne Bože můj k dobrému, podlé všeho, což jsem učinil lidu tomuto.

Kapitola 6.

Nepřátelé židovští Nehemiášovi strojili úklady.

1. I stalo se, když uslyšel Sanaballat, a Tobiáš, a Gossem Arabský, i jiní nepřátelé naši, žebych já vystavěl zeď, a že nezůstalo v ní mezery (ačkoli jsem až do toho času nevstavil vrat do bran),

2. poslali Sanaballat, a Gossem ke mně, řkouce: Přijď, a udělejme spolu smlouvu ve vsech na poli Ono. Oni pak myslili, aby mi zlé učinili.

3. Protož poslal jsem k nim po-

5) t. jsme všickni sobě rovni, i děti naše dětem jejich.

11) t. i úrok, daň královskou zaplaťte za ně. Aneb dle hebr.: úroky, které od nich za půjčené peníze a t. d. bráváte, navraťte jim. — U starých se platilo měsíčně 1 ze sta.

13) t. všeho požehnání Božího.

sly, řka: Dílo veliké dělám, a nemohu odejíti: aby se snad nemeškalo dílo, kdežbych odejda sešel k vám.

4. I posílali na týž způsob ke mně čtyřikrát: a odpověděl jsem jako prvé.

5. I poslal ke mně Sanaballat podlé slova prvnějšího po páté služebníka svého, a list měl v ruce své psaný tímto způsobem:

6. Mezi národy slyšáno jest, a Gossem praví, že ty a Židé myslíte se zprotiviti, a že proto stavíš zeď, a chceš se vyzdvihnouti nad nimi za krále: pro kteroužto příčinu

7. i proroky postavil jsi, kteřížby hlásali o tobě v Jerusalémě, řkouce: Jestiť král v Júdstvu. Uslyšíť král slova tato: protož nyní přijď, abychom se spolu poradili.

8. I poslal jsem k nim, řka: Nestalo se podlé slov těch, kteráž ty pravíš: nebo z srdce svého to vymýšlíš.

9. Všickni ti zajisté strašili nás, myslíce, že přestanou ruce naše od díla, a že necháme tak. Pro kteroužto příčinu tím více jsem posilnil rukou svých.

10. A všel jsem do domu Semajáše, syna Dalajášova syna Metabeelova tajně. Kterýžto řekl: Jednejme s sebou v domu Božím prostřed chrámu*, a zavřeme dvéře chrámové: nebo přijdou, aby zabili tebe, a v noci přijdou, aby tě usmrtili.

11. I řekl jsem: Zdali kdo podobný mně utíká? A kdo jako já vejde do chrámu, a živ bude? Nevejdu.

12. I srozuměl jsem, že Bůh neposlal ho, ale jakoby prorokoval mluvil tak ke mně, a že Tobiáš a Sanaballat najali ho:

13. nebo byl vzal peníze, abych přestrašen jsa učinil to, a zhřešil*; a aby měli něco zlého, čímžby mi utrhali.

14. Zpomeniž Bože na mne pro Tobiáše a Sanaballata*, podlé skutků jejich takových: též i na Noadiáše proroka, i jiné proroky, kteříž strašili mne.

15. I dodělána jest zeď pětmecítmého dne měsíce Elul*, v padesáti a dvou dnech.

16. I stalo se, když to uslyšeli všickni nepřátelé naši, báli se všickni národové, kteříž byli vůkol nás, a ulekli se sami v sobě, a viděli, že od Boha způsobeno bylo dílo to.

17. Také v těch dnech, mnozí listové od přednějších Židů posíláni bývali k Tobiášovi, a od Tobiáše docházeli k nim.

18. Nebo mnozí byli v Júdstvu, jenžto měli přísahu s ním, proto že byl zetěm Secheniáše, syna Arey, a Johanan syn jeho pojal byl dceru Mosollama syna Barachiášova:

19. k tomu i chválili ho přede mnou, a řeči mé oznamovali jemu: a Tobiáš posílal listy, aby mne ustrašil.

Kapitola 7.

Opatření města stráží. 5. Počet lidu, kterýž se navrátil z Babylona. 70. Sbírka na chrám.

1. Když pak byla dostavena zeď, a vstavil jsem vrata [do bran], a sčetl jsem vrátné, i zpěváky, i levíty:

2. přikázal jsem Hananovi bratru svému, a Hananiášovi knížeti domu [Božího] z strany Jerusaléma (on zajisté jakož muž pravdomluvný a bohabojný zdál se nad jiné býti),

3. a řekl jsem jim: Nechť nebývají otvírány brány jerusalémské, až když slunce hřeje. A když tu

10) t. v Svatyni, kamž jen kněžím dovoleno bylo vejíti.

13) t. vejda do Svatyně, ježto jsem nebyl rodu a úřadu kněžského.

14) dle hebr.: zpomeň na Tobiáše a t. d.

15) Srovnává se s polovicí našeho srpna a září.

3) t. než byli u večer strážní odtáhli — ** t. každého na vykázaném místě proti jeho domu na zdi města.

ještě stáli*, zavříny jsou brány, a zahrazeny: i postavil jsem také strážné z obyvatelů jerusalémských, každého v stráži jeho, a každého naproti domu jeho**.

4. Město pak bylo široké velmi a veliké, a lidu málo v něm, a domové nebyli [ještě] vystaveni*.

5. Protož dal Bůh v srdce mé, že jsem shromáždil přednější, a správce, a obecný lid, abych je sčetl; i nalezl jsem knihu počtu těch, kteříž byli nejprvé přišli, a nalezeno jest v ní napsáno:

6. Tito [jsou] synové krajiny, kteříž šli z zajetí a přestěhování, jakž je byl přestěhoval Nabuchodonosor král babylonský, a navrátili se do Jerusaléma, a do Júdstva, jedenkaždý do města svého.

7. Kteříž přišli s Zorobabelem: Josue, Nehemiáš, Azariáš, Raamiáš, Nahamani, Mardocheus, Belsam, Mesfarath, Begoaj, Nahum, Baana. Počet mužů lidu israelského:

8. Synů Fárosových, dva tisíce sto sedmdesáte dva:

9. synů Safatiášových, tři sta sedmdesáte dva:

10. synů Arey, šest set padesáte dva*:

11. synů Fahath-Moabových, synů Josue, : Joabových, dva tisíce osm set a osmnácte:

12. synů Elamových, tisíc dvě stě padesáte čtyři:

13. synů Zethuy, osm set čtyřiceti pět:

14. synů Zachaje, sedm set a šedesát:

15. synů Bannuje, šest set čtyřiceti osm:

16. synů Bebaje, šest set osmmecítma:

17. synů Azgadových, dva tisíce tři sta dvamecítma:

18. synů Adonikamových, šest set šedesáte sedm:

19. synů Begvajových, dva tisíce šedesáte sedm:

20. synů Adinových, šest set padesáte pět:

21. synů Aterových, syna Hezeciášova, devadesáte osm:

22. Synů Hasemových, tři sta osmmecítma:

23. synů Besaje, tři sta čtyřmecítma:

24. synů Harefových, sto a dvanácte:

25. synů z Gabaon, devadesáte pět:

26. synů bethlémských a netufatských, sto osmdesáte osm:

27. mužů anathotských, sto osmmecítma:

28. mužů bethazmothských, čtyřiceti dva:

29. mužů karjathjarimských, kefirských, a berotských, sedm set čtyřiceti a tři:

30. mužů z Rámy a Geby, šest set a jedenmecítma:

31. mužů Machmas, sto dvamecítma:

32. mužů z Bethel a Haj, sto třimecítma:

33. mužů z Nebo druhého, padesáte dva:

34. mužů Elama druhého, tisíc dvě stě padesáte čtyři.

35. Synů Haremových, tři sta dvaceti:

36. synů Jericho, tři sta čtyřiceti pět:

37. synů Lodových, Hadidových, a Onových, sedm set jedenmecítma:

38. synů Senaa, tři tisíce devět set a třiceti.

39. Kněží: Synů Idajášových z domu Josue, devět set sedmdesáte tři.

---

4) t. ti, kteréž Nabuchodonosor zbořil. Což jich ještě stálo, v těch bydlili.

10) t. Což jich došlo do židovské země. Sic jinak v Babyloně zapsáno jich 775 (1. Esdr. 2, 2.). Podobné jest, že jiní se buď zpáčili, a na místě zůstali, buď z cesty se vrátili, aneb i na cestě a také potom, když již na místo přišli, zhynuli. Za tou příčinou v tom zaznamenání počtu potom nejednou měněno, někde také, pokudž jich v židovské zemi přibylo, to přidáno (níž v. 11. atd.). Týž rozum jest o jiných, jichž se kde počet nejednostejný klade.

40. Synů Emmerových, tisíc padesáte dva.
41. Synů Fashurových, tisíc dvě stě čtyřiceti sedm.
42. Synů Aremových, tisíc a sedmnácte. Levítové:
43. Synů Josue a Kedmihele z synů
44. Odvie, sedmdesáte čtyři. Zpěváci:
45. Synů Asafových, sto čtyřiceti osm.
46. Vrátní: Synů Sellumových, synů Aterových, synů Telmonových, synů Akkubových, synů Hatity, synů Sobaje, všech sto třiceti osm.
47. Nathinejští: Synů Soha, synů Hasufa, synů Tebbaothových,
48. synů Kerosových, synů Siay, synů Fadona, synů Lebany, synů Hagaby, synů Selmaje,
49. synů Hanana, synů Geddele, synů Gahera,
50. synů Raaje, synů Rasina, synů Nekody,
51. synů Gezema, synů Asy, synů Fasey,
52. synů Besaje, synů Munim, synů Nefussim,
53. synů Bakbuka, synů Hakufy, synů Harhura,
54. synů Beslotha, synů Mahidy, synů Harsy,
55. synů Berkosa, synů Sisary, synů Themy,
56. synů Nasiových, synů Hatifových,
57. synů služebníků Šalomounových, synů Sothaje, synů Soferetha, synů Faridy,
58. synů Jahaly, synů Darkona, synů Jeddelových,
59. synů Safatiášových, synů Hatila, synů Focheretha, kterýž byl pošel z Sabaim, syna Ammonova.
60. Všech Nathinejských, a synů služebníků Šalomounových, tři sta devadesáte dva.
61. Tito pak jsou, kteříž vyšli z Thelmely, a z Thelharsy. Cherub, Adon, a Emmer; ale nemohli ukázati domu otců svých, a semene svého, byli-liby z lidu israelského.
62. Synů Dalajášových, synů Tobiášových, synů Nekodových, šest set čtyřiceti dva.
63. A z kněží, synové Habiášovi, synové Akkosovi, synové Berzellaje, kterýž pojal sobě z dcer Berzellaje Galaadského manželku: a nazván jest jmenem jejich.
64. Tito vyhledávali zapsání svého v počtu, ale nenalezli [nic]; a protož vyvrženi jsou z kněžství*.
65. I řekl Athersatha jim, aby nejedli z věcí svatosvatých, dokudžby nepovstal kněz učený a umělý.
66. Všecko [toto] množství jako muž jeden, čtyřiceti a dva tisíce, tři sta šedesáte,
67. kromě služebníků a děvek jejich, jichž bylo sedm tisíc tři sta třiceti sedm. A mezi nimi bylo zpěváků a zpěvakyň dvě stě čtyřiceti pět.
68. Koní jejich, bylo sedm set třiceti šest: mezků jejich, dvě stě čtyřiceti pět:
69. velbloudů jejich, čtyři sta třiceti pět: oslů, šest tisíc sedm set a dvaceti.

(Až potud se vypravuje, co jest v té knize psáno: a odtud Nehemiášova historie dále klade se.)

70. Někteří pak z knížat čeledí dali k dílu. Athersatha dal do pokladu tisíc drachem zlata, šálů padesáte, sukní kněžských pět set a třiceti.
71. A knížata čeledí dali do pokladu k dílu, dvaceti tisíc drachem zlata, a stříbra dva tisíce a dvě stě kop siklů.
72. A což jest dal ostatní lid, bylo zlata dvacet tisíc drachem, a stříbra dva tisíce kop siklů, a sukní kněžských šedesáte sedm.
73. I bydlili kněží, a levítové, a vrátní, a zpěváci, a ostatní obecní lid, i Nathinejští, i veškeren Israel v městech svých.

---

64) Poněvadž nemohli prokázati písemně, že z rodu kněžského jsou.

Kapitola 8.

Esdráš četl lidu zákon Boží. 16. Drželi slavnost stánků.

1. I nastal měsíc sedmý: synové pak israelští byli v městech svých. I shromážděn jest veškeren lid, jako muž jeden, do ulice, kteráž jest před branou vodní: a řekli Esdrášovi učiteli, aby přinesl knihu zákona Mojžíšova, kterýž byl vydal Hospodin Israelovi.

2. Tedy přinesl Esdráš kněž zákon před shromáždění mužů i žen, i všech, kteříž mohli rozuměti, v první den měsíce sedmého.

(4. Mojž. 29, 1.)

3. I četl v něm zjevně na ulici, kteráž byla před branou vodní, od jitra až do poledne, u přítomnosti mužů i žen i moudrých: a uši všeho lidu pozdviženy byly k knize.

4. Stál pak Esdráš učitel na stupni dřevěném, kterýž byl udělal k mluvení: a stáli podlé něho, Mathathiáš, a Semejáš, a Aniáš, a Uriáš, a Helkiáš, a Maasiáš, na pravici jeho: a na levici, Fadajáš, Misael, a Melchiáš, a Hasum, a Hasbadana, Zachariáš, a Mosollam.

5. I otevřel Esdráš knihu přede vším lidem: nebo výše stál nežli všecken lid: a když ji otevřel, povstal veškeren lid.

6. I dobrořečil Esdráš Hospodinu Bohu velikému: i odpověděl všecken lid, Amen, Amen: pozdvihujíce rukou svých: a sklonili se, a poklonu učinili Bohu tváří k zemi.

7. Josue pak, a Báni, a Serebiáš, Jamin, Akkub, Septhaj, Odiáš, Maasiáš, Kelita, Azariáš, Josabed, Hanan, Falajáš, levítové, napomínali lidu, aby mlčeli a poslouchali zákona: lid pak stál na místě svém.

8. I čtli v knize zákona Božího srozumitedlně, a patrně k vyrozumění: a rozuměli, když se čtlo.

9. Řekl pak Nehemiáš (tenť jest Athersatha) a Esdráš kněz a učitel, a levítové, jenž vykládali [zákon] všemu lidu: Den [tento] posvěcený jest Hospodinu Bohu našemu, nekvěltež, a neplačte. Nebo plakal veškeren lid, když slyšeli slova zákona*.

10. I řekl jim: Jděte, a jezte tučné věci, a píte víno sladké, a posílejte částky těm, kteříž sobě nepřipravili: nebo den svatý Páně jest, protož nermuťte se, nebo radost Hospodinova jest síla naše.

11. Levítové pak činili utišení ve všem lidu, řkouce: Mlčte, nebo den svatý jest, a nermuťte se.

12. Tedy odšel veškeren lid, aby jedl a pil, a aby posílal částky, a učinil veselí veliké: proto že srozuměli slovům, kterýmž je byl učil.

13. A druhého dne sešla se knížata čeledí všeho lidu, kněží, a levítové, k Esdrášovi učiteli, aby vykládal jim [dále] slova zákona.

14. I nalezli napsáno v zákoně, že přikázal Hospodin skrze Mojžíše, aby bydlili synové israelští v stáncích, na den slavný, měsíce sedmého:

15. a aby ohlásili, a provolati dali ve všech městech svých, a v Jerusalémě, řkouce: Vyjděte na hory, a přineste ratolestí olivových, a ratolestí dřeva nejpěknějšího, ratolestí myrtových, a ratolestí palmových, a ratolestí dříví hustého, aby uděláni byli stánkové, jakož psáno jest.

16. I vyšel lid, a přinesli. I nadělali sobě stánků jedenkaždý na střeše své, a v síních svých, i v síních domu Božího, i na ulici brány vodní, i na ulici brány Efraim.

17. A tak nadělali stánků všecko shromáždění těch, kteříž se byli navrátili z zajetí, a bydlili v stáncích: nebo nebyli učinili tak synové israelští ode dnů Josue syna Nun, až do toho dne*. I byla radost velmi veliká.

18. Četl pak [Esdráš] v knize zá-

---

9) t. poněvadž si vědom byl, a litoval, že ho byl přestupoval.

17) t. neodbývali tak slavně svátků pod zelenou, jako tentokrát.

kona Božího na každý den, od prvního dne až do dne posledního, a učinili slavnost za sedm dní, a v den osmý shromáždění podlé obyčeje.

Kapitola 9.

Pokání lidu israelského. 4. Připomínání jim dobrodiní Božích. 38. Úmluva s Bohem.

1. V den pak čtyrmecítmý měsíce toho, sešli se synové israelští postíce se a v žíně zobláčeni jsouce, a posypavše se prstí*.

2. I oddělilo se símě synů israelských od všelikého syna cizozemce: a stojíce vyznávali hříchy své, i nepravosti otců svých.

3. A povstali aby stáli: a čtli v knize zákona Hospodina Boha svého, čtyřikráte za den, a čtyřikráte vyznávali a klaněli se Hospodinu Bohu svému.

4. I vystoupili na stupeň levítský, Josue, a Báni, a Kedmihel, Sabaniáš, Bonni, Serebiáš, Báni, a Chanani: a volali hlasem velikým k Hospodinu Bohu svému.

5. I řekli levítové Josue, a Kedmihel, Bonni, Hasebniáš, Serebiáš, Odajáš, Sebniáš, Fathahiáš: Vstaňte, dobrořečte Hospodinu Bohu svému od věků až na věky: a ať [všickni] dobrořečí jmenu slávy tvé vysokému všelikým dobrořečením a chválou.

6. Ty sám jediný Hospodine, tys učinil nebe i nebesa nebes*, i všecko vojsko jejich: zemi, i všecko, což jest na ní: [všecka] moře, i cožkoli jest v nich: a ty obživuješ všecky ty věci, a vojsko nebeské tobě se klaní.

7. Ty sám Hospodine Bože jsi, jenžs vyvolil Abrama, a vyvedls ho z Ohně Chaldejských*, a dal jsi mu jméno Abraham.

8. A nalezl jsi srdce jeho věrné před sebou: a učinil jsi s ním smlouvu, že dáš jemu zemi Chananejských, Hethejských, a Amorrhejských, a Ferezejských, a Jebusejských, a Gergesejských, že dáš ji semeni jeho: a naplnil jsi slova svá, nebo spravedlivý jsi.

9. I popatřil jsi na trápení otců našich v Egyptě: a křik jejich vyslyšel jsi při moři Rudém.

10. A učinil jsi znamení a zázraky nad Faraonem, a nade všemi služebníky jeho, a nade vším lidem země jeho: nebos věděl, že jsou pýchu provodili nad nimi: a učinil jsi sobě jmeno, jako i v tento den.

11. I moře rozdělil jsi před nimi, a přešli prostředkem moře po suše: ty pak, kteříž je honili, uvrhl jsi do hlubiny, jako kámen do vody veliké.

12. A v sloupu oblakovém vůdcem jejich byl jsi ve dne, a v sloupu ohnivém v noci, aby ukazovala se jim cesta, po kteréž vcházeli.

13. Na horu také Sinaj sstoupil jsi a mluvil jsi s nimi s nebe, a vydal jsi jim soudy přímé, a zákon pravdy, ustanovení a přikázaní dobrá:

14. a sobotu zasvěcenou svou ukázal jsi jim, a přikázaní, a ustanovení, i zákon vydals jim skrze Mojžíše služebníka svého.

15. Chléb také s nebe dal jsi jim v hladu jejich, a vodu z skály vyvedl jsi jim, když jsou žíznili, a řekl jsi jim, aby šli a vládli zemí, nad kterouž jsi zdvihl ruku svou, abys jim ji dal.

16. Oni pak i otcové naši pyšně sobě počínali, a zatvrdili šíje své, a neposlouchali přikázaní tvých.

17. A nechtěli poslouchati, aniž se rozpomenuli na divné činy tvé, kteréž jsi byl působil při nich. A zatvrdili šíje své, a dali hlavu, aby se navrátili k službě své, jako

---

1) Vše to na znamení kajicnosti v den dlouhý.

6) t. to nejvyšší, třetí nebe. Staří rozeznávali trojí nebe: nebe oblakové, či tu modrou oblohu; výš nad ní nebe hvězdnaté, a nejvýš nebe radosti a blaženého přebývání andělů a svatých s Bohem.

7) t. z chaldejského města Ur, jenž se vykládá na česko světlo neb oheň.

skrze svár. Ty pak, Bože milostivý, dobrotivý a milosrdný, dlouho shovívající a mnohého smilování neopustil jsi jich,

18. ani tehdáž, když sobě udělali tele slité, a řekli: Tentoť jest Bůh tvůj, kterýž vyvedl tebe z Egypta: a dopustili se rouhání velikého.

19. Ty pak pro svá mnohá milosrdenství neopustil jsi jich na poušti: sloup oblakový neodcházel od nich přes den, veda je po cestě, ani sloup ohnivý přes noc, ukazuje jim cestu, kteroužby měli jíti.

20. I ducha svého dobrého dal jsi jim, kterýžby je učil, a manny své neodjal jsi od úst jejich, a vodu dal jsi jim v žízni [jejich].

21. Čtyřiceti let krmil jsi je na poušti, a v ničemž nedostatku neměli: oděv jejich nezvetšel, a nohy jejich nejsou otřiny*.

22. A dal jsi jim království, a národy, a rozdělil jsi jim losy: a obdrželi zemi Sehonovu, a zemi krále Hesebon, i zemi Oga krále Básan.

23. A rozmnožil jsi syny jejich jako hvězdy nebeské, a uvedl jsi je do země, o kteréž jsi byl řekl otcům jejich, aby [do ní] vešli a jí vládli.

24. I přišli synové jejich, a dědičně obdrželi zemi tu, a snížil jsi před nimi obyvatele země chananejské, a dals je v ruku jejich, i krále jejich, i národy té země, aby s nimi nakládali, jakby se jim líbilo.

25. A tak vzali města hrazená, a zemi tučnou, a ujali domy plné všeho dobrého; cisterny od jiných udělané, vinice, a zahrady olivové, a stromoví ovoce nesoucí mnohé: i jedli, a nasyceni jsou, a ztučněli, a oplývali rozkošemi v dobrotě tvé veliké.

26. Ale [potom] popudili tebe k hněvu, a odstoupili od tebe, a zavrhli zákon tvůj za hřbet svůj: a proroky tvé pobili, kteříž jim osvědčovali, aby se navrátili k tobě: i dopouštěli se rouhání velikého.

27. A dal jsi je v ruku nepřátel jejich, a sužovali je. Ale v čas soužení svého volali k tobě, a tys je s nebe vyslýchal, a podlé mnohých slitování svých dával jsi jim vysvoboditele, kteřížby vysvobozovali je z ruky nepřátel jejich.

58. A když odpočinuli, navrátili se zas, aby činili zlé před obličejem tvým: a [protož] pouštěls je v ruku nepřátel jejich, a vládli jimi. A když se opět obrátili a volali k tobě: tys je s nebe vyslýchal a vysvobozovals je v milosrdenstvích svých po mnohé časy.

29. I napomínals jich, aby se navrátili k zákonu tvému. Ale oni pyšně sobě počínali, a neposlouchali přikázaní tvých, a proti soudům tvým hřešili, kteréžto čině člověk, živ bude v nich: a dali rameno odcházející*, a šíji svou zatvrdili, aniž poslouchali.

30. Avšak shovíval jsi jim po mnohá leta, a osvědčoval jsi jim skrze proroky své duchem tvým; a když neposlouchali, dal jsi je v ruku národům zemí [cizích].

31. Ale pro slitování svá mnohá nedal jsi jim dokonce zahynouti, aniž jsi jich opustil: protože Bůh milosrdný, a dobrotivý jsi ty.

32. Nyní tedy, ó Bože náš veliký, silný, a hrozný, kterýž ostříháš smlouvy a milosrdenství, neodvracuj od tváři své všeliké těžkosti, kteráž přišla na nás, na krále naše, i knížata naše, i kněží naše, i proroky naše, i na otce naše, i na veškeren lid tvůj, ode dnů krále assyrského*, až do tohoto dne.

33. Ty pak jsi spravedlivý ve všech věcech, kteréž přišly na nás:

---

21) Z požehnání Božího neměli nikdy nedostatku v oděvu, tak aby otrhaní choditi musili, ani v obuvi, tak aby strach byl, žeby se jim na té poušti, jakkoli písečné, nohy ohnětly.

29) t. nechtěli se poddati vůli tvé, ramene svého tak říkaje odtahujíce od břemene přikázaní tvých.

32) t. toho, který je kázal odvésti do zajetí, t. Salmanassara.

nebo jsi spravedlivě učinil, ale my jsme bezbožně činili.

34. Králové naši, knížata naše, kněží naši, i otcové naši, neplnili zákona tvého, aniž šetřili přikázaní tvých, a svědectví tvých, jimiž jsi se jim osvědčoval.

35. A oni v královstvích svých, a při dobrodiní tvém hojném, kteréž jsi jim prokazoval, a v zemi široké a tučné, kterous jim dal, nesloužili tobě, aniž se odvrátili od snažností svých zlých.

36. Aj my sami podnes poddaní jsme, i země, kterouž jsi dal otcům našim, aby jedli chléb její, a což dobrého jest na ní, i my sami jsme v ní sluhové.

37. A ona úrody své vydává v hojnosti králům, kteréž jsi postavil nad námi pro hříchy naše, a nad těly našimi panují, i nad hovady našimi podlé vůle své, a v soužení velikém jsme.

38. Tedy nad těmi všemi věcmi my činíme smlouvu, a zapisujeme, a zapečeťují ji knížata naše, levítové naši, i kněží naši.

Kapitola 10.

Jmena těch, kteříž smlouvu s Bohem obnovencu zapečetili. 29. K čemu se v té smlouvě zavázali.

1. Kteříž pak pečetili, byli tito: Nehemiáš Athersatha, syn Hachelajův, a Sedeciáš,
2. Sarajáš, Azariáš, Jeremiáš,
3. Feshur, Amariáš, Melchiáš,
4. Hattus, Sebeniáš, Meluch,
5. Harem, Merimuth, Obdiáš,
6. Daniel, Genthon, Baruch,
7. Mosollam, Abiáš, Miamin,
8. Maaziáš, Belgaj, Semejáš: ti byli kněží*.
9. Levítové pak, Josue syn Azaniášův, Bennuj, z synů Henadadových, Kedmihel,
10. a bratří jejich, Sebeniáš, Odajáš, Kelita, Falajáš, Hanan,
11. Micha, Rohob, Hasebiáš,
12. Zachur, Serebiáš, Sabaniáš,
13. Odajáš, Báni, Baninu.
14. Přední z lidu, Fáros, Fahath-Moab, Elam, Zethu, Báni,
15. Bonni, Azgad, Bebaj,
16. Adoniáš, Begoaj, Adin,
17. Ater, Hezechiáš, Azur,
18. Odajáš, Hasum, Besaj,
19. Haref, Anathoth, Nebaj,
20. Megfiáš, Mosollam, Hazir,
21. Mesizabel, Sádok, Jeddua,
22. Feltiáš, Hanan, Ananiáš,
23. Osee, Hananiáš, Hasub,
24. Alohes, Falea, Sobek,
25. Rehum, Hasebna, Maasiáš,
26. Echajáš, Hanan, Anan,
27. Melluch, Haran, Baana:
28. i ostatní z lidu, kněží, levítové, vrátní, a zpěváci, Nathinejští, i všickni, kteříž se oddělili od národů zemí k zákonu Božímu, manželky jejich, synové jejich, a dcery jejich,
29. všickni, kteříž mohli rozuměti slibujíce za bratří své, přednější jejich, a kteří přistupovali, aby slibovali a přísahali, že budou choditi v zákoně Božím, kterýž vydal skrze Mojžíše služebníka Božího, a že budou činiti a ostříhati všech přikázaní Hospodina Boha našeho, i soudů jeho, i ustanovení jeho,
30. a že nebudeme dávati dcer svých lidu země, ani dcer jejich bráti synům svým.
31. Od cizozemců, kteřížby přinášeli prodajné věci, i jakékoli potravy, v den sobotní na prodaj, nebudeme jich bráti v sobotu, a v den sváteční. A zanecháme léta sedmého, i upomínání všeliké ruky*.
32. A uložíme sobě právo, abychom dávali třetí díl siklu v roce k dílu domu Boha našeho,
33. na chleby předložení, a na obět ustavičnou, a na zápalnou obět ustavičnou, v sobotu, na nov měsíce, na slavnosti, i na věci posvátné, i [na oběti] za hřích: aby

8) t. čeledi kněžské, z nichž vždy jeden za všecky pečetil.

31) t. necháme odpočinouti roli léta sedmého, a nebudeme upomínati a dobývati dluhů.

se modlitba dála za Israele, a ke všeliké potřebě domu Boha našeho.
34. I metali jsme losy o obětování dříví, mezi kněžími, a levíty, a lidem, aby ho dodávali do domu Boha našeho po domích otců našich, v časy, rok po roku: aby hořelo na oltáři Hospodina Boha našeho, jakož psáno jest v zákoně Mojžíšově.
35. Též abychom přinášeli prvotiny země své, i prvotiny všelikého ovoce každého stromu, rok po roku, do domu Hospodinova.
36. I prvotiny synu svých, i hovad svých, jakož psáno jest v zákoně, i prvotiny volů svých, i ovcí svých, že přinášeti budeme do domu Boha svého, kněžím, kteříž přisluhují v domu Boha našeho:
37. i prvotiny pokrmů svých, a mokrých obětí svých, i ovoce všelikého stromu, také vína sebrání i oleje že přinášeti budeme kněžím do pokladnice Boha svého, a desátky země naší levítům. Levítové sami vybírati budou desátky ze všech měst díla našeho*.
38. Budeť pak kněz syn Aronův s levíty v desátcích levítských, a levítové obětovati budou desátý díl desátku svého do domu Boha našeho, do pokladnice do domu pokladu.
39. Nebo do pokladnice donášeti budou synové israelští, a synové Lévi, prvotiny obilí, vína, i oleje: a tam budou nádoby posvátné, i kněží, i zpěváci, i vrátní, i služebníci, a neopustíme domu Boha svého.

Kapitola 11.

Rozdělení obydlí lidu v Jerusalémě, i na jiných místech.

1. I přebývala knížata lidu v Jerusalémě: jiný pak lid metali losy, aby vzali desátého člověka k bydlení v Jerusalémě městě svatém, ale devět dílů v městech.
2. I dobrořečil lid všem mužům, kteříž se dobrovolně podali k bydlení v Jerusalémě.
3. Tato tedy jsou knížata krajiny, kteříž bydlili v Jerusalémě, a v městech jůdských. Bydlil pak jedenkaždý v vladařství svém, po městech svých, Israel, kněží, levítové, Nathinejští, a synové služebníků Šalomounových.
4. A tak v Jerusalémě bydlili [někteří] z synů Jůdových, i z synů Benjaminových: z synů Jůdových, Athajáš, syn Aziama, syna Zachariášova, syna Amariášova, syna Safatiášova, syna Malaleelova: z synů Fáresových,
5. Maasiáš syn Bárucha, syn Cholhozi, syn Hazie, syn Adaje, syn Jojariba, syn Zachariáše, syn Silonského:
6. všech těch synů Fáresových, kteříž bydlili v Jerusalémě, [bylo] čtyři sta šedesáte osm mužů silných.
7. Tito pak jsou synové Benjaminovi: Sellum syn Mosollama, syn Joeda, syn Fadaje, syn Kolaje, syn Masie, syn Ethele, syn Isaje,
8. a po něm Gebbaj, Sellaj, [všech] devět set osmmecítma,
9. a Joel syn Zechri byl jim představen, a Jůdas syn Senuy [byl] nad městem druhý [po něm].
10. A z kněží, Idajáš syn Jojaribův, [a] Jachin,
11. Šarajáš, syn Helkiáše, syn Mosollama, syn Sádoka, syn Merajotha, syn Achitoba, kníže domu Božího,
12. a bratří jejich dělající díla chrámová: [všech] osm set dvamecítma. A Adajáš syn Jerohamův, syn Feleliův, syn Avsi, syn Zachariášův, syn Feshurův, syn Melchiášův,
13. a bratří jeho knížata otců: dvě stě čtyřiceti dva. A Amassaj syn Azreel, syn Ahasi, syn Mosollamoth, syn Emmer,
14. a bratří jeho mocní velmi: sto osmmecítma, jimž představen byl Zabdiel syn mocných.

37) t. po všech městech, kdežkoli vůkol roli máme a děláme.

15. A z levítů Semejáš syn Hasuba, syn Azarikama, syn Hasabiův, syn Boni,
16. a Sabathaj a Jozabed: ti byli nade vším dílem, kteréž bylo vně při domu Božím, z knížat levítských.
17. A Mathaniáš syn Míchy, syn Zebedeje, syn Asafa, přední k chválení a vyznávání na modlitbě, a Bekbekiáš druhý z bratří jeho, a Abda, syn Samuy, syn Galalův, syn Idithunův:
18. všech levítů v městě svatém dvě stě osmdesáte a čtyři.
19. A vrátní, Akkub, Telmon, a bratří jejich, kteříž ostříhali dveří: sto sedmdesát a dva,
20. ostatek pak lidu israelského, kněží a levítů a bydlil ve všech městech jůdských, jedenkaždý v vladařství svém.
21. A Nathinejští, kteříž bydlili v Ofel, a Siaha, a Gasfa z Nathinejských.
22. A přednosta levítský v Jerusalémě byl Azzi syn Báni, syn Hasabiáše, syn Mathaniáše, syn Míchy. Z synů Asafových, [byli] zpěváci při službě domu Božího.
23. Nebo poručení královské nad nimi bylo, a pořádek mezi zpěváky na každý den.
24. A Fathahiáš syn Mesezebelův, z synů Záry syna Jůdova k ruce krále, podlé všelikého slova lidu*,
25. a v domích po všech krajinách jejich. Z synů Jůdových bydlili v Karjatharbe, a v vesnicích jeho: a v Dibon, a v vesnicích jeho: a v Kabseel a v vesnicích jeho,
26. a v Jesue, a v Molada, a v Bethfaleth,
27. a v Hasersual, a v Bersabé, i v vesnicích jeho,
28. a v Sicelechu, a v Mochona, a v vesnicích jeho,
29. a v Remmon, a v Sáraa, a v Jerimuth,
30. v Zanoa, v Odollam, a ve vsech jejich, v Lachis a krajinách jeho, a v Azeka, a v vesnicích jeho. A [tak] zůstávali od Bersabé až k údolí Ennom.
31. Synové pak Benjaminovi, [bydlili] od Geba, v Mechmas, a Haj, a Béthel, i v vesnicích jeho:
32. v Anathoth, Nob, Anania,
33. Asor, Ráma, Gethaim,
34. v Hadid, Seboim, a v Neballat, a Lod,
35. a v Ono a v údolí řemeslníků.
36. A [jiní] z levítů [měli] díly v pokolení Jůdově a Benjaminově.

Kapitola 12.

Jmena kněží a levítů, kteří se Zorobabelem se navrátili. 30. Posvěcení zdí městských.

1. Tito pak jsou kněží a levítové, kteříž přišli s Zorobabelem synem Salathielovým, a s Josue: Sarajáš, Jeremiáš, Esdráš,
2. Amariáš, Meluch, Hattus,
3. Sebeniáš, Rheum, Merimuth,
4. Addo, Genthon, Abiáš,
5. Miamin, Madiáš, Belga,
6. Semejáš, a Jojarib, Idajáš, Sellum, Amok, Helkiáš,
7. Idajáš. Tiť byli přednější z kněží, a z bratří jejich za dnů Josue*.
8. Levítové pak, Jesua, Bennuj, Kedmihel, Sarabiáš, Jůda, Mathaniáš, ti [byli] nad zpěvy i bratří jejich:
9. a Bekbekiáš, a Hanni, a bratří jejich, jedenkaždý v úřadě svém*.
10. Josue pak zplodil Joakima, a Joakim zplodil Eliasiba, a Eliasib zplodil Jojadu,
11. a Jojada zplodil Jonathana, a Jonathan zplodil Jeddoa.
12. Za dnů pak Joakima byli kněží a knížata čeledí [kněžských]: z Sarajášovy [čeledi], Marajáš: z Jeremiášovy, Hananiáš:
13. z Esdrášovy, Mosollam: z Amariášovy, Johanan:

24) Místo královské držící v každém jednání k lidu.

7) t. nejvyššího kněze toho času.
9) byli totiž strážni.

14. z Milichovy, Jonathan: z Sebeniášovy, Josef:
15. z Haramovy, Edna: z Mariajothovy, Helki:
16. z Adajášovy, Zachariáš: z Gethonovy, Mosollam:
17. z Abiášovy, Zechri: z Miaminovy a Moadiášovy, Felti:
18. z Belgovy, Sammua: z Semajášovy, Jonathan:
19. z Jojaribovy, Mathanaj: z Jodajášovy Azzi:
20. Z Sellajovy, Kelaj: z Amokovy, Heber:
21. z Helkiášovy, Hasebiáš: z Idajášovy, Nathanael.
22. Levítové [pak] za dnů Eliasiba, a Jojady, a Johanana*, a Jeddoy, přední z čeledí zapsáni jsou, i kněží za kralování Daria perského.
23. Synové Lévi přední z čeledí zapsáni jsou v knize slov dnů, a až do dnů Jonathana, syna Eliasibova.
24. A přední z levítů byli Hasebiáš, Serebiás, a Josue syn Kedmihelův: a bratří jejich po třídách svých, aby chválili a vyznávali [Boha] podlé nařížení Davida muže Božího, a aby to zachovávali jednostejně po pořádku.
25. Mathaniáš, a Bekbekiáš, Obediáš, Mosollam, Telmon, Akkub, byli strážní bran, a síně před branami.
26. Ti byli za dnů Joakima, syna Josue, syna Josedekova, a za dnů Nehemiáše vůdce, a Esdráše kněze a učitele.
27. K posvěcování pak zdi jerusalémské, shledávali levíty ze všech míst jejich, aby je přivedli do Jerusaléma, a vykonali posvěcení, a veselí s díků činěním, a zpěvy, a s cimbály, žaltáři a loutnami.
28. I shromážděni jsou synové zpěváků z rovin okolo Jerusaléma, i ze vsí nethufatských,
29. a z Domu-Galgal* a z krajin Geba i Azmaveth: nebo vesnice vystavěli sobě zpěváci okolo Jerusaléma.
30. I očistili se kněží a levítové, a očistili lid, i brány, i zeď.
31. Zatím rozkázal jsem vstoupiti knížatům jůdským na zeď, a postavil jsem dva houfy veliké chválících [Boha]. I šli na pravo po zdi k bráně hnojné.
32. A šel za nimi Osajáš, a polovice knížat jůdských,
33. a Azariáš, Esdráš, a Mosollam, Jůdas, a Benjamin, a Semejáš, a Jeremiáš.
34. A z synů kněžských s trubami, Zachariáš syn Jonathanův, syn Semejášův, syn Mathaniášův, syn Michajášův, a syn Zechurův, syn Asafův,
35. a bratří jeho Semejáš, a Azareel, Malalaj, Galalaj, Maaj, Nathanael, a Jůdas, a Hanani, s nástroji hudebnými Davida muže Božího: a Esdráš učitel [šel] před nimi k bráně studnice.
36. A proti nim vstupovali po stupních města Davidova, kudy vyniká zeď na dům Davidův, a až k bráně vodní k východu.
37. A houf druhý díky vzdávajících šel naproti, a já za ním, a polovice lidu po zdi a po věži pecí, a až ke zdi nejširší,
38. a po bráně Efraim, a po bráně staré, a po bráně rybné, a věži Hananeel, a věži Emath, a až k bráně stáda: a zastavili se v bráně stráže,
39. a stáli obadva houfové chválících v domu Božím, i já, a polovice úředníků se mnou.
40. A kněží, Eliachim, Maasiáš, Miamin, Micheáš, Eljoenaj, Zachariáš, Hananiáš, s trubami.
41. A Maasiáš, a Semejáš, a Eleazar, a Azzi, a Johanan, a Melchiáš, a Elam, a Ezer. A zpívali zvučně zpěváci, a Jezrajáš představený [jejich]:
42. a obětovali v ten den oběti veliké, a veselili se: nebo Bůh obveselil je veselím velikým: ano i

22) Jinak Jonathana. Viz 11, 23.
29) t. z Beth-Galgal města.

ženy jejich i děti veselily se, i slyšáno jest to veselí Jerusaléma daleko.

43. Zřídili také v ten den muže nad pokladnicemi pokladu k mokrým obětem, a k prvotinám, a k desátkům, aby skrze ně vnášeli knížata města v okrasu díků činění [pro] kněží a levíty: nebo veselil se Jůda z kněží a levítů přístojících.

44. I ostříhali služby Boha svého, i služeb očišťování, a zpěváci i vrátní [konali svůj úřad] podlé nařízení Davida, a Šalomouna syna jeho.

45. Nebo za dnů Davidových a Asafových od počátku byla ustanovena knížata zpěváků, kteříž písněmi chválili a vyznávali Boha.

46. A věškeren Israel, za dnů Zorobabele, i za dnů Nehemiáše, dávali díly zpěvákům a vrátným na každý den, a posvěcovali levítů, a levítové posvěcovali synů Aronových*.

Kapitola 13.

Oddělení cizozemců od lidu Božího. 15. Soboty, 30. a služeb Božích v chrámě obnovení.

1. V ten den čteno jest v knize Mojžíšově, an lid slyšel: i nalezeno jest napsáno v něm, že nemají vjíti Ammonitští, a Moabští do shromáždění Božího až na věky:

2. proto že nevyšli v cestu synům israelským s chlebem a vodou: ale najali proti nim Bálama, aby jim zlořečil, ačkoli obrátil Bůh náš zlořečení v požehnání.

3. Stalo se pak, když slyšeli zákon, že oddělily všecky cizozemce od Israele.

4. A nad tím byl Eliasib kněz, kterýž byl představen nad pokladnicí domu Boha našeho, a nejbližší [příbuzný] Tobiášův.

5. Udělal tedy jemu pokladnici velikou*, a tam byli před tím skládali dary, kadidlo, i nádoby, i desátky z obilí, vína, a oleje, díly levítů, a zpěváků, a vrátných, i prvotiny kněžské.

6. Ale když se to vše dálo, nebyl jsem v Jerusalémě; nebo léta třicátého druhého Artaxerxa krále babylonského, přišel jsem k králi, a při konci dnů prosil jsem krále:

7. a přišel jsem [opět] do Jerusaléma, a srozuměl jsem tomu zlému, kteréž byl učinil Eliasib Tobiášovi, udělav mu poklad v síních domu Božího.

8. I zdálo mi se to velmi zlé. A vyházel jsem nádobí domu Tobiášova ven z pokladnice:

9. i rozkázal jsem, a očistili pokladnice: a vnesl jsem tam zase nádoby domu Božího, obět i kadidlo.

10. I poznal jsem, že dílové levítů nebyli jim dáváni: a že [proto] rozběhli se jedenkaždý do krajiny své, levítové, i zpěváci, a ti, kteříž posluhovali:

11. i vedl jsem při proti správcům, řekl jsem: Proč jsme opustili dům Boží? I shromáždil jsem je, a postavil jsem je [zas] na místech jejich.

12. A veškeren Jůda přinášeli desátky obilí, vína, a oleje, do skladů.

13. A ustanovili jsme nad sklady Selemiáše kněze, a Sádoka učitele, a Fadajáše z levítů, a s nimi Hanana syna Zachurova, syna Mathaniášova: nebo věrní shledáni byli, a jim svěřeni jsou dílové bratří jejich.

14. Pomniž na mne Bože můj proto, a nevyhlazuj dobrodiní mých, kteráž jsem prokázal k domu Boha svého, a k posvátným obyčejům jeho.

15. V těch dnech viděl jsem v Jůdstvu ani tlačí [víno] lisem v

---

46) t. lid odváděl levítům, co jim náleželo a zasvěceno bylo (k. p. desátky), a levítové zas odváděli kněžím, synům Aronovým, jimž náležel a zasvěcen byl desátý díl desátků. Výš 10, 48.

5) Postoupil a připravil Tobiášovi Ammanitskému (výš 2, 10.) z ohledu příbuzenství, sklad aneb komoru velikou v chrámě.

sobotu, nosí [snopy] v hromady, a nakládají na osly víno, a hrozny, a fíky, i všeliké břemeno, a vnášejí do Jerusaléma v den sobotní. I osvědčoval jsem, aby v den, kterýž sluší prodávati, prodávali.

16. I Tyrští bydlili v něm, přinášejíce ryby, i [všelijaké] věci prodajné: a prodávali v sobotu synům Jůdským a Jerusalémě.

17. I domlouval jsem přednějším Jůdským, a řekl jsem jim: Jaká jest to věc zlá, kterouž vy činíte, a poskvrňujete dne sobotního?

18. Zdali téhož nečinili otcové naši, a přivedl Bůh náš na nás všeliké toto zlé, i na toto město? A vy přidáváte hněvivosti na Israele rušíce sobotu.

19. Stalo se pak, když měli odpočinouti brány jerusalémské v den sobotní, řekl jsem, aby zavřeli brány, a přikázal jsem, aby jich neotvírali až po sobotě: i z služebníků svých [některé] postavil jsem u bran, aby žádný nevnášel břemene v den sobotní.

20. I zůstali kupci, a prodavači všelikých věcí prodajných vně před Jerusalémem jednou i podruhé.

21. I osvědčil jsem jim, a řekl jsem jim: Proč zůstáváte naproti zdi? Učiníte-li to více, vztáhnu ruku na vás. A takž od toho času nepřicházeli v sobotu.

22. Řekl jsem také levítům, aby se očistili, a přišli k ostříhání bran, a svěcení dne sobotního*: také i proto pomni na mne Bože můj, a odpusť mi podlé množství slitování svých.

23. Též i v těch dnech viděl jsem Židy, ani pojímaji sobě ženy Azotské, Ammonitské a Moabské.

24. A synové jejich mluvili odpolu azotsky, a neuměli mluviti židovsky, ale mluvili podlé jazyku každého toho lidu.

25. I domlouval jsem jim, a zlořečil. A některé z nich bil jsem, a oblysil je, a zavázal jsem je přísahou skrze Boha, aby nedávali dcer svých synům jejich, ani brali dcer jejich synům svým, ani sobě sami, řka:

26. Zdaliž takovou věcí nezhřešil Šalomoun král israelský? A zajisté ve mnohých národech nebylo krále podobného jemu, a byl milý Bohu svému, a ustanovil jej Bůh králem nade vším Israelem: však i jej přivedly k hříchu ženy cizozemky.

27. Zdaliž i my neposlušni jsouce činiti budeme všeliké toto veliké zlé, abychom přestupovali proti Bohu svému, pojímajíce ženy cizozemky?

28. Jeden pak z synů Jojady syna Eliasiba kněze nejvyššího, byl zeť Sanaballata Horonského, kteréhož jsem zahnal od sebe.

29. Budiž pamětliv Pane Bože můj, proti těm, kteříž poskvrňují kněžství, a právo kněžské i levítské.

30. Protož vyčistil jsem je ode všech cizozemců, a ustanovil jsem pořádky kněží a levítů, a jednoho každého k službě jeho:

31. i k obětování dříví v časy uložené, i k prvotinám: pamatujž na mne Bože můj k dobrému, Amen.

---

22) t. aby ostříhajíce bran nedali poskvrňovati soboty koupi a prodejem.

Kniha Tobiášova.

Kniha tato obsahuje zajímavé a naučné události života obou Tobiášů, otce a syna. Oba od krále assyrského Salmanassara (4. Král. 17, 6.) zajati, a do Ninive odvedeni byvše, u prostřed pohanů zákonu Mojžíšovu i vlasti věrni zůstali, a tak svým krajanům i cizincům příklad pevné víry a stálé nábožnosti pozůstavili; zvláště Tobiáš otec, jejž mnohé protivenství na světě potkalo, byl vzorem dobročinnosti, trpělivosti a odevzdání se do vůle Boží. Pro jeho ctnosti udělil mu Bůh té milosti, že pravou cestu spasení poznal, a z vnuknutí Božího zkázu města Ninive, navrácení se Židů do jich vlasti, obrácení pohanů na víru, a příští slávu nového Jerusaléma předpověděl. Tobiáš, syn jeho, jest pěkným příkladem synovské poslušnosti, i mnohých jiných ctností, dětem a mládeži příslušejících.

Kapitola 1.

Skutkové dobří od Tobiáše činění. 9. Oženění jeho, 11. zajetí, 13. milost u Salmanassara, 23. utikání, 24. i navrácení se do Ninive.

1. Tobiáš z pokolení a města Neftalímova* (kteréž jest v svrchní krajině galilejské nad Naasson, za cestou, kteráž vede na západ, na levé straně majíc město Sefet),

2. když byl jat za dnů Salmanassara krále assyrského, však v tom zajetí cesty pravdy neopustil,

3. tak že všecko, což míti mohl, na každý den uděloval bratřím, kteříž spolu s ním v zajetí byli, z jeho pokolení.

4. A ačkoli byl nejmladší ze všech v pokolení Neftalímově, však proto nic dětinského nečinil v skutku.

5. Přes to když všickni chodili k telatům zlatým, kteréž byl udělal Jeroboam král israelský, on sám varoval se tovaryšství všech těch [takových],

6. a chodíval do Jerusaléma do chrámu Páně, a tu klaněl se Pánu Bohu israelskému, všecky prvotiny své i desátky své věrně obětuje,

7. tak že třetího roku v nově na víru obráceným a příchozím dával všeliký desátek.

8. Ty a těm podobné věci vedle zákona Božího jsa pacholík mladý zachovával.

9. Když pak přišel k věku mužskému, pojal sobě manželku Annu z pokolení svého, a zplodil z ní syna, a nazval jej jmenem svým,

10. kteréhožto od dětinství učil báti se Boha, a zdržovati se od všelikéko hříchu.

11. Když tedy jat jsa přišel s manželkou svou, a s synem, do města Ninive se vším pokolením svým,

12. (an všickni požívali pokrmů pohanských) on ostříhal duše své, a nikdy neposkvrnil se v pokrmích jejich.

13. A že pamatoval na Pána z celého srdce svého, dal mu Bůh milost před obličejem Salmanassara krále,

14. kterýž dal jemu svobodu, aby šel kamžbykoli chtěl, maje vůli činiti, cožbykoli chtěl.

15. Chodil tedy ke všem, kteříž byli v zajetí, a napomenutí spasitedlná dával jim.

16. Když pak přišel do Ráges města médského, maje u sebe z toho, čímž poctěn byl od krále, deset hřiven stříbra:

17. a vida mezi mnohými z rodu svého Gabele, kterýž byl z pokolení jeho, an jest chudý, dal mu pod zápisem dotčenou váhu stříbra.

18. Po mnohém pak času, když umřel Salmanassar král, a kraloval Sennacherib syn jeho místo něho,

1) Město to v pokolení Neftali nazývá se dle překladu řeckého Thisbe.

jenž syny israelské v ošklivosti měl před obličejem svým:
19. chodil Tobiáš na každý den po všem příbuzenství svém a těšil je, a uděloval jednomukaždému, pokudž mohl, z statku svého:
20. lačné krmil, a nahým oděv dával, a umrlým i zabitým s pilností pohřeb činil.
21. Potom když se navrátil král Sennacherib, utíkaje z Júdstva před ranou, kterouž vůkol něho byl učinil Bůh pro rouhání jeho, a když rozhněvav se pobil mnohé z synů israelských, pochovával Tobiáš těla jejich.
22. To když oznámeno bylo králi, rozkázal ho zabiti, a pobral veškeren statek jeho.
23. Ale Tobiáš s synem svým a s manželkou utíkaje, nahý skryl se, neb mnozí milovali ho*.
24. Pak po čtyřiciti a pěti dnech zabili krále synové jeho.
25. I navrátil se Tobiáš do domu svého, a veškeren statek jeho navrácen jest jemu.

Kapitola 2.

Tobiáš hodoval s lidmi bohabojnými, a nechav jídla mrtvého pochoval. 10. Oslepl, a byl posmíván od přátel i manželky své.

1. Potom pak, když byl den sváteční Páně, a oběd dobrý učiněn byl v domu Tobiášově,
2. řekl synu svému: Jdi, a přiveď některé z pokolení našeho, bohabojné ať hodují s námi.
3. A když odšel, navrátiv se oznámil jemu, že jeden z synů israelských zabitý leží na ulici. A on hned vyskočiv od stolu svého, nechav oběda, nejeda nic přišel k tělu:
4. a vzav je, nesl do domu svého tajně, aby kdyžby slunce zapadlo, opatrně pochoval je.
5. A když ukryl tělo, jedl chléb s žalostí a s třesením,
6. rozpomínaje se na onu řeč, kterouž mluvil Pán skrze Amosa proroka: Dnové svátků vašich obrátí se v naříkání a kvílení.
(2. Amos 8, 10.)
7. A když slunce zapadlo, šel a pochoval je.
8. I trestali ho všickni bližní jeho, řkouce: Již pro takovou věc přikázáno bylo, abys byl zabit, a ledvas ušel smrti, a opět pochováváš mrtvé?
9. Ale Tobiáš více se boje Boha, než krále, uchvacoval těla zabitých, a ukrýval je v domě svém, a o půl noci pochovával je.
10. Přihodilo se pak, že jednoho dne ustav od pochovávání, přišed do domu svého, vrhl sebou podlé stěny, a usnul,
11. a z hnízda vlaštovičího, když on spal, vpadlo teplé lejno na oči jeho, a oslepl.
12. Ale toto pokušení proto naň dopustil Bůh, aby potomkům dán byl příklad trpělivosti jeho, jako i svatého Joba.
13. Nebo poněvadž od dětinství svého vždycky se Boha bál, a přikázaní jeho ostříhal, nezarmoutil se proti Bohu, že naň rána slepoty přišla,
14. ale nepohnutedlný v Boží bázni trval, díky vzdávaje Bohu po všecky dny života svého.
15. Nebo jako blahoslavenému Jobovi posmívali se králové*, tak příbuzní a známí tohoto posmívali se životu jeho říkajíce:
16. Kde jest naděje tvá, pro kterou jsi almužny dával a mrtvé pochovával*?
17. Ale Tobiáš přimlouval jim, řka: Nemluvtež tak,
18. nebo synové svatých jsme*, a očekáváme onoho života, kterýž Bůh dá těm, ježto víry své nikdy nemění od něho.

23) t. všeho statku zbaven pomocí dobrých lidí skryl se.

15. t. oni tři přátelé jeho, již byli arabští pastýřští emirové, či knížata neb králíci. (Job. 2, 11.)
16) Co z toho máš, žes nábožný byl?
18) t. potomci svatých otců, Abrahama, Isáka a Jakoba.

19. Anna pak manželka jeho na každý den chodila tkat plátno, a živnost, kterouž rukama svýma mohla vydělati, přinášela domů.
20. I přihodilo se, že kozelce z koz dostavši, přinesla domů.
21. Kterýžto když bečel uslyšev muž její hlas jeho, řekl: Hleďtež, ať není kradený, navraťtež jej pánům jeho, neboť nesluší nám ani jísti, ani dotýkati se ničehož kradeného*.
22. K tomu manželka jeho odpověděla rozhněvavši se: Zjevněť jest naděje tvá zmařena, a almužny tvé nyní se ukázaly*.
23. A těmi a jinými takovými slovy vytýkala jemu.

Kapitola 3.

Tobiášova i Sáry dcery Raguelovy modlitba. 24. Vyslyšení jich od Boha.

1. Tedy Tobiáš zplakal, a počal se modliti s pláčem,
2. řka: Spravedlivý jsi Pane, a všickni soudové tvoji spravedlivi jsou, a všecky cesty tvé milosrdenství, a pravda, i soud.
3. A nyní Pane rozpomeň se na mne a nemsti nade mnou hříchy mé, aniž zpomínej na provinění má, aneb rodičů mých.
4. Nebo neposlouchali jsme přikázaní tvých, protož vydáni jsme v roztrhání, a v zajetí, i na smrt, i v rozprávku, a v pohanění všechněm národům, mezi kterýmižto rozptýlil jsi nás.
5. A nyní, Pane, velicí jsou tvoji soudové neb jsme nečinili vedlé přikázaní tvých, a nechodili jsme upřímně před tebou.
6. A nyní Pane podlé vůle své učiň se mnou, a rozkaž, ať jest v pokoji vzat duch můj: nebo užitečněji jest mi umříti, nežli živu býti.
7. Téhož dne také přihodilo se, že i Sára dcera Raguelova v Ráges městě médském, také ona slyšela pohanění od jedné děvky otce svého:
8. nebo vdána byla za sedm mužů, a ďábelství jmenem Asmodeus zabilo je, hned jak vešli k ní*.
9. A protož když děvku pro vinu její trestala, odpověděla jí řkouc: Ať více nevidíme z tebe syna neb dcery na zemi, vražedlnice mužů svých.
10. Zdaliž i mne chceš zabiti, jakož jsi zabila již sedm mužů? K té řeči šla do svrchního pokojíka domu svého: a tři dni, a tři noci nejedla a nepila:
11. ale na modlitbě trvajíc, s pláčem prosila Boha, aby od toho pohanění vysvobodil ji.
12. I stalo se dne třetího, když dokonávala modlitbu, dobrořečíc Pána,
13. řekla: Požehnané jest jmeno tvé, Bože otců našich: kterýž když rozhněváš se, milosrdenství učiníš, a v čas soužení hříchy odpouštíš těm, kteříž vzývají tebe.
14. K tobě Pane tvář svou obracuji, k tobě očí svých pozdvihuji.
15. Prosím, Pane, abys ze svízele pohanění tohoto vysvobodil mne, aneb z země vytrhl mne.
16. Ty víš Pane, že jsem nikdy nepožádala muže, a čistou jsem zachovala duši svou od všeliké zlé žádosti.
17. Nikdy jsem se s hrajícími nesměšovala*: aniž jsem měla spolku s těmi, kteříž v lehkosti chodí.
18. Muže pak s bázní tvou, a

21) Nemyslil Tobiáš, žeby byla manželka to kozle ukradla, ale žeby to kozle snad bylo kradené, jež byla za malou mzdu svou koupila, nevěda, odkudby tolik peněz na kozelce vzala?
22) Manželka podezřením jakoby byla něco kradeného koupila, popuzená, vyčítala v hněvu manželi svému marnost jeho pobožnosti, jako svrchu v 16. jeho příbuzní.
8) t. hned první noci manželské. Asmodeus vykládá se na česko: Zhoubce.
17) Nepřitovaryšila jsem se k těm, jižto po veselích, tancích a jiných hrách běhají.

ne z chlipnosti své povolila jsem pojíti.

19. Aneb já jsem byla nehodna jich, aneb snad oni mne nebyli hodni: že jsi snad muži jinému zachoval mne.

20. Nebo není v moci člověka rada tvá.

21. Ale totoť má za jisté každý, kdož tebe ctí, že život jeho, bude-li v zkušení, korunován bude: pakli bude v soužení, vysvobozen bude: a bude-li v trestání, k milosrdenství tvému bude moci přijíti.

22. Ty zajisté nekocháš se v zahynutí našem: nebo po bouři činíš utišení: a po pláči a kvílení radost vléváš.

23. Budiž jmeno tvé Bože israelský požehnáno na věky.

24. V ten čas vyslyšány jsou modlitby oboudvou před obličejem slávy nejvyššího Boha:

25. a poslán jest anděl Páně svatý Rafael*, aby je uzdravil obadva, jichžto jedním časem modlitby před obličejem Páně dály se.

Kapitola 4.

Napomenutí od Tobiáše synu učiněné.

1. Protož když Tobiáš nadál se, že jest modlitba jeho vyslyšána, aby měl umříti, povolal k sobě Tobiáše syna svého,

2. a řekl jemu: Slyš synu můj slova úst mých, a je v srdci svém jako základ založ.

3. Když vezme Bůh duši mou, pochovej tělo mé: a v poctivosti míti budeš matku svou po všecky dny života jejího:

4. nebo pomněti máš, jaká a jak veliká nebezpečenství trpěla pro tebe v životě svém.

5. A když i ona doplní čas života svého, pochovej ji podlé mne.

6. Po všecky pak dny života svého v paměti měj Boha: a varuj se, abys nikdy nesvolil k hříchu, a abys neopouštěl přikázaní Pána Boha našeho.

7. Z statku svého dávej almužnu, a neodvracuj tváři své od žádného chudého: nebo tak bude, že ani od tebe nebude odvrácena tvář Páně.

8. Kterak budeš moci, tak buď milosrdný.

9. Budeš-li míti mnoho, dávej mnoho: jestliže málo míti budeš, také i z mála rád udělovati hleď.

10. Odplatu zajisté dobrou skládáš sobě ke dni potřeby*.

11. Nebo almužna od všelikého hříchu i od smrti vysvobozuje, a nedopouští duši jíti do temnosti.

12. Doufání veliké bude almužna před nejvyšším Bohem všechněm, kteříž ji dávají.

13. Vystříhej se pilně, synu můj, všelikého smilstva, a kromě manželky své nikdy se nedopouštěj poznati hříchu.

14. Pýše nikdy nedopouštěj, aby panovala v tvé mysli, aneb v tvém slovu: nebtě v ní počátek vzalo všeliké zahynutí*.

15. Kdožbykoli tobě něco dělal, hned zaplať mzdu jemu, a mzda dělníka tvého ať nikoli nezůstává u tebe.

16. Čeho nechceš, aby od jiného dálo se tobě, hleď, abys ty nikdy jinému nečinil.

17. Chléb svůj s lačnými a chudými jez, a z oděvu svého nahé přikrývej.

18. Chléb svůj i víno své nad pohřbem spravedlivého ustanov*, a nejez ho ani nepí s hříšníky**.

19. Rady vždycky u moudrého hledej.

---

25) Rafael znamená na česko moc Boží uzdravující.

10) t. j. ke dni smrti, kdež člověk nejvíce milosrdenství Božího potřebí má, i také za milosrdné skutky milosrdenství dojda, hojnou odplatu vezme. Blahoslavení milosrdní. (Mat. 5, 7.)

14) Andělé totiž i první lidé hříchem pýchy milost Boží ztratili a padli.

18) Staří strojili při pohřbu hody, a nakrmovali při tom zvláště chudých, za duši zemřelého. — ** t. s pohany.

20. Všelikého času dobrořeč Bohu, a pros od něho, aby cesty tvé spravoval, a všecky rady tvé ať v něm zůstávají.

21. Oznamuji také tobě synu můj, že jsem dal deset hřiven stříbra, když jsi ještě byl maličký, Gabelovi, v Ráges městě médském, a jeho zápis mám u sebe:

22. a protož poptej se, kterakbys k němu přišel, a vzal od něho předpověděnou váhu stříbra, a navrátil jemu zápis jeho.

23. Neboj se synu můj; chudý sice život vedeme, ale mnoho dobrého míti budeme, jestliže se báti budem Boha, a jestliže odstoupíme od všelikého hříchu, a budeme-li dobře činiti.

Kapitola 5.

Tobiáše mladého s Rafaelem andělem do Ráges od otce vypravení.

1. Tedy odpověděl Tobiáš otci svému, a řekl: Všecko, což jsi mi přikázal, učiním otče.

2. Ale kterakbych měl těch peněz pohledávati, nevím. On mne nezná, a já jeho neznám: které znamení dám jemu? Ale ani cesty, kudy se tam chodí, nikdy jsem nepoznal.

3. Tehdy otec jeho odpověděl jemu, a řekl: Zápis zajisté jeho u sebe mám: kterýžto když jemu ukážeš, i hned navrátí*.

4. Ale jdiž nyní, a hledej sobě nějakého věrného muže, kterýžby s tebou šel ze mzdy své: abys, dokudž jsem ještě živ, vzal je.

5. Tehdy vyšed Tobiáš, nalezl mládence stkvoucího, an stojí opásaný, a jako hotov jíti [na cestu].

6. A nevěda, žeby anděl Boží byl, pozdravil ho, a řekl: Odkud tebe máme dobrý mládenče?

7. A on odpověděl: Ze synů israelských. A Tobiáš řekl jemu: Jsi-li povědom cesty, kteráž vede do krajiny médské?

8. Jemuž on odpověděl: Jsem: a po těch všech cestách často jsem chodil, a býval jsem u Gabele bratra našeho: kterýž bydlí v Ráges městě médském, kteréž leží na hoře ekbatanské.

9. Jemuž Tobiáš řekl: Očekávej mne tuto, prosím, až to povím otci svému.

10. I všed Tobiáš pověděl všecko to otci svému. Čemužto podiviv se otec, prosil, aby [ten mládenec] všel k němu.

11. I všel, a pozdravil ho řka: Radost budiž tobě vždycky.

12. I řekl Tobiáš: Jakáž jest mi radost, ješto v temnostech sedím, a světla nebeského nevidím?

13. Jemužto řekl mládenec: Silné mysli buď, tudíž budeš uzdraven od Boha.

14. Řekl tedy jemu Tobiáš: Budeš-li moci dovésti syna mého k Gabelovi do Ráges města médského? A když se vrátíš, dám tobě mzdu tvou.

15. I řekl jemu anděl: Jáť ho povedu, i zase přivedu k tobě.

16. Jemužto Tobiáš odpověděl: Prosím tebe, pověz mi, z které jsi ty rodiny, aneb z kterého pokolení?

17. Jemuž Rafael anděl řekl: Rodu-li hledáš nájemníka, čili toliko nájemníka, kterýžby šel s synem tvým*?

18. Ale abych snad starosti tobě neučinil, já jsem Azariáš Ananiáše velikého syn*.

19. A Tobiáš odpověděl: Z velikého jsi ty rodu*. Ale prosím, nehněvej se, že jsem chtěl zvěděti o rodu tvém.

20. I řekl jemu anděl: Jáť ve zdraví povedu syna tvého, a ve zdraví ho tobě zase přivedu.

21. A Tobiáš odpověděv řekl:

---

3) t. to stříbro, které jsem u něho složil.

17) t. co záleží na rodu člověka, ješto jen posla najmouti chceš.

18) t. vedlé zevnitřní postavy a tvářnosti a ne v skutku byl to Azariáš.

19) Žeby syn znamenitého rodu službu průvodce přijal, nebylo nic divného; nebo za dob zajetí také bohaté rodiny schudly.

Jdětež šťastně, a Bůh budiž na cestě vaší, a anděl jeho jdiž s vámi.
22. Tehdy připravivše všecky věci, kteréž měli nésti [s sebou] na cestu, rozžehnal se Tobiáš s otcem svým, i s matkou svou, a šli oba spolu.
23. A když šli, počala matka jeho plakati, a říkati: Hůl starosti naší vzal jsi, a poslal jsi od nás.
24. O by nikdy těch peněz nebylo, pro kteréž jsi ho poslal.
25. Dostiť jest nám bylo na naší chudobě, abychom za bohatství to počítali, že jsme vídali syna svého.
26. I řekl jí Tobiáš: Neplačiž, zdráv dojde tam syn náš, a zdráv navrátí se k nám, a oči tvé [opět] uzří jej.
27. Věřímť zajisté, že anděl Boží dobrý provodí ho, a dobře spraví všecko, což se při něm děje, tak že s radostí navrátí se k nám.
28. K takové řeči přestala matka jeho plakati, a umlkla.

Kapitola 6.

Polapení a vykuchání ryby od Tobiáše. 11. Rozmlouvání o pojetí za manželku Sáry, 16. též o svatém manželství.

1. I šel Tobiáš a pes za ním běžel, i zůstal prvním noclehem u řeky Tigris.
2. I vyšel, aby sobě umyl nohy, a hle ryba převeliká připlynula, aby ho požřela.
3. Kteréžto ulekna se Tobiáš zkřikl hlasem velikým, řka: Pane, dává se do mne.
4. I řekl jemu anděl: Popadni ji za ploutve, a táhni ji k sobě. To když učinil, vytáhl ji na sucho, a počala se třepetati před nohama jeho.
5. Tehdy řekl jemu anděl: Vykuchej tu rybu, a srdce její, a žluč, a játra schovej sobě: nebo ty věci jsou potřebné a k lékařství užitečné.
6. To když učinil, upekl maso její, a vzali s sebou na cestu: ostatek nasolili, cožby jim stačilo, dokudžby nepřišli do Ráges města médského.
7. Tehdy otázal se Tobiáš anděla, a řekl jemu: Prosím tebe, Azariáši bratře, abys mi pověděl, k jakému lékařství budou tyto věci z ryby, kterés mi rozkázal schovati?
8. A odpovídaje anděl, řekl jemu: Částečku srdce jejího jestliže vložíš na uhlí, dým ten vyžene všeliké pokolení ďábelské, buďto od muže, buďto od ženy, tak že více nepřistoupí k nim*.
9. A žluč hodí se k pomazání očí, na kterýchby bylo bělmo, a uzdraveny budou.
10. I řekl jemu Tobiáš: Kde chceš, abychom zůstali?
11. A odpovídaje anděl, řekl: Jestiť zde muž jmenem Raguel, příbuzný z pokolení tvého, a ten má dceru jmenem Sáru, nemáť žádného jiného ani syna ani dcery krom jí.
12. Toběť se má dostati všecken statek jeho, a ty musíš ji sobě vzíti za manželku*.
13. Protož, prosiž za ni otce jejího, a dáť ji tobě za manželku.
14. Tehdy odpověděl Tobiáš, a řekl: Slyším, že byla vdána za sedm mužů, a [všickni] zemřeli: nýbrž i to slyšel jsem, že ďábelství zabilo je.
15. Protož bojím se, aby snad i

8) Anděl tuto mluví toliko o působení prostředku, jehož by Tobiáš užívati měl. Ten prostředek ale neměl té přirozené uzdravující moci v sobě, aby byl též jiným nemocným prospěl, nýbrž měl býti Tobiášovi toliko zevnitřním znamením tajné působící moci Boží k spomožení nevěstě Sáře a k uzdravení slepého otce. Podobně i Kristus Pán chtěje slepého uzdraviti, slinu s blátem smísil, což také jen zevnitřní znamení moci Boží bylo.

12) Proto, že jiného příbuzného krom tebe není. Vedlé zákona musela dcera, byla-li dědička otcovského jmění, za příbuzného se provdati; a sice nejbližší příbuzný měl na ni, a ona na něho první právo. (4. Mojž. 27, 1. — Ruth 3, 8.)

mně též se nepřihodilo: a jsa jediný rodičů svých, uvedlbych s žalostí starost jejich do hrobu.

16. Tehdy anděl Rafael řekl jemu: Slyš mne, a povím tobě, kteří jsou ti, nad nimiž ďábelství má moc.

17. Ti zajisté, kteříž v manželství tak vcházejí, že Boha od sebe, i od své mysli odlučují, a své chlipnosti tak hovějí, jako kůň a mezek, v nichžto není rozumu: nad takovými má ďábelství moc.

18. Ale ty když pojmeš ji, vejda k ní do pokojíka, za tři dni zdrž se od ní, a nic jiného nebudeš dělati, jediné s ní se modliti.

19. A v tu noc, když zapálena budou játra rybí, zahnáno bude ďábelství.

20. Druhé pak noci připuštěn budeš k spojení svatých patriarchů*.

21. Třetí pak noci požehnání dojdeš, aby synové zdraví rodili se z vás.

22. A když pomine třetí noc, vezmeš pannu s bázní Boží, milostí synů více nežli chlipností veden jsa, abys v semeni Abrahamově požehnání v synech došel.

Kapitola 7.

Shledání se Tobiášovo s Raguelem, 10. a pojetí za manželku Sáry dcery jeho.

1. I přišli k Raguelovi, a přijal je Raguel s radostí.

2. A pohleděv na Tobiáše Raguel, řekl Anně manželce své: Jak podobný jest mládenec tento k sestřenci mému.

3. A když to pověděl, řekl: Odkud jste mládenci bratří naši? A oni odpověděli: Z pokolení Neftalímova jsme, z zajetí Ninivetského.

4. I řekl jim Raguel: Znáte li Tobiáše bratra mého? Kteřížto řekli: Známe.

5. A když mnoho dobrého vypravoval o něm, řekl anděl k Raguelovi: Tobiáš, na kteréhož se ptáš: jestiť otec tohoto.

6. Tedy skočil Raguel, a s pláčem políbil ho, a pláče na hrdle jeho,

7. řekl: Požehnání budiž tobě, synu můj, nebo dobrého a výborného muže syn jsi.

8. I Anna manželka jeho, i Sára dcera jejich, plakaly.

9. A když porozmlouvali, rozkázal Raguel zabiti skopce a připraviti hody. A když napomínal jich, aby sedli za stůl k jídlu,

10. Tobiáš řekl: Zdeť já dnes nebudu jísti ani píti, leč prvé prosbu mou splníš, a slíbíš mi dáti Sáru dceru svou.

11. Kteroužto řeč uslyšev Raguel ulekl se, věda, co se přihodilo oněm sedmi mužům, kteříž vešli k ní: a počal se obávati, aby snad i tomuto též se nepřihodilo: a když pochyboval, a nedával mu žádné odpovědi,

12. řekl jemu anděl: Neboj se dáti ji jemu, nebo tomuto bojícímu se Boha má dána býti za manželku dcera tvá: a protož jiný nemohl ji míti.

13. Tehdy řekl Raguel: Nepochybuji, že Bůh modlitby a slzy mé připustil před obličej svůj,

14. i věřím, že proto způsobil to, abyste vy přišli ke mně, by tato spojena byla s příbuzností svou vedlé zákona Mojžíšova: a nyní nepochybuj, že ji tobě dám.

15. A ujav pravou ruku dcery své, dal ji v pravou ruku Tobiášovi, řka: Bůh Abrahamův, a Bůh Isákův, a Bůh Jakobův, budiž s vámi, a on spojiž vás, a naplniž požehnání své nad vámi.

16. A vzavše papír, učinili zápis manželství.

17. A potom hodovali, dobrořečíce Bohu.

18. I povolav k sobě Raguel Anny manželky své, přikázal jí, aby připravila jinou komoru,

20) t. modlitbou svou od Boha obdržíš, že účasten budeš týchž dobrých věcí a milostí, jimiž Bůh sv. otce daroval.

19. I uvedla tam Sáru dceru svou, a plakala.
20. A řekla jí: Dobré mysli buď dcero má: Pán nebeský dejž tobě radost místo zármutku, kterýž jsi trpěla.

Kapitola 8.

Tobiáš játra páliv ducha zlého zapudil. 4. Po tři noci s Sárou se modlil. 15. Raguel, nalez Tobiáše při zdraví, svadbu přistrojil, dav mu polovici statku svého.

1. Když pak povečeřeli, uvedli mládence k ní.
2. I rozpomenuv se Tobiáš na řeč andělovu, vyňal z pytlíčku svého částku jater, a vložil ji na uhlí živé.
3. Tehdy Rafael anděl ujal ďábelství a přivázal je na poušti hořejšího Egypta.
4. Tehdy napomenul pannu Tobiáš, a řekl jí: Sáro vstaň a modlme se Bohu dnes, i zejtra, a pozejtřku: nebo tyto tři noci s Bohem se spojujem: a když bude po třetí noci, v našem budeme manželství.
5. Nebo synové svatých jsme a nemůžeme se tak spojiti, jako pohané, ješto neznají Boha.
6. Tedy vstavše spolu, modlili se obadva snažně, aby zdraví dáno bylo jim.
7. I řekl Tobiáš: Pane Bože otců našich, dobrořečtež tobě nebesa i země, i moře, i studnice, i řeky, i všecka stvoření tvá, kteráž v nich jsou.
8. Ty jsi učinil Adama z hlíny země, a dal jsi mu pomocnici Evu.
9. A nyní Pane ty víš, že ne pro smilství pojímám sestru svou za manželku, nýbrž jediné z lásky k potomstvu, v němžby bylo požehnáno jmeno tvé na věky věků.
10. Sára také řekla: Smiluj se nad námi Pane, smiluj se nad námi, a ať se sstaráme obadva ve zdraví.
11. I stalo se, když koury zpívají, rozkázal Raguel zavolati služebníků svých, a šli s ním spolu, aby vykopali hrob.
12. Nebo řekl: Snad se též přihodilo jemu, jako i oněm jiným sedmi mužům, kteříž vešli k ní.
13. A když vykopali hrob, navrátiv se Raguel k manželce své, řekl jí:
14. Pošli jednu z děvek svých, ať pohledí, umřel-li jest, ať pochovám ho prvé, nežli den bude.
15. A ona poslala jednu z děvek svých. Kterážto všedši do komory, nalezla je živé a zdravé, ani spolu spí.
16. A navrátivši se, pověděla dobrou novinu: i dobrořečili Pánu, totiž Raguel a Anna manželka jeho,
17. a řekli: Dobrořečíme tobě Pane Bože israelský, že se nepřihodilo, jakž jsme se domnívali.
18. Nebo učinil jsi s námi milosrdenství své, a zahnal jsi od nás nepřítele, kterýž se nám protivil.
19. I smiloval jsi se nade dvěma jedinýma. Učiň Pane, ať oni pilněji dobrořečí tobě: a ať obětují tobě oběť chvály tvé za své zdraví, aby poznali všickni národové, že jsi ty sám Bůh nade vší zemí.
20. A hned rozkázal Raguel služebníkům svým zametati hrob, kterýž byli vykopali, prvé nežliby byl den.
21. Manželce pak své řekl, aby přistrojila hody, a připravila všecko, coby bylo ku pokrmu potřebí na cestu.
22. Dvě také krávy tučné, a čtyry skopce rozkázal zabiti, a přistrojiti hody všechněm sousedům svým, i všechněm přátelům.
23. A zavázal přísahou Raguel Tobiáše, aby pobyl u něho za dva týhodny.
24. A ze všeho, čímž vládl Raguel, dal polovici Tobiášovi, a učinil zápis, aby polovice, pozůstalá po smrti jejich, dostala se v moc Tobiášovi.

Kapitola 9.

Tobiáš poslal Rafaela upomínat Gabele. 8. Gabel přišel na svadbu, a novým manželům dobrořečil.

1. Tehdy Tobiáš povolal k sobě anděla, kteréhož mněl býti člověkem, a řekl jemu: Azariáši bratře, prosím, abys poslechl řeči mé.

2. Bych sebe samého dal tobě za služebníka, nebude dosti za tvé opatrování.

3. Však prosím tebe, abys pojma s sebou hovada a služebníky, šel k Gabelovi do Ráges města médského, a navrátil jemu zápis jeho, a vzal od něho peníze, a prosil ho, aby přišel na svadbu mou.

4. Nebo víš sám, že počítá otec můj dny: a jestliže prodlévati budu o jeden den déle, rmoutiti se bude duše jeho.

5. A ty sám vidíš, kterak přísahou zavázal mne Raguel, jehož závazkem pohrdnouti nemohu.

6. Tedy Rafael pojav čtyry z služebníků Raguelových, a dva velbloudy, šel do Ráges města Médských: a nalez Gabele, navrátil jemu zápis jeho, a vzal od něho všecky peníze.

7. A oznámil jemu o Tobiášovi synu Tobiášovu, všecko, co se dálo: a přivedl ho s sebou na svadbu.

8. A když všel do domu Raguelova, nalezl Tobiáše an sedí za stolem: a vstav rychle, políbili se vespolek: i plakal Gabel a dobrořečil Bohu,

9. a řekl: Požehnejž tě Bůh israelský, neboť jsi syn výborného muže a spravedlivého a bohabojného, a almužny dávajícího:

10. a ať jest praveno požehnání na manželku tvou, a na rodiče vaše:

11. a ať vidíte syny své, a syny synů svých, až do třetího a čtvrtého pokolení: a budiž símě vaše opžehnané od Boha israelského, kterýž kraluje na věky věků.

12. A když všickni řekli, Amen, přistoupili k hodování: též i s bázní Boží svadební hody drželi.

Kapitola 10.

Zármutek Tobiáše i manželky jeho, příčinou prodlévání syna jejich. 10. Propuštění Tobiáše mladého od Raguele.

1. Když pak prodléval Tobiáš pro svadbu, staral se otec jeho Tobiáš, řka: Proč asi mešká syn můj, aneb proč ho tam drží?

2. Snad jest Gabel umřel, a není žádného, ještoby jemu navrátil peníze?

3. I počal se rmoutiti velmi on, i Anna manželka jeho s ním: a počali obadva plakati: proto že v den určitý nenavrátil se syn jejich k nim*.

4. Plakala tedy matka jeho pláčem neukojitedlným a říkala: Běda, běda mně, synu můj, i proč jsme tě pustili na cestu, světlo očí našich, hůl starosti naší, potěšení života našeho, naděje potomků našich?

5. Všecko v tobě samém majíce, neměli jsme tebe pustiti od sebe.

6. Jížto říkal Tobiáš: Mlč, a nermuť se, zdrávť jest syn náš: dosti věrný jest muž ten, s kterýmž jsme ho poslali.

7. Ona pak žádným způsobem nemohla se upokojiti, ale na každý den vybíhajíc hleděla vůkol, a obcházela po cestách všech, kterýmiž nadála se, že tudy půjde, aby zdaleka uzřela ho, mohlo-liby to býti, kdyžby se zase vracoval*.

---

3) Ukazovali tím přirozenou lásku k synu svému, a pečlivost o něj, jakž to obyčejně dobří rodičové dělají; kéžby i synové a dcery toho pamětlivi jsouce, podobnou láskou a pečlivostí rodičům svým se odsluhovali!

7) Zde se živě poznává nesmírná láska srdce mateřského k dítěti svému: však i nad tu to větší jest láska Boží otcovská k vyvoleným svým. Neb takto dí Bůh u Is. 49, 15.: Zdaliž se může zapomenouti žena nad nemluvňátkem svým, aby se neslitovala nad synem života svého? A byť se ona zapomenula, já se nezapomenu nad tebou!

8. Raguel pak pravil k zeti svému: Zůstaň zde, a já pošlu posla k Tobiášovi otci tvému, [oznámiti mu] o zdraví tvém.
9. Jemužto odpověděl Tobiáš: Já vím, že otec můj a matka má nyní počítají dny, a trápí se duch jejich v nich.
10. A když mnohými řečmi prosil Raguel Tobiáše, a on jemu nižádným obyčejem nechtěl svoliti, dal jemu Sáru, i polovici všeho statku svého, služebníků, děvek, hovad, velbloudů, a krav, i peněz mnoho: a zdravého i veselého pustil [jej] od sebe,
11. řka: Anděl Páně svatý budiž na cestě vaší, a dovediž vás ve zdraví, abyste nalezli všecky věci v dobrém způsobu při rodičích vašich, a aby viděly oči mé syny vaše prvé než umru.
12. A ujavše rodičové dceru svou, políbili ji, a propustili aby šla:
13. napomínajíce ji, aby ctila testi své*, aby milovala muže, a čeládku aby spravovala, dům aby opatrovala, a sama aby se bez úhony zachovala.

Kapitola 11.

Navrácení se Tobiášovo do Ninive. 13. Uzdravení otce jeho. 18. Hodování.

1. A když se zase navracovali, přišli do Cháran, jenž jest na půl cesty proti Ninive, jedenáctého dne.
2. I řekl anděl: Bratře Tobiáši, víš, jaks opustil otce svého.
3. Protož zdá-liť se, pojďme napřed, a poznenáhlu ať za námi jde čeládka s manželkou tvou, i s dobytkem.
4. A když se to líbilo, aby šli, řekl Rafael k Tobiášovi: Vezmi s sebou žluč rybí: neboť bude potřebná. I vzal Tobiáš tu žluč, a šli.
5. Anna pak sedala na každý den u cesty, na vrchu hory, s kteréž mohla patřiti daleko.
6. A když s téhož místa vyhlédala, již-liby šel, uzřela je zdaleka, a hned poznala, že syn její jde: a běžeci pověděla muži svému, řkouc: Hle, syn tvůj jde.
7. I řekl Rafael k Tobiášovi: Jakž brzo vejdeš do domu svého, hned pokloň se Pánu Bohu svému, a poděkovav mu, přistup k otci svému, a polib ho.
8. A hned pomaž oči jeho touto žlučí rybí, kterouž neseš s sebou; nebo věz, že hned otevrou se oči jeho, a uzříť světlo nebeské otec tvůj, a vida tebe radovati se bude.
9. Tehdy předběhl je pes, kterýž s nimi byl na cestě: a jakoby s poselstvím přišel, ocasem vrtě radoval se.
10. I povstav otec jeho slepý, počal běžeti urážeje se v nohy: a dav služebníku ruku, vyšel v cestu synu svému.
11. A přijav jej políbil ho s manželkou svou, a počali oba plakati pro radost.
12. A když se poklonili Bohu, a díky vzdali, sedli spolu.
13. Tehdy vzav Tobiáš žluč rybí, pomazal oči otce svého.
14. A ponechal toho jako téměř za půl hodiny: i počalo bělmo s očí jeho jíti, jako mázdra vaječní.
15. Kterouž ujav Tobiáš strhl s očí jeho, a hned zase zraku nabyl.
16. I oslavovali Boha, on i manželka jeho, i všickni, kteříž znali ho.
17. I řekl Tobiáš: Dobrořečím tě Pane Bože israelský, neb tys mne potrestal, a tys mne uzdravil: a hle teď vidím Tobiáše syna svého.
18. Přišla také po sedmi dnech Sára žena syna jeho, i všecka čeleď zdráva, i dobytek, i velbloudové, i peníze mnohé po ženě: též i ty peníze, kteréž byl vzal od Gabele:
19. i vypravoval rodičům svým všecka dobrodiní Boží, kteráž učinil s ním skrze člověka, kterýž ho vedl.
20. I přišli Achior a Nabath sestřenci Tobiášovi, radujíce se, k Tobiášovi, a spolu veselíce se s ním ze všech dobrých věcí, kteréž Bůh učinil při něm.

13) t. tchána a tchyni.

21. A za sedm dní hodujíce, všickni s radostí velikou veselili se.

Kapitola 12.

Rozmlouvání Tobiáše staršího s synem svým o zaplacení Rafaelovi. 6. Rafaelovo jim se otevření, kdoby byl.

1. Tehdy povolal k sobě Tobiáš syna svého, a řekl jemu: Co můžeme dáti muži tomuto svatému, kterýž šel s tebou?
2. Odpovídaje Tobiáš, řekl otci svému: Otče, kterou mzdu dáme jemu? aneb co hodné můž býti za jeho dobrodiní?
3. Mne vedl i zase přivedl ve zdraví, peníze od Gabele on vzal, manželku on mi obstaral, a ďábelství od ní on zapudil, a radost rodičům jejím učinil, mne samého od požření ryby vysvobodil, tobě také, abys viděl světlo nebeské, učinil, a všemi dobrými věcmi skrze něho naplněni jsme. I co budeme moci jemu za to hodného dáti?
4. Protož prosím tě, otče můj, abys prosil ho, zdaliby snad chtěl vzíti sobě polovici všech věcí, kteréž přineseny jsou?
5. I povolavše ho, otec a syn, vzali jej na stranu: a počali prositi, aby ráčil polovici všech věcí, kteréž jsou přinesli, za vděk přijíti.
6. Tehdy řekl jim tajně: Dobrořečte Bohu nebeskému, a přede všemi živými vyznávejte ho, nebť jest učinil s vámi milosrdenství své.
7. Tajnou zajisté věc královskou dobré jest ukrývati: ale skutky Boží zjevovati a vyznávati poctivé jest.
8. Modlitba s postem, a almužnou lepší jest, nežli poklady zlata schovávati*:
9. nebo almužna od smrti vysvobozuje, a onať jest, ješto čistí hříchy, a činí, že nalezáme milosrdenství, a život věčný.

8) Půst a almužnu nazývají sv. Otcové dvě křídla, jimiž se modlitba k nebi vznáší.

10. Ale ti, jenž činí hřích, a nepravost, nepřátelé jsou duše své.
11. Protož zjevuji vám pravdu, a neskryji před vámi tajné řeči:
12. Když jsi se modlíval s pláčem, a pochovával mrtvé, a nechávals oběda svého, a mrtvé ukrýval jsi přes den v domě svém, a v noci pochovávals je, jáť jsem obětovával modlitby tvé Pánu.
13. A že jsi byl příjemný Bohu, potřebí bylo, aby pokušení zkusilo tebe.
14. A nyní poslal mne Pán, abych tebe uzdravil, a Sáru manželku syna tvého od ďábelství vysvobodil.
15. Já zajisté jsem Rafael anděl, jeden z sedmi, kteříž stojíme před Pánem.
16. A když to uslyšeli, zkormoutili se, a třesouce se padli na tvář svou.
17. I řekl jim anděl: Pokoj vám, nebojte se.
18. Nebo když jsem byl s vámi, skrze vůli Boží byl jsem; jemu dobrořečte, a jemu zpívejte.
19. Zdálo se, že jsem s vámi jedl, a pil: ale já pokrmu neviditedlného, a nápoje, kterýž od lidí nemůž vidín býti, požívám.
20. Protož jest čas, abych se navrátil k tomu, kterýž mne poslal: vy pak dobrořečte Bohu, a vypravujte všecky divné skutky jeho.
21. A když to pověděl, zmizel před očima jejich, a více ho viděti nemohli.
22. Tehdy rozprostřeni jsouce za tři hodiny na tvář, dobrořečili Bohu, a vstavše vypravovali všecky divné skutky jeho.

Kapitola 13.

Píseň Tobiášova. 11. Proroctví jeho o budoucí slávě Jerusaléma.

1. Otevřev pak Tobiáš starší ústa svá, dobrořečil Pánu, a řekl: Veliký jsi Pane na věky, a po všecky věky království tvé:
2. nebo ty šviháš, a uzdravuješ: uvádíš do hrobu, a zase vyvádíš:

a neníť, kdoby uteci mohl před rukou tvou.
3. Vyznávejte se Pánu synové israelští, a před obličejem národů chvalte ho:
4. nebo proto rozptýlil vás mezi národy, kteříž neznají ho, abyste vy vypravovali divné věci jeho, a je naučili, že není jiný Bůh všemohoucí krom něho.
5. Onť jest trestal nás pro nepravosti naše: a on vysvobodí nás pro milosrdenství své.
6. Pohleďtež tedy, které věci učinil s námi, a s bázní i s třesením vyznávejte se jemu: a krále věků vyvyšujte v skutcích svých.
7. Já pak v zemi zajetí svého vyznávati se budu jemu: nebo ukázal velebnost svou nad národem hříšným.
8. Protož obraťte se hříšníci, a čiňte spravedlnost před Bohem, věříce, že učiní s vámi milosrdenství své.
9. Já pak, i duše má v něm veseliti se budeme.
10. Dobrořečte Pánu všickni vyvolení jeho: čiňte dny veselosti, a vyznávejte se jemu.
11. Jerusaléme město Boží, trestal tebe Pán pro skutky rukou tvých.
12. Vyznávej se Pánu v dobrých věcech svých, a dobrořeč Bohu věků, aby zase vzdělal v tobě stánek svůj, a povolal zase k tobě všecky zajaté, a abys se radoval po všecky věky věků.
13. Světlem jasným stkvíti se budeš: a všecky končiny země klaněti se budou tobě.
14. Národové zdaleka k tobě přijdou: a dary nesouce klaněti se budou Pánu v tobě, a zemi tvou v posvěcení míti budou.
15. Nebo jmeno veliké* vzývati budou v tobě.
16. Zlořečeni budou, kteříby pohrzeli tebou: a potupeni budou všickni, kteřížby se rouhali tobě: a požehnáni budou, kteříž tebe vzdělávati budou.
17. Ty pak veseliti se budeš v synech svých, nebo všickni požehnáni budou, a shromážděni budou ku Pánu.
18. Blahoslavení všickni, kteříž milují tebe, a kteříž radují se z pokoje tvého.
19. Duše má dobrořeč Pánu, nebo vysvobodil Jerusalém město své ze všech soužení jeho, Pán Bůh náš.
20. Blahoslavený budu, budou-li ostatkové semene mého, aby viděli jasnost Jerusaléma.
21. Brány jerusalémské vzdělány budou z safíru, a smaragdu: a všecky zdi jeho vůkol z kamení stkvostného.
22. Ulice jeho podláženy budou kamením bílým a čistým: a po ulicích jeho alleluja zpívati budou.
23. Požehnaný Pán, kterýž povýšil ho, a budiž království jeho na věky věků nad ním, Amen.

15) t. jmeno pravého Boha —

Kapitola 14.

Léta a smrt staršího Tobiáše. 6. Proroctví o vyvrácení Ninive, a zase vzdělání Jerusaléma. 16. Smrt Tobiáše mladého.

1. I dokonány jsou řeči Tobiášovy. A od té chvíle, jakž dostal zrak Tobiáš, byl [ještě] živ čtyřiceti dvě léta, a viděl syny vnuků svých.
2. Vyplniv tedy sto let a dvě, pochován jest poctivě v Ninive.
3. Nebo v padesáti a šesti letech zrak ztratil, a v šedesáti letech jej zase dostal.
4. Ostatek pak života jeho v radosti byl, a s dobrým prospěchem bázně Boží sešel v pokoji.
5. V hodinu pak smrti své povolal k sobě Tobiáše, syna svého, a sedmi mladých synů jeho vnuků svých, a řekl jim:
6. Blízkoť bude zkažení Ninive: nebo nevypadlo slovo Páně: a bra-

6) t. co předpověděl Bůh skrze proroky o městě Ninive, nemine ho.

tří naši, kteřížto rozptýleni jsou z
země israelské, navrátí se do ní*.
7. Všecka pak zpustlá země jeho*
naplněna bude, a dům Boží, kte-
rýž vypálen jest v něm**, zase
vystaven bude: a tuť se navrátí
všickni, kteříž se bojí Boha.
8. A pohané opustí modly své,
a přijdou do Jerusaléma, a bydliti
budou v něm,
9. a radovati se budou v něm
všickni králové země, klanějíce se
králi israelskému.
10. Protož slyštež synové moji
otce svého: Služtež Pánu v pravdě,
a šetřte toho, abyste činili ty věci,
kteréž se líbí jemu,
11. a synům svým přikažte, aby
činili spravedlnosti a almužny, aby
pamatovali na Boha, a dobrořečili
jemu po všecken čas v pravdě, a
z celé moci své.
12. Protož nyní synové uposlech-
něte mne, a nezůstávejte zde: ale
v kterýžkoli den pochováte matku
svou vedlé mne v hrobě jednom,
hned spravte kroky své, abyste
vyšli odsud:
13. vidím zajisté, že nepravost
jeho* konec učiní jemu.
14. I stalo se, že po smrti matky
své Tobiáš odšel z Ninive s man-
želkou svou, a s syny, a s syny
synů [svých], a navrátil se k te-
stům svým.
15. A nalezl je ve zdraví a v
starosti dobré: a péči o ně měl, a
sám zavřel oči jejich: a všecko
dědictví domu Raguelova on sám
dostal: a viděl páté pokolení, syny
synů svých.
16. A když vyplnil let devadesát
a devět v bázni Boží, s radostí
pochovali ho*.
17. Všecko pak příbuzenství jeho,
a veškeren rod jeho, v dobrém ži-
votě, a v svatém obcování trval,
tak že příjemní byli tak Bohu, jako
lidem, i všechněm bydlícím na zemi.

7) t. lidu israelského — ** t. v Jeru-
salémě.

13) t. města Ninive.
16) Těšíce se ze šťastné a dobré smrti
jeho. Spravedliví se radují, když je
Bůh k sobě volá; a tak i nad smrtí
spravedlivého sluší se spíše radovati
než rmoutiti.

Kniha Judith.

Kniha tato jmeno má od vdovy israelské Judith, která rodné město své, od Holoferna, vůdce assyrského, tuze obležené, od jisté skázy, a celou říši judskou s Jerusalémem od záhuby tím osvobodila, že vydavši se do ležení nepřátelského, vůdce Holoferna přelstila, a vlastní rukou hlavu ve spaní mu utala. Tento její skutek dá se toliko tehdejším právem vojenským omluviti, a považoval se tehda za zcela dovolený i dobrý a slavný, poněvadž se viděl nevyhnutedlně potřebný a nejvýš prospěšný. Stalo se to, když král judský Manasses do zajetí odveden v Babyloně uvězněn byl (2. Paral. 33, 11. — 4. Král. 21, 17), prvé než ještě všickni Židé do zajetí babylonského odvedeni byli. Obsahuje ta kniha mnohá dobrá naučení, a zvláště Judith jest příklad čistoty, zdrželivosti a horlivosti pro čest Boží i pro dobré vlasti své. Ukazuje také zřejmě, jak velice vážena byla tehda čistota vdovská. Spisovatel té knihy není znám.

Kapitola 1.

Arfaxad vystavěv Ekbatany od Nabuchodonosora přemožen. 7. Nabuchodonosor oslyšán od národů na pomoc povolaných.

1. Arfaxad, král médský, podmanil byl mnohé národy pod své panství, a on vystavěl město velmi mocné, kteréž nazval Ekbatany,
2. z kamení čtverhraného a tesaného: a udělal zdi jeho zšíří loktů sedmdesáti, a zvýší loktů třiciti, věže pak jeho postavil zvýší sto loktů.
3. Po čtyřech pak stranách jejich, obojí strana byla na dvaceti šlepějí noh, i postavil brány jeho na výš jako věže:
4. a chlubil se jako mocný v síle vojska svého, a v slávě vozů svých.
5. Tedy léta dvanáctého kralování svého: Nabuchodonosor* král assyrský, kterýž kraloval v Ninive městě velikém, bojoval proti Arfaxadovi, a přemohl ho
6. na poli velikém, kteréž slove Ragau, mezi Eufratem a Tigrem, a Jadasonem, na poli Eriocha krále Elických.
7. Tehdy vyvýšeno jest království Nabuchodonosorovo, a srdce jeho pozdvihlo se: i poslal ke všem, kteříž bydlili v Cilicii, a v Damašku, a v Libanu,
8. i k národům, kteříž jsou na Karmélu, a v Cedar, a k obyvatelům galilejským na poli velikém Esdrelon,
9. a ke všem, kteříž byli v Samaří, a za řekou Jordánem až do Jerusaléma, i do vší země Jesse, až i k končinám země mouřeninské.
10. K těm ke všem poslal posly Nabuchodonosor, král assyrský:
11. kteřížto všickni jednomyslně mu odepřeli, a poslali je zpět prázdné, a bezectně zapudili je.
12. Tehdy rozhněvav se Nabuchodonosor král na všecku zemi tu, zapřisáhl se skrze trůn a království své, že se pomstí nade všemi krajinami těmi.

Kapitola 2.

Nabuchodonosor poradiv se s knížaty svými, 4. vyslal Holoferna proti národům. 12. Ukrutnost Holofernova.

1. Léta třináctého Nabuchodonosora krále, dvanáctého dne měsíce prvního, byla řeč v domě Nabuchodonosora krále assyrského, že se pomstí.
2. I svolal všecky starší, i všecky vévody, a bojovníky své, a měl s nimi tajemství rady své:
3. a pověděl jim myšlení své, že na tom jest, aby všecku zemi podmanil svému panování.
4. Kterážto řeč když se líbila

---

5) t. Asarhaddon, kterýž zde sluje Nabuchodonosor, protože byl spolu králem v Babyloně, kdež jmeno Nabuchodonosor bylo obecné všem králům; tak jako jmeno Farao egyptským a Abimelech filistinským.

všechněm, povolal Nabuchodonosor král Holoferna, knížete vojska svého,

5. a řekl jemu: Vytáhni proti všelikému království na západ, a zvláště proti těm, kteříž pohrzeli rozkazem mým.

6. Neodpustíť oko tvé žádnému království, a podmaníš mi všeliké město hrazené.

7. Tehdy Holofernes svolal vévody, a úředníky moci assyrské: a sčetl muže k boji, jako mu přikázal král, sto a dvaceti tisíců pěších bojovných, a jízdných střelců dvanácte tisíc.

8. I rozkázal napřed jíti všemu vojsku svému s množstvím nesčíslných velbloudů, nesoucích, coby vojsku hojně stačiti mohlo, také volů skoty, a stáda ovec, jichžto nebylo počtu.

9. Obilí ze vší Syrie při vytažení svém připraviti rozkázal.

10. Ano i zlata, a stříbra, z domu královského vzal velmi mnoho.

11. I táhl on, i všecko vojsko, s vozy, a s jezdci, a s střelci, kteřížto přikryli svrchek země, jako kobylky.

12. A když přešel končiny assyrské, přitáhl k horám velikým Ange, kteréž jsou na levé straně Cilicie, i vstoupil do všech hrádků jejich, a dobyl všeliké pevnosti.

13. Vybojoval město převelmi slavné Melothi, a zloupil všecky syny Tharsis, i syny Ismaelovy, kteříž byli proti poušti, a na poledne země Cellon.

14. A přepravil se přes Eufrat a přitáhl do Mesopotamie: a vyvrátil všecka města vysoká, kteráž byla tam, od potoka Mambre, až kudy se přichází k moři:

15. a opanoval pomezí její, od Cilicie, až k pomezím Jafeth, kteráž jsou na poledne.

16. A odvedl všecky syny madiánské, a zloupil všecko bohatství jejich, a všecky, kteříž se jemu bránili, pobil mečem.

17. A potom sstoupil na pole damašská ve dnech žni, a popálil všecko obilí, a všecky stromy a vinice rozkázal posekati:

18. i připadl strach jeho na všecky bydlející na zemi.

Kapitola 3.

Dobrovolné se poddávání mnohých národů Holofernovi. 11. Tyranství jeho.

1. Tehdy poslali posly své, ze všech měst a krajin králové a knížata, totižto Syrie, Mesopotamie, a Syrie Sobal, i Lybie, i Cilicie, kteřížto přišedše k Holofernovi, řekli:

2. Přestaniž hněv tvůj nad námi. Lépeť jest zajisté, abychom živi jsouce sloužili Nabuchodonosorovi králi velikému, a poddáni byli tobě, nežli mrouce s zahynutím svým sami služebnosti své škodu trpěli*.

3. Všeliké město naše, i všecko vládařství, všecky hory, i pahrbkové, i pole, i skotové volů, i stáda ovec, a koz, i koní i velbloudů, i všickni statkové naši, i čeledi, před obličejem tvým jsou:

4. nechť jsou všecky věci naše pod právem tvým.

5. My i synové naši služebníci tvoji jsme.

6. Přijdiž k nám pán pokojný, a užívej služebnosti naší, jakžby se tobě líbilo.

7. Tehdy sstoupil s hor s jezdci a s mocí velikou, a opanoval každé město, i všecky, kteříž bydlili na zemi.

8. Ze všech pak měst pojal s sebou na pomoc muže silné, a vybrané k boji.

9. A tak veliký strach spadl na ty krajiny, že ze všech měst obyvatelé přední, a ve cti postavení spolu s lidem vycházeli proti němu v cestu,

10. přijímajíce ho s věnci, a s

---

2) t. nežlibychom hrdla naše i statky stratili, nechtějíce se poddati.

světly, poskakujíce s bubny, a s pištbou.

11. A však ty věci činíce, proto nemohli ukrutenství jeho srdce ukrotiti:

12. nebo i města jejich zkazil, a háje jejich posekal.

13. Nebo byl přikázal jemu Nabuchodonosor král, aby všecky bohy země vyhladil, totiž aby on sám byl nazýván bohem od těch národů, kteřížby mohli mocí Holofernovou podmaněni býti*.

14. Přešed pak Syrii Sobal, i všecku Apamei, i všecku Mesopotamii, přitáhl k Idumejským do země Gabaa,

15. a zdobýval měst jejich, a pobyl tu za třiceti dní, v kterýchžto dnech rozkázal shromážditi se všemu vojsku moci své.

Kapitola 4.

Israelští osazovali hory a městečka ohražovali. 11. I volali ku Pánu Bohu o pomoc postíce se.

1. Tehdy uslyševše ty věci synové israelští, kteříž bydlili v zemi judské, báli se ho velmi.

2. Strach a hrůza padla na mysl jejich, aby též neučinil Jerusalému, a chrámu Páně, jako učinil jiným městům a chrámům jejich.

3. A poslali po vší Samaří vůkol až do Jericha, a osadili všecky vrchy hor:

4. a obehnali zdmi městečka svá, a našpihovali obilí k přípravě k boji.

5. Kněz také Eliachim, psal ke všem, kteříž byli proti Esdrelon, kteréž jest naproti velikému poli podlé Dothain, a ke všem, skrze kteréž mohl býti průchod a cesta,

6. aby osadili stráně hor, skrze kteréžby mohli táhnouti k Jerusalému, a tu aby drželi stráž, kdežtoby úzká cesta mohla býti mezi horami.

7. I učinili synové israelští tak, jakož jim poručil kněz Páně Eliachim.

8. I volal veškeren lid ku Pánu s snažností velikou, a ponížili duší svých v postech, a v modlitbách, oni i ženy jejich.

9. A oblékli se kněží v žíně, a nemluvňátka položili naproti chrámu Páně, a oltář Páně přistřeli žíní:

10. a volali ku Pánu Bohu israelskému jednomyslně, aby nebyly dány dítky jejich v loupež, a manželky jejich v rozdělení, a města jejich v zkažení, a svaté věci jejich v poskvrnění a aby nebyli dáni v pohanění národům.

11. Tehdy Eliachim, kněz Páně veliký, obcházel veškeren lid israelský, a mluvil jim,

12. řka: Vězte, žeť vyslyší Pán modlitby vaše, jestliže trvajíce setrváte v postech, a modlitbách před obličejem Páně.

13. Pomněte na Mojžíše služebníka Páně, kterýž Amaleka, jenž doufal v své síle, a v své moci, a v svém vojsku, a v pavézách svých, a v vozích svých, a v jezdcích svých, ne mečem bojuje, ale modlitbami svatými modle se porazil:

14. tak [poraženi] budou všickni nepřátelé lidu israelského: jestliže setrváte v tom skutku, kterýž jste začali*.

15. Protož k jeho takovému napomínání modlíce se Pánu, trvali před obličejem Páně,

16. tak že i ty, kteříž obětovali zápalné oběti Pánu, přepásavše se žíněmi obětovali oběti Pánu a byl popel na hlavách jejich*.

17. A všickni z celého srdce svého modlili se Bohu, aby vzezřel na lid svůj israelský.

---

13) Takové pošetilé hrdosti opovažovali se mnozí přemocní králové, i potom římští císařové.

14) Viz 2. Mojž. 17, 12.

16) Při obětování a službách Božích vůbec užívalo se roucha slavného: ale při této obecné strasti i jindy v podobných případnostech byli také kněží obětující rouchem smutku oděni. (Joel 1, 13.)

Kapitola 5.

Vyptávání se Holofernovo na způsob krajiny judské. 5. Zpráva jemu od Achiora dána. 26. Rozhněvání se knížat Holofernových na Achiora.

1. I oznámeno jest Holofernovi knížeti vojska assyrského, žeby synové israelští chystali se k odpírání, a že cesty na horách zavřeli.

2. I rozpálil se prohlivostí náramnou a hněvem velikým, a povolal všech knížat moabských, a vévod ammonitských,

3. a řekl jim: Povězte mi, kdo jest lid tento, jenž sedí na horách: aneb která, a jaká, a jak veliká jsou města jejich: i která jest moc jejich, aneb jaké jest množství jejich: aneb kdo jest králem vojska jejich:

4. a proč tito, krom všech, kteříž bydlí na východ, pohrdli námi, a nevyšli v cestu nám, aby nás přijali s pokojem?

5. Tehdy Achior vůdce všech synů Ammonových odpovídaje, řekl: Ráčíš-li slyšeti pane můj, povímť pravdu před obličejem tvým, o lidu tomto, kterýž bydlí na horách, a nevyjdeť slovo lživé z úst mých.

6. Lid ten jest z národu chaldejského.

7. Ti nejprv bydlili v Mesopotamii, nebo nechtěli následovati bohů otců svých, jenž byli v zemi chaldejské.

8. A tak opustivše posvátné obyčeje otců svých, kteříž v množství bohů byli,

9. jednoho Boha nebeského ctili: kterýžto i přikázal jim, aby vyšli odtud, a přebývali v Chárau. A když byl hlad po vší zemi, sstoupili do Egypta, a tam ve čtyřech stech letech tak jsou se rozmnožili, že vojsko jejich nemohlo sečteno býti.

10. A když je obtěžoval král egyptský, a v službu je podrobil, aby jemu stavěli města z bláta a z cihel, volali ku Pánu [Bohu] svému, kterýž bil všecku zemi egyptskou ranami rozličnými.

11. A když je vyhnali Egyptští od sebe, a přestala rána nad nimi, a opět je chtěli zjímati, a k své službě navrátiti,

12. oni utíkali, a Bůh nebeský otevřel moře, tak že s obou stran vody jako zeď upevněny byly, a oni suchou nohou po dnu moře jdouce přešli.

13. Na kterémžto místě, když nesčíslné vojsko Egyptských je honilo, tak je voda přikryla, že nezůstal ani jeden, kterýžby potomním to, co se stalo, vypravoval.

14. Vyšedše tedy z moře červeného vešli do pustin hory Sinai, v kterýchžto nikdy člověk nemohl bydliti, ani v nich syn člověka kdy odpočinul.

15. Ta byly studnice hořké osladěny jim ku pití, a za čtyřiceti let potravu s nebe měli.

16. Kamžkoli přitáhli bez lučiště a bez střely, a bez pavézy, a bez meče, Bůh jejich za ně bojoval, a přemohl.

17. A nebyl, kdoby se zprotivil lidu tomu, leč když odstoupil od pocty Pána Boha svého.

18. Kolikrát pak koli kromě toho Boha svého, jiného ctili, dáni jsou v loupež, a v meč, a v pohanění.

19. Kolikrát pak koli [zase] želeli, že jsou odstoupili od služby Boha svého, dal jim Bůh nebeský sílu k odolání.

20. Až i krále chananejského, a jebusejského, a feresejského, a hethejského, a hevejského, a amorrhejského, a všecky mocné v Hesebon porazili, a zeměmi jejich, a městy jejich sami vládli:

21. a dokudž nehřešili před obličejem Boha svého, byly s nimi dobré věci: Bůh zajisté jejich nenávidí nepravosti.

22. Nebo i před těmito lety, když odstoupili od cesty, kterouž dal jim Bůh, aby chodili po ní,

vyhlazeni jsou válkami od mnohých národů, a velmi mnozí z nich zajatí zavedeni jsou do země ne své.

23. A ondy navrátivše se ku Pánu Bohu svému, z rozptýlení, jímž rozptýleni byli, [opět] shromážděni jsou v jedno, i vstoupili na tyto všecky hory, a zase vládnou Jerusalémem, kdež jest Svatyně jejich.

24. Protož nyní, pane můj, vyptej se, zdali jest která nepravost jejich před obličejem Boha jejich: [pakli jest, tedy] vytáhněme proti nim, nebo jistě vydá je Bůh jejich tobě, a budou podmaněni pode jho moci tvé.

25. Jestliže pak není úrazu v národu tom před Bohem jeho, nebudeme moci odolati jim: nebo Bůh jejich brániti bude jich: a budeme v pohanění vší zemi.

26. Tedy stalo se, když přestal mluviti Achior slova ta, rozhněvali se všickni knížata Holofernovi, a myslili zabiti ho, řkouce jeden k druhému:

27. Kdo jest tento, ješto praví, žeby synové israelští mohli odolati králi Nabuchodonosorovi, a vojskům jeho, lidé bez zbraně a bez síly, a neumějíce bojovati?

28. Aby tedy poznal Achior, že oklamává nás, vstupme na hory: a když zjímáni budou mocní jejich, tedy s nimi mečem proboden bude:

29. ať vědí všickni národové, že Nabuchodonosor jest bůh země, a krom něho jiného není.

Kapitola 6.

Rozpálení se Holofernovo proti Achiorovi. 7. Vydání ho v moc lidu israelskému. 14. Modlitba lidu israelského za vysvobození.

1. I stalo se, když přestali mluviti, rozhněvav se náramně Holofernes, řekl k Achiorovi:

2. Že jsi nám prorokoval, řka, že lid israelský obráněn bude od Boha svého, abych ukázal tobě, že není Boha, krom Nabuchodonosora:

3. když porazíme je všecky, jako člověka jednoho, tehdy i ty s nimi mečem Assyrských zabit budeš, a veškeren Israel s tebou zahynutím* zahyne:

4. a zkusíš, že Nabuchodonosor jest pán vší země: a tehdáž pronikne meč vojska mého boky tvé, a jsa proboden padneš mezi raněnými israelskými, a nebudeš oddýchati více, až zahlazen budeš s nimi.

5. Jestliže pak proroctví tvé máš za pravé, nechť neopadá tvář tvá, a bledost, kteráž jest na tváři tvé, nechť odstoupí od tebe, jestliže míníš, žeby tato slova má nemohla se naplniti.

6. Abys pak věděl, že spolu s nimi těch věcí zkusíš, hle od této hodiny budeš k lidu jejich přitovaryšen, aby, když hodně mým mečem trestáni budou, ty také pomstu vzal.

7. Tehdy Holofernes rozkázal služebníkům svým, aby jali Achiora, a vedli jej do Bethulie, a vydali jej v ruce synů israelských.

8. I vzavše ho služebníci Holofernovi, šli přes pole: a když přiblížili se k horám, vyšli proti nim prakovníci.

9. Oni pak uchýlivše se stranou hory, přivázali Achiora k stromu za ruce i za nohy, a tak svázaného provazy nechali ho, a navrátili se ku pánu svému.

10. Synové pak israelští vyšedše z Bethulie, přišli k němu: kteréhož rozvázavše přivedli do Bethulie, a postavivše jej u prostřed lidu, tázali se ho, coby to bylo, že ho svázaného nechali Assyrští.

11. V těch dnech byli tam knížata, Oziáš syn Míchův z pokolení Simeonova, a Charmi, kterýž i Gothoniel [sloul].

12. Protož u prostřed starších, a přede všemi, Achior vypravoval

---

3) t. jistě a bez milosti.

všecky věci, kteréž mluvil jsa tázán od Holoferna: a kterak lid Holofernův chtěl ho pro to slovo zabiti,

13. a kterak sám Holofernes rozhněvav se kázal jej z té příčiny vydati lidu israelskému: aby kdyžby přemohl syny israelské, tedy i jej Achiora rozličnými mukami rozkázal zahladiti, proto že řekl: Bůh nebeský jestiť obránce jejich.

14. A když Achior všecky tyto věci vypravil, veškeren lid padl na tvář, klanějíce se Pánu, a společným pláčem i kvilením jednomyslně prosby své před Pánem vylévali,

15. řkouce: Pane Bože nebes i země, pohleď na pýchu jejich, a vzhlédni na naši pokoru, a tváři tvých svatých pozoruj, a ukaž, že neopouštíš doufajících v tebe: a ponižuješ těch, ješto v sebe doufají, a svou mocí se chlubí.

16. Tehdy dokonavše pláč, a modlitbu, kterouž se celý den lidé modlili, potěšili Achiora,

17. řkouce: Bůh otců našich, jehožs ty moc vypravoval, onť tobě dá tu odplatu, že spíše ty uzříš jejich zahynutí.

18. A když Pán Bůh náš dá tu svobodu služebníkům svým, budiž i s tebou Bůh u prostřed nás: abys jakž se bude líbiti tobě, se všemi svými bydlil mezi námi.

19. Tehdy Oziáš, když se dokonala rada, přijal jej do domu svého, a učinil jemu večeři velikou.

20. A svolav všecky starší, spolu dokonavše půst posilnili se.

21. Potom pak svolán jest veškeren lid, a přes celou noc v shromáždění modlili se, prosíce pomoci od Boha israelského.

Kapitola 7.

Obležení Bethulie, 12. Bethulských jednání s Oziášem o poddání města Holofernovi.

1. Druhého pak dne přikázal Holofernes vojsku svému, aby táhli proti Bethulii.

2. Bylo pak pěších bojovníků sto a dvaceti tisíců, a jezdců dvamecítma tisíců, krom připravení těch mužů, kteréž byl zjímal, a přivedl z krajin a měst mládence všelijaké.

3. Všickni ti strojili se spolu k boji proti synům israelským, a přišli po stráni hory až na vrch, kterýž patří na Dothain, od místa kteréž slove Belma, až do Chelmon, jenž jest proti Esdrelon.

4. Synové pak israelští když uzřeli množství jejich, padli na zem, sypajíce popel na hlavy své, jednomyslně modlíce se, aby Bůh israelský ukázal milosrdenství své nad lidem svým.

5. A vzavše zbroj svou vojenskou, seděli na místech, které vedou k stezce úzké cesty mezi horami a ostříhali jich celý den i noc.

6. Tedy Holofernes když obcházel vůkol, nalezl ano z studnice tekla voda po trubách do města, z strany polední před městem: i přikázal zpřetínati trouby, po kterýchžto tekla voda jim.

7. Však byly studnice nedaleko od zdí, z kterýchžto vídáni jsou ani kradmo váží vodu, k svlažení [úst] více nežli ku pití.

8. Ale synové Ammonovi, a Moabovi přistoupili k Holofernovi řkouce: Synové israelští nedoufají v kopích ani v střelách, ale hory brání jich, a ohražují je pahrbkové příkří.

9. Protož abys bez bitvy společné mohl je přemoci, osaď strážnými studnice, aby nevážili vody z nich, a bez meče zmoříš je: aneb jistě ustanouce poddadí město své, kteréžto mnějí žeby nemohlo dobyto býti, proto že leží na horách.

10. I líbila se slova ta Holofernovi i služebníkům jeho, a osadil vůkol při každé studnici sto mužů.

11. A když je tak ostříhali dvaceti dní úplně, vyschly cisterny, i stokové vod, všechněm obyvate-

lům bethulským, tak že nebylo v městě, čehoby se napili do sytosti ani s jeden den, nebo na míru dávána byla lidu voda na každý den.

12. Tehdy shromáždivše se k Oziášovi všickni muži, i ženy, mládenci i děti, všickni spolu jedním hlasem

13. řekli: Nechť soudí Bůh mezi námi a tebou, neboť učinil jsi nám zlé věci, nechtě mluviti pokojně s Assyrskými, a protož prodal nás Bůh v ruce jejich.

14. A protož není, kdoby spomohl, nebť padáme před očima jejich žízní a zhoubou velikou.

15. A nyní svolejte všecky, kteříž jsou v městě, abychom dobrovolně poddali se všickni lidu Holofernovu.

16. Neboť lépe jest, abychom zajati a živi jsouce, chválili Pána, nežli abychom zemřeli, a byli v pohanění všelikému lidu, kdyžbychom viděli manželky naše, a děti naše umírati před očima našima.

17. Osvědčujeme [vám] dnes nebem i zemí, i Bohem otců našich, kterýž mstí nad námi vedlé hříchů našich, abyste již dali město v ruce vojska Holofernova, a ať jest konec náš krátký skrze meč, kterýž prodlévá se, když vadneme žízní.

18. A když to pověděli, stal se pláč a kvílení veliké v shromáždění ode všech, a za mnoho hodin jedním hlasem volali k Bohu, řkouce:

19. Zhřešili jsme s otci svými, nespravedlivě jsme činili, a nepravost jsme páchali.

20. Ty, jenž jsi milostivý, smiluj se nad námi, aneb svou metlou pomsti nad nepravostmi našimi, ale nevydávej vyznávajících tebe lidu, kterýž tebe nezná,

21. aby neřekli mezi národy: Kde jest Bůh jejich?

22. A když těmi křiky ustavše, a tím pláčem zemdleni jsouce, mlčeli,

23. povstav Oziáš slzeje, řekl: Dobré mysli buďte bratří, i těchto pět dní počekejme od Pána smilování.

24. Nebo snad rozhněvání své [od nás] odejme, a dá slávu jmenu svému.

25. Jestliže pak pomine pět dní, a nebudem míti pomoci, učiníme ta slova, kteráž jste mluvili.

Kapitola 8.

Rod, ctnosti a chvála Judithy. Obviněni od ní knížat bethulských. 21. Napomenutí jich k modlitbě a k doufání v Boha. 31. O vyjití jejím z města.

1. I stalo se, že uslyšela slova tato Judith vdova, kteráž byla dcera Merari, syna Idorova, syna Josefova, syna Oziášova, syna Elajova, syna Jamnorova, syna Gedeonova, syna Rafaimova, syna Achitobova, syna Melchiášova, syna Enanova, syna Nathaniášova, syna Salathielova, syna Simeonova, syna Rúbenova[1]:

2 a muž její byl Manasses, kterýž umřel v čas žni ječmenné:

3. nebo stál nad těmi, kteříž vázali snopy na poli, a přišlo horko na hlavu jeho, i umřel v Bethulii městě svém, a pochován jest tu s otci svými.

4. Byla pak Judith pozůstalá [manželka] jeho vdovou již za tři léta, a šest měsíců.

5. A udělala sobě v hořejším dílu domu svého soukromí pokojík, v němžto s děvečkami svými uzavírajíc se bydlila.

6. A majíc žíni na bedrách svých, postila se po všecky dny života svého[6], krom sobot a novměsíců, a svátků domu israelského.

7. Byla pak velmi krásného vzezření, jížto byl muž její zůstavil bohatství veliké, a čeleď hojnou,

1) t. místo syna Rúbenova rozuměj syna Jakobova, aneb bratra Rúbenova. Rúben a Simeon byli bratří z jedné matky, totiž Lie.

6) t. toliko jednou za den, u večer, jedla, za příčinou smutku pro smrt manžela, i také z kajicnosti.

a vládařství skotu volů, a stád ovec plná.

8. A byla ona mezi všemi nejslovútnější: nebo bála se Pána velmi, aniž kdo byl, ještoby mluvil o ní zlé slovo.

9. Ta tedy když uslyšela, žeby Oziáš slíbil, když bude po pěti dnech, že poddá město, poslala k starším Chabri a Charmi.

10. I přišli k ní, a řekla jim: Jaké jest to slovo, ku kterémuž svolil Oziáš, aby vydal město Assyrským, jestližeby v pěti dnech nepřišlo vám spomožení?

11. A kdož jste vy, že pokoušíte Pána?

12. Neníť to řeč, jenžby milosrdenství vzbudila, ale spíše, kterážby k hněvu popudila, a prchlivost podpálila.

13. Uložili jste vy čas smilování Pánu a podlé vůle vaší den uložili jste jemu.

14. Ale poněvadž trpělivý jest Pán, čiňme z toho pokání, a odpuštění jeho s pláčem žádejme:

15. neboť nebude hroziti Bůh tak jako člověk, aniž rozpálí se k hněvu tak jako syn člověka.

16. A protož pokořme jemu duší svých, a v duchu pokorném, sloužíce jemu,

17. rcemež s pláčem Pánu, aby vedlé vůle své tak učinil s námi milosrdenství své: abychom jakož zkormoucena jest srdce naše pro pýchu jejich, tak také z naší pokory my se chlubili:

18. nebo nenásledovali jsme hříchů otců našich, kteříž opustili Boha svého, a klaněli se bohům cizím,

19. pro kterýžto hřích dáni jsou v meč, a v loupež, a v pohanění svým nepřátelům: ale my jiného Boha neznáme, kromě něho.

20. Očekávejmež [tedy] pokorně potěšení jeho, a on vyhledávati bude krve naší z trápení nepřátel našich, a poníží všech národů, kteříškoli povstávají proti nám, a učiní je beze cti Pán Bůh náš.

21. A nyní bratří poněvadž vy jste starší v lidu Božím, a na vás záleží duše jejich, [protož] výmluvností svou pozdvihněte srdce jejich, aby pamatovali, že zkušováni jsou otcové naši, aby zkušeni byli, zdaliby právě ctili Boha svého.

22. Pamatovati mají na to, kterak otec náš Abraham zkoušín jest, a skrze mnohé zámutky jsa zkušen, přítelem Božím učiněn jest.

23. Tak Isák, tak Jakob, tak Mojžíš, i všickni, kteříž se líbili Bohu, skrze mnohé zámutky prošli věrní.

24. Ti pak, kteříž pokušení nepřijali s bázní Páně, a svou netrpělivost a pohanění reptání svého proti Pánu pronesli,

25. vypleněni jsou od zhoubce, a od hadů zhynuli.

(4. Mojž. 21, 6.)

26. Protož i my nemstěme se za ty věci, kteréž trpíme,

27. ale myslíce, že tato trápení menší jsou, nežli hříchové naši, věřme, že metly Páně, jimiž nás jako služebníky tresce, k polepšení, a ne k našemu zahynutí přišly.

28. I řekli jí Oziáš, a starší: Všecko, což jsi mluvila, pravéť jest, a není v řečech tvých žádné úhony.

29. Nyní tedy modliž se za nás, nebo žena svatá a bohabojná jsi.

30. I řekla jim Judith: Jakož poznáváte, že z Boha jest to, což jsem mohla mluviti:

31. tak také zkuste, z Boha-li to jest, co jsem umínila učiniti, a modlte se, aby Bůh učinil pevnou radu mou.

32. Vy státi budete u brány noci této, a já vyjdu ven se služkou svou: a modlte se, aby jakož jste řekli, v pěti dnech vzhlédl Pán na lid svůj israelský.

33. Chciť pak, abyste se vy nedoptávali na skutek můj, a dokudž neoznámím vám, nic jiného ať se neděje, než modlitba za mne ku Pánu Bohu našemu.

34. I řekl jí Oziáš kníže judské: Jdi v pokoji a Pán budiž s tebou

ku pomstě nepřátel našich. A navrátivše se odešli.

Kapitola 9.

Modlitba Judith za vítězství nad Assyrskými.

1. Kteřížto když odešli, Judith vešla do modlitebnice své: a oblékši se v žíni posypala popelem hlavy své: a rozprostřevši se před Pánem, volala ku Pánu, řkouc:

2. Pane Bože otce mého Simeona, kterýž jsi dal jemu meč ku pomstě nad cizozemci, kteříž násilníci byli v poskvrnění svém, a obnažili stehno panny k zahanbení*:

3. a dal jsi ženy jejich v loupež, a dcery jejich v zajetí, a všelikou kořist k rozbitování služebníkům svým, kteříž horlili horlivostí tvou; pomoziž, prosím tebe Pane Bože můj, mně vdově.

4. Nebos ty učinil prvnější věci, a tyto po nich umyslil jsi: a stalo se to, cos ty chtěl.

5. Nebo všecky cesty tvé jsou pohotově, a své soudy v prozřetedlnosti své položil jsi.

6. Pohlediž na stany assyrské nyní, jakož někdy ráčil jsi pohleděti na stany egyptské, kdyžto za služebníky tvými v odění běželi, doufajíce v vozy, a v jízdné své, a v množství bojovníků.

7. Ale pohleděl jsi na vojska jejich, a tma unavila je.

8. Držela nohy jejich propast, a vody přikryly je.

9. Tak ať jsou i tito, Pane, kteříž doufají v množství svém, a v svých vozích, a v oštípech, a štítech, a v střelách svých, a v kopích chlubí se,

10. a nevědí, že ty sám jsi Bůh náš, kterýžto ztíráš boje od počátku, a že Pán jest jmeno tvé.

11. Pozdvihniž ramene svého jako od počátku, a poraz moc jejich mocí svou: nechť padne moc jejich v rozhněvání tvém, kteříž slibují, že chtí porušiti svatyně tvé, a poskvrniti stánku jmena tvého, a sraziti mečem svým roh oltáře tvého.

12. Učiniž Pane, aby vlastním [jeho] mečem sťata byla pýcha jeho:

13. nechť jest jat osidlem očí svých na mně, a porazíš jej ze rtů lásky mé.

14. Dejž mi v srdci stálost, abych potupila ho: a sílu, ať jej zkazím.

15. Neboť bude to památka jmena tvého, když ruka ženy svrže ho.

16. Neboť není v množství síla tvá Pane, ani v síle koňů jest vůle tvá, aniž pyšní líbili se tobě od počátku: ale ponížených a tichých vždycky se tobě líbila modlitba.

17. Bože nebes, stvořiteli vod, a Pane našeho stvoření, vyslyš mne bídnou modlící se, a v tvém milosrdenství silně doufající.

18. Pomni Pane na zákon svůj, a dej slovo v ústech mých, a v srdci mém posiliž úmyslu, aby dům tvůj v posvěcení tvém zůstal:

19. a všickni národové ať poznají, že ty jsi Bůh, a neníť jiného kromě tebe.

Kapitola 10.

Ozdobné přistrojení Judith, a vyjití z města. 11. Uvedení jí od Assyrských k Holofernovi.

1. I stalo se, když přestala volati ku Pánu, vstala z místa, na kterémž ležela rozprostřevši se před Pánem.

2. I povolala služky své, a sšedši dolů do domu svého, složila s sebe žíni, a svlékla s sebe roucho vdovství svého,

3. a umyla tělo své, a pomazala se mastí výbornou, a rozčesala vlasy hlavy své, a vstavila čepec na hlavu svou, a oblékla se v roucha veselí svého, a vzala střevíčky na nohy své, a vzala náramky a lilijky, a náušnice, a prsteny, a všemi ozdobami svými okrášlila se.

4. Jížto také Pán přidal stkvě-

2) Jak se vypravuje v 1. Mojž. 34, 26.

losti: nebo všecka tato ozdoba byla ne z chlipnosti, ale z ctnosti: a proto Pán tu krásu na ní rozmnožil, aby nevyrovnalou krásou očím všech se ukázala.

5. I vložila na služku svou láhvici vína, a nádobu oleje, a pražmu, a hrudy fíků, a chleby, a sýr, i šla*.

6. A když přišly k bráně města, nalezly ano čekají Oziáš, a starší města.

7. Kteřížto když viděli ji, užasli se, a divili se náramně kráse její.

8. Však nic se jí netážíce pustili ji, aby šla, řkouce: Bůh otců našich dejž tobě milost, a všeho úmyslu srdce tvého posilniž svou mocí, aby měl z tebe chválu Jerusalém, a bylo jmeno tvé v počtu svatých a spravedlivých.

9. I řekli ti, kteříž tu byli, všickni jedním hlasem: Staň se tak, staň se.

10. Tedy Judith modlíc se Pánu Bohu, šla skrze bránu, ona i služka její.

11. I stalo se, když sstupovala s hory okolo svítání, potkali se s ní vyzvědači assyrští, a chytili ji, řkouce: Odkud jdeš, a kam se béřeš?

12. Kterážto odpověděla: Dcera jsem židovská, a proto jsem ušla od nich, neb jsem předzvěděla, že dáni budou vám v loupež, proto že potupivše vás, nechtěli dobrovolně poddati se, aby nalezli milost před obličejem vaším.

13. A pro tu příčinu myslila jsem sama v sobě, řkouc: Půjdu před obličej knížete Holoferna, abych oznámila jemu tajné věci jejich, a ukázala jemu, kterýmby přístupem mohl opanovati je, tak aby nepadl muž jeden z vojska jeho.

14. A když uslyšeli muži ti slova její, patřili na tvář její, i bylo před očima jejich podivení: neb se divili převelmi kráse její.

15. I řekli jí: Zachovalas život svůj, proto že jsi takovou radu nalezla, abys přišla ku pánu našemu.

16. To tedy věz, že když staneš před obličejem jeho, dobřeť učiní tobě, a budeš nejlibější v srdci jeho. I vedli ji k stanu Holofernovu, pověděvše o ní.

17. A když vešla před tvář jeho, i hned jat jest Holofernes, očima svýma.

18. I řekli k němu služebníci jeho: Kdožby pohrdal lidem hebrejským, kteříž tak krásné ženy mají, abychom pro ně neměli slušně bojovati proti nim?

19. Tedy uzřevši Judith Holoferna an sedí pod oponou, kteráž byla šarlatem, a zlatem, a smaragdem, a kamením drahým protkávaná:

20. a pohleděvši na tvář jeho, poklonila se jemu, padši na zem. I pozdvihli ji služebníci Holofernovi, k rozkázaní pána svého.

Kapitola 11.

Doptávání se Holoferna Judith na příčinu příchodu jejího. 4. Chytrá odpověď Judith i oklamání Holoferna.

1. Tehdy Holofernes řekl jí: Dobré mysli buď, a nestrachuj se v srdci svém: nebo jsem já nikdy neuškodil člověku, kterýž chtěl sloužiti Nabuchodonosorovi králi.

2. Lid pak tvůj, kdyby byl nepohrdal mnou, nebylbych pozdvihl kopí svého proti nim.

3. Nyní tedy pověz mi, z jaké jsi příčiny ušla od nich, a líbilo se tobě, abys přišla k nám?

4. I řekla jemu Judith: Přijmi slova služebnice své, nebo budeš-li následovati slov děvky své, dokonale tu věc učiní Pán při tobě.

5. Živť jest zajisté Nabuchodonosor král země, a živa jest moc jeho, kteráž jest v tobě k strestání všech duší bloudících: že netoliko lidé skrze tebe slouží jemu, ale i zvěř polní jest jeho poslušna.

6. Nebo rozhlašujeť se opatrnost mysli tvé všechněm národům, a

5) Vzala s sebou Judith rozličnou potravu, by se nemusela poskvrniti pokrmy pohanskými.

oznámeno jest všemu světu, že ty sám dobrý jsi a mocný ve všem království jeho, a správa tvá válečná všem krajinám se ohlašuje.
7. Aniž jest to tajno, co mluvil Achior, aniž jest nepovědomo, cos mu rozkázal učiniti.
8. Známoť jest zajisté, že Bůh náš tak jest hříchy rozhněván, že vzkázal skrze proroky své k lidu, že vydá je pro hříchy jejich.
9. A poněvadž vědí synové israelští, že rozhněvali Boha svého, strach tvůj jestiť nad nimi.
10. K tomu také hlad přišel na ně, a pro nedostatek vody již [jako] mezi mrtvými se počítají.
11. Naposledy to nařizují, aby zbili dobytek svůj, a pili krev jejich*:
12. a svaté věci Pána Boha svého, kterýchžto přikázal Bůh nedotýkati se, obilí, vína, a oleje, ty myslili vynaložiti, a chtí stráviti, kterýchžto neměliby se ani rukama dotýkati: poněvadž tedy takové věci činí, jistáť věc jest, že dáni budou v zahynutí.
13. To já služebnice tvá znajíc, utekla jsem od nich, a poslal mne Pán, abych tyto věci oznámila tobě.
14. Já zajisté děvka tvá Boha ctím, také i nyní jsouc u tebe: a bude vycházeti děvka tvá, a modliti se budu Bohu,
15. a povíť mi, kdy jim odplatí za hřích jejich, a přijdouc oznámím tobě, tak že já povedu tebe prostředkem Jerusaléma, a budeš míti veškeren lid israelský, jako ovce, kteréž nemají pastýře, a nezaštěkne ani pes na tebe:
16. nebo ty věci povědíny jsou mi skrze předzvědění [mé] od Boha.
17. A poněvadž se rozhněval Bůh na ně: poslána jsem, abych ty věci zvěstovala tobě.
18. I líbila se všecka slova ta Holofernovi, i služebníkům jeho, i divili se moudrosti její, a pravili jeden k druhému:
19. Není takové ženy na zemi v vzezření, v kráse, a v smyslu slov.
20. I řekl k ní Holofernes: Dobřeť učinil Bůh, kterýž tě poslal před lidem, abys ty dala jej v ruce naše:
21. a poněvadž dobré jest slibování tvé, jestliže mi to splní Bůh tvůj, bude také i Bohem mým, a ty v domě Nabuchodonosora veliká budeš, a jmeno tvé jmenováno bude po vší zemi.

11) To mělo dokázati i nedostatek vody i bezbožnost lidu, ježto se to v zákoně přísně zakazuje. (3. Mojž. 17, 10.)

Kapitola 12.

Svoboda od Holoferna Judith dána. 10. Připravení hodů od Holoferna, a pozvání na ně Judith, 20. i ožralství Holofernovo.

1. Tehdy rozkázal jí vjíti, kdež byli složeni pokladové jeho, a rozkázal jí tu zůstati, a uložil, coby jí mělo dáváno býti s stolu jeho.
2. Jemuž odpověděla Judith, a řekla: Však nebudu moci jísti těch věcí, kteréž mi rozkazuješ dávati, aby nepřišel na mne úraz: ale z těch věcí, kteréž jsem s sebou přinesla, jísti budu.
3. Jižto Holofernes řekl: Nedostane-liť se těch věcí, kteréž jsi s sebou přinesla, co učiníme tobě?
4. I řekla Judith: Živať jest duše tvá pane můj, že nevynaloží všech těchto věcí děvka tvá, dokudž neučiní Bůh skrze ruku mou těch věcí, kteréž jsem umínila. I uvedli ji služebníci jeho do stanu, kamž byl rozkázal.
5. I prosila, když vcházela, aby dána byla jí svoboda v noci a před světlem vycházeti ven k modlitbě, a modliti se Pánu.
6. I přikázal komorníkům svým, aby, jakžby se jí líbilo, vycházela a vcházela k modlení se Bohu svému, za tři dni.
7. I vycházela v noci do údolí bethulského, a umývala se u studnice vody.

8. A když vstupovala, modlívala se Pánu Bohu israelskému, aby spravoval cestu její k vysvobození lidu svého.
9. A vcházejíc, čistá zůstávala v stanu, dokudž nepřijala pokrmu svého u večer*.
10. I stalo se, v čtvrtý den učinil Holofernes večeři služebníkům svým, a řekl k Vagaovi komorníku svému: Jdi, a namluv tu židovku, ať dobrovolně povolí obývati se mnou.
11. Nebo hanebná věc jest u Assyrských, kdyby žena posmívala se muži, činíc aby svobodná od něho odešla.
12. Tehdy všel Vagao k Judith, a řekl: Nechť se nestydí dobrá mladice vjíti ku pánu mému, aby byla uctěna před tváří jeho, aby jedla s ním, a pila víno s veselím.
13. Jemužto Judith odpověděla: Kdož jsem já, abych odepřela pánu mému?
14. Všecko, což bude před očima jeho dobrého a výborného, učiním. A cožby se koli jemu líbilo, to mi bude výborné po všecky dny života mého.
15. I vstala, a ozdobila se rouchem svým, a všedši stála před tváří jeho.
16. I raněno jest srdce Holofernovo: nebo hořel žádostí její.
17. I řekl k ní Holofernes: Pijiž a hoduj s veselím, neb jsi nalezla milost přede mnou.
18. I řekla Judith: Budu píti, pane, nebo zvelebena jest duše má, dnes nade všecky dny mé*.
19. I vzala, a jedla, i pila před ním to, což byla připravila jí děvečka její.
20. I rozveselil se Holofernes k ní, a pil vína příliš mnoho, kteréhož nikdy tak mnoho v životě svém nepil.

9) Zůstávala čistá od jídla, t. lačná; zachovávalať v ležení nepřátelském půst tak jako doma, jednou za den a to k večerou se nasycujíc.
18) t. více poctěna jsem než kdy od narození svého.

Kapitola 13.

Stětí hlavy Holofernovy od Judith, i navrácení se její do Bethulie. 22. Chválení Pána Boha.

1. Když pak byl večer, pospíšili služebníci jeho do příbytků svých, i zavřel Vagao dvéře pokojíka, a odšel.
2. Byli pak všickni zemdleni od vína:
3. a byla Judith sama v pokojíku.
4. Holofernes pak ležel na loži, přílišným opilstvím usnuv.
5. I řekla Judith děvečce své, aby stála vně před pokojíkem, a ostříhala.
6. I stála Judith před ložem, modlíc se s pláčem, a hýbajíc ústy mlčečky,
7. a řkouc: Posilniž mne, Pane Bože israelský, a pohleď v tuto hodinu na skutky rukou mých, abys, jakož jsi slíbil, Jerusalém město tvé vyzdvihl: a abych dokonala to, což jsem umyslila, věříc, že může se [to] státi skrze tebe.
8. A když to řekla, přistoupila k sloupu, kterýž byl u hlavy lůžka jeho, a mečík jeho, kterýžto visel přivázaný na něm, odvázala.
9. A když jej vytrhla z pošvy, ujala kštici hlavy jeho, a řekla: Posilň mne, Pane Bože, v tuto hodinu,
10. i udeřila dvakrát v šíji jeho, a sťala hlavu jeho, a sňala oponu jeho s sloupů, a svalila tělo jeho bezhlavé s lože.
11. A po maličké chvilce vyšla, a dala hlavu Holofernovu děvečce své, a rozkázala, aby ji vložila do pytlíku svého.
12. I vyšly vedlé obyčeje svého, jako k modlitbě, a prošly ležení, a obšedše údolí, přišli k bráně města.
13. I řekla Judith zdaleka strážným zdí: Otevřte brány, nebo s námi jest Bůh, kterýž učinil moc v Israeli.

14. I stalo se, když uslyšeli muži hlas její, povolali starších města.
15. I sběhli se k ní všickni, od nejmenšího až do největšího: nebo se byli nadáli, že ona již nepřijde.
16. A rozsvítivše světla obstoupili ji všickni: ona pak vstoupivši na vyšší místo, rozkázala, aby mlčeli. A když všickni mlčeli,
17. řekla Judith: Chvaltež Pána Boha našeho, jenž neopustil těch, kteříž doufají v něho:
18. a skrze mne děvku svou naplnil milosrdenství své, kteréž slíbil domu israelskému: a zabil rukou mou nepřítele lidu svého noci této.
19. A vyňavši z pytlíka hlavu Holofernovu, ukázala jim, řkouc: Aj hlava Holoferna, knížete vojska assyrského, a aj opona jeho, za níž ležel v ožralství svém, kdežto skrze ruku ženy zabil ho Pán Bůh náš.
20. Živť pak jest on Pán, že ostříhal mne anděl jeho, i když jsem odsud šla, i když jsem tam byla, i když jsem zase sem šla, a nedopustil Pán Bůh na mne děvku svou, abych poskvrněna byla, ale bez poskvrny hříchu navrátil mne vám, radující se z vítězství jeho, z ujití mého, a z vysvobození vašeho.
21. Chvalte jej všickni, neboť jest dobrý, nebo na věky milosrdenství jeho.
22. Tedy všickni poklonivše se Pánu, řekli k ní: Požehnal tebe Pán v moci své, nebo skrze tebe na nic přivedl nepřátely naše.
23. Oziáš pak kníže lidu israelského, řekl k ní: Požehnaná jsi ty, dcero, od Pána Boha nejvyššího nade všecky ženy na zemi.
24. Požehnaný Pán, kterýž stvořil nebe i zemi, kterýž tebe spravoval k ranám hlavy knížete nepřátel našich:
25. nebo dnes jmeno tvé tak zvelebil, aby neodstoupila chvála tvá z úst lidí, kteřížbykoli se rozpomínali na moc Páně na věky, pro kteréžto jsi nešetřila života svého, za příčinou úzkosti a zármutku národa tvého, ale předešlas pád náš před obličejem Boha našeho.
26. I řekl veškeren lid: Staň se, staň se.
27. Tehdy povolán jsa Achior přišel, a řekla jemu Judith: Bůh israelský, jemužs ty svědectví vydal, že pomstí se nad nepřátely svými, onť jest sťal hlavu [knížete] všech nevěřících v tuto noc skrze ruku mou.
28. A abys poznal, žeť jest tak, hle toť hlava Holofernova, kterýž v potupě pýchy své potupil Boha israelského, a tobě zahynutím hrozil, řka: Když zajat bude lid israelský, kážiť boky tvé mečem probodnouti.
29. Vida pak Achior hlavu Holofernovu, zděsiv se strachem padl na zem na tvář svou, a trápila se duše jeho.
30. Potom pak když nabyv zase ducha okřál, padl k nohám jejím, a poklonil se jí a řekl:
31. Požehnaná ty od Boha tvého ve všelikém stánku Jakobovu: nebo ve všelikém národu, kterýž uslyší jmeno tvé, zveleben bude Bůh israelský nad tebou.

Kapitola 14.

Rada Bethulským od Judith daná. 6. Achiorovo přistoupení k náboženství lidu israelského. 7. Vyvěšení hlavy Holofernovy se zdi, a vytrhnutí Bethulských na Assyrské.

1. Řekla pak Judith ke všemu lidu: Slyštež mne, bratří, zavěste hlavu tuto na zdech našich:
2. a když vzejde slunce, vezmiž jedenkaždý braň svou, a vyjděte útokem, ne abyste sstoupili dolů, ale jako útok činíce*.
3. Tehdy vyzvědači musí běžeti

2) t. jako k útoku se chystajíce.

k knížeti svému, aby ho zbudili k bitvě.
4. A když vůdcové jejich poběhnou k stanu Holofernovu, a naleznou ho bez hlavy uvaleného ve krvi jeho, připadne na ně strach.
5. A když poznáte, ani utíkají, běžtež za nimi bezpečně, neboť Pán setře je pod nohama vašima.
6. Tehdy Achior vida moc, kterouž učinil Bůh israelský, opustiv řád pohanský, uvěřil Bohu, a obřezal tělo neobřízky své, a připojen jest k lidu israelskému, i všecko potomstvo rodu jeho až do dnešního dne.
7. Tehdy hned jakž vzešlo slunce, vyvěsili na zdi hlavu Holofernovu, a vzal každý muž braň svou, i vyšli s velikým hřmotem a křikem.
8. To uzřevše vyzvědači, běželi k stanu Holofernovu.
9. Ti pak, kteříž v stanu byli, přišedše, a přede dveřmi pokojíka šustíce, aby jej zbudili, hřmot z úmysla dělali, aby ne od budících, ale od šustu Holofernes procítil.
10. Nebo žádný nesměl pokojíka moci assyrské otevříti tluka aneb vejda.
11. Ale když přišli vůdcové jeho a tisíconíci, i všickni starší vojska krále assyrského, řekli komorníkům:
12. Vejděte, a zbuďte ho, nebo myši vylezše z doupat svých osmělily se nás pobídnouti k boji.
13. Tehdy Vagao všed do pokojíka jeho, stál před koltrou, a tleskl rukama svýma: nebo domníval se, že spí s Judith.
14. Ale když žádného hnutí ležícího nečil, přistoupil blíže k koltře, a pozdvihl jí, a uzřev tělo Holofernovo bez hlavy ano leží na zemi zkálené ve krvi své, zkřikl hlasem velikým s pláčem, a roztrhl roucho své.
15. A všed do stanu Judith, nenalezl jí, i vyskočil ven k lidu,
16. a řekl: Jedna žena hebrejská učinila hanbu v domě krále Nabuchodonosora, nebo aj Holofernes leží na zemi, a hlavy jeho není na něm.
17. To když uslyšeli knížata moci assyrské, roztrhli všickni roucha svá, a nesnesitedlná bázeň a strach připadl na ně, a zkormoucena jsou srdce jejich velmi.
18. A stal se křik neslýchaný u prostřed ležení jejich.

Kapitola 15.

Utíkání Assyrských, 3. a honění jich od lidu israelského. 9. Chválení Judith a obdarování jí.

1. A když všecko vojsko uslyšelo, že jest Holofernes stat, odstoupil rozum i rada od nich, a samým třesením a bázní jsouce přemoženi pomoci v nohách hledali.
2. Tak že žádný nemluvil s svým bližním, ale sklopivše hlavu, nechavše všeho, pospíchali uteci před Židy, o kterýchž slyšeli, že v odění táhnou na ně, utíkajíce po cestách polních a po stezkách pahrbkových.
3. Vidouce tedy synové israelští, že utíkají, pustili se po nich. A sstoupili za nimi troubíce v trouby, a křičíce.
4. A poněvadž Assyrští nejsouce sjednoceni, kvapně běželi: synové pak israelští jedním houfem hnali se, poráželi všecky, kteréž najíti mohli.
5. Tedy Oziáš rozeslal posly po všech městech, a krajinách israelských.
6. Protož všeliká krajina, a všeliké město, vybranou mládež v odění poslali za nimi, a honili je mečem, až přišli k končinám mezí svých.
7. Jiní pak, kteříž byli v Bethulii, vpadli do ležení Assyrských, a pobrali loupež, kterouž byli zanechali Assyrští utíkajíce, a zbohatli velmi.
8. Ti pak, kteříž svítězivše navrátili se do Bethulie, všecky věci,

kteréž byly jejich [nepřátel], přinesli s sebou, tak že nebylo počtu dobytka, a hovad, a všech movitých věcí jejich, že od nejmenšího až do největšího všickni obohatli z kořistí jejich.

9. Joakim pak nejvyšší kněz, přišel z Jerusaléma do Bethulie, se všemi kněžími svými, aby viděl Judith.

10. Kterážto když vyšla k němu, dobrořečili jí všickni jedním hlasem, řkouce: Tys sláva Jerusaléma, tys radost Israele, tys čest lidu našeho:

11. proto že jsi učinila zmužile, a posilněno jest srdce tvé, proto že jsi milovala čistotu, a po muži svém jiného jsi nepoznala: protož i ruka Páně posilnila tebe, a pro tu věc budeš požehnaná na věky.

12. I řekl veškeren lid: Staň se, staň se.

13. Ve třicíti pak dnech ledva sebrána jest kořist Assyrských od lidu israelského.

14. Ty pak věci, kteréž poznali, že jsou byly Holofernovy vlastní, dali všecky Judith na zlatě, a na stříbře, i roucha, a drahé kamení, a všeliký nábytek, a dány jsou jí všecky věci od lidu.

15. A všickni lidé radovali se s ženami, i pannami, i mládenci, na nástrojích hudebných a na loutnách.

Kapitola 16.

Píseň Judith. 22. Obětování Bohu obětí. 25. Život Judith i smrt.

1. Tehdy zpívala Judith Pánu píseň tuto, řkouc:

2. Začněte Pánu na bubny, zpívejte Pánu na cymbálích, zpívejte jemu žalm nový, vyvyšujte, a vzývejte jmeno jeho.

3. Pán jest ten, kterýž potírá boje, Pán jest jmeno jeho.

4. Kterýž rozbil stany své u prostřed lidu svého, aby vytrhl nás z ruky všech nepřátel našich.

5. Přitáhl Assur s hor od půlnoci v množství síly své: jehožto množství zahradilo potoky, a koňové jejich přikryli údolí.

6. Řekl, že zapálí končiny mé, a mládence mé pobije mečem, nemluvňátka má že dá v loupež, a panny v zajetí.

7. Pán pak všemohoucí uškodil jemu, a dal jej v ruce ženy, a probodla jej.

8. Nebo nepadl mocný jejich od mládenců, ani synové Titanovi* porazili jej, ani vysocí obrové postavili se proti němu, ale Judith dcera Merari krásou tváři své ranila jej.

9. Nebo svlékla s sebe roucho vdovství, a oblékla se v roucho radosti k plesání synů israelských.

10. Pomazala tváři své mastí, a svázala vlasy své do čepce, vzala roucho nové k oklamání jeho.

11. Střevíčky její uchvátily oči jeho, krása její jala duši jeho, stala mečíkem šíji jeho.

12. Zhrozili se Perští stálosti její, a Médští smělosti její.

13. Tehdy kvílili stanové Assyrských, když se ukázali ponížení moji, prahnouce žízní.

14. Synové mladic zbodli je, a jako pacholata utíkající pobili je: zahynuli v boji od tváři Pána Boha mého.

15. Píseň zpívejme Pánu, píseň novou zpívejme Bohu svému.

16. Adonaj Pane veliký jsi ty, a znamenitý v moci své, a kteréhož nižádný nemůž přemoci.

17. Tobě ať slouží všecko stvoření tvé: nebo jsi řekl, a učiněna jsou: poslal jsi ducha svého, a stvořena jsou, a není kdoby odolal hlasu tvému.

18. Hory z kořen pohnou se s vodami: a skály jako vosk rozplynou se před tváří tvou.

19. Ale kteříž se bojí tebe, velicí budou u tebe ve všem.

20. Běda národu povstávajícímu proti pokolení mému: nebo Pán

---

8) t. obrové silní —

všemohoucí pomstí nad nimi, v den soudu navštíví je.

21. Dá zajisté oheň, a červy na těla jejich, aby pálena byla, a cítila to až na věky.

22. I stalo se potom, veškeren lid po vítězství přišel do Jerusaléma klaněti se Pánu: a hned jakž očistěni jsou, obětovali všickni oběti zápalné, i sliby, i zaslíbení svá.

23. Judith pak, všecko nádobí bojovné Holofernovo, kteréž jí dal lid, i oponu, kterouž byla ona vzala z pokojíka jeho, obětovala na dar zapomenutí.

24. Byl pak lid vesel podlé tváři Svatyně, a za tři měsíce radost toho vítězství slavili s Judith.

25. Po těch pak dnech navrátil se jedenkaždý do domu svého, a Judith zvelebena jest v Bethulii, a byla slavnější po vší zemi israelské.

26. Byla také k ctnosti připojena čistota, tak že nepoznala muže po všecky dny života svého, jakž umřel Manasses muž její.

27. Chodívala pak ve dni sváteční s velikou slávou.

28. I bydlila v domě muže svého sto a pět let, a propustila služku svou svobodnou, a umřela, a pochována jest s mužem svým v Bethulii.

29. I plakal jí veškeren lid za sedm dní.

30. Po všecken pak čas života jejího nebyl, kdoby kormoutil Israele, i po smrti její za mnohá léta.

31. Den pak sváteční tohoto vítězství od Hebrejských mezi svaté dny se počítá, a slaví se od Židů od toho času až do dnešního dne*.

31) t. až do času spisovatele té knihy; později ale přišel ten svátek v zapomenutí.

Kniha Esther.

V knize této, od královny Esther tak nazvané, vypravuje se, kterak Esther, jsouc židovka, od krále perského Asvéra, jenž bezpochyby také Xerxes sloul, na důstojenství královny povýšena byla, a kterak potom jejím působením vyhlasení Židů v veškerém království persko-médském, Amanem, miláčkem královým nastrojené odvráceno bylo. Na památku toho uveden jest v národu židovském radostný svátek Furim, kterýž se dosaváde vesele až i rozpustile jako masopust slaví. Poznává se z toho čtení nevystižitedlná prozřetedlnost Božská, jak Bůh pyšné ponižuje a tresce, ponížené pak povyšuje a oslavuje. D'e vyrčení sv. Jeronyma a jiných sv. Otců jsou události, v knize této obsažené, obraz církve, jež rovně zde na světě protivenství trpí, ale konečně předce vítězí a slavněji vykvétá.

Kapitola 1.

Hodů slavných od Asvéra přistrojení: 10. a Vasthi pro neposlušenství s království složení.

1. Za dnů krále Asvéra, kterýž kraloval od Indie až do mouřenínské země, nad sto a sedmmecítma krajinami:
2. když seděl na trůnu království svého, Susan město království jeho začátek bylo.
3. Třetího tedy léta kralování svého, učinil u sebe veliké hody všechněm knížatům, a služebníkům svým, nejsilnějším perským, a médským, slovútným, a vládařům nad krajinami,
4. aby ukázal bohatství slávy království svého, i velikost, a chloubu moci své, za mnohý čas, totiž za sto a osmdesáte dní.
5. A když se vyplnili dnové hodů, sezval veškeren lid, což ho koli bylo v Susan, od největšího až do nejmenšího: a rozkázal za sedm dní hody strojiti v síni zahrady a háje, kterýž královským dílem a rukou vysazen byl.
6. A zavěšeny byly se všech stran čalouny nebeské barvy, a zelené a hyacinthové, na provázcích kmentových a šarlatových, kteřížto byli provlečeni skrze kroužky z slonových kostí, a k sloupům mramorovým byly přivázány*. Lůžka také zlatá a stříbrná** spořádána byla na podlaze, jenž byla smaragdovým, a pariovým kamením podlážena, kteráž byla rozličným malováním podivně ozdobena.
7. Pili pak, kteříž pozváni byli, z zlatých koflíků, a na jiných a jiných nádobách krmě noseny byly. Víno také, jakž slušelo na velebnost královskou, v hojnosti, a výborné předkládáno bylo.
8. Aniž byl, ještoby nutil píti nechtějících*, ale jakož byl král zřídil, u každého stolu ustanoviv jednoho z knížat svých, aby požíval jedenkaždý, co by chtěl.
9. Královna také Vasthi učinila hody ženám, na paláci, kdežto král Asvérus měl obyčej zůstávati.
10. Tedy dne sedmého, když král byl veselejší: a po přílišném pití když se rozpálil vínem, rozkázal Maumanovi, a Bazathovi, a Harbonovi, a Bagathovi, a Abgathovi, a Zetharovi, a Charchasovi, sedmi komorníkům, kteříž sloužili před obličejem jeho,

6) t. ty čalouny zavěšeny byly na provázcích provlečených skrze kroužky, upevněné na sloupích mramorových. — ** Na nichž hodovníci za stolem leželi podlé obyčeje tehdejšího, ježto my za stolem sedíme.

8) Při hodech Peršanů a východních národů vůbec ustanoven byl vrchní správce hodů, jehožto úřad také byl hostí k jídlu, a zvláště pití pobízeti, ano i k vyprázdnění jistého počtu číší nutiti; jakéhož nucení při hodech těchto královských nebylo. Jiný výklad zní: Vína bylo bez míry, tak že každý mohl píti tolik, co chtěl.

11. aby přivedli Vasthi královnu před krále, vstavíce na hlavu její korunu, aby ukázal všem lidem, i knížatům krásu její: nebo velmi krásná byla.
12. Kterážto odepřela, a k rozkázaní královskému, kteréž po komornících byl vzkázal, přijíti pohrdala. Pročež rozhněvav se král, a náramnou prchlivostí rozpálen jsa,
13. ptal se moudrých, kteříž vedlé obyčeje královského vždycky při něm byli, a s jejich radou činil všecky věci, ješto znali ustanovení a práva starších,
14. (byli pak první a nejbližší Charsena, a Sethar, a Admatha, a Tharsis, a Mares, a Marsana, a Mamuchan, sedm vévod perských a médských, kteříž vídali tvář královskou*, a první po něm sedali)
15. kterémuby orteli Vasthi královna poddána byla, ješto rozkázaní krále Asvéra, kteréž byl skrze komorníky vzkázal, učiniti nechtěla.
16. I odpověděl Mamuchan, an král slyšel, i knížata: Netoliko krále urazila královna Vasthi, ale i všecky národy, i knížata, kteříž jsou po všech krajinách krále Asvéra.
17. Nebo se donese řeč královny všem ženám, a potupí muže své, a řeknou: Král Asvérus rozkázal, aby královna Vasthi přišla k němu, a ona nechtěla.
18. A tím příkladem všecky manželky knížat perských a médských, málo vážiti sobě budou rozkázaní mužů: protož spravedlivé jest královo rozhněvání.
19. Zdá-liť se tobě, nechť vyjde vyrčení od tváři tvé, a nechť jest zapsáno vedlé práva perského a médského, kterýchžto přestoupiti neslušné jest, aby Vasthi nikoli více nevcházela k králi, ale království její jiná, kteráž jest lepší nežli ona, aby vzala.
20. A to ať jest rozhlášeno po všech krajinách v tvém království (jenž jest přeširoké), a všecky ženy velikých i malých, ať zachovají čest k mužům svým.
21. Líbila se ta rada jeho králi, i knížatům: a učinil král podlé rady Mamuchanovy,
22. a rozeslal listy do všech krajin království svého, jakž každý národ slyšeti neb čísti mohl, rozličnými jazyky a literami, že muži jsou knížata, a větší v domích svých: a to že se po všech národech rozhlašuje.

14) Jimž jako královským radám volno bylo před krále vcházeti.

Kapitola 2.

Vyhledání Asvérovi panen. 5. Esther na království vyzdvižení. 21. Mardocheova věrnost.

1. Ty věci když se zběhly, a rozhněvání krále Asvéra když se ukrotilo, zpomenul na Vasthi, a což byla učinila, i což trpěla*:
2. i řekli mládenci královští, a služebníci jeho: Nechť hledají králi panen mladých a krásných,
3. a nechť jsou rozesláni, kteřížby hledali po všech krajinách mladic krásných a panen: a ať přivedou je do města Susan, a dají je do domu ženského pod ruku Egea komorníka, kterýž jest představený a strážce žen královských: a ať vezmou okrasu ženskou, i jiné věci k tomu potřebné.
4. A kterážby koli mezi všemi líbila se očím královským, ta ať kraluje místo Vasthi. Líbila se řeč ta králi, a tak, jakž mu poradili, rozkázal, aby se stalo.
5. Byl pak muž Žid v Susan městě, jmenem Mardocheus, syn Jaira,

1) Král počal přenáhlení svého pykati a útrpně na Vasthi zpomínati; ale rádcové jeho, obávajíce se hněvu svržené královny, žeby se nad nimi mstila, kdyby zas na milost přijata byla, snažili se jiným ponavržením chlipnosti králově vhod přijíti, a cit útrpnosti v srdci jeho udusiti.

syna Semeje, syna Cis, z rodu Jemini,

6. kterýž přestěhován byl z Jerusaléma, toho času, když Jechoniáše krále júdského Nabuchodonosor král babylonský byl přestěhoval,

7. kterýž byl pěstoun dcery bratra svého, Edissy, kteráž jiným jmenem sloula Esther: a ta ani otce ani mateře neměla: pěkná náramně [jsouc], a krásné tváři. A po smrti otce i matky její vzal ji sobě Mardocheus za dceru.

8. A když se rozhlásilo královo rozkázaní, a vedlé přikázaní jeho mnohé krásné panny přivedeny byly do Susan, a odevzdány Egeovi komorníku: dána jest jemu také i Esther mezi jinými mladicemi, aby chována byla v počtu žen.

9. Kterážto líbila se jemu, a nalezla milost před obličejem jeho. I přikázal komorníku, aby pospíšil s okrasou ženskou, a dal jí díly její*, a sedm mladic nejkrásnějších z domu královského, a i ji, i služebnice její ozdobil a vyšlechtil.

10. Kterážto nechtěla oznámiti jemu lidu svého ani vlasti své: nebo jí byl Mardocheus přikázal, aby o tom o všem mlčela:

11. kterýž procházel se na každý den před síní domu, v kterémžto vybrané panny chovány byly, maje péči o zdraví Esther, a chtěje věděti, co se s ní děje.

12. Když pak přišel čas jednékaždé mladice pořádkem, aby vešly k králi, [když se vyplnilo všecko, což k ozdobě ženské příslušelo, měsíc dvanáctý minul; nebo šest měsíců mazaly se olejem mirrovým, a jiných šest nějakých mastí, a vonných věcí užívaly.

13. A vcházejíce k králi, čehožkoli požádaly k ozdobě příslušného, braly, a připravíce se jak se jim líbilo, z domu ženského chodily do pokojíka králova.

14. A kteráž vešla večer, ráno vyšla, a odtud do druhého domu vedena byla, který byl pod rukou Susagazy komorníka, jenž byl úředníkem nad ženinami královskými: aniž směla více zase k králi jíti, lečby byl král chtěl, a zejmena ji zavolal.

15. Tedy když pominul čas vedlé pořádku, nastával den, že Esther dcera Abihaile bratra Mardocheova, kterouž sobě byl vzal za dceru, měla vjíti k králi. Kterážto nehleděla ženské okrasy, ale cožkoli chtěl Egeus komorník strážce panen, to jí dal k ozdobě. Nebo byla velmi krásná, a pro náramnou krásu všechněm, kteříž ji viděli, byla milá a příjemná.

16. Tedy vedena jest do pokojíka krále Asvéra měsíce desátého, kterýž slove Tebeth* sedmého léta kralování jeho.

17. I zamiloval ji král nade všecky ženy, a měla milost a milosrdenství před ním nade všecky ženy, i vstavil na hlavu její korunu království, a učinil ji královnou místo Vasthi.

18. A rozkázal připraviti hody převeliké všechněm knížatům, a služebníkům svým, k sňatku a svadbě Esther. A dal odpočinutí všem krajinám* a obdaroval je podlé nádhernosti knížecí.

19. A když po druhé hledány byly panny a shromažďovány, Mardocheus býval u brány královské*:

20. aniž ještě byla pronesla Esther vlasti a národu svého, vedlé přikázaní jeho. Nebo cožkoli on jí přikazoval, zachovávala Esther: a tak všecko činila, jakž činívala toho času, když ji maličkou choval.

21. Toho tedy času, když Mardocheus u brány královské býval,

---

9) t. věci, k její okrase potřebné.

16) Byl z částky prosinec náš a z částky leden.

18) t. odpustil jim daně, a jiná břemena.

19) t. za příčinou nějaké své povinnosti, snad byl spolu také strážným.

21) t. na krále — ** dle hebr. byli strážnými prahu, t. j. u samého pokojíka králova stráž drželi.

rozhněvali se* Bagathan a Thares dva komorníci královští, kteříž byli vrátní, a na prvním prahu paláce představení**: i chtěli povstati proti králi, a zavražditi ho.

22. Což Mardochea tajno nebylo, a hned to oznámil královně Esther; a ona králi, jmenem Mardocheovým, kterýž tu věc na ni vznesl.

23. I bylo toho vyhledáváno, a našlo se [tak]: i oběšeni jsou oba ti na šibenici. A zapsáno jest to do kněh památných, a vloženo do letopisů před králem.

Kapitola 3.

Povýšení Amanovo, a rozhněvání se na Mardochea. 10. Vyrčení královo o vyhlasení Židů.

1. Potom král Asvérus vyvýšil Amana, syna Amadathi, kterýž byl z rodu Agagského: a vyzdvihl stolici jeho nade všecka knížata, kteráž měl.

2. A všickni služebníci královští, kteříž byli u dveří paláce, klekali na kolena, a klaněli se Amanovi: nebo tak jim byl přikázal král: sám toliko Mardocheus neklekal na kolena, aniž se klaněl jemu*.

3. I řekli k němu služebníci královští, kteříž vládli u dveří paláce: Proč podlé jiných nezachováváš přikázaní královského?

4. A když to často říkali, a on neposlechl jich, oznámili to Amanovi, chtíce věděti, setrvá-li v svém úmyslu: nebo byl jim pověděl, že jest Žid.

5. To když uslyšel Aman, a v skutku shledal, že Mardocheus před ním nekleká na kolena, ani se jemu klaní, rozhněval se velmi,

6. a měl to za nic, aby na samého Mardochea vztáhl ruce své: nebo byl slyšel, žeby byl z národu židovského, a raději chtěl všecken židovský národ, kterýž byl v království Asvérovu, zahladiti.

7. Měsíce prvního (kterýž slove Nísan) léta dvanáctého kralování Asvérova, uvržen jest los do vědra, kterýžto židovsky slove Fur, před Amanem, v kterýby den, a v který měsíc měl povražděn býti národ židovský: a vyšel měsíc dvanáctý, kterýž slove Adar*.

8. I řekl Aman králi Asvérovi: Jest lid po všech krajinách království tvého rozptýlený, a od sebe vespolek rozdělený, nových zákonů a ustanovení užívaje, k tomu i královská nařízení potupuje. A víš dobře, že není užitečné království tvému, aby ta jejich nezbednost rozmohla se skrze svobodu.

9. Jestliže se tobě za dobré vidí, rozkaž ať zahyne, a já deset tisíc hřiven odvážím strážným pokladu tvého*.

10. Tedy sňal král prsten, kteréhož užíval, s ruky své, a dal jej Amanovi, synu Amadathovu z rodu Agagského, nepříteli židovskému*,

11. a řekl jemu: Stříbro, kteréž slibuješ, měj sobě: s lidem tím pak učiň, jakž se líbí.

12. I povoláni jsou písaři královští měsíce prvního Nísan, třináctého dne téhož měsíce, a psáno jest, jakž rozkázal Aman, ke všem knížatům královským, a soudcům krajin, a rozličných národů, jakž všeliký národ čísti a slyšeti mohl, vedlé rozličnosti jazyků, jmenem krále Asvéra: a listové zapečetění prstenem jeho

13. posláni jsou po poslích královských do všech krajin, aby pobili a vyhladili všecky Židy, od

2) Hrdý Aman chtěl jako Bůh ctěn býti (níž: 13, 14): nebo kdyby byl toliko poctu lidskou, důstojenství svému přiměrnou, žádal, nebyl by se Mardocheus zdráhal jemu ji prokazovati.

7) t. vyzvídal Aman losem, kterýby den a měsíc šťastný byl, v němžby se vyhlasení Židů povedlo. Měsíc Adar jest z částky náš únor a z částky březen.

9) t. deset tisíc hřiven stříbra ze statku vyhubeného národu židovského.

10) Podal-li král perský někomu svůj prsten, udělil mu tím plnou moc, vydati jeho jmenem všeplatné, neodvolatelné rozkazy.

pacholete až do starce, děti i ženy, jednoho dne, totiž třináctého [dne] měsíce dvanáctého, kterýž slove Adar, a statky jejich aby pobrali.

14. Summa pak listů tato byla, aby všecky krajiny věděly, a připravily se k uloženému dni.

15. Poslové, kteříž byli posláni, pospíšili, aby rozkázaní královo naplnili. A i hned vyrčení královo pověšeno jest v Susan, král pak a Aman slavili hody, ale Židé všickni, kteříž byli v městě, plakali.

Kapitola 4.

Zámutek Mardocheův, i národu židovského. 8. Ponuknutí Esthery k hledání u krále milosti. 16. Uložení Židům postu.

1. To když uslyšel Mardocheus, roztrhl roucho své, a oblékl se v žíni, posypav hlavu popelem: a u prostřed města na ulici hlasem velikým křičel, ukazuje hořkost mysli své,

2. a s takovým kvílením šel až ke dveřím paláce. Nebo nebylo dovoleno oblečenému v žíni vjíti do králova dvoru.

3. Ve všech také krajinách, městech, a místech, kamžkoli to ukrutné vyrčení královské přišlo, naříkání veliké bylo od Židů, a půst, a kvílení, i pláč, a mnozí žíně a popele místo postele užívali.

4. Tedy děvečky Estheřiny, a komorníci, přišedše, oznámili jí to. Což ona uslyševši ulekla se velmi: a poslala roucho [Mardocheovi], aby odejmouce žíni, oblékli ho [v něj]: ale on nechtěl ho vzíti.

5. Zavolavši [tedy] Athacha komorníka, kteréhož jí byl král dal za služebníka, poručila mu, aby šel k Mardocheovi, a zvěděl od něho. proč to dělá.

6. I vyšed Athach, šel k Mardocheovi, kterýž stál na ulici města, přede dveřmi paláce.

7. I oznámil jemu všecko, což se přihodilo, kterak Aman slíbil dáti stříbro do pokladů královských za vyhlazení Židů.

8. Přepís také vyrčení, kteréž bylo pověšeno v Susan, dal jemu, aby ukázal královně, a napomenul ji, aby šla k králi a prosila ho za lid svůj.

9. Navrátiv se Athach, oznámil Estheře všecko, což byl řekl Mardocheus.

10. Kterážto odpověděla jemu, a poručila. aby pověděl Mardocheovi.

11. Všickni služebníci královští, a všecky krajiny, kteréž jsou pod panstvím jeho, vědí to, že kdyžby [kdokoli], muž neb žena, nejsa povolán, všel do síně vnitřní krále, i hned bez meškání má zabit býti: leč by král vztáhl k němu berlu zlatou na znamení milosti, a tak mohlby živ býti. Protož já kterak budu moci přijíti k králi, ano již třiceti dní nejsem povolána k němu?

12. Což když uslyšel Mardocheus,

13. zase vzkázal Estheře, řka: Nemysl sobě, aby život svůj zachovala sama ze všech Židů, proto že jsi v domu královském:

14. nebo budeš-li nyní mlčeti, jiným způsobem budou vysvobozeni Židé: a ty, i dům otce tvého zahynete. A kdo ví, zdaliž jsi proto nepřišla k království, abys k takovému času pohotově byla.

15. Tedy opět Esther toto vzkázala Mardocheovi:

16. Jdi a shromažď všecky Židy, kteréž naleznš v Susan, a modlte se za mne. Nejezte, ani píte za tři dni, a za tři noci: a já podobně s děvečkami svými budu se postiti, a teprv vejdu k králi, proti ustanovení činíc, nejsouc volána, a vydajíc se na smrt a v nebezpečenství*.

17. Tedy šel Mardocheus, a učinil všecko, což mu poručila Esther.

---

16) Vydám se v nebezpečenství života.

Kapitola 5.

Esther vešla k králi, a naleši milost, pozvala krále i Amana na hody. 9. Amanovo rozslobení se na Mardochea, a šibenice mu strojení.

1. Dne pak třetího oblékla se Esther v roucho královské, a stála v síni domu královského, kteráž byla vnitř, naproti pokoji královu: a on seděl na trůnu svém, na místě soudném paláce naproti dveřům domu.

2. A když uzřel Esther královnu, ana stojí, zalíbila se očím jeho, a vztáhl k ní berlu zlatou, kterouž držel v ruce. Kterážto přistoupivši, políbila konec berly jeho.

3. I řekl jí král: Co chceš Esther královno? a jaká jest prosba tvá? By pak prosila za půl království, dánoť bude tobě.

4. A ona odpověděla: Líbí-liť se králi, prosím, aby přišel dnes ke mně, a Aman s tebou, na hody, kteréž jsem připravila.

5. Tedy král i hned řekl: Rychle zavolejte Amana, ať uposlechne vůle Esthery. A tak přišel král s Amanem na hody, kteréž jim byla královna připravila.

6. I řekl jí král, když se byl vína hojně napil: Co chceš, aby dáno bylo tobě? a za kterou věc žádáš? By pak za polovici království mého prosila, obdržíš.

7. Jemuž odpověděla Esther: Tato jest žádost má a prosba:

8. Jestliže jsem nalezla milost u krále, a jestliže se králi líbí, aby mi dal, což žádám, a mou prosbu naplnil: nechť přijde král i Aman na hody, kteréž jsem připravila jim, a zítra oznámím králi vůli svou.

9. A tak vyšel Aman dne toho vesel jsa a radosten. A když uzřel Mardochea an sedí přede dveřmi paláce, a netoliko že nepovstal před ním, ale ani se nehnul s místa, na kterém seděl, rozhněval se velmi:

10. a čině jakoby se nehněval, přišel do domu svého, a svolal k sobě přátely své, i ženu svou Záres:

11. a vypravoval jim o velikosti bohatství svého, i množství synů [svých], a kterak ho král vyvýšil v slávě nade všecka knížata a služebníky své.

12. A potom řekl: Královna také Esther žádného jiného nepozvala na hody s králem než mne: u níž také zítra s králem obědvati budu*.

13. A ačkoli toto všecko mám, zdá mi se, jakobych nic neměl, dokudž vidím Mardochea Žida seděti u dveří královských.

14. I odpověděli jemu, Záres manželka jeho, i jiní přátelé: Rozkaž udělati šibenici vysokou na padesát loktů zvýší, a ráno rci králi, aby oběšen byl na ní Mardocheus, a tak půjdeš vesel jsa s králem na hody. Líbila se jemu rada, a rozkázal udělati vysoký kříž.

Kapitola 6.

Zvelebení Mardochea. 12. Zarmoucení Amana, 13. i předpovědění pádu jeho.

1. Tu noc král strávil bez spaní, a rozkázal sobě přinesti knihy pamětné, a letopisy prvnějších časů. Kteréžto když před ním čteny byly,

2. přišli na to místo, kdež psáno bylo, kterak Mardocheus zjevil úklady Bagathana, a Tharesa komorníků, kteříž chtěli usmrtiti krále Asvéra.

3. To když uslyšel král, řekl: Jaké cti a odplaty za tu věrnost Mardocheus dostal? Odpověděli jemu služebníci jeho a dvořané: Žádné ovšem odplaty nevzal.

4. Tedy i hned král řekl: Kdo jest v síni? Aman zajisté byl všel do vnitřní síně domu královského,

---

12) Byla to zajisté veliká čest a milost; neb dle obyčeje perského nesměl nikdo s králem stolovati, leč jediné manželka a matka jeho.

chtěje vnuknouti králi, aby rozkázal Mardochea oběsiti na šibenici, kteráž jemu byla připravena.
5. Odpověděli služebníci: Aman stojí v síni. I řekl král: Nechť vejde.
6. A když všel, řekl mu: Co se má státi muži, kterého král chce uctiti? Mysle pak Aman v srdci svém, a maje za to, žeby žádného jiného nemínil uctiti král, jediné jeho,
7. odpověděl: Člověk, jehož král chce uctiti,
8. má býti oblečen v roucho královské, a vsazen na koně, na kterémž jezdí král, a vzíti korunu královskou na hlavu svou,
9. a přední z královských knížat a mocnářů ať drží koně jeho, a po ulici města jda ať volá, a dí: Tak bude ctěn, kohožby koli král ctíti chtěl.
10. I řekl jemu král: Pospěš, a vezma roucho i koně, učiň, jakž jsi řekl, Mardocheovi Židu, kterýž sedí přede dveřmi paláce. Hlediž, abys ničehož z toho, což jsi mluvil, neopustil.
11. Tedy vzal Aman roucho i koně, a oblékl Mardochea na ulici města, a sedícího na koni předcházel, a volal: Tétoť jest poctivosti hoden, kohožby koli král ctíti chtěl.
12. I navrátil se Mardocheus [zase] ke dveřím paláce: a Aman pospíšil jíti do domu svého, smuten jsa a s zakrytou hlavou*:
13. i vypravoval Záres manželce své, a přátelům všecko, což se mu přihodilo. Jemužto odpověděli mudrci, kteréž měl v radě, i manželka jeho: Jestliže z semene židovského jest Mardocheus, před kterýmž jsi počal padati, nebudeš moci jemu odolati, ale padneš před obličejem jeho.
14. A když ještě oni mluvili, komorníci královští přišli, a rychle jej na hody, kteréž byla královna připravila, jíti přinutili.

12) Viz 2. Král. 15, 30.

Kapitola 7.

Žádost Esther. 6. Žaloba na Amana, 9. a oběšení jeho.

1. Tedy přišel král i Aman, aby pili* s královnou.
2. I řekl jí král také druhého dne, když se byl vínem zahřil: Jaká jest žádost tvá Esther, aby dáno bylo tobě? A co chceš, ať se stane? By pak polovici království mého žádala, vyprosíš.
3. Jemuž ona odpověděla: Jestliže jsem nalezla milost před očima tvýma, ó králi, a jestliže se tobě líbí, daruj mi život můj, za kterýž prosím, a lid můj, za kterýž žádám.
4. Nebo vydáni jsme já i lid můj, abychom byli setříni, a pobiti, a [abychom] zahynuli. A ó bychom [raději] za služebníky a děvky prodáni byli; byloby to zlé snesitedlné, a lkajíc mlčelabych: ale nyní nepřítel náš jest, jehožto ukrutenství na krále se vztahuje*.
5. I odpovídaje král Asvérus řekl: Kdož jest ten, a které moci, aby směl to učiniti?
6. I řekla Esther: Protivník a nepřítel náš nejhorší jest tento Aman. Což on uslyšev, i hned se užasl, obličeje krále a královny snésti nemoha.
7. Tedy král rozhněvav se vstal, a z místa hodování vyšel na zahradu stromovím vysazenou. Aman také vstal, aby prosil Esthery královny za život svůj, nebo srozuměl, že jest mu zlé od krále připraveno.
8. Kterýžto když se navrátil z zahrady stromovím vysazené, a všel na místo kdež hodoval, nalezl Amana, an padl na lůžko, na kterémž

1) t. hodovali.
4) t. jelikož i králi uškoditi míní, chtě jej o tolik věrných poddaných připraviti, i jeho zachovatele Mardochea usmrtiti.
8) t. jakž obyčej byl při stole ležeti (výš 1, 6). — ** Aby tváři královské více nespatřil. Tak činili Perští těm, kteří z milosti krále vypadli.

ležela Esther* i řekl: Ještě násilí učiniti chce královně, v přítomnosti mé, v domě mém. Ještě slovo to z úst krále nevyšlo, a hned zakryli tvář jeho**.

9. I řekl Harbona, jeden z komorníků, kteříž stáli v službě královské: Hle šibenice, kterouž připravil [Aman] Mardocheovi, jenž mluvil králi k dobrému, stojí v domu Amanovu, zvýší padesáti loket. Jemuž řekl král: Oběstež ho na ní.

10. Tedy oběšen jest Aman na šibenici, kterouž byl připravil Mardocheovi: a hněv králův se ukojil.

Kapitola 8.

Povýšení Mardochea. 3. Zrušení listů o vyhlasení Židů. 16. Radost jejich z toho.

1. Toho dne dal král Asvérus Esther královně dům Amana nepřítele židovského, a Mardocheus všel před tvář krále: nebo vyznala jemu Esther, že jest její strýc.

2. I vzal král prsten, kterýž byl od Amana zase vzíti rozkázal, a dal jej Mardocheovi. Esther pak ustanovila Mardochea nad domem jeho*.

3. A nemajíc na tom dosti, padla k nohám královým, a plakala, a mluvíc k němu prosila, aby rozkázal zrušiti zlost Amana Agagského, a úklady jeho nejhorší, kteréž byl smyslil proti Židům.

4. A on vztáhl k ní vedlé obyčeje zlatou berlu rukou, čímž znamení milosti se dávalo: a ona vstavši stála před ním,

5. a řekla: Líbí-li se králi, a nalezla-li jsem milost před očima jeho, a prosba má nevidí-li se jemu odporná, prosím, aby novými listy byli napraveni staří listové Amana úkladníka, a nepřítele židovského, kterýmiž po všech krajinách královských přikázal je vyhladiti.

6. Nebo kterak budu moci snésti vraždu a shlazení lidu svého?

7. I odpověděl král Asvérus Esther královně, a Mardocheovi židu: Dům Amanův dal jsem Estheře, a jej rozkázal jsem oběsiti na šibenici, proto že směl vztáhnouti ruku na Židy.

8. Tehdy pište Židům, jak se vám líbí, jmenem královským, zapečetíce listy prstenem mým. Nebo tak byl obyčej, že listům, kteříž jmenem královským posíláni byli, a jeho prstenem zapečetění, žádný nesměl odpírati*.

9. I povolali kancléřů a písařů královských (byl pak čas měsíce třetího, kterýž sloul Siban*) dvacátého třetího dne téhož, a psáni jsou listové, jakž byl chtěl Mardocheus, k Židům, a knížatům, a úředníkům, i soudcům, kteříž ustanoveni byli ve stu a sedmmecítma krajinách od Indie až do mouřenínské země; do každé krajiny, každému národu, vedlé jazyků a liter jejich, i Židům, jakž mohli čísti a slyšeti.

10. A ti listové, kteříž jmenem krále posíláni byli, zapečetěni byli jeho prstenem, a posláni po poslích na poště: kteřížby po všech krajinách jezdíce, listy staré novými poselstvími předešli.

11. Jimžto přikázal král, aby svolali Židy po všech městech, a v jedno se shromážditi rozkázali, aby zastávali života svého; a aby všecky nepřátely své*, s ženami i dětmi i se všemi domy, pobili a zahladili, a kořisti jejich rozebrali.

12. I ustanoven jest po všech krajinách jeden den pomsty, totiž, třináctý den měsíce dvanáctého Adar*.

---

2) t. nad domem Amanovým, který královna právě dostala.

8) a byli nezrušitelní.

9) Z částky náš květen, z částky červen a 12ho měsíce měli Židé zahynouti, o polovici února a března.

11) t. kteřížby na ně útok činili —

12) t. týž den, kterýž od Amana k vyhlazení Židů uložen byl. Rozumí se zde, že toliko v té případnosti Židé právo měli nepřátely své hubiti, kdyžby se tito na ně dle rozkazu prvějšího, od Amana jmenem královým vydaného, skutečně obořili; čehož ovšem

13. A summa psání tato byla, aby ve všech zemích a národech, kteříž panování krále Asvéra byli poddáni, známo učiněno bylo, aby Židé hotovi byli ku pomstění se nad nepřátely svými.

14. Tedy vyšli poslové rychlí na poště s poselstvím, a vyrčení královo pověšeno jest [také] v Susan.

15. Mardocheus pak, z paláce, a od obličeje královského vycházeje, stkvěl se rouchem královským, totiž hyacinthovým a bílým, korunu zlatou nesa na hlavě, a odín jsa pláštěm hedbávným a šarlatovým. A všecko město plesalo, a veselilo se.

16. Židům pak zdálo se, že jim nové světlo vzešlo, a radost, čest a veselí.

17. Ve všech národech, v městech, i v krajinách, kamžkoli rozkázaní královské došlo, [měli] předivné veselí, hody a kvasy, a dobrý den: tak velmi, že mnozí z jiných národů a jiné sekty, k jejich náboženství, a obyčejům posvátným přistupovali. Nebo veliký strach jmena židovského připadl na všecky.

Kapitola 9.

Pomsta Židů nad nepřátely, 17. a ustanovení památky toho vysvobození.

1. Protož dvanáctého měsíce, o kterémž jsme již prvé, žeby Adar sloul, pověděli, třináctého dne, když se všem Židům zahynutí strojilo, a nepřátelé po jejich krvi dychtěli, stalo se na odpor, že počali Židé býti vyšší, a mstíti se nad nepřátely [svými].

2. I shromáždili se po všech městech, městečkách, a místech, aby vztáhli ruku proti nepřátelům a protivníkům svým. A žádný nesměl se [jim] protiviti, proto že všecky národy z velikosti jejich strach byl pronikl.

3. Nebo i soudcové krajin, a vévodové, i správcové, i všeliká důstojnost, kteráž jednomukaždému místu a dílu představena byla, velebili Židy bojíce se Mardochea,

4. o kterémž věděli, že jest knížetem na paláci, a velmi mnoho může: pověst také jmena jeho rostla na každý den, a všickni o něm rozmlouvali.

5. A tak porazili Židé nepřátely své* ranou velikou, a pobili je, učinivše jim, což jim byli oni učiniti mínili:

6. tak velmi, že i v Susan pět set mužů pobili, mimo deset synů Amana Agagského nepřítele židovského: jichž tato jsou jmena:

7. Farsandatha, a Delfon, a Esfatha,

8. a Foratha, a Adalia, a Aridatha,

9. a Fermesta, a Arisaj, a Aridaj, a Jezatha.

10. Kteréžto když byli usmrtili, loupeží z statků jejich nechtěli se dotknouti.

11. A i hned počet těch, kteříž jsou pobiti v Susan, oznámen jest králi.

12. Kterýžto řekl královně: V městě Susan pobili Židé pět set mužů, a jiných deset synů Amanových: coť se zdá, jakou porážku učiní po všech krajinách? Což více žádáš, a co chceš, ať rozkáži učiniti?

13. Jemuž ona odpověděla: Jestliže se králi líbí, nechť jest dána moc Židům, jakož jsou dnes učinili v Susan, tak i zejtra aby učinili, a deset synů Amanových ať jsou na šibenici zvěšeni*.

mnozí přívrženci Amanovi po takovémto druhém rozkazu královském, k obhájení Židů vydaném, rádi tak nechali. Poněvadž pak dle obyčeje perského rozkaz královský, jednou daný a prstenem královým stvrzený, nemohl více zrušen býti: byla to jediná cesta prvnímu rozkazu, k vyhubení Židů vydanému, vstříc jíti, že se dal nový rozkaz královský, kterýmžby se dovolilo Židům se brániti, a útok svých nepřátel odrážeti.

5) t. ty, kteříž o jejich bezhrdlí stáli, a jim zahynutí podlé rozepsání Amanova strojili.

13) t. po usmrcení, k potupě a na odiv lidu. Viz 5. Mojž. 21, 22.

14. I přikázal král, aby se tak stalo. A i hned v Susan pověšeno jest vyrčení, a deset synů Amanových oběšeno jest.

15. A shromáždivše se Židé čtrnáctého dne měsíce Adar, pobili v Susan tři sta mužů: aniž jest od nich rozebrán statek jejich.

16. Též i po všech krajinách, kteréž moci králově poddány byly, zastávali Židé života svého, pobivše nepřátely a protivníky své: tak mnoho, že sedmdesáte pět tisíců bylo zabitých, a žádný nedotekl se ničehož ze statků jejich.

17. Začali pak vražditi všudy dne třináctého měsíce Adar, a čtrnáctého dne vražditi přestali. Kterýžto [den] ustanovili, aby byl slavný, aby toho dne potom vždycky hodovali, a radovali se a kvasili.

18. Ale ti, kteříž v městě Susan vraždili, třináctého i čtrnáctého dne téhož měsíce vraždili: patnáctého pak dne vražditi přestali. A protož týž den za slavný ustanovili k hodování a k veselí.

19. Ti pak Židé, kteříž v městečkách nehrazených a ve vsech bydlili, čtrnáctý den měsíce Adar uložili k hodování a veselí, tak aby veselili se v něm, a posílali jedni druhým částky pokrmů a jídla.

20. Sepsal tedy Mardocheus všecky tyto věci, a v listech obsažené rozeslal k Židům, kteříž bydlili ve všech krajinách králových, blízkých i dalekých, [totiž]

21. aby čtrnáctý a patnáctý den měsíce Adar přijali za svátky a každého roku slavnou poctivostí [je] slavili;

22. nebo v těch dnech pomstili se Židé nad nepřátely svými, a kvílení a zármutek obrátil se [jim] v veselí a v radost, a aby ti dnové byli [dnové] hodování a veselosti, a aby jedni druhým posílali částky pokrmů, a chudým dárky aby dávali.

23. I přijali Židé za slavný obyčej všecko, co tehdáž činiti začali, a co Mardocheus učiniti rozkázal po listech.

24. Nebo Aman, syn Amadathův z rodu Agagského, nepřítel a protivník Židů, myslil proti nim zlé, aby pobil je, a zahladil: a uvrhl [o ně] Fur, jenž naším jazykem zní los.

25. A potom vešla Esther k králi, prosíc, aby usilování jeho královskými listy bylo zrušeno: a zlé, kteréž proti Židům smyslil, obrátilo se na hlavu jeho. Potom i jej, i syny jeho oběsili na šibenici,

26. a od toho času tito dnové nazváni jsou Furim, totiž [dnové] losů, proto že Fur, totiž los, uvržen jest do věderce. A všecko, co se [tehdáž] dálo, sepsáno jest v tom listu, totiž v této knize:

27. a což trpěli, a což potom změněno jest, přijali Židé na sebe i na símě své, i na všecky, kteříž k náboženství jejich chtěli připojeni býti, aby žádnému neslušelo těchto dvou dní pominouti bez slavnosti: o kterých svědčí písmo, a jistí časové žádají, jak léta po sobě ustavičně nastávají:

28. toť jsou dnové, kteříž nikdy nepřijdou v zapomenutí: a po všech rodinách a všech krajinách všeho světa slaviti se budou; aniž jest které město, ještoby v něm dnové Furim, totiž losů, nebyli zachováváni od Židů, i od jejich rodiny, kteráž k těm posvátným obyčejům zavázána jest.

29. I psala Esther královna dcera Abihailova, a Mardocheus Žid také druhý list, aby vší snažností den tento slavný ustanoven byl budoucně.

30. A rozeslali jej ke všem Židům, kteříž přebývali ve stu dvacíti sedmi krajinách krále Asvéra, aby měli pokoj, a přijali pravdu,

31. zachovávajíce dny losů, a časem svým aby je s radostí slavili: jakž nařídil Mardocheus a Esther, a [jakž] oni to k zachová-

vání přijali na sebe a na símě své, [totiž] posty, a křiky*, a dny losů,
32. i všecko, což v této knize, jenž slove Esther, napsáno jest*.

Kapitola 10.

Moc a důstojnost Mardocheova v knihách zapsána. 4. Sen jeho.

1. Král pak Asvérus uložil daň na všecku zemi a na všecky ostrovy mořské:
2. jehožto síla a panování, i důstojnost a vyvýšenost, kterouž byl povýšil Mardochea, zapsány jsou v knihách médských a perských:
3. a kterak Mardocheus z rodu židovského byl druhý po králi Asvérovi: a veliký u Židů, a vzácný u lidu bratří svých, hledě dobrého lidu svému, a mluvě [u krále] ty věci, kteréž ku pokoji semene jeho přináležely.

† Které věci jsou v sepsání hebrejském, věrně jsem vyložil. Ale které věci níže píší se, nalezl jsem psané v sepsání obecném, kteréžto řeckým jazykem a literami sepsány jsou: a potom po skonání knihy tato kapitola stála: kterouž podlé obyčeje našeho známkou [obelo] jsme předznamenali.

4. I řekl Mardocheus: Od Boha staly se tyto věci.
5. Zpomenul jsem na sen, kterýž jsem měl, jenž tytýž věci znamenal: aniž co z nich zmařeno bylo.
6. Malá studnice, kteráž vzrostla v řeku, a proměnila se v světlo a v slunce, a v vody hojné rozmohla se: jest Esther, kterouž král vzal k sobě za manželku, a učinil ji královnou.
7. Dva pak draci: já jsem a Aman.
8. Národové, kteříž se shromáždili, ti jsou, kteříž usilovali vyhladiti jmeno Židů.
9. Národ pak můj jest Israel, kterýž volal ku Pánu, a vysvobodil Pán lid svůj, a vyprostil nás ze všeho zlého, a učinil znamení veliká a zázraky mezi národy:
10. a přikázal, aby byly dva losy, jeden lidu Božího, a druhý všechněch národů.
11. I přišel obojí los k určitému před Bohem již od toho času dni všechněm národům:
12. a rozpomenul se Pán na lid svůj, a slitoval se nad dědictvím svým.
13. I zachováváni budou dnové ti měsíce Adar, čtrnáctého a patnáctého dne téhož měsíce, se vší snažností a radostí, když se spolu sejde lid, ve všech potomních pokoleních lidu israelského.

Kapitola 11.

List Furim proti Židům. 2. Sen Mardocheův.

1. Léta čtvrtého, kralování Ptolomea a Kleopatry, přinesli, Dositheus, kterýž se pravil býti knězem a z pokolení levítského, a Ptolomeus syn jeho, tento list o Furim, kterýž pravili že vyložil Lysimachus syn Ptolomeův v Jerusalémě.

Tento také začátek [knihy] byl v vyložení obecném, kterýž se ani v hebrejském textu, ani u kterého z vykladačů nepokládá.

2. Léta druhého, kralování Artaxerxa velikého, prvního dne měsíce Nisan, měl sen Mardocheus syn Jaira, syna Semeje, syna Cis, z pokolení Benjaminova:
3. člověk Žid, kterýž bydlil v městě Susan, muž veliký, a při dvoře královském mezi prvními.

---

31) na paměť těch křiků, o nichž výš 4, 1—3.
32) Židé slaví dosaváde dny losů či purim s radostí hlučnou až i rozpustilou, jako o masopustě.
†) Jest to poznamenání sv. Jeronyma, jakož i slova v dalších kapitolách týmž způsobem vytištěná. Pak ale uvádí hned 11, 2. i jiné přídavky ze čtení obecného řeckého, kterých žbyl v Hebrejském nenalezl.

4. Byl pak z počtu těch zajatých, kteréž byl vyvedl Nabuchodonosor král babylonský z Jerusaléma s Jechoniášem králem jůdským:
5. a tento byl sen jeho. Stali se hlasové, a hřmotové, a hromobití a země třesení, a zkormoucení na zemi:
6. a aj dva draci velicí, a hotovi proti sobě k boji.
7. K jejichžto křiku zbouřili se všickni národové, aby bojovali proti národu spravedlivých.
8. I byl to den temnosti a nebezpečenství, ssoužení a úzkosti, a veliký strach [byl] na zemi.
9. I zkormoutil se národ spravedlivých boje se bíd svých, a byl připraven k smrti.
10. I volali k Bohu: a když oni křičeli, studnice malá vzrostla v řeku převelikou, a rozmnožila se v vody veliké.
11. Světlo i slunce vzešlo, a ponížení byli vyvýšeni, a pohltili slavné.
12. Což když viděl Mardocheus, a vstal z postele, rozvažoval, coby Bůh uložil učiniti: a pevně měl to v srdci, chtě zvěděti, coby znamenal ten sen.

Kapitola 12.

Věrnost Mardocheova k králi Asvérovi.

1. Toho pak času bydlil [Mardocheus] při dvoře královĕ, s Bagathou a Tharou komorníky královskými, kteříž byli vrátní u paláce.
2. A když porozuměl úmyslu jejich, i pečování [jejich] dobře vystihl, poznal, žeby usilovali vztáhnouti ruce na krále Artaxerxa, a oznámil to králi.
3. Kterýžto na obou se vyptav, když se přiznali, rozkázal je vésti na smrt.
4. Král pak, co se bylo stalo, zapsal v pamětných knihách: též i Mardocheus vložil tu paměť v knihy.
5. I přikázal jemu král, aby při dvoře jeho byl, dav jemu dary za to oznámení.
6. Aman pak syn Amadathův, Bugejský, byl nejslavnější před králem, a chtěl uškoditi Mardocheovi, i lidu jeho, pro dva komorníky královské, kteříž byli usmrceni.

Až potud předmluva. Co doleji psáno jest, na tom místě položeno bylo, kdež psáno jest v knize (3, 13.):

„A rozebrali statky, neb jmění jejich.“ Což v vydání obecném toliko nalezli jsme.

Listu pak [toho] tento byl výpis.

Kapitola 13.

Výpis listu, kterýž složil Aman, a poslal jmenem královým, aby Židé pobiti byli. 8. Modlitba Mardocheova.

1. Král největší Artaxerxes od Indie až do země mouřenínské, sto a sedmmecítma krajin knížatům a vévodám, kteříž jeho panování poddáni jsou, pozdravení.
2. Nad mnohými národy kraluje, a všecku zemi svému panování podmaniv, nikoli jsem nechtěl zle užívati moci veliké, ale milostivostí a dobrotivostí spravovati poddané, aby beze všeho strachu tiše život vedouce, požívali pokoje všechněm lidem žádoucího.
3. Když jsem pak se tázal rad svých, kterakby se to mohlo naplniti, jeden, kterýž jiné moudrostí a věrností převyšoval, a byl po králi druhý, Aman jmenem,
4. oznámil mi, že jest po všem okršlku země rozptýlen lid, kterýž nových zákonů užívá, a proti obyčeji všech národů čině, královskými rozkazy pohrdá, a všech národů svornost odporností svou ruší.
5. Což když jsme zvěděli, vidouce an jeden národ odporný proti všemu lidskému pokolení převrácených zákonů užívá, a našim rozkazům se protiví, a ruší pokoj i svornost krajin nám poddaných,
6. rozkázali jsme, na kteréžbykoli Aman, jenž všechněm krajinám představen jest, a druhý po

králi, a jejž místo otce ctíme, ukázal, ti aby s ženami i s dětmi vyhlazeni byli od nepřátel svých, a žádný aby se nad nimi nesmiloval, čtrnáctého dne dvanáctého měsíce Adar tohoto léta:

7. tak aby ti nešlechetní lidé jednoho dne do pekel sstoupíce, navrátili císařství našemu pokoj, kterýž jsou zrušili.

Až potud výpis listu. Co doleji stojí, po tom místě psané jsem nalezl, kdež se čte (4, 17.): „I odšed Mardocheus, učinil všecko, což mu poručila Esther.“ Ale však nenalezá se to v hebrejském textu, a u žádného z vykladačů není to položeno.

8. I modlil se Mardocheus Pánu, pamětliv jsa na všecky skutky jeho:

9. a řekl: Pane, Pane králi všemohoucí, v moci tvé zajisté všecky věci položeny jsou, a není, kdoby mohl odolati vůli tvé, kdyžbys uložil, aby vysvobozen byl Israel.

10. Ty jsi učinil nebe i zemi, a cožkoli zavírá se okršlkem nebeským.

11. A Pánem jsi všech věcí, aniž jest, kdoby odolal velebnosti tvé.

12. Všecky věci znáš, a víš, žeť ne z pýchy, ani potupy, aneb nějaké žádosti slávy, učinil jsem to, že jsem se neklaněl pyšnému Amanovi,

13. (nebo rádbych pro zachování Israele také šlepěje noh jeho líbati hotov byl:)

14. ale bál jsem se, abych cti Boha mého nepřenesl na člověka, a abych žádnému neklaněl se, krom Bohu svému.

15. A nyní Pane králi, Bože Abrahamův, smiluj se nad lidem svým; nebo chtějí nás nepřátelé naši zahubiti, a dědictví tvé zahladiti.

16. Nepohrdejž částkou svou, kterouž jsi sobě vykoupil z Egypta.

17. Vyslyš prosbu mou, a milostiv buď losu a provázku* svému, a obrať žalost naši v radost, abychom živi jsouce chválili jmeno tvé Pane, a nezavírej úst těch, kteříž tě chválí**.

18. Veškeren také Israel týmž srdcem i modlitbou volal ku Pánu, protože jim jistá smrt nastávala.

Kapitola 14.

Modlitba Esther za vysvobození lidu israelského.

1. Esther také královna utekla se ku Pánu, bojíc se nebezpečenství, kteréž nastávalo.

2. A složivši roucho královské, vzala roucho způsobné k pláči, a k kvílení, a místo mastí rozličných, popelem a prachem naplnila hlavu, a těla svého ponížila posty: a všecka místa, na kterýchž prvé mívala veselí svá, naplnila vytrhanými vlasy.

3. A modlila se Pánu Bohu israelskému, řkouc: Pane můj, kterýžto král náš jsi sám, pomoziž mi osamělé, a nemající pomocníka žádného jiného kromě tebe.

4. Nebezpečenství mé před rukama mýma jest.

5. Slýchala jsem od otce svého, že ty Pane vybral jsi Israele ze všech národů, a otce naše ze všech předků jejich, abys vládl [jimi jako] dědictvím věčným, a učinil jsi jim, jakož jsi mluvil.

6. Zhřešili jsme před obličejem tvým, a protož dal jsi nás v ruce nepřátel našich:

7. nebo jsme ctili bohy jejich. Spravedlivý jsi Pane:

8. a nyní nemají na tom dosti, že nás sužují přetěžkou službou, ale sílu rukou svých moci modl připisujíce,

9. chtějí změniti tvé sliby, a zahladiti dědictví tvé, a zavříti ústa

17) t. dědictví svému, jako nějakým losem aneb šňůrou tobě odměřenému. — ** t. lidu svého vyvoleného, jenž jediný tebe zná a náležitě ctí.

těch, kteříž tě chválí, a uhasiti slávu chrámu i oltáře tvého,

10. aby otevřeli ústa pohanům, a chválili sílu modl, a velebili krále tělesného na věky.

11. Nedávej Pane berly své těm, kteříž nic nejsou, a ať se neposmívají k pádu našemu: ale obrať radu jejich na ně, a toho, kterýž počal rozlítiti se na nás, zkaziž.

12. Rozpomeň se Pane, a ukaž se nám v času soužení našeho, a dej mi doufání Pane králi bohů, a mocnosti všeliké.

13. Dej řeč spořádanou v ústa má před obličejem lva*, a proměň srdce jeho k nenávidění nepřítele našeho, aby i sám zahynul, i jiní, kteříž se s ním srovnávají.

14. Nás pak vysvoboď rukou svou, a spomoz mně, nemající žádné jiné pomoci, kromě tebe, Pane, kterýž všech věcí vědomost máš,

15. a víš, že v nenávisti mám slávu nepravých, a v ohavnosti mám lože neobřezaných, i všelikého cizozemce.

16. Ty znáš potřebu mou*, a že v ošklivosti mám znamení pýchy a slávy své, kteréž jest na hlavě mé ve dnech, v nichž se ukazuji, a že je mám v ošklivosti jako roucho ženy nemoc ženskou mající, a nenosím ho ve dnech mlčení mého**,

17. a že jsem nejedla při stole Amanově, aniž mi se líbily hody královy, a že jsem nepila vína z obětí mokrých*:

18. i že se nikdy neveselila děvka tvá, jakž jsem přenešena sem až do dnešního dne, jediné v tobě Pane Bože Abrahamův*.

19. Bože silný nade všecky, vyslyšiž hlas těch, kteříž žádné jiné naděje nemají, a vysvoboď nás z ruky nespravedlivých, a vytrhni mne z bázně mé*.

Kapitola 15.

Představení Esthery před krále. 9. Kterak se ho náramně lekla, a on ji těšil, a mile s ní rozmlouval.

† Také toto nalezl jsem přidané v obecném vydání.

1. I přikázal jí (nepochybně Mardocheus Estheře), aby vešla před krále, a prosila za lid svůj, a za vlast svou.

2. Pomni, řekl, na dni ponížení svého, kterak jsi krmena byla v ruce mé; nebo Aman druhý po králi, mluvil proti nám k smrti:

3. ale ty volej ku Pánu, a mluv králi za nás, a vysvoboď nás z smrti.

† Též i toto, což hned níže psáno jest.

4. Dne pak třetího, svlékla roucho ozdoby své, a oblékla se v slávu svou.

5. A když stkvěla se v rouše královském, a vzývala všech věcí správce a spasitele Boha, pojala dvě služebnice,

6. z nichž na jednu zpolehla, jakoby nemohla tělem svým pro rozkošnost, a velikou útlost vládnouti.

7. Druhá pak služebnice šla za paní nesouc roucho, kteréž po zemi se vléklo.

8. Ona pak červená jsouc jako růže, a libýma a jasnýma očima, kryla srdce smutné, a velikou bázní sevřené.

9. Tedy prošedši všecky dvéře pořád, postavila se před králem, kdež on seděl na trůnu královském

13) t. prchlivého krále Asvéra.

16) t. kterouž jsem dohnána, abych při králi byla, i tak nádherně se strojila. — ** t. v samotnosti, když pokoj mám, a doma pro sebe živa jsem.

17) t. vína modlám obětovaného. Z vína bohům obětovaného bývala část na oltář vylita, a část potom při slavných hodech strávena. I při stole odlévalo se něco vína z nádoby za obět bohům, prvé než se pilo.

18) Tak Esther slávu světskou potupovala, a při vší hojnosti jako chudá byla, žádné radosti kromě Boha nemajíc a nehledajíc.

19) t. bála se, zdaří-li se jí krok, kterýž měla učiniti před krále s prosbou za lid svůj.

†) Poznamenání sv. Jeronyma.

svém, oblečen jsa v roucho královské, a stkvěje se zlatem, a drahým kamením, a byl hrozného vzezření.
10. A když pozdvihl tváři, a zapálenýma očima prchlivost srdce ukázal, královna padla, a zbledši naklonila mdlé hlavy na děvečku.
11. I obrátil Bůh ducha králova v tichost, a rychle a boje se skočil s trůnu, a vzav ji na lokty své, dokudžby neokřála, těmito slovy lahodil jí:
12. Co máš Esther? Já jsem bratr tvůj, neboj se.
13. Neumřeš: nebo ne pro tebe, ale pro jiné všecky to právo ustanoveno jest.
14. Přistup tedy, a dotkni se berly.
15. A když ona mlčela, zdvihl zlatou berlu, a položil na hrdlo její, a políbil ji, a řekl: Proč ke mně nemluvíš?
16. Kterážto odpověděla: Viděla jsem tebe pane jako anděla Božího, a zkormoutilo se srdce mé pro bázeň slávy tvé.
17. Nebo velmi divný jsi pane, a tvář tvá plna jest milosti.
18. A když to mluvila, opět padla, a téměř zmrtvěla.
19. Král pak kormoutil se, a všickni služebníci jeho těšili ji.

Kapitola 16.

Poslání listu po krajinách, jímž první ustanovení královské zrušeno. Ustanovení, aby ten den byl svěcen.

Výpis listu krále Artaxerxa, kterýž o Židy rozeslal po všech krajinách království svého: kterýž také v hebrejské knize nenalezá se.

1. Král veliký Artaxerxes od Indie až do země mouřenínské, sto a sedmmecítma krajin vévodám a knížatům, kteříž našeho rozkázaní poslušni jsou, pozdravení vzkazuje.
2. Mnozí dobroty knížat, a cti, kteráž jim dána jest, zle užívali k pýše:
3. a netoliko poddané královské usilují sužovati, ale dané sobě slávy nesnášejíce, těm, kteříž ji dali, strojí úklady.
4. Aniž mají na tom dosti, že neděkují za dobrodiní, a [že] vlídnosti sobě [prokázané] práva ruší, ale ještě mají za to, že soudu Boha, kterýž všecko vidí, ujdou.
5. A tak velmi v bláznovství vydali se, že ty, kteříž v úřadech sobě svěřených právě se zachovávají, a tak všecko činí, že ode všech chvály hodni jsou, chytrými podvody usilují zkaziti,
6. kdyžto oklamávají lstivou chytrostí uši knížat upřímé, a dle svého přirození o jiných [lidech] soudící.
7. Kterážto věc i z starých historií má důvod, i z těch věcí, jenž se každodenně dějí, kterak skrze zlá vnuknutí některých úmyslové královští nakaženi bývají.
8. Protož sluší opatřiti pokoj všechněm krajinám.
9. Aniž mějte za to, žeby to pocházelo z lehkosti srdce našeho, když jiné a jiné věci rozkazujem; ale vedlé způsobu a potřeby časů, jakž užitečno jest obci, vyrčení vydáváme.
10. A abyste porozuměli zřetedlněji, což pravíme: Aman syn Amadathův, i mravy, i rodem Macedonský, a cizí od krve Perských, kterýž dobrotivosti naší svou ukrutností poskvrnil, příchozí jsa od nás přijat byl:
11. a takové přívětivosti užil, že otcem naším sloul, a poklona se jemu ode všech dála, jako druhému po králi:
12. kterýž tak velikou pýchou nadul se a pozdvihl, že usiloval nás o království připraviti i o hrdlo.
13. Nebo Mardochea, jehožto věrností a dobrodiním živi jsme, a tovaryšku království našeho Esther, se vším národem jejím, novými jakýmis a neslýchanými úklady žádostiv byl vyhladiti:
14. to mysle, aby usmrtiv je, úkla-

dy činil naší samotnosti, a království perské přenesl na Macedonské.
15. My pak, na Židech, od nejnešlechetnějšího člověka k vyhubení oddaných, neshledali jsme, žeby v čem vinni byli, ale raději že spravedlivých práv užívají,
16. a že synové* jsou nejvyššího a největšího, a vždycky živého Boha, jehožto dobrodiním i otcům naším i nám království jest dáno, a až do dneška ostříhá se.
17. Protož vězte, že ti listové, kteréž byl on jmenem naším rozeslal, jsou zrušeni.
18. Pro kteroužto nešlechetnost před branami tohoto města, to jest, [před] Susan, i ten, kterýž to způsobil, i všecka jeho rodina visí na šibenici: ne my, ale Bůh odplatil jemu, což zasloužil.
19. Toto pak vyrčení, kteréž nyní posíláme, po všech městech ať jest ohlášeno, aby dopuštěno bylo Židům užívati svých zákonů:
20. jimžto máte býti na pomoc, aby ty, kteříž se byli připravili k jejich zahubení, mohli pobiti třináctého dne měsíce dvanáctého, kterýž slove Adar.
21. Nebo ten den smutku a žalosti, Bůh všemohoucí, obrátil jim v radost.
22. Protož i vy, mezi jinými dny sváteční mi, i tento zachovávejte den, a svěťte jej se vší radostí, aby i potom poznalo se,
23. že všickni, kteříž věrně Perských poslouchají, hodnou za věrnost odplatu berou: a že kteří úklady činí království jejich, hynou pro hřích [svůj].
24. Všeliká pak krajina i město, kteréžby nechtělo účastno býti slavnosti této, ať zahyne mečem a ohněm, a tak ať jest vyhlazeno, aby netoliko lidem, ale také hovadům bezcestné bylo na věky, na příklad pohrdání, a neposlušenství.

16) t. ctitelé, služebníci —

Kniha Jobova.

Job, jehož jmenem kniha tato se nazývá, byl muž bohabojný i velmi možný v zemi Hus (hebr. Huc či Uc), tak jako ondy Abraham, Isák a Jakob v zemi chananejské. Byla pak země Hus část Arabie pusté, mezi zemí idumejskou a chaldejskou. Živ byl Job pravdě podobno za oné doby, když Israelští na blízku země Hus v porobě egyptské úpěli, odkudž také dobrou známost o Jobovi a životu jeho míti mohli. A snad právě k jejich potěšení kniha ta o Jobovi, a strasti i trpělivosti jeho složena byla. Neb že prvé, než byli Israelité z Egypta vyšli, kniha Jobova sepsána byla, vidí se býti nepochybné. Za skladatele knihy té mají někteří samého Joba; jiní pravdě podobněji některého nábožného Israelitu, nejedni pak i Mojžíše. — Obsah knihy Jobovy jest zkrátka tento. Job, ctitel Boží dokonalý, nadělen jest od Boha také všelikým pozemským zdarem a požehnáním. Aby pak upřímnost a stálost bohabojnosti jeho zkušena byla, dopustil naň Bůh ztrátu všeho jmění i milých dítek, a posléze i ztrátu zdraví, tak že mu konečně ze všeho někdejšího blahobytu ničeho nepozůstalo, leč holé, bídné živobytí. K tomu ke všemu potupila ho i vlastní manželka, posmívajíc se jeho sprostnosti, že v takém neštěstí postaven, a patrně (jak se ona domnívala) od Boha opuštěn, přec od něho upustit nechtěl, ano ze všeho ještě Boha chválil. Potom přišli jej těšit tři jeho vzdálených přátel. Ti trvali s ním v smutku po sedm dní, pro náramnost zármutku ani slova nemluvíce. Konečně po sedmi dnech přetrhl Job to mlčení důtklivým naříkáním na své neštěstí a svou hroznou bídu, želaje, aby se byl raději nikdy ani nenarodil, aneb záhy zahynul, než že se v tak hrozné úzkosti ocítit musil. Z toho nastala rozmluva či hádka mezi Jobem a jeho přátely o tom: „Proč asi Bůh tak zlé věci na lidi sesílá?“ Přátelé pokládají Jobovi naříkání jeho za zlé, dokazujíce jeden po druhém, že Bůh jen na bezbožníky takové strasti dopouštívá, spravedlivým pak že štěstí dává, a že tedy Job hříšníkem býti musí, poněvadž ho Bůh tolik bídou stíhá. Přimlouvají mu tedy, aby se rychle k Bohu obrátil, a tak opět předešlého požehnání od něho obdržel. Job naproti osvědčuje svou nevinnost, i odvolává se k tomu konci na veřejný soud s Bohem; dokazuje také, že Bůh ne vždycky zde na světě bezbožníky trestá, nýbrž že jich častokráte až do smrti v štěstí a dobrém bydle pokojně žíti nechává. Posléze Bůh sám tu při řeči svou rozhoduje, a sice k straně Jobově, ač mu pro některá neopatrná slova domlouvá, i že se opovážil o tajném řízení Božím, kteréž daleko rozum lidský přestihuje, tak směle souditi. Ku konci nadělují Bůh Joba na důkaz své milosti a jeho nevinnosti dvakrát větším požehnáním, než byl prvé měl a ztratil. — Naučení té knihy jest toto: Bůh dopouští z tajných příčin dle neobmezené moci i moudrosti své, také na spravedlivé všeliké strasti, a není tedy každé neštěstí následek Boží spravedlnosti, a mста za zpáchané hříchy; a protož nepravé jest ono domnění (o kterém i u sv. Jana 9, 2. čteme), jakoby každé časné zlé na nějaký zjevný neb tajný hřích ukazovalo. Dále se ukazuje na Jobu příklad dokonalé trpělivosti a stálého vytrvání v bohabojnosti i navzdor všelikému časnému příkoří a neštěstí. Rozumí se pak zde dokonalost taková, jaková v starém zákoně býti mohla; ježto nám zákon nový mnohem dokonalejší vzory ctnosti vůbec, i také zvláště trpělivosti poskytuje. Kristus zajisté, jenž přišel, aby zákon naplnil, učinil tak i v částce této, zanechav nám sám na sobě ten nejdokonalejší příklad svaté trpělivosti. Tento zde vytčený rozdíl mezi dokonalostí ctnosti starozákonní a dokonalostí ctnosti novozákonní, myslíme, že třeba jest každému čtenáři písma sv. starého zákona na očích míti, nemá-li se v čtení Písma vůbec, a zvláště také knihy Jobovy, některými slovy i věcmi mýliti, aneb i urážeti.

Kapitola 1.

Jobova pobožnost a bohatství. 6. Z Božího dopuštění statek mu odjat, i děti. 20. Job však všecko to trpělivě snášel a Boha chválil.

1. Byl muž v zemi Hus, jmenem Job, a muž ten byl sprostný, a upřímý, a boje se Boha, a vystříhaje se zlého.

2. I narodilo se jemu sedm synů, a tři dcery.

3. A měl dobytka, sedm tisíc ovec, a tři tisíce velbloudů, pět set také spřežení volů, a pět set oslic, a čeledi velmi mnoho: a byl muž ten veliký mezi všemi východními*.

---

3) t. byl nejmožnější mezi Araby. Arabie se nazývá v písmě obyčejně zemí východní, poněvadž Israelitům v zemi zaslíbené ležela na východ. Týkaje se mohovitosti nábožného Joba, připomíná

4. I chodívali synové jeho, a strojívali hody po domích každý ve dni svém*. A posílajíce zvávali své tři sestry, aby jedly a pily s nimi.

5. A když vystřídali dny hodů, posílal k nim Job, a posvěcoval jich*, a vstávaje na úsvitě, obětoval oběti zápalné za jednohokaždého. Nebo říkával: Aby snad nebyli zhřešili synové moji, a nedobrořečili Bohu** v srdcích svých. Tak činíval Job po všecky dny.

6. Jednoho pak dne, když přišli synové Boží, aby se postavili před Hospodinem, byl tu mezi nimi také satan*.

7. Jemužto řekl Hospodin: Odkud jdeš? Kterýž odpovídaje řekl: Obcházel jsem zemi, a prošel jsem ji.

8. I řekl Hospodin k němu: Spatřil-lis služebníka mého Joba, že není jemu rovného na zemi, [ješto jest] muž sprostný a upřímý, a bojící se Boha, a vystříhající se zlého?

9. Jemužto odpovídaje satan, řekl: Zdaliž se Job darmo bojí Boha*?

10. Zdažs ty ho neohradil i domu jeho, i všeho statku vůkol*, dílům rukou jeho požehnal jsi, a vládařství jeho vzrostlo na zemi?

11. Ale vztáhni maličko ruku svou, a dotkni se všeho, což má nebude-liť v tvář dobrořečiti tobě.'

12. Tedy řekl Hospodin satanovi: Hle, všecky věci, kteréž má, v ruce tvé jsou: toliko na něj nevztahuj ruky své*. I vyšel satan od tváři Hospodinovy.

13. Jednoho pak dne, když synové a dcery jeho jedli, a pili víno v domě bratra svého prvorozeného,

14. přišel posel k Jobovi, kterýž pravil: Volové orali, a oslice se pásly podlé nich,

15. i učinili vpád Sabejští, a zajali všecko, a služebníky pobili mečem, a utekl jsem [toliko] já sám, abych to oznámil tobě.

16. A když on ještě mluvil, přišel druhý, a řekl: Oheň Boží spadl s nebe, a udeřiv do ovec i služebníků zabil je, i utekl jsem já sám, abych to oznámil tobě.

17. A když i ten ještě mluvil, přišel jiný a řekl: Chaldejští zšikovali tři houfy, a připadli na velbloudy, a zajali je, k tomu i služebníky pobili mečem, a utekl jsem já sám, abych to oznámil tobě.

18. Ještě [také] ten mluvil, a hle jiný přišel, a řekl: Když synové tvoji a dcery tvé jedli, a pili víno v domě bratra svého prvorozeného,

19. v náhle vítr prudký strhl se od strany pouště, a udeřil na

---

sv. Augustin, že Bůh rozdává bohatství spravedlivým i nespravedlivým. Spravedlivým, aby nikdo neměl bohatství samo v sobě za opravdové zlé; nespravedlivým pak, aby nikdo nemyslil, že bohatství jest opravdové aneb jediné dobré.

4) t. strojívali hody, střídajíce se jeden po druhém, a to, jakž podobno, každý na den svého narození. Viz níž 13

5) t. rozkázal, aby posvěcujíce se všelijakým očisťováním a zdržováním se od toho, coby jich poskvrniti mohlo, připravili se k obětem. — ** Dobrořečiti jest žehnati, ale může se také rozuměti opak, totiž zlořečiti. Užívá se tu pěkného slova místo ohavného, jehož nesluší do úst vzíti. Nalezá se to tak častěji v Písmě. V. 3. Král. 21, 10. Obával se tedy Job, žeby snad byli jeho synové třeba jen myšlením zakleli, zlořečili a proti Bohu se prohřešili. Aneb jinak, žeby byli s Bohem se rozžehnali, totiž od něho odstoupili, jej opustili.

6) Synové Boží jsou andělé, poslové Boží k lidem a strážcové lidí. Satan jest protivník, nepřítel, pokušitel, kterýž obchází, jako lev řvoucí, hledaje, kohoby sežral.

9) Báti se Boha, jest Bohu sloužiti varováním se zlého a činěním dobrého.

10) t. svou ochranou, tak aby mu nikdo uškoditi nemohl.

12) Jakoby řekl: Poněvadž ty se domníváš, že Job pro zisk toliko v pobožnosti pevně stojí, dávám všecky jeho věci v moc tvou, můžeš mu je odejmouti, toliko jeho osoby ať se nikterak nedotýkáš. Najdeť se zajisté, že se mýlíš, a že Job upřímě jest bohabojný.

čtyry úhly domu, kterýž padna zasul děti tvé, i zemřely, a utekl jsem [toliko] já sám, abych to oznámil tobě.

20. Tehdy vstal Job, a roztrhl roucho své, a oholiv hlavu svou*, padna na zem, poklonil se,

21. a řekl: Nahý jsem vyšel z života matky své, a nahý zase se tam navrátím: Hospodin dal, Hospodin vzal: jakž se Hospodinu líbilo, tak se stalo: buď jmeno Hospodinovo požehnáno.

22. V tom ve všem nezhřešil Job rty svými, ani co bláznivého proti Bohu mluvil.

Kapitola 2.

Job těžkou nemocí trápen, 9. od ženy posměch trpěl, 11. a od přátel navštíven byl.

1. I stalo se opět, když jednoho dne přišli synové Boží, a postavili se před Hospodinem, [a] přišel také i satan mezi ně, a postavil se před obličejem jeho,

2. že řekl Hospodin satanovi: Odkud jdeš? Kterýžto odpovídaje, řekl: Obcházel jsem zemi, a prošel jsem ji.

3. I řekl Hospodin satanovi: Spatřil-lis služebníka mého Joba, že není jemu rovného na zemi, [a jest] muž sprostný a upřímý, a bojící se Boha, a vystříhající se zlého, a že až posavád zachovává nevinnost? Ty pak pohnul jsi mne proti němu, abych trápil ho nadarmo*.

4. Jemužto odpovídaje satan, řekl: Kůži za kůži, a všecko, což má člověk, dá za život svůj*:

5. ale vztáhni ruku svou s dotkni se kostí jeho i těla, a tehdáž uzříš, že v tvář dobrořečiti bude tobě.

6. Tedy řekl Hospodin satanovi: Aj v ruce tvé jest: a však duši jeho zachovej*.

7. Vyšed tedy satan od tváři Hospodinovy, ranil Joba nežitem nejhorším*, od paty nohy až do vrchu hlavy jeho:

8. kterýžto střepinou hnis ostruhoval sedě na hnoji*.

9. I řekla jemu manželka jeho: Ještě ty trváš v sprostnosti své? Dobrořeč Bohu, a umři*.

10. Kterýžto řekl k ní: Jako jedna z bláznivých žen mluvila jsi: jestliže dobré věci brali jsme z ruky Boží, zlých pročbychom nepřijímali? V tom ve všem nezhřešil Job rty svými.

11. Tedy uslyševše tři přátelé Jobovi o všem zlém, kteréž přišlo na něj, přišli jedenkaždý z místa svého, Elifaz Themanský, a Baldad Suhský, a Sofar Naamatský. Nebo snesli se byli na tom, aby spolu přijdouce navštívili jej a potěšili.

12. A pozdvihše očí svých zdaleka, nepoznali ho, a zkřikše pla-

---

20) To všecko na znamení smutku. (1. Esdr. 9, 3.)

3) t. bez viny, nemaje k němu příčiny.

4) Kůži, t. j. zdraví a živobytí cizí — dětí, služebníků, i všecko jmění, za zdraví a živobytí své.

6) t. vezmi mu zdraví, ale při životě ho zachovej.

7) Sv. Jan Zlatoústý a jiní starší i novější písem sv. vykladatelé mají tu Jobovu nemoc za nejtraplivější malomocenství, jakéž zvláště v Egyptě obyčejno bylo (5. Mojž. 28, 27.) a Elefantiasis, t. j. nemoc slonová, sloulo, poněvadž i nohy nemocnému tolik nabíhaly, že neohybným nohám slona se podobaly. Ostatně trpěl nemocný na těle nesnesitedlné bolesti, jsa totiž jako jediný vřed, a na duši úzkostlivost až k zoufání. Byla to nemoc neshojitedlná, stavíc před oči smrt jistou, ale zdlouhavou.

8) t. na smetišti neb popeli, jak v smutku obyčej byl.

9) t. dej Bohu výhost, aneb umři! Vytýká žena netrpělivá muži svému neprospěšnost jeho bohabojnosti, a domýšlí se, že by snad spíše pomoc byla, kdyby se Boha odřekl, a jinam obrátil. Tak se mnozí v podobných případnostech k rozličným podivnostem i nesmyslnostem obracejí, k zaříkávání, kouzlům a čarám a t. d., jakž i Saul učinil.

kali, a roztrhše roucho své, sypali prach na hlavu svou k nebi*.
13. A seděli s ním na zemi sedm dní a sedm nocí, a žádný nepromluvil k němu slova: nebo viděli bolest býti náramnou.

Kapitola 3.

Job zlořečí dni narození svého. 10. Naříká z příčiny života sobě daného.

1. Potom otevřel Job ústa svá, a zlořečil dni svému*,
2. a řekl:
3. Nechť zahyne den, v němž jsem se narodil, i noc, v níž bylo řečeno: Počat jest člověk.
4. Ten den nechť jest obrácen ve tmu, nechť ho nevyhledává Bůh s hůry, a nechť není osvícen světlem*.
5. Nechť jej zakryje tma, a stín smrti*: nechť jej opanuje mrákota, a nechť jest obalen hořkostí.
6. Noc tu vichr tmavý uchvať, a nebuď počítána mezi dny ročními, aniž přijď v počet měsíců.
7. Nechť jest noc ta osamělá, ani chvály hodna*.
8. Zlořečte jí, kteří zlořečí dni, kteří hotovi jsou vzbuditi Leviathana*.
9. Nechť se zatmí hvězdy mrákotou její: očekávej světla a neviz ho, ani východu nastávající záře jitřní.
10. Nebo nezavřela dveří života, kterýž nosil mne, aniž odjala zlé od očí mých*.
11. Proč jsem neumřel v matce? a vyšed z života [proč] jsem ihned nezahynul?
12. Proč jsem byl vzat na kolena*? proč kojen prsy?
13. Nebo nyní spě mlčelbych, a ve snu svém odpočívalbych:
14. s králi a radami země, jenž sobě vzdělávají pustiny*:
15. anebo s knížaty, kteříž vládnou zlatem, a naplňují domy své stříbrem:
16. aneb jako nedochůdče skryté nebylbych, aneb [jako ti] jenž počati byvše neviděli světla.
17. Tamť i bezbožní přestali od bouření, a tam odpočívají unaveni silou*.
18. A ti, jenž byli někdy vězňové, jsou tam spolu bez obtížnosti, a neslyší více hlasu násilníka.
19. Malý i veliký jsou tam [sobě rovni], i služebník [jest] svoboden od pána svého.
20. Proč bídnému dáno jest světlo, a život těm, kteříž jsou v hořkosti duše?
21. Kteříž očekávají smrti, a nepřichází, jako vykopávajíce poklad*,
22. a radují se náramně, když nalezli hrob.
23. [Proč, pravím, dán jest život] člověku, jehožto cesta skryta jest, a obklíčil ho Bůh temnostmi?*
24. Dříve než jídám, vzdychám: a jako rozlité vody, tak se [rozmáhá] řvání mé:
25. nebo bázeň, kteréž jsem se hrozil, přišla na mne; a čeho jsem se strachoval, to mi se přihodilo*.

---

12) t. nad hlavy své vzhůru, aby zase na hlavy jejich padal.
1) t. dni svého narození; zlořečil, že se byl kdy narodil.
4) t. kéžby bylo toho dne nikdy nebylo.
5) t. temnost hrobová, věčná.
7) t. žádného radostného pokřikování, za příčinou šťastného narození, aby více v ní nebylo slyšeti.
8) t. zaříkejte ho zaklínači. Bylit u starých rozliční zaklínačové, i hadů. Někteří prý také zaklínáním uměli obrátit den v noc, a světlo v tmu, jiní zas prý vyvolávali hrozného krokodila (leviathana) z vody, a uměli ho skrotit a t. d.
10) t. že neodvrátila ode mne to zlé, které trpím a nemuselbych trpěti, kdyby jí nebylo, a já se byl nenarodil.
12) t. na klín při porodu; slovem, proč jsem se narodil?
14) t. paláce k samotnému a pokojnému obývání.
17) t. zemdlení na síle.
21) t. tak dychtivě čekají na smrt a nemohou se jí dočkati.
23) Tak že neví, kudy z té mu dále díti bude.
25) t. změna štěstí, kteréž jsem se vždycky obával, potkala mne. Jestiť to

26. Zdaliž jsem se nečinil [jako] nevěda? Zdaliž jsem nemlčel? Zdaliž jsem nebyl pokojný? A přišlo na mne rozhněvání*.

Kapitola 4.

Elifaz Joba z netrpělivosti obviňuje. 7. A že náboženství jeho nemusilo býti upřímé, prokázati usiluje; domnívaje se, že Bůh na dobré a spravedlivé zlých věcí nedopouští.

1. I odpovídaje Elifaz Themanský, řekl:
2. Počneme-li mluviti tobě, snad to těžce poneseš, ale kdož se může držeti, aby nemluvil?
3. Aj, tys učíval mnohé, a ruk ustalých posilňoval jsi:
4. viklajících se potvrzovaly řeči tvé, a kolena třesoucí se zmocňoval jsi:
5. nyní pak přišla na tebe rána, a zemdlen jsi: dotkla se tebe, a zkormoucen jsi.
6. Kde jest bázeň [Boží] tvá, síla tvá, trpělivost tvá, a dokonalost cest tvých?
7. Rozpomeň se, prosím tebe, kdo jest kdy nevinný zahynul? anebo kdy jsou upřímí zahlazeni byli*?
8. Ale spíše viděl jsem ty, kteříž činí nepravost, a rozsívají bolesti, a žnou je*,
9. že od dchnutí Božího zhynuli, a dechem hněvu jeho zkaženi jsou.
10. Řvání lva, a hlas lvice [oněměl], a zubové mladých lvíčat zetříni jsou*.
11. Tygr zahynul, protože neměl loupeže, a lvíčata rozptýlena jsou.
12. Ke mně pak povědíno jest slovo skryté, a jako kradmo uchopilo ucho mé prameny šeptání jeho.
13. V hrůze vidění nočního, když připadá tvrdý sen na lidi,
14. strach držel mne, a třesení, a všecky kosti mé předěšeny byly.
15. A když duch v mé přítomnosti pomíjel, vstávali vlasové na těle mém.
16. Stálť jeden, jehož obličeje jsem neznal, [toliko] obraz byl před očima mýma, a hlas jako větříka tichého slyšel jsem:
17. Zdaliž člověk, přirovnán k Bohu, spravedliv [nalezen] bude, aneb [zdali] nad stvořitele svého čistější bude muž?
18. Hle, [ani ti,] kteříž slouží jemu, nejsou stálí, i na andělích svých nalezl nepravost:
19. čímž více ti, jenž bydlí v domích hliněných*, kteřížto z země mají základ, stráveni budou [jako] od mole?
20. Od jitra až do večera* po-

---

obyčej člověka moudrého, nezakládati sobě příliš na štěstí, nýbrž v stavu blahém vždy na možné protivenství připravenu býti. (Kazat. 7, 15.)

26) t. zdaliž jsem při první ztrátě všeho jmění nebyl tichý, mlče a dělaje, jakoby se bylo nic nepřihodilo? A přece ještě toto druhé, horší zlé, hrozné nemoci potkati mne muselo.

7) t. upřímí srdcem, bezelstní, spravedliví. Chce říci, že dobří již zde na světě vždy dobře se mají.

8) t. pro jaké semeno kdo orá, a co seje, to i žne. Jakoby řekl: kdo zle činili, ti se také i zle měli.

10) Obraz to bezbožných, kteří pomstou Boží na misinu přicházejí, byť jako lvové mezi zvěří, tak oni mezi lidmi moc měli, zkázu a ukrutenství provodili. Tím způsobem i dále svou moudrost, aneb raději, svá domnění, ne všelijak pravá, Elifaz vynáší: totiž jakoby Bůh již zde na světě vždycky úplně dobré dobrým, a zlé zlým odplacoval, ježto nás víra učí, že Bůh velí vcházeti slunci svému na dobré i na zlé, a dává déšť na spravedlivé i nespravedlivé; ano že Bůh dle své moudrosti a dobrotivosti právě bohabojných častěji křížem navštěvuje, aby je zkusil, od zlého uchránil, v dobrém potvrdil, více je očistil, a hojněji jim na věčnosti odplatil: an naproti bezbožní častokráte stálým štěstím oplývají, a v štěstí i skonávají, ač k hrozné věčnosti, kdež teprva spravedlnost Boží úplně se zjevuje. Dle onoho chybného učení pořád ještě dále Elifaz řeč svou povede, jakož i druhové jeho, aby Jobovi dokázali, že nemůže býti bez viny, poněvadž zjevně od Boha trestán jest, a že tedy spravedlivě trpí, aniž má proč sobě naříkati.

19) t. v tělích smrtedlných. —

20) t. za den, v krátkém čase.

raženi budou, a že žádný ani nezví,* na věky zahynou.

21. Kteříž pak pozůstanou, odjati budou z nich: zemrou, ale ne v moudrosti*.

Kapitola 5.

Elifaz vždy na svém stoje tresce Joba z nepravosti. Potom ho napomíná, by se k Bohu obrátil.

1. Zavolejž tedy, jestliže jest, kdo by tobě odpověděl, a k některému z svatých obrať se*.

2. V pravdě blázna zabíjí hněvivost, a maličkého* usmrcuje závist.

3. Jáť jsem viděl blázna pevného kořene, a hned zlořečil jsem kráse jeho*.

4. Vzdáleni budou synové jeho od spasení, a zetříni budou v bráně*, a nebude, kdoby je vytrhl.

5. Jeho žeň bladovitý jísti bude, a jeho samého uchváti oděnec, a žízniví píti budou bohatství jeho.

6. Nic na zemi bez příčiny se neděje, a z země nevzchází bolest*.

7. Člověk rodí se ku práci, a pták k létání*.

8. Pro kteroužto věc já prositi budu Pána, a Bohu předložím řeč svou:

9. kterýž činí veliké věci, a nezpytatedlné, a divné bez počtu:

10. kterýž dává déšť na zem, a svlažuje vodami všecky věci:

11. kterýž sází snížené na místo vysoké, a truchlivých pozdvihuje dobrým bydlem:

12. kterýž rozptyluje myšlení zlostných, aby nemohly vykonati ruce jejich, co začaly:

13. kterýž lapá moudré v chytrosti jejich, a radu zlých rozptyluje.

14. Ve dne vběhnou do tmy, a jako v noci tak makati budou o poledni.

15. Nuzného pak vysvobodí od meče úst jejich, a chudého z ruky násilníka.

16. A bude nuznému naděje, nepravost pak stoulí ústa svá*.

17. Blahoslavený člověk, kterýž trestán bývá od Boha: trestání tedy Páně nezamítej*:

18. nebo on raní, a hojí: tepe, a ruce jeho uzdravují.

19. Z šesti soužení vysvobodí tebe: a v sedmém nedotkne se tebe zlé*.

20. V hladu vytrhne tebe z smrti, a v boji z ruky meče.

21. Od biče jazyka ochráněn budeš, a nebudeš se báti bídy, když by přišla.

22. V zpuštění a hladu smáti se budeš, a zvířat zemských nebudeš se strachovati.

23. Ale s kamením krajin smlouva tvá, a zvířata zemská pokojná budou tobě*.

24. A zvíš, žeť pokoj má stánek tvůj, a navštěvuje krásu svou nezhřešíš*.

25. Shledáš také, žeť mnohé bude símě tvé, a rodina tvá [bude] jako bylina zemská.

---

21) t. jako předkové tak i potomci jejich zhynou v téže nemoudrosti. Hebr.: Umírají, ale není jim to k moudrosti, t. aby jinak si usmyslili a zmoudřeli.

1) t. aby se ti ozval a tvého mínění potvrdil. Zajisté se to nestane. Z čehož viděti, že není pravdy v tom, co mluvíš.

2) t. maličkého duchem, mdlého rozumem, sprosťáka.

3) Hebr.: Domu jeho. Smysl jest: Viděl jsem člověka bezbožného, že se upevňoval v štěstí; ale hned jsem předpovídal jeho domu a jmění zlý konec.

4) t. poraženi budou na soudu.

6) t. nepučí se bída, jako tráva, náhodou tu a tam, nýbrž přichází určitě a vhodně dle zasloužení na člověka.

7) t. vše má své určení a k svému se hodí: tak i štěstí dobrému a neštěstí zlému jest přiměřeno.

16) t. oněmí a zahanbena bude.

17) t. nepohrdej jím, nebo z dobrého úmyslu přichází, totiž k tvému naprsvení, a když se obrátíš, obrátí se k tobě i Boží požehnání.

19) t. to, které tobě nastávalo, a jehož jsi se často strachoval.

23) t. jako v příměří s nimi budeš, nemaje se jich co strachovati, tak že cestou jda bezpečně na kameni odpočívati a spáti budeš (1. Mojž. 28, 11.).

24) Hebr.: Ohledaje svou stáj (kde ovce nocují) ničehož ztraceného nepohřešíš.

26. Vejdeš v hojnosti [dnů] do hrobu, jako vnesena bývá [v] stoh pšenice časem svým.
27. Aj toť jak jsme vyhledali, tak jest: což slyše, na mysli rozjímej*.

Kapitola 6.

Job zamítá řeč Elifazovu, pravě, že jest jeho trápení větší, nežli provinění.

1. Odpovídaje pak Job, řekl:
2. Ó, by hříchové moji, jimiž jsem hněvu zasloužil, zavěšeni byli na váhu: i bída, kterouž trpím.
3. Nad písek mořský tato těžší ukázalaby se: protož i slova má bolesti jsou plna.
4. Nebo střely Páně ve mně jsou, jejichžto hněv vypil ducha mého*, a hrůzy Páně bojují proti mně.
5. Zdaliž řváti bude divoký osel, když bude míti trávu? aneb bučeti bude vůl, když před jeslemi plnými státi bude?
6. Aneb bude-liž se moci jísti nechutné, ješto není solí osoleno? aneb může-li někdo okusiti, což okušené přináší smrt?
7. Čehož prvé nechtěla se dotknouti duše má, to jest nyní pro úzkost, mým pokrmem.
8. Kdož mi dá, aby přišla žádost má: a čehož očekávám, aby dal mi Bůh*?
9. A kterýž počal, ten aby mne setřel: rozvázal ruku svou, a podťal mne?
10. A to buď mi potěšení, aby trápě mne bolestí, nešetřil, aniž odmlouvati budu řečem Svatého*.
11. Nebo jaká jest síla má, abych to snesl? anebo jaký konec můj, abych trpělivě sobě počínal*?
12. Aniž síla má síla kamenů, ani tělo mé měděné jest.
13. Hle není mi pomoci ve mně, a také přátelé moji odstoupili ode mne.
14. Kdo odjímá od přítele svého milosrdenství, bázeň Páně opouští.
15. Bratří moji pominuli mne, jako potok [dešťový], kterýž prudce teče po údolí.
16. Kteříž se bojí jíní, na ty připadne sníh*.
17. Časem, kterýmž budou rozptýleni, zahynou: a jakž se zahřeje, rozplynou se z místa svého*.
18. Zmateny jsou stezky kroků jejich: choditi budou na prázdno, a zahynou.
19. Patřte na stezky Themy, na cesty Saby, a počkejte maličko*.
20 Zahanbeni jsou, nebo jsem doufal: přišli také až ke mně, a studem zahanbeni jsou*.
21. Nyní jste přišli: a nyní vidouce ránu mou, bojíte se*.
22. Zdali jsem řekl: Přineste mi [něco], a ze statku svého darujte mi?

---

27) Elifaz tu dokazuje, že zlý bere zlý konec, a dobrý že se konečně potká se štěstím. To jen potud pravé jest, pokud se přidá, že na věčnosti sice jak dobrý tak i zlý úplnou odplatu vezme dle skutků svých, však ne již zde na světě, kdež mnohdy spravedlivý k svému většímu duchovnímu prospěchu docela všeho časného štěstí zbaven zůstává.
4) t. vší síly mne zbavila prudkost jejich.
8) t. brzkou smrt.
10) Nechce Job Bohu odporovati, nýbrž poddává se vůli a kázni jeho, i většího trápení sobě žádá: toliko pro náramnost bolestí, poněmu přirození nesnesitedlných, běduje. Slušíť činiti rozdíl mezi naříkáním, ježto jest hlas přirozené citlivosti a křehkosti lidské, a mezi reptáním, ježto jest výraz hněvivosti a vzpoury.
11) Zdaliž takový konec, jakýž bývá při krátkých nemocech, a ne raději, jakýž bývá při té mé nemoci, kteráž poznenáhlu, dlouhým a bolestným trápením člověka sžírá, a k smrti provodí?
16) t. kdo se štíti malého zlého, upadne do horšího.
17) t. jako sníh teplem se rozhřívá a rozpouští, tak oni rozplynou se, zmizí, zhynou.
19) t. hledíce, přijdou-li z těch krajin arabských přátelé moji těšiti mne.
20) t. proto, že mne nalezli doufajícího v Boha a nevinnost svou, ježto snad myslili, že se budu sám zjevně z hříchů viniti a trestu hodným se uznávati.
21) t. snad, abyste mi nemuseli něčím ze svého statku přispěti? Viz v. 22.

23. Aneb: Vysvoboďte mne z ruky nepřítele, a z ruky silných vytrhněte mne*?
24. Poučte mne, a já mlčeti budu*: a jestliže čeho snad nevěděl jsem, naučte mne.
25. Proč jste utrhali řečem pravdy, poněvadž z vás žádného není, kdoby mohl trestati mne*?
26. K domlouvání toliko řeči skládáte, a u vítr slova vynášíte.
27. Na sirotka se obořujete, a podvrátiti usilujete přítele svého.
28. Ale však, což jste začali, vykonejte: přiložte ucho, a vizte, zdaliž klamám.
29. Odpovídejte, prosím, bez sváru: a mluvíce to, což spravedlivého jest, suďte.
30. A nenaleznete na jazyku mém nepravosti: ani v ústech mých bláznovství zníti bude*.

Kapitola 7.

Job naříká nad svými a života lidského těžkostmi. 7. Prosí Boha, aby ho z nich vysvoboditi ráčil.

1. Bojování jest život člověka na zemi, a jako dnové nádenníka [jsou] dnové jeho.
2. Jako služebník touží po stínu, a jako nádenník očekává konce díla svého:
3. tak i já měl jsem měsíce prázdné*, a noci traplivé počítal jsem sobě.
4. Jdu-li spat, říkám: Kdy vstanu? a opět očekávám večera, a naplněn jsem bolestmi až do tmy.
5. Odíno jest tělo mé hnisem a poskvrnami prachu, kůže má usvadla, a svraskala se.
6. Dnové moji rychleji pominuli, nežli od tkadlce plátno přistřiženo bývá, a stráveni jsou beze vší naděje.
7. Rozpomeň se [Pane], že [jako] vítr jest život můj, a oko mé že neuzří více dobrých věcí.
8. Aniž mne spatří zrak člověka: oči tvé [pohledí] na mne, a [již] nebude mne.
9. Jako hyne oblak a pomíjí: tak kdo sstoupí do hrobu, již [více] nevystoupí*.
10. Aniž navrátí se více do domu svého, aniž ho více pozná místo jeho.
11. Protož i já nebudu zdržovati úst svých, mluviti budu v soužení ducha svého: rozmlouvati budu v hořkosti duše své.
12. Zdali jsem já moře, aneb velryb, že jsi mne obklíčil žalářem*?
13. Dím-li: Potěší mne lůžko mé, a polehčení míti budu mluvě s sebou na posteli své:
14. [tu] strašíš mne sny, a viděními zděšuješ mne.
15. Pro kteroužto věc zvolila oběšení duše má, a smrt kosti mé.
16. Zoufal jsem, nikoli již více živ nebudu*: odpusť mi, nebo nic nejsou dnové moji.
17. Co jest člověk, že zvelebuješ ho? aneb co přikládáš k němu srdce své*?
18. Navštěvuješ jej na úsvitě, a v náhle zkušuješ jej.
19. Dokavadž neodpouštíš mi, ani dopouštíš mi, abych polkl slinu svou*?
20. Zhřešil jsem, co učiním tobě*,

23) Míní: Nikdy jsem nic takového na vás nežádal, aniž nyní, ač v té největší bídě postaven jsa, čeho jiného žádám, kromě potěšení —
24) t. poslechnu a dám sobě říci, bude-li učení vaše přátelské a zdravější, nežli kteréž jste posud vynesli.
25) t. proč křivě mluvíte, obviňujíce mne neprávě?
30) t. shledáte, že jsem v takovéto mé bídě nehrubě zle mluvil.
3) t. prázdné žádoucího pokoje, plné nesnáze.
9) t. aby opět znova na tomto světě živ byl.
12) t. jakos ohradil moře břehem, tak obklíčil jsi mne trápením.
16) Hebr.: Zavrhl jsem (to myšlení): beztoho nebudu věčně živ, a bude brzo všemu konec.
17) t. že ho sobě tak vážíš, abys jej za hodna zkušování svého, a chyby jeho za hodny trestání svého držel Níž v. 18.
19) t. abych měl tolik ulevení, co bych pohodlně polkl slinu svou.
20) t. jak to mám nahraditi?

ó strážce lidí? Proč jsi mne postavil odporného sobě, a učiněn jsem sám sobě těžkým?

21. Proč neshlazuješ hříchu mého, a proč neodjímáš nepravosti mé? Hle, nyní v prachu spáti budu: a budeš-li ráno mne hledati, nebude mne*.

Kapitola 8.

Baldad Suhský tresce Joba, jakoby spravedlnosti Boží utrhal. 5. Napomíná ho, aby se k Bohu obrátil.

1. Odpovídaje pak Baldad Suhský, řekl:

2. Dokudž mluviti budeš takové věci, a duch mnohonásobný řeči úst tvých*?

3. Zdali Bůh převrací soud: aneb Všemohoucí vyvrací, což jest spravedlivého?

4. Jestliže také synové tvoji zhřešili jemu, i nechal jich v ruce nepravosti jejich*:

5. ty však povstaneš-li na úsvitě k Bohu, a Všemohoucího budeš-li prositi:

6. čistý a upřímý budeš-li kráčeti, ihned procítí k tobě, a pokojný zase učiní příbytek spravedlnosti tvé:

7. tak velmi, že ačby tvé první věci byly malé, však poslední tvé věci rozmnoženy budou náramně.

8. Nebo vzeptej se rodu předešlého, a pilně vyptávej se na památku otců:

(9. [myť] zajisté včerejší jsme, a nic nevíme, nebo jako stín jsou dnové naši na zemi:)

10. ale oni učiti budou tebe: mluviti tobě budou, a z srdce svého vynesou průpovědi*.

11. Zdaliž se může zelenati třtí bez vláhy? aneb růsti rákosí bez vody?

12. Když ještě jest v květu, ani bývá trháno rukou, přede všemi bylinami usychá:

13. tak [jsou] cesty všech, kteříž zapomínají na Boha, a tak zahyne naděje pokrytce.

14. Nebudeť se jemu líbiti nesmyslnost jeho, a jako pavučina jest [naděje] jeho.

15. Spolehne na dům svůj, a neostojí: podpírati bude jej, a neostane.

16. Svlažený zdá se býti [jako keř], dříve než přichází slunce, a u východu jeho prut jeho vyjde;

17. na hromadě skalí kořenové jeho zahustí se, a mezi kameny držeti se bude.

18. Jestliže [pak] jej [co] vychvátí z místa jeho, zapře ho [to místo], a dí: Neznám tebe*.

19. Tožť jest radost cesty jeho, aby opět z země jiní pučili se.

20. Bůh* nezavrže sprostného, aniž podá ruky zlostným:

21. až i naplní se smíchem ústa tvá, a rtové tvoji plesáním.

22. Kteříž nenávidí tebe, oblečeni budou v hanbu: a stánek bezbožných neostojí.

---

21) Job tu posud mluví o těžkostech vezdejšího života i o svých, a žádá sobě umříti, tak že ho i pokušení násilné smrti napadá; nic méně tomu pokušení odporuje, a tu žádost zamítá. Otázky jeho, proč Bůh tak a nejinak s ním nakládá, jsou sice všetečné, ale nikoli spurné a reptavé, jelikož Job nepřestává podivnému řízení Božímu se podvolovati.

2) t. dokud tak bouřlivé budou řeči tvé?

4) t. nechal jich zahynouti, jak pro nepravosti své zasloužili. Jako prvé Elifaz, tak i tuto Baldad domnívá se křivě, že jen zlým se na světě zle vede, a dobrým naproti vždy dobře: protož má za to, že synové Jobovi pro zlé skutky náhlou trestáni byli smrtí a že nepochybně sám Job nejinak svého trápení na Bohu zasloužil; i myslí, že jak mile by se Job zase k Bohu obrátil, hned by mu zas štěstí kvetlo: což ovšem mylné jest, a my křesťané lépe o tom poučeni jsme.

10) Teď následují ty průpovědi aneb naučení starých, od v. 11. až po 19.

18) t. bude tu prázdno, jakoby ho tu nikdy nebylo.

20) Tu zas počíná Baldad, po skončení oněch starých průpovědí sám mluviti, a Joba, dle svého zdání pro hříchy ztrestaného, k obrácení napomínati, by zas předešlé blaženosti dojíti mohl.

Kapitola 9.

Job zvelebuje spravedlnost a moc Boží. 22. Dokazuje, že netoliko bezbožní, ale také nevinní protivenstvím navštíveni bývají.

1. I odpověděv Job, řekl:
2. V pravdě vím, žeť tak jest, a že nebývá spravedliv člověk přirovnán jsa Bohu.
3. Chtěl-liby se s ním hádati, nebude moci jemu odpověditi jedno za tisíc.
4. Moudrý jest srdcem, a silný v moci: kdo se [kdy] protivil jemu, a měl pokoj?
5. Kterýžto přenáší hory, a nevědí ti, jež podvracuje v prchlivosti své*:
6. kterýž pohybuje zemí s místa jejího, a sloupové její třesou se:
7. kterýžto přikazuje slunci, a nevychází: a hvězdy zavírá jako pod pečetí*:
8. kterýž roztahuje nebesa, a kráčí na vlnách mořských:
9. kterýž učinil Arktura, a Oriona, a Kuřátka, a vnitřní polední [hvězdy]*:
10. kterýžto činí věci veliké, a nevystižitedlné, a divné, jimž není počtu.
11. Přijde-li ke mně, neuzřím ho: odejde-li, nebudu věděti.
12. Otáže-li se v náhle, kdož odpoví jemu? aneb kdož může říci: Proč tak činíš?
13. Bůh [jest], jehožto hněvu odolati žádný nemůže, a pod nímž kloní se ti, jenž nesou okršlek*.
14. Protož kteraký jsem já, abych odpovídal jemu, a mluvil slovy svými s ním?
15. A bychť také měl něco spravedlivého, nebudu se hádati, ale svého soudce prositi budu.
16. Kdyžby i volajícího mne vyslyšel, neuvěřím, žeby uslyšel hlas můj*.
17. Nebo u vichru může setříti mne, a rozmnožiti rány mé také bez příčiny*.
18. Může nedati odpočinutí duchu mému, a naplniti mne hořkostmi.
19. Jest-li tu o síle řeč, nejsilnější jest: pakli o spravedlnosti soudu, žádný o mně svědectví nesmí pověditi*.
20. Budu-li chtíti sebe ospravedlňovati, ústa má odsoudí mne: budu-li chtít ukázati se nevinným, nešlechetným mne býti dokáže*.
21. Také budu-li sprostný, to samé nebude věděti duše má*, a stýskati se mi bude s životem mým.
22. Jedno jest, což jsem mluvil, že nevinného i bezbožného on zahlazuje*:
23. mrská-li, nechť zabije pojednou, a nesměje se mukám nevinných*.
24. Země dána jest v ruce bez-

5) Hebr.: Přenáší hory nenadále (aniž svědí) a podvrací je v prchlivosti své (zemětřesením).
7) t. mračny je zakrývá, že jich není viděti.
9) Arktur, česky Vůz, Orion, Kosy či Proluky, Plejades, Kuřátka či Sedmerohvězdí; jsou to hvězdy, jež vidíme na severním nebi: těm naproti jsou hvězdy na jihu či poledni, jichž nespatřujeme.
13) t. mocnářové zemští.
16) Ale raději mělbych za to, že sám sebe svodím. Tak on jest vznešený, a já proti němu ničemný, tak málo toho zasluhuji.
17) t. bez provinění, toliko ke zkušení.
19) t. žádný mne nebude moci před ním ospravedlniti. Rozum jest: Ani mocí ani právem neb soudem nemohu se jemu na odpor stavěti, aniž chci.
20) Což jest naše nevinnost před Bohem nejsvětějším? I nejčistší ctnost lidská jest před ním plna poskvrn.
21) t. nejsem jist, zdali tomu tak; nebo nikdo neví jistotně, hněvu-li či lásky hoden jest: a ač sobě ničeho povědom nejsem, však proto ještě ospravedlněn nejsem.
22) t. časným utrpením navštěvuje i nechává někdy zahynouti nevinného a spravedlivého, aby ho zkusil a více oslavil, bezbožného pak, aby ho potrestal a obrátil.
23) t. snáze bylo by jedním rázem zahynouti, nežli dlouho se trápiti: kteréžto dlouhé trápení se podobá, jakoby Bůh zalíbení měl v mukách člověka.

božného, obličej soudců jejich zakrývá: jestliže on to není, kdož tedy jest to*?

25. Dnové moji rychlejší byli nežli posel: utekli a neviděli dobrého.

26. Pominuli jako lodí jablka nesoucí*, jako orlice letící ku pokrmu.

27. Řeknu-li: Nikoli tak nebudu mluviti, změňuji tvář svou, a bolestí mučím se.

28. Bál jsem se všech skutků svých*, věda že neodpustíš hřešícímu.

29. Jestližeť pak i tak bezbožný jsem, proč jsem nadarmo pracoval*?

30. Budu-li umyt jako vodou sněžnou, a budou-li se lesknouti jako nejčistější ruce mé:

31. přec v nečistotách omočíš mne, a v ohavnosti mne bude míti roucho mé*.

32. Nebo ani muži, kterýž podobný mně jest, odpovídati budu: ani kterýby se mnou v soudu zároveň mohl slyšán býti*.

33. Není kdoby mohl rozsouditi oba, a položiti ruku svou na oba*.

34. Nechť odejme ode mne prut svůj, a strach jeho ať mne nestraší:

35. [tehdy] budu mluviti, a nebudu se báti ho: neboť nemohu lekaje se odpovídati*.

Kapitola 10.

Stejská se Jobovi živu býti. 48. Naposledy sobě žádá, aby se byl nikdy nenarodil.

1. Stýště sobě duše má s životem mým, vypustím proti sobě řeč svou, mluviti budu v hořkosti duše své.

2. Dím Bohu: Neodsuzuj mne: oznam mi, proč mne tak soudíš*.

3. Zdali dobré zdá se tobě, utiskneš-li mne, a potlačíš-li mne dílo rukou svých, a radě bezbožných pomůžeš*?

4. Zdali oči tělesné máš: aneb jakož vidí člověk, tak ty viděti budeš?

5. Zdaž jsou jako dnové člověka dnové tvoji, a léta tvá jako lidští časové:

6. že vyhledáváš nepravosti mé, a na hřích můj se vyptáváš:

7. ačkoli víš, že nic bezbožného neučinil jsem, poněvadž žádného není, kdoby z ruky tvé mohl vytrhnouti.

8. Ruce tvé učinily mne, a způsobily mne celého vůkol: a tak v náhle svrhuješ mne?

9. Rozpomeň se, prosím, že jako bláto učinil jsi mne, a v prach zase obrátíš mne.

10. Zdaliž mne jako mléka nevydojil, a jako syření neshustil?

11. Kůží a masem přiodil jsi mne: kostmi a žilami spojils mne:

12. života a milosrdenství udělil jsi mi, a zření tvé ostříhalo ducha mého.

13. Ačkoliv to tajíš v srdci svém: však vím, že na všecko pamatuješ.

14. Zhřešil-li jsem, a na čas odpustil jsi mi: proč abych byl čist od nepravosti mé nedopouštíš*?

15. A byl-libych bezbožný, běda mně: a pakli spravedlivý, nepo-

---

24) t. jenž takové věci dopouští?
26) t. lodí rychle plovoucí.
28) t. v bázni Boží konal jsem skutky své —
29) t. o bohabojnost se přičiňoval.
31) t. ačbych byl jakkoli čist, před Bohem nejsvětějším budu vždy pln nečistoty.
32) t. ani s sobě rovným hádati se nebudu, čímž méně s tebou, Hospodine, smím a budu se souditi!
33) t. na oba nás, aby mohl býti naším rozsudcem, ježto není vyššího nad Boha.
35) t. tehdy budu směle dokazovati, že nevinně trpím, a že nikoli nejsem ten bezbožník, za jakéhož mne mnozí mají.

2) t. proč mne tak tresceš. Toto proč jest opět všetečné, však ale nikoli zpurné, jelikož se Job uložení Božímu neprotiví, nýbrž toliko s úst samého Boha důkazů své nevinnosti proti svým přátelům hledá a žádá.
3) t. předsevzetí jejich průchod dáváš, tak že se jim šťastně vede.
14) t. zhřešil-li jsem snad prvé v mladosti své, a odpustils mi, tak žes nedopustil na mne trestu: proč teď, když sobě jen dobrého povědom jsem, neodjímáš té bídy ode mne, aby se ukázala má nevinnost, a vyvrátilo zlé domnění o mně?

zdvihnu hlavy*, nasycen jsa trápením a bídou.
16. A pro pýchu jako lvici chytíš mne, a zase podivně mne ztrápíš.
17. Obnovuješ svědky své proti mně*, a rozmnožuješ rozhněvání své na mne, a pokuty [tvé] bojují proti mně.
18. Proč z života vyvedl jsi mne? O kéž bych byl zahynul, aby mne bylo nikdy oko nevidělo.
19. Bylbych, jakobych nebyl, z života přenesen jsa do hrobu.
20. Zdali krátkost dnů mých neskoná se brzce? Popusť tedy mne, abych oplakal maličko bolesti své:
21. prvé než půjdu a nenavrátím se zase, do země tmavé, a přikryté mrákotou smrti:
22. do země bídy a temnosti, kdežto stín smrti, a žádný řád, ale věčná hrůza přebývá*.

Kapitola 11.

Sofar nespravedlivě obviňuje Joba z řečí marných a nepravých. 14. A napomíná ho, aby milosti Boží hledal.

1. Odpovídaje pak Sofar Naamatský, řekl:
2. Zdali [ten], kdo mnoho mluví, nebude [také] slyšeti? aneb [zdali] muž mnohomluvný ospravedlněn bude?
3. Tobě samému mlčeti budou lidé? a když se jiným naposmíváš, od žádného nebudeš přemožen*?
4. Neb jsi řekl: Čistá jest řeč má, a čist jsem před obličejem tvým [Bože]*.
5. Ješto ó by Bůh mluvil s tebou, a otevřel rty své k tobě,
6. aby ukázal tobě tajemství moudrosti [své], a že mnohonásobný jest zákon jeho, a porozumělbys, že z mnohem menšího upomínán jsi od něho, nežli zasluhuje nepravost tvá.
7. Snad šlepěje Boží vystihneš, aneb dokonale Všemohoucího vyzkoumáš?
8. Vyšší jest nad nebesa, i co učiníš*? Hlubší [jest] nežli peklo, a odkud [ho] poznáš?
9. Delší [jest] než země míra jeho, a širší než moře.
10. Jestližeby podvrátil všecko, neb v jedno zoužil, kdo zprotiví se jemu?
11. On zajisté zná lidskou marnost, a vida nepravost, zdali nešetří?
12. Muž marný v pýchu vyzdvihuje se, a domnívá se, že jest narozen svobodný jako oslátko lesní*.
13. Ty pak upevníš-li srdce své, a vztáhneš-li k němu ruce své:
14. odejmeš-li nepravost, kteráž jest v ruce tvé, od sebe, a nebude-li bydliti v stánku tvém nespravedlnost:
15. tehdy pozdvihnouti budeš moci tváři své bez poskvrny, a budeš stálý, a nebudeš se [čeho] báti.
16. Na bídu také zapomeneš, aneb jako na vody, kteréž pominuly, [na ni] zpomínati budeš.
17. A jako polední blesk povstane tobě k večerou: a když se domnívati budeš, žebys zahynul, vzejdeš jako dennice*.

15) t. abych se pyšně vypínal —
17) t. vždy jiné a jiné pokuty a bídy na mne sesílaje, jako nějaké svědky nepravosti mé —
22) t. na druhý svět — do pekel. Job zajisté pokoušen byl ve své náramné bídě mysliti, žeby snad i na onom světě k utrpení odsouzen býti mohl (Aug.).
3) t. náležitou odpovědí zahanben.
4) Sv. Řehoř, Jan Zlatoústý a jiní vykladatelé znamenají, že Job právě opak mluvil (výš 9, 20), nezapíraje viny lehčích a tajných poklesků, toliko že se proti hrubému domnění svých přátel hájil, stoje na tom, že takový hříšník není, za jakéhož ho oni měli, a kterýby právem takového trestu zasluhoval. V tom zajisté měl pravdu, neb víme, že toliko zkoušen byl.
8) t. abys ho dostihl —
12) Člověk pyšný nechce trpěti zákona, a vytahuje se z něho, jako divoký osel z uzdy, i ubíhá tak dobrovolně do všeliké bezbožnosti, a pak i do trestu.
17) t. ve tmách zableskne ti polední jasnost, a v největším neštěstí vzejde ti dobrá naděje.

18. A budeš míti doufání, předlože sobě naději, a zakopán* jsa bezpečně spáti budeš.
19. Odpočívati budeš, a nebude, kdoby tě předěsil: a prositi budou tváři tvé mnozí*.
20. Oči pak bezbožných pojdou, a útočiště jim zmizí, a naděje jejich ohavnost duše*.

Kapitola 12.

Job zamítá chlubné řeči Sofarovy. 7. Vysvětluje moc a moudrost Boží, kterouž v spravování světa ukazuje.

1. Odpovídaje pak Job, řekl:
2. Tedy vy sami jste lidé*, a s vámi umře moudrost?
3. I já mám srdce, jako i vy, aniž jsem nižší než vy: nebo kdož těch věcí, kteréž vy znáte, nezná?
4. Kdo posmíván bývá od přítele svého, jako já, vzývati bude Boha, a vyslyšíť jej: v posměchu zajisté jest spravedlivého sprostnost.
5. Jestiť jako lampa potupena v myšlení bohatých, připravena k času uloženému*.
6. Hojnost jest v staních loupežníků, a směle popouzejí Boha, ješto on dal všecky věci v ruce jejich.
7. Zeptej se jen hovad, a naučí tebe: a ptactva nebeského, a oznámí tobě.
8. Mluv zemi, a odpoví tobě: a vypravovati budou [tobě] ryby mořské.
9. Kdož neví, že všecko to ruka Hospodinova učinila?
10. V jehožto ruce duše všelikého živočicha, a duch všelikého těla lidského.
11. Zdaliž ucho nerozeznává slov, a dásně toho, jenž jí, chuti?
12. Při starých jest moudrost, a při dlouhém věku rozumnost*.
13. U něho jest moudrost i síla, on má radu i rozumnost.
14. Jestližeť boří, není, kdoby vzdělal: zavře-li člověka, není, kdoby otevřel.
15. Zdrží-li vody, všecko vysušeno bude: a vypustí-li je, podvrátí zemi.
16. U něho jest síla a moudrost: on zná i oklamávajícího, i toho, kterýž oklamán bývá.
17. Přivodí rádce k bláznivému konci, a soudce k nesmyslnosti.
18. Pás králům odvazuje, a přepasuje provazem ledví jejich*.
19. Vede kněží bez slávy*, a mocné podvracuje:
20. změňuje rty pravdomluvných, a učení starých odjímá.
21. Vylévá potupu na knížata, a těch, kteříž potlačeni byli, pozdvihuje.
22. On zjevuje tajné věci z temnností, a vyvodí na světlo stín smrti*.
23. On rozmnožuje národy, i hubí je, a podvrácené k celosti navracuje.

---

18) t. příkopem ohrazen a ochráněn v domě svém.
19) Jinak: lahoditi tobě budou, ježto se tě nyní štítí.
20) t. nač v živobytí svém bezbožníci spolehali: bohatství, čest, rozkoše — jsou jim v smrti ohavností, poněvadž poznávají, že věci tyto jim budou k věčnému zahynutí. Jiný výklad: Všecka naděje jejich jest pouhé dechnutí, t. j. zmizí jako dech.
2) t. sami toliko moudří —
5) t. moudrost spravedlivého jest jako lampa, jež od bohatců a opatrnějších synů tohoto světa potupována bývá, a to z příčiny, že ctnosti a bohabojnosti neznají, aniž ji v poctivosti mají, nýbrž jediné stříbro, zlato a peníze nade všecko milují. Ale Bůh učiní, aby časem svým tato lampa ctnosti jasně svítila, tak že moudrost tohoto světa bláznovstvím se býti ukáže, a pak i to se dovede, že ani všickni nešťastní nejsou bezbožní, ani všickni šťastní bohabojní.
12) Slyš tedy, co praví staří v jisté písni, kteráž takto dí: —
18) t. béře králům moc jejich, a víže je v poddanost.
19) t. knížata uvádí v potupné zajetí.
22) t. věci nejskrytější.
24) t. dopouští, aby bloudili, a rozumu a soudu pravého zbaveni jsouce, již ani sobě ani lidu rady žádné nevěděli, nýbrž k zahynutí i sobě i lidu příčinou byli.

24. On změňuje srdce knížat lidu země, a zklamává je, aby nadarmo chodili, kde není cesty*:
25. makati budou jako ve tmě, a ne v světle, a dopustí, aby bloudili jako opilí.

Kapitola 13.

Job tresce přátely, že neuměle zastávajíce Boží pře, jemu ubližovali.

1. Hle všecko to vidělo oko mé, a slyšelo ucho mé, a vyrozuměl jsem všemu tomu*.
2. Podlé umění vašeho, i já znám: aniž jsem zpozdilejší nežli vy.
3. Ale však k Všemohoucímu mluviti budu, a hádati se s Bohem žádám:
4. ale prvé okáži, že vy jste skladatelé lži, a ctitelé převráceného učení*.
5. A kéž byste mlčeli, abyste se zdáli býti moudří.
6. Slyšte tedy trestání mé, a na soud rtů mých pozorujte.
7. Zdali Bůh potřebuje vaší lži, abyste za něho mluvili lsti?
8. Zdali tvář jeho přijímáte, a k straně Boha souditi usilujete*?
9. Bude-liž se to jemu líbiti, jehož tajno nic býti nemůže? čili může oklamán býti jako člověk vašimi lstmi?
10. On vás trestati bude, nebo v skrytě tvář jeho přijímáte*.
11. Hned jakž se pohne, zkormoutí vás, a strach jeho připadne na vás.
12. Památka vaše přirovnána bude popelu, a obrátí se v bláto šíje vaše*.
13. Pomlčte maličko, abych mluvil, cožkoli vnukne mi mysl.
14. Proč trhám maso své zuby svými, a duši svou nosím v rukou svých*?
15. Byť mne také zabil, v něho doufati budu: a však cesty své před obličejem jeho trestati budu.
16. A on bude spasitel můj: nebo nepřijde před obličej jeho žádný pokrytec.
17. Poslouchejte řeči mé, a pohádek mých pozorujte ušima svýma.
18. Budu-li souzen, vím, že spravedliv nalezen budu.
19. Kdo jest, ještoby se soudil se mnou? Nechť přijde: proč mlče hynu?
20. Dvou toliko věcí nečiň mi [Bože], a pak se před tváří tvou nebudu skrývati:
21. ruku svou nevzdal ode mne, a strach tvůj ať mne nestraší.
22. Povolej mne, a já odpovídati budu tobě: aneb nechť já mluvím, a ty odpovídej mi*.
23. Jak mnoho mám nepravostí a hříchů, nešlechetnosti mé a provinění má ukaž mi.
24. Proč tvář svou skrýváš, a máš mne za nepřítele svého?
25. Proti listu, kterýž od větru zachvácen bývá, ukazuješ moc svou, a stéblo suché stíháš.
26. Nebo zapisuješ proti mně* hořkosti, a zkaziti mne chceš pro hříchy mladosti mé.

---

1) t. čemu ta stará píseň učí. Nyní dále zase Job své vlastní myšlénky přednáší.
4) t. jižto myslíte, že na koho Bůh utrpení dopustil, ten proto již bezbožným hříšníkem býti musí.
8) t. což Boha se ujímati, a k jeho straně nadržovati chcete? Zdali toho žádá Bůh jako lidé, abyste v soudu podlé přísně k němu se nachylovali, a jemu nadržovali, jakoby jeho spravedlnost jináče ostáti nemohla, leč žebyste mne za nespravedlivého, a těch bíd, které snáším, hodného odsoudili? Toho Bůh nepotřebuje.
10) t. jemu pochlebujete.
12) t. hrdá šíje vaše, pýcha vaše ponížena bude.
14) Chce říci: Proč bych měl o zachování života svého se příliš zasazovat, a je chtít jako zuby nehty udržet? Na mém živobytí mi není záleženo, ale na pravdě. Podobenství tu vzato od zvířat, kteráž, chtějíce loupež svou zachovati, zuby ji drží, a od pocestných, kteříž nejlepší své věci v rukou nesou, a před loupežníky schraňují.
22) Počíná Job při svou veřejně u přítomnosti Boží vésti, a na vinu svou se ho dotazovati k vyvrácení zlého domnění přátel svých.
26) t. do knihy osudů — ukládáš mi trpěti —

27. Dal jsi do klády nohy mé, a šetřil jsi všech stezek mých, a šlepějí noh mých považoval jsi.
28. Jenžto jako shnilina stráven býti mám, a jako roucho, kteréž snědeno bývá od molů.

Kapitola 14.

Job vypisuje krátkost a bídu lidského života a z mrtvých vstání předpovídá.

1. Člověk narozený z ženy, krátký živ jsa čas, naplněn bývá mnohými bídami.
2. Kterýžto vychází jako květ, a setřín bývá, a utíká jako stín, a nikdy v témž stavu nezůstává.
3. A za hodné máš na takového otvírati oči své, a přivesti jej s sebou k soudu?
4. Kdo může učiniti čistého z nečistého semene počatého*? Zdaliž ne ty, kterýž sám jsi?
5. Krátcí jsou dnové člověka, počet měsíců jeho u tebe jest: a položil jsi meze jemu, kteréž nebudou moci překročeny býti.
6. Odstup maličko od něho*, aby odpočinul, dokud žádoucí nepřijde, jako nájemníka, den jeho.
7. Strom má naději: bude-li podťat, zase se zelená, a ratolesti jeho pučí se.
8. Sstará-li se v zemi kořen jeho, a v prachu umře-li peň jeho,
9. k vůni vody [opět] zpupení se a pustí ratolesti, jako když poprvé štípen byl.
10. Ale člověk když umře, obnažen jsa a stráven, kde, prosím, jest?
11. Jako kdyžby vyšly vody z moře, a řeka jsouc vyprázdněna vyschlaby:
12. tak člověk když usne, nevstane; dokudž nebude setříno nebe, neprocítí, ani povstane ze sna svého*.
13. Kdož mi to dá, abys v hrobě schoval mne*, a skryl mne, dokudžby nepominula prchlivost tvá, a uložil mi čas, v němžbys rozpomenul se na mne?
14. Mníš-li, že mrtvý člověk zase ožive? Po všecky dny, v nichžto nyní bojuji, očekávám, dokavád nepřijde změnění mé*.
15. Zavoláš mne, a já odpovídati budu tobě: a dílu rukou svých podáš pravice*.
16. Ty sice kroky mé sčetl jsi, ale odpusť hříchům mým*.
17. Zapečetil jsi jako v pytlíku hříchy mé*, ale uzdravil jsi nepravost mou.
18. Hora padajíc schází, a kámen přenesen bývá z místa svého.
19. Kameny vyhlubuje voda, a od povodně pomalu země zebrána bývá: a tak tedy i člověka zkazíš*.
20. Posilnil jsi ho maličko, aby na věky přešel: změníš tvář jeho, a vypustíš jej*.
21. Budou-li slavní synové jeho, neb neslavní, neporozumí*.
22. Avšak tělo jeho, dokud živ bude, bolest míti bude, a duše jeho nad ním samým kviliti bude.

---

4) Ty vcházíš se mnou bídným v soud za příčinou spáchaných hříchů: ale což nejsem již od narození nečistý? Nejstarší církevní Otcové rozumí tato slova Jobova o hříchu prvopočátečním, dědičném.
6) t. s metlou svou, dej mu odpočinouti od trápení.
12) Nezapírá tím budoucího vzkříšení z mrtvých, o němž níže navrhuje, a 19, 25. atd. zjevně mluví: ale o přítomném smrtedlném životě praví, když kdo jednou umře, že se přirozeným během k němu nikdy více nenavrátí.
13) t. kéžbys chtěl mne v příbytku zemřelých před soužením ochrániti, a skrýti mne dotad, dokad mne zase nevzkříšíš! Sv. Řehoř, Jan Zlatoústý.
14) t. při vzkříšení; jinak skrze smrt.
15) t. smiluješ se nad dílem rukou svých, a podáš mi ruky, a vyvedeš mne z hrobu, aneb vzkříšíš mne z mrtvých.
16) t. Ty sice nyní kroky mé počítáš, šetříš jich, a pro všecky poklesky přísně mne tresceš: ale potom, zde potrestav mne, nebudeš více pokutovati.
17) t. aby nebyli zase odpečetěni, a k novému trestání přečteni.
19) t. znenábla v nic ho obrátíš.
20) t. aby odešel na věčnost.
21) t. nic o to více dbáti nemůže.

Kapitola 15.

Elifaz tresce Joba z pýchy a rouhání se Bohu. 20. Potom vypisuje bezbožných lidí zlost a pokutu.

1. Odpovídaje pak Elifaz Themanský, řekl:
2. Zdali moudrý odpovídati bude jako u vítr mluvě, a naplní hořkostí žaludek svůj?
3. Tresceš slovy toho, kterýž není roven tobě, a mluvíš, co tobě není užitečné.
4. Co na tobě jest, vyprázdnil jsi bázeň [Boží], a odjal jsi prosby před Bohem*.
5. Nebo učila nepravost tvá ústa tvá, a následuješ jazyka rouhajících se.
6. Odsoudí tebe ústa tvá, a ne já: a rtové tvoji odpovídati budou tobě.
7. Zdaliž první člověk ty narozen jsi, a před pahrbky způsoben*?
8. Zdaliž radu Boží slyšel jsi, a nižší než ty bude moudrost jeho?
9. Co víš, čehožbychom my nevěděli? čemu rozumíš, ještobychom my neuměli?
10. I staří i dávní jsou mezi námi, mnohem starší nežli otcové tvoji.
11. Zdaliž veliká věc jest, aby tě potěšil Bůh? Ale slova tvá zlá toho zbraňují.
12. Co tebe pozdvihuje srdce tvé, a jako veliké věci mysle, nespouštíš očí?
13. Co se nadýmá proti Bohu duch tvůj, aby pronášel z úst svých takové řeči?
14. Což jest člověk, aby neposkvrněný byl, a aby se spravedlivým ukázal narozený z ženy?
15. Hle mezi svatými jeho žádný neproměnitedlný, a nebesa nejsou čistá před obličejem jeho*.
16. Čím více ohavný a neužitečný [jest] člověk, kterýž pije nepravost jako vodu?
17. Ukáži tobě, poslyš mne: což jsem viděl, vypravovati budu tobě.
18. Moudří to vyznávají, a nekryjí otců svých:
19. jimžto samým dána jest země, a nepřešel cizí skrze ně*.
20. Po všecky dny své bezbožný pýchá*, a počet let nejistý jest tyranství jeho**.
21. Zvuk hrůzy vždycky v uších jeho: a když pokoj jest, on vždy podezření má o úkladech.
22. Nevěří, by se měl navrátiti z temností k světlu, ohlídaje se se všech stran na meč*.
23. Když sebou pohne, aby hledal chleba, zná, že připraven jest v ruce jeho den temností*.
24. Děsiti jej bude soužení, a úzkost obklíčí jej, jako krále, jenž strojí se k boji.
25. Nebo vztáhl proti Bohu ruku svou, a proti Všemohoucímu zmocnil se.
26. Běžel proti němu s vypnutým hrdlem, a tučnou šíjí ohradil se*.

---

4) t. pustils mimo sebe bázeň Boží, a odňal jsi platnost prosbám svým u Boha; aneb slovem rušíš náboženství.

7) t. abys všecko, což se od počátku světa dálo, viděl, a odtud mnohem více zkušenosti a moudrosti dosáhl, nežli my mladší?

15) t. obyvatelé nebeští, andělé nezůstali všickni bez viny. Výš 4, 18.

19) t. povím ti, čemu učili moudří předkové naši, dokudž ještě sami touto zemí naší (arabskou) vládli, s žádnými cizozemci se, a tak tedy ani mravů a učení svých, s cizími mravy a učeními nesmísili. To, což již nyní dále Elifaz vypravuje a za původní arabské učení, a tudy za čistou a cizím domněním ještě neporušenou pravdu má, jest opět z jedné staré vlastenské písně vzato.

20) Hebr.: Trápí, děsí se —** t. neví, jak dlouho mu hrdla nechají, a proto se děsí.

22) t. nepřátelský. Temnostmi rozumí někteří noc, v níž nevěří, by měl dne dočekati; jiní pak bídu, z níž neočekává, by mohl vyproštěn býti.

23) t. že na něj čeká neštěstí.

26) t. i na Boha se směl ten bezbožník pyšně a tvrdošíjně obořiti.

27. Zastřela tučnost tvář jeho, a z boků jeho sádlo visí*.
28. Bydlil v městech zpustlých, a v domích opuštěných, kteříž v hromady jsou obráceni*.
29. Nezbohatne, aniž trvati bude statek jeho, aniž vpustí do země kořene svého.
30. Nevyjde z temností*: ratolesti jeho vysuší plamen**, a on odjat bude dechem úst jeho***.
31. Nebude věřiti nadarmo bludem oklamán jsa, žeby kterou mzdou měl vykoupen býti*.
32. Prvé než dnové jeho vyplní se, zahyne: a ruce jeho uschnou.
33. Poražen bude jako u vinice, při prvním květu hrozen jeho, a [bude] jako oliva smítající květ svůj*.
34. Nebo shromáždění* pokrytce neplodné [bude], a oheň spálí stany těch, kteříž rádi berou dary.
35. Počal bolest, a porodil nepravost, a břicho jeho připravuje lsti*.

Kapitola 16.

Job domlouvá přátelům, že nerozumně mluví o jeho neštěstí. 8. Vypravuje své těžkosti, kteréž jakkoli nevinný snášeti musí.

1. Odpovídaje pak Job, řekl:

27) Na nic jiného nemyslil, leč aby tělu sloužil, a se krmil. Sv. Jakub má tyto ukrmené, tučné zlosyny za tolikero obětí spravedlnosti, ke dni zabití. Jak. 5, 5.
28) t. vzal obydlí v městech, kteréž prvé násilně dobyl a zkazil, i sobě přivlastnil.
30) t. z neštěstí. — ** t. děti jeho stráví blesk; aneb všecka jeho zdárnost v nic se obrátí. — *** t. úst Božích; t. j. bezbožník zahyne pomstou Boží.
31) t. soufati bude, proto že o milosti a milosrdenství Božím ničeho nechtěl věděti.
33) t. přijde o své potomstvo záhy, před časem. Naráží se tu na neštěstí Jobovo.
34) t. rod, čeleď —
35) t. proto vše to přijde na bezbožného, poněvadž nevymýšlí a neplodí jiného, než ustavičné nespravedlnosti, úklady a nátisky bližním svým.

2. Slýchal jsem častokrát takové věci*. Těšitelé těžcí jste vy všickni.
3. Bude liž konec slovům větrným? Aneb něco tobě obtížné jest, že [tak] mluvíš?
4. Mohlť bych i já tak mluviti jako vy: a ó by byla duše vaše na místě duše mé:
5. těšilťbych i já vás řečmi, a potřásalbych na vás hlavou svou:
6. posilňovalbych vás ústy svými, a hýbalbych rty svými jako odpouštěje vám.
7. Ale co učiním? Budu-li mluviti, neupokojí se bolest má: a budu-li mlčeti, neodstoupí ode mne.
8. Nyní pak potlačila mne bolest má, a v nic obráceni jsou všickni údové moji.
9. Vrásky mé vydávají svědectví proti mně, a povstává křivdomluvný proti tváři mé odpíraje mně*.
10. Sebral prchlivost svou proti mně, a hroze mi, skřipěl na mne zuby svými: [jako] nepřítel můj hroznýma očima na mne pohleděl.
11. Otevřeli proti mně ústa svá, a vyčítajíce bili čelist mou*, nasyceni jsou mukami mými.
12. Zavřel mne Bůh u nepravého, a v ruce bezbožných vydal mne.
13. Já byv někdy bohatý, rychle setřín jsem: ujal šíji mou, zlámal mne, a postavil mne sobě jako na znamení*.
14. Obklíčil mne kopími svými, spolu ranil ledví má, neodpustil [mi], a vylil na zem střeva má.
15. Ranil mne ranou na ránu, obořil se na mne jako obr.
16. Pytel sšil jsem na kůži svou, a přikryl jsem popelem tělo své.
17. Tvář má opuchla od pláče, a víčka očí mých zatemnila se.

2) Slyšel jsem již podobných věcí mnoho: a však to mi k žádnému potěšení není, nýbrž více mne zarmucuje.
9) t. nemoc zdá se odsuzovati mne (výš 10, 17.) a přátelé moji mne zjevně mezi zlosyny pokládají.
11) Potupně mne poličkují, t. zjevně v oči, nenáležitě mne hanějí.
13) t. za cíl, k němužby střelami svými házel.

18. Tyto věci trpěl jsem bez nepravosti ruky své, maje čisté k Bohu prosby*.
19. Ó země nepřikrývej krve mé*, ani nalezni místa v tobě, aby skryl se křik můj**.
20. Nebo aj na nebi [jest] svědek můj, a znatel můj na výsostech.
21. Mnohomluvní [jsou] přátelé moji: k Bohu slzí oko mé.
22. A kéžby tak souzen byl člověk s Bohem, jako souzen bývá syn člověka s tovaryšem svým*!
23. Nebo aj krátká léta míjejí a cestou, kterouž se zpět nenavrátím, se beru.

Kapitola 17.

Job z velikosti bolestí soudě, že mu smrt nastává, nemá za to, aby se mu kdy na světě lépe vésti mělo.

1. Duch můj ztenčen bude, dnové moji ukráceni budou, a toliko mi hrob pozůstává.

18) Maje v tom dobré svědomí, že jsem žádnému neublížil, ano i k Bohu náležitě a upřímě jsem se choval, čistě a bez poskvrny slovem i skutkem jemu slouže.
19) t. nech ji volati k Bohu. Jest to podobenství vylité krve nevinné, kteráž podlé domnění starých netratí se do země, ani nevysychá, aniž kterak zemí přikryta býti může, ale vždy, jako vrouc, o pomstu k nebi volá, dokudžby pomstěna nebyla. Pod tím podobenstvím Job sobě žádá, aby nevinnost jeho, jež spravedlivým lidem tak drahá bývá, jako krev a život sám, od přátel v podezření vzatá a nařčená, nezůstávala skryta, ale od samého Boha na světlo vyvedena byla. — ** t. křik či volání o spravedlnost.
22) Chce říci: Kdybych s Bohem, tak jako s člověkem, mohl na soud postaven býti, aby Bůh sám vyznal, proč na mne takové trápení složil, ukázalo by se, že nejsem vinen, alespoň tolik vinen, co trpím, a kolik mi přátelé moji přičítají, i že toho Bůh nedopustil na mne pouze pro mé viny, nýbrž z jiných tajných příčin svých. — V tom zajisté měl Job pravdu; neb jej Bůh toliko zkoušel, jako často zkoušívá spravedlivých, aby je více očistil a ospravedlnil, ježto přátelé jeho vždy jen na tom tvrdě stáli, že jest pro bezbožnost od Boha trestán, a téměř k vyznání hříchů jej nutili.

2. Nezhřešil jsem, a v hořkostech přebývá oko mé.
3. Vysvoboď mne Pane, a postav mne podlé sebe, a kohokoli ruka nechať bojuje proti mně.
4. Srdce jejich daleko jsi učinil od kázně*, protož nebudou povýšeni**.
5. [Kdo] loupež slibuje tovaryšům, toho synů oči zhynou*.
6. Vystavil mne [Bůh] jako za přísloví lidem, a za příklad jsem před nimi.
7. Zamračilo se od rozhněvání oko mé, a údové moji jako v nic obráceni jsou.
8. Užasnouť se nad tím spravedliví*, a nevinný proti pokrytci pozdvižen bude.
9. A držeti se bude spravedlivý cesty své, a kdo jest čistých rukou, přidá sobě síly*.
10. Protož všickni vy obraťte se, a pojďte sem, a nenaleznuť zajisté mezi vámi žádného moudrého.
11. Dnové moji pominuli, myšlení má rozptýlena jsou, trápíce srdce mé.
12. Noc [mi] obrátili v den, a zase po tmách naději se světla.
13. Očekávám-li, hrob jest dům můj, a ve tmách ustlal jsem ložce své.
14. Shnilině řekl jsem: Otec můj jsi; matka má, a sestra má, červům.
15. Kde tedy jest nyní očekávání mé, a trpělivosti mé kdo šetří?
16. Do nejhlubšího hrobu všecky věci mé sstoupí: mníš-li, že aspoň tu bude mi odpočinutí?

Kapitola 18.

Baldad mluvě o trestání od Boha bezbožných, namítá, že i Job, jsa podobně trestán, bezbožný býti musí.

1. Odpovídaje pak Baldad Suhský, řekl:

4) t. nedals přátelům mým pravé moudrosti. — ** t. nezvítězí nade mnou.
5) t. toho synů oči, po štěstí vždy hledíce, a však se ho nikdy nedohledíce, pojdou; aneb synové jeho žádného štěstí se nedočkají.
8) t. hledíce na mou nevinu, a že vždy v trápení i v posměchu zůstávám.
9) t. posilní se v dobrém ještě více.

2. Až dokud daremně mluviti budete? Vyrozumějte prvé, a tak mluvme.
3. Proč jsme počteni za hovada*, a ošklivi jsme byli vám?
4. Jenž hubíš život svůj zuřením svým, zdaliž pro tebe opuštěna bude země: a přeneseno bude skalí s místa svého*?
5. Zdaliž světlo* bezbožného uhašeno nebude, aniž se bude blyštěti plamen ohně jeho?
6. Světlo zatmí se v stánku jeho, a svíce, kteráž nad ním jest, uhašena bude.
7. Ssouženi budou krokové síly jeho, a porazí jej rada jeho.
8. Nebo vpustil do síti nohy své, a v dírkách jejich chodí*.
9. Držána bude pata jeho osidlem, a rozpálí se proti němu žízeň*.
10. Skrytať jest v zemi smečka jeho, a léčka jeho na stezce.
11. Odevšad strašiti budou jej hrůzy, a zapletou nohy jeho.
12. Umdlena buď hladem síla jeho, a lačnost vejdi v žebra jeho.
13. Nechť zžíře krásu kůže jeho, nechť stráví ramena jeho prvorozená smrt*.
14. Vytrženo buď z stánku jeho doufání jeho, a šlapej po něm, jako král, zahynutí.
15. Ať bydlí v stánku jeho tovaryši jeho, když ho nebude*; sypána buď v stánek jeho síra.
16. Od zpodku kořenové jeho ať uschnou, svrchu pak potřena buď žeň jeho*.
17. Památka jeho nechť zahyne z země, a nebuď slýcháno jmeno jeho na ulicích.
18. Vyžene jej z světla do temností, a z okršlku [země] přenese jej.
19. Nebudeť símě jeho ani rod v lidu jeho, ani kteří ostatkové v krajinách jeho.
20. V den jeho užasnou se nejposlednější, a první napadne hrůza*.
21. Ti tedy jsou stánkové nešlechetného, a to jest místo toho, kdož nezná Boha*.

Kapitola 19.

Job praví, že ne pro hříchy, ale pro jiné slušné příčiny od Boha navštíven jest. 25. Těší se nadějí budoucího z mrtvých vstání.

1. Odpovídaje pak Job, řekl:
2. Dokavádž trápíte duši mou, a potíráte mne řečmi?
3. Aj desetkrát* zahanbujete mne, a nestydíte se potlačujíce mne.
4. Jistě jsem-li neumělý, se mnou bude neumělost má*.
5. Vy pak proti mně se pozdvihujete, a trestáte mne pohaněními mými*.
6. Aspoň nyní srozumějte, že Bůh soudem nemírným ztrápil mne, a biči svými mne obklíčil*.
7. Aj volati budu násilí trpě, a žádný neuslyší: křičeti budu, ale není, kdoby soudil.
8. Stezku mou vůkol opletl, a

---

3) t. za hloupé jako hovada.
4) Pro tebe-liž, Jobe! přirozenost běh a řád svůj změní? Míní, že na světě vždy zlým zle, a dobrým dobře se vede, a pro Joba to jináče nebude, že on tedy zlý člověk býti musí.
5) Světlo znamená štěstí.
8) t. sám se zapletl a vydal v nebezpečenství.
9) t. žízeň a hladovost žádostí. Dle hebr.: Obklíčí jej provaz či léčka aneb i past nalíčená.
13) Prvorozená dcera hříchu jest smrt.
15) t. po něm, když zahyne. — Hebr. v stánku jeho od něho opuštěném ať bydlí cizí.
16) Totiž ať všecken rod jeho veskrze od svrchu až do kořen vyhyne. Ztráta potomstva byla u starých největším neštěstím. Přísl. 2, 22.
20) t. od prvního do posledního, všickni se zhrozí osudu jeho.
21) t. to jest konec bezbožného, a v taková místa přichází. Tím chce říci, že jen na bezbožníky přichází neštěstí, a tak i na Joba.
3) t. mnohokráte již —
4) t. bloudím-li, má to škoda, co komu do toho?
5) t. chcete mne přesvědčiti o vině mé k mému pohanění a snížení.
6) t. dejte si konečně říci, že Bůh dle nezpytatedlné rady své, a více mi přisoudil a na mne dopustil, nežlibych právem zasloužil.

projíti nemohu, a na cestě mé položil tmu*.
9. Obloupil mne z slávy mé, a sňal korunu s hlavy mé*.
10. Zkazil mne se všech stran, a hynu, a jako od vyvráceného stromu odjal naději mou.
11. Rozhněvala se proti mně prchlivost jeho, a tak mne měl jako nepřítele svého.
12. Spolu přitáhli lotři* jeho, a učinili sobě cestu skrze mne, a oblehli vůkol stánek můj.
13. Bratry mé vzdálil ode mne, a známí moji jako cizí odstoupili ode mne.
14. Opustili mne příbuzní moji: a kteří mne znali, zapomenuli na mne.
15. Podruhové domu mého, a služky mé, za cizího mne mají, a jako cizozemec jsem před očima jejich*.
16. Na služebníka svého volal jsem, a neodpověděl mi, [ani když] ústy vlastními prosil jsem ho.
17. Dychání mého hrozí se manželka má, a prosím synů života mého*.
18. Blázni také pohrdají mnou, a když jsem od nich odstoupil, utrhali mi.
19. V ohavnost mne sobě vzali někdejší rádcové moji: a kohož jsem nejvíce miloval, v ošklivosti mne má.
20. K kůži mé, když stráveno jest maso, přilnula kost má, a zůstali toliko rtové při zubích mých.
21. Slitujte se nade mnou, slitujte se nade mnou, aspoň vy přátelé moji, nebo ruka Páně dotkla se mne.
22. Proč mi se protivíte jako Bůh, a masem mým sytíte se*?
23. Kdo mi dá, aby sepsány byly řeči mé? Kdo mi dá, aby vepsány byly v knihu,
24. rafijí železnou, a [na] plechu olověném, aneb [aby] dlátem vyryty byly na skřemenu*?
25. Nebo vím, že vykupitel můj živ jest, a že v poslední den z země vstanu:
26. a zase oblečen budu kůží svou, a v těle svém uzřím Boha svého.
27. Kteréhož uzřím já sám, a oči mé spatří jej, a ne jiný: složena jest ta naděje má v lůnu mém.
28. Proč tedy nyní pravíte: Protivme se jemu, a kořen slova nalezněme proti němu*?
29. Protož utíkejte meče*, nebo mstitel nepravostí meč jest: a vězte, že jest soud.

Kapitola 20.

Z toho, že bezbožní od Boha trestáni bývají, Sofar nespravedlivě dovesti usiluje, že Job musí bezbožným býti.

1. Odpovídaje pak Sofar Naamatský, řekl:
2. Z té příčiny* myšlení má rozličná stíhají se, a mysl [má] sem a tam přemyšluje.
3. Naučení, jímž mne tresceš, slyšeti budu, a duch rozumnosti mé odpovídati bude mi.
4. To vím od počátku, jakž postaven jest člověk na zemi,
5. že chvála bezbožných krátká jest, a radost pokrytce na okamžení.

---

8) t. tak že nevím, kudy bídě své ujíti.
9) t. zboží, bohatství, čest, dítky a jiné věci, pro něž jsem slavný byl, odjaty mi.
12) Rozuměj: mnohá a rozličná trápení.
15) t. pohrdají mnou, a nemají mne více za pána svého.
17) t. musím prositi. Tak se mne všickni štítí.
22) t. nemůžete-liž na tom přestati, vidouce mne dopuštěním Božím tak zbědovaného, že vždy ještě mne svými řečmi nenasyceně koušete a žerete?
24) Staří psávali na listech bylinových, na plátně, na kožích, na deskách olověných a na kameni. Slova, která Job chce, aby napsána byla, jsou následující vyznání jeho víry v nesmrtelnost duše lidské a v těla z mrtvých vzkříšení.
28) t. důkladné slovo, kterýmžbychom ho porazili.
29) t. bojte se pomsty, trestu za tuto svou ukrutnost.
2) t. poněvadž ty se na soud Boží odvoláváš —

6. Byť pak vstoupila až k nebi
pýcha jeho, a hlava jeho oblaků
dotkla se:
7. [přece] jako hnůj na konci
zahyne: a kteří jej vídali, řeknou:
Kde jest?
8. Jako sen pomíjející nebude
nalezen, pomine jako vidění noční.
9. Oko, kteréž jej vídalo, neuzří
ho, aniž více patřiti bude naň mí-
sto jeho.
10. Synové jeho setříni budou
nouzí, a ruce jeho navrátí jemu
bolest jeho*.
11. Kosti jeho naplněny budou
hříchy mladosti jeho, a s ním v
prachu spáti budou*.
12. Nebo, poněvadž zlost sladne
v ústech jeho, schová ji pod jazy-
kem svým.
13. Odpustí jí, a neopustí, ale
krýti bude ji v hrdle svém*.
14. Chléb jeho v břiše jeho obrátí
se v žluč hadů nejlítějších uvnitř.
15. Zboží, kteréhož nahltal, vy-
vrátí, a z břicha jeho vytáhne je
Bůh.
16. Z hlavy hadů nejlítějších
ssáti bude [jed], a zabije ho jazyk
ještěrčí*.
17. (Ať neuzří potůčků řeky,
proudů medu a másla*.)
18. Trpěti bude za všecko, což
učinil, a však stráven nebude: ve-
dlé množství nálezků svých tak i
trpěti bude.
19. Nebo utiskaje obnažoval chu-
dé: dům mocí odjal, a nestavěl ho*.
20. Aniž nasyceno jest břicho
jeho: a když míti bude, čehož žá-
dal, nebude moci tím vládnouti.
21. Nic nepozůstalo z pokrmu
jeho*, a protož nic nezůstane z
dobrých věcí jeho.
22. Když nasycen bude, soužen
bude, rozpálí se, a všeliká bolest
připadne na něho.
23. Ó by naplněno bylo břicho
jeho, aby vypustil na něho [Bůh]
hněv prchlivosti své, a dštil na
něho boj svůj*.
24. Utíkati bude před zbrojí
železnou, a upadne na lučiště mě-
děné*.
25. Vytažen jest [meč Boží], a
vychází z pošvy své, a blýská se
v hořkosti své: půjdou a přijdou
na něho hrozní*.
26. Všecky tmy skryty jsou v
skrýších jeho: sžíře jej oheň, kte-
rýžto nebývá podpálen, trápen bude,
kdokoli pozůstane v stánku jeho.
27. Odkryjí nebesa nepravost
jeho, a země povstane proti němu.
28. Obnažen bude kmen domu
jeho, stržen bude v den prchlivosti
Boží*.
29. Tenť jest podíl člověka bez-
božného od Boha, a [to jest] dědi-
ctví slov jeho od Hospodina*.

Kapitola 21.

Job ukazuje proti Sofarovi, že ani štěstí pobožnosti, ani bídy zdejší bezbožnosti důkazem býti nemohou.

1. Odpovídaje pak Job, řekl:

10) t. jeho vlastní skutkové odplatí mu bolestí za bolest, kterou byl jiným způsobil.
11) t. až i v kosti jeho vniknou zlí zvykové mladosti jeho, a budou trvati až do stáří i až do smrti. Sv. Řehoř.
13) t. zdržuje ji pod svrchkem úst svých, jako pokrm chutný, aby mu tím déle libost chuti zůstávala: a však —
16) t. nahltav zboží nespravedlivého, tolikéž učinil, jakoby se byl jedu ještěrčího, nejlítějšího napil, t. j. zajisté tím zahyne.
17) t. nemá míti časného požehnání.
19) t. dům, jehož nestavěl, dům cizí odjal.
21) t. pro chudé.
23) t. aby ohněm a sírou bojoval proti němu t. j. hromem aby mu všecko spáleno bylo. Pozorovati jest, že přátelé Jobovi při vypisování pokut lidí bezbožných vždy tajně na ta neštěstí, kteráž měl Job sám, narážejí.
24) t. menšího zlého znikne, v větší upadne; před lidskou pomstou utíkaje, v Boží pomstu uběhne.
25) t. trestové, brůsy.
28) t. zničen bude všecken dům i rod i statek jeho do kořene.
29) Potud Sofar dosti trpce Jobovi dokazuje, že netrvá dlouho jakkoli důkladné a veliké štěstí bezbožného, ale že brzo (již zde) dochází zaslouženého trestu.

2. Slyšte, prosím, řeči mé, a čiňte pokání.
3. Postrpte mne, ať i já mluvím, a potom, bude-li se zdáti, mým slovům smějte se.
4. Zdaliž proti člověku hádání mé jest, abych slušně neměl se rmoutiti?
5. Pohleďte na mne, a užasněte se, a položte prst na ústa svá.
6. I já, když sobě rozpomínám, děsím se, a popadá třesení tělo mé.
7. Proč bezbožní živi jsou, pozdviženi jsou, a zmocněni bohatstvím*?
8. Símě jejich trvá před nimi, zástup příbuzných a vnuků [jest] před obličejem jejich.
9. Domové jejich bezpeční jsou a pokojní, a není metly Boží nad nimi.
10. Hovado jejich otelilo se, a nezmetalo: kráva porodila, a nepotratila plodu svého.
11. Vycházejí jako stáda maličcí jejich, a dítky jejich poskakují hrajíce.
12. Drží buben, a harfu, a veselí se k zvuku varhanů.
13. Vedou v dobrých věcech dny své, a v okamžení do hrobu sstupují*.
14. A ti říkali Bohu: Odejdiž od nás, a známosti cest tvých nechceme.
15. Kdo jest Všemohoucí, abychom sloužili jemu? a co nám prospěje, budeme-li se modliti jemu?
16. Ale však že nejsou v ruce jejich dobré věci jejich*, rada bezbožných daleko buď ode mne.
17. Kolikrát [také] svíce bezbožných uhašena bývá, a přichází na ně povodeň, a [Bůh] je děluje bolestmi v prchlivosti své?
18. Bývají jako plévy před větrem, a jako pýř, kterouž vichr rozptyluje.
19. Bůh zachová synům jeho bolest otcovu; a když odplatí, tehdy pozná*.
20. Viděti budou oči jeho zahynutí své, a z prchlivosti Všemohoucího píti bude.
21. Nebo co mu záleží na domu jeho po něm? byť i počet měsíců jeho o polovici umenšen byl?
22. Zdali Boha kdo učiti bude umění*, kterýž vysoké soudí?
23. Tento umírá silný a zdravý, bohatý a šťastný:
24. střeva jeho plná jsou tuku, a mozkem kosti jeho svlaženy jsou.
25. Jiný pak umírá v hořkosti duše beze všeho zboží:
26. a však spolu spáti budou v prachu, a červové je přikryjí.
27. Známť já myšlení vaše, a smýšlení proti mně nepravé.
28. Nebo pravíte: Kde jest dům knížete? a kde stánkové bezbožných*?
29. Otažte se kohokoli z pocestných, a že on tomu takže rozumí, poznáte.
30. Nebo ke dni zahynutí chován bývá zlý, a ke dni prchlivosti veden bude.
31. Kdo bude obviňovati před ním cestu jeho? a [za to,] co učinil, kdo odplatí jemu?
32. K hrobům vyprovozen bude, a v shromáždění mrtvých bdíti bude*.

Načež Job v následující kapitole naopak dokazuje, že i bezbožní zde štěstím oplývají, i v štěstí tiše skonávají.

7) t. jestliže já (jak ty Sofare pravíš) za příčinou svých hříchů tolik trápen jsem, proč jsou mnozí bezbožníci na tomto světě šťastni? Není-liž to důkazem, že osud pozemský ne vždycky s naší mravností srovnává se?

13) t. snadně, bez dlouhého trápení umírají.

16) t. není v moci jejich štěstí jejich. Bezbožnost nečiní člověka všelijak šťastným, by pak i časného štěstí požíval; neb není stálé ani pravé to štěstí.

19) t. Bůh trestati bude nepravost otcovu na synech, a pak teprv pozná, že mu i za jeho viny odplaceno jest.

22) t. moudrosti, jež dobrých věcí i bezbožným udílí, a zase bídy na dobré i na zlé z nezpytatedlných soudů svých dopouští?

28) A tím mi připomenouti chcete, že se mi tak dálo, jako všechněm bezbožným boháčům, že tedy i já bezbožný býti musím.

32) t. slavně bude pohřben, a však ani v hrobě památka jeho nezahyne.

33. Sladký byl kameníčku potoka pekelního*, a za sebou všelikého člověka potáhne, a před sebou nesčíslné.

34. Kterakž tedy těšíte mne nadarmo, poněvadž dokázáno jest, že odpověď vaše odporná jest pravdě*?

Kapitola 22.

Elifaz nespravedlnosti na Joba dovoditi usiluje. 21. Slibuje mu všecko dobré od Boha, bude-li činiti pokání.

1. Odpovídaje pak Elifaz Themanský, řekl:

2. Zdaliž Bohu může přirovnán býti člověk, také kdyžby byl dokonalého umění?

3. Co prospívá Bohu, budeš-li spravedlivý? aneb co jemu přinášíš, bude-li neposkvrněný život tvůj?

4. Zdaliž boje se trestati bude tebe, a přijde s tebou na soud:

5. a ne pro zlost tvou mnohou, a nesčíslné nepravosti tvé?

6. Nebo brávals základ od bratří svých bez příčiny*, a nahé loupil jsi z oděvu**.

7. Vody ustalému nedal jsi, a lačnému odjímal jsi chléb.

8. V síle ramene svého vládl jsi zemí, a byv nejmocnější obdržíval jsi ji*.

9. Vdovy propouštěl jsi prázdné, a ramena sirotků setřel jsi.

10. Protož obklíčen jsi osidly, a kormoutí tebe strach náhlý.

11. A domníval jsi se, že neuzříš temností, a že prudkostí vod se rozlévajících nebudeš utištěn?

12. Zdaliž [tak čině] nemyslíš, že Bůh vyšší jest nežli nebe, a že nad vrch hvězd vyzdvihuje se*?

13. A pravíš: I co ví Bůh? a jako skrze mrákotu soudí.

14. Oblakové jsou skrýší jeho, aniž znamená věcí našich, a okolo stežejů nebes prochází se.

15. Zdaliž stezky věků [minulých] ostříhati chceš, po kteréžto chodili muži nepraví?

16. Kteříž vypleněni jsou před časem svým, a řeka vyvrátila základ jejich*.

17. Kteřížto říkávali Bohu: Odstup od nás: a jakoby jim nic nemohl učiniti Všemohoucí, domnívali se o něm:

18. ješto on jest naplnil domy jejich dobrými věcmi: jejichž smýšlení daleko buď ode mne.

19. Uzří [to] spravedliví, a veseliti se budou, a nevinný posmívati se bude jim*.

20. Zdaliž není podťato pozdvihování jejich, a ostatky jejich sežral oheň?

21. Protož poddej se jemu, a měj pokoj, a v tom budeš míti užitky výborné.

22. Přijmi z úst jeho zákon, a vlož řeči jeho v srdce své.

23. Navrátíš-li se k Všemohoucímu, [opět] vzdělán budeš, a vzdálíš-li nepravost od stánku svého.

24. Dáť místo země skřemen, a místo skřemene potoky zlaté.

25. A bude Všemohoucí proti nepřátelům tvým, a stříbro shromáždíno bude tobě.

---

33) Potok pekelní odděloval, dle domnění starých, svět tento živých od světa mrtvých. Arabové také pochovávajíce své mrtvé, snášejí na hrob kamení. Čím slavnější muž a početnější průvod, tím větší z naházeného kamení náhrobek, jenž jest spolu mrtvého památník. Smysl jest: I bezbožný odpočívá tiše a lehce pod hromadou kamení, a má slavný památník.

34) t. dokázal jsem a provedl to, že ne vždycky na bezbožné zde na světě, jakž vy to vedete, pomsty docházejí, ale často v štěstí a v pokoji živi jsouce, tak i ze světa odcházejí.

6) t. nemaje toho potřebí. — ** I to roucho jejich, jim naprosto potřebné, brávals v základ. Ne žeby co toho na Jobovi Elifaz skutečně byl shledal, tak praví, ale z převelikých bíd jeho, maje za to, že jen zlým sle se vede, jakž jen nejhůře může, tak o něm soudí.

8) t. dopouštěl jsi se násilí k svému obohacení.

12) t. nejsi-liž toho mínění, že Bůh příliš jest vyvýšený, než aby si nás a našeho světského kutění všímal? Aneb jak se říká: Nebe vysoko, Pán Bůh daleko.

16) Naráží na potopu světa.

19) t. až na ně proti jejich nadání pomsta Boží přijde.

26. A tehdáž nad Všemohoucím rozkoší oplývati budeš, a pozdvihneš k Bohu tváři své.
27. Prositi budeš ho, i vyslyší tebe, a sliby své plniti mu budeš.
28. Uložíš nějakou věc, a podaří se tobě, a na cestách tvých svítiti bude světlo*.
29. Nebo kdo se poníží, bude v slávě: a kdo skloní oči, ten spasen bude.
30. Spasen bude nevinný, spasen pak bude čistotou rukou svých*.

Kapitola 23.

Job odvolávaje se k soudu Božímu dokazuje toho, že není trestán pro své hříchy.

1. Odpovídaje pak Job, řekl:
2. Nyní také v hořkosti jest řeč má, a ruka rány mé těžší jest nežli lkání mé*.
3. Kdo mi dá, abych poznal, a nalezl jej, a přišel až k trůnu jeho?
4. Položím před ním soud [svůj], a ústa svá naplním domlouváním*.
5. Abych zvěděl, jakými slovy by mně odpověděl, a [abych] porozuměl, coby mi řekl*.
6. Nechci, aby mnohou silou rozepři vedl se mnou, ani tíží velikosti své mne utiskal.
7. Nechť předloží spravedlnost proti mně, a nechť přijde k vítězství soud můj*.
8. Ale půjdu-li k východu, neukáže se: pakli k západu, nepoznám ho.
9. Jestliže na levo, co učiním? nepostihnu ho: obrátím-li se na pravo, neuzřím ho.
10. On pak zná cestu mou, a zkusil mne jako zlata, kteréž skrze oheň prochází.
11. Šlepěji jeho následovala noha má, cesty jeho jsem ostříhal, a neuchýlil jsem se s ní.
12. Od přikázaní rtů jeho neuchýlil jsem se, a v lůnu svém skryl jsem slova úst jeho.
13. Nebo on sám jest*, a žádný nemůž odvrátiti myšlení jeho: a duše jeho cožkoli chtěla, to učinila.
14. A když vyplní nade mnou vůli svou, i jiné mnohé podobné věci pohotově má*.
15. A protož před tváří jeho děsím se, a rozjímaje jej, bojím se.
16. Bůh zemdlil srdce mé, a Všemohoucí zkormoutil mne.
17. Nebo jsem nezahynul pro nastávající tmu, ani tváři mé zakryla mrákota*.

Kapitola 24.

Job bezbožných v tomto světě běh na větším díle šťastný předkládá. Přitom vypravuje rozličné nepravosti jejich, jichž trestání Bůh k času toliko sobě známému odložil.

1. Před Všemohoucím nejsou skryti časové: kteříž pak jej znají, nevědí dnů jeho*.
2. Jedni přenášeli meze, pobrali stáda, a pásli je:
3. osla sirotků zajali, a brali v zástavu vola vdovy:

---

28) t. opět při všem svém předsevzetí prospěch a štěstí míti budeš.
30) Smysl celé té řeči přítele Elifaza jest: Bůh tě trestá za nepravosti tvé; obrátíš-li se k němu, čině pokání a pokoře se před ním, zajisté bídy své sproštěn a opět povýšen, obohacen i šťasten budeš.
2) t. dosaváde musím hořce lkáti, ale však mnohem větší nad lkání mé jest bída má.
4) t. veda před ním svou při, proneslbych důvody k prokázání nevinnosti své.
5) t. z jaké příčiny to, co trpím, na mne dopustil.
7) Smysl jest: Držel-liby Bůh zřejmý soud nade mnou, ukázaloby se, že nejsem vinen, a tak bych zvítězil nad vámi v soudu.
13) t. všemocný, nepřemožitedlný —
14) t. aby je dopustil na mne.
17) t. nikoli nastávající bída uvrhla na mne úzkosti smrti, nýbrž uvažování moci Boží. Hebr.: Malomyslný jsem, proto že jsem neumřel raději, prvé nežli se ty bídy na mne svalily.
1) Bůh ví čas, kdyby trestati měl bezbožné: jiní pak, ačby pobožní byli, nevědí toho. Smysl hebr.: Proč není Všemohoucí s trestem v čas pohotově? Proč se nedočká slosyn dnů pomsty

4. podvrátili cestu chudých, a utiskali spolu tiché země.
5. Jiní jako divocí oslové na poušti vycházejí ku práci své: bdíce k loupeži, připravují chléb dětem.
6. Pole cizí sžínají: a z vinice toho, jehož násilím utiskli, sbírají víno.
7. Nahé propouštějí lidi, roucha berouce těm, kteříž nemají přikrytí v zimě:
8. kteréžto přívalové hor smáčejí: a nemajíce přikrytí objímají kamení*.
9. Násilí učinili loupíce sirotky, a lid chudý zloupili.
10. Nahým a chodícím bez oděvu, a lačným brali klasy*.
11. Mezi hromadami jejich o polední odpočívali, kteříž tlačivše lisy, žíznějí.
12. Učinili, aby muži z měst lkali, a duše zraněných křičela a Bůh [toho] bez pomsty nenechá.
13. Oni byli odporní světlu, neznali cest jeho, aniž se navrátili po stezkách jeho.
14. Na úsvitě povstává vražedlník, usmrcuje nuzného a chudého: a v noci bude jako zloděj*.
15. Oko cizoložníka šetří mrákoty, řka: Nespatříť mne [žádné] oko, a zakrývá obličej svůj.
16. Prokopává ve tmě domy*, jakož se byli ve dne smluvili, a neznají světla**.
17. Ukáže-li se rychle záře jitřní, domnívají se býti to stín smrti*: a tak ve tmě jako v světle chodí**.
18. Lehkýť jest [bezbožník] na svrchku vody*; zlořečený buď podíl jeho na zemi, aniž choď po cestě vinic**.
19. Do náramného horka nechť přejde od vod sněžných, a až do pekel hřích jeho.
20. Nechť zapomene naň milosrdenství: sladkost jeho červi: nechť není v připomínání, ale setřín buď, jako dřevo neplodné.
21. Nebo krmil neplodnou, a kteráž nerodí*, a vdově dobře nečinil.
22. Stáhl [dolů] mocné v síle své: a [však] když bude státi, nebude věřiti životu svému*.
23. Dal mu Bůh místo ku pokání, a on zle užívá ho k pýše: ale oči jeho jsou na cestách jeho*.
24. Vyzdviženi jsou na malý čas, a neostojí, a sníženi budou jako všecko jiné, a odneseni budou, a jako vrškové klasů setříni budou.
25. Není-li tak, kdo mne může obviňovati z klamu, a předložiti před Bohem slova má*?

Kapitola 25.

Dovozuje Baldad, že žádný čist není před Bohem.

1. Odpovídaje pak Baldad Suhský, řekl:
2. Moc a hrůza u něho jest, jenž činí svornost na výsostech svých*.
3. Zdaliž jest počet vojskům jeho? a nad kým nevzchází světlo jeho?
4. Zdali může spravedliv býti člověk přirovnán jsa Bohu, aneb ukázati se čistým narozený z ženy?
5. Hle ani měsíc nesvítí, ani hvězdy nejsou čisté před obličejem jeho:

---

8) t. nemajíce jiného útočiště, ke skále se přivinují.
10) t. i těm nejchudším odebrali nasbírané klasy. Dle hebr.: Nahých nechávají choditi bez oděvu, a lační jim snášejí snopy t. j. i svou čeleď nechávají trpěti nouzi, nedávajíce jí potřebného oděvu a pokrmu.
14) t. za bílého dne se dopouští vraždy a v noci zlodějství, aniž bývá trestán.
16) t. aby se k své cizoložnici přikradl. — ** t. nenávidí světla.
17) t. bojí se světla, jako (jiní) počestní lidé čiré tmy. — ** t. dělají z noci den
18) t. lehce se pohybuje jako na hladině vodní. Jinak: jest lehký v mysli nad pěnu vodní. — ** t. po zemi úrodné.
21) t. hledě v manželství toliko své rozkoše. —
22) t. přece nebude jist životem svým.
23) t. Bůh vidí činy jeho a trestati je bude časem svým.
25) t. jakoby byla nepravá?
2) t. jenž pokojně a řádně spravuje všecka tělesa nebeská, že beze zmatku běh svůj konají.

6. nadto pak člověk, shnilina, a syn člověka [jsa] jako červ*?

Kapitola 26.

Job vypravuje moc Boží dostatečněji nežli Baldad.

1. Odpovídaje pak Job řekl:
2. Čí pomocník jsi? Zdali mdlého? a [zdali] podpíráš rameno toho, kterýž není silný?
3. Komu jsi dal radu? Snad tomu, kterýž nemá moudrosti, a opatrnost svou ukázal jsi velmi mnohou?
4. Kohos učiti chtěl? zdali ne toho, kterýž učinil dýchání?
5. Hle obrové lkají pod vodami, i kteříž bydlejí s nimi*.
6. Nahé jest peklo před ním, a není žádného přikrytí [místu zahynutí]*.
7. Kterýžto roztahuje půlnoční stranu [nebes] nad prázdnem, a zavěšuje zemi na ničemž.
8. Kterýžto zavazuje vody v oblacích svých, aby nespadly najednou dolů.
9. Kterýž drží obličej trůnu svého*, a roztahuje nad ním mlhu svou**.
10. Cíl uložil vodám vůkol, až kde konce berou světlo a tma.
11. Sloupové nebeští třesou se, a trnou k pokynutí jeho*.
12. Mocí jeho v náhle shromážděna jsou moře, a moudrost jeho udeřila pyšné*.
13. Duch jeho ozdobil nebesa, a pomocnou rukou jeho vyveden jest Had křivolaký*.
14. Aj tyto věci z částky povědíny jsou o cestách jeho: a poněvadž sotva malou kapku řeči jeho slyšeli jsme, kdož bude moci na hřímání velikosti jeho patřiti*?

Kapitola 27.

Job vědy zastává nevinnost svou, že jí sobě ani odepříti nedá, aniž od ní kdy odstoupiti míní.

1. Přidal také Job, vzav podobenství své, a řekl:
2. Živť jest Bůh, kterýž odjal soud můj*, a Všemohoucí, kterýž k hořkosti přivedl duši mou,
3. že dokudž jest dýchání ve mně, a duch Boží v chřípích mých,
4. nebudou mluviti rtové moji nepravosti, ani jazyk můj vynášeti lži.
5. Odstup to ode mne, abych spravedlivými vás býti soudil: dokudž nezhynu, neodstoupím od [zastávání] nevinnosti své.
6. Ospravedlnění svého, kteréhož jsem se počal držeti, neopustím: nebo aniž tresce mne srdce mé ve všem životě mém*.
7. Nechť jest jako bezbožník, nepřítel můj: a protivník můj jako nepravý*.

---

6) Smysl slov Baldadových jest: Bůh jest panovník mocný i hrozný a spravedlivý: před ním nic není čisto, tím méně smrtedlný člověk — a tak ani ty Jobe!

5.6) O peklu se domnívali staří, že se nalézá pod vodami, t. j. pod velikým mořem. Obry se rozumějí odbojní násilníci před potopou světa, svrženi do propasti pekelné, kdež i ostatní zatracenci s nimi bydlí. Viz 1. Mojž. 6, 4. 7, 21. — Moudr. 14, 6. — Baruch 3, 26. — 1. Petr. 3, 19. Chce Job říci, že Bůh nejen na výsostech, jak byl dokazoval Baldad, nýbrž i v pekle svou moc provozuje.

9) t. oblohu nebeskou, nad níž Bůh v sídle blahoslavených trůní. — ** t. oblaky.

11) Jinak: k žehrání či hřímání jeho. Sloupové nebeští rozumějí se hory, na nichž nebesa ležeti se zdají.

12) t. skrotila moře bouří vzedmuté.

13) t. hvězdy na severním nebi, nazvané Drak.

14) t. kdo bude v stavu mocné hřímání jeho slyšeti a snésti?

2) t. neodsvědčil nevinnost mou, odejmutím ode mne bídy mé; aneb jinak obrátil soud můj, že za dobré trpím zlé.

6) Cosi podobného praví sv. Pavel (1. Kor. 4, 4.); a jestliže Job jinde vyznává, že hřešil, připomíná toliko lehká a všední provinění svá, jichžto se ani spravedlivému na světě uvarovati nelze.

7) t. pozná se časem svým, že kdo mi koliv nespravedlnosti přičítal, křivdu mi činil, i bude jako bezbožník odsouzen.

8. Nebo jaká jest naděje pokrytce, jestliže lakomě vydře, a nevysvobodí Bůh duše jeho?
9. Zdaliž křik jeho vyslyší Bůh, když přijde na něho úzkost?
10. Aneb zdaliž bude moci v Všemohoucím se kochati, a vzývati Boha v každý čas?
11. Učiti budu vás skrze ruku Boží*, co Všemohouci má, aniž budu toho skrývati.
12. Aj, vy všickni to znáte, i co bez příčiny marné řeči mluvíte?
13. Tento jest podíl člověka bezbožného u Boha, a to jest dědictví násilníků, kteréž od Všemohoucího vezmou.
14. Rozmnoží-li se synové jeho, k meči budou, a vnukové jeho nenasytí se chlebem.
15. Kdoby pozůstali po něm, pohřbeni budou v zahynutí, a vdovy jejich nebudou [jich] plakati.
16. Nashromáždí-li stříbra jako země, a najedná-li šatů jako bláta:
17. najednáť jistě, ale spravedlivý obláčeti se bude v ně, a stříbro nevinný děliti si bude.
18. Vystavěl jako mol dům svůj, a jako strážný udělal stinidlo*.
19. Bohatý když usne, nic s sebou nevezme: otevře oči své, a nic nenalezne.
20. Postihneť jej jako voda chudoba, v noci utiskne jej bouře.
21. Vezme jej vítr žhoucí, a odnese ho, a jako vicher uchvátí jej z místa jeho.
22. A pošle na něho [Bůh], a nebude ho šanovati: z ruky jeho utíkaje utíkati bude*.
23. Stiskne nad ním ruce své, a sípěti bude nad ním, patře na místo jeho*.

11) t. s pomocí Boží aneb jinak: O moci Boží a jaký jest způsob jeho řízení.
18) t. pouhý lehký stánek z větví, či boudu, kteráž nedlouho trvá. Tak zajisté pomíjející jest dům a všecko úsilí i štěstí bezbožného!
22) t. bezbožník, jenžby rád moci Boží uběhl, a útěkem aspoň život zachoval.
23) t. prázdné, když zahyne bezbožník, a nebude ho více na předešlém místě.

Kapitola 28.

Dovodí Job, že moudrost Boží v spravování světa jest lidem, jakkoli sic vtipným, nevystižitedlná. Pročež že nesluší všetečně v ni nahlédati, ale na bázni Boží přestávati.

1. Máť stříbro pramenů svých počátky: a zlatu místo jest, kdež se přepouští.
2. Železo z země béře se: a kámen rozpuštěný horkem v měď se obrací*.
3. Čas uložil tmě*, a všech věcí konce on šetří**, kamene také mrákoty, a stínu smrti***.
4. Rozděluje potok od lidu putujícího, ty, na kteréž zapomenula noha nuzného člověka, a bezcestné*.
5. Země, z kteréž pocházel chléb na místě svém, ohněm podvrácena jest*.
6. Místo safíru [jsou] kamenové její a hrudy její [jsou] zlato*.
7. Stezky [té] nezná pták, aniž ji spatřilo oko káně.
8. Nešlapali po ní synové kupců, ani šla po ní lvice.
9. [Ale člověk] vztáhl k skřemeni ruku svou, z kořene podvrátil hory.
10. V skalách potoky vysekal, a všecko, což jest drahého, vidělo oko jeho.
11. Hlubokosti také řek zpytoval, a skryté věci na světlo vyvedl.
12. Ale moudrost kde nalezena

2) Jakoby řekl: Tolik mohl člověk vtipem svým vyzkoumati, a vyzkoumaltě!
3) t. člověk horník, jenž sobě osvěcuje lampou temné průchody zemské — ** probírá se téměř až na konec světa — *** t. ohledává kamení kovonosné v nejhlubších a nejtemnějších místech země.
4) t. ty horníky, ku kterýmž není obyčejné cesty, již odděleni jsou od svrchního lidu hlubinou, a odtud vycházející vodou.
5) t. jakoby vnitřním ohněm podvrácena byla, tak jest od horníků podkopána a zřícena svrchní země, na kteréž obilí rostlo.
6) V skalách země mají své místo safírové, sirou jako práškem zlatým prorostli.

bývá? a které jest místo rozumnosti*?
13. Neví člověk ceny její, aniž nalezena bývá v zemi těch, kteříž rozkošně živi jsou.
14. Propast praví: Není ve mně; a moře mluví: Není u mne.
15. Nebude dáno zlato ryzí za ni, aniž odváženo bude stříbro za směnu její*.
16. Nebude přirovnána k skropeným barvám indickým, ani k kamenu sardonichu nejdražšímu, aneb k safíru.
17. Nevyrovná se jí zlato, ani sklo*, aniž směněny budou za ni nádoby zlaté.
18. Vysoké a vznešené věci nebudou připomínány ku přirovnání jejímu: táhne se pak moudrost z skrytých věcí*.
19. Nebude jí přirovnán topas z mouřenínské země, ani barvy nejčistší k ní přirovnány budou.
20. Odkudž tedy moudrost přichází? a které jest místo rozumnosti?
21. Skryta jest před očima všech živých, před ptactvem také nebeským tajná jest.
22. Zahynutí a smrt řekly: Ušima svýma slyšely jsme pověst o ní.
23. [Toliko] Bůh zná cestu k ní, a on toliko ví o místu jejím*.
24. Neb on spatřuje končiny světa: a vidí všecko, což jest pod nebem.
25. Kterýžto [když] učinil větrům váhu, a vody zavěsil u míře:
26. když ukládal dešťům právo, a cestu bouřkám zvučným:
27. tehdáž viděl ji, a zjevil, a připravil, a vystihl*.

12) t. zdaliž kde, jako kovové, nalezena býti může.
15) t. nemůže moudrost za žádnou cenu koupena býti.
17) t. tehda ještě velmi vzácné a drahé —
18) dle hebr.: Cena moudrosti jde nad perly (jež skryty jsou na dnu moře).
23) t. ani výsost, ani propasť, ani mrtví, neví o původu moudrosti, leč toliko Bůh sám, jenž jest moudrost věčná.
27) t. měl ji u sebe, an všecky věci k stálému bytu a ušlechtilému pořádku, tou lidem nevystižitedlnou moudrostí, přivedl.

28. A člověku řekl: Aj bázeň Páně, toť jest tvá moudrost, a odstoupiti od zlého, tvá rozumnost*.

Kapitola 29.

Ku paměti přivozuje léta svá první šťastná, v nichžto jsa živ, spravedlivý a milosrdný byl.

1. Přidal také Job, vzav podobenství své, a řekl:
2. Kdo mi dá, abych byl jako za měsíců předešlých, jako za dnů, v nichžto Bůh ostříhal mne?
3. Když svítila svíce jeho nad hlavou mou, u při světle jeho chodil jsem ve tmě?
4. Tak jako jsem byl za dnů mladosti své, kdyžto tajně byl Bůh v stánku mém?
5. Když byl Všemohoucí se mnou, a vůkol mne dítky mé?
6. Když jsem umýval nohy své máslem, a skála vylévala mi potoky oleje*?
7. Když jsem chodíval k bráně města, a na ulici připravovali mi stolici*?
8. Spatřovali mne mládenci, a skrývali se: a starci povstanouce [přede mnou] stávali.
9. Knížata přestávali mluviti, a prst kladli na ústa svá:
10. hlas svůj zdržovali vévodové, a jazyk jejich hrdla jejich přidržel se*:
11. ucho slyšíc blahoslavilo mne, a oko vidouc posvědčovalo mi:
12. proto že jsem vysvobozoval chudého křičícího, a sirotka, kterýž neměl spomocníka.

28) t. moudrost Boží, v spořádání a řízení světa účinlivá, jest rozumu lidskému nevystižitedlna: ale co z té moudrosti člověku pochopitedlného, k vědění prospěšného i k ostříhání potřebného jest, záleží v tom, aby se Boha bál, t. j. aby z uctivosti a lásky k Bohu zlého se varoval a dobré činil.
6) t. když jsem měl ještě všeho hojnost.
7) t. když jsem byl ještě ctěn a vážen, sedaje v radě města.
10) t. umlkli uctivě, když já počal mluviti.

13. Požehnání zahynouti majícího přicházelo na mne, a srdce vdovy potěšoval jsem.
14. V spravedlnost jsem se oblášel: a odíval jsem se, jako rouchem a korunou, soudem svým*.
15. Oko byl jsem slepému, a noha kulhavému*.
16. Otec byl jsem chudých: a na při, jíž jsem nebyl povědom, velmi pilně jsem se vyptával.
17. Stíral jsem čelisti nepravého, a z zubů jeho odjímal jsem loupež*:
18. i říkával jsem: V hnízdě svém umru [pokojně], a jako palma* rozmnožím dny [své].
19. Kořen můj otevřen jest podlé vod, a rosa přebývati bude na žni mé.
20. Sláva má vždycky obnovovati se bude, a lučiště mé v ruce mé opravováno bude.
21. Kteří mne slýchávali, očekávali [ode mne] vyrčení a pozorujíce mlčívali k radě mé.
22. K slovům mým nic nesměli přidati, a na mě dštila výmluvnost má.
23. Očekávali mne jako deště, a ústa svá otvírali, jako k přívalu večernímu*.
24. Zasmál-li jsem se kdy na ně, nevěřili, a světlo obličeje mého nepadlo na zem*.
25. Chtěl-li jsem jíti k nim, sedal jsem první: a ačkoli jsem seděl jako král, když stojí okolo něho vojsko, a však býval jsem smutných potěšitel.

14) t. všecku svou čest a jmena svého poctivost na spravedlnosti jsem zakládal.
15) t. neumělé jsem vyučoval a bloudici na dobrou cestu uvozoval.
17) t. přetrhoval jsem násili nespravedlivých.
18) t. hebr. jako písek.
23) t. k dešti pozdnímu, jenž připadal z jara přede žněmi. Jiný déšť, aneb deštivý čas v Palestině byl déšť ranni, t. j. v podzim před setím. Oboji déšť byl Palestinským velmi žádoucí, jelikož byl k náležité úrodě nevyhnutedlně potřebný, tak že bez něho hrozná suchota nastávala, a z ní neúroda a hlad lidem i dobytku.
24) t. nevěřili ani, že bych se byl zasmál, tolik byli uvykli na mé vážné jednání a tak ani jasnost a veselost mého obličeje nebyla na škodu.

Kapitola 30.

Vypravuje Job, které zlé věci trpěl v čas neštěstí svého, a jaká protivenství měl zvlášť od ničemných lidí.

1. Nyní pak posmívají se mi mladší v letech, jejichž otců neměl jsem za hodné postaviti se psy stáda svého,
2. jejichž síla rukou byla mi za nic, i toho života zdáli se býti nehodni.
3. Nouzí a hladem zhubení, jenž hryzli na poušti, mrzcí jsouce psotou a bídou.
4. A jídali byliny, a kůry z stromů, a kořen jalovcový byl pokrm jejich.
5. Kteříž z údolí tyto věci uchvacujíce, když některé nalezali, s křikem k nim běhávali.
6. Na pustinách potoků bydlívali, a v doupatech země, anebo na písku*.
7. Kteřížto mezi takovými věcmi veselívali se, a býti pod trním za rozkoš počítávali.
8. Synové bláznů a neurozených, a na zemi ovšem se neukazujíce*.
9. Nyní v jejich píseň obrácen jsem, a učiněn jsem jim v přísloví.
10. V ošklivosti mají mne, a daleko utíkají ode mne, a na tvář mnou plvati se nestydí.
11. Nebo toul svůj otevřel, a ssoužil mne, a uzdu vložil v ústa má*.
12. Na pravici východu neřesti mé i hned povstali: nohy mé podrazili, a utiskli jako vlnami, stezkami svými.
13. Rozmetali cesty mé, úklady

6) Hebr. má, v skalách či skalních jeskyních.
8) t. lidé chatrní, kteříž se nesmějí ani veřejně ukázati.
11) t. dopustil na mne Bůh soužení, a musím ke všemu ještě mlčeti, aniž mi svobodno, slovem se brániti.

strojili mně, a přemohli mne, a nebyl jest, kdoby dal pomoc.
14. Jako prolomenou zdí, a otevřenou branou vpadli na mne, a k mým bídám svalili se.
15. Obrácen jsem v nic: odjal jsi jako vítr žádost mou: a jako oblak pominulo vysvození*.
16. Nyní pak ve mně samém chřadne duše má, a vládnou mnou dnové trápení.
17. V noci vrtají kosti mé bolesti: a kteříž mne žerou, nespí.
18. Množstvím jich hyne roucho mé*, a jako obojkem sukně podpásali mne.
19. Přirovnán jsem blátu, a podobný jsem pýření a popelu.
20. Volám k tobě, a nevyslýcháš mne: stojím, a neohlédáš se na mne.
21. Obrátils mi se v ukrutného, a tvrdostí ruky své protivíš se mi.
22. Vyzdvihl jsi mne, a jako na vítr vsadiv vyrazil jsi mne silně.
23. Vímť, že smrti vydáš mne, kdežto ustanoven jest dům každému živému.
24. Avšak ne k zkažení jich vypouštíš ruku svou: a padnou-li, ty [je] vysvobodíš.
25. Plakával jsem někdy nad tím, kdo ssoužen byl, a útrpnost měla duše má s chudým.
26. Čekal jsem dobrého, a přišlo mi zlé: očekával jsem světla, a přišla tma.
27. Vnitřnosti mé vrou beze všeho odpočinutí, předstihli mne dnové trápení.
28. Truchliv jsa chodíval jsem bez prchlivosti; povstávaje, v zástupu křičíval jsem*.
29. Bratr učiněn jest draků, a tovaryš pštrosů*.
30. Kůže má zčervenala na mně, a kosti mé vyprahly od horkosti.
31. Obrátila se v kvílení loutna má, a harfa má v hlas plačících.

Kapitola 31.

Job nevinnost svou dále tvrdí, Boha soudce se dokládaje.

1. Učinil jsem smlouvu s očima svýma, abych ani nemyslil o panně.
2. Neb jakouby částku měl Bůh ve mně s hůry, a jaké dědictví [na mně] Všemohoucí s výsosti?
3. Zdali nepřichází zahynutí na nešlechetného, a zavržení na činitele nepravosti?
4. Zdaž on nešetří cest mých, a všech kroků mých nepočítá?
5. Chodil-li jsem v marnosti, a chvátala-li ke lsti noha má:
6. nechť mne zavěsí na váze spravedlivé, a nechť zví Bůh sprostnost mou.
7. Uchýlil-li se z cesty krok můj, a následovalo-li očí mých srdce mé, a rukou mých přidržela-li se poskvrna:
8. [tedy] co rozsívati budu, ať jiný jí: a rod můj vykořeněn buď.
9. Jestli oklamáno srdce mé [cizí] ženou, a u dveří přítele svého číhal-li jsem*:
10. nevěstkou jiného buď manželka má, a jiní ať se skloňují na ni.
11. Neboť jest to nešlechetnost, a nepravost největší:
12. oheň jest to až do zahynutí sžírající, a všecky plody vykořeňující*.
13. Pohrdal-li jsem podstoupiti soud s služebníkem svým, a s děvkou svou, když se hádávali proti mně:
14. i cožbych učinil, kdyby povstal Bůh k soudu, a kdyžby [to] vyhledával, cobych odpověděl jemu?

---

15) t. odjata mi všecka naděje dočkati se vysvobození.
18) Rozuměj tělo, jež jest roucho i příbytek duše.
28) t. naříkám, nemoha tajiti bolesti své.
29) t. křičím žalostně jako oni.

9) Cizoložník číhá u dveří, až by muž cizoložnice odešel. Viz Přísl. 7. 7.
12) t. cizoložství sžírá jako plamen všeliký nábytek cizoložníkův, a vyhlazuje i jeho potomstvo.

15. Zdali neučinil mne v břiše ten, kterýž i jej učinil: a zdali neutvořil mne v životě jeden a [týž]?
16. Odepřel-li jsem, co chtívali, chudým, a očí vdovy nechal-li jsem čekati:
17. jedl-li jsem skyvu svou sám, a nejedl-li z ní [také] sirotek:
18. (nebo od dětinství mého rostlo se mnou slitování: a z života matky mé vyšlo se mnou,)
19. pohrdal-li jsem hynoucím, [kterýž hynul] proto že neměl oděvu, a chudým [jenž byl] bez přikrytí:
20. nedobrořečila-li mi bedra jeho, a z vlny ovec mých nebyl-li zahříván:
21. vyzdvihl-li jsem na sirotka ruky své, také když jsem se viděl v bráně vyšším býti:
22. [tedy] rameno mé od kloubu svého nechť odpadne, a rámě mé s svými kostmi ať se rozlomí.
23. Nebo vždycky jako nadýmajících se nade mnou vln bál jsem se Boha, a břemene jeho nésti jsem nemohl*.
24. Měl-li jsem zlato za sílu svou, a ryzímu kovu řekl-li jsem: Doufání mé [jsi ty]:
25. veselil-li jsem se nad mnohým bohatstvím svým, a že mnoho nalezla ruka má:
26. hleděl-li jsem na slunce, když svítilo, a na měsíc jasně po obloze jdoucí:
27. a radovalo-li se v skrytě srdce mé, a líbal-li jsem ruku svou ústy svými*,
28. což jest nešlechetnost největší, a zapření Boha nejvyššího:
29. radoval-li jsem se ku pádu toho, kterýž mne nenáviděl, a plesal-li jsem, žeby nalezlo jej zlé?
30. Nedopustilť jsem zajisté hřešiti hrdlu svému, abych zlořečením žádal duše jeho*.

23) t. velebnosti jeho nemohl jsem odolati, tak že bych se byl opovážil něco zlého spáchati.
27) t. abych jim (slunci a měsíci) rukou svou políbení posílal, jako činí ti, již je za bohy mají.
30) t. bezživotí, smrti jeho.

31. Neříkali-li muži stánku mého: Kdo dá z masa jeho, abychom nasyceni byli*?
32. Vně nezůstal host, a dvéře mé pocestnému otevřiny byly.
33. Kryl-li jsem jako [jiný] člověk hříchu svého, a tajil-li jsem v lůnu svém nepravosti své.
34. Lekal-li jsem se množství velikého, a potupa příbuzných uhrozila-li mne: a nemlčel-li jsem raději, ani vycházel ze dveří*.
35. Kdož mi dá posluchače, aby žádost mou slyšel Všemohoucí: a knihu aby sepsal [o mně] ten ježto soudí.
36. Abych na rameni svém nosil ji, a otočil ji jakožto korunu sobě*?
37. Po všech stupních svých oznamovati ji budu, a jakožto knížeti obětovati ji budu.
38. Jestliže proti mně země má křičí*, a pláčí-li s ní záhonové její:
39. jídal-li jsem úrody její bez peněz, a duši oráčů jejích trápíval-li jsem:
40. místo pšenice nechť mi [tedy] vzejde bodlák, a místo ječmene trní.

Konec slov Jobových.

31) Hebr.: Kdož jest, ježtoby se nebyl u něho nasytil masem či pokrmem? Mluví Job o své štědrosti k domácím, a potom (v. 32) i k cizím.
34) t. tak, žebych jen podtají byl hřešil z bázně před lidmi. Dle hebr.: Musel bych (tajně hřeše) lekati se obecného lidu a hroziti se potupy příbuzných, a muselbych mlčeti a nesmělbych ani z domu vycházeti.
36) t. tu sepsanou knihu abych otočil okolo hlavy na důkaz své nevinnosti a spravedlnosti. Za starých časů bývala forma knih od nynější rozdílná; nebo neskládaly ani nevázaly se jako nyní, ale stočovaly a roztočovaly na dlouhém papíru neb pergaménu napsané.
38) t. volá-li země o pomstu proti mně, jakobych jí byl nespravedlivě dobyl a s utištěním dělníků ji vzdělával.

Kapitola 32.

Eliu mlčením přátel Jobových, příčinu k mluvení sobě danou maje, k řeči přistupuje, a svou moudrostí se pochloubaje, smýšlí, žeby on sám mezi stranama rozhodnouti uměl.

1. I přestali tři muži tito odpovídati Jobovi, proto že se spravedlivý sobě zdál.
2. I rozhněval, a popudil se Eliu syn Barachelův, Buzitský*, z rodu Rámova: rozhněval se pak na Joba, proto že spravedlivým pravil se býti před Bohem.
3. Ano i na přátele jeho rozhněval se, proto že nenalezli odpovědi rozumné, ale toliko odsoudili Joba.
4. Tedy Eliu čekal [s řečí svou] na Joba mluvícího*: proto že starší byli ti, jenž mluvili.
5. Když pak byl viděl, že ti tři [nic víc] odpověditi nemohli, rozhněval se převelmi.
6. A odpovídaje Eliu syn Barachelův Buzitský, řekl: Mladší jsem věkem, vy pak starší, protož sklopiv hlavu, ostýchal jsem se oznámiti vám zdání své.
7. Neb jsem se nadál, že by věk starší mluviti měl, a let množství žeby učilo moudrosti.
8. Ale jakž vidím, duch jest v lidech a nadšení Všemohoucího dává rozumnost.
9. Ne [sami] staří jsou moudří, aniž jen starci rozumějí soudu,
10. protož povím [i já něco]: poslouchejte mne, ukážiť vám i já moudrost svou.
11. Nebo čekal jsem na řeči vaše, poslouchal jsem opatrnosti vaší, dokud jste se potýkali řečmi.
12. A dokud jsem se nadál, že něco pravíte, uvažoval jsem: ale, jakž vidím, není, kdo by mohl stíhati Joba, a odpovídati z vás řečem jeho.
13. Aniž rcete: Nalezli jsme moudrost, Bůh zavrhl jej, ne člověk*.
14. Nic nemluvil ke mně [Job], a já ne podlé řečí vašich odpovídati budu jemu.
15. Ulekli se, aniž odpověděli více, a odjali od sebe řeči.
16. Protož poněvadž jsem čekal, a nemluvili: stáli, aniž odpovídali více:
17. odpovídati budu i já díl svůj a ukáži umění své.
18. Nebo pln jsem řečí, a těsní mne duch života mého.
19. Hle břicho mé jest jako mest bez průduchu, kterýžto láhvičky nové roztrhuje.
20. Mluviti budu, a vydechnu [sobě] maličko: otevru rty své, a odpovídati budu.
21. Nepřijmuť osoby muže, a Boha k člověku nebudu přirovnávati.
22. Neb nevím, jak dlouho [zde] setrvám, a zdali mne po chvilce nevezme stvořitel můj.

Kapitola 33.

Eliu vypravuje, kterak Bůh k člověku mluví, jej vyučuje, tresce, a kajícímu lítost ukazuje.

1. Slyš tedy Jobe vyrčení má, a na všechny řeči mé pozoruj.
2. Aj otevřel jsem ústa svá, nechť mluví jazyk můj v ústech mých.
3. Z upřímného srdce mého [jdou] řeči mé, a výpověď čistou rtové moji mluviti budou.
4. Duch Boží učinil mne, a dchnutí Všemohoucího obživilo mne.
5. Můžeš-li, odpovídej mi, a proti tváři mé postav se.
6. Hle i mne jako i tebe učinil Bůh, a z téhož bláta já také zformován jsem.
7. Však ale div můj ať neleká tebe, a výmluvnost má nebuď tobě těžká.
8. Řekl jsi tedy v uši mé, a hlas slov tvých slyšel jsem:

---

2) Buz, jmeno druhého syna Náchorova, a spolu jedné krajiny arabské. 1. Mojž. 22, 21. Jerem 25, 23.
4) i na mluvící přátele jeho —
13) t. neříkejte, že neštěstí jeho dokazuje, že od Boha pro hříchy zavržen jest; to není moudré.

9. Čist jsem já, a bez viny: neposkvrněný, a nepravosti při mně není.
10. Že však [nějaké] stížnosti nalezl [Bůh] proti mně, protož položil mne za nepřítele sobě.
11. Položil v kládě nohy mé, ostříhal všech stezek mých.
12. To jest tedy, v čem nejsi ospravedlněn: odpovím tobě, že větší jest Bůh nežli člověk.
13. Proti němu se sváříš, že ne ke všem slovům odpověděl tobě*?
14. Jednou mluví Bůh, a podruhé téhož neopětuje.
15. Skrze sen u vidění nočním, kdyžto připadá na lidi, a oni spí na lůžku:
16. tehdáž otvírá uši mužů, a cviče je učí je kázni:
17. aby odvrátil člověka od věcí těch, kteréž činí, a vysvobodil jej od pýchy:
18. a vytrhl duši jeho od porušení*: a život jeho aby nepřišel na meč.
19. Kárá také [Bůh člověka] bolestí na lůžku, a všecky kosti jeho aby chřadly činí.
20. Ošklivi se jemu v životě jeho chléb, a duši jeho pokrm před tím žádoucí.
21. Vadne tělo jeho: a kosti, kteréž zakryty byly, obnaženy budou*.
22. Přiblížila se k porušení duše jeho, a život jeho k smrtedlným [ranám].
23. Bude-li za něho anděl mluviti, jeden z tisíců, aby zvěstoval člověka spravedlnost:
24. smiluje se [Bůh] nad ním, a dí andělu: Vyprosť jej, ať nesstoupí do porušení: nalezlť jsem, pro kterou věc slitoval bych se nad ním.
25. Stráveno jest tělo jeho od muk, ať se navrátí ke dnům mladosti své.
26. Modliti se bude Bohu, a milostiv bude jemu: a patřiti bude na tvář jeho s plesáním, a on navrátí člověku spravedlnost jeho.
27. Pohledí na lidi, a dí: Hřešil jsem, a v pravdě zavinil jsem, ale jak jsem byl hoden, nepřijal jsem*.
28. Vysvobodil duši jeho, aby nešla v zahynutí, ale živa jsouc aby světlo viděla.
29. Aj všecko to dělá Bůh třikrát při jednomkaždém [člověku]:
30. aby odvrátil duše jejich od porušení, a osvítil [je] světlem živých.
31. Pozoruj Jobe, a slyš mne, a mlč, dokudž já mluvím.
32. Pakli máš, co bys mluvil, odpověz mi, mluv: chciť zajisté, abys se ukázal býti spravedlivým.
33. Pakli nemáš, slyš mne: mlč, a učiti budu tebe moudrosti.

Kapitola 34.

Eliu některé řeči Jobovy obnoviv, scestné je býti dovodí, a spravedlnost soudů Božích ukazuje.

1. Tedy promluviv [opět] Eliu, také toto pravil:
2. Slyštež moudří slova má, a učení poslouchejte mne.
3. Nebo ucho zkušuje slov, a hrdlo okušením pokrmy rozeznává.
4. Soud sobě zvolme, a mezi sebou shlédněme, co by bylo lepšího.
5. Nebo řekl Job: Spravedliv jsem, a Bůh podvrátil soud můj*.
6. Neb při souzení mne, lež jest: násilná [jest] střela má beze všeho hříchu.
7. Který jest muž, jako jest Job, ježto pije posmívání jako vodu*?
8. Kterýžto kráčí s činiteli nepravostí, a chodí s muži bezbožnými?
9. Nebo řekl: Nebudeť se líbiti člověk Bohu, byť pak běžel s ním*.

---

13) t. že nekladl tobě počet ze všech činů svých.
18) Hebr.: od hrobu, t. j. život jeho od smrti.
21) t. vyhlídají. Naráží na nemoc Jobovu.
27) t. nebyl jsem dle zasloužení potrestán.
5) t. obrátil soud svůj, že při vší nevinnosti i dobrých skutcích svých trpím zlé.
7) t. jenžby tolik jako Job proti Bohu reptal?
9) t. následoval a přidržel se ho. Naráží

10. Protož muži rozumní slyšte mne, odstup od Boha nemilostivost, a od Všemohoucího nepravost.
11. Nebo podlé skutků člověka odplatí jemu, a podlé cest jeho navrátí jednomukaždému.
12. Nebo jistě Bůh neodsoudí darmo, aniž podvrátí Všemohoucí soudu.
13. Kohož jest ustanovil jiného nad zemí? aneb koho postavil nad okršlkem, jejž stvořil?
14 Zřídil-liby k němu [Bůh] srdce své, [a] ducha jeho i dýchání k sobě přitáhnul-liby:
15. Zhynuloby všeliké tělo pojednou, a člověk v prach obrátilby se.
16. Máš-li tedy rozum, slyš co se praví, a poslouchej hlasu řeči mé.
17. Zdali ten, kdo nemiluje soudu, může uzdraven býti? a kterak ty toho, jenž spravedlivý jest, tak velice potupuješ*?
18. [Toho,] jenž říká králi, poběhlče: jenž nazývá vévody bezbožníky:
19. jenž nepřijímá osob knížat, aniž zná mocnáře, když rozepři vede proti chudému: nebo dílo rukou jeho jsou všichni.
20. V náhle zemrou, a o půlnoci zbouří se národové, a pominou, a odnesou násilníka bez ruky*.
21. Nebo oči jeho [hledí] na cesty lidské, a všecky kroky jejich zpytuje.
22. Není temnosti, a není stínu smrti, kdež by se skryli ti, jenž činí nepravost.
23. Nebo není více v moci člověka, aby všel [s Bohem] na soud.
24. Potřeť mnohé, a bez počtu, a učiní, aby stáli jiní místo nich.
25. Nebo zná skutky jejich: a protož uvede na ně noc, a setříni budou.
26. Jakožto bezbožné zhubil je na místě vidoucích*:
27. kteříž jako z úmysla odstoupili od něho, a žádným cestám jeho rozuměti nechtěli:
28. tak že připustili k němu křik nuzného, a že slyšel hlas chudých.
29. Nebo když on půjčí pokoje, kdož jest ježtoby odsoudil. Jak by ale skryl obličej [svůj], kdo jest ježtoby spatřil jej nad národy i nade všemi lidmi?
30. Kterýžto činí aby královaI člověk pokrytec pro hříchy lidu.
31. Protož poněvadž já mluvil jsem k Bohu, tobě také nebudu brániti.
32. Pobloudil-li jsem, ty vyuč mne: mluvil-li jsem nepravost, více nepřidám.
33. Zda-li od tebe Bůh žádá jí, že nelíbila se tobě? Nebo ty začal jsi mluviti, a ne já: pakli co znáš lepšího, mluv.
34. Muži rozumní ať mluví mi, i muž moudrý ať slyší mne.
35. Job pak bláznivě mluvil, a slova jeho nezní [dle] kázně.
36. Otče můj, nechť jest zkušen Job až do konce: nepřestávej od člověka nepravostného.
37. Nebo přidává k hříchům svým rouhání; mezi námi zatím sevřín buď: a pak ať k soudu popuzuje Boha řečmi svými.

Kapitola 35.

Eliu dokazuje, že ne Bohu ale člověku, jak dobrota prospívá, tak i zlost škodí.

1. Protož Eliu opět tyto věci mluvil.
2. Zdali spravedlivé zdá se tobě myšlení tvé, že jsi řekl: Spravedlivější jsem nad Boha*?

---

na slova Jobova, výš 9, 22. 29.—10, 15.—30, 26.

17) t. že jej za nespravedlivého vyhlašuješ. Nečinilť toho Job, ale jen to Eliu tak přejímá, jiný smysl slovům jeho podkládaje.

20) t. bez moci, vši moci zbaveného.

26) t. zjevně, aby všickni viděli, na místě patrném.

2) Toho Job nikdy neřekl, nýbrž Eliu sám si tak slova Jobova křivě vykládal. Job toliko tvrdil, že nevinen i spravedliv jest před Bohem, jelikož nižádné

3. Nebo jsi řekl: Nelíbí se tobě, co pravého jest: aneb co prospěje tobě, budu-li já hřešiti*?
4. Protož já odpovídati budu řečem tvým, i přátelům tvým s tebou.
5. Pohleď na nebe a popatř, a viz povětří, že vyšší jest nežli ty.
6. Jestliže bys zhřešil, co mu uškodíš? a jestližeby se rozmnožily nepravosti tvé, co učiníš proti němu?
7. Pakli spravedlivě dělati budeš, co daruješ jemu, aneb co z ruky tvé vezme?
8. Člověku, kterýž podobný tobě jest, škoditi bude nepravost tvá: a synu člověka spomáhati bude spravedlnost tvá.
9. Pro množství nátisk činících křičí [lidé]: a kvílí pro násilí ramene vladařů.
10. Ale [žádný] neříká: Kde jest Bůh, kterýž učinil mne: jenž dává zpívání v noci*;
11. kterýž učí nás nad hovada zemská, a nad ptactvo nebeské vyučuje nás*.
12. Tam křičeti budou, a neuslyší, pro pýchu zlých*.
13. Protož ne nadarmo uslyší Bůh*, a Všemohoucí na při jednohokaždého patřiti bude.
14. Také kdyžbys řekl: Nešetří* [Bůh]: buď souzen před ním**, a očekávej ho.
15. Nebo nyní* nevypouští prchlivosti své, aniž mstí hříchu velmi.
16. Protož nadarmo otvírá Job ústa svá, a bez umění slova množí.

Kapitola 36.

Eliu slušnost Božských soudů a velikost skutků jeho vypravuje.

1. Přidav také Eliu, tyto věci mluvil:
2. Postrp mne maličko, a oznámím [tobě]: neboť mám ještě cobych za Boha mluvil.
3. Opětovati budu umění své od počátku, a tvorce svého dokáži [býti] spravedlivého.
4. V pravdě žeť nebudou lživé řeči mé, a dokonalé umění [mé] ty [sám] schválíš.
5. Bůh mocných nezamítá*, poněvadž i sám jest mocný:
6. ale neddává živu býti bezbožným, a soud chudým dává*.
7. Neodvrací od spravedlivého očí svých, a krále na stolici sází na věky, i bývají zvýšeni.
8. A pakliby [kdy] byli v řetězích, a svázáni provazy chudoby:
9. oznamuje jim [tudy] skutky jejich, a nešlechetnosti jejich, že násilníci byli.
10. Otvírá také [tím] ucho jejich, aby je káral: a mluví [jim], aby odvrátili se od nepravosti.
11. Uposlechnou-li, a budou-li ho ctíti, stráví dny své v dobrém, a léta svá slávě:
12. pakli neuposlechnou, sejdou

---

nepravosti nespáchal, pro kteroužby tak hrozného trestu hoden byl, jakýž trpěti se zdál, nýbrž i mnoho dobrého způsobil; že tedy spravedlivý Bůh docela z jiných tajných příčin takovou bídu na něj dopustil, kterýž častokrát z podobných příčin patrné bezbožníky bez trestu a v dobrém bydlu nechává.

3) t. co mne může potkati horšího, než co teď skutečně při vší své nevinnosti a spravedlivosti trpím, bych pak budoucně hřešil? Aneb jiný výklad: Jaký užitek budu míti, bych i nehřešil? — Viz výš 10. 15. 21, 7.

10) t. nikdo se při tom nátisku neutíká na modlitbách o pomoc k Bohu, kterýž dává v srdce čilost k vzývání jmena jeho dnem i noci.

11) t. více nám, nežli těmto, rozumnosti a vtipu, a tudy schopnosti k tomu dal, abychom k němu o pomoc volati mohli.

12) t. tu a tam křičí lidé o pomoc, ale nejsou vyslyšáni, protože jsou zlí a neprosí pokorně.

13) t. není to marné, volati k Bohu o pomoc; slyšíť —

14) t. nedbá, nevšímá si naší bídy a našich proseb. — ** t. věz, že zajisté soud a spravedlivost u něho jest, a že šetří skutků našich i je soudí

15) t. hned, rychle, v zápětí na skutek —

5) t. pouze pro jejich mocnost, leč toliko pro jich bezbožnost.

6) t. dopomáhá jim k spravedlnosti.

od meče, a zkaženi budou pro [své] bláznovství.
13. Ošemetníci a zchytralí popouzejí hněvu Božího [proti sobě], aniž [k němu] volají, když svázáni jsou.
14. Protož umře v bouři duše jejich, a život jejich mezi zženilými*.
15. Chudého [pak] vytrhne z úzkosti jeho, a otevře trápením ucho jeho.
16. Tak vysvobodí [i] tebe přeširoce z úst úzkých, a nemajících základu pod sebou: a pokojný stůl tvůj bude pln tuku*.
17. Pře tvá [sice] jako bezbožného souzena jest, [ale] při a soud zase obdržíš.
18. Protož nepřemáhej tě hněv, abys koho utiskl: aniž množství darů nachyluj tebe.
19. Odlož velikost svou bez ssoužení, i [nechej] všech mocných silou.
20. Neprodlužuj noci*, aby vystoupili lidé za ně**.
21. Hlediž, abys neuchýlil se k nepravosti: nebo té počal jsi následovati po bídě*.
22. Aj Bůh vysoký [jest] v síle své, a není jemu žádný podobný mezi ustanoviteli práv.
23. Kdož bude moci zkoumati cesty jeho? aneb kdo smí jemu říci: Učinil jsi nepravost?
24. Pamětliv buď, že neznáš díla jeho, o kterémž zpívali muži [moudří].
25. Všickni lidé vidí jej; jedenkaždý patří [na něj] zdaleka*.
26. Aj Bůh veliký [jest], převyšující umění naše: počet let jeho [jest] nevystižitedlný:
27. jenž odjímá krůpěje deště, a vylévá přívaly ku podobenství potoků,
28. kteří z oblaků tekou, jenž přikrývají všecko svrchu.
29. Chtěl-liby roztáhnouti oblaky jako stan svůj,
30. a blýskati světlem svým s hůry, stežeje také moře zakryje.
31. Těmi zajisté věcmi soudí lidi, i dává pokrmy mnohým smrtedlným*.
32. V rukou zakrývá světlo, a přikazuje mu, aby zase přišlo.
33. Zvěstuje o něm příteli svému, že vladařství jeho jest, a může k němu vstoupiti*.

Kapitola 37.

Eliu z podivných skutků Božích vypravuje moudrost Boží, moc a spravedlnost: a má za to, že tomu všemu Job utrhal.

1. Nad tím zděsilo se srdce mé, a pohnulo se z místa svého*.
2. Slyšte slyšení v hrůze hlasu jeho, a zvuk z úst jeho pocházející.
3. Pode všecka nebesa on patří, a světlo jeho nad končinami země*.
4. Za ním řve zvuk, hřímá hlasem velikosti své; a nebudeť vyšlakován, kdyžby slyšán byl hlas jeho.
5. Hřímati bude Bůh hlasem svým divně, kterýž činí veliké věci a nezpytatedlné:

---

14) t. se smilníky zahynou. Viz 3. Král. 14. 24.
16) t. zase šťastný. všim dobrým oplývati budeš, dáš-li se Bohu pokušeními a bídami těmi zpamatovati.
17) t. obrátíš-li se, daje se na pokání, za spravedlivé ti učiní Bůh.
20) t. hodováním s mocnými a bohatými, nýbrž záhy ráno vstávej. -- ** t. aby místo oněch mocných lid obecný měl k tobě přístup.
21) t. od té doby, jakž na tě došla bída a soužení, nebs počal proti Bohu se zpouzeti.
25) t. poznává ho jen jako z daleka hledě, temně a nedokonale, pouze ze skutků zevnitřních, nemoha postihnouti také vnitřní příčiny jeho skutků, jeho tajného řízení a uložení.
31) t. jednak tresce hromobitím, jednak odměňuje úrodou.
33) t. svým věrným zvěstuje, že přebývá ve světle, a že též oni k němu přijíti mohou.
1) t. nad velebností Božskou, jež se zjevuje v blesku a hřímání, i v veškeré přírodě.
3) t. osvěcuje svým bleskem všecka nebesa i celý okršlek země od končin do končin.

6. kterýž přikazuje sněhu, aby padal na zem, a [tolikéž] lijavým dešťům, i přívalu síly své:
7. kterýž ruce všem lidem zapečeťuje*, aby znali jedenkaždý skutky jeho.
8. Zvěř vchází do skrýše, a v jeskyni své bydlí.
9. Od vnitřních míst* vychází bouře a od půlnoci zima.
10. Když vane Bůh*, dělá se led, a zase přeširoce lijí se vody**.
11. Obilí žádá oblaků, a oblakové rozšiřují světlo své*.
12. Kteřížto protulují se vůkol, kamby je koli vůle spravujícího vedla ke všemu, cožby přikázal jim [činiti] na tváři okršlku zemského*:
13. buďto v jednom [toliko] pokolení, anebo v [celé] zemi své, aneb na kterémkoli místě milosrdenství svého přikázalby jim, aby se dali najíti.
14. Poslouchej toho Jobe: a považ divných věcí Božích.
15. Zdali víš, kdy přikázal Bůh dešťům, aby ukazovali světlo oblaků jeho?
16. Zdali znáš stezky oblaků veliké, a dokonalá umění*?
17. Nejsou-liž oděvové tvoji teplí, kdyžby provanuta byla země větrem poledním?
18. Ty snad s ním vzdělal jsi nebesa, kterážto přepevná, jako z mědi slita jsou.

7) t. zavírá jim ruce, zastavuje těmi dešti a lijavci jejich dílo —
9) t. od strany polední. — Viz výš. 9, 9.
10) t. větrem studeným, mrazovým. — ** t. když zas vane větrem teplým, rozlívá se voda. Dle hebr.: A široké vody (jezera) bývají jako slity, totiž zamrzají pevně.
11) t. vydávají blesk a déšť.
12) Oblaka jsou v pravici Páně, jenž je brzy sem, brzy tam posílá, aby buď slunce zakryly a horka umenšily, buď aby z nich déšť na zem padal, anebo aby se blýskalo a hřímalo, anebo aby sutky (krupobití) dolů sršely. Bůh se okazuje mocným Pánem, jehož pokynutí vše uposlechnouti musí.
16) t. máš-li toho i jiných divů dokonalou vědomost?

29. Ukaž nám, cobychom řekli jemu*, nebo my obestřeni jsme tmou.
20. Kdož vypravovati bude jemu, co mluvím. Také mluvil-liby člověk, sehlcen bude*.
21. Ale nyní nevidí [lidé] světla: nenadále povětří sráží se v oblaky, a vítr přecházející zahání je.
22. Od půlnoci zlato přichází, a k Bohu strašlivé chválení*.
23. Hodně jeho nalezti nemůžeme: velikýť [jest] silou, a soudem, a spravedlností, a vypraven býti nemůže.
24. Protož báti se ho budou muži, a nebudou smíti spatřovati [ho] všickni ti, jenž sobě se zdají býti moudří*.

Kapitola 38.

Bůh skrze vichřici kárá Joba, a ukazuje z stvořených od sebe věci, že Božské jeho moci a moudrosti postihnouti jemu nelze.

1. Odpovídaje pak Hospodin Jobovi z vichru, řekl*:
2. Kdože to, jenž obaluje úsudky [Boží] řečmi neumělými?
3. Přepaš jako muž bedra svá: tázati se budu tebe, a odpověz mi*.
4. Kde jsi byl, když jsem zakládal zemi? Pověz mi, jestliže máš důvtipnost.
5. Kdo uložil míry její, víš-li? aneb kdo roztáhl pravidlo na ni?

19) t. kdyby se nás na něco podobného zeptal.
20) t. nemohlby velebnosti Boží snésti a na ni patřiti.
22) t. jako s větrem poledním přichází mrak, tak zas s půlnočním přichází jasno, krásné jako zlato, a z toho všeho chválení Boha s bázní.
24) t. každý opravdu moudrý musí se Bohu, jeho řízení a soudům jen z bázni a s poklonou podrobiti; dokonale ho poznati a cesty jeho vystihnouti nelze nikomu, ani sebe moudřejšímu. Protož i ty, Jobe, tak učiň, a Boha se boje, nechtěj jeho řízení vyzkoumati, a s ním o svou věc se hádati. —
1) Bůh se zde objevuje jako rozsudce, a protož se béře v blesku a v hřímání.
3) t. připrav se a postav zmužile ku potýkání se řečmi se mnou.

6. Na čem jsou upevněni podstavkové její? aneb kdo založil úhelný kámen její,
7. když mne chválily spolu hvězdy jitřní, a plesali synové Boží?
8. Kdo jest zavřel [jako] dveřmi moře, když se protrhlo [z země] jako z života pocházející:
9. když jsem mu kladl oblak za oděv jeho, a obvinul je mrákotou jako plénkami dětinství?
10. Obklíčil jsem je mezemi svými, a položil jsem závory, i vrata,
11. a řekl jsem: Až dotudto přijdeš a nepůjdeš dále, a tuto rozrážeti budeš dutí vlnobití svého.
12. Zdaliž jsi [kdy] po narození svém* přikázal jitru, aby [bylo], a ukázal záři jitřní místo její:
13. a držel srážeje konce země, a vyrazil bezbožné z ní*?
14. Tak aby navrácena byla* jako hlína pečetní, a stála** jako roucho:
15. aby odjato bylo bezbožným světlo jejich*, a rámě zdvižené** aby zlámáno bylo.
16. Zdalis přišel do hlubin mořských a v nejnižších místech propasti procházel-li jsi se?
17. Zdali otevřeny jsou tobě brány smrti, a dvéře temnosti viděllis*?

12) t. jakživ jednou, tak jako já při každém východu slunce. —
13) t. ranní slunce, osvětlivši okršlek země od konce do konce, zapuzuje z ní tmu, a s tmou i všeliké bezbožníky: zloděje, vražedlníky a podobné zlosyny. To se zde pěkně vypodobňuje tak, jakoby kdo uchopil nějaký šat za konce či cípy, a vytřásl z něho prach a škodlivý hmyz, aneb cokoliby se v něm nenáležitého nalezalo.
14) t. země k své podobě, jsouc osvětlena ranní září. — ** t. v plné své kráse —
15) t. buďto noční, které jim mělo svítit k nešlechetnostem jejich, aneb i světlo denní, když utíkajíce před ním, ve tmách se skrývají. — ** t. k vraždě aneb k jiné nešlechetnosti —
17) t. nahlédl-lis kdy do tmavých míst pod zemí, do onoho světa, do něhož člověk živ jsa nikoli přijíti, ovšem pak ho vystihnouti nemůže.

18. Zdalis shlédl širokost země? Oznam mi, jestliže znáš všecko.
19. Na které cestě bydlí světlo, a které jest místo temností:
20. abys přivedl jednokaždé k mezem svým, a porozuměl stezkám k domu jeho.
21. Viděl-lis tehdáž, žebys se měl naroditi? a počet dnů svých znal-li jsi?
22. Zdalis všel do pokladů sněhu, aneb poklady krupobití spatřil-lis;
23. kteréžto připravil jsem k času nepřítele, a ke dni bitvy a boje?
24. Po které cestě rozchází se světlo, a dělí se vedro na zemi?
25. Kdo dal nejprudšímu přívalu běh, a cestu zvučícímu hromobití,
26. tak aby pršelo na zem bezlidnou na poušti, kdežto žádný z lidí nebydlí,
27. aby napojil [zemi] bezcestnou a pustou, a vyvedl [z ní] byliny zelené?
28. Kdo jest otec deště? aneb kdo zplodil krůpěje rosy?
29. Z čího života vyšel led? a mráz z nebe kdo zplodil:
30. [tak že] ku podobenství kamene tvrdnou vody, a svrchek propasti zamrzá?
31. Zda-li můžeš spojiti třpytící se hvězdy [řečené] Kuřátka, aneb můžeš-li okolek hvězdného vozu rozptýliti*?
32. Zdali vyvádíš dennici v čas její, a činíš vycházeti zvíředlnici na syny zemské?
33. Zdali znáš řád nebes, a můžeš-li je zpravovati na zemi?
34. Zdali pozdvihuješ ve mlze hlasu svého, a prudkost vod přikrývá-li tebe*?
35. Zdali vypouštíš blesky, a jdou, a navracujíce se zpět dějí-li tobě: Tu jsme?

31) t. hvězdy Kuřátka od sebe rozptýlené dohromady sestrčiti, a hvězdy Vozu jako na ose upevněné dále rozstavěti?
34) t. ty-liž jsi ten mocný, jenž mračny zastřín jsa na obloze hřímá?

36. Kdo složil v vnitřnostech člověka moudrost? aneb kdo dal kohoutu rozumnost?
37. Kdo může vypravovati řád nebes, a souzvuku nebeskému kdo rozkáže umlknouti*?
38. Kdy se sléval prach na zemi, a hrudy se spojovaly*?
39. Zdaliž ulovíš lvici loupež, a duši mláďat jejich nasytíš-li,
40. kdyžto leží v jeskyních [svých], a v peleších úklady činí*?
41. Kdo připravuje krkavci pokrm jeho, když mláďata jeho k Bohu křičí, protulujíce se, proto že nemají pokrmu?

Kapitola 39.

Bůh Jobovi ukazuje podivné skutky své na zemi. 33. Job uznává, že nešetrně mluvil.

1. Zdali znáš čas rodu kamzíků na skalách, aneb laně pracující ku porodu spatřil-lis*?
2. Rozčetl-li jsi měsíce [od] početí jejich, a víš-li čas porodu jejich?
3. Nakřivují se k plodu, i rodí, a vypouštějí řvání.
4. Oddělují se mladé jejich, a jdou na pastvu: vycházejí a nenavracující se k nim [více].
5. Kdo propustil divokého osla na svobodu, a vazby jeho kdo rozvázal?
6. Jemužto dal jsem příbytek na poušti, a obývání jeho v zemi slatinné*. (5. Mojž. 29, 23.)
7. Pohrdá množstvím lidu města, a křiku násilníka neslyší*.
8. Ohledává vůkol hory pastviny své, a všeliké zelené [trávy] hledá.
9. Zdaliž bude chtíti nosorožec sloužiti tobě, aneb bude-li zůstávati u jeslí tvých?
10. Zdali připřáhneš k orání nosorožce řemenem svým? aneb bude-li drobiti hrudy údolí [tvých] po tobě*?
11. Zdali se ubezpečíš na velikou sílu jeho, a zanecháš mu práce své*?
12. Zdali se jemu dověříš, žeby svozil obilí tobě, a [na] humno tvé [je] shromáždil?
13. Peří pštrosa podobné jest peří raroha, a jestřába.
14. Když [však] zanechává vajec svých na zemi, ty snad v prachu zahřeváš je*?
15. Zapomíná, žeby je noha pošlapati, aneb zvěř polní potříti mohla*.
16. Tak se zatvrzuje k mladým svým jakoby nebyli jeho, nadarmo pracoval, an ho žádná bázeň nenutí*.
17. Nebo zbavil ho Bůh moudrosti, aniž dal jemu rozumnost*.

---

37) t. kdo může určiti řád nebes, a tento souzvučný řád opět zrušiti? — Hebr.: Kdo sčítá (pořádá) moudře oblaky, a kdo vypouští průtoky nebes (dávaje deště tolik, co potřebí)?
38) t. kdy se slila země v jedno z prachu, a kdy se spojily hrudy? — Hebr. čtení stahuje verš tento k předešlému a klade: Tak aby (deštěm) prach na zemi se spékal a dělaly se hrudy.
40) t. když číhají na loupež
1) t. abys jim v takový čas něco posloužil a pomohl? I kdož to může, jediné Bůh sám?
6) t. hubené, neúrodné.
7) Posmívá se hluku městskému, nestojí o město a o městské společnosti, by pak je domácí osel jakkoli schvaloval; ale volí sám na pustinách zůstávati, prost násilí, honiče a pobádače. Příkladné mluvení.
10) t. vláčiti role tvá za tebou?
11) t. zdali poručíš mu práci svou? Nikoli: neboť jest divoký, neupřáhaný a k tahu nezaučený.
14–16) Pštros má peří a křídla jako jiní ptáci, ale nemá brku; protož nelítá, nýbrž jen velmi rychle běhá, křídloma si pomáhaje. Tak také nesedí na vejcích, jako jiní ptáci, nýbrž pouští je zde onde do horkého písku a prachu, o nechává jich slunci zahřívati a vylíhati. — 15) Tím způsobem přichází mnohé vejce k pošlapání a jinak zmaření. — 16) Však on nic na to nedbá, a byť i daremná byla práce jeho v snešení vajec, přec jinak neudělá.
17) t. k tomu, aby tak jako jiní ptáci o své mladé pečoval, a to proto, aby se to pokolení ptáků na škodu jiným přirozeným věcem příliš nerozmnožovalo.

18. Když jest čas, vzhůru křídla svá vyzdvihuje a posmívá se koni, i jezdci jeho*?
19. Zdali [ty] dáváš koni sílu, aneb obkličuješ-li šíji jeho řehtáním*?
20. Zdali ty vzbuzuješ jej, [aby skákal] jako kobylky? Sláva chřípí jeho hrůza*.
21. Zemi kopytem hrabe, směle vyskakuje: vstříc jde ozbrojeným:
22. nedbá na strach, aniž ustupuje meči.
23. Nad ním chřestí toul, blýská se kopí a štít.
24. Dychtě a frkaje pohlcí zemi, aniž dbá, když zavzní zvuk trouby*.
25. Když slyší troubu, říká: Mehoděk*! Zdaleka čije boj vzbuzování vévod, a pokřikování vojska.
26. Zdaliž skrze moudrost tvou pernatí jestřáb, rozkládaje křídla svá [a letě] ku poledni?
27. Zdali k rozkazu tvému vznáší se orlice a na vysokých místech klade hnízdo své?
28. Na skalách přebývá, a na příkrém skalí zůstává, a na nepřístupných skalinách.
29. Odtud hledí na pokrm, a zdaleka ho oči její vidí.
30. Ptáčata její střebají krev: a kdežkoli mrcha bylaby, hned tu [i ona] jest.
31. I přidal Hospodin, a mluvil [dále] k Jobovi:
32. Zdali [ten], kdo hádá se s Bohem, tak snadně upokojí se? Ovšem kdož viní Boha, má odpovídati jemu.
33. I odpověděv Job Hospodinu, řekl:

18) t. když se dá na utíkání, tak prudce běží, že ho ani jezdec na koni uhoniti nemůže.
19) t. tou nádhernou a nepokojnou hřívou, když kůň řehce. Neb vše to sv. spisovatel na mysli měl.
20) t. nádherné frkání jeho jest hrozné, strašlivé.
24) t. běže pádem, nechává zemi za sebou, že jí ubývá pod ním, jakoby ji pohlcel, a nedá se v běhu ani zvukem trouby udržeti.
25) t. řehce, více se rozněcuje a zapaluje k udatnosti.

34. Jenž mluvil jsem lehce, co mohu odpověditi? Vložím ruku svou na ústa svá.
35. Jedno jsem mluvil, čehož ó bych byl neřekl, a druhé, k čemuž více nepřidám*.

Kapitola 40.

Bůh Jobovi ukazuje moc svou v Behemothovi a Leviathanovi.

1. Odpovídaje pak Hospodin Jobovi z vichru, řekl:
2. Přepašiž jako muž bedra svá: tázati se budu tebe, a oznam mi.
3. Zdali zrušíš soud můj: a odsoudíš mne, abys sám se ospravedlnil?
4. A máš-liž tak mocné rámě, jako Bůh, a hřímáš-li jako on hlasem [svým]?
5. Obestři se krásou, a na výsost vyzdvihni se: a buď slavný, a v krásné oblec se roucho*;
6. rozptyl pyšné v prchlivosti své, a pohledě na každého zpupného, poniž ho;
7. vzhlédni na všecky pyšné, a zahanbiž je, a setři bezbožné na místě jejich;
8. schovej je v prachu spolu, a tvář jejich pohřiž do jámy:
9. a já vyznám, že spasiti tebe může pravice tvá*.
10. Hle Behemoth*, kteréhož jsem učinil s tebou**, žere trávu jako vůl***.

35) Job uznává, že jednou neb dvakrát, t. několikrát se přeřekl; zvláště, když na svou bídu příliš naříkal, i od Boha žádal, aby se s ním na soud postavil, a nevinnost jeho proti nepravému domnění i posuzování přátel, zřejmé osvědčil. V tomtě ovšem Job poklesl: nicméně nezhřešil těžce, ježto nepřestal v Boha doufati a jemu se podrobovati.
5) t. v slávu a okrasu oblec se, jako Bůh když hřímá, jenž tehdáž jako oblaky a bleskem odín jest.
9) Vším tím uvádí Bůh Jobovi na mysl jeho mdlobu a svou mocnost.
10) Behemoth, t. j. zvíře veliké, nejpodobněji slon. — ** t. jakož i tebe; aneb s tebou na zemi aby bydlil. — *** t. pouze rostlinami zemskými se živí, ježto

11. Síla jeho v bedrách jeho, a moc jeho v pupku* břicha jeho.
12. Vztahuje ocas svůj* jako cedr, žíly nároků** jeho jsou [jako ratolesti] spletené.
13. Kosti jeho jako trubice z mědi, chrustačky jeho jako plechové železní.
14. On jest počátek cest Božích*, [ten,] kterýž učinil jej, přidal [mu] meč jeho.
15. Jemu hory byliny nesou: všeliká zvěř polní hráti tam bude*.
16. Pod stínem spí v soukromí ve třtí, a na místech mokrých.
17. Přikrývají stínové stín jeho*, obkličuje ho vrbí potoční.
18. Aj, požře řeku, a nepodiví se: a má naději, že vplyne Jordán v ústa jeho*.
19. Před očima jeho jako udicí polapí jej [člověk], a kolím probodne chřípě jeho*.
20. Zdali vytáhnouti budeš moci Leviathana* udicí, a provazem-li uvížeš jazyk jeho?
21. Zdali vložíš kroužek na chřípě jeho, aneb hákem provrtáš čelist jeho?
22. Zdali množiti bude k tobě prosby*, aneb mluviti bude k tobě lahodně?
23. Zdali učiní s tebou smlouvu, a vezmeš ho za služebníka věčného?
24. Zdali budeš s ním hráti jako s ptákem, aneb přivážeš jej [za dar] děvkám svým?
25. Rozsekají-liž jej přátelé, a rozdělí-li je kupci?
26. Zdali naplníš sít koží jeho, a rybí posadu hlavou jeho*?
27. Vlož naň ruku svou: pomni na boj, aniž více mluv*.
28. Aj naděje jeho sklamáť jej*, a poražen bude, an to všickni viděti budou.

Kapitola 41.

Z neokrocenosti Leviathana ukazuje se, jak marná věc jest Bohu stvořiteli jeho se chtít protiviti.

1. Ne jako ukrutný vzbudím jej: nebo kdo může odolati obličeji mému*?
2. Kdo prvé dal mi, abych navrátil jemu? Všecky věci, kteréž pod nebem jsou, mé jsou.
3. Neodpustímť mu, a slovům mocným, a k prošení složeným*.
4. Kdo odkryje tvář oděvu jeho*?

---

kdyby loupeží živ byl, jako jiná divoká zvěř, velikýchby nadělal pustin v pokolení lidském a v zvěři, jsa převeliké a šravé zvíře. I tu tedy moudrost a prozřetedlnost Boží patrně viděti.

11) Hebr. v pupcích totiž v svalech.

12) t. rozumí se trouba nosu jeho, již slon vzhůru vysoko jako bidlo vyzdvihuje. — ** Hebr. hnátů; obé ukazuje na sílu.

14) t. nejpřednější zvláště mistrný tvor Boží.

15) t. ačkoli přidal jemu Bůh meč, totiž veliké zuby jeho, jichžby místo braně užíval, a jimižby mohl zvěř bíti a dáviti, avšak bylinami se živí, a neškodný jest ostatní zvěři polní, kteráž se může bezpečně vůkol něho pásti. Aniž člověku uškodí, lečby byl drážděn.

17) t. stín nad stín, aneb stín hustý; aneb stinné stromoví přikrývá ho stínem svým.

18) t. slon nehrozí se vody, aniž se bojí, že se mu nabere do tlamy: nýbrž chutě se pouští do řeky, přes kterouž se rychle plave, zdvihnuv svou troubu nad vodu.

19) t. avšak jakkoli veliký a silný jest, přec se ho zmocní člověk.

20) t. krokodila, kterýž nejvíce v Nilu, řece egyptské, živ jest.

22) t. abys nečinil toho.

26) Hebr.: střelami kůži jeho a rybářskými vidlicemi hlavu jeho; t. zdali ho můžeš ulovit, ježto střela a vidlice kůže jeho pancíři podobné nepronikne?

27) t. slibuju, žeť toho vícekrát neučiníš.

28) t. toho, kdoby na krokodila udeřil, chtě ho přemoci a lapiti.

1) Jinak dle hebr.: Není žádného tak smělého, kdožby jej zbuditi a drážditi směl; i kdož tedy jest, ježto by se postaviti směl přede mnou, a mně se chtěl protiviti?

3) Dle hebr.: Nebudu mlčeti o údech jeho (totiž Leviathana či krokodila), o jeho síle a výborném složení či brnění. — Chce tedy dále o něm mluviti.

4) t. svrchek, šupiny kůže jeho, jenžto šupinami jako nějakým brněním oděn jest. — ** t. kdo se odváží sáhnouti do zubovaté tlamy jeho.

a do prostředku úst jeho kdo vejde**?
5. Vrata obličeje jeho kdo otevře? Vůkol zubů jeho hrůza*.
6. Tělo jeho jako štítové slití, sevřené šupinami vespolek se stiskajícími.
7. Jedna s druhou spojuje se, a ani vítr neprochází skrze ně.
8. Jedna druhé drží se, a držíce se nikoli se neoddělí.
9. Kýchání jeho [jest jako] blesk ohně, a oči jeho jako víčka svítání*.
10. Z úst jeho [jako] lampy vycházejí, jako pochodně ohněm zapálené.
11. Z chřípí jeho vychází dým, jako z hrnce rozpáleného a vroucího.
12. Dech jeho uhlí rozpaluje, a plamen z úst jeho vychází*.
13. V šíji jeho přebývá síla, a tvář jeho předchází chudoba*.
14. Údové masa jeho* drží se spolu: vyšle** proti němu hromy, a k místu jinému nevznesou se***.
15. Srdce jeho tvrdé jest jako kámen, a [tuhé] jako kovářovo nákovadlo.
16. Když se pozdvihne, báti se budou andělé*, a přestrašeni jsouce vyčistěni budou**.
17. Když ho postihne meč, ostáti nebude moci ani kopí, ani pancíř.
18. Nebo pokládá sobě železo za slámu, a měď za dřevo shnilé.
19. Nezaženeť ho muž střelec*, v stéblí obrací se mu kamení prakové**.
20. Za stéblo pokládá kladivo, a posmívá se letícímu kopí.
21. Pod ním paprslkové slunce*, a stele sobě zlato jako bláto**.
22. Učiní aby vřelo jako hrnec hluboké moře, a dělá je jako když masti vrou.
23. Za ním svítí se stezka*, vidí se propast jakoby se sstarala**.
24. Neníť moci na zemi, kteráž přirovnalaby se jemu, jenž učiněn jest, aby se žádného nebál.
25. Všecko vysoké vidí*, onť jest král nade všemi syny pýchy**.

Kapitola 42.

Job všemohoucnost Božskou, i své neumění vyznav, odvolává to, což nerozumně mluvil. 7. Přisvědčuje mu Bůh, že právěji o prozřetedlnosti jeho smýšlel, nežli přátelé jeho, 10. a nad první způsob požehnání mu uděluje.

1. Tedy odpovídaje Job Hospodinu, řekl:
2. Vím, že všecko můžeš, a žádné před tebou není skryto myšlení.
3. Kdo jest ten, jenžto tají radu bez umění*? Protož nemoudře jsem mluvil, a co nad obyčej přesáhá umění mé**.
4. Slyš, a já mluviti budu, otáži se tebe, a odpovídej mi*.

---

5) t. hrozno jest na tak mnohé a veliké zuby jeho jen pohlédnouti!
9) t. jasné jako ranní záře při svítání.
12) Tím vším se vypodobňuje jeho zuřivost.
13) Dle hebr.: Strach. Může se také rozuměti chudoba, pro škody, kterých to zvíře nadělá.
14) Hebr.: Svalové masa jeho. — ** t. Bůh. — *** t. neudeří na jiné místo. — Dle hebr. jest tento smysl: Svalové masa jeho drží se na něm jako ulité, a jsou nepohnutedlné.
16) Hebr. bohové, t. i nadpřirozené moci lidé či hrdinové. — ** t. pro strach budou se očisťovati od hříchu, vidouce blízkou smrt před sebou. Takť hrozné jest to zvíře!
19) t. hebr.: Syn lučiště, t. j. střela. — ** t. obrací, rozpadá se na něm kamení z praku hozené.
21) t. vespod u nohou má ostré háky, drápy. — ** t. líhá na blátě či stvrdlém písku, žlutém jako zlato. Dle hebr.: Rozestírá se jako třib, či mlátící vůz (s svými drápy) na blátě.
23) t. od pěn, pění se nad nimi voda. — ** t. kudy v hlubině táhne, viděti na svrchu zpěněnou vodu, podobnou šedinám starce.
25) t. nic není nad něj — ** t. nade všemi litými zvířaty — jest sám to nejlítější zvíře.
3) t. kdo zatemňuje soudy Boží, mluvě o nich nerozumně? — ** Přiznává se Job, že ta slova Hospodinova (viz výš 28, 2.) jeho se týkají, a že se prohřešil, neuměle mluvě o soudech Božích.
4) Zde se uvádí, čím se Job v řeči prohřešil, ježto Boha téměř k odpovídání

5. Sluchem ucha slyšel jsem tě, nyní pak oko mé vidí tebe.
6. Protož sám se tresci, a činím pokání v prachu a v popeli*.
7. Když pak odmluvil Hospodin slova tato k Jobovi, řekl k Elifazovi Themanskému: Rozhněvala se prchlivost má na tebe, a na dva přátely tvé*, nebo nemluvili jste přede mnou, [což jest] pravého**, jako služebník můj Job***.
8. Protož vezměte sobě sedm volů, a sedm skopců, a jděte k služebníku mému Jobovi, a obětujte za sebe obět zápalnou: Job pak služebník můj modliti se bude za vás: tvář jeho přijmu*, aby vám nebylo přičteno bláznovství: nebo nemluvili jste o mně [co] pravého [jest], jako služebník můj Job.
9. Tedy odešli Elifaz Themanský, a Baldad Suhský, a Sofar Naamatský, a učinili jakž byl mluvil k nim Hospodin, a přijal Hospodin tvář Jobovu.
10. Hospodin také obrátil se ku pokání Joba, když modlil se on za přátely své. A přidal Hospodin, cožkoli měl Job, dvénásobně*.
11. Přišli pak k němu všickni bratří jeho, a všecky sestry jeho, i všickni, kteříž znali jej prvé*, a jedli s ním chléb v domě jeho: a kývali nad ním hlavou**, a těšili ho nade vším zlým, kteréž byl uvedl Hospodin na něj: a dali mu jedenkaždý ovci jednu***, a náušnici zlatou jednu.
12. Požehnal pak Hospodin posledním věcem Jobovým, více nežli počátku jeho. A měl čtrnácte tisíc ovcí, a šest tisíc velbloudů, a tisíc spřežení volů, a tisíc oslic.
13. A měl sedm synů a tři dcery.
14. A nazval jmeno první Den*, a jmeno druhé Kassia**, a jmeno třetí Kornustibii***.
15. Aniž se nacházely ženy [tak] krásné jako dcery Jobovy ve vší zemi: a dal jim otec jejich dědictví mezi bratřími jejich*.
16. Byl pak živ Job potom, sto a čtyřiceti let, a viděl syny své a syny synů svých až do čtvrtého pokolení, a umřel stár jsa a pln dnů.

---

vyzýval. Viz výš 38, 4; 40, 7. Podlé jiného výkladu praví to Job v tento smysl: Vyslechni mne, kdykoli mluviti budu; pouč mne, když se tebe otáži.

6) t. za to, co jsem nemoudře proti tobě promluvil, neuměle soudě o nezpytatedlném řízení tvém.

7) Přítel Eliu není k nim připojen, proto že z nich nejmírněji mluvil, — ** t. jelikož jste potvrzovali řečmi svými, že bezbožným v tomto věku toliko zle, pobožným pak dobře se vede: a podlé téhož nepravého zdání svého Joba z bezbožnosti jste obviňovali, nad to i lživé věci na něj sčítali. — *** t. jenž pravý úsudek vynesl, že i pobožní a nevinní neštěstím navštíveni a skoušíni bývají; zlí pak začasé dobrým oplývají, poněvadž rovná skutkům odplata teprva po smrti se děje.

8) t. vyslyším přímluvu jeho za vás —

10) Job činil pokání, obětoval a modlil se za odpuštění toho, co sám v řeči poklesl; modlil se také za přátely své, by jim prominuto bylo, co poklesli; v obém ho Bůh vyslyšel, a nadělil mu dvakrátnásob všeho, co prvé měl.

11) t. všickni příbuzní a příbuzné i známí jeho — ** t. s útrpností, divíce se tomu, co byl vystál, i jaká to změna s ním se stala a co to všecko znamenalo. — *** dle hebr.: Jistou nádobu, aneb okrasu k oděvu, jakž podobné, stříbrnou, Kesita nazvanou, jíž staří místo peněz užívali. Tak také 1. Mojž. 33, 19.

14) t hebr. Jemima denní světlost — ** t. Vůně — *** t. hebr. Keranhapuch, t. j. růžek či nádobka na líčidlo. Jakobychom řekli: Stkvělá, vonná, krásná.

15) t. s bratřími, tak jako bratřím jejich, dosti k tomu statku a bohatství maje. Sic jinak dcery u východních národů nedědí.

Žaltář

aneb

Kniha žalmů.

Kniha žalmů jest sbírka svatých písní, které z částky od Davida, z částky také od jiných nábožných pěvců jednotně složeny, potom pak v jednu knihu sneseny, a v nynější pořádek uvedeny byly. Obsahuje ta sbírka sto a padesáte žalmů. Předmět jejich vůbec jest vzývání a chvála Boha Hospodina, zvláště pak velebení jeho svrchované moci, dobroty, moudrosti a neskončeného milosrdenství. Nejeden žalm obsahuje také proroctví o Messiáši, tak že se David i prorokem královským nazývá. Poněvadž pak v žalmích, jakož v starém Zákoně vůbec, častěji zaklínání nepřátel, vyzývání trestu Božího na hříšníky vesměs, a zřejmé prosby o zahanbení, potlačení i vyhlazení bezbožníků a nepřátel nalezáme, vidí se potřebí ukázati zde na to, co jsme již v předmluvě o čtení starého Zákona vůbec pověděli. Dále ono zaklínání nepřátel, a vyzývání pomsty Boží na lidi protivné a bezbožné a t. d. nedělo se z pouhé osobní mstivosti, nýbrž z horlivosti o čest Boží a zachování jeho ustanovení v lidu israelském k konečnému spasení všeho světa. Mimo to sluší také považiti, že král David, od Boha samého na království povolaný a pomazaný, jakož i jiní králové a rekové a pěvci israelští, stojíce v boji proti svým, lidu svého i Boha svého úhlavním zhoubcům, ovšem jinak o těch nepřátelích mysliti, mluviti a dle tehdejšího vojenského a národního práva s nimi i nakládati směli, nežli by to na jiného, obecného člověka slušelo. Konečně známo jest, že Kristus Pán přišel Zákona naplnit, a zvláště také v této částce jej skutečně doplnil, naučiv nás dokonale, jakbychom se měli k lidem zlým a hříšným, a k nepřátelům svým i Božím v slově i skutku zachovati. Protož takovými neúplnostmi starého Zákona nesmíme se dát mýliti, nýbrž musíme je z nového Zákona doplňovati. Pobožný křesťan může při takových místech žalmů na škůdce své duše, již jsou zvláště tělo, svět a ďábel, mysliti.

Žalm 1.

Pobožných lidí štěstí, zlých pak neštěstí se vypisuje.

1. Blahoslavený muž, kterýž nechodil v radě bezbožných*, a nestál na cestě hříšníků**, a neseděl na stolici morového nakažení***:
2. ale v zákoně Hospodinově vůle jeho*, v zákoně jeho přemýšlí** dnem i nocí.
3. I bude jako strom, který štípen jest podlé vod tekoucích, jenž ovoce své vydá časem svým: a list jeho nesprchne: a všecko, cokoli činiti bude, šťastně mu se povede.
4. Ne tak bezbožní, ne tak: ale jako prach, jejž zmítá vítr od svrchu země.
5. Protož neostojí bezbožní v soudu: ani hříšníci v radě spravedlivých.
6. Neboť zná* Hospodin cestu spravedlivých: a zhyne cesta bezbožných.

1,1) t. nespravoval se jejich radou. — ** cesta znamená způsob života, chování: t. nevedl život hříšníkům obyčejný. — *** Hebr.: na stolici posměvačů, t. lidí, již sobě z pobožnosti jen posměch dělají, a svými řečmi a skutky i jiné, jako morová rána, nakazují a usmrcují.

2) t. má v něm své zalíbení. — ** Přemýšleti zavírá v sobě nejen mysliti, ale se i cvičiti.

1,6) t. oblibuje i odměňuje —

Žalm 2.

Žalm tento vztahuje se v smyslu literním na panování krále Davida, a ukazuje, že marné jest proti němu usilování nepřátel.

V smyslu duchovním rozumí se tento žalm o království Kristovu věčném, nevyvratitedlném, a již svatí apoštolé jej o Kristu vykládali. Skutk. ap. 13, 33. k Žid. 1, 5. 2, 5.

1. Proč se zbouřili národové, a lidé [proč] smyslili marné věci*?
2. Postavili se králové země, a knížata sešla se v jedno, proti Hospodinu, a proti Pomazanému jeho*. (Skut. ap. 4, 25.)
3. Roztrhejme svazky jejich, a vrzme od sebe jho jejich*.
4. Jenž přebývá v nebesích, směje se jim, a Hospodin posmívá se jim*.
5. Tehda* mluviti bude k nim v hněvu svém, a v prchlivosti své zkormoutí je.
6. Já pak ustanoven jsem králem od něho na Sionu, hoře svaté jeho, jenž ohlašuji přikázaní jeho.
7. Hospodin řekl ke mně: Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe.
8. Požádej ode mne, a dám tobě národy v dědictví tvé, a v vládařství tvé končiny země.
9. Spravovati je budeš prutem železným, a jako nádobu hrnčířskou roztříštíš je.
10. A nyní králové srozumějte: učte se, kteříž soudíte zemi.
11. Služte Hospodinu v bázni: a s třesením plesejte jemu.
12. Chopte se kázně, aby nerozhněval se někdy Hospodin, a vy nezahynuli jste [uchýlivše se] z cesty pravé.
13. Kdyžby se rozpálil v krátce hněv jeho: blahoslavení všickni, kteří doufají v něho.

Žalm 3.

1. Žalm Davidův, když utíkal David před Absolonem synem svým. (2. Král. 15, 14.)
2. Hospodine, jakž se zmnožili ti, jenž sužují mne? Mnozí povstávají proti mně.
3. Mnozí říkají duši mé*: Neníť spasení jemu v Bohu jeho**.
4. Ty pak Hospodine jsi ochránce můj, sláva má, a povyšitel hlavy mé*.
5. Hlasem svým volal jsem k Hospodinu: a vyslyšel mne s hory svaté své.
6. Já lehl a usnul jsem, a [šťastně] vstal jsem, nebo Hospodin ochránil mne. (2. Král. 17, 1.)
7. Nebuduť se báti tisíců lidu obkličujícího mne: povstaniž Hospodine, spasena mne učiň, Bože můj.
8. Nebo ty jsi zbil všecky, kteříž mi se zprotivili bez příčiny: zuby hříšníků setřel jsi*.
9. Hospodinovoť jest spasení*: a nad lidem tvým požehnání tvé.

Žalm 4.

David prosí Boha, by mu, jakž velmi podobno, též proti odbojnému synu jeho Absolonovi ku pomoci přispěl; a napomíná buřičů, aby se k Bohu obrátili.

1. Ku konci v zpěvích*. Žalm Davidův.

2,1) Viz o takovém zbouření 2. Král. 5, 6. 8, 1. Rozuměj zde také povstávající časem bouření světa proti Kristu a jeho církvi.
2) t. proti králi Davidovi, duchovně proti Kristu.
3) t. svrzme jejich panování, vypovězme jim poslušenství. Luk. 19, 14.
4) Bůh se neposmívá, aniž se může posmívati; tím slovem se toliko ukazuje, že marné a neprospěšné jest všeliké lidské proti Bohu snažení.
5) t. když přijde čas jemu známý k uvedení na ně pomsty —

3, 3) t. mně, aneb o mně. — ** není mu pomoci, opuštěn jest od Boha.
4) t. potěšitel můj, jenž mi dodáváš srdce, a pozdvihuješ mysl mou v zármutku a nebespečenství.
8) t. zvyrážels jim je, jako líté zvěři, vzals jim moc, aby mi škoditi nemohli.
9) t. u tebe, Hospodine, jest pomoc.
4, 1) Nápisy žalmů jsou téměř veskrze velmi temné a nesrozumitedlné. Nápis tohoto žalmu prý znamená, aby zpíván byl na konec jiných zpěvů. Dle hebr.: Prvnímu zpěváku, k zpívání při usta-

2. Když jsem [ho] vzýval, vyslyšel mne Bůh spravedlnosti mé*: v soužení způsobils mi prostranství**: smiluj se nade mnou, a vyslyš modlitbu mou.

3. Synové lidští, dokavadž těžkého srdce*? Proč milujete marnost, a hledáte lež**?

4. Věztež, že divna učinil Hospodin svatého svého*: vyslyšíť mne Hospodin, když k němu volati budu.

5. Hněvejte se, a nechtějte hřešiti*: co pravíte v srdcích svých, na ložech svých oželte**.

6. Obětujte obět spravedlnosti*, a doufejte v Hospodina. Mnozí říkají: Kdož nám ukáže dobré věci**?

7. Znaménáno jest nad námi světlo obličeje tvého Hospodine*: dal jsi radost v srdce mé:

8. víc než [když oni] plodem obilí, vína, a oleje svého rozmnoženi jsou*.

9. V pokoji pro to spáti a odpočívati budu.

10. Nebo ty Hospodine obzvláštně v naději postavil jsi mne.

---

vičné hudbě na nástroj struněný. 1. Paral. 15, 19—22. Však na významu těch nápisů jen málo záleží, protož se budoucně s výkladem jejich mnoho obírati nebudeme.

4, 2) t. svědek a obhájce spravedlivé věci mé. — ** t. volnost, vysvobodil jsi mne.

3) dokavadž zatvrzelí zůstanete? — ** t. proti mně. Viz u příkladu 2. Král. 15, 2—4.

4) t. že divy činí při miláčku svém, a podivné pomoci mu uděluje.

5) t. jestli jste se rozhněvali, nechtějte dále hřešiti zatvrzelostí (k Ef. 4, 26.). Jiní vykládají: Ulekněte se, a nechtějte hřešiti. — ** t. to, co tajně myslíte a ukládáte ve dne, oželte v noci, a odstupte od toho.

6) t. úmyslem upřímým — bez pokrytství a falše — ** t. říkají: Ó bychom šťastni byli, dobrých časů se dočkali, aneb dobrých věcí užiti mohli.

7) t. vzhledl jsi na nás milostí svou, a tak —

8) když všeho toho hojnost mají.

Žalm 5.

David modlí se Bohu za pomoc proti nepřátelům. S jakým srdcem modliti se sluší.

1. Ku konci pro tu, kteráž dosáhá dědictví*. Žalm Davidův.

2. Slova má slyš Hospodine, srozuměj volání mému.

3. Pozoruj hlasu modlitby mé, králi můj a Bože můj.

4. Nebo k tobě se modliti budu: Hospodine z jitra vyslyšíš hlas můj.

5. Z jitra postavím se před tebou, a patřiti budu [k tobě]: nebo nejsi ty Bůh chtějící nepravost.

6. Aniž bydliti bude vedlé tebe zlostný: aniž potrvají nespravedliví před očima tvýma.

7. Nenávidíš všech, kteříž činí nepravost: zahubíš všecky, kteří mluví lež. Muže krví*, a lstivého v ohavnosti míti bude Hospodin:

8. já pak dle množství milosrdenství tvého, vejdu do domu tvého: klaněti se budu při chrámě svatém tvém v bázni tvé.

9. Hospodine veď mne v spravedlnosti své: pro nepřátely mé spravuj před obličejem svým cestu mou.

10. Neboť není pravdy v ústech jejich: srdce jejich marné jest.

11. Hrob otevřený jest hrdlo jejich*, jazyky svými lstivě činí, sudiž je Bože. Ať odpadnou od myšlení svých, podlé množství bezbožnosti jejich rozptyl je, neb jsou popouzeli tě Hospodine.

12. A [tak] radovati se budou všickni, kteříž doufají v tebe, na věky plesati budou: a přebývati budeš v nich. A honositi se budou všickni v tobě, kteříž milují jmeno tvé:

5, 1) t. pro církev aneb každou duši, které odmění Bůh dědictvím věčným. Dle hebr.: Přednímu hudci na Nechilot či flétnu.

7) t. člověka ukrutného, jenž jest hotov prolévati krev lidskou.

11) t. hotové k pohlcení a nenasycené; k lepšímu porozumění tomu podobenství viz 1. Mojž. 23, 9. - Soudc. 8, 32. atd.

13. neb ty požehnáš spravedlivému. Hospodine, jako štítem dobré vůle své korunoval jsi nás.

Žalm 6.

David mnohými nepřátely obklíčen jsa, a z toho trápením a starostí roznemoh se, modlí se Bohu za odvrácení nemocí a nepřátel svých. 9. I těší se tím, že jej Bůh vyslyší.

1. Ku konci v chvalozpěvích* žalm Davidův pro oktávu.
2. Hospodine, netresci mne v prchlivosti své, aniž v hněvu svém kárej mne.
3. Smiluj se nade mnou Hospodine, neboť nemocen jsem: uzdrav mne Hospodine, nebo zkormouceny jsou kosti mé.
4. A duše má zděšena jest velmi: ty pak Hospodine až dokavád*?
5. Obratiž se Hospodine a vytrhni duši mou: spasena mne učiň pro milosrdenství své.
6. Nebo není v smrti, kdoby pamětliv byl na tebe: v pekle pak kdož tě oslavovati bude?
7. Ustávám v úpění svém, zmývám každé noci lože své: slzami svými smáčím postel svou.
8. Zatmělo se od zámutku oko mé: sestaral jsem se mezi všemi nepřátely svými*.
9. Odstuptež ode mne všickni, kteří pášete nepravost: neboť vyslyšel Hospodin hlas pláče mého.
10. Vyslyšel Hospodin prosbu mou, Hospodin modlitbu mou přijal.
11. Nechť se zastydí, a uleknou náramně všickni nepřátelé moji: nechať se zpět obrátí, a zardí velmi rychle.

6, 1) t. na jistý hudební nástroj, jenž měl osm strun, aneb zněl o osm tonů výš, než jiní toho druhu. My bychom mohli říci osmici neb osmerku.
4) dokavád mám trpěti? aneb dokavád ty prodlévati budeš pomoci mně?
8) t. za příčinou tolikera protivenství od nepřátel svých.

Žalm 7.

David jsa křivě osočen, žádá Boha, aby jeho nevinnost potrestáním pomluvačů osvědčil.

1. Žalm Davidův, jejž zpíval Hospodinu pro slova Chúsi, syna Jemini*.
2. Hospodine, Bože můj, v tebe jsem doufal: spasena mne učiň ze všech stíhajících mne, a vysvoboď mne:
3. aby někdy neuchvátil [nešlechetník] jako lev duše mé, kdyžby nebylo, kdoby vykoupil, aniž kdoby vysvobodil.
4. Hospodine Bože můj, učinil-li jsem to*, jest-li nepravost v rukou mých;
5. odměnil-li jsem se, odplacujícím se mně zlým*, ať padnu dle zasloužení od nepřátel svých prázdný**.
6. Nechť stíhá nepřítel duši mou, a popadne [ji], a pošlape na zemi život můj, a slávu mou ať uvede v prach.
7. Povstaň Hospodine v hněvu svém: a pozdvihni se v končinách nepřátel mých. A povstaň Pane Bože můj dle přikázaní, které jsi přikázal*:
8. a shromáždění lidí obklíčí tě. A pro ně u výsost navrať se*:
9. Hospodin soudí národy. Sudiž mne Hospodine podlé spravedlnosti mé, a podlé nevinnosti mé nade mnou.
10. Ať vezme konec nešlechetnost hříšníků, a říditi budeš spravedlivého, jenž zkušuješ srdce a ledví Bože*.
11. Spravedlivá pomoc má od

7, 1) Viz 1. Král. 22, 7. 24, 10. — 2. Král. 16.
4) t. co o mně mluví nepřítel můj —
5) t. jestliže jsem se odplacoval zlým za zlé. — ** t. bez obrany a naděje vysvobození.
7) t. k soudu povstaň dle slibu svého.
8) t. na horu Sion, kdež jest příbytek tvůj.
10) t. znáš i tajná myšlení a žádání člověka.

Pána, kterýž spaseny činí upřímé srdcem.

12. Bůh soudce spravedlivý, silný, a trpělivý, zdali se hněvá každého dne?

13. Neobrátíte-li se, meč svůj napřáhne: lučiště své natáhne, a namíří je.

14. A vloží na ně nástroje smrti: rozpálí střely své*.

15. Aj pracoval [bezbožník*] ku porodu nespravedlnosti: počal bolest, a porodil nepravost.

16. Hluboký důl kopal, a vykopal jej: a upadl do jámy, kterouž byl udělal.

17. Obrátí se bolest jeho na hlavu jeho: a na vrch hlavy jeho nepravost jeho sstoupí.

18. [Já pak] slaviti budu Hospodina podlé spravedlnosti jeho: a prozpěvovati budu jmenu Hospodina nejvyššího.

Žalm 8.

Prorok rozjímaje sobě stvořené od Boha věci, zvýšuje všemohoucnost, moudrost a dobrotivost Božskou člověku prokázanou.

1. Ku konci [k zpívání] za presy*. Žalm Davidův.

2. Hospodine, Pane náš, jak předivné* jest jmeno tvé po vší zemi! nebo vyvýšena jest velebnost tvá nad nebesa.

3. Z úst nemluvňátek a požívajících prsy* dokonal jsi chválu pro nepřátely své, abys zkazil nepřítele a mstitele**.

4. Nebo patřím-li na nebesa tvá, dílo prstův tvých: na měsíc a hvězdy, kteréžs ty založil:

5. což jest člověk, že jsi naň pamětliv? aneb syn člověka, že navštěvuješ jej?

6. Učinils ho málo menším andělů, slávou a ctí korunoval jsi jej:

7. a ustanovil jsi jej nad dílem rukou svých. (1. Mojž. 1, 28.)

8. Všecko jsi položil pod nohy jeho*, ovce i voly všecky, nadto i zvěř polní.

9. Ptactvo nebeské, i ryby mořské, jenž procházejí stezky mořské.

10. Hospodine Pane náš, jak předivné jest jmeno tvé po vší zemi.

Žalm 9.

David děkuje Bohu z obdrženého vítězství nad svými nepřáteli: a žádá, aby i budoucně ráčil užívati své přísnosti proti bohaprásdným, a své dobrotivosti k bohabojným.

1. Ku konci za tajnosti syna*. Žalm Davidův.

2. Oslavovati budu tebe Hospodine z celého srdce svého: vypravovati budu všecky divy tvé.

3. Radovati se a plesati budu v tobě: žalmy zpívati budu jmenu tvému, Nejvyšší.

4. Při obrácení nepřítele mého nazpět: zemdlí a zahynou před tváří tvou.

5. Neboť jsi provedl soud můj a při mou: posadils se na trůn, jenž soudíš spravedlivě.

6. Pokáral jsi národy, a zahynul bezbožný: jmeno jejich vyhladil jsi na věky věků.

7. Zhynuli mečové nepřítele do konce: a města jejich zkazil jsi. Zahynula památka jejich se zvukem*:

8. ale Hospodin na věky zůstává. Připravil k soudu trůn svůj:

7, 14) t. aby byly hořící. Střelami hořícími míní se blesky. Viz Job 20, 25.
15) t. Chůsa těžce —
8, 1) t. k zpívání při hudbě na nástroj Gittith aneb notou písně Gittith.
2) t. důstojné, slavné, divuplné.
3) Děti u Židů, a vůbec u východních národů požívaly prsy až do třetího roku svého věku, a tedy již uměly mluviti. Smysl: Již v žvatlání dítek základ chvály své položil jsi, kteráž potom, když dorůstají, jako nějaké stavení vzhůru roste a rozmáhá se. — ** t. abys k mlčení přivedl a zahanbil mstivého protivníka, kterýž ti chce čest a chválu upírati.
8, 8) t. pod moc jeho, učiniv ho nade vším pánem.
9, 1) Hebr.: K zpívání na nástroj Muthlaben, aneb dle noty Muthlaben [smrt syna].
7) t. jako zvuk pomíjí a mizí.

9. a on souditi bude okršlek země v pravosti, souditi bude národy v spravedlnosti.
10. A bude Hospodin útočištěm chudému: spomocníkem v čas příhodný, v soužení.
11. A doufati budou v tebe, kteří znají jmeno tvé: nebos neopustil hledajících tě Hospodine.
12. Žalmy zpívejte Hospodinu, jenž přebývá na Sionu: zvěstujte mezi národy skutky jeho.
13. Nebo vyhledávaje krve jejich* rozpomenul se: nezapomněl na křik chudých.
14. Smiluj se nade mnou Hospodine: viz snížení mé od nepřátel mých:
15. jenž mne vyzdvihuješ z bran smrti*, abych vypravoval všecky chvály tvé v branách dcery Sionské**.
16. Veseliti se budu v spasení tvém: uvázli národové v zahynutí, kteréž byli nastrojili. V osidle tom, kteréž skryli, polapena jest noha jejich.
17. Poznán bude Hospodin, jenž soudy činí: v díle rukou svých lapen jest hříšník.
18. Svrženi buďte hříšníci do pekla, všickni národové, kteříž zapomínají na Boha.
19. Neboť nebude až do konce v zapomenutí chudý: trpělivost chudých nezahyne dokonce.
20. Povstaniž Hospodine, ať se nesílí člověk: ať souzeni jsou národové před tváří tvou.
21. Ustanoviž Hospodine zákonadárce* nad nimi: aby poznali národové, že jsou lidé.

Žalm 10. podlé Hebrejských.

Čtení latinské spojuje žalm tento s předešlým v žalm jeden, totiž v devátý, ježto čtení hebrejské ho odděluje, a za desátý pokládá; a protož, počnouc od žalmu 10., pořád o jedno číslo dále počítá než latinské, až do žalmu 147., kdežto zas Hebrejský dva žalmy v jeden spojuje, a tak v celém počtu žalmů s Latiníkem se shoduje. My zde poznamenáme čísla žalmů dle čtení hebr. v závorkách.

1. Proč Hospodine odstoupil jsi daleko*, odvracuješ se v čas příhodný**, v soužení?
2. Když pýchá bezbožný, zapaluje se chudý*: popadeni bývají v radách, kteréž [oni] vymýšlejí.
3. Nebo chválen bývá hříšník v žádostech duše své: a nešlechetný dobrořečen bývá.
4. Rozhněval Hospodina hříšník, pro množství hněvu svého nebude dbáti.
5. Není Boha před očima jeho: zprzněné jsou cesty jeho každého času. Vzdáleni jsou soudové tvoji od tváři jeho: nade všemi nepřáteli svými panuje. (Job 22, 12.)
6. Nebo říká v srdci svém: Nebudu pohnut od pokolení do pokolení, [budu vždy] bez zlého.
7. Jeho ústa jsou plna zlořečení, a hořkosti i lsti: pod jazykem jeho* těžkost a bolest**.
8. Sedí v zálohách s bohatci v skrytě, aby zabil nevinného.
9. Oči jeho po chudém vzhlédají: číhá v skrytě, jako lev v jeskyni své. Číhá, aby uchvátil chudého: aby uchvátil chudého, ješto [osidlem] přitahuje ho.
10. V osidle svém poníží ho, nachýlí se, a padne, když panovati bude nad chudými*.
11. Nebo říká v srdci svém: Zapomenul Bůh, odvrátil tvář svou, aby neviděl do konce.
12. Povstaniž Hospodine Bože, zdvihni se ruka tvá [k trestu]: nezapomínej se nad chudými.

9, 13) t. trestaje nepřátele pro vylitou krev.
15) t. vytrhuješ ze smrti blízké, jisté. — ** t. v městě Jerusalémě.
21) t. učitele zákona; dej ať se naučí kázni.

10, 1) t. ode mne s pomocí — ** t. k spomožení.
2) t. z pychu sužuje ho, až mu horko.
7) t. jako jed pod jazykem hadím; aneb v srdci jeho — ** t. kteréž jiným připravuje.
10) t. maje ho v osidle, strhne ho na zem, a jako lev, způsobem kočičím, skrčiv se vrhne se naň, až ho zcela opanuje a potlačí.

13. Proč popouzí bezbožník Boha? nebo říká v srdci svém: Nebudeť [toho] vyhledávati*.
14. Ty vidíš to, neb ty na trápení a bolest patříš: abys je dal v ruce své*. Tobě zůstaven jest chudý: sirotku ty budeš spomocníkem.
15. Potři rámě hříšníka a zlostného: vyhledáván buď hřích jeho, a nebuď nalezen*.
16. Hospodin kralovati bude věčně, a na věky věků: vyhynete národové z země jeho.
17. Žádost chudých vyslyšel Hospodin: připravení srdce jejich slyšelo ucho tvé*.
18. Souditi budeš sirotku a sníženému, aby již neveličil se člověk na zemi*.

Žalm 10. (11.)

David protivenství trpě, na radu sobě danou, aby utekl před nepřáteli, jakž podobné, před Saulem, prohlašuje se, že v jediném Bohu naději svou skládá.

1. Ku konci. Žalm Davidův.
2. V Hospodina doufám: kterakž říkáte duši mé*: Přestěhuj se na hory jako ptáče**.
3. Nebo aj hříšníci natáhli lučiště, připravili střely své v toulu, aby stříleli v temnu na upřímé srdcem*.
4. Nebo, cos ty dokonal, zkazili: spravedlivý pak co učinil*?
5. Hospodin v svatém chrámu svém, Hospodin v nebi trůn jeho. Oči jeho na chudého vzhlédají: zraky jeho zkoušejí synů lidských.
6. Hospodin zkoumá spravedlivého i bezbožného: kdo však miluje nepravost, nenávidí duše své.
7. Dštíti bude na hříšníky osidla*: oheň a síra, a duch bouře** díl kalicha jejich***.
8. Nebo spravedlivý jest Hospodin, a spravedlnost miluje: na pravost patří obličej jeho*.

Žalm 11. (12.)

David volá o pomoc a zastání k Bohu. Stěžuje sobě na nevěrnost a ošemetnost nepřátel svých, a učí, že na samém Bohu, a ne na lidech zakládati sobě máme.

1. Ku konci pro oktávu. Žalm Davidův. Viz žalm 6, 1.
2. Spasena učiň mne Hospodine, neb se nedostává svatých: nebo zmenšena jest pravda u synů lidských.
3. Marné věci mluví jedenkaždý k bližnímu svému: rtové jejich jsou lstiví, ze srdce a srdce mluvili*.
4. Rozptyliž Hospodin všeliké rty lstivé, a jazyky velikomluvné:
5. jenž říkají: Jazyk náš zvelebíme: rtové naši s námi jsou, kdo jest pánem naším*?
6. Pro bídu nuzných, a lkání chudých, nyní povstanu, dí Hospodin. Postavím [je] v bezpečí: doufánlivě činiti budu*.
7. Vyrčení Hospodinova jsou vy-

---

13) t. nebude toho souditi a trestati.
14) t. to trápení abys vzal a zaznamenal je v rukou svých, nezapomena je potrestati.
15) t. trestán buď a vyhlazen docela.
17) t. toužení srdce jejich —
18) t. pomůžeš mu k spravedlnosti, aby přestal bezbožník dále se nad ním vypínati.
10, 2) t. Bůh jest mé útočiště; jakž mi tedy radíte k útěku, řkouce: — ** Uteč rychle!
3) t. tajně ukládají o životu věrných, kteří se tě, Davide, přidržují.
4) t. co vyřídil, jednaje o to, aby to nebezpečenství od tebe odvrátil? Aneb co mu zbývá činiti, než rychle uteci a ukrýti se?
10, 7) t. hromy a blesky; jelikož hrom když udeří, podobenství osidla či provazu klikatého v povětří ukazuje. — ** t. rozuměj onen palčivý a umořující vítr Samum. (Job 15, 2.) — *** Kalichem v žalmích a v jiných písmech míní se díl aneb míra osudů, buď dobrodiní, buď trestů, kteréž Bůh dle soudů svých jednomukaždému odměřuje.
8) t. s libostí patří na upřímost.
11, 3) t. z dvojího falešného srdce; aneb jinak myslí, jinak mluví.
5) Jazykem, pochlebováním a pomlouváním svých přemůžeme, jiné potlačíme, a sebe samých povýšíme. Kdo nám odolá? Kdož nás může opanovati?
6) t. nedám se v tom ničím zdržovati.

rčení čistá: jsou stříbro ohněm zkušené, přehnané v zemi, vyčistěné sedmkrát*.

8. Ty Hospodine zachováš nás, a ostříhati budeš nás od pokolení tohoto na věky.

9. Vůkol bezbožní obcházejí: podlé vyvýšenosti své rozmnožil jsi syny lidské*.

Žalm 12. (13.)

Žádá za vysvobození z svého protivenství a v naději vyslyšení Božího se ustavuje.

1. Ku konci. Žalm Davidův. Výš 10, 1.

Až dokavád Hospodine budeš se zapomínati nade mnou dokonce: až dokavád odvracovati tvář svou ode mne?

2. Dokudž skládati budu rady v duši své*, bolest [míti] v srdci svém přes [celý] den**?

3. Až dokavád vyvyšovati se bude nepřítel můj nade mnou?

4. Shlédni a vyslyš mne Hospodine Bože můj. Osvěť oči mé, abych snad neusnul do smrti*.

5. Aby snad neřekl nepřítel můj: Svítězil jsem nad ním. Kteří mne sužují, plesati budou, když klesnu.

6. Já však v milosrdenství tvé doufal jsem. Plesati bude srdce mé v spasení tvém: zpívati budu Hospodinu, kterýž mi dobrých věcí udělil: a prozpěvovati budu jmenu Hospodina nejvyššího.

Žalm 13. (14.)

Stěžuje sobě na bezbožné lidi svého věku, jimž odolati sám nemoha, spoléhá na jistou pomoc Boží.

1. Ku konci. Žalm Davidův. Výš 10, 1.

Řekl nesmyslný v srdci svém*: Není Boha. Porušeni jsou [lidé] a zohaveni ve snažení svém: není kdoby činil dobré, není ani jednoho.

2. Hospodin s nebe shlédl na syny lidské, aby viděl, jestli kdo rozumný, aneb hledající Boha.

3. Všickni se odchýlili, spolu neužiteční učiněni jsou: není kdoby činil dobré, není ani jednoho. Hrob* otevřený jest hrdlo jejich; jazyky svými lstivě činí; jed lítých hadů pode rty jejich. Jejichžto ústa zlořečení a hořkosti plna jsou; nohy jejich rychlé k vylévání krve. Zkáza a neštěstí na cestách jejich, a cesty pokoje nepoznali; není bázně Boží před očima jejich.

4. Což nepoznají [toho] všickni, kteří páchají nepravost, kteří sžírají lid můj jako pokrm chleba*?

5. [Kteříž] Hospodina nevzývají, tam se třesou strachem, kdež není strachu*.

6. Nebo Hospodin při pokolení spravedlivém jest*: vy [pak] jste radu chudého zahanbili**, ješto Hospodin naděje jeho jest.

7. Kdo dá ze Siona spasení Israelovi? Když odvrátí Hospodin zajetí lidu svého, plesati bude Jakob, a veseliti se bude Israel.

Žalm 14. (15.)

V tom žalmu dává se naučení, jakby měli býti způsobeni, kteří hedně před Bohem v stánku postaviti se chtějí. Podobně, že složen jest tehdáž, když archa Páně na horu Sion přenešena byla. 2. Král. 6, 12.

1. Žalm Davidův.

---

11. 7) t. co Hospodin praví, jest pouhá, čistá pravda.
9) t. dle nevystižitedlné rady své nechals ty zlé lidi zmnožiti se.
12, 2) t. raditi sobě, starati se, jakbych nepřítele svého zniknouti mohl. — ** ustavičně, den jak den.
4) t. potěš mne, abych žalostí neumřel.

13, 1) t. myslí nemoudrý sám u sebe:
3) Odtud až do konce toho verše není původně v žalmu, nýbrž přidáno jest ze slov svatého Pavla (k Řím. 3, 13-18), jenž ta slova z rozličných žalmů sebral.
4) t. neusmyslí-liž sobě jinak ti odírači lidu?
5) t. a nebojí se toho, čeho by se měli strachovati, t. spravedlnosti Boží pro ubližování lidu.
6) t. na straně lidu spravedlivého, k jeho ochraně — ** t. jeho důvěru v Boha —

Hospodine, kdož bude přebývati v stánku tvém? aneb kdo odpočívati na hoře svaté tvé*?
2. Kdo chodí bez poskvrny, a činí spravedlnost:
3. kdo mluví pravdu v srdci svém*, kdo nečiní lsti jazykem svým: aniž činí zlého bližnímu svému, a pohanění nepřijímá proti bližním svým**.
4. V niveč přiveden jest před očima jeho zlostník: ale bojící se Hospodina oslavuje*: kdo přisáhá bližnímu svému, a neklame:
5. kdo peněz svých nedává na lichvu, a darů proti nevinnému nepřijímá. Kdo činí to, nebudeť pohnut na věky*.

Žalm 15. (16.)

Modlí se David Bohu, aby ho v nebezpečenství ochránil, divě se nesmyslnosti modlářů, kteří se v takové případnosti k modlám utíkají, sám pak pomoci u Boha pravého, od něhož nejednoch dobrodiní došel, hledaje.

1. Nápis památní samého Davida*. Zachovejž mne Pane, neboť jsem doufal v tebe.
2. Řekl jsem Hospodinu: Bůh můj jsi ty, nebo dobrých věcí mých* nepotřebuješ**.
3. Svatým, kteříž jsou v zemi jeho, podivně učinil všecky vůle mé v nich*.
4. Rozmnožily se nemoci jejich: potom chvátali*. Neshromáždím schůzek jejich z krví: aniž připomínati budu jmen jejich skrze rty své**.
5. Hospodin díl dědictví mého, a kalicha mého*: ty jsi, jenž navrátíš mi dědictví mé.
6. Provazové padli mi na [místech] výborných: nebo dědictví mé jest mi výborné*.
7. Dobrořečiti budu Hospodinu, kterýž mi dal rozum*: a nadto až do noci nabízejí mne ledví má**.
8. Spatřoval jsem Hospodina před očima svýma vždycky: neb jest mi po pravici, abych se nepohnul.
9. Protož rozveselilo se srdce mé, a zplesal jazyk můj: nadto i tělo mé odpočine v naději*.
10. Nebo nezanecháš duše mé v hrobě: aniž dáš svatému svému viděti porušení*.
11. Známé učinil jsi mi cesty života, naplníš mne radostí před tváří tvou: rozkoše po pravici tvé budou až do konce*.

14, 1) t. kdo smí důvěrně vjíti do stánku tvého, na hoře Sion, tak aby ochrany tvé a vyslyšení modlitby své účasten byl?
3) t. kdo upřímě smýšlí — ** t. neuvozuje potupy slovem ani skutkem na bližního svého.
4) t. u něho v nevážnosti jest člověk nešlechetný, v poctivosti pak každý ctný a šlechetný.
5) t. stálého dobra požívati bude.
15, 1) Žalm tento celý se vykládá o Kristu, zvlášť pak o jeho pohřbu a vstoupení do pekel, o jeho zmrtvých vstání a slavném na pravici Boží sedění. Příležitost k tomuto prorockému povznešení ducha dalo Davidovi utíkání jeho, a skrývání se před Saulem, o kterémž viz 1. Král. 29. kap.
2) t. zboží mého — ** Hebr.: Není pro mne žádného štěstí, krom tebe.
3) t. na vyvolených vyplnil žádosti mé.
4) Hebr.: Rozmnožují jen bolesti své a těžkosti srdce ti, již k cizím bohům chvátají. — ** Hebr.: Nebudu jim (modlám) obětovati mokrých obětí s krví smíšených, aniž vezmu jmena jejich ve rty své. O Kristu se ten verš takto vykládá; Až když byli národové nejvíce duchovně znemocněli a nejhloub mravně klesli, teprva procítivše počali pomoci hledati a spasení Kristem způsobeného uchvacovati. Neshromáždil pak Kristus církve své dle těla a krve, a dle jmena a posloupnosti Abrahama, jakž bylo v Zákoně starém, nýbrž povolal v církev svou bez ohledu na jmeno a posloupnost ze všech národů a jazyků.
5) Viz žalm 10, 7. Pěkně tuto kalich, se klade, na odpor tomu, což výš v. 4. praveno.
6) t. jako šňůrou odměřené dědictví výborné dostalo se mi v podíl. Viz Jos. 17, 5
7. t. k poznání výbornosti toho dědictví — ** t. vnitřnosti mé k dobrořečení.
9) Vykládá se o odpočinutí těla Páně v hrobě, an zatím duše do pekel vstoupila.
10) Rozumí se o vzkříšení Páně, jakž dokazují apoštolé. Skt. 2, 26. 13, 35.
11) t. až na věky.

Žalm 16. (17.)

David přílišným protivenstvím soužen jsa, prosí za vysvobození od nepřátel; hrozí pomíjejícím štěstím jejich, a těší se nadějí pomoci Božské.

1. Modlitba Davidova.
Vyslyš Hospodine spravedlnost* mou: pozoruj na prosbu mou. Ušima přijmi modlitbu mou, ze rtů bezelstných**.
2. Od tváři tvé nechť vyjde soud můj: oči tvé ať vidí spravedlnost*.
3. Zkusil jsi srdce mého, a navštívils v noci*: ohněm** jsi mne zkusil, a není nalezena na mně nepravost.
4. Aby nemluvila ústa má skutků lidských: pro slova rtů svých jáť jsem ostříhal cest tvrdých*.
5. Dokonalé učiň kroky mé na stezkách tvých: aby se nepohnuly šlepěje mé [s nich].
6. Já jsem volal [k tobě], nebo vyslyšel jsi mne, Bože: nakloň ucha svého ke mně, a vyslyš slova má.
7. Divná učiň milosrdenství svá [na mne]*, jenž spaseny činíš doufající v tebe.
8. Od protivících se pravici tvé ostříhej mne, jako zřítedlnici oka. Pod stínem křídel svých schraň mne:
9. před tváří bezbožných, kteříž mne sužují. Nepřátelé moji duši mou obklíčili,
10. tuk svůj zavřeli*: ústa jejich mluvila pýchu.
11. Zavrhše mne nyní obklíčili mne: oči své ustanovili skloniti k zemi*.
12. Přijali mne jako lev hotový k loupeži: a jako lvíče bydlící v skrýši.
13. Povstaň Hospodine, předejdiž ho, a podvrať ho: vytrhni duši mou od bezbožníka, meč svůj
14. od nepřátel ruky tvé. Hospodine od těch, jichž jest málo na zemi, odděl je v životě jejich*: ze skrýší tvých naplněno jest břicho jejich**. Naděleni jsou syny, a zanechávají ostatků svých maličkým svým***.
15. Já pak v spravedlnosti okáži se obličeji tvému: nasycen budu, když se ukáže sláva tvá.

Žalm 17. (18.)

1. Ku konci. [Žalm] služebníka Hospodinova Davida, kterýž mluvil Hospodinu slova písně této, v den onen, když ho vytrhl Hospodin z rukou všech nepřátel jeho, i z ruky Saule, a řekl:
2. Milovati budu tebe Hospodine sílo má.
3. Hospodin tvrz má, a útočiště mé, a vysvoboditel můj. Bůh můj, spomocník můj, a v něho doufati budu. Obránce můj, a roh spasení* mého, a ochranitel můj.
4. Chválu vzdávaje vzývati budu Hospodina: a od nepřátel svých vysvobozen budu.
5. Obklíčily mne bolesti smrti: a proudové nepravosti zkormoutili mne.
6. Bolesti pekla obklíčily mne: zachvátila mne osidla smrti.
7. V úzkosti své vzýval jsem Hospodina, a k Bohu svému volal jsem. I vyslyšel z chrámu svatého svého hlas můj: a křik můj před obličejem jeho všel v uši jeho.
8. Pohnula a zatřásla se země:

16, 1) t. spravedlivou prosbu — ** modlitbu upřímnou.
2) t. ať spatří, že se mi stala spravedlnost
3) nenadále přišels mne zkoušeti — ** t. přísně.
4) t. zákonů přísných.
7) t. prokaž mi svou podivnou dobrotu.
10) t. (vnitřnosti, srdce své zavřeli, zatvrdili; jsou pro samý tuk a bohatství necitedlni.
11) t. aby nemusili viděti bídu mou, a míti útrpnost.

16, 14) t. vybiať je z prostřed spravedlivých, ty bezbožné světáky. — ** t. mají plno darů tvých. — *** t. zbývá po nich ještě veliké dědictví.
17, 3) Roh znamená moc a sílu; roh spasení jest silný, a nepřemožitedlný spasitel a spomožitel.

základové hor zbouřili a pohnuli se, neb se rozhněval na ně*.
9. Vystoupil dým k hněvu jeho, a oheň před tváří jeho rozhořel se: uhlí rozpálilo se před ním*.
10. Naklonil nebes a sstoupil: a mrákota pod nohami jeho.
11. A vstoupil na cherubíny, a letěl: letěl na křídlách větrů.
12. A učinil tmy skrýší svou, vůkol něho stánek jeho [jest] temná voda v oblacích povětří*.
13. Pro blesk před obličejem jeho oblakové pomíjeli, krupobití a uhlí řeřavé.
14. I zahřměl s nebe Hospodin, a Nejvyšší vydal hlas svůj: krupobití a uhlí řeřavé.
15. A vyslal střely své, a rozptýlil je*: blesky [své] rozmnožil, a předěsil je.
16. A ukázaly se studnice vod, a odkryti jsou základové okršlku země: od žehrání tvého Hospodine, od vání ducha hněvu tvého.
17. Poslal s výsosti, a ujal se mne: a vyňal mne z vod mnohých*.
18. Vytrhl mne z [prostřed] nepřátel mých přesilných, a těch, kteříž mne nenáviděli: nebo silnější byli nade mne.
19. Přepadli mne v den trápení mého: ale Hospodin byl obráncem mým.
20. A vyvedl mne na prostranno: spasena mne učinil, neboť chtěl mne.
21. A odplatí mi Hospodin podlé spravedlnosti mé: a podlé čistoty rukou mých nahradí mně.
22. Neboť jsem ostříhal cest Hospodinových, aniž jsem bezbožně činil proti Bohu svému.
23. Nebo všickni soudové jeho jsou před obličejem mým: a spravedlností jeho neodvrhl jsem od sebe.
24. A budu neposkvrněný před ním: a vystříhám se nepravosti své.
25. A odplatí mi Hospodin podlé spravedlnosti mé: a podlé čistoty rukou mých před pohledem očí jeho.
26. Se svatým [Hospodine] svatý budeš, a s mužem nevinným nevinný budeš:
27. a s vyvoleným vyvolený budeš, a s převráceným převrácený budeš*.
28. Nebo ty lid ponížený spasíš: a oči pyšných ponížíš.
29. Nebo ty osvěcuješ svíci mou* Hospodine: Bože můj osvěť temnosti mé.
30. Nebo v tobě vytržen budu z pokušení, a v Bohu mém překročím zeď*.
31. Bůh můj, neposkvrněná cesta jeho: vyrčení Hospodinova ohněm zkušena*: obráncem jest všech doufajících v něho.
32. Nebo kdo jest Bůh kromě Hospodina? aneb kdo jest Bůh kromě Boha našeho?
33. Bůh, kterýž přepásal mne silou: a učinil neposkvrněnou cestu mou:
34. kterýž učinil nohy mé jako [nohy] jelenů, a na výsostech* postavuje mne.
35. Kterýž učí ruce mé boji: a učinil jako lučiště měděné ramena má.
36. A dal jsi mi štít spasení svého: a pravice tvá podpírá mne:

17,8) Vypisuje spěvec, jak Bůh přichází v bouři k soudu, aby potrestal nepřátele Davidovy a vysvobodil ho z moci jejich.
9) Dým znamená černý oblak, mračno; hněv jest hřímání, oheň a uhlí řeřavé jsou blesky; před tváří jeho jest tolik co před ním, t. kudy v oblacích se bral.
12) t. stánek jeho byl z temných vod a hustých oblaků.
15) t. nepřátele.
17) z velikého nebezpečenství. 2. Král. 22, 15.
27) t. jak se kdo chová k Bohu, tak jest k němu i Bůh, a tak s ním nakládá; k svatým, nevinným a vyvoleným jest věrný, milostivý a dobrotivý, ale na převrácené stoboby jest velmi přísný.
29) t. duši mou, nevědoucí kudy z nebezpečenství.
30) t. svítězím, ujdu nebezpečenství.
31) t. samá čistá pravda, bez úhony.
34) t. na horách, v bezpečí před nepřítelem.

a kázeň tvá napravila mne do konce: a kázeň tvá onať mne učiti bude.

37. Rozšířils kroky mé pode mnou: a nejsou zemdleny šlepěje mé.

38. Honiti budu nepřátele své, a postihnu je: a nevrátím se, dokavád nezahynou.

39. Potru je, aniž budou moci státi: padnou pod nohy mé.

40. A přepásal jsi mne silou k boji: a podvrhl jsi pode mne povstávající proti mně.

41. A nepřátel mých dal jsi mi hřbet*, a ty, kteříž mne nenávidí, rozptýlil jsi.

42. Volaliť jsou, aniž byl, kdoby je vysvobodil; [volali] k Hospodinu: aniž vyslyšel jich.

43. A zetru je, jako prach před tváří větru: jako bláto na ulicích shladím je.

44. Vytrhneš mne z odpírání lidu*: ustanovíš mne za hlavu národů.

45. Lid, kteréhož jsem neznal, slouží mi: sluchem ucha poslouchá mne.

46. Synové cizí selhali mně, synové cizí zatvrdili se, a kulhali od stezek svých*.

47. Živť jest Hospodin, a požehnaný Bůh můj, a vyvyšován buď Bůh spasení mého.

48. Bože, kterýž dáváš mi pomstu, a podmaňuješ národy pode mne, vysvoboditeli můj od nepřátel mých hněvivých.

49. A nad povstávajícími proti mně vyvýšíš mne: od muže nepravého vytrhneš mne.

50. Protož vyznávati budu tebe mezi národy Hospodine: a jmenu tvému píseň zpívati budu:

51. jenž zvelebuješ spasení krále svého, a činíš milosrdenství Pomazanému svému Davidovi, i semeni jeho až na věky.

17, 41) t. dal jsi, že přede mnou utekli — 44) t. ze sbouření a povstání. 46) t. pochlebovali mi, sestárli ve lži, opustili cesty pravé.

Žalm 18. (19.)

David ukázav, jak se Bůh věcmi stvořenými, i svatým zákonem svým v známost uvozuje, 13. modlí se, aby mu Bůh to, v čem z křehkosti a nevědomosti poklesl, odpustil.

1. Ku konci. Žalm Davidův.

2. Nebesa vypravují slávu Boží, a dílo rukou jeho* zvěstuje obloha.

3. Den dni vypravuje slovo [to], a noc noci oznamuje [to] umění*.

4. Nejsou to mluvení, ani řeči, jichžtoby hlasové nebyli slyšáni*.

5. Po vší zemi vyšel zvuk jejich: a až do končin okršlku země slova jejich.

6. V slunci postavil stánek svůj*: a ono [jest] jako ženich vycházející z svadebního pokoje svého**: zplesalo jako obr, cestou*** běžeti maje.

7. Od končin nebes východ jeho: a běh jeho až do končin jejich: aniž jest, kdoby se ukryl před horkostí jeho.

8. Zákon Hospodinův [jest] neposkvrněný, jenž obracuje duše: svědectví Hospodinovo [jest] věrné, jenž dává moudrost maličkým.

9. Spravedlnosti Hospodinovy jsou přímé a obveselují srdce: přikázaní Hospodinovo [jest] světlé a osvěcuje oči.

10. Bázeň Hospodinova [jest] svatá, trvající na věky věků: soudové Hospodinovi [jsou] pravi, ospravedlněni sami v sobě.

11. Žádoucnější nad zlato a nad množství drahého kamení: a sladší nad med i nad strcd.

12. Služebník tvůj zajisté ostříhá jich, a v ostříhání jich odplata mnohá.

18, 2) t. skutky moci jeho — mocnost jeho. 3) t. den po dni a noc po noci osvědčuje moc, moudrost, a dobrotu Boží 4) t. jimžtoby nebylo rozuměti. 6) t. v slunci se Bůh nejkrásněji zjevuje. — ** s jasnou a veselou tváří. — *** t. o závod.

13. [Avšak] proviněním kdo rozumí*? Protož od tajných** mých očisť mne:
14. a cizí odpusť služebníku svému. Nebudou-li panovati nade mnou, tehdyť neposkvrněný budu: a očistěn budu od provinění největšího*.
15. I budou řeči úst mých, že se zalíbí [tobě]: a myšlení srdce mého [bude] před obličejem tvým vždycky. Hospodine spomocníče můj, a vykupiteli můj.

Žalm 19. (20.)

Žalm tento jest modlitba lidu za krále Davida, když do pole proti svým nepřátelům táhl. V. 1—6. zpívá lid; v. 7. odpovídá král, aneb druhý zástup zpěváků jmenem královým. V. 8—10. zase lid aneb první zástup zpěváků.

1. Ku konci. Žalm Davidův.
2. Vyslyš tebe Hospodin v den soužení: chraniž tě jmeno Boha Jakobova.
3. Sešliž ti pomoc ze svatyně, a ze Sionu obraňuj tě.
4. Pomniž [Bůh] na všelikou obět tvou: a zápalná obět tvá budiž jemu tučná*.
5. Dejž tobě podlé srdce tvého: a všeliké rady tvé potvrď*.
6. Veseliti se budeme v spasení tvém: a ve jmenu Boha našeho zvelebeni budeme.
7. Naplniž Hospodin všecky prosby tvé. Nynít jsem poznal, že spasena učinil Hospodin Pomazaného svého. Vyslyšít ho s nebe svatého svého: v mocnostech [bude] spasení pravice jeho*.
8. Tito ve vozích, a jiní v koních [doufají], my pak jmeno Hospodina Boha našeho vzývati budeme.
9. Oni svázáni jsou, a padli: my pak vstali jsme a pozdviženi jsme.
10. Hospodine spasena učiň krále: a vyslyš nás v den, v kterýž vzývati budeme tebe.

Žalm 20. (21.)

Díků činění Davidovo za vítězství.

1. Ku konci. Žalm Davidův.
2. Hospodine v síle tvé radovati se bude král: a nad spasením tvým veseliti se bude náramně.
3. Žádost srdce jeho dal jsi jemu: a vůle rtů jeho neodepřel jsi mu.
4. Nebo předešels jej v požehnáních sladkosti*: vsadils na hlavu jeho korunu z kamení drahého.
5. Života žádal od tebe: a dals mu prodloužení dnů [jeho] na věky, a na věky věků.
6. Veliká jest sláva jeho v spasení tvém: slávu a velikou okrasu vzložíš na něho.
7. Nebo dáš jej ku požehnání na věky věků: obveselíš ho radostí s obličejem svým*.
8. Neboť král doufá v Hospodina: a v milosrdenství Nejvyššího nepohneť se.
9. Najdi ruka tvá všecky nepřátele tvé: pravice tvá ať nalezne všecky, kteříž nenávidí tebe.
10. Učiníš je jako pec ohnivou v čas obličeje svého*: Hospodin v hněvu svém zkormoutí je, a oheň sžíře je.
11. Plémě jejich vyhladíš se země: a símě jejich z synů lidských.
12. Nebo nastrojili na tě zlé věci: smyslili rady, kterýchž nemohli provesti.
13. Nebo obrátíš je v útěk: v ostatcích tvých připravíš tvář jejich*.
14. Zdvihni se Hospodine v síle

18, 13) t. kdož je všecka ví? — ** t. od nepovědomých —
14) t. od pýchy, jež jest hlava hříchů, a pochází z nepoznávání křehkostí a provinění svých. Sv. Aug.
19, 4) t. příjemná.
5) t. zdař Bůh, co obmýšlíš.
7) t. přesilná bude pomoc Boží.

20, 4) t. dobrotivosti; prvé než on tebe prosil, tys mu dobrotivě požehnal.
7) t. milostivě naň vzhlédaje.
10) Rozumí se obličej hněvivý.
13) t. v pozůstalých potomcích milostiv jim zas budeš. Hebr.: Na tětiva svá položíš střely proti tváři jejich.

své: a budeme zpívati a slaviti mocné skutky tvé.

Žalm 21. (22.)

Tento žalm Davidův obsahuje proroctví o utrpeních Kristových, jakž sami Apoštolé vykládají. Jan 19, 24. Žid. 2, 11. 12.

1. Ku konci za přijetí jitřní*. Žalm Davidův.
2. Bože, Bože můj, shlédniž na mne: proč jsi mne opustil? Daleko od spasení mého slova provinění mých*.
3. Bože můj, volám přes den a nevyslýcháš: i v noci, a n k nemoudrosti sobě*.
4. Ty pak v svatyni přebýváš, Chválo Israelova.
5. V tebeť doufali otcové naši: doufali, a vysvobodil jsi je.
6. K tobě volali, a vysvobozeni jsou: v tebe doufali, a nejsou zahanbeni.
7. Já pak červ jsem, a ne člověk: pohanění lidí, a povrhel obce*.
8. Všickni vidouce mne posmívali se mi: mluvili rty, a hýbali hlavou*.
9. [Říkajíce:] Doufalť jest v Hospodina, nechť jej vytrhne: nechť ho vysvobodí, poněvadž chce jemu*.
10. Neb ty jsi, jenžs mne vytáhl z života: naděje má od prsů matky mé.
11. Na tebeť uvržen jsem z života*: z lůna matky mé Bůh můj jsi ty.
12. Nevzdalujž se ode mne: nebo soužení velmi blízké jest: ješto není kdoby spomohl.
13. Obklíčila mne telata mnohá: býkové tuční* obstoupili mne.
14. Otevřeli na mne ústa svá, jako lev dravý a řvoucí.
15. Jako voda vylit jsem*: a rozptýleny jsou všecky kosti mé**. Učiněno jest srdce mé jako vosk rozpouštějící se u prostřed těla mého***.
16. Vyprahla jako střepina síla má, a jazyk můj přilnul k dásním mým: a v prach smrti přivedl jsi mne.
17. Nebo obklíčili mne psi mnozí: rota zlostníků oblehla mne. Zbodli ruce mé i nohy mé:
18. sčetli všecky kosti mé. Oni pak pozorovali a hleděli mne:
19. rozdělili sobě roucha má, a o můj oděv metali los*.
20. Ale ty Hospodine nevzdalujž pomoci své ode mne: k obraně mé vzhlédni.
21. Vytrhni od meče Bože duši mou: a z ruky psa jedinkou mou*.
22. Vysvobodiž mne z úst lva: a od rohů jednorožců* ponížení mé**.
23. Vypravovati budu jmeno tvé bratřím svým: u prostřed shromáždění chváliti budu tebe.
24. Kteříž se bojíte Hospodina, chvalte jej: všecko símě Jakobovo oslavujte jej:
25. boj se ho všecko símě Israelovo: nebť jest nezhrzel, ani po-

---

21, 1) t. za ochranu a pomoc rannou, t. j. rychlou, neprodlenou. Vykládá se též o prosbě Spasitele v den smrti. Mat. 27, 46. Dle hebr.: Prvnímu zpěváku k zpívání z jitra na úsvitě.
2) t. hříchů mých; moji hříchové vzdalují ode mne vyslyšení volání mého o pomoc. Však Kristus ne své, nýbrž naše hříchy, jež za své přijal, na sobě nesl; a poněvadž měl i chtěl za ně trpěti a dosti učiniti, nemohl kalich utrpení od něho odňat býti. Hebr.: Slova úpění mého.
3) t. nikoli nemoudře prosím. Hebr.: Nenalezám upokojení.
7) t. obecného lidu, chátry.
8) t. všecko to na znamení posměchu.
9. t. přeje mu: nechť vysvobodí toho miláčka svého. Posměšně (Mat. 27, 43.).
21, 11) t. na klín tvůj; od narození přijals mne za svého. 1. Mojž. 30, 3.
13) t. silní, mocní nepřátelé.
15) t. celý zemdlený, že se sotva pohromadě držím, rozpadávaje se jako vylitá voda. — ** t. rozstupují se, klesají — *** má srdnatost mne opouští. 2. Král. 14, 14. 17, 10.
19) Vlastní rozum těch slov na Kristu se vyplnil. Jan 19, 24.
21) t. duši mou z moci zlostníka.
22) t. bůvolů, z moci divokých nepřátel — ** t. mne poníženého, sklíčeného.

vrhl prosbou chudého. Aniž odvrátil tváři své ode mne: a když jsem volal k němu, vyslyšel mne.

26. U tebe jest chvála má v shromáždění velikém: sliby své plniti budu před tváří těch, kteříž se bojí jeho.

27. Jísti budou chudí, a nasyceni budou: a chváliti budou Hospodina, kteříž hledají ho: živa budou srdce jejich na věky věků.

28. Rozpomenou a obrátí se k Hospodinu všecky končiny země: a klaněti se budou před obličejem jeho všecky čeledi národů.

29. Nebo Hospodinovo jest království: a on panovati bude nad národy.

30. Jísti a klaněti se budou jemu všickni tuční země: před obličejem jeho padnou všickni, kteříž sstupují do země*.

31. A duše má jemu živa bude: a símě mé sloužiti bude jemu.

32. Zvěstován bude Hospodinu národ budoucí*: a vypravovati budou nebesa spravedlnost jeho lidu, kterýž narozen bude, jejž učinil Hospodin.

Žalm 22. (23.)

Prorok díky činí Bohu, přirovnávaje jej věrnému pastýři, za všecka dobrodiní, jichž na útěku svém z Jerusaléma užil.

1. Žalm Davidův.
Hospodin spravuje mne*, a nic mi se nedostávati nebude:

2. na místě pastvy tu jest mne usadil: nad vodou občerstvení vychoval mne*:

3. duši mou obrátil. Provedl mne po cestách spravedlnosti, pro jmeno své.

4. Nebo, bychť pak chodil u prostřed stínu smrti*, nebudu se báti zlého: nebo ty se mnou jsi. Prut tvůj, a hůl tvá, ty mne potěšily**.

5. Připravil jsi před obličejem mým stůl proti těm, kteříž sužují mne. Pomazal jsi olejem hlavy mé: a kali h můj opojující jak znamenitý jest*!

6. A milosrdenství tvé následovati mne bude po všecky dny života mého. I [dáš mi] abych přebýval v domě Hospodinově za dlouhé časy.

Žalm 23. (24.)

Zpíván, když archu Páně na horu Sion přenesli. Učí, kterak ti, ježto k arše přistoupiti chtějí, mají býti spůsobeni.

1. První den po sobotě*. Žalm Davidův.
Hospodinovať jest země, i plnost její**: okršlek země, i všickni, kteříž přebývají na něm.

2. Neb on nad mořem založil jej: a nad řekami připravil jej*.

3. Kdo vstoupí* na horu Hospodinovu? aneb kdo bude státi** na místě svaté n jeho?

4. Nevinný rukama a čistého srdce, kterýž nevzal nadarmo duše své, aniž přisáhal ve lsti bližnímu svému.

5. Tenť přijme požehnání od Hospodina: a milosrdenství od Boha spasitele svého.

21, 30) t. všickni smrtedlní lidé. Jinak: chatrní, bídní obyvatelé země, kteříž naproti tučným, bohatým země tuto se kladou.

32) t. nazván bude po Hospodinu t. j. po Kristu, národ nový, křesťanský. Dle hebr.: Zvěstováno bude o Hospodinu národu budoucímu.

22, 1) t. pase mne, jest mým pastýřem.

2) Vypisuje se péče Boží o člověka v pobenství ovce, na výborných pastvách se pasoucí, kdežto i stínu k odpočinutí i vody k napojení dosti, a tak žádného nedostatku není.

4) t. v patrném nebezpečenství smrti. — ** t. srdce mi přidávají. Příkladem prutu a holi, jimižto pastýř vlky zahání, míní se obrana Boží.

22,5) t. navzdor protivníkům mám všeho hojnost, žeť mohu vesele stolovati.

23,1) t v neděli. Vykládá se ten žalm o slavném vstoupení Páně na nebesa. Užívá ho také církev při úvodu šestinedělky do kostela. — ** t. vše, co na zemi jest.

2) t. ten okršlek země upevnil.

3) t. kdo jest hoden vstoupiti? — ** t. kdo smí státi —

6. Toť jest národ hledajících jeho, hledajících tváři Boha Jakobova.
7. Pozdvihněte knížata* bran vašich, a vyzdvihněte se brány věčné**: a vejdeť král slávy***.
8. Kdož jest ten král slávy? Hospodin silný a mocný: Hospodin mocný v boji.
9. Pozdvihněte knížata bran vašich, a vyzdvihněte se brány věčné: a vejdeť král slávy.
10. Kdož jest ten král slávy? Hospodin mocností, onť jest ten král slávy.

Žalm 24. (25.)

David protivenství snášeje, poznává, že Bůh z spravedlivého řízení svého bídu tu pro hříchy naň dopustil. Žádá Boha za odpuštění, též za milost k polepšení života svého.

1. Ku konci. Žalm Davidův.
K tobě Hospodine pozdvihl jsem duše své:
2. Bože můj v tebe doufám, nechť nejsem zahanben:
3. aniž se mi posmívejte nepřátelé moji: neb žádný z těch, kteříž na tě očekávají*, nebude zahanben.
4. Zahanbeni buďte všickni, kteříž nepravé věci činí lehkomyslně. Cesty své Hospodine ukaž mi: a stezkám svým vyuč mne.
5. Spravuj mne v pravdě své, a uč mne: nebo ty jsi Bůh spasitel můj, a tebe očekával jsem celý den.
6. Rozpomeň se na slitování svá Hospodine, a na milosrdenství svá, kteráž jsou od věků.
7. Hříchů mladosti mé, a nevědomostí mých nezpomínej. Podlé milosrdenství svého pomni na mne ty: pro dobrotu svou Hospodine.
8. Sladký a přímý jest Hospodin: protož zákon dá bloudícím na cestě.
9. Spravovati bude tiché v soudu*: učiti bude tiché cestám svým.
10. Všecky cesty Hospodinovy, milosrdenství, a pravda* těm, kteříž hledají zákona jeho a svědectví jeho.
11. Pro jmeno své Hospodine milostiv buď hříchu mému: neboť mnohý jest.
12. Který jest člověk, ješto se bojí Hospodina? Zákon ustanovil jemu* na cestě, kterouž zvolil.
13. Duše jeho v dobrém přebývati bude: a símě jeho děditi bude zemi.
14. Tvrzí jest Hospodin těm, kteříž se ho bojí: a úmluva jeho, aby oznámen byl jim.
15. Oči mé vždycky k Hospodinu: nebo on vytrhne z osidla nohy mé.
16. Pohlediž na mne, a smiluj se nade mnou: neboť osamělý a chudý jsem já.
17. Soužení srdce mého rozmnožilo se: z úzkostí mých vytrhni mne.
18. Viz ponížení mé, a práci mou: a odpusť všecky hříchy mé.
19. Popatř na nepřátele mé, nebť se rozmnožili, a nenávistí nepravou nenávidí mne.
20. Ostříhej duše mé, a vytrhni mne: ať nejsem zahanben, neboť jsem doufal v tebe.
21. Nevinní a upřímí přidrželi se mne: neboť jsem očekával tebe.
22. Vysvoboď Bože, Israele, ze všelikých úzkostí jeho.

Žalm 25. (26.)

David soužen jsa k Bohu volá: doufání a nevinnost svou ukazuje, žádaje za vysvobození a milost.

23,7) t. představení chrámu, — ** t. starověké — *** t. král slavný, aneb pln slávy.
24,3) t. v tobě naději svou skládají.
24,9) t. aby spravedlivě obcovali.
10) t. řízení jeho jest milostivé a spravedlivé.
12) t. vyučuje, spravuje ho.

1. Ku konci. Žalm Davidův.
Suď mne* Hospodine, nebo já v nevinnosti své kráčel jsem: a v [tebe] Hospodina doufaje 'nezemdlím**:
2. Zprůbujž mne Hospodine, a zkus mne: přepal ledví má a srdce mé*.
3. Nebo milosrdenství tvé před očima mýma jest: a zalíbil jsem sobě v pravdě tvé.
4. Neseděl jsem s radou marnosti*: a s těmi, kteří neprávě činí, nevejdu**.
5. Nenáviděl jsem shromáždění zlostníků: a s bezbožnými nebudu seděti.
6. Umyji mezi nevinnými ruce své: a obstoupím oltář tvůj Hospodine:
7. abych slyšel hlas chvály, a vypravoval všecky divné skutky tvé.
8. Hospodine miloval jsem okrasu domu tvého, a místo přebývání slávy tvé.
9. Nezahlazujž s bezbožnými Bože duše mé, a s muži krví* života mého.
10. V jejichžto rukou nepravosti jsou: a pravice jejich naplněna jest dary.
11. Já pak v nevinnosti své kráčel jsem: vysvoboď mne, a smiluj se nade mnou.
12. Noha má stála v přímosti*, v shromážděních dobrořečiti budu tobě Hospodine.

Žalm 26. (27.)

Jakž podobné, na útěku před Saulem od Davida složen, v němž naději svou v Boha skládá, aniž co jiného žádá, nežli aby do svatyně svobodný přístup míti mohl.

25,1) t. rozsuď mne s nepřáteli mými. — ** t. neklesnu.
2) t. bedlivě zkus, jako zlato ohněm.
4) t. neobcuju s lidmi bezbožnými. — ** t. do spolku.
9) t. s vražedlnými, jimž ukracuješ let. Job 1, 6.
25,12) t. na cestě rovné, v ctnosti.

1. Žalm Davidův, prvé než pomazán byl*.
Hospodin osvícení mé a spasení mé, kohož se budu báti? Hospodin ochránce života mého, kohož se budu strachovati?
2. Když se přibližují na mne škodliví [lidé], aby jedli tělo mé*: jenž sužují mne, nepřátelé moji, oni sami zemdleli a padli.
3. Byť se postavili proti mně vojenští stanové, nebudeť se báti srdce mé. Byť povstal proti mně boj, v tomť já doufati budu.
4. Jedné věci žádal jsem od Hospodina, téť vyhledávati budu, abych přebýval v domu Hospodinovu po všecky dny života svého: abych viděl líbost Hospodinovu, a navštívil chrám jeho.
5. Nebo ukryl mne v stánku svém: v den zlých věcí chránil mne v skrýši stanu svého.
6. Na skálu pozdvihl mne*: a nyní také vyvýšil hlavu mou nad nepřáteli mými. Obcházel jsem**, a obětoval jsem v stánku jeho obět hlasitého zpívání: zpívati budu, a chválu vzdávati Hospodinu.
7. Vyslyš Hospodine hlas můj, kterýmž jsem volal k tobě: smiluj se nade mnou, a vyslyš mne.
8. K tobě mluvilo srdce mé, tebe hledala tvář má: tváři tvé Hospodine hledati budu.
9. Neodvracujž tváři své ode mne: neuchyluj se v hněvu od služebníka svého. Spomocníkem mým buď: neopouštějž mne, aniž zhrzejž mnou, Bože spasiteli můj.
10. Nebo otec můj, a matka má opustili mne*: ale Hospodin přijal mne.
11. Zákon ulož mně Hospodine na cestě své: a uveď mne na stezku přímou pro nepřátely mé.
12. Nevydávejž mne ve vůli su-

26,1) t. podruhé na království. 2. Král. 2, 4.
2) t. aby mne žrali, mi utrhali.
6) t. na místo bezpečné, nedobytné — ** t. oltář při oběti. Viz 25, 6.
26,10) t. nesmějí se pro Saule ke mně hlásiti a mi pomáhati.

žujících mne: nebo povstali proti mně svědkové nepraví, a selhala nepravost sobě*.

13. Věřímť, že uzřím dobré věci Hospodina v zemi živých*.

14. Očekávejž Hospodina, zmužile čiň: a posilni se srdce tvé, a očekávej Hospodina.

Žalm 27. (28.)

David od nepřátel soužen jsa, sobě vysvobození, jim pak spravedlivé pomsty od Boha žádá. V důvěrném očekávání toho, Boha slaví a za lid se modlí.

1. Žalm Davidův.
K tobě Hospodine volati budu, Bože můj neodmlčujž mi se: neodmlčuj mi se, abych přirovnán nebyl těm, kteříž sstupují do hrobu*.

2. Vyslyš Hospodine hlas prosby mé, když se modlím k tobě: když pozdvihuji rukou svých k chrámu svatému tvému.

3. Nezahrnuj mne spolu s hříšníky: a s těmi, kteříž páší nepravost, neshlazuj mne: kteříž mluví pokojně s bližním svým, zlost pak [jest] v srdcích jejich.

4. Dejž jim podlé skutků jejich, a podlé neušlechetnosti nálezků jejich. Podlé skutků rukou jejich dej jim: zaplať jim mzdu zaslouženou jejich.

5. Nebo nesrozuměli skutkům Hospodinovým, a skutkům rukou jeho: zkaziž je, a nevzdělávej jich [více]*.

6. Požehnán [buď] Hospodin: nebo vyslyšel hlas prosby mé.

7. Hospodin jest spomocník můj, a obránce můj: v něm doufalo srdce mé, a bylo mi spomoženo. A opět rozkvetlo tělo mé: a z vůle své* chváliti jej budu.

8. Hospodin jest síla lidu svého: a obránce spasení Pomazaného svého.

9. Spas lid svůj Hospodine, a požehnej dědictví svému: a spravuj je, a vyvyš je až na věky.

Žalm 28. (29.)

Vzbuzuje k oslavování velebnosti Božské, kteráž skrze blýskání a hřímání se zjevuje.

1. Žalm Davidův, při dokonání stánku*.
Přineste Hospodinu, synové Boží: přineste Hospodinu mladé beránky**.

2. Přineste Hospodinu slávu a čest, přineste Hospodinu slávu jmenu jeho: klaňte se Hospodinu v síni svaté jeho.

3. Hlas Hospodinův nad vodami, Bůh velebnosti zahřměl: Hospodin nad vodami mnohými.

4. Hlas Hospodinův s mocí*: hlas Hospodinův s velebností**.

5. Hlas Hospodinův, jenž láme cedry: i rozláme Hospodin cedry libánské.

6. A rozdrobí je jako tele libánské*: a milý jako syn jednorožců**.

7. Hlas Hospodinův, jenž rozděluje plamen ohně*:

8. hlas Hospodinův, jenž zatřásá pouští: i pohneť Hospodin pouští Kádes. (5. Mojž. 1, 19.)

9. Hlas Hospodinův, jenž připravuje jeleny*, a odkrývá hustiny**; a v chrámě jeho všickni vypravovati budou slávu jeho.

10. Hospodin nad vodami bydlí*: a seděti bude Hospodin král** na věky.

---

12) t. sama sobě lží svou uškodila.
13) t. ještě za živa na tomto světě.
27,1) t. nemlč k prosbám mým, abych nezahynul.
5) t. nedopusť, aby zas kdy povstali.
7) t. s dobré vůle, srdcem ochotným —

28,1) Viz 1. Paral. 16, 1. — ** t. k obětování.
4) t. mocný. — ** t. velebný.
6) t. jež se pase na hoře libánské. — ** t. jako mladý bůvol jest, aneb poskakuje. Milý rozuměj vrch Širjon neb i Sion.
7) t. rozesílá blesky.
9) t. k porodu; hrozný tak jest, že laně, ostatně velmi těžce rodíce, až plodu pozbývají. — ** t. srážením jejich listí.
28,10) t. nad oblaky v nebesích. — ** t. kralovati bude.

11. Hospodin dá sílu lidu svému: Hospodin požehná lidu svému v pokoji.

Žalm 29. (30.)

David děkuje Bohu za vysvobození z mnohonásobného nebezpečenství.

1. Žalm písně. Při posvěcení domu Davidova.
2. Vyvyšovati budu tě Hospodine, nebo [v ochranu svou] přijal jsi mne: a neobradovals nepřátel mých nade mnou.
3. Hospodine Bože můj volal jsem k tobě, a uzdravils mne.
4. Hospodine vyvedl jsi z hrobu duši mou: vysvobodils mne od těch, kteříž sstupují do jámy*.
5. Žalmy zpívejte Hospodinu svatí* jeho: a oslavujte památku svatosti jeho**.
6. Nebo trest v rozhněvání jeho: a život ve vůli jeho. S večera potrvá pláč, k jitru [nastane] veselost.
7. Já pak řekl jsem v hojnosti své*: Nepohnu se na věky.
8. Hospodine z vůle své udělils síly okrase mé*. Odvrátils tvář svou ode mne, a učiněn jsem zkormoucený.
9. K tobě Hospodine volati budu: a k Bohu svému modliti se budu*.
10. Jaký [bude] užitek z krve mé, jestliže sstoupím v porušení*? Bude-liž tebe prach vyznávati, aneb zvěstovati pravdu tvou?
11. Slyšel Hospodin a smiloval se nade mnou: Hospodin učiněn jest spomocník můj.
12. Obrátil jsi mi kvílení mé v radost: roztrhls smutek můj, a opásal jsi mne veselím.
13. Aby zpívala tobě sláva má*, a abych neželel**: Hospodine Bože můj na věky chváliti budu tebe.

Žalm 30. (31.)

David před králem Saulem utíkaje, doufánlivě Boha za pomoc a za ochranu žádá; i za ni, jako již vyslyšán jsa, děkuje.

1. Ku konci. Žalm Davidův, za vytržení mysli*.
2. V tebe Hospodine jsem doufal, nechť nejsem zahanben na věky: v spravedlnosti své vysvoboď mne.
3. Nakloň ke mně ucha svého, pospěš, abys vytrhl mne. Buď mi Bohem ochranitelem, a domem útočiště, abys spasena mne učinil.
4. Nebo síla má, a útočiště mé jsi ty: a pro jmeno své povedeš mne i nakrmíš mne.
5. Vyvedeš mne z osidla toho, kteréž na mne nastrojili: nebo ty jsi obránce můj.
6. V ruce tvé poroučím ducha svého: vysvobodils mne Hospodine, Bože pravdy*.
7. Nenáviděls těch, kteří šetří marností*, nadarmo, já pak v Hospodinu doufal jsem:
8. plesati, a veseliti se budu v milosrdenství tvém. Nebo vzezřel jsi na ponížení mé, vysvobodil jsi z nouze duši mou.
9. A nesevřel jsi mne v rukou nepřítele: [ale] postavil jsi na místě prostranném nohy mé.
10. Smiluj se nade mnou Hospodine, nebo jsem soužen: zkormoutilo se hořem oko mé, duše má, i tělo mé.

29,4) t. do hrobu; vysvobodils mne od smrti.
5) t. ctitelé. — ** t. svaté jmeno jeho.
7) t. když se mi dobře vedlo.
8) t. domu mému: upevnils dobrý stan můj.
9) t. následujícími slovy.
10) t. do hrobu; jestliže zahynu.

29,13) t. slavnější částka, duše má. — ** t. nemlčel v žalosti postaven.
30,1) t. v čas vytržení mysli, t. j. v čas největší úzkosti a malomyslnosti dle verše 23. Viz 1. Král. 23, 26.
6) t. pravdivý, věrný v zaslíbeních svých.
7) t. marného modlářství, hádání a dotazování se na budoucnost, k čemuž lidé, ve víře nestálí, v úzkostech útočiště brávali, jakož i Saul: nikoliv pak David.

11. Nebo sešel bolestí život můj, a léta má od úpění. Zemdlena jest v chudobě síla má: a kosti mé zkormouceny jsou.
12. Pro množství nepřátel svých učiněn jsem pohanění, i sousedům svým velmi, a strach známým svým. Kteří mne viděli, ven utíkali přede mnou.
13. V zapomenutí dán jsem, jako mrtvý [vyšel jsem] ze srdce [lidem]*. Učiněn jsem jako nádoba ztracená.
14. Nebo slyšel jsem hanění od mnohých přebývajících vůkol. V tom, když se scházeli spolu proti mně, aby odjali duši mou, radili se*.
15. Já pak v tebe doufal jsem Hospodine: řekl jsem: Bůh můj jsi ty:
16. v rukou tvých jsou losové moji. Vytrhni mne z ruky nepřátel mých, a těch, kteříž mne stíhají.
17. Osvěť tvář svou nad služebníkem svým*, spasena mne učiň v milosrdenství svém.
18. Hospodine ať nejsem zahanben, nebo jsem tě vzýval. Nechať jsou zahanbeni bezbožníci, a dovedeni do pekla:
19. ať oněmějí rtové lstiví, jenž mluví proti spravedlivému nepravost, v pýše a v zlém užívání*.
20. Jak veliké jest množství sladkosti* tvé Hospodine, kterouž jsi schoval bojícím se tebe, a způsobil těm, kteříž doufají v tebe, před obličejem synů lidských**.
21. Skryješ je v schráni tváři své před zbouřením lidu*. Schráníš je v stanu svém před odporováním jazyků**.
22. Požehnán [budiž] Hospodin: neb učinil mi divné milosrdenství své v městě ohraženém*.
23. Já pak řekl u vytržení mysli své: Zavržen jsem od obličeje očí tvých. Protož vyslyšel jsi hlas modlitby mé, když jsem volal k tobě.
24. Milujtež Hospodina všickni svatí jeho: neboť pravdy vyhledávati bude Hospodin, a odplatí hojně těm, kteříž pýchu provádí.
25. Zmužile sobě čiňte, a posilňte srdce své všickni, kteříž doufáte v Hospodina.

Žalm 31. (32.)

David za blahoslavené počítá kající, jimž nepravosti jejich jsou odpuštěny. Oplakává hříchů svých, a Boha za odpuštění žádá. Též jiných hříšníků k pravému pokání napomíná.

1. Samého Davida [žalm] rozumu*.
Blahoslavení ti, jimžto odpuštěny jsou nepravosti: a jichžto přikryti jsou hříchové**.
2. Blahoslavený muž, jemuž Hospodin nepřičetl hříchu, aniž jest v duchu jeho lsti.
3. Že jsem mlčel, zestárly kosti mé, když jsem volal celý den*.
4. Nebo dnem i nocí tížila mne ruka tvá*, obrácen jsem v bídě své, když zaboden jest trn [ve mne]**.
5. Hřích svůj oznámil jsem tobě:

30,13) t. v zapomenutí jsem, jako bych již byl mrtev.
14) Tato slova se vykládají o Kristu, jejž Židé hanili, a o jehož bezživotí se radili.
17) t. vzhlédni naň milostivě.
19) t. hrdě a potupně.
20) t. dobrotivosti. — ** t. zřejmě před lidmi.
21) t. v síni stánku svého před bouřlivostí lidskou. — ** před odporlivými, utrhačnými jazyky.
30,22) t. v městě Cejle, a pak v jeskyni na poušti Mahon. 1. Král, 23, 13. 24, 4.
31,1) t. žalm naučení či vyučující (viz v. 8.). — ** t. shlazeni jsou. Řím. 4, 7.
3) t. každodenním, ustavičným voláním a úpěním chřadl jsem, poněvadž jsem hříchu svého Bohu nevyznal. Viz 2. Král. 11, 2–24.
4) t. trestající. — ** Když mne bodal trn svědomí, obrátil jsem se k pokání a vyznání. Aneb jiný výklad: Obrácen a uvržen jsem celý v bídu, ježto mne bodal onen trn kárání tvého, dokavad jsem nevyznal hříchu svého.

a nepravosti své neukryl jsem [před tebou]. Řekl jsem: Vyznám na sebe nepravost svou Hospodinu: a ty odpustil jsi bezbožnost hříchu mého.

6. Za to modliti se bude k tobě všeliký svatý v času příhodném. A když se vylijí vody mnohé*, k němu se nepřiblíží.

7. Ty jsi útočiště mé před soužením, kteréž obklíčilo mne: plesání mé, vytrhni mne z obkličujících mne.

8. Rozum* tobě dám, a vyučím tě cestě té, kterouž kráčeti budeš: utvrdím nad tebou oči své**.

9. Nechtějtež býti jako kůň a mezek, kteříž rozumu nemají. Ohlaví a uzdou čelisti jejich sevři, jenžto se nepřibližují k tobě.

10. Mnozí bičové [na] hříšníka, ale toho, jenž naději skládá v Hospodinu, milosrdenství obklíčí.

11. Radujte se v Hospodinu, a plesejte spravedliví, a honoste se všickni upřímného srdce.

Žalm 32. (33.)

David vzbuzuje spravedlivé k chválení Boha z předivných skutků jeho, v nichžto se všemohoucnost, prozřetelnost a dobrota Boží spatřuje.

1. Žalm Davidův.
Veselte se spravedliví v Hospodinu: na upřímnéť přísluší chválení*.

2. Oslavujte Hospodina na harfě: na žaltáři o desíti strunách prozpěvujte jemu.

3. Zpívejte jemu píseň novou: dobře prozpěvujte jemu hlasem zvučným.

4. Nebo pravé jest slovo Hospodinovo, a všickni skutkové jeho jsou věrní.

5. Miluje milosrdenství, a soud: milosrdenství Hospodinova plná jest země.

6. Slovem Hospodinovým nebesa utvrzena jsou: a dechem úst jeho všecka moc jejich*.

7. Kterýž shromažďuje jako v láhvi vody mořské*: chová [jako] v pokladnicích propasti**.

8. Boj se Hospodina všecka země: a třeste se před ním všickni obyvatelé okršlku země.

9. Nebo on řekl, a [všecky věci] učiněny jsou: on rozkázal, a stvořeny jsou.

10. Hospodin rozptyluje rady národů: zamítá pak myšlení lidská, a zavrhuje rady knížat.

11. Ale rada Hospodinova zůstává na věky: myšlení srdce jeho od pokolení do pokolení.

12. Blahoslavený národ, jemuž Hospodin jest Bohem jeho; lid ten, jejž [sobě] on vyvolil za dědictví*.

13. S nebe sezřel Hospodin, viděl všecky syny lidské.

14. Z připraveného příbytku svého sezřel na všecky, kteříž bydlí na zemi.

15. Jenž stvořil srdce jednohokaždého z nich: a rozumí všem skutkům jejich.

16. Nebýváť zachován král mocí velikou: a obr nebude zachován v množství síly své.

17. Oklamavatedlný jest kůň k spomožení: v hojnosti pak síly své nebudeť vysvobozen*.

18. Ejhle oči Hospodinovy nad těmi*, kteříž se ho bojí: a na ty, kteříž doufají v milosrdenství jeho.

19. Aby vyprostil od smrti duše jejich: a živil je v [čas] hladu.

20. Duše naše očekává Hospo-

31,6) t. když veliká nebezpečenství přihrnou se.
8) t. mluví teď Hospodin. — ** ustavičně chci na tebe patřiti, a tobě radou ku pomoci přispívati. Aneb, zachovám ti stále milost svou.
32,1) t. jim sluší chváliti Boha zpěvem.
32,6) t. všecko vojsko, hvězdy nebeské.
7) t. v jednom místě. 1. Mojž. 1, 9. — ** t. moře v břehách jako ve skladě zavřené drží.
12) t. lid israelský.
17) t. k vítězství není co na sílu koně spoléhati.
18) t. milost, ochrana Boží s těmi.

dina: poněvadž jest spomocník a obránce náš.
21. Nebo v něm se veseliti bude srdce naše: a ve jmenu jeho svatém doufáme.
22. Budiž milosrdenství tvé nad námi Hospodine: jakož jsme doufali v tobě.

Žalm 33. (34.)

David vysvobozen jsa z těžkého nebezpečenství Boha slaví, a o zastoupení Božím lidí pobožných vypravuje.

1. [Žalm] Davidův, když proměnil obličej svůj před Achimelechem, a tento propustil ho, a on odšel. (1. Král. 21, 1.)
2. Dobrořečiti budu Hospodinu každého času: vždy [bude] chvála jeho v ústech mých.
3. V Hospodinu chlubiti se bude duše má: ať to slyší tiší, a veselí se.
4. Zvelebujtež se mnou Hospodina: a vyvyšujmež jmeno jeho společně.
5. Hledal jsem Hospodina, a vyslyšel mne: a ze všech zármutků mých vytrhl mne.
6. Přistupte k němu, a osvíceni buďte*: a nebudou zahanbeny tváři vaše**.
7. Tento chudý volal, a Hospodin vyslyšel ho: a ze všech zármutků jeho vysvobodil ho.
8. Postaví se anděl Hospodinův kolem těch, kteříž se ho bojí: a vytrhne je [z nebezpečenství].
9. Okuste, a vizte, jak libý jest Hospodin: blahoslavený člověk, kterýž doufá v něho.
10. Bojtež se Hospodina všickni svatí jeho: neboť nemají nedostatku ti, kdož se ho bojí.
11. Boháči měli nouzi, a lačněli: ale ti, kteříž hledají Hospodina, nebudou zkráceni v ničemž dobrém.
12. Pojďtež synové, slyšte mne: bázni Hospodinově vyučovati vás budu. (1. Petr. 3, 10.)
13. Který jest člověk, jenž žádá [šťastného] života: a chce viděti dny dobré?
14. Zdržuj jazyk svůj od zlého: a rty tvé ať nemluví lsti.
15. Uchyl se od zlého, a čiň dobré: hledej pokoje, a stíhej jej.
16. Oči Hospodinovy* nad spravedlivými: a uši jeho k prosbám jejich.
17. Ale obličej Hospodinův* na ty, kteříž činí zlé: aby vyhladil ze země památku jejich.
18. Volali spravedliví, a Hospodin vyslyšel je: a ze všech zármutků jejich vysvobodil je.
19. Blízko jest Hospodin těm, kteříž souženého jsou srdce: a ponížené duchem spaseny učiní.
20. Mnohát jsou [také] soužení spravedlivých: ale ze všech těch vysvobodí je Hospodin.
21. Ostříhát Pán všech kostí jejich: [ani] jedna z nich zetřína nebude*.
22. Smrt hříšníků jest nejhorší: a kteří nenávidí spravedlivého, zajdou.
23. Vykoupíť Hospodin duše služebníků svých: a nezajde žádný [z těch], kteříž doufají v něho.

Žalm 34. (35.)

David žádá Boha za pomoc proti těm, kteříž mu, jak podobné u dvora Saulova na cti utrhali, a lstivě o něm ukládali.

1. Žalm samého Davida.
Suď Hospodine ty, jenž mi škodí, vybojuj ty, kteříž proti mně bojují.
2. Uchop zbraň a štít: a povstaň mi ku pomoci.
3. Vypusť kopí, a zavři* proti těm, kteříž mne stíhají: rciž duši mé: Spasení tvé já jsem.

33,6) t. vyjasněte se, vesele hleďte. — ** t. nebudete v naději zklamáni.

33,16) t. milostivé —
17) t. přísný, trestající —
21) t. bez vědomí a vůle jeho.
34, 3) t. cestu, vyjdi vstříc.

4. Nechť se zahanbí a zastydí, kteří hledají duše mé. Zpět ať jsou obráceni, a zahanbeni, kteří mi zlé obmýšlejí.

5. Ať jsou jako prach před větrem: a anděl Hospodinův ať tiskne je.

6. Budiž cesta jejich tma a plzkost: a anděl Hospodinův ať stíhá je.

7. Nebo bez viny polékli na mne záhubné osidlo své: bez příčiny zhaněli duši mou.

8. Ať přijde naň* osidlo, jehož nezná: a léčka, kterou skryl, ať uchopí ho: a v též osidlo ať [sám] padne.

9. Duše pak má veseliti se bude v Hospodinu: a kochati se bude nad spasením jeho.

10. Všecky kosti mé řeknou*: Hospodine, kdo jest podobný tobě? Jenžto vytrhuješ mdlého z ruky silnějších nad něho: chudého a nuzného od těch, kteříž násilně loupí ho.

11. Povstavše svědkové nepraví, o čemž jsem nevěděl, [na to] dotazovali se mne.

12. Odplacovali mi zlým za dobré: opuštěností duši mé*.

13. Já pak, když mi obtížní byli*, obláčel jsem se v žíni. Ponižoval jsem v postu duše své: a modlitba má v lůno mé se navracela**.

14. Jako bližního, a jako bratra našeho, tak jsem [je] obliboval: jako kterýž kvílí a zarmoucen jest, tak jsem se [pro ně] ponižoval*.

15. A oni proti mně veselili se, a rotili se: shromáždili se na mne [jako] bičové, a nevěděl jsem.

16. Rozptýlili se, aniž želeli*, pokoušeli mne, posmívali se mi porouháním: skřipěli na mne zuby svými.

17. Pane, kdy shlédneš [na to]? Osvobodiž duši mou od zlosti jejich, od [těch] lvů jedinkou mou.

18. Velebiti budu tě v shromáždění velikém, v lidu valném chváliti budu tebe.

19. Ať se nade mnou neradují, kteříž mi se protiví bezprávně: ti, jenž mne nenávidí bez příčiny a mhourají [po mně] očima*.

(Jan 15, 25)

20. Neb ke mně sice pokojně mluvili: ale v hněvu země mluvíce*, lsti vymýšleli.

21. A rozdírali na mne ústa svá, a říkali: Hahá, hahá, uviděly oči naše*.

22. Viděls to Hospodine, nemlčiž: Pane neodstupuj ode mne.

23. Povstaň a pohleď k soudu mému; Bože můj a Pane můj, ku při mé.

24. Suď mne podlé spravedlnosti své, Hospodine Bože můj: a ať se neradují nade mnou.

25. Ať neříkají v srdcích svých: Hahá, hahá duši naší*: a ať neříkají: Sežrali jsme jej.

26. (Ale) ať se zahanbí a zastydí spolu, kteří se radují mému zlému. V hanbu a stud ať jsou oblečeni, kteří se vychloubají proti mně.

27. Ať plesají a se radují, kteříž chtí spravedlnost mou* a ať říkají vždycky: Veleslaven budiž Hospodin, kteříž chtí pokoj služebníka jeho.

28. A jazyk můj ohlašovati bude spravedlnost tvou, celý den chválu tvou.

---

8) t. na úhlavního nepřítele mého.
10) t. údové moji; já celý okřeju, a velebiti tebe budu, řka:
12) t. tak abych ode všech byl opuštěn, žádné od nikud pomoci ani potěšení nemaje.
13) t Saul svou nemocí. — ** t. sklopiv hlavu dolů, srdečně jsem se za jejich uzdravení modlil. Modlení u starých tím způsobem se dálo, že srdečná modlitba, z úst k ňadrům sklopených, zase jako k srdci se navracela.
14) t. jakoby blízcí přátelé moji byli, tak jsem se k nim choval, a pro ně se rmoutil.
16) t. rozešli se sice, ale bez želu.
19) t. pohrdají mnou.
20) t. s hněvem satajeným.
21) t. radost, a co jsme dávno přáli.
25) t. radost pro nás.
27) t. aby se mi spravedlnost stala.

Žalm 35. (36.)

Vypisuje prorok nešlechetnost lidí bezbožných. Slaví neskončenou dobrotu Božskou. Důvěrně žádá za vysvobození z moci nepřátel.

1. Ku konci, od služebníka Hospodinova samého Davida.
2. Řekl nespravedlivý sám v sobě aby hřešil: neníť bázeň Boží před očima jeho*.
3. Nebo lstivě činí před obličejem jeho, aby nalezena byla nepravost jeho k nenávisti*:
4. Slova úst jeho jsou nepravost, a lest: nechce rozuměti, aby dobře činil.
5. Nepravost smýšlí na ložci svém: stává na každé cestě nedobré, zlosti pak nemá v nenávisti.
6. Hospodine až k nebi [jest] milosrdenství tvé: a pravda tvá až k oblakům.
7. Spravedlnost tvá jako hory Boží*: soudové tvoji [jako] propast mnohá**. Lidi i hovada zachováváš Hospodine***.
8. Kteraks rozmnožil milosrdenství své Bože. Synové pak lidští v zastření křídel tvých* doufati budou.
9. Opojeni budou z hojnosti domu tvého: a proudem rozkoše své napájeti je budeš.
10. Nebo u tebe jest studnice života*: a v světle tvém uzříme světlo**.

35,2) t. bezbožný sám u sebe myslí na břich, má předsevzetí hřešiti, neboje se Boha.
3) t. pokrytě se má k Bohu před lidmi, aby se jim spravedlivý zdál, a že nenávidí nepravost. Aneb: Sám sebe svodí, nemysle, aby nepravost jeho pobledávána byla od Boha k nenávisti a trestu.
7) t. stálá a pevná jest — ** t. nevystižitedlní, jako hlubokost mořská. — *** t. všecko, co na světě žije od člověka až do hovada.
8) t. v ochranu tvou.
10) t. původ všeho dobrého jsi ty. — ** t. když jsi nám milostiv, blaženi jsme.

11. Rozestři milosrdenství své na ty, kteříž tebe znají, a spravedlnost svou na ty, jenž jsou upřímého srdce.
12. Nepřicházej na mne noha pýchy: a ruka hříšníka nepohybuj mnou.
13. Tamť jsou padli, kteříž páchají nepravost: vyhnáni jsou, aniž mohli státi*.

Žalm 36. (37.)

Napomíná prorok pobožných, aby vidouce, ano bezbožným na světě dobře se vede, jim toho nezáviděli; ale raději v Boha doufali, a se těšili, proto že štěstí bezbožných kratičké a pomíjející, život pak pobožných i v bídách potěšitedlný a radostný bývá.

1. Žalm samého Davida.
Nechtěj záviděti zlostníkům: aniž horli nad činícími nepravost*.
2. Nebo jako tráva rychle zvadnou: a jako zelené byliny brzce sklesnou.
3. Doufej v Hospodina, a čiň dobré, a [tak] přebývati budeš na zemi, a pásti se budeš v zboží jejím*.
4. Kochej se v Hospodinu, a dáť tobě žádosti srdce tvého.
5. Vyjev Hospodinu cestu svou*, a naději měj v něm: a on [všecko dobře] učiní.
6. A vyvede jako světlo [denní] spravedlnost tvou, a soud tvůj jako poledne*:
7. poddán buď Hospodinu, a modli se jemu. Nechtěj záviděti tomu, jemuž se daří na cestě jeho, člověku činícímu nespravedlnost.
8. Přestaň od hněvu, a zanech

35,13) t. tamť hle již padají, hynou, a již na vždycky poraženi jsou.
36,1) t. nepohybuj se v mysli, nehněvej se za příčinou slostníků, když je v štěstí vidíš; aniž jim toho záviď.
3) t. a tak dlouho žíti, a stálého štěstí požívati budeš na zemi. Výš 24, 13.
5) t. předsevzetí své, běh života svého mu poruč a na něho vlož.
6) t. na jevo je přivede.
8) t. reptaje proti prozřetedlnosti Boží.

prchlivosti: nezpouzej se, abys zle činil*.

9. Neboť ti, jenž činí zle, vyhlazeni budou: ale kteří očekávají Hospodina, ti děditi budou zemi,

10. a ještě maličko, a nebude hříšníka: i budeš hledati místa jeho, a nenalezneš ho.

11. Tiší pak děditi budou zemi. a kochati se budou v množství pokoje*.

12. Pozorovati bude hříšník spravedlivého: a skřipěti bude naň zuby svými.

13. Ale Hospodin posmívati se bude jemu: nebo předvídá, že přijde den jeho*.

14. Meč vytrhli hříšníci: a natáhli lučiště své, aby porazili chudého a nuzného: aby zabíjeli upřímé srdcem.

15. Meč jejich vejdiž v srdce jejich: a lučiště jejich budiž zlámáno.

16. Lepší jest maličko spravedlivému, nad bohatství hříšníků mnohá.

17. Nebo ramena hříšníků setřína budou: spravedlivé pak upevňuje Hospodin.

18. Znáť Hospodin dny* neposkvrněných: a dědictví jejich na věky [trvati] bude.

19 Nebudouť zahanbeni v čas zlý, a ve dnech hladu nasyceni budou:

20. nebo hříšníci zahynou. Nepřátelé pak Hospodinovi hned jakž poctěni budou a vyvýšeni: hynouce jako dým pominou.

21. Vypůjčovati se bude hříšník, a nezaplatí: spravedlivý pak slituje se, a udělí*.

22. Nebo dobrořečící jemu děditi budou zemi: zlořečící pak jemu zahynou.

23. Od Hospodina krokové člověka spravováni budou: a cestu jeho on [sobě] oblibovati bude.

24. Jestližeby upadl, neurazí se: nebo Hospodin podkládá ruku svou.

25. Mlad jsem byl, a sestaral jsem se: ale neviděl jsem spravedlivého, aby byl opuštěn, ani semene jeho, žeby hledalo chleba*.

26. Celý den* slitovává se a půjčuje: a símě jeho v požehnání bude.

27. Odstup od zlého a čiň dobré: a [tak] přebývej [na zemi] na věky věků.

28. Nebo Hospodin miluje spravedlnost, a neopustí svatých svých: na věky zachováni budou. Nespravedliví [pak] budou trestáni: a símě bezbožných zahyne.

29. Ale spravedliví děditi budou zemi: a přebývati budou na ní na věky věků.

30. Ústa spravedlivého přemyšlovati budou moudrost, a jazyk jeho mluviti bude soud. (Přísl. 31, 26.)

31. Zákon Boha jeho v srdci jeho: a [tak] nepodvrtnouť se kročeje jeho.

32. Pozorujeť hříšník spravedlivého: a hledá usmrtiti ho.

33. Ale Hospodin nenechá ho v rukou jeho: aniž ho odsoudí, když souzen bude od něho*.

34. Očekávejž Hospodina, a ostříhej cesty jeho: a vyvýší tě, abys dědičně obdržel zemi: uzříš, že zahynou hříšníci.

35. Viděl jsem bezbožníka velmi vyvýšeného, a pozdviženého jako cedry libánské.

36. A šel jsem tudy, a hle [již] nebylo ho: a hledal jsem ho, a není [více] nalezeno místo jeho.

---

11) t. v hojnosti dobrých věcí. Mat. 5, 4.

13) To ukládání bezbožníka o šlechetném člověku jest Bohu jako směšné, neboť jest daremné a nepovede se mu; ano na něho samého blíží se již den soudu a trestu.

18) t. pečuje o život a dobré —

21) t. z požehnání Božího; ježto onen, požehnání Božího zbaven, sám dlužiti se musí, aniž může oplatiti.

25) I také spravedliví upadávají v chudobu, bez své viny; leč proto přec s pomocí Boží nezhynou hladem, ale najdou obživení.

26) t. každého času, vždycky —

33) t. ačby byl od bezbožného odsouzen.

37. Ostříhejž nevinnosti, a hleď na upřímost: neboť jest pozůstalost člověku pokojnému*.
38. Nespravedliví pak vyhynou [všickni] spolu: ostatkové* bezbožných zkaženi budou.
39. Ale spasení spravedlivých [přijde] od Hospodina: a [on bude] obránce jejich v čas soužení.
40. A budeť jim spomáhati Hospodin, a vysvobodí je: a vytrhne je od hříšníků, a zachová je: proto že doufali v něho.

Žalm 37. (38.)

David jsa u veliké těžkosti a nemoci, vypravuje svou bídu i zlost nepřátel. 16. K Bohu se utíká, a za pomoc i vysvobození žádá.

1. Žalm Davidův k upomínání* v sobotu**.
2. Hospodine v prchlivosti své netresci mne, aniž v hněvu svém kárej mne.
3. Nebo střely tvé uvízly ve mně: a ztížil jsi ruku svou nade mnou.
4. Neníť zdraví na [celém] těle mém od tváři* hněvu tvého: nemají pokoje kosti mé od tváři hříchů mých.
5. Nebo nepravosti mé vystoupily nad hlavu mou: a jako břímě těžké obtížily se nade mnou.
6. Zahnojily a porušily se jízvy mé, od nemoudrosti mé*.
7. Bídný učiněn jsem a shrben jsem dokonce: celý den chodím zarmoucený.
8. Nebo ledví má plná jsou mrzkosti*, a není zdraví na [celém] těle mém.
9. Ztrýzněn jsem, a ponížen jsem příliš: řval jsem ode lkání srdce mého.
10. Pane, před tebou [jest] všecka žádost má: a lkání mé není před tebou skryto.
11. Srdce mé zkormouceno jest, opustila mne síla má: a světlo očí mých, ani to není se mnou*.
12. Přátelé moji, i nejbližší moji proti mně se přibližují, a zastavují: a kteří vedlé mne byli, zdaleka stojí*:
13. ale násilí činí ti, jenž hledají duše mé*. A kteří chtějí mi zlého, rozmlouvají marnosti: a lsti přes celý den smýšlejí.
14. Já pak jako hluchý neslyším: a [jsem] jako němý, kterýž neotvírá úst svých.
15. A učiněn jsem jako člověk, kterýž neslyší: a kterýž nemá v ústech svých odmlouvání.
16. Neboť v tebe Hospodine doufal jsem: ty vyslyšíš mne Pane Bože můj.
17. Nebo jsem řekl: Ať by někdy neradovali se nade mnou nepřátelé moji: a kdyžby poklesly nohy mé, nade mnou se nevychloubali.
18. Nebo já k utrpení hotov jsem: a bolest má jest před obličejem mým vždycky.
19. Nebo nepravost svou budu vyznávati: a mysliti [na smíření] pro hřích svůj.
20. Nepřátelé pak moji živi jsou, a utvrzeni jsou nade mnou*: a rozmnoženi jsou ti, jenž nenávidějí mne neprávě.
21. Kteří se odplacují zlým za dobré, utrhají mně: proto že jsem následoval dobroty*.
22. Neopouštějž mne Hospodine Bože můj: nevzdalujž se ode mne.
23. Pospěš k spomožení mému, Pane Bože spasení mého.

36,37) t. slíbena jest mu pozůstalost — jmění i děti.
38) t. potomci a dědici.
37,1) t. Boha, aby seslal pomoc, — ** t. k zpívání v den sváteční.
4) t. za příčinou trestajícího —
6) t. pro hříšnost mou zjitřily a zhnojily se rány mé. 2. Král. 12, 13.
8) t. zánětu, hnisu, slabosti až hanba —
37,11) t. i to mne opustilo.
12) t. někdejší přátelé jsou teď mými protivníky, a vzdalují se mne.
13) t. derou se ke mně mermo protivníci moji.
20) t. mocnější jsou, než já.
21) t. že vyhledávám, co dobrého jest.

Žalm 38. (39.)

David vida nešlechetné lidi v štěstí býti, ač sobě uložil, na prozřetedlnost Boží proto nenaříkati (výš 37, 1.), přece v takové pokušení padl. Pročež sám k sobě přišed prosí Boha za odpuštění a spomožení z přítomné úskosti.

1. Ku konci, pro samého Idithuna*. Píseň Davidova.
2. Řekl jsem: Ostříhati budu cest svých: abych nezhřešil jazykem svým. Položil jsem ústům svým stráž, když postavil se hříšník proti mně.
3. Oněměl jsem a ponížil jsem se, a mlčel jsem [také] o dobrém: ale bolest má obnovila se.
4. Zahřílo se srdce mé ve mně: a v přemyšlování mém rozpálil se oheň.
5. Mluvil jsem jazykem svým: Dej mi znáti Hospodine konec můj, a počet dnů mých jaký jest: abych věděl, čeho mi se nedostává*.
6. Hle na míru uložil jsi dny mé*: a bytost má jest jako nic před tebou. Zajisté pouhá marnost každý člověk živý**.
7. V pravdě pomíjí člověk [jako] stín*: a nadarmo kormouti se. Poklady skládá: a neví, komu je shromažďuje.
8. A nyní jaké jest očekávání mé? zdaliž ne Hospodin? [Neb] i bytost má u tebe jest.
9. Ode všech nepravostí mých vyprosť mne: v pohanění nemoudrému dal jsi mne.
10. Oněměl jsem, a neotevřel jsem úst svých, neb tys to učinil.
11. Odejmiž ode mne rány své.
12. Od síly ruky tvé já zemdlel jsem v káráních: pro nepravost trestal jsi člověka. A chřadnouti jsi učinil jako pavouka duši jeho: ačkoli marně kormoutí se všeliký člověk.
13. Vyslyš modlitbu mou Hospodine, a prosbu mou: ušima pozoruj na pláč můj. Neodmlčujž se: nebo příchozí já jsem u tebe, a pocestný, jako všickni otcové moji.
14. Ulev mi, abych se poobčerstvil prvé, nežlibych odšel*, a více mne nebude.

38,1) Přednímu zpěváku Idithunovi, aneb k zpívání při hudbě Idithunově. Bylať celá rodina levitská chrámových zpěváků Idithunovců. 1. Paral. 25, 3.
5) t. co mi ještě zbývá dnů živobytí mého.
6) t. kratičký věk jsi mi uložil; hebr: Na dlaň odměřil jsi mi dnů. — ** t. život každého člověka.
7) t. na zdi obražený.
38,14) t. z tohoto světa. Job 10, 20.

Žalm 39. (40.)

David připomínaje sobě předešlá dobrodiní Boží, a z nedávního nebezpečenství vysvobození, v důvěrnosti k Bohu se ustavuje, a také i v soužení přítomném od něho pomoci žádá.

1. Ku konci. Žalm samého Davida.
2. Očekávaje očekával jsem Hospodina*, a naklonil se ke mně.
3. A vyslyšel prosby mé: a vyvedl mne z jezera bídy a z bahnivého bláta*. A postavil na skále nohy mé: a zřídil kroky mé.
4. A vložil v ústa má píseň novou, chválu Bohu našemu. Uhlédají to mnozí, a báti se budou: a doufati budou v Hospodina*.
5. Blahoslavený člověk, jemuž jest jmeno Hospodinovo nadějí jeho: a neohlédá se na marnosti a bláznovství křivá*.
6. Mnohé učinils ty Hospodine Bože můj [a] divné skutky tvé: a v myšleních tvých není kdoby podobný byl tobě. Ohlašoval a

39,2) t. toužebně jsem ho očekával; všecku naději složil jsem v Hospodina, postaven jsa v bídě a nebezpečenství. 1. Král. 14, 43.
3) t. z velikého nebezpečenství, z jakovéhož nelze bez pomoci vyváznouti.
4) Teď v. 5. začne se ta nová píseň.
5) t. neobrací se k marným a podvodným modlám; dle hebr.: k pyšným a lživým lidem.
6) t. mnohem více jich, než může praveno býti.

mluvil jsem [o nich]: [ale] rozmnoženi jsou nad počet*.
7. Obětí a darů nechtěl jsi: ale uši dokonal* jsi mi. Oběti zápalné a [oběti] za hřích nežádal jsi:
8. tehdy řekl jsem: Hle přicházím*. Na počátku knihy psáno jest o mně,
9. abych činil vůli tvou*: Bože můj, chtělť jsem to, a zákon tvůj byl jest u prostřed srdce mého.
10. Zvěstoval jsem spravedlnost tvou v shromáždění velikém, hle rtům svým zbraňovati nebudu: Hospodine ty víš to.
11. Spravedlnosti tvé neukryl jsem v srdci svém: pravdu tvou a spasení tvé vypravoval jsem. Neukryl jsem milosrdenství tvého, a pravdy tvé před shromážděním mnohým.
12. Ty pak Hospodine nevzdaluj slitování svých ode mne: milosrdenství tvé a pravda tvá vždy mne ostříhaly.
13. Neboť jsou mne obklíčily zlé věci, jichž není počtu: postihly mne nepravosti mé, a nemohl jsem [jich] viděti*. Rozmnožily se nad vlasy hlavy mé: a srdce mé opustilo mne.
14. Zlíbiž se tobě Hospodine, abys vyprostil mne: Hospodine ku pomoci mé vzezři.
15 Ať se zahanbí a zastydí spolu, kteříž hledají duše mé, aby mi odjali ji. Zpět ať se obrátí, a zastydí se, kteříž chtějí mi zlého.
16. Ať nesou i hned zahanbení své, kteříž říkají mi: Hahá, hahá.
17. Ať se veselí a radují nad tebou všickni hledající tebe: a ať říkají vždycky: Veleslaven budiž Hospodin, [ti,] jenž milují spasení tvé.
18. Já pak nuzný jsem a chudý: [a však] Hospodin pečuje o mne. Spomocník můj, a obránce můj jsi ty: Bože můj neprodlévej.

39, 7) t. k poslušenství dokonalému otevřel.
8) t. abych činil vůli tvou. Níž v. 9.
9) Slova ta obracuje sv. Pavel velmi příhodně na syna Božího, k Žid. 10, 5—9.
13) t. pro množství ani přehlédnouti.

Žalm 40. (41.)

Dobrořečení Davidovo těm, kteříž jemu a lidu jeho na útěku před Saulem aneb Absolonem dobře činili. Žádost za vysvobození z moci a úkladů nepřátel. 2. Král. 17, 27.

1. Ku konci. Žalm samého Davida*.
2. Blahoslavený, kterýž nad nuzným a chudým rozpomíná se: v den zlý vysvobodí jej Hospodin.
3. Hospodin zachovej ho, a obživ ho, a blahoslaveného učiň ho na zemi, a nevydávej ho v vůli nepřátel jeho.
4. Hospodin sešli pomoc jemu na loži bolesti jeho: všecko ustlání jeho zpřevracej v nemoci jeho*.
5. Já jsem řekl: Hospodine smiluj se nade mnou: udrav duši mou, nebo jsem zhřešil tobě.
6. Nepřátelé moji mluvili o mně zle, [řkouce]: Kdy umře tento, a zahyne jmeno jeho?
7. A jestliže [kdo] vcházel, aby [mne] viděl, marné věci mluvil; srdce jeho shromáždilo [sobě] nepravost*. Vycházel ven i mluvil
8. to též. Proti mně šeptali si všickni nepřátelé moji: proti mně vymýšleli zlé věci.
9. Slovo nepravé vyřkli proti mně: Zdaliž, kdo leží, nepřidá, aby zase vstal*:
10. Nebo člověk pokoje mého, v němž jsem doufal*: a kterýž jídal chléb můj, pozdvihl paty proti mně**.
11. Ale ty Hospodine smiluj se nade mnou, a pozdvihni mne: a odplatím jim.
12. V tom poznávám, že mne

40,1) Žalm tento vykládá se z mnohé částí ky také o Kristu.
4) t. ulehči jemu nemoci, i uzdrav ho.
7) t. sbíral, čím by mne dále rozmášel.
9) Úsměšně řečeno: Ten leží a nevstane.
10) t. přítel můj nejdůvěrnější. — ** t. aby mne udeřil jako kůň. Míní tím Achitofela a potom Jidáše. 2. Král. 17, 1. Jan. 13, 18.

chceš*: poněvadž nebude se radovati nepřítel můj nade mnou.
13. Mne pak pro nevinnost [mou] přijal jsi: a utvrdil jsi mne před obličejem svým na věky.
14. Požehnán [buď] Hospodin Bůh israelský od věků, a až na věky: staň se [tak], staň se.

Žalm 41. (42.)

David utíkaje před Absolonem, dychtí po stánku Páně. Nad přítomnou těžkostí naříká, a posledně v naději k Bohu se ustanovuje.

1. Ku konci. [Žalm] rozumu synům Kóre*.
2. Jako jelen dychtí po studnicích vod: tak dychtí duše má po tobě Bože.
3. Žíznila duše má po Bohu silném, živém: kdyže přijdu, a ukáži se před tváří Boží?
4. Byly mi slzy mé chlebem* dnem i nocí: když mi říkají každého dne: Kde jest Bůh tvůj**?
5. Na to jsem se rozpomínal, a vyléval v sobě duši svou*: že půjdu na místo stánku podivného, až k domu Božímu: v hlasu plesání, a chvály: [jako] zvuk hodujícího**.
6. Proč jsi smutná, duše má? a proč kormoutíš mne? Doufejž v Boha, nebo ještě vyznávati mu budu: [že jest] spasení obličeje mého*,
7. a Bůh můj. Ve mně samém zkormoucena jest duše má: protož zpomínati budu na tebe ze země jordánské a hermonské od hory maličké*.
8. Propast k propasti volá, v hluku vodopádů tvých*. Všecky vysoké vody tvé a vlny tvé přes mne přešly**.
9. Ve dne prokazuje [mi] Hospodin milosrdenství své: a v noci [jest] píseň jeho [u mne]*: u mne modlitba k Bohu života mého**;
10. i dím Bohu: Obránce můj jsi, proč jsi se zapomenul nade mnou? a proč zarmoucený chodím, kdy mne sužuje nepřítel?
11. když se lámají kosti mé*, když vytýkají mně ti, jenž sužují mne, nepřátelé moji; když říkají po všecky dny: Kdež jest Bůh tvůj?
12. Proč jsi smutná, duše má? a proč kormoutíš mne? Doufejž v Boha, neboť ještě vyznávati mu budu: [že jest] spasení obličeje mého, a Bůh můj.

Žalm 42. (43.)

Dále vede píseň v předešlém žalmu zpívanou.

1. Žalm Davidův.
Suď mne Bože, a rozeznej při mou od národu nesvatého*, od člověka nepravého a lstivého vytrhni mne.
2. Nebo ty jsi Bože síla má: proč jsi mne zapudil*? a proč smuten chodím, když mne sužuje nepřítel?

40,12) t. žes mne sobě oblíbil.
41,1) t. zpívání při hudbě od potomků Kóre. Žalm vyučující.
4) t. pokrmem; místo jídla, aneb i při jídle ustavičně slzím. 1. Král. 1, 7. — ** t. v němžto svou naději skládáš? Však tě opustil.
5) t. srdce své. — ** t. při hodech, aneb při svatebním veselí. Smysl jest: Srdce mi žalostí nad tím puká, když se na to rozpomínám, že jsem chodíval, a zas bych rád šel do domu Božího s hlasitým zpíváním a díků činěním, v množství plesajících.
6) t. děkovati jemu za vysvobození.
7) t. hebr. Mizhar; takť se bez pochyby ta hora nazývala, na nížto David tehdáž stany své měl. 5. Mojž. 3, 8.
41,8) t. podzemních toků vod, neb potoků z nichž se vody v té krajině jednak do Jordánu s velikým hlukem vylévají, jednak v jezera prudce ze země se vyrážejí. — ** t. na mne se přivalily. Míní tím podobenstvím nebezpečenství svá, nichž jedno druhé stíhalo.
9) t. v noci já mu za to díky zpívám. — ** t. kterýž mi zachovává život.
11) t. když soužení to mi až kosti proniká.
42,1) t. zasaď se o při mou, veď ji proti národu ukrutnému jako pohanskému.
2) t. od sebe, daleko od stánku svého, do vyhnanství. Aneb: proč jsi mne zavrhl, opustil?

3. Sešliž světlo své a pravdu svou: ty [aby] mne provodily, a přivedly na horu svatou tvou, a do stanů tvých.
4. I vejduť k oltáři Božímu: k Bohu, kterýž obveseluje mladost mou*. Chválu vzdávati budu tobě na harfě, Bože, Bože můj:
5. Proč jsi smutná, duše má? a proč kormoutíš mne? Doufejž v Boha, neb ještě vyznávati mu budu:[že jest] spasení obličeje mého, a Bůh můj.

Žalm 43. (44.)

V němž Žalmista jmenem lidu israelského, od nepřátel ztrápeného a poraženého, připomínaje sobě předešlá dobrodiní Boží, otcům prokázaná, prosí za vysvobození.

1. Ku konci, synům Kóre k rozumu*.
2. Bože, ušima svýma slýchali jsme, a otcové naši vypravovali nám, o díle, kteréž jsi učinil za dnů jejich, a za dnů starodávních.
3. Ruka tvá národy* rozptýlila, a štípil jsi je**: porazil jsi národy, a vyhnals je***.
4. Neboť ne mečem svým opanovali tu zem, ani rámě jejich spomohlo jim: ale pravice tvá, a rámě tvé, a osvícení obličeje tvého*: nebo zalíbil jsi sobě v nich.
5. Ty sám jsi král můj a Bůh můj: kterýž prokazuješ spasení Jakobovi.
6. V tobě rozmeteme nepřátely své rohem*, a ve jmenu tvém pohrdneme těmi, jenž povstávají proti nám.
7. Neboť ne v lučišti svém doufati budu: ani meč můj obrání mne.
8. Nýbrž [ty sám] vysvobozuješ nás od sužujících nás: a [ty,] kteříž nás nenávidí, zahanbuješ.
9. V Bohu chlubiti se budeme celý den: a ve jmenu tvém chválu vzdávati budeme na věky.
10. Ale nyní jsi zahnal a zahanbil nás: a nevyšels Bože s mocnostmi našimi*.
11. Obrátil jsi nás zpět před nepřátely našimi: a ti, kteříž nás nenávidí, brali sobě [z nás] loupež.
12. Vydal jsi nás jako ovce k sežrání: a mezi národy rozptýlil jsi nás.
13. Prodal jsi lid svůj bez ceny*: a nebylo množství [kupců] při prodávání jich**.
14. Dal jsi nás v pohanění sousedům našim, v porouhání a posměch těm, kteří jsou vůkol nás.
15. Dal jsi nás v přísloví národům; k potřásání hlavy mezi lidmi*.
16. Přes celý den zahanbení mé přede mnou jest, a stud tváři mé přikrývá mne*:
17. pro hlas vytýkajícího, a hanícího, pro pohled nepřítele a stihatele.
18. Všecko to přišlo na nás, aniž jsme zapomenuli na tě: a nečinili jsme neprávě proti zákonu tvému.
19. A neodstoupilo zpět srdce naše [od tebe]: aniž se uchýlily stezky naše od cesty tvé:
20. nebo ponížil jsi nás na místě soužení, a přikryl nás stín smrti.
21. Jestliže jsme zapomenuli na jmeno Boha svého, a jestliže jsme vztahovali ruce své k bohu cizímu:

42,4) t. jenž jest radost má od mladosti.
43,1) t. k naučení. Viz žalm 41, 1.
3) t. chananejské. — ** t. otce naše osadils na místo jejich. — *** Dolož: a do země jejich uvedls otce naše.
4) t. moc tvá a milost tvá pomohly jim k tomu.
6) Jako činí silní bůvolové, t. j. pomocí tvou mocně nad nepřátely zvítězíme.
10) t. s zástupy, vojsky našimi, abys pomáhal nám bojovati, jakos pomáhával otcům našim.
13) t. zač kdo chtěl — ** t. nebylo ani kdoby byl chtěl kupovati. 5. Mojž. 28, 68.
15) t. dal jsi nás v potupu, a v posměch lidem.
16) t. hanbu svou vidíme a cítíme ustavičně.

22. zdaliž Bůh nebude vyhledávati toho? neb on zná skrytosti srdce. Nýbrž pro tebe usmrcováni jsme každého dne: jmíni jsme jako ovce k zabití [odevzdané].

23. Povstaň, proč dřímáš Hospodine? povstaň, a nezavrhuj [nás] do konce.

24. Proč odvracuješ svou tvář, zapomínáš na bídu naši a soužení naše?

25. Neboť snížena jest v prach duše naše: přilnulo k zemi tělo naše*.

26. Povstaň Hospodine, spomoziž nám: a vysvoboď nás pro jmeno své.

Žalm 44. (45.)

Píseň o sňatku manželském Šalomouna s dcerou Faraonovou. V smyslu duchovním je to píseň svatební ke cti Krista jakožto ženicha a pravé církve, jakožto nevěsty jeho. Obou ctnost, ozdoba a láska se zde vypodobňuje.

1. Ku konci pro ty, kteříž proměněni budou, synům Kóre k rozumu, píseň pro milého*.

2. Vyneslo srdce mé slovo dobré: vypravuji já díla svá [o] králi. Jazyk můj [jest] péro písaře, rychle píšícího.

3. Spanilýs tvářností nad syny lidské, rozlita jest milost ve rtech tvých: protož požehnal tebe Bůh na věky.

4. Přepaš se mečem svým po bedrách svých, nejsilnější.

5. Sličností svou a krásou svou, počni, šťastně pokračuj, a kraluj. Pro pravdu a tichost a spravedlnost: a dovede tě podivně pravice tvá*.

6. Střely tvé ostré, národové [jimi] pod tebe padati budou, [vniknou] do srdce nepřátel královských.

7. Trůn tvůj Bože [trvá] na věky věků: berla pravosti* jest berla království tvého.

8. Miloval jsi spravedlnost, a nenáviděls nepravosti: proto pomazal tě Bože Bůh tvůj olejem radosti nad spoluúčastníky tvé.

9. Myrrha, a aloe, a kasia* [vanou] z oděvů tvých, z domů slonových**: z nichžto obveselily tě

10. dcery králů v počestnosti tvé. Stála královna tobě po pravici v oděvu pozlaceném: ozdobena rozličností*.

11. Poslyš dcero, a viz a nakloň ucha svého: a zapomeň na lid svůj, a na dům otce svého.

12. A požádáť král krásy tvé: neboť on jest Pán Bůh tvůj, a klaněti se budou jemu.

13. A dcery tyrské [přijdou] s dary: obličeje tvého žádati budou všickni bohatí lidu.

14. Všecka sláva její [té] dcery královské vnitř*, v lemováních zlatých,

15. vůkol přiodína proměnami*. Přivedeny budou králi panny za ní**: příbuzné její přivedeny budou tobě.

16. Přivedeny budou s radostí a plesáním: přivedeny budou do chrámu králova.

17. Místo otců tvých zrozeni jsou tobě synové: ustanovíš je knížaty po vší zemi.

18. Připomínati budou jmeno tvé v každém národu a pronárodu.

43,25) t. docela, až na sem poraženi jsme.

44,1) t. k zpívání při nástroji Šošanim od potomků Kóre, vyučující píseň o milých.

5) Smysl jest: Opásán sličností a krásou pokračuj v tom, cos předsevzal, a bojuj pro pravdu, mír a spravedlnost, i vykonáš skutky podivné.

7) t. berla přímá, jež vypodobňuje kralování spravedlivé. Sv. Pavel vykládá verš tento i následující o Synu Božím, k Žid. 1, 8. 9.

9) Jsou to stkvostné voňavky, vypodobňujíce také dobré, Bohu líbezné skutky. — ** Viz 3. Král. 22, 39.

10) t. rozličnobarvým, peřestým rouchem.

14) t. všecka slavná jest ta nevěsta královská, jejíž vnitřní krása daleko jest nad roucho její nádherně zlatem vytkávané.

15) t. měnivým, různobarvým rouchem — ** t. které jdou za ní, ji provázejí.

Protož národové chváliti tebe budou na věky, i na věky věků.

Žalm 45. (46).

Složen při vpádu nepřátel, jakž podobné, do země judské, kteříž zemětřesením a hromobitím poraženi a rozptýleni jsou, ježto město Jerusalém žádné při tom škody nevzalo.

1. Ku konci, synům Kóre pro tajnosti*, žalm.
2. Bůh náš útočiště [naše], a síla: spomocník v zármutcích, jenž postihli nás příliš.
3. Protož nebudeme se báti, když se bouřiti bude země, a přeneseny budou hory v prostřed moře.
4. Ječely a zakalily se vody jejich: zbouřily se hory silou jeho.
5. Prudkost řeky obveseluje město Boží*: posvětil stanu svého Nejvyšší.
6. Bůh jest upostřed něho, nepohneť se: spomáhati jemu bude Bůh z jitra na úsvitě.
7. Zbouřeni jsou národové, a nakloněna jsou království: vydal [Hospodin] hlas svůj, pohnula se země.
8. Hospodin mocností* s námi: obránce náš Bůh Jakobův.
9. Pojďte a vizte skutky Hospodinovy, jaké divy učinil na zemi:
10. odjímaje války až do konce země. Lučiště setře, a zláme zbraň, a štíty spálí ohněm.
11. Odprázdněte se, a vizte, žeť já jsem Bůh: vyvýšen budu mezi národy, a vyvýšen budu na zemi.
12. Hospodin mocností s námi: obránce náš Bůh Jakobův.

45,1) Dle hebr.: na hudební nástroj Alamoth. Vykládá se ten žalm o bezpečnosti nebeského Jerusaléma, t. j. církve sv., pod ochranou Boží, v bouři národů, a v úpadu království světských nezviklaně stojící.
5) t. takové vody obveselují město Boží Jerusalém, zůstavivše je beze škody.
8) Jinak zástupů, či Sabaoth, Pán nebes.

Žalm 46. (47.)

Díků činění po vítězství, když archu Páně, s sebou do bitvy vzatou, na horu Sion zase přinášeli.

1. Ku konci, pro syny Kóre, žalm.
2. Všickni národové tleskejte rukama: prozpěvujte Bohu hlasem veselosti.
3. Neb Hospodin převysoký, hrozný: král veliký jest nade vší zemí.
4. Podmanil lidi nám, a [dal] národy pod nohy naše.
5. Vyvolil nás [za] dědictví své, krásu Jakobovu*: kterouž zamiloval.
6. Vstoupil Bůh* s radostným zpíváním, a Hospodin se zvukem trouby.
7. Prozpěvujte Bohu našemu, prozpěvujte: prozpěvujte králi našemu, prozpěvujte.
8. Nebo králem vší země [jest] Bůh: prozpěvujtež uměle.
9. Kralovati bude Bůh nad národy: Bůh sedí na stolici svaté své.
10. Knížata národů shromáždila se k Bohu Abrahamovu: nebo bohové silní země, náramně vyzdviženi jsou*.

Žalm 47. (48.)

Pevnost města Jerusaléma pod ochranou Boží. 5. Marná usilování nepřátel o dobytí jeho. 10. Oslavování Boha z toho.

1. Žalm písně synům Kóre*, na druhý den po sobotě.

46,5) t. dům, potomstvo Jakobovo.
6) t. archa, znamení přítomnosti Boží, vstoupila na horu Sion. 2. Král. 6, 15. Spolu zní tento verš o vstoupení Krista Pána na nebesa.
10) t. proto ta knížata, jež jsou jako pozemští bohové, veliké cti a moci dosáhla.
47,1) t. žalm k zpívání pro třídu zpěváků z potomstva Kóre.

2. Veliký jest Hospodin, a velmi chvály hodný v městě Boha našeho, na hoře svaté jeho*.
3. Zakládá se k plesání vší země hora Sion*, [s obé] strany k půlnoci, město krále velikého.
4. Bůh v domích jeho poznán bude, když [pod ochranu] přijme je.
5. Nebo hle králové země shromáždili se: sešli se v jedno*.
6. Sami uzřevše tak divili se, předěšeni jsou, pohnuti jsou*:
7. třesení uchopilo je. Tu [byly] bolesti jako [u ženy] pracující ku porodu,
8. [jako když] prudkým větrem ztroskotáváš lodi tharské*.
9. Jakž jsme slýchali, tak jsme to spatřili v městě Hospodina mocností, v městě Boha našeho: Bůh založil je na věky.
10. Přijali jsme Bože milosrdenství tvé, u prostřed chrámu tvého.
11. Jakož jmeno tvé Bože, tak i chvála tvá [jest] do končin země: spravedlnosti plna jest pravice tvá.
12. Ať se veselí hora Sion, a plesají dcery júdské*, pro soudy tvé Hospodine**.
13. Obejděte Sion, a obstupte jej: vypravujte [to] na věžích jeho.
14. Položte srdce svá k pevnosti jeho: a rozdělujte domy jeho*, abyste vypravovali [o tom] pokolení druhému.
15. Nebo tento jest Bůh, Bůh náš na věky i na věky věků: onť spravovati bude nás na věky.

2) t. v Jerusalémě, na hoře Sion.
3) t. pevně založen jest a stojí hrad hory sionské k radosti vší země. Příčina té radosti ve v. 5. a 8.
5) t. shlukli se proti tomu městu a hradu, aby je shlédli a dobyli; neš nepovedlo se jim.
6) t. uzřevše hrad a město tak, a ještě nedobyté, podivili i zhrozili se, a dali se na útěk.
8) t. lodi nejsilnější, jež se vysílají na dalekou cestu do Thartesu, města ve Španělích.
12) t. Jerusalém a města júdská. — ** t. pro pomstu Boží spravedlivou nad nepřátely.
14) t. uvažujte jeho pevné hradby i jeho paláce —

Žalm 48. (49.)

Učí prorok, abychom štěstím svým ne na pomíjejícím zboží a slávě světa, ale na ctnosti a bohabojnosti se zakládali.

1. Ku konci, synům Koré, žalm.
2. Slyšte to všickni národové: ušima pozorujte všickni, jenž bydlíte na světě.
3. A všickni zrození na zemi*, a synové lidští**: spolu v jedno bohatý i chudý.
4. Ústa má mluviti budou moudrost: a přemyšlování srdce mého [jestiť] rozumnost.
5. Naklonim k podobenství ucha svého: otevru při harfě propovídku svou.
6. Proč se budu strachovati v den zlý? [když] nepravost paty mé* obklíčí mne.
7. Kteříž doufají v sílu svou: a množstvím bohatství svého chlubí se.
8. Bratr nevykoupí, [ani] vykoupí člověk: nedáť Bohu výplaty své*,
9. ani ceny za vykoupení duše své: a pracovati bude [o to] na věky*,
10. a živ bude ještě do konce*.
11. Neuzří [v tom] zahynutí [svého], když spatří moudré umírati: spolu nemoudrý, i blázen zahynou. A zanechají cizím zboží svého:
12. a hrobové jejich [jsou] domy jejich na věky. Stanové jejich od

48,3) t. sprostí venkovští obyvatelé. — ** t. vzácnější městský lid.
6) t. těch, kteří mi šlápají na paty, a mne pronásledují — mých pronásledovníků.
8) Však bratr, jakkoli bohatý, bratra svého vším bohatstvím svým nijakž vykoupiti nemůže od smrti, ani Bohu za život jeho dostatečné výplaty dáti.
9) t. marně.
10) t. jen do vyměřeného času. Hebr. text to poněkud jináč má.
12) t. a to také ti zhynou, kteří mocní a znamenití byli v zemi.

národu, do pronárodu: jmenovali jmena svá v zemích svých*.

13. A člověk, když ve cti byl, nesrozuměl: přirovnán jest hovadům nemoudrým, a učiněn jest podoben jim*.

14. Tato cesta jejich [jest] úraz jim*: a potom [ještě] v ústech** svých zalibovati sobě budou.

15. Jako ovce v pekle postaveni jsou: smrt je spase*. A panovati budou nad nimi spravedliví v jitře**: a pomoc jejich zvetší v pekle [daleko] od slávy jejich.

16. Ale Bůh vykoupí duši mou z moci pekla, když mne vezme [v ochranu svou].

17. Nebojž se, kdyžby zbohatl člověk: a kdyžby se rozmnožila sláva domu jeho.

18. Nebo když zahyne, nevezme ničehož [s sebou]: aniž sstoupí s ním [do hrobu] sláva jeho.

19. Neb duše jeho v životě jeho dobrořečena bude: chváliti bude tebe*, když dobře učiníš jemu.

20. [Posléze] vejde k pokolením otců svých*: a až na věky neuzří světla.

21. Člověk [takový], když ve cti byl, nesrozuměl: přirovnán jest hovadům nemoudrým, a učiněn jest podoben jim.

Žalm 49. (50).

Bůh jakožto nejvyšší soudce tresce Židy, že více hledí na tělesné oběti a zevnitřní řády při nich, nežli na vnitřní pobožnost srdce; též i pokrytce, kteříž o přikázaních Božích mnoho mluvíce, jich neplní.

1. Žalm Asafův.

Bůh bohů, Hospodin mluvil: a zavolal zemi od východu slunce až do západu:

2. ze Sionu [vychází] stkvělost krásy jeho.

3. Bůh zjevně přijde: Bůh náš, a nebude mlčeti*. Oheň před obličejem jeho roznítí se: a vůkol něho bouře silná.

4. Zavolá nebe s hůry, i zem*, k souzení lidu svého.

5. Shromažďte jemu svaté jeho: kteříž řídí smlouvu jeho nad obětmi*.

6. A vypravovati budou nebesa spravedlnost jeho: neb [sám] Bůh soudce jest.

7. Slyš lide můj, a budu mluviti: Israeli, a budu osvědčovati tobě: [že] Bůh, Bůh tvůj já jsem.

8. Ne [z zanedbávání] obětí tvých obviňovati budu tebe: neb zápalové tvoji před obličejem mým jsou vždycky*.

9. Nevezmuť z domu tvého telat, ani ze stád tvých kozlů.

10. Nebo má jest všecka zvěř lesní, dobytek na horách i volové.

11. Znám všecko ptactvo nebeské: a krása pole se mnou jest*.

12. Zlačním-li, nebudu říkati tobě*: nebo můj jest okršlek země, i plnost jeho**.

13. Zdaž jísti budu maso býků? aneb krev kozlů píti budu?

14. Obětuj Bohu obět chvály a splň Nejvyššímu sliby své*.

15. A vzývej mne v den soužení: [a já] vytrhnu tě, a ty mne budeš oslavovati.

16. Hříšníkovi pak řekl Bůh:

48,13) t. člověk, ve cti jsa, neužívá-li rozumu, podoben jest hovadům, aniž jest rozdílu mezi ním a jimi.
14) t. ku pádu. — ** t. v řečech.
15) t. jako ovce na pastvu, tak oni na onen svět vyhnáni bývají; smrt je pase, jako pastýř ovce. Ježto oni chtěli býti neb byli všech jiných pyšní páni, teď sami se ve jho a manství smrti dostávají, — ** t. hned z jitra druhý den na to; dnes jsou bezbožní v slávě, zejtra kde?
19) t. Bože, jen tenkráte —
20) t. do hrobu za předky svými.

49,3) t. déle snášeti: ale přísně bude s marnými ctiteli svými zacházeti.
4) t. jako svědky. 5. Mojž. 4, 26.
5) t. kteříž smlouvu činí s ním při obětech, t. kteříž se mu k službě srdečně oddávají, a přikázaní jeho skutečně ostříhají. Neb i ti svědkové toho soudu nad pokrytci býti mají.
8) t. zevnitřně mne sice obětmi ctíš.
11) t. krásná zvěř polní v mé moci jest.
12) t. o pokrm. — ** t. čím naplněn jest.
14) t. dobré úmysly a předsevzetí, kterážs na místě svatém, při oběti své, učinil.

Proč ty vypravuješ spravedlnosti mé, a béřeš smlouvu mou v ústa svá?
17. ty, ješto nenáviděl jsi kázně: a zavrhl jsi řeči mé za hřbet*.
18. Když jsi viděl zloděje, běhal jsi s ním: a s cizoložníky kladls díl svůj*.
19. Ústa tvá oplývala zlostí: a jazyk tvůj skládal lsti.
20. Usadiv se, proti bratru svému mluvíval jsi, a proti synu matky své kladl jsi úraz.
21. To jsi činil, a mlčel jsem. Domníval jsi se nešlechetníče, že já tobě podoben budu: trestati budu tebe, a postavím [to] proti tváři tvé*.
22. Srozumějtež tomu, kteří zapomínáte na Boha: aby někdy neuchvátil [vás], a nebylby, kdoby vytrhl.
23. Obět chvály uctí mne: a tať jest cesta, kterouž ukáži jemu spasení Boží.

Žalm 50. (51.)

1. Ku konci. Žalm Davidův,
2. když k němu přišel Náthan prorok po [jeho] vjití k Bethsabé.
3. Smiluj se nade mnou Bože, podlé velikého milosrdenství svého: a podlé množství slitování svých, shlaď nepravost mou.
4. Více* obmej mne od nepravosti mé: a od hříchu mého očišť mne.
5. Nebo nepravost svou já poznávám: a hřích můj proti mně jest vždycky*.
6. Tobě samému jsem zhřešil, a zlé před tebou učinil: abys spravedliv shledán byl v řečech svých, a zvítězil, když posuzován býváš*.
7. Nebo hle! v nepravostech počat jsem: a v hříších počala mne matka má*.
8. Nebo hle pravdu zamiloval jsi, neznámé a skryté věci moudrosti své oznámil jsi mi*.
9. Pokropíš mne yzopem, a očistěn budu: obmyješ mne, a nad sníh zbílen budu*.
10. Sluchu mému dáš radost a veselí: a zplesají kosti ponížené*.
11. Odvrať tvář svou od hříchů mých: a vymaž všecky nepravosti mé.
12. Srdce čisté stvoř ve mně Bože: a ducha přímého obnov v útrobách mých*.
13. Nezamítej mne od tváři své, a ducha svatého svého neodjímej ode mne*.
14. Navrať mi radost spasení svého: a duchem statečným utvrď mne.
15. Vyučovati budu nepravé cestám tvým: a bezbožní obrátí se k tobě.
16. Vysvoboď mne z krví* Bože, Bože spasení mého: a s veselím prozpěvovati bude jazyk můj [o] spravedlnosti tvé.

49, 17) t. mluvíš o náboženství mém, a zevnitřně k němu se přiznáváš, ježto dle přikázaní mých neřídíš se.
18) t. měl jsi spolky, držels s nimi.
21) t. před oči tvé všecko, cos činil.
50,4) t. úplně, dokonale.
5) t. mám jej stále před očima.
6) t. hřích můj tajně a před tvýma toliko očima spáchaný, ospravedlní tebe před posuzovateli, jelikož bude důkazem tvé vševědoucnosti a spravedlnosti, kteráž neopominula hřích můj trestati, i tvého milosrdenství, když mně kajícímu odpustíš.
7) t. odpusť! Neb od přirození hříšný jsem. Hebr. klade výslovně „v nepravosti — v hříchu“ — což patrně na prvotní, dědičný hřích ukazuje.
8) t. miluješ upřímné vyznání, a nadto's častokráte obzvláštní milost svou mi oznámil; osvědčiž ji i teď a odpusť!
9) Očisťování dělo se pokropením vodou neb krví, a místo kropáče bral se svaseček yzopu.
10) t. po dosaženém odpuštění skrze Náthana. 2. Král. 12, 13.
12) t. všecky moci ducha mého tak sprav, abych, neuchyluje se nikdy více k hříchu, přímo a stále cestou ctnosti kráčel.
13) t. jako tam od Saule, tak žebych smalomyslněl, nemaje naděje odpuštění. 1. Král. 16, 14.
16) t. z pomsty krevní pro vraždu na Uriášovi spáchanou.

17. Pane, rty mé otevřeš: a ústa má zvěstovati budou chválu tvou*.
18. Neb kdybys byl chtěl obět, dalbych [ji] byl ovšem: [ale] zápalů nelibuješ sobě.
19. Obět Bohu [příjemná] duch zkormoucený: srdcem skroušeným a pokorným Bože nepohrdneš.
20. Dobrotivě učiň Hospodine v dobré vůli své Sionu; aby vzdělány byly zdi jerusalémské*.
21. Tehdáž* přijmeš obět spravedlnosti**, dary a zápaly: tehdáž klásti budou na oltář tvůj telata***.

Žalm 51. (52.)

1. Ku konci. [Žalm] rozumu samého Davida,
2. když přišel Doeg idumejský, a zvěstoval Saulovi, [že] přišel David do domu Achimelechova.
(1. Král. 22, 9.)
3. Proč se chlubíš zlostí, [ty,] jenž jsi mocný v nepravosti?
4. Celého dne nespravedlnost obmýšlel jazyk tvůj: jako břitva ostrá učinil jsi lest*.
5. Zamiloval jsi zlost nad dobrotivost; nepravost více, než mluviti pravost.
6. Miloval jsi všeliká slova ku pádu bližního, jazyku lstivý.
7. Protož zkazí tebe Bůh do konce: vytrhne tě a přestěhuje tě ze stanu tvého; a kořen tvůj [vytrhne] ze země živých.
8. Uzříť to spravedliví, a báti se budou, a jemu posmívati se budou, a řeknou:
9. Aj člověk, kterýž nekladl Boha za spomocníka svého: ale doufal ve množství bohatství svého: a zmocnil se v marnosti své.
10. Já pak [budu] jako oliva plodná v domu Božím, doufal jsem v milosrdenství Boží na věky, i na věky věků.
11. Oslavovati budu tě [Pane] na věky, žes [to] učinil: a očekávati budu jmena tvého*, neboť jest dobré před obličejem svatých tvých**.

Žalm 52. (53.)

O témž, jako žalm třináctý.

1. Ku konci, pro Maeleth. [Žalm] rozumnosti samého Davida*.
Rekl nemoudrý v srdci svém: Neníť Boha.
2. Porušeni jsou [lidé], a zohavněni v nepravostech [svých]: není, kdoby činil dobré.
3. Bůh s nebe shlédl na syny lidské: aby viděl, jest-li kdo rozumný, aneb hledající Boha.
4. Všickni se odchýlili, spolu neužiteční učiněni jsou: není kdoby činil dobré, není ani jednoho.
5. Což nezvědí [o tom] všickni, kteříž páchají nepravost, kteříž sžírají lid můj jako pokrm chleba?
6. Boha nevzývali: tu se třásli strachem, kde nebylo strachu. Nebo Bůh rozptýlil kosti těch, kteříž se lidem líbí*: zahanbeni jsou, nebo Bůh pohrdl jimi.
7. Kdo dá ze Sionu spasení Israelovi? Když odvrátí Bůh zajetí lidu svého, plesati bude Jakob, a veseliti se bude Israel.

Žalm 53. (54).

1. Ku konci, v písních [žalm] rozumu samého Davida,

50, 17) t. podej mi, vyslyše modlitbu mou, příčiny k vychvalování dobroty tvé.
20) t. nepřestávej jim milostiv býti, nemsti nad nimi pro hřích můj.
21) t. až bude vystavěn Sion, a utvrzen Jerusalém, a vzděláu tu oltář tvůj. — ** t. obět díkůčinění za obdržené milosti Boží, na odpor obětem za hřích. — *** Jinak mladé voly, t. oběti slavné a tobě líbezné.
51,4) t jako břitva ostrá nebezpečně raní, tak i lstivý jazyk tvůj.
51, 11) t doufati budu ve jmeno tvé, — ** t. vzácné ctitelům tvým.
52,1) t. vyučující žalm Davidův, na nástroj aneb dle noty Maeleth.
6) t. Bůh zničí sílu těch, kteří buď jak buď jediné lidem zalíbiti se snaží; aneb dle hebr. kteři nás vojskem obléhají.

2. když přišli Zifejští, a řekli Saulovi: Zdaliž David není skrytý u nás? (1. Král. 23, 19. a 26, 1.)
3. Bože ve jmenu svém spasena mne učiň: a v moci mé suď mne*.
4. Bože vyslyš modlitbu mou: ušima pozoruj na slova úst mých.
5. Nebo cizí povstali proti mně, a silní hledali duše mé: a nepředstavili Boha před obličej svůj.
6. Neb hle, Bůh spomáhá mně, a Hospodin jest obránce duše mé.
7. Obrať [to] zlé na nepřátely mé*: a v pravdě** své vyhubiž je.
8. Dobrovolně budu obětovati tobě, a oslavovati budu jmeno tvé Hospodine: neboť dobré jest.
9. Nebo z soužení všelikého vytrhl jsi mne: a na nepřátely mé shlédlo oko mé*.

Žalm 54. (55).

David sobě stěžuje na rotu odbojného syna svého Absolona, zvláště na nejpřednějšího rádce a buřiče Achitofela. Pročež utíkaje, Boha za pomoc a přítomnost horlivě vzývá.

1. Ku konci, v písních rozumu samého Davida.
2. Vyslyš Bože modlitbu mou, a nepohrdej prosbou mou:
3. pozoruj na mne, a vyslyš mne. Zarmoucen jsem v cvičení* svém: a zkormoucen jsem
4. pro křik nepřítele, a pro nátisk hříšníka. Neb metali na mne nepravosti, a v hněvu obtížní mně byli*.
5. Srdce mé zkormouceno jest ve mně: a strach smrti připadl na mne.
6. Bázeň a třesení přišlo na mne: a přikryla mne temnost*:
7. i řekl jsem: Kdo mi dá křídla jako holubici, a poletím, a [někde] odpočinu?
8. Aj vzdálil jsem se utíkaje: a zůstal jsem na poušti.
9. Očekával jsem toho, kterýžby mne spasena učinil od malomyslnosti ducha, a bouře*.
10. Svrz [je] Hospodine, rozděl jazyky* jejich: neboť jsem viděl bezpráví, a odpory v městě.
11. Dnem i nocí obklíčí je na zdech jeho nepravost a těžkost [jest] u prostřed něho,
12. i nespravedlnost. A nevyhynula z ulic jeho lichva a lest.
13. Nebo kdyby nepřítel můj zlořečil mi, snesltbych to ovšem. A kdyby ten, kterýž mne nenáviděl, proti mně se byl pozdvihl: bylbych se snad skryl před ním.
14. Ale ty člověče jednomyslný, vůdce můj, a známý můj*:
15. kterýs spolu se mnou sladkých požíval krmí: v domu Božím jednomyslně jsme chodívali. —
16. Přijdiž smrt na ně, a ať sstoupí do hrobu za živa*: nebo nešlechetnosti jsou v příbytcích jejich, u prostřed nich.
17. Já pak k Bohu jsem volal: a Hospodin spasena učiní mne.
18. U večer, i ráno, též o poledni vypravovati a oznamovati budu*: a on vyslyší hlas můj.
19. Vykoupí v pokoji duši mou od těch, kteří se přibližují ke mně*: neb mezi mnohými byli se mnou**.
20. Vyslyšíť [mne] Bůh, a poníží jich, on, jenž jest před věky. Nebť nemají změnění*, a nebojí se Boha: (Job 14, 14.)
21. [jenž] vztáhl ruku svou k odplacení. Zprznili smlouvu jeho,

---

53,3) t. dopomoz mi k spravedlnosti.
7) t. co mi zlého obmýšlejí, ať je samy potká. — ** dle věrnosti, připovědi —
9) t. pohrdlo jimi, vidí zahanbení jich.
54,3) t. v protivenství, úpění.
4) t. hněvivě, nepřátelsky proti mně se staví.
6) t. hrůza připadla na mne.
9) t. od zbouření a pozdvižení lidu.
10) t. změť radu jejich. 2. Král. 17, 15.
14) t. míní Achitofela, prv přítele a rádce svého (2. Král. 15, 31.), a v duchu prorockém Jidáše.
16) v kvetoucím věku, nejsouce nemocí aneb věkem semdleni.
18) t. před Bohem bídu svou.
19) t. s vojskem nepřátelsky táhnou na mne. — ** t. byli prvé po mé straně.
20) t. v mysli; nekají, nelepší se.

22. rozděleni jsou* od hněvu obličeje jeho: a přiblížilo se srdce jeho**. Lahodnější jsou nad olej řeči jeho: a onyť jsou [jako] střely.
23. [A však] uvrz na Hospodina péči svou, a on tě krmiti bude: a nedopustí na věky viklání na spravedlivého*.
24. Ty pak Bože svedeš je do jámy záhuby. Muži krví*, a lstiví nedojdou polovice dnů svých: já pak doufati budu v tebe Hospodine.

Žalm 55. (56.)

1. Ku konci, pro lid, kterýž od Svatyně vzdálen byl. [Žalm] Davidův na památku událostí, když ho drželi cizozemci v Geth*.
2. Smiluj se nade mnou Bože, nebo mne pošlapal člověk*: celý den boj veda sužoval mne.
3. Šlapali po mně nepřátelé moji celý den: nebo mnoho jest válčících proti mně.
4. Od výsosti dne báti se budu*: ale já v tobě doufati budu.
5. V Bohu chváliti budu řeči své*, v Boha jsem doufal: nebudu se báti, coby mi učinilo tělo**.
6. Celý den slova má v ošklivosti měli: proti mně [jsou] všecka myšlení jejich ke zlému.
7. Obývati budou [spolu], a skrývati se: oni šlepějí mých šetřiti budou. Jako jsou čekali [na zahynutí] duše mé,
8. [tak] nikoli spaseny je neučiníš: [ale] v hněvu svém [takové] lidi ztroskotáš, Bože.
9. Život svůj oznámil jsem tobě: položil jsi slzy mé před obličejem svým, jako i v zaslíbení svém*:
10. tehdáž obrátí se nepřátelé moji zpět: v kterýkoli den volati budu k tobě: hle, poznal jsem, že Bůh můj jsi.
11. V Bohu chváliti budu slovo, v Hospodinu chváliti budu řeč*: V Boha jsem doufal, nebudu se báti, coby mi učinil člověk.
12. Na mněť jsou Bože slibové tvoji*, kteréž splním, [v obět] chvály tobě.
13. Nebos vytrhl ze smrti duši mou, a nohy mé od poklesnutí: abych se líbil před Bohem v světle živých*.

Žalm 56. (57).

1. Ku konci, [notou] Nerozptyluj*. Žalm Davidův k připamatování doby, když utíkal před Saulem do jeskyně.
2. Smiluj se nade mnou Bože, smiluj se nade mnou: neboť v tebe doufá duše má. A v stínu křídel tvých* naději míti budu, až přejde nepravost.
3. Volati budu k Bohu nejvyššímu: k Bohu, kterýž dobře učinil mi.
4. Poslal s nebe, a vysvobodil mne: dal v pohanění pošlapávající

54, 22) t. zmateni jsou. — ** t. táhne na ně, aby bojoval proti nim.
23) t. pád. — Těmi slovy David sám sebe vzbuzuje k důvěře v Boha.
24) t. ukrutníci, vražedlníci krvežízniví.
55,1) Viz 1. Král. 21, 22. Když pak utekl David od krále Achisa do jeskyně odollamské, shromáždilo se k němu množství známých do 4 set. Aby těchto druhů svých nade vzdálením od Svatyně, sídla Božího, potěšil, složil prý David tento památný žalm. — Dle hebr. Píseň, při skrývání se Davida před Saulem složená, k zpívání při ustavičné hudbě, notou písně: Jonath elem rechokim.
2) t. pronásleduje mne, Davida, Saul. Pobožný křesťan myslí zde na ustavičné pronásledování a sužování, kteréž trpí církev od světa, a v životě duchovním duch od těla.
4) t. hned od rána, celý den mám se co obávati.
5) t. honositi se budu průpovědí svou touto: — ** t. člověk smrtedlný.
55, 9) t. jakos byl přislíbil.
11) t. honositi se budu a těšiti řečí touto:
12) t. na mně jest splniti tobě sliby učiněné.
13) t. zde na světě, mezi živými.
56,1) hebr. Altašbet. Viz 5. Mojž. 9, 26.
2) t. pod ochranou tvou, jako ptáče pod křídly matky své. 5. Mojž. 32, 11.
4) t. dobrotivou a věrnou pomoc svou.

mne. Poslal Bůh milosrdenství své, a pravdu svou*,
5. a vytrhl duši mou z prostřed lvíčat, [když] spal jsem zkormoucený. Synové lidští, zubové jejich [jsou] zbraň a střely: a jazyk jejich meč ostrý.
6. Vyvyš se nad nebesa Bože: a po vší zemi sláva tvá*.
7. Osidlo připravili nohám mým: a sklíčili duši mou. Kopali před tváří mou jámu: a upadli do ní.
8. Hotovo jest srdce mé Bože, hotovo jest srdce mé: zpívati, a žalm říkati budu [tobě].
9. Povstaň slávo má*, povstaň** citaro a harfo: povstanu na úsvitě.
10. Chváliti budu tě mezi lidmi Pane: a žalmy prozpěvovati budu tobě mezi národy.
11. Nebo zveličeno jest až k nebi milosrdenství tvé, a až k oblakům pravda tvá.
12. Vyvyšiž se nad nebesa Bože; a nade všecku zemi sláva tvá.

Žalm 57. (58.)

David vypisuje nepravost nespravedlivých soudců. Předpovídá jim trestání, v němž Božská spravedlnost se ukáže.

1. Ku konci, [notou] Nerozptyluj. [Žalm] Davidův k postavení památky.
2. Jestliže ovšem v pravdě spravedlnost mluvíte*: suďte právě synové lidští.
3. Ale [vy] působíte v srdci nepravosti: na zemi skládají ruce vaše nespravedlnosti.
4. Odcizeni jsou [od Boha] hříšníci hned z matky, pobloudili od narození: mluvili křivé věci.
5. Prchlivost jejich [jest] ku podobenství hada*: jako hada hluchého, kterýž zacpává uši své,
6. kterýž neslyší hlasu zaklinačů, a čarodějníka zaklínajícího uměle*.
7. Bůh zetře zuby jejich v ústech jejich: střenovní zuby lvů [těch] poláme Hospodin*.
8. V nic přijdou jako voda, kteráž zběhne: natáhl lučiště své, dokud nezemdlejí*.
9. Jako vosk, kterýž teče, odňati budou: připadl oheň, a nespatřili slunce*.
10. Prvé, nežby poznalo trní vaše bodlák: jako za živa, tak v hněvu pohltí je*.
11. Veseliti se bude spravedlivý, když uzří [tu] pomstu: ruce své umyje v krvi hříšníka*.
12. A řekne člověk: žeť má ovšem užitek spravedlivý: [že] opravdu jest Bůh, jenž soudí je na zemi.

Žalm 58. (59.)

1. Ku konci, [notou] Nerozptyluj! [Žalm] Davidův, k postavení památky, když poslal Saul, a dal střežiti domu jeho, aby ho zabil. (1. Král. 19, 11.)
2. Vytrhni mne od nepřátel mých, Bože můj: a od těch, kte-

56, 6) t. vysvoboď mne, dokaž své nevystihlé moci ke cti své na nebi i na zemi.
9) t. slavnější částko, duše má — ** t. zazni.
57, 2) t. nemáte-li, soudcové, spravedlnost jen v ústech, — tedy —
5) t. jest podobná vzteklosti hada nejlítějšího.
57, 6) Ve východních zemích jsou až dosavad takoví mamiči, kteříž umějí hadům na čas jed bráti, což oni přirozeným spůsobem činí, obratností svou zrak sprostých lidí mámíce, a však aby se tó něco podivného zdálo, jistých zaklínání k tomu užívajíce. Pakli se jim lest jejich nepovede, tu praví, že had aneb hluchý jest, aneb zchytrale uši sobě k zaklínání zacpává. Z toho žalmista podobenství béře na zatvrzelé bezbožníky, kteříž hluší ke všelikému spasitedlnému napomínání, žádným způsobem napraviti se nedají.
7) t zbaví je moci, by nemohli škoditi.
8) t. nepřestane jich hubiti, až zhynou.
9) t. jako se vosk od ohně rospouští, zhynou.
10) t. prvé nežby mladé hloží vaše nebezpečným bodlákem bylo, t. j. prvé než vy v takový bodlák vzrostete, a ještě horší škůdcové budete, hned za zelena, jako za živa a v nejlepším květu pomstou zachváceni budete.
11) t. takové množství jich zahyne, žeby mohl v krvi jejich ruce své umýti.

říž povstávají proti mně, vysvoboď mne.
3. Vytrhni mne od těch, kteříž páší nepravost: a od mužů krví zachovej mne.
4. Nebo hle, lapali po duši mé: obořili se na mne [nepřátelé] mocní.
5. Aniž [jest] nepravost u mne, ani [jaký] hřích Hospodine: bez nepravosti jsem běžel, a spravoval se.
6. Povstaň mi vstříc*, a viz sám ty Hospodine, Bože mocností, Bože israelský, vzezři, abys navštívil** všecky národy: nesmiluj se nad žádným [z těch], kteří páší nepravost.
7. Obrátí se k večerou: a hlad trpěti budou jako psi, a obcházeti budou město*.
8. Aj mluviti budou [utrhačně] ústy svými, a meč ve rtech jejich: nebo kdož slyší*?
9. Ale ty Hospodine posmívati se budeš jim: v nic uvedeš všecky národy*.
10. Sílu svou v tobě skládati budu, neb Bůh obránce můj jsi.
11. Bůh můj, milosrdenství jeho předejde mne*.
12. Bůh ukáže mi [vítězství] nad nepřátely mými. Nezbíjej jich*: aby snad nezapomenuli lidé moji**. Rozptyliž je mocí svou: a svrhni je obránce můj Pane.
13. Provinění úst jejich, řeč rtů jejich: a ať jsou jati v pýše své. A pro lání a lež prohlášeni budou
14. k vyhlazení, v hněvu vyhlazení*, a nebude jich. I poznajíť, že Bůh panuje nad Jakobem, a nad končinami země.
15. Obrátí se k večerou, a hlad trpěti budou jako psi: a obcházeti budou město.
16. Oniť se rozptýlí, aby pojedli: pakli nebudou nasyceni, budou reptati.
17. Já pak zpívati budu o síle tvé, a z jitra plesati budu nad milosrdenstvím tvým. Nebo jsi byl obránce můj, a útočiště mé, v den soužení mého.
18. Spomocníku můj, toběť zpívati budu, neb jsi Bůh obránce můj: Bůh můj, milosrdenství mé*.

Žalm 59. (60.)

1. Ku konci, pro ty, kteří proměněni budou*, k postavení památky samému Davidovi, k vyučování,
2. když byl poplenil ohněm Mesopotamii Syrie, a Sobal, a když navrátil se Joab, a pobil Idumejských v údolí slaném dvanácte tisíců*.
3. Bože zahnal jsi nás, a zkazils nás: rozhněval jsi se, a [zas] slitoval jsi se nad námi.
4. Pohnul jsi zemí, a zbouřil jsi ji: uzdraviž setření* její, neboť se pohnula**.
5. Ukázal jsi lidu svému tvrdé věci: napojil jsi nás vínem skroušení*.
6. Dal jsi bojícím se tebe znamení: aby utekli před lučištěm: aby vysvobozeni byli milí tvoji.
7. Zachovej pravicí svou, a vyslyš mne.

58,6) t. s pomocí svou. — ** t. trestem zaslouženým.
7) t. jako hladoví psi v městech krajin východních, kde se psi nočního času v množství na městě shromažďují, a hladem i lidi napadají.
8) t. říkají: Nikdo nás neslyší.
9) t. pohanské —
11) t. půjde přede mnou — napřed.
12) t. docela, Bože! — ** t. na to, cos učinil; aby tedy zůstali lidu pro památku. Obrací se ta slova na Židy, jižto zachováni jsou národům na svědectví.
14) t. vyhlazujícím.
58,18) t. milosrdný ke mně.
59,1) Viz žalm 44, 1.
2) Viz 2. Král. 8, 1. a 10, 7. Pobožný křesťan může tu mysliti na nepřátely církve sv.
4) t. spoj zas rozsedliny. — ** V podobenství zemětřesení ukazuje se porážka a utíkání lidu israelského před nepřátely, což se před těmi vítězstvími, o nichž v. 2., státi muselo.
5) t. tak jsi nás svíral mnohými těžkostmi, že jsme, jimi omámeni, jako opilí se potáceli. Výš 10, 7.

8. Bůh mluvil v svatyni své: Veseliti se budu, a budu děliti Sichem, a údolí stanů rozměřím*.
9. Můjť jest Galaad, a můj jest Manasses: a Efraim síla hlavy mé. Júda král můj*.
10. Moab hrnec naděje mé*. Do země idumejské vztáhnu obuv svou**: cizozemci mně poddáni budou.
11. Kdo mne dovede do města ohrazeného*? kdo mne dovede až do země idumejské?
12. Zdali ne ty Bože, kterýž jsi nás byl zahnal: a [zdali] nevyjdeš Bože s vojsky našimi?
13. Uděliž nám pomoci v soužení: nebo marná jest [bez tebe] pomoc lidská.
14. V Bohu učiníme moc*: a on v niveo uvede sužující nás.

Žalm 60. (61.)

David utíkaje před Absolonem žádá Boha, aby mu ráčil přítomen býti, a po tomto protivenství dlouhý život a šťastné kralování propůjčiti.

1. Ku konci, v zpěvích. [Žalm] Davidův.
2. Vyslyš Bože prosbu mou: pozoruj modlitby mé.
3. Od končin země* k tobě jsem volal: když se kormoutilo srdce mé, na skále vyvýšil jsi mne**. Provedl jsi mne,
4. nebo jsi učiněn naděje má: věže silná před nepřítelem.
5. Bydleti budu v stánku tvém na věky: ochráněn budu v zastření křídel tvých.
6. Nebo ty Bože můj vyslyšels modlitbu mou: dal jsi dědictví těm, kteříž se bojí jmena tvého.
7. Ke dnům krále dnů přidáš: léta jeho až do dne pokolení a pokolení*.
8. Trvati [bude] na věky před obličejem Božím*: milosrdenství a pravdu jeho kdo pohledávati bude**?
9. A tak žalm zpívati budu jmenu tvému na věky věků: abych vyplnil sliby své den ode dne.

Žalm 61. (62.)

David v svém protivenství v doufání v Boha se ustavuje, a učí, že ve všech protivenstvích na Boha, a ne na lidi spoléhati máme.

1. Ku konci, pro Idithuna, žalm Davidův. (Výš 38, 1.)
2. Zdaliž nebude Bohu poddána duše má? Neb od něho jest spasení mé.
3. Onť zajisté jest Bůh můj, a spasitel můj: obránce můj, nepohnut se více.
4. Až dokud budete se obořovati na člověka*? zabíjíte [ho] všickni vy**, [jenž jest] jako stěna nakloněná a zeď nachýlená?
5. Však ale mzdu mou myslili zapuditi*, běžel jsem v žízni**: ústy svými dobrořečili a srdcem svým zlořečili.
6. A však Bohu poddána budiž duše má: neb od něho trpělivost má.
7. Neboť on [jest] Bůh můj, a spasitel můj: [jest] spomocník můj, [protož] neklesnu.
8. V Bohu [jest] spasení mé, a

59,8) t. lidu israelskému k dědičnému vládařství je odměřím, vezma je zase nepřátelům jeho. Údolí stanů jest hebr. údolí Suchot.
9) Smysl: Ostanu pánem celé země, kterou již mám, a nad to i více sobě podmaním.
10) t. umyvadlo mé, v němž si ruce umyju, t. j. snadno Moabské potepu a službě své podrobím. — ** t. i Edom služebníkem mým bude, drže a souvaje mi obuv mou.
11) t. hlavního idumejského. 4. Král. 14, 7.
14) t. s pomocí Boží veliký, mocný skutek vykonáme.
60,3) t. od mezí země israelské, snad na útěku před Absolonem. — ** t. na místě pevném postavils mne.
60,7) t. prodloužíš — dlouhého věku přeješ.
8) t. seděti bude na trůně a kralovati na Sionu. — ** t. kdo ji může postihnouti?
61,4) t. na mne ubohého člověka. — ** t. útok činíte naň, usilujete ho svrci.
5) t. s království mne svrhnouti. — ** t. spěšně utíkám, ani času k občerstvení nemaje. Hebr.: hledí lží —

sláva má: Bůh [jest] pomoc má, a naděje má v Bohu jest.
9. Doufejtež v něho všeliké shromáždění lidu, vylévejte před ním srdce svá: Bůh jest spomocník náš na věky.
10. Avšak marní [jsou] synové lidští, lživí [jsou] synové lidští na vahách: aby oklamávali se marností sami vespolek*.
11. Nedoufejtež v nepravosti, a loupeží nežádejte: zboží jestliže by [vám] přibývalo, nepřikládejte [k němu] srdce.
12. Jednou mluvil Bůh, dvé toto slyšel jsem, moc že Boží jest,
13. a [že] při tobě Pane [jest] milosrdenství*: neb ty odplatíš jednomu každému podlé skutků jeho**.

Žalm 62. (63.)

1. Žalm Davidův, když byl na poušti idumejské*.
2. Bože, Bože můj! k tobě z jitra bdím. Žíznila po tobě duše má, jak mnohonásobně [po] tobě tělo mé.
3. V zemi [této] pusté, necestné, a bezvodné: tak v svatyni ukázal jsem se tobě, abych viděl moc tvou, a slávu tvou.
4. Neboť lepší jest milosrdenství tvé nad život: rtové moji chváliti budou tebe.
5. Tak velebiti budu tebe v životě svém: a ve jmenu tvém pozdvihovati budu [k tobě] rukou svých:
6. jakoby sádlem a tukem naplněna byla duše má*: a rty plesajícími chváliti budou [tebe] ústa má.
7. Zpomenu-li na tě na loži svém, v [dobách] jitřních [ještě] přemýšleti budu o tobě.
8. Neb jsi byl spomocník můj. A [protož] v zastření křídel tvých plesati budu.
9. Přilnula duše má k tobě: mne ujala pravice tvá.
10. Oni pak nadarmo hledali duše mé, vejdouť do hlubokosti země:
11. vydáni budou v ruce meče, za podíl liškám budou*.
12. Král pak veseliti se bude v Bohu, chváleni budou všickni, kteříž přisáhají v něm*: nebo zacpána budou ústa mluvících nepravé věci.

Žalm 63. (64.)

David v protivenství jsa, žádá od Boha pomoci proti svým protivníkům, jichžto zahynutí jisté, svůj pak a spravedlivých způsob potěšený a pokojný předpovídá.

1. Ku konci. Žalm Davidův.
2. Vyslyš Bože modlitbu mou, když prosím: od strachu nepřítele vytrhni duši mou*.
3. Ochránils mne od schůzky zlostníků, od množství těch, kteříž páší nepravost.
4. Nebo naostřili jako meč jazyky své: natáhli lučiště věc hořkou*,
5. aby stříleli v skrytě na neposkvrněného.
6. Nenadále naň stříleti budou, aniž se [koho] báti budou: utvrdili sobě řeč* nešlechetnou. Rozmlouvali, aby ukryli osidla: pravili: Kdož je spatří?
7. Skoumali nepravosti: zemdle-

61,10) t. vloženi n... 'hu, vystoupiliby vzhůru všickni jako nic; jsou samý klam a marnost.
13) t. toto dvé: že u Boha jest moc, a u něho také smilování. — ** Viz Mat. 16, 27. — k Řím. 2, 6. — 1. Kor. 3, 8.
62,1) t. hebr.: júdské. 1. Král. 22, 5.
6) t. jakoby výbornými pokrmy nasycen, veselým srdcem —
62,11) t. násilně pobiti, zůstanou na bojišti ležeti svěři k sežrání.
12) t. skrze krále Davida, přirovnávajíce se tím k němu, jako k pravému králi. 1. Mójž. 42, 15.
63,2) t. před strašlivým nepřítelem ostříhej života mého.
4) t. jako jedovaté střely jsou pomluvy jejich.
6) t. ustanovili u sebe věc —
7) t. pátrali po zlém vyhledávali pátrajíce až do umdlení, čímby mne osočiti mohli.

lit skoumatelé skoumáním*. Přistoupíť člověk k srdci hlubokému:
8. a bude vyvýšen Bůh*. [Jako] střely maličkých** učiněny jsou rány jejich:
9. a zemdleni jsou proti nim jazykové jejich*. Užasli se všickni, kteříž viděli je:
10. a strachovali se všickni lidé. A ohlašovali skutky Boží: a činům jeho srozuměli.
11. Spravedlivý [pak] veseliti se bude v Hospodinu, a v něm doufati, a chváleni budou všickni upřímého srdce.

Žalm 64. (65.)

Díkůčinění za úrodný déšť a hojné požehnání Božské na poli, po suchém a neúrodném roce.

1. Ku konci. Žalm Davidův. Píseň Jeremiášova a Ezechielova v přestěhování lidu, když počali vycházeti*.
2. Tobě přísluší chvála Bože na Sionu: a tobě se splní slib v Jerusalémě.
3. Vyslyš modlitbu mou: k tobě všeliké tělo přijde*.
4. Slova zlostníků zmocnila se nad námi: a [však] nad hříchy našimi ty se slituješ.
5. Blahoslavený, kohož jsi vyvolil, a přijal: bydleti bude v síních tvých. Naplněni budeme [vším] dobrým domu tvého*: svatýť jest chrám tvůj,
6. divný v spravedlnosti*. Vyslyš nás Bože spasiteli náš, naděje všech končin země, i na moři daleko.
7. Kterýž připravuješ* hory mocí svou, přepásán mocností:
8. kterýž bouříš hlubokost moře, zvuk vlnobití jeho. Lekati se budou národové,
9. a báti se budou ti, jenž přebývají v končinách, znamení* tvých: východy jitřní a večerní potěšené učiníš**.
10. Navštívil jsi zemi, a opojils ji: hojně obohatils ji. Řeka Boží naplněna jest vodami, připravil jsi pokrm jejich: nebo tak jest spravování její*.
11. Potoky její napoj, rozmnož plody její: v krůpějích deště jeho veseliti se bude plodící*.
12. Požehnáš koruně roku dobrotivosti své*: a pole tvá naplněna budou hojností.
13. Roztučnějíť krásná místa pustiny*: a pahrbkové plesáním přepásáni budou**.
14. Odíni jsou berani ovec*, a údolí rozhojní se obilím: křičeti budou, neboť píseň chvály vzdají**.

Žalm 65. (66.)

Prorok napomíná všech lidí, aby Boha chválili a ctili pro jeho veliké skutky, zvláště pro znamenitá dobrodiní, kteráž israelskému národu prokázal.

1. Ku konci, píseň žalmu vzkříšení*.

63,8) t. vyvyšuje se člověk v srdci — ale bude ponížen, Bůh pak povýšen. — ** t. velmi slabé.
9) t. jazyky svými sami si uškodili, ježto poraženi byli.
64,1) Žalm tento složil David k díkůčinění za hojnou úrodu: ale oni prorokové odevzdali jej Židům k zpívání, kdyžby ze zajetí vysvobozeni byli.
3) t. všeliký člověk se s prosbou k tobě obrací.
5) t. milostmi nám tu udělenými.
6) t. v milostech, jež se v něm dosahují.
7) t. zakládáš, utvrzuješ.
9) t. zázraků — ** t. obyvatele krajin na východ a na západ slunce.
10) t. zdárnost dáváš obilí jejich t. obyvatelů země, když ji, t. zemi tak zpravuješ.
11) t. všeliký plod, rostlina, osení.
12) Koruna, ozdoba roku jest zvláště jaro; rok dobrotivosti Boží jest rok hojnosti a požehnání Božího. Hebr.: Korunuješ, ozdobuješ rok dobrotivostí svou.
13) t. trávu hojnou ponesou pastviny na poušti. — ** t. utěšenými rostlinami přikryti jsou, že milo na ně pohleděti, a oni sami radostí plesati a poskakovati se zdají.
14) Hebr.: Pokryty jsou roviny ovcemi. — ** t. všecko výská a zpívá.
65,1) Slova vzkříšení nenalezá se v čtení původním. Nazývá se ta píseň „žalm vzkříšení,“ že se vztahuje buď na

Plesejte Bohu všecka země,
2. žalm říkejte jmenu jeho: slávu vzdejte chvále jeho.
3. Rcete Bohu: Jak hrozní jsou skutkové tvoji Hospodine! Pro množství moci tvé kořiti se budou tobě nepřátelé tvoji.
4. Všecka země klaněj se tobě, a prozpěvuj tobě: žalmy zpívej jmenu tvému.
5. Pojďte, a vizte skutky Boží: [jak] hrozný jest v radách nad syny lidskými.
6. Kterýž obrátil moře v sucho, řeku přejdou [suchou] nohou: tuť se veseliti budeme v něm.
7. Kterýž panuje v moci své na věky, oči jeho na národy patří: ti jenž popuzují ho, ať se nevyvyšují sami v sobě*.
8. Dobrořečte národové Bohu našemu: a učiňte, ať jest slyšán hlas chvály jeho.
9. Kterýž položil duši mou k životu: a nedal v pohnutí noh mých*.
10. Nebo jsi nás zkusil Bože: ohněm zprůboval jsi nás, jako se přepaluje stříbro.
11. Vedl jsi nás do osidla, naložil jsi soužení na hřbet náš:
12. vsadil jsi lidi na hlavy naše*. Sli jsme skrze oheň a vodu:** a [však] uvedl jsi nás v občerstvení.
13. Vejdu do domu tvého s obětmi zápalnými: splním tobě sliby své,
14. jež vyřkli rtové moji, a mluvila ústa má v soužení mém.
15. Zápaly tučné obětovati budu tobě s zápalem skopců: obětovati tobě budu voly a kozly.
16. Pojďte, slyšte, a vypravovati budu [vám], kteříž se koli bojíte Boha, jak veliké věci učinil duši mé.
17. K němu ústy svými volal jsem, a vyvyšoval jsem ho pod jazykem svým*.
18. Spatřoval-li bych nepravost v srdci svém, nevyslyšelby [mne] Hospodin.
19. Ale vyslyšel Bůh, a pozoroval hlasu prosby mé.
20. Požehnán buď Bůh, kterýž neodvrhl modlitby mé [od sebe], a milosrdenství svého [neodjal] ode mne.

Žalm 66. (67.)

Vzbuzování všech lidí k chvále Boží.

1. Ku konci, v písních, žalm zpěvu Dávidova.
2. Bůh smiluj se nad námi, a požehnej nám: osvěť obličej svůj nad námi, a smiluj se nad námi.
3. Abychom poznali na zemi cestu tvou, mezi všemi národy spasení tvé.
4. Ať tebe oslavují národové Bože: ať tebe oslavují všickni národové.
5. Ať se radují a veselí národové: neb [ty] soudíš lidi v pravosti: a národy na zemi spravuješ.
6. Ať tě oslavují národové Bože: ať tě oslavují všickni národové:
7. Země vydala úrodu svou. Požehnejž nás Bůh, Bůh náš,
8. požehnejž nás Bůh: a bojtež se ho všecky končiny země.

Žalm 67. (68.)

Zpíván, jakž rozuměti, po částkách několika zástupy zpěváků, při přenešení archy z ležení na horu Sion, po nějakém slavném vítězství.

1. Ku konci, žalm písně samého Davida.

---

vzkříšení a obnovení národu židovského po zajetí babylonském, aneb na stavení nového chrámu za téhož času. Křesťan může při tom na své spasení myslit, jehožto základem jest vzkříšení Páně.

7) t. jakoby trestu jeho ujíti mohli.

9) t. zachoval mi život, a nedal mi padnouti.

12) t. dal jsi nás cizím v moc. — ** t. upadli jsme v rozličná nebezpečenství.

65,17) t. tiše, v srdci, bez ústního mluvení.

2. Povstaniž Bůh, a rozptýleni buďte nepřátelé jeho: a nechť utekou, kteříž ho nenávidí, od tváři jeho.
3. Jako pomíjí dým, ať pominou: jako rozplývá se vosk od ohně, [tak] ať zahynou hříšníci od tváři Boží.
4. A spravedliví ať hodují, a poskakují před obličejem Božím: a ať se kochají u veselosti.
5. Prozpěvujte Bohu, žalmy zpívejte jmenu jeho: cestu čiňte tomu, kterýž vstupuje po západu*: Hospodin jmeno jeho. Plesejtež před obličejem jeho, zděšeni budou [nepřátelé] od tváři jeho,
6. [jenž jest] otec sirotků, a soudce vdov. Bůh na místě svatém svém:
7. Bůh, kterýž bydliti činí jednomyslné v domu*: kterýž vyvádí vězně v síle, také i ty, jenž popouzejí, kteříž bydlejí v hrobích**.
8. Bože, kdyžs vycházel před obličejem lidu svého*, když jsi kráčel po poušti:
9. země se třásla, též i nebesa rozplývala se před tváří Boha Sinaje: před tváří Boha israelského.
10. Déšť dobrovolný udělils Bože dědictví svému*: a zemdleno jest, ty pak posilnils je.
11. Živočichové tvoji přebývati budou v něm*: připravil jsi [pokrm] v sladkosti své** chudému, Bože.
12. Pán dá slovo zvěstujícím dobré věci, mocí mnohou*.
13. Král mocností milého milého: a okrase domu děliti kořisti*.
14. Když budete spáti u prostřed losů*, [jako] křídla holubice postříbřená, a zadek hřbetu jejího v bledosti zlata**.
15. Když rozptyluje Nebeský krále v ní*, [jako] sníh zbíleni budou na [hoře] Selmon**.
16. Hora Boží jest hora tučná. Hora ssedlá, hora tučná*:
17. Proč podzíráte na hory ssedlé*? Hora [jest to], v kteréž zalíbilo se Bohu, aby přebýval na ní: a jistě Hospodin přebývati bude [na ní] do konce.

---

5) Jinak po poušti; a sice na horu Sion bral se tentokráte Hospodin, ježto se tam zas archa úmluvy po dobytém vítězství slavně z vojny přinášela.
7) t. celý národ židovský v jedné zemi. — ** t. také i odbojné [zatvrzelé hříšníky] vyvede z hrobu hříchů jejich. Aneb dle hebr.: Odbojných nechá bydleti v místech suchých, t. neúrodných, jako hroby.
8) t. vycházejícího z Egypta. —
10) t. déšť manny, obsvláště a mimo přirozený běh dal jsi lidu svému. —
11) t. v dědictví tvém, v zemi zaslíbené, zástupové tvoji, lid tvůj, přebývati budou. — ** t. z dobrotivosti své.
12) Pán svými slavnými skutky dal příčinu k vypravování jich, zvěstovatelkyním dobrých, veselých, vítězných zpráv, v zástupích mnohých, ježto zpívaly jak následuje ve v. 13. 14. 15. Viz o tom obyčeji 2. Mojž. 15, 20. a 1. Král. 18, 6.
13) Král mocností jest král zástupů, či král mocný t. Bůh; milého milého, jest tolik co velmi milého; velmi milý, či miláček jest lid Boží israelský; okrasa domu jest domácí paní, jíž příslušelo po dobytém vítězství děliti kořist. Smysl dle toho by byl: Král zástupů, král mocný jest král lidu milého, israelského, jenž vítězně se navracuje z boje, přinášeje paním kořisti k dělení. Nynější čtení hebr. zní jednoduše takto: Králové zástupů utekli, utekli, a okrasa domu dělí kořisti.
14) t. budete odpočívati mezi žlaby či napsjedly dobytčími, t. j. doma; aneb pokojně bydleti budete v krajích svých, vám losem odměřených. — ** t. v žlutosti, v lesku zlata, tak se stkvíti a pokoje požívati budete.
15) t. krále nepřátelské, chananejské v zemi zaslíbené, jako v Josue 12, 17. — ** Hora Selmon byla nízká hora blíž Samaří, v pokolení Efraim, na níž nemohl býti sníh, ale rozumí se, že tu nepřátelé poraženi byli, jejichž kostí tu jako padlého sněhu leželo. Soudc. 9, 48.
16) dle hebr.: Hora Boží jest hora Básan, hora pahrbkovatá, jest hora Básan. A však proto —
17) t. proč závistivě, nepřízniv hledíte hory pahrbkovaté na horu Sion, ježto ač jest vás nižší, avšak jest to hora —

18. Vůz Boží deset tisíců mnohonásobný*, tisícové veselících se: Hospodin mezi nimi, [jako] na Sinaji ve svatyni**.
19. Vstoupil jsi na výsost*, jal jsi vězně**: vzal jsi dary v lidech***: ano i ty, jenž nevěří, že bydlí [zde] Hospodin Bůh.
20. Požehnán budiž Hospodin den ode dne: šťastnou cestu učiní nám Bůh spasení našeho.
21. Bůh náš jest Bůh, kterýž [nás] spaseny činí: a u Hospodina, u Hospodina [jest] ujití smrti*.
22. Zajisté že Bůh roztluče hlavy nepřátel svých: vrch vlasů těch, jenž se procházejí* v hříších svých.
23. Řekl Pán: Z Básan obrátím [je], obrátím [je] v hlubokost moře*.
24. Aby se omočila noha tvá v krvi: jazyk psů tvých v téže krvi z nepřátel.
25. Viděliť jsou vcházení tvá Bože, vcházení Boha mého; krále mého, kterýž jest v svatyni.
26. Předcházela knížata spojena s prozpěvujícími u prostřed mladic bubnujících.
27. V shromážděních dobrořečte Bohu Hospodinu, [kteříž jste] z studnic israelských*.
28. Tuť jest Benjamin mládeneček, u vytržení mysli. [Tu] knížata júdská, vůdcové jejich: knížata Zabulon, knížata Neftalim.
29. Přikaž Bože moci své*: potvrdiž to Bože, což způsobil mezi námi,
30. z chrámu svého v Jerusalémě. Tobě obětovati budou králové dary.
31. Kárejž zvěř [ve] třtí*, shromáždění býků v kravách lidí: aby oddělili ty, kteříž jsou zkušeni jako stříbro**. Rozptyl národy, kteříž války chtějí:
32. [ať] přijdou vyslaní z Egypta: mouřenínská země napřed ruce své [podá] Bohu.
33. Království země, zpívejte Bohu: žalmy zpívejte Hospodinu: zpívejte Bohu,
34. kterýž vstupuje nad nebesa nebes, k východu. Hle dá hlasu svému zvuk mocnosti,
35. vzdejtež slávu Bohu nad Israelem, velebnost jeho a moc jeho [jest] v oblacích.
36. Podivný jest Bůh v svatých svých, Bůh israelský onť dá moc a sílu lidu svému: požehnán [budiž] Bůh.

Žalm 68. (69.)

Žalmista nad bezprávím a trápením, kteréž bez viny snášel, těžce naříká. Některé verše toho žalmu sv. Apoštolé slyší na utrpení Kristovo, jehož figurou David řízením prozřetedlnosti Božské v mnohých případnostech byl.

1. Ku konci, pro ty, kteříž proměněni budou, [žalm] Davidův*.
2. Vysvoboď mne Bože: neboť jsou vzešly vody až k duši mé*.

67,18) t. zmnožený desíti tisíci jej provázejících. 4. Král. 6, 17. — ** Bůh vchází na horu Sion do svatyně své s tak velikou velebností, jakož se někdy na hoře Sinaji ukázal. 5. Mojž. 33, 2. 3. Výš 64, 12. Habak. 3, 3—8.
19) t. na horu Sion — ** t. vedls s sebou zajaté. — *** Vzals dary pro lidi. Svatý Pavel obrací (Efes. 4, 8.) slova ta na dary duchovní, jichžto apoštolé po vstoupení Páně účastni byli. Jinak: Vzals kořisti z lidí t. j. ukořistils lidi a i ty, kteříž odporovali tomu, aby Hospodin přebýval (zde na Sionu). Známo, že tomu odporovalo desatero pokolení. (2. Král. 5, 6.)
21) t. vysvobození ze smrti.
22) t. již se kochají, trvají —
23) t. byť na hory Básan utekli, byť v hlubokosti moře se schovali nepřátelé, i odtud je přivedu zase a potepu.
27) t. z pramenů, t. j. z pokolení israelských.

67,29) aby byla s námi —
31) t. přebývající v rákosí, jako krokodil; míní se tu národ egyptský. — ** t. spolek mocných knížat v národech usilující, aby vypudili nás zkušené sluhy tvé.
68,1) t. k zpívání při hudbě na Šošanim. Výš 44, 1.
2) Vlastně, až k dýchání mému, tak že ledva mohu oddychati. Míní se veliké nebezpečenství, v němžto o život běží.

3. Uvízl jsem v bahně hlubiny: a není [tu] dna. Přišel jsem na hlubinu mořskou, a bouře potopila mne.

4. Ustal jsem, volaje [k tobě], chraplavé učiněno jest hrdlo mé: zemdlely oči mé, když doufám v Boha mého*.

5. Rozmnožili se nad vlasy hlavy mé ti, kteří nenáviděli mne bez příčiny. Zmocnili se, kteří stíhali mne, nepřátelé moji nespravedlivě: čehož jsem neuchvátil, tehdáž jsem vyplacoval*.

6. Bože ty znáš nemoudrost mou: a provinění má nejsou skryta před tebou.

7. Ať se nemusí rdíti za mne, kteří tě očekávají Hospodine, Pane mocností. Ať nejsou zahanbeni nade mnou, kteří hledají tě Bože israelský*.

8. Nebo pro tebe snesl jsem pohanění: a přikrylo zardění tvář mou.

9. Cizí učiněn jsem bratřím svým, a přespolní synům matky mé.

10 Nebo horlivost domu tvého strávila mne: a hanění hanějících tě, na mne připadlo*.

11. A přikryl jsem v postu duši svou*: a bylo mi to k pohanění [obraceno].

12. A položil jsem za roucho své žíni: a byl jsem jim za přísloví.

13. Proti mně mluvili, kteříž se děli v bráně*: a písničky o mně zpívali, kteříž pili víno.

14. Já pak modlitbu svou k tobě [vylévám] Hospodine: čas [jest] dobrolíbeznosti* Bože. Vedlé množství milosrdenství svého vyslyš mne pro pravdu spasení svého.

15. Vytrhni mne z bláta, abych neuvízl: vysvoboď mne od těch, kteříž nenávidí mne, a z hlubokosti vod*.

16. Ať mne nepotopí proudové vody, aniž pohltí mne hlubina: aniž zavře nade mnou propast úst svých.

17. Vyslyš mne Hospodine, nebo dobrotivé jest milosrdenství tvé: vedlé množství slitování svých vzhlédniž na mne.

18. A neodvracuj tváři své od služebníka svého: neboť soužen jsem, rychle vyslyš mne.

19. Pohleď k duši mé, a vysvoboď ji, pro nepřátely mé* vytrhni mne.

20. Ty znáš pohanění mé, a zahanbení mé, i stud můj.

21. Před obličejem tvým jsou všickni, kteří sužují mne: pohanění očekávalo srdce mé, a bídu. A očekával jsem, kdoby se spolu pormoutil, a nebylo [nikoho]: a kdoby potěšil, a nenalezl jsem [nižádného].

22. A dali mi za pokrm můj žluč: a v žízni mé napojili mne octem*.

23. Budiž stůl jejich* před nimi k osidlu, a k odplatě, a k úrazu**.

---

4) t. od stálého ohlédání se na pomoc Boží.

5) t. mám to nahražovati, t. j. viní mne z nepravostí, jichž jsem se nikdy nedopustil. Aneb: že zvolen jsem od Boha a pomazán na království, za to mám trpěti.

7) t. neopouštěj mne, aby ti, kteříž se mne drží a v tebe doufají a tebe ctí, v své naději sklamáni a zahanbeni nebyli. Mnozí zajisté přidrželi se Davida, že mu Bohem přislíbeno bylo království israelské.

10) t. tak je cítím, jakoby mně se dála.

11) V čas smutku i postu zakrývali si hlavu; tedy smysl: měl jsem zármutek a postil jsem se.

13) V branách měst se držela všeliká shromáždění k soudům a veřejnému jednání, i schůzky k veselí a kratochvíli.

14) t. milosti, čas smilovati se.

15) t. z nebezpečenství převelikého.

19) t. aby se neradovali ze zahynutí mého.

22) To se vlastně na Kristu Pánu naplnilo.

23) t. kterýž mi připravili, totiž to nemilosrdné se mnou nakládání. — **Vykládá se to místo o stolu, či hodu židovském velikonočním, o němž nejprvé Krista Pána ukřižovavše, potom dle jeho proroctví v Jerusalémě od nepřátel obleženi byvše, buď spolu s městem zahynuli aneb po vší zemi rozptýleni byli. O témž rozuměj také následující v. 24—29.

24. Ať se zatmějí oči jejich, aby neviděli*: a bedra jejich vždycky skloňuj.
25. Vylí na ně hněv svůj: a prchlivost hněvu tvého ať je zachvátí.
26. Budiž příbytek jejich pustý: a ať není, kdoby v stanech jejich bydlel.
27. Nebo, jehož jsi ty udeřil, pronásledovali: a k bolesti ran mých [ještě] přidali.
28. Přilož nepravost k nepravosti jejich: a ať nevejdou v spravedlnost tvou*.
29. Nechť jsou vymazáni z knihy živých: a s spravedlivými ať nejsou zapsáni.
30. Já pak chudý jsem a bolest trpím: spasení tvé Bože přijalo mne*.
31. [Tehdáž] budu chváliti jmeno Boží s prozpěvováním: a velebiti ho budu s vychvalováním.
32. A líbiti se to bude Bohu nad mladé tele*, majíci rohy a rozdělená kopyta.
33. Vizte [to] chudí, a veselte se: hledejte Boha a živa bude duše vaše:
34. nebo vyslyšel Hospodin chudé: a vězny svými nezhrzel.
35. Chvaltež ho nebesa a země, moře, i všecko co se v nich hýbe.
36. Neboť Bůh zachová Sion: a budou vzdělána města jůdská: a budou obývati tam, a dědičně obdrží ji.
37. A símě služebníků jeho bude vládnouti jí; a kdož milují jmeno jeho, budou přebývati v ní.

Žalm 69. (70.)

David sobě pomoci, bezbožným zahanbení a pobožným potěšení od Boha žádá.

1. Ku konci, žalm Davidův. K připomenutí, že vysvobodil ho Pán.
2. Bože ku pomoci mé vzezři: Hospodine ku pomoci mé pospěš*.
3. Ať se zahanbí a zastydí, kteříž hledají duše mé:
4. zpět ať se obrátí, a zastydí se, kteříž žádají mi zlého; ať se odvrátí i hned zahanbeni jsouce, kteříž říkají mi: Hahá, hahá.
5. [Ale] ať se veselí, a radují v tobě všickni, kteříž hledají tebe, a ať říkají vždycky: Veleben budiž Hospodin, ti, kteříž milují spasení tvé.
6. Já pak nuzný, a chudý jsem: Bože spomoziž mi. Spomocník můj, a vysvoboditel můj jsi ty: Hospodine neprodlévej.

Žalm 70. (71.)

David vděčen jsa z dobrodiní hned od mladosti sobě od Boha prokázaných, také i v starosti své ochrany Boží před nepřátely žádá.

1. Žalm Davidův, synů Jonadaba, a prvních zajatých*.
V tebeť Hospodine doufal jsem, nechť nejsem zahanben na věky:
2. v spravedlnosti své vysvoboď mne, a vytrhni mne. Nakloň ke mně ucha svého, a spas mne.
3. Budiž mi za Boha obránce, a za místo ohražené, abys mne spasena učinil. Nebo tvrz má a útočiště mé jsi ty.
4. Bože můj vytrhni mne z ruky hříšníka, i z ruky proti zákonu činícího a nepravého:
5. nebo ty jsi čáka má Pane: Hospodine naděje má od mladosti mé.

68,24) t. toho osidla a nebezpečenství na ně poléčeného, aby nepozorujíce ho tím jistěji v něm zahynuli. Výš 34, 6.
28) Odplacuj jim zlým za zlé, a ať nedojdou ospravedlnění před tebou. Jinak: Dobroty tvé ať účastni nejsou.
30) t. pomoc tvá ať přijde mi.
32) t. nežli výborná obět mladého býka.

69,2) Viz žalm 39, 14—18.
79,1) V hebr. nenalezá se nápis: Žalm Davidův. Synové Jonadaba jsou Rechabité (4. Král. 10, 15.), již pravdě podobno v prvním zajetí (4. Král. 24, 1—12.) s Danielem, aneb Joachinem do Babylona zavedeni byvše, žalm tento, ze slov Davidových prvé složený, zpívali.

6. V tobě utvrzen jsem od narození: z lůna matky mé tys obránce můj. O tobě jest prozpěvování mé vždycky:
7. jako zázrak učiněn jsem mnohým*: a tys spomocník [můj] silný.
8. Naplňte se ústa má chválou, abych zpíval slávu tvou, celý den velikost tvou.
9. Nezamítejž mne u věku starém: kdyžby sešla síla má, neopouštěj mne.
10. Nebo pravili nepřátelé moji o mně: a kteříž hledají duše mé, uradili se spolu,
11. řkouce: Bůh jej opustil, hoňte a popadněte jej: nebo není kdoby ho vytrhl.
12. Bože nevzdalujž se ode mne: Bože můj ku pomoci mé vzezři.
13. Nechť jsou zahanbeni, a zhynou, kteříž utrhají duši mé*: ať jsou přikryti hanbou, a studem, kteříž hledají mi zlého.
14. Já pak vždycky doufati budu [v tebe]: a přidávati ke vší chvále tvé*.
15. Usta má ohlašovati budou spravedlnost tvou; celý den spasení tvé: nebo nepoznávám počtu [jejich].
16. Vejdu v mocnosti* Páně: Hospodine připomínati budu samu spravedlnost tvou.
17. Bože učils mne [tomu] od mladosti mé, a až dosaváde vypravovati budu divy tvé.
18. A až do starosti a šedin [mých,] Bože, neopouštěj mne, ažbych zvěstoval rámě tvé* pokolení všelikému, kteréž přijde: moc tvou,
19. a spravedlnost tvou Bože, [jenž dosahuje] až do nejvyšších [nebes]. Kterés věci učinil, veliké [jsou]: Bože kdo jest podobný tobě?
20. Jak veliká ukázals mi soužení mnohá a zlá: a obrátiv se obživil jsi mne: a z propasti země zase vyvedl jsi mne.
21. Rozmnožil jsi velebnost svou*: a obrátiv se potěšil jsi mne.
22. [I já také] vyznávati tobě budu na nástrojích hudebních pravdu tvou: Bože tobě žalmy zpívati budu při harfě, svatý israelský.
23. Plesati budou rtové moji, když zpívati budu tobě: i duše má, kterouž jsi vykoupil.
24. Ano i jazyk můj celý den vypravovati bude spravedlnost tvou: když zahanbeni budou, a zastydí se, kteří hledají mi zlého.

Žalm 71. (72.)

Žalmista žádá Šalomounovi od Boha těch ctností, kteréž dobrému králi k šťastnému spravování lidu potřebné jsou. U figuře pak směřuje panování toho pokojného krále také k šťastnému kralování Kristovu.

1. Žalm, na Šalomouna.
2. Bože soud svůj králi dej: a spravedlnost svou synu královu. Aby soudil lid tvůj v spravedlnosti a chudé tvé v pravosti.
3. Ať přijmou hory pokoj lidu, a pahrbkové spravedlnost*.
4. Souditi bude chudé z lidu, a spaseny učiní syny chudých: a poníží násilníka.
5. A bude trvati se sluncem, a před měsícem*, od národu až do národu.
6. Sstoupíť jako déšť na rouno*: a jako krůpěje kapající na zem.
7. Vzejde za dnů jeho spravedlnost, a [bude] hojnost pokoje: pokud nebude odňat měsíc.

---

7) t. pro dosaženou pomoc v tolikeru nebespečenství.
13) t. protivníci, kteří utrhají mi.
14) t. vždy víc a více tě chváliti budu.
16) Rozuměj: v místo, příbytek mocnosti, totiž chrám Páně; aneb duchovně: Počnu rozjímati mocnost Páně.
18) t. v známost uvedl mocnou pomoc tvou.

70,21) t. ukázals mocnost svou, navštíviv mne soužením —
71,3) t. v celé zemi ať vládne pokoj a spravedlnost.
5) t. dokud slunce a měsíc trvati budou.
6) t. Gedeonovo. Soudc. 6, 37. Jinak: Jako na pažit či na posečený trávník, tak přichází a nastupuje na království, dobrou naději sdárnosti a štěstí nám dávaje —

8. A panovati bude od moře až k moři; a od řeky* až do končin okršlku země.
9. Před ním padati budou Mouřenínové, a nepřátelé jeho zemi lízati budou*.
10. Králové Tharsis a ostrovové dary obětovati budou: králové arabští a sabejští dary přinesou.
11. A klaněti se budou jemu všickni králové: všickni národové sloužiti budou jemu.
12. Neb vysvobodí chudého od mocného; a chudého, jenž neměl spomocníka.
13. Ušetří chudého a nuzného: a duše chudých spaseny učiní.
14. Z lichev a z nepravosti vyprostí duše jejich: a počestné bude jmeno jejich před ním.
15. I bude [dlouho] živ, a dáno bude jemu z zlata arabského, a klaněti se budou jemu vždycky: celý den mu dobrořečiti budou.
16. A bude obilí v zemi [i] na vrších hor, vyvýšen bude nad Libán užitek její, a kvésti budou [obyvatelé] města jako tráva země.
17. Budiž jmeno jeho požehnáno na věky: před sluncem* trvá jmeno jeho. A budou požehnána v něm všecka pokolení země: všickni národové zvelebovati ho budou.
18. Požehnán budiž Hospodin Bůh israelský, kterýž sám činí divy.
19. A požehnáno [buď] jmeno velebnosti jeho na věky: a naplněna buď velebností jeho všecka země: staň se [tak], staň se!
20. Končí se chvály Davida, syna Jesse.

Žalm 72. (73.)

Učí nehoršiti se nad štěstím bezbožných a nad neštěstím bohabojných na tomto světě; poněvadž to oboje nedlouho trvá.

1. Žalm Asafův.

Jak dobrý jest Bůh Israelovi, těm, kteříž jsou přímého srdce!
2. Mé pak nohy téměř by byly poklesly: o málo by byli sklouzli krokové moji*.
3. Neb jsem se rozhorlil nad nepravými, pokoj hříšníků vida.
4. Neboť není ohledu, [k] smrti jejich; a utvrzení v ráně jejich*.
5. V práci lidu nejsou, a s lidmi mrskáni nebudou*.
6. Protož chytila se jich pýcha, přikryti jsou nepravostí a bezbožností svou.
7. Vyšla jako z tuku* nepravost jejich: uchýlili se k žádosti srdce.
8. Myslili a mluvili nešlechetnost: nepravost na výsosti* mluvili.
9. Postavili ústa svá proti nebi: a jazyk jejich šel po zemi*.
10. Protož obrací se lid můj tam: neb dnové plní nalezají se u nich*.
11. I řekli: Jakž ví [o tom] Bůh, a má-li [toho] vědomost Nejvyšší*?
12. [Nebo] hle oni jsou hříšníci, a [však] hojnost mají na světě, a obdrželi bohatství.
13. I řekl jsem: Tedy nadarmo ospravedlňoval jsem srdce své, a myl jsem mezi nevinnými ruce své*:
14. a byl jsem mrskán celý den, a trestání mé na úsvitě*.
15. Řekl-li jsem: Mluviti budu tak: hle, národ synů tvých [Bože] zavrhl jsem*.

71,8) Rozuměj řeku Eufrat. 3. Král. 4, 21—24.
9) t. hlubce se před ním skláněti budou.
17) t. tak dlouho jako slunce —

72,2) t. nemnoho chybovalo, že bych se byl omýlil v soudu o prozřetedlnosti Božské a o správě jeho, kterouž nad tímto světem drží.
4) t. nemyslí na smrt, a trápení jejich netrvá dlouho, kdyžby je i dostihlo. Jeron.
5) t. netrpí a nebývají trápeni, jako jiní lidé.
7) t. z bujnosti, an všeho hojnost mají.
8) t. z vysoka a velmi pyšně.
9) t. proti Bohu a lidem mluví.
10) t. proto že štěstí nalezá se při nich.
11) t. jak to jen může býti, aby o tom, co se tu v světě děje, věděl Bůh, aneb aby to známé bylo Nejvyššímu, poněvadž toho netrestá?
13) t. nadarmo zachovávám čisté svědomí?
14) t. nadarmo trpím? bez naděje odplaty!
15) t. kdybych tak smýšlel, nevěrně bych

16. Myslil jsem, abych to poznal*, [ale] práce jest [to] přede mnou**:
17. [leč] až vejdu do svatyně Boží: a srozumím poslední věci jejich.
18. A však pro lsti položil jsi jim [osidla]: svrhl jsi je, když pozdviháni byli*.
19. Jak přišli v zpuštění, náhle zmizeli: zhynuli pro nepravost svou.
20. Jako sen vstávajících Pane, v městě svém obraz jejich v nic obrátíš.
21. Nebo rozpáleno bylo srdce mé, a ledví má změněna byla:
22. a já v nic uveden [jsem] a nevěděl jsem.
23. Jako hovádko učiněn jsem u tebe*: a však vždycky budu s tebou.
24. Držel jsi pravou ruku mou: a dle vůle své provedl jsi mne, a s slávou přijal jsi mne.
25. Nebo, co mi jest na nebi [krom tebe]? a bez tebe co jsem chtěl na zemi?
26. Byť zhynulo tělo mé, i srdce mé: Bůh srdce mého, a díl můj jest Bůh na věky.
27. Nebo hle, kteříž se vzdalují od tebe, zahynou: vyhubils všecky, kteříž se zpronevěřují tobě.
28. Mně pak, přidržeti se Boha, dobré jest: skládati v Pánu Bohu naději svou: abych zvěstoval všecku chválu tvou v branách dcery Sionské*.

Žalm 73. (74.)

O zpuštění města a vyvrácení chrámu jerusalémského. Lid stěžuje sobě na tyranství nepřátel, a žádá Boha za vysvobození.

1. Rozumnosti Asafovy.

Proč Bože odehnal jsi [nás] do konce: [proč] rozhněvala se prchlivost tvá na ovce pastvy tvé?
2. Rozpomeň se na shromáždění své, kterýmž jsi vládl od počátku. Tys vykoupil za prut dědictví svého: horu Sion, na níž jsi přebýval.
3. Zdvihniž ruce své k pýše jejich do konce: jak mnoho zlého způsobil nepřítel v svatyni!
4. A pochlubovali se, kteříž tě nenáviděli, u prostřed slavnosti tvé. Postavili znamení svá, za znamení:
5. a nepoznali jako u vyjití na nejvýš*. Jako v lese dříví sekerami
6. vysekali spolu brány jeho: sekerou a násečí porazili je.
7. Zapálili ohněm svatyni tvou: na zem poskvrnili stan jmena tvého.
8. Řekli v srdci svém i příbuznost jejich spolu: Učiňme, ať přestanou všickni dnové sváteční Boží na zemi.
9. Znamení svých jsme neviděli, již není proroka: a nás nezná více*.
10 Dokavád Bože útržky činiti bude nepřítel: popouzí protivník jmena tvého do konce?
11. Proč odvracíš ruku svou [od nás], a pravici svou z prostřed lůna svého do konce?
12. Však Bůh jest král náš před věky: působil spasení u prostřed země.
13. Tys upevnil mocí svou moře: zmlátils hlavy draků ve vodách.
14. Ty jsi potřel hlavy draka*: dal jsi jej za pokrm lidem mouřenínským.
15. Ty jsi protrhl studnice a potoky: tys vysušil řeky Ethan*.
16. Tvůjť jest den, a tvůť jest noc: ty jsi způsobil dennici i slunce.

---

opustil lid tvůj pobožný, a bezbožných se přidržel.
72,16) t. rozumem vystihl příčinu té nerovnosti osudu lidského. — ** pracné mi.
18) t. lživé, nestálé bylo štěstí jejich.
23) t. nerozumně jsem smýšlel před tebou.
28) t. v městě Jerusalémě.

73,5) t. korouhve své vystavěli nanejvýš nad vchod či brány chrámu, nepoznávajíce (v tom) těžkého provinění.
9) t. Bůh zdá se, že o nás více nedbá.
14) t. krokodila či Egypťanů.
15) Viz 2. Mojž. 17, 6. — 4. Mojž. 20, 11. — Jos. 3, 13.

17. Tys učinil všecky končiny
země: léto i jaro ty jsi učinil.
18. Pamatujž na to, [jaké] útržky
činil nepřítel Hospodinu: a lid
bláznivý popouzel jmena tvého.
19. Nevydávejž šelmám duší těch,
jenž vyznávají tebe, a na duše
chudých tvých nezapomínej do
konce.
20. Ohlédni se na úmluvu svou:
nebo naplněni jsou, kteříž zatměni
jsou země příbytkové, nepravostí*.
21. Ať neodchází ponížený za-
hanben jsa: chudý a nuzný chvá-
liti budou jmeno tvé.
22. Povstaniž Bože, suď při svou:
pamatujž na pohanění svá, kterážto
se dějí od nesmyslných celý den.
23. Nezapomínejž na hlasy ne-
přátel svých: pýcha těch, kteříž
tě nenávidí, vstupuje vždycky*.

Žalm 74. (75.)

Tento žalm jest jako nějaké rozmlouvání mezi Bohem a prorokem: v kterém se lidé napomínají, aby bohabojně živi byli, poněvadž přísní soudové Boží jich čekají.

1. Ku konci, Neporušuj*! Žalm
písně Asafovy.
2. Oslavovati tě budem Bože:
oslavovati, a vzývati budem
jmeno tvé. Vypravovati budem
divné skutky tvé:
3. když vezmu [si] čas, jáť v spra-
vedlnosti souditi budu*.
4. Rozplynula se země, i všickni,
kteříž obývají na ní: já upevním
sloupy její.
5. Řekl jsem nepravým: Nečiňte
neprávě: a hříšníkům: Nevyzdvi-
hujte rohu*.
6. Nevyzdvihujte vzhůru rohu
svého: nemluvte proti Bohu ne-
pravosti.
7. Nebo ani od východu, ani od
západu, ani od pustých hor*:
8. nebo Bůh soudce jest. Tohoto
ponižuje, a onoho povyšuje:
9. nebo kalich [jest] v ruce Ho-
spodinově nalit plný čistého vína.
A naklonil z toho do toho*: a však
kvasnice jeho** nejsou vyprázdně-
ny: píti je budou všickni hříšníci
země.
10. Já pak zvěstovati budu
[skutky Boží] na věky: zpívati
budu Bohu Jakobovu:
11. a všecky rohy hříšníků po-
lámu: a vyvýšeni budou rohové
spravedlivého.

Žalm 75. (76.)

Velebení Boha z vítězství lidu israelskému proti mocným nepřátelům daného.

1. Ku konci, v chvalozpěvích.
Žalm Asafův. Píseň na Assyrské*.
2. Znám [jest] v Júdstvu Bůh: v
Israeli veliké jmeno jeho.
3. A učiněno jest v pokoji* místo
jeho: a obydlí jeho na Sionu.
4. Tamť jest polámal mocnosti
lučišť, štít, meč, i válku.
5. Když jsi ty podivně zasvítal
s hor věčných*:
6. zbouřeni jsou všickni nemoudří
srdcem*. Zesnuli snem svým**: a
nic nenalezli všickni muži bohat-
ství v rukou svých***.
7. Od žehrání tvého Bože Jako-
bův zdřímali, kteří vsedali na
koně.
8. Ty hrozný jsi, a kdo se zpro-
tiví tobě? když [se rozpálí] hněv
tvůj.
9. S nebe slyšeti jsi dal soud*:
země zatřásla se, a utichla:

73,20) t. všickni tmaví koutové země naplněni jsou peleší nepravosti.
23) t. ustavičně se zdvíhá proti tobě.
74,1) K zpívání notou písně: „Neporušuj."
3) Když přijde určený čas, jáť právě souditi budu, dí Hospodin.
5) t. nevypínejte se, spoléhajíce na moc svou. Viz 5. Mojž. 33, 17.
74,7) t. nepřijde pomoc proti soudu Páně. —
9) t. z něho nalévá. — ** t. tresty Boží.
75,1) t. na zhynutí vojska assyrského pod Sennacheribem. 4. Král. 19, 35.
3) t. vlastně v Salemě či v Jerusalémě, což slove pokoj.
5) t. seslals pomoc s výsosti.
6) t. nevěřící. — ** t. zhynuli morem přes noc — *** t. všeho pozbyli, nechajíce na útěku ležeti, co byli prvé nakořistili.
9) t. rozhodl jsi mezi stranama, které válku vedly.

10. když povstal k soudu Bůh, aby zachoval všecky tiché na zemi.
11. Nebo myšlení člověka chváliti tě bude: a ostatkové myšlení den posvátný světiti budou tobě*.
12. Sliby čiňte, a plňte Hospodinu Bohu svému, všickni, kteříž vůkol něho [jste a] přinášíte dary Hroznému,
13. a tomu, kterýž odjímá život knížatům, hroznému [všem] králům zemským.

Žalm 76. (77.)

Prorok stěžuje sobě na svou bídu: a však v uvažování těch divů, kteréž Bůh před časy činil pro lid israelský, sebe samého vzbuzuje, a svou naději skládá v dobrotě, a všemohoucnosti Božské.

1. Ku konci, pro Idithuna. Žalm Asafův. (Výš 38, 1.)
2. Hlasem svým volal jsem ku Pánu: hlasem svým k Bohu, a pozoroval na mne.
3. V den soužení svého hledal jsem Boha, rukama svýma [lomil jsem] v noci k němu: a nejsem oklamán. Nedala se potěšiti duše má,
4. zpomínal jsem na Boha, a kochal jsem se [v něm], i přemýšlel jsem: a zemdlel duch můj.
5. Předcházely oči mé [čas] bdění*: zkormoucen jsem byl, a nemluvil jsem.
6. Přemýšlel jsem o dnech starých: a léta dávná na mysli jsem měl.
7. A rozjímal jsem v noci v srdci svém, a přemýšlel jsem, a skoumal jsem v duchu svém.
8. Zdaliž na věky zavrhne Bůh: aneb [zdali] nepřidá, aby litostivější byl ještě?
9. Aneb dokonce milosrdenství své odtrhne, [a] od národu do národu?
10. Anebo zapomene-li Bůh smilovávati se? aneb zadrží-li v hněvu svém milosrdenství svá?
11. I řekl jsem, nyníť jsem začal [poznávati]: toť jest proměna pravice Nejvyššího.
12. Pamatoval jsem na skutky Hospodinovy: neb připomínati sobě budu od počátku divné skutky tvé.
13. A přemyšlovati budu o všech skutcích tvých: a v nálezcích tvých cvičiti se budu.
14. Bože svatá [jest] cesta tvá: kdož jest Bůh [tak] veliký jako Bůh náš?
15. Tys Bůh, jenž činíš divné věci. Známou jsi učinil mezi národy moc svou:
16. vysvobodils v rameni* lid svůj, syny Jakobovy, a Josefovy.
17. Viděltť jsou tě vody* Bože, viděly tě vody: a bály se a zbouřily se propasti.
18. Množství zvuku vod*: hlas vydali oblakové. Nebo i střely tvé** probíhají [nebesa]:
19. hlas hřímání tvého vůkol. Zasvítila blýskání tvá po okršlku země: pohybovala, a třásla se země.
20. V moři [byla] cesta tvá, a stezky tvé v vodách mnohých: a šlepěje tvé nebudou poznány*.
21. Provedl jsi jako ovce lid svůj, rukou Mojžíše a Árona.

Žalm 77. (78.)

Prorok, chtě lid israelský k pravé známosti Boha a poctě jeho obrátiti, slouží k tomu předkládáním skutků Božích divných, a zvláště trestů jeho nad spůrnými předky jejich, hned jakž se z Egypta brali až do kralování Davidova.

1. Rozum Asafův.
Pozoruj, lide můj, učení mého: nakloňte ucha svého k slovům úst mých.

75,11) Hebr.: i hněv člověka, a ostatek hněvu, t. j. i ti nejvýš urputní chváliti budou tebe po takovém zjevném skutku milosti tvé.
76,5) t. oči mé bdí mimo čas, nemohu spáti.
76,16) t. mocí svou z Egypta —
17) t. pocítily moci tvé. Naráží na průchod mořem červeným.
18) t. lijících se z oblak. — ** t. blesky,
20) t. nezůstalo žádného znamení cesty, kudys lid svůj provedl; nebo hned jakž vyšli na břeh, zase se zavřelo moře nad vojskem Faraonovým.

2. Otevru v podobenstvích ústa svá: vypravovati budu propovídky od počátku [věků].
3. Cokoli velikého jsme slyšeli i poznali: a [co] nám otcové naši vypravovali.
4. Není to skryto před syny jejich, v pokolení druhém. Vypravovati budem chvály Hospodinovy, a mocné skutky jeho, i divy jeho, kteréž činil.
5. I vyzdvihl svědectví v Jakobovi: a zákon ustanovil v Israeli. Cokoli přikázal otcům našim, aby v známost uvedli synům svým:
6. aby poznalo pokolení druhé. Synové, kteříž se zrodí, a povstanou, a vypravovati budou synům svým.
7. Aby pokládali v Bohu naději svou, a nezapomínali na skutky Boží: a vyhledávali přikázaní jeho.
8. Aby nebyli jako otcové jejich, národ nešlechetný a popouzející [Boha]; národ, kterýž nespravil srdce svého, a nebyl věrný Bohu duch jeho.
9. Synové Efrem natahující a spouštějící lučiště, v den boje zpět se obrátili. (Soudc. 12, 1.)
10. [Nebo] neostříhali smlouvy Boží: a v zákoně jeho nechtěli choditi.
11. A zapomenuli se na dobrodiní jeho, a na divy jeho, kteréž jim byl ukázal.
12. [Ješto] před otci jejich činil veliké divy v zemi egyptské, na poli Tanis*.
13. Rozdělil moře, a převedl je: a postavil vody jako v láhvici*.
14. A vedl je v oblaku [ve] dne: a přes celou noc v světlosti ohně.
15. Protrhl skálu na poušti: a napájel je jako z propasti veliké.
16. A vyvedl vodu ze skály: a vyvedl vody jako řeky.
17. Avšak přidali ještě hřešiti proti němu: k hněvu popouzeli Nejvyššího na poušti.

12) Tanis či Zaon, sídlo králů egyptských. 4. Mojž. 13, 23.
13) Viz 2. Mojž. 14, 21.

18. A pokoušeli Boha v srdcích svých: že žádali pokrmů dušem svým.
19. A zle mluvili o Bohu, řkouce: Zdaliž bude moci Bůh připraviti stůl* na poušti?
20. Udeřil [sice] skálu, a tekly vody, a řeky se vylily. Zdaliž bude moci i chleba dáti, aneb připraviti stůl lidu svému?
21. Protož uslyšel to Hospodin, a prodlel*: a oheň zapálen jest v Jakobu, a hněv vstoupil na Israele:
22. proto že nevěřili Bohu, aniž doufali v pomoc jeho.
23. A rozkázal oblakům s hůry, a brány nebeské otevřel.
24. A dštil jim mannu ku pokrmu, a chléb nebeský* dal jim.
25. Chléb andělský jedl člověk: pokrmy seslal jim v hojnosti.
26. Přenesl vítr polední s nebe: a přivedl mocí svou vítr od západu.
27. I deštil na ně maso jako prach: a ptactvo pernaté jako písek mořský.
28. A padlo v prostřed ležení jejich, vůkol stanů jejich.
29. I jedli a nasyceni jsou velmi, a dal jim, čeho žádali:
30. nebylit zklamáni v žádosti své. Ještě byli pokrmové jejich v ústech jejich:
31. a hněv Boží vstoupil na ně. A pobil tučné jejich*, a výborné z Israele porazil.
32. Při všem tom ještě hřešili: a nevěřili divům jeho.
33. A míjeli v marnosti* dnové jejich, a léta jejich s chvátáním.
34. Když je hubil, hledali ho: a navracovali se [k němu], a na úsvitě přicházeli k němu.
35. A rozpomínali se, že Bůh spomocník jejich jest: a Bůh nejvyšší že vykupitel jejich jest.

19) Hebr.: maso.
21) t. uvesti nevěřících do země zaslíbené. Hebr.: Uslyšev to rozhněval se.
24) t. s nebe, z příbytku andělů.
31) t. přednější a vzácnější z nich.
33) Hebr. jako pára; krátkého života jim popřál.

36. I milovali ho ústy svými, a jazykem svým kořili se jemu:
37. srdce pak jejich nebylo přímé s ním: aniž věrni shledáni jsou v smlouvě jeho.
38. On pak jest milosrdný, a slituje se nad hříchy jejich: a nezahubí jich. I mnohokráte učinil, že odvrátil hněv svůj [od nich]: a nerozpálil všeho hněvu svého:
39. a rozpomenul se, že jsou tělo*: duch**, kterýž odchází a nenavracuje se zase.
40. Kolikrát jsou ho rozhněvali na poušti, k hněvu popudili na místě suchém?
41. A obrátili se, a pokoušeli Boha: a svatého israelského k hněvu popudili.
42. Neupamatovali se na [mocnou] ruku jeho, v ten den, kteréhož je vykoupil z ruky sužujícího.
43. Kterak činil v Egyptě divy své, a zázraky své na poli Tanis.
44. A [kterak] obrátil v krev řeky jejich, a přívaly* jejich, aby nepili**.
45. Seslal na ně psí mouchy, a žraly je: a žáby, i hubily je.
46. A dal rzi úrody jejich, a práce jejich kobylce.
(2. Mojž. 10, 12.)
47. A potloukl krupami vinice jejich, a moruše jejich [zkazil] mrazem.
48. A vydal krupobití dobytek jejich, a jmění jejich ohni.
49. Poslal na ně hněv prchlivosti své: prchlivost, a hněv, a soužení: dopuštění skrze anděly zlé*.
50. Cestu učinil stezce hněvu svého, neuchoval od smrti duší jejich: i dobytek jejich v smrti zavřel.
51. A pobil všecko prvorozené v zemi egyptské, prvotiny všeliké práce jejich v stanich Chamových*.
52. A vyňal [odtud] jako ovce lid svůj: a provedl je jako stádo po poušti.
53. A vyvedl je v naději, a nebáli se: ale nepřátely jejich přikrylo moře.
54. A uvedl je na horu posvěcení svého: na horu, kteréž dobyla pravice jeho. A vymetal před tváří jejich národy: a losem rozdělil jim zemi dle provazce měřícího.
55. A učinil aby přebývala v stanech jejich* pokolení israelská.
56. A pokoušeli, a popouzeli Boha nejvyššího: a svědectví jeho neostříhali.
57. A odvrátili se, a nezachovali úmluvy: jakož i otcové jejich obráceni jsou v lučiště zkažené*.
58. K hněvu dráždili jej na pahrbolích svých: a rytinami svými k horlení popouzeli ho.
59. Uslyšel to Bůh, a pohrdl [jimi]: a v nic uvedl velmi Israele.
60. A zavrhl stánek Silo, stánek svůj, kdež přebýval mezi lidmi.
61. I vydal v zajetí sílu jejich: a krásu jejich v ruce nepřítele.
62. A sevřel v meči lid svůj: a dědictvím svým povrhl.
63. Mládence jejich sežral oheň: a panny jejich nejsou oplakány.
64. Kněží jejich od meče padli, a vdovy jejich nebyly oželeny.
65. A [však] probudil se jako ze sna Hospodin, jako rek napilý od vína*.
(4. Král. 5, 6.)
66. A udeřil nepřátely své v zadky: pohanění věčné dopustil na ně.
67. A zavrhl stánek Josefův, a pokolení Efraimova nevyvolil*.

---

39) t. mdlí a padoucí lidé. — ** Dech neb vítr.
44) t. dešťové vody jejich v cisternách a nádržkách, aneb i potoky — ** t. že jich píti nemohli. Viz 2. Mojž. 7, 17.
49) Hebr.: Posílání zlých poslů t. věcí či znamení nastávajících bíd a neštěstí, čímž se ony tmy rozumějí, o nichž 2. Mojž. 10, 22.
51) t. egyptských. 2. Mojž. 12, 29.
55) t. těch národů před nimi vyhnaných.
57) t. v lučiště ochablé, nepotřebné, na něž nelze spoléhati.
65) Jako rek, kterýž vínem a snem očerstviv se, dvojnásobnou zmužilostí na nepřátely doráží.
67) t. k přebývání svému nevyvolil víc Silo, kteréž bylo v pokolení Efraima syna Josefova.

68. Ale vyvolil pokolení Júdovo, horu Sion, kterouž zamiloval.
69. A vystavěl tu sobě jako [sílu] jednorožců* svatyni svou v zemi, kterouž založil na věky.
70. A vyvolil Davida služebníka svého, a vzal ho od stáda ovcí: když chodil za ovcemi plodnými, pojal ho,
71. aby pásl Jakoba služebníka jeho, a Israele dědictví jeho.
72. A pásl je v nevinnosti srdce svého: a moudrostí rukou svých vodil je*.

Žalm 78. (79.)

Prorok oplakává zkázu Jerusaléma a chrámu.

1. Žalm Asafův.
Bože přišli pohané do dědictví tvého, poskvrnili chrám svatý tvůj: obrátili Jerusalém [jako] v stráž ovoce*.
2. Dali mrtvá těla služebníků tvých, za pokrm ptákům nebeským, těla svatých tvých, šelmám zemským.
3. Vylili krev jejich jako vodu kolem Jerusaléma: a nebyl, kdoby je pochovával.
4. Učiněni jsme v potupu sousedům našim; v porouhání a posměch těm, kteříž jsou vůkol nás.
5. Až dokavád Hospodine hněvati se budeš do konce: hořeti bude jako oheň horlení tvé?
6. Vylí hněv svůj na národy, kteříž tě nepoznali, a na království, kteráž jmena tvého nevzývala.
7. Neboť jsou sežrali Jakoba: a místo jeho obrátili v poušť.
8. Nezpomínejž nepravostí našich starých, rychle ať předejdou nás milosrdenství tvá: nebo chudí učiněni jsme příliš.
9. Spomoz nám Bože spasiteli náš: a pro slávu jmena svého Pane vysvoboď nás: a buď milostiv hříchům našim, pro jmeno své.
10. Aby snad neřekli mezi národy: Kde jest Bůh jejich? a v známost uvedena buď mezi pohany před očima našima, pomsta krve služebníků tvých, kteráž jest vylita:
11. vejdiž před obličej tvůj lkání vězňů. Podlé velikosti ramene svého, zachovej syny usmrcených.
12. A odplať sousedům našim sedmernásobně do lůna jejich: za pohanění jejich, kteréž jsou tobě činili Pane.
13. My pak lid tvůj, a ovce pastvy tvé, chváliti tě budeme na věky. Od pokolení do pokolení vypravovati budeme chválu tvou.

Žalm 79. (80.)

Prorok jmenem lidu israelského, od nepřátel souženého, modlí se Bohu za vysvobození.

1. Ku konci, pro ty, kteříž proměněni budou*, svědectví Asafa. Žalm.
2. Ty, jenž spravuješ Israele, pozoruj: jenž vodíš Josefa jako ovci. Jenž sedíš nad cherubíny, zjev se
3. před Efraimem, Benjaminem, a Manassesem. Vzbudiž moc svou a přijď, abys spaseny učinil nás.
4. Bože obratiž nás*: a ukaž tvář svou, a spaseni budeme.
5. Hospodine Bože mocností, dokavádž hněvati se budeš nad modlitbou služebníka svého*?
6. [Dokavádž] krmiti nás budeš chlebem slzí: a nápoj dáš nám v slzích v míře veliké?
7. Postavil jsi nás k odporu sousedům našim: a nepřátelé naši posmívali se nám.
8. Bože mocností obratiž nás: a ukaž tvář svou: a spaseni budeme.

77,69) t. silně utvrzený příbytek.
72) t. moudře spravoval je.
78,1) Hebr.: v hromady rumu.

79,1) Viz žalm 68, 1.
4) t. navrať, jakž podobné, ze zajetí do vlasti.
5) oslýchaje modlitby jeho.

9. Vinici [svou]* z Egypta přenesl jsi: vyhnals národy, a štípil jsi ji**.
10. Vůdce cesty byl jsi před obličejem jejím: štípil jsi kořeny její, a naplnila zemi.
11. Přikryl hory stín její: a křoví její cedry Boží*:
12. Roztáhla ratolesti své až k moři: a až k řece [Eufratu] rozvody své.
13. Proč jsi rozbořil hradbu její: a sbírají ji všickni, kteříž jdou mimo cestou?
14. Rozryl ji vepř z lesa: a zvěř pouště spásla ji*.
15. Bože mocností obratiž se [k nám]: popatř s nebe, a viz, a navštiv tu vinici.
16. A dokonej ji, jižto štípila pravice tvá: a [budiž ruka tvá] nad synem člověka, kteréhos utvrdil sobě.
17. Popálena jest ohněm, a podkopána od žehrání obličeje tvého zahyne.
18. Budiž ruka tvá nad mužem pravice tvé*: a nad synem člověka, kteréhož jsi utvrdil sobě.
19. A neodstoupíme [více] od tebe, obživíš nás: a jmeno tvé vzývati budeme.
20. Hospodine Bože mocností obratiž nás: a ukaž tvář svou, a spaseni budeme.

Žalm 80. (81.)

Prorok napomíná lidu, aby svátky Boží s obzvláštní pobožností světili, a Boha se vší pilností ctili.

1. Ku konci, za čeřeny. Žalm samého Asafa. Viz výš 8, 1.
2. Plesejte Bohu spomocníku našemu: a vesele pokřikujte Bohu Jakobovu.
3. Vezměte žalm, a dejte sem buben; [vezměte] žaltář veselý s harfou.
4. Trubte troubou na novměsíce*, v den znamenitý slavnosti vaší.
5. Nebo toť jest přikázaní v Israeli: a soud Boha Jakobova.
6. Na svědectví v Josefovi položil to*, když vycházel ze země egyptské: jazyk, kteréhož neznal, slyšel.
7. Odvrátil od břemen hřbet jeho: a ruce jeho aby košem nesloužily [více]*.
8. V soužení vzýval jsi mne, a vysvobodil jsem tě: vyslyšel jsem tě v skrytu bouře*: zkusil jsem tě u vody odpírání**.
9. Slyš lide můj, a osvědčímť se tobě: Israeli uposlechneš-li mne,
10. nebudeť v tobě boha nového, aniž se klaněti budeš bohu cizímu.
11. Neboť já jsem Hospodin Bůh tvůj, kterýž jsem vyvedl tebe z země egyptské: rozšiř ústa svá, a naplnímť je*.
12. Ale neuposlechl lid můj hlasu mého: a Israel nehleděl na mne.
13. I nechal jsem jich podlé žádostí srdce jejich, aby chodili dle nálezků svých.
14. [Ješto] kdyby mne byl lid můj uposlechl: kdyby Israel byl po cestách mých chodil:
15. v nic bych snad byl nepřátely jejich snížil: a na sužující je vztáhl ruku svou.
16. Nepřátelé Hospodinovi ko-

79,9) Hebr.: Kmen vinný, t. lid israelský — ** t. místo nich.
11) t. j nejvyšší. Smysl toho podobenství jest, že rozšířil se lid israelský až na hory libánské, kdež rostly cedry.
14) Vepřem divokým a zvěří rozumějí se nepřátelé lidu israelského, totiž Holofernes a Assyrští.
18) t. nad lidem, kterýž jako štípila pravice tvá.

80,4) Židé čítali čas a roky dle oběhu měsíce, a první den každého měsíce slavně vytrubovali.
6) t. lidu israelskému to přikázal.
7) t. aby hlíny, vápna, rumu, kamení, v koších a jiných nádobách zednických nenosili, t. od těžkých robot zprostil je.
8) 2. Mojž. 14, 24. — ** Meryba t. svár. 2. Mojž. 17, 2.
11) t. dobrodiními svými; svobodně žádej, a dámť hojnost všeho, čehož žádáš.

řiliby se jemu*: a bylby čas jejich na věky**.
17. A krmil [bych] je z tuku obilí: a medem ze skály* sytil bych je.

Žalm 81. (82)

Napomíná soudců, aby bez ohlédání se na osoby spravedlivě soudili, pamatujíce na povinnosti své.

1. Žalm Asafův.
Bůh stál* v shromáždění bohů**: u prostřed pak bohy rozsuzuje.
2. Dokavádž souditi budete nepravost: a tváří hříšníků přijímati?
3. Soud čiňte nuznému, a sirotku: poníženého, a chudého ospravedlňujte.
4. Vytrhněte chudého: a nuzného z ruky hříšníka vysvobcďte.
5. Nevěděli toho, aniž tomu srozuměli, chodí ve tmě: [a protož] pohnou se všickni základové země*.
6. Jáť jsem řekl: Bohové jste, a synové Nejvyššího všickni.
(2. Mojž. 22, 9.)
7. Ale jako [jiní] lidé zemřete: a jako jeden z knížat padnete*.
8. Povstaniž Bože, suď zemi: nebo ty děditi budeš ve všech národech*.

Žalm 82. (83.)

Modlitba za pomoc Boží, když se okolní národové proti lidu israelskému spikli.

1. Píseň žalmu Asafova.
2. Bože, kdož bude podobný tobě? Nemlč, aniž se upokoj Bože*.
3. Nebo hle nepřátelé tvoji hřmot učinili: a ti kteříž tě nenávidí, pozdvihli hlavy.
4. Proti lidu tvému zlostnou ukládali radu: a myslili proti svatým tvým.
5. Řekli: Pojďte, a vyhlaďme je z národu*: a ať není více zpomínáno jmena Israelova.
6. Neboť jsou se usnesli jednomyslně, spolu proti tobě smlouvu učinili,
7. stanové Idumejských, a Ismaelitských: Moabští a Agarejští,
8. Gebalští, a Ammonitští, a Amalechitští: cizozemci* s obyvateli tyrskými.
9. Ano i Assyrští přišli s nimi: hotovi jsou ku pomoci synům Lotovým*.
10. Učiň jim jako [někdy] Madianským*, a jako Sisarovi: jako Jabinovi při potoku Cison**.
11. Vyhynuli v Endor: učiněni jsou jako bláto země.
12. Naložil s knížaty jejich, jako s Orébem, a Zébou, a Zebeem, a Salmanou*: se všemi knížaty jejich,
13. jenž řekla: Dědictvím obdržme svatyni Boží*.
14. Bože můj učiň je jako kolo*: a jako stéblo před větrem.
15. Jako oheň, jenž spaluje les: a jako plamen spalující hory*:
16. tak je stíhati budeš v bouři své: a v hněvu svém přestrašíš je.
17. Naplň tváře jejich zahanbením: a hledati budou jmena tvého Hospodine*.

80,16) t. Israelovi. — ** t. stálé by bylo štěstí jejich.
17) buď lesním, o němž 1. Král. 14, 25., aneb od včel, jakž někteří praví, že v zemi chananejské v skalí a v jeskyních se osazují; aneb syrupem z hroznů, jež na skalnatých horách rostou, připraveným.
81,1) t. přítomen jest. — ** t. soudců, vrchností, náměstků Božích v činění soudu a spravedlnosti. 2. Mojž. 21, 6.
5) t. práva, dobří řádové, chvalitební mravové: což když hyne, přicházejí za tím nepravosti a bezbožnosti, a naposledy vyvrácení obcí a království.
7) t. dle hebr.: Všickni do jednoho vy soudcové a knížata zahynete.
8) t. dědičně vládneš všemi národy.
82,2) t. nehleď tiše a pokojně na to, co se nám od nepřátel děje.
5) t. ať nejsou více národem. —
8) Rozuměj Filistinské.
9) Moabským a Ammonitským. 1. Mojž. 19, 36.
10) Soudc. 7, 1. — ** Soudc. 4, 15. 5, 21.
12) Soudc. 8, 21.
13) t. Jerusalém a zem israelskou.
14) t. jako prach, jenž se točí u vichru.
15) t. křoví na horách, rychle hořící.
17) t. tak aby hledati tebe museli, žádné pomoci při bozích svých nenalezajíce.

18. Ať se stydí a děsí na věky věků: a ať se hanbí, a zahynou.
19. A ať poznají, že ty jmeno máš Hospodin: [že] ty sám jsi Nejvyšší nade vší zemí.

Žalm 83. (84.)

Prorok vzdálen jsa od chrámu Božího, žádost svou, k němu přijíti, pronáší, a blahoslavenství těch, kteříž svobodný přístup k němu vždy mají, vysvětluje.

1. Ku konci, za čeřeny*, synům Kóre. Žalm.
2. Jak milí jsou stanové tvoji Hospodine mocností*.
3. Touží, a omdlévá duše má po síněch Hospodinových. Srdce mé, a tělo mé plesají k Bohu živému.
4. Nebo vrabec nalezl sobě dům, a hrdlička hnízdo sobě, kdežby složila mladé své. [Já nacházím] oltáře tvé, Hospodine mocností: králi můj, a Bože můj*.
5. Blahoslavení [jsou], kteříž přebývají v domu tvém Hospodine: na věky věků chváliti budou tebe.
6. Blahoslavený muž, kterýž má pomoc od tebe: vstupování [k stánku tvému] v srdci svém spořádal*,
7. údolím slzí, na místo, kteréž uložil*.
8. Neboť požehnání dá ustanovitel zákona*, půjdou z síly k síle**: [až] vidín bude Bůh bohů na Sionu.
9. Hospodine Bože zástupů vyslyš modlitbu mou: ušima pozoruj Bože Jakobův.
10. Ochránce náš popatř Bože: a vzhlédni na tvář Pomazaného svého*.
11. Nebo lepší jest den jeden v síněch tvých nad tisíce*. Zvolil jsem sobě raději opovrženým býti v domu Boha mého, nežli přebývati v stáncích hříšníků**.
12. Nebo milosrdenství, a pravdu miluje Bůh: milost, a slávu dá Hospodin.
13. Neodepře dobrých věcí těm, kteříž chodí v nevinnosti: Hospodine zástupů, blahoslavený člověk, kterýž doufá v tebe.

83,1) Žalm tento není bez spojení se žalmem 41.; jsouť oba při téže příležitosti a od téhož pěvce složeny.
2) Rozumí se zde stan na dvé rozdělený, kdež stála archa úmluvy, než byl vystavěn chrám jerusalémský. 2. Mojž. 26, 1.
4) Vrabcem a hrdličkou míní pěvec sám sebe; vrabcem pro útěk svůj, a hrdličkou pro lásku svou k domu Božímu.
6) t. cestu nahoru k domu tvému umyslil. T. j. blahoslavení, kteříž vždy a rádi na cestu k výročním slavnostem do chrámu tvého myslí.
7) Smysl dle hebr.: Ti poutníci jdouce přes pusté a suché údolí Baka (Bekaim, 2. Král. 5, 23.) za studnici je sobě pokládají, t. j. tak volně a ochotně, ač žízní prahnouce, po něm do Jeruzaléma chvátají, jako po nějakých utěšených a pramenitých lukách.
8) t. Bůh. — ** t. vždy jim více síly a srdce přibývá.

Žalm 84. (85.)

Prorok připomínaje sobě vysvobození lidu israelského z Egypta, žádá za vysvobození téhož lidu z přítomného soužení.

1. Ku konci, synům Kóre, žalm.
2. Požehnal jsi Hospodine zemi své: odvrátil jsi zajetí Jakobovo.
3. Odpustils nepravost lidu svého: přikryls všecky hříchy jejich.
4. Ukrotil jsi všecken hněv svůj: odvrátils [se] od hněvu prchlivosti své.
5 Obratiž nás Bože spasiteli náš: a odvrať hněv svůj od nás.
6. Zdaliž na věky hněvati se budeš na nás? aneb protáhneš hněv svůj od národu do národu?
7. Bože ty obrátě se obživíš nás: a lid tvůj veseliti se bude v tobě.
8. Ukaž nám Hospodine milosrdenství své: a spasení své dej nám.
9. Poslyším, coby mluvil ke mně Hospodin Bůh: neboť [zajisté] mluviti bude pokoj na lid svůj*; a na svaté své, a na ty, kteříž se obracují k srdci**.
10. Jistě blízká jest těm, kteříž

83,10) t. krále našeho.
11) t. dnů jinde, snad v staních hříšníků strávených. — ** t. bohářů.

se ho bojí, pomoc jeho: aby přebývala sláva v zemi naší.
11. Milosrdenství a pravda potkaly se: spravedlnost a pokoj políbily se.
12. Pravda ze země vzešla: a spravedlnost s nebe vyhlédla*.
13. Dá [také] Hospodin požehnání: a země naše vydá úrodu svou.
14. Spravedlnost před ním choditi bude: a zřídí po cestě kroky své*.

Žalm 85. (86.)

David v soužení jsa, smilování a pomoci proti nepřátelům svým od Boha žádá.

1. Modlitba samého Davida.
Nakloň Hospodine ucha svého, a vyslyš mne: neboť nuzný a chudý jsem já.
2. Ostříhejž duše mé, neboť svatý jsem*: spasena učiň služebníka svého, Bože můj, doufajícího v tebe.
3. Smiluj se nade mnou Hospodine, neboť jsem k tobě volal celého dne:
4. obvesel duši služebníka svého, neboť k tobě Pane duše své jsem pozdvihl.
5. Neb ty jsi Pane líbezný, a tichý, a mnohého milosrdenství všechněm, kteříž vzývají tě.
6. Slyš Hospodine modlitbu mou: a pozoruj hlasu prosby mé.
7. V den soužení svého volal jsem k tobě: nebo vyslýcháš mne.
8. Neníť tobě podobného mezi bohy Pane: a nic není vedlé skutků tvých*.

84,9) t. aby přišel naň pokoj a štěstí. — ** t. kteří jdou do sebe, a napravují se. Jinak: Kteří obrací k němu srdce. Hebr.: Toliko aby se nenavrátili k slosti [předešlé].
12) Vyhlédati bude, t. navrátí se zase na zem s nebe, kamž před lidmi byla jako utekla.
14) t. všudy průchod míti, a veřejně jako oznamovati bude příchod Boha, krále spravedlivého, jenž v zemi zase tak dobrotivě, jako kdy prvé, kralovati bude.
85,2) t. miláček a milovník i ctitel aneb pomazaný tvůj.
8) t. nic není rovného skutkům tvým.

9. Všickni národové, kteréž jsi učinil, přijdou*, a klaněti se budou před tebou Pane: a oslavovati budou jmeno tvé.
10. Nebo veliký jsi ty, a činíš divné věci: ty jsi Bůh sám.
11. Veď mne Hospodine po cestě své*, a kráčeti budu v pravdě tvé: ať se veselí srdce mé, aby se báló jmena tvého**.
12. Chváliti budu tě Hospodine Bože můj z celého srdce svého, a oslavovati budu jmeno tvé na věky.
13. Nebo milosrdenství tvé veliké jest nade mnou, a vytrhls duši mou z propasti nejhlubší*.
14. Bože, povstaliť jsou nepraví proti mně, a rota silných hledala duše mé: a nepředstavili tě před očima svýma.
15. Ale ty Pane Bože lítostivý, a milosrdný, shovívající, a mnohého milosrdenství, a pravdomluvný,
16. vzhlédniž na mne, a smiluj se nade mnou, dej vládu svou služebníku svému: a spasena učiň syna služebnice své.
17. Učiň se mnou znamení k dobrému, aby to viděli, kteříž mne nenávidí, a zahanbeni byli: žes ty mi Hospodine spomohl, a mne potěšil.

Žalm 86. (87.)

O důstojnosti a slávě města Jerusaléma, příčinou služeb Božích tu konaných, jimž i okolní národové, tak jako domácí, ně dy přítomni býti mají. Ukazuje ten žalm také na časy messiášské.

1. Synům Kóre, žalm písně.
Základové jeho* jsou na horách svatých**:
2. miluje Hospodin brány sionské nade všecky stany Jakobovy.

9) t. někdy, svým časem.
11) vyuč mne přikázaním tvým. — ** t. ať raduje se v bázni tvé.
13) t. vytrhls mne s přítomného nebezpečenství smrti, jako již z hrobu.
86,1) t. města Božího Jerusaléma. — ** t. na horách, kteréž sobě Hospodin k službám svým oblíbil.

3. Slavné věci praveny jsou o tobě, město Boží.
4. Pomním na Rahab* a Babylon, [mezi těmi], kteříž znají mne. Hle cizozemci** a Tyrští, a lid mouřenínský, ty jsou byli tam***.
5. Zdaliž Sion [řekne]: Člověk, a člověk narozen jest v něm*: a sám Nejvyšší založil jej?
6. Hospodin vypravovati [to] bude v sepsání lidu, a knížat; těch, kteříž byli v něm*.
7. Jako samých veselících se, jest přebývání v tobě.

Žalm 87. (88.)

Prorok naříkaje na svou bídu, žádá s ní vyproštěn býti, aby tím lépe Boha chváliti mohl.

1. Píseň žalmu, synům Kóre, ku konci pro Maheleth*, k odpovídání**, rozumnosti*** Emana Esrahitského, (1 Paral. 2, 6.)
2. Hospodine Bože spasení mého, ve dne jsem volal, i v noci před tebou.
3. Vejdiž před obličej tvůj modlitba má: nakloň ucha svého ku prosbě mé.
4. Nebo naplněna jest zlými věcmi duše má: a život můj smrti se přiblížil.
5. Počten jsem se stupujícími do jámy: učiněn jsem jako člověk bez pomoci,
6. [jako] mezi mrtvými svobodný*. Jako zranění, kteří spí v hrobích, na něž nepamatuješ více: jenž od ruky tvé odvrženi jsou**.
7. Položili mne v jámu nejhlubší, v temnost, a v stín smrti*.
8. Nade mnou utvrdila se prchlivost tvá: a všecka vlnobití svá uvedl jsi na mne.
9. Vzdálil jsi známé mé ode mne: položili mne v ošklivost sobě. Vydán jsem, a nevycházel jsem*:
10. oči mé zemdlely pro bídu. Volal jsem k tobě Hospodine celý den: rozprostíral jsem k tobě ruce své.
11. Zdaliž na mrtvých činiti budeš divy: aneb [snad] lékaři zkřísí je, a budou tě chváliti*?
12. Zdali vypravovati bude někdo v hrobě milosrdenství tvé, a pravdu tvou v zahynutí?
13. Zdaliž poznáni budou v temnosti divní skutkové tvoji, a spravedlnost tvá v zemi zapomenutí?
14. A já Hospodine k tobě jsem volal: a z jitra modlitba má předchází tě.
15. Proč Hospodine zamítáš modlitbu mou: a odvracuješ tvář svou ode mne?
16. Chudý jsem já, a v pracech od mladosti své: vyvýšen pak jsa, ponížen jsem, a zkormoucen.
17. Na mne se shrnuli hněvové tvoji: a hrůzy tvé zkormoutily mne.
18. Obklíčily mne jako voda celý den: obklíčily mne spolu*.
19. Vzdálils ode mne přítele, a bližního, a známé mé od bídy [mé].

Žalm 88. (89.)

Předně vyčítá prorok sliby Davidovi od Boha učiněné. Potom bídný způsob rodu

---

86,4) t. Egypt. — ** t. Filistinští. — *** t. v Jerusalémě k úctě mé.
5) t. v Jerusalémě; ten i onen, každý člověk, všickni jsou rodem z Jerusaléma, jsou k němu přivtěleni, a k náboženství Hospodinovu připojeni.
6) t. vyčítati bude Hospodin jako z popisu národů, t. z knihy, v níž jako napsané má národy, kteříž k jeho království náležejí: „I ten také tu byl a se narodil“, t. rozliční cizí národové budou přičteni a přijati za služebníky Hospodinovy, a za spolusousedy Sionu, nejináče než jakoby v něm zroseni byli.
87,1) t. pro nástroj struněný. — ** t. jedněch druhým, aneb k vyslyšení od Boha. — *** t. naučení, aneb city.
87,6) t. sám sobě zanechaný. — ** t. které z péče a ochrany své jako vypouštíš.
7) t. dals mi uběhnouti v nebezpečenství smrti. Viz Job 10, 22. Výš 27, 1. 29, 4.
9) t. nemohu sniknouti toho trápení, v něž vydán jsem.
11) t. pomoz mi, dokud živ jsem, abych tě za to oslavoval.
18) t. najednou, aneb se všech stran.

jeho a celé království předkládaje, Bohu toho touží a pomoci od něho žádá.

1. Rozumnosti* Ethana Ezrahitského.

2. O milosrdenstvích Hospodinových na věky zpívati budu. Od národu do národu zvěstovati budu pravdu tvou ústy svými.

3. Nebo jsi řekl*: [a] na věky milosrdenství vzděláno bude** na nebesích: připravena*** bude pravda tvá na nich.

4. Učinil jsem smlouvu s vyvolenými svými, přisáhl jsem Davidovi služebníku svému:

5. Až na věky připravím símě tvé. A vzdělám od národu do národu stolici tvou.

6. Oslavovati budou nebesa divné skutky tvé Hospodine: i pravdu tvou v shromáždění svatých*.

7. Nebo kdo v oblacích přirovnán bude Hospodinu: [kdo] podoben bude Bohu mezi syny Božími? (Job 1, 6.)

8. Bůh, kterýž oslaven bývá v radě svatých*: veliký a hrozný jest nade všecky, kteříž jsou vůkol něho.

9. Hospodine Bože zástupů, kdo jest podoben tobě? Mocný jsi ty Hospodine a pravda tvá jest vůkol tebe.

10. Ty panuješ nad mocí mořskou: pohnutí pak vln jeho ty skrocuješ.

11. Ty jsi snížil jako zraněného, pyšného*: ramenem moci své rozptýlils nepřátely své.

12. Tvát jsou nebesa, a tvá jest země, okršlek země a plnost jeho* ty jsi založil:

13. půlnoční stranu i moře* tys stvořil. Tábor a Hermon** ve jmenu tvém plesati budou***.

14. Tvé rámě jest přemocné, silná ruka tvá, a vyvýšená pravice tvá:

15. spravedlnost a soud jsou utvrzením stolice tvé.* Milosrdenství a pravda předcházejí tvář tvou:

16. blahoslavený lid, kterýž zná plesání [tvé]*. Tiť Hospodine v světle obličeje tvého choditi budou,

17. a ve jmenu tvém plesati budou celý den: a v spravedlnosti tvé vyvýšeni budou.

18. Nebo sláva síly jejich jsi ty: a z dobrolibosti tvé povýšen bude roh náš.

19. Neboť od Hospodina jest obrana naše, a od Svatého israelského, krále našeho*.

20. Tehda mluvil jsi u vidění svatým svým*, a řekl jsi: Složil jsem pomoc [lidu svému] v [reku] silném: a povýšil jsem vyvoleného z lidu mého**.

21. Nalezl jsem Davida služebníka svého: olejem svatým svým pomazal jsem ho.

22. Ruka zajisté má spomáhati bude jemu: a rámě mé posilovati ho bude.

23. Nic neprovede nepřítel proti němu, a syn nepravosti nemá uškoditi jemu.

24. A potru před tváří jeho nepřátely jeho: a ty, kteříž ho nenávidí, v útěk obrátím.

---

1) t. žalm vyučující. 1. Par. 2, 6.
3) Co řekl, následuje ve v. 4. 5. — ** t. zajisté pevně státi bude to dobrotivé zaslíbení tvé. — *** t. utvrzena.
6) t. ctitelů tvých. Jakoby řekl: Že ty mocen jsi sliby své splniti, tomu uči všecky stvořené věci, zvlášť nebesa, kteráž moc tvou nejvíce a nejpatrněji ukazují: a že v splňování slibů svých pravdomluvný a věrný jsi, toho svědkové jsou ctitelé a služebníci tvoji [andělé], na nebi vůkol tebe shromáždění, kteříž vidouce věrnost tvou, chválí ji a oslavují. Níž v. 7. 8.
8) t. ctitelů a služebníků jeho, duchů nebeských.
11) Hebr. Rahab, t. Egypt.
12) t. čímkoli svět naplněn jest.
13) t. k straně polední. — ** Ona hora k západu, tato k východu ležela; tak se vyčítají všecky 4 strany světa. — *** plesají aneb zpívají o jmenu tvém, t. znají se k tomu, žes ty stvořitel jejich.
15) t. základem trůnu tvého.
16) umí plesati tobě. t. přiznává se k tobě.
19) Hebr.: Hospodin jest štít náš, Svatý israelský, král náš.
20) t. prorokům a Náthanovi. — ** t. Davida

25. A pravda má, i milosrdenství mé s ním bude: a ve jmenu mém vyvýšen bude roh jeho.
26. A vložím na moře ruku jeho: a na řeky pravici jeho*.
27. Onť bude vzývati mne [řka]: Otec můj jsi ty: Bůh můj, a obránce spasení mého.
28. A já za prvorozeného ustanovím ho: za vyvýšeného nad krále zemské.
29. Na věky zachovám jemu milosrdenství své: a smlouva má [bude] věrná jemu.
30. A položím na věky věků símě jeho, a trůn jeho jako dny nebe.
31. Jestližeby pak opustili synové jeho zákon můj: a v soudech mých nechodili:
32. jestližeby spravedlností mých poskvrnili: a přikázání mých neostříhali:
33. navštívím metlou nepravosti jejich: a ranami hříchy jejich:
34. milosrdenství pak svého nerozptýlím od něho: aniž škoditi budu proti pravdě své;
35. aniž poskvrním úmluvy své: a toho, což vychází z úst mých, nezruším.
36. Jednouť jsem přisáhl skrze svatost svou, jestli sklamám Davidovi*:
37. símě jeho na věky trvati bude,
38. a trůn jeho [bude] jako slunce před obličejem mým, a jako měsíc utvrzen na věky: a [ten] svědek na nebi* jest věrný.
39. Ale tys odehnal, a potupil: zanedbal jsi Pomazaného svého*.
40. Vyvrátil jsi smlouvu s služebníkem svým: poskvrnil jsi na zemi svatost* jeho.
41. Zkazil jsi všecky ohrady jeho*: obrátils pevnost jeho v strach**.
42. Loupili jej všickni jdoucí cestou: učiněn jest v posměch sousedům svým.
43. Vyvýšil jsi pravici těch, kteříž utiskají ho: obveselils všecky nepřátely jeho.
44. Odvrátil jsi pomoc meče jeho: a nespomohl jsi mu v boji.
45. Zkazils jej [oloupiv ho] o čistotu*: a stolici jeho svrhl jsi na zem.
46. Ukrátils dnů času jeho: přikryl jsi jej hanbou.
47. Až dokavád Hospodine odvracovati se budeš docela: [dokavádž] hořeti bude jako oheň hněv tvůj?
48. Rozpomeň se, jaká jest bytost má*: zdaliž jsi tedy nadarmo postavil [na svět] všecky syny lidské?
49. Který jest člověk, jenžby živ byl, a neuzřel smrti: [jenžby] vytrhl duši svou z moci pekel?
50. Kdež jsou milosrdenství tvá stará Hospodine, jakož jsi přisáhl Davidovi v pravdě své?
51. Pamatuj Pane na pohanění služebníků svých, kteréž jsem nesl v lůnu svém od mnohých národů*.
52. Kterýmž haněli nepřátelé tvoji Hospodine, kterýmž haněli proměnu* Pomazaného tvého.
53. Požehnán budiž Hospodin na věky: staň se, staň se.

Žalm 89. (90.)

O věčnosti Boží a nestálosti života všech lidí, zvlášť Israelitů, kteříž na poušti pomřeli.

1. Modlitba Mojžíše, muže Božího.

---

26) t. učinim, aby panoval od moře středozemního až po řeku Eufrat. Výš 79, 12.
36) t. zajisté nesklamám Davida.
38) t. Bůh sám.
39) Ale nyní, jakž se zdá, zavrhuješ a potupuješ krále, potomka Davidova; nezdáť se, žebys déle chtěl držeti smlouvy své.
40) t. svatou důstojnost. hebr. korunu.
41) t. domu Davidova, jako nějaké zahrady. — ** t. že prvé nezhrožený, teď se báti musí.
45) t. o předešlou jasnost a slávu.
48) t. jak krátké živobytí mé.
51) t. vrchovatě jsem utrpěl.
52) t. proměnění osudu, štěstí.

Pane outočiště učiněn jsi nám, od národu do národu.
2. Prvé než učiněny byly hory, a než jest spůsobena země, a okršlek zemský; od věků až na věky jsi ty Bůh.
3. Neobracuj člověka v sníženost*: jenž jsi řekl: Obraťte se synové lidští.
4. Nebo tisíc let před očima tvýma [jest] jako den včerejší, kterýž pominul: a [jako jedno] bdění v noci*.
5. Jako co se za nic nepokládá, [tak] jejich léta budou.
6. Ráno jako bylina ať pomine, ráno ať kvete, a pomine: u večer ať odpadne, ztuhne a uschne*.
7. Nebo jsme zhynuli od hněvu tvého, a prchlivostí tvou zkormouceni jsme.
8. Položil jsi nepravosti naše před obličej svůj, věk náš v světlo obličeje svého.
9. Nebo všickni dnové naši mizejí: a od hněvu tvého hyneme. Léta naše jako pavučina počtena budou:
10. dnů let našich, při některých, jest sedmdesáte let. A jest-li kdo při síle, osmdesáte let: a co nad to víc jich, práce jest a bolest. Neb na to přijde slabost a budeme kárání*.
11. Kdož zná mocnost hněvu tvého, a pro bázeň tvou [kdo může] hněv tvůj vypraviti?
12. Pravici svou tak známou učiň, a vyučené srdcem v moudrosti [učiň z nás]*.
13. Obratiž se Hospodine, až dokavád [prodlévati budeš]? a uprositedlný buď služebníkům svým.
14. Ať naplněni jsme záhy milosrdenstvím tvým: abychom plesali, a veselili se po všecky dny naše.
15. [Abychom] radovali se za dny, v nichž jsi nás ponížil; za léta, v nichž jsme viděli zlé věci*.
16. Vzhlédniž na služebníky své a na díla svá: a spravuj syny jejich.
17. A budiž světlost* Hospodina Boha našeho nad námi, a díla rukou našich spravuj nad námi: ano dílo rukou našich spravuj**.

89, 3) t. v úplné zahynutí.
4) t. noční, ježto jest čas tří hodin. Staří dělivali noc na čtvero bdění, v nichž stráž držívali; také den dělili na čtyry částky.
6) t. lidé jsou jako bylina, kteráž z jitra se zelená, květe, u večer pak vadne a usýchá.
10) t. obtížemi velkého věku.
12) t. naučiž nás počítati právě dnů našich, a znáti krátkost a křehkost života, abychom oddali srdce své moudrosti.
89, 15) t. okoušeli zlého.
17) t. milost. — ** t. dej prospěch a zdar pracem našim.

Žalm 90. (91.)

Žalm tento, za příčinou moru složený, vypravuje, kterak jest bezpečen přede vším zlým ten, kterýž všecku svou naději na Bohu založil.

1. Chvalozpěv Davidův.
Kdo obývá v pomoci Nejvyššího, v ochraně Boha nebeského přebývati bude.
2. Díť Hospodinu: Obránce můj, jsi ty, a útočiště mé: Bůh můj, v tebe doufati budu.
3. Neb on vysvobodí tě z osidla lovců a od slova přísného*.
4. Rameny svými zastíní tě: a pod křídly jeho doufati budeš.
5. [Jako] štítem obestře tě pravda jeho: nebudeš se báti přístrachu nočního.
6. [Ani] střely létající ve dne*, ani věci procházející se ve tmě**, ani útoku, a ďábelství poledního***.
7. Padne jich po boku tvém tisíc, a deset tisíců po pravici tvé: ale k tobě se nepřiblíží.
8. Avšak očima svýma na to patřiti budeš, a odplatu hříšníků uzříš.
9. Poněvadž [díš]: Ty jsi Hospodine naděje má: a Nejvyššího položil jsi za útočiště své:

90, 3) t. od věci krušné. Hebr.: Od zlého nakažení morového.
6) t. nebezpečenství zjevného. — ** t. skrytě a náhle přicházejícího. — *** t. ani rány jež usmrcuje v čas polední

10. nepřistoupí k tobě zlé, a metla nepřiblíží se k stanu tvému.
11. Nebo andělům svým přikázal o tobě: aby ostříhali tě na všech cestách tvých. (Mat. 4, 6.)
12. [Jako] na rukou ponesou tě: abys snad neurazil o kámen nohy své.
13. Po hadu a basilišku choditi budeš: a šlapati budeš po lvu i draku.*
14. Poněvadž ve mne doufal, [dí Bůh,] vysvobodím jej, ochráním ho, nebo poznal jméno mé.
15. Volati bude ke mně, a já vyslyším jej: s ním budu v soužení: vytrhnu jej, a oslavím jej.
16. Dlouhostí dnů naplním jej: a ukáži jemu spasení své.

Žalm 91. (92.)

Prorok jmenem církve probudiv se k chvále Boha, skutky jeho v stvořených věcech s podivením rozvažuje. 7. Bezbožníků zahynutí, spravedlivých pak štěstí a oslavení vypravuje.

1. Žalm písně v den sobotní*,
2. Dobré jest oslavovati Hospodina, a žalmy zpívati jménu tvému Nejvyšší,
3. aby zvěstováno bylo ráno milosrdenství tvé, a pravda tvá přes noc,
4. při nástroji o desíti strunách, při loutně: s písní při harfě.
5. Neb jsi mne potěšil Hospodine činy svými: a v skutcích rukou tvých plesati budu.
6. Jak velicí jsou skutkové tvoji Hospodine! velmi hluboká jsou myšlení tvá.
7. Člověk nesmyslný nepozná toho: a blázen nesrozumí těm věcem.
8. Když hříšníci vzejdou jako tráva: a ukáží se [v květu] všickni, kteříž páší nepravost, aby zahynuli na věky věků:
9. tedy ty [zůstáváš] Nejvyšší na věky Hospodine.
10. Nebo hle nepřátelé tvoji Hospodine, nebo hle nepřátelé tvoji zahynou: a rozptýleni budou všickni, kteří páší nepravost.
11. A vyvýší se jako jednorožce roh můj: a stáří mé [bude] v milosrdenství hojném.
12. A zhrzí oko mé nepřátely mými: a o těch, jenž proti mně povstávají, uslyší ucho mé [pomstu Boží].
13. [Ale] spravedlivý jako palma kvésti bude: jako cedr na Libánu rozmnoží se.
14. Štípení v domu Hospodinovu, v síních domu Boha našeho kvésti budou.
15. Ještě se rozmnoží v stáří hojném: a dobře dochováni budou,
16. aby zvěstovali, že přímý jest Hospodin Bůh náš: a že není nespravedlnosti v něm.

Žalm 92. (93.)

Prorok vychvaluje všemohoucnost Boží, kteráž se vyjevuje v stvoření země a moře.

Chvalozpěv Davidův, na den před sobotou, když založena byla země*.
1. Hospodin kraloval, v krásu oblékl se: oblékl se Hospodin v sílu, a přepásal se. Neb i upevnil okršlek země, kterýž se nepohne.
2. Připravena jest stolice tvá* zdávna: od věčnosti ty jsi.
3. Pozdvihly řeky Hospodine: pozdvihly řeky zvuku svého. Pozdvihly řeky vln svých,
4. nade zvuk vod mnohých*. Divná jsou dutí moře, [více] divný jest na výsostech Hospodin.
5. Svědectví tvá jsou hodnověrná velmi: na dům tvůj přísluší svatost Hospodine na dlouhé časy.*

90, 13) t. v největších nebezpečenstvích žádné škody nevezmeš.
91, 1) Dle Talmuda zpíval se v neděli žalm 23, v pondělí ž. 47, v úterý ž. 81, ve středu ž. 93, ve čtvrtek ž. 80, v pátek ž. 92, a v sobotu či svátek ž. 91.
92, 1) 1. Mojž. 2, 1—3. V hebr. toho nápisu není.
2) utvrzen jest a pevně stojí trůn tvůj, t. království tvé a správa jeho.
4) t. nade zvuk moře.
5) t. na věčné časy.

Žalm 93. (94.)

David volá k Bohu o pomstu nad násilníky a nespravedlivými soudci.

Žalm samého Davida, v čtvrtý den po sobotě.

1. Bůh pomsty Hospodin*: Bůh pomsty svobodně jedná**.
2. Vyvyšiž se, jenž soudíš zemi: dej odplatu pyšným.
3. Až dokud hříšníci Hospodine, až dokud hříšníci vychloubati se budou.
4. [Až dokud] žváti, a mluviti budou nepravosť: [a hrdě] mluviti budou všickni, kteříž páší nespravedlnost?
5. Lid tvůj Hospodine snížili: a dědictví tvému příkoří činili.
6. Vdovu a příchozího zabili: a sirotky usmrtili. (2. Mojž. 22, 20.)
7. A řekli: Neuvidí Hospodin, aniž bude [na to] pozorovati Bůh Jakobův.
8. Srozumějtež nemoudří z lidu: a [vy] blázni jednou sobě usmyslete.
9. [Zdaliž ten,] který učinil ucho, nebude slyšeti? aneb kterýž způsobil oko, nepozoruje?
10. [Zdaliž ten,] kterýž tresce národy, nebude kárati? jenž učí člověka moudrosti*?
11. Hospodin zná myšlení lidská, že marná jsou.
12. Blahoslavený člověk, kteréhožbys ty vycvičil Hospodine, a jehož bys ze zákona svého vyučil:
13. abys mu ulevil od dnů zlých: ažby vykopána byla hříšníku jáma*.
14. Neboť nezavrhne Hospodin lidu svého: a dědictví svého neopustí,
15. ažby spravedlnost navrátila se v soud: a s ní všickni, jenž jsou přímého srdce.
16. Kdož mi povstane proti zlostníkům? aneb kdo se postaví se mnou proti těm, kteříž páší nepravost?
17. By byl Hospodin nespomohl mi: o maličko byla by bydlela duše má na onom světě.
18. Řekl-li jsem: Pohnula se noha má: [tu] milosrdenství tvé Hospodine spomohlo mně.
19. Podlé množství bolestí mých v srdci mém, potěšování tvá obveselovala duši mou.
20. Zdaliž se přídrží tebe stolice nepravosti*, abys vymýšlel těžkost v přikázání**?
21. Úklady činiti budou duši spravedlivého: a krev nevinnou odsoudí.
22. Ale učiněn jest mi Hospodin za útočiště, a Bůh můj za pomoc naděje mé.
23. A odplatí jim nepravost jejich: a v zlosti jejich zahladí je: zahladí je Hospodin Bůh náš.

93. 1) t. Bohu přísluší pomsta. 5. Mojž. 32, 35. — ** Jinak: Přichází k činění soudu.

10) Dolož: Zdali nebude i vás trestati onen všemohoucí a vševědoucí, z jehož moci a dobroty i pohanští národové svůj rozum a moudrost mají?

13) t. ažby trápení naše zahynutím bezbožníků, kteříž nám je činí, přetrženo bylo.

93, 20) t. trůn nepravosti, totiž Saule, jenž neprávě pronásledoval Davida. — ** t. stolice nepravosti, shromáždění nespravedlivých vymýšlí těžkosti v zachovávání zákona; aneb, zlé a utrpení jiným proti zákonu; zdaliže ty Bože s nimi srozuměn? Nikoli!

Žalm 94. (95.)

Napomíná lidu k chválení, ctění a poslouchání Boha.

Chvalozpěv samého Davida.

1. Pojďte, veselme se Hospodinu: plesejme Bohu spasiteli našemu.
2. Předstupme před tvář jeho s chválením, a s žalmy plesejme jemu.
3. Neboť Bůh veliký jest Hospodin: a král veliký nade všecky bohy.
4. Nebo v ruce jeho jsou všecky končiny země: a výsosti hor jeho jsou.
5. Neboť jeho jest moře, a on

učinil je: a suchou zemi utvořily ruce jeho.
6. Pojďte, klanějme se, a padejme [před ním]: i plačme před Hospodinem, kterýž učinil nás.
7. Neb on jest Hospodin Bůh náš: a my lid pastvy jeho, a ovce ruky jeho*.
8. Dnes uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte srdcí svých;
9. jako [na místě] popouzení* v den pokušení na poušti: kdežto pokoušeli mne otcové vaši, zkusili mne, a viděli skutky mé.
10. Čtyřiceti let hněval jsem se na národ tento, a řekl jsem: Vždycky tito bloudí srdcem*.
11. Ale oni nepoznali cest mých: jak jsem přisáhl v hněvu svém: Jestli vejdou do odpočinutí mého*.

Žalm 95. (96.)

Složen a zpíván, když archa Páně z domu Obededomova na horu Sion přenesena, a v stanu postavena byla, kdežto všickni lidé vyzývají se, aby Boha zpěvy a obětmi uctili. 1. Par. 15, 25.

1. Píseň samého Davida, když se dům stavěl po zajetí*.
Zpívejte Hospodinu píseň novou: zpívejte Hospodinu všecka země.
2. Zpívejte Hospodinu, a dobrořečte jmenu jeho: zvěstujte den po dni spasení jeho.
3. Zvěstujte mezi národy slávu jeho, mezi všemi lidmi divy jeho.
4. Nebo veliký [jest] Hospodin, a velmi chvály hodný: hrozný jest nade všecky bohy.
5. Nebo všickni bohové národů [jsou] ďábelství*: ale Hospodin** nebesa učinil.
6. Sláva a krása jest před obličejem jeho: svatost a velebnost v svatyni jeho.
7. Vzdejte Hospodinu čeledi národů, vzdejte Hospodinu slávu a čest:
8. vzdejte Hospodinu slávu jmenu jeho. Vezměte oběti a vejděte do síní jeho:
9. klanějte se Hospodinu v síni svaté jeho. Pohniž se před tváří jeho všecka země:
(1. Par. 16, 30.)
10. rcete mezi národy, že Hospodin kraluje. Neboť jest utvrdil okršlek země, kterýž se nepohne: souditi bude národy v pravosti.
11. Veselte se nebesa, a plesej země, pohni se moře, a plnost jeho:
12. radujte se pole, i všecko, cožkoli na nich jest. Tehdáž veseliti se bude všecko stromoví lesa
13. před tváří Hospodina, neboť se béře: neboť se béře, aby soudil zemi. Souditi bude okršlek země v pravosti, a národy v pravdě své.

Žalm 96. (97.)

O království Hospodinovu a důstojnosti jeho, i všeho modlářství zkažení.

1. [Žalm] Davidův, když země jeho [k pokoji] navrácena jest*.
Hospodin kraluje, plesej země: a radujte se ostrovové mnozí.
2. Oblak a mrákota jest vůkol něho: spravedlnost a soud, základ stolice jeho.
3. Oheň předchází jej, a zapálí vůkol nepřátely jeho.
4. Zasvítilo se blýskání jeho po okršku země: viděla, a pohnula se země.
5. Hory jako vosk rozplývaly se od tváři Hospodinovy; od tváří Páně všecka země.
6. Zvěstovala nebesa spravedlnost jeho: a viděli všickni národové slávu jeho.

94, 7) a my jsme lid jeho, jejž on sám spravuje jako pastýř ovce, a stádo, kteréž on sám rukou svou vede. 2. Král. 5, 2. Výš 22, 1. 78. 71.
9) t. v Meriba. 2. Mojž. 17, 7.
10) t. vždy věší srdce svá slepě na jiné věci, a ne na mne, ti zatvrzelci.
11) t. že nevejdou do země zaslíbené.
95, 1) Žalm tento zpíval se také po druhém vystavění domu Božího a při zasvěcení jeho, po navrácení se Židů ze zajetí babylonského.
5) t. modly, sídla zlých duchů. Hebr.: Jsou marnost, nic. — ** t. jest ten pravý Bůh, kterýž —
96, 1) To bylo zvláště za posledních let panování jeho.

7. Zastyďte se všickni, kteříž se klanějí rytinám: a kteříž se chlubí modlami svými. Klanějte se jemu všickni andělé jeho!
8. Slyšel to a zradoval se Sion: a zplesaly dcery jůdské z příčiny soudů tvých Hospodine.
9. Nebo ty Hospodine nejvyšší jsi na vší zemi: velice jsi vyvýšený nade všecky bohy.
10. Kteříž milujete Hospodina, v nenávisti mějte zlé: ostříhať Hospodin duší svatých svých, z ruky hříšníka vysvobodí je.
11. Světlo vzešlo jest spravedlivému, a radost těm, kteříž jsou upřímného srdce.
12. Veselte se spravedliví v Hospodinu: a oslavujte památku svatosti jeho.

Žalm 97. (98.)

Napomíná k chválení Boha z vítězství nad nepřátely.

1. Žalm samého Davida.
Zpívejte Hospodinu píseň novou: nebť jest divné věci učinil. Spasení učinila jemu pravice jeho, a rámě svaté jeho.
2. Známé učinil Hospodin spasení své: před očima národů zjevil spravedlnost svou.
3. Rozpomenul se na milosrdenství své, a na pravdu svou domu israelskému. Viděly všecky končiny země spasení Boha našeho.
4. Plesejte Hospodinu všecka země: prozpěvujte, a veselte se, a žalmy zpívejte.
5. Hrejte Hospodinu na harfu, na harfu s hlasem chvály:
6. na trouby duté, a zvukem trouby rohové. Plesejte před obličejem krále Hospodina:
7. pohniž se moře, i plnost jeho*: okršlek země, i ti, jenž bydlejí na něm.
8. Řeky [jako] rukama tleskati budou*, spolu hory veseliti se budou.
9. před obličejem Hospodinovým: neboť se béře, aby soudil zemi. Souditi bude okršlek země v spravedlnosti, a národy v pravosti.

Žalm 98. (99.)

Prorok napomíná lidu israelského, aby Boha krále svého a soudce, jenž svou stolici na arše má, ctil, tak jako někdy Mojžíš, Áron a jiní proroci s velikým svým užitkem činili.

1. Žalm samého Davida.
Hospodin kraluje, nechť se hněvají národové; on sedí nad cherubíny, pohni se země.
2. Hospodin na Sionu veliký [jest]: a vyvýšený nade všecky národy.
3. Oslavujte jméno tvé veliké; neboť hrozné, a svaté jest:
4. a čest krále soud miluje*. Ty jsi ustanovil práva: soud a spravedlnost v Jakobovi tys učinil.
5. Vyvyšujtež Hospodina Boha našeho, a klanějte se u podnoží noh jeho*: neboť svatý jest.
6. Mojžíš, a Áron [byli] mezi kněžmi jeho: a Samuel mezi těmi, jenž vzývají jmeno jeho: vzývali Hospodina, a on vyslýchal je:
7. v sloupu oblakovém mluvíval k nim. Ostříhali svědectví jeho, a přikázání, kteréž dal jim.
8. Hospodine Bože náš, tys je vyslýchal: Bože tys milostiv byl jim, a mstitelem nade všemi nálezky jejich*.
9. Vyvyšujte Hospodina Boha našeho, a klaňte se [mu] na hoře svaté jeho: neboť svatý jest Hospodin Bůh náš.

Žalm 99. (100.)

Vzbuzování k chvále, díkůčinění Bohu ve stánku za jeho dobrodiní.

1. Žalm chvály.

96, 8) t. města jůdská.
97, 7) t. i to, co žije v něm.
8) Míní se tím šplechtání vod u břehu.

98, 4) t. Bůh jako král zakládá na tom svou čest, že miluje spravedlnost.
5) t. u archy v svatyni. 1. Par. 28, 2.
8) t. když toho k jejich aneb jiných napravení potřebí bylo. Jinak: Byls mstitelem nespravedlností jim činěných.

2. Plesejte Bohu všecka země; služte Hospodinu s veselostí. Vcházejte před obličej jeho, s plesáním.
3. Vězte, že Hospodin sám jest Bůh: on učinil nás, a ne my sami sebe: [my pak] lid jeho jsme, a ovce pastvy jeho.
4. Vcházejte do bran jeho s díkůčiněním, do síní jeho s chválami: oslavujte jej. Chvalte jmeno jeho;
5. neboť dobrotivý jest Hospodin, na věky [trvá] milosrdenství jeho, a až do národu a národu pravda jeho.

Žalm 100. (101.)

David slibuje Bohu, že dobře i živ býti, i své poddané spravovati chce.

1. Žalm samého Davida.
O milosrdenství a soudu zpívati budu tobě Hospodine; žalmy zpívati budu,
2. a pozor míti budu na cestu neposkvrněnou, když přijdeš ke mně*. Choditi budu v nevinnosti srdce svého, u prostřed domu svého.
3. Nepředstavím sobě před oči věci nepravé: těch, kteříž činí přestupky, nenáviděti budu. Nepřidrží se mne
4. srdce nepravé: odchylujícího se ode mne zlého nechci znáti.
5. Kdo utrhá tajně bližnímu svému, tomu se chci protiviti. S pyšným okem, a nesytým srdcem, s tím nebudu jísti*.
6. Oči mé k věrným země*, aby sedali se mnou**: kdo kráčí po cestě neposkvrněné, ten mi sloužiti bude.
7. Nebudeť bydliti v domě mém, kdož činí pýchu: kdo mluví nepravé věci, nezůstane před obličejem očí mých.
8. Za jitra hubiti budu všecky hříšníky [země*: abych vypudil z města Hospodinova všecky, kdož páší nepravost.

100,2) t. s milostí svou: aneb s archou svou.
5) t. žádného spolku nebudu míti.
6) t. obráceny budou; nachýlím se k nim. — ** t. v společenství i v radě.

Žalm 101. (102.)

Modlitba jedné ztrápené osoby v babylonském zajetí za vysvobození národu židovského, a za splnění proroctví Jeremiášova, když oněch předpověděných sedmdesáte let ku konci se blížilo. Jer. 25, 12.

1. Modlitba chudého*, když v úzkosti byl, a před obličejem Hospodinovým vyléval prosbu svou**:
2. Hospodine uslyš modlitbu mou a volání mé přijdiž k tobě.
3. Neodvracuj tváři své ode mne: v kterýžkoli den soužen jsem, nakloň ke mně ucha svého. V kterýžkoli den vzývati budu tebe, rychle vyslyš mne.
4. Nebo zmizeli jako dým dnové moji: a kosti mé jako suché roždí seschly.
5. Poražen jsem jako tráva a usvadlo srdce mé: že jsem i chleba svého jísti zapomenul*.
6. Od hlasu lkání mého přilnula kost má ke kůži mé*.
7. Podobný učiněn jsem pelikánu na poušti: jsem jako noční sova v domě*.
8. Bděl jsem, a jsem jako vrabec osamělý na střeše.
9. Celý den vytýkají mně nepřátelé moji: a kteříž mne chválívali, proti mně přisahají*.
10. Nebo popel jako chléb jsem jídal, a nápoj svůj s pláčem jsem směšoval*,

100,8) t. každého jitra, záhy a ustavičně —
101,1) t. strápeného, utištěného — ** Může se od každého, kdoby protivenství trpěl, říkati.
5) t. tak soužen jsem, že i na jídlo zapomínám.
6) t. od samého bdění jsem jen kost a kůže.
7) t. zbořeném; t. v samotnosti úpím a jako vyji nad bídou svou.
9) t. posměvači moji přísahají skrze mne — přisahají, mnou se proklínajíce, a říkajíce: Aby mne Bůh trestal, jako toho atd. Viz Jer. 29, 22.
10) Na znamení smutku sypali staří popel

11. pro hněv a rozhorlení tvé: nebo zdvihna [mne], hodils mnou*.
12. Dnové moji jako stín odchýlili se*: a já jako tráva usvadl jsem.
13. Ale ty Hospodine na věky zůstáváš: a památka tvá od národu do národu.
14. Ty povstana smiluješ se nad Sionem: nebo čas [jest] smilovati se nad ním, nebo přišel čas. (Jer. 25, 12.)
15. Nebo zalíbilo se služebníkům tvým kamení jeho: a nad zemí jeho lítost mají*.
16. A báti se budou národové jmena tvého Hospodine, a všickni králové země slávy tvé.
17. Nebo [zase] vzdělal Hospodin Sion: a vidín bude v slávě své*.
18. Popatřil k modlitbě ponížených: a nepohrdl prosbou jejich.
19. Ať jsou zapsány tyto věci pro pokolení druhé: a [tak] lid, kterýž stvořen bude, chváliti bude Hospodina:
20. že shlédl s výsosti svaté své: Hospodin s nebe na zemi popatřil:
21. aby vyslyšel lkání vězňů, aby rozvázal syny zahubených*:
22. aby vypravovali na Sionu jmeno Hospodinovo: a chválu jeho v Jerusalémě.
23. Když se [tam] spolu shromáždí národové, a králové, aby sloužili Hospodinu.
24. Odpověděl jemu na cestě moci své: krátkost dnů mých oznam mi*.
25. Nepovolávejž mne v prostřed dnů mých: ješto od národu do národu léta tvá jsou.
26. Na počátku Hospodine ty jsi zemi založil: a dílo rukou tvých jsou nebesa.
27. Onať zhynou, ty pak zůstaneš, a všecka jako roucho zvetšejí. A jako oděv změníš je, a změněna budou:
28. ty pak [vždycky] tentýž jsi, a léta tvá nepřestanou.
29. Synové služebníků tvých [zase v zemi] bydliti budou: a símě jejich na věky trvati bude.

Žalm 102. (103.)

David děkuje Bohu z přijatých od něho dobrodiní, zvláště z zachování života svého v těžké nemoci.

1. Od samého Davida.
Dobrořeč* duše má Hospodinu, a všecko, co ve mně jest**, jmenu svatému jeho.
2. Dobrořeč duše má Hospodinu: a nezapomínej se na všecka dobrodiní jeho.
3. Kterýž milostiv jest všem nepravostem tvým: kterýž uzdravuje všecky nemoci tvé.
4. Kterýž vysvobozuje od zahynutí život tvůj: kterýž tě korunuje milosrdenstvím a [mnohým] slitováním.
5. Kterýž naplňuje dobrými věcmi žádost tvou: [tak že] se obnoví jako orlice mladost tvá*.
6. Činí milosrdenství Hospodin, a soud všechněm křivdu trpícím.
7. Známé učinil cesty své Mojžíšovi, synům israelským vůle své.

---

na hlavu. Smysl jest: Převeliký mám zármutek, až mi popel s hlavy na chléb padá, a slzy do nápoje kapou; aneb zármutek jest mi pokrmem a pláč nápojem.

11) t. z vysoka jsi mnou udeřil, příliš jsi mne uhodil.

12) Hebr.: Jako stín nachýlený, t. jest jich již velmi na mále.

15) t. nad sutinami země, a milují i ty hromady zříceného kamení na Sionu, žádajíce opět ho stavěti.

17) t. jako všemohoucí Bůh, jehož mocí a uložením národové hynou, a zase jiní se vzdělávají, ukáže se.

21) t. z okovů rozvázal, vysvobodil (hebr.) syny smrti — ty, jižto k smrti odsouzeni byli.

101, 24) t. tázal se Boha, řekl mu u věku ještě silném. — Aneb dle hebr. Zemdlil (Bůh) na cestě sílu mou, ukrátil dnů mých. „Můj Bože!“ řku: nepovolávejž atd. v. 25.

102, 1) díky vzdávej. — ** t. všecky vnitřnosti mé.

5) t. zase omladneš jako orlice, když vypelichá, a s novým peřím nové také síly a jako mladosti nabývá.

8. Lítostivý a milosrdný [jest] Hospodin: dlouho shovívající, a velmi milosrdný.
9. Nebudeť ustavičně hněvati se: aniž na věky hroziti.
10. Ne dle hříchů našich učinil nám*: ani dle nepravostí našich odplatil nám.
11. Neboť jako jsou vysoko nebesa nad zemí, [tak] upevnil milosrdenství své* nad těmi, kteříž se ho bojí.
12. Jak daleko vzdálen jest východ od západu: [tak] vzdálil od nás nepravosti naše.
13. Jakož se slitovává otec nad syny, [tak] slitoval se Hospodin nad těmi, kteříž se ho bojí:
14. neboť on zná slepení naše*: rozpomenul se, že prach jsme.
15. Člověk, jako tráva jsou dnové [života] jeho, jako květ polní tak odkvete.
16. Nebo vítr přejde po něm, a nezůstane; a nepozná více místa svého.
17. Milosrdenství pak Hospodinovo od věků a [trvá] až na věky nad těmi, kteříž se ho bojí. A spravedlnost jeho na syny synů,
18. nad těmi, kteříž ostříhají smlouvy jeho: a pamatují na přikázání jeho, aby činili je.
19. Hospodin na nebi připravil stolici svou: a kralování jeho nade vším panovati bude.
20. Dobrořečte Hospodinu všickni andělé jeho: [vy] mocní v síle, jenž činíte slovo jeho, k slyšení hlasu řeči jeho*.
21. Dobrořečte Hospodinu všecky mocnosti jeho: služebníci jeho, kteříž činíte vůli jeho.
22. Dobrořečte Hospodinu všecka díla jeho: na všech místech panování jeho, dobrořeč duše má Hospodinu.

---

10) t. naložil s námi.
11) t. tak jest veliké, nesmírné.
14) t. naši křehkost, ježto jako z hlíny slepení jsme.
20) t. jakmile slyšíte hlas jeho.

Žalm 103. (104.)

Z rozjímání krásných tvorů, kteréž Bůh stvořiti ráčil, béře sobě příčinu prorok k chválení jejich tvůrce a zachovatele.

1. Od samého Davida.
Dobrořeč duše má Hospodinu: Hospodine Bože můj zveleben jsi náramně. Velebnost a krásu oblékl jsi,
2. odín jsa světlem jako rouchem: kterýž rozestíráš nebe jako oponu:
3. kterýž kryješ vodami výsosti jeho. Kterýž činíš oblak stupněm svým: kterýž chodíš na křídlách větrů*.
4. Kterýž činíš anděly své duchy; a služebníky své oheň žhoucí*.
5. Kterýž jsi založil zemi na základu jejím: nenakloní se na věky věků.
6. Propast jako roucho odívala ji: nad horami stály vody*.
7. Před žehráním tvým utíkaly: před hlasem hromu tvého strachovaly se.
8. Vystoupily hory, a sestoupila pole v místo, kteréž jsi uložil jim.
9. Meze jsi položil [vodám], kterýchž nepřestoupí: aniž se navrátí, aby přikryly zemi.
10. Kterýž vypouštíš studnice v údolích: uprostřed hor tekou vody.
11 Píti bude [z nich] všeliká zvěř polní: očekávati [je] budou oslové lesní v žízni své.
12. Nad nimi ptáci nebeští bydleti budou: z prostřed skalí vydávati budou hlasy.
13. Kterýž svlažuješ hory [deštěm] s výsostí svých: z úrod díla tvého* nasycena bude země.

103, 3) t. když mračna táhnou, a hřímá, jest, jakoby Bůh, na oblacích stoje, po nebi jako na voze jel. Tak o tom smýšleli staří a také u nás se praví.
4) Jinak: Ty posly svými činíš větry, a služebníky svými oheň žhoucí, t. blesky. I my také říkáme blesku posel Boží.
6) t. moře veliké a hluboké —
13) t. z úrod, které ty způsobuješ —

14. Kterýž vyvádíš trávu dobytku, a bylinu k službě lidské. Abys vyvedl chléb z země:
15. a víno aby obveselilo srdce člověka: aby vyjasnil tvář [svou] olejem*: a chléb [aby] srdce člověka posilnil.
16. Nasyceni budou stromové polní*: a cedrové libánští, které on štípil:
17. tu ptáci hnízditi se budou. Příbytek raroha jest vůdce jejich*.
18. Hory vysoké jsou útočištěm jelenům: skály útočiště ježkům.
19. Učinil měsíc k časům*: slunce zná západ svůj.
20. Položil jsi tmu, a učiněna jest noc: v té procházeti se budou všecka zvířata lesní.
21. Lvíčata řvoucí, aby lapali, a hledali od Boha pokrmu sobě.
22. Vyšlo slunce, a [zase] shromáždili se: a v doupatech svých se položí.
23. [Tehdy] vyjde člověk k dílu svému: a ku práci své až do večera.
24. Jak velicí jsou skutkové tvoji Hospodine! všecky věci s moudrostí jsi učinil: naplněna jest země zbožím tvým.
25. To moře veliké a prostranné rukama*: tamť jsou hmyzové, jichžto není počtu: živočichové malí i velicí:
26. tu lodí přecházeti budou: i drak ten*, kteréhož jsi stvořil k zahrávání [sobě] v něm.
27. Všickni* na tě očekávají, abys jim dal pokrm v času svém.
28. Když jim dávati budeš, sbírati budou: když otvírati budeš ruku svou, všickni naplněni budou dobrým.
29. Ale když odvrátíš tvář svou, zkormoutí se: odejmeš ducha jejich, a zhynou, a v prach svůj se navrátí.
30. Vypustíš ducha svého, a [opět] stvořeni budou: a obnovíš tvář země.
31. Budiž sláva Hospodinova na věky: veseliti se bude Hospodin v skutcích svých:
32. Kterýž shlédá na zem, a činí, aby se třásla: kterýž dotýká se hor, a kouří se z nich.
33. Zpívati budu Hospodinu, dokud živ budu: prozpěvovati budu Bohu svému, pokud mne bude.
34. Líbezná budiž jemu výmluvnost má: já pak kochati se budu v Hospodinu.
35. Ať vyhynou hříšníci ze země, a nešlechetní tak, aby jich nebylo: dobrořeč duše má Hospodinu.

15) Viz 2. Král. 14, 2.
16) t. vlahou. Jinak: Stromové Hospodina.
17) t. hnízdo raroha jest nejvyšší z nich.
19) t. aby dělil čas na menší částky.
25) t. širokého břehu, rozsáhlé.
26) Hebr. Leviathan, mořská potvora, velryb.
27) t. tvorové.

Žalm 104. (105.)

Napomíná synů israelských, aby Pánu Bohu děkovali z mnohonásobných dobrodiní, kteráž jim prokázal, zvláště když je z Egypta do země zaslíbené uvedl.

1. Alleluja*.
Chvalte Hospodina, a vzývejte jmeno jeho: zvěstujte mezi národy skutky jeho.
2. Zpívejte jemu, a žalmy prozpěvujte jemu: vypravujte všecky divné věci jeho.
3. Chlubte se jmenem svatým jeho: vesel se srdce hledajících Hospodina.
4. Hledejte Hospodina, a stálí buďte: hledejte tváři jeho vždycky.
5. Zpomínejte na divy jeho, kteréž činil: na zázraky jeho, a na soudy úst jeho,
6. símě Abrahama, služebníka jeho: synové Jakobovi, vyvolení jeho.
7. Onť [jest] Hospodin Bůh náš: na vší zemi soudové jeho.
8. Pamatuje na věky na smlouvu svou; na slovo, kteréž přikázal do tisíce pokolení:
9. kteréž zřídil k Abrahamovi: a na přísahu svou Isákovi.

104, 1) t. chvalte Hospodina, 1. Paral. 16, 8.

10. A postavil ji Jakobovi za ustanovení: a Israelovi za smlouvu věčnou:
11. řka: Tobě dám zemi chananejskou, za podíl dědictví vašeho.
12. Když jich bylo [ještě] málo na počet, velmi málo, a [byli] pohostinu v ní*:
13. a přecházeli od národu k národu, a z [jednoho] království k druhému lidu.
14. Nedopustil člověku ublížiti jim: krále pro ně trestal.
15. [Řka:] Nedotýkejte se pomazaných mých: a prorokům mým nečiňte nic zlého. (2. Král. 1, 14.)
16. A zavolal hlad na zem: a všecku mocnost chleba zničil*.
17. Poslal před nimi muže: za služebníka prodán jest Josef.
18. Snížili v pouta nohy jeho, železo prošlo duši jeho*,
19. až přišlo slovo jeho*. Řeč Hospodinova roznítila ho**:
20. poslal král, a rozvázal ho: kníže národů, a propustil ho.
21. Ustanovil ho pánem domu svého: a knížetem všeho statku svého.
22. Aby vyučoval knížata jeho jako jej samého*: a starce** jeho [aby] opatrnosti učil.
23. A všel Israel do Egypta: a Jakob pohostinu byl v zemi Chamově.
24. I rozmnožil [Bůh] lid svůj náramně: a zmocnil jej nad nepřátely jeho.
25. Obrátil srdce jejich, aby v nenávisti měli lid jeho: a lest aby činili proti služebníkům jeho.
26. Poslal Mojžíše služebníka svého; a Árona, kteréhož vyvolil.
27. Položil v nich slova divů svých, a zázraků* v zemi Chamově.
28. Poslal tmu, a zatmělo se: a neupříkřil řečí svých*.
29. Obrátil vody jejich v krev: a zmořil ryby jejich.
30. Vydala země jejich žáby [i] v pokojích králů jejich.
31. Řekl, a přišly mouchy psí, a stěnice na všecky končiny jejich.
32. Dal jim místo deště krupobití, dal oheň žhoucí po zemi jejich.
33. A potloukl vinice jejich, i fíkoví jejich: a zpřerážel stromoví v končinách jejich.
34. Řekl, a přišly kobylky, a broukové, jimžto nebylo počtu:
35. a sežrali všecku trávu v zemi jejich: a pojedli všecky úrody země jejich. (2. Mojž. 10, 4.)
36. A pobil všecko prvorozené v zemi jejich: prvotiny všeliké práce jejich.
37. A vyvedl je s stříbrem a zlatem: a nebylo v čeledech jejich nemocného. (2. Mojž. 12, 35.)
38. Zradoval se Egypt z odjití jejich: nebo byl připadl strach jejich na něj.
39. Roztáhl oblak k zastření jich, a oheň aby jim svítil přes noc.
40. Žádali, i přišly křepelky, a chlebem nebeským nasytil je.
41. Protrhl skálu, a tekly vody: plynuly po suchotě řeky.
42. Nebo pamětliv byl na slovo svaté své, kteréž mluvil k Abrahamovi služebníku svému.
43. A vyvedl lid svůj s plesáním, a vyvolené své v radosti.
44. A dal jim krajiny národů: a práce národů obdrželi:
45. aby ostříhali spravedlnosti jeho, a zákon jeho vyhledávali.

Žalm 105. (106.)

Předešlou píseň dále veda prorok, vabuzuje lid k chválení Boha, jenž otce jejich, ač jej začasté hněvali, však vždy zase na milost přijímal. Čímž v naději k milosrdenství Božímu se ustaviv, žádá za uvedení

---

12) t. již tehda jim to slíbil.
16) t. všecko obilí, dopustil neúrodu.
18) t. železy sevřeli jej. 1. Mojž. 39, 20.
19) t. až se naplnilo, co předpověděl. 1. Mojž. 37, 5. — ** Hospodin ho osvítil.
22) t. krále. — ** t. rádce.
27) t. dal jim moc činiti divy a zázraky.
28) t. neupustil od nich.

lidu israelského, mezi národy rozptýleného, do země jejich.

1. Alleluja*.
Chvalte Hospodina, nebo dobrý jest: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
2. Kdož vymluví mocné skutky Hospodinovy, a učiní, aby slyšány byly všecky chvály jeho?
3. Blahoslavení, kteříž ostříhají soudu, a činí spravedlnost každého času.
4. Pamatuj na nás Hospodine pro zalíbení [své] v lidu svém: navštěv nás spasením svým:
5. abychom viděli dobré věci vyvolených tvých, a veselili se z radosti národu tvého: abys chválen byl v dědictví svém.
6. Zhřešiliť jsme s otci svými: neprávě jsme činili, nešlechetnost jsme páchali.
7. Otcové naši v Egyptě nerozuměli divům tvým: aniž pamatovali na množství milosrdenství tvého. A popudili [tě] vstupujíce do moře, moře rudého*.
8. A [však] vysvobodil je pro jmeno své: aby známou učinil moc svou.
9. I přimluvil moři rudému, a vyschlo: a provedl je skrze hlubiny jako po poušti.
10. A vysvobodil je z ruky těch, jenž nenáviděli jich: a vyprostil je z ruky nepřítele.
11. A přikryla voda ty, kteříž je sužovali: nezůstalo [ani] jednoho z nich.
12. I uvěřili slovům jeho: a zpívali chválu jeho.
13. Rychle dělali, [aby] zapomenuli na skutky jeho: i nečekali rady jeho,
14. a požádali žádostivě na poušti: a pokoušeli Boha na místě suchém.
15. A dal jim žádost jejich: a poslal sytost v duše jejich.
16. A popudili Mojžíše v ležení, a Árona svatého Hospodinova.
17. Otevřela se země a požřela Dátana a přikryla rotu Abironovu.
18. I roznítil se oheň v shromáždění jejich: plamen spálil hříšníky.
19. I udělali tele na Orébě: a klaněli se slitině.
20. A změnili slávu jeho v podobiznu telete, jenž jí trávu.
21. Zapomněli na Boha, kterýž vysvobodil je, kterýž činil věci veliké v Egyptě,
22. předivné v zemi Chamově: hrozné při moři rudém.
23. I řekl, že zahubí je*: kdyby se byl Mojžíš vyvolený jeho nepostavil v to rozdvojení** před obličej jeho: aby odvrátil hněv jeho: by jich nezahubil.
24. A za nic sobě nevážili země žádoucí: nevěřili slovu jeho,
25. a reptali v staních svých: a neuposlechli hlasu Hospodinova.
26. I pozdvihl proti nim ruky své: aby je porazil na poušti:
27. a aby vrhl símě jejich mezi národy a rozmetal je po krajinách cizích.
28. A připojili se k modle Bélfegor: a jedli oběti [bohů] mrtvých.
29. a popouzeli ho nálezky svými: a rozmnožen jest mezi nimi pád.
30. I postavil se Finees, a ukojil [Hospodina]: a přestala rána.
31. A počteno jest mu to k spravedlnosti, od národu do národu až na věky.
32. A popudili ho při Vodách odporování: a příkoří snášel Mojžíš pro ně;
33. nebo k hořkosti přivedli ducha jeho. A zřetelně vyřkl rty svými*.
34. Nevyplenili národů, kteréž řekl Hospodin jim:
35. ale smísili se s [těmi] národy, a naučili se skutkům jejich:

---

1) chvalte Hospodina. Judith 13, 21.
7) t. i odporní byli vstupujíce do země chananejské skrze moře rudé.
23) Tu dolož: A bylby tak učinil, kdyby . . . — ** t. mezi Bohem a lidem.
33) t. Bůh. Co vyřkl, viz 4. Mojž. 2, 13. Jinak pochyboval, t. Mojžíš.

36. i sloužili rytinám jejich: a učiněno jest jim to osidlem.
37. A obětovali syny své, a dcery své ďáblům*.
38. A vylévali krev nevinnou: krev synů svých a dcer svých, kteréž obětovali modlám chananejským. A poskvrněna jest země krví,
39. a zprzněna jest skutky jejich: a smilnili nálezy svými*.
40. I rozhněval se prchlivostí Hospodin na lid svůj: a v ošklivost vzal dědictví své.
41. A vydal je v ruce pohanů: a panovali nad nimi ti, jenž je v nenávisti měli.
42. A sužovali je nepřátelé jejich, a sníženi jsou pod rukama jejich.
43. Častokráte je vysvobozoval: oni však popouzeli ho [opět] radou svou*: a [zase] sníženi byli pro nepravosti své.
44. A viděl, když souženi byli: a vyslyšel modlitbu jejich.
45. A rozpomenul se na smlouvu svou: a líto mu [jich] bylo podlé množství milosrdenství jeho.
46. A dal je v milosrdenství před tváří všech, kteříž zjímali je.
47. Vysvoboď nás Hospodine Bože náš: a shromaždi nás z národů. Abychom chválili jmeno tvé svaté: a chlubili se v chvále tvé.
48. Požehnaný [buď] Hospodin Bůh israelský od věků až na věky: a dí veškeren lid: Staň se tak, staň se.

Žalm 106. (107.)

Napomíná národu židovského k chválení Boha, z toho, že jej z cizích národů do země jejich zase shromáždil, i z rozličných nebezpečenství a zlých příhod, na vodě i na zemi, vysvobodil.

1. Alleluja.

Chvalte Hospodina, nebo dobrý jest: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
2. Nechť [tak] praví ti, kteříž vykoupeni jsou od Hospodina, kteréž vykoupil z ruky nepřítele: a z [cizích] krajin shromáždil je:
3. od východu slunce, i od západu: od půlnoci, i od moře*.
4. Bloudili po poušti na [místě] bezvodném: a nenalezli cesty k městu, kdežby přebývali.
5. Lačnili a žíznili: a duše jejich zemdlela v nich.
6. I volali k Hospodinu, když souženi byli: a z nouze jejich vysvobodil je.
7. A uvedl je na cestu přímou: aby přišli do města k bydlení příhodného.
8. Nechť [tedy] chválí Hospodina z milosrdenství jeho: a [vypravují] divy jeho synům lidským.
9. Neboť jest nasytil duši prázdnou: a duši lačnou nasytil dobrými věcmi.
10. Seděli ve tmě, a v stínu smrti: a sevříni byli bídou a železem,
11. protože rozdráždili řeči Boží*: a rady Nejvyššího popudili**.
12. A [protož] sníženo jest těžkostmi srdce jejich: aniž bylo, kdoby spomohl.
13. I volali k Hospodinu, když souženi byli: a z nouze jejich vysvobodil je.
14. A vyvedl je z temnosti, a stínu smrti: a okovy jejich roztrhl.
15. Nechať [tedy] chválí Hospodina z milosrdenství jeho: a [vypravují] divy jeho synům lidským.
16. Proto že potřel brány měděné: a závory železné polámal*.
17. Vytrhl je s cesty nepravosti jejich: nebo pro nespravedlnosti své sníženi byli.

---

37) Hebr. černým, t. zlým bohům, kteréž pohané ctili pro odvrácení zlého. 5. Mojž. 32, 17. — 3. Mojž. 18, 21.
39) t. zpronevěřovali se Bohu, modlám se klanějíce.
43) t. smýšlením svým.

3) t. poledního.
11) t. nedbajíce jich a přestupujíce jich. — ** t. a uložením Božím pohrdli.
16) t. mocně vyvedl je z ohražených měst nepřátelských a ze všeliké vazby vyprostil je.

18. Všeliký pokrm zošklivila sobě duše jejich: a přiblížili se až k branám smrti*.
19. A volali k Hospodinu, když souženi byli: a z nouze jejich vysvobodil je.
20. Poslal slovo své, a uzdravil je: a vytrhl je z nebezpečenství jejich:
21. Nechať [tedy] chválí Hospodina z milosrdenství jeho: a [vypravují] divy jeho synům lidským.
22. A ať obětují obět chvály: a vypravují skutky jeho s plesáním.
23. Kteříž se plaví po moři na lodích, konajíce práci na vodách mnohých*.
24. Tiť viděli skutky Hospodinovy, a divy jeho na hlubině [mořské].
25. Řekl, a povstal vítr bouřlivý: a vyzdvihly se vlny jeho.
26. Vznášely se* až k nebesům, a sstupovaly až do propasti: duše jejich ve zlém chřadla**.
27. Zkormouceni jsou, a motali se jako opilí: a všecka moudrost jejich pohlcena jest.
28. A volali k Hospodinu, když souženi byli, a z nouze jejich vyvedl je.
29. A proměnil bouři jeho v povětří tiché, a umlkly vlny jeho.
30. A veselili se, že umlkly: a dovedl je k břehu [dle] vůle jejich.
31. Nechať [tedy] chválí Hospodina z milosrdenství jeho: a [vypravují] divy jeho synům lidským.
32. A ať ho vyvyšují v shromáždění lidu: a na stolici starších ať chválí jej.
33. Obrátil řeky v poušť, a prameny vod v zem žíznivou.
34. Zem úrodnou [obrátil] v slatinu*, pro zlost obývajících na ní.
35. Obrátil poušť [zase] v jezera vod: a zem bez vody v prameny vod.
36. A osadil tu lačné: a vystavěli město k obydlí.
37. A osili pole, a štípili vinice a brali užitek úrody.
38. A požehnal jim, a rozmnoženi jsou velmi: a dobytka jejich neumenšil.
39. A [zase] umenšeni jsou: a trápeni jsou soužením zlých věcí, a bolestí.
40. Vylito jest pohrdání na knížata [jejich]: a dopustil, aby bloudili po bezcestí, a ne na cestě.
41. A spomohl chudému z nouze: a položil jako ovce čeledi [jejich]*.
42. Uzříť [to] upřímí, a veseliti se budou: a všeliká nepravost zacpá ústa svá.
43. Kdož [jest] moudrý a ostříhati bude těchto věcí? a vyrozumí milosrdenstvím Hospodinovým?

Žalm 107. (108.)

Vítězná píseň, složená z žalmů 56, 8—12. a 59, 6—14., a již tam vyložená.

1. Píseň žalmu samého Davida.
2. Hotovo srdce mé Bože, hotovo srdce mé: zpívati budu, a žalmy prozpěvovati v slávě své.
3. Povstaň slávo má*, povstaň žaltáři, a harfo: povstanu na úsvitě.
4. Chváliti tě budu mezi lidmi Hospodine: a žalmy prozpěvovati budu tobě mezi národy.
5. Nebo veliké jest nad nebesa milosrdenství tvé: a až k oblakům pravda tvá.
6. Vyvyšiž se nad nebesa Bože, a nade všecku zemi sláva tvá:
7. aby vysvobozeni byli milí tvoji. Zachovej [je] pravicí svou, a vyslyš mne:
8. Bůh mluvil v svatyni své: veseliti se budu, a rozdělím Sichem, a údolí stanů rozměřím.
9. Můjť jest Galaad, a můj jest

18) t. hořem ani jísti nemohouce zemdleli na smrt.
23) t. na moři obchod vedouce.
26) t. vlny mořské. — ** t. chřadnou plavci v tom nebezpečenství.
34) t. v zem neúrodnou, spustlou. Soudc. 9, 45.
41) t. rozmnožil je jako stáda.
107, t. 3) duše má, aneb i jazyku můj!

Manasses: a Efraim síla hlavy mé. Jůda král můj:
10. Moab kotel naděje mé. Do idumejské země vztáhnu obuv svou: mně cizozemci přátely učiněni jsou.
11. Kdo dovede mne do města ohraženého: kdo mne dovede až do země idumejské?
12. Zdali ne ty Bože, kterýž jsi nás byl zahnal: a [zdaliž] nebudeš vycházeti Bože s vojsky našimi?
13. Uděliž nám pomoci z soužení: nebo marná [jest] pomoc lidská.
14. V Bohu učiníme moc: a onť v nivec uvede nepřátely naše.

Žalm 108. (109.)

David lživými řečmi jsa osočen u krále Saule, a od nepřátel svých těžce zlořečen, prosí Boha za pomoc.

1. Ku konci, žalm Davidův.
2. Bože chvály mé nezamlčuj*: nebo ústa hříšníka, a ústa lstivého proti mně se otevřela.
3. Mluvili proti mně jazykem lstivým, a řečmi nenávisti obklíčili mne: a bojovali proti mně bez příčiny.
4. Místo toho, kdež měli mne milovati, utrhali mi: já pak jsem se modlil.
5. A ukládali proti mně zlé za dobré: a nenávist za milování mé.
6. Ustanov nad ním* hříšníka: a satan** ať mu stojí po pravici.
7. Když se soudí, ať vyjde odsouzen: a prosba jeho budiž mu k hříchu.
8. Budiž dnů jeho málo: a úřad jeho vezmi jiný.
9. Buďtež synové jeho sirotky: a žena jeho vdovou.
10. Neusedlí ať potulují se synové jeho, a žebří: a vyhnáni ať jsou z příbytků svých.
11. Ať přehlédá lichevník veškeren statek jeho: a ať rozeberou cizí nábytek jeho.
12. Nebudiž jemu spomocníka: aniž buď, kdoby se smiloval nad sirotky jeho.
13. Ať jsou děti jeho [vydány] v zahynutí: v jednom kolenu budiž vyhlazeno jmeno jeho*.
14. Přijdiž na pamět nepravost otců jeho před obličejem Hospodinovým*: a hřích matky jeho nebuď shlazen.
15. Buďtež* před Hospodinem vždycky, a zmiz ze země památka jejich**:
16. proto že nepamatoval, aby činil milosrdenství.
17. Ale protivil se člověku nuznému, a žebráku, skroušenému srdcem, aby [jej] usmrtil.
18. A zamiloval zlořečení, a přijdeť na něj: a nechtěl požehnání, a vzdálíť se od něho. A oblékl se v zlořečenství jako v roucho, a vešlo jako voda do vnitřností jeho a jako olej do kostí jeho.
19. Budiž jemu [to zlořečenství] jako oděv, kterýmž se přikrývá; a jako pás, kterýmž se vždycky přepasuje*.
20. To [buď mzda za] dílo těch, kteříž mi utrhají u Hospodina: a kteříž mluví zlé věci proti duši mé.
21. A ty Hospodine, Pane, nalož se mnou* pro jmeno své: neboť utěšené jest milosrdenství tvé. Vysvoboď mne,
22. nebo nuzný a chudý jsem já: a srdce mé zkormouceno jest ve mně.
23. Jako stín, když se nachyluje,

---

108. 2) t. nevinnost mou přiveď na světlo. Jiní: Bože, chválo má, neodmlčujž se mi, t. neodepři mi pomoci své v této mé bídě.
6) nad nejúhlavnějším z nepřátel mých. Verše 6—19 obsahují tresty, kterými Bůh v zákoně zatvrzelým hříšníkům hrozí, chtě je od nepravosti odstrašiti. Jiní kladou v. 6—19 do úst utrhačů Davidových, tak jakoby tito jemu všeho toho přáli. — ** t. žalobník, odpůrce.
13) t. tak vyhlazeni buďte jeho potomci, aby hned v druhém koleně nebylo na ně zpomínáno, ani vědíno, kdo byli.
14) t. aby ji na něm trestal.
15) t. ti hříchové. — ** t. těch předků.
19) t. všude ho pronásleduj.
21) t. milostivě.

odnesen jsem: a vytřásán jako kobylky*.
24. Kolena má zemdlela jsou od postu: a tělo mé změnilo se pro [nedostatek] oleje*.
25. A já jsem jim za posměch: viděli mne, a hýbali hlavami svými.
26. Spomoz mi Hospodine Bože můj: zachovej mne podlé milosrdenství svého.
27. Ať poznají, že jest to ruka tvá*: a že ty Hospodine učinils ji.
28. Zlořečiti budou oni, a ty požehnáš: kteříž povstávají proti mně, ať jsou zahanbeni: služebník pak tvůj veseliti se bude.
29. Ať jsou oděni studem, kteříž utrhají mi: a přikryti buďte jako pláštěm zahanbením svým.
30. Slaviti budu Hospodina velice ústy svými: a u prostřed mnohých chváliti jej budu.
31. Proto že se postavil po pravici chudého, aby zachoval od protivníků duši mou.

Žalm 109. (110.)

Proroctví o království a věčném kněžství Messiášovu v podobenství slavného vítězitele.

1. Zalm Davidův.
Řekl Hospodin ku Pánu mému Seď na pravici mé*. Dokavádž nepoložím nepřátel tvých za podnoží noh tvých**.
2. Prut moci tvé vypustí Hospodin ze Sionu: panuj u prostřed nepřátel svých.
3. S tebouť panování v den moci tvé v stkvělosti svatých: z lůna před dennicí zplodil jsem tě.
4. Přisáhl Hospodin, a nebude toho želeti: Ty jsi knězem na věky podlé řádu Melchisedechova*.
5. Pán* po pravici tvé**, potřel v den hněvu svého krále.
6. Souditi bude mezi národy, naplní [zemi] porážkami*: roztříští hlavy na zemi mnohých.
7. Z potoka na cestě píti bude: protož povýší hlavy*.

Žalm 110. (111.)

Chválení Boha z rozličných dobrodiní jeho.

1. Alleluja*.
Oslavovati budu tebe Hospodine z celého srdce svého; v radě spravedlivých, i v shromáždění**.
2. Velicí [jsou] skutkové Hospodinovi: vyhledáni ke všem vůlem jeho*.
3. Sláva a velebnost [jest] dílo jeho: a spravedlnost jeho zůstává na věky věků.
4. Památku učinil divů svých, milostivý a milosrdný Hospodin:
5. pokrm dal těm, kteříž se ho bojí. Pamětliv bude na věky na smlouvu svou:
6. moc skutků svých zvěstovati bude lidu svému:
7. aby jim dal dědictví národů*: skutkové rukou jeho, jsou pravda a soud.
8. Věrní [jsou] všickni rozkazové jeho: upevněni na věky věků, učiněni v pravdě a v pravosti.
9. Vykoupení poslal lidu svému: přikázal na věky smlouvu svou. Svaté a hrozné jest jmeno jeho:
10. počátek moudrosti bázeň Hospodina*. Rozum dobrý všem, kteříž činí ji: chválení jeho zůstává na věky věků.

108, 23) t. všudy jako škodlivý hmyz vyháněn jsem.
24) t. stratilo všecku tučnost.
27) t. skutek moci tvé.
109,1) t. vládni se mnou. — ** t. dokavádž jich tobě nepoddám. Mat. 22, 42. 1. Kor. 15, 25. Žid. 10, 13.
4) t. jenžto spolu králem i knězem byl, ale ne podlé řádu levitského. Žid. 7, 15.
109, 5) t. Messiáš. — ** t. Hospodine.
6) t. porážku hroznou učiní.
7) t. bude prvé kalnou vodu utrpení píti, a po snížení tom bude povýšen a oslaven. Jinak Soudc. 15, 19.
110,1) t. chvalte Hospodina. — ** Totiž soukromně i veřejně.
2) t. přiměřeni účelům jeho.
7) t. dav jim zemi chananejskou.
10) Viz Přísl. 1, 7—9, 10.

Žalm 111. (112.)

Vyučuje bázni Boží bedlivým uvažováním toho, jak dobře bohabojným, a na odpor jak zle bezbožným se vede.

1. Alleluja, při navrácení se [proroků] Aggea a Zachariáše*.
Blahoslavený muž, kterýž se bojí Hospodina: v přikázaních jeho chtivý bude velmi**.
2. Mocné na zemi bude símě jeho: rodina upřímých požehnání dojde.
3. Sláva a bohatství [bude] v domě jeho: a spravedlnost jeho zůstane na věky věků.
4. Vzešlo ve tmě světlo upřímým: [Bůh] milostivý, a milosrdný, a spravedlivý.
5. Blažený člověk, kterýž se slitovává a půjčuje, vyřídí věci své v soudu:
6. nebo na věky se nepohne.
7. V paměti věčné bude spravedlivý: pověsti zlé nebude se báti. Hotovo srdce jeho doufati v Hospodina,
8. upevněno jest srdce jeho: nebudeť pohnut až i zhrzí nepřátely svými.
9. Rozděloval, dal chudým: spravedlnost jeho zůstane na věky věků, roh jeho vyvýšen bude v slávě.
10. Hříšník uzří, a hněvati se bude, zuby svými skřipěti a chřadnouti bude: žádost* hříšníků zahyne.

Žalm 112. (113.)

Napomíná k chválení dobrotivosti Boží.

1. Alleluja. (Chvalte Boha.)
Chvalte služebníci Hospodina: chvalte jmeno Hospodinovo.
2. Budiž jmeno Hospodinovo požehnáno, od tohoto času, až na věky.
3. Od východu slunce až do západu, chváleno buď jmeno Hospodinovo.
4. Vyvýšen [jest] nade všecky národy Hospodin, a nad nebesa sláva jeho.
5. Kdo [jest] jako Hospodin Bůh náš, kterýž na výsostech přebývá,
6. a na ponížené patří na nebi i na zemi*.
7. Kterýž vyzdvihuje ze země nuzného, a z bláta povyšuje chudého.
8. Aby posadil ho s knížaty, s knížaty lidu svého.
9. Kterýž činí, aby přebývala neplodná v domě*, [a byla] matkou synů veselící se.

Žalm 113. (114.)

Vypravuje divy, kteréž Bůh, lid svůj z Egypta veda, činil. Ničemnost modl pohanských a užitek pocty pravého Boha ukazuje. Hebrejští ten žalm rozdělují na dvé, a začínají od 9. verše žalm nový.

1. Alleluja. (Chvalte Hospodina.)
Když vycházel Israel z Egypta, a dům Jakobův z národu cizího
2. učiněn jest Jůda posvěcením jeho, a Israel panováním jeho*.
3. Moře vidělo [to], a uteklo: Jordán nazpět se obrátil.
4. Hory poskakovaly jako skopci: a pahrbkové jako beránkové ovcí*.
5. Cožť jest ti moře, žes utíkalo: a ty Jordán, žes se nazpět obrátil?
6. [A vy] hory, že jste poskakovaly jako skopci, a [vy] pahrbkové, jako beránkové ovcí?
7. Před tváří Páně třásla se země, před tváří Boha Jakobova.
8. Kterýž obrací skálu v jezera vod, a skřemen v studnice vod.

111,1) t. nepochybně ze zajetí babylonského. — ** t. v nich sobě libovati bude.
10) t. žádost vždy většího štěstí a bohatství.

112,6) t. ač vysoko bydlí, však i ty nejmenší a nejnižší věci opatruje.
9) t. aby měla dům, t. rodinu. 2. Mojž. 1, 21.
113,2) t. pokolení Júdovo i všecken lid israelský učiněn jest královstvím Bohu zasvěceným.
4) t. jako jehňátko poskakovali zemětřesením. 2. Mojž. 19, 18.

(Žalm 115.)

1. Ne nám Hospodine, ne nám: ale jmenu svému dej slávu*.
2. [A to] pro milosrdenství své, a pravdu svou: aby někdy neřekli pohané*: Kde jest Bůh jejich?
3. Bůh zajisté náš jest na nebi: všecko, cožkoli chtěl, učinil.
4. Modly [pak] pohanů [jsou] stříbro a zlato, díla rukou lidských.
5. Ústa mají, a nemohou mluviti: oči mají, a nemohou viděti.
6. Uši mají, a nemohou slyšeti: chřípě mají, a nemohou voněti.
7. Ruce mají, a nemohou makati: nohy mají, a nemohou choditi: nemohou křičeti hrdlem svým.
8. Nechať jsou jim podobni ti, jenž dělají je: i všickni, kteříž doufají v ně.
9. [Ale] dům israelský doufá v Hospodina: spomocník jejich a obránce jejich jest.
10. Dům Áronův* doufá v Hospodina: spomocník jejich a obránce jejich jest.
11. [Všickni,] kteříž se bojí Hospodina, doufají v Hospodina: spomocník jejich a obránce jejich jest.
12. Hospodin pamětliv byl na nás: a požehnal nám. Požehnal domu Israelovu: požehnal domu Áronovu.
13. Požehnal všem, kteříž se bojí Hospodina, maličkým s většími.
14. Přidejž Hospodin [požehnání svého] na vás; na vás i na syny vaše.
15. Požehnáni [buďte] vy od Hospodina, kterýž učinil nebe, i zemi.
16. Nebesa nebes [jsou] Hospodinova: zemi pak dal synům lidským.
17. Ne mrtví chváliti budou tebe Hospodine; aniž kdo z těch, jenž sstupují do pekla*.
18. Ale my, kteříž živi jsme, dobrořečíme Hospodinu, od tohoto času až na věky.

Žalm 114. (116.)

Děkuje prorok Bohu, že jej z velikého nebezpečenství vytrhnouti ráčil. Hebrejští spojují zase tento žalm s následujícím, a činí z obou toliko jeden.

1. Alleluja.
Miluji [Hospodina], proto že vyslyšel Hospodin hlas modlitby mé;
2. proto že naklonil ke mně ucha svého: a za dnů svých* vzývati [ho] budu.
3. Obklíčily mne bolesti smrti: a nebezpečenství pekla potkala mne. Soužení a bolest pocítil jsem:
4. i vzýval jsem jmeno Hospodinovo: Ó Hospodine vysvoboď duši mou.
5. Milosrdný jest Hospodin, a spravedlivý, a Bůh náš slitovává se.
6. Ostříhající maličkých jest Hospodin: snížen jsem byl, a vysvobodil mne.
7. Obratiž se duše má v odpočinutí své*: neboť Hospodin dobře učinil tobě.
8. Nebo vytrhl duši mou od smrti, oči mé od slz, nohy mé od pádu.
9. Líbiti se budu Hospodinu v krajině živých*.

Žalm 115. (116.)

David slibuje Bohu, jenž jej z nejedněch úzkostí vysvobodil, lásku, ustavičnou chválu, i slibů svých plnění.

10. Alleluja*. Uvěřil jsem, pročež mluvil jsem: já pak snížen jsem byl velmi**.

113,1) t. a popřej nám vítězství nad nepřátely našimi. Zde začíná v hebr. žalm 115.
2) t. kdyžby svítězili nad námi.
10) t. čeleď Áronova, t. kněží a levítové.
17) Hebr. do místa mlčení, t. do hrobu, na onen svět mezi mrtvé a tudy umlklé.
114,2) t. dokud živ budu.
7) t. již se více nekormuť, ale upokoj se v Bohu.
9) t. mezi živými; ještě nezahynu.
115,10) Tu zas latinský text začíná dobře nový 115. žalm, ježto text hebr. ten žalm méně dobře s předešlým v jedno slučuje. — ** t. věřím a pravím u

11. Játť jsem řekl u vytržení svém*: Že všeliký člověk lhář jest**.
12. Čím se [tedy] odplatím Hospodinu za všecko, co učinil mi?
13. Kalich spasení vezmu: a jmeno Hospodinovo vzývati budu*.
14. Sliby své Hospodinu splním přede vším lidem jeho.
15. Drahát jest před očima Hospodinovýma smrt svatých jeho*.
16. Ó Hospodine, játť jsem služebník tvůj, já služebník tvůj a syn děvky tvé. Roztrhl jsi vazby mé*:
17. tobě obětovati budu oběť chvály, a jmeno Hospodinovo vzývati budu.
18. Sliby své Hospodinu splním před obličejem všeho lidu jeho;
19. v síních domu Hospodinova u prostřed tebe Jerusaléme.

Žalm 116. (117.)

Vzbuzování národů k chválení Boha.

1. Alleluja.

Chvalte Hospodina všickni národové: chvalte ho všickni lidé.
2. Nebo utvrzeno jest nad námi milosrdenství jeho*: a pravda Hospodinova** zůstává na věky.

Žalm 117. (118.)

Prorok díky Bohu vzdává za dobrodiní. Národy svolává k společnému chválení Boha. Nebezpečenství svá a vysvobození z nich vypravuje.

1. Alleluja.

Oslavujte Hospodina, neboť dobrý jest: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
2. Rciž nyní Israel, že dobrý jest: že na věky [trvá] milosrdenství jeho.
3. Rciž nyní dům Aronův: že na věky [trvá] milosrdenství jeho.
4. Rcetež nyní [všickni], kteříž se bojí Hospodina: že na věky [trvá] milosrdenství jeho.
5. V soužení vzýval jsem Hospodina: a vyslyšel mne v prostrannosti* Hospodin.
6. Hospodin jest mi spomocníkem: nebudu se báti, by mi co učinil člověk.
7. Hospodin jest mi spomocníkem: a já zhrzím nepřátely svými.
8. Lépeť jest doufati v Hospodina, než doufati v člověka.
9. Lépe jest naději míti v Hospodinu, nežli naději skládati v knížatech.
10. Všickni národové obklíčili mne: a ve jmenu Hospodinovu pomstil jsem to nad nimi*.
11. Obstoupivše obklíčili mne: a ve jmenu Hospodinovu pomstil jsem to nad nimi.
12. Obklíčili mne jako včely, a zňali se jako oheň v trní: a ve jmenu Hospodinovu pomstil jsem to nad nimi.
13. Strčen jsa zvrácen jsem abych padl*: ale Hospodin zachránil mne.
14. Síla má a chvála má jest Hospodin: a učiněn jest mi spasením*.
15. Hlas plesání a spasení*, v staních [lidí] spravedlivých**.
16. Pravice Hospodinova způsobila tu moc*: pravice Hospodinova vyvýšila mne, pravice Hospodinova učinila tu moc.
17. Neumruť, ale živ budu: a

---

velikém trápení svém, že (v. 11.) nelze na nikoho spoléhati, kromě na Boha.
11) rozuměj, v úzkosti své. — ** t. že omylný jest, a nelze na něho spoléhati.
13) t. vezma kalich aneb koflík při hodech obětních, Bohu z toho, že mi spomohl, děkovati budu.
15) t. miláčků jeho; mnoho sobě zakládá Bůh na životu jejich, a ne tak snadně dopůstí na ně smrt.
16) t. zprostils mne vazeb bídy, aneb zajetí, snad babylonského.
116,2) t. veliká ukazuje se dobrotivost jeho k nám. — ** t. věrnost jeho v plnění slibů.

117,5) t. uvolniv mi v úzkosti. Výš 17, 20.
10) Jinak: ve jmenu Hospodinovu, t. s pomocí Boží vyplenil jsem je.
13) t. chtěli mne porazíti a zkaziti —
14) t. vysvoboditelem.
15) t. vítězoslavný. — ** t. lidu israelského.
16) t. ten mocný skutek.

vypravovati budu skutky Hospodinovy.
18. Trestaje potrestal mne Hospodin: a [však] smrti nevydal mne.
19. Otevřetež mi brány spravedlnosti*, vejda do nich oslavovati budu Hospodina:
20. toť jest brána Hospodinova, spravedliví vcházeti budou do ní.
21. Oslavovati tebe budu, neb jsi mne vyslyšel: a učiněn jsi mi spasením.
22. Kámen, kterýž zavrhli stavitelé*, ten učiněn jest v hlavu úhelní**.
23. Od Hospodina stalo se to: a jest divné před očima našima.
24. Toť jest den, kterýž učinil Hospodin: veselme se, a radujme se v něm.
25. Ó Hospodine, spasena mne učiň, ó Hospodine, dej dobrý prospěch.
26. Požehnaný, jenž se béře ve jmenu Hospodinově. Požehnali jsme vám z domu Hospodinova*.
27. Bůh jest Hospodin, a zasvítil se nám*. Ustanovte den slavný v hustinách**, až k rohu oltáře.
28. Bůh můj jsi ty, a [protož] oslavovati tě budu: Bůh můj jsi ty, a vyvyšovati tě budu. Oslavovati tě budu, nebos vyslyšel mne: a učiněn jsi mi spasením.
29. Oslavujtež Hospodina, nebo dobrý jest: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.

---

19) t. brány chrámové.
22) t. který se ani k zazdění dosti dobrým nezdál. — ** t. v hlavní kámen celého stavení. Co tu žalmista o sobě dí, vyplnilo se vlastněji o Kristu. Mat. 21, 42. Skutk. 4, 11.
26) To jsou slova kněží, dávajících požehnání králi do domu Božího vstupujícímu; i slova lidu provázejícího krále do chrámu. (5. Mojž. 10, 8.) To se též do slova na Kristu vykonalo. Mat. 21, 9
27) t. ukázal se nám s milostí svou. 4. Mojž. 6, 23. — ** t. hustými ratolestmi aneb štědrými obětmi jej ozdobujíce nebo právě tehdáž připadla také slavnost stánků.

Žalm 118. (119.)

Tento žalm od Davida (a jakž velmi podobné, na útěku před Saulem) podlé liter hebrejské abecedy jest složen, tak aby netoliko každá litera pod sebou osm veršů měla, ale také každý verš touž literou aby se začínal. Učí v něm David, že pravé štěstí člověka v zachovávání Božských přikázaní záleží. Tato pak přikázaní rozličně tu slovou, t. svědectví, spravedlnosti, soudové, cesty, řeči atd.

1. *Alef.* Alleluja. [Chvalte Boha.] Blahoslaveni neposkvrnění na cestě*: kteříž chodí v zákoně Hospodinově.
2. Blahoslaveni, kteříž skoumají svědectví* jeho: a celým srdcem hledají ho.
3. Neboť ne ti, kteříž páší nepravost, po cestách jeho* chodí.
4. Ty jsi přikázal, aby pilně ostříháno bylo přikázaní tvých.
5. Ó by zpraveny byly cesty mé, k ostříhání spravedlností tvých*.
6. Tehdážť nebudu zahanben, když hleděti budu na všecka přikázaní tvá.
7. Oslavovati tě budu v upřímnosti srdce, z toho, že jsem se naučil soudům spravedlnosti tvé.
8. Spravedlností tvých ostříhati budu: neopouštějž mne docela.
9. *Beth.* Jakým způsobem napraví mládenec cestu svou? Ostříháním řečí tvých.
10. Celým srdcem svým hledal jsem tebe: neodhánějž mne* od přikázaní tvých.
11. V srdci svém schoval jsem řeči tvé: abych nehřešil [proti] tobě.
12. Požehnaný jsi Hospodine: uč mne spravedlnostem svým.
13. Rty svými vypravoval jsem všecky soudy úst tvých*.

118, 1) t. v svém obcování a životě.
2) t. zákon, přikázaní, ustanovení —
3) t. dle přikázaní, ustanovení jeho —
5) t. ustanovení, přikázaní; a tak rozuměj i dále v žalmu.
10) t. nedopouštějž mi, odstoupiti —
13) t. rozkazy od tebe vyrčené.

14. Na cestě svědectví tvých kochal jsem se, jako ve všelikém bohatství*.
15. V přikázaních tvých cvičiti se budu: a patřiti budu na cesty tvé.
16. V spravedlnostech tvých přemýšleti budu: nezapomenuť řečí tvých.
17. *Gimel.* Odplať služebníku svému, obživ mne: a ostříhati budu řečí tvých.
18. Odkryjž oči mé*: a spatřovati budu divné věci ze zákona tvého**.
19. Pohostinu jsem já na zemi: neukrývejž přede mnou přikázaní svých*.
20. Zachtělo se duši mé žádati spravedlností tvých každého času.
21. Domlouval jsi pyšným: zlořečení, kteříž se uchylují od přikázaní tvých.
22. Odejmi ode mne pohanění, a potupu: nebo svědectví tvých vyhledával jsem.
23. Také i knížata seděla, a proti mně mluvila: služebník pak tvůj cvičil se v spravedlnostech tvých.
24. Nebo i svědectví tvá rozjímání mé jsou: a rada má spravedlnosti tvé.
25. *Daleth.* Přilnula k podlaze duše má*: obživiž mne podle slova svého.
26. Cesty své* oznámil jsem [tobě], a vyslyšels mne: vyuč mne spravedlnostem svým.
27. Cestě spravedlností tvých vyuč mne: a cvičiti se budu [přemýšleje] o divných skutcích tvých.
28. Zdřímala duše má pro tesknost: potvrdiž mne v slovích svých.
29. Cestu nepravosti odvrať ode mne: a dle zákona svého smiluj se nade mnou.
30. Cestu pravdy vyvolil jsem: a soudů tvých nezapomenul jsem.
31. Držel jsem se svědectví tvých Hospodine: nechtějž mne zahanbiti.
32. Cestou přikázaní tvých běžel jsem, když jsi rozšířil srdce mé*.
33. *He.* Za zákon ulož mi Hospodine cestu spravedlnosti svých: a budu ji hledati vždycky.
34. Dejž mi rozum, a zkoumati budu zákon tvůj: a ostříhati ho budu celým srdcem svým.
35. Uveď mne na stezku přikázaní tvých: neboť jsem ji chtěl*.
36. Nakloň srdce mého k svědectvím svým, a ne k lakomství.
37. Odvrať oči mé, aby neviděly marnosti: na cestě své obživ mne*.
38. Potvrď služebníku svému řeč svou v bázni své*.
39. Odvratiž pohanění mé, jehož jsem se obával: nebo soudové tvoji jsou potěšlivi.
40. Hle, toužil jsem po přikázaních tvých: dle spravedlnosti své obživ mne.
41. *Vau.* A přijdiž na mne milosrdenství tvé Hospodine: spasení tvé vedle řeči tvé.
42. A odpovím vytýkajícím mně slovo*: nebť jsem doufal v řečech tvých.
43. A neodjímej z úst mých slova pravdy nikdy: nebo v soudech tvých velice jsem doufal.
44. A budu ostříhati zákona tvého vždycky, na věky a na věky věků.
45. A chodil jsem v šíru*: nebo přikázaní tvých jsem hledal.
46. A mluvil jsem o svědectvích tvých [také] před obličejem králů: a nehanbil jsem se.

---

14) t. živ jsa dle přikázaní tvých raduji se, jako z velikého zboží.
18) t. odejmiž od očí, mysli mé, všelikou zástěru, všecku temnost. — ** t. tajemství v něm složená.
19) t. abych nesbloudil, jsa toliko poutníkem na zemi.
25) t. smuten, až k zemi snížen jsem.
26) t. své záležitosti, prosby —
32) t. uvolnil srdci mému.
35) t. hledám ji, toužím po ní.
37) t. posilni, občerstvi mne.
38) t. splněním, cos mi slíbil, kdyžbych se tě bál a tobě sloužil.
42) t. skutkem odpovím utrhačům —
45) t. volně, bez strachování —

47. A přemýšlel jsem v přikázaních tvých, kteráž jsem zamiloval.
48. A pozdvihl jsem rukou svých k přikázaním tvým*, kteráž jsem miloval: a cvičil jsem se v spravedlnostech tvých.
49. *Zain.* Pamatujž na slovo své služebníku svému*, v kterémž jsi mi naději dal.
50. Tať mne potěšila v ponížení mém: nebo řeč tvá obživila mne.
51. Pyšní neprávě činili velmi: však já od zákona tvého neuchýlil jsem se.
52. Pamětliv jsem byl na soudy tvé od věku Hospodine*: i potěšen jsem byl.
53. Omdléval jsem*, pro hříšníky, kteříž opouštějí zákon tvůj.
54. Zpívání mé bylo o spravedlnostech tvých, na místě putování mého.
55. Pamětliv jsem byl [i] v noci na jmeno tvé Hospodine: a ostříhal jsem zákona tvého.
56. Tohoť se mi dostalo, abych spravedlností tvých vyhledával*.
57. *Heth.* Podíl můj jsi ty Hospodine, řekl jsem, ostříhati [budu] zákona tvého.
58. Prosil jsem tváři tvé celým srdcem svým: smiluj se nade mnou podlé řeči své.
59. Přemýšlel jsem o cestách svých*: a obrátil jsem nohy své k svědectvím tvým.
60. Hotov jsem, a nejsem rozpáčen: abych ostříhal přikázaní tvých.
61. Provazové hříšníků* opletli jsou mne: a [však] na zákon tvůj nezapomenul jsem.
62. O půl noci vstával jsem, abych chválu vzdával tobě ze soudů spravedlnosti tvé.

48) t. ochotně jsem je přijímal —
49) t. mi dané, na slib mi učiněný.
52) t. že dobré odměňuješ a zlé tresceš.
53) t. sármutkem, lítostí.
56) To jest můj podíl, ostříhání roskazů tvých; v tomť všecko bohatství mé záleží.
59) o životu, obcování svém.
61) Osidla, úkladové svůdníků.

63. Účastníkem jsem já všech bojících se tebe, a ostříhajících přikázaní tvých.
64. Milosrdenství tvého, Hospodine, plna jest země: spravedlnostem svým nauč mne.
65. *Theth.* Dobrotu jsi učinil s služebníkem svým Hospodine, podlé slova svého.
66. Dobrotě, a kázni, i umění nauč mne: nebo jsem přikázaním tvým uvěřil.
67. Prvé než jsem snížen byl, já jsem zavinil: protož [nyní] řeči tvé ostříhám.
68. Dobrý jsi ty: a v dobrotě tvé naučiž mne spravedlnostem svým.
69. Rozmnožila se nade mnou nepravost pyšných: já pak celým srdcem svým zkoumati budu přikázaní tvá.
70. Ssýřilo se* jako mléko srdce jejich: já pak zákon tvůj rozjímal jsem.
71. Dobréť mi jest, že jsi ponížil mne: abych se naučil spravedlnostem tvým.
72. Lepší mi jest zákon úst tvých, nad tisíce zlata a stříbra.
73. *Jod.* Ruce tvé učinily mne, a stvořily mne: dej mi rozum a učiti se budu přikázaním tvým.
74. Kteříž se bojí tebe, uzří mne, a veseliti se budou: že v slova tvá velmi jsem doufal.
75. Poznal jsem Hospodine, že [jsou] spravedliví soudové tvoji: a že dle pravdy své ponížil jsi mne*.
76. Budiž milosrdenství tvé, aby potěšilo mne, vedlé slibu tvého* služebníku svému.
77. Přijďtež na mne slitování tvá, a živ budu*: nebo zákon tvůj rozjímání mé jest.
78. Zahanbeni buďte pyšní, nebo nespravedlivě činili nepravost proti

70) t. stuhlo, jest necitedlné.
75) t. že jsi mne dle spravedlnosti potrestal.
76) t. učiněného —
77) t. opět oživnu, šťastný budu.

mně: já pak cvičiti se budu v přikázaních tvých.
79. Obráceni buďtež ke mně ti, jenž se bojí tebe, a kteříž znají svědectví tvá.
80. Budiž srdce mé neposkvrněno v spravedlnostech tvých, abych nebyl zahanben.
81. *Kaf.* Zemdlela duše má [toužíc] po spasení* tvém: a v slovo** tvé velmi jsem doufal.
82. Zemdlely oči mé [hledíce] po řeči tvé*, řkouce: Kdy [zase] potěšíš mne?
83. Nebo učiněn jsem jako kožená nádoba v jíní*: [ale] na spravedlnosti tvé nezapomenul jsem.
84. Kolik jest dnů služebníka tvého: kdy učiníš soud nad těmi, kteříž mi protivenství činí?
85. Povídali mi nepravi bájky*: ale ne jako zákon tvůj.
86. Všecka přikázaní tvá jsou pravda: neprávě mi protivenství činili, spomoziž mi.
87. Bez mála mi konec učinili na zemi: já jsem však neopustil přikázaní tvých.
88. Podlé milosrdenství tvého obživ mne: a ostříhati budu svědectví úst tvých.
89. *Lamed.* Na věky Hospodine, slovo tvé trvá na nebi.
90. Do národu a pronárodu [jest] pravda tvá: založil jsi zemi, a trvá.
91. Zřízením tvým trvá den: nebo všecko slouží tobě.
92. By zákon tvůj nebyl přemyšlování mé: tedybych snad byl zahynul v ponížení svém.
93. Na věkyť nezapomenu na spravedlnosti tvé: nebo jimi jsi obživil mne.
94. Tvůjť jsem já, spasena mne učiň: nebo spravedlností tvých jsem vyhledával.
95. Na mne čekali hříšníci, aby mne zahubili: [já pak] svědectvím tvým jsem vyrozuměl.
96. Všeliké dokonalosti viděl jsem konec: [samo] přikázaní tvé široké jest náramně*.
97. *Mem.* Ó jak [velmi] miluji zákon tvůj Hospodine! jestiť celý den přemyšlování mé.
98. Nad nepřátely mé opatrnějšího jsi mne učinil přikázaním svým: nebo na věky [při] mně jest.
99. Nade všecky své učitele rozuměl jsem*: nebo svědectví tvá jsou má přemyšlování.
100. Nad starce rozuměl jsem: nebo přikázaní tvých jsem hledal.
101. Od každé cesty zlé zdržoval jsem nohy své: abych ostříhal slov tvých.
102. Od soudů tvých jsem se neuchýlil: nebo tys mi zákon uložil.
103. Ó jak sladké jsou hrdlu mému řeči tvé, [sladší] nad med ústům mým!
104. Z přikázaní tvých rozumnosti jsem nabyl, a protož nenáviděl jsem všeliké cesty nepravosti.
105. *Nun.* Svíce nohám mým jest slovo tvé, a světlo stezkám mým.
106. Přisáhl, a uložil jsem ostříhati soudů spravedlnosti tvé.
107. Snížen jsem přenáramně Hospodine: obživiž mne podlé slova svého.
108. Dobrovolné [oběti] úst mých dobrolíbezné [sobě] učiň Hospodine: a soudům svým nauč mne.
109. Duše má v rukou mých vždycky*: a [však] na zákon tvůj jsem nezapomněl.
110. Polékli mi hříšníci osidlo: ale [já] od přikázaní tvých nepobloudil jsem.
111. Dědictvím dosáhl jsem svědectví tvých na věky*: neboť jsou plesání srdce mého.

81) t. po spomožení — ** t. v zaslíbení —
82) t. po splnění toho, cos řekl —
83) t. celý stuhlý, sklíčený jsem.
85) t. smýšlené věci.
96) t. jest neskončené, přesahuje všecky meze, cíle a časy.
99) t. lépe věcem, rozumnější jsem nad ně.
109) t. život můj jest v ustavičném nebezpečenství.
111) t. za dědictví věčné přijal jsem je.

112. Naklonil jsem srdce svého k vykonávání spravedlností tvých na věky pro odplacení*.

113. *Samech.* Nešlechetných jsem nenáviděl: a zákon tvůj miloval jsem.

114. Spomocník, a obránce můj jsi ty: a v slovo tvé jsem doufal.

115. Odstuptež ode mne zlostníci: a skoumati budu přikázaní Boha svého.

116. Přijmiž mne [v ochranu] podlé slova svého, a živ budu: a nezahanbuj mne v očekávání mém.

117. Spomoziž mi, a zachován budu: a přemýšleti budu o spravedlnostech tvých vždycky.

118. Zhrzel jsi všemi, kteříž odstupují od soudů tvých*: nebo nespravedlivé jest myšlení jejich.

119. Za přestupníky jsem pokládal všecky hříšníky země: a protož miloval jsem svědectví tvá.

120. Zbodniž bázní svou tělo mé: nebo soudů tvých bál jsem se*.

121. *Ain.* Činil jsem soud a spravedlnost: nevydávejž mne těm, kteříž mne potlačují.

122. Zastupiž služebníka svého k dobrému [jeho]: ať mne nepotlačují pyšní.

123. Oči mé zemdlely [ohlédajíce se] po spasení tvém: a po řeči spravedlnosti tvé.

124. Nalož s služebníkem svým podlé milosrdenství svého: a spravedlnostem svým nauč mne.

125. Služebník tvůj jsem já: dejž mi rozumnost, abych znal svědectví tvá.

126. Čas jest, abys učinil [soud] Hospodine: [neboť] rozmetali zákon tvůj.

127. Protož miloval jsem přikázaní tvá, nad zlato a drahé kamení.

128. A proto dle všech přikázaní tvých spravoval jsem se: a všelikou cestu nepravou v nenávisti měl jsem.

129. *Fe.* Divnáť jsou* svědectví tvá: protož skoumala je duše má.

130. Vykládání řečí tvých osvěcuje: a rozumnost dává maličkým*.

131. Ústa svá otevřel jsem, a táhl jsem [k sobě] duch*: nebo přikázaní tvých žádostiv jsem byl.

132. Popatřiž na mne, a smiluj se nade mnou, podlé soudu milujících jmeno tvé*.

133. Kroky mé spravuj podlę řeči své: a ať nepanuje nade mnou žádná nepravost.

134. Vysvoboď mne od nátisků lidských: abych ostříhal přikázaní tvých.

135. Tvář svou osvěť nad služebníkem svým: a vyuč mne spravedlnostem svým.

136. Toky vod vydaly oči mé: že neostříhali [lidé] zákona tvého.

137. *Sade.* Spravedlivý jsi Hospodine: a přímý jest soud tvůj.

138. Přikázal jsi spravedlnost [skrze] svědectví svá: a pravdu svou příliš*.

139. Zvadl jsem já pro horlení své: že zapomněli na slova tvá nepřátelé moji.

140. Ohnivá [jest] řeč tvá náramně*: a [protož] služebník tvůj miloval ji.

141. Mládeneček* jsem já, a opovržený: [a však] na spravedlnosti tvé jsem nezapomněl.

142. Spravedlnost tvá, jest spravedlnost na věky: a zákon tvůj [jest] pravda.

---

112) t. nebo věčná jest odplata za ně.
118) t. od ustanovení, přikázaní tvých.
120) t. bojím se trestu, abych ho na sebe neuvalil.
129) t. podivu hodná, v tom, že čím více je člověk rozvažuje, tím větší moudrost v nich nalezá. Výš v. 48.
130) t. poníženým, sprostným, ano i dětem; máť sprostý věřící lid i děti ze zákona Páně větší známost o Bohu a ctnosti, než všickni staří mudrcové vespolek.
131) t. dychtím vší silou po dosažení zdravého smyslu slova tvého jako po zdravém povětří.
132) t. podlé způsobu, kterýž ukazuješ k těm, jižto milují tebe.
138) t. velmi přísně.
140) t. ohněm zkušená, pravá. Žalm 25, 2.
141) t člověk malý, nepatrný, chatrný —

143. Soužení a úzkost nalezly mne: [a však] přikázaní tvá rozjímání mé jest.

144. Pravost [jsou] svědectví tvá na věky: rozum mi dej, a živ budu.

145. *Kof.* Volal jsem z celého srdce svého, vyslyš mne Hospodine: spravedlností tvých vyhledávati budu.

146. Volal jsem k tobě, spasena mne učiň: abych ostříhal přikázaní tvých.

147. Předcházel jsem svítání, a volal jsem: nebo v slova tvá jsem doufal.

148. Předešly oči mé k tobě na úsvitě*: abych přemýšlel o vyrčeních tvých.

149. Hlas můj slyš podlé milosrdenství svého Hospodine: a podlé soudu svého* obživ mne.

150. Přiblíželi se ti, jenž mi protivenství činí, k nepravosti: a od zákona tvého daleko učiněni jsou.

151. Blízko jsi [mi] ty Hospodine: a všecky cesty tvé jsou pravda.

152. Od počátku poznal jsem o svědectvích tvých: že jsi je založil na věky.

153. *Reš.* Viz ponížení mé, a vysvoboď mne: nebo na zákon tvůj jsem nezapomněl.

154. Suď soud můj, a vysvoboď mne: pro řeč svou obživ mne.

155. Dalekoť jest od hříšníků spasení: nebo spravedlností tvých nevyhledávali.

156. Milosrdenství tvá jsou mnohá Hospodine: podlé soudu svého obživ mne.

157. Mnozíť jsou, jenž mi protivenství činí a sužují mne: [a však] od svědectví tvých jsem neuchýlil se.

158. Viděl jsem přestupníky, a chřadl jsem*: proto že řeči tvých neostříhali.

159. Popatřiž, žeť přikázaní tvá miloval jsem Hospodine: podlé milosrdenství svého obživ mne.

160. Počátek* slov tvých jest pravda: na věky [trvají] všickni soudové spravedlnosti tvé.

161. *Sin.* Knížata pronásledovala mne bez příčiny: a [toliko] slov tvých strachovalo se srdce mé.

162. Veseliti se budu já nad řečmi tvými: jako kdo nalezá kořisti mnohé.

163. Nepravost jsem v nenávisti měl, a v ohavnosti: ale zákon tvůj miloval jsem.

164. Sedmkrát za den* chválu jsem vzdával tobě, nad soudy spravedlnosti tvé**.

165. Pokoj mnohý těm, kteříž milují zákon tvůj: a jsou bez úrazu*.

166. Očekával jsem spasení tvého Hospodine: a přikázaní tvá miloval jsem.

167. Ostříhala duše má svědectví tvých: a milovala je velice.

168. Zachovával jsem přikázaní tvá, a svědectví tvá: nebo všecky cesty mé jsou [známy] před obličejem tvým.

169. *Tau.* Přibliž se prosba má před obličej tvůj Hospodine: a podlé řeči tvé uděl mi rozumu.

170. Vejdiž žádost má před obličej tvůj: [a] vedlé řeči své vytrhni mne.

171. Vydají rtové moji chválu, když mne vyučíš spravedlnostem svým.

172. Vypravovati bude jazyk můj řeč tvou: nebo všecka přikázaní tvá jsou pravost.

173. Budiž ruka tvá, aby mne spasila: neboť jsem zvolil přikázaní tvá.

174. Toužil jsem po spasení tvém Hospodine: a zákon tvůj rozjímání mé jest.

---

148) t. procitly před svítáním. Výš 89, 4
149) t. jaks to usoudil, jak způsob tvůj.
158) t. velmi těšce to nesu, ošklivím je tobě.

160) t. základ, nejpřednější věc.
164) t. často; aneb může do slova rozuměno býti, jakož i hodinky kněžské na sedm rozděleny jsou. — ** t. z přikázaní tvých spravedlivých.
165) t. pokojně — bezpečně živi jsou.

175. Živať bude duše má, a bude tě chváliti: a soudové tvoji spomohou mi.
176. Zbloudil jsem jako ovce, kteráž se ztratila: hledejž služebníka svého, nebo na přikázaní tvá jsem nezapomněl.

Žalm 119. (120.)

Neříkání na zlost křivých hánců.

1. Píseň stupňů*.
K Hospodinu, když jsem soužen býval, volal jsem: a vyslyšel mne.
2. Hospodine vysvoboď duši mou od rtů nepravých, a od jazyka lstivého.
3. Co bude dáno tobě, aneb co bude tobě přiloženo za [tvůj] lstivý jazyk?
4. Střely Mocného ostré, s uhlím do zpuštění vypalujícím*.
5. Běda mně, že tak dlouho pohostinu jsem*: bydlil jsem s obyvateli Cedar**:
6. dlouho pohostinu byla duše má.
7. S těmi, kteříž nenáviděli pokoje, byl jsem pokojný: když jsem mluvíval jim, bojovali proti mně bez příčiny.

Žalm 120. (121.)

Lid israelský buď z Babylona, aneb k boji se stroje, v dověrnosti se k Bohu a jeho ochraně ustanovuje.

1. Píseň stupňů.
Pozdvihl jsem očí svých k horám*, odkudž přijde mi pomoc.
2. Pomoc má od Hospodina, kterýž učinil nebe i zemi.
3. Nedávejž* v pohnutí nohy tvé: aniž zdřímej, kterýž ostříhá tě.
4. Aj, nebude dřímati, ani spáti, kterýž ostříhá Israele.
5. Hospodin ostříhá tebe, Hospodin [jest] ochrana tvá, po pravé ruce tvé.
6. Přes den slunce nebude páliti tebe, ani měsíc přes noc*.
7. Hospodin ostříhá tě ode všeho zlého: ostříhejž duše tvé Hospodin.
8. Hospodin ostříhej vjití tvého, i vyjití tvého*: od tohoto času, až i věky.

Žalm 121. (122.)

Prorok radost bohabojných vcházejících do chrámu, jakož i velebnost chrámu a štěstí města Jerusaléma popisuje.

1. Píseň stupňů. (Výš 119, 1.)
Veselil jsem se z toho, když mi jest povědíno: Do domu Hospodinova půjdeme.
2. Stály* nohy naše v síních tvých, Jerusaléme.
3. Jerusalém, kterýž se staví jako město: jehožto účastenství jest vespolné*.
4. Neboť tam vstupovala pokolení, pokolení Hospodinova, [dle] přikázaní Israelovi [daného], aby oslavovali jmeno Hospodinovo.
5. Nebo tam stály stolice k soudu*, stolice nad domem Davidovým ustavené**.
6. Proste za ty věci, kteréž ku

119,1) t. vstupování. Patnácte žalmů má pořád ten nápis, snad proto, že lid některé z nich na cestě spívával, když do Jerusaléma, jehož položení bylo na horách, k službám Božím putoval; aneb že je brali sobě k zpívání cestou ti, již při navracování se ze zajetí babylonského do Jerusaléma vstupovali. A však berou někteří vykladači to slovo v smyslu duchovním, myslíce, že znamená vyšší toužebnost v žalmu obsaženou.
4) t. trest Boží, s hromy a blesky.
5) Hebr. v Mesech. — ** t. v staních Cedar; slovem: mezi národy divokými, jako jsou potomci Mosocha a Cedara.

120,1) t. k Sionu, kdežto Bůh svůj stánek míval.
3) t. Hospodin. Odtud již začíná zpívati druhý sbor zpěváků, prvnímu odpovídaje.
6) t. Bůh ve dne i v noci zastíní tebe, aby nic zlého k tobě nemohlo.
8) t. při všem, cožkoli před sebe podlé povolání svého bráti budeš. 2. Král. 3, 25.
121,2) t. již stojíme.
3) t. všickni na něm podíl mají.
5) t. tam jsou nejvyšší úřadové. — ** t. úřadové královští.

pokoji jsou Jerusalému*: a hojnost [budiž] těm, kteříž milují tě**.
7. Budiž pokoj v mocnosti tvé*: a hojnost ve věžech tvých**.
8. Pro bratří své, a bližní své, mluvíval jsem pokoj tobě*.
9. Pro dům Hospodina Boha našeho, hledal jsem dobrých věcí tobě.

Žalm 122. (123.)

Žádá sobě i lidu israelskému vysvobození z potupy a posmíšků lidí pyšných.

1. Píseň stupňů.
K tobě jsem pozdvihl očí svých, kterýž přebýváš na nebesích.
2. Aj hle jako oči služebníků [obráceny jsou] k rukám pánů jejich, jako oči děvky k rukám paní její: tak [jsou obráceny] oči naše k Hospodinu Bohu našemu, ažby se smiloval nad námi.
3. Smiluj se nad námi Hospodine, smiluj se nad námi: neb jsme velmi naplněni potupením.
4. Nebo velmi naplněna jest duše naše: k pohanění jsme bohačům, a k potupě pyšným.

Žalm 123. (124.)

Radují se prorok a lid, a děkují, že Božskou pomocí z velikého nebezpečenství a od mocných nepřátel vysvobozeni jsou.

1. Píseň stupňů. (Výš 119, 1.)
By Hospodina s námi nebylo, rciž nyní Israeli:
2. by Hospodina s námi nebylo, když lidé povstali proti nám,
3. snadby za živa byli pohltili nás: když se roznítila prchlivost jejich proti nám,
4. snad by voda byla pohřížila nás*.
5. V proud přišla duše naše: snadby byla přišla duše v vodu nesnesitelnou*.
6. Požehnán [budiž] Hospodin, kterýž nás nevydal v zachvácení zubům jejich.
7. Duše naše jako pták vytržena jest z osidla lovců: osidlo zetřeno jest, a my vysvobozeni jsme.
8. Pomoc naše ve jmenu Hospodinovu, kterýž učinil nebe i zemi.

Žalm 124. (125.)

O ochraně Boží těch, kteříž v něho doufají; též o hojném prospěchu jejich, a o zahynutí bezbožných.

1. Píseň stupňů.
Kdož doufají v Hospodina, jsou jako hora Sion: nepohne se na věky, kdo bydlí
2. v Jerusalémě. Hory jsou vůkol něho: a Hospodin vůkol lidu svého*, od tohoto času až na věky.
3. Nebo nenechá Pán metly hříšníků nad losem spravedlivých*: aby nevztáhli spravedliví k nepravosti** rukou svých.
4. Dobře učiň Hospodine dobrým, a [těm kteříž] jsou upřímého srdce.
5. Ty pak, kteříž se uchylují k cestám křivým*, přivede Hospodin [v zahynutí] s činiteli nepravosti: pokoj nad Israelem budiž.

Žalm 125. (126.)

Radost z vysvobození lidu israelského ze zajetí.

1. Píseň stupňů. (Výš 119, 1.)
Když navrátil Hospodin zajetí Siona: učiněni jsme jako potěšení*.
2. Tehdáž naplněna jsou radostí ústa naše: a jazyk náš plesáním.

121, 6) t. žádejte štěstí Jerusalému! Aneb: Pozdravujte Jerusalém. — ** t. Jerusaléme.
7) t. v pevných zdech, v hradbě. — ** t. v palácech.
8) t. žádám tobě pokoje, štěstí.
123,4) t. byliby zatopili, shladili nás jako vody.
123, 5) t. v bezednou; zdulé vody bylyby se valily přes nás.
124,2) t. Jerusalém jest chráněn horami, a lid israelský Hospodinem.
3) t. nedá panovati pohanům nad Israelskými. — ** k modloslužbě.
5) t. modloslužbě, pronevěřujíce se Bohu.
125,1) t. nemohouce tomu pro radost ani uvěřiti.

Nyní řeknou mezi národy: Veliké věci učinil Hospodin s nimi:
3. učiniltě s námi veliké věci Hospodin: učiněni jsme veselící se.
4. Obrať Hospodine zajaté naše*, jako [se obrací] potok na poledni**.
5. Ti kteříž se slzami rozsívají, s plesáním žíti budou.
6. Jdouce šli, a plakali, mecíce semena svá. Přijdouce pak přijdou s plesáním, nesouce snopy své*.

Žalm 126. (127.)

Ukazuje prorok, že leč sám Bůh dá sílu a prospěch, všecka práce, a všecko úsilí naše daremné jest.

1. Píseň stupňů od Šalomouna. Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo pracují, kteří stavějí jej. Nebude-li Hospodin ostříhati města, nadarmo bdí, kdož ostříhá ho*.
2. Daremné jest vám před svítáním vstávati*: vstávejte, když posedíte**, [vy] jenž jíte chléb bolesti***. Když dává [Bůh] svým milým sen****:
3. aj dědictví Hospodinovo* [jsou] synové; a mzda** [jest] plod života***.

125, 4) t. také ostatní přiveď zpět. — ** t. kdežto potokové letního času horkem vysýchají, a na podzim zase dešťovou vodou oplývají.
6) t. nechať se zajatí zase do vlasti navrátí, veselíce se, jako ženci v čas hojné úrody.
126, 1) Slovem, všecko lidské namáhání jest marné bez pomoci Boží.
2) t. k pracem. — ** t. až odpočinete. — *** t. vy stížení, zarmoucení. — **** t. libé, pokojné spaní. Hebr.: Daremné jest vám, nepožehná-li Bůh prací vašich, časně ráno vstávati, a dlouho do noci sedati a pracovati, a tak jísti chléb bolesti, pracně a s starostí se živiti; ježto Bůh dává [pokojný] sen miláčkům, ctitelům svým, kteříž na prozřetedlnost a ochranu Boží se spouštějíce, konají sic také svou povinnost, ale bez takového přílišného pečování a se lopotování.
3) t. dar od Boha. — ** za ctnost a bohabojnost. — *** t. potomstvo. Známo jest, že Židé plodnost za to největší požehnání Boží pokládali, i ještě pokládají.

4. Jako střely v ruce mocného*: tak jsou synové vyvržených**.
5. Blahoslavený muž, kterýž jimi naplnil žádost svou*: nebude zahanben, když mluviti bude nepřátelům svým v bráně**.

Žalm 127. (128.)

Slibuje prorok všecko dobré i v přítomném životě všem, kdo Boha upřímě ctíti, a jeho přikázaní ostříhati budou.

1. Píseň stupňů. (Výš 119, 1.) Blahoslavení všickni, kteříž se bojí Hospodina, a kteříž chodí po cestách jeho.
2. Nebo z práce rukou svých jísti budeš*: blahoslavený jsi, a dobře tobě bude.
3. Manželka tvá jako vinný kmen plodný po bocích domu tvého*. Synové tvoji jako mladistvé olivoví, vůkol stolu tvého. (Výš 126, 3.)
4. Aj hle takť bude požehnán člověk, kterýž se bojí Hospodina.
5. Požehnejž tobě Hospodin ze Sionu: a spatřuj dobro* Jerusaléma po všecky dny života svého.
6. A viz syny synů svých, a pokoj nad Israelem*.

Žalm 128. (129.)

Prorok napomíná lid, aby vděčně poznal, z jak mnohonásobných nebezpečenství od Boha vysvobozen jest.

1. Píseň stupňů. Často bojovali proti mně od mladosti mé, rciž nyní Israeli:
2. často bojovali proti mně od

126, 4) t. prospěšny jsou k obraně. — ** t. do zajetí odvedených jsou též užitečni rodičům. Hebr.: Synové mladosti, t. v mladém věku zplození.
5) t. kdo jich má dle žádosti. Hebr.: toul (dům) svůj. — ** t. před soudem nebude poražen, an ho spolu synové brániti budou.
127, 2) t. v pokoji svého užiješ.
3) t. při domu tvém štípený.
5) t. štěstí, slávu města —
6) t. štěstí lidu israelského.

mladosti mé*: a však mne nepřemohli.
3. Na hřbetě mém kovali hříšníci: prodloužili nepravost svou*.
4. [Ale] Hospodin spravedlivý zpřetínal šíje hříšníků*.
5. Zahanbeni a zpět obráceni buďte všickni, kteříž nenávidí Sionu.
6. Buďtež jako tráva na střechách: kteráž prvé než se vytrhá, usvadne.
7. Z níž nenaplnil ruky své ten kdo žne, ani lůna svého kdo váže snopy.
8. Ani řekli, kteříž mimo šli: Požehnání Hospodinovo [budiž] nad vámi*: [aneb] požehnali jsme vám ve jmenu Hospodinovu**.

Žalm 129. (130.)

Modlitba kajícího, kterýž hříchů svých lituje a Boha za odpuštění prosí.

1. Píseň stupňů. (Výš 119, 1.)
Z hlubokosti* volal jsem k tobě Hospodine:
2. Hospodine vyslyš hlas můj. Ať jsou uši tvé nakloněny, k hlasu modlitby mé.
3. Budeš-li Hospodine nepravostí šetřiti*: Hospodine kdož ostojí?
4. Ale u tebeť jest slitování: a pro zákon tvůj doufal jsem v tebe Hospodine. Očekávala duše má na slovo jeho:
5. doufala duše má v Hospodina.
6. Od bdění jitřního až do noci*, doufej Israel v Hospodina.
7. Nebo u Hospodina jest milosrdenství: a hojné u něho vysvobození*.
8. A onť vykoupí Israele, ze všech nepravostí jeho.

Žalm 130. (131.)

Učí prorok příkladem svým níškému a pokornému o sobě smýšlení.

1. Píseň stupňů samého Davida.
Hospodine, neníť pozdviženo srdce mé: aniž povýšeny jsou oči mé*. Aniž jsem chodil u velikých ani v divných věcech, [vyšších] nade mne**:
2. Jestli jsem poníženě nesmýšlel: ale povýšil duše své: jako ostavenému od mateře své, tak [budiž] odplata duši mé*.
3. Doufej Israel v Hospodina, od tohoto času až na věky.

Žalm 131. (132.)

Zpíván několika zástupy zpěváků, když archa Boží buď z Kariathjarim na horu Sion, aneb raději z Sionu do chrámu, od Šalomouna v nově vystaveného, přenesena byla. Potom pak od Židů z Babylona se navracujících k vystavení druhého chrámu obrácen jest. 2. Esdr. 12, 23.

1. Píseň stupňů. (Výš 119, 1.)
Pamatuj Hospodine na Davida, a na všelikou tichost jeho*:
2. jak se zapřisáhl Hospodinu, slib učinil Bohu Jakobovu:
3. Jistě že nevejdu do příbytku domu svého, a nevstoupím na lůžko ustlání svého:
4. aniž dám očím svým usnouti, ani víčkám svým zdřímati,

128,2) t. hned od počátku, v Egyptě a dále.
3) Hebr.: Po hřbetě mém orali oráči, a dlouhé brázdy dělali, t. ukrutně se mnou nakládali nepřátelé, jako s otroky, kteréž páni mrskajíce, pruhů, jako záhonů nějakých a brázd, po hřbetě jejich nadělají.
4) Hebr.: postranky bezbožných, konec učinil tomu jejich orání
8) t. nedí jim žádný, jako se říká žencům: Dejž Bůh štěstí, dař Pán Bůh. Ruth 2, 4. Krátký smysl jest, že nepřátelé lidu israelského tak zahynou, jako tráva aneb mladistvé obilí na střechách, kteréž v mělké zemi pojednou usýchá, aniž se může žíti. — ** t. dobrořečíme vám.
129,1) t. bídy, neštěstí v zajetí.
129,3) t. přísně jich vážiti, a dle nich s námi nakládati.
129,6) t. celého dne, každého času.
7) t. hojná pomoc.
130,1) t. nejsem hrdý, nehledím pyšně. — ** t. nepokouším se o věci veliké a vyšší nad to, co mi náleží, aneb seč býti mohu.
2) t. mně; nechať jsem dobrodiní tvých zbaven, jako dítě ostavené mléka mateřského.
131,1) t. na trpělivost jeho v soužení.

5. ani odpočinouti spánkům svým: dokavádž nenajdu místa Hospodinu, stánku Bohu Jakobovu.
6. Aj slyšeli jsme o ní* v Efratě**, našli jsme ji na polích lesa***.
7. Vejdemeť [již] do stánku jeho: klaněti se budeme na místě, kdež stály nohy jeho*.
8. Povstaň Hospodine do odpočinutí svého*, ty i archa svatosti tvé.
9. Kněží tvoji ať se obláčejí v spravedlnost: a svatí tvoji ať plesají.
10. Pro Davida služebníka svého, neodvracej tváři Pomazaného svého*.
11. Přisáhlť Hospodin Davidovi pravdu, a nezmaří jí, [řka]: Z plodu života tvého posadím na stolici tvou*.
12. Budou-li ostříhati synové tvoji smlouvy mé, a svědectví mých těch, kterýmž je učiti budu: [také] i synové jejich až na věky, seděti budou na stolici tvé.
13. Neboť vyvolil Hospodin Sion: vyvolil jej sobě za příbytek svůj.
14. [Řka]: Toť jest odpočívání mé na věky věků: tu přebývati budu, neb jsem zvolil je.
15. Vdově jeho požehnaje požehnám; chudé jeho chlebem nasytím.
16. Kněží jeho zobláčím v spasení: a svatí jeho plesáním plesati budou.
17. Tamť provedu roh Davidův*, tu jsem připravil svici** Pomazanému svému.

131, 6) t. o arše. — ** t. v Bethsemes v pokolení Júdově, v pokolení Bethléma či Efraty. — *** t. joarských, jináč v Kariathjarim, též v pokolení Júdově. 1. Král. 7, 1.
7) t. před archou, jež byla jako podnoží jeho.
8) t. vejdi do stálého příbytku na Sionu.
10) t. neodstrkuj, neoslýchej toho, jehož jsi za krále lidu svému postavil a pomazal.
11) 2. Král. 7, 5.
17) t. moc Davidovu tam k vzrůstu přivedu. — ** t. slavné panování založím.

18. Nepřátely jeho v hanbu zobláčím: nad ním pak vykvete posvěcení mé*.

Žalm 132. (133.)

Chvála svornosti a společné lásky lidu, k slavnosti v Jerusalémě shromážděného.

1. Píseň stupňů od Davida.
Hle jak dobré [jest to], a jak utěšené, když přebývají bratří v jednotě*:
2. [jestiť to] skvostné jako mast na hlavě, kteráž sstupuje na bradu, na bradu Áronovu: kteráž sstupuje na obojek roucha jeho*:
3. jako rosa [hory] Hermon, kteráž sstupuje na horu Sion*. Neboť tu přikázal Hospodin [aby bylo] požehnání, a život až na věky.

Žalm 133. (134.)

Vzbuzování k chvále Boží. Zpíván, jak podobné, od kněží a levítů, když se smrkalo, k ponocování shromážděných.

1. Píseň stupňů. (Výš 119, 1.)
Aj nyní dobrořečte Hospodinu, všickni služebníci Hospodinovi, kteříž stojíte* v domu Hospodinovu, v síních domu Boha našeho.
2. V noci pozdvihujte rukou svých k svatyni, a dobrořečte Hospodinu.
3. Požehnejž tobě Hospodin ze Sionu, kterýž učinil nebe i zemi.

131, 18) t. stkvíti se bude milost má.
132, 1) t. v svornosti, jednomyslně.
2) t. bratrská láska a svornost tak skvostná jest, jako svatý olej, z výborného koření připravovaný, jenž se béře k svěcení kněžstva, a hojně na hlavu vylitý, stéká až na bradu i až na límec roucha, jakž se stalo u Árona. (2. Mojž. 28, 22.) Židé a obyvatelé východních zemí pomazávali jak hlavu tak i vousy vonnými mastmi.
3) Vysoký Hermon rosí na všecky ostatní hory země, i na horu Sion. Tou rosou hory Sion, přicházející s hory Hermon, míní se množství lidu israelského, k slavnosti shromážděného.
133, 1) t. posluhujete vy kněží a levítové.

Žalm 134. (135.)

Vzbuzování k chválení Boha, jakož z náramné jeho moci při věcech stvořených, tak také z mnohých dobrodiní, kteráž lidu israelskému prokázal. 15. Ničemnost modl pohanských.

1. Alleluja.
Chvalte jmeno Hospodinovo, chvalte služebníci Hospodina.
2. Kteříž stáváte v domu Hospodinovu, v síních domu Boha našeho*.
3. Chvalte Hospodina, nebo dobrý jest Hospodin: prozpěvujte jmenu jeho, nebo libé jest.
4. Nebo Jakoba vyvolil sobě Hospodin, Israele za vládařství sobě*.
5. Neboť já jsem poznal, že veliký jest Hospodin, a Bůh náš [vyšší] nade všecky bohy.
6. Všecko, cožkoli chce, Hospodin činí na nebi, na zemi, v moři, i ve všech propastech.
7. Kterýž přivádí oblaky od končin země: blýskání k dešti činí. Kterýž vyvádí větry ze skrýší svých:
8. kterýž zbil prvorozené egyptské od člověka až do hovada.
9. A poslal znamení a zázraky v prostřed tebe, Egypte; na Faraona, i na všecky služebníky jeho.
10. Kterýž porazil národy mnohé, a pobil krále mocné*:
11. Sehona krále Amorrhejských, a Oga krále Básan, a všecka království chananejská, (4. Mojž. 21, 24.)
12. a dal zemi jejich v dědictví, v dědictví Israelovi lidu svému.
13. Hospodine, jmeno tvé [zůstává] na věky: Hospodine, památka tvá od národu až do národu.
14. Nebo souditi* bude Hospodin lid svůj: a služebníkům svým bude milostiv.
15. Modly pohanské [jsou] stříbro a zlato, dílo rukou lidských.
16. Ústa mají, a nebudou* mluviti: oči mají, a nebudou viděti.
17. Uši mají, a nebudou slyšeti: nebo ani ducha není v ústech jejich.
18. Buďtež jim podobni, kteříž je dělají: i všickni, kteříž doufají v nich.
19. Dome israelský dobrořečte Hospodinu: dome Áronův dobrořečte Hospodinu.
20. Dome Lévi dobrořečte Hospodinu: [i všickni,] kteříž se bojíte Hospodina, dobrořečte Hospodinu*.
21. Chválen [buď] Hospodin ze Siona, jenž přebývá v Jerusalémě.

134,2) t. kněží, levítové i lid.
4) t. za vlastní lid svůj.
10) Viz Jos. 12, 1. 7.
14) t. spravovati, jak na krále náleží.
16) t. nemohou.
20) t. lid, kněží, levítové, i všickni ctitelé Boží.

Žalm 135. (136.)

O témž jako žalm vyšší. Zpíván, jakž podobné, dvěma zástupy zpěváků, z nichž jeden první polovici každého verše, druhý druhou zpíval.

1. Alleluja.
Oslavujte Hospodina, nebo dobrý jest: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
2. Oslavujte Boha bohů: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
3. Oslavujte Pána pánů: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
4. Jenž sám činí divy veliké: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
5. Jenž učinil nebesa v rozumnosti*: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
6. Jenž utvrdil zemi nad vodami: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
7. Jenž učinil světla veliká: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
8. Slunce aby panovalo ve dne: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
9. Měsíc a hvězdy, aby panovaly v noci: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.

135, 5) t. rozumně, uměle, moudře.

10. Kterýž ranil Egypt s prvorozenými jejich: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
11. Kterýž vyvedl Israele z prostředku jejich: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
12. Rukou silnou, a ramenem vztaženým: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho*.
13. Kterýž rozdělil moře rudé na [dvě] strany: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
14. A provedl Israele prostředkem jeho: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
15. A svrhl Faraona, a vojsko jeho do moře rudého: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
16. Kterýž převedl lid svůj přes poušť: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
17. Kterýž pobil krále veliké: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
18. A pobil krále mocné: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
19. Sehona krále Amorrhejských: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
20. A Oga krále Básan: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
21. A dal zemi jejich v dědictví: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
22. V dědictví Israelovi služebníku svému: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
23. Nebo v snížení našem pamatoval na nás: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
24. A vysvobodil nás od nepřátel našich: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
25. Kterýž dává pokrm všelikému tělu: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.
26. Oslavujte Boha nebes: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho. Oslavujte Pána pánů: nebo na věky [trvá] milosrdenství jeho.

135,12) Viz 2. Mojž. 6, 6. — 12, 29. — 13, 17. — 14, 28.

Žalm 136. (137.)

Bolest lidu v babylonském zajetí. 5. Láska k vlasti. 7. Žádost pomsty Boží na Idumejské a Babylonské.

1. Žalm Davidův, Jeremiášův.* Při řekách babylonských, tu jsme sedali, a plakávali: když jsme se rozpomínali na Sion.
2. Na vrbí u prostřed něho*, zavěšovali jsme nástroje hudby své**.
3. Nebo tam dotazovali se nás ti, jenž zjímané vedli nás, na slova písní*: a ti, jenž zavedli nás, [říkali]: Píseň zpívejte nám z písní sionských.
4. [Ale] kterak zpívati máme píseň Hospodinovu v zemi cizí?
5. Jestliže zapomenu na tebe Jerusaléme, budiž v zapomenutí dána pravice má.
6. Přilni jazyk můj k dásním mým, nebudu-li pamatovati na tebe: nepředložím-li Jerusalém na počátku veselí svého*.
7. Zpomeň Hospodine na syny edomské, [jak zuřili] v den [zkázy] Jerusaléma. Kteříž říkali: Vyvraťte, vyvraťte [všecko] až do základu v něm.
8. Dcero babylonská bídná: blahoslavený [ten], kdož oplatí tobě mzdu tvou, kterouž jsi platila nám*.
9. Blahoslavený, kdož uchopí dítky tvé, a o skálu je rozrážeti bude*.

136,1) Mnozí mají za to, že tento žalm ku podobenství chvalozpěvů Davidových od Jeremiáše složen byl. Nápis ten není původní: Jeremiáš nepřišel do Babylona.
2) t. království babylonského. — ** t. smutní jsouce nebráli jsme. A to jsme činili nezpívajíce, jakkoli na nás to míti chtěli, abychom jim zpívali.
3) t. žádali jich od nás.
6) t. jestliže nebude Jerusalém mé nejpřednější a největší potěšení.
8) t. kdo i tobě odplatí za to, co jsi nám zlého učinila.
9) t. kdo i nad tebou svítěsí, a podlé válečného práva tehdejšího, ovšem ne-

Žalm 137. (138.)

David díky vzdává Bohu, že ho od nepřátel vysvobodil.

1. [Žalm] Davidův.
Oslavovati tě budu Hospodine celým srdcem svým: nebs uslyšel slova úst mých. Před obličejem andělů* žalmy zpívati budu tobě.
2. Klaněti se budu k chrámu svatému tvému, a oslavovati budu jmeno tvé, pro milosrdenství tvé, a pravdu tvou: nebo jsi zvelebil nade všecko svaté jmeno tvé*.
3. V kterýžkoli den tě vzývati budu, vyslyš mne: [tak] rozmnožíš sílu v duši mé.
4. Oslavujtež tebe Hospodine všickni králové země, nebo slyšeli všecka slova úst tvých.
5. A zpívejtež o cestách* Hospodinových: nebo veliká jest sláva Hospodinova.
6. Nebo vyvýšený jest Hospodin a [však] na nízké věci patří, a vysoké zdaleka zná. (Výš 112, 4.)
7. Budu-li choditi u prostřed soužení, obživíš mne: a na hněv nepřátel mých vztáhl jsi ruku svou, a svobodna mne učinila pravice tvá.
8. Hospodin odplatí za mne: Hospodine milosrdenství tvé [trvá] na věky: dílem rukou svých nepohrdej.

Žalm 138. (139.)

Učí prorok, že Bohu, jenž všemohoucí, vševědoucí, a všudy přítomen jest, všecky naše věci, činění i opuštění, slova i skutky, též všecka i ta nejmenší a nejskrytější myšlení povědoma a známa jsou.

1. Ku konci, žalm Davidův.
Hospodine, zkusil jsi mne, a seznal jsi mne:
2. ty jsi seznal sednutí mé, i povstání mé.
3. Porozuměl jsi myšlením mým zdaleka: stezku mou, i provázek můj* vyzkoumal jsi.
4. A všecky cesty mé předzvěděl jsi: nebo není [ani] slova na jazyku mém*.
5. Ejhle Hospodine, ty jsi seznal všecky věci, nejnovější i staré: tys stvořil mne, a vložils na mne ruku svou*.
6. Divná jest známost tvá o mně*: vyvýšená jest a nebudu moci k ní**:
7. Kamž půjdu od ducha tvého? a kam před tváří tvou uteku?
8. Jestližebych vstoupil na nebe, tam jsi ty: paklibych sstoupil do pekla, přítomen jsi.
9. Byťbych vzal křídla svá na úsvitě, a bydlil v končinách moře:
10. i tam ruka tvá provodilaby mne: a drželaby mne pravice tvá.
11. I řekl jsem: Snad tma přikryje mne: a noc bude mi světlem v rozkošech mých.
12. Však ani tma nebude tmavá před tebou, a noc jako den [před tebou] světlá bude: jako tma jeho, tak i světlo jeho*.
13. Nebo tys opanoval ledví má*: přijal jsi mne z lůna matky mé**.
14. Oslavovati budu tebe, nebo

---

lidského a ukrutného (jehož tím prorok nikoli schvalovati nemíní), s tebou nakládati bude. Isai 13, 16. — 4. Král. 8, 12.

137,1) Hebr.: Před bohy buď cizích národů t. j. před cizími národy, mezi nimiž David tehdáž, snad před Saulem utíkaje, bydlil; aneb před knížaty, vrchnostmi, jež se též nazývají bohy.
2) Hebr.: Nebo jsi zvelebil nade všecko jmeno své, t. nade všecku slávu svou slovo (zaslíbení) své.
5) t. o jeho způsobech a divném řízení.

138,3) Hebr.: Chození i ležení, t. hýbání i odpočívání, činění i opouštění.
4) t. bys nevěděl o něm.
5) t. abys opatroval mne; aneb držíš mne ve své moci.
6) t divnější jest umění tvé nade mne (nad můj rozum, jest mi nepochopitedlné.) — ** t. přistoupiti, rozumem jí dostihnouti.
12) t. Bohu jest tma jako světlo, u něho není žádného rozdílu mezi dnem a nocí.
13) t. všecky vnitřnosti mé. — ** t. jsem od narození tvůj.

hrozně zveleben jsi: divní jsou skutkové tvoji, a duše má zná [je] výborně.

15. Neníť skryta [ani jediná] kost má před tebou, kterouž jsi učinil v skrytě*: ani bytost má v dolejších stranách země**.

16. [Ještě] nedokonalého* mne viděly oči tvé, a v knize tvé všickni zapsáni budou: dnové způsobeni budou, a žádný v nich**.

17. Mně pak příliš ctěni jsou přátelé tvoji, Bože: příliš posilněno jest knížetství jejich*.

18. Sečtu je, a nad písek rozmnoženi budou: povstal jsem, a ještě jsem u tebe*.

19. Kéž bys Bože pobil hříšníky: muži krví uchylte se ode mne:

20. nebo pravíte v myšlení: Vezmou nadarmo města tvá*.

21. Zdaliž jsem těch, kteříž tě nenávidí Hospodine, [i já] v nenávisti neměl: a nad nepřátely tvými se nekormoutil?

22. Dokonalou nenávistí nenáviděl jsem jich: a nepřátely učiněni jsou mně.

23. Zkus mne Bože, a poznej srdce mé: taž se mne a poznej stezky mé*.

24. A viz, zdali cesta nepravosti při mně jest: a proveď mne po cestě věčné*.

Žalm 139. (140.)

David sobě vysvobození od nepřátel lstivých, jim pak vyhlasení od Boha žádaje, v důvěře v pomoc Boží jistou se utvrzuje.

1. Ku konci. Žalm Davidův.

2. Vysvoboď mne Hospodine od člověka zlého: od muže nepravého vytrhni mne.

3. [Od těch], jenž myslili na nepravosti v srdci: celý den strojili války*.

4. Naostřili jazyky své jako hadí: jed hadů lítých jest pode rty jejich.

5. Ostříhej mne Hospodine od ruky hříšníka: a od lidí nepravých vysvoboď mne: [od těch,] kteříž myslili podtrhnouti kroky mé.

6. Ukryli na mne pyšní osidlo: a provazy roztáhli v osidlo: podlé cesty léčku položili mi.

7. [Ale já] řekl jsem Hospodinu: Bůh můj jsi ty: vyslyš Hospodine hlas prosby mé.

8. Hospodine Pane, sílo spasení mého: zastínil jsi hlavu mou v den boje.

9. Nevydávej mne Hospodine krom žádosti mé* hříšníku: myslili [zlé] proti mně: neopouštějž mne, aby se snad nepovýšili.

10. Hlava obcházení jejich: usilování rtů jejich [ať] přiklopí je*.

11. Padati na ně bude uhlí*, do ohně svrhneš je: v bídách neostojí.

12. Muž žvavý nepozvedne se

---

15) t. v lůně mateřském. — ** t. jaký jsem byl tam, kdež jsem byl prvé než jsem se narodil. O dětech ještě nenarozených staří rovně tak smýšleli jako o zemřelých, t. žeby na onom světě pod zemí jako nějací stínové bydlili Hebrejští pak i život matčin nejináč sobě předkládali, než jako onen svět podzemní. Viz Job 1, 21. Smysl jest: Víš, jaký jsem byl, prvé než jsem se narodil.

16) t. když jsem ještě člověku ani podoben nebyl. — ** t. v knize tvé všickni uložení mi dnové zapsáni již byli, když ještě žádného z nich nebylo.

17) t. silná, veliká jest moc jejich.

18) t. chtěl-libych je sčísti, více jich jest než písku; kdykoli s toho počítání jich a hlubokého přemyšlování o nich jako ze sna procítím, ještě jsem s tebou, t. j. tu kde jsem začal, nemohu jich spočítati. Hebr. takto má v. 17 a 18.: Jak velmi ctěni jsou mi . . .

20) t. nadarmo dobývají Židé měst našich: neb je, třebas Bůh jim pomáhal, opět ztratí.

23) t. že já nepřátel tvých, jako ty, nenávidím.

24) t. stálé, nepřetržené; jinak, věčně, ustavičně mne veď po cestě své.

139,3) t. tropí nepokoj, různice.

9) t. proti vůli mé.

10) t. co hlavně obmýšlí, a co mluví proti mně, padni na ně samy.

11) t. hromy s blesky.

na zemi: muže nespravedlivého zlé věci polapí v zahynutí.

13. Poznal jsem, žeť učiní Hospodin soud nuzného a pomstu chudých*.

14. A tehdáž spravedliví oslavovati budou jmeno tvé: a upřímí přebývati budou před obličejem tvým.

Žalm 140. (141.)

David Boha za pomoc žádá, zvlášť za ostříhání jazyka a srdce svého od zlého, též za vysvobození od úkladů lidí bezbožných.

1. Žalm Davidův*.
Hospodine k toběť jsem volal, vyslyš mne: pozoruj hlasu mého, když budu volati k tobě.

2. [Vznášej se modlitba má, jako zápal [kadidla] před obličejem tvým: pozdvižení rukou mých* [jako] obět večerní. (4. Mojž. 28, 3.)

3. Polož Hospodine stráž ústům mým: a dvéře vůkol rtům mým*.

4. Nenachyluj srdce mého k slovům zlosti, k činění výmluv v hříších*: s lidmi pášícími nepravost: a nebudu bráti podílu na libostech jejich.

5. [Nechť] potresce mne spravedlivý v milosrdenství, a domlouvá mi: olej pak hříšníka ať nezmastí hlavy mé*. Neboť ještě i modlitba má v dobrolíbeznostech jejich**.

6. Pohlceni byli u skály soudcové jejich*: slyšeli [pak] slova má, neboť mocná byla.

7. Jako tvrdá [kůra] země vytrhaná jest nad zemí: rozptýleny jsou kosti naše podlé hrobu*.

8. Ale k tobě Hospodine, Pane, [hledí] oči mé: v tebe jsem doufal, neodjímej [mi] duše mé.

9. Ostříhej mne od osidla, kteréž mi položili: a od léček [lidí] činících nepravost.

10. Padnou do síti jeho* hříšníci: schráněn jsem já, dokavádž nepřejdu**.

Žalm 141. (142.)

Modlitba Davidova, když protivenství od krále Saule snášeje, do jeskyně Odollam se utekl.

1. Rozumnost Davidova*. Když byl v jeskyni, modlitba**.

2. Hlasem svým k Hospodinu volám: hlasem svým k Hospodinu pokorně se modlím.

3. Vylévám před obličejem jeho modlitbu svou, a soužení své před ním oznamuji.

4. Když omdlévá ve mně duch můj, a ty znáš stezky mé*. Na cestě té, po kteréž chodím, osidlo mi ukryli**.

5. Ohlédal jsem se na pravo, a patřil jsem: a nebyl, kdoby znal mne. Zmizela přede mnou [možnost] utíkání, a není kdoby hledal [ochrániti] duše mé*.

6. [Protož] volal jsem k tobě

139, 13) t. že za spravedlivé učiní nuznému, a pomstí chudého nad utiskovateli jeho.

140, 1) Pravdě podobno složen po oné události, když David podivně ušel rukoum Saule v jeskyni pouště Engaddi. 1. Král. 24, 4.

2) t. při modlitbě, modlitba sama.

3) t. nedopouštěj mi nic neopatrného a zlého mluviti.

4) t. k vymlouvání, schvalování skutků bezbožných.

5) Olej na hlavu vylitý jest význam pocty. Smysl tedy jest: Milejší jest mi potrestání od spravedlivého, než uctění od bezbožného. — ** t. líbí se spravedlivým; aneb anto oni, hříšníci svůli svou tropí, já se modlím.

140, 6) t. vůdcové jejich, zvláště Saul sám byl ve skále sevřen, odkudž pak David k němu potom mluvil.

7) t. jako hrudy leží rozházeny na svrchu role, tak i my rozptýleni ležím blízci smrti.

10) t. Boha. Hebr.: Do síti jejich, t. do své vlastní. — ** t. dokad neujdu té na mne políčené síti.

141, 1) Žalm Davidův vyučující. — ** 1. Král. 22, 1.

4) t. víš, že upřímou cestou chodím, šlechetně živ jsem. — ** A však i na té cestě ukládají o mně.

5) t. není kdoby mne znáti a mne se ujmouti chtěl.

Hospodine, řekl jsem: Ty jsi naděje má, a díl můj v zemi živých*.
7. Pozorujž pokorně prosby mé, nebo snížen jsem přenáramně. Vysvoboď mne od těch, kteříž stíhají mne: nebo sesílili se nade mne.
8. Vyveď ze žaláře duši mou*, abych oslavoval jmeno tvé: na mne čekají spravedliví, až odplatíš mně.

Žalm 142. (143.)

David od syna svého protivenství snášeje, prosí Boha, aby ho z patrného nebezpečenství vytrhnouti ráčil.

1. Žalm Davidův. Když se jemu protivil Absolon syn jeho. (2. Král. 17, 1).
Hospodine vyslyš modlitbu mou: ušima pozoruj prosby mé v pravdě své: vyslyš mne v spravedlnosti své.
2. A nevcházej v soud s služebníkem svým: nebo nebude ospravedlněn* před obličejem tvým nižádný živý.
3. Nebo stíhal nepřítel duši mou: snížil k zemi život můj. Postavil mne v místech temných jako mrtvé od věku*.
4. A [protož] sevřín jest ve mně duch můj, ve mně zkormoutilo se srdce mé.
5. Zpomínal jsem na dny starodávní, přemýšlel jsem o všech skutcích tvých: a činy rukou tvých rozjímal jsem.
6. Vztáhl jsem ruce své k tobě: duše má jako země bez vody tobě*.
7. Rychle vyslyš mne Hospodine: [neb] hyne duch můj. Neodvracuj tváři své ode mne: jinak podoben budu těm, kteříž sstupují do hrobu.
8. Učiň, ať časně zkusím milosrdenství tvé: nebo v tebe jsem doufal. Známu učiň mi cestu, po kteréžbych chodil: nebo k tobě jsem pozdvihl duše své.
9. Vytrhni mne z nepřátel mých Hospodine, k tobě jsem se utekl:
10. nauč mne činiti vůli tvou, nebo Bůh můj jsi ty. Duch tvůj dobrý povede mne po cestě přímé:
11. pro jmeno své Hospodine: obživíš mne, dle pravosti své. Vyvedeš ze soužení duši mou:
12. a podlé milosrdenství svého vyhubíš nepřátely mé. A pohubíš všecky, kteříž sužují duši mou: neb já služebník tvůj jsem.

Žalm 143. (144.)

Vítězná píseň Davidova za obdržené vítězství nad národy, i žádost pomoci Boží k přemožení přítomných nepřátel, kteříž pokoj i smlouvu zrušili.

1. Žalm Davidův, proti Goliášovi*.
Požehnaný [buď] Hospodin Bůh můj, kterýž učí ruce mé boji, a prsty mé válce**.
2. Onť jest milosrdenství mé, a útočiště mé: obránce můj, a vysvoboditel můj: ochránce můj, v něhož jsem doufal: kterýž poddává lid můj pode mne.
3. Hospodine co jest člověk, že jsi se oznámil jemu? aneb syn člověka, že ho sobě tak vážíš?
4. Člověk marnosti* podoben jest: dnové jeho jako stín pomíjejí.
5. Hospodine nakloň nebes svých, a sstup: dotkni se hor, a kouřiti se budou.

141, 6) t. mezi živými; na tomto světě.
8) t. z této jeskyně; aneb vůbec z úzkosti
142,2) t. spravedliv, bez viny nalezen.
3) Na to mne přivésti chce, abych bydlil v tmavých místech onoho světa, jako ti, kteří již dávno zemřeli, t. chce mne o život připraviti.
6) t. jako země vyprahlá po dešti, tak duše má po tobě a tvé pomoci touží.

143,1) Těch slov „proti Goliášovi," nemá Hebr. Spíše se ten žalm hodí na onen příběh, o němž 2. Král. 10, 1. — ** t. kterýž mi propůjčuje schopnosti, udatnosti a štěstí v boji proti mým nepřátelům.
4) t. marným, pomíjejícím věcem.
6) t. ostatní moje nepřátely.

6. Blýskej blýskáním, a rozptýlíš je*: vypusť střely své, a poděsíš je.
7. Vztáhni ruku svou s výsosti, vytrhni mne, a vysvoboď mne z vod mnohých; z ruky synů cizozemců*.
8. Jejichžto ústa mluvila marnost*: a pravice jejich jest pravice nepravosti.
9. Bože píseň novou zpívati budu tobě: na harfě o desíti strunách hráti a zpívati budu tobě.
10. Kterýž dáváš spasení králům: kterýž jsi vysvobodil Davida služebníka svého od meče zlostného:
11. vytrhni mne. A vysvoboď mne z ruky synů cizozemců, jichž ústa mluvila marnost: a pravice jejich [jest] pravice nepravosti.
12. Jejichžto synové jsou jako mladiství štípkové v mladosti své*. Dcery jejich pořádně vystrojené: vůkol ozdobené ku podobenství [krásy] chrámu.
13. Špižírny jejich plné, vydávající [potravy] jednu za druhou. Ovce jejich plodné, rozhojněné u vyjití svých*.
14. Krávy jejich jsou tučné. Není zbořené zdi, ani průchodu*, ani křiku na ulicech jejich.
15. Blahoslaveným nazývali lid, kterýžby měl ty věci: blahoslavený lid, jehož Bohem jest Hospodin.

7) t. cizích národů. Aneb nezdárných synů vlastních, již se s Absolonem spojili.
8) t. lež; nestojí v slově.
12) Hebr.: aby synové naši byli v mladosti své jako štípkové zdárně rostoucí. Také co se dále v latinském výkladu o věcech nepřátel vypravuje, toho všeho čtení hebrejské lidu israelskému žádá, totiž aby lid israelský, všech věcí hojnost maje, pokojný a šťastný život vedl.
13) t. mnohé jsou, když vycházejí, aneb venku přebývají.
14) t. ohrady městské jsou pevné, aniž poskytují průchodu, kterýmžby nepřítel do města vtrhnouti mohl.

Žalm 144. (145.)

David velikou moc Boží i spravedlnost a dobrotu jeho slavně vypravuje.

1. Chvalozpěv Davidův.
Vyvyšovati budu tě Bože můj králi: a dobrořečiti jmenu tvému na věky, i na věky věků.
2. Na každý den dobrořečiti budu tobě: a chváliti jmeno tvé na věky, i na věky věků.
3. Veliký [jest] Hospodin, a chvály hodný příliš: a velikosti jeho není konce.
4. Rodina a rodina* vychvalovati bude skutky tvé: a moc tvou vypravovati budou.
5. O velebnosti slávy svatosti tvé mluviti budou: a o divných věcech tvých vypravovati budou.
6. A o moci hrozných skutků tvých povídati budou: a o velikosti tvé rozprávěti budou.
7. Památku přehojné dobrotivosti tvé hlásati budou: a o spravedlnosti tvé zpívati budou.
8. Milostivý a lítostivý jest Hospodin: trpělivý a velmi milosrdný.
9. Dobrotivý jest Hospodin k všechněm: a slitování jeho [jde] na všecky tvory jeho.
10. Ať tě oslavují Hospodine všickni skutkové tvoji: a svatí tvoji ať dobrořečí tobě.
11. Slávu království tvého vypravovati budou: a o moci tvé mluviti budou.
12. Aby známu učinili synům lidským moc tvou: a slávu velebnosti království tvého.
13. Království tvé jest království všech věků: a panování tvé v každém pokolení a pokolení. Věrný [jest] Hospodin ve všech slovích svých: a svatý ve všech skutcích svých.
14. Podpírá Hospodin všecky, kteříž padají: a pozdvihuje všechněch poražených.

144,4) t. jedno pokolení za druhým.

15. Oči všech v tebe doufají Hospodine, a ty dáváš [jim] pokrm jejich v čas příhodný.
16. Otvíráš ruku svou: a naplňuješ všelikého živočicha požehnáním.
17. Spravedlivý [jest] Hospodin ve všech cestách svých: a svatý ve všech skutcích svých.
18. Blízko jest Hospodin všem, kteříž vzývají ho: všem, kteříž ho vzývají v pravdě.
19. Vůli těch, kteříž se ho bojí, učiní, a prosbu jejich vyslyší, a spaseny učiní je.
20. Ostříhá Hospodin všech, kdož jej milují: a všecky hříšníky zahubí.
21. Chválu Hospodinovu vypravovati budou ústa má: a dobrořeč všeliké tělo jmenu svatému jeho na věky, i na věky věků.

Žalm 145. (146.)

Prorok sebe k chválení Boha probudiv, za blahoslavené ty vyhlašuje, ježto svou naději ne v lidech, ale v Bohu kladou, kterýžto sám může a chce pomáhati těm, kteříž v něho doufají.

1. Alleluja, Aggeusa, a Zachariáše*.
2. Chval duše má Hospodina, chváliti budu Hospodina v životě svém: žalmy zpívati budu Bohu mému, dokud budu. Nedoufejteť v knížatech:
3. [ani] v synech lidských, u nichž není spasení*.
4. Vyjde duch jeho*, a oni navrátí se do země své: [tak že] v týž den zahynou všecka myšlení jejich.
5. Blahoslavený ten, jehož spomocník jest Bůh Jakobův, jehož naděje jest v Hospodinu Bohu jeho:
6. kterýž učinil nebe i zemi, moře, a všecko, což v nich jest.
7. Kterýž ostříhá pravdy na věky, činí soud křivdu trpícím: dává pokrm lačným. Hospodin rozvazuje svázané*:
8. Hospodin osvěcuje slepé*: Hospodin pozdvihuje poražených, Hospodin miluje spravedlivé.
9. Hospodin ostříhá příchozích, sirotka a vdovy se ujímá: a cesty hříšníků rozptyluje*.
10. Kralovati bude Hospodin na věky, Bůh tvůj, Sione, od pokolení až do pokolení.

Žalm 146. (147.)

Prorok napomíná lidu k chválení Boha, jehožto dobrodiní, všemohoucnost, moudrost a dobrotu vychvaluje.

1. Alleluja.
Chvalte Hospodina, nebo dobrý jest žalm: Bohu našemu budiž utěšené, a ozdobné chválení.
2. Hospodin staví Jerusalém: rozptýlení Israele shromáždí.
3. Kterýž uzdravuje ty, jenž jsou skroušeného srdce: a zavazuje rány jejich.
4. Jenž sčítá počet hvězd: a zůve je všecky zejmena.
5. Velikýť [jest] Pán náš, a veliká moc jeho: a moudrosti jeho není počtu.
6. Ujímá se tichých Hospodin: ale hříšníky snižuje až k zemi.
7. Předzpěvujte Hospodinu s chválením: hrejte Bohu našemu na harfě.
8. Kterýž přikrývá nebe oblaky: a připravuje zemi déšť. Kterýž vyvozuje na horách trávu, a bylinu k službě lidské.
9. Kterýž dává hovadům potravu jejich, i mladým krkavcům, jenž volají k němu.
10. Nemáť zalíbení v síle koně: aniž si libuje v hnátích muže*.

145,1) V hebr. se čte toliko: Halleluja, t. chvalte Boha.
3) t. kteříž spomoci nemohou.
4) t. člověka —
7) t. vysvobozuje vězně z moci nepřátel.
8) t. vnuká dobrou radu těm, kteříž sobě nevědí co počíti. Job 29, 15.
9) t. dopouští, aby usilování a rady jejich v zmaření přišly.
146,10) Chce-li dáti vítězství, nehledí na to, jak mnoho které vojsko má udat-

11. Zalíbení má Hospodin v těch, kteříž se ho bojí, a v těch, kteříž doufají v milosrdenství jeho.

Žalm 147.

Vybízí prorok obyvatelů jerusalémských k chválení Boha z dobrodiní, kteráž jim i jiným tvorům činí. V hebr. jest tento žalm s předešlým beze všeho rozdělení spojen.

12. Alleluja. Chval Jerusaléme Hospodina: chval Boha svého Sione.
13. Neboť on upevnil zámky bran tvých: požehnal synům tvým* v tobě.
14. Kterýž způsobil v končinách tvých pokoj: a tukem pšenice* nasycuje tě.
15. Kterýž vysílá vyrčení své na zem: rychle běží slovo jeho*.
16. Kterýž dává sníh jako vlnu: mlhu jako popel sype.
17. Posílá led svůj jako skývy*: před zimou jeho kdož ostojí?
18. Vyšle [zas] slovo své, a rozpustí je: zavane vítr jeho, a potekou vody.
19. Kterýž zvěstuje slovo své Jakobovi: spravedlnosti, a soudy své Israelovi.
20. Neučinilť tak žádnému národu, a soudů svých nezjevil jim. Alleluja.

Žalm 148.

Prorok všeho stvoření, počav od nejvyšších až do nejnižších, nabízí k oslavování Boha.

Alleluja.
1. Chvalte Hospodina s nebes: chvalte ho na výsostech.*
2. Chvalte jej všickni andělé jeho: chvalte jej všecky mocnosti jeho.
3. Chvalte jej slunce i měsíc: chvalte jej všecky hvězdy, i světlo.
4. Chvalte jej nebesa nebes: i všecky vody, kteréž jsou nad nebesy*,
5. chvalte jmeno Hospodinovo. Neb on řekl, a učiněny jsou: on přikázal, a stvořeny jsou.
6. Upevnil je na věky, a na věky věků: přikázaní uložil [jim], a nepomine*.
7. Chvalte Hospodina ze země, drakové*, i všecky propasti**.
8. Oheň, krupobití, sníh i led, a vítr bouřlivý: jenž vykonávají rozkaz jeho.
9. Hory, a všickni pahrbkové: stromoví ovocné, i všickni cedrové.
10. Zvěř divoká, i všeliká hovada: zeměplazi, a ptactvo pernaté.
11. Králové zemští, i všickni národové: knížata, i všickni soudcové země.
12. Mládenci, i panny: starci s mladšími chvalte jmeno Hospodinovo:
13. nebo vyvýšeno jest jmeno jeho samého*.
14. Chvála jeho nad nebe i zemi: a povýšil rohu lidu svého*. Píseň všem svatým jeho: synům israelským, lidu přibližujícímu se k němu**. Alleluja.

Žalm 149.

Prorok napomíná lid k oslavování Boha, a díků činění, za slavné vítězství.

Alleluja.
1. Zpívejte Hospodinu píseň novou: chvála jeho [budiž] v shromáždění svatých*.

---

ných jezdců, aneb silných bojovníků, než toliko — v. 11.
147,13) t. obyvatelům tvým.
14) t. nejlepší pšenicí.
15) t. vítr, a s ním déšť a úrodu; v smyslu duchovním slovo Boží k naučení lidu. Vítr se nazývá slovem, poněvadž si jej staří představovali jako dech, vyrčení úst Božích.
17) t. hází ledem jako skývami, t. j. po kusech; dopouští krupobití . . .

148,1) t. nebešťané.
4) t. v oblacích.
6) t. uložil jim dráhy, z nichžby nevykračovaly.
7) t. mořští velikáni, velryby. — ** t. moře.
13) t. on sám jest nejvyšší.
14) t. zvelebil, zmocnil jej. — ** t. všem přísluší zpívati a Boha chváliti.
149,1) t. jeho ctitelů; národu židovského.

2. Vesel se Israel v tom, kterýž učinil ho: a synové sionští plesejte v králi svém.
3. Chvalte jmeno jeho společným zpíváním na buben a na harfu prozpěvujte jemu.
4. Nebo zalíbilo se Hospodinu v lidu jeho: a povýší tichých k spasení.
5. Plesati budou svatí* v slávě: veseliti se budou na ložcích svých**:
6. Oslavování Boha v hrdle jejich: a mečové dvojostří* v rukou jejich.
7. K vykonávání pomsty nad národy, [a] trestání mezi lidmi.
8. K svazování králů jejich řetězy: a urozenců jejich pouty železnými.
9. Aby vykonali na nich soud psaný*: sláva ta jest všechněm svatým jeho**: Alleluja.

149, 5) t. miláčkové, ctitelové Boží. — ** t. na sedadlech, tedy v pokoji.
6) t. k novému boji.
9) t. podlé práva dávno psaného. 4. Mojž. 33, 52. a 5. Mojž. 7, 1. — ** t. sláva ta vyplní se všem ctitelům Božím.

Žalm 150.

Vzbuzuje se lid k chválení Boha, netoliko ústy, ale také rozličnými nástroji.

Alleluja.
1. Chvalte Hospodina v svatyni jeho: chvalte jej v tvrzi mocnosti jeho*.
2. Chvalte jej z mocných skutků jeho: chvalte jej podlé množství velikosti jeho.
3. Chvalte jej zvukem trouby: chvalte jej na loutnu a citaru.
4. Chvalte jej na buben, a v společném zpívání, chvalte jej na struny a na varhany.
5. Chvalte jej na cimbály dobře znějící: chvalte jej na cimbály plesání:
6. všeliký duch* chval Hospodina. Alleluja.

150,1) t. na obloze či v nebi.
6) t. cožkoli dýše a živo jest.

Obsah.

1. kniha Mojžíšova (Genesis) 1
2. kniha Mojžíšova (Exodus) . . . 61
3. kniha Mojžíšova (Leviticus) . . 111
4. kniha Mojžíšova (Numeri) . . . 146
5. kniha Mojžíšova (Deuteronomium) 193
Kniha Josue 235
Kniha Soudců 263
Kniha Ruth 291
První Královská 296
Druhá Královská 336
Třetí Královská 370
Čtvrtá Královská 410
První kniha Paralipomenon . . . 447
Druhá kniha Paralipomenon . . . 483
První kniha Esdrášova 525
Druhá kniha Esdrášova 538
Kniha Tobiášova 556
Kniha Judith 569
Kniha Esther 585
Kniha Jobova 601
Žaltář 644

Zprávy

o Dědictví Svatojanském.

I. Přehled údů v roce 1888.

Zakladatelů jest	7
Spoluzakladatelů	62
Údů první třídy	30
Údů druhé třídy	135
Údů třetí třídy	27296
Úhrnem . . .	27530

Mezi těmi jest údů stálých:

a sice rodů	5676
škol, obcí, bratrstev a knihoven, konventů a spolků	1155
údů duchovního stavu	2934

☞ Údy stavu kněžského snažně žádáme, aby, jak veškeré údstvo očekává, mezi oktávem sv. Jana Nep. oběť mše svaté za živé i mrtvé údy našeho Dědictví každoročně obětovali. Ostatní údové nekněží s týmž nábožným úmyslem v naznačeném čase přítomni buďtež mši svaté. U hrobu sv. Jana Nep. v Praze koná řiditel Svatojanského Dědictví v den 15. května v 8 hodin slavné zpívané rekviem za všecky v Pánu zesnulé údy, kteroužto pobožnosť založil a nadal v Pánu odpočívající kanovník strážce Václav Pešina rytíř z Čechorodu, druhdy redaktor Dědictví Svatojanského.

II. Poučení o přístupu nových údův a odbírání knih.

O vzniku Dědictví připomínáme novým údům toto: Ant. Hanikýř, nar. v Praze dne 21. října 1753, býv. jesuita, pak kaplan v Sedlci u Votic, v Klokotech, Jindř. Hradci a exposita v Ciměři, posléze na výslužbě v Plané a v Táboře, umínil sobě r. 1829 na

památku první stoleté slavnosti vyhlášení Jana Nepomuckého za Svatého založiti ústav, jímž by dobré, vzdělavatelné knihy v jazyku českém, již vázané, v ceně levné vydávány byly. O řízení závodu toho požádal r. 1831 kníž. arcibiskupskou konsistoř v Praze. Položiv jakožto základ 1000 zl. na stř. vyžádal sobě, aby podnik nesl jméno: „Dědictví sv. Jana Nepomuckého“ a veškeré obecenstvo aby k přistoupení pozváno bylo. Dotčený zakladatel zemřel v Táboře dne 15. března 1833 v 80. roce věku svého a byl na tamějším hřbitově pochován, kdež mu nákladem Dědictví pomník byl postaven. Po dosaženém potvrzení vstoupilo Dědictví roku 1835 v život a ze zrnka horčičného vzrostlo v mohutný strom i bylo od slavné paměti papeže Pia IX. dne 30. března l. P. 1855 apoštolským požehnáním a pro oktáv Svatojanský plnomocnými odpustky obdařeno.

Ze stanov klademe sem následující poučení:

1. Kdo k Dědictví Svatojanskému v Praze přistoupiti hodlá, nechť poštovní poukázkou aneb ve vyplaceném psaní (franko) aneb jinak příležitostně s nápisem: „*Řiditelství Svatojanského Dědictví v Praze*“ své jméno a příjmení, pak svou osadu farní a biskupství (diecési), ku kterémuž přináleží, udá, zároveň i peníze zašle neb vloží. Vklad za úda třetí třídy obnáší jednou na vždy 10 zlatých rak. měny; za rod, školu obec, knihovnu platí se jednou na vždy 20 zl.*).

2. Každý nově přistoupivší úd ať si *lístek* na odbírání knih dobře uschová a následujícího roku, jakož i potom v budoucích letech po velikonoci od svého veleb. správce duchovního podepsati dá. Na tento lístek může si pak, žije-li úd v Čechách, knihu v knihkupectví B. Stýbla v Praze na Sv.-Václavském náměstí (býv. koňském trhu) číslo 786—II. vyzdvihnouti, jen že musí připojiti 3 kr. r. č., kterýžto peníz přísluší za práci a obálku. Pro údy v Olomúckém arcibiskupství platí totéž, jen že knihy své vybírají v knihkupectví Eduarda Hölzla (Helcla) v Olomúci; údové pak z Brněnského biskupství nechť se o knihy své hlásí v knihkupectví Karla Winikra v Brně. Ostatním údům v jiných diecésích zasýlají se knihy přímo z Prahy od ředitelstva. Kdož by však žádal, aby mu knihkupec knihu poštou zaslal, připoj mimo ony 3 krejcary, knihkupci náležející, ještě 6 krejcarů na kolkovaný poštovský list průvodní.

3. Přestěhuje-li se některý úd z Čech na Moravu, aneb odebéře-li se z Brněnského biskupství do Olomouckého neb na opak, ať to ve vyplaceném listu (franko) oznámí Řiditelství, kteréž mu nový lístek

---

*) Jména nových údů, kteří k Dědictví sv.-Janskému přistoupili a jiná téhož Dědictví týkající se návěští ohlašujeme v časopisu „*Blahověst*,“ jenž vychází letos již 39. rok) třikrát za měsíc, totiž dne 5., 15. a 25. každého měsíce. Na „Blahověst“ předplácí se v knihkupectví B. Stýbla v Praze č. 786—II. a sice na celý rok s poštovní zásilkou pouze 3 zl. 50 kr.

na odbírání knih pošle, aby mu pak v příslušném knihkupectví vydány byly.

4. Poněvadž odebírací či podělný lístek může v ztrátu přijíti neb i ukraden býti, každý si číslo jeho pro takový případ na jistém místě, ku př. v modlitební knížce zaznamenej; pakli skutečně ztráta se udála, Řiditelství o nový lístek požádej s připojením 20 krejcarů, poplatku to za vydání listu nového, a 10 kr. na poštovní výlohy, tedy úhrnem 30 kr. Připomínáme však, že kdyby se napotom pohřešovaný první lístek zase nalezl, týž žádné platnosti více nemá.

5. Když *umřel* úd, žádáme snažně pozůstalých přátel, aby, když si na jeho lístek knihu *posledního* roku (třeba po smrti úda) vybrali, úmrtí toho úda na lístek ten poznamenali a dotyčnému knihkupectví vydali aneb poprosili svého pastýře duchovního, aby lístek ten nejdůstojnější arcib. *konsistoři* Pražské aneb řediteli Dědictví zaslal. Jména zemřelých údů Dědictví uveřejňují se v podílu každého roku.

6. Rod se béře, pokud jméno se neztratí. Synů-li není, odebírají knihy dcery zakladatele rodu, dokud žijí; dítky pak jejich, *jiné* již jméno nesoucí, nemají práva tohoto; rod vymřel.

7. Spojí-li se manžel s manželkou svou v jeden toliko vklad (10 zl.), vydávají se knihy jenom do úmrtí jednoho z nich. Tolikéž, spojí-li se v jeden vklad bratr s bratrem nebo sestra se sestrou, neb bratr se sestrou a podobně, vydávají se knihy jen do úmrtí toho, jenž *první* jest napsán na přijímací listině (diplomu).

Připomínáme, že správa Dědictví Svatojanského rozdělena jest v ten způsob, že *ředitel* Dědictví přijímá vklady nových údů, žádosti o knihy, o duplikáty diplomu, jež podpisuje atd.; *redaktor* pak Dědictví vede péči o vydání knih, pročež se redakci jenom *rukopisy* dávají, *vše* ostatní budiž zasýláno: *Řiditelství* Dědictví Svatojanského *v Praze.*

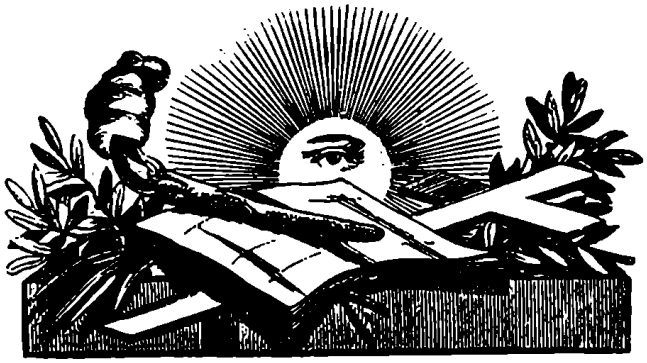

III. Seznam
údů Svatojanského Dědictví v Praze,

kteří během roku 1888 zemřeli, aneb již dříve zemřevše, Řiditelství teprv letošního roku oznámeni jsou.

I. V Čechách.

1. V arcidiecési Pražské.

Hanikýřova Kateřina v Kostelci n. L. z. r.
Hiršmann Jan ve Velvarech.
Hraba Frant. v Kolodějích.
Hronová Františka v Lhotě Břekové.
Machova Anna v Chlumci Vysokém.
Malecová Alžběta, provd. Kalinová v Rakovníku.
Micanova Veronika ve Vraném.
Nickova Julie v Lab. Kostelci.
Popelova Rosalie v Praze.
dp. Prusík Blažej, vikář při chrámu sv. Víta v Praze.
Ryclova Rosalie v Nov. Kolíně.
Řeřichová Johanna v Praze.
Smetana Jan ve Zvoleňovsi.
Svítil Alex, bratr laik řádu sv. Františka v Hájku.
dp. Tichý Josef, farář na odp. v Lab. Týnici.
Tvrdá Veronika, provd. Turnovcová v Březí.
Veselý Jan v Tišicích z. r.

Úhrnem 17.

V Kladsku.

Hillmannova Anna v Čermné z. r.
Šafránek Jan v Cudově.
Teuber Josef v Čermné.

Úhrnem 3.

2. V diecési Budějovické.

Bartyzalova Kateřina v Suchdole.
Březinova Terezie ve Veselí.
Cipin Matěj ve Veselí.
Condlova Alžběta v Hradcích.
Filipovská Anna ve Veselí.
Habersbergrova Barbora v Strakonicích.
Haidr Jakub v Německém.
Hrdinová Anna v Krči.
Hřebečkova Barbora v Klatovech.
Chlajnova Majdalena ve Veselí.
Jakeš Ferdinand ve Veselí z. r.
Janda Václav ve Zhůři.
Jindra Tomáš ve Veselí z. r.
Kamenická Marie v Bežerovicích.
Kaš Ignác ve Veselí.
Klíma František v Rousíně.
Krejcar Josef v Hučicích.
Krotilova Aloisie ve Veselí.
Mergl Jos. a Anežka v Sušici z. r.
Pivcova Marie v Černíku.
Řehořova Kateřina ve Veselí.
Seiche Anna ve Svinech Trhových.
Schönbauerová Anna ve Svinech Trhových.
Vys. d. p. Šavel Jan, kap. probošt v Budějovicích.
Šebesta František v Žišově.
Teska František v Chrasti z. r.
Trčkova Kateřina v Lhenicích.
Trnka Karel ve Veselí.
Vidra Jan ve Velk. Bukoví.
dp. Viturka Josef, farář v Hamru.
Vondra Jan v Hamru.
Vondřich Josef v Hlubini z. r.
Votrubová Johanna ve Svinech Trhových.

Uhrnem 34.

3. V diecési Kralohradecké.

dp. Buchtel Antonín, arcikněz v Kyšperku,
Doležal Michal v Nemojově z. r.
Dvořák Tom. a Kateřina, manž. v Jahodově z. r.
Elknerová Marie v Limburku.
Finkova Barbora v Hořeňovsi.
Firkušný Josef a Marie v Chotěboři z. r.
Hartmann Antonín ve Velké Jiřici.
dp. Chaloupka Frant., farář v Klášterci.
Jakeš Tomáš v Bělé z. r.
Janebova Eleonora v Kyšperku.
Janeček Jan a Anna v Počátkách z. r.
Janeček Tomáš v Chotěboři z. r.
Jodasova Anna v Nové Pace.
Karník Jan a Rosalie v Počátkách z. r.
Keperta Václav v Bubenči u Kunvaldu.
Křen Václav v Svojanově.
Kříž Jan a Majdalena v Bělé z. r.
Kubín Frant. v Svojanově.
vp. Kuřil Václav, kaplan v Radími.
dp. Lexa Josef, farář v Bělé.
Mastná Marie v Polné.
Mrkvan Frant. v Rosičce z. r.
Pacáková Anna v Chlumku.
Pachovský Frant. v Bystrém.
Pavlíček Tomáš v Nemojově z. r.
Piskáč Josef v Jilmu z. r.
Piškova Františka v Polné.
Pivcova Marie v Lipníku.
dp. Podhajský Josef, farář a vikář v Opatovicích.
Rakušan Josef a Anna v Počátkách z. r.
Rathouský Jan v Semechnici.
Reiter Jan a Anna v Chotěboři.
Rerich Frant. v Polné.
Rosenberk Václav v Sklenářicích.
Rosova Marie v Chotěboři.

Rychnovský Josef, učitel v Humpolci.
Sobotka Frant. v [illegible]rákově.
Strašil Jan a Veron[illegible] v Bělé z. r.
Šafránek Jan v Bilovicích.
Šnajdárek Josef v Jičíně z. r.
Šotola Václav v Polné.
Štaffova Františka, provd. Pazlerová v Bystrém.
Špicl Vojtěch v Bělé z. r.
vp. Sturz Frant., kaplan v Roketnici.
Toul Karel, učitel v Bělé.
Urbanec František v Končinách.
Venzlhöfrova Kateřina v Skořetině z. r.
Vocelka Vojtěch a Kateřina v Chotěboři z. r.

4. V diecési Litoměřické.

vdp. Baudiš Josef, farář na odp. v Turnově.
Cyrinova Kateřina v Libverdě.
Čihák Jan ve Všelibicích.
Kotlerová Ludmila v Turnově.
Linhart Antonín v Řepíně.
Mareš Lukáš v Libicích.
Novotný Josef v Benešově.
Petřina František v Rybnících.
Vonkova Marie v Dobrovanech
Žantovský Václav v Stratově.

Úhrnem 10.

II. Na Moravě.

5. V arcidiecési Olomúcké.

Andrýsek František v Huštěnovicích z. r.
Bernátova Marie Anna v Králicích z. r.
Burýsek Jan v Starém městě z. r.
Doubravský Jan v Postřelmově.
Filípek Josef v Roštěni.
Frebort František v Moravičanech z. r.
Homoláková Jenovefa v Moravičanech.
Husičkova Eleonora v Hnojicích.
Jáhnova Marie Anna v Doloplazích.
Jedličková Johanna ve Vidčicích z. r.
Kaděrova Barbora ve Veseličku.
Kameníček Tomáš v Štěpánově.
Kopplova Eleonora v Příkazích.
Kovalíček Frant. v Starém městě.
Líška Frant. ve Včeralech.
vdp. Lýsek Jeroným, probošt farář v Dubé.
Mácha Josef v Petřvaldě.
Matouš Dominik v Ostré Lho
Mazalova Kateřina v Křelově.
Obšilova Marie v Hnojicích.
Oulehla Kašpar v Hrušce.
Procházka Vavřinec v Roučce.
Rozsypálková Anna v Šarově.
Sajbrt Ferdinand v Roštíně.
Soják Antonín v Kostelanech z. r.
Spáčil Šimon v Biskupicích.
Šrámek Vincenc v Starém městě.
Vávra Martin v Kostelanech z. r.
Zapletal František v Doloplazích.
Zapletal Frant. v Němčicích.
Zapletalova Barbora ve Svárově.

Úhrnem 31.

6. V diecési Brněnské.

Ambrožova Josefa v Studnicích.
Bendák Tomáš v Rozdrojovicích z. r.
Beneš Josef v Lišni z. r.
Bruchnař Ant. a Josefa, manž. v Tečicích.

Cardova Josefa v Rosicích.
Čermák Antonín v Přísnoticích z. r.
Dědková Marie v Dražově.
Gabriel Mattouš v Bystrci z. r.
Hanzálek František v Tuřanech z. r.
Holešovská Marie ve Vranově z. r.
Hulata Frant. v Hustopeči.
Chmelík Jotef v Přísnoticích z. r.
Jeřábek Václav v Pendorfě.
Juráčkova Veronika v Brně.
Kadlec Frant. a Anna, manž. v Rozdrojovicích z. r.
Knecht Ignác v Březí.
Machata Vavřinec v Kýničkách z. r.
Maluška František v Bystrci z. r.
Mazáč Frant. a Majd. v Domášově z. r.
Nermuť Josefa v Pohořelicich.
Olipka Alois v Brně na Hor. Cejlu.
Procházkova Marie v Tuřanech.
Pořízková Johanna v Studnicích.
Skoupá Marie v Šebrově.
Schopfová Johanna v Cvrčovicích.
Škorpil Karel v Mělčanech.
Skřivánek Václav v Star. Rousinově.
Švestkova Kateřina, provd. Kuchynková v Neslovicích.
Vácha František v Senticích.
Vogl Jiří v Pohořelicich z. r.
Vorlova Kateřina v Sloukově.
Vdp. Zečkel Josef, duchovní správce v Divácích.
Zlámalova Magdalena v Brankovicích.

Úhrnem 36.

Tedy úhrnem všech v Pánu zesnulých údů, pokud letos Ředitelství oznámeni byli 188, kteřížto modlitbám živoucích odporučeni buďtež.

Modleme se:

Bože, všech věrných Stvořiteli a Vykupiteli, dušem služebníkův a služebnic svých odpuštění všech hříchů rač dáti, aby prominutí, kteréhož vždycky žádali, pobožnými prosbami dojíti mohli. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Odpočinutí věčné dejž jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí. Ať odpočívají v pokoji. Amen.

IV. Milodary a odkazy v roce 1888 pro Dědictví Svatojanské.

1.	Eleonora Husičkova v Hnojicích na Moravě . . .	zl. 15·—
2.	dp. Jan Vinzig, děkan v Trhových Svinech za Annu Schönbauerovou a Johannu Votrubovou ve Svinech Trhových	zl. 20.—
3.	Manželé Jan a Anna Tesařovi v Kravaři za † otce .	zl. 2·—
4.	† Marie Rabínská v Slavkově u Opavy	zl. 10·—
5.	Veronika Červenkova v Nové vsi v Rakousích . .	zl. 10·—
6.	Marie Pavlova roz. Streitova v Mauru u Vídně . .	zl. 5·—
7.	dp. † Jan Klumpar, farář v Dobřichově, odkazem .	zl. 50·—
8.	Terezie Matisova v Bohdíkově na Moravě	zl. 3·—
	Uhrnem . .	zl. 115·—

Na přímluvu svatého Jana Nepomuckého račiž odplatiti, ó Pane, všem Dědictví Tvému dobře činícím, pro jméno Tvé, životem věčným. Amen.

V. Příspěvky spoluoudů Dědictví na chrám sv. Víta v Praze v roce 1888.

1.	František Vranec v Kravaři	zl. —·50
2.	Barbora Skleničková v Praze věnovala vkladní knížku záložny sv.-Václavské v Praze znějící na obnos . .	zl. 117·13
3.	Frant. Cermák, kooperátor v Štěpánově	zl. —·50
4.	Frant. Kahoun, člen Děd. sv. Jana Nep.	zl. 5·—
5.	† Františka Gottwaldová v Bílé Lhotě na Moravě .	sl. 10·—
	úhrnem . .	zl. 133·13

VI. Knihy Svatojanského Dědictví.

Z knih Svatojanským Dědictvím vydaných jsou tyto posud na skladě:

Bible Česká čili Písmo svaté Starého i Nového Zákona, a sice:

I. *nové* vydání písmem *latinským* prodává se

a) celé Písmo sv. (Nový i Starý Zákon) v *jednom* svazku vázané v tuhých deskách za **2** zl. **50** kr. r. m.

b) Celé Písmo sv. (Nový i Starý Zákon) vázané v tuhých deskách ve *dvou* dílech čili svazcích za **2** zl. **60** kr. r. m.

Pozn. Pouze jeden díl tohoto Písma sv. o sobě se neprodává.

c) **Písmo sv. Nového Zákona**, latinkou tištěné ve *formátě dvanácterky*, otisk to z II. dílu velké bible Dědictvím vydané prodává se:

1 exemplář brožírovaný za **40** kr.
1 „ vázaný za **60** kr.

Při objednávkách většího počtu exemplářů dopřává ředitelství o něco levnější ceny.

II. *staré* vydání *švabachem*, obsahující v jediném svazku celé Písmo sv. Starého i Nového Zákona, velký oktáv, stran 1433, prodává se za **1** zl. r. m.

Postilla aneb výklady a rozjímání na evangelia nedělní a sváteční od Dr. Innocencia *Frencla*.

Díl II. za **50** kr. r. m.
Díl IV. za **50** kr. r. m.

Pozn. Díl III. se o sobě neprodává, jelikož zbývá už jen skrovná zásoba. Ve spojení s II. a IV. dílem prodává se díl III. za **1** zl. rak. m.

Díl I. úplně jest rozebrán.

Kancionál. Díl I. a II., nyní za **2** zl.

Hlas varhan. Díl I. a II. obsahuje dokonalý průvod varhan ke všem písním v Kancionálu obsaženým, nyní za **5** zl.

☞ K žádosti důstojných úřadův farních, řiditelů kůrův a členů Dědictví povolí Řiditelství při obou dílech „Kancionálu" i u „Hlasu varhan" ještě větší srážku, t. j. nižší cenu, jakož i při jiných knihách v tomto seznamu obsažených, zvláště když by se více výtisků odebralo. Tímto způsobem bylo by lze „Kancionál" za nepatrnou cenu po osadách rozšířiti, tak že by se v každé domácnosti ke cti a chvále Boží zpívalo a společné služby Boží nábožným zpěvem veškeré osady se oslavily.

Duševní zábava. Sbírka povídek, za **40** kr.

Čermákova rodina, od kan. Josefa Ehrenbergra, za **40** kr.

Vůdce hříšníků Ludvíka Granadského. Od Jana N. Frant. Desoldy. Stran 733, za **80** kr.

Příběhy Starého Zákona a jim připojené nábožné rozjímání pro lid křesťanský; s obrázky; za **1** zl.

Příběhy Nového Zákona a jim připojené atd.; s obrázky; za **1** zl.

Boj a vítězství pravdy Boží v Čechách. Sepsal kan. Jos. Ehrenberger. za **40** kr.

Drahé kameny z koruny Svatováclavské čili životy Světců, Blahoslavených a domněním Svatých národa Ceskoslovanského. Díl I., za **70** kr.

Drahé kameny z koruny Svatováclavské, t. j. Životy Světců, Blahoslavenců a domněním Svatých národa Československého. Díl II. s obrázky. — **Sv. Vojtěcha hrob a ostatky na hradě Pražském.**

Na památku nalezení těchto ostatků dne 15. března 1880 sepsal Jan Kř. Votka. Oba spisy, str. 617, za **80** kr.

Obrazy z dějepisu Církve Páně. Sepsal Tomáš Novák. Díl I. za **70** kr.

Obrazy z dějepisu Církve Páně. Sepsal † Tomáš Novák. Díl II. — **O svatém biřmování.** Cena obou spisů **70** kr.

Dějiny diecése Pražské. Národní dům Český v Římě. Sepsal a vzdělal Dr. Kl. Borový; za **80** kr.

Ctih. otce Leonarda *Goffine-a*: **Postilla.** Přel. Jan N. Frant. Desolda. Díl I. obsahuje neděle a svátky Páně. Str. XVI a 530. Cena **80** kr.

Ctih. otce Leonarda *Goffine-a*: **Postilla.** Přel. Jan N. Frant. Desolda. Díl II. obsahuje slavnosti a svátky Svatých. — Cena **70** kr.

Sv. Jan Nepomucký. S ocelorytinou. Sepsal Dr. Klement Borový. — **Základní pravidla katol. vychování.** Zčeštil Jan N. Frant. Desolda. Oba spisy za **1** zl.

Památky Staroboleslavské čili: Prvotní vývoj a význam úcty Svatováclavské v Čechách. Sepsal Jan Kř. Votka. S obrázkem sv. Václava a 7 jinými dřevořezbami. Stran VIII, 415, a XVIII. Cena **1** zl. *)

Trnová koruna. Historický obraz z třicetileté války. — **Pan Odolan Pětipeský.** Historická pověsť z dob třicetileté války a vojen Tureckých. Od V. B. Třebízského. Str. 487 s 2 obr. Cena **80** kr.

Duchovní cvičení pro dospělé i pro mládež vzdělanější. Sepsal Fr. *Srdínko*, síd. kanovník starobylé kollegiatní kapitoly v St. Boleslavi atd. Str. VI a 347 s mnohými obrázky v textu. Cena 40 kr.

Posvátná místa král. hlavního města Prahy. Dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů a jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v hlav. městě království Českého. Sepsal František *Ekert*, kaplan v sv. Vojtěcha v Praze. Svazek I. S 2 fototypickými obrázky. Str. VI, 379 a XIII. Cena **1** zl. — Svazek II. s 2 fototypic. obrázky. Stran 515. Cena **1** zl.

Jubilejní kniha. K oslavě tisícileté památky úmrtí sv. Methoděje jakož i k oslavě 50-letého trvání Dědictví Sv. Jana Nep. vydaná. S první částí matriky údů Dědictví. Podíl č. 72 za r. 1885. S obrázky. Str. 448 a 285. Cena **1** zl.

Otcové a děti. Povídka z venkovského života; napsal Vojtěch *Pakosta*. S 5 obrázky. S druhou částí matriky údů Dědictví. Podíl č. 73 za r. 1886. Cena **1** zl.

---

*) Menší spis téhož druhu jest „**Stará Boleslav**, nejstarší poutní místo v Čechách.“ Vydal **Fr. Srdínko**, síd. kanovník kolleg. kapitoly v Staré Boleslavi. S ocelorytinou a 8 obrázky v textu, str. 120, za **40 kr.**, v knihkupectví **B. Stýbla v Praze.**

Cesty missionářské, které Mongolskem, Tibetem a říší Čínskou vykonali *Huc* a *Gabet*, kněží kongregace sv. Lazara v Paříži. Zčeštil Karel *Jindřich*. Podíl č. 74 za r. 1887. Cena 1 zl. 40 kr.

Poznámka. **Život Ježíše Krista** od *Neumanna*, taktéž: **Životy, utrpení a skutky Svatých a Světic Božích**, od Hug. *Karlíka*, jsou již úplně rozebrány.

V Praze, 20. března 1889.

Dr. Klement Borový,
kanovník metropolitní kapitoly
u sv. Víta na hradě Pražském,
ředitel
Dědictví Svatojanského.

František Srdínko,
sídelní kanovník kolleg.
kapitoly ve Staré Boleslavi,
redaktor
Dědictví Svatojanského.